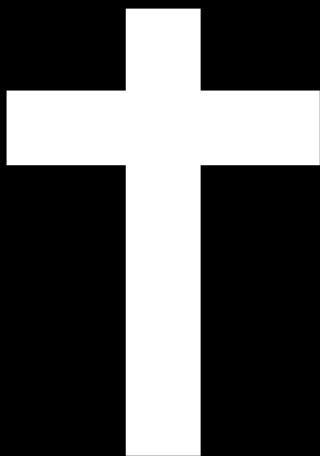

Kiṇwakti ki Nyo
Miṇkaing Mifiang

Chungmboko: Kiṇwakti ki Nyo Miṇkaing Mifiang (New Testament+)
for Cameroon

**Kinwakti ki Nyɔ Minƙaiɗ Mifian
Chungmboko: Kinwakti ki Nyɔ Minƙaiɗ Mifian (New Testament+)
for Cameroon**

copyright © 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chung (Cung)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source files dated 1 May 2025
ff8b447d-0e78-5782-840d-48c27035a093

Contents

Matiə	1
Mak	38
Luk	61
Jən	99
Kiŋwakti ki Nəm	126
Lum	161
1 Kələn	178
2 Kələn	194
Gələshia	205
Əfəsus	211
Filibi	217
Kələse	222
1 Təsələnika	226
2 Təsələnika	230
1 Timəti	232
2 Timəti	237
Taytus	241
Filimun	244
Hibulu	245
Jəm	258
1 Bitə	263
2 Bitə	268
1 Jən	271
2 Jən	275
3 Jən	276
Jut	277
Gia yə Jisəs nı chusi	279

Ntum wi Ndzɔŋni wə wi kə kəm
Jisəs si
Matio
nɪ nyaka
Gia yə yi kə i Kiŋwakti ki
Matio kələ mə

Ntum wi ndzɔŋni wə wi kə i Kiŋwakti ki Matio kələ mə, dzakaki a Jisəs kə Kimbwili wə Nyɔ nɪ kaka. Ntum wi ndzɔŋni wələ kə i bəni bəchi fa kuku. Kiŋwakti kələ chusiki a Jisəs kə Mi wi Lanini wi chəŋ wə wi keiŋsiki kiəki i fuku baiŋsi gia yə bənchi bə Nyɔ dzakaki. Nlani wi Jisəs wichi i Kiŋwakti kələ mə kə num bə chiŋni i kifwu kite wə (1). Si Jisəs nɪ yaka tsə i ŋkwaŋ beŋ ka shinum yisi i laniki bəni a ŋkuŋ bi beŋ kə bibo (2). Si Jisəs nɪ nya ntəfi i bwa bu bə mbaŋ bə jwəfi ntso bəfaa kəm nəm wə wi nɪ faaŋ bə yeŋ (3). Bəndi bə Jisəs nɪ ti kəm ŋkuŋ bi beŋ (4). Nlani kəm fiŋ flə mi wi mbaŋ wi Jisəs kə (5). Nlani kəm si mbi wələ bi kaaki bəh si ŋkuŋ bi Nyɔ bi dza.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kiŋwakti kələ mə

- 1:1-2:23 Chwəŋkijun ki bə Jisəs Klistus bəh si bə nɪ bwə wi
 3:1-12 Nəm wi Jən Njulibəko
 3:13-4:11 Si bə nɪ juli Jisəs i bəko mə bəh si Satan nɪ məm si wi
 4:12-18:35 Nəm wə Jisəs nɪ nyaniki fəki i Galili
 19:1-20:34 Jisəs nyə i Galili, ka tsə i Jelusaleŋ
 21:1-27:66 Shi yi Jisəs yi gəksini i Jelusaleŋ bəh i kəmsi feiŋ
 28:1-20 Si Bah Jisəs nɪ dza i kpi wə, ka chusi gwu i bəni bu

Chwəŋkijun ki bə Jisəs Klistus
(Luk 3:23-38)

¹ Kələ kə kiyeli ki chwəŋkijun ki bəti Jisəs Klistus: Jisəs Klistus nɪ kə waiŋ i chwəŋkijun ki Ŋkuŋ Debit wə wi nɪ kə waiŋ i chwəŋkijun ki Abalaham wə.

² Abalaham num tii Ayjik, ayaka Ayjik num tii Yakəb, Yakəb num tii Juda bəh bwa bə ba wi,

³ ayaka Juda num tii Beles bəh Sela wə nih wi nɪ kə Tama. Ayaka Beles num tii Eslon, Eslon num tii Lam.

⁴ Lam num tii Aminada, Aminada num tii Nashən, Nashən num tii Salmən.

⁵ Salmən num tii Bəas wə nih wi nɪ kə Lahab. Bəas num tii ʔbet wə nih wi nɪ kə Lut. ʔbet num tii Jese.

⁶ Jese num tii Ŋkuŋ Debit.

Ŋkuŋ Debit num tii Sələmən wə nih wi nɪ kə kpə Uliā.

⁷ Sələmən num tii Ləhubuam, Ləhubuam num tii Abija, Abija num tii Asi.

⁸ Asi num tii Jəhushefat, Jəhushefat num tii Jəlam, Jəlam num tii Usaya.

⁹ Usaya num tii ʔotam, ʔotam num tii Ahas, Ahas num tii Esikaya,

¹⁰ Esikaya num tii Manase, Manase num tii ʔmən, * ʔmən num tii Josaya.

¹¹ Josaya num tii Jəkənaya bəh bwa bə nih wi. Bə nɪ bwə bə num a bəsi a twəsi ka jəbi wə bəni bə Babilon nɪ kwayi bəni bə Islāe tsə bəh bə i tumi kibə wə i Babilon.

¹² Si yəmaka nɪ tsə, asi bə nɪ kwayi bəni bə Islāe tsə bəh bə i Babilon, Jəkənaya num tii Shiltia, Shiltia num tii Səlubabel,

¹³ Səlubabel num tii Abiud, Abiud num tii Eliakim, Eliakim num tii Adzu,

¹⁴ Adzu num tii Sadək, Sadək num tii Akim, Akim num tii Eliyud,

¹⁵ Eliyud num tii Eliesā, Eliesā num tii Matan, Matan num tii Yakəb.

¹⁶ Yakəb num tii Yəsəf wə nyum Meli, Meli num wə wi nɪ bwə Jisəs wə bə bəŋki a Klistus.

¹⁷ Ayakadəiŋ, chwəŋkijun ki bəti Jisəs kələ nɪ kə jwəfi ntso bənaa i yisi i Abalaham wə i dza buku i Ŋkuŋ Debit wə, chu num jwəfi ntso bənaa i yisi i Ŋkuŋ Debit wə i dza buku i jəbi wə bə nɪ kwayi bəni bə Islāe tsə bəh bə i Babilon. Ayaka i yisi i jəbi wə bə nɪ kwayi bəni bə Islāe i dza buku i jəbi wə bə nɪ bwə Klistus, chwəŋkijun ki bəba wi num tə jwəfi ntso bənaa.

Si mbwə wi Jisəs nɪ nyani
(Luk 2:1-7)

¹⁸ Mbəwə wi Jisəs Klistus nɪ nyani i dzəh yələ wə. Nih wi Meli nɪ kə bə keiŋsi lə a wi bi numki kpə Yəsəf. Na ka bə nɪ nənki i ndzo wi, yi buku lə a wi kə bəh tso i ŋga bi Kiŋ'waka ki Baiŋni wə.

¹⁹ Si yi num yakadəiŋ, a nɪ kə Yəsəf nyuwi num mi wi chəŋ, wi kəŋ kə i gamsi wi, ka fasi a ŋgain nɪ gaali lə bəh wi i jum wə.

²⁰ Si wi nɪ keiŋki wi fasi i fə yakadəiŋ, yi ka num a chinda wi Bah dza dza i wi i ndəmsi wə i jəbi wə wi nɪ nək i ka dzaka i wi a, “Yəsəf, waiŋ Ŋkuŋ Debit, ki lwā kə i dzə Meli ka nih jun wa, kəm tso wələ wi kwati lə wi kwati num i ŋga bi Kiŋ'waka ki Baiŋni wə.

²¹ Wi bi bwə lə waiŋ nyukuni, wə bi dū yeli wi a Jisəs,[†] kəm wi bi bwiliki lə bəni bu i chu bibo wə.”

²² Gia yələ yichi nɪ num i fə ka yi dza kpəiŋ asi Bah nɪ dzaka i mi wi ntum wə a,

²³ “Mbeŋ wəkəli, shu wi waiŋkpaŋni widəkə bi num lə bəh tso, wi bi bwə waiŋ

* 1:10 Biŋwakti bikpu bidəkə kaŋaki lə yeli wələ a ʔmos.

† 1:21 Yeli wələ Jisəs kə a Nyɔ bwiliki la.

nyukuni bə bi bəŋŋki wi a Emanwel.” Yeli wələ kə a, “Nyɔ kələ bəh bukumbəin.”

²⁴ Si ndəmsi biələ nɔ wi yakadəin, Yosef yomɪ i kinu wə ka fə asi chinda wi Bah dzaka i wi. Wi dzɔ Meli ka nih jun wi,

²⁵ ayakalə bə naki kiani kə gwu ka mi bəh kpə wi i tsə buku i jəbi wə Meli nɪ bwə. Si wi bwə Yosef ka du yeli wi wain a jisəs.

2

Bəni bəmfi tsə beən jisəs asi bə bwə wi

¹ Bə nɪ bwə jisəs i kwili wi Beteləhem wə i kimbu ki Judea wə. A num i jəbi wə Helod nɪ kə ŋkun wi Judea wiwə. Yi num a bəni bəmfi bədəkə nɪ buku i tumi kidəkə wə i kimbu kə wəŋ bukuki yein, dzə i Jelusalem ka bikəyiki a,

² “Ŋkun wi Bəju wə bə bwə kə i faɪn a? Buku bikəyiki lə kəm buku si yein jəŋ wi i kimbu kə wəŋ bukuki yein, ka dzəki i beŋn wi.”

³ Jəbi wə Ŋkun Helod nɪ wəkə gia yələ, yi nəŋni shom yi, nəŋni tasi bəh yi bəni bə Jelusalem bəchi.

⁴ Wi ka bəŋn bətii mfə gia bəmbum bəchi, bəh bəni bəchi bə bə nɪ laniki bəchi bə Nyɔ, bə junni dzə. Wi bikə i bə a, akə i faɪn wə bə nɪ kanjaki i bi bwə Kimbwili wə Nyɔ nɪ kaka a?

⁵ Bə chukuli i wi a, “Bə nɪ kə i bi bwə wi i di bi Beteləhem wə i Judea. Yələ gia kə asi mi wi ntum wi Nyɔ nɪ nyaka a,

⁶ “Wə Beteləhem i kwili wi Juda wə, kiə wə ki kwəka kə a wə kə fidini finchin nalə i tumi ki Juda wə.

Wə klə a mi wi sakani bi bukuki lə i di biələ wə, a num wə wi bi numki i sakaki bəni bəŋ bə Isləe.”

⁷ Ŋkun Helod ka bəŋn tə bəni bəmfi bə i jum wə jum wə ka keiŋsi bikəyi i wəkə i bə jəbi wə jəŋ wiwə si buku.

⁸ Si wi wəkə yakadəin ka chɪŋsi bə i Beteləhem, ka dzaka a, “Mbein tsə kēiŋsi nāŋ ndzəŋ wain wiwə. Mbein ka nāŋ yein, mbein fləni dzə fuku i mih, ka mih tə nɪ tsə beŋn wi.”

⁹ Si bəni bəwə wəkə, si ŋkun dzaka yakadəin, ka buku dzə dzəh yibə. Si bə nɪ nyəki, yi ka num a jəŋ wə bə si yein i kimbu kə wəŋ bukuki, wi nyani tsə i bə nshin chusi dzəh i bə. Wi ka tsə buku i di biə wain wiwə nɪ kə, ka num fein.

¹⁰ Si bə yein jəŋ wiwə yakadəin, kinsanli jikə i bə wə nalə, gia yiwə ka ndzəŋki i bə nalə.

¹¹ Bə ka tsə liə i jun yə wain wiwə nɪ kə yein, ka yein wain bəh nih wi Meli, ka gwun i wain wiwə nshin ka beŋn wi. Si bə beŋn wi ka weli biba bibə bwili biein bi beŋn bi Ŋkun ka nya i wain wiwə. Biein biələ nɪ kə chwaka ki kpə ki bəkoli bəh ŋkaiŋni wi njian widəkə

bə bəŋn a flənkeŋsins, bəh ŋkaiŋni bifianŋsi bidəkə bə bəŋn a mēl.

¹² Nyɔ ka kin i bə i ndəmsi mə a bə ma fləni tsə, i tsə yein Ŋkun Helod. Bə ka fləni num i dzəh yidəkə wə chi chi i tsə i tumi kibə wə.

Yosef dzə wain wiwə bəh bə gein tsə i Ijib

¹³ Si bəni bəmfi bə nɪ buku i dzəh i tsaki, yi num a chinda wi Bah nɪ dza dzə i Yosef i ndəmsi mə ka dzaka i wi a, “Dzə bein dzə wain wələ bəh nih wi ma mbein bə gein tsə i tumi ki Ijib wə, ma wə nūm fein i tsə buku i jəbi wə mih bi dzakaki a mbein fləni. Mih dzakaki lə kəm Ŋkun Helod nɪ nəŋki lə wain wiwə i wəw.”

¹⁴ Yosef ka dza bein, dzə wain wiwə bəh nih wi nchəkə ka gein tsə i Ijib,

¹⁵ ka numki fein i tsə buku i jəbi wə Ŋkun Helod nɪ laka. Yələ nɪ num lə i fə a yi dzə kpein si Nyɔ nɪ dzaka i dzaka ki mi wi, wi ntum wə a, “Mih bəŋn Wain wun wi buku i tumi ki Ijib mə.”

Ŋkun Helod wəyi bwa i Beteləhem

¹⁶ Jəbi wə Helod nɪ kiə a bəni bəmfi bə fwəkyi ngain, yi fə wi bəksi tə nalə. Wi ka faan bəni a bə tsə i Beteləhem bəh i bimbubə bi kəmsiki dzəki fein wə bichi, bə wəyi bwa bənyuku bə bə kə i yisi jia yifa wə i shi. Wi nɪ tsəsi ja yələ biəli asi wi nɪ bikə i bəni bəmfi bə ka wəkə ndzəŋ jəbi wə bə nɪ yein jəŋ wiwə.

¹⁷ Bə tsə wəyi bwa bəwə yakadəin, yi ka dzə kpein asi mi wi ntum wi Nyɔ Jelimia nɪ dzaka lə a,

¹⁸ “Bə wəkə wili wi tənŋni i kwili wi Lama wə, a num mi wi fee bəh mindəm, də kpi.

A num Lashel si wi daki bwa bu. Ayaka bə chumsi wi chumsi mən, kəm bwa bu chu kəkə.”

Bə Yosef nyə i Ijib ka fləni

¹⁹ Asi Ŋkun Helod nɪ laka, yi num a chinda wi Bah nɪ tumbuku i Yosef i ndəmsi mə i tumi ki Ijib mə, dzaka i wi a,

²⁰ “Dzə bein dzə wain wələ bəh nih wi ma mbein bə fləni chū i tumi ki Isləe mə, kəm bə bə bə nɪ nəŋki i wəw wain wələ kpiyi lə.”

²¹ Yosef ka dza bein dzə wain wiwə bəh nih wi bəh bə ka fləniki dzəki i tumi ki Isləe wə.

²² Ayakalə, asi wi nɪ dzəki, wəkə a wain Ŋkun Helod Akilius kə num wi dzi kingbəkə ki ba wi ka ŋkun wi Judea i sakaki, Yosef ka lwaki i tsə fein. Bə ka chu kin i wi i ndəmsi mə a wi ma mām i tsə fein. Wi ka ya dzəh tsə num i kimbu ki Galili wə,

²³ wi tsə i naki i kwili wə bə bəŋŋki a Nasali. Yi dzə num lə i kpein asi mi wi ntum wi Nyɔ nɪ dzaka lə a, “Bə bi bəŋŋki wi a Mi wi Nasali.”

3

Nlani wi Jəŋ Njulibəkə

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jəŋ 1:19-28)

¹ A nĩ kọ i jọbi wiwọ wẹ, Jón Njulibọkọ nĩ nyọ tsẹ i chwa i kimbu ki Judea wẹ ka fukuki i bẹni a,

² “Mbein kwúni shóm yimbein, kóm nkun bi bein si num kọmsi dzẹ.”

³ Jón walẹ kọ mi wi ntum wi Nyọ wẹ Isaya, nĩ dzakaki kóm wi i jọbi wẹ wi nĩ dzaka a, “Ja yi mi wiliki i chwa a, ‘Bẹ kẹin si dzẹh yi Bah, bẹ lúmsi yi a yi nũm chẹj.’ ”

⁴ Jón nĩ ọkọki bẹmbun num bẹ kẹin si bẹh kiluli ki nyam yidọkọ yẹ bẹ bọnjiki a kamel, wi kẹnjẹ bẹh chinjẹh num bẹ kẹin si bẹh dzu yi nyam, biein bi bidzini nĩ kọ chũmi bẹh nyu yi chwa.

⁵ Si wi nĩ fukuki yakadẹin, bẹni ka bukuki i Jelusalem bẹh i kidi kichi wẹ i Judea bẹh bimbu biẹ bi kọmsi dzẹki i Bọkọ yi Jọdan wẹ bichi, tsẹ i wi.

⁶ Si bẹ nĩ tsẹki yakadẹin dẹ kóm bẹ chu bibọ, wi ka juliki bẹ i Bọkọ yi Jọdan mẹ.

⁷ Ayakalẹ, jọbi wẹ wi nĩ yẹin si Bafalasi bẹh Bẹsadusi bẹdọkọ bẹduli dzẹki a wi juli bẹ i bọkọ, wi dzaka i bẹ a, “Chwọnkijun ki fẹkẹh, a tẹfi ndẹ mbein a mbein yọkọ gẹin shom yi lẹli yi Nyọ yẹ yi bi dzẹki i mbein wẹ a?”

⁸ Mbein fẹki gia yẹ yi chusiki a mbein kwuni shóm yimbein.

⁹ Kiẹ mbein ki dzakaki kẹ i gwu yimbein wẹ a, Abraham kọ tii wimbein. Mih fukuki i mbein a Nyọ kalẹ i fẹni kitẹh kalẹ ki fẹni chu bwa bẹ Abraham.

¹⁰ Mbein klẹki a, bẹ kọ bẹ jiẹ lẹ fẹkọ i chwọnj bi kẹin wẹ. Kẹin yichi yẹ yi wumki kẹ mintam mi ndzọjni, bẹ bi gbaki yi i gaanj wẹ, bẹ kpa i gbuku wẹ.

¹¹ Mih juliki mbein i bọkọ mẹ, kóm mbein kwuni lẹ shóm yimbein. Ayakalẹ, mi wẹ wi dzẹki i mih jum wi tsẹki lẹ mih. Na mih kpeinjiki kẹ i gẹnj dzu yi yi gvu. Wi bi juliki mbein num i Kin'waka ki Baijni wẹ bẹh i gbuku wẹ.

¹² Wi kẹnjẹ naka i kanj i gbẹkẹki gẹnj yẹin, i yanja di biẹ wi gbẹkẹki yẹin, i junni gẹnj yi i jiẹ i gba wẹ, i kọh chi yiwọ i kpa i gbuku wẹ wi bi nyumi kẹ.”

Jón juli Jisọs i bọkọ

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Si Jón nĩ juliki bẹni i bọkọ yakadẹin, Jisọs nyọ i kimbu ki tumi ki Galili wẹ ka dzẹ i Bọkọ yi Jọdan wẹ a Jón juli tẹ ngẹin i bọkọ.

¹⁴ Ayakalẹ, Jón ka nẹinjiki, dzaka i wi a, “A karaki wẹ i juli mih i bọkọ, wẹ bẹ dzẹ lẹ a mih juli wẹ dẹin a?”

¹⁵ Jisọs chukuli i wi a, “Bee ma yi num yakadẹin i liẹ. Ako i dzẹh yẹlẹ wẹ buku wẹ ni fẹ gia yichi yi num chẹnj i Nyọ nshin.” Ayakadẹin, Jón ka bum juli Jisọs i bọkọ.

¹⁶ Asi Jisọs nĩ bukuki dzẹki i bọkọ yakadẹin, wi yẹin bọli weli gwu, Kin'waka ki Nyọ shi dzẹ aka mbumi, dzẹ num i gwu yi wẹ.

¹⁷ Yi num, a ja nĩ dzaka dzẹ i bein a, “Wẹlẹ kọ Wain wun. Wi num shom yin. Mih kọ bẹh kinsanjli nalẹ kóm wi.”

4

Nkpeli ka mọmsiki Jisọs

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Kin'waka ki Baijni ka dzẹ Jisọs tsẹ bẹh wi i chwa a nkpele mọmsi wi.

² Wi tsẹ ka numki fẹin nshi bẹh nchẹkọ bam dzaka i kanj wẹ mbanjnyani. Asi yẹmaka nĩ tsẹ dzẹnj bẹ wẹ wẹ.

³ Wi wẹ wi shi kọ a mọmsiki bẹni ka dzẹ dzaka i wi a, “Wẹ kabẹ num wain Nyọ, dzaka la a kitẹh kalẹ fẹni chu chẹkọ yi blẹd.”

⁴ Jisọs chukuli wi a, “Yi kọ num bẹ nyaka a, ‘Mi nọki kẹ a kóm bẹ dzẹin shẹnj.

Mi nọki tẹ kóm gia yichi yẹ yi bukuki i dzaka ki Nyọ wẹ.’ ”

⁵ Ayakadẹin, nkpele ka dzẹ tsẹ bẹh wi i kwili wi baijni Jelusalem, ka tóm wi i findẹnj fi fwu wi junj yi fẹni yi gia wẹ,

⁶ dzaka i wi a, “Wẹ kabẹ num wain Nyọ, jẹnj shi la fa, kóm yi kọ num bẹ nyaka a, ‘Nyọ ni dzaka i bẹchinda bu a bẹ tẹkni bẹh wẹ.’

Yi chu num bẹ nyaka a,

‘Bẹ ni kwa wẹ, maka wẹ chẹkọ gbu wa i tẹh wẹ.’ ”

⁷ Jisọs chukuli i wi a, “Bẹ nyaka tẹ a, ‘Ma mọmsi Bah Nyọ wa.’ ”

⁸ Nkpeli chu dzẹ Jisọs fẹin, tsẹ bẹh wi i fwu wi nkpele widẹkọ wi dẹnjẹ i bein nalẹ, ka chusi kitumi kichi i mbi wẹlẹ wẹ bẹh mbum biwọ yẹin i wi.

⁹ Ayaka wi ka dzaka i wi a, “Mih ni nya lẹ biein biẹlẹ bichi i wẹ, i jọbi wẹ wẹ ka gbọ i mih nshin kẹksi mih.”

¹⁰ Jisọs chukuli i wi a, “Dzẹ nyẹ fa Satan! Bẹ nyaka a,

‘Wẹ kẹksi a Bah Nyọ wa, ma wẹ nómki a wi shẹnj.’ ”

¹¹ Ayakadẹin, nkpele ka bee Jisọs, ka nyẹ. Yi num a bẹchinda bẹ Nyọ nĩ dzẹ ka tẹinji wi.

Jisọs yisi nóm wi i Galili

(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Jisọs ka bi dza wẹkọ a bẹ kwa Jón Njulibọkọ ka fa i junj yi nsẹnj mẹ, wi nyọ ka fẹni chu i kimbu ki Galili wẹ.

¹³ Wi tsẹ buku i Nasali, dza fẹin tsẹ ka nọki i kwili wi Kafanaum wẹ. Kwili wẹlẹ num kọmsi i kinchwọ kimbun ki Galili wẹ bẹh i kọmsi tsẹ i bimbu bi bẹni bẹ Sebulun bẹh bi Naftali wẹ.

¹⁴ Gia yẹlẹ nĩ dzẹ kpein asi mi wi ntum wi Nyọ Isaya nĩ dzaka a,

¹⁵ “Kimbu ki Sebulun bẹh ki Naftali biẹ bi kọ kọmsi i waka wi Bọkọ yi Jọdan wẹyaka wẹ,

i nshwainj yi Galili wẹ i bẹni bẹ bọ kẹkẹ Baju, bẹni bẹ bọ ni nọki i jisi wẹ,

bə yeiŋ baiŋni bimbūm.

Wəŋ kaka

i bəni bələ bə ni nəki i di bi jisi bi kpi wə.”

¹⁷ I yisi i jəbi wiwə wə, Jisəs ka yisi i fukuki i bəni dzaka a, “Mbeiŋ kwūni shóm yimbeiŋ, kəm ŋkuŋ bi beiŋ si num kəmsi dza.”

Jisəs bəŋ bəni bənaa a bə numki bwa bu bə mbanj

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Jisəs bi nyə ka nyaniki tsəki i kinchwə kimbūm ki Galili kpəŋ, ka yeiŋ bəni bədəkə bəfa, num mi bəh waiŋnih wi. Bəni bələ ni kə Samən wə bə ni bəŋŋki a Bitə, bəh waiŋnih wi Andulu, bə tum gbi i bəkə, kəm bə ni kə bəni bə kwani bwəkə.

¹⁹ Jisəs dzaka i bə a, “Mbeiŋ bləliki mih, ma mih ni fə mbeiŋ kwaki num lə bəni.”

²⁰ Akisəkə bə dza bee gi yibə ka biəliki wi.

²¹ Jisəs ka bi kini tsə i ninshin, chu tsə yeiŋ bəni bədəkə bəfa a num mi bəh waiŋnih wi. Bəni bələ ni kə Jəm bəh waiŋnih wi jən bə ni kə bwa bə Sebide, bə num bəh ba wibə Sebide i ŋgwuki mə kwə gi yibə. Wi ka bəŋŋ tə bə.

²² Akisəkə bə dza bee ŋgwuki bəh ba wibə ka biəl wi.

Jisəs ka laniki bəni chu chuku bə jweij

(Luk 6:17-19)

²³ Jisəs ka nyaniki i kimbu ki Galili kichi lani bəni i jūŋ yi bijuŋni bibə wə chu fuku ntum wi ndzəŋni kəm ŋkuŋ bi Nyə. Wi chuku tə na yi naiŋ jweij i bəni wə.

²⁴ Ayakadəiŋ, ntum wələ kəm wi wəŋ tsə i tumi ki Silia wə kichi. Bəni ka dzəki bəh bəni bəchi bə bə ni gweijki, bəh bə bə ni kə i nshili wə i wi, kəŋ a ni kə na bə bəchinda bə ŋkpeli ni njisiki bə, naba bə bə ni gbəkə kingbə, bəh bə bə ni kə bə kpi wa wimu. Si bə ni dzəki bəh bə yakadəiŋ wi chuku bə bəchi.

²⁵ Na faiŋ wi ni tsəki mbanj wi bəni wimbūm ka kwuki i wi cheiŋ. Bəni bələ ni nyəki dzəki i bimbū bi tumi ki Galili wə, bədəkə nyə dza i Bikwili jəfi wə, bədəkə i Jelusalem bəh i di bi Judea bidəkə wə. Bədəkə nyə dza i kiwūŋ ki Bəkə ki Jodan wə.

5

Ndzəŋni biə bi kə num bimbūm

(Luk 6:20-23)

¹ Jəbi wə Jisəs ni yeiŋ mbanj wi bəni yakadəiŋ, ka dza yaka tsə shinum i ŋkwuŋ beiŋ, bwa bu bə mbanj juŋni dza kəmsi i wi wə.

² Wi ka yisi i laniki bə dzaka a,

³ “Ndzəŋni bimbūm kə i bəni bə bə kiəkə a bə kə bə kifuu i kimbu ki Nyə wə, kəm ŋkuŋ bi beiŋ kə bibə.

⁴ Ndzəŋni bimbūm kə i bəni bə bə dəkə, kəm Nyə bi chumsi lə bə.

⁵ Ndzəŋni bimbūm kə i bəni bə bə dzəki gwu yibə i kuku, kəm bə bi dzi lə mbi.

⁶ Ndzəŋni bimbūm kə i bəni bə dzəŋ wəkəki bə, kindəŋ wəm bə kəm nəni ki chəŋ,

kəm Nyə bi fə lə ma bə fwuli.

⁷ Ndzəŋni bimbūm kə i bəni bə bə kwasiki nsheiŋ i bədəkə,

kəm Nyə bi kwasiki lə nsheiŋ i bə.

⁸ Ndzəŋni bimbūm kə i bəni bə shóm yibə baiŋki,

kəm bə bi yeiŋ lə Nyə.

⁹ Ndzəŋni bimbūm kə i bəni bə bə dzəki bəh kimbəiŋni,

kəm bə bi bəŋŋki bə a bwa bə Nyə.

¹⁰ Ndzəŋni bimbūm kə i bəni bə bəni bwanŋki gvu i bə cheiŋ kəm a bə nəki nəni ki chəŋ,

kəm ŋkuŋ bi beiŋ kə bibə.

¹¹ Ndzəŋni bimbūm kə bimbəiŋ, jəbi wə bəni təyiki mbeiŋ, bwanj gvu i mbeiŋ cheiŋ, dzaka gia yichu yichi kəm mbeiŋ a kilələ kəm mbeiŋ kə bəni bəŋ.

¹² Jəbi wə yi bi numki yakadəiŋ, mbeiŋ ka wəkəki ndzəŋni lāŋ gwu, kəm bəmbee bəmbəiŋ bəmbūm kə num i tumi ki beiŋ wə. Mbeiŋ kləkə a, akə ayaka si bəni ni bwanŋki gvu i bəni bə ntum bə Nyə cheiŋ bə bə ni yisi dza i ninshin i mbeiŋ.

Mbeiŋ kə ŋkaka bəh baiŋni bi mbi wələ

(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ Akə mbeiŋ ŋkaka yi mbi wələ. Ayakalə, ŋkaka kabə num yi chu njwəŋ kə, bə kə i chu fə dəiŋ bəh yi ka yi chu fiəni njwəŋki a? Bə kəkə i chu fə gia yindzəŋni yidəkə bəh yi, yi kə a shuku təkə bəni tsəki dəŋyiki bəh gvu.

¹⁴ Akə mbeiŋ tə baiŋni bi mbi wələ. Kwili wimbūm wə bə maa wi i ŋkwuŋ beiŋ wi si nyumi kə.

¹⁵ Mi si baiŋsi kə naka ki baiŋsini i chu dza kah i kwusi bəŋ yeiŋ beiŋ. Wi si təm num i di biə bə təmki naka ki baiŋsini yeiŋ, ka ki baiŋki ki chusi baiŋni i mi wichi wə wi kə i dzu.

¹⁶ Akə yakadəiŋ si baiŋni bimbəiŋ karəki i baiŋki i bəni nshin, ka bə yeiŋki nəm wimbəiŋ wi ndzəŋni nya kinəkəsi i Ti i wimbəiŋ wə wi kə i beiŋ.

Nlani kəm bənchi bə Muses

¹⁷ Kiə mbeiŋ ki kwəkə kə a mih dza i chiksi gia yə yi kə i Kinwakti ki Bənchi bə Muses wə bəh yə yi kə i Binwakti bi bəni bə ntum bə Nyə wə. Mih dza i fə a yi dza kpəiŋ ŋkəŋ. Mih ka dza dəkə i chiksi yi.

¹⁸ Mih fukuki ŋkəŋ i mbeiŋ a, i tsə buku na ka bəəli bəh nshwəiŋ bi kaa, fidzəkəhni fi gia i Kinwakti ki Bənchi mə, na kəŋ fi seiŋniki na dəiŋ, bi tsə kə i kuku maka gia yiwə dza kpəiŋ asi yi chusiki.

¹⁹ Yi kə a, na ndə wə wi bi bwiŋki nchi i bənchi bələ wə, kəŋ nchi wiwə seiŋniki na dəiŋ, ka laniki bəni a bə bwŋŋki yakadəiŋ tə, wənakə mi bi numki mi wi nchiŋ i kintəŋŋ ki ŋkuŋ bi beiŋ wə. Ayakalə, mi wə wi

jiäki bänchi bälə, chu lani tə bəni a bə jiäki, wəmakə mi bi numki mi wimbūm i kintəən ki ŋkuŋ bi bein wə.

²⁰ Ayakadain, mih fukuki i mbein a, nəni kimbein ki chaŋ kabə tsəki kə ki bəni bə bə laniki bänchi bə Nyə bəh ki Bəfalasi, mbein bi ma lansi liə i ŋkuŋ bi bein wə.

Nlani kəm shəm yi bəksini

²¹ Mbein nī wəkə lə asi bə nī dzaka i bəni i kikpu wə a, 'Kiə wə bi wə kə mi. Mi ka wə mi, yaka wi kaŋaki lə nsaka.'

²² Ayakalə, mih fukuki i mbein a mi wichi wə wi bəksiki shəm bəh wainnih wi, yaka wi kaŋaki lə tə nsaka. Mi wə wi təyi wainnih wi, wi kləki a wi bi numki lə i bəni bə bə sakaki bənsaka nshin. Mi wə wi bəənki wainnih wi a, 'Kiyun' wi kləki a wi bi liəki lə i gbuku wimbūm wə.

²³ Ayakadain, yi kə a, wə kabə nən i nya kinya ka i tən wi fəni wi gia wə, kwaka a wainnah kaŋaki lə wə i wi shəm,

²⁴ wə bēe kinya ka kə i tən wi fəni wi gia kpən, wə tsə mbein wi yisi kēinsi gia yiwə, ka wə fəni tsə nya kinya ka.

²⁵ Mi ka dzo wə i tsə bəh wə i jun yi nsaka wə, wə mōmsi a mbein wi kōmsi kēinsi ka mbein wi fəni chu bəh nsein a kēin i dzəh, ka wi ma ni tsə nya danši wə i kaŋ yi mi wə wi sakaki bənsaka, wi ni nya danši wə tə i kaŋ yi bəni bə jum wə, ma bə ni fah wə i jun yi nsən mə.

²⁶ Mih fukuki ŋkən i wə a wə ni buku kə fein maka wə gəm kaasi finini fichi fiə bə bikəki.

Nlani kəm ntəkali

²⁷ Mbein nī wəkə lə asi bə nī dzaka a, 'Kiə wə ki nō kə bəh kpə mi.'

²⁸ Ayakalə, mih fukuki i mbein a, na ndə wə wi tsein ki minjpaŋa bəh kinjən ki nōni, ma yi numki a wi nō lə bəh wi i shəm yi mə.

²⁹ Yi kabə num a dzəkəh wa wi tsein yiləkəli ka fəki a wə fə chu, wə kām bwili dzəkəh wiwə wə lōtəko. Yi ndzənki a wə laksi kimbu ka ki gwu kimu, a kōbi lə a bə bi lōo gwu ya yichi i gbuku wimbūm mə.

³⁰ Tsein ya yiləkəli kabə fəki a wə fə chu, wə tain bwili tsein yiwə wə lōtəko. Yi ndzənki lə a wə laksi kimbu ka ki gwu kimu, a kōbi lə a gwu ya yichi bi tsə i gbuku wimbūm mə.

Nlani kəm i kəŋŋ minjpaŋa

(Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ Bə kə bə dzaka tə a, 'Mi ka bee kpə wi, wi kaŋaki i nyāka kinjwakti i nyā i minjpaŋa wiwə ki chusi a ngain bee wi.'

³² Ayakalə, mih fukuki i mbein a, mi ka bee kpə wi, a kōbi a minjpaŋa wiwə kə bəh nōni ki təkəlini, ma yi numki a wi fə, minjpaŋa wiwə tsə ka numki wi təkəlini. Mi ka dzo

minjpaŋa wə wi buku i minyuku dzu ka jiə dzu, ma yi numki a wi nōki bəh kpə mi.

Nlani kəm i kəin ŋkain

³³ Mbein chu wəkə lə tə si bə nī dzaka i bəni i kikpu wə a, 'Jobi wə wə dzaka gia ka kəin, ki bēe kə i fə yi. Wə kaŋaki i fə gia yə wə dzaka ka kəin i Bah nshin a wə ni fə lə.'

³⁴ Ayakalə, mih fukuki i mbein a, kiə mi ki dzl kə ŋkain. Kiə wi ma kəin yeli wi bein wə, kəm bein kə kingbəkə ki Nyə.

³⁵ Kiə wi ki kəin kə na nshwain, kəm nshwain kə kingbəkə ki Nyə kigvu. Kiə wi ki kəin kə Jelusalem, kəm Jelusalem kə kwili wə ŋkuŋ wimbūm.

³⁶ Kiə wi ki kəin kə na fwu wi wə, kəm wi kəkə i fə jun yifwu a yi fəni jun yi fukuli nabə yi jisi.

³⁷ Mi ka bum gia bəh dzaka ki a, 'Aan,' yi kpēin yakadain. Wi ka nainma a, 'Aayi,' ma yi kpēin yakadain. Wi ka chu kpēinsi gia yidəkə yein, ma gia yiwə numki a yi nyə num i mi wihu wə.

Nlani kəm bə kinchukuli

(Luk 6:29,30)

³⁸ Mbein wəkə lə si bə nī kə bə dzaka tə a, 'Mi ka bwili dzəkəh wi mi, bə bwili tə ŋ'wi. Mi ka babwili jən wi mi, bə babwili tə ŋ'wi.'

³⁹ Ayakalə, mih fukuki i mbein a, kiə mi ki sīni kə bəh mi wihu. Mi ka twein kimbaŋ ka ki tsein yiləkəli, wə fəni ki tsein yi kimiəkə wi twein kaasi.

⁴⁰ Mi ka sōmi wə a ngain dzo mbun wə wi nintəən, wə nyā kaasi na bəh wi nimbein wə i wi.

⁴¹ Mi ka kaŋyi wə a wə nyani tsə may wimu, wə nyāni mbein wi na bəmay bəfa.

⁴² Mi ka nywa fiən i wə, wə nyā. Mi ka fwa fiən i wə, kiə wə ki nāin kə i nya.

Nlani kəm si mi kə i fəki bəh mbainni

(Luk 6:27,28,32-36)

⁴³ Mbein wəkə lə si bə kə bə dzaka a, 'Wə kənki mi wə wi kə kōmsi i wə wə, wə bāinŋ mi wə wi bāinŋki wə.'

⁴⁴ Ayakalə, mih fukuki i mbein a, mbein kənki bəni bə bə bāinŋki mbein, ma mbein tsāki i bə bə bwanŋki gvu i mbein chein.

⁴⁵ Ayakadain, mbein ni numki bwa bə Ba wimbēin wə wi kə i bein. Ako wi wə wi si fə ka wən bāinŋki i bəni bəchu wə bəh i bəndzənŋi wə. Asi faan wi tə dzaŋ a yi dzə i bəni bə bə fəki gia yi chaŋ, bəh i bə bə fəki kə gia yi chaŋ.

⁴⁶ Mbein kwakaki a mbein ka kənki a bəni bə bə kənki mbein, mbee wiwə ni numki na nə i mbein a? Na bəni bə bə kwaki kinjwakti* fəki kə ayaka tə a?

⁴⁷ Mbein ka bəniki a bwa bə nih bəmbēin shən, gia yə mbein fəki chi chi bəni bədəkə

* 5:46 Bəni bə bə kwaki kinjwakti ako bəni bə bəni nī yēinŋi a, ako bəni bəchu.

fə kə kə la nə a? Bəni bə tumi si bəŋ fə kə a yakadaŋ a?

⁴⁸ Yi kə a mbein kənaki i ndzənki bwiliki fwu asi Ba wimbein wə wi kə i bein ndzənki bwiliki fwu.”

6

Nlani kəm kinya

¹ “Mbein tōkniki a, jobi wə mbein fəki ndzənki i bəni nshin, yi ma numki a mbein fəki a bə yēin. Mbein kabə fəki yakadaŋ, ma tii wimbein wə wi kə i bein bi ma chu makti mbein.

² Ayakadaŋ, jobi wə wə nyaki fiŋ i mi wə wi kənaki kə, ma tənki sən asi bəni bə bə dzakaki chi fə chi si shi fə i jūŋ yi tsani wə bəh i dzəh wə, ka bəni kōksiki bə. Mih fukuki ŋkən i mbein a bə kwati lə bəmbee bəbə.

³ Ayakalə, jobi wə wə nyaki fiŋ i mi, kiə wə ki fə kə a tsein ya yi ki miəkə kiə gia yə tsein yiləkəli fəki.

⁴ Ayakadaŋ, ka kinya ka ni numki i nyumi wə, ayaka Ba wa wə wi si yēin gia yə bə fəki i nyumi wə ni makti wə.

Nlani kəm ntsa (Luk 11:2-4)

⁵ Jobi wə mbein tsaki, mbein ma fəki ka bəni bə bə dzakaki chi fə chi si shi fə. Bə si shi kən a numki i bein i jūŋ yi tsani wə, bəh i dzəh yi bənšini wə i tsaki, ka bəni yēin bə. Mih fukuki ŋkən i mbein a bə kwati lə mmakti wibə.

⁶ Ayakalə, jobi wə wə nənki i tsa, liə tsə i kintəŋ ki jūŋ mə, wə bən baka kijūŋ ka wə tsaki i Ba wa wə wi kə i nyumi wə. Ba wa wə wi si yēin gia yə bə fəki i nyumi wə ni ka makti wə.

⁷ Jobi wə mbein tsaki, kiə mbein ki bāan kə a dzəkaki gia yiyə yiyə asi bəni bə bə si kiə kə Nyə si shi fə. Bə si fə yakadaŋ bəh kinƿaka a bə ni wəkə lə ntsa wibə kəm gia yiduli yə bə faaki.

⁸ Kiə mbein ma nūmki ka bə. Mbein kłəki a Ba wimbein ni kə wi si kiə lə gia yə mbein nənki, na ka mbein bikəki i wi.

⁹ Akə lə si mbein kə i tsaki:

‘Ba wibuku wə wi kə i bein,

fə bəni kōksiki yeli wa,

¹⁰ fə ŋkuŋ bia dzə,

fə a gia yə wə nənki yi numki i fa kuku asi yi kə i bein.

¹¹ Nyə buku bəh dzein bidain.

¹² Ma wə dālinya chu bibuku,

asi buku dalinyaki chu biə bəni bədəkə fəki i buku.

¹³ Kiə wə ki bēe kə a buku liə i mməmsi wə. Bwili buku i kan yi mi wihu wə.”* [Ŋkuŋ bi bein kə mbia, ŋga num mbia, mbum

num mbia i jobi wichi wə kingəksi kəbi. Ma yi num ayaka.]†

¹⁴ Mbein kabə dalinyaki chu biə bəni bədəkə fəki i mbein, ma Ba wimbein wə wi kə bein ni dalinya tə bimbein.

¹⁵ Ayakalə, mbein kabə dalinyaki kə chu biə bəni bədəkə fəki i mbein, ma Ba wimbein ma ni dalinya tə bimbein.

Nlani kəm mbam wi dzaka

¹⁶ Jobi wə mbein bamki dzaka, kiə mbein ma nūmki bəh shi bi gwuŋni asi bəni bə bə ghaŋsiki gwu si shi fə. Bə si kwuni kishi kibə i jobi wiwə wə, ka bəni yēin ki dzaka kibə ki bamni. Mih fukuki ŋkən i mbein a bə kwati lə mmakti wibə.

¹⁷ Ayakalə, jobi wə wə bamki dzaka, wə wəkə shi bia, wə fənš i fwu wa,

¹⁸ ka mbam wa wi dzaka ma yēin num bəni, a yēin num Ba wa wə wi kə i nyumi wə. Ka Ba wa wə wi si yēin gia yə bəni fəki i nyumi wə ni makti wə.

Nlani kəm kiba (Luk 12:33,34)

¹⁹ Kiə mbein ma jłəki biba bimbein fa kuku a num i di biə shəkə kə mein, bi num tə i chami, bəji num i bwīŋ liə i chwə.

²⁰ Mbein jłəki biba bimbein num i tumi ki bein wə, a num di biə shəkə kəkə i mein, bi kəbi tə i chami, ayaka bəji kəbi tə i bwīŋ liə i chwə.

²¹ Mbein kłəki a di biə mi jłəki kiba ki akə fiŋ wə shəm yi kə.

Naka ki baiŋsini ki gwu (Luk 11:34-36)

²² Dzəkəh wi mi kə naka ki baiŋsini ki gwu. Ayakadaŋ, dzəkəh ya kabə baiŋ, yaka gwu ya yichi ni numki yi jikə bəh baiŋni.

²³ Ayakalə, dzəkəh ya kabə ji num jini, gwu ya yichi ni numki yi jikə bəh jisi. A kabə num baiŋni i gwu ya wə fiəni chu num jisi, ma ŋgumi bi jisi biwə ni numki dain a?

Nyə təkniiki lə i bəni bu (Luk 16:13; 12:22-31)

²⁴ Mi kəkə i nōmki i bətikwili bəfa. Yi kabə num yakadaŋ, ma wi ni baiŋŋki widəkə, wi kən widəkə, yudəkə wi ni wəkəki i widəkə nalə, wi sein si widəkə. Mbein kəkə nōmki i Nyə chu nōm i kpə.

²⁵ Ayakadaŋ, mih fukuki i mbein a kiə mbein ma fūmsiki gwu kəm nōni kimbein a mbein ni dzi nə, nabə i mu nə, yudəkə kəm gwu yimbein bəh a mbein ni ləh nə. Kinƿaka ki mi tsəki kə bein bidzini, ayaka gwu yi mi bən tsə kə tə bəmbuŋ a?

²⁶ Mbein yēin si minyən mə mə fuliki bein kə. Mə si gbəli kə, mə si kəh kə dzein i jūŋni jia i bəshanƿa wə. Ayakalə, Ba wimbein wə

* 6:13 Biŋwakti bidəkə kənaki lə di biələ a, “Bwili buku i chu kintəŋ.”

† 6:13 Biŋwakti bikpu bidəkə biə bə ni yisi nyaka

gia yi Nyə yēin kənaki kə di biələ.

wi kə i beinj sanjsi mə. Mbeinj kiəki kə a mbeinj kəkni ki tsəki lə minyənə a?

²⁷ Akə ndə i mbeinj kintənj wə wi fumsiki gwu, wi num i kpeinjsi jobi twesi i nənə ki wə a?

²⁸ Kəm nə mbeinj fumsiki gwu kəm bə bəmbun a? Mbeinj yeinj si bəfluwa kəkki i chwa bə num. Bəfluwa si nəm kə nabə i keinjsi bəmbun bəbə.

²⁹ Ayakalə, mih fukuki i mbeinj a, na Nkun Solomən bəh mbum bi bichi biə wi ni kanjaki jobi wə wi ni lafiki gwu bəh bəmbun, wi ni ka num buku dəkə ka fluwa widəkə.

³⁰ A kabə num lə si Nyə lafiki mfwanj i chwa, mfwanj biə bi kəkki dainj, bi kanja i buku kpiyi kijiəli a bə kpa i gbuku wə, wi ma ni lafi mbeinj tsə yaka? Ɔə bəni bə kimbum ki twesi!

³¹ Ayakadainj, mbeinj ma fumsiki gwu yimbeinj a mbeinj ni dzi nə, i mu nə, nabə i ləh nə i gwu wə a.

³² Bieinj biəli bichi kə biə bəni bə bə kiəki kə Nyə si jia shəm yeinj wə. Mbeinj kə fimbeinj num Ba wimbeinj wə wi kə i beinj kiəki lə a mbeinj nənki lə bieinj biəli bichi.

³³ Mbeinj yisi jia shəm yimbeinj num i njkun bi Nyə wə, bəh gia yə yi kə chənj i wi nshinj, ka wi ni nyaki mbeinj tə bəh bieinj biəli bichi.

³⁴ Ayakalə, si yi kə lə, kiə mbeinj ma fumsiki gwu kəm kijiəli. Bə ni buku fumsiki gwu kəm bieinj bi kijiəli, a num kijiəli. Bəngəkə bə chəkə kpeinjki a bəh chəkə biwə biə.”

7

*Kiə mi ki saka kə widəkə
(Luk 6:37-38,41-42)*

¹ “Kiə mbeinj ki saka kə bimfə bi bəni bəbəkə, ka Nyə bi ma saka tə bimbeinj.

² Mbeinj kiəki a dzəh yə mbeinj sakaki kimfə ki mi widəkə yeinj, kə a yi Nyə bi sakaki tə kimbeinj yeinj. Fieinj fia mi fəkəki bieinj yeinj i nya i mi, kə a fi Nyə ni fəkə yeinj i nya i wəmakə mi.

³ Akə kəm nə wə tseinjki shəkə yi kpeinj i dzəkəh wi wainjah wə, ayakalə wə yeinj kə kimfunj ki kpeinj kə ki kə i nj'wa dzəkəh wə a?

⁴ Wə kə i dzaka dainj i wainjah a, ‘Wainnih nūm ma mih bwili shəkə yi kpeinj i dzəkəh wa ma,’ ayakalə kimfunj ki kpeinj num i nj'wa dzəkəh wə a?

⁵ Wə kə mi wə wi chusiki gwu! Yisi bwili kimfunj ki kpeinj kə ki kə i dzəkəh wa wə na ka wə ni yeinj ndzənj shəkə yi kpeinj yə yi kə i dzəkəh wi wainjah wə, i bwili.

⁶ Mbeinj ma dzə nyə fieinj fi Nyə i biə. Mbeinj ka fə yakadainj, ma yi ni fiəni gwu yi nomyi lə mbeinj. Mbeinj ma dzə nyə tə bənsənj bəmbəinj bə kpo bələkəli i bifi. Mbeinj ka fə yakadainj, ma bi ni nyufi lə bəh gvu.

*Mbeinj bikəki, nən, komyi
(Luk 11:9-13)*

⁷ Mbeinj bikə, ayakə ma Nyə ni nya i mbeinj. Mbeinj nənki, ayakə ma Nyə ni fə mbeinj yeinj. Mbeinj komyiki bakakijunj, ayakə ma Nyə ni weli i mbeinj.

⁸ Mbeinj kiəki a mi wichi wə wi bikəki, ni kwati lə, mi wichi wə wi nənki, wi ni yeinj lə, mi wichi wə wi komyiki bakakijunj bə ni weli lə i wi.

⁹ Akə ndə i mbeinj kintənj wə wainj wi ka bikəki nyə, wi ni nya num təh i wi a?

¹⁰ Ma wi kabə bikə bwəkə, wi ni nya num junj i wi a?

¹¹ Na yaka mbeinj bə mbeinj kə bəni bəchu kabə kiə i nyaki bieinj bindzənjni i bwa bəmbəinj, ma Ba wimbeinj wə wi kə i beinj wi ma ni nya tə bieinj bindzənjni i bəni bə bə bikəki i wi tsə na ayakə a?

¹² Ayakadainj, na finə fiə mbeinj kənki a bəni fəki i mbeinj, numki a fi mbeinj kə i fəki tə i bə, kəm yalə kə na gia yichi yə Kijwakti ki Bənchi bə Muses bəh Bijwakti bi bəni bə ntum bə Nyə laniki.

*Dzaka ki mbainj kifaanjinini bəh kiyamni
(Luk 13:24)*

¹³ Mbeinj fiə i mbainj wə num i dzaka kifaanjinini wə, kəm dzaka ki mbainj kə ki kə kiyamni bəh dzəh yə yi bəniki, tsəki i di biə bəni bi lakaki lakani, ayakə a num i fieinj wə bəni bəduli liəki.

¹⁴ Mbeinj kiəki a dzaka ki mbainj kə ki kə kifaanjinini, bəh dzəh yi ləkəki akə yə yi tsəki i nənə kə ki bi tsə kaa kə. Bəni bə bə yeinjki i yi wə kə twesi.

*Si bə kə i kiə bəni bə bə nyiki ntəkə a bə kə
bəni bə ntum bə Nyə
(Luk 6:43,44)*

¹⁵ Mbeinj təkni ki kəm bəni bə bə nyiki ntəkə a bə kə bəni bə ntum bə Nyə. Bə dzəki i mbeinj chusi a bə kə shwánj, ayakalə i kintənj bə num bəkwula bə num i kaasi shwánj num kaasini.

¹⁶ Mbeinj bi kiəki bə num i kimfə kibə wə a num a linj asi bə si kiə kpeinj i mintam mə mə wumki yeinj wə. Bə kolə i kə mintam mi gləb i bifaka wə, nabə i kə mintam* mi fig i kpeinj wi bwayini wə a?

¹⁷ Yi kə a na winainj kpeinj wi ndzənjni si wum a mintam mə mə ndzənjki, kpeinj wichu si wum mintam mə mə kə michu.

¹⁸ Kpeinj wi ndzənjni kəkə bi wum mintam michu. Asi kpeinj wichu kəkə tə i bi wəm mintam mi ndzənjni.

¹⁹ Na winainj kpeinj wə wi wumki kə mintam mi ndzənjni bə si gba lə wi i gbuku wə.

* 7:16 Mitam mələ kə mə bə dziki.

²⁰ Ayakadain, mbein bi kiaki bani ba ntaka ba num i kimfa kibɔ wɛ.

(Luk 13:25-27)

²¹ A kaka daka mi wichi wɛ wi boɔnki mih a, 'Bah, Bah', wi bi liaki i nkuɔ bi bein wɛ. A bi liaki a mi wɛ wi faki gia yɛ Ba wun wɛ wi kɔ i bein nɔnki.

²² A bi numki i chɔkɔ bi nsaka wi gɔksini wɛ, bani bɛduli bi bikaki i mih a, 'Bah, Bah, ntɛ buku ni fukuki la bɛntum ba Nyɔ i yeli wa wɛ, bwili bɛchinda ba nkɛli i bani wɛ i yeli wa wɛ, chu fa gia yi kanyini i yeli wa wɛ a?'

²³ Mih ka ni chukuli i ba a, 'Mih ni ka num kiɛ daka mbein. Mbein lakiyi i dzɛkɛh yin wɛ, bɛmfɛ chu.'

Mi wi maani wi mfii bah wi kiyun

(Luk 6:47-49)

²⁴ Ayakadain, mi wichi wɛ wi wɔkaki ndzaka wun wɛla fa asi ndzaka wiwɔ nɔnki, wi kɔ aka mi wi mfi wɛ wi ni maa jun yi i biana bein.

²⁵ Dzan dzɛ, bɔkɔ buku, fiakɛ tsɛ chini jun yiwɔ, yi kɔbi i muku, kɔm wi ni kɔ wi chɔkɔ chaka kiwɔ i biana wɛ.

²⁶ Ayakala, mi wichi wɛ wi wɔkaki ndzaka wun wɛla, tsɛ naki fa kɛ asi wi kɔ, yaka wi kɔ aka mi wi kiyun wɛ wi ni maa n'yi jun i mishambu bein.

²⁷ Dzan dzɛ, bɔkɔ buku, fiakɛ tsɛ chini jun yiwɔ muku, gbɔ la gbuuu."

Nga bi lanini biɛ Jisɛs kanaki

²⁸ Asi Jisɛs ni dzaka kaasi gia yɛla yichi, mban wi bani wɛ ka num bah nkainyi i nlani wiwɔ wɛ,

²⁹ kɔm wi ni laniki ka mi wɛ wi kanaki nga bi lanini. Wi ni laniki kɛ ka bani bɛbɔ bɛ bɔ laniki bɛnchi bɛ Nyɔ ni laniki.

8

Jisɛs chuku mi wi kumyini

(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Jisɛs dza shi dzɛ i nkɔwun bein, mban wi bani wimbun kwu i wi chein.

² Yi num a mi widɔkɔ wɛ wi ni gweɔnki bah jweɔn yi kumyini, ni dza dzɛ tum binyu i Jisɛs nshin ka dzaka i wi a, "Bah, wɔ kabɛ kanaki wɔ fa mih bainki."

³ Jisɛs ka nani tsɛ tsein yi kɔm wi ka dzaka a, "Mih kanaki la, bɔnih ma wɔ bainki." Akisaka, jweɔn yi kumyini yiwɔ kaa i gwu yi wɛ, wi ka bainki.

⁴ Jisɛs ka kin i wi a, "Yeɔn, kiɛ wɔ ki fuku kɛ yi i mi widɔkɔ. Ayakala, tsɛ chusi gwu ya i tii mfɛ gia, ma wɔ nyɛ kinya kɛ Muses ni dzaka a mi kanaki i nyɛ i chusi i bani a ngain bɔnih la i jweɔn yɛla wɛ ka bainki."

Jisɛs chuku wain wi nɔm wi fwu wi bani ba jum

(Luk 7:1-10)

⁵ Jisɛs dza nyɛ tsɛ liɛ i kwili wi Kafanaum wɛ, fwu wi bani ba jum widɔkɔ dzɛ yeɔn wi ka kwunji kan i wi dzaka a, ⁶ "Bah, wain wun wi nɔm naki dzu wi gweɔn na bah nga, num wi kpi wa wimu."

⁷ Jisɛs dzaka i wi a, "Mih ni dzɛ chuku la wi."

⁸ Ayakala, tikwili wi bani ba jum wiwɔ chukuli i Jisɛs a, "Bah, mih kpeɔnki kɛ i mi wɛ wɔ kɔ i dzɛ i wi dzu. Dzaka shɛn a ja ma wain wun wi nɔm bɔnih.

⁹ Mih kɔ mi i nga bi mi widɔkɔ chein, bah bani ba jum i mih chein. Mih si dzɛ mih dzaka i widɔkɔ a, 'Tsɛ', wi ka tsaki a tsɛni, i widɔkɔ a, 'Dzɛ', wi ka dzaki a dzɛni. Mih si dzɛ mih dzaka tɛ i mfa wun a, 'Fɛ la,' wi ka faki ayakadain."

¹⁰ Jobi wɛ Jisɛs ni wɔkɔ gia yɛ wi dzaka yakadain, dzaka wɔm wi. Wi ka dzaka i bani bɛ bɔ ni bialiki wi a, "Mih fukuki nkɔn i mbein a, mih keɔnki ki yeɔn kɛ mi na i Islɛe ka wɛla, wi jia nkainyi wi sham yɛla i mih la.

¹¹ Mih fukuki i mbein a, bani bɛduli bi dzɛ la i bimbubichi i yisi i di biɛ wɔn bubuki bah i tsɛ buku i di biɛ wi tsaki liaki, bɔ bi dzɛ num i kuku i dziki bah batii bɛmbein Abrahɛm bah Ayyik bah Yakɔb i nkun bi Nyɔ wɛ i bein,

¹² ayakala, bwa bɛ tumi kiwɔ kɔ kibɔ, a bi numki num bɛ laɔ bwili bɔ i bin bi jisi wɛ, i di biɛ bani bi daki bɔ dzi jɛn."

¹³ Si Jisɛs dzaka yakadain ka dzaka i fwu wi bani ba jum wiwɔ a, "Wɔ kwɛ tsɛ, yi num i wɔ asi wɔ jia sham ya i mih." Wain wi nɔm wi fwu wi bani ba jum wiwɔ ka bɔnih akisaka.

Jisɛs chuku bani ba jweɔn bɛduli

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Jisɛs ni dza tsɛ liɛ i jun yi Bitɛ wɛ, ka yeɔn nih kpɛ Bitɛ num wi nɔ, gwu yaka wi na bah nga.

¹⁵ Jisɛs kɔm tsein yi, jweɔn yiwɔ ka bee wi, wi ka dza bein tsein fiɛn Jisɛs dzi.

¹⁶ A dzɛ num i fiɔbi, bani ka dzaki bɛh bani bɛduli bɛ bɛchinda bɛ nkɛli ni njinsiki bɔ. Jisɛs ka bwiliki bin'waka biwɔ a bɛh ja shɛn. Wi chuku tɛ bani bɛchi bɛ bɔ ni gweɔnki.

¹⁷ Yɛla gia ni num i fa ka yi dzɛ kpeɔn asi mi wi ntum wi Nyɔ wɛ Isaya ni kɔ wi dzaka la a, "Wi dzɛ jweɔn yibukumbɛin, gin tasi bɛh mijweɔn mi bukuumbɛin."

Bɔngakɛ bɛ mi wɛ wi bialiki Jisɛs

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jobi wɛ Jisɛs ni yeɔn mban wi bani wimbun jun ni kɔmsi dzɛ i wi wɛ, wi dzaka i bwa bu bɛ mban a, "Bukumbɛin dɛn buku tsɛ i kiwun ki bɔkɔ kɛ yaka wɛ."

¹⁹ Mi widɔkɔ wɛ wi ni laniki bɛnchi bɛ Nyɔ ka dza dzɛ dzaka i Jisɛs a, "Mi wi Lanini, mih ni bialiki la wɔ i na fain wɛ wɔ tsaki."

²⁰ Jisɛs chukuli i wi a, "Migumasha kanaki la dzɛn yibɔ, minyɛni mɛ mɔ fuliki i bein kana tɛ jun yibɔ, ayakala mi wɛ yeli wi kɔ

Wain̄mi kan̄aki kə na di wi kə i jiə fwu wi yeīn.”

²¹ Mi wi mban̄ widəko dzaka i wi a, “Bah, bēe ma mih tsə yisi ləə ba wuñ ka mih biəl̄iki wə.”

²² Ayakalə, Jisəs chukuli i wi a, “Wə b̄l̄ali mih, bēe ma bəni bə bə kpiyi ləki bəni bəbə bə kpiyini.”

*Jisəs kan̄yi fun̄ni kiləkəli
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)*

²³ Jisəs dza tsə liə i ngwuki mə, bwa bu bə mban̄ ka bəñ biəl̄i tə wi feīn.

²⁴ Yi dza num a, fun̄ni kiləkəli kidəko n̄ dza tumbuku yisi i nən̄niki kinchwə kimbūm, mwi liə i ngwuki mə wi ka nən̄ki i mini. A n̄ kə Jisəs nə mfih nəni.

²⁵ Bwa bu bə mban̄ tsə ka yəmsiki wi dzaka a, “Bah, gāmti, bukumbein̄ ki kpiyiki lə.”

²⁶ Wi ka dza yaka bein̄ dzaka i bə a, “Dzə bəni bə kimbūm kibəli. Mbein̄ lwaki nə a?” Si wi dzaka yakadəin̄ ka dza bein̄ wam kan̄yi fun̄ni kiləkəli kiwə bəñ kinchwə kimbūm kiwə, di ka kpichumi lə məəəñ.

²⁷ Dzaka wə m bəni bəwə lə kuss. Bə yisi i dzakaki a, “Wə lə kə winain̄ mi lə, na fun̄ni kiləkəli bəñ bəko wəko i wi a?”

*Jisəs bwili bəchinda bə n̄kpeli i bəni bəfa wə
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)*

²⁸ Jisəs dza dan̄ buku i kiwun̄ i kimbu ki bəni bə Gadala* wə. Wi ban̄si bəñ bəni bəfa bə num bəñ bəchinda bə n̄kpeli i bə wə. Bəni bəwə n̄ buku i bitaa biə bə n̄ ləki bəni yeīn, bə n̄ chəfiki lə, mi n̄ kəkə i tsə dzəh feīn.

²⁹ Yi dza num a bə n̄ yisi ka wiliki na bəñ nga bikəyi a, “Wain̄ Nyə, wə nən̄ki nə i buku wə a? Wə dzə fa i nya buku bəñ ngəkə maka jəbi kpein̄ na?”

³⁰ A n̄ kə mban̄ wi bifi biduli bidəko dzi feīn i kimbu kiwə wə bi du.

³¹ Bəchinda bə n̄kpeli bəwə ka tsa Jisəs a, “Buku tsaki wə, wə ka bwili buku, wə ch̄in̄si buku i mban̄ wi bifi biəyaka wə.”

³² Jisəs ka dzaka i bə a, “Mbein̄ tsə.” Bə ka buku, tsə liə i bifi biwə wə. Yi num a mban̄ wi bifi biwə bichi n̄ sein̄ shi i k̄an̄ wə, gbəyi shi i kinchwə kimbūm kiwə wə ka kpiyi feīn.

³³ Bəni bə bə n̄ tokniki bəñ bifi biwə kwuni bəñ n'yəko tsə i kwili kintəñ, fuku gia yichi na bəñ ya yi num bəñ bəni bə bə n̄ kə bəñ bəchinda bə n̄kpeli i bə wə.

³⁴ Yi dza num a kwili wiwə wichi n̄ buku dzə yeīn Jisəs. Si bə dzə yeīn wi, tsa a wi nyə i di bibə wə.

9

*Jisəs chuku mi num wi kpi wa wimu
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)*

¹ Jisəs liə i ngwuki wə, fiən̄i dan̄ tsə i kwili wi wə.

² Yi dza num a bəni bəwəko n̄ dza bəñ mi widəko i wi, num wi kpi wa wimu, i kimbūn̄ wə. Jəbi wə Jisəs yeīn si bəni bəwə jiə shóm yibə i wi, wi dzaka i mi wə wi n̄ kpi wa wimu a, “Nseñ wuñ, k̄an̄a shəm ya. Mih dalinya lə chu bia.”

³ Yi num a bəni bəwəko bə bə n̄ laniki nnyaki bən̄chi bə Nyə yisi i shwin̄yiki a bə bə dzakayi a, “Mi wə lə fəkeliki bəñ Nyə.”

⁴ Jisəs kiə gia yə bə kwakaki, ka bikə i bə a, “Mbein̄ kan̄aki kin̄kwaka kichu i shóm yimbein̄ wə lə kom nə a?”

⁵ Yə yi bən̄iki i dzaka kə yi nain̄ a? I dzaka i mi wə lə a mih dalinya lə chu bia, ma i dzaka a wi dzə bein̄ wi nyani a?

⁶ Ayakalə, mih nən̄ki i fə a mbein̄ kiə a mi wə yeli wi kə Wain̄mi kan̄aki lə nga fa kuku i dalinya chu.” Si wi dzaka yakadəin̄ ka dzaka i mi wə wi n̄ kpi wa wimu a, “Dzə bein̄, dzə kimbūn̄ ka wə tsəki i wa wa.”

⁷ Wi dza bein̄ ka tsəki i wa wi.

⁸ Si mban̄ wi bəni yeīn gia yə yinum yakadəin̄ ndzan̄ liən̄i i bə wə, bə ka tumyiki bikum bi Nyə wə wi nya biələ nga i mi wiwə m.

*Jisəs bəəñ Matio
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Si Jisəs n̄ nyə feīn ka nyaniki tsəki ka yeīn mi widəko bə bəəñ a Matio, num mi wi kwani kin̄wakti, num wi num kuku i di bi bi nəm wə. Jisəs dzaka i wi a, “Wə b̄l̄ali mih.” Wi ka dza bein̄ ka biəl̄iki wi.

¹⁰ Jisəs dza tsə shinum i Matio dzu, jəbi wə wi n̄ dziki, yi dza num a bəni bəwəko bəduli bə bə n̄ kwaki bin̄wakti, bəñ bəni bəchu bədəko bə n̄ dza tə ka shinum i dzi bə bəñ Jisəs bəñ bwa bu bə mban̄.

¹¹ Jəbi wə Bəfalasi yeīn si bəñ bə dziki yakadəin̄ ka bikə i bwa bu bə mban̄ a, “Akə kom nə mi wimbəin̄ wi lanini dziki bəñ bəni bə bə kwaki kin̄wakti bəñ bəni bəchu bədəko a?”

¹² Jisəs wəko si bə bikaki, ka dzaka i bə a, “Bəni bə bə kə bəñ gwu yiləkəli si nən̄ kə mi wi tsa. Asi nən̄ num bə bə gwein̄ki.

¹³ Mbein̄ tsə kwaka yeīn si fwu wi gia yə bə nyaka si Nyə dzakaki a, ‘Mih nən̄ki a bəni kwāsiki num nsheñ i bəni wə, mih nən̄ki kə a bə fəki gia i mih’, yəmakə kə a nə a? Mbein̄ kiə a mih ka dzə dəkə i bəəñ bəni bə bə kə chən̄. Mih dzə i bəəñ num bə bə kə bəchu.”

*Bəni bikə kom mbam wi dzaka
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)*

¹⁴ Bwa bə mban̄ bə Jən̄ Njulibəko n̄ dza dzə bikə i Jisəs a, “Akə kom nə wə buku bəñ Bəfalasi si bam dzaka, bwa ba bə mban̄ bam kə a?”

* 8:28 Bin̄wakti bikpu bidəko bəəñki a, “Gadalen, bidəko a Gelgesen.”

¹⁵ Jisəs chukuli i bə a, “Bə kələ i laka bəni i dzini bi minḡpaṇa wimfian wə, bə kələ i tsə i gwuṇki tsəṇəki nyum minḡpaṇa wimfian wiwə num feiṇ bəh bə a? Ayakalə, kaṇ dzəki lə yə bə bi dzo bwili nyum minḡpaṇa wiwə i bə, ma bə bi ka bamki dzaka.”

¹⁶ Mi widəko kəkə i dzo kinchumni kimbunḡ kimfian i kwəyi mbunḡ wikpu yeiṇ. Wi ka fə yakadəiṇ, ma kinchumni kimbunḡ kiwə ni ngwuṇyi taṇa buku i kikpu kə wə, dzəṇə yiwə ni fiəni kpali tsə si yi ni kə.

¹⁷ Mi kəkə tə i dzo mbih mimfian i jiə i kinḡgə ki mbih mə num bə keiṇsi bəh dzu yi nyam* num ki jəkə, wi ka fə yakadəiṇ, mbih mimfian miwə ni biəṇ, kinḡgə ki mbih kiwə ni bumi baka mə ni tsə i kuku. Yi chəṇ kə a, bə kaṇaki i jiə mbih mimfian i kinḡgə kimfian mə. Ayakadəiṇ, ma mbih miwə bəh kinḡgə kiwə ni numki bindzəṇ.”

*Minḡpaṇa widəko kəm Jisəs ka bəniḡ,
Jisəs dzasi waiṇ mi wimbunḡ
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Asi Jisəs ni keiṇki wi dzaka i bə yakadəiṇ, yi dzo num a mi wimbunḡ widəko, liə dzo tum binyu i wi nshinḡ ka tsaki wi a, “Waiṇ wunḡ wikpaṇi kpi a liə, ayakalə, dzə kəm wi bəh kaṇ ma wi fiəni chu wiwə.”

¹⁹ Jisəs ka dza beṇ bə wi ka tsəki, bwa bu bə mbanḡ biəli tə wi.

²⁰ Yi num a minḡpaṇa widəko ni gweṇki lə bəh bikpakali i jiə wə jwəfi ntso yifa, wi dzo i Jisəs jum ka kəm jəṇ wi wimbunḡ.

²¹ Wi ni kəm yakadəiṇ, num wi ni kə wi dzaka i wi shəm a, “Mih ka kəm shəṇ a mbunḡ wi, yaka mih bəniḡ.”

²² Si wi kəm yakadəiṇ, Jisəs fiəni gwu yeiṇ wi, dzaka i wi a, “Nih wunḡ, kiə wə ki lwə kə. Shəm ya yə wə jiə i mih yi fə lə wə bəniḡ.” Akisəkə, minḡpaṇa wiwə ka bəniḡ.

²³ Jobi wə Jisəs ni tsə buku i juṇ yi mi wimbunḡ wə, ka yeiṇ bəni bə bə ni tənḡki kisəṇ ki kpi tasi bəh mbanḡ wi bəni. Bə gəko di bəh mindəm mi kpi.

²⁴ Jisəs dzaka i bə a, “Mbeṇ dzə nyə fa, waiṇ wiwə ka kpi dəkə, wi naki lə.” Bəni bəwə ka suṇuki wi num suṇumi.

²⁵ Jobi wə bə ni bwili bəni bəwə i biṇ, wi ka liə tsə i dzu, kaṇa waiṇ wiwə i tseiṇ yi wə, wi ka dza beṇ.

²⁶ Ntum kəm gia yiwə fiəli tali i kimbu ki tumi kiwə kichi.

Jisəs weli dzəkəh yi bimfəkə bifa

²⁷ Si Jisəs ni buku i feiṇ fiṇiṇ, ka nyaniki tsəki, bimfəkə bidəko bifa, a num bənyuku ka yəkəki biəliki wi wamyi bəh nga dzakayi a, “Waiṇ Nkunḡ Debit, kwəsi nshəiṇ i buku wə.”

* 9:17 Bəju ni keiṇsiki kinḡgə ki mbih num bəh dzu yi nyam. bwili ki i ngəkə wə, i kaṇ yi bəni bə Lum wə.

²⁸ Jobi wə Jisəs ni tsə liə i dzu, bimfəkə biwə biəli wi, wi bika i bə a, “Mbeṇ bum a mih kələ i fə gia yələ mbeṇ dəkə lə a?” Bə bum a, “Aanḡ Bah.”

²⁹ Jisəs ka kəm dzəkəh yibə dzaka a, “Kəm bə shəm yə mbeṇ jiə i mih wə, ma yi nūm ayakadəiṇ i mbeṇ wə.”

³⁰ Dzəkəh yibə baiṇ. Jisəs ka lansi kinḡ i bə a, “Kiə mbeṇ ki məm kə i fə a mi widəko klə.”

³¹ Ayakalə, bə tsə ka waṇki tsəki lə gia yiwə kəm nəm wə Jisəs fə i kimbu ki tumi kiwə kichi wə.

Jisəs chuku kinchiṇi

³² Si bəni bəwə ni dza i nyəki, yi num a bəni ni dzo bəh kinchini kidəko i Jisəs chinda wi ṇkpeli num i wi wə.

³³ Jisəs ka bwili chinda wi ṇkpeli wiwə i mi wiwə wə wi yisi ka dzakaki. Mbanḡ wi bəni yeiṇ yakadəiṇ dzaka wəm bə, bə ka dzakayiki a, “Bə ka num yeiṇ dəkə ṇkaiṇi wi gia ka yələ i tumi ki Isləe wə.”

³⁴ Ayakalə, Bəfalasi dzaka yibə a, “Wi bwi-liki bəchinda bəh ṇkpeli bələ num bəh nga bi ṇkunḡ wi bəchinda bə ṇkpeli bə.”

Ṇkəh duki lə na bəh nga, bəni bə kəhni num twəsi

³⁵ Jisəs ka nyaniki i kikwili kimbunḡ kichi, bəh i kidi wə lani bəni i juṇ yi tsani kibə mə, chu fuku tə ntum wi ndzəṇi kəm ṇkunḡ bi Nyə. Wi ni nyaniki yakadəiṇ chuku tə jwəiṇ yichi bəh mijweṇiṇi michi.

³⁶ Jobi wə wi ni yeiṇ mbanḡ wi bəni, nshəiṇ kwa wi bəh bə kəm bə ni kə i bilunḡ wə, na mi widəko num kə i gamti bə, bə num aka shwāṇ yə yi kaṇaki kə mi wi taknini.

³⁷ Wi ka dza dzaka i bwa bu bə mbanḡ a, “Ṇkəh duki lə na bəh nga, ayakalə bəni bə kəhni num a twəsi.

³⁸ Ayakadəiṇ, mbeṇ tsəki a Bah wə wi kaṇaki khə wiwə chṇsi bəni bə kəhni i wi khə.”

10

*Jisəs faanḡ bwa bu bə mbanḡ jwəfi ntso bəfa
(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)*

¹ Jisəs dza bəṇḡ bwa bu bə mbanḡ jwəfi ntso bəfa bə dzo. Wi nya nga i bə a bə bwiliki biṇ waka bichu i bəni wə chu chūku jwəiṇ yichi bəh mijweṇiṇi michi yeiṇ.

² Kələ kə kiyeli ki bwa bə ntum bə Jisəs bə jwəfi ntso bəfa: Wi ninshinḡ num Samən wə bə bəṇḡki tə a Bitə, bəh Andulu waiṇniḡ wi. Bədəko num Jəm wə wi ni kə waiṇ Sebide bəh waiṇniḡ wi Jən bəh

³ Filib bəh Batoləmu, Təməs bəh Matio wə wi ni kwaki kinḡwakti, Jəm waiṇ Alfiyus, Tadeus bəh

* 10:4 Bədzelət ni kə Bəju bə bə ni təbiki tumi kibə, jwə i

⁴ Samon wə wi nɪ kə i mban wi dzelot wə*
bəh Judas wain Iskaliot wə wi nɪ tanɲi jisəs.

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Jisəs nɪ faan bəni bələ jwəfi ntsə bəfa ,
dzaka i bə a, "Mbein ka tsəki, kiə mbein ki tsə
kə i di bi bəni bə bə kəkə Bəju. Kiə mbein ki
tsə kə i kikwili ki bəni bə Samalia wə.

⁶ Mbein tsə num i bwa bə Islae bə bə kə ka
shwān yə yi lakayi.

⁷ Si mbein tsəki mbein fukuki i bə a, 'Ŋkun
bi bein si num a dzəh.'

⁸ Mbein chūkuki tə bəni bə bə gweinɲi, fə
bəni bə kpili fəni dza i kpi wə, chūku bəni bə
bə kanjaki jwəin yi kumyini, bwili bəchinda
bə ŋkpeli i bəni wə. Mih nya ŋga biələ i mbein
kilələ. Mbein tsə gāmtiki tə bəni yein kilələ.

⁹ Mbein kabə nya, kiə mi ki dzə kə kpo i
shu i chinɲih wə, nabə kpo wimbun, nabə wi
nchin, nabə wə wi seɲɲniki.

¹⁰ Kiə mi ki dzə kə kiba. Kiə mi ki dzə
kə bəmbun bəfa nabə dzuyigvu yidəko, nabə
mbəŋ. Mbein kiə a mi wi nɔm kanjaki i
kwatiki dzein i di biə wi nɔmki.

¹¹ Mbein ka tsə liə i kwili wə, yudəko i di
wə, mbein nən mi wi kpeɲni, mbein ka nɔki
a bəh wi i tsə bŋku i jəbi wə mbein bi nyəki
fein wə.

¹² Mbein ka tsə, asi mbein liəki tsəki i mi
dzu, mbein bənɲi i jun yiwə a kimboɲni
nɔm bəh mbein.

¹³ Jun yiwə kabə kpeɲni, kimboɲni
kimbein bāan i yein dzu. Jun yiwə kabə
kpeɲniki kə, kimboɲni kimbein fəni dza i
mbein wə.

¹⁴ Mi ka nən i dzo mbein nabə i wəko gia
yə mbein dzakaki, mbein bə buku yein dzu
nabə i kwili wiwə wə mbein chūmni kwəŋə
bibə i gvu yimbein wə.

¹⁵ Mih fukuki ŋkan i mbein a, a bi numki i
chəko bi nsaka wi gəksini wə, gia bi bəniki lə
i kwili wi Sədom wə bəh ki Gəməla tsə kwili
wiwə.

Bəŋgəka bə bwa bə nɔm bə jisəs

(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ Mbein wəkəli, mih faanɲi mbein, mbein
ni tsə mbein numki ka shwān i bəkwula
kintəŋ. Ayakadəin, mbein bə nyani mbein
ka fiki ka jūŋŋ, mbein num tə alə məɔɔŋ aka
mbumi.

¹⁷ Mbein bə nyani mbein ka təkni kəm
bəni. Mbein kləki a bə bi kwa nya lə mbein
i kan yi bəni bə bə sakaki bənsaka. Bə bi
tweɲki mbein i jūŋ yibə yi tsani wə.

¹⁸ Bə bi guku tsə bəh mbein i bəni bə bə
sakaki bimbu bi tumi nshin, bəh i bəŋkun
nshin kəm mih, ka mbein dzakaki i bə bəh
bəni bə bə kəkə Bəju kəm mih.

¹⁹ Bə bi ka nya mbein i bə yaka, kiə mbein
bi ma fūmsi gvu a yuwidəko mbein ni tsə
dzaka a nə i dzəh yi nain wə, kəm Nyə bi
nyaki lə gia yə mbein bi dzaka i jəbi wiwə wə.

²⁰ A bi numki kə mbein i dzakaki. A bi
dzakaki Kin'waka ki Ba wimbəin i mbein
dzəkə.

²¹ Mi bi dza dzo wainɲih wi nya bə wəɔ,
ayaka tii wain dzo wain wi nya bə wəɔ. Bwa
bi dza bwanɲi lə gvu i bəti bəbə chein, fə bə
wəɔyi bə.

²² Bəni bəchi bi bainɲi lə mbein kəm yeli
wun. Ayakalə, mi wə wi bi kanjaki shəm i tsə
buku i kingəksi wə akə wə wi bi bəɲki.

²³ Jəbi wə bəni bi ka bwan gvu i mbein
chein i kwili wimu wə, mbein yəko tsə i
kidəko wə. Mih fukuki ŋkan i mbein a, mbein
bi nyani tali kə kikwili ki Islae wə kichi maka
mi wə yeli wi kə Wainmi dza.

²⁴ Wain wi kinwakti kəkə i tsə mi wi lanini,
wain wi nɔm si tsə kə tə tikwili wi.

²⁵ Yi kpeɲniki lə a wain wi kinwakti numki
aka mi wi lanini, ayaka wain wi nɔm num
tə ka tikwili wi. Bə kabə bəan tii jun a wi kə
Belsebu, ma bə ma ni bəanɲi bwa bə dzu i yeli
wə wi gumi tsə ŋ'wi a?

(Luk 12:2-7)

²⁶ Ayakadəin, mbein ma lwā bə. Mbein
kləki a gia kəkə yə bə ban, yi kəbi i bi bāan
i buku i bin. Ayaka gia yidəko kəkə tə yə bə
nyumiki a bə bi bāanɲi i kiə yi.

²⁷ Gia yə mih fukuki i mbein nchəko,
mbein dzakaki i bəni a num nshifəko. Ayaka
yə mih chumyiki dzakaki i mbein, mbein
lāka i kifwu ki jun wə.

²⁸ Mbein ma lwāki bəni bə bə kə i wəɔ a
ntsəŋa ki gvu shəŋ kəbi i wəɔ tə kin'waka.
Mbein lwā Nyə wə wi kə i kaasi kin'waka ki
mi bəh ntsəŋa ki gvu i gbuku wimbun wə.

²⁹ Ntə bə si tanɲi lə minsii mifa i finini wə
a? Ayakalə, fimu kəbi i shi gbə i kuku maka
Ba wimbəin bum.

³⁰ Yi mbein kə num Nyə kiə na jūŋ yimbein
yifwu yichi yə yi kə i mbein fun.

³¹ Ayakadəin, mbein ma lwāki. Mbein
tsəki lə minsii miduli.

(Luk 12:8-9)

³² Na ndə wə wi bum mih i bəni nshin a wi
kləki lə mih, yaka mih bi bum lə wi tə i Ba
wun nshin wə wi kə i bein.

³³ Ayakalə, na ndə wə wi nən mih i bəni
nshin, akə wi mih bi nənɲi tə i Ba wun nshin
wə wi kə i bein.

Jisəs dza bəh kinɲali

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Kiə mbein ma kwəkaki a mih dza num
bəh kimboɲni i fa kuku. A kəkə gia yə mih
dza bəh yi. Mih dza num bəh jum.

³⁵ Mbein kləki a mih dza i fə a wain
nyukuni jwəki bəh tii, wainkpaɲni jwə tə bəh
nih, kpə wain jwə bəh nih nyuw.

³⁶ Bəmbainɲni bə mi bi numki bəni i wi
dzu.

³⁷ Mi wə wi kənɲi ba wi nabə nih wi tsə
mih, yaka wi kpeɲniki kə i numki mi wun.

Mi ka kənki tə wain wi wi nyukuni nabə wi kpaɲni tsə mih, yaka wi kpeɲɲniki kə i numki tə mi wuɲ.

³⁸ Na ndə wə wi ka baan i giɲ kintasi ki i biəliki mih, yaka wi kpeɲɲniki kə i numki mi wuɲ.

³⁹ Mi wə wi təkni ki bəh nənɪ ki, bi laksiki lə nənɪ kiwə. Ayakala, na ndə wə wi laksɪ nənɪ ki kəm mih, wi bi kwatiki lə nənɪ kə ki bi tsə kaa kə.

(Mak 9:41)

⁴⁰ Mi wə wi dzɔ mbeɲ wi dzɔ num mih. Mi wə wi dzɔ mih, yaka wi dzɔ num mi wə wi faan mih.

⁴¹ Mi wə wi dzɔ mi wi ntum wi Nyɔ, kəm wi kiəkɪ a, a faan Nyɔ wi, wi bi kwatiki lə mmakti wə Nyɔ maktiki bəni bu bə ntum yeɲ, mi wə wi dzɔ mi wi chəɲ, kəm wi kiəkɪ a wi kə mi wi chəɲ, wi bi kwatiki lə mmakti wə Nyɔ maktiki bəni bə chəɲ yeɲ.

⁴² Mih fukuki ŋkəɲ i mbeɲ a, mi ka nya na bwam wi mwi midəli i mi wimu i mban wi bəni bə nchin bəla wə kəm wi kiə a wi kə mi wuɲ wi mban, wəmakə mi bi dza kə mmakti wi."

11

Jɔn Njulibəkə faan bwa bu bə mban i Jisəs (Luk 7:18-35)

¹ Jəbi wə Jisəs nɪ kaasi i tɛfiki bwa bu bə mban bə jwəfi ntsə bəfa wi ka nyə feɲ kabə nyaniki tsəkɪ i kikwili kə wə feɲ lani bəni chu fuku ntum wi ndzəɲni.

² A nɪ kə i jəbi wiwə wə, Jɔn Njulibəkə num i juɲ yi nsəɲ mə. Wi ka bi dza wəkə kəm gia yə Klīstus nɪ fəki, ka faan bwa bu bə mban a bə tsə,

³ bɪkə i wi a, akə a wi wə wi nɪ kanjaki i bi dzə a, ma buku wəkəlɪki mi widəkə chi chi a.

⁴ Bə tsə ka bɪkə, Jisəs chukuli i bə a, "Mbeɲ fiənɪ tsə fuku i Jɔn gia yə mbeɲ wəkə bəh yə mbeɲ yeɲ.

⁵ Bimfəkə si yeɲ lə di, bəɲgbə nyani dza nyani chəɲ, bəni bə bə gweɲki bəh jweɲ yi kumyini bənih, binchini wəkə gia, bəni bə bə nɪ kpiyi fiənɪ dzayi, bə chu fuku tə ntum wi ndzəɲni wi Nyɔ i bəni bə kifuu.

⁶ Kimbɔɲsi kimbum kə i mi wə wi ka mənɲi dəkə mih."

⁷ Bwa bə Jɔn bə mban nɪ dza i nyəkɪ, Jisəs ka yisi i dzakaki i mban wi bəni kəm Jɔn, bɪkə a, "Mbeɲ nɪ buku tsə chwa i tsə yeɲ num nə a? Gaɲ biə fiəkə tsəkɪ nənɲniki a?

⁸ Asi kəkə dəkə yakadəɲ, mbeɲ bə buku tsə feɲ kəm nə lə? Mbeɲ nɪ tsəkɪ i yeɲ mi wə wi si tum bəmbun bə bəni i gwu wə a? Mbeɲ wəkəli, bəni bə bə tumki bəmbun bə bəni i gwu wə si shi num a bəntəɲ wə.

⁹ Asi kəkə dəkə yakadəɲ, mbeɲ bə buku tsə i yeɲ nə a? I tsə yeɲ mi wi ntum wi Nyɔ

ma? Aan, mih fukuki i mbeɲ a, akə mi wi tsə mi wi ntum wi Nyɔ.

¹⁰ Akə wi wə bə nɪ nyaka kəm wi Nyɔ dzaka a,

"Wəkəli, mih nɪ chinɲi lə mi wuɲ wi ntum ma wi tsə i wə nshɲ wi keɲsi dzəh ya ka wə bi dzəkɪ."

¹¹ Mih fukuki ŋkəɲ i mbeɲ a, i kintəɲ ki bəni bə a bwə mɲkpaɲa, mi widəkə kəkə yeɲ wə wi kəkni tsə Jɔn Njulibəkə. Ayakala, mi wə wi kə na wi nchin i kintəɲ ki ŋkun bi beɲ wə wi kə wi kəkni tsə Jɔn.

¹² I yisi i chəkə biə Jɔn Njulibəkə nɪ yisi nəm wi i dzə buku bidəɲ a nɪ kə bəni jwə ŋkun bi beɲ,* ayaka bəni bə ŋga ka ləkəki bəh ŋga.

¹³ Bəni bə ntum bə Nyɔ bəchi bəh bənchi bə Muses nɪ dzakaki kəm ŋkun bi beɲ i dzə buku i jəbi wi Jɔn Njulibəkə wə.

¹⁴ Mbeɲ kabə yeɲ a mbeɲ kələ i bum, mbeɲ bəm a Jɔn wələ kə Elaja wə wi nɪ kanjaki i dzə.

¹⁵ Mi wə wi kanjaki bintuni i wəkə, wi wəkə."

¹⁶ Jisəs dza bə kainyi a, "Mih kə i fəkəni ŋgəkə wi liə wələ bəh finə a? Bə kə ka bwa bənchin bə bə numyi i bi di bishi wə, bədəkə bəɲ bədəkə bɪkəyi a,

¹⁷ "Buku təɲ səɲ mbeɲ na biɲ a? Nya jəm yi kpi mbeɲ bum kə a?"

¹⁸ Mih dzakaki lə kəm Jɔn nɪ dzə dzi kə na mu kə, mbeɲ ka dzakaki a wi kanjaki lə chinda wi ŋkpeli i gwu yi mə.

¹⁹ Mi wə yeli wi kə Wainɲi dza, wi dzi chu mu, mbeɲ dzaka a bə yeɲ, si wi məyiki nnyaki dzeɲ bəh mbih məkə kwa yi, chu num nseɲ yiləkəli bəh bəni bə bə kwaki kinwakti bəh bəni bəchu bədəkə. Mbeɲ kɪə a mfi si chusi gwu num i fieɲ fiə bi nəmki."

Jisəs ka shaanɲi nənɪ bikwili bimbun bidəkə

(Luk 10:13-15)

²⁰ Jisəs ka dza yisi i shaanɲi nənɪ bikwili bimbun bidəkə biə wi nɪ kəmsiki fəki nnyaki gia yi dzaka kiwənni yiduli feɲ, na si wi nɪ fə yakadəɲ, bəni bəwə feɲ nɪ ka kwuni i nənɪ kibə wə.

²¹ Wi nɪ shaanɲi yakadəɲ dzakayi a, "Ŋgəkə wimbun kə wimbəɲ bəni bə Kolasen, ŋgəkə wimbun kə tə wimbəɲ bəni bə Besayda. Mbeɲ kɪə a, gia yi dzaka ki wənni yə mih nɪ dzə fə i kidi kimbəɲ wə, a nɪ kə a mih fə yi i Taya bəh Sidən, ma bə nɪ fiənɪ i chu bibə wə ka ləh bəmbun bə kpi, fukuh kibwun i gwu wə jɪakəbi i kəmsi chusi a bə kwuni lə shəm yibə.

²² Mih fukuki i mbeɲ a, a bi numki i chəkə bi nsaka wi gəksini wə, gia bi bəniki lə i bəni bə Taya bəh bə Sidən tsə yimbəɲ.

²³ Ayaka mbeɲ bəni bə Kafanaum, mbeɲ kwakaki a, akə mbeɲ bə bə bi yaksiki i beɲ

* 11:12 Nabə a, "...ŋkun bi beɲ kə bəh ŋga,"

a? Aayi! Bə bi shisi mbeinj shisini i tumi ki bəni bə kpili wə. Mbeinj kiə a, a nī kə a gia yi dzaka kiwəmnī yə mih nī fə i mbeinj, a nī kə a yi num i Sədom, ma kwili wiwə keinjki lə feinj i dzə buku bidainj.

²⁴ Mih fukuki i mbeinj a, a bi numki i chəko bi nsaka wi gəksini wə gia bi bənikī lə i bəni bə Sədom tsə yimbəinj.”

*Kimbunj ki Jisəs yənsiki alə
(Luk 10:21-22)*

²⁵ I jəbi wiwə wə, Jisəs dza dzaka a, “Mih nyaki kiyənni i wə Ba wunj Nkunj wi bəoli bəh nshwainj kəm wə nyumi gia yələ i bəmfī bəh bənkiaigia, chusi yi num i bəni bə kilələ bəh i bwa bəhchinj.

²⁶ Yi num yakadainj Ba wunj, kəm ako ayaka si wə nī kənkī a yi numki.

²⁷ Ba wunj kə num wi nya lə bieinj bichi i mih. Mi widəko kəkə wə wi kiəkī Wainj Nyə a kəbi a Ba wi. Ayaka mi widəko num kə wə wi kiəkī Ba wunj a kəbi a Wainj bəh bəni bə Wainj wi kə wi sabibwili i chusi Ba wi i bə.

²⁸ Mbeinj bəchi bə mbeinj kə bəh bilunj bi jii gaka mbeinj, mbeinj dzə i mih, ma mih fə mbeinj waka.

²⁹ Mbeinj dzə tūnj num kimbunj kənnj, ma mbeinj biəliki nlani wunj, kəm mih kə mfij mi wi mbəninī, kanja shəm yi wakani, ka mbeinj dzə kwati ŋ'waka i shəm yimbəinj wə.

³⁰ Kimbunj kənnj kəkə i gaka mbeinj i tunj, ayaka bilunj binj jii kə.”

12

*Jisəs fuku baijisi kəm chəko bimbam
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)*

¹ I jəbi wiwə wə, Jisəs bəh bwa bu bə mbanj nyə ka nyaniki təlīki tsəki i kikhə kigənj kidəko wə, a num i chəko bimbam wə. A nī kə dzənj si wə bwa bu bə mbanj, bə ka dza yisi i tainyiki kifwu kigənj dzi.

² Jəbi wə Bəfalasi nī yeinj, bə dzaka i Jisəs a, “Tseinj, bwa ba bə mbanj fəki gia yə nchi bumki kə a mi kələ i fəki i chəko bimbam wə.”

³ Wi biəkə i bə a, “Mbeinj ka num fa dəkə i Kinjwakti ki Nyə wə si dzənj nī wəki Debit bəh mbanj wi, wi fə a?

⁴ Wi nī liə i junj yi Nyə wə, dzi bləd wə bə nī baa jia a ako wi Nyə, num nchi nī bumki kə a wi nabə bəni bə bə nī kə bəh wi kələ i dzī. A nī kə a dzī a bətiī mfə gia.

⁵ Ma mbeinj ka num fa tə i bəhchi bə Muses wə si asi num i chəko bimbam wə, bətiī mfə gia bwinj nchi i bimbam wə, bə fə bənəm bəbə i junj yi fəni yi gia wə, ayakalə nsaka kəbi a?

⁶ Mih fukuki i mbeinj a gia yidəko kələ fa i liə yimbun yi tsə junj yi fəni gia.

⁷ Bə kə num bə nyaka i Kinjwakti ki Nyə wə a Nyə dzakaki a, ‘Mih nənjki a bəni kwāsiki num nsheinj i bəni wə, mih nənjki kə a bə fəki gia i mih.’ A nī kə a mbeinj kiəkī gia yə di biələ

dzakaki, ma mbeinj kəkə i sakaki bəni bə bə kə maka bə gbə.

⁸ Yi kə a mi wə yeli wi kə Wainjmi kə Tikwili wi chəko bimbam.”

Jisəs chuku mi i chəko bimbam wə num tseinj yi kpi

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jisəs nī nyə feinj, tsə liə i junj yi tsani yilə mə.

¹⁰ Yi num a, mi widəko nī kələ feinj num tseinj yi kpi. Bəfalasi bədəko dza biəkə i Jisəs a, “Nchi bumki lə a bə kələ i chūku mi i chəko bimbam wə a?” Bə nī bikəki yakadainj nənj num gia yə bə ki jiəkī i wi funj.

¹¹ Jisəs chukuli i bə a, “Akə ndə i mbeinj kintənj wə wi kabə kanjaki shwānj yi yimu gbə i fənj mə i chəko bimbam wə, wi ma nī kanja guku bwili yi a?

¹² Mi wiwəm tsəki kə shwanj nalə a? Yaka kə a bəhchi bumki lə a mi kələ i fə nəm wi ndzənni i chəko bimbam wə.”

¹³ Wi ka dzaka i mi wə wi nī kpi wa wimu a, “Nāni tseinj ya.” Mi wiwə nani, yi bənih ka num ako yidəko yə.

¹⁴ Ayakalə, Bəfalasi buku tsə ka fasi si bə nī fə ka bə wə Jisəs.

Jisəs kə mi wi nəm wi Nyə wə wi sainjbwili

¹⁵ Jisəs kiə kəm kimpasi kə bə kə bə jiə, ka dza nyə feinj. Bəni bəduli biəlī wi. Wi chuku bə bəchi bə bə nī gweinjki,

¹⁶ kinj a bə ma nī fə a bəni kiə ŋgainj.

¹⁷ Yi num yakadainj i fə a yi dzə kpeinj asi mi ntum wi Nyə Isaya nī dzaka a,

¹⁸ “Mbeinj tseinj, wələ kə wainj wunj wi nəm wə mih sainjbwili.

Mih kənkī lə wi, ayaka shəm yinj wəkəki lə ndzənni bəh wi.

Mih nī nya lə Kinj'waka kənnj i wi, ma wi bi fukuki i bitumi kəm dzəh yi chənj yə mih tainyiki bənsaka bənj yeinj.

¹⁹ Wi bi yəliki kə bəh bəni, nabə i kəmyiki dzaka.

Mi bi lansi wəkə kə ja yi i dzəh wə.

²⁰ Wi bi bwinj kaasi kə mfwanj biə bi kə bi si bwinj.

Wi bi nyums kə baijnī biə bi kə bi si libli bənj.

Yi bi num yakadainj i tsə buku asi wi bi fəki dzəh yi chənj yə

wi tainyiki bənsaka yeinj, dzi.

²¹ Ayaka bitumi bichi bi tseinjki tsəki a ninshinj num bə jiə mfi bibə i wi wə.”

Nga bi Jisəs nyə fainj?

(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Bəni bədəko nī dza dzə bəh mi widəko i wi num wi fəka wi chu num kinchini, chinda wi ŋkpeli num i gwu yi wə. Jisəs chuku wi, wi ka dzakaki chu yeinj.

²³ Dzaka wɔm bɛni bɛ bɔ nɛ kɔ feiŋ bæchi, bɔ ka bikæki a, “Yi kɔlɛ numki a mi wɛlɛ kɔ waiŋ Nkunj Dɛbit a?”

²⁴ Ayakalɛ, Bɛfalasi ka wɔkɔ si bɔ bikæki yakadɛiŋ dzaka a, “Mi wɛlɛ bwililiki bæchinda bɛ ŋkpɛli num bɛh ŋga bi Bɛlsebu wɛ wi kɔ ŋkun wi bæchinda bɛ ŋkpɛli.”

²⁵ Jisɔs Klɛ gia yɛ bɔ kwakaki ka dzaka i bɔ a, “Na kinaiŋ tumi ki gaali gwu ka jwɔki a kiki, ki bi fiɛni chu chi. Kwili nabɛ jun yɛ yi gaali gwu ka jwɔki a yi yi, yi bi num kɛ.”

²⁶ Ayakadɛiŋ, Satan kabɛ kɔŋki bwililiki Satan widɔkɔ i mi wɛ, ma yi numki a wi gaali lɔ gwu yi. Yi ka numki yakadɛiŋ, ma ŋkun bi bi ma num.

²⁷ A kabɛ num a mih bwililiki bæchinda bɛ ŋkpɛli num bɛh ŋga bi Bɛlsebu, ma bwa bɛmbɛiŋ ni bwililiki num bɛh bi ndɛ a? Gia yɛ bwa bɛmbɛiŋ fæki ni chusiki a mbein gbo lɔ nsaka.

²⁸ Ayakalɛ, mih kabɛ bwililiki bæchinda bɛlɛ num bɛh ŋga bi Kin'waka ki Nyɔ, ma yi numki a ŋkun bi Nyɔ dzɛ lɔ i mbein kintɛŋ.

²⁹ Mbein kwakaki a mi kɔ i liɛ dɛiŋ i jun yi mi wi lɛkali wɛ, i kɔ buku bɛh biɛiŋ bi, maka wi yisi kwa kaŋa mi wi lɛkali wiwɔ a? Jɔbi wɛ wi kaŋa yakadɛiŋ wi ka ni kɔ buku bɛh biɛiŋ bi ŋkɔŋ ŋkɔŋ.

³⁰ Mbein klɛ a, mi wɛ wi kɔkɔ bɛh mih, wɛmaka bwɛŋki lɔ gvu i mih cheiŋ. Mi wɛ wi gamtiki kɛ mih i junŋiki, wi shakiyi num shakiyini.

³¹ Ayakadɛiŋ, mih fukuki i mbein a Nyɔ kɔlɛ i dalinya gia yichu bɛh ja yichu yichi yɛ bɛni dzakaki. Ayakalɛ, mi wɛ wi dzakaki ja yichu kɔm Kin'waka ki Baiŋni, Nyɔ kɔkɔ i lansi dalinya wi.

³² Mi wɛ wi dzakaki ja yichu kɔm mi wɛ yeli wi kɔ Waiŋmi, Nyɔ kɔlɛ i dalinya wi. Ayakalɛ, mi wɛ wi dzakaki ja yichu kɔm Kin'waka ki Baiŋni, Nyɔ kɔkɔ bi lansi dalinya wi, na i jɔbi wi liɛ wɛ nabɛ i wi dzɛni wɛ.

*Bɛ si kiɛ kpein i mintam miwɛ wɛ
(Luk 6:43-45)*

³³ Mi kabɛ kaŋaki kpein wi ndzɔŋni, wi kaŋaki i wumki mintam mi ndzɔŋni. Mi kabɛ kaŋaki kpein wihu, wi kaŋaki i wumki mintam michu. Bɛ si kiɛ kpein num i mintam mɛ mɔ wumki yein wɛ.

³⁴ Chwɛŋbijun bi fɛkɛh biɛlɛ. Mbein kɔ dɛiŋ i dzakaki ndzaka wi ndzɔŋni, mbein num bɛni bæchu a? Mbein klɛ a gia yɛ yi kɔ yi jikɛ i shɔm yi mi wɛ, kɔ yɛ yi si buku i dzaka ki wɛ.

³⁵ Mi kabɛ num wi kaŋa kiba ki biɛiŋ bindzɔŋni i wi mɛ, ma wi ni bwililiki a biɛiŋ bindzɔŋni yein. Aka bɛ num wɛ wi kaŋaki kiba ki biɛiŋ bichu, wi ni bwililiki a biɛiŋ bichu yein.

³⁶ Mih fukuki i mbein, jɔbi wɛ chɔkɔ bi nsaka wi gɔksini bi numki, mi kaŋaki i bi kɔmyi dzaka ki i ja yɛ yi ni bukuki i dzaka ki wɛ yi kpeiniŋ kɛ.

³⁷ Mbein kiɛki a, jɔbi wɛ bɛ bi sakaki mi, a bi num jɛ yɛ yi bukuki i dzaka ki wɛ, yɛ yi bi fɛ wi gia na kwa wi, a num tɛ jɛ yɛ yi bukuki i dzaka ki wɛ, yi bi fɛ wi gbo nsaka.”

*Bɛni bɛdɔkɔ ka nɛŋki a Jisɔs chɛsi gia yi
kaŋyini*

(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Bɛni bɛdɔkɔ bɛ bɔ nɛ laniki bɛnchi bɛ Nyɔ bɛh Bɛfalasi ka bi dzaka i Jisɔs a, “Mi wi lanini, buku nɛŋki a wɛ fɛ gia yɛ yi chusiki ŋga bia ma buku yein.”

³⁹ Jisɔs chukuli i bɔ a, “Ngɔkɔ wihu wɛ wi bee Nyɔ, ka fiɛni chu aka min'kpaŋa wi tɔkɔlini, nɛŋki i yein gia yɛ yi chusiki ŋga bin! Ayakalɛ, mih ni chusi kɛ gia yidɔkɔ i ngɔkɔ wɛlɛ a kɔbi a yi mi wi ntum wi Nyɔ Jɔna.

⁴⁰ Asi Jɔna ni nɔ i bwɔkɔ yimbun shɔm kaŋ yitali, kɔ a lin' asi mi wɛ yeli wi kɔ Waiŋmi bi numki i kuku i kaŋ yitali wɛ.

⁴¹ A bi numki i jɔbi bi nsaka wi gɔksini wɛ, bɛni bɛ Ninewi bi num bɛh ngɔkɔ wi liɛ wɛlɛ fɛ bɛ jia wi i ngɔkɔ wɛ, kɔm bɔ, bɛni bɛ Ninewi ni wɔkɔ gia yɛ Jɔna ni fukuki, kwuni shɔm yibɔ. Ayakalɛ, mbein wɔkɔli, mi widɔkɔ kɔlɛ fa bɛh gia yimbun yi tsɛ yi Jɔna.

⁴² A bi numki chɔkɔ bi nsaka wi kaasini wɛ, Yaa wɛ wi ni sakaki tumi ki Sheba bi numki lɛ tɛ bɛh ngɔkɔ wi liɛ wɛlɛ, fɛ wi liɛ i ngɔkɔ wɛ, kɔm wi ni dza dzɛ i kingɔksi ki mbi wɛ, i wɔkɔ mfi bi ŋkun Solɔmɔn. Ayakalɛ, mbein wɔkɔli, mi widɔkɔ kɔlɛ fa bɛh gia yimbun yi tsɛ yi Solɔmɔn.

(Luk 11:24-26)

⁴³ Jɔbi wɛ kin'waka kichu si buku i mi wɛ ki tsɛ i chwa i nɛŋki di biɛ ki ni nɔki. Ayakalɛ, jɔbi wɛ ki ka nɛŋ mɔŋ,

⁴⁴ ki ni dzaka i gwu yi a, ‘Mih ni fiɛni tsɛ i mih dzu i di biɛ mih ni buku.’ Jɔbi wɛ ki fiɛni dzɛ yein jun yi wɛ kɛiŋ yiyɛ, num bɛ yaŋa kɛiŋsi yi ka yi baiŋki,

⁴⁵ ki ka fiɛni dzɛ bɛh bin'waka bichu bidɔkɔ nanitan bi bɛkɛ tsɛ wi, bɔ ka liɛ i nɔki yein. Ayaka nɔni ki wɛmaka mi ka fiɛni bɛkɛ tsɛ si ki ni kɔ i ninshin. Aka ayaka si yi bi numki bɛh ngɔkɔ wihu wɛlɛ.”

*Bɛni bɛ bɔ kɔ chwɛŋkijun ki Jisɔs
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)*

⁴⁶ Asi Jisɔs ni kɛiŋki wi dzaka i bɛni yaka, yi num a, nih wi bɛh bwa bɛ nih, dzɛ num i bin, bɔ nɛŋ i dzaka bɛh wi.

⁴⁷ Mi widɔkɔ dzaka i Jisɔs a, “Nih wa bɛh bwa bɛ nah kɔ i bin nɛŋ a mbein bɔ dzaka.”*

⁴⁸ Jisɔs chukuli wi a, “Nih wun kɔ ndɛ, bwa bɛ nih bɛŋ num bɛnain a?”

* 12:47 Bin'wakti bikpu bidɔkɔ biɛ bɛ ni yisi nyaka gia yi Nyɔ yein kaŋaki kɛ kimbu kɛlɛ.

⁴⁹ Si wi bikə yakadaɪŋ ka səkəki bəni bu bə mban, ka dzaka a, “Nih wuŋ bəh bwa bə nih bəŋ kə bələ.

⁵⁰ Mbeɪŋ klə a na ndə wə wi fəki gia yə Ba wuŋ i beɪŋ kəŋki akə wi wə wi kə waiɲnih wuŋ, bəh jemi yɪŋ, bəh nih wuŋ.”

Bəndi kəm ŋkuŋ bi beɪŋ

13

(13:1-50)

Ndi kəm mi wə wi nɪ tsə i mu ŋgəkə

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ A i chəkə biwə wə, Jisəs ni dza buku i dzu, ka tsə shinum kəmsi i kinchwə kimbun kpeŋ.

² Mban wi bəni wimbun kwu juŋni tali wi lə maa. Wi ka dza liə shinum lə i ŋgwuki mə i bəkə, mban wiwə ka shinumyi i bəkə kpeŋ.

³ Wi yisi i fukuki gia yiduli i bə i bəndi wə. Wi dzaka a, “Mi widəkə nɪ laa i tsə mu ŋgəkə.

⁴ Asi wi nɪ muki, bədəkə gbəyi i dzəh, minyənɪ dzə chumyi dzi.

⁵ Bəŋgəkə bədəkə gbəyi i di biə nshwain nɪ num i biana beɪŋ, nshwain num ndzəŋ kə feɪŋ, ŋgəkə wiwə kəmsi buku yaka, kəm nshwain nɪ chumiki kə feɪŋ

⁶ Jobi wə wəŋ nɪ yisi i bəŋki ka tweɪŋ ŋgəkə wiwə. Si gaŋ yiwə nɪ ka liə ndzəŋ dəkə i buku, wi ka kpiyi.

⁷ Bəŋgəkə bədəkə gbəyi i bifaka wə. Bifaka biwə ka kə ban ŋgəkə wiwə.

⁸ Bəŋgəkə bədəkə gbəyi num i nshwain yindzəŋni wə, ka buku yaka ka kə ka wum nalə. Ayaka chwəŋ bidəkə kaŋa dzəkəh gbi, bidəkə mbanbiso, bidəkə mbanɲtia.

⁹ Mi wə wi kaŋaki bintuni, wi wəkə.”

Gia yə yi nɪ fə ka Jisəs dzakaki i bəndi wə

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Bwa bə mban bə Jisəs dza dzə bikə i wi a, “Akə kəm na wə dzakaki i bəni bələ num i bəndi wə a?”

¹¹ Wi chukuli i bə a, “Akə mbeɪŋ bə Nyo kə wi fə lə a mbeɪŋ klə gia yə yi nyumiki i ŋkuŋ bi beɪŋ wə. Ayakalə, wi nəki fə kə a bəni bələ klə.

¹² Mbeɪŋ kləki a mi wə wi kaŋaki fiɛŋ bə ni kpeɪŋsiki lə ma wi kaŋaki biduli. Ayakalə, mi wə wi kaŋaki kə fiɛŋ, bə ni dzə bwili lə i wi na fi twesi fiə wi kaŋaki.

¹³ Akə gia yə mih dzakaki i bə num i bəndi wə, kəm bə tseɲki lə di yeɪŋ kə. Bə wəkəlikɪ lə gia, kəbi i wəkə nabə i kɪə yi gia.

¹⁴ Gia yə mi ntum wi Nyo Isaya nɪ dzaka, yi dza lansi kpeɪŋ nalə bəh gia yə bəni bələ fəki. Wi nɪ kə wi dzaka a,

‘Mbeɪŋ bi wəkəlikɪ lə gia na bindzəŋ, ayakalə wəkə kɪə kə.

Mbeɪŋ bi tseɲki lə di na bindzəŋ, yeɪŋ kə.

¹⁵ Yi num yakadaɪŋ kəm shəm yi bəni bələ kə yi də lə,

bintuni bibə chini,

num bə ban lə dzəkəh yibə.

Bə fə yakadaɪŋ ka bə ma yeɲki di bəh dzəkəh yibə,

wəkə gia bəh bintuni bibə,

ka shəm yibə shiliki,

bə bi fiənɪ dzə i mih wə,

ma mih chuku bə.’

¹⁶ Ayakalə, kimbəɲsi kimbun kə kimbeɪŋ kəm dzəkəh yimbeɪŋ kə yə yi yeɲki, bintuni bimbeɪŋ num biə bi wəkəki.

¹⁷ Mih fukuki ŋkəŋ i mbeɪŋ a, bəni bə ntum bə Nyo bəduli bəh bəni bə chəŋ bədəkə nɪ shiki dəkɪ lə i yeɪŋ gia yə mbeɪŋ yeɲki, bə nəki yeɪŋ kə. Bə nɪ dəkɪ lə tə i wəkə gia yə mbeɪŋ wəkəki, bə nəki wəkə kə.

Gia yə ndi wə kəm mi wə wi nɪ muki ŋgəkə chusiki

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Mbeɪŋ wəkə lə gia yə ndi wələ chusiki kəm mi wə wi nɪ muki ŋgəkə.

¹⁹ Jobi wə mi wəkəki gia kəm ŋkuŋ bi beɪŋ maka wi wəkə kɪə, Satan mi wichu ka dzə chufi bwili gia yə bə si gbəli i wi shəm. Wələ kə ŋgəkə wə bə nɪ muki wi gbəyi i dzəh.

²⁰ Ngəkə wə bə nɪ muki tsəki wi gbəyi i di bi kitəh wə kə mi wə wi wəkəki gia yi Nyo akisəkə dzə yi bəh kinsanɲli.

²¹ Ayakalə, gaŋ yiwə num maka yi liənɪ i gwu yi wə. Yi mati a twesi. Jobi wə ŋgəkə yisi nabə mbwanɲ gvu i wi cheɪŋ kəm gia yiwə, wi gbə i kimbun ki wə akisəkə.

²² Ngəkə wə bə nɪ muki tsəki wi gbəyi i bifaka wə, kə mi wə wi wəkəki gia yi Nyo, ayakalə kifum kəm bieɪŋ bi mbi biələ, bəh kinɲəŋ i kaŋa mbun bi juŋni baanɲ gia yiwə i wi shəm yi laka kilələ.

²³ Ngəkə wə bə nɪ muki tsəki wi gbəyi i nshwain yindzəŋni wə wi bə kə, kə mi wə wi wəkəki gia yiwə, wəkə yi na bindzəŋ ka fəki asi yi nəŋki, wəmakə mi kə aka ŋgəkə wə wi nɪ wumki mintam bədəkə nya dzəkəh gbi, bədəkə dzəkəh mbanbiso, bədəkə mbanɲtia.”

Ndi kəm ŋgəkə wi gəŋ bəh wi mfwan

²⁴ Jisəs chu ti ndi widəkə i bə a, “Bə kə i fəkəli ŋkuŋ bi beɪŋ bəh mi wə wi nɪ tsə i mu ŋgəkə wi gəŋ wi ndzəŋni i wi khə.

²⁵ Jobi wə bəni nɪ nəki, mbainɲni wi dzə ka mu ŋgəkə wi mfwan* wə wi bwəsiki gəŋ i ŋgəkə wi gəŋ kintəŋ ka nyə.

²⁶ Jobi wə gəŋ yiwə nɪ kə yaka lə ka yisi i nyaki nchajɲki, ŋgəkə wi mfwan wə ka chusi tə.

²⁷ Bəni bə nɔm bə mi wiwə dzə bikə i wi a, ‘Tikwili, wə nɪ tsə mu num ŋgəkə wi gəŋ i khə, ŋgəkə wi mfwan wələ ka nyani na dajɲ ka wi numki i yeɪŋ kintəŋ a?’

* **13:25** Mfwan biələ kə biə bə bəŋki i jə yi ŋkəli wə a, “darnel” ŋgəkə wiwə num kiləfi.

²⁸ Wi chukuli i bə a, ‘A fə mbainjɔni wunɔ gia yiwo yakadain.’ Bəni bə nɔm bəwɔ bikə i wi a, ‘Wɔ nənki a buku tsə bāayi a?’

²⁹ Tikwili wi bə nain dzaka i bə a, ‘Aka bə num yaka jəbi wə mbein ni sanjaki ma mbein ni sanjaki tasiki bəh gəy yein kintənɔn.

³⁰ Mbein bəe ma bə bəchi kəkiki i tsə buku jəbi wi kəhni wə. Ka a ni numki i jəbi wi kəhni wə, mih ni dzaka i bəni bə kəhni bəwɔ a bə yisi bāayi mfwan biwɔ bə jɔnɔni kənja jlə i kaka kaka wə, ka bə ni kpa, ma bə ni ka jɔnɔni jlə gəy i mih gba.’”

*Ndi kəm nkaini wi ngəko wi fintam fidəko
(Mak 4:30-32; Luk 13:18-19)*

³¹ Jisəs chu ti ndi widəko i bə a, “Nkun bi bein kə aka dzəkəh wi ngəko wi fintam fidəko,† wə mi ni dzo mu i wi khə.

³² Ngəko wələ kə dzəkəh yiwo seinjɔni na bəh nɔa tsə bəngəko bədəko bəchi. Ayakalə, jəbi wə wi buku yaka wi ni kəw, wi kpali tsə nten wi biein bichi, wi fiəni chu kpein ka minyənɔni mə m fuliki bein dzə maa jɔn yibɔ i cha yiwo wə.”

*Ndi kəm dzəɔn
(Luk 13:20-21)*

³³ Jisəs chu ti bə bəh ndi widəko a, “Nkun bi bein kə aka dzəɔn yə minjpaɔni nɔ fəkə muku i binjkuɔ bimbun wə bitali, ka fwənɔni ka chwali dzəɔn yiwo fə muku miwɔ yaka.”

(Mak 4:33-34)

³⁴ Jisəs ni dzaka gia yələ yichi i mban wi bəni, a num i bəndi wə. I yi nkən wə wi ni ka dzaka dəkə gia yidəko i bə a kəbi i bəndi wə.

³⁵ Wi ni fəki yakadain ka yi dzə kpein asi mi wi ntum wi Nyɔ widəko ni dzaka a, “Mih bi weliki dzaka kənɔn a bəndi wə. Mih bi tɔyi gia yə yi ni num i nyumi wə i yisi asi bə ni maa mbi.”

Gia yə ndi wələ chusiki kəm ngəko wi gəy bəh wi mfwan

³⁶ Jisəs nyə bee mban wi bəni ka liə tsə dzu. Bwa bu bə mban biəli wi bikə i wi a, “Fəku bainji i buku kəm gia yə ndi wi mfwan wə i khə chusiki.”

³⁷ Wi ka dzaka a, “Mi wə wi ni muki ngəko wi ndzənɔni wə, akə mi wə yeli wi kə Wainji.

³⁸ Khə wiwɔ kə mbi wələ. Ngəko wi ndzənɔni wiwɔ num bwa bə bə kə bə nkun bi Nyɔ. Mfwan biwɔ num bwa bə mi wichu wə.

³⁹ Ayaka mbainjɔni wə wi ni m nu ngəko wi mfwan wiwɔ akə nkpele. Jəbi wi kəhni wiwɔ bi numki jəbi wə mbi wələ bi kigəksiki. Bəni bə kəhni bəwɔ kə bəchinda bə Nyɔ.

⁴⁰ Asi bə si baayi mfwan jɔnɔni ka bə kpa i gbuku wə, kə yakadain si yi bi numki i jəbi wə mbi wələ bi gəksiki.

⁴¹ Mi wə yeli wi kə Wainji bi chinjiki lə bəchinda bu, i nyani jɔnɔni nnyə biein bichi biə bi dzəki bəh chu i bəni wə bəh bəni bəchu

bəchi bə bə fəki chu bə bi bwili bə i nkun bi wə,

⁴² ayaka bə ləw bəchu i gbuku wi ghəkəni wə. A num di biə bəni bi daki dzi jən.

⁴³ Ayakadain, bəni bə bə kə chən bi bainji aka wən i nkun bi Ba wiwɔ wə. Mi wə wi kanjaki bintuni, wi wəko.

Ndi kəm kiba bəh nkaini kitəh ki ndzənki kidəko

⁴⁴ Nkun bi bein kə aka bəkə ki kpə kə mi ni tsə yein num bə nyumi i khə. Wi ka fiəni ban ki, ka kweki wəko ndzənɔni, ka tsə tanɔni biein bichi biə wi ni kanjaki, ka tsə tan khə wiwɔ.

⁴⁵ Ayaka nkun bi bein chu kə aka mi wi shi widəko wə wi ni nyaniki nənki nkaini kitəh kidəko ki ndzənki nalə.

⁴⁶ Jəbi wə wi ni nən yein widəko wə wi kə na wi ləkəli. Wi ka tsə tanɔni biein bichi biə wi ni kanjaki wi tsə tan tə wiwɔ.

Ndi kəm gbi wi bwəko

⁴⁷ Nkun bi bein chu kə aka gbi wə bə si tum i bəkə, ayaka ngəko yi bwəko yichi jɔnɔni yein mə,

⁴⁸ yi jikə. Bəni guku bwili wi i kpa. Shinum kuku, sabibwili bwəko yindzənɔni jlə i kəh wə, shukutəko yichu yə.

⁴⁹ Lə yibi numki ayaka i jəbi wə mbi wələ bi gəksiki. Bəchinda bə Nyɔ bi buku dzə i gaali bəni bəchu i bəni bə chən wə,

⁵⁰ ayaka bə ləw bəchu i gbuku wi ghəkəni wə, a num di biə bəni bi daki dzi jən.”

⁵¹ Jisəs ka bikə i bwa bu bə mban a, “Mbein wəko kiə alə gia yələ yichi a?” Bə bum a “Aan.”

⁵² Wi ka dzaka i bə a, “Yi kə a, mi wichi wə wi laniki bənchi bə Nyɔ, num bə lani lə wi kəm nkun bi bein, wi kə aka ti jɔn wə wi kanjaki kiba ki ki biein, wi num i bwili biein bimfian nabə bikpu yein.”

*Bə nain jisəs i di bi wə
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)*

⁵³ Jəbi wə Jisəs ni kaasi i tiki bəndi bələ, wi ka dza nyə feinj,

⁵⁴ dzə i kwili wə, tsə liə ka laniki bəni i jɔn yibɔ yi tsani wə. Bə ka wəkaliki nłani wi ka numki lə bəh nkainyi, yisi i kainyiki a, “Mi wələ dzə fain biəle mfi bimbun bəh nɔa i fəki nkaini wi gia yələ yein na?

⁵⁵ A fa kəkə a wain tikwili wə wi kaanɔni kəin na? Ntə nih wi kə Meli a? Ntə bwa bə nih wi kə Jem bəh Yəsəf bəh Samən bəh Judas a?

⁵⁶ Ntə jəmi yi yichi kə bəh bukmbein fa wə a? Mi wələ nyə fain bəh yələ gia yichi lə a?”

⁵⁷ Si bə kainyiki yakadain ka nain wi. Jisəs ka dzaka i bə a, “Bə si kəksi lə mi wi ntum wi Nyɔ i di bichi wə, a kəbi a i tumi ki wə, bəh i chwənjkijun ki wə.”

† 13:31 Fintam fiələ kə i jə yi nkali wə a, “mustard”.

⁵⁸ Jisəs na chu fə gia yi kanyini yiduli feiŋ, kəm bə nɪ ka jɛ dəkə šəm i wi.

14

*Kpi yi Jɔn Njulibəkə
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)*

¹ A nɪ kə i jəbi wiwə wə, Nkun Heləd wə wi nɪ sakaki kimbu ki tumi ki Galili, wi wəkə kəm nəm wi Jisəs.

² Wi dzaka i bəti di bu a, “Mi wələ kə Jɔn Njulibəkə si wi fiən dza i kpi wə. Akə gia yə yi fə wi, na ka wi kanjaki ŋga i fəki gia yi kanyini yələ lə.”

³ A nɪ kə num Heləd nɪ dzaka, bə kwa kanja Jɔn, bə fa i juŋ yi nsəŋ mə kəm bə Helədia kɔ Filib wə wi nɪ kə wainjnih Heləd, wə Heləd nɪ dzo ka kɔ wə.

⁴ Jɔn nɪ nənki lə ka dzaka a nchi bumki kə a wi kolə i dzə wi ka kɔ wə.

⁵ Heləd ka nənki dzəh i wə Jɔn, ayakalə wi lwa bəni, kəm bəni nɪ dzəki Jɔn ka mi wi ntum wi Nyə.

⁶ Yi dzə num i chəkə biə Nkun Heləd nɪ fəki dzini, i kwakaki chəkə biə bə nɪ bwa wi yeiŋ. Waiŋ Helədia wi kpaŋni ka liə biŋ i bəni nshin, Heləd yeiŋ yaka gwu shili wi nalə.

⁷ Wi kaka i wainkpaŋni wiwə, dzi ŋkaiŋ a ŋgaiŋ nɪ fiəli lə wi bəh na fiə fiə wi bikə a ŋgaiŋ nya i wi.

⁸ Nih wainkpaŋni wiwə ka nyini waiŋ wi a wi dzaka i wi a, wi nyə ŋgaiŋ bəh fwu wi Jɔn Njulibəkə i nsəŋ wə.

⁹ Wi ka dzaka, Nkun Heləd wəkə gia yiwə yakadəiŋ gwu kpi wi. Ayakalə, kəm bə ŋkaiŋ biə wi nɪ dzi lə i bəni bə bini nshin, wi ka dzaka a bə fə asi wainkpaŋni wiwə dzaka.

¹⁰ Wi ka faaŋ bəni, bə tsə i juŋ yi nsəŋ mə gbə fwu wi Jɔn,

¹¹ dzə bəh wi i nsəŋ wə nya i wainkpaŋni wiwə, wi tsə bəh wi nya i nih wi.

¹² Bwa bə Jɔn bə mbaŋ tsə dzo wini wi Jɔn ka ləə, ka tsə fuku ntum wiwə i Jisəs.

*Jisəs saaŋ bəni bəchuku bəte
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jɔn 6:1-14)*

¹³ Jəbi wə Jisəs nɪ wəkə gia yə yi num bəh Jɔn, ka liə i ŋgwuki mə baka gwu tsə i di biə bəni nɪ kəkə feiŋ. Ayakalə, mbaŋ wi bəni wəkə, ka buku i kikwili wə nyani bəh gvu biəli wi.

¹⁴ Jəbi wə Jisəs nɪ tsə buku feiŋ kpa, wi yeiŋ mbaŋ wi bəni lə maaa. Ayaka nsheŋ kwa wi bəh bə, wi ka chukuki bəni bə bə nɪ gweiŋki.

¹⁵ A bə num i fijəbi, bwa bu bə mbaŋ dza dzə yeiŋ wi ka dzaka i wi a, “Fa kə i chwa, num jəbi tsə lə, dzaka a mbaŋ wi bəni bələ tsə i kikwili ki kəmsini wə i tən dzeiŋ bibə.”

¹⁶ Jisəs chukuli i bə a, “Bə kanjaki kə i nyə. Mbeŋ mwi nyə bə bəh dzeiŋ bə dzɪ.”

¹⁷ Bə chukuli i wi a, “Buku kanjaki a chəkə yi bləd yite bəh bwəko yifa shəŋ.”

¹⁸ Wi dzaka i bə a, “Mbeŋ dzə nyə i mih.”

¹⁹ Bə dzə nya, wi ka dzaka a mbaŋ wi bəni bəwə numyi kuku i mfwəŋ wə. Wi dzo chəkə yi bləd yə yite bəh bwəko yifa yə, tseiŋ yaka i beŋ, nya kiyəŋni i Nyə, ka gbeyi chəkə yiwə ka nya i bwa bu bə mbaŋ, bə gaa i mbaŋ wiwə.

²⁰ Bəni bəchi dzi fwuli. Bwa bə Jisəs bə mbaŋ ka juŋni biŋka biə bi nɪ bəsi bi jikə i kəh wə jwəfi ntə yifa.

²¹ Bəni bə bə nɪ dzi biəŋ bidzini biwə a nɪ kə bənyuku ka bəchuku bəte, na ka bə faaki bəkanja bəh bwa.

*Jisəs nyani i mwi beŋ
(Mak 6:45-52; Jɔn 6:15-21)*

²² Jisəs ka dzaka i bwa bu bə mbaŋ a bə liə i ŋgwuki mə ma bə dənki tsəki i ninshin i kiwun kidəkə kəyaka wə, a ŋgaiŋ baan bəni i mbaŋ wi bəni wə ka bə kwəki.

²³ Si wi ni baan ka bəni i bə, ka dza yaka i ŋkwun beŋ a wi mbaŋ i tsə. Biŋ jii, wi kəiŋ feiŋ a wi mbaŋ.

²⁴ Ayakalə, a nɪ kə i jəbi wiwə wə, ŋgwuki wiwə nɪ kə num wi liə tsə i bəkə kintəŋ nanu, bəkə fiəli bəh wi, kəm fiəkə nɪ dzəki i bə nshin chini ŋgwuki wiwə.

²⁵ Ayaka a num asi chəkə wəkəki dzəki, Jisəs nyə ka dzəki i bə wə nyani dzə i mwi beŋ.

²⁶ Bwa bu bə mbaŋ ka yeiŋ wi si wi nyaniki dzəki i mwi beŋ, ndzaŋ kwa bə. Ayaka bə ka dzakaki a, “Akə ŋkwusa.” Bə ka wiliki bəh ŋga lwa.

²⁷ Akisəkə Jisəs ka dzaka i bə a, “Mbeŋ kəŋa šəm yimbeŋ, akə mih. Mbeŋ ma lwəki.”

²⁸ Bitə dzaka i wi a, “Bah a kabə num wə, wə dzaka ma mih tə nyəni dzə i mwi beŋ i dzə i wə wə.”

²⁹ Jisəs dzaka i wi a, “Dzə la.” Bitə ka buku i ŋgwuki mə ka nyaniki tsəki i mwi beŋ i Jisəs wə.

³⁰ Si wi nɪ nyaniki tsəki yakadəiŋ, wi ka yeiŋ si fiəkə fəki, wi bə lwa, ka yisi i miniki i mwi mə. Si wi nɪ miniki shiki yakadəiŋ, wi ka də bwili a, “Bah gəmti mih!”

³¹ Akisəkə Jisəs ka nani tsə tseiŋ ka kanja wi dzaka i wi a, “Cə, mbum wa seiŋniki lə na bəh ŋga! Wə si məniki kəm nə?”

³² Bə wi ka yaka liə i ŋgwuki mə, fiəkə yiwə ka kpichumi.

³³ Bwa bu bə mbaŋ bə bə nɪ kə i ŋgwuki mə ka nya ŋkəksi i wi dzaka a, “Nkəŋ, wə kə Waiŋ Nyə.”

*Jisəs chuku bəni bə jwəiŋ i Genesale
(Mak 6:53-56)*

³⁴ Bə dan bəkə yə buku tsə i kimbu ki Genesale wə.

³⁵ Bəni bə feiŋ yeiŋ kiə wi, ka faaŋ ntum i bimbu biwə wə bichi, bəni ka dzəki bəh bəni bə jwəiŋ bəchi i Jisəs,

³⁶ bɔ tsa wi a wi bée ma bɔ kâm shəŋ a jəŋ wi wimbun̄. Ayaka bɔ bæchi bə bɔ n̄ kômki wi, ka bəniki.

15

Kôm nɔni ki kwili bəh gia yi Nyɔ

(Mak 7:1-13)

¹ Bəfalasi bəh bəni bədəko bə bɔ n̄ laniki bənchi bə Nyɔ, nyə i Jɛlusalɛm dzə i Jisɔs ka bikə i wi a,

² “Akɔ kôm nə wə bwa ba bə mban̄ bəkəliki nɔni ki kwili ki bəti bəbuku bə kikpu wə a? Bɔ si wəkɔ kə kan̄ i dzəh yə nchi nən̄ki ka bɔ dzi.”

³ Jisɔs chukuli i bɔ a, “Akɔ kôm nə wə mbein̄ bwɛŋki fimbein̄ bənchi bə Nyɔ, mbein̄ biəli num lɔ nɔni kimbein̄ ki kwili a?”

⁴ Mih dzakaki yələ, kôm Nyɔ n̄ kɔ wi dzaka lə a, ‘Kəksi ba wa bəh nih wa.’ Chu dzaka tə a, ‘Mi ka tɔyi ba wi nabə nih wi, bə wɔɔ təkɔ wəma ka mi.’

⁵ Ayakalə, mbein̄ dzaka yimbein̄ a, ‘Mi ka dza dzaka i ba wi nabə nih wi a, “Fieŋ fiə wɔ si kɔ i kwati i mih, mih nya lə i Nyɔ.”’

⁶ yaka kɔ wi kəkə i chu kəksi ba wi nabə nih wi i dzɔ fieŋ fiwɔ i nya i bɔ. Akɔ alə si mbein̄ biəliki nɔni kimbein̄ ki kwili, fə a gia yi Nyɔ fiəni chu gia yi kilolɔ.

⁷ Bəni bə bɔ dzakaki chi fə chi! Gia yə mi wi ntum wi Nyɔ Isaya n̄ dzaka kôm mbein̄ kɔ na n̄kɔŋ, si wi n̄ dzakaki a,

⁸ ‘Bəni bələ kəksiki mih a dzu yi dzaka wə, shɔm̄ yibɔ num na i dzəh yi dəŋ i mih wə.

⁹ Ntsa wibɔ i mih kɔ a wi kilolɔ,

kôm bɔ dzɔ gia yə a kwakaki bəni lani a, akɔ bənchi bəŋ.”

Fieŋ fiə fi kɔ i bəkəli mi

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Jisɔs bi dza bɔɔŋ mban̄ wi bəni bɔ dzə, ka dzaka i bɔ a, “Mbein̄ wəkəli ndzəŋ nalə.

¹¹ Fieŋ fiə fi liəki i dzaka ki mi wə, si bəkəli kə mi. Akɔ num fiə fi bukuki bukuni i dzaka ki mi wə, fikɔ i bəkəli wi.”

¹² Bwa bə Jisɔs bə mban̄ dza dzə dzaka i wi a, “Wɔ kiəki lə a Bəfalasi si wəkɔ gia yə wɔ si dzakaki ayaka yi lə bɔ a?”

¹³ Jisɔs chukuli i bɔ a, “Na winain̄ kpein̄ wə Ba wun̄ wə wi kɔ i bein̄ n̄ ka yə dəkə bə bi baalə wi.

¹⁴ Mbein̄ dāli kôm bə bɔ, bɔ kɔ bimfəkə bi chusiki dzəh i bəni. Kimfəkə ka chusiki dzəh i kidəkɔ, bɔ bæchi ni tsə gbəyi i fəŋ mə.”

¹⁵ Bitə dzaka i Jisɔs a, “Fūku bāin̄si i buku gia yə ndi wələ dzakaki.”

¹⁶ Jisɔs bikə a, “Yaka mbein̄ tə wəkəki kiəki kə gia a?”

¹⁷ Mbein̄ kiəki kə a biəŋ bichi biə bi liəki i dzaka ki mi wə bi shi i tɔ wə bi si fiəni buku bukuni a?

¹⁸ Ayakalə, fieŋ fiə fi bukuki i dzaka ki mi wə, fi nyəki dzəki num i wi shɔm̄. Akɔ fieŋ fiə fi kɔ i bəkəliki mi.

¹⁹ Fi si nyə num i shɔm̄ mə, na ka mi kan̄jaki kin̄kwaka kichu, ka wi wɔɔ mi, dzɔ kpə mi nabə nyum mi, təkəli, chwɔ, beŋ nsaka wi ntəkə nabə i bəkəli yeli wi mi.

²⁰ Yələ kɔ gia yə yi kɔ i bəkəli mi. Ayakalə, i dzi maka bə wəkɔ kan̄ kəkə i bəkəli mi.”

Min̄kpaŋa widəkɔ a num mi wi tumi jia shɔm̄ yi i Jisɔs

(Mak 7:24-30)

²¹ Jisɔs n̄ dza fieŋ baka gwu ka tsə i kimbu ki Taya bəh ki Sidən wə.

²² Ayakadain̄, yi dzə num a min̄kpaŋa widəkɔ i Kanan n̄ kələ fieŋ, wi nyə dzə yein̄ Jisɔs, də i wi a, “O Bah, wain̄ Nkun̄ Dəbit, kwasi nshein̄ i mih. Wain̄ wun̄ wi kpaŋni kɔ chinda wi n̄kpeli widəkɔ njinsiki wi na bəh n̄ga.”

²³ Ayakalə, Jisɔs wəkɔ, nəki dzaka kə gia yidəkɔ. Bwa bu bə mban̄ kini dzə tsa wi dzaka a, “Dzaka a min̄kpaŋa wələ dzə nyə. Kôm wi biəliki bukumbein̄ wi də nya n̄gəkə.”

²⁴ Jisɔs chukuli a, “Bə n̄ faan̄ mih num i bəni Islae shəŋ bə bɔ kɔ ka shwán yə yi nyə ka njin̄ki tsəki.”

²⁵ Ayakalə, min̄kpaŋa wiwɔ ka tum binyu i Jisɔs nshin̄ dzaka a, “Bah, gām̄ti mih.”

²⁶ Jisɔs chukuli i wi a, “Yi ndzən̄ki kə i dzɔ dzəin̄ bi bwa i ləɔ i biə.”

²⁷ Min̄kpaŋa wiwɔ dzaka a, “Akɔ n̄kɔŋ Ba wun̄. Ayakalə, jəbi wə tikwili si dzi, biə si bəŋyi lə bin̄ka biə bi si gbəyi.”

²⁸ Jisɔs ka chukuli i wi a, “O min̄kpaŋa wələ, mbum wa ləkəki lə. Ma yi num i wə asi wə kən̄ki.” A fieŋ yə wain̄ wiwɔ bənih.

Jisɔs saan̄ bəni bəchuku bənaa

²⁹ Jisɔs bi dza nyə fieŋ ka tsəki, tsə dan̄si i kamsi tsə i kinchwɔ kimbun̄ ki Galili wə, ka yaka tsə i n̄kwun̄ bein̄, shinum fieŋ.

³⁰ Mban̄ wi bəni widuli ka jun̄ni dzə i wi kpəŋ lə maa. Bədəkɔ n̄ dzəki bəh bəni bə bɔ n̄ gbəki nyaniki, bəh bə bɔ n̄ kan̄jaki bəŋgəkə i gwu wə, bəh bə bɔ n̄ kɔ bimfəkə, bəh bə bɔ n̄ kɔ bin̄chini, bəh bə jwəŋ bədəkɔ bəduli. Si bɔ n̄ dzəki bəh bɔ yakadain̄, n̄si i wi nshin̄ wi chuku bɔ.

³¹ Mban̄ wiwɔ ka num bəh n̄kan̄yi si bɔ n̄ yein̄ki bin̄chini dzaka, bəni bə bɔ n̄ kan̄jaki bəŋgəkə i gwu wə bənih, bəŋgbɔ nyani nyani tə chən̄, bimfəkə yein̄ di. Bɔ tum bikum bi Nyɔ wi bəni bə Islae.

(Mak 8:1-10)

³² Jisɔs ka bɔɔŋ bwa bu bə mban̄ bə dzaka i bɔ a, “Mih kwasiki lə nshein̄ i mban̄ wələ, kôm bɔ num bəh mih i kan̄ yitali wə, fieŋ fiə bɔ kɔ i dzi kəbi. Mih kən̄ki kə i bee bɔ, a bɔ tsəki bəh dzəŋ, kôm bɔ kələ i tsə gbəyi kôm dzəŋ i dzəh.”

³³ Bwa bu bə mbanj bikə i wi a, “Buku ki dzaki faɪn biɛɪn biɔzini i fa chwa biə buku kə i saan ɲkaiɲni wi mbanj wi bəni bələ yeɪn a?”

³⁴ Jisəs bikə i bə a, “Mbeɪn kanaki chəkə yi bləd yi maiɲ?” Bə chukuli a, “Yi kə nanitanj bəh miɔwəkəni midəkə twəsi.”

³⁵ Jisəs ka dzaka a mbanj wi bəni bəwə nūmyi i kuku.

³⁶ Bə nūmyi, wi dzo chəkə yi bləd yə nani-tan bəh bəwəkə yə, nya kiɔɲni i Nyə, ka gbeyi nya i bwa bu bə mbanj, bə gaa i bəni bəwə.

³⁷ Mi wichi dzi fwuli. Bə ka juɲni biɲka biə bi nɪ bəsi, bi jikə káh nanitanj.

³⁸ Bəni bə bə nɪ dzi, a nɪ kə bənyuku bəɲchuku bənaa, na ka bə faaki bəkanja bəh bwa.

³⁹ Wi ka bee mbanj wiwə bə kwə. Wi liə i ɲgwuku mə tsə i kimbu ki Magadan wə.

16

Bəni bədəkə ka nənki a Jisəs fə gia yi kanyini (Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Bəfalasi bəh Bəsadusi nɪ dza dzo i Jisəs, i məmsi wi, ka dzakaki a wi fə gia yə yi chusiki ɲga biə bi nyə i beɪn.

² Jisəs dzaka i bə a, “Jobi wə asi num i fiɔbi bəɔli bəkə, mbeɪn ka dzakaki a, ‘Biɲ ni buku ndzəɲ lə’, kəm mbeɪn si yeɪn bəɔli bəkə.”

³ Ayaka jobi wə asi num kinchəɲchəɲ bəɔli bəkə num bikwu banj, mbeɪn ka dzakaki a, ‘Dzanj yi fiəkə yiləkəli nɪ numki lə dainj’, kəm mbeɪn si yeɪn si bəɔli bəkəki num bikwu banj. Mbeɪn kiəkə i tseɪn bəɔli i kiə si biɲ ni num, ayakalə akə kəm nə la mbeɪn kiəkə kə bəɲchasi bə bə chusiki gia yə yi numki i jobi wi liə wə a?”

⁴ Ngəkə wichu wə wi bee Nyə ka fiəni chu aka miɲkpanja wi təkəlini, nənki gia yə yi chusiki ɲga biə bi nyə beɪn. Mih ni chusi kə gia yidəkə i ngəkə wələ a kəbi a yi mi wi ntum wi Nyə Jəna.” Si wi dzaka yakadəɲ ka bee bə, dza nyə.

Jisəs tafi bwa bu a bə təkniiki kəm nənki ki Bəfalasi bəh ki Bəsadusi (Mak 8:14-21)

⁵ Jobi wə bwa bə mbanj bə Jisəs nɪ danj buku i kiwunj kəyaka wə ka kwaka a bə si dali i dzo bləd.

⁶ Jisəs ka bi dza dzaka i bə a, “Mbeɪn təkniiki chu dzo jobi kəm bəh dzəɲ yi Bəfalasi bəh yi Bəsadusi.”

⁷ Bwa bu bə mbanj yisi i dzakaki a bə bə kəm gia yiwo, dzakayi a, “Wi dzakaki gia yi dzəɲ yələ lə kəm buku mbeɪn si ka dzo dəkə bəh bləd.”

⁸ Jisəs klə gia yə bə dzakaki kəm yi ka dzaka a, “Jə bəni bə kimbum ki twəsi bələ! Kəm nə mbeɪn dzakaki a mbeɪn mbeɪn kəm a mbeɪn kanaki kə bləd a?”

⁹ Mbeɪn keɲki ki yeɪn kə gia a? Mbeɪn yɪɲtiki kə chəkə yi bləd yite yə bəni bəɲchuku bəte nɪ dzi a? Biɲka biə mbeɪn ni juɲni a nɪ kə káh yimainj a?

¹⁰ Mbeɪn chu yɪɲtiki kə tə chəkə yi bləd nanitanj yə bəni bəɲchuku bənaa si dzi a? Mbeɪn si juɲni biɲka biə bi buku káh yimainj a?

¹¹ A fə nə mbeɪn si ka kiə dəkə a mih si dzakaki kə kəm bləd a? Mih chu dzakaki i mbeɪn a mbeɪn dzəkə jobi kəm bə dzəɲ yi Bəfalasi bəh yi Bəsadusi.”

¹² Si wi dzaka yakadəɲ bə ka kiə a wi si dzakaki kə a bə dzo jobi kəm dzəɲ yə bə si fuɲni i bləd wə, a wi si dzakaki kəm nlanɪ wi Bəfalasi bəh wi Bəsadusi.

Bitə fuku baiɲsi a Jisəs kə Kimbwili wə Nyə nɪ kaka

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Jobi wə Jisəs nɪ tsə buku i kimbu ki tumi ki Kaysalia Filibi, ka dza bikə i bwa bu bə mbanj a, “Bəni dzakaki a mi wə yeli wi kə Wainjmi akə ndə a?”

¹⁴ Bə chukuli i wi a, “Bəni bədəkə dzakaki a wə kə Jəɲ Njulibəkə, bədəkə a Elaja, ayaka bədəkə dzakaki a wə kə Jelimia yuwidəkə a wə kə mi wi ntum wi Nyə widəkə.”

¹⁵ Wi bikə i bə a, “Mbeɪn dzakaki yimbeɪn a mih kə ndə a?”

¹⁶ Saməɲ Bitə chukuli a, “Wə kə Kimbwili wə Nyə nɪ kaka, wə Wainj Nyə, Nyə wə wi kanaki nənɪ.”

¹⁷ Jisəs chukuli i wi a, “Saməɲ wainj Jəna, ndzəɲni bimbun kə i wə, kəm gia yələ ka fuku dəkə mi wiwəɲ i wə, a fuku Ba wunj wə wi kə beɪn i wə.

¹⁸ Mih fukuki i wə a wə kə Bitə,* a num i biana wələ wə mih bi maaki kijuɲni kəɲɲ ki bəni bə bumni yeɪn. Ayaka ɲga bi kpi bi ma gaka kijuɲni kiwə.

¹⁹ Mih ni nya lə biɲ'weli bi ɲkun bi beɪn i wə. Gia yə wə ni kanja i fa kuku, yaka kə bə kanja lə i beɪn. Gia yə wə ni shwa i fa kuku, yaka kə bə shwa lə i beɪn.”

²⁰ Si Jisəs dzaka yakadəɲ, ka lansi kinj i bwa bu bə mbanj a kiə bə ki məm kə i fuku yi i mi a ɲgainj kə Kimbwili wə Nyə nɪ kaka.

Jisəs fuku kəm ɲkaiɲni wi kpi wə wi bi kpi (Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

²¹ I yisi i jobi wiwə wə, Jisəs ka yisi i chusiki i bwa bu bə mbanj a ɲgainj kanaki i tsə i Jelusalem. ɲgainj tsə yeɪn bəɲgəkə bəduli i kanj yi bəni bə bə sakaki tumi bəh bətiɪ mfə gia bəɲbum bəh bəni bə bə laniki bəɲchi bə Nyə. Bə ni wə lə ɲgainj, i buku i kanj yitali wə ma ɲgainj bi fiəni dza i kpi wə.

²² Bitə ka dzo wi, bə wi baka gwu. Wi ka yisi i yəliki i wi, i gia yiwo wə, wi dzaka a,

* 16:18 Yeli wələ a Bitə kə a, “Tah”.

“Bah, Nyɔ bɛn dzɛh yiwo. Gia yɛlɛ bi mɔm kɛ nɔm bɛh wɔ.”

²³ Jisɔs fiɛni gwu dzaka i Bitɔ a, “Fiɛni mih chein Satan! Wɔ yein ki gia ka mi wiwɔm. Wɔ yein ki kɛ si Nyɔ yein ki.”

²⁴ Si Jisɔs dzaka yakadɛn, ka dzaka i bwa bu bɛ mban a, “Mi wɛ wi nɛnki i num mi wun wi mban, wi kanjaki i nɛn gwu yi, i gɛn kintasi ki i bɛlikɛ mih.

²⁵ Mbein klɛki a mi wɛ wi tɔkniki bɛh nɔni ki a wi ma laksi wi bi laksi lɛ. Ayakalɛ, mi wɛ wi laksi nɔni ki kɔm bɛ mih bi kwatiki lɛ nɔni.

²⁶ Bɛ ka junni mbi wɛlɛ wichi, nya i mi, a wi dzi, wi num i laksi nɔni ki, ma mbee wiwɔ bi numki na nɛ? Ma a, akɔ na finɛ mi kɔ i tɛn fwu wi yein na?

²⁷ Wɛn klɛ a mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi bi dzaki bɛh bɛchinda bu i mbum bi Ba wi wɛ, wi ka bi gɔm mi wichi i nɔm wɛ wi fa.

²⁸ Mih fukuki nkan i mbein a, bɛni bɛdɔkɔ kɔlɛ fa bɛ kɔbi i bi musi kpi maka bɛ yein mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi si wi dzaki bɛh nkan bi.”

17

Jisɔs chusi mbum bi biɛ wi nɛ kanjaki i bein (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Asi kanj nɛ tsɛ yisɔ, Jisɔs dzɔ Bitɔ bɛh Jɛm bɛh Jon wainnih Jɛm bɛh bɔ yaka i nkwanj wi dɛn widɔkɔ bein, ka numki fein a bɛ bɔ.

² Bɛ dzaka a bɛ tsein, yein num kimbwɔsi ki kwuni i bɛ nshin, shi bi bainj ɛwayi aka wɛn, bɛmbun bu fuku tɛ mwayi alɛ mwanjmwannjwanj.

³ Yi dzɛ num a Muses bɛh Elaja tɛkɛli tum-buku i bɛ nshin, ka dzakaki bɛ bɛh Jisɔs.

⁴ Bitɔ dzɛ tɛkɛli dzaka i Jisɔs a, “Bah, yi si ndzɛnki lɛ a bukumbein numki fa. Wɔ kabɛ kanj ma mih ni maa bitan bitali, kidɔkɔ numki nka, kidɔkɔ num ki Muses, kidɔkɔ num ki Elaja.”

⁵ Asi wi nɛ kein ki wi dzaka, yi dzɛ num a bikwu bi fuku lɛ buuu nyɛ dzɛ ban bɔ, ja ka dzaka i bikwu biwɔ kintɛn a, “Wɛlɛ kɔ Wainj wun wi shɔm. Mih kɔ bɛh kinsanli nalɛ kɔm wi. Mbein wɔkɔki num i wi.”

⁶ Jobi wɛ bwa bu bɛ mban wɔkɔ ja yiwo ndzan kwa bɔ, bɛ gbɔyi bɛh bishi i kuku.

⁷ Ayakalɛ, Jisɔs tsɛ ka kɔm bɔ ka dzaka a, “Mbein dzɛyi bein. Kiɛ mbein ki lwɛ kɛ.”

⁸ Jobi wɛ bɔ nɛ dzasi dzɛkɛh yiɔ i bein na chu yein mi widɔkɔ fein a kɔbi a Jisɔs shɛn.

⁹ Si bɔ nɛ nyɛ i nkwanj wiwɔ bein ka shiki dzaki, Jisɔs kin i a, “Kiɛ mbein ki fuku kɛ gia yɛ dzɛkɛh yimbein si yein i mi, maka mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi dza i kpi wɛ.”

¹⁰ Bwa bu bɛ mban bikɛ i wi a, “Akɔ kɔm nɛ wɛ bɛni bɛ bɛ laniki bɛnchi dzakaki a Elaja

kanjaki i bi yisi dzɛ i Kimbwili wɛ Nyɔ nɛ kaka a?”

¹¹ Jisɔs chukuli a, “Akɔ nkan, Elaja kanjaki i bi yisi dzɛ i keinsɛ gia yichi.

¹² Ayakalɛ, mih fukuki i mbein a Elaja dzɛ lɛ, ayaka bɛ nɛki kiɛ kɛ wi, bɛ fa bɛh wi asi bɛ kanjaki. Yi kɔ a linj asi mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi bi yein ki ngakɛ i bɛ kanj.”

¹³ Si wi dzaka yakadɛn, bwa bu bɛ mban ka kiɛ a wi dzakaki kɔm Jon Njulibɔkɔ.

Jisɔs chuku wainj widɔkɔ wi nɛ gbɔki bɛh kinjɔ

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Jobi wɛ Jisɔs bɛh bwa bu bɛ mban shi dzɛ i di biɛ mban wi bɛni nɛ kɔ. Mi widɔkɔ dza dzɛ tum binyu i Jisɔs nshin, ka dzaka i wi a,

¹⁵ “Bah, kwasi nshin i wain wun wi nyukuni wɛlɛ. Wi gweinkɛ bɛh jwein yi kinjɔ, wi wɔkɔ ngakɛ na bɛh nka. Wi si fa wi dza gbɔ i fitɛn, jobi widɔkɔ wi dza gbɔ i mwi ma.

¹⁶ Mih si dzɛ bɛh wi i bwa ba bɛ mban bɔ mɔmsi wɔkɔ mɔn i chuku wi.”

¹⁷ Jisɔs dzaka a, “Ɔɔ! Ngakɔ wi kilɔlɔ wɛlɛ, wi ka jɛ dɛkɛ shɔm i Nyɔ. Mih bi numki bɛh mbein i tsɛ buku dɛn na? Mih ni kanj shɔm bɛh mbein i tsɛ buku dɛn na? Mbein dzɛ nyɛ wainj wiwɔ i mih fa.”

¹⁸ Bɛ dzɛ bɛh wi, Jisɔs kanyi chinda wi nkɛli wɛ wi nɛ kɔ i wainj wiwɔ mɛ wi buku, wi ka bɛnih akisɛkɛ.

¹⁹ Bwa bɛ Jisɔs bɛ mban dza tsɛ i wi i jum wɛ jum wɛ, bikɛ i wi a, “Akɔ kɔm nɛ wɛ buku si mɔmsi wɔkɔ mɔn i bwiɛ chinda wi nkɛli wiwɔ a?”

²⁰ Wi chukuli i bɛ a, “Akɔ kɔm kimbun kimbein kɔ kinchin. Mih fukuki nkan i mbein a, asi kɔ a mbein kanjaki kimbun ki sein ni aka mintam * mi ntɔtɔ, ma mbein kɔlɛ i dzaka i nkwanj wɛlɛ a wi muku fa wi tsɛ num fi, ma wi ni muku, gia yidɔkɔ ma ni numki yɛ yi kɔ i gaka mbein.

²¹ [Ayakalɛ, nkainni wi chinda wi nkɛli wɛlɛ kɔkɛ i buku i mi wɛ a kɔbi a i ntsa wɛ bɛh mbam wi dzaka.] †

Jisɔs chu dzaka kɔm nkainni wi kpi yɛ wi bi kpi

(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Si Jisɔs bɛh bwa bu bɛ mban nɛ junni i Galili, wi dzaka i bɛ a, “Mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi bɛ kanjaki i nya wi i kanj yi bɛni wɛ,

²³ bɔ nɛ wɔ wɛ wi, i kanj yitali wɛ, wi ni fiɛni dza i kpi wɛ.” Si bɛ wɔkɔ yakadɛn, gwu bɛhyi bɛ nalɛ.

Kɔm kpɔ wi lɔni kinjwakti i jun yi fani yi gia mɛ

* 17:20 Mintam mɛlɛ kɔ i ja yi Nkali wɛ a, “mustard”. † 17:21 Binjwakti bikpu bidɔkɔ biɛ bɛ nɛ yisi nyaka gia yi Nyɔ yein kanjaki kɔ di biɛlɛ. ‡ 17:24 Kpɔ wɛlɛ nɛ kɔ ka kinjaka ki ngam wi nɔm wi mi i chɔkɔ wɛ.

²⁴ Jisəs bəh bwa bu bə mbanj nī tsə buku i Kafanaum, bəni bə bə nī kwaki kinwakti ki junj yi fəni yi gia dzə yein Bitə ka bikə i wi a, “Mi wimbəin wi Lanini si ləw alə kpə² wi kinwakti i junj yi fəni yi gia wə a?” ²⁵ Wi bum a, “Aan,” Jobi wə Bitə nī kwe, Jisəs yisi jiə gia yiwə i kuku, bikə i wi a, “Samən, wə yein ki n'ya a nə? Bənkunj bə fa kuku si kwa binwakti bəh mintsuti num i bə ndə a? Bə si dzə num i bwa bəbə ma, i bəni bədzəni a?”

²⁶ Bitə chukuli a, “Bə si dzə num i bəni bədzəni.” Jisəs dzaka i wi a, “Yaka kə a bwa bəbə kanjaki kə i ləwki.

²⁷ Ayakala, i fə a buku wə ma nəjni shəm yi bəni bələ, tsə ləw ngələ i kinchwə kimbəm wə, bwəkə yə wə yisi kwa, yəsi dzaka kiwə wə ni yein dzəkəh wi kpə yein wə dzə wi ma wə tsə nyā i bə i ləw kinwakti ki buku wə yein.”

18

Mi wə wi kə mi wimbəm i kintənj ki nkunj bi bein wə

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ A jobi wiwə wə, bwa bə Jisəs bə mbanj dzə bikə i wi a, “Mi wə wi kə mi wimbəm tsə bəni bəchi i nkunj bi bein wə akə winain a?”

² Jisəs ka bənj wain wi nchinj təm i bə kintənj,

³ ka dzaka a, “Mih fukuki nkən i mbein a, mbein ka baan i kwuni i numki ka bwa bəchinj bəchinj, yaka kə a mbein bi lansi liə kə i nkunj bi bein wə.

⁴ Na ndə wə wi shishi gwu yi i kuku i numki ka wain winchinj wələ, wəmakə mi kə mi wimbəm i kintənj ki nkunj bi bein wə.

⁵ Mi ka dzə wain winchinj ka wələ i yeli wunj wə, wi dzə num mih.”

(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ Yi kə a, “Na ndə wə wi fə a wain wimu i mbanj wi bwa bənj bələ kintənj bə jiə shəm yibə i mih fə chu, ma yi ndzənki a bə shu shənji nəkə wimbəm i məkə ki wəmakə mi wə, bə chini shi wi i kinchwə kimbəm wə.

⁷ Ngəkə wimbəm kə i bəni bə mbi wələ wə. Kəm gia yə yi taənki bəni bə fə chu bi lansi baan kə i dzə, ayakala, ngəkə wimbəm i mi wə wi bi dzəki bəh gia yiwə.

⁸ Yi kabə num a tseinj ya nabə gbu wa kabə fəki a wə fə chu, wə tainj tseinj yiwə nabə gbu wiwə wə ləwəkə. Yi ndzənki a wə liə i nənī kə ki bi tsə kaa kə bəh kinchumni ki tseinj nabə kinchumni ki gbu, tsə a wə kanjaki tseinj yichi nabə gvu yichi yi num i dzə ləw wə i gbuku wə wi bi tsə nyumi kə.

⁹ Yi kabə num a dzəkəh wa kabə fəki a wə fə chu, wə kəmbwili ləwəkə. Yi ndzənki a wə bi liə i nənī kə ki bi tsə kaa kə bəh dzəkəh wimu, tsə a wə kanjaki dzəkəh yichi, yi num i bi ləw wə i gbuku wimbəm mə.”

Ndi kəm shwanj yi lakani
(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Mbein təkniiki, kə mbein ki tsisiki wain widəkə i bwa bəchinj bələ wə. Mih fukuki i mbein a, i bein bəchinda bə Nyə bə bə təkniiki bəh bə, bə shi kə jobi wichi i Ba wunj nshinj wə wi kə i bein.

¹¹ [A mi wə yeli wi kə Wainjmi nī dzə i bwili bəni bə bə kə bə laka lə.]”

¹² Mbein kwakaki a nə? A mi kabə kanjə shwanj gbi, yimu laka yein kintənj, wi ma ni yisi bee yə mbanj bwukə ntəw bwukə i nkunj wə, i tsə yisi nənj shwanj yimu yə yi si laka a?

¹³ Mih fukuki nkən i mbein a, wi ka ni nənj yein yi, ma wi ni lanjki kəm shwanj yiwə yimu, tsə yə mbanj bwukə ntəw bwukə yi si ka laka dəkə.

¹⁴ Yi kə a linj tə si Ba wimbəin wə wi kə i bein kanjki kə a mi wimu i mbanj wi bwa bə nchinj bələ laka.

Si mi kə i keinsi gia bəh wainjnih

¹⁵ Wainjah ka fə gia yichu i wə, tsə yein wi wə fuku ngəkə wiwə i wi a mbein wi bəfa. Wi ka wəkə gia yə wə dzaka, yi numki a wə fiəni kwati lə wainjah.

¹⁶ A kabə num a wi kanjki kə i wəkəli gia yə wə dzakaki, wə dzə mi wimu yuwidəkə bəfa mbein bə fiəni tsə i wi, ka ndzaka wiwə wichi ni kwati bəni bəfa yuwidəkə bətali bə bə beenki nsaka wiwə.

¹⁷ Wi ka tsə nənj i wəkəli gia yə bə dzakaki, wə dzə tsə bəh wi i kijunji ki bəni bə bumni wə. Wi ka nənj i wəkəli na i kijunji ki bəni bə bumni wə, wə dzə wi ka mi wə wi kiəkə kə Nyə yudəkə na ka mi wə wi kwaki kinwakti.

¹⁸ Mih fukuki nkən i mbein a Gia yə mbein ni kanjə i fa kuku, yaka kə bə kanjə lə i bein. Gia yə mbein ni shwa i fa kuku, yaka kə bə shwa lə i bein.

¹⁹ Mih chu fukuki nkən i mbein a, bəni bəfa i mbein kintənj ka bum i gia wə fa kuku, nywa i ntsa wə, Ba wunj wə wi kə i bein ni fə gia yiwə i bə.

²⁰ Mbein kiəkə a di biə bəni bəfa yudəkə bətali ka junji i yeli wunj wə, yaka mih kolə i bə kintənj.”

Ndi kəm mi wi fwa wə wi ni kwasiki kə nshəin

²¹ Bitə ka kəmsi i Jisəs wə bikə i wi a, “Bah, akə kinjani kimainj wainjnih wunj kə i fə chu i mih a mih dālinyaki wi a? Yi kolə i tsə buku na kinjani nanitanj a?”

²² Jisəs chukuli i wi a, “Mih kəkə i dzaka i wə a, akə a kinjani nanitanj shənj. Akə numki mbanjanitanj kinjani nanitanj.

²³ Akə fiənj fiə bə kə i fəkəli nkunj bi bein bəh nkunj widəkə wə wi nī nənki i sisi gia yi kpə bəh bəni bu bə nəm kəm kpə wə wi nī kə i bə kanj.

* 18:11 A binwakti bikpu bədəkə biə bə nī yisi nyaka gia yi Nyə yein kanjaki kinjka kala.

²⁴ Asi wi nĩ yisi i tsein̄ki, bə dzə bəh mi widəko wi kan̄a fwa yi biba bi kpə bə̄nchuku jwəfi.

²⁵ Asi wi nĩ kəkə i gəm, ŋkuŋ wiwə ka dzaka a, bə dzə wi bəh kpə wi bəh bwa bu i tāsī bəh biēiŋ bi bichi bə tāŋni, bə dzə bəh kpə wiwə i gəm fwa yi yeiŋ.

²⁶ Si ŋkuŋ dzaka yakadaiŋ, mi wiwə gbə i wi nshin̄ kwuŋ kan̄ i wi ka dzaka a, 'Bah, kan̄a shəm bəh mih, mih ni gəm lə biēiŋ bichi.'

²⁷ Nshēiŋ fə a tikwili wiwə bee wi ka dali fwa yiwə.

²⁸ Ayakalə, si mi wələ mwi nĩ buku ka tsəki, baŋsi bəh mi wə bəh bə nəmki i ŋkuŋ, mi wiwə kan̄a wi bəh fwa kiba ki kpə kimu.[†] Wi ka kan̄a wi i kindəŋ wə dzaka i wi a, 'Gəm fwa ya.'

²⁹ Mi wi nəm wiwə ka gbə tə i wi nshin̄, ka tsaki wi dzaka a, 'Kan̄a shəm bəh mih, mih ni gəm lə wə.'

³⁰ Ayaka wi nāiŋma, dzə wi tsə fah i jun̄ yi nsəŋ mə a wi numki fēiŋ i tsə buku i jəbi wə wi bi gəmki fwa yiwə.

³¹ Bəni bədəko bə bəh bə nĩ nəmki ka yeiŋ gia yə yi num, yi nya bə bəh ŋgəkə nalə. Bə ka tsə fuku gia yichi yə yi si num i ŋkuŋ.

³² Ŋkuŋ bəəŋ wi wi dzə, wi dzaka i wi a, 'Wə kə mi wi nəm wichu. Mih si dalinya fwa ya yichi kəm wə si kwuŋ kan̄ i mih.'

³³ Wə si kəkə i bəŋ kwasi tə nshēiŋ i mi wə mbein̄ bə nəmki asi mih si kwasi tə i wə a?

³⁴ Ŋkuŋ bəksi shəm, ka nya wi a bə tsə fāh i jun̄ yi nsəŋ mə bə chābsiki wi, i tsə būku jəbi wə wi bi gəmki fwa yi yichi.

³⁵ Ayakadaiŋ, yi kə a lin̄ asi Ba wuŋ wə wi kə i bein̄ bi fə tə bəh mi wimu wimu i mbein̄ kintəŋ, jəbi wə mi ka dalinya gia yichu yə waiŋnih wi fə i wi bəh shəm yi yichi."

19

*Nlani kəm i kəŋŋ min̄kpaŋa
(Mak 10:1-12)*

¹ Jəbi wə Jisəs nĩ kaasi ndzaka wələ, wi nyə i kimbu ki tumi ki Galili wə, ka tsə i ki Judea wə, i kiwuŋ ki Bəkə yi Jədan wə.

² Si wi tsə, mbaŋ wi bəni wimbūm kwu i wi cheiŋ, wi chuku bə bəchi bə bə nĩ gwein̄ki fēiŋ.

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

³ Bəfalasi dza dzə i wi i məmsi wi, ka bikə i wi a, "Nchi bumki lə a mi kələ i kəŋŋ kpə wi na i yi naiŋ gia wə a?"

⁴ Jisəs chukuli i bə a, "Mbein̄ ka num fa dəkə gia yə bə nyaka a, 'I kin'yisi wə mi wə wi nĩ maa bəni nĩ maa bə num minyuku bəh min̄kpaŋa' a?"

⁵ Wi nĩ maa yaka ka dzaka a, 'Akə kəm yələ minyuku kan̄aki i bee ba wi bəh nih wi i

chiriŋni bəh kpə wi, ma bə bəfa bi fiəni num i mi wimu.'

⁶ Ayakadaiŋ, bə chu məŋ bəni bəfa, bə kə i mi wimu. Yaka yi kə a, fiēŋ fiə Nyə kə wi chiriŋni lə, kiə mi ki məm kə i gālī."

⁷ Bəni bəwə ka bikə i Jisəs a, "Akə kəm nə wə Muses nĩ dzaka a mi kələ i nyāka kin̄wakti i nyā i kpə wi ki chusi a ŋgaiŋ bee wi, ka wi bee wi a?"

⁸ Jisəs chukuli a, "A nĩ kə kəm kifwu kimbein̄ kiləkəli ki nĩ fə ka Muses bee a mi kələ i kəŋŋ kpə wi. Ayakalə, a kəkə dəkə yakadaiŋ si yi nĩ kə i kin'yisi wə.

⁹ Mih fukuki i mbein̄ a, mi wə wi bee kpə wi ka dzə widəko, a kəbi a min̄kpaŋa wiwə təkəliki lə i bin̄, ma yi numki a wi fə chu i nə bəh min̄kpaŋa widəko."

¹⁰ Bwa bə Jisəs bə mbaŋ wəkə yi yakadaiŋ ka dzaka i wi a, "A kabə num si gia yiwə kə yaka kəm minyuku bəh min̄kpaŋa, yi ndzəŋki a mi baan̄ mfih yaka maka wi liə i ndzə min̄kpaŋa wə."

¹¹ Jisəs dzaka i bə a, "A kəkə dəkə mi wichi wə wi kə i bum gia yələ. Akə a bum a bəni bə Nyə kə wi fə a bə bum.

¹² Mbein̄ kləki a bəni bədəko kələ, gwu yibə dza kə, num ayaka si bə nĩ bəwə bə. Ayaka bədəko kə yaka num a fə bəni bəh kan̄ a bə numki yakadaiŋ. Bədəko num fibə yaka num a fə bə gwu yibə a bə numki yakadaiŋ kəm ŋkuŋ bi bein̄. Mi wə wi kə i bum yələ wi būm."

Jisəs jiə kimbein̄si i bwa bə̄nchin̄ bə̄nchin̄ wə

¹³ Bəni dza ka dzəki bəh bwa bəbə i Jisəs a wi jləki kan̄ i bə fun̄, bəh i tsā i bə wə, ayaka bwa bu bə mbaŋ yisi i yəliki i bəni bəwə.

¹⁴ Jisəs dzaka mfih a, "Mbein̄ bēe ma bwa bə̄nchin̄ dzəki i mih wə. Kiə mbein̄ ki chī kə bə, kəm ŋkuŋ bi bein̄ kə num i bəni ka bələ."

¹⁵ Si wi dzaka yakadaiŋ, ka jiə kan̄ yi i bə wə ka dza nyə.

Jisəs bəh mi wimbūm

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Yi num a, mi widəko nĩ dza dzə i Jisəs, ka bikə i wi a, "Mi wi Lanini, gia yindzəŋni yə mih kan̄aki i fə ka mih kan̄a nən̄i kə ki bi tsə kaa kə kə na nə a?"

¹⁷ Jisəs ka bikə i wi a, "Wə bikəki num i mih gia yə yi ndzəŋki kəm nə? Mi wi ndzəŋni kə shəŋ a wimu. Wə kabə nəŋ i liə i nən̄i kə ki bi tsə kaa kə, wə ka jləki bə̄nchi bə Nyə."

¹⁸ Mi wiwə bikə i Jisəs a, "Bə̄nchi bə Nyə kə bənaiŋ a?" Jisəs ka chukuli a, "Kiə wə ki wə kə mi, kiə wə ki nō kə bəh kpə mi, kiə wə ki chwə kə, kiə wə ki bēēŋ kə nsaka wi ntəkə,

¹⁹ Wə kəkəsi ka ba wə bəh nih wa, bəh a, wə kəŋki mi wə wi kə kəmsi i wə kpəŋ asi wə kəŋki gwu ya."

[†] 18:28 Kiba kirkə kələ kə i jə yi Glik wə kə ka bədanali gbi wə.

²⁰ Sumi yiwɔ ka dzaka i wi a, “Bɛnchi bɛlɛ bɛchi kɔ num mih ni jiɛki lɛ. A chu baan finɛ a?”

²¹ Jisɔs chukuli i wi a, “Wɔ kabɛ nɛŋki i num mi wɛ wi ndzɛŋki wi bwili fwu, wɔ tɛnɛni biɛiŋ biɛ wɔ kanjaki, wɔ gaa kpɔ wiwɔ i bɛ kifuu, wɔ bi ka kwati kiba num i bɛiŋ. Wɔ ka fɛ yakadɛiŋ wɔ dzɛ ka biɛliki mih.”

²² Sumi yiwɔ wɔkɔ yakadɛiŋ, ka dza ka tsɛki num a nsɛiŋ nsɛiŋ, kɔm wi nɛ kanjaki lɛ mbum nalɛ.

²³ Jisɔs ka dzaka i bwa bu bɛ mbanj a, “Mih fukuki nɛŋɛn i mbeɛiŋ a yi bi lɛkɛ lɛ i mi wimbun i liɛ i nɛŋɛn bi bɛiŋ wɛ.

²⁴ Mih chu fukuki i mbeɛiŋ a, yi bɛnɛki alɛ i kikum* i liɛ i dzɛŋɛ yi nsala wɛ tsɛ si mi wimbun kɔ i liɛ i nɛŋɛn bi Nyɔ wɛ.”

²⁵ Bwa bɛ Jisɔs bɛ mbanj wɔkɔ yi yakadɛiŋ, ndzaka wiwɔ fumsi bɔ nalɛ. Bɔ bikɛ i wi a, “Yi kabɛ num yakadɛiŋ, ma ndɛ bi lansi bɛiŋ a?”

²⁶ Jisɔs tsɛiŋ bɔ lɛ, ka dzaka i bɔ a, “I mi wiwɔm, yɛlɛ lɛkɛki alɛ. Ayakalɛ, i Nyɔ gia yidɔkɔ kɔkɛ yɛ yi lɛkɛki i wi.”

²⁷ Bitɛ dzaka i wi a, “Tsɛiŋ, buku beɛ biɛiŋ bichi ka biɛliki wɛ. Buku bi kwatiki nɛ?”

²⁸ Jisɔs dzaka i bɔ a, “Mih fukuki nɛŋɛn i mbeɛiŋ a jɔbi wɛ mi wɛ yɛli wi kɔ Waiŋmi bi numki i kingbɔkɔ kimbun wɛ i tumi kimfianj wɛ, mbeɛiŋ bɛlɛ mbeɛiŋ si biɛli mih, bi num lɛ tɛ i bingbɔkɔ wɛ jwɔfi ntsɔ bɛfa i sakaki chwɛnɛbijun bi Islɛ biɛ jwɔfi ntsɔ bɛfa .

²⁹ Mi wichi wɛ wi beɛ jun yi, nabɛ bwa bɛ nih wi, nabɛ jɛmi yi, nabɛ ba wi, bɛh nih wi, naba bwa bu, nabɛ kikhɛ ki, a wi beɛ kɔm mih, bi kwati lɛ bɛni bɛh biɛiŋ kinjani gbi tsɛ si wi nɛ kanjaki. Wi bi kwati tɛ nɛni kɛ ki bi tsɛ kaa kɛ.

³⁰ Ayakalɛ, bɛni bɛduli bɛ bɔ kɔ i ninshin i liɛ bi numki num i jum wɛ, bɛduli bɛ bɔ kɔ i jum wɛ i liɛ bi numki num i ninshin.”

20

Ndi kɔm mi wɛ wi nɛ dzɔ jiɛ bɛni bɛ nɔm i khɛ

¹ Jisɔs chu dzaka a, “Nɛŋɛn bi bɛiŋ kɔ aka tikwili widɔkɔ wi nɛ buku dza kinchɛnɛchɛnɛ tsɛ i dzɔ bɛni bɛ nɔm i jiɛ i wi khɛ.

² Si wi nɛ tsɛ yɛiŋ bɔ, ayaka bɛh bɔ ka kɛiŋsi a wi ni gɔm bɔ nchuku nchuku i chɔkɔ wɛ.* Wi ka faan bɔ, bɔ tsɛ ka nɔmki i wi khɛ.

³ Ayaka jɔbi dzɛ num ka mbiɛŋɛ bwukɛ, wi buku tsɛ yɛiŋ bɛni bɛdɔkɔ bɔ numyi i bɛiŋ i shibɛiŋ a kilɔlɛ.

⁴ Wi dzaka i bɔ a, ‘Mbeɛiŋ tsɛ tɛ mbeɛiŋ nɔmki i mih khɛ, mih ni gɔm mbeɛiŋ bɛh fiɛn fiɛ fi kpeɛiŋniki.’ Ayakadɛiŋ, bɔ ka tsɛ.

⁵ Wi chu buku tsɛ ka nshichun, ka chu buku ka mbiɛŋɛ mitali dzɔ a bɛni bɛ nɔm.

⁶ Ayaka a num ka mbiɛŋɛ mite wɛ i fiɛbi, wi chu buku tsɛ yɛiŋ bɛni bɛdɔkɔ bɔ numyi. Wi bikɛ i bɔ a, ‘Akɔ kɔm nɛ mbeɛiŋ numyi fa bɛiŋ chɔkɔ bichili a kilɔlɛ lɛ a?’

⁷ Bɔ chukuli a, ‘Akɔ kɔm mi ka dzɔ dɛkɛ buku i nɔm wɛ.’ Wi ka dzaka i bɔ a, ‘Mbeɛiŋ bɛŋ tsɛ nɔmki la i mih khɛ.’

⁸ A dzɛ num i fiɛbi, tiɛ khɛ wiwɔ ka dzɛ dzaka i fwu wi bɛni bu bɛ nɔm a, wi bɔɔŋ bɛni bɛ nɔm wi gɔm bɔ, wi yisi bɛh bɛni bɛ bɔ si dzɛ i jum wɛ, i tsɛ kɛasi bɛh bɛ bɔ si dzɛ i ninshin.

⁹ Wi ka yisi i gɔmki. Bɛni bɛ bɛ nɛ dzɔ i nɔm wɛ i mbiɛŋɛ mite wɛ wi gɔm bɔ nchuku nchuku.

¹⁰ Ayaka bɛni bɛ bɛ nɛ yisi dzɔ i nɔm wɛ nɛ dzɛ ka kwakaki a bɛ ni gɔm lɛ bɔ tsɛ bɛdɔkɔ bɛ. Ayakalɛ, bɛ gɔm bɔ tɛ a nchuku nchuku.

¹¹ Bɔ dzɔ ngɔm wibɔ yisi i shwɛiŋyiki tikwili wiwɔ,

¹² dzaka a, ‘Bɛni bɛlɛ wɔ si dzɔ i jum wɛ bɔ nɔm shɛŋ a mbiɛŋɛ wimu wɛ, wɔ gɔm buku bɔ a linj, num buku si shi fa, ka mukɛ nɔm i chɔkɔ bichili wi wɛŋ tweɛiŋ buku.’

¹³ Tiɛ khɛ wiwɔ chukuli i widɔkɔ i bɔ kintɛŋɛn a, ‘Nɛiŋ wunj, mih ka fɛ dɛkɛ gia yichu yidɔkɔ i wɔ. Buku wɔ si ka kɛiŋsi a wɔ ni fɛ nɔm wɛlɛ i nchuku wimu a?’

¹⁴ Dzɔ ngɔm wɛ, wɔ nyɛ. A kɔŋ mih i gɔm bɛni bɛlɛ bɔ dzɛ i jum wɛ a linj asi mih gɔm mbeɛiŋ.

¹⁵ Mih kanjaki kɛ nɛŋa i fɛ gia yɛ mih kɔŋki bɛh fiɛn fiɛ ako mfiŋ a? Ma kindɔŋ finiki wɔ kɔm mih banjyiki kɛ kanj i bɛni a?”

¹⁶ Si Jisɔs dzaka yakadɛiŋ, ka gɔksi a, “Akɔ asi bɛni bɛ bɔ kɔ i jum wɛ i liɛ bi numki bɛ ninshin, bɛ ninshin num bɛ jum wɛ.”

Jisɔs chu dzaka kɔm nɛŋɛni wi kpi yɛ wi ni kpi

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Asi Jisɔs nɛ yakaki tsɛki i Jelusalem, bɛh bwa bu bɛ mbanj bɛ jwɔfi ntsɔ bɛfa num i dzɛh, wi baka gwu bɛh bɔ, ka dzaka i bɔ a,

¹⁸ “Mbeɛiŋ wɔkɔli, bukumbeɛiŋ yakaki tsɛki i Jelusalem, bɛ num i tsɛ nya mi wɛ yɛli wi kɔ Waiŋmi i kanj yi bɛtiɛ mɛɛ gia bɛmbun bɛh bɛni bɛ bɔ laniki bɛnchi bɛ Nyɔ, ka bɔ saka wi, bɔ tɛiŋ nsaka a bɛ wɔɔ wi,

¹⁹ bɛ ni nya wi i kanj yi bɛni bɛ bɔ kɔkɛ Bɛju, bɛ sunj wi, bɛ tweɛiŋ wi bɛh nɛŋaŋa, ka bɛ banj wi i kintasi wɛ, a ni num i kanj yitali wɛ Nyɔ fiɛni dzasi wi i kpi wɛ.”

Nih Jon bɛh Jem nywa bingbɔkɔ i bwa bu i Jisɔs

(Mak 10:35-45)

* **19:24** Kikum kɛlɛ kɔ bɛ bɔɔŋki i ja yi nɛkali wɛ a, “camel”. num kpɔ wɛ bɛ nɛ shiki gɔmki mi yɛiŋ i nɔm wi i chɔkɔ wɛ.

* **20:2** Nchuku wɛlɛ i ja yi Glik wɛ kɔ “denarius” wimu, a

²⁰ Ayaka nih bwa bə Səbide dza dzə yein Jisəs bəh bwa bu, tum binyu i wi nshin i nywa fien fidəko i wi.

²¹ Jisəs bikə i wi a, “Wə nəŋki nə?” Wi chukuli i wi a, “Kāka a, a bi numki i jəbi wə wə bi sakaki ŋkuŋ bia, ma bwa bəh bələ bəfa bi nūm kəmsi i wə kpəŋ, widəko i tsein ya yiləkəli wə, widəko i yi kimiəkə wə.”

²² Jisəs chukuli i bwa bəwə a, “Mbein kiəki kə gia yə mbein bikəki. Mbein kələ i bi mu bwam wi ŋgəkə wə mih bi mu a?” Bə chukuli a, “Buku kələ i bi mu.”

²³ Wi dzaka i bə a, “Ŋkəŋ mbein bi mu lə bwam wun. Ayakalə, i shinum i tsein yin yiləkəli nəbə i yi kimiəkə wə a kəkə mih i nya i mbein. Di biələ kə num i bəni bə Ba wun kə num wi keiŋsi jiə lə i bə.”

²⁴ Jəbi wə kiŋka ki bwa bə mban bə Jisəs bə jwəfi nī wəkə kəm gia yiwə, shóm bəkə bə kəm bwa bəfa bəwə.

²⁵ Ayakalə, Jisəs bəŋ bə bəchi, ka dzaka i bə a, “Ntə mbein kiəki lə a bəni bə sakani bə bə kəkə Bəju si yaka num i bəni bəbə bein, bəni bəbə bəmbum chusi ŋga bibə num i bə bein a?”

²⁶ Yamaka kaŋaki kə i numki yakadəin i mbein kintəŋ. Mi wə wi nəŋki i num mi wimbum i mbein kintəŋ wi kaŋaki i num wə wi nəmki num nəmni i mbein.

²⁷ Mi wə wi nəŋki i num mi wi ninshin i mbein kintəŋ, wi kaŋaki i numki mfa i mbein.

²⁸ Yi kə a lin asi mi wə yeli wi kə Wainmi nī ka dzə dəkə a bə nōmkī i wi. Wi nī dzə i nōmkī i bəni, i nya nōni ki ka n'yeli i yeli bəni bəduli i kpi wə.”

*Jisəs wəli dzəkəh yi bimfəkə bifa
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Jisəs bəh bwa bu bə mban ni bukuki i Jeliku, mban wi bəni ka kwu i wi chein.

³⁰ Yi num a, bimfəkə bidəko bifa a num bənyuku, bə bə nī shiki numki a dzəh kpəŋ, jəbi wə bə nī wəkə a Jisəs si tsə wə, bə ka wamyiki dzakayi a, “Bah, Wain Ŋkuŋ Dəbit, kwəsi nshein i buku wə.”

³¹ Mban wi bəni ka kaŋyi bə, dzaka a bə bāŋ. Ayakalə, bə chu wam tsə a ninshin, “Bah, Wain Ŋkuŋ Dəbit kwəsi nshein i buku wə.”

³² Jisəs ka num, bəŋ bə, bə dzə, wi bikə a, “Mbein nəŋki a mih fə nə i mbein?”

³³ Bə chukuli a, “Bah, fə ma dzəkəh yibuku wəli.”

³⁴ Ayaka nshein kwa Jisəs, wi kəm dzəkəh yibə. Akisəkə bə ka yein ki di, nyə ka biəliki Jisəs.

21

Jisəs liə i Jelusalem ka ŋkuŋ

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Jisəs bəh bwa bu bə mban nī kəmsiki tsəki i Jelusalem, bə tsə buku i kwili wi Bətfajə wə i Ŋkwun wi Kein yi ɔlif wə, wi ka faan bwa bu bə mban bədəko bəfa,

² dzaka i bə a, “Mbein tsə i kwili wi ninshin wəyaka wə. Jəbi wə mbein tsə, mbein nī yein nih njakas num bə shu bəh wain wi, num wi num kəmsi i yi kpəin, ma mbein shwāli dzə bəh yi i mih.

³ Mi widəko ka bikə a mbein shwaki yi kəm nə, mbein chukuli a Bah kaŋaki lə nəm bəh yi, wi nī bee yi akisəkə mbein dzo dzə bəh yi.”

⁴ Gia yələ nī num i fə a yi dzə kpəin asi mi wi ntum wi Nyə widəko nī fukuki, dzaka a,

⁵ “Mi dzaka i kwili wi Sayəŋ a,* ‘Mbein tsein, Ŋkuŋ wimbəin si wi dzəki i mbein.

Wi kə wi shishi gwu yi i kuku, yaka i njakas wə, a num wain njakas, yi kein yinchə.’ ”

⁶ Bwa bə Jisəs bə mban ka tsə fə asi wi si dzaka.

⁷ Bə dzə dzə bəh njakas wiwə tasi bəh wain, jiə bəmbun bəbə i yi bein, Jisəs yaka num i yidəko bein ka tsəki.

⁸ Mban wi bəni bəduli ka təkəki tsəki bəmbun bəbə i dzəh, bədəko fakayi cha yi kein təkə.

⁹ Mban wə wi nī tsəki i Jisəs nshin bəh bə bə nī biəliki wi i jum wə wili a, “Lilili,[†] kiŋkəksi kə i wain Ŋkuŋ Dəbit wə ɔɔ! Ma kimbəiŋsi ki Nyə dzə i mi wə wi dzaki i yeli wi Bah wə ɔɔ! Lilili, kiŋkəksi kə i Nyə wi bein wə ɔɔ!”

¹⁰ Jisəs tsə buku i Jelusalem, kwili wiwə wichi nəŋni. Ayaka bəni ka kaŋyiki, bikəyi a, “Wələ kə ndə a?” ¹¹ Mban wə chukuli a, “Akə mi wi ntum wi Nyə wə Jisəs wə wi nyə i kwili wi Nasali wə i Galili.”

*Jisəs kəŋŋ bəni bə bə nī fəki shi i jun yi fəni
yi gia yi Nyə mə*

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹² Jisəs nī tsə liə i təkə wi jun yi fəni yi gia yi Nyə mə, kəŋŋ bəni bəchi bə bə nī taŋniki bəh bə bə nī taŋki biəin, beŋsi biban biə bəni nī kwuniki kpə yein, bəh biŋgbəkə bi bəni bə bə nī taŋniki bibumi.

¹³ Wi nī kəŋŋki yaka dzaka i bə a, “Yi kə bə nyaka i kiŋwakti wə, a Nyə dzakaki a, ‘Bə bi bəŋŋki jun yi a jun yi tsani.’ Mbein ka fiəni yi a yi chu taa wi bəji.”

¹⁴ Jisəs num i jun yi fəni yi gia mə, bimfəkə bəh bəŋgbə nyani nī dzəki i wi, wi chuku bə.

¹⁵ Ayakalə, bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə nī laniki bəŋchi bə Nyə ka yein gia yi

* 21:5 Sayəŋ kə yeli Jelusalem widəko. † 21:9 Lilili wələ kə i jə yi Glik wə a Hosanna.

kanyini yə wi nī fəki, bəh si bwa bəncin bəncin wiliki i jun yi fəni yi gia mə, dzakayi a, “Lilili, kinəkəksi kə i wain Nkun Debit wə ɔɔ,” bə ka bəksi lə tɔɔ.

¹⁶ Bə ka bikə i Jisəs a, “Wə wəkəki alə gia yə bwa bələ dzakaki a?” Wi chukuli i bə a, “Aan, mih wəkəki lə. Yi kə a mbein ka num fa dəkə gia yə bə nī nyaka a, ‘Nyə kə wi fə kinəkəksi kindzəŋni kə ki kə ki tsə bwili fwu a ki bukuki i dzaka ki bwa bəncin bəncin wə, bəh i dzaka ki bwa bə bə kein ki bə mah mbein a?’”

¹⁷ Jisəs ka dza nyə bee bə fein ka buku nyə i kwili wiwə kintəŋ, ka tsə i di bi Betani wə, nə fein.

*Jisəs liŋ kpein wi findəŋ widəko
(Mak 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ A dza num kinchwəŋnəchwəŋ, asi Jisəs nī fənik i tsəki i kwili wi Jerusalem wə, dzəŋ wə wi.

¹⁹ Wi yein kpein[‡] widəko wi num kəmsi i dzəh, num bə si dzi lə mintam miwə, wi ka tsə fein, nəki yein kə fiŋ fidəko i yein bein, wi yein a num a bidzeni i yein wə shəŋ. Ayaka wi ka liŋ kpein wiwə dzaka a, “Kiə mintam bi ma chu lansi wəŋ i wə wə!” Akisəka, kpein wiwə ka kpiyi.

²⁰ Jobi wə bwa bə mban bə Jisəs yein yakadəin, dzaka wəŋ bə. Ayaka bə ka dzakayi a, “Kpein wiwə nyani dəin ka wi kpiyi lə akisəka lə a?”

²¹ Jisəs chukuli i bə a, “Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, mbein ka jiə shəŋ i Nyə wə, mbein mənəni kə, mbein ma ni fə shəŋ a gia yə mih fə i kpein wə. Ayaka mbein ka kəŋ i dzaka i ŋkwuŋ wə a, ‘Mūku gwu ya fa ma wə tsə gbə i kinchwə kimbum wə,’ ma yi ni num ayaka.

²² Ayaka kəŋ a numki na finain fiŋ fiə mbein nywaki i ntsa wə, ma mbein ni kwati i jobi wə mbein jiə shəŋ i Nyə wə.”

*Bə bikə di biə ŋga bi Jisəs nyə yein
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Jisəs chu fiəni tsə liə i jun yi fəni yi gia wə, bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə sakaki tumi ki Bəju dza yein si wi laniki bəni, ka bikə i wi a, “Wə dza fain ŋga na ka wə fəki gia yə lə a? A nya ndə ŋga biwə i wə a?”

²⁴ Jisəs chukuli i bə a, “Mih tə ki bikəki lə kimbi kə i mbein. Mbein ka chukuli mih, mih ka ni fuku i mbein mi wə wi nya ŋga a mih fəki gia yə lə.

²⁵ Jəŋ nī juliki bəni i bəko num ŋga biwə nyə fain? Bi nī nyə i bein, ma nī nya mi wiwəŋ a?” Si wi bikə yaka, bə ka yi si dzakayiki a bə bə a, “Bukumbein ka chukuli a bi nī nyə i bein, wi ni bikə i buku mbein a aka fə nə ka buku mbein ma bum i Jəŋ a?”

²⁶ Ayakalə, buku mbein kəkə i chukuli a, ‘A nī nya mi wiwəŋ,’ kəŋ buku mbein lwaki

mban wi bəni, kəŋ bə bəchi nī kə num bə bum a Jəŋ kə mi wi ntum wi Nyə.”

²⁷ Ayakadəin, bə ka chukuli i Jisəs a, “Buku kiəki kə.” Jisəs ka dzaka i bə a, “Yaka mih tə ki fukuki kə i mbein mi wə wi nya ŋga biwə i mih ka mih fəki gia yə lə.”

Ndi kəŋ bwa bənyuku bəfa

²⁸ Jisəs tsə a ninshin bikə a, “Mbein kwakaki a nə kəŋ yə lə? Mi widəko nī kanaki lə bwa bənyuku bəfa. Wi nyə tsə i wain wi ninshin wə, dzaka i wi a, ‘Wain wuŋ, lə tsə shī nāmki i kə dain.’

²⁹ Wi chukuli a, ‘Mih laki kə.’ Ayakalə, wi baan ka fiəni kwuni shəŋ yi ka lə tsə i fein kə.

³⁰ Mi wiwə tsə i wi kəmsini wə ka dzaka tə a gia yə wi si dzaka i wi i ninshin wə. Wi chukuli i wi a, ‘Mih ki laki lə ba wuŋ.’ Ayakalə, wi nəki lə kə.

³¹ I kintəŋ ki bwa bələ bəfa wə, akə winain wi nī fə gia yə ba wi nī nənki a?” Bə chukuli a, “Akə wi ninshin wə.” Jisəs ka dzaka i bə a, “Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, bəni bə kwani kinwakti bəh bəkanə bə təkəlini si liə tsə lə i ŋkun bi Nyə wə i mbein.

³² Mih dzakaki lə kəŋ Jəŋ Njulibəko nī kə wi dza chusi dzəhh yi chəŋ i mbein, mbein nəki bum kə wi, ayakalə bəni bə kwani kinwakti bəh bəkanə bə təkəlini bum wi. Ayaka i jobi wə mbein nī yein na si bə bum yaka, nəki kwuni kə shəŋ yimbein i bum tə i wi.”

*Ndi kəŋ bəni bə mi nī jiə i wi kə
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Jisəs chu dzaka a, “Mbein chu wəkə ndi widəko. Mi widəko nī nəm kəŋ wə mintam wə bə keinsiki mbi yein, ka ta fiəli mbain, chum kishwa kə bə ni dənki mintam mbi buku yein, ka maa kibəŋ ki mi wə wi nī chəniki kəŋ wiwə, ka jiə bəni i yein kəŋ, ka nyə tsə i tumi kidəko wə.

³⁴ Jobi wə bə si kəŋ mintam miwə dza kpein, wi faan bəni bu bə nəm i bəni bə wi nī jiə i yein kəŋ, a bə tsə dzə mmu mintam.

³⁵ Ayaka bə tsə, bəni bə nī jiə i yein kəŋ kwa bə, twein widəko, wə widəko, tumyi widəko bəh kitəh.

³⁶ Wi chu faan bəni bə nəm bə dəkə bə du tsə bə ninshin bə, bəni bəwə chu fə a liŋ asi bə si fə bəh bə ninshin bə.

³⁷ Si yəmakə nī tsə wi faan num wain wi, kwaka a bə ni tsə kəkəsi lə wain wi ŋgain wə.

³⁸ Ayakalə, wi tsə, bəni bə nəm bəwə ka yein wi, dzaka a bə bə a, ‘Wə kə ndzi kwili wi kəŋ wə. Mbein dzə ma buku mbein wə wi ka bə dzi bəin bi.’

³⁹ Ayaka bə kwa guku buku bəh wi yein kəŋ, ka wə.”

[‡] 21:19 Kpein wə lə nī kə wə bə nī bəŋki i jə yi ŋkali wə a, “fig”.

⁴⁰ Si Jisəs dzaka yakadain, ka bikə a, “Tii kha wələ jəbi wə wi bi dzə wi bi fə dain bəh bəni bəwə a?”

⁴¹ Bə chukuli a, “Wi bi dzə kaasiki lə minyamni miwə, wi jia bəni bədəkə i yein kha bə bə bi nyaki mmu mintam i jəbi wi kəhni wə.”

⁴² Jisəs bikə i bə a, “Mbein ka num fa dəkə i kinwakti ki Nyo wə a, ‘Təh wə bəni bə maani ni nain, akə wi wə wi nī fiəni chu təh wi bu wi jun a? Yələ kə mfə wi Bah, buku ka tsein ki num bəh nkaingyi’ a?”

⁴³ Ayakadain mih fukuki i mbein a, Nyo bi dzo bwili lə nkuŋ bi i kan yimbain wə, wi nya num i kitumi kə ki kə i fəki si wi nənki.”

⁴⁴ [“Na ndə wə wi bi gbəki i təh wələ wə, wi mi wiwə bi shakyi i bin ka wə, ayaka təh wiwə ka bi gbə i mi bein, ma wi ni gəksi wi i kwəŋə wə.”]S

⁴⁵ Si Jisəs ti ndi wiwə yakadain, bəti mfə gia bəmbum bəh Bəfalasi wəkə, ka kiə a wi ti kəm bə ngainni.

⁴⁶ Bə ka nənki i kwa wi, ayakalə, fiəni lwa mban wi bəni, kəm mban wiwə nī dzəkə Jisəs a wi kə na mi wi ntum wi Nyo.

22

*Ndi kəm bini bi ndzə wi minkpan wimfian
(Luk 14:15-24)*

¹ Jisəs chu dzaka i bə i bəndi wə, widəkə num a,

² “Bə kə i fəkəni nkuŋ bi bein bəh nkuŋ widəkə wə wi nī sisi dzini bi ndzə wi minkpan wimfian i wain wi wi nyukuni.

³ Wi faan bəchinda bu a bə tsə bəŋ bəni bə wi ni laka bə i dzini bi ndzə wi minkpan wimfian biələ wə a bə dzə. Ayakalə, bəchinda bə tsə bəni bəwə nəkə dzə kə.

⁴ Wi chu faan bəchinda bədəkə ka dzaka i bə a, ‘Mbein tsə fuku i bəni bə mih ni laka bə i dzini bi ndzə wi minkpan wimfian biələ wə a bə wəkə, a mih kə mih keins lə dzein, ka kum nyām yi bwilini bəh dəmi bi bwa bə nyām. Mih keins lə biein bichi, a bə dzə bini wə.’

⁵ Ayakalə, bə tsə, bəni bəwə chasi bə nəkə tsə kə. Widəkə la i khə wi wə, widəkə la shi yi.

⁶ Kin ka ki bəni bədəkə kwa bəchinda bədəkə chəbsi bə, ka wəyi.

⁷ Shəm bəkə nkuŋ wiwə, wi faan bəni bu bə jum, bə tsə laksi bəni bəwə bə bə wəyi bəchinda bu, ka kpa kwili wəb.

⁸ Si wi fə yakadain, ka dzaka i bəchinda bu a, ‘Mih kə mih keins lə dzini bi ndzə wi minkpan wimfian . Ayakalə, bəni bə mih ni laka bə kəkə bəni nalə kpaa.

⁹ Mbein tsə i bi ntasi bi dzəh yichi wə, mbein laka bəni bəchi bə mbein ni yein, a

bə dzə i dzini bi ndzə wi minkpan wimfian biələ wə.’

¹⁰ Bəchinda bəwə ka buku tsə i dzəh yichi wə, junni bəni bəchi bə bə ni yein, bəni bə ndzəŋni bəh bə chu dzə bəh bə fein. Jun yi ndzə wi minkpan yiwə jikə bəh bəni.

¹¹ Nkuŋ dza liə i jun yi ndzə wi minkpan yiwə wə i yein bəni bə bə dzə i dzini biwə wə, ka yein mi widəkə wi num maka wi ləh mbun wi ndzəni wi minkpan.

¹² Wi bikə i wi a, ‘Nsein wun, wə nyani dain i liə fa wə kan ka mbun wi bini a?’ Mi wiwə kpichumi a məŋ.

¹³ Nkuŋ ka dzaka i bəchinda bu a, ‘Mbein kəŋa kan yi bəh gvu yi, mbein lə wi i bin bi jisi wə, i di biə bəni bi dəkə dzi jan.’ ”

¹⁴ Si Jisəs dzaka yakadain, ka dzaka a, “Ma mbein kləki a Nyo bəŋ bəni bəduli, ayakalə wi sabibwili a twəsi.”

*Bə taan Jisəs kəm kpə wi ləni kinwakti
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ Bəfalasi ka nyə tsə keins si bə ni fə Jisəs fini bəh ndzaka ka bə kwa wi.

¹⁶ Bə ka faan bwa bəbə bə mban bəh bəni i mban wi Nkuŋ Heləd i Jisəs. Bə tsə dzaka i wi a, “Mi wi lanini buku kiəki lə a wə kə mi wi nkuŋ, wə laniki bəni bəh dzəh yi Nyo biəli nkuŋ. Wə si lansi dzo kə a mi widəkə kə chi chi, kəm wə si lansi tsein kə mi kəm fiən fiə wi kə fi.

¹⁷ Fuku i buku i liə gia yə wə kwakaki. Nchi bumki lə a bukumbein ləki kinwakti i Kaysa nkuŋ wi Lum, ma bə ma ləki a?”

¹⁸ Ayakalə, Jisəs kiə gia yə bə finiki bəh yi, ka dzaka i bə a, “Mbein bəni bələ mbein dzakaki chi fə chi, mbein taan ki mih kəm nə?”

¹⁹ Mbein dzə bəh kpə wə mbein si lə kinwakti yein mih yein.” Bə dzə bəh dzəkəh wi kpə, nya i wi.

²⁰ Jisəs bikə i bə a, “Fwu wələ bəh yeli wələ yein kə wi ndə?”

²¹ Bə chukuli a, “Akə wi Kaysa.” Wi ka dzaka i bə a, “Mbein nyāki i Kaysa fiən fiə fi kə fi Kaysa, mbein nyāki i Nyo fiən fiə fi kə fi Nyo.”

²² Si bə nī wəkə yi yakadain, dzaka wəm bə. Bə ka bee wi ka nyəki a nyəni.

*Bə taan Jisəs kəm ndza wi kpi
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ A chəkə biwə wə, Bəsadusi nyə dzo i Jisəs wə. Bəsadusi bələ kə mban wi bəni bə bə si dzaka a bəni bi dza kə i kpi wə. Si bə dzə, ka bikə i Jisəs a,

²⁴ “Mi wi lanini, Muses nī dzaka a, ‘Mi ka kpi wi kan ka wain bəh kpə wi, wainnih wi kanaki i nəsī minkpan yiwə ka bə wi bwə bwa i yeli wi nkuŋ wiwə wə.’

²⁵ I liə, bwa bə mi widəkə nī kələ nanitan. Wi ninshin bi dzo minkpan, wi nyani dzo

kpi maka bə wi kwati wain, bee kpə wi i wainnih wi wi komsini.

²⁶ Yi num ayaka i wi komsini wiwə, bəh i shi buku i bə nanitan bəchi.

²⁷ Si yamaka nī tsə minḱpanja wiwə bəh kpi.

²⁸ I liə si bə bəchi nanitan nī kə bə nəsī lə minḱpanja wiwə, a bi numki i chəkə biə bəni bi dzaki i kpi wə, minḱpanja wiwə bi numki kpə ndə a?"

²⁹ Jisəs chukuli i bə a, "Mbein kə na fikpən bəh nga, num kəm mbein kiəki kə gia yə bə nyaka i Kinwakti ki Nyə wə. Nabə i kiə tə nga bi Nyə.

³⁰ Ma mbein kiəki a, a bi numki i chəkə biə bəni bi dzayiki i kpi wə, bənyuku bəh bəkanja bi chu chinḱni kə i ndzə wi bəkanja wə, bəni bi chu nyaki kə bwa bəbə i chinḱni i ndzə wi bəkanja wə. Bə bi numki aka bəchinda bə Nyə i bein.

³¹ Ayaka i dzaka kəm ndza wə bəni bi dzayiki i kpi wə, mbein ka num fa Kinwakti ki Nyə i wəkə gia yə wi dzakaki i mbein a? Nyə nī dzaka a,

³² 'Akə mih Nyə wi Ablaham bəh wi Ayjik bəh wi Yakəb.' Yi num a Nyə kəkə Nyə wi bəhkwu, wi kə Nyə wi bəni bəwəm."

³³ Jəbi wə mban wə wi nī kə fein wəkə gia yə Jisəs dzaka, dzaka wəm bə bəh nlani wi.

Nchi wə wi tsəki bənchi bəchi

(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Jəbi wə Bəfalasi nī dzə wəkə a Jisəs ban dzaka ki Bəsadusi, bə juḱni gwu yibə ka dza i yein wi.

³⁵ Mi widəkə i bə kintəən wə wi nī lənsiki kiəki bənchi bə Nyə, ka məmsi wi bəh kim-bikə kidəkə a,

³⁶ "Mi wi lanini, nchi wi ləkəli wə wi tsəki bənchi bəchi kə winain a?"

³⁷ Jisəs chukuli i wi a, "Nchi wə wi ləkəli kə wə wi dzakaki a, 'Kəh Bah Nyə wə bəh shəm ya yichi, nyə gwu ya i wi yichi, jlə mfi bia i wi bichi.'

³⁸ Wələ kə nchi wi ləkəli wi ninshin wə wi tsəki bənchi bəchi.

³⁹ Wə wi kəmsiki i wi, kə aka wi. Wi num a, 'Wə kəhki mi wə wi kə kəmsi i wə kpən asi wə kəhki gwu ya.'

⁴⁰ Gia yichi yə yi kə i Kinwakti ki Bənchi wə, bəh yə yi kə i Binwakti bi bəni bə ntum bə Nyə wə, bə kə a bənchi bəfa bələ kintəən."

Kimbwili wə Nyə nī kaka kə wain ndə?

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Asi Bəfalasi nī kə bə juḱni dzə fein, Jisəs ka dza bikə kim-bikə kidəkə i bə a,

⁴² "Mbein kwakaki a nə kəm Kimbwili wə Nyə nī kaka a? Mbein kwakaki fimbein a wi kə wain ndə?" Bə chukuli a, "Akə wain Nḱur Dəbit."

⁴³ Jisəs fiəni bikə i bə a, "Si akə wain Nḱur Dəbit yi ka nyani dəin a Kin'waka ki Nyə fə Dəbit bəənki wi a Bah wi ngain a? Dəbit nī dzaka a,

⁴⁴ 'Bah Nyə nī dzaka i Bah wun a, wi shinum i tsein yi yiləkəli wə, i tsə bəku jəbi wə wi bi nəsī bəmbainḱni bu wi təmyi gvu yi i bə bein.'

⁴⁵ Dəbit kabə bəənki wi a Bah wi ngain, wi fiəni nyani dəin ka wi numki wain wi a?"

⁴⁶ Si Jisəs dzaka yakadəin, mi widəkə nəkī kəh kə gia i chukuli i wi. Na i yisi chəkə biwə, mi widəkə na chu məm i bikə wi bəh kim-bikə kidəkə.

23

Jisəs təyi chwəh ki bəni bə bə nī laniki bənchi bəh ki Bəfalasi

(Mak 12:38-39; Luk 11:43,46; 20:45-46)

¹ Jisəs ka dza dzaka i mban wi bəni bəh bwa bu bə mban a,

² "Bəni bə bə laniki bənchi bəh Bəfalasi kə bəni bə bə num i kingbəkə ki Muses wə.

³ Ayakadəin, yi kə a, mbein wəkəki gia yichi yə bə fukuki i mbein, mbein fə. Ayakalə, kiə mbein ma fəki gia yə bə fəki, kəm bə fukuki chi, fə chi.

⁴ Bə si dza kəh bəntiə bə bə jiki tsəki nga bi bəni, jiki bəni yein, na bə mwi kəbi i təbi na wainḱpan i gamti bə.

⁵ Gia yichi yə bə fəki kə a bəni yeinḱi bə.

Mintainḱain* bibə bi Kinwakti ki Nyə num na bimbūm. Dzaka kijəh kibə ki bəmbunḱ num na bi dəən. ⁶ Bə si tsə i bini wə kəh i numki a i di biə bəni nī kəksiki bə yein, bə si tsə i juḱn yi tsani wə kəh a numki num a bingbəkə bi ninshin wə.

⁷ Bə si kəh tə i nyaniki i kidi ki shi wə bəni bəni bə, chu kəh tə a bəni bəənki bə a Bəlabay.

⁸ Ayakalə, kiə mi ki būm kə a bəni bəənki wi a Labay, kəm mbein kəhki a Mi wi Lanini wimu shəh, mbein bəchi kə bwa bə nih wimu.

⁹ Kiə mbein ki bəh kə mi widəkə i fa kuku a, akə Ba wimbəin, kəm mbein kəhki a Ba wimbəin wimu wə wi kə bein.

¹⁰ Kiə mi ki būm kə a bə bəənki wi a Tikwili, kəm Tikwili wimbəin kə a wimu wə wi kə Klistus.

¹¹ Mi wimbūm i mbein kintəən kəhki i nūmki mi wə wi nūmki i mbein.

¹² Na ndə wə wi yaksiki gwu yi, Nyə bi shisiki lə wi, na ndə wə wi shisiki gwu yi, Nyə bi yaksiki lə wi.

Jisəs fuku chwəh ki bəni bə bə laniki bənchi bəh ki Bəfalasi

(Mak 12:40; Luk 11:39-42,44,52; 20:47)

¹³ Ngəkə wimbūm kə wimbəin, mbein bəni bə bə laniki bənchi bəh mbein Bəfalasi.

* 23:5 Mintainḱain mələ kə mə bə nī jiki bənchi bə Nyə bədəkə yein, kəh i kishi kibə wə bəh i tsein wə.

Mbeinj kɔ bəni bə bɔ dzakaki chi, fə chi! Mbeinj numki i bəni nshinj kan ban dzəh yə yi liaki i nkan bi beinj wə. Mbeinj kan kə i liə i yeinj wə, chu ban dzəh i bəni bə bɔ kanjki i liə yeinj.

[
14 Ngəkə wimbun kɔ wimbəinj, mbeinj bəni bə bɔ laniki bəchi bəh mbeinj Bəfalasi. Mbeinj seinsiki bieinj bi bəkanja bənkwi, ka kwayiki fəki bəh bəntsa bədaənj. Mbeinj kɔ a ngəkə wimbəinj bi gumi tsə lə wi bəni bədaəkɔ.]†

15 Ngəkə wimbun kɔ wimbəinj, mbeinj bəni bə bɔ laniki bəchi bəh mbeinj Bəfalasi. Mbeinj kɔ bəni bə bɔ dzakaki chi, fə chi! Mbeinj si dza nyani tumi kichi chu dan bɔkɔ yimbun alə a mbeinj nənki mi wimu a wi fəni chu mi wimbəinj wi bunni, jəbi wə wi fəni chu mi wimbəinj wi bunni, mbeinj chu fəni fə wi, wi fə num fəni, wi ka numki mi wi gbuku wimbun aka mbeinj.

16 Ngəkə wimbun kɔ wimbəinj. Mbeinj kɔ bimfəkə dzaka a mbeinj chusiki dzəh i bəni! Mbeinj kɔ bəni bə bɔ dzakaki a, 'A mi ka dzaka gia, kainj yeli wi jun yi fəni gia, a yəma kan mən gia yidəkɔ. Ayakalə, mi ka dzaka gia yidəkɔ ka kainj num i yeli wi chwaka ki kpɔ ki jun yi fəni yi gia ma, yaka ka wi kanjki i fə gia yə wi si dzaka ka kainj.'

17 Bimfəkə biələ! Mbeinj kɔ biyun! Fienj fiə fi kpali ki tsəki fidəkɔ kɔ fi nainj a? Fi kpali ni kɔ chwaka ki kpɔ ki bainji, ma jun yi fəni yi gia yə yi fəki chwaka kiwɔ ka ki numki fienj fiə fi kɔ fi Nyɔ a?

18 Mbeinj dzaka tə a, 'Mi ka dzaka gia ka kainj i yeli wi tən wi fəni wi gia wə, ma yi numki kə gia yidəkɔ. Ayakalə, mi ka dzaka gia yidəkɔ ka kainj num i yeli wi fienj fiə wi nya kiyənji yeinj, ma wi kanjki i fə gia yiwɔ asi wi dzaka ka kainj.'

19 Bimfəkə biələ! Fienj fiə fi kpali ki tsəki fidəkɔ kɔ fi nainj a? Ako kinya kə, ma tən wi fəni wi gia wə wi fə ka kinya kiwɔ ni numki bieinj biə bi kɔ bi Nyɔ a?

20 Gia yə yi kɔ, kɔ a, mi ka kainj i yeli wi tən wi fəni wi gia wə, ma yi numki a wi kainj yaka ka kainj tasi bəh bieinj bichi biə bi kɔ i tən wi fəni wi gia wə.

21 Mi ka kainj i yeli wi jun yi fəni yi gia wə, ma yi numki a wi kainj yaka ka kainj tasi i Nyɔ wə wi naki yeinj dzu.

22 Mi wə wi kainj num i tumi ki beinj wə, ma yi numki a wi kainj num i kinjii ki Nyɔ wə, bəh wi Nyɔ wə wi num yeinj beinj.

23 Ngəkə wimbun kɔ wimbəinj bəni bə bɔ laniki bəchi bəh mbeinj Bəfalasi. Mbeinj kɔ bəni bə bɔ dzakaki chi, fə chi! Mbeinj si nya kimbu kimu i jwof kintənj i Nyɔ i bieinj bi jwa biə mbeinj kəkaki jiə i jwa wə, ayakalə

mbeinj tseinj kə gia yi ləkəli yə nchi dzakaki kam yi a mbeinj fəki, yə yi kɔ i fəki gia yi chən i bəni, kwəsi nsheinj i bəni, jə shəm i Nyɔ. Mbeinj si kanjki i fəki gia yalə yichi bee kə yidəkɔ.

24 Bimfəkə biə bi chusiki dzəh i bəni! Mbeinj yəliki bwiliki michuchu i mbi wə, ayakalə yinjni məyi mu num nyam yimbun!‡

25 Ngəkə wimbun kɔ wimbəinj mbeinj bəni bə bɔ laniki bəchi bəh mbeinj Bəfalasi. Mbeinj kɔ bəni bə bɔ dzakaki chi, fə chi! Mbeinj wəkəki kibwam bəh bəta a i gwu wə, ayakalə kintənj kiwɔ num ki jikə bəh bieinj biə mbeinj ləkɔ i bəni bəh biə mbeinj bukuki bəh dzəkəh yeinj.

26 Bimfəkə bi Bəfalasi, mbeinj yisi wəkɔ kibwam bəh bəta a i numə, ka bi bainjki tə i gwu wə.

27 Ngəkə wimbun kɔ wimbəinj mbeinj bəni bə bɔ laniki bəchi bəh mbeinj Bəfalasi. Mbeinj kɔ bəni bə bɔ dzakaki chi, fə chi! Mbeinj kɔ aka jum yə bə kɔ num bə kəinj si fianji yi bəh fianj yi bainj ndzən i dzəkəh wə, ayakalə i yeinj kintənj num yi jikə bəh binjkanj bi bəni bə kpili bəh bieinj bi kinyen bichi.

28 Ayaka yi kɔ tə a linj si mbeinj chusiki gwu i bəni nshinj a mbeinj kɔ bəni bə chən, ayakalə i kintənj, num mbeinj jikə bəh mfwəkyi bəh nani kichu.

(Luk 11:47-51)

29 Ngəkə wimbun kɔ wimbəinj mbeinj bəni bə mbeinj laniki bəchi bəh mbeinj Bəfalasi. Mbeinj kɔ bəni bə bɔ dzakaki chi, fə chi! Mbeinj maaki jum yi bəni bə ntum bə Nyɔ, kəinj si ndzən jum yi bəni bə bɔ ni kanjki nani ki chən.

30 Mbeinj fəki yakadainj dzaka a, 'A ni kɔ a buku numki i jəbi wi batii bəbuku wə, ma buku ni ka ləkə dəkə kan yibuku i gia yə bə ni fəki wəyɔ bəni bə ntum bə Nyɔ.'

31 Mbeinj dzakaki yakadainj, dzaka num kam i gwu yimbəinj wə təbi bəh dzaka kimbeinj a mbeinj kɔ bwa bə bəni bə bɔ ni wəyɔyiki bəni bə ntum bə Nyɔ.

32 Mbeinj tsə bəh nəm i ninshinj mbeinj kási nəm wə batii bəmbəinj ni yisi!

33 Junj yalə! Bwa bə fəkəh bələ! Mbeinj kwakaki a mbeinj bi numki lə maka bə jiə mbeinj i gbuku wimbun wə a?

34 Si yi kɔ yakadainj, mih faanj bəni bə ntum bə Nyɔ i mbeinj bəh bəni bə mfi bəh bəni bə lanini bəchi. Mbeinj bi wəyɔ bədaəkɔ, banjyi bədaəkɔ i kintasi wə, tweinj bədaəkɔ i jun yimbəinj yi tsani mə, bwanj gvu i bədaəkɔ cheinj i kikwili kichi kə bə tsəki feinj.

35 Mbeinj bi fəki yakadainj ka mwə mi bəni bəchi bə bɔ ni naki nani ki chən fa kuku bə bə

† 23:14 Binjwakti bikpu bidəkɔ biə bə ni yisi nyaka gia yi Nyɔ yeinj kanjki kə di biələ. ‡ 23:24 Nyam yimbun yalə kɔ i jə yi njkali wə a, "camel".

nĩ wəoyi bi numki i mbeinj funj. Mwa mələ bi numki i mbeinj funj i yisi i Abel wə bə nĩ wə wi kanja kə ngəkə widəkə, i tsə buku i Sakalia wə wainj Belekaya wə mbeinj nĩ wə i fintən ki junj yi fəni yi gia wə bəh i tən wi fəni wi gia wə.

³⁶ Mih fukuki nkən i mbeinj a, loinj wi gia yələ bi kwati lə ngəkə wi liə wələ.”

*Jisəs shaan bəni bə Jerusalem
(Luk 13:34-35)*

³⁷ Si Jisəs dzaka lə, wi ka chu dzaka a, “Yəbəey Jerusalem! Yəbəey Jerusalem! Wə wəoyiki bəni bə ntum bə Nyə, chu tumyi bəni bə Nyə faanjki i mbeinj bəh kitəh! Ako kinjani kimainj si mih məmsi i junjni bwa ba asi nih shyə si junjni bwa bu wi kwumi banj bəh bəkəli bi, wə nəinjma a?”

³⁸ Tsəinj, bə kə num bə lətəkə lə junj ya, yi fiəni num chii.

³⁹ Mih fukuki i mbeinj a, mbeinj bi chu yeinj kə mih, i tsə buku jəbi wə mbeinj bi dzakaki a, ‘Nyə jiə kimbəinj si i mi wə wi dzəki i yeli wi Bah wə.’”

24

Jisəs fuku a bə bi shakyiki lə junj yi fəni yi gia

(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Jisəs nĩ buku i junj yi fəni yi gia wə, si wi tsəki, bwa bu bə mbanj kəmsi dzə i wi wə ka chusiki junj yə yi kə i di bi junj yi fəni yi gia wə i wi.

² Ayakalə, Jisəs dzaka i bə a, “Mbeinj yeinj jünj yələ a? Mih fukuki nkən i mbeinj a, təh wimu bi baan kə i widəkə beinj maka bə baka təkə wi i kuku.”

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Jəbi wə Jisəs nĩ tsə shinum i Nkwunj wi Keinj yi Olif wə, bwa bu bə mbanj dza dzə i wi wə a bə bə kə bəkə a, “Fuku i buku jəbi wə gia yələ bi numki, bəh kinchəsi kə ki bi chusiki jəbi wə wə fiəniki dzəki yeinj bəh a mbi si kaa tsə lə?”

⁴ Jisəs chukuli i bə a, “Mbeinj təkniiki, ka mi bi ma fwəkyi mbeinj a mbeinj ndzani dzəh.

⁵ Mbeinj kiəki a bəni bəduli bi dzə lə dzə yeli wunj kən i bə nshinj, mi dzaka a ngəinj kə Kimbwili wə Nyə nĩ kaka. Bə bi fəki yakadəinj fwəkyi bəni bəduli a bə ndzani dzəh.

⁶ Mbeinj bi wəkəki lə a bə tumki jum, chu wəkə tə gia kəm jum. Jəbi wə mbeinj bi wəkəki yakadəinj, kiə shəm bi təinjyi kə mbeinj. Yələ kə gia yə yi kanjaki i bi num. Ayakalə, yi chusi kə a mbi si kaa tsəki lə.

⁷ Tumi bi tumki jum bəh kidəkə, ayaka ntən widəkə tum jum bəh widəkə. Dzən tə bi numki, nshwainj bi nənjniki i di di wə.

⁸ Yəmaka gia yichi bi numki aka ləli bi minjkanja wə wi yisi i nəmhhki.

⁹ Bəni bi dzəki nyaki mbeinj a bə chəbsiki mbeinj, wəoyi mbeinj. Bitumi bichi bi bəinjki lə mbeinj kəm bə yeli wunj.

¹⁰ Ayakadəinj, bəni bəduli bi ka gbəyiki i kimbum kibə wə, bəinj gwu yibə, tanjni gwu yibə.

¹¹ Bəni bəduli bə bə nyiki ntəkə a, a faanj Nyə bə bi tumbuku lə i fwəkyiki bəni bəduli.

¹² Si chu bi duki tsəki i ninshinj, kə num lə si yi bi fəki kinjən ki bəni bəduli bi dəkə.

¹³ Ayakalə, mi wə wi bi kanjaki shəm i tsə buku i kingəksi wə akə wə wi bi bəinjki.

¹⁴ Bə kanja i bi fuku ntum wi ndzənji wələ kəm nkunj bi Nyə i tsə buku i kingəksi ki mbi wə kichi ka kitumi kichi bi wəkə, na ka yi bi numki a mbi tseinjki i kaa.

*Nlani kəm jəbi wi ngəkə wimbun
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)*

¹⁵ Ayakadəinj, jəbi wə mbeinj bi yeinjki gia yi gumini yə yi kə i bəkəli di num yi dzə num i junj yi fəni yi gia wə, a num yə mi wi ntum wi Nyə Daniel nĩ kə wi dzaka kəm yi, (mi wə wi fəki kinjwakti kələ wəkə yi na bindzən),

¹⁶ Bəni bə bə kə i Judea bi gəinj yaka i nkəwunj wə.

¹⁷ Mi wə wi kə i fwu wi junj beinj wi bi ma chu shi lə i dzu a ngəinj dzəkə fiən fidəkə.

¹⁸ Wə wi kə i khə bi ma chu kwə a wi tsə dzə mbun wi banji wi gwu.

¹⁹ Ngəkə wimbun bi numki wi bəkanja bə bə bi numki bəh kitə, bəh bə bə masiki bwa.

²⁰ Mbeinj tsəki a n'yəkə ngeinj wələ bi ma num i jəbi wi fiəkə yiləkəli wə, nabə i chəkə bimbam wə,

²¹ kəm ngəkə wimbun bi numki lə i jəbi wiwə wə, ayaka wəmakə nkəinjni wi ngəkə keinjki ki num kə na si mbi nĩ yisi i dzə buku bidəinj, ayaka wəmakə nkəinjni wi ngəkə kəbi i bi chu lansi num.

²² A nĩ kəkə a Nyə gaali kanj yi ngəkə yiwə, ma mi wiwəm na wimu bi bəinj kə. Ayakalə, Nyə kə wi gaali kanj yiwə kəm bə bəni bu bə wi kə wi sabibwili.

²³ Mi ka bi dzaka i mbeinj i kanj yiwə wə a ‘Mbeinj tsəinj, Kimbwili wə Nyə nĩ kaka a bə wi lə fa!’ Yudəkə a, ‘Bə wi yaka fi!’ Kiə mbeinj bi büm kə yi.

²⁴ Mbeinj kīə a bəni bi dzə lə nyi ntəkə a bə kə bəmbwili bə Nyə nĩ kaka, bədəkə dzaka a bə kə bəni bə ntum bə Nyə, bə fə bənychəsi bə bə chusiki nja bibə, fə tə gia yi dzaka ki wəmmni, ka yi fwəkyiki bəni a bə dali dzəh, i tasi na bəh bəni bə Nyə kə wi sabibwili, i jəbi wə dzəh ka num.

²⁵ Mbeinj wəkə, mih fukuki gia yələ i mbeinj lə ka yi bi dzə kpəinj.

²⁶ Ayakadəinj, bəni ka dza dzaka i mbeinj a, ‘Mbeinj tsəinj, Kimbwili wə Nyə nĩ kaka bə wi yaka i chwa,’ kiə mbeinj bi tsə kə feinj. Yudəkə a, ‘Mbeinj tseinj, bə wi yaka i fintən fi junj mə,’ kiə mbeinj ki büm kə i bə.

²⁷ Mbein klā a, asi dzaŋ si mwain yi bain i kimbu ka wəŋ bukuki, yi bain i tsə buku i di biə wəŋ liəki, yi bi numki a lin asi ndzə wi mi wə yeli wi kə Wainmi bi numki.

²⁸ 'Na fain wə kinŋpili ki fiŋ kə, akə feiŋ wə bəŋguluŋ si juŋni.'

Kəm ndzə wi jisəs

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ Akisəka asi kaŋ yi ngəka wimbun wələ bi dzə tsəki, wəŋ bi dza jiki num jini, fiŋŋ bi ma chu bainki tə, biŋŋ bi gbəyiki i bein, biŋŋ bichi biə bi kaŋki nga i bein bi nənŋiki.

³⁰ Ma kinchasi ki mi wə yeli wi kə Wainmi bi chusi i bəli bein. Kitumi kichi i nshwain wə bi ka yisi i nyufiki gwu bəh mindəm. Bəni bi ka yein mi wə yeli wi kə Wainmi si wi dzəki i bikwu wə i bein bəh nga bəh kinŋəkni kimbun.

³¹ Jəbi wə jəŋ bi nyaki ja yi ləkəli i bein, wi ka bi chinŋi bəchinda bu i bimbun bi mbi binaa i bein, a bə dzə juŋni bəni bu bə wi kə wi sabibwili lə.

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² Mbein lāni dzə gia i kpein wi fidəin wə. Jəbi wə cha yiwə yisi i nyaki mwi, bwili bindzeni, mbein ka kiəki a nyum kwuni lə gwu.

³³ Yi kə a lin i jəbi wə mbein bi yeinŋi gia yələ yichi, mbein ka kiəki a, wi si num dzə a i dzaka kifinə wə.

³⁴ Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, ngəka wi liə wələ bi tsə kaa kə maka gia yələ yichi num lə.

³⁵ Bəli bəh nshwain bi tsə kaa lə, ayakalə gia yin kəbi i bi lansi nənŋi.

Mi widəka kəkə wə wi kiəki chəkə biə jisəs bi fiəni dzaki

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36)

³⁶ Mi widəka kəkə wə wi kiəki chəkə biwə nabə jəbi wiwə. Na bəchinda bə Nyə bə i bein bəh Wain Nyə kiəki kə tə chəkə biwə. Akə a Nyə Ba wi mbəŋ wə wi kiəki.

³⁷ Asi yi nī kə i jəbi wi Nəa wə, lə yi bi numki i chəkə biə Mi wə yeli wi kə Wainmi bi fiəni dzə.

³⁸ A nī kə maka mwi buku baŋ mbi wələ wichi, bəni nī kə fibə dzi a dzini chu mu, ayaka bəkaŋa bəh bənyuku chinŋi i ndzə wi bəkaŋa wə, bəni nya bwa bə bə i ndzə wi bəkaŋa wə, i tsə buku i chəkə biə Nəa nī liə i ngwuki mə,

³⁹ bəni bəwə nəki kiə kə gia yə yi kaŋki ni num, i tsə buku i jəbi wə mwi nī buku jikə i mbi wələ wichi wə, kəh nyə bəh bə bəchi. Akə ayaka si yi bi numki i chəkə biə mi wə yeli wi kə Wainmi bi fiəni dzəki.

⁴⁰ Bənyuku bəfa bi numki i khə, bə bi dzə wimu ma wimu bi baan.

⁴¹ Bəkaŋa bəfa bi gəkəki nyəə i nəkə bein, ma bə bi dzə wimu ma wimu bi baan.

⁴² Ayakadəin, mbein nūmki bəh ŋkeinŋi wi gwu kəm mbein kiəki kə chəkə biə Bah bi fiəniki numki i dzə yein.

⁴³ Mbein kləki a, tikwili kabə kiəki jəbi wə ji kaŋki i dzə nchəkə fəko, ma wi ni təkniŋi, wi ma ni buku bee a wi dzə bwijun juŋ yi.

⁴⁴ Yi kə a mbein tə kaŋki i nūmki bəh ŋkeinŋi wi gwu, kəm mi wə yeli wi kə Wainmi bi dzəki i jəbi wə mbein kwakaki kə.

Nlani kəm wain wi nəm wi ŋkəŋ bəh wi ntəka

(Luk 12:41-48)

⁴⁵ Wain wi nəm wə wi kə wi ŋkəŋ chu kaŋa mfi kə winain? Ntə akə wə tikwili wi nī jlə a wi təkniŋi bəh juŋ yi a jəbi wə jəbi ka kpein, wi ni nyaki biəin bidzini i bwa bu bə nəm a?

⁴⁶ Kinsanŋi kimbun bi numki i wain wi nəm wə tikwili wi bi dzə yeinŋi num wi fə nəm wi a lin asi wi si nənŋi.

⁴⁷ Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, tikwili wi bi yaksi wi a wi təkniŋi bəh biəin bi bichi.

⁴⁸ Ayakalə, wain wi nəm wiwə kabə num wi kaŋa nənŋi kichu, ka dza dzaka i gwu yi a, 'Tikwili wuŋ ni kəmsi fiəni dzə kə',

⁴⁹ ka yisi i tweinŋi bwa bə nəm bədəka bə bəh bə nəmki, wi dzi a dzini chu mu bəh bəni bə bə maki mbih mənə,

⁵⁰ tikwili wi wain wi nəm wiwə bi təkəli tumbuku i chəkə biə wi si kwakaki kə bəh i jəbi wə wi si kiəki kə.

⁵¹ Ayaka i jəbi wiwə wə wi bi nya ngəka i wain wi nəm wiwə, wi bi chinŋi wi i tsə numki bəh mbaŋ wi bəni bə bə dzakaki chi fə chi, a num i di biə bəni bi daki dzi jəŋ.'

25

Ndi kəm kishu ki bəkaŋa bədəka jwəfi

¹ 'I jəbi wiwə wə bə bi siniki ŋkuŋ bi bein bəh kishu ki bəkaŋa bədəka jwəfi bə bə nī dzə bimbainŋi bibə, buku tsa i wəkəliki mi wə wi dzə minŋpaŋa wimfian.

² Bə nī kə yakadəin, bəte num biyūŋ, bəte fifi.

³ Yi num a, bə bə nī kə biyūŋ dzə bimbainŋi bibə naki dzə kə miə midəka,

⁴ ayakalə bə bə nī fifiki dzə bimbainŋi bibə, dzə tasi bəh miə midəka i bənsəka wə.

⁵ Si bə tsə ka wəkəliki mi wə wi dzə minŋpaŋa wimfian, i wə bə ndəmi i dza, kinu ka yisi i jinŋi bə bəchi, bə ka gbə kinu.

⁶ Aka numki nchəkə kintəŋ, bə wəkə si mi yəŋsiki lə, 'Lilili, mbein tsəin, mi wə wi dzə minŋpaŋa wimfian bə wi lə əəə. Mbein būku dzə dzə wi əəə.'

⁷ Ayaka kishu ki bəkaŋa bəwə bəchi ka dza bein, yaksi naka bibə bi bainŋini.

⁸ Bə bə nī kə biyūŋ ka dzaka i bə bə nī fifiki a, 'Mbein nyā buku bəh miə mimbein midəka, kəm bimbainŋi bi buku si shi tsə lə.' ⁹ Ayakalə, bəffini bə ka chukuli a, 'Miə mibuku mən dəkə i kpein i bukumbein bəchi.

Mbein tsê num i bəni bə bə tanjiki, mbein tən mimbein.'

¹⁰ Asi bə nī tsə i tan, mi wiwə baan dzə, bəkanja bə bə nī kəinji gwu, ka liə bəh wi i jun yi dzəni minjpaŋa, bə ka fah dzaka ki jun.

¹¹ Si yəma nī tsə bədzəkə bə bə nī tsə i tan mibə miə bəŋ tsə dzəh, ka dzakaki a, 'Tikwili tikwili, wēli dzaka ki jun ma buku liə.'

¹² Ayakalə, wi chukuli i bə a, 'Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, mih kiaki kə mbein.'

¹³ Yi kə a, mbein kēinji gwu yimbein, i wəkəliki, kəm mbein kiaki kə chəkə, nabə jəbi wiwə.

*Ndi kəm bwa bə nəm bətali
(Luk 19:11-27)*

¹⁴ I jəbi wiwə wə, yi bi numki aka mi wə wi nī tsəki nyani, wi bəŋ bwa bu bə nəm ka nya jia kə wi i bə kanj.

¹⁵ Wi nya wain wi wi nəm widəkə bəh biba bi kə bite, nya widəkə bəh biba bifa, ka nya widəkə bəh kiba ki kə kimu. Wi nī nyaki biəli asi ŋga bi mi kə. Si wi nya yakadəin, ka tsə nnyani wi.

¹⁶ Wain wi nəm wə wi nī dzə biba bi kə bite ka tsə akisəkə ka fəki shi yein, dzi mbee biba bite.

¹⁷ Ayaka wə wi nī dzə biba bifa ka fə tə shi yein, dzi mbee biba bifa.

¹⁸ Ayakalə, wain wi nəm wə wi nī dzə kiba kimu tsə mfih chum dzəŋə nyumi kə wi tikwili wiwə yein.

¹⁹ Tikwili wi bwa bə nəm bə wi nī tsə nyani yaka ka tsə baan fein i jəbi wi dzəŋ wə. Wi bəŋ bwa bu bə nəm a bəh bə ssi gia.

²⁰ Wain wi nəm wə wi nī dzə biba bi kə bite ka dzə bəh biba jwəfi, ka dzaka i wi a, 'Tikwili, wə nī nya mih biba bi kə bite. Yein, mih nī baan ka fəki shi bəh wi, kwati biba bidəkə bite i yein bein.'

²¹ Ayaka tikwili wiwə dzaka i wi a, 'Wə fə bindzəŋ. Wə kə wain wi nəm wi ndzəŋni, bəh wi ŋkəŋ! Wə nī baan ka kiə i təkni bəh fiŋ fi nchiŋ na bindzəŋ. Ayakadəin, i liə mih nī jia lə wə a wə təkni num bəh biəŋ biduli. Liə la i kintəŋ kindzəŋni bi tikwili wa wə.'

²² Wain wi nəm wə ŋ'wi kə nī kə biba bifa dzə tə, ka dzaka i wi a, 'Tikwili, wə nī nya mih biba bi kə bite. Yein, mih baan ka fəki shi bəh wi, ka kwati biba bi kə bidəkə bifa i yein bein.'

²³ Ayaka tikwili wiwə dzaka i wi a, 'Wə fə bindzəŋ. Wə kə wain wi nəm wi ndzəŋni bəh wi ŋkəŋ! Wə nī baan ka kiə i təkni bəh fiŋ fi nchiŋ na bindzəŋ. Ayakadəin, i liə mih nī jia lə wə a wə təkni num bəh biəŋ biduli. Liə la i kintəŋ kindzəŋni bi tikwili wa wə.'

²⁴ Wain wi nəm widəkə wə wi nī dzə kiba ki kə kimu dzə tə, ka dzaka i wi a, 'Tikwili, mih kiaki lə a wə kə mi wi ləkəli. Wə si kəh lə maka wə gbəli, junni gəŋ maka wə mu.

²⁵ Ayakadəin, mih nī baan ka lwaki, ka tsə nyumi kə wə wiwə i kuku. Tsein, bə kə wə wiwə lə, kanja.'

²⁶ Tikwili wi chukuli i wi a, 'Wə kə wain wi nəm wichu, wə chu num bəh kinjpaŋ! Wə nī kiaki yaka a mih si kəh lə maka mih gbəli, junni gəŋ maka mih mu.

²⁷ Si wə nī kiaki yakadəin a fə nə, a wə ma tsə jia kə wun i jun yi kə wə ka mih nī fiəni dzə dzə kə wun bəh mbee i yein bein.'

²⁸ Si wi dzaka yakadəin, ka dzaka a bə dzə kiba ki kə kiwə i wi, bə nyā i wə wi kanjaki biba bi kə jwəfi.

²⁹ Mbein kiaki a, mi wə wi kanjaki bə nī kpeinjsiki lə ma wi kanjaki biduli. Ayakalə, mi wə wi kanjaki kə, na fi twəsi fiə wi kanjaki bə bi dzə bwili lə fi i wi.

³⁰ Si wi dzaka yakadəin ka dzaka a, 'Mbein lə bwili wain wi nəm wi kilə wiwə i binj bi jisi wə, i di biə bəni bi daki dzi jəŋ.'

Nlani kəm nsaka wi gəksini

³¹ A bi numki i jəbi wə mi wə yeli wi kə Wainji bi fiəni dzaki i mbum bi wə, wi bi dzaki bəh bəchinda bə Nyə bəchi, wi bi ka num i kingbəkə ki kimbun wə.

³² Bitumi bichi biə bi kə fa kuku bi junni lə i wi nshin, wi bi ka gaali bə asi mi wə wi si təkni bəh shwāŋ si gaali bwili shwāŋ i bi kintəŋ.

³³ Wi bi jia shwāŋ yiwə i tsein yi yiləkəli wə, wi jia bi i tsein yi yi kimiakə wə.

³⁴ Wi wə wi kə Nkun ni ka dzaka i bə bə kə i tsein yi yiləkəli wə a, 'Bəni bə Ba wun kə wi bəinji bə, mbein dzə kwati di i ŋkun biə wi nī kəinji jia i mbein i yisi si bə nī maa mbi,

³⁵ kəm dzəŋ nī wəki lə mih, mbein nya mih bəh fiŋ fidzini. Kindəŋ nī wəmk i lə mih, mbein nya mih bəh fiŋ mih mu. Mih nī kə mi wi dzəni, mbein dzə mih.

³⁶ Mih nī kə bəh chwəŋ kiyə, ayaka mbein ləh mbun i mih wə. Mih ni gweinji lə mbein dzə bəni i mih. Mih nī kə i jun yi nsəŋ mə, ayaka mbein dzə bəni i mih.'

³⁷ Jəbi wə wi nī dzaka yakadəin, bəni bə chəŋ bə ka ni bikə i wi a, 'Bah, akə i jəbi winain wə buku nī dzə yein wə dzəŋ wə wə, buku nya wə bəh fiŋ wə dzi, nabə yə a kindəŋ nī wəmk i wə, buku nya wə bəh fiŋ wə mu a?

³⁸ A nī kə i jəbi winain wə buku nī yein wə, wə num mi wi dzəni, buku dzə wə, nabə yə a wə nī chu kə bəh chwəŋ kiyə, buku ləh mbun i wə wə a?

³⁹ A nī kə jəbi winain wə buku nī yein wə, wə gwein chu num i jun yi nsəŋ mə, buku dzə jikə wə a?

⁴⁰ Nkun wiwə ka ni chukuli i bə a, 'Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, si mbein nī fə gia yələ, i na winain mi winchiŋ i bwa bə nih bəŋ bələ, yi kə a mbein nī fə num i mih.'

⁴¹ Ayakadain, wi ka bi dzaka i bə bə kə i tsein yi yi kimiaka wə a, 'Mbein bə mbein kə num laɪn kwa mbein, mbein dzā nyə i mih nshin, mbein tsā lla i gbuku wə bə nī keinsji jiə i nkpeli bəh bəchinda bu,

⁴² kəm dzon nī wəki lə mih, mbein na nya mih bəh fiɛn i dzi. Kindon nī wəmkɪ lə mih, mbein na nya mih bəh fiɛn i mu.

⁴³ Mih nī kə mi wi dzani, mbein na dzə mih. Mih nī kə chwəŋ kiyəə, mbein na ləh mbun i mih wə. Mih nī gweinjki lə, ayaka chu num i jun yi nsən mə, mbein na dzə i bəni mih.'

⁴⁴ Bə tə bi ka bəŋ bikə i wi a, 'Bah, akə i jəbi winain wə buku nī yein wə dzon wə wə, nabə a kindon nī wəmkɪ wə, nabə a wə num mi wi dzani, nabə a wə chu num chwəŋ kiyəə, nabə yə a wə gwein, bəh yə a wə chu num i jun yi nsən mə, buku na gamti wə a?'

⁴⁵ Wi bi ka chukuli i bə a, 'Mih fukuki nkon i mbein a, si mbein nī ka fə dəkə gia yələ, i na winain mi winchin i bwa bə nih bəh bələ, yi kə a mbein nī ka fə dəkə num i mih.'

⁴⁶ Bəmakə bəni bi ka dza nyə tsə lla num i ngəkə wə wi bi tsə kaa kə. Ayakalə, bə chən bə tsə lla fibə num i noni kə ki bi tsə kaa kə."

26

*Bə nyani bəh kinyani i Jisəs chein
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)*

¹ Jəbi wə Jisəs nī dzaka kaasi gia yələ yichi, ka dzaka i bwa bu bə mban a,

² "Mbein klə a, a baan a kan yifa ka dzini bi Ntsədan yisi, bə num i ni nya mi wə yeli wi kə Wainmi i bəni kan ma bə banŋ wi i kintasi wə."

³ A i jəbi wiwə wə, bəti mfe gia bəmbum bəh bəni bə bə sakaki tumi tsə ka junni gwu yibə i ntəŋ wi Kayfas wə a num wi Kayfas wiwə fwu wi bəti mfe gia,

⁴ bə ka jiə kimfasi i ni weli kwa Jisəs, i wə wi.

⁵ Si bə fasiki yakadain, ka dzaka a, "Bukumbein ma məm i fə gia yələ i jəbi wi Dzini wə, kəm bukkumbein ka məm yi, ma yi ni dzə bəh ngəkə i bəni kintəŋ."

Minŋpanja widəkə fianji Jisəs bəh fianji bi tseŋə yindzəŋni i Betani

(Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)

⁶ Jəbi wə Jisəs nī kə i kwili wi Betani wə, i jun yi Saman wə mi wi kinŋumi.

⁷ Jəbi wə bə nī shi num ka dziki, minŋpanja widəkə lla dzə bəh finsəkə* fi fianji fidəkə num bə keinsji bi bəh təh, a num fi fianji bi tseŋə yindzəŋni, bi ləkə i kpo wə nalə, ka shuku i fwu wi Jisəs wə.

⁸ Bwa bə Jisəs bə mban nī yein yakadain gia yiwə fə bə bəksi lə tə. Bə ka dzakayiki a, "Wi bəkəli fianji biələ lə kəm nə a?

⁹ Bə si kələ i tanŋi fianji biələ i kpo widuli wə, i nya kpo wiwə i bəni bə kifuu."

¹⁰ Ayakalə, Jisəs kiə kinŋwaka kibə, ka dzaka i bə a, "Mbein nyaki ngəkə i minŋpanja wələ kəm nə? Wi fə num gia yindzəŋni i mih.

¹¹ Mbein kləki a bəni bə kifuu ni numki lə bəh mbein jəbi wichi ayakalə, mih bi numki kə bukkumbein i jəbi wichi wə.

¹² Wi shuku fianji biələ i gwu yin wə lə, wi keinsji mih num keinsini i nləə wə.

¹³ Mih fukuki nkon i mbein a, na faɪn bə bi fukuki ntum wi ndzəŋni wələ i mbi wichi wə, gia yələ minŋpanja wələ fə, bə bi fukuki yi, bə kwaka wi."

Judas tanŋi Jisəs

(Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)

¹⁴ Mi widəkə i mban wi bwa bə Jisəs wə, i bə wə jwəfi ntə bəfa kintəŋ, a num wə bə nī bəŋki a Judas Iskalot nyə tsə yein bəti mfe gia bəmbum,

¹⁵ ka bikə i bə a, "Mih ka nya Jisəs i mbein kan, ma mbein ni nya nə i mih a?" Bə ka fa kpo mbanŋtia num bə nī keinsji wi bəh chwaka ki kpo kifukuli, ka nya i wi.

¹⁶ I yisi jəbi wiwə wə, wi ka yisi i nənki dzəh yə wi ni nya Jisəs yein i bə kan.

Jisəs bəh bwa bu bə mban dzi Dzini bi Ntsədan

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13,21-23; Jon 13:21-30)

¹⁷ A dzə num i chəkə bi ninshin i Dzini bi Bled wə bə ka jiə dəkə Dzəŋ yein, bwa bə mban bə Jisəs dzə yein wi, ka bikə i wi a, "Wə nənki a buku tsə keinsji faɪn di biə wə ni dzi Dzini bi Ntsədan yein na?"

¹⁸ Wi chukuli i bə a, "Mbein tsə i kwili kintəŋ, mbein ni yein lə nchin mi widəkə feɪn, mbein dzāka i wi a, 'Mi wi Lanini dzaka a, jəbi wi ngain kpein lə. Ngain bəh bwa bu bə mban kanjaki i dzi Dzini bi Ntsədan i wi dzu.'"

¹⁹ Ayaka bwa bə mban bə tsə fə asi Jisəs si dzaka i bə, ka keinsji biɛn bidzini bi Dzini bi Ntsədan biwə feɪn.

²⁰ A dzə num i fi jəbi, wi shinum bəh bwa bu bə mban bə jwəfi ntə bəfa i dziki.

²¹ Jəbi wə bə nī dziki, wi dza dzaka i bə a, "Mih fukuki nkon i mbein a, mi widəkə i mbein kintəŋ ni tanŋi lə mih."

²² Si wi dzaka yakadain, bwa bu bə mban dza ka numki a bəh nsheɪn nsheɪn, yisi i bikəki a wimu wimu a, "Akə num mih ma Bah?"

²³ Wi chukuli i bə a, "Mi wə wi ni tanŋi mih akə wə wi ləkə kan i fwoti wə buku wi.

²⁴ Mi wə yeli wi kə Wainmi kanjaki bi nyə asi bə nī nyaka kəm wi. Ayakalə, ngəkə wimbun kə i mi wə wi tanŋi Mi wə yeli wi kə

* 26:7 Finsəkə fiələ kə num bə nī keinsiki bəh kitah kə bə bəŋki a, "alabaster".

Wainjmi. Yi nĩ ndzɔŋki a bə ma bwə wəmakami.”

²⁵ Judas wə wi ni kanjaki i tanjɔni Jisəs bəŋ bikə tə i wi a, “Mi wi Lanini akə num mih ma?” Jisəs chukuli i wi a, “Wə dzaka bəh dzaka ka.”

Jisəs bəh bwa bu bə mbanj dzi nchiŋni
(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kolen 11:23-25)

²⁶ Asi bə nĩ dziki, Jisəs dza dzə bled, nya kiyoŋni i Nyə, gbeyi nya i bwa bu bə mbanj ka dzaka a, “Mbein kə dzɪ, fa kə gwu yin.”

²⁷ Wi dzə tə bwam, nya kiyoŋni i Nyə ka nya bwam wiwə i bə ka dzaka a, “Mbein bəchi mū.

²⁸ Mələ kə mwa mənŋ mə Nyə dzi minjainj bəh mə, mə shukuki bukuki kəm bəni bəduli, ka wi ni dalinya chu bibo.

²⁹ Mih fukuki i mbein a, mih ni chu mu kə mbi mi kpein wi lani wala i yisi i liə i tsə buku i chəkə biə mih bi muki mə mimfianj bukumbein i kintəŋ ki ŋkuŋ bi Ba wun wə.”

³⁰ Jəbi wə Jisəs bəh bwa bu bə mbanj kaasi, bə yəŋ njan wi kəksini, buku ka yaka tsə i Ŋkwun wi Kein yi Ōlif wə.

Jisəs dzaka a Bitə bi nainj lə ŋgaj
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

³¹ Si Jisəs bəh bwa bu bə mbanj nĩ tsəki, wi dzaka i bə a, “Dainj nchəkə mbein bəchi ni fiəni gein chu lə i jum wə kəm gia yə yi ni num bəh mih. Yi num asi bə nyaka a, Nyə dzakaki a, ‘Mih ni wə lə ntakni shwāŋ, ma mbanj wi shwāŋ yiwə ni gaali.’

³² Ayakalə, jəbi wə Nyə bi bwili mih ni kpi wə, mih bi tsə i mbein nshin i Galili.”

³³ Bitə ka dzaka lə mfih i wi a, “Kəŋ bəni bəchi ni gein fiəni chu i jum wə kəm gia yə yi ni num bəh wə, mih kəkə ni lansi gein chu i jum wə.”

³⁴ Jisəs fiəni chukuli i wi a, “Mih fukuki ŋkəŋ i wə a dainj nchəkə, ka kwəkə ni tənki, num wə nainj lə mih kinjani kitəli.”

³⁵ Bitə dzaka i wi a, “Kəŋ mih ni numki i kpi bəh wə, mih kəkə ni lansi nainj wə.” Si wi dzaka yakadəin, bwa bə mbanj bə Jisəs bədəkə bə bəchi bəŋ dzaka ayaka tə.

Jisəs tsa i Gesemane
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Jisəs bəh bwa bu bə mbanj tsə liə i khə wi kein yi mintam midəkə wə, bə bəŋ a Gesemane, Jisəs dzaka i bwa bu bə mbanj a, “Mbein shinumyi fa mih kini tsə tsə.”

³⁷ Wi dzə Bitə bəh bwa bə Sebide bəfa, bəh bə ka tsə. Wi yisi i numki bəh nshəin nshəin, shəm yi fumsi wi.

³⁸ Wi ka dzaka i bə a, “Shəm yin kə a bəh nshəin nshəin nalə na ka mih kpi num kpini. Mbein bəŋ a fa bukumbein wəkəliki.”

³⁹ Si wi dzaka yakadəin, ka kini tsə i ninshin, gbə tum kwusi shi bi i kuku ka bə tsə a, “Ba wun, dzəh kabə nūm yə wə kə i fə ka bwam wi ŋgakə wələ tsə mih a mih ma mu, wə fə. Ayakalə, ma fə si mih nənki. Fə yi num asi wə nənki.”

⁴⁰ Wi fiəni dzə buku i bə wə, ka ti bə nə wə. Wi bikə i Bitə a, “Yaka mbein kəkə i num bein bəh mih i tsə buku i mbiəŋə wimu wə a?

⁴¹ Mbein tsəŋəki, mbein tsə a kə kiməmsi ki dzə kə i mbein wə. Yi kə ŋkəŋ a shəm kəŋki lə, ayakalə nyam yi gwu bəhyi.”

⁴² Wi fiəni tsə fein i kinjani kifa wə ka tsə a, “Ba wun, aka bə num a bwam wələ kəkə i tsə maka mih mu wi, wə fə asi wə nənki.”

⁴³ Si wi ni fiəni dzə, ka chu ti bwa bu bə mbanj nə wə kəm kinu nĩ kə i dzəkəh yibə wə nala.

⁴⁴ Wi fiəni bee bə ka tsə i tsaki i kinjani kitəli wə, wi tsa, dzaka num a gia yə wi si kə wi dzaka lə yi.

⁴⁵ Wi chu fiəni dzə i bwa bu bə mbanj dzaka i bə a, “Mbein keinji mbein nə waka fimbein na? Mbein tsəin, jəbi kpein lə. Bə tanjɔni lə mi wə yeli wi kə Wainjmi i kanj yi bəni bəchu wə.

⁴⁶ Mbein dzə bein bukumbein tsəki. Mbein tsəin, mi wə wi tanjɔni mih bə wi yaka wi dzəki.”

Bə kwa Jisəs
(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴⁷ Asi Jisəs nĩ keinji wi dzaka, Judas wə wi nĩ kə mi i mbanj wi bwa bə Jisəs bə jwəfi ntə bəfa dzə tumbuku. Wi nĩ dzəki bəh mbanj wi bəni bəduli, bə kanj banywə bəh bibəkə, num a faan bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə sakaki tumi.

⁴⁸ A nĩ kə num mi wə wi tanjɔni Jisəs, tsə keinsɪ lə kinchəsi bəh bəni bəwə ka dzaka a, “Mi wə mih ni bəni mih manjɔni yanyɪ, akə wi mbein ni kwə.”

⁴⁹ Si bəh bə ni dzə, wi chəm tsə a chəŋ i Jisəs wə ka bəni i wi, “Mih bəni i wə Mi Lanini.” Si wi bəni yakadəin, ka manjɔni wi bə yanyɪ wi.

⁵⁰ Jisəs ka dzaka i wi a, “Nsein wun, fə a gia yə wə dzə i fə.”† Ayaka bəni bəwə ka tsə kwa Jisəs, kanj wi.

⁵¹ Yi num a mi widəkə wə wi nĩ kə bə bəh Jisəs ka guku baa nywə wi jum ka gba chwɪŋ tainj kintuni ki mfa wi fwu wi bəti mfa gia.

⁵² Jisəs dzaka i mi wiwə a, “Fiəni ləka nywə wa i di biə wi si kə. Na ndə wə wi dzasi nywə i bein wi kəkə i, wi bi kpiki i nywə wə.

⁵³ Wə kwakaki a mih kəkə i bəŋ Ba wun a wi chinjɪ bəchinda bu bəchukuku bə tsə bəmbanj jwəfi ntə bəfa akisəkə a?

⁵⁴ Ayakalə, mih ka fə yakadəin, ma yi ni nyani dainj ka yi dzə kpein asi bə nyaka i Kinjwakti ki Nyə wə a, a yi kanjaki i bi num a?”

† 26:50 Yudəkə a, “Nsein wun, wə dzə i fə nə?”

⁵⁵ I feinj wə, Jisəs ka bikə i mbanj wiwə a, “Mbeinj dza i kwa mih, ka dzəki bəh bənywə bəh bibəkə ka mbeinj dzəki i kwa num ji a? Mih ni shi kə bəh mbeinj chəksi chəksi i junj yi fəni yi gia mə lani bəni mbeinj kwa kə mih kəm nə lə?”

⁵⁶ Ayakalə, gia yələ yichi num i fə a yi dza kpeinj asi bəni bə ntum bə Nyə ni nyaka.” Bwa bə Jisəs bə mbanj bəchi ka lətəkə wi feinj, yəkə geinj.

Jisəs numbeinj i junj yi nsaka wə

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55,63-71; Jən 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Bəni bə bə ni kwa Jisəs ka dza tsə bəh wi i Kayfas dzu fwu wi bəti mfə gia. A ni kə num bəni bə bə ni laniki bəchi bə Nyə bəh bə bə ni sakaki tumi ni junj.

⁵⁸ Bə ni tsəki bəh Jisəs Bitə bial i jum wə i dzəh yi dən. Wi ka tsə buku na i fitəkə wi fwu wi bəti mfə gia wə, ka liə tsə num bəh bəni bə bə ni təkni bəh di biwə, wi tseinj, i yeinj si yi ni nyani num.

⁵⁹ Bəti mfə gia bəmbum bəh bəni bəchi bə bə ni sakaki bənsaka ka nənki gia yi ntəkə yə bə kə i jiə i Jisəs funj ka bə ni wəw wi.

⁶⁰ Ayakalə, bə naki kwati kə gia yidəkə, na ayaka si bəni bəduli ni bukuki dzəki i ninshinj beej nsaka bəntəkə. Gia yiwə nyani lə, i kingəksi wə bəni bədəkə bəfa buku dza num i ninshinj,

⁶¹ ka dzakaki a, “Mbwa wələ ni dzaka a, ngəinj kələ i shakji junj yi fəni yi gia yi Nyə i fəni maa yi i kanj yitali wə.”

⁶² Fwu wi bəti mfə gia wiwə ka dza beinj bikə i Jisəs a, “Yaka wə kanjaki kə gia yidəkə i chukuli a? Wə wəkə alə gia yə bəni bələ dzakaki i wə wə a?”

⁶³ Jisəs kpichumi mən. Fwu wi bəti mfə gia wiwə fəni dzaka i wi a, “I yeli wi Nyə wə wi kanjaki nən, wə fa kabə num Kimbwi li wə Nyə ni kaka, wə Wainj Nyə, fuku i buku.”

⁶⁴ Jisəs chukuli a, “Yi kə asi wə dzaka. Ayakalə, mih fukuki i mbeinj a, jəbi wələ ni tsə mbeinj ni yeinj lə mi wə yeli wi kə Wainji, num wi shinum i tseinj yiləkali yi Mi wə wi kanjaki nga, mbeinj bi chu yeinj si wi dzəki i bikwu wə i beinj.”

⁶⁵ Fwu wi bəti mfə gia wə wəkə yakadəinj, ka tanji bəmbun i gwu yi wə, dzaka a, “Wi dzəki di bi Nyə. Bukumbeinj nənki a mi widəkə chu dza dzaka gia yidəkə a? Mbeinj wəkə lə si wi dzəki di bi Nyə.”

⁶⁶ Mbeinj kwakaki a nə?” Bə chukuli a, “Akə mi wə bə kanja i wəw wi num wəw ni.”

⁶⁷ Bə yisi i chuhiki mindzən i shi bi wə chəkə twein wi bəh binjəkə, bədəkə twein bəh kanj, dzakaki i wi a,

⁶⁸ “Wə wə wə kə Mbwi li wə Nyə ni kaka, fuku la ntum wi Nyə wə wə i liə. Kanji i buku mi wə wi twein wə.”

Bitə nəinj Jisəs

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jən 18:15-18,25-27)

⁶⁹ A ni kə Bitə num i kuku i binj i fitəkə. Wainj kpanji widəkə wə wi ni nəmki feinj, dza kəmsi i wi kpeinj ka dzaka i wi a, “Wə tsə si kə mbeinj Jisəs wi Galili.”

⁷⁰ Ayakalə, Bitə nəinj i bəni bəchi nshinj ka dzaka a, “Mih kiək i kə gia yə wə dzakaki.”

⁷¹ Bitə ka buku tsə kə nəmki beinj i dzaka ki mbainj wə. Wainj kpanji widəkə wə wi ni nəmki tə feinj, yeinj wi, ka dzaka i bəni bə bə ni numyi i beinj feinj a “Mi wələ si kələ bəh Jisəs wi Nasali.”

⁷² Bitə chu nəinj ka kainj, dzaka a, “Mih kiək i kə mi wiwə.”

⁷³ I jəbi wi twes i wə, bəni bə bə ni numyi kəmsi tsə i Bitə wə ka dzaka i wi a, “I yi nən wə, wə kə tsə mi wibə, kəm ndzaka wa tsəki aka wibə.”

⁷⁴ Ayaka Bitə ka kainj, bənj num ləinj i fwu wi wə dzaka a, “Mih kiək i kə mi wələ.” Akisəkə kwəkə ka tən.

⁷⁵ Bitə kwaka ndzaka wə Jisəs si dzaka i wi a, “Ka kwəkə ni nənki i tənki, num wə nəinj lə mih kinjani kitali.” Wi nyə feinj buku tsə i binj, ka də nalə.

27

Judas shiən

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jən 18:28-32)

¹ Asi chəkə ni wəkəki dzəki, bəti mfə gia bəmbum bəh bəni bə bə sakaki tumi, num jiə ja kəm Jisəs, i wəw wi.

² Bə ka kanja wi, dza tsə nya i kanj yi Baylə wə mi wi nsaka i kimbu kiwə wə.

³ Jəbi wə Judas wə wi ni tanji Jisəs ni yeinj a bə tən i a bə ki wəkə lə Jisəs, wi bə təm, dza kpə wə mbanjia fəni tsə nya i bəti mfə gia bəmbum bəh bəni bə bə sakaki tumi.

⁴ Wi tsə, dzaka i bə a, “Mih fə chu i tanji mi wi kanja kə ngəkə widəkə.” Bə chukuli i wi a, “Yəmakə kanjaki nə i fə bəh buku? A kiək i wə yəmakə.”

⁵ Judas wanj kpə wiwə i kuku i junj yi fəni yi gia wə, ka buku tsə shiən.

⁶ Bəti mfə gia bəmbum fwəkyi kpə wiwə dzaka a, “Wələ kə kpə wi mwə, nchi bumki kə a bə jiə wələ kpə i kiiba ki junj yi fəni yi gia mə.”

⁷ Bə num jiə ja, tsə tanj di i mi wə wi ni mwəmki mishwali bəh wi a bə ni lək i bəni bədən i feinj.

⁸ Akə gia yə bə bənjki di biwə i dza buku bidainj a, “Di bi Mwə.”

⁹ Yi ni num yaka ka gia yə mi wi ntum wi Nyə wə Jelimia ni dzaka, ka yi dza kpeinj si wi ni dzaka a, “Bə ni dza kpə mbanjia num kpə wə bwa bə Islə ni sisi i dza i fwu wi wə,

¹⁰ tanj di yeinj i mi wə wi ni mwəmki mishwali bəh wi, asi Bah Nyə ni dzaka i mih.”

Jisəs numbeinj i Bayle nshinj mi winsaka wi Nkali wi Lum

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jon 18:33-38)

¹¹ Si Jisəs nĩ numbeinj i Bayle mi wi nsaka nshinj, Bayle bikə i wi a, “Akə wə Nkun wi Bəju wə a?” Jisəs chukuli a, “Yi kə asi wə dzaka.”

¹² Ayakalə, bətii mfə gia bəmbum bəh bəni bə bə nĩ sakaki tumi kiwə yisi i jiaki gia i wi funj, wi na chu chukuli gia yidəko.

¹³ Bayle ka bikə i wi a, “Wə wəkəki alə nkainji wi gia yə bə dzakaki kəm wə a?”

¹⁴ Ayakalə, Jisəs na chukuli na gia yimu i wi kəm yə bə nĩ jiaki i wi funj. Mi wi sakani wiwə tseinj lə dzaka wəm wi nalə.

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jon 18:39-19:16)

¹⁵ A nĩ dzaki numki i jəbi wi dzini bi Ntsədanj wə, mi wi sakani bwili mi wimu i junj yi nsənj mə, wə bəni kənki a wi bwili.

¹⁶ A nĩ kə i jəbi wiwə wə, mi widəko num i junj yi nsənj mə, bə kiə nalə a wi nĩ fəki lə chu, yeli wi num a Balabas.

¹⁷ Jəbi wə bəni nĩ junji, Bayle bikə i bə a, “Mbeinj kənki a mih bwili num ndə i junj yi nsənj mə a? Mbeinj kənki a mih bwili yatəko num Balabas, ma Jisəs wə bə bənjki a Kimbwili wə Nyə nĩ kaka a?”

¹⁸ Wi nĩ bikəki yaka kəm wi nĩ kiaki lə a bə nĩ nya Jisəs i wi, kəm kindənj nĩ finiki lə bə bəh wi.

¹⁹ I chu kpeinj i yi wə, a nĩ kə jəbi wə wi nĩ shinum i di biə bə si num i saka bənsaka, kpə wi faanj ntum i wi, dzaka a, “Kiə wə ki fə kə gia yidəko bəh mi wə. Akə mi wi chənj. Mih dzakaki lə kəm ndəmsi si fumsi mih dainj nchəko nalə kəm wi.”

²⁰ Si Bayle bikə yakadainj, bətii mfə gia bəmbum bəh bəni bə bə sakaki tumi nyini bəni a bə dzaka a wi bwili yatəko num Balabas, ma bə kāsasi bəh Jisəs.

²¹ Mi wi sakani chu dza bikə i bə a, “Mi wə mbeinj kənki a mih bwili yatəko i bəni bəfa bələ kintənj kə winainj?” Bə chukuli a, “Balabas.”

²² Bayle chu bikə i bə a, “Mih ka bwili yatəko yakadainj i liə, mih ni fə dainj bəh Jisəs wə bə bənjki a Klustus a?” Bə bəchi dzaka a, “Bə bānj wi num bānjni i kintasi wə.”

²³ Wi fiəni bikə a, “Bə bānj wi kəm nə a? Gia yichu yə wi fə kə nə a?” Ayakalə, bə chu wili tsə a ninshinj lə a, “Bə bānj wi i kintasi wə.”

²⁴ Jəbi wə Bayle nĩ yeinj a dzəh kəkə, ka ngainj kaasi gia yələ, dzaka yinjni dza lə dzani. Wi dzo mwi, wəkə kanj yi yeinj i mbanj wi bəni nshinj dzaka a, “Kanj yinj kəkə i kpi yi mi wələ wə. A kiaki mbeinj i yi wə.”

²⁵ Bəni bəchi chukuli i wi a, “Aanj, bēe ma mwa mi ndmki i kifwu kibuku wə bəh i bwa bəbuku wə.”

²⁶ Bayle ka bwili yatəko Balabas asi bə nĩ kənki, ka nya Jisəs a bə twēinj bə tsə bānj i kintasi wə.

Bəni bə jum bə nyiksiki Jisəs

(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

²⁷ Bəni bə jum bə mi wi sakani ka dzo Jisəs liə bəh wi i ntənj wə bə nĩ bənjki a Blitolium, ka junji kinjka ki mbanj wi bəni bə jum bəchi bə fiəli banj wi.

²⁸ Bə baayi bəmbun bu, dzo mbun wi bənjun wi bəkəli tum i wi wə.

²⁹ Ka bwanj kifo ki bənjun ki num bə keinj si bəh bəbwany, bwanj i wi funj, ka nya mbənj i tseinj yi yiləkali wə a, akə mbənj wi bənjun. Bə dzo ngwunji i wi nshinj nyiksi wi dzakayi a, “Mbēe jum yibəkali! Nkun wi Bəju!”

³⁰ Si bə nĩ fə yakadainj, ka chuhyiki mindzənj i gwu yi wə, dzo mbənj wə ka twēinjki wi yeinj i funj.

³¹ Jəbi wə bə nĩ nyiksi kaasi yakadainj, bəbwili mbun wi njun wə i gwu yi wə, ləh num bəmbun bu i gwu yi wə, ka dzo tsə bəh wi i bānj i kintasi wə.

Bə bānj Jisəs i kintasi wə

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

³² Si bə nĩ tsəki, bə dzo buku i mi wi Selin widəko, yeli wi num a Samən. Bə kanji mi wiwə wi ginj kintasi ki Jisəs.

³³ Jəbi wə bə nĩ tsəki bə tsə buku i di bidəko wə, bə bənj a Gəlgota, (Yeli wələ kə a Di bi Nkunju Kifwu),

³⁴ bə ka nya mbih i wi num bə chwali bəh biə yə ləli jiə a wi mū. Ayakalə, si wi məm, wi nainjma i mu.

³⁵ Bə ka bānj wi i kintasi wə, dzo bəmbun bu tum kaanj yeinj i gaa a bə bə.

³⁶ Si bə fə yakadainj ka shinum feinj ka chaniki wi.

³⁷ Bə nyaka kinwakti kə ki nĩ chusiki gia yə yi fə ka bənj wi i kintasi wə, ka banji i kintasi wə i fwu wi beinj yi num a, “Wələ kə Jisəs, Nkun wi Bəju.”

³⁸ Bə bānj tə bəji bəfa i kintasi wə bə bəh Jisəs, widəko i tseinj yiləkali wə, widəko i tseinj yi yi kimiəkə wə. ³⁹ Bəni ka tsəki danjsiki yeinj Jisəs nanji fwu, bəkali wi bəh ntəyi,

⁴⁰ dzakayi a, “Wə wələ wə nĩ kə i shakji junj yi fəni yi gia i fiəni maa i kanj yitali wə, gəmti gwu ya! Wə kabə num Wainj Nyə, shi dzo i kintasi kiwə wə.”

⁴¹ Bətii mfə gia bəmbum bəh bəni bə bə nĩ laniki bəchi bəh bəni bə bə sakaki tumi ka nyiksiki tə wi dzakayi a,

⁴² “Wi nĩ gamtiki bəni bədəko i liə wi kəkə i gamti gwu yi. Ntə wi kə Nkun wi bəni bə Islə. Wi shi la i kintasi kiwə wə i liə ma buku ka ni bum wi.

⁴³ Wi nĩ jiə fwu wi i Nyə wə. Nyə wiwə kabə kənj wi, ma wi gamti la wi i liə si wi nĩ dzakaki a ngainj kə Wainj Nyə.”

⁴⁴ Bəji bə bə ni banj bə bəh Jisəs i kintasi wə, təyi wi bəh bəntəyi tə.

Kpi yi Jisəs

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ A dzə num nshichun bin ji, tumi kichi ji i tsə buku i mbiənjə mitali wə nshi.

⁴⁶ A dzə num ka mbiənjə mitali, Jisəs dza wam bəh nga a, “Eli, Eli, lama sabaktani.” Yi num a, “Nyə wun, Nyə wun, wə lətəkə mih lə kəm nə?”

⁴⁷ Bəni bədəkə bə bə ni num kəmsi feinj wəkə, ka dzaka a, “Mi wiwə bənjki Elaja.”

⁴⁸ Mi widəkə i bə kintənj ka yəkə akisəkə tsə dzə kuncha, juli i mbih migbanjini mə, bwanj i mbanj wə, ka səkə tsə a wi mu.

⁴⁹ Ayakalə, bəni bədəkə dzaka a, “Bə wəkəli yēinj a yuwidəkə Elaja kolə i dzə gamti wi!”

⁵⁰ Jisəs ka chu wam bəh nga nya kinj'waka ki i Nyə kanj.

⁵¹ Yi dzə num a, mbun wə bə ni tēinjni jun yi fəni yi gia yēinj i fintənj, yisi i beinj tənja shi buku i kuku i bimbū bifa wə. Nshwain nənji, biana bakayi,

⁵² jum tə weli gwu, bəni bəduli bə bə ni kə bə Nyə num bə ni kə bə kpiyi lə fani dza i kpi wə.

⁵³ Jəbi wə Jisəs ni dza i kpi wə, bəni bəwə nyə tsə i kwili wi bainji wə Jelusalem, bəni bəduli yēinj i bə wə.

⁵⁴ Tikwili wi bəni bə jum wə bəh bəni bə bə ni kə feinj chəni Jisəs, yēinj si nshwain nənji bəh gia yichi yə yi ni dzəki di, ndzan kwa bə na bəh nga. Bə ka dzaka a, “I yi nkənj wə mi wələ ni kə Wainj Nyə.”

⁵⁵ Bəkanja bəduli ni kolə tə feinj i dzəh yi dənə bə tseinj. Bəkanja bələ kə bə bə ni buku i Galili bial Jisəs gamti wi.

⁵⁶ I mbanj wibə wə ni kə Meli Magdalen bəh Meli wə nih Jem bəh Yəsəf, bəh nih bwa bə Sebide.

Bə lə Jisəs

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ A dzə num i fijəbi, tii kpə widəkə a num mi wi Alimatia dzə, yeli wi num a Yəsəf. Wi tə ni kə mi widəkə i mbanj wi Jisəs wə.

⁵⁸ Wi tsə yēinj Bayle tsa a wi nyə wini wi Jisəs ka ngainj tsə lə. Bayle ka dzaka a bə tsə dzə nyə i wi.

⁵⁹ Yəsəf dzə wini wiwə ka kii i mbun wi bainji wə,

⁶⁰ ka tsə jiə i jum yi wə, yi kēinj a yimfianj, num wi ni tə jum yiwə i biana mə, wi ka binji təh wimbūm ka banj dzaka ki jum kiwə yēinj, ka nyə.

⁶¹ Meli Magdalen bəh Meli widəkə wə ni kə feinj, num bə shinum i tseinj danji jum yiwə.

Bə ka chəniki jum yi Jisəs

⁶² Chəkə buku wə, num chəkə biə bə si sisiki gia yi bimbam biə yēinj bi tsə, bəti mfa gia bəmbūm bəh Bəfalasi tsə yēinj Bayle,

⁶³ dzaka i wi a, “Tikwili, buku kwakaki gia yə mi wi ntəkə wələ ni dzakaki jəbi wə wi ni kēinj ki wiwə. Wi ni dzakaki a, a bi numki i kanj yitali wə, ma ngainj bi fani dza i kpi wə.

⁶⁴ Si yi kə yakadəinj, dzaka a bəni buku tsə chəniki jum yiwə i tsə buku i kanj yitali wə, kəm buku lwaki a bwa bu bə mbanj kolə ni wəli tsə chwə wini wi i nyə bəh wi, ka bə fukuki i bəni a, ‘Wi dza i kpi wə.’ Bə ka fə yakadəinj, ma ntəkə biələ i liə ni gumi tsə bi ninshinj biə.”

⁶⁵ Bayle dzaka i bə a, “Mbeinj dzə bəni bə jum ma mbeinj bə tsə, mbeinj dzaka bə chəniki jum yiwə bindzənj asi mbeinj si kə i chəniki.”

⁶⁶ Ayakadəinj, bə ka tsə kēinji banj dzaka ki jum kiwə, ka fə kinchəsi* i təh wə bə ni banj dzaka ki jum kiwə yēinj, ka jiə bəni bə jum i chəniki.

28

Jisəs dza i kpi wə

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Asi chəkə bimbam ni tsə, chəkə wə dzə, i buku nya i chəkə bi ninshinj wə i shi wə, Meli Magdalen bəh Meli widəkə wə tsə i tseinj jum.

² Yi num a, nshwain ni dza nənji bəh nga, kəm chinda wi Bah ni shi dzə beinj binji təh wimbūm wə bə ni banj dzaka kijum kiwə yēinj ka shinum i yēinj beinj.

³ Chinda wiwə ni kə shi bi mwanji aka dzan yi mwanjini, bəmbun bu fuku lə buuu.

⁴ Bəni bə bə ni chəniki jum yiwə yēinj wi, lwa na bəh nga, nyumyi lə kəkəkə, gbəyi i kuku nəyi aka bi kpili bəni.

⁵ Chinda wi Nyə wiwə dzaka i bəkanja bəwə a, “Mbeinj ma lwaki. Mih kiəki lə a mbeinj nənji Jisəs wə bə ni banj i kintasi wə.

⁶ Wi fa kəkə, wi dza lə i kpi wə asi wi ni dzaka. Mbeinj dzə yēinj di biə wi ni nə yēinj.

⁷ Mbeinj tsə fuku wakali i bwa bu bə mbanj a wi dza lə i kpi wə, wi tsəki i mbeinj nshinj i Galili. Mbeinj ni yēinj lə wi feinj. Mbeinj wəkəli, mbeinj wəkə lə si mih fuku i mbeinj.”

⁸ Ayakadəinj, bəkanja bə ka kəmsi dza nyə i jum yiwə beinj bəh nlwa, ayakala bə num tə bəh kinsanjli nalə, ka yəkə tsə i fuku i bwa bə Jisəs bə mbanj.

⁹ Si bə ni tsəki, yi dza num a bə ni banji bəh Jisəs, wi dzaka i bə a, “Mih bəniki mbeinj.” Bə ka dzə kəmsi i wi wə, ka gbə ka bwam gvu yi, ka kəksi wi.

¹⁰ Jisəs dzaka i bə a, “Mbeinj ma lwaki. Mbeinj tsə dzaka i bwa bə nih bənj a bə tsəki i Galili ma bə ni yēinj mih feinj.”

* 27:66 Kinchəsi kolə ni kə i fə a mi widəkə ki tsə kə feinj.

*Bəni bə bə nī chəniki jum yiwə fuku gia ya
yi nī num*

¹¹ Jəbi wə bəkanja bəwə ni dza i tsəki, num
bəni bə jum bədəkə bə bə nī chəniki jum yiwə
si nyə tsə i kwili kintəən i tsə fuku gia yichi yə
yi si num i bətii mfə gia bəmbum.

¹² Bətii mfə gia bəmbum bə ka juŋni bəh
bəni bə bə sakaki tumi bəh bə num jiə ja, ka
banji kan yi bəni bə jum bəh kpə widuli,

¹³ dzaka i bə a, “Mbein dzəkaki i bəni a
mbein si nəki lə bwa bu bə mban dzə chwə
wini wi ka nyə bəh wi.

¹⁴ Mbein kabə dzəkaki yakadəin, yi ka liə
i kintuni ki mi wi sakani wə, wi ni kabə nəŋ
i nya ŋgəkə i mbein, ma buku ni tsə yein wi,
wi ma ni chu nya ŋgəkə i mbein.”

¹⁵ Ayakadəin, bə ka dzə kpə wiwə ka
fukuki asi bə si dzaka i bə. Kichum kiwə
ka wan tsə i kintəən ki Bəju wə i dzə buku i
bidəin wə a bə nī chwə wini wi Jisəs chwəni.

Jisəs faan bəni bu i mbi wichi wə

*(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jən 20:19-
23; Kiŋwakti ki Nəm 1:6-8)*

¹⁶ Bwa bə mban bə Jisəs bə jwəfi ntsə mu
ka nyə tsə i Galili, yaka tsə i ŋkwun wə Jisəs
nī fuku i bə.

¹⁷ Jəbi wə bə ni yein wi, ka kəksi wi.
Ayakalə, bədəkə mənini lə wi.

¹⁸ Jisəs dza kini dzə dzaka i bə a, “Ba wun
kə num wi nya lə ŋga bichi i bein bəh i kuku
i mih.

¹⁹ Ayakadəin, mbein tsə i bitumi wə bichi,
mbein fəki bəni numki bəni mban bə mban,
jūli bə i bəkə i yeli wi Nyə Ba bəh Wain bəh
Kiŋ'waka ki Baiŋni.

²⁰ Mbein ləniki bə a bə fəki gia yichi yə mih
nī laniki mbein yein. Mbein wəkəli, mih ni
numki lə bəh mbein i jəbi wichi wə i tsə buku
na jəbi wə mbi bi tsə kaaki.”

Ntum wi Ndzəŋni wə wi kə kəm

Jisəs si Mak nī Nyaka Gia yə yi kə i Kiŋwakti ki Mak kələ mə

Mak nī chinŋniki nəmki bəh Bitā bəh Bəol bəh Banabas. Yi chusiki a gia yə wi nī kiəki kəm Jisəs a nī lani Bitā wi yeiŋ. Ntum wi ndzəŋni wələ Mak nī nyaka chusiki a Jisəs kə mi wə wi nī fəki nəm wi Nyə chu kaŋa ŋga i dzaka gia yi nūm asi wi dzaka. Wi nī chusiki ŋga bi num i nlanī wə bəh i bwiliki bəchinda bə ŋkpeli bəh i dalinyaki chu bi bəni. Jisəs nī bəŋki gwu yi a ŋgaiŋ kə mi wə yeli wi kə Waiŋmi, wi dzə nya gwu yi i yeli bəni i ŋgəkə wə (10:45). Yeli wələ a Waiŋmi kə wə wi kə i kiŋwakti ki Daniəl wə 7:3-14.

Mak nī du nyaka a kəm gia yə Jisəs nī fəki tsə yə wi nī laniki. Yeŋ dzəh yə bə gaa kiŋwakti kələ yeŋ

Kifwu ki gia kə ki kə i Kiŋwakti kələ mə

1:1-13 Ntum wi ndzəŋni kəm Jisəs

1:14-9:50 Nəm wi Jisəs i kimbu ki Galili wə

10:1-52 Jisəs nyə i Galili ka tsə i Jelusalem

11:1-15:47 Shi yi gəksini yi Jisəs i kəmsi tsə i Jelusalem bəh i kintəŋ ki Jelusalem wə bəh i kaasi bəh kpi yi

16:1-8 Jisəs dza i kpi wə

16:9-20 Asi Jisəs nī chusi gwu yi, bəh asi wi nī dza i kpi wə bəh asi wi nī yaka i beŋ

Ntum wə Jən Njulibəkə nī fukuki

(Matio 3:1-12; Luk 3:1-18; Jən 1:19-28)

¹ Fa kə ntum wi ndzəŋni kəm Jisəs Klistus Waiŋ Nyə.

² Ntum wiwə nī yisi asi Isaya mi wi ntum wi Nyə nī nyaka a Nyə dzakaki a, “Wəkəli, mih nī chinŋsi lə mi wuŋ yi ntum i wə nshin,

ma wi tsə keŋsi dzəh ya.

³ Ja yi mi wiliki i chwa a bə keŋsi dzəh yi Bah, bə lūmsi yi a yi nūm chəŋ.”

⁴ Ayakadəŋ, mi widəkə bə nī bəŋki a Jən Njulibəkə nī nyə tsə i chwa, ka fukuki i bəni a bə kwəni shəm yibə, ma ŋgaiŋ juli bə i bəkə ka Nyə bi dalinya chu bibə.

⁵ Bəni nī bukuki i bimbu bi tumi bi Judea wə bichi bəh i kwili wi Jelusalem wə wichi tsə i wi, də kəm bə chu bibə, wi ka juliki bə i Bəkə yi Jədan mə.

⁶ Jən nī ləki bəmbuŋ num bə keŋsi bəh kiluli ki nyam yidəkə yə bə bəŋki a kaməl, wi kaŋa bəh chinŋni num bə keŋsi bəh dzu yi nyam, wi nī dziki a chūmi bəh nyu yi chwa.

⁷ Jən nī lakaki a, “Mi widəkə dzəki lə i mih jum wi tsə mih, mih kpəŋniki kə na i ŋgwuŋ shi i kuku i baayi bəlabə bu.

⁸ Mih juliki mbeŋ num i bəkə, yakadəŋ, wi nī juliki mbeŋ num i Kiŋ'waka ki Baiŋni wə.”

Asi bə nī juli Jisəs i bəkə bəh si Satan nī məmsi wi

(Matio 3:13-4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13)

⁹ A nī kə i kaŋ yə wə, Jisəs nyə i Nasali i kimbu ki tumi ki Galili wə, dzə a Jən juli ŋgaiŋ i Bəkə yi Jədan mə.

¹⁰ Asi Jisəs nī bukuki dzəki i bəkə yakadəŋ, wi yeŋ bəoli weli gwu, Kiŋ'waka ki Baiŋni shi dzə i gwu yi wə ka kimbumi.

¹¹ Ja dzaka i beŋ a, “Wə kə Waiŋ wuŋ wi shəm, mih wəkəki lə ndzəŋni kəm wə nalə.”

¹² Akisəkə Kiŋ'waka ki Baiŋni ka fə Jisəs tsə ka nəki i chwa.

¹³ Wi nī kə feŋ i kaŋ wə mbaŋnyani, ŋkpeli məmsi wi. Wi nī kə feŋ yakadəŋ bəh nyəm yi chwa, ayaka bəchinda bə Nyə dzə ka tsəŋki wi.

Jisəs bəŋ bəni bəna a bə nūmki bwa bu bə mbaŋ

(Matio 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Bə dza kwa Jən ka jia i juŋ yi nsəŋ mə. Si yəmakə nī tsə, Jisəs nyə dzə i Galili, ka fukuki ntum wi ndzəŋni wi Nyə feŋ.

¹⁵ Wi nī fukuki, dzaka a, “Jəbi dzə kpəŋ lə, wə ŋkuŋ bi Nyə si num a kaŋ. Mbeŋ kwūni shəm yimbeŋ, ma mbeŋ bəm ntum wi ndzəŋni wələ.”

¹⁶ Jisəs bi nyə ka nyaniki tsəki i kinchwə kimbum ki Galili kpəŋ, ka yeŋ Samən bəh waiŋnih wi Andulu tum gbi i bəkə, kəm bə nī kə bəni bə kwani bwəko.

¹⁷ Jisəs dzaka i bə a, “Mbeŋ biəli mih ma mih nī fə mbeŋ numki bəni bə bə kwaki num lə bəni.”

¹⁸ Akisəkə, bə ka bee gi yibə, ka bialiki wi.

¹⁹ Jisəs kini tsə i ninshin, yeŋ Jəm bəh waiŋnih wi Jən, bə bə nī kə bwa bə Sebide, bə num i ŋgwuki mə kwə gi yibə.

²⁰ Jisəs ka bəŋ tə bə akisəkə. Bə bee ba wibə Sebide i ŋgwuki mə bəh bəni bə bə nī dzo a bəh bə nəmki, ka biəli wi.

Jisəs bwili kiŋ'waka kichu i mi mə

(Luk 4:31-37)

²¹ Bə bəh Jisəs nyə tsə i kwili wi Kafanaum wə. Aka dzə num i chəkə bimbam wə, Jisəs tsə liə i juŋ yi tsani mə akisəkə ka laniki bəni.

²² Bəni ka wəkəliki num lə bəh dzaka ki wənni i nlanī wiwə wə, kəm wi nī laniki ka mi wə wi kaŋaki ŋga bi lanini. Wi nī laniki kə ka bəni bə bə laniki bəŋchi bə Nyə si lani.

²³ A jəbi wiwə wə, mi widəkə nyə dzə num i juŋ yi tsani yiwə mə, a num mi wi kaŋa kiŋ'waka kichu i gwu yi mə.

²⁴ Si wi liə feŋ, ka wam a, “Jisəs wi Nasali, wə nənki nə i buku wə a? Wə dzə i kaasi buku a? Mih kiəki lə wə. Akə wə mi wi baiŋni wə wi nyə i Nyə wə.”

²⁵ Jisós kan̄yi kin̄'waka kichu kiwó, dzaka a, “Kpíchumi mən, búku i mi wələ mə.”

²⁶ Kin̄'waka kiwó ka fə wi gbó i kuku ka jwaki, ki wam bəh nga, ka buku i gwu yi mə.

²⁷ Bəni bəchi yein̄ yakadəin̄, dzaka wəm bə, ayaka bə ka dzakayiki a bə bə bikəyi a, “Yələ kó yi nain̄ lə a? Akó nlan̄i wimfiar̄ widəko a bəh nga yein̄ na? Mi wələ kan̄aki nga i kan̄yi bin̄'waka bichu bi wəko i wi.”

²⁸ Akisakə, ntum wiwó kəm Jisós wan̄ tsə i bidi bichi wə i kimbu ki Galili wə.

Jisós chuku bəni bə jweinj bəduli
(Matio 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Akisakə Jisós buku i jun̄ yi tsani yiwó mə, ka tsə i jun̄ yi Samən bəh Andulu wə, Jəm bəh Jən num bəh bə.

³⁰ A n̄i kó nih kpə Samən n̄o i nan̄bein̄, gwu yi yakani yiləkəli yaka wi. Asi Jisós liə i yein̄ dzu, bə ka fuku i wi kəm kpan̄a wiwó.

³¹ Jisós tsə i nan̄ kə wi n̄i n̄oki yein̄, kan̄a wi i tsein̄ wə, dzasi wi i bein̄. Ayaka jweinj yi yakani yiləkəli yiwó ka bee wi, wi dza bein̄, tsein̄ fiēn̄ bə dzi.

³² A dzə num i fijobi i chəkó biwó wə asi wən̄ n̄i shiki tsəki i liə, bə ka dzaki bəh bəni bəchi bə bə n̄i gwein̄ki bəh bəni bə bəchinda bə n̄kpeli n̄i njinsiki bə i Jisós.

³³ Kwili wiwó wichi jun̄ni i fifiēn̄a.

³⁴ Wi chuku bəni bəduli bə bə n̄i kan̄aki jweinj chi chi, chu bwili bəchinda bə n̄kpeli i bəni bədəkó bəduli wə. Wi n̄i bwiliki, wi chu bum kə a bəchinda bəwó dzaka gia yidəkó, kəm bə ni kiaki lə mi wə wi kó wi.

Jisós fuku gia yi Nyó i Galili wichi
(Luk 4:42-44)

³⁵ A bi dzə num na kinchən̄əchən̄ə, Jisós dza bein̄, buku tsə i di bidəkó wə wi mbən̄ ka tsaki.

³⁶ Samən bəh bəni bə bəh bə n̄i kó, baan̄ i jum wə ka buku tsə ka nan̄ki wi.

³⁷ Bə yein̄ wi, dzaka i wi a, “Bəni bəchi baan̄ ka nan̄ki wə.”

³⁸ Jisós chukuli mfih i bə a, “Bukumbein̄ dān̄ tsə i bidi bidəkó wə ka mih kələ i fuku tə gia yi Nyó fein̄. Akó gia yə mih dzə kəm yi.”

³⁹ Ayaka wi ka nyaniki i bimbub̄i Galili wə bichi fuku gia yi Nyó i jun̄ yi tsani yibó wə, bwili bəchinda bə n̄kpeli i bəni wə.

Jisós chuku mi wi gwein̄ bəh jweinj yi kumyini

(Matio 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Mi widəkó wi n̄i gwein̄ki bəh jweinj yi kumyini nyə dzə tum binyu i Jisós nshin̄, tsə wi dzaka a, “Wə kabə kən̄ki wə fə mih báin̄ki.”

⁴¹ Ayaka nshēin̄ kwa Jisós, wi nani tsə tsein̄ kəm wi, dzaka i wi a, “Mih kən̄ki lə, bən̄ih, ma wə báin̄ki.”

⁴² Akisakə, jweinj yi kumyini yiwó ka bee wi, wi bən̄ih ka báin̄ki.

⁴³ Jisós ka dzaka a wi tsəki, ka lansi kin̄ i wi.

⁴⁴ dzaka a, “Kiə wə ki fuku kə gia yiwó i mi widəkó. Ayaka, tsə chūs̄i gwu ya i tii mfə gia, ma wə nyá kinya kə Muses n̄i dzaka a mi kan̄aki inyá i chusi i bəni a wi bən̄ih lə i jweinj yi kumyini wə ka báin̄ki.”

⁴⁵ Si Jisós kin̄ yakadəin̄, mi wiwó ka buku tsə yisi i fukuki tsəki gia yiwó. Ayaka kwili wiwó ka wan̄ tsə i bidi bichi wə, yi fə Jisós na chu liə nyani i kintəən̄ ki tumi wə. Wi ka baan̄ a numki i chwa, bəni nyə dzə i bidi di wə, dzə yein̄ wi.

2

Jisós chuku mi num wi kpi wa wimu
(Matio 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Asi kan̄ yidəkó n̄i tsə, Jisós fiən̄i tsə i Kafanaum. Bəni wəkó a wi si num lə i dzu,

² bə ka jun̄niki dzəki i feinj bəduli, dzəh n̄i kəkə feinj ka mi təm gvu na bəh i dzaka kifian̄ə wə. Wi ka bə fuku gia yi Nyó i bə.

³ Bəni bədəkó bənaa ka dzəki bəh mi widəkó i wi num bə bun̄ wi i kimbun̄ wə, num wi kpi wa wimu.

⁴ Yi gaka bə i liə tsə bəh wi i Jisós wə kəm bəni n̄i faan̄niki lə nalə. Bə ka yaka num i fwu wi jun̄ bein̄, tə kiyə i di biə Jisós n̄i num. Si bə tə yakadəin̄, ka shisi mi wiwó i kimbun̄ kə wi n̄i n̄oki yein̄ wə.

⁵ Jisós yein̄ si bə jiə shəm i wi wə, wi ka dzaka i mi wə wi n̄i kó num wi kpi wa wimu a, “Nsein̄ wun̄, mih dalinya lə chu bia.”

⁶ Bəni bədəkó bə bə n̄i laniki bən̄chi bə Nyó bə num feinj ka wəkó yaka, ka shwin̄yiki i shəm yibó wə, bikə a,

⁷ “Mi wələ dzakaki dāin̄ lə a? Wi dzəki di bi Nyó. Akó ndə wə wi kó i dalinya chu a kəbi a Nyó shən̄ a?”

⁸ Jisós ka kiə i shəm yi wə gia yə bə ni kwakaki, ka bikə i bə a, “Mbeinj biələ bin̄kwaka kan̄aki i shóm yimbeinj wə lə kəm nə a?”

⁹ Yə yi bən̄iki i dzaka i mi wələ kó yi nain̄ a? I dzaka a mih dalinya lə chu bi, ma a wi dzə kimbun̄ ki wi tsəki a?

¹⁰ Ayakalə, mih nan̄ki i fə a mbeinj kiə a mi wə yeli wi kó Wain̄mi kan̄aki lə nga i fa kuku i dalinya chu.” Ayaka wi ka dzaka i mi wə wi n̄i kpi wa wimu a,

¹¹ “Mih dzakaki i wə, dzə beinj wə dzə kimbun̄ ka wə tsə i wə dzu.”

¹² Wi dza beinj, ka dzə kimbun̄ ki ka buku, bəni bəchi tsein̄ wi. Ayaka bə tsein̄ lə, dzaka wəm bə, bə ka tumki bikum bi Nyó, dzaka a, “Buku kēin̄ki ki yein̄ kə gia yidəkó ka yələ.”

Jisós bəən̄ Lewi a wi n̄um wain̄ wi wimban̄
(Matio 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Jisós chu nyə ka tsə kəmsi i kinchwə kimbun̄ kpən̄, mban̄ wi bəni dzə i wi kpən̄, wi ka yisi i laniki bə.

¹⁴ Asi wi nĩ nyaniki tsəki, wi yein Lewi wain Alfyyus, wi num i di bi bi nam wə, wi kwa kinwakti. Jisəs ka dzaka i wi a, “Wə bĩali mih.” Wi ka dza bein ka biali wi.

¹⁵ Jisəs bəh bwa bu bə mbanj ni tsə ka dziki i Lewi dzu bəh bəni bə bə ni kwaki kinwakti bəh bəni bəchu bədəko tə, kəm bəni ka bələ nĩ biəliki lə wi bəduli nala.

¹⁶ Jobi wə Bəfalasi bə bə nĩ laniki nnyaki bənchi bə Nyə yein si Jisəs dziki bəh bəni bəchu bəh bə bə nĩ kwaki kinwakti, ka bikə i bwa bu bə mbanj a, “Akə kəm nə wi dziki bəh bəni bə bə kwaki kinwakti bəh bəni bəchu bədəko a?”

¹⁷ Jisəs wəkə si bə bikəki, ka dzaka i bə a, “Bəni bə bə gweinji kə si nənj kə mi wi chukuni. Asi nənj num bə bə gweinji. Mih ka dza dəka i bənj bəni bə bə kə chənj. Mih dza i bənj num bəchu.”

*Kimbikə kəm bə mbam wi dzaka
(Matio 9:14-17; Luk 5:33-39)*

¹⁸ Yi dza num a, bwa bə mbanj bə Jən Njulibəkə, bəh Bəfalasi nĩ bamki lə dzaka. Bəni bədəko ka dza bikə i Jisəs a, “Akə kəm nə wə bwa bə mbanj bə Jən, bəh bə Bəfalasi bamki dzaka, bwa ba bə mbanj bam kə a?”

¹⁹ Jisəs chukuli i bə a, “Bə kələ i laka bəni i dzini bi minjpaŋa wimfianj wə, ma bə chu dza bamki dzaka nyum minjpaŋa wiwə num feinj bəh bə a? Bə kəkə i bamki dzaka wi num bəh bə.

²⁰ Ayakalə, kaŋ dzəki lə yə bə bi dza bwili nyum minjpaŋa wiwə i bə, ma bə bi ka yisi i bamki dzaka i jobi wiwə wə.

²¹ Mi kəkə i dza kinchumni kimbuŋ kimfianj, i kwəyi mbuŋ wikpu yein. Wi ka fə yakadəin, ma kinchumni kimbuŋ kimfianj kiwə ni taŋa kaasi mbuŋ wikpu wiwə, ma dzənjə yiwə ni chu na yimbun.

²² Mi kəkə i dza tə mbih mimfianj i jə i kinjgə* ki mbih kikpu kə bə keinji bəh dzu yi nyam. Wi ka fə yakadəin, mbih mimfianj miwə ni biənjə wə kinjgə kikpu kiwə, mbih miwə i kinjgə kiwə wə ni laka kilələ. Yi kə a, bə kanjaki i jə mbih mimfianj num i kinjgə kimfianj wə.”

*Kimbikə kəm chəkə bimbam
(Matio 12:1-8; Luk 6:1-5)*

²³ A nĩ kə i chəkə bimbam bidəko wə, Jisəs bəh bwa bu bə mbanj ka nyaniki tsəki taliki i kikhə kigəŋ kidəko wə. Bwa bu bə mbanj ka yisi i taiŋyiki kifwu kigəŋ fiksi dzi.

²⁴ Bəfalasi yein yakadəin, bikə i Jisəs a, “Yein na, akə kəm nə wə bwa bə bə mbanj fəki gia yə nchi ka bum dəkə a mi fəki i chəkə bimbam wə a?”

²⁵ Jisəs bikə tə i bə a, “Mbein ka num fa dəkə i kinwakti ki Nyə wə si dzənj nĩ wəkəki njuŋ Dəbit bəh mbanj wi, wi fə a?

²⁶ A nĩ kə jobi wə Abiata nĩ kə fwu i bəti mfa gia, Dəbit liə i juŋ yi Nyə mə wi dza bləd wə bə nĩ baa jə a akə wi Nyə, dzi chu nya tə mbanj wi yein, num a nĩ kə nchi bum kə a mi kələ i dzi bləd wiwə a kəbi a bəti mfa gia.”

²⁷ Jisəs dzaka kaasi i bə a, “Nyə nĩ jə chəkə bimbam kəm mi. Wi nĩ ka maa mi kəm chəkə bimbam.

²⁸ Ayakadəin, mi wə yeli wi kə Wainji kə Bah na bəh wi chəkə bi mbam.”

3

*Jisəs chuku tseinji mi si yi kpi
(Matio 12:9-14; Luk 6:6-11)*

¹ Ayakadəin, Jisəs nĩ chu tsə liə i juŋ yi tsani wə. Mi widəko num bəh tseinji yi kpli.

² Bəni bədəko bə bə nĩ kə feinj bə nĩ nənjki gia yə bə ki jəki i wi funj, ka bwanj dzəkəh i gwu yi wə ka tseinji a wi ni chuku lə mi wiwə i chəkə bimbam wə a.

³ Jisəs dzaka i mi wə tseinji yi nĩ kə yi kpi a, “Dzə bein wə dzə fa.”

⁴ Si wi dza, Jisəs bikə i bəni a, “Gia yə nchi bumki a mi fə i chəkə bimbam wə kə yi nainj na? I fə gia yindzənjni, ma yichu a? I bwili mi, ma i wə lo a?” Ayakalə, bə kpichumi mən.

⁵ Jisəs tseinji tali bə bəchi bəh tə wi bəkəli, gwu kpi wi kəm bə shəm yibə yichu. Wi dzaka i mi wə tseinji yi nĩ kə yi kpi a, “Nāni tseinji ya.” Wi nani yi kaa ka bəni.

⁶ Bəfalasi ka buku, tsə bəh mbanj wi bəni bə Nkuŋ Heləd i keinji akisəkə si bə nĩ fə ka bə wə Jisəs.

Bəni dza i bimbubichi dza i Jisəs

⁷ Jisəs bəh bwa bu bə mbanj ka nyə feinj tsə i kinchwə kimbum ki Galili wə. Mbanj wi bəni bəduli biəli wi. Bəni bədəko nĩ nyəki dzəki i bimbubichi Galili wə bəh ki Judea wə.

⁸ Bədəko nĩ nyə i Jelusalem, bədəko nyə i kimbu ki Idumea wə, bədəko nyə i kimbu ki Bəkə yimbun yi Jədan wə i waka, bədəko i bimbubichi Taya bəh Sidən wə. Mbanj wiwə nĩ dza yaka kəm bə nĩ wəkə gia yə wi nĩ fəki yichi.

⁹ Jisəs dza dzaka a bwa bu bə mbanj nənj keinji jə ngwuki ka wi liə yein kəm mbanj nĩ dza kwu banj wi.

¹⁰ Wi nĩ dzaka yakadəin kəm wi nĩ kə wi chuku lə bəni bəduli, ka bəni bə jweinj ma dzəki kəmki wi.

¹¹ Bəni bə binj'waka bichu nĩ njinsiki bə nĩ yeinji Jisəs bə ka gbəyiki i wi nshinj wamyi dzaka a, “Wə kə Wainj Nyə.”

¹² Si bə wamyi yaka, Jisəs lansi kinj i bə a kiə bə ki fə kə a bəni kiə njainj.

*Jisəs babwili bəni jwəfi ntsə bəfa i nūmki
bwa bu bə ntuŋ
(Matio 10:1-4; Luk 6:12-16)*

* 2:22 Kinjgə ki mbih kə Bəju nĩ shiki keinji bə dzu yi nyam.

¹³ Wi dza yaka tsə i ŋkwuŋ bein, bəon bəni bə wi nɪ nənki, bə dza i wi.

¹⁴ Wi babwili bəni jwəfi ntsə bəfa, bəon bə a bwa bu bə ntum,* ka bəh bə nɪmki, wi faanji bə a bə nyāniki fūkuki gia yi Nyɔ,

¹⁵ chu kanja ŋga i bwiliki bəchinda bə ŋkpeli i bəni wə.†

¹⁶ Bəni bəwɔ nɪ kɔ: Samon, wə wi nɪ nya yeli wi widəko a Bitə.

¹⁷ Jem bəh wainnih wi Jon bə bə nɪ kɔ bwa bə Sebide, bə wi nɪ nya yeli i bə a “Boaneges” num a, “Bwa bə dzaŋ yi wamyini.”

¹⁸ Bədəko nɪ kɔ Andulu, Filib, Batələmu, Matio, Təməs, Jem wə wain Alfiyus, Tadeus, Samon wə wi nɪ kɔ mi wi mbanj wi dzəlɔt,‡

¹⁹ bəh Judas Iskaliot wə wi nɪ nyani lə dza tanji Jisəs.

Bəni ka dzakaki a Belsebu ŋkuŋ wi bəchinda bə ŋkpeli kɔ i Jisəs mə

(Matio 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Jisəs nɪ nyə tsə i di biə wi nɪ nəkɪ, mbanj wi bəni chu juŋni feiŋ, bə bwa bu bə mbanj nəkɪ kanja kə na dzəh lə i dzi.

²¹ Jobi wə chwəŋkijun ki nɪ wəkɔ, ka tsə i dza wi kəm bəni nɪ dzaka a wi yuŋsiki lə.

²² Bəni bə bə nɪ laniki nnyaki bənchi bə Nyɔ bəh bə bə nɪ buku dza i Jelusalem shi tsə feiŋ ka dzakaki a, “Belsebu kɔ i wi mə, wi bwiliki bəchinda bə ŋkpeli bələ num bəh ŋga bi ŋkuŋ wi bəchinda bəwɔ.”

²³ Ayakadəiŋ, Jisəs bəon bə, bikə i bə i ndi wə a, “Satan kɔ i fiəni bwili gwu yi i mi wə dəiŋ wə a?”

²⁴ Tumi ka gaali dza ka jwəki a kiki, ki ni chu num kə.

²⁵ Junj ka gaali, dza ka jwəki a yiŋi, yi ni chu num kə.

²⁶ Satan ka dza gaali bəh mbanj wi ka bə jwəki a bə bə, wi nɪ chu num kə, ayakalə yaka kiŋgəksi ki si tsə a ŋka wə.

²⁷ Mbein kɪə a mi kəkə wə wi kɔ i liə junj yi mi wi ləkəli wə, i kə biəiŋ biə wi kənki i geiŋ nyə feiŋ, na ma wi yiŋi kanja mi wi ləkəli wiwɔ na ka wi kɔ biəiŋ biwɔ.

²⁸ Mih fūkuki ŋkəŋ i mbein a, Nyɔ kolə i dalinya gia yichu bəh ja yichu yichi yə bəni dzakaki kəm wi.

²⁹ Ayakalə, na ndə wə wi dzaka ja yichu i fwu wi Kiŋ'waka ki Baiŋni wə, yi kɔ a Nyɔ bi dalinya kə wi, kəm wi fə chu bi kpamu.”

³⁰ Jisəs nɪ dzaka yaka kəm bəni bədəko nɪ dzaka a kiŋ'waka ki jisi kolə i gwu yi wə.

Nih Jisəs bəh bwa bə nih bə Jisəs

(Matio 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Nih Jisəs bəh bwa bə nih bə Jisəs ka dzə, num i biŋ, faanji mi widəko a wi bəon wi.

³² A nɪ kɔ mbanj wi bəni num fiəli ka juŋni banj wi. Bə dzaka i wi a, “Nih wa bəh bwa bə nah kɔ i biŋ bikə wə.”

³³ Jisəs chukuli wi a, “Nih wuŋ bəh bwa bə nih bəŋ kɔ ndə?”

³⁴ Si wi bikə yaka ka tseiŋ bəni bə bə nɪ numyi fiəli wi, ka dzaka a, “Nih wuŋ bəh bwa bə nih bəŋ kɔ bələ.

³⁵ Mbein kɪəki a, na ndə wə wi fəki gia yə Nyɔ nənki, kɔ wi wə wi kə wainnih wuŋ bəh jemi yin bəh nih wuŋ.”

4

Ndi kəm mi wə wi nɪ muki ŋgəko

(Matio 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Jisəs ka chu yiŋi i laniki bəni i kəmsi tsə i bəkɔ kpəŋ mbanj wi bəni ka juŋniki dzaki feiŋ lə məon. Wi ka nyə liə lə i ŋgwuki mə shinum yeiŋ i bəkɔ, mbanj wiwɔ ka numyi i bəkɔ kpəŋ i kpa.

² Wi ka laniki bə bəh gia yiduli i bəndi wə. Ayaka wi dza ti bə bəh ndi widəko a,

³ “Mbein wəkəli, mi nɪ laa i tsə mu ŋgəko.

⁴ Asi wi nɪ muki widəko gbəyi i dzəh, minyənɔ dzə chumi dzi.

⁵ ŋgəko widəko gbəyi i di bi kitəh wə nsh-wain num kə feiŋ bindzəŋ. Wi ka kəmsi buku kəm nshwain nɪ kəkə feiŋ bindzəŋ.

⁶ Jobi wə wəŋ nɪ yiŋi i baiŋki, ka tseiŋ ŋgəko wiwɔ wi kpiŋi, kəm gaan yiwɔ nɪ ka liə.

⁷ ŋgəko widəko gbəyi i bifaka wə. Bifaka biwɔ ka kɔ kwu banj ŋgəko wiwɔ ka wi ma wum mintam.

⁸ Ayaka ŋgəko widəko gbəyi num i nsh-wain yindzəŋni wə, ka buku yaka ka kə kə wum, tsə si bə nɪ mu, dzəkəh yi ŋgəko yiwɔ wum dzəkəh mbanjia, yidəko dzəkəh mbanjbiə, yidəko dzəkəh gbi.”

⁹ Si Jisəs ti yaka ka kaasi a, “Mi wə wi kanjaki bintuni i wəkɔ wi wəkɔ.”

Gia yə Jisəs nɪ dzakaki num i bəndi wə

(Matio 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Jobi wə Jisəs nɪ kɔ wi mbanj, bəni bədəko bə bə nɪ kɔ bəh wi bəh bwa bu bə mbanj bə jwəfi ntsə bəfa, bikə i wi kəm ndi wiwɔ.

¹¹ Wi chukuli i bə a, “Akə i mbein Nyɔ kɔ wi fə lə a mbein kɪə gia yə yi nyumiki i ŋkuŋ bi Nyɔ wə. Ayakalə, i bəni bədəko kɔ gia yichi num a bəndi wə,

¹² ka bə nɪ tseiŋki, ayakalə yeiŋ kə, wəkəli, wəkə kə. Asi mən yaka ma bə kwuni shóm yiŋb, Nyɔ dalinya chu bibə.”

Gia yə ndi wə Jisəs nɪ ti yi chusiki

(Matio 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Jisəs dza bikə i bəni bə bə nɪ kɔ bəh wi a, “Yi kɔ a mbein ka kɪə dəkə gia yə ndi wələ

* 3:14 Binwakti bikpu bidəko kanjaki kə ndzaka wələ a, “Bəon bə a bwa bu bə ntum.”

† 3:15 Binwakti bikpu bidəko kɔ bi kpəŋ fa a, “Bə chuku tə bəni bə jwəŋi.” ‡ 3:18 Dzelot nɪ kɔ Bəju bə bə nɪ tabiki tumi, jwə i bwili bəni bəbɔ i ŋgəko wə i kanj yi Lum wə.

dzakaki a? A mbein ka baan maka mbein kia ndi wala, mbein ni kia bandi badaka dain la?

¹⁴ Ngoko wa mi wa ni muki ko gia yi Nyɔ.

¹⁵ Ngoko wa wi ni gbɔyi i dzah ko bani ba bo wokoki gia yi Nyɔ, Satan dza akisaka bwili gia yiwo i shom yibo wa.

¹⁶ Ngoko wa wi ni gbɔyi i di bi kitah wa ko bani ba bo wokoki gia yi Nyɔ, dza akisaka bah kinsanli,

¹⁷ ayakala, maka gaan yiwo nyani lia i shom yibo wa. Yi moti ka yein twesi, bangaka ka dza, naba a bani bwan gvu i bo chein kom gia yiwo, bo ka fiani gbɔyi lo i jum wa akisaka.

¹⁸ Ngoko wa wi ni gbɔyi i bifaka wa ko bani ba bo wokoki gia yi Nyɔ,

¹⁹ Ayakala, kifum ki mbi wala bah kinjon ki mbum bah kinjon ki bein bidaka dza junni ban gia yiwo i shom yibo wa yi laka kilalo.

²⁰ Ngoko wa wi ni gbɔyi i nshwain yindzonni wa ako num bani ba bo wokoki gia yi Nyɔ, bo dza, ka tsaki a ninshin ninshin, ka ngoko wiwo wum dzakah mbanja, dzakah yidoko mbanjiso, dzakah yidoko gbi."

*Ndi kom naka ki baijinsi
(Luk 8:16-18)*

²¹ Jisɔs dza bikɔ a, "Mi si lia bah naka ki baijsiki i dzu wi kwusi ban bah kah, ma wi si jia i kigasi wa a? Ma wi si lia tam num i di bia ba si tam naka ki baijsiki yein wa a?

²² Mbein klaki a gia yichi ya yi ni ko i nyumi wa ko yi ba bi chusiki i ndain wa, ya yi ni ko i nyumi nyumi wa, yichi ba bi chusiki yi i baijni wa.

²³ Mi wa wi kanjaki bintuni i woko, wi woko."

²⁴ Jisɔs chu dzaka a, "Mbein kabɔ wokoliki gia yi Nyɔ mbein ka wokoliki ndazonji, kom dzah ya mbein wokoliki yein, ko ayaka si Nyɔ bi faka i mbein, wi bi faka na yi du tsa.

²⁵ Mi wa wi kanjaki fiɛn ko wi ba bi kpeinsiki. Mi wa wi kanjaki ka fiɛn ko na wi ba bi dzo bwili fi twesi fia wi kanjaki i wi."

Ndi kom ngoko wa wi koki

²⁶ Jisɔs chu dzaka a, "Nkun bi Nyɔ ko aka ngoko wa mi ni mu i kha.

²⁷ Jobi wa asi num nchoko wi ka no, choko ka wɔ wi dza. Num ngoko wiwo si buku ka kɔki, wi chu kɔbi i kia a ngoko wiwo fa dain ka wi koki a,

²⁸ nshwain si fa wi ka koki. Wi dza yisi i nyaki binchainji, wi ka wum tum dzakah yein.

²⁹ Jobi wa ngoko wiwo bian, wi ka ni dzo finjɔfi fi, lia i kha, kom jobi wi kohni kpein."

*Ndi kom chwɛnkijun ki ngoko wi mintam midoko
(Matio 13:31-32,34; Luk 13:18-19)*

³⁰ Jisɔs chu dza dzaka a, "Bukumbein ko i fakali ntɔn bi Nyɔ bah na? Bukumbein ko i fakali bah ndi winain a?

³¹ Wi ko ka nkainni wi ngoko wi fintam finchin fidoko fi seini tsa na bangoko bachi,"

³² Jobi wa ba ka gbeli i kha wi ni buku yaka wi kɔ ka numki i kpein wi kpali tsɛ ntɔn wi bein bichi bia ba gbeli i kha, wi fiani chu kpein ka nya cha ka minyani ma ma fuliki i bein ko i maa jun yibo i wi wa, i kinjinjin ki wi wa."

³³ Ako la si Jisɔs ni fukuki gia yi Nyɔ i bani, i bandi wa ka bala, i dzah ya bo ko i woko kia.

³⁴ Wi ni ka num dzaka gia i bo kɔbi i bandi wa. Ayakala, jobi wa wi ni ko wi mbanj num a bo bwa bu ba mbanj a bo bo, wi ka fiani fuku baijsi bandi bawo bachi i bo.

*Jisɔs kanyi funni kilakali
(Matio 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ Jisɔs kaasi i laniki bani choko biwo a num i fijobi, wi dzaka i bwa bu ba mbanj wa a, "Bukumbein dain buku tsa i kiwun ki boko ka yaka wa."

³⁶ Bo ka bee mbanj wi bani wa wi ni ko fein, ka lia i ngwuki wa Jisɔs ni ko wi si num lo yein, bah bo ka danji, bangwuki badoko biali bo.

³⁷ Si bo ni danji, funni kilakali dza tum-buku yisi ka najniki mwi, ma lia i ngwuki ma ka najki i jika.

³⁸ Jisɔs ni ko i ngwuki ma i jum wa wi no wa, num wi nɔsi fwu wi i kingbon wa. Bo ka tsa yamsi wi ka dzaka a, "Mi wi lanini, kpi najki i dzo bukombein wa kana ka mfa jobi kom na a?"

³⁹ Jisɔs dza bein, kanyi funni kilakali kiwo, dzaka i mwi miwo a, "Kpichumi manj." Funni kilakali kiwo ka kpichumi, di chimi ala mɔɔɔɔɔ.

⁴⁰ Wi ka biko i bwa bu ba mbanj a, "Mbein lwaki na? Mbein keinki maka mbein jia shom i mih a?"

⁴¹ Dzaka wom bo, bo ka dzakayiki a bo bo a, "Wala ko winain mi la a, na funni kilakali bah mwi mi boko woko i wi a?"

5

*Jisɔs bwili bachinda ba nkpele i mi ma
(Matio 8:28-34; Luk 8:26-39)*

¹ Jisɔs bah bwa bu ba mbanj dan kinchwo kimbun ka buku tsa i waka, i kimbu ki bani ba Gelasen wa.

² Si wi ni bukuki i ngwuki ma, wi banji bah mi widoko bin'waka bichu njinsi wi, num wi buku i bita bia ba ni laeki bani yein.

³ Mi wiwo ni naki i bita biwo ma. Mi widoko kɔbi fein wa wi ni ko i kana wi, na bah nsɔn.

⁴ I kan yiduli wa, ba ni shiki jiaki wi i binjom wa, kana tsɛin yi bah bansɔn, wi guku tainyi bansɔn bawo, shaki binjom. Mi ni manj wa wi ni ko i kana wi.

* 4:31 Fintam fiala ko i ja yi nkali wa a, "mustard".

⁵ Mi wiwō nī fiəliki nnyaki i bita biwō yaka wi tsə buku i ŋkwuŋ wə nchakə bəh nshi, wamyi, kwəksi gwu yi bəh kitəh.

⁶ Si wi yein Jisōs wi kein nanu, wi yōkō tsə tum binyu i wi nshin,

⁷ wi də bwili bəh ŋga a, “Jisōs Wain Nyō wə wi kō Fwu wi Biēin Bichi wə, wə nənki nā i mih wə a? Mih tsāki wə i yeli wi Nyō wə kiā wə ki nyā kə ŋgəkə i mih.”

⁸ Wi nī dzakaki yakadain, kəm Jisōs nī kō wi kanyī lō a, “Kin’waka kichu kələ būku i mi wələ wə.”

⁹ Jisōs bikə i wi a, “Yeli wa kō ndə.” Wi chukuli a, “Yeli wuŋ kō mban, kəm buku duki la.”

¹⁰ Si wi chukuli yakadain, ka tsaki Jisōs a feiŋ feiŋ a wi ma kōŋŋ bō i kimbu kələ wə.

¹¹ A nī kō yaka mban wi bifi biduli dzi i ŋgarŋi cheiŋ feiŋ.

¹² Bin’waka bichu biwō ka tsa Jisōs a, “Chīŋsi buku num i bifi biā yaka wə, ma buku liā i bi wə.”

¹³ Jisōs bum. Ayaka bin’waka biwō ka buku i mi wiwō wə, tsə liā i bifi wə. Mban wiwō nī kō bifi ka bəchuku bəfa. Bi seiŋ shi i fəŋ wə, shi tsə gbōyi i bəkō yiwō wə feiŋ ləŋ ka kpiyi.

¹⁴ Bani bə bō nī tōkniki bəh bifi biwō dza feiŋ, geiŋ, tsə fuku gia yiwō i kwili kintəŋ bəh i di bichi wə feiŋ. Bani ka wəkō, buku dza i yeiŋ gia yə yi si num.

¹⁵ Bō dza i di biā Jisōs nī kō, yeiŋ mi wə mban wi bəchinda bə ŋkpeli nī shiki njiŋsiki wi, num wi shinum feiŋ, ka ləh bəmbuŋ bu, num mfi bi fiāni dza. Bō lwa na bəh ŋga.

¹⁶ Bani bə bō nī yeiŋ gia yə yi num, ka fuku i bāni si yi nī num bəh mi wə mban wi bin’waka bichu biā nī kō i wi wə, i tasi bəh gia yi bifi.

¹⁷ Si bō wəkō yakadain, yisi i tsaki Jisōs a wi nyā i di bibō wə.

¹⁸ Jisōs ka liā i ŋgwuki mē, mi wə bəchinda bə ŋkpeli nī buku i gwu yi mē ka tsaki Jisōs a bō wi nyā.

¹⁹ Jisōs naiŋ, ka dzaka i wi a, “Nyā tsā i wō dzu, ma wə tsā fūku i bāni ba gia yə Bah fə i wō, bəh si wi kwasi nshēin i wō.”

²⁰ Ayakadain, mi wiwō ka nyā, tsə ka nyaniki fukuki i tumi kichi kə bə bōŋki a Kikwili Jwəfi, gia yə Jisōs fə i wi. Bani ka wəkō yaka, num lō bəh ŋkanji.

Wain Jaylus bəh min’kpanja widəkō wə wi nī kəm mbuŋ wi Jisōs ka bənih
(Matō 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Jisōs fiāni dāŋ i ŋgwuki wə tsə i kiwun kəyaka wə i kōmsi tsə i kinchwō kimbun kpəŋ, mban wi bāni chu juŋni dza feiŋ.

²² Tikwili wi juŋ yi tsani widəkō ka dza feiŋ, yeli wi num Jaylus. Si wi yein Jisōs, ka tsə tum binyu i wi nshin,

²³ tsa wi a feiŋ feiŋ ka dzaka a, “Wain wuŋ wi nchin wi kpanji kō a i kpi. Mntee wə, dzā

ma wə kōm kan ya i wi wə ma wi bənih ka wi ma kpi”

²⁴ Jisōs ka dza bein bəh wi ka tsəki, mban wi bāni kwu biāli Jisōs faanji.

²⁵ Kpanja widəkō nī kələ i kintəŋ ki mban wiwō wə num jōbi wi shi baan a baanji i jia wə jwəfi ntso yifa.

²⁶ Wi nī kō wi bəh nalə i bāni bə tsa bəduli cheiŋ, bəkəli biēin bichi biā wi nī kanaki, jwēin tsə a ninshin tsani.

²⁷ Si wi nī kō wi wəkō lō kəm Jisōs, wi ka dza i wi jum i mban kintəŋ, kəm mbuŋ wi,

²⁸ kəm wi nī kō wi dzaka i wi shōm a, “Mih ka kəm na a mbuŋ wi, ma mih nī bənih.”

²⁹ Si wi nī kəm yakadain, jwēin yi kaa akisakə. Min’kpanja wiwō wəkō na i gwu yi wə si wi bənih.

³⁰ Jisōs ka wəkō asi ŋga buku i gwu yi wə, wi fiāni gwu akisakə, bikə i bāni a, “A kəm nda mbuŋ wuŋ a?”

³¹ Bwa bu bə mban chukuli i wi a, “Wō yeiŋ si bāni faaniki wə, wə chu bikə mi wə wi kəm wə a?”

³² Jisōs baan a tseiŋki i yeiŋ mi wə wi kəm wi.

³³ Ayakadain, kpanja wiwō ka kiā gia yə yi num bəh wi, wi ka dza, lwa nyumi, tum binyu i Jisōs nshin fuku ŋkəŋ wi wichi i wi.

³⁴ Jisōs dzaka i wi a, “Wain wuŋ, shōm ya yə wə jia i mih yi fə wə bənih lō, tsā bindzəŋ. Wə ta lō i jwēin ya wə.”

³⁵ Asi Jisōs nī keiŋki wi dzaka i min’kpanja wiwō yakadain, bāni bədəkō dza feiŋ num bō nyā i juŋ yi Jaylus wə tikwili wi juŋ yi tsani, dzaka i wi a, “Wain wa kpi lō. Ma chu nyā ŋgəkə i Mi wi Lanini wələ?”

³⁶ Si bō dzaka yakadain, Jisōs wəkō, ayakalə wi fə aka wi ka wəkō dəkə ka dzaka i Jaylus a, “Kiā wə ki lwā kə, jīl a shōm ya i mih shəŋ.”

³⁷ Asi bō nī tsəki, Jisōs ka bum dəkə a mi widəkō biāli wi a kōbi a Bitā bəh Jem bəh Jon wə wain’nih Jem.

³⁸ Asi bō nī tsə buku i juŋ yi tikwili wi juŋ yi tsani wə, Jisōs yeiŋ si bāni gəkōki di bəh midēm feiŋ.

³⁹ Wi liā dzu, bikə a, “Mbeiŋ gəkōki di bəh midēm kəm nā? Wain wiwō ka kpi dəkə, wi nōki num nōni.”

⁴⁰ Bō ka sunuki lō wi sununi. Wi dza bwili bāni bəchi i bin, dza shəŋ tii wain bəh nih wain bəh bāni bu bə mban bətali bəh bō liā tsə i di biā wain wiwō nī nōki.

⁴¹ Wi kanja wain wiwō i tseiŋ wə dzaka i já yibō a, “Talita kumi!” Yi num a, “Wain’kpanji, mih dzakaki i wə, dzā bein.”

⁴² Akisakə yakadain, wi ka dza bein ka nyani. Wain’kpanji wiwō nī kō jia jwəfi ntso yifa. Bō yeiŋ yaka dzaka wəm bō.

⁴³ Jisōs kin i bō nalə a kiā bō ki fā kə a mi widəkō kiā gia yə yi num, ka dzaka a bō tseiŋ fiŋ yi dzi.

6

Bə məŋni Jisəs i di bi wə

(Matio 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jisəs nyə feiŋ, bəh bwa bu bə mbanj dza i kwili wə.

² A num i chəko bibə bimbam, wi tsə i junj yi tsani wə yisi i laniki bəni. Bəni bəduli wəko si wi laniki ka numki bəh nkanji. Bə ka nyə ka kainjyiki dzaka a, “Mi wələ nyə faiŋ bəh wələ nłani fa lə a? Wi dzo biələ mfi faiŋ a? Wi nyani dəiŋ na ka wi fəki yələ gia yi kanyini lə a?”

³ A kəkə a wi wə kaminda waiŋ Meli a? Wi num waiŋnih jəm bəh Yəsəs bəh Judas bəh Samən wə a? Ntə jəmi yi kə fa bukmbein bə a?” Si bə kanyj yakadəiŋ ka nəiŋ wi.

⁴ Jisəs ka dzaka i bə a, “Bə si kəkəsi lə mi wi ntum wi Nyə i di bichi wə a kəbi a tumi ki wə, bəh i chwəŋkijun ki wə bəh i wi dzu.”

⁵ Si bə məŋni wi yakadəiŋ, yi ka gaka wi i chu fəki gia yi kanyini feiŋ yiduli, a kəbi alə wi nı kəmyi bəni twəsə bə bə nı gwəiŋki feiŋ bəh kanj bə bəni.

⁶ Wi num lə bəh nkanji si bə nı ka jia dəkə shəm i wi wə.

Jisəs faaŋ bwa bu bə mbanj bə jwəfi ntso bəfa

(Matio 10:5-15; Luk 9:1-6)

Jisəs bi nyə feiŋ ka nyaniki i bidi biə feiŋ wə lani bəni.

⁷ Wi dza bəonj bwa bu bə mbanj bə jwəfi ntso bəfa, ka faaŋ bwili bə bəfa bəfa, nya nga i bə a bə bwiliki binj'waka bichu i bəni wə.

⁸ Wi bə nəŋ i faaŋ bə ka dzaka a kiə bə ki dzə kə na fiŋ kəbi a mbəŋ. Kiə bə ki dzə kə bəiŋ bidzini. Kiə bə ki dzə kə kiba nabə kpə i chiŋnih bibə wə.*

⁹ Bə ləkə dzuyigvu, yakadəiŋ a kiə bə ma ləh bəmbun bəfa.

¹⁰ Wi chu dzaka i bə a, “Mbein ka tsə i kwili wə, junj yə mbein liə yeiŋ, mbein ka nəkə shəŋ a yi wə i tsə buku chəko biə mbein bi nyəkə feiŋ.

¹¹ Kwili widəko ka nəiŋ i dzo mbein, nabə i wəkəli gia yə mbein dzakaki, mbein bə nəŋ i nyə mbein chūmni kwəŋə biə bi kə i gvu yimbəiŋ wə, ka kinchəsi ki gia yə bə məm.”†

¹² Bə ka nyə tsə ka nyaniki fukuki a bəni kwūni shəm yibə.

¹³ Bə chu bwili tə bəchinda bə nkpəli bəduli i bəni wə, təkəsi fianji bəni bə jwəiŋ bəduli, chuku bə.

Si bə nı wə Jən Njulibəko

(Matio 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Nkun Heləd nı wəko ntum wiwə kəm Jisəs, si bəni kə bə kiəni lə yeli wi i di bichi wə, bəni bədəko dzaka fibə a, “Jisəs wələ kə

Jən Njulibəko si wi fiəni dza i kpi wə. Akə gia yə yi fə wi na ka wi kanjaki nga i fəki gia yi kanyini yələ lə.”

¹⁵ Bədəko dzakayi fibə a, “Akə Elaja si wi fiəni dza.” Bədəko a, “Wi kə mi wi ntum wi Nyə widəko, wi num ka wi kikapu.”

¹⁶ Ayakalə, Heləd wəko gia yiwə yakadəiŋ ka dzaka mfiŋ a, “Akə Jən Njulibəko wə mih nı gba bwili fwu wi si wi fiəni dza i kpi wə.”

¹⁷ Jən kə num Heləd mwi nı faaŋ bəni tsə kwa wi, fah i junj yi nsəŋ mə kəm bə Helədia kpə Filib wə wi nı kə waiŋnih Heləd, num Heləd nı kə wi dzo wi ka kpə wi.

¹⁸ Yi nı num yaka kəm Jən nı kə wi dzaka i Heləd a, “Nchi ka bəm dəkə a mi kələ i dzə kpə waiŋnih wi i kpə wi.”

¹⁹ Si Jən nı dzakaki yakadəiŋ, Helədia ka fasi wi i shəm yi wə ka nəŋki dzəh i wə wə wi, kwati kə,

²⁰ kəm Heləd nı lwaki Jən a wi kə mi wi chəŋ wi chu num mi wi Nyə. Wi ka təkniiki a bə ma wə wi. Heləd nı shiki wəkəliiki gia yə Jən nı dzakaki, shəm ka nyaki wi ngəkə nalə, yakadəiŋ wi ka wəkəki ndzəŋni i wəkəliiki gia yə wi dzakaki.

²¹ Dzəh dzə baiŋ i Helədia wə kpə Heləd, i jəbi wə nyuwi nı fəki bini, wi bəonj bəni bu bəh kifwu ki bəni bə jum, bəh bəni bəmbum bəmbum bə Galili, i kwaka chəko biə bə nı bwə wi.

²² Waiŋ Helədia wi kpaŋni liə dzə nyaka bini bindzəŋni i Heləd bəh bəni bu bə bini nshin. Wi ka dzaka i waiŋ wiwə a, “Bikə na fiŋ fiə wə kəŋki, ma mih nı fiə i wə.”

²³ Wi chu dzi nkanj dzaka a, “Bikə na nə i mih, kəŋ a numki na kinjka ki tumi kəŋŋ, ma mih nı nya i wə.”

²⁴ Waiŋkpaŋni wiwə ka buku tsə bikə i nih wi a, “Mih dzaka a bə nyə mih bəh nə?” Nih wi chukuli a, “Tsə dzaka a bə nyə fwu wi Jən Njulibəko i wə.”

²⁵ Wi ka kəmsi fiəni tsə akisəkə, dzaka i Nkun Heləd a, “Mih nəŋki a wə nyə fwu wi Jən Njulibəko i mih i liə i nsəŋa wə.”

²⁶ Nkun wəko yaka, gvu kpi wi na bəh nga. Ayakalə, wi nəki nəiŋ kə gia yə wi nı dzaka, kəm nkanj biə wi nı kə wi dzi lə i bəni nshin num bəni bə bə nı kə i bini biwə wə, wi na chu kwuni ja yi yə wi nı dzaka i waiŋ wiwə.

²⁷ Wi ka faaŋ chinda akisəkə a wi tsə dzə bəh fwu wi Jən. Wi ka tsə i junj yi nsəŋ mə gba fwu wi Jən,

²⁸ jia i nsəŋa wə, dzə bəh wi nya i waiŋ wiwə. Wi dzo, buku feiŋ tsə nya i nih wi.

²⁹ Bwa bə mbanj bə Jən wəko, ka tsə dzə wini wi Jən ka ləə.

Jisəs saanji bəni bəchuku bəte

(Matio 14:13-21; Luk 9:10-17; Jən 6:1-14)

* 6:8 A nı kə i ninshin bə nı jiaiki kpə i chiŋnih wə. † 6:11 Binjwakti bikpu bidəko dzə kpein fa a, “Mih fuku i mbein nkanj a, a bi numki i chəko bi nsaka wi gəksini wə, gia bi bonih lə i tumi ki Sədom bəh i ki Gəməla wə tsə ki tumi kələ.”

³⁰ Bwa bə faanɲi bə Jisəs bə fiəni dza yeiŋ wi, fuku gia yichi yə bə nɪ fə, bəh yə bə nɪ laniiki bəni yeiŋ i wi.

³¹ Wi ka dza dzaka i bə a, “Mbein dzə a mbein mbein, bə yāka tsə i di biə bəni mən feiŋ wə, bə wāka tseɪ.” Wi nɪ dzaka yaka kəm bəni bəduli nɪ dzaki i di biə bə nɪ kə, bədəko nɪ nyaki, bədəko dza. Bə kəbi na i kanja na jobi i dzi.

³² Bə bə ka dza liə i ŋgwuki wə ka baka gwu a bə bə ka tsə i di biə bəni nɪ kəkə feiŋ.

³³ Ayakala, bəni bəduli yeiŋ bə si bə nɪ tsəki, ka kiə bə, ka buku i kikwili kichi wə ka yōko tain wə. Bə yisi tsə buku feiŋ, na ka Jisəs bəh bwa bu bə mbanj tsə buku feiŋ.

³⁴ Jobi wə Jisəs nɪ tsə buku feiŋ kpa, wi yeiŋ mbanj wi bəni lə maaa, nshɛiŋ kwa wi bəh bə, kəm bə nɪ kə aka shwān bə jlə mi wi təkniini kōbi. Wi ka yisi i laniiki bə bəh gia yiduli.

³⁵ Jobi wə wən nɪ liaki tsaki, bwa bu bə mbanj dza dza yeiŋ wi ka dzaka a, “Fa kə i chwa num jobi tsə lə,

³⁶ bēe bəni bələ ma bə tsə i kikwili bəh i kidi ki komsini wə fa, i tən biɛiŋ biə bə bidzini.”

³⁷ Ayakala, Jisəs chukuli n'yi a, “Mbein mwi nyā bə bəh dzeiŋ i dzi.” Bə bikə i wi a, “Wə nənki a buku tsə nən bədanali gi yifa ka bə tən biɛiŋ bidzini yeiŋ i dzə nyā i bə ka bə dzi a?”

³⁸ Jisəs bikə i bə a, “Mbein kanjaki chəkə yi bləd yi main? Mbein tsə tseɪ.” Bə tsə tseɪ, ka fuku a, “Chəkə yi bləd yite bəh bwōko yifa.”

³⁹ Jisəs ka dzaka a bwa bu bə mbanj dzāka a bəni nūmyi i mfwān wə i mbanj wə mbanj wə, i kaka kaka wə.

⁴⁰ Ayakadain, bəni bəwə ka nūmyi i kuku i mbanj wə gbi gbi bədəko mbanjshi mbanjshi.

⁴¹ Jisəs dza chəkə yi bləd yə yite bəh bwōko yə yifa, tseɪ yaka i bəiŋ, nya kiyoŋni i Nyə, ka gbeyi nya i bwa bu bə mbanj, a bə gāa i bəni. Wi gaa tə bwōko yifa yə i bə bəchi.

⁴² Bəni bəchi dzi fwuli.

⁴³ Bwa bə Jisəs bə mbanj juŋni biŋka bi bləd bəh bwōko yə yi nɪ bəsi, bi jikə káh jwəfi ntso yifa.

⁴⁴ Bəni bə bə nɪ dzi biɛiŋ bidzini biwə nɪ kə bənyuku bəchuku bəte.

Jisəs nyani i mwi bein

(Matio 14:22-33; Jən 6:15-21)

⁴⁵ Jisəs ka dzaka akisəka a bwa bu bə mbanj lə i ŋgwuki wə bə dān tsə i ninshin i Besayda, wi baan ka bəni bəni a bə kwē.

⁴⁶ Si wi baan bəni bə yakadain, ka dza yaka i ŋkwuŋ bein i tsa.

⁴⁷ Biŋ ji, ŋgwuki num lə i bəko kintəŋ, Jisəs keiŋ a ŋkwuŋ bein wi mbəŋ.

⁴⁸ Wi yeiŋ si bwa bu bə mbanj fumki bəh ŋgwuki, kəm fiəkə nɪ dzaki i bə nshin chini ŋgwuki wiwə. A num asi chəkə wōki dzaki

wi nyə ka dzaki i bə wə, nyani i mwi bein. Wi nɪ dzaki ka wi nənki i tsə danji bə.

⁴⁹ Bə ka yeiŋ wi si wi nyaniki dzaki i mwi bein, ka kwakaki a, ako ŋkwusa. Bə wam bəh ŋga,

⁵⁰ kəm bə bəchi nɪ yeiŋ wi yaka ndzan kwa bə. Akisəka, Jisəs ka dzaka i bə a, “Mbein kāna shōm, ako mih. Kiə mbein ki lwā kə ako mih.”

⁵¹ Si wi dzaka yakadain, ka liə num i ŋgwuki mə bəh bə, fiəkə yiwə ka kpichumi. Ayaka bə tseɪ lə, dzaka wəm bə,

⁵² kəm bə nɪ ka kiə dəkə gia yə chəkə yi bləd yə nɪ chusiki kəm Jisəs, num kəm bə nɪ ka weli dəkə shōm yibə.

Jisəs chuku bəni bə jweɪn i Genesale

(Matio 14:34-36)

⁵³ Jobi wə bə nɪ dan bəko yə buku tsə i kimbu ki Genesale wə, ka fasi ŋgwuki wiwə i bəko kpən.

⁵⁴ Si bə nɪ buku i ŋgwuki wə, bəni bəduli ka kiə Jisəs feiŋ akisəka,

⁵⁵ bə yōko tsə i bidi bibə bichi wə feiŋ, bwili bəni bə jweɪn dza bəh bə i di biə bə nɪ wōko a Jisəs kə feiŋ.

⁵⁶ Na faɪn Jisəs nɪ tsaki, na i midini wə i chwa, nabə i kikwili kimum wə nabə i kitumi wə, bəni ka dzaki bəh bəni bə jweɪn i di biə bəni si juŋni, bə ka tsaki wi a bə kəm a jən wi wimbun. Mi wichi wə wi nɪ kəmki wi, wi bənih a bənihni.

7

Bəchi bə mi wiwəm

(Matio 15:1-9)

¹ Chəkə bidəko Bəfalasi bəh bəni bədəko bə bə nɪ laniiki bəchi bə Nyə, nyə i Jerusaleŋ dza juŋni kamsi i Jisəs kpən.

² Bə dza yeiŋ bwa bə mbanj bə Jisəs bədəko bə dzi bəh kanj yi baiŋ kə, yi num a bə nɪ ka wōko dəkə kanj.*

³ Bəfalasi, na bəh Bəju bəchi si biəli a nənki ki kwili ki bəti bəbə bə kikpu, a mi ma dɪl fiɛn maka wi wōko kanj si bə si shi wōko.

⁴ Jobi wə mi kwē i shibein wi kəkə i dzi fiɛn maka wi wōko kanj yi bəh gvu yi i yamaka dzəh wə, na ka wi numki i dzi. Bə chu fə gia yidəko i nənki ki kwili wə yiduli, ka i wōko kibwam bəh bətasə bəh kanj.†

⁵ Bəfalasi bəh bəni bə bə nɪ laniiki bəchi ka bikə i Jisəs a, “Akə kəm nə bwa ba bə mbanj biəliki kə nənki ki kwili ki bəti bəbuku bə kikpu a? Akə kəm nə wə bə dziki bəh kanj yi baiŋ kə a?”

⁶ Jisəs chukuli i bə a, “Isaya mi wi ntum wi Nyə nɪ dzāka ŋkən kəm mbein a mbein kə bəni bə bə dzakaki chi fə chi. Mbein fəki a gia yə wi nɪ nyaka a, Nyə dzakaki a,

* 7:2 Bə nɪ kanjaki i wōko kanj biəli asi bəkukuli bəbə bə juŋ yi Nyə nɪ nənki i nənki kibə ki kwili wə.

† 7:4 Biŋwakti bikpu bidəko kə bə kpən a, “... Biŋgbəko biə bə nɪ yəlikli yeiŋ i dziki.”

'Bəni bələ kəksiki mih a bəh dzu yi dzaka, Shəm yibə num nanu i mih wə.

⁷ Ntsa wibə i mih num a kilələ, kəm bə dzəki gia yə bəni kwakaki, lani a, akə ja yin.'

⁸ Yi kə tə asi mbein bee bənchi bə Nyə, ka kəksiki num bə a jiə bəni."

⁹ Jisəs dzaka i bə a, "Mbein təkiki kiəki lə na bindzəŋ i nəin bənchi bə Nyə ka mbein biəliki num nəni kimbein ki kwili.

¹⁰ Yi kə a Muses nī nya nchi a, 'Kəksi ba wa bəh nih wa.' Wi chu dzaka tə a, 'Mi ka təyi ba wi nabə nih wi, bə wə wəmakami.'

¹¹ Ayakalə, mbein dzakaki fimbəin a, 'Mi kabə kanja fiə wi kə i gamti ba wi nabə nih wi yein, wi ka dza dzaka i ba wi nabə i nih wi a fiə fiwə kə Kəban,' yi num a fi si num lə fi Nyə.

¹² Mbein bum a wi ma chu fə gia yidəko i gamti ba wi nabə nih wi yein.

¹³ Mbein fəki yakadəin, fə ka gia yi Nyə fiəni chu gia yi kilələ kəm nəni kimbein ki tumi kə mbein laniki bəni yein. Gia yiduli chu num tə yə mbein fəki yaka."

*Fieŋ fiə fi bəkəliki mi
(Matio 15:10-20)*

¹⁴ Jisəs chu bəŋ mban wi bəni bə dzə, wi dzaka i bə a, "Mbein bəchi wəkəli gia yə mih dzakaki, ka mbein wəkə kə bindzəŋ.

¹⁵ Fieŋ fidəko mən i biŋ fiə fi kə i liə i mi wə fi num i jisi mi wiwə. Akə num fieŋ fiə fi bukuki i mi wə fi si jisi mi. [

¹⁶ Mi wə wi kanjaki bintuni i wəkə, wi wəkə.]"

¹⁷ Jisəs ka bee bəni bəwə, liə i dzu, bwa bu bə mban ka bikə i wi kəm ndi wiwə.

¹⁸ Wi chukuli i bə a, "Yaka mbein tə ka wəkə kiə dəkə a? Mbein kiəki kə a fiə fi bukuki i dzaka ki mi wə akə fi, fi si bəkəli mi wiwə a?

¹⁹ Yi num yakadəin, kəm fi si liə kə num i shəm yi mi wiwə wə, fi si shi num i tə wi wə, na ka fi fiəni buku." (Si Jisəs nī dzaka yakadəin, yi ka num a biəin bichi baiŋki lə).

²⁰ Ayaka wi chu tsə a ninshin bəh ndzaka a, "Akə fieŋ fiə fi bukuki i mi wə fi jisiki mi,

²¹ kəm fieŋ fiə fi bəkəli mi, fi nyəki dzəki i shəm yi wə. Fieŋ fiwə dzəki bəh biŋkwaka bichu i nəni ki mi wiwə wə ka nəni ki təkəlini, bəh ji, bəh i wə mi, bəh i dzo kpə mi nabə nyum mi,

²² bəh i bukuki bəh dzəkəh i biəin wə, chu nyi ntəkə, bəh i fəki kinyen, bəh i ghəkəki, bəh i ləkəki ja i bəni, ghanjsi gwu, bəh i yunji.

²³ Gia yichu yichi yələ kə yə yi jisiki shəm yi mi ka wi bəkəki."

*Shəm yə minjpaŋa widəko a num mi wi tumi nī jiə i Jisəs
(Matio 15:21-28)*

²⁴ Jisəs nī nyə fieŋ, tsə i kimbu ki tumi bi Taya wə bəh i bi Sidən. Si wi tsə fieŋ, liə i juŋ yidəko wə fieŋ nəki kən kə a mi widəko kələ i kiə a wi kə fieŋ. Ayakadəin, bəni kəbi i baan ki kiə kə a wi kələ fieŋ.

²⁵ Minjpaŋa widəko nī kələ fieŋ kin'waka kichu num i wain wi wi kpaŋni wə. Akisəka wi wəkə kəm Jisəs, ka tsə gbə i gvu yi wə.

²⁶ Minjpaŋa wiwə nī kə num mi wi Glik, a nī kəkə mi wi Ju. Bə nī bwə wi i Fənishia i tumi ki Silia wə. Si wi gbə yaka, ka tsa Jisəs a wi bwəli chinda wi ŋkpeli wiwə i wain wi wə.

²⁷ Jisəs chukuli i wi a, "Bēe ma bə yisi sən bwa, kəm yi mən chən i dzo dzein bi bwa i lə i biə."

²⁸ Minjpaŋa wiwə chukuli i wi a, "Akə ŋkən ba wun. Ayakalə, na biə si dzi lə biŋka biə bi si gbəyi i bwa kan."

²⁹ Jisəs ka dzaka i wi a, "Kəm bə nchukuli wa, wə kələ i tsəki mfia, chinda wi ŋkpeli wiwə bee lə wain wa."

³⁰ Minjpaŋa wiwə nyə ka tsəki i wi dzu, ka tsə yein wain wi nə i nanbein num chinda wi ŋkpeli wiwə buku lə i wi wə.

Jisəs fə kinchini ka wəkəki gia, dzaka

³¹ Jisəs nyə i kimbu ki Taya wə, tsə təli i Sidən ka chu təli i kimbu ki Tumi ki Jəfi wə, ka dzə buku i kinchwə kimbun ki Galili wə.

³² Ayaka bəni bədəko nī nyə dzə bəh mi widəko num kinchini i wi, mi wiwə kiə kə i dzaka. Ayaka bə tsa Jisəs a wi jiə kan yi i mi wiwə wə.

³³ Ayaka Jisəs dzo wi, bəh wi buku i mban kintəŋ. Wi jiə bwa bu bə kan i bintuni bi mi wiwə wə, chuh midziŋ ka kəm ləm wi mi wiwə yein,

³⁴ tseŋ bein, ka cham,^S dzaka i wi a, "Efata," yi num a, "Wəli."

³⁵ Ayaka bintuni bi mi wiwə ka wəli akisəka, ləm wi yanjsi, wi yisi i dzakaki na bindzəŋ.

³⁶ Jisəs ka kin i bəni bəwə a bə ki fūku kə i mi widəko. Ayakalə, si wi nī kin yakadəin, bə ka tsə a ninshin ninshin i fukuki tsəki yi.

³⁷ Dzaka ka wəm bəni na bəh ŋga. Bə dza ka dzakayiki a, "Jisəs kiəki lə i fə gia yichi na bindzəŋ. Wi fəki binchini biə bi wəkəki kə bi wəkə, biə bi dzakaki kə bi dzaka."

8

*Jisəs saŋa bəni bəchuku bənaa
(Matio 15:32-39)*

¹ A nī kə i kan yiwə wə, mban wi bəni widuli widəko juŋni. Yi nī num yaka bə kanja kə biəin bidzini, Jisəs bəŋ bwa bu bə mban dzaka i bə a,

² "Mih kwasiki lə nsheŋ i mban wi bəni bələ, kəm bə num bəh mih i kan yitali wə, maka bə dzi fieŋ.

‡ 7:16 Biŋwakti bikpu bidəko kanjaki kə kinjka ki 16 kələ.

§ 7:34 Jisəs ni cham ka kwasi num nsheŋ i mi wiwə wə.

³ Mih ka dzaka a bɔ tsaki i kikwili kibo wə bəh dzəŋ, ma bɔ ni tsə gbəyi i dzəh, kɔm bədəkɔ nyə i dzəh yi dɛəŋ wə”

⁴ Bwa bu bə mbanj chukuli a, “Yi kɔ i liə a mi kɔ i dzo faɪn bieɪŋ bidzini i fa chwa i saɲa bəni bələ yeɪŋ a?”

⁵ Wi ka bikə i bɔ a, “Mbeɪŋ kaŋaki chəkɔ yi bləd yi maiŋ?” Bɔ chukuli a, “Yi kɔ nanitanj.”

⁶ Jisəs ka dzaka a mbanj wi bəni bəwɔ nūmyi kuku. Bɔ shinumyi, wi ka dzo chəkɔ yi bləd yə nanitanj, nya kiyəŋni i Nyɔ, gbeyi nya i bwa bu bə mbanj a bɔ gaa i bɔ. Ayaka bɔ ka gaa.

⁷ Bɔ nɪ kaŋaki lə tə mibwəkɔni midəkɔ twesi. Wi dzo, nya kiyəŋni i Nyɔ, dzaka a bɔ gaa i bəni bəwɔ.

⁸ Mi wichi dzi fwuli. Bɔ ka juɲni biŋka biə bi nɪ bəsi, bi jikə káh nanitanj.

⁹ Bəni bə bɔ nɪ dzi a nɪ kɔ ka bəni bəchuku bənaa.

¹⁰ Wi ka bee bɔ kwɛ. Wi liə i ŋgwuki mə akisəkə bəh bwa bu bə mbanj ka nyə tsə i kimbu ki Dalmanuta wə.

Bəfalasi ka nənki a Jisəs chūsɪ gia yi dzaka kiwənni

(Matio 12:38-42; 16:1-4)

¹¹ Bəfalasi dza dzə i Jisəs, ka yisi i gukuliki bəh wi, dzaka a wi fə gia yə yi chusiki ŋga biə bi nyə i beɪŋ. Ayaka bɔ nɪ dzakaki yaka məmsi lə wi məmsini.

¹² Jisəs cham na bəh ŋga, ka dzaka a, “Ŋgəkɔ wələ nənki gia yə yi chusiki ŋga biə bi nyə beɪŋ i fə nə a? Mih fukuki ŋkɔŋ i mbeɪŋ a mih ni lansi chusi kə gia yidəkɔ i ŋgəkɔ wələ.”

¹³ Wi ka dza bee bɔ, fiəni liə i ŋgwuki mə, ka danj tsə i waka widəkɔ wəyaka wə.

Jisəs tafi bwa bu bə mbanj a bɔ tɔkniki kɔm nənɪ ki Bəfalasi bəh ki Heləd

(Matio 16:5-12)

¹⁴ Jisəs nɪ tsaki num bwa bu bə mbanj dali i dzo bləd, kaŋa shəŋ a chəkɔ yimu yə yi si baan i ŋgwuki mə.

¹⁵ Wi ka tɛfiki bɔ dzakayi a, “Mbeɪŋ tɔkniki, chu dzɔ jɔbi i dzəŋ yi Bəfalasi bəh yi Heləd.”

¹⁶ Bwa bu bə mbanj yisi i dzakaki a bɔ bɔ kɔm gia yiwɔ, dzakayi a, “Wi dzakaki gia yi dzəŋ yələ lə kɔm bukumbeɪŋ kaŋaki kə bləd.”

¹⁷ Jisəs kiə gia yə bɔ dzakaki kɔm yi, ka dzaka i bɔ a, “Kɔm nə mbeɪŋ dzakaki a mbeɪŋ kaŋaki kə bləd a? Yaka mbeɪŋ ka yeɪŋ kiə dəkə nabə i wəkɔ kiə gia yiwɔ a? Yaka mfi bimbeɪŋ ka weli dəkə a?”

¹⁸ Kɔm nə mbeɪŋ kaŋaki dzəkəh mbeɪŋ kɔbi i yeɪŋ di a? Mbeɪŋ kaŋa bintuni kɔbi i wəkɔ gia kɔm nə a? Mbeɪŋ kɔbi tə i kwakaki gia kɔm nə a?

¹⁹ Jɔbi wə mih ni gbeyi chəkɔ yi bləd yə yite, bəni bəchuku bəte dzi fwuli, mbeɪŋ ni juɲni

biŋka biə bi ni bəsi bi jikə káh yimainj a?” Ayaka bɔ ka chukuli a, “Jɔfi ntso yifa.”

²⁰ Wi ka chu bikə, “Kɔm bə chəkɔ yə nani-tan bəni bəchuku bənaa si dzi, mbeɪŋ si juɲni biŋka biə bi si bəsi bi jikə káh yimainj a?” Ayaka bɔ ka chukuli a, “Nanitanj.”

²¹ Wi ka bikə i bɔ a, “Yaka mbeɪŋ keɪŋki maka mbeɪŋ wəkɔ kiə gia yiwɔ a?”

Jisəs weli dzəkəh yi kifəkə i tumi ki Besayda wə

²² Jisəs bə bwa bu bə mbanj danj buku i Besayda, bəni bədəkɔ dzə bəh kifəkə kidəkɔ i wi ka tsaki a wi kəm shəŋ wi a bəh kaŋ ka wi bənih.

²³ Jisəs kaŋa wi i tseɪŋ wə ka dzo buku bəh wi i kwili kintəŋ. Wi chuh midziŋ i dzəkəh yi wə, jiə kaŋ i wi wə ka bikə i wi a, “Wə yeɪŋ lə fiɛŋ fidəkɔ a?”

²⁴ Ayaka kifəkə kiwɔ giŋsi dzəkəh i beɪŋ, tseɪŋ di ka dzaka i wi a, “Mih yeɪŋ bəni bɔ num aka keɪŋ bɔ nyani.”

²⁵ Jisəs chu jiə kaŋ i dzəkəh yi mi wiwɔ wə, mi wiwɔ tseɪŋ lə tulululu, dzəkəh yi baɪŋ, wi ka yeɪŋki bieɪŋ bichi na bindzəŋ.

²⁶ Jisəs ka dzaka i wi a, “Kwɛ dzu, asi wə tsaki kiə wə ki fiəni lə kə i kwili wə.”

Bitə fuku baɲsi a Jisəs kɔ Kimbwili wə Nyɔ ni kaka

(Matio 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisəs bəh bwa bu bə mbanj nyə feɪŋ ka nyaniki taliki i kidi ki Kaysalia Filibi wə. Si bɔ nɪ tsaki i dzəh, wi bikə i bɔ a, “Bəni dzakaki a mih kɔ ndə?”

²⁸ Bɔ chukuli i wi a, “Bəni bədəkɔ dzakaki a wə kɔ Jɔn Njulibəkɔ, bədəkɔ a Elaja, bədəkɔ dzaka a wə kɔ mi wi ntum wi Nyɔ widəkɔ.”

²⁹ Wi ka fiəni bikə i bɔ a, “Mbeɪŋ dzakaki yimbeɪŋ a mih kɔ ndə?” Bitə chukuli a, “Wə kɔ Kimbwili wə Nyɔ nɪ kaka.”

³⁰ Jisəs ka kiŋ a bɔ ki məm kə i fuku yi i mi.

Jisəs dzaka kɔm ŋkaiŋni yi kpi yə wi bi kpi

(Matio 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Wi ka yisi i laniki bwa bu bə mbanj dzaka kɔm gwu yi a, “Mi wə yeli wi kɔ Waiŋmi kaŋaki i bi yeɪŋ bəŋgəkə bəduli, ma bəni bə bɔ sakaki tumi bəh bəti mɛfə gia bəmbum bəh bəni bə bɔ laniki bəŋchi bə Nyɔ bɔ bi nənɪ wi. Bɔ bi wə wɪ, i kaŋ yitali wə Nyɔ bi fiəni dzasi wi i kpi wə.”

³² Wi nɪ fuku baɲsi gia yələ i bwa bu bə mbanj nshin. Bitə ka dzo wi, bɔ wi baka gwu, wi ka yisi i yaliki i wi i gia yiwɔ wə.

³³ Jisəs fiəni gwu, tseɪŋ bwa bu bə mbanj, wam kaŋyi Bitə dzaka i wi a, “Fiəni mih cheɪŋ Satan! Wə yeɪŋki gia ka mi wiwə. Wə yeɪŋki ka si Nyɔ yeɪŋki.”

³⁴ Ayaka wi ka bəŋŋ mbanj wi bəni bəh bwa bu bə mbanj, dzaka i bɔ a, “Na ndə wə wi nənki i biəliki mih, wi kaŋaki i nənɪ gwu yi, i giŋ kintasi ki i biəliki mih.

³⁵ Mbeinj klæki a mi wə wi təkniiki bəh nōni ki wi klæki a wi bi laksiki num laksini. Ayakalə, mi wə wi laksi nōni ki kōm mih bəh kōm ntum wi ndzōjni, wi keinj si jia num jiani.

³⁶ Bə ka jujni na mbi wələ wichi ka nya a mi dzi, wi num i ni laksi nōni ki, ma mbee wiwō ni numki na nə a?

³⁷ Fienj fia mi kō i tainj fwu wi yeinj akō nə a?

³⁸ Mbeinj klæ a mi kabə ngəmmi i biali mih bəh gia yinj i ngōkō wichu wələ kintənj wə wi kō aka bəni bə bō təkliki i binj, wi klæki a mi wə yeli wi kō Wainjmi bi bənj ngəmmi lə tə bəh wəmakā mi i jōbi wə wi bi fiāni dzəkī i mbum bi wə, biā bi kō bi Ba wi bəh bəchinda bə Nyō bə baijnī."

9

¹ Jisōs chu dzaka i bō a, "Mih fukuki njōnj i mbeinj a, bəni bədōkō kələ fə bō kōbi i bi musi kpi maka bō yeinj njun bi Nyō bi dzə bəh nga bi."

*Gwu yi Jisōs dza kwuni
(Matio 17:1-13; Luk 9:28-36)*

² Asi kanj nī tsə yisō, Jisōs dzə Bitā bəh Jem bəh jōn bəh bō yaka tsə i njkwunj wi dənj widōkō beinj, ka numki feinj a bō bō. Bō dzaka a bō tseinj, yeinj num kimbwōsi ki kwuni i bō nshinj,

³ bəmbunj i gwu yi wə fuku njwanji na tsə si mi kō i wōkō fə kuku a wi baij yaka.

⁴ I feinj wə bō dza yeinj num Elaja bəh Muses təkali tumbuku i bō nshinj, ka dzakaki bō bəh Jisōs.

⁵ Bitā dza təkali dzaka i Jisōs a, "Tikwili, yi si ndzōnji lə a bukumbəinj numki fə. Bee ma buku maa bintanj bitali, kidōkō num njka, kidōkō num ki Muses, kidōkō num ki Elaja."

⁶ Wi nī dzakaki yakadəinj kōm ndzanj nī kō bi kwa bō na bəh nga wi chu kiə kə gia yə wi kō i dzaka.

⁷ Asi wi dzaka yakadəinj, bikwu dza dzə baanj bō, ja dzaka dzə i bikwu biwō kintənj a, "Wələ kō Wainj wunj, wi num shōm yinj. Mbeinj wōkōki num i wi."

⁸ Bō dzaka a bō tseinj na chu yeinj i bəni bəwō wə, yeinj num a Jisōs shənj.

⁹ Si bō nī nyə i njkwunj wiwō beinj ka shiki dzaki, Jisōs kinj i bō a kiə bō ki fūku kə gia yə bō yeinj i mi, maka mi wə yeli wi kō Wainjmi dza i kpi wə.

¹⁰ Bō wōkō yakadəinj ka jia yi a bō shōm, ka dzakayiki a bō bō, ayakalə ndzaka wələ kōm ndza wi kpi chusiki a nə.

¹¹ Bō ka dza bikə i Jisōs a, "Akō kōm nə wə bəni bə bō laniki bənchi dzakaki a Elaja kanjaki i bi yisi dzə i Kimbwili wə Nyō nī kaka a?"

¹² Jisōs chukuli i bō a, "Akō njōnj, Elaja kanjaki i bi yisi dzə i keinj si gia yichi a yi fiāni num asi yi nī kō. Ayakalə, akō kōm nə bə nī

nyaka a mi wə yeli wi kō Wainjmi kanjaki i bi yeinj bəngakə bəduli, ka bəni mənji wi a?"

¹³ Ayakalə, mih fukuki i mbeinj a Elaja dzə lə, ayaka bəni fə a gia yə bō kanjaki bəh wi. Yi num asi bə nī nyaka kōm wi."

*Jisōs bwili kinj'waka kichu i wainj widōkō wə
(Matio 17:14-21; Luk 9:37-43a)*

¹⁴ Jōbi wə Jisōs bəh bwa bu bə mbanj bə nī shi dzə buku i bwa bu bə mbanj bədōkō bə wə, yeinj mbanj wi bəni wimbun num wi fiāli banji bō, bəni bədōkō bə bō nī laniki bənchi bə Nyō gukuli bəh bō.

¹⁵ Akisəkə asi mbanj wichi nī yeinj Jisōs, təkali nalə ka seinj a bō bəchi, yōkō tsə i bōnih i wi.

¹⁶ Wi bikə i bō a, "Mbeinj gukuliki kōm nə?"

¹⁷ Mi widōkō i mbanj kintənj chukuli wi a, "Mi wi lanini, mih si dzə bəh wainj wunj i wō, kōm kinj'waka kidōkō kō i gwu yi wə, num ki fə wi, wi chu kinchini.

¹⁸ Kinj'waka kiwō si chufi lə wi i kuku, bifu ka bukuki i dzaka ki wə wi dzi jənj, wi dza ləkə kōbi i chu ngwunj. Mih ka dzaka a bwa ba bə mbanj bwili kinj'waka kiwō, bō mōmsi wōkō mən."

¹⁹ Jisōs wōkō yakadəinj, dzaka i bō a, "Jōj! Ngōkō wələ wi keinjki maka wi jia shōm i Nyō. Mih kō num bəh mbeinj i tsə buku dəinj a? Mih nī kanja shōm bəh mbeinj i tsə buku dəinj na? Mbeinj dzə nyā wainj wiwō i mih fə."

²⁰ Bō ka dzə dzə bəh wainj wiwō i Jisōs. Si kinj'waka kiwō yeinj Jisōs, ka chufi wainj wiwō akisəkə wi gbō i kuku ka jwōki feinj, bifu buku i dzaka ki wə.

²¹ Jisōs bika i tii wainj wiwō a, "Gia yələ nī yisi wi yibwinj na?" Wi chukuli a, "Yi nī yisi wi, wi keinj a wainj.

²² Kinj'waka kiwō si dza chufi lə wi i gbuku wə i jōbi jōbi wə bəh i mwi mə lansi nən a bəkəli wi. Wō kabə num i fə gia, mntee, wō kwāsi nsheinj i buku, wō gāmti buku."

²³ Jisōs bika i wi a, "Yaka mih kələ i fə gia yidōkō a? Gia yichi kanjaki lə dzah i mi wə wi jia shōm."

²⁴ Akisəkə tii wainj wiwō ka wam bəh nga a, "Mih jia shōm i Nyō. Fə ma mih jia tsə yaka."

²⁵ Jōbi wə Jisōs nī yeinj a mbanj wi bəni yōkōki jujniki dzaki i wi wə, wi wam kanji kinj'waka ki njkəli kiwō dzaka i ki a, "Wō, kinj'waka ki njkəli kələ ki fəki a wainj wələ ma dzakaki chu wōkō kə tə gia, mih dzakaki i wō, bōku i wainj wələ wə, wō tsāki. Kiə wō bi ma fiāni līa i gwu yi wə."

²⁶ Ayaka kinj'waka kiwō wam bəh nga, chu chufi lə wainj wiwō i dzəh yichu wə, ka buku i gwu yi wə. Wi ka nō i kuku ka kinjpili ki mi. Si bəni bəduli yeinj yakadəinj, ka dzakaki a, "Wi kpi lə."

²⁷ Jisōs ka kanja wi i tseinj wə ginji wi, wi dza num i beinj.

²⁸ Jisəs bəh bwa bu bə mbanj ka tsə liə i dzu, bə bikə i wi i jum wə jum wə a, “Akə kəm nə wə buku si mamsi wəkə mən i bwili chinda wi nkpele wiwə a?”

²⁹ Wi chukuli i bə a, “Fieŋ fiə fi kə i bwili nkajni wi chinda wiwə kə a ntsa shən. Fieŋ fidəkə chi chi mən i bwili.”

*Jisəs chu dzaka kəm bə kpi yə wi bi kpi
(Matio 17:22-23; Luk 9:43b-45)*

³⁰ Bə nyə feiŋ tsə dzəh i Galili, Jisəs kən kə a mi widəkə kiə di biə bə kə,

³¹ kəm wi nī nyaniki tsaki wi lani tsə bwa bu bə mbanj. Wi nī laniki bə a bəni bi nya lə mi wə yeli wi kə Wainji i kanj yi bəni a bə wə wi. Bə ka bi wə wi, ma a bi numki i kanj yitali wə, wi bi dza i kpi wə.

³² Si wi dzaka yakadəiŋ, bə naki wəkə kiə kə gia yə wi dzakaki ayakalə, bə ka lwaki i bikə.

*Mi wimbun kə ndə a?
(Matio 18:1-5; Luk 9:46-48)*

³³ Bə dzə buku i Kafanaum, i jobi wə wi liə num i dzu wi bikə i bə a, “Mbein si gukuliki i dzəh a nə?”

³⁴ Bə kpichumi mən, kəm bə nī nyaniki i dzəh gukuli a bə bə a, mi wimbun i bə kintəŋ kə ndə a.

³⁵ Jisəs num kuku, bəŋ bə bəchi jwəfi ntsə bəfa, dzaka i bə a, “Mi wə wi nəŋki i num mi wi ninshin, wi kanjaki i dzəkə gwu yi ka mi wi jum wə bəh ka mi wə wi nəmki i bəni bəchi.”

³⁶ Si wi dzaka yakadəiŋ, ka dzə wainj wi nchinj təm i bə kintəŋ, ka chu giŋ kumi wi i tseŋ yi wə ka dzaka i bə a,

³⁷ “Mi wə wi dzə wainj wələ kəm bəh yeli wun, yaka wi dzə num mih. Mi wə wi dzə mih, wi ka dzə dakə num mih, wi dzə num mi wə wi faan mih.”

*Mi wə wi jwəki kə wə, yaka wi tobiki lə wə
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Jon dzaka i wi a, “Mi wi lanini, buku si yeiŋ mi widəkə wi bwili bəchinda bə nkpele i bəni wə i yeli wə wə, buku ka kanji wi, kəm wi kəkə mi wibuku wi mbanj widəkə.”

³⁹ Jisəs ka chukuli i bə a, “Kiə mbein ki chf kə wəmakə mi. Mbein Kiə a mi wə wi fəki gia yi kanjini bəŋ num yeli wun, wi kəkə i chu dzakaki gia yichu kəm mih.

⁴⁰ Mi kabə jwəki kə bukumbein, yaka wi tobiki lə bukumbein.

⁴¹ Mih fukuki nkən i mbein a, na ndə wə wi nya na bwam wi mwil i mbein i mu i yeli wun wə, bəh kəm tə a mbein kə bəni bə Klistus, wəmakə mi kəkə i bi laksi mmakti wi.”

*Gia yə yi kə i fə a bəni fəki chu
(Matio 18:6-9; Luk 17:1-2)*

⁴² Jisəs ka chu dzaka a, “Na ndə wə wi fə a wainj wimu i mbanj wi bwa bəŋ bələ kintəŋ bə jiə shəm yibə i mih fə chu, ma yi ndzənki a bə shū shəŋsi nəkə wimbun i makə ki wəmakə mi wə, bə chini shf wi i kinchwə kimbun wə.

⁴³⁻⁴⁴ Yi chu num a, tseŋ ya kabə fəki a wə fə chu, wə tainj bwili tseŋ yiwə. Yi ndzənki a wə liə i nən i kə ki bi tsə kaa kə bəh tseŋ yimu, kəbi a wə kanjaki tseŋ yichi bə num i bi lə wə i gbuku wimbun wə, wi kəbi i bi nyumi.*

⁴⁵⁻⁴⁶ Gbu wa kabə fəki a wə fə chu, wə tainj bwili gbu wiwə. Yi ndzənki a wə liə i nən i kə ki bi tsə kaa kə bəh gbu wimu, kəbi a wə kanjaki gbu yichi bə num i bi lə wə i gbuku wimbun wə.

⁴⁷ Dzəkəh wa kabə fəki a wə fə chu, wə kəmbwili dzəkəh wiwə. Yi ndzənki a wə liə i nkun bi Nyə wə bəh dzəkəh wimu, kəbi a wə kanjaki dzəkəh yichi, bə num i bi lə wə i gbuku wimbun wə.

⁴⁸ Di biələ kə num n'yin yə yi si kpiyi kə num feiŋ dzi bəni, gbuku wə wi si nyumi kə num feiŋ fisi bə.

⁴⁹ Mbein Kləki a gbuku bi kəmki mi wichi asi bə si fianji fieŋ bəh nkaka.

⁵⁰ Nkaka kə fieŋ fi ndzənki, ayaka yi ka laksi njwəŋni bi bə kə i chu fə na dəŋ ka yi chu fiəni njwəŋki a? Mbein numki aka nkaka yə yi njwəŋki, mbein num bəh bəni i mbəŋni wə.”

10

*Kəm nkən wi minjpaŋa
(Matio 19:1-12; Luk 16:18)*

¹ Jisəs dza feiŋ, tsə i kimbu ki tumi ki Judea wə, dan Bəkə yi Jədan ka tsə i kiwun. Mbanj wi bəni ka chu juŋniki dzəkə i wi kpən, wi ka laniki bə asi wi nī shiki wi lani.

² Bəfalasi dza dzə i mamsi wi, ka bikə i wi a, “Nchi bumki lə a mi kələ i kəŋŋ kpə wi a?”

³ Jisəs fiəni bikə tə i bə a, “Muses nī nya nchi a mbein fəki dəŋ a?”

⁴ Bə chukuli a, “Muses nī kə wi bēe a mi kələ i bee kpə wi. Jobi wə wi bee, wi nyaka kinwakti ki chusi a ngain bee wi, wi nyā i wi.”

⁵ Jisəs chukuli i bə a, “Akə kəm kifwu kimbein kiləkəli ka Muses nyaka nchi wələ i mbein.

⁶ Ayakalə, a nī kə i kin'yisi ki mbi wə Nyə nī maa num minyuku bəh minjpaŋa. Si wi maa yakadəŋ ka dzaka a,

⁷ Akə kəm yələ minyuku bi bēe ba wi bəh nih wi wi chifni bəh kpə wi,

⁸ ayaka ma bə bəfa bi fiəni num i mi wimu wə.’ Ayakadəŋ, bə bi chu num kə ka bəni bəfa, bə bi numki i mi wimu.

⁹ Yi kə a, fieŋ fiə Nyə kə wi chinjini lə, kiə mi bi məm kə i gāli.”

* 9:43-44 + Binwakti bikpu bidəkə kə num bə kpeŋsi fa chu kpeŋsi tə i jum wə kəm 46 a, “Di biələ kə num n'yin yiwə chu kpiyi kə dzi bəni feiŋ, ayaka gbuku chu num feiŋ nyumi kə.”

¹⁰ Jɔbi wə Jisəs bəh bwa bu bə mbanj ni kɔ dzu, bɔ chu bikə i wi kəm gia yiwə.

¹¹ Wi chukuli i bə a, “Na ndə wə wi bee kpə wi ka dzo widəkə, yaka wi fə chu i kpə wi i nɔki bəh minjkanja widəkə.

¹² Minjkanja ka buku nyuwi, tsə dzo minyuku widəkə, yaka wi fə chu, i tsə nɔki bəh minyuku widəkə.”

Jisəs jiə kimbəinsi i bwa bənchinj wə
(Matio 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bəni nɔ dza ka dzəkɔ bəh bwa i Jisəs a wi kəm bə a bəh kanj, bwa bu bə mbanj kabə kanyɔ bə.

¹⁴ Jɔbi wə Jisəs nɔ yein yakadəin, shəm bəkɔ wi, wi dzaka i bə a, “Mbeinj bēe ma bwa bəwə dzəkɔ i mih wə, kiə mbeinj ki chɪ kə bə, kəm nkunj bi Nyɔ kɔ num i bəni ka bələ.

¹⁵ Mih fukuki nkunj i mbeinj a, mi wə wi ka dzo dəkə nkunj bi Nyɔ ka wainj wi nchinj wələ, wi mənɔ i bi liə i bi wə.”

¹⁶ Si wi dzaka yakadəin, dzo kumi bə, jiə kanj i bə wə, bəinjsi bə.

Jisəs bəh tii kpə
(Matio 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jisəs dza a ngainj nyə wə, mi widəkə yəkɔ dzə tum binyu i wi nshinj ka dzaka a, “Mi wi Lanini, wə wə wə kɔ mi wi ndzɔnɔni, gia yə mih kanjaki i fə ka mih ni kwati nɔni kə ki bi tsə kaa kə kɔ na nə a?”

¹⁸ Jisəs chukuli i wi a, “Wə bɔɔnj mih a mi wi ndzɔnɔni kəm nə? Mi widəkə kəkə wə wi ndzɔnɔki. A kɔbi a Nyɔ shənj wə wi ndzɔnɔki.

¹⁹ Ntə wə kiəkɔ lə bənchi bə Nyɔ bə bɔ dzakaki a, ‘Kiə wə ki wɔɔ kə mi, kiə wə ki nɔ kə bəh kpə mi, kiə wə ki chwɔ kə, kiə wə ki bēen kə nsaka wi ntəkə, kiə wə ki fə kə kimfikili, bəh wə a wə kɔksi ba wa bəh nih wa?”

²⁰ Mi wiwə chukuli i Jisəs a, “Mi wi lanini, bənchi bələ bəchi kɔ num mih nɔ jiəkɔ lə bɔ i yisi si mih nɔ keinjki wainj wi sumi.”

²¹ Jisəs bwanj dzəkəh i wi wə lə tulululu, kanj wi, ka dzaka i wi a, “Fienj fidəkə baanj fimu fiə wə keinjki i fə. Tsə tənɔni bieinj bia bichi biə wə kanjaki, ma wə gaa kpə wiwə i bəni bə kifuu, ka wə bi kwati mbum num i tumi ki beinj wə. Wə ka fə yakadəin, wə dzə bɔlɔli mih.”

²² Si Jisəs dzaka yakadəin, mi wiwə wəkə yaka shi wuunj wi i funj, wi fiənɔni gwu ka tsəkɔ num a nsheinj nsheinj, kəm wi nɔ kanjaki lə mbum nalə.

²³ Jisəs dza fiənɔni gwu tseinj tali bwa bu bə mbanj, dzaka i bə a, “Yi ləkəkɔ lə na bəh nɔgi a bəni bə kpə i bi liə i nkunj bi Nyɔ wə.”

²⁴ Ndzaka wiwə fumsi bwa bu bə mbanj, Jisəs ka chu dzaka i bə a, “Bwa bənj, yi ləkəkɔ lə na bəh nɔgi a mi* i liə i nkunj bi Nyɔ wə!

²⁵ Yi bɔnikɔ alə i kikum i liə i dzənɔni yɔ nsala wə, tsə si mi wi kpə kɔ i liə i nkunj bi Nyɔ wə.”

²⁶ Bə wəkə yaka, yi fumsi bə na bəh nɔgi, bə ka dzakayiki a bə bə a, “Aka bə num yaka, ma ndə bi bəinj a?”

²⁷ Jisəs fiənɔni tseinj bə lə, ka dzaka i bə a, “Yələ ləkəkɔ alə i mi wiwəm, ayakalə i Nyɔ gia yidəkə kəkə yə yi ləkəkɔ i wi.”

²⁸ Bitə ka dza dzaka i Jisəs a, “Tsəin, buku bee bieinj bichi ka biəlɔli wə.”

²⁹ Jisəs chukuli i wi a, “Mih fukuki nkunj i wə a, Mi kəkə wə wi bee junj yi, nabə bwa bə nih wi, nabə jəmi yi, nabə nih wi, nabə ba wi, nabə bwa bu, nabə khə wi, a wi bee kəm mih bəh kəm ntum wi ndzɔnɔni wi Nyɔ,

³⁰ a wi bi num wi kanja kə júnj bəh bwa bə nih wi, bəh jəmi yi, bəh nih wi, bəh bwa, bəh kikha kinjani gbi tsə si wi nɔ kanjaki. Ayaka bəni bi bwanjki lə gvu tə i wi cheinj, i jɔbi wi dzənɔni wə, wi bi kwati nɔni kə ki bi tsə kaa kə.

³¹ Ayakalə, bəni bəduli bə bə kɔ i ninshinj i liə bi numki num i jum wə, bəduli bə bə kɔ i jum wə i liə bi numki num i ninshinj.”

Jisəs chu dzaka i kinjani kitali wə kəm kpi yi

(Matio 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Jisəs bəh bwa bu bə mbanj ka chu dza kwa dzəh, ka yakaki tsəkɔ i Jelusalem wi tsə i ninshinj. Ayaka bwa bu bə mbanj num bəh nkainjyi. Bəni bə bə nɔ biəlɔli wi tə bə lwa. Jisəs chu dzo bwa bu bə mbanj bə jwəfi ntso bəfa bəh bə baka gwu wi fuku i bə gia yə yi ni num bəh wi.

³³ Wi dzaka i bə a, “Mbeinj wɔkɔli, bukumbeinj si yaka tsə i Jelusalem, bə num i tsə nya mi wə yeli wi kɔ Wainjmi i kanj yi batii mfə gia bambum bəh bəni bə bə laniki bənchi bə Nyɔ, bə ni saka təinj nsaka wi a bə wɔɔ wi, ka bə nya i kanj yi tumi wə,

³⁴ ayaka bə ni tɔyi wi, chuhyi midzinj i gwu yi wə, bə tweinj wi, bə wɔɔ wi, a bi ka num i kanj yitali wə, wi bi dza i kpi wə.”

Jem bəh Jɔn nywa biŋgbəkə bimbun i Jisəs
(Matio 20:20-28)

³⁵ Jem bəh Jɔn bə bə nɔ kɔ bwa bə Sebidə, dza dzə yeinj Jisəs ka dzaka i wi a, “Mi wi lanini, gia yidəkə kələ yə buku nənki a wə fə i buku.”

³⁶ Wi bikə i bə a, “Mbeinj nənki a mih fə nə i mbeinj?”

³⁷ Bə chukuli a, “Buku nənki a jɔbi wə wə bi numki i mbun bia wə, ma buku bi num i biŋgbəkə bimbun wə, mi widəkə i tseinj ya yiləkəli wə, widəkə i yi kimiakə wə.”

³⁸ Jisəs chukuli i bə a, “Mbeinj kiəkɔ kə gia yə mbeinj bikəkɔ. Mbeinj kolə i bi mu bwam wi ngəkə wə mih bi mu, nabə i liə i nkainjmi wi ngəkə wimbun wə mih bi liə yeinj a?”

³⁹ Bə chukuli a, “Buku kolə i fə.” Jisəs dzaka i bə a, “Mbeinj kolə i mu bwam wi ngəkə wə

* 10:24 Biŋgwakti bikpu bidəkə kanjaki i di biələ wə a, “Mi wə wi kɔ wi jiə mfii bi i mbun wa...”

mih ni mu, bəh i liə tə i nkaiŋni wi ngəka wimbun wə mih bi liə yeiŋ,

⁴⁰ ayakalə i shinum i kimbu kəŋŋ ki tseiŋ yilakəli wə nabə i yi kimiəkə wə a kəkə di biŋ i nya i mi. Di biwə kə i bəni bə, bə nī keiŋsi di biwə i bə.”

⁴¹ Jobi wə kiŋka ki bwa bə mbanj bə Jisəs bə jwəfi bə nī wəkə kəm gia yiwə bəksi tə i Jem bəh Jən.

⁴² Jisəs bəŋŋ bə bəchi, ka dzaka i bə a, “Ntə mbeiŋ kiəkə lə a bəni bə bə sakaki kitumi ki bəni bədəkə si yaka num i bəni bəbə bein, bəni bəmbun bəbə chusi nga bibə i bə bein a?”

⁴³ Yəmakə kaŋaki kə i numki yakadəin i mbeiŋ kintəŋ. Mi wə wi nənki i num mi wimbun i mbeiŋ kintəŋ wi kaŋaki i nūm wə wi nōmki num nōmni i mbeiŋ.

⁴⁴ Mi wə wi nənki i num mi wi ninshin i mbeiŋ kintəŋ, wi kaŋaki i nūmki mfa wi mi wichi.

⁴⁵ Mbeiŋ kləki a mi wə yeli wi kə Waiŋmi nī ka dzə dəkə a bə nōmki i wi. Wi nī dzə i nōmki i bəni, i nya nōni ki ka n'yeliŋ i yeliŋ bəni bəduli i kpi wə.”

*Jisəs weli dzəkəh yi Batimayus
(Matio 20:29-34; Luk 18:35-43)*

⁴⁶ Bə nyani tsə buku i kwili wi Jeliku wə. Jobi wə Jisəs nī nyəki feiŋ bəh bwa bu bə mbanj bəh mbanj wi bəni wimbun, kifəkə kidəkə shi num a dzə kpəŋ nywa biein, yeli wi num Batimayus, waiŋ Timayus.

⁴⁷ Jobi wə wi si wəkə a akə Jisəs wi Nasali, wi yisi ka wamki bəh nga a, “Jisəs, waiŋ Nkun Debit kwəsi nsheiŋ i mih.”

⁴⁸ Bəni bəduli dza yisi i kanyi wi dzaka a wi bāŋ. Ayakalə, wi chu fiəni wam na bəh nga a, “Waiŋ Nkun Debit kwəsi nsheiŋ i mih.”

⁴⁹ Jisəs ka num, ka dzaka a bə bəŋŋ wi. Bə bəŋŋ kifəkə kiwə, ka dzaka i wi a, “Kāŋa sham, dzə bein, wi bəŋŋki wə.”

⁵⁰ Kifəkə kiwə ka saka baa mbun i gwu yi wə lə i kuku, saka dza bein tsə i Jisəs wə.

⁵¹ Jisəs bikə i wi a, “Wə nənki a mih fə nə i wə a?” Kifəkə kiwə chukuli a, “Mi wi Lanini, mih nənki i yeiŋki biein.”

⁵² Jisəs ka dzaka i wi a, “Wə tsə mfia. Shəm yə wə jia i mih fə wə bəniŋ.” Akisəkə dzəkəh yi baiŋ wi ka yeiŋki biein, ka biəliki Jisəs i di biə wi nī tsəki.

11

Bə dzə Jisəs i Jerusalem ka nkun

(Matio 21:1-11; Luk 19:28-40; Jən 12:12-19)

¹ Jisəs bəh bwa bu bə mbanj ni kəmsiki tsəki i Jerusalem, bə keiŋ num kəmsi tsə i kwili wi Betfajə bəh bi Betani wə biə bi

kəmsiki tsəki i nkun wi Keiŋ yi Olif wə, wi ka faan bwa bu bə mbanj bədəkə bəfa,

² dzaka i bə a, “Mbeiŋ tsə i kwili wi ninshin wəyaka wə. Jobi wə mbeiŋ ni liəkə tsəki feiŋ akisəkə, mbeiŋ ni yeiŋ lə waiŋ njakas num bə shu, maka mi num yaka yeiŋ bein, mbeiŋ shwāli dzə bəh yi fa.

³ Mi widəkə ka bikə a mbeiŋ shwaki yi kəm nə a, mbeiŋ chukuli a Bah kaŋaki lə nōm bəh yi, a wi ki fiəniki dzaki lə bəh yi a liə liə.”

⁴ Bə ka nyə tsə yeiŋ yi num bə shu i fifiŋə i dzəh kpəŋ. Ayaka bə ka shwaki.

⁵ Si bə nī shwaki waiŋ njakas wiwə bəni bədəkə bə bə nī kə feiŋ bikə i bə a, “Mbeiŋ fəki nə yaka?”

⁶ Bə ka fuku i bə gia yə Jisəs si dzaka. Bəni bəwə ka bee yi bə nyə bəh yi.

⁷ Si bə nī dzə bəh yi i Jisəs, jia bəmbun bəbə i njakas yiwə bein, Jisəs ka yaka.

⁸ Bəni bəduli ka təkəki tsəki bəmbun bəbə i dzəh, bədəkə fakayi cha yi keiŋ yi chwa, təkə tə i dzəh.

⁹ Bəni bə bə nī tsəki i Jisəs nshin bəh bə bə nī biəliki i jum wə wili a, “Lilili, kiŋkəksi kə Nyə wə ɔɔ! Nyə lə kimbiŋsi ki i mi wə wi dzəki i yeli wi Bah wə ɔɔ Lilili.*

¹⁰ Nyə lə kimbiŋsi ki i nkun bi wə tii wibuku wə Debit wə wi si dzə lə! ɔɔ, kiŋkəksi kə i Nyə wi bein wə Eeee!”

¹¹ Jisəs tsə buku i Jerusalem, liə i juŋ yi fəni yi gia wə, jobi wə wi nī tseiŋ tali si gia yichi kə. Si a nī kə asi num i fiŋjəbi wi ka fiəni bəh bwa bu bə mbanj bə jwəfi ntə bəfa tsə i Betani.

*Jisəs liŋ kpeiŋ widəkə
(Matio 21:18-19)*

¹² Chəkə buku wə Jisəs bəh bwa bu bə mbanj nyə i Betani chu tsə i Jerusalem, ayakalə dzəŋ wə wi.

¹³ Wilə dzəkəh yeiŋ kpeiŋ wi fig widəkə wi num nanu, kidzeni num yeiŋ nalə num bə si dzi lə mitam miwə.† Wi ka tsə buku feiŋ i yeiŋ a yuwidəkə ngaiŋ kolə kwati fiəŋ yeiŋ i dzi. Wi ka tsə buku feiŋ nəkə yeiŋ kə fiəŋ yeiŋ wə, yeiŋ shəŋ a kidzeni yeiŋ, kəm a nī kəkə jobi wə mitam si wum yeiŋ.

¹⁴ Wi ka dzaka i kpeiŋ wiwə a, “Kiə mi bi ma chu lansi dzi fiəŋ i wə wə.” Si wi dzaka yakadəin bwa bu bə mbanj wəkə yi.

*Jisəs kəŋŋ bwili bəni bə shi i juŋ yi fəni yi
gia yi Nyə mə*

(Matio 21:12-17; Luk 19:45-48; Jən 2:13-22)

¹⁵ Si bə tsə buku i Jerusalem, Jisəs tsə liə i təkə wi juŋ yi fəni yi gia mə yisi ka kəŋŋki bəni bə bə nī taŋniki bəh bə bə nī taŋki biein, beŋsi biban biə bəni nī kwuniki kpə yeiŋ, bəh biŋgbəkə bi bəni bə bə nī taŋniki bibumi.

* 11:9 Lilili wəle kə i jə yi Glik wə a “Hosanna”. † 11:13 Bə bəŋŋki kpeiŋ wiwə i jə yi nkali wə a “fig”.

¹⁶ Wi naki bum ka a mi kolə i ginj fiəŋ i tsə danši bəh fi i təkə wi fəni wi gia wə.

¹⁷ Wi ka laniki bə dzaka a, “Ntə bə kə bə nyaka a, Nyə dzakaki a, ‘Junj yinj kə bə bi bəŋki a junj yi tsani i mbi wichi a?’”

Mbein ka fiəni yi a yi chu taa wi bəji.”

¹⁸ Batii mfə gia bəmbum bəh bəni bə bə nī laniki bənchi bə Nyə wəkə yi ka nənki dzəh i wəw wi. Bə ka lwaki wi kəm mbanj wi bəni nī wəkəliki nlani wi wəkə ndzəŋni nalə.

¹⁹ Asi fiŋəbi nī dzə, Jisəs bəh bwa bu bə mbanj buku i kwili kintəŋ.

Nlani wə wi bukuki i kpein wə Jisəs nī linj (Matio 21:20-22)

²⁰ Si Jisəs bəh bwa bu bə mbanj nī buku ka ghaniki kinchəŋəchəŋə, bə yein kpein wiwə num wi kpiyi lə wichi shi buku i gaŋj wə.

²¹ Bitə ka kwaka gia yə yi nī num, ka dzaka i Jisəs a, “Mi wi Lanini, yein kpein wə wə nī linj si wi kpiyi a.”

²² Jisəs chukuli i bə a, “Mbein jlə shəm i Nyə.

²³ Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, mi ka dzaka i ŋkwəŋ wələ a, ‘Muku gwu ya fa tsə gbə i kinchwə kimbum wə’, Wi ka dzakaki yakadəin məŋni kə yi i wi shəm, num wi bum a gia yələ ŋgaŋj dzakaki lə nī num lə, ma yi nī ndūm i wi.

²⁴ Ayakadəin, mih fukuki i mbein a, na finainj fiəŋ fiə mbein nywaki i ntsa wə, num mbein bum a mbein nī kwati lə, ma mbein nī kwati.

²⁵ Mbein ka num i tsa, mi kəŋa mi widəkə i shəm, wi dālinya wi. Mbein ka fəki yakadəin ma Ba wimbəin wə wi kə i bein nī dalinya chu bimbein tə. [

²⁶ Mbein ka baŋj i dalinyaki chu bi bəni bədəkə, ma Ba wimbəin wə wi kə bein bi ma dalinya bimbein tə.] ”*

Bə bikə di biə ŋga bi Jisəs nyə (Matio 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Jisəs bəh bwa bu bə mbanj chu tsə liə i Jelusaleŋ. Jəbi wə wi nī nyaniki nnyaki i junj yi fəni yi gia wə, bətiim mfə gia bəmbum bəh bəni bə bə nī laniki bənchi bə Nyə bəh bəni bə bə nī sakaki tumi ki Bəju nyə dzə yein wi,

²⁸ bikə i wi a, “Wə dzə faŋj ŋga biələ na ka wə fəki gia yələ a? A nya ndə ŋga biwə i wə, a wə fəki gia yiwə a?”

²⁹ Jisəs chukuli i bə a, “Mih ki bikəki lə kimbikə kimu i mbein, mbein ka nī chukuli, mih ka nī fuku i mbein mi wə wi nya ŋga a mih fəki gia yələ.

³⁰ A nī nya ndə ŋga i Jəŋ na ka wi juliki bəni i bəkə a? Bi nī nyə i bein ma nī nya mi wiwəm a? Mbein chukuli mih!”

³¹ Bə dza ka gukuliki a bə bə a, “Bukumbein ka chukuli a, bi nī nya i bein, wi

nī bikə i bukbembein aka fə nə a bukbembein ma bum i Jəŋ a?”

³² Bukumbein ka nī chukuli a, a nī nya mi wiwəm, dəin na?” Bə nī lwaki bəni kəm bə bəchi nī kə num bə bum a Jəŋ kə na mi ntum wi Nyə.

³³ Ayakadəin, bə ka chukuli i Jisəs a, “Buku kiəkə kə.” Jisəs ka dzaka i bə a, “Yaka mih tə ki fukuki kə i mbein mi wə wi nya ŋga i mih ka mih fəki gia yələ.”

12

Ndi kəm bəni bə mi nī jiə i khə (Matio 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Jisəs ka yisi i dzakaki i bə i bəndi wə a, “Mi widəkə nī nəm khə wi mintam wə bə kəinsiki mbih yein, num wi ta fiəli bəh mbainj, chum di biə bə nī dənki mintam miwə yein mbih buku, ka maa kibəŋ ki chənini feiŋ, ka jiə bəni i khə wiwə wə, ka nyə tsə i tumi kidəkə wə. ² Jəbi wə bə nī kənaki i yisi ŋkəh dzə kpein, tii khə wiwə ka faŋj wainj wi wi nəm widəkə i bəni bə wi nī jiə khə wiwə i bə a bə tsə dzə mmu mintam.

³ Ayakalə, bə tsə kwa lə wi ka twein kəŋŋ wi bəh kəŋ yiyə wə nyə.

⁴ Ayaka mi wi khə wiwə ka chu faŋj wainj wi nəm wi widəkə i bə, wi tsə bə chu twein wi, wi kəŋa bali i fwu wi wə, ŋgəmsi wi.

⁵ Wi chu faŋj widəkə, bə wəw wəmakə. Wi chu faŋj bədəkə bəduli, bə twein bədəkə, wəy i bədəkə.

⁶ Wi faŋj lə, a dzə baŋj a wimu, wəmakə num wainj wi wi shəm. Ayaka wi fiəni faŋj wi i bə kwaka a bə nī tsə kəksi lə wainj wi ŋgaŋj wələ.

⁷ Ayakalə, bəni bə nəm bə dzaka a bə bə a, ‘Wələ kə ndzi kwili wi tii khə wələ, mbein dzə ma bukbembein wəw wi ka biəin biwə numki bibukumbein.’

⁸ Ayaka bə kwa wi, ka wəw, guku buku bəh wi yein khə.”

⁹ Si Jisəs dzaka yakadəin, ka bikə a, “Gia yə tii khə wiwə nī fə kə nə? Wi nī tsə kaasi bəni bəwə, wi nya khə wiwə num i bəni bədəkə.

¹⁰ Mbein ka fa dəkə di biələ i Kiŋwakti ki Nyə wə a? Bə kə bə nyaka a, ‘Təh wə, bəni bə maani nī nəin, wi dzə fiəni num təh wi bu wi junj.

¹¹ Yələ kə mfə wi Bah, buku ka tseŋki num bəh ŋkainji.’”

¹² Bəni bəwə wəkə ndi wələ, ka kiə a Jisəs tiki num i bə. Bə ka nənki dzəh i kwa wi, ka lwa num mbanj wi bəni wə wi nī kə feiŋ. Bə ka bee wi ka nyə.

Bə taŋj Jisəs kəm kpə wi ləni kiŋwakti (Matio 22:15-22; Luk 20:20-26)

* 11:26 Biŋwakti bikpu bidəkə bə nī yisi nyaka gia yi Nyə yein kənaki kə kiŋka kələ.

¹³ Kifwu ki tumi ka dza faan Bəfalasi bəh bəni bədəkə bə mban wi Nkun Heləd a bə tsə tāan Jisəs i kwá wi i ndzaka wi wə.

¹⁴ Bə dzə dzaka i Jisəs a, “Mi wi lanini, buku kiəki lə a wə si dzaka a nkəŋ, kəm wə lwaki kə dzəkəh yi mi kəŋ wəmakə kə na ndə. Wə laniki nkəŋ num dzəh yi Nyə. Fuku i buku a nchi bumki lə a bə ləski kinwakti i Kaysa nkun wimbun wi Lum, ma wi bumki kə a?”

¹⁵ Bukumbəŋ ləski, ma bə ma ləski a?” Ayakalə, Jisəs kiə gia yə bə nī wəliki bəh yi, ka chukuli a, “Mbein taanŋi mih kəm nə? Mbein dzə bəh chwaka ki kpa mih yein.”

¹⁶ Bə dzə bəh wi, wi dzə, bikə i bə a, “Fwu wələ yein kə wi ndə a, yeli wələ num wi ndə a?” Ayaka bə chukuli a, “Akə yeli wi Kaysa nkun wi Lum.”

¹⁷ Jisəs ka dzaka i bə a, “Mbein nyaki fiŋ fi fi kə fi Kaysa i wi, ma mbein nyaki fi Nyə i Nyə.” Bə wəkə yaka, gwu kpi lə bə kəm wi.

*Bə taan Jisəs kəm ndzə wi minŋpanja
bəh jəbi wi ndza wi kpi
(Matio 22:23-33; Luk 20:27-40)*

¹⁸ Bəsadusi bəwə nyə dzə i bikə gia i Jisəs. Bəsadusi bələ nī kə bəni bə bə nī dzaka a bəni bi fiəni dzayiki kə i kpi wə.

¹⁹ Si bə dzə yaka, dzaka a, “Mi wi lanini, Muses nī nyaka i bəŋchi i buku a, ‘Wainnih mi ka kpi bee minŋpanja bə wi kanja kə wain,

wanih mi wiwə kanjaki lə i nəsi kpə nkwu wiwə,

ka bə wi bwə bwa i yeli wi wainnih wiwə wə.’

²⁰ Ayakadəŋ, bwa bə mi widəkə nī kolə nanitan, wi ninshin dzə dzə minŋpanja ka kpi maka bə wi bwə wain.

²¹ Wi kəmsini wə nəsi minŋpanja wiwə, ayakalə ka kpi tə maka bə wi bwə wain. Yi bi num tali ayaka i bwa bəwə nanitan bəchi, mi i bə kintəŋ nəki bwə kə wain bəh minŋpanja wiwə.

²² Bə nəsi fiəli wi yaka bə bəchi, mi widəkə kəbi i bə bələ nanitan wə bəh minŋpanja wiwə bwə wain. I kingəksi wə minŋpanja wiwə bəŋ kpi tə.

²³ I liə si bə bəchi nanitan nī kə bə nəsi lə minŋpanja wiwə, a bi numki jəbi wə bəni dzayiki i kpi wə, ma wi bi numki kpə ndə a?”

²⁴ Jisəs chukuli i bə a, “Mbein dzakaki lə mbein kia alə a mbein kə fikpəŋ a? Mbein kə fikpəŋ kəm mbein kiəki kə gia yə bə nyaka i Kinwakti ki Nyə wə, chu kiə kə tə nga bi Nyə.

²⁵ Gia yə yi bi numki jəbi wə bəni bi dzaki i kpi wə, bənyuku bəh bəkanja bi chu bənsiki kə i ndzə wi bəkanja wə. Bə bi numki aka bəchinda bə Nyə i bein.

²⁶ Gia kəm ndza wi kpi, mbein ka num fa di bi Kinwakti ki Muses kə kəm kpəŋ wə wi nī fiiki a? Nyə nī dzaka i wi Muses a, ‘Akə mih Nyə wi Ablaham bəh wi Ayjik bəh wi Yakəb a?’”

²⁷ Yi kə a Nyə kəkə Nyə wi bəŋkwu, wi kə Nyə wi bəni bəwəm. Mbein dzani bəh nga.”

*Nchi wə wi tsəki bəŋchi bəchi
(Matio 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Mi widəkə wə wi nī laniki bəŋchi bə Nyə, nī dzə ka wəkə si Jisəs bəh bəni bəwə gukuliki, chu yein si wi chukuliki gia yə bə nī bikəki i wi i dzəh yindzəŋni wə, ayaka wi ka bikə tə i Jisəs a, “Nchi wə wi tsəki bəŋchi bəchi kə winain a?”

²⁹ Jisəs chukuli i wi a, “Nchi wə wi tsəki bəŋchi bəchi kə wələ wi dzakaki a,

‘Ō bəni bə Isləe mbein wəkə, Bah Nyə wə, Nyə wibukumbəŋ, Bah Nyə wiwə kə a wimu.

³⁰ Wə kəŋki Bah Nyə wa bəh shəm ya yichi, nyə gwu ya yichi, jlə mfi bia i wi wə bichi, nəm i wi bəh nga bia bichi.’

³¹ Nchi wə wi biəli wələ kə a, ‘Wə kəŋki mi wə wi kəmsi i wə kpəŋ asi wə kəŋki gwu ya.’

Nchi widəkə chu kəkə wə wi tsəki bələ.”

³² Mi wə wi nī laniki bəŋchi bə Nyə dzaka i Jisəs a, “Mi wi Lanini, wə chukuli na chəŋ. Wə dzaka num nkəŋ a Nyə kə a wimu widəkə chu kəkə a kəbi a wi shəŋ.

³³ I kəŋki wi bəh shəm ya yichi, jlə mfi i wi wə bichi, nam i wi bəh nga bichi bəh i kəŋki mi wə wi kəmsi i wə kpəŋ asi wə kəŋki gwu ya, yi tsəki lə na i fəki bimfə gia bəh nyəm yi wəŋni bəh bimfə gia bidəkə.”

³⁴ Jisəs ka yein si wi chukuli ka mi wi mfi, wi ka dzaka i wi a, “Wə kəkə dzəh yi dəŋ i liə ntəŋ bi Nyə wə.” I jum wə feiŋ wə, mi nəki chu məm kə i dzə bikə gia i wi.

*Kimbwili wə Nyə nī kaka kə wain ndə
(Matio 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Jisəs dzə ka laniki bəni i təkə wi juŋ yi fəni yi gia wə, ka dza bikə i bə a, “Bəni bə bə laniki bəŋchi nyani dəŋ na ka bə dzakaki a Kimbwili wə Nyə nī kaka kə wain Nkun Debit a?”

³⁶ Kin'waka ki Baiŋni nī fə lə Nkun Debit wələ dzaka kəm Kimbwili wiwə dzakaki a, ‘Bah Nyə nī dzaka i Bah wuŋ a, wi nūm i tseŋ yi yiləkali wə, i tsə buku jəbi wə ngəŋ bi jləki bəni bu bə bə bəŋki wi wi təmyi gvu yi i bə bəŋ.’

³⁷ Debit mwi ka bəŋki wi a Bah wi, wi chu nyani dəŋ na wi numki wain wi a?” Si Jisəs nī dzakaki gia yiwə yakadəŋ, mban wi bəni

* **12:26** Ablaham bəh Ayjik bəh Yakəb kə bəti tii wi Baju bə bə nī kpiyi na ka bə bwə Muses.

wə wi nī kə feinj, ka wəkəliki i wi bəh kinsanli bə wəkə ndzəŋni.

Jisəs təyi kimfə ki bəni bə bə laniki bənchi bə Nyə

(*Matio 23:1-36; Luk 20:45-47*)

³⁸ Asi wi nī laniki bəni, wi dza dzaka i bə a, “Mbeinj tōkniki, kəm bə bəni bə bə laniki bənchi bə Nyə, bə kəŋki i nyaniki nnyaki bəh bəmbun bədəəŋ tsə i kidi ki shi wə, a bəni bəniki bə bəh kīŋkəksi.

³⁹ Chu kəŋ i numki i di bi kəkni wə i jun yi tsani wə, bəh i di bi bini wə.

⁴⁰ A chu num a bə bə bə ləksiki bieinj bi bəkaŋa bəŋkwu, fwəkyi dzo bieinj bibo, kwayi fə bəntsa bədəəŋ. Ngəkə wibə bi numki na wimbun.”

Kinya ki kpə ŋkwu
(*Luk 21:1-4*)

⁴¹ Jisəs nyə tsə shinum i kimbu kə ki nī tseinjki danjsiki ki kintaiŋntaiŋ ki nya kə i tokə wi jun yi fəni yi gia wə,[†] ka tseinjki si bəni dzəki jəki kpə i kintaiŋntaiŋ ki nya mə. Bəni bə kpə bəduli nī dzəki jəki kpə feinj wi duli.

⁴² Kpə ŋkwu wi kifuu widəko nī dza dzo, jə bədəli bəfa yeinj, wi kpəŋ kə i fiŋ fidəko wə.

⁴³ Ayaka jisəs bəəŋ bwa bu bə mbaŋ dzaka i bə a, “Mih fukuki ŋkəŋ i mbeinj a kpə ŋkwu wələ wi kə mi wi kifuu lə, wi nya tsə bəni bəchi bə bə jəki bieinj i kintaiŋntaiŋ kələ mə.

⁴⁴ Bəni bəchi bə bə si nyaki, bə si nyaki num biŋka bibo bi kpə biə bi si jikə ka gbəyiki kuku. Ayakalə, kpəŋa wələ dzo bəh gwu yi yichi nya bieinj bichi biə wi kaŋaki, num a biə wi naki yeinj wə.”

13

Gia yi kaiŋni bəh gia yə yi bi numki i jəbi wi dzəni wə

(*Matio 24:1-2; Luk 21:5-6*)

¹ Jəbi wə jisəs nī buku dzo i jun yi fəni gia mə, waiŋ wi mbaŋ widəko dzo ka kaiŋyiki i wi a, “Mi wi Lanini tsəŋ kitəh kimbun kələ bə maa jun yələ yeinj. Akə na mmaa wi jun wi ndzəŋni lə!”

² Jisəs chukuli i wi a, “Mbeinj yeinj alə ŋkaiŋni wi maani wimbun wələ a? Təh wimu bi baan kə i widəko beinj maka bə baka tokə wi i kuku.”

(*Matio 24:3-14; Luk 21:7-19*)

³ Jəbi wə jisəs nī tsə shinum i ŋkwun wi Keinj yi Ōlif wə i kimbu kə ki tseinjki danjsiki jun yi fəni yi gia, i feinj wə Bita bəh jem bə Jəŋ bəh Andulu tsə a bə bə ka bikə i wi a,

⁴ “Fūku buku jəbi wə gia yələ yichi bi numki, bəh binchəsi biə bi chusiki a jəbi wi gia yələ yichi si num a kpəŋ.”

⁵ Jisəs yisi i dzakaki i bə a, “Mbeinj tōkniki ka mi bi ma fwəkyi mbeinj a mbeinj ndzani dzəh.

⁶ Bəni bəduli bi dzo lə dzo yeli wun kəŋ i ninshinj, mi dzaka a, ‘Akə mih wiwə.’* Jəbi wə bə bi fəki yakadəŋ ka fwəkyiki bəni bəduli.

⁷ Jəbi wə mbeinj bi wəkəki a bə tumki jum, chu wəkə tə gia kəm jum, kiə shəm bi ma tšinjyiki mi. Yələ kə gia yə yi kaŋaki i bi num. Ayakalə, kīŋgəksi keinj ki dzo kə.

⁸ Tumi bi tumki lə jum bəh kidəko, ayaka ntəŋ widəko tum jum bəh widəko. Nshwaiŋ bi nəŋniki i di di wə, dzəŋ tə bi numki. Yamaka gia bi numki aka ləli bi minjkaŋa wə wi yisi i nəmki.

⁹ Mbeinj kaŋaki i tōkniki. Mbeinj kləki a bə bi nya danjsi lə mbeinj i kaŋ yi bəni bə bə sakaki bənsaka. Bə bi tweinjki lə mbeinj i jun yi tsani wə. Mbeinj bi numyiki lə i bəni bə bə sakaki tumi nshinj, bəh i bəŋkun nshinj kəm mih, i beej nsaka wun.

¹⁰ Ayakalə, bə kaŋaki i bi yisi fuku ntum wi ndzəŋni wi Nyə i kitumi kichi wə.

¹¹ Jəbi wə bə bi kwayi mbeinj i tsə nya i jun yi nsaka wə, kiə fwu bi ma bəko mbeinj a mbeinj ni tsə dzaka a nə a. Jəbi wə mbeinj tsə, mbeinj ka dzakaki shəŋ a gia yə yi bukuki dzəki i shəm yimbeinj wə i jəbi wiwə wə, kəm ndzaka wiwə bi numki kə wimbəinj. A bi nyaki Kīŋ'waka ki Baiŋni ndzaka i dzaka kimbeinj wə.

¹² Mi bi dza dzo lə waiŋnih wi nya a bə wə, tii waiŋ dzo waiŋ wi nya a bə wə. Bwa bi dza lə bwan gvu i bəti bəbə bəh bənih bəbə cheinj, fə bə wəyji bə.

¹³ Bəni bəchi bi baiŋŋki lə mbeinj kəm yeli wun. Ayakalə, mi wə wi bi kaŋaki shəm i tsə buku i kīŋgəksi wə akə wə wi bi bəŋŋki.

Kəm gia yi gumini yə yi bi numki
(*Matio 24:15-28; Luk 21:20-24*)

¹⁴ (Mi wə wi faaki kīŋwakti kələ wəkə ndzəŋ,) jəbi wə mbeinj bi yeinjki gia yi gumini yə yi kə i bəkalə di num yi dzo num i jun yi fəni yi gia wə, bəni bə bə kə i Judea bi gəŋ yāka i ŋkwún wə.

¹⁵ Mi wə wi kə i fwu wi jun beinj wi bi ma chu shi lə i dzu a ŋgaiŋ dzəki fiŋ fidəko.

¹⁶ Mi wə wi kə i khə wi bi ma chu fiəni kwə a ŋgaiŋ tsə dzə mbun wi.

¹⁷ Ngəkə wimbun bi numki wi bəkaŋa bə bə bi numki bəh kitə, bəh bə bə masiki bwa.

¹⁸ Mbeinj tsāki a kiə gia yiwə bi ma nūm i jəbi wi fiəke yiləkəli wə.

¹⁹ Bəni bi yeinjki lə bəŋgəke i chəko biwə wə, maka wəmaŋka ŋkaiŋni wi ngəkə num num na i yisi si Nyə nī maa mbi wələ bəh i

[†] 12:41 Kinya kələ nī dzəki di i tokə wi nintaəŋ wə bəkaŋa nī tsaki feinj. * 13:6 "...Mi wiwə." Bi dzakaki yaka a num kəm Kimbwili wə Nyə nī kaka. Bə bi fəki yaka i fwəkyi bəni bəduli ka bə ndzani dzəh.

dzə buku bidain. Ayaka wəmakə ŋkaini wi ŋgəkə kabi i bi chu num.

²⁰ Ayaka asi mən a Bah gaali kan yɪ bəŋgəkə yiwo, ma na mi wimu bi bəin kə i kan yiwo wə. Ayakalə, a akə kəm bəni bu bə wi nɪ sabi jia, yi fə wi gaali kanə yiwo.

²¹ Mi ka bi dzaka i mbein i kan yiwo wə a 'Tsēin, Kimbwili wə Nyə nɪ kaka a bə wi lə fa!' Yudəkə a, 'Mbein tsēin bə wi yaka fi!' Kiə mbein bi ma büm.

²² Mbein kiəki a bəni bi dzə lə nyi ntəkə a bə kə bəmbwili bə Nyə nɪ kaka, bədəkə dzaka a bə kə bəni bəntum bə Nyə, bə bi fəki bəŋchəsi bə bə chusiki ŋga bibə, fə tə gia yi dzaka ki wəmmi, mamsi i fwəkyi bəni bə Nyə kə wi sabibwili bə ka jia a bə dali dzəh.

²³ Mbein tsēin, mih fuku lə gia yələ yichi i mbein jəbi kein.

Si yi bi numki i jəbi wə mi wə yeli wi kə Wainmi bi fəni dzaki

(Matio 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ A bi numki i kan yiwo wə num bəŋgəkə bəwə tsə, wən bi dza jiki num jini, fiənŋ bi ma chu bəinŋi tə,

²⁵ biənŋ bi gbəyiki i bein, biein bichi biə bi kanaki ŋga i bein bi nənŋiki.

²⁶ Ayakadain, bəni bi yein si mi wə yeli wi kə Wainmi si wi shiki dzəki i bikwu wə kanə ŋga bimbun bəh kinəkəni.

²⁷ Ma wi bi ka chinsi bəchinda bu bə tsə i bimbun bi mbi binaa wə i di biə nshwain gəksiki bəh biə bəli gəksiki, a bə dzə junŋi bəni bu bə wi kə wi sabibwili lə.

(Matio 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸ Mbein lani dzə gia i kpein wi fidəin wə. Jəbi wə cha yiwo yisi i nyaki mwi, bwili bindzeni, mbein ka kiəki a nyum kwuni lə gwu.

²⁹ Yi kə a lin, i jəbi wə mbein bi yeinŋi gia yələ dzə di, mbein ka kiəki a jəbi si num a kan.[†]

³⁰ Mih fukuki ŋkən i mbein a ŋgəkə wi liə wələ bi tsə kaa kə maka gia yələ yichi num.

³¹ Bəli bəh nshwain bi tsə kaa lə, ayakalə gia yin kəbi i bi lansi nənŋi.

(Matio 24:36-44)

³² Ayakalə, mi widəkə kəkə wə wi kiəki chəkə biwə nabə jəbi wiwə. Na bəchinda bə Nyə bə i bein nabə Wain Nyə tə kiəki kə. A kiəki a Ba, wi mbənŋ.

³³ Ayakadain, mbein tsəkniŋi chu wəkəli kəm mbein kiəki kə jəbi wə wi bi dzəki.[‡]

³⁴ Yi kə aka mi wə wi tsəki nyani, jəbi wə wi ni nyaki, wi beə kwili wi i kan yi bwa bu bə nəm, na ndə bəh chəkə bi bi nəm, na ndə bəh chəkə bi bi nəm, ka dzaka i mi wə wi chəniki dzaka ki mbain a wi bənŋ chəniki bindzənŋ.

³⁵ Ayakadain, mbein nūmki bəh ŋkeins i wi gwu, kəm mbein kiəki kə jəbi wə tikwili wiwə bi fəni dzəki. Yudəkə a bi numki i fiŋjəbi, yudəkə nchəkə kintənŋ, yudəkə i jəbi wə kwəkə ki ninshin tənŋi, yudəkə kinchənəchənŋ.

³⁶ Kiə wi bi ma təkəli tumbuku wi yein mbein nə wə.

³⁷ Ayaka gia yə mih dzakaki i mbein fa mih dzakaki yi i mi wichi tə a, 'Mi wichi nūmki bəh kinchənŋ.' "

14

Bəni jia ja i kwa wə Jisəs

(Matio 26:1-5; Luk 22:1-2; Jən 11:45-53)

¹ A nɪ baən a kan yifa ka bə liə i Dzini bi Ntsədan bəh bi Bled wə bə ka jia dəkə dzənŋ yein. Bətii mfə gia bəmbun bəh bəni bə bə laniki bənchi bə Nyə ka nənŋi dzəh yi welini yə bə ni kwa Jisəs yein i wəw.

² Bə jia ja a bə bə a, "Kiə bukumbein ki məm kə gia yələ i jəbi wə bə fəki Dzini biələ yein, kəm bukumbein ka məm yi, ma yi ni dzə bəh ŋgəkə i bəni kintənŋ."

Minŋpanja widəkə fianŋi Jisəs bəh fianŋi bi tseŋə yindzənŋi

(Matio 26:6-13; Jən 12:1-8)

³ Jəbi wə Jisəs nɪ kə i Betani, i kwili wi Samən wə wi nɪ yisi kə mi wi kumyini, bə nɪ kə fein bə dzi wə, minŋpanja widəkə dza liə dzə bəh finsəkə fi fianŋi fidəkə* a num bi tseŋə yindzənŋi. Fianŋi biwə nɪ kə bi kpə wi ləkəli, num bə keins i a bəh nad shənŋ. Si wi liə, ka bwin dzaka ki finsəkə fiwə shuku fianŋi biwə i fwu wi Jisəs wə. ⁴ Bəni bədəkə bə bə nɪ kə fein yisi i shwinŋiki dzakayi a, "Wi bəkəliki fianŋi biələ kilələ kəm nə lə?

⁵ Num bə si kə taŋni fianŋi biwə i kpə wə wi tsə bəfuchuku gi yitali, i nyaki kpə wiwə i bəni bə kifuu." Bə bə yoli i wi.

⁶ Ayakalə, Jisəs dzaka i bə a, "Mbein bēe wi mən. Mbein nyaki ŋgəkə i wi kəm nə? Wi fə num gia yindzənŋi i mih.

⁷ Mbein kiə a bəni bə kifuu kə bəh mbein jəbi wichi. Mbein num i gamtiki bə i na winain jəbi wə mbein kənŋi. Ayakalə, i mih, mih nɪ numki kə bukumbein jəbi wichi.

⁸ Kpan wələ fə gia yə wi si kə i fə. Wi shukuyi fianŋi biələ i mih wə lə keins i num gwu yin jəbi kein, si bə bi ləkəki mih.

⁹ Mih fukuki ŋkən i mbein a, na faŋi bə bi fukuki ntum wi ndzənŋi wələ i mbi wichi wə, gia yələ minŋpanja wələ fə bə bi fukuki yi, bə kwaka wi."

Judas tsə taŋni Jisəs

(Matio 26:14-16; Luk 22:3-6)

[†] 13:29 Yuwidəkə a, "Wi si num kəmsi dzə a dzaka kifənŋə wə."

[‡] 13:33 Binŋwakti bikpu bədəkə kə kpein fa a, "Ntsə".

* 14:3 Finsəkə fiələ kə num bə nɪ keins i bəh bitəh bidəkə biə bə bənŋi i jə yi Glik wə a, "alabaster".

¹⁰ Judas Iskariot wə wi nɪ kə mi i mbanj wi bwa bə jisəs bə jwəfi ntsə bəfa, ka nya tsə yein bəti mɪfə gia bəmbum taŋni jisəs i bə.

¹¹ Jobi wə bə nɪ wəkə yaka bə laŋ nalə, ka kaka wi a bə ni nya lə wi bəh kpə. Wi yisi i nəŋki dzəh yə wi ni nya jisəs yein i bə kanj.

Jisəs bə bwa bu dzi biein bi dzini bi gəksini
(Mati 26:17-25; Luk 22:7-14,21-23; Jən 13:21-30)

¹² A dzə num i chəkə bi ninshin i Dzini bi Bled wə bə ka jə dəkə dzəŋ yein, biə bə si kum wain jaka i Dzini bi Ntsədan biwə wə. I feiŋ wə bwa bə jisəs bə mbanj bikə i wi a, “Wə nəŋki a buku tsə keiŋsi faiŋ di biə bə ni dzi Dzini bi Ntsədan yein a?”

¹³ Wi ka faan bwa bu bə mbanj bədəkə bəfa, dzaka i bə a, “Mbein lə tsə i kwili wə, mbein ni banji lə bə mi num wi bəkə kpaŋə wi mwɪ, mbein biəli wi.

¹⁴ Jobi wə wi ni tsə liə, juŋ yə wi liə yein, mbein dzaka i tii juŋ wiwə a, Mi wi Lanini bikəki a lum wi juŋ yi bəni bə dzəni kə faiŋ ka bə bwa bu bə mbanj num dzi Dzini bi Ntsədan yein a?

¹⁵ Wi ka ni chusi lum wimbun i juŋ yi bein wə num bə keiŋsi jə, yi wəkəli a wəkəlini, mbein liə keiŋsi biein bidzini yein.”

¹⁶ Bwa bu bə mbanj bə ka nya tsə i kwili kintəŋ, tsə yein biein bichi num a liŋ asi jisəs si dzaka i bə. Bə ka keiŋsi biein bi Dzini bi Ntsədan feiŋ.

¹⁷ A dzə num i fiŋbi, jisəs bəh bwa bu bə mbanj bə jwəfi ntsə bəfa juŋni feiŋ.

¹⁸ Jobi wə bə nɪ num kuku ka dziki, jisəs yisi i dzakaki i bə a, “Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, mi widəkə i mbein kintəŋ ni taŋni lə mih, mi wiwə kələ fa wi dzi buku wi.”

¹⁹ Si bə wəkə yakadəin, ka numki a nshein nshein, bə bə bikə i wi a wimu wimu a, “Akə mih ma?”

²⁰ Wi chukuli i bə a, “Akə a mi i mbein bələ jwəfi ntsə bəfa kintəŋ a num wə buku wi ni chinjɪ n'yəkə bled i tasa mə.

²¹ Mi wə yeli wi kə Wainjmi kanjaki i bi nyə asi bə nɪ nyaka kəm wi. Ayakalə, ŋgəkə wimbun kə i mi wə wi taŋni mi wə yeli wi kə Wainjmi. Yi nɪ ndzəŋki a bə ma bwə wənakə mi.”

Jisəs bə bwa bu dzi kichinji
(Mati 26:26-30; Luk 22:14-20)

²² Asi bə nɪ dziki, jisəs dza dzə bled, nya kiyəŋni i Nyə, gbeyi, nya i bwa bu bə mbanj ka dzaka i bə a, “Mbein kə, a fa kə gwu yin.”

²³ Wi ka dzə tə bwam, nya kiyəŋni i Nyə, ka nya bwam wiwə bə bəchi mu fiəli.

²⁴ Wi ka dzaka i bə a, “Mələ kə mwə mənŋ mə Nyə dzi minjainj bəh mə, mə shuku buku kəm bəni bəduli.

²⁵ Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, mih ni chu mu kə mbih mi kpein wi laani wələ i tsə buku i chəkə biə mih bi muki mə mimfian i kintəŋ ki ntəŋ bi Nyə wə.”

²⁶ Jobi wə jisəs bəh bwa bu bə mbanj kaasi, bə yəŋ njan wi kəksini, buku ka yaka tsə i ŋkwuŋ wi Keiŋ yi Olif wə.

Jisəs dzaka a Bitə bi mənŋni lə ŋgəin
(Mati 26:31-35; Luk 22:31-34; Jən 13:36-38)

²⁷ Jisəs ka dzaka i bə a, “Mbein bəchi ni fiəni gein chu lə i jum wə kəm gia yə yi ni num bəh mih. Yi num asi bə nyaka a, Nyə dzakaki a,

‘Mih ni wə lə ntəkni shwəŋ ma shwəŋ yiwə ni gaali.’

²⁸ Ayakalə, jobi wə Nyə bi dzasi mih i kpi wə, mih bi tsə i mbein nshin i Galili.”

²⁹ Bitə chukuli i wi a, “Kəŋ Bəni bəchi gein chu i jum wə, mih kəkə ni məm i fiəni.”

³⁰ Jisəs fiəni chukuli i wi a, “Mih fukuki ŋkəŋ i wə a, daiŋ nchəkə, na ka kwəkə ni tənki kinjani kifa, num wə mənŋni lə mih kinjani kitali.”

³¹ Bitə baan a dzakaki a dzakani a, “Kəŋ mih ni numki i kpi buku wə, mih kəkə i ni lansi nəin wə.” Si wi dzaka yaka, bədəkə bə bəchi bəŋ dzaka ayaka tə.

Jisəs tsa i Gesemane
(Mati 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Bə dza tsə sə i di bədəkə wə, bə ni bəŋki a Gesemane, jisəs ka dzaka i bwa bu bə mbanj a, “Mbein shinumyi fa, mih kini tsə tsə.”

³³ Wi ka dza Bitə bəh Jəm bəh Jən, bəh bə tsə sə feiŋ. Wi dza ka kwakaki gia yiwə yi fumsi wi, shəm yi nya ŋgəkə i wi.

³⁴ Wi ka dzaka i bə a, “Shəm yin kə a bəh nshein nshein nalə na ka mih kpi num kpini. Mbein baan a fa bukumbein wəkəliki.”

³⁵ Si wi dzaka yakadəin, ka kini tsə i ninshin, gbə i kuku, bə tsə a, dzəh kabə num wə fə ma jobi wi ŋgəkə wələ tsə danji wi.

³⁶ Wi ka tsə a, “Abba,† Ba wuŋ, gia yichi bənik i lə i wə i fə. Dzə bwlili bwam wi ŋgəkə wələ i mih wə. Ayakalə, ma yi num asi wə kəŋki. Kəbi si mih kəŋki.”

³⁷ Wi fiəni dzə buku i bə wə, ka ti bə nə wə. Wi bikə i Samən a, “Yi kə a mbein kəkə i num bein bəh mih i tsə buku i mbianə wimu wə a?

³⁸ Mbein tsəŋəkə, mbein tsə a kiə kiməmsi ki dzə kə i mbein wə. Yi kə ŋkəŋ a shəm kəŋki lə, ayakalə nyam yi gwu bəhyi.”

³⁹ Si wi dzaka yakadəin chu fiəni tsə i tsa, ka tsaki a gia yə wi si yisi tsa.

⁴⁰ Si wi ni fiəni dzə, ka chu ti bwa bu bə mbanj nə wə kəm kinu nɪ kə i dzəkəh yibə wə nalə. Ayaka bə nəki kiə kə gia yə bə kə i chukuli.

† 14:36 Abba wələ kə i já yi Alamiak wə a ba wuŋ.

⁴¹ Wi chu fiəni dzə i kinƙani kitali wə, bikə i bə a, “Mbein keinƙi mbein nɔ a nɔni waka fimbein a? Yi dzə kpein i liə. Jəbi wiwə dzə kpein. Bə kə bə taɲni lə mi wə yeli wi kə Wainƙmi i kan yi bəni bəchu wə.

⁴² Mbein dzə bein bukumbəin tsəki. Mbein tsəin, mi wə wi taɲni mih bə wi yaka wi dzə.”

Bə kwa Jisəs

(*Matio 26:47-56; Luk 22:47-53; Jən 18:3-12*)

⁴³ Asi Jisəs nɔ keinƙi wi dzaka, akisəka Judas wə wi nɔ mi i mban wi bwa bə Jisəs bə jwofi ntso bəfa dzə tumbuku. Wi ni dzəki bəh mban wi bəni bə kanja bənywə bəh bibəkə, num a faan bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə laniki bənchi bəh bəni bə bə sakaki tumi.

⁴⁴ A nɔ kə num mi wə wi taɲni Jisəs, tsə keinƙi lə kinchəsi bəh bəni bəwə ka dzaka a, “Mi wə mih ni bəni, mih maɲni yanyi, akə wi mbein ni kwə, mbein təkniƙi ka wi ma ɡein.”

⁴⁵ Si Judas dzaka yaka, akisəka ka nyə tsə i Jisəs wə, bəni wi a, “Mi wi Lanini.” Si wi bəni yaka, bə maɲni wi yanyi.

⁴⁶ Bəni bəwə ka kwa kanja Jisəs.

⁴⁷ Mi widəkə wə wi nɔ kə bəh Jisəs ka guku baa nywə wi jum, gba chwin taɲ kin-tuni ki mfa wi fwu wi bəti mfa gia yein, ki taɲ.

⁴⁸ Jisəs bikə i bəni bəwə a, “Mbein dzə i kwa mih ka dzəki bəh bənywə tasi bəh bibəkə ka mbein dzəki i kwa num ji a?

⁴⁹ Mih nɔ shi kə bəh mbein chəksi chəksi i jun yi fəni yi gia mə, lani bəni, mbein na dzə kwa mih. Ayakala, yələ num lə ka gia yə bə nɔ nyaka i Kinƙakti ki Nyə wə ni dzə kpein.”

⁵⁰ Bwa bə Jisəs bə mban bəchi sein bee wi fein ka gein bəchi.

⁵¹ Ayaka wain sumi widəkə bə biəli wi, maka wi ləh fiən fidəkə i gwu yi wə, a num shən a tsein yi mbun i gwu yi wə. Bə tsə i kwa tə wi,

⁵² Wi shwa bee tsə mbun wiwə, ka yəkə gein bəh chwəɲ kiyəə.

Bə saka nsaka wi Jisəs

(*Matio 26:57-68; Luk 22:54-55,63-71; Jən 18:13-14,19-24*)

⁵³ Bə ka dzə Jisəs, tsə bəh wi i fwu wi bəti mfa gia wə. Bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə sakaki tumi bəh bəni bə bə laniki bənchi bə junni fein.

⁵⁴ Bə nyə bəh Jisəs, Bitā biəli i jum wə i dzəh yi dəɲ. Wi tsə buku na i təkə wi fwu wi bəti mfa gia wə, ka shinum bəh bəni bə bə nɔ chəniki kwili wiwə ka jəkəki gbuku.

⁵⁵ I fein wə bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bəchi bə bə sakaki bənsaka bə nən gia yə bə ki jiəkə i Jisəs fun, ka bə nɔ wə wi. Ayakala, bə nəki kwati kə gia yidəkə.

⁵⁶ Bəni bəduli ka beənƙi nsaka wi ntəkə i jum wə kəm Jisəs. Ayakala, bəndzaka bəbə nɔ kə chi chi bə na kwati dzəh yə bə kə i wə wi.

⁵⁷ Bəni bədəkə dza numbein, ka beənƙi nsaka wi ntəkə i wi fun dzaka a,

⁵⁸ “Buku ni wəkə wi dzaka a ngain ni shakyi lə jun yi fəni yi gia yələ mi wiwə maa, ma ngain dzə kan yitali i fiəni maa yə aka maa dəkə mi wiwə.”

⁵⁹ Na si bə nɔ dzakaki yakadain, bəndzaka bəbə nɔ kə chi chi bə na kwati dzəh yə bə kə i wə wi.

⁶⁰ Fwu wi bəti mfa gia wiwə ka dza numbein i bə nshin, ka bikə i Jisəs a, “Yaka wə kanjaki kə gia i chukuli i gia yə bəni bəle dzakaki kəm wə a?”

⁶¹ Ayakala, Jisəs kpichumi mən, nəki chukuli kə. Fwu wi bəti mfa gia wiwə chu bikə i Jisəs a, “Akə wə Kimbwili wə Nyə nɔ kaka, Wain Nyə wə bə kəkəsi a?”

⁶² Jisəs chukuli a, “Akə mih. Mbein ni yein lə mi wə yeli wi kə Wainƙmi num wi shinum i tsein yiləkəli yi Wi wə wi kanjaki Nga, mbein chu fiəni yein si wi shiki dzəki i bein i bikwu wə.”

⁶³ I fein wə fwu wi bəti mfa gia wəkə yaka, ka taɲni bəmbun i gwu yi wə, bikə a, “Bukumbein nənƙi i chu wəkə a nə, num wi dzaka kaasi lə gia yichi a?

⁶⁴ Mbein wəkə alə si wi dzəki di bi Nyə a? Mbein dzaka yimbein a nə?” Bəni bəchi taɲ a wi kə mi ka bə wə num wəni.

⁶⁵ Bəni bədəkə yisi i chuhyiki mindzən i Jisəs wə, kanja ban dzəkəh yi, ka tweinƙi wi bikə i wi a, fuku mi wə wi twein wə, “Fuku la ntum wi Nyə wa wə i liə.” Bəni bə jum yisi i nyiksiki Jisəs twein.

Bitā mənƙi Jisəs

(*Matio 26:69-75; Luk 22:56-62; Jən 18:15-18,25-27*)

⁶⁶ Si Bitā nɔ kə num wi num i kimbu ki dzəshi ki təkə wə, wainƙpaɲni widəkə wə wi nɔ nəmki i kwili wi ti mfa gia wə, dza kəmsi dzə i Bitā wə.

⁶⁷ Si wi yein Bitā wi jəkəki gbuku, wi tsein wi lə tulululu, ka dzaka a, “Wə tə si kələ mbein bəh Jisəs wi Nasali wayaka.”

⁶⁸ Bitā nən, ka dzaka a, “Mih kiəkə kə gia yə wə dzakaki yaka. Mih kiəkə kə.” Si wi dzaka yakadain, nyə fein ka tsə i dzaka ki mbain wə, kwəkə ka tən.

⁶⁹ Jəbi wə wainƙpaɲni wə nɔ chu yein wi, dzaka i bəni bə bə nɔ numyi fein a, “Mi wələ kə mi i bə wə.”

⁷⁰ Bitā chu nən. A i jəbi wi twesi wə, bəni bə bə nɔ numyi fein bə chu dzaka i Bitā a, “I yi nƙən wə akə mbein bə, kəm wə kə tə mi wi Galili.”

‡ **14:63** Wi ni taɲni bəmbun i gwu yi wə, kəm gia yiwə nɔ ləki lə wi. wələ a, “Kwəkə ka tən.”

§ **14:68** Binƙakti bikpu bidəkə kanjaki kə ndzaka

⁷¹ Bita ka kain, bɔɔŋ num laɪŋ i fwu wi wɔ i dzaka a, “Mih kiaki kɛ mi wɔ mbeɪŋ dzaka kɔm wi.”

⁷² Akisakɛ kwɔkɔ chu tɔŋ i kinƙani kifa wɔ. Si wi wɔkɔ yaka ka kwaka ndzaka wɔ Jisɔs nɔ dzaka i wi a, “Ka kwɔkɔ ni tɔŋki i kinƙani kifa wɔ, a ni numki num wɔ naɪŋ lɔ mih i kinƙani kitali wɔ.” I feɪŋ wɔ, wi gbɔ mindɛm ka daki.

15

Jisɔs i Bayle nshɪŋ

(*Matio 27:1-2,11-14; Luk 23:1-5; Jɔn 18:28-38*)

¹ Asi bin nɔ bainƙi dzaki, bɛtii mfɛ gia bɛmbum bɛh bɛni bɛ bɔ sakaki tumi bɛh bɛni bɛ bɔ laniki bɛnchi, bɛh kansɪ wichi shinum ka jɪa kimfasi, kanƙa Jisɔs, dzɔ wi tsɛ nya i kanƙa yi Bayle Gɔmna wi Lum.

² Bayle bikɛ i Jisɔs a, “Akɔ wɔ Nƙun wi Bɔju a?” Jisɔs chukuli i wi a, “Yi kɔ asi wɔ dzaka.”

³ Bɛtii mfɛ gia bɛmbum ka yisi i jɪaki gia i Jisɔs fun yiduli.

⁴ Ayakadɛɪŋ, Bayle chu bikɛ i Jisɔs a, “Wɔ kanƙa kɛ gia i chukuli a? Wɔ wɔkɔ alɛ gia yɛ bɔ jɪaki i wɔ fun a?”

⁵ Ayakalɛ, Jisɔs na chu chukuli wi. Bayle num bɛh nƙanyɪ.

(*Matio 27:15-26; Luk 23:13-25; Jɔn 18:39-19:16*)

⁶ A nɔ dzaki numki i jɔbi wi Dzini bi Ntsɛdan bialɛ wɔ, Bayle bwili mi wi jun yɪ nsɛŋ wimu wɔ Bɔju tsɛ a wi bwili.

⁷ A nɔ kɔ i jɔbi wiwɔ wɔ, mi widakɔ num i jun yɪ nsɛŋ mɛ yeli wi num a Balabas, wi nɔ kɔ i mban wi bɛni bɛ bɔ nɔ kɔ i jun yɪ nsɛŋ mɛ, num bɔ nɔ yisi ndani i tumi wɔ wɔyɪ bɛni.

⁸ Mban wi bɛni dzɛ yisi i bikɛki a Bayle fɛ asi wi nɔ faki wi fɛ i bɔ.

⁹ Bayle ka bikɛ i bɔ a, “Mbeɪŋ nɛŋki a mih bwili num nƙun wi Bɔju wɔlɛ a?”

¹⁰ Wi nɔ bikɛki yaka kɔm wi nɔ kɔ wi kiɛ a bɛtii mfɛ gia bɛmbum nya Jisɔs i kanƙa yi wɔ kɔm bɔ nɔ chiniki kindɔŋ bɛh wi.

¹¹ Ayakalɛ, bɛtii mfɛ gia bɛmbum nyini mban wi bɛni a bɔ dzaka a wi bwili num Balabas.

¹² Bayle chu bikɛ i bɔ a, “Ayakadɛɪŋ, mih ki faki dɛɪŋ bɛh mi wɔlɛ mbeɪŋ bɔɔŋki a nƙun wi Bɔju a?”

¹³ Bɔ ka wam na bɛh nƣa a, “Bɛ bɔŋŋ wi i kintasi wɔ.”

¹⁴ Bayle bikɛ i bɔ a, “Bɛ bɔŋŋ wi kɔm nɛ? Gia yichu yɛ wi fɛ kɔ nɛ?” Ayakalɛ, bɔ ka chu wili tsɛ a ninshɪŋ a, “Bɛ bɔŋŋ wi i kintasi wɔ.”

¹⁵ Ayakadɛɪŋ, Bayle ka bwili yatɔkɔ Balabas kɔm wi nɔ nɛŋki i fɛ a mban wi bɛni kɔŋki nƣain. Wi dzaka a bɛ twɛɪŋ Jisɔs, ma bɛ tsɛ bɔŋŋ i kintasi wɔ.

Bɛni bɛ jum bɛ Bayle ka nyiksiki Jisɔs

(*Matio 27:27-31; Jɔn 19:2-3*)

¹⁶ Bɛni bɛ jum bɛ Bayle ka dzɔ Jisɔs liɛ bɛh wi i ntɔŋ wɔ bɛ nɔ bɔɔŋki a Blitalium. Si bɔ liɛ, ka bɔɔŋ junni mban wi bɛni bɛ jum bɛchi.

¹⁷ Ayaka bɔ ka dzɔ mbun wi bɛnƙun tum i wi wɔ, chu bwan kifo ki bɛnƙun num bɛ bwanƣi babwanƣi yɛɪŋ ka bwan i wi fun.

¹⁸ Bɔ yisi ka bɛnƣi wi dzaka a, “Mbɛɛ jum yi bɔkɔli. Nƣun wi Bɔju.”

¹⁹ Si bɔ fɛ yakadɛɪŋ ka tweɪŋki wi bɛh bambɛŋ i fwu wɔ, chuhyi midzin i gwu yi wɔ, dzɛ tum binyu i wi nshɪŋ, bɛŋŋ wi.

²⁰ Si bɔ nɔ nyiksi kaasi wi yaka, ka fiɛni babwili mbun wi nƣun wɔ i gwu yi wɔ, fiɛni dzɛ lɔh num bambun bu i gwu yi wɔ, ka dzɛ tsɛ bɛh wi banƣ i kintasi wɔ.

Bɛ banƣ Jisɔs i kintasi wɔ

(*Matio 27:32-44; Luk 23:26-43; Jɔn 19:17-27*)

²¹ Jɔbi wɔ bɔ nɔ tsaki bɛh wi, mi widakɔ banƣi bɛh bɔ wi kwɛ i chwa yeli num Samɔn, a num mi wi Selin. Wi num tii Aleksanda bɛh Lufus. Ayaka bɔ ka kanƣi wi a wi ƣɪŋ kintasi ki Jisɔs.

²² Bɔ tsɛ buku bɛh Jisɔs i di biɛ bɔ nɔ bɔɔŋki a Gɔlgota, (Ayaka yeli wɔlɛ kɔ a di bi Nƣun Kifwu),

²³ bɔ ka nya mbih* i wi a wi mu num bɔ chwali bɛh tsa yidakɔ bɛ nɔ bɔɔŋki a mɛɛl. Ayaka Jisɔs nɛki mu kɛ.

²⁴ Bɔ ka banƣ wi i kintasi wɔ. Bɔ dzɛ bambun bu gaa a fwu fwu wɔ ka tumki kaan bɛh bambun bɛwɔ i kiɛ si mi wimu kɔ i kwati.

²⁵ Jɔbi wɔ bɔ nɔ banƣ Jisɔs i kintasi wɔ, a nɔ kɔ jɔbi num mbiɛŋ bɛwukɛ kinchɔŋchɔŋ.

²⁶ Bɔ nɔ nyaka kinƣakti ka banƣ i kintasi ki chusi gia yɛ yi fɛ ka bɔ banƣ wi, yi num a, wi kɔ, “Nƣun wi Bɔju.”

²⁷ Bɔ banƣ tɛ bɛji bɛfa i kintasi wɔ, widakɔ i tseɪŋ yi Jisɔs yilakeli wɔ, widakɔ i tseɪŋ yi kimiakɛ wɔ. [

²⁸ Yɛlɛ dzɛ kpeɪŋ asi bɛ nɔ nyaka i Kinƣakti ki Nyɔ wɔ a,

“Bɛ nɔ fa chiŋni wi i mban wi bɛni bɛ bɔ nɔ mɔmki gia.”]†

²⁹ Bɛni ka tsaki danƣiki yɛɪŋ Jisɔs nɛŋni fwu, bɛkɛli wi bɛh ntɔyi dzaka a, “Anghaaa! Wɔ wɔlɛ wɔ nɔ kɔ i shakƣi jun yi fani yi gia i fiɛni maa i kanƣ yitali wɔ,

³⁰ gamti la gwu ya i shi dzɛ i kintasi kiwɔ wɔ.”

³¹ Bɛtii mfɛ gia bɛmbum bɛh bɛni bɛ bɔ laniki bɛnchi bɔ ka sunƣi tɛ wi a bɔ bɔ dzakayi a, “Wi nɔ gamtiki bɛni bɛdɔkɔ i liɛ wi kɔkɛ i gamti gwu yi.

³² Wi wɔ wi kɔ Kimbwili wɔ Nyɔ nɔ kaka, wi num nƣun wi bɛni bɛ Islɛ wi shɪ la i kintasi kiwɔ wɔ i liɛ ma buku yɛɪŋ ka buku

* 15:23 Mbih mɛlɛ nɔ kɔ i fɛ a wi ma chu wɔkɔli lɔli.

† 15:28 Binƣakti bikpu bidakɔ kanƣa kɛ kinƣa ki 28 kɛla.

bum wi.” Bani bè bə nĩ banj bə bəh Jisəs i kintasi wə banj ləyi tə Jisəs bəh já.

Kpi yi Jisəs

(*Matio 27:45-56; Luk 23:44-49; Jən 19:28-30*)

³³ A dzə num nshichunj bin ji, tumi kichi ji i tsə buku i mbiənjə mitali wə nshinj fəko.

³⁴ A dzə num ka mbiənjə mitali, Jisəs dza wam bəh nga a, “Eləy Eləy lama sabaktani,” Yi num a, “Nyo wun, Nyo wun, wə lətkə mih kəm nə lə a?”

³⁵ Bəni bədəko bè bə nĩ num kəmsi fəinj wəko ka dzaka a, “Mbeinj wəko, wi bənjki Elaja.”

³⁶ Mi widəko i bə kintənj ka yəko tsə dzə kuncha, juli i mbih migbanjini mə, bwanj i mbənj wə səkə tsə a wi mu, ka dzaka a, “Bə bee wi yaka bə yeinj yudəko Elaja ni dzə bwili lə wi i kintasi kələ wə.”

³⁷ Jisəs dza wam bəh nga ka waka kinj waka ki kigəksini.

³⁸ Mbuinj wə bə nĩ təinjni junj yi fəni yi gia yeinj i numə tanja shi i fintənj i bimbə bifa wə i yisi beinj shi buku kuku.

³⁹ Tikwili wi bəni bə jum wə num i Jisəs nshinj ka yeinj dzəh yə Jisəs kpi yeinj, ka dzaka a, “Mi wələ nĩ kə Wainj Nyo njənj.”

⁴⁰ Bəkanja bədəko nĩ kə fəinj num bə num i dzəh yi dənj bə tseinj. I mbənj wiwə wə nĩ kə Meli Magdalen bəh Saləmə bəh Meli wə nih Jem winchinj bəh Yəsəs.

⁴¹ Bəkanja bələ kə bè bə nĩ biəliki Jisəs i Galili gamti wi. Bə nĩ kə fəinj bəh bəkanja bədəko tə bəduli bè bə nĩ biəli Jisəs bəh bə dzə i Jəusalem.

Bə lə Jisəs

(*Matio 27:57-61; Luk 23:50-56; Jən 19:38-42*)

⁴² A dzə num i fijəbi, kəm a nĩ kə Chəko bi Sisini i dza liə i chəko bimbam wə,

⁴³ mi wi Alimatia widəko bə bənj a Yəsəf, kanja shəm tsə yeinj Baylə ka nywa wini wi Jisəs i tsə ləə. Yəsəf wələ nĩ kə i mbənj wi bəni bè bə sakaki tumi, bəni nĩ kəksiki lə wi na bindzənj. Ayaka wi mwī nĩ wəkəlik i lə tə jəbi wə njənj bi Nyo bi dzaki.

⁴⁴ Si Baylə wəko yakadəinj, dzaka wəm wi a Jisəs si kpi lə. Wi bənj fwu wi bəni bə jum, ka bikə wəko i wi a Jisəs si kpi lə a.

⁴⁵ Wi ka wəko i fwu wi bəni bə jum wiwə a Jisəs si kpi lə, wi ka nya wini wiwə i Yəsəf.

⁴⁶ Yəsəf ka nyə tsə tanj mbunj wi ndzəjni, tsə shisi wini wi Jisəs, kii wini wiwə, tsə jia i jum yə bə nĩ chum i biənjə wə, ka beənsi təh wimbun banj dzaka ki jum kiwə bəh wi.

⁴⁷ Meli Magdalen bəh Meli wə nih Yəsəs yeinj di biə lə Jisəs yeinj wə.

16

Jisəs dza i kpi wə

(*Matio 28:1-8; Luk 24:1-12; Jən 20:1-10*)

¹ Si chəko bimbam nĩ tsə, Meli Magdalen bəh Meli wə nih Jəm, bəh Saləmə tanj kidzəni ki tseinj yindzəjni ka bə tsə i fianjsi wini wi Jisəs wə.

² A dzə num na kinchənjəchənjə i chəko bi ninshinj i shi wə, asi wənj kakaki dzəki, bə nyə tsə i jum beinj.

³ Bə ka tsəki yaka dzakayi a bə bə a, ni numki ndə i binjsi təh wə bəh ni banj dzaka ki jum kə yeinj na?

⁴ Si bə tsəki yaka, bə ka lə dzəkəh, yeinj num bə binjsi bwili lə təh wiwə. Təh wələ nĩ kə na kimfaanj ki təh.

⁵ Bə ka liə tsə i jum mə, yeinj sumi yidəko si wi shinum i jum mə i tseinj yiləkəli wə num wi ləh mbunj wi dənj a num wi fukuli. Gwu yəko bə lə wiili. ⁶ Sumi yiwə dzaka i bə a, “Kiə dzaka ki wəkm kə mbeinj. Mih kiəki lə a mbeinj nənjki num Jisəs wi Nasali wə bə ni banj i kintasi wə. Wi chu mən fa. Wi dza lə i kpi wə. Mbeinj tseinj yeinj di biə bə ni nəsi wi yeinj.

⁷ Mbeinj tsə fuku i bwa bu bə mbənj bəh i Bitə a wi tsə lə i ninshinj i Galili. Mbeinj ni yeinj lə wi fəinj asi wi nĩ dzakaki i mbeinj.”

⁸ Bəkanja bè buku i jum yiwə wə nyumyi lə kəkəkə, dza fəinj geinj num lə geinjni, num dzaka wəm bə nalə. Bə nəki dzaka kə gia yiwə i mi, kəm bə nĩ lwaki lə.*

Jisəs chusi gwu yi i bəni

[⁹ Jisəs nĩ dza i kpi wə i chəko bi ninshinj i shi wə binj kəinj bilibili, yisi tumbuku num i Meli Magdalen wə wi nĩ bwili bəchinda bə njkəli i gwu yi wə nanitanj.

¹⁰ Meli ka tsə fuku i bəni bè bə bəh Jisəs nĩ shi kə. Bəni bələ nĩ kə bə də ka chunjsi kifwu.

¹¹ Si bə nĩ wəko si minjkanja wələ dzakaki a ngəinj si yeinj Jisəs, wi num wiwəm, bə nəki bum ka.

(*Luk 24:13-35*)

¹² Si yəmakə nĩ tsə Jisəs chu chusi gwu yi i bəni bu bə mbənj bədəko bəfa bè bə nĩ tsəki i kwili widəko wə, ayaka bə nəki yeinj kiə kə wi.

¹³ Bə fiəni i jum wə, tsə fuku i kinjka ki bəni bə mbənj bəbə, bə nəki bum kə bə.

(*Matio 28:16-20; Luk 24:36-49; Jən 20:19-23*)

¹⁴ Si yəmakə nĩ tsə Jisəs chusi gwu yi na i bwa bu bə mbənj bə jwəfi ntsə mu mwī bə dzi wə. Wi yəli i bə, kəm bə nĩ kanjaki kə kimbum kiləkə, bəh shəm yiləkəli i bum i bəni bè bə nĩ yeinj wi, i jəbi wə wi nĩ dza i kpi wə.

¹⁵ Wi ka dzaka i bə a “Mbeinj tsə i mbi wichi wə i tsə fūkuki ntum wi ndzəjni wi Nyo i bəni bəchi.

* 16:8 Binjwakti bilpəu bidəko kanjaki kə bimbə biəli 16:9-20.

¹⁶ Mi wə wi bum gia yiwo, bə jūli wi i bəko, wi ni bəin. Mi wə wi nəinma i bum, ko wi, wə wi gbə nsaka.

¹⁷ Bəni bə bə ko bə bum bə bi fəki lə bəncəsi bə bə chusiki nga bi Nyə ka bələ: Bə bi bwiliki lə bəchinda bə ŋkpeli i bəni wə i yeli wuŋ wə. Bə num i ni dzakaki já yimfian.

¹⁸ Bə num i kaŋaki jūŋ bəh kaŋ. Bə num i mu kiləfi, ki kəbi i fə gia yidəko bəh bə. Bə jiəki kaŋ i bəni bə jwein wə, bə bənih.”

Jisəs yaka i bein
(Luk 24:50-53)

¹⁹ Si Bah Jisəs dzaka kaasi i bə yakadəin, Nyə ka dzə yaka bəh wi i bein wi tsə shinum i tsein yiləkəli yi Nyə wə.

²⁰ Bwa bu bə mban bə buku ka nyaniki fukuki ntum wi ndzəŋni wiwo i di bichi wə. Bah num bəh bə təbi gia yə bə fukuki a yi ko ŋkəŋ bəh bəncəsi bə bə nī fəki yi chusi nga bi Nyə.]

Ntum wi Ndzɔŋni wə wi kə kəm Jisəs si Luk nɪ nyaka Gia yə yi kə i Kiŋwakti ki Luk kələ mə

Kiŋwakti ki Luk kələ dzakaki a Jisəs kə Kimbwili wə Nyɔ nɪ kaka bəni bə Islae bəh wi, chu num Kimbwili wi ŋgəkə wi bəni bəchi. Ki dzakaki gia yidəkə kəm Jisəs yi num shəŋ a kiŋwakti kələ wə. Ki fukuki si bə nɪ bwo Jisəs bəchinda bə Nyɔ ka yəŋki, bətəkni shwāŋ tsə yəŋ wain (2:8-20), ki dzaka tə si wain wə Jisəs nɪ tsə bəŋ i jun yi fəni yi gia wə i Jelusalem (2:41-50), ki dzakaki kəm ndi wə Jisəs nɪ ti kəm mi wi Samalia wi ndzɔŋni (10:25-37), bəh wə kəm wain wi lakani (15:11-32). Kiŋwakti ki Luk kələ dzaka tsəsi kəm ntsa (3:21; 5:16; 6:12; 11:1; 22:32; 23:34,46), ki dzaka tə kəm Kiŋ'waka ki Baiŋni (4:1,14; 10:21; 24:49) ki dzaka tə kəm bəkaŋa (7:11-12,36-50; 8:2-3; 10:38-42; 13:10-17; 23:27). Kiŋwakti ki Luk kələ dzaka tə si Nyɔ dalinyaki chu bi bəni, a num gia yə Jisəs nɪ dzə yi fa kuku (19:10).

Kifwu ki gia i kiŋwakti kələ mə

1:1-4 Kin'yisi

1:5-2:52 Si bə nɪ bwo Jɔn Njulibəkə, bəh si

bə nɪ bwo Jisəs bə ka kəkɪ

3:1-20 Nəm wi Jɔn Njulibəkə

3:21-4:13 Si bə nɪ juli Jisəs i bəkə, bəh si Satan nɪ mɔmsi wi

4:14-9:50 Kəm nəm wi Jisəs i Galili

9:51-19:27 Si Jisəs nɪ buku i

Galili tsə i Jelusalem

19:28-23:56 Kəm shi yi gəksini yi Jisəs i Jelusalem

24:1-53 Si Jisəs nɪ dza i kpi wə, wi tumbuku i bəni nshin, ka yaka i bəŋ

Kin'yisi

¹ Mi wimbun Teofilus, bəni bəduli nɪ mɔmsi lə i nyaka kəm gia yə yi nɪ num i buku kintəŋ.

² Bə nɪ nyaka gia yiwə a liŋ liŋ num a yə buku nɪ wəkə i bəni bə bə nɪ yəŋ bəh dzəkəh yibə, ka fukuki yi asi yi nɪ yisi.

³ Si mih dzə jəbi, nəŋ gia yiwə yichi na i kin'yisi wə, ka yəŋ a yi si ndzɔŋki lə i mih i chinŋi nyaka tə i wə i dzəh yindzɔŋni wə.

⁴ Mih fa lə ka wə klə ŋkəŋ bi gia yə bə kə bə fuku lə i wə.

Chinda wi Nyɔ laka a bə bi bwo lə Jɔn Njulibəkə

⁵ Jəbi wə Nkun Heləd nɪ sakaki Judea, tii mfə gia widəkə nɪ kələ bə bəŋ a Sakalia. Wi

nɪ nɔmki i mban wi tii mfə gia wi Abija wə, nih jun wi tə nɪ buku i chwəŋkijun ki Eləŋ wə, bə bəŋ wi a Elisabet.

⁶ Bəni bələ bəfa nɪ kə bəni bə num chəŋ i Nyɔ nshin, bə jia bəchi bə Bah bəchi, bə kaŋa kə ŋgə widəkə.

⁷ Ayakalə, bə nɪ kaŋaki kə wain, kəm Elisabet nɪ kə kaŋni, num bə bəchi nɪ kə bə jwin lə.

⁸ Jəbi dzə kpəŋ wə, mban wi Sakalia nɪ nɔmki i jun yi fəni yi gia yi Bah wə. A nɪ kə wi tii mfə gia i Nyɔ nshin chəkə biwə,

⁹ bə nɪ babwili wi, biəli asi bə nɪ bayiki bəti mfə gia i nɔni kibə wə. Wi ka liə i jun yi fəni yi gia wə i kpa njəŋ.

¹⁰ Ayaka jəbi kpəŋ i kpa njəŋ, bəni bəchi bə bə nɪ kə biŋ bə tsa wə.

¹¹ Chinda wi Bah tumbuku alə i wi nshin, ka num i tseŋ yiləkəli yi təŋ wi njəŋ wə.

¹² Jəbi wə Sakalia nɪ yəŋ wi, shəm təŋ wi, wi lwa.

¹³ Ayakalə, chinda wə dzaka i wi a, “Sakalia ki lwə kə. Nyɔ wəkə lə ntsa wə. Nih jun wa Elisabet bi bwo lə wain wi nyukuni, wə nɪ du yeli wi a Jɔn.

¹⁴ Wi bi dzə bəh kinsanli bəh nlan i wə, ayaka bəni bəduli bi num lə bəh kinsanli kəm mbwə wi.*

¹⁵ Wi bi num mi wimbun i Nyɔ nshin. Kiə wi bi mɪ kə mbih, kighə mɪləkəli. Kiŋ'waka ki Baiŋni bi jiksiki lə wi, wi keŋ i nih wi shəm.

¹⁶ Wi bi fa kə bəni bə Islae bəduli kwuni shəm yibə, yi fəni chu i Bah Nyɔ wibə wə.

¹⁷ Wi bi tsə i Bah nshin, bəh shəm bəh ŋga bi Elaja, i kwuni shəm yi bəti bwa, yi bi num i bwa bəbə. Wi bi fa bəni bə ləkəni kifwu, bee kifwu kiləkəli, kwuni nɔni bibə, kaŋa kiŋ'waka ki num ki bəni bə chəŋ. Wi bi fa yaka ka bəni bi numki bəh ŋkeŋsi wi gwu i wəkəliki Bah.”

¹⁸ Ayaka Sakalia nɪ bikə i chinda wi Nyɔ a, “Mih bi kiə gia yələ dəŋ num buku nih jun wun jwin lə a?”

¹⁹ Chinda wi Nyɔ chukuli a, “Akə mih Gabliya, mih numki a bəh gvu i Nyɔ nshin jəbi wichi, a faan wi mih a mih dzə fuku ntum wi ndzɔŋni wələ i wə.

²⁰ Wəkəli, si wə ka bum dəkə ja yin yələ, jəbi bi dzə kpəŋ lə wə yi kaŋa i bi num, i liə wə ki fənikɪ lə kinchini, chu dzaka kə, i tsə bɪku i jəbi wə gia yələ bi numki.”

²¹ Si yi nɪ numki yaka, bəni bə bə nɪ kə i biŋ wəkəli Sakalia ka num bəh ŋkaŋyi a, a num nə wi mətəsə i feŋ numə i jun yi fəni yi gia lə a?

²² Jəbi wə wi nɪ buku dzə feŋ, wi chu kiə kə i dzaka i bə. Ayaka bə ka kiə a Nyɔ si chusi gia yi kaŋyini i wi feŋ numə i jun yi fəni yi

* 1:14 Na a, “Jəbi wə bə nɪ bwo wi”.

gia wə. Wi bə fəkeliki kinchəsi ki gia i bə bəh kanj, chu dzaka kə.

²³ Jəbi wə Sakalia nī kaasi nəm wi i junj yi fəni yi gia wə, wi ka fiəni tsə i wi dzu.

²⁴ Asi kanj yidəko tsə, kpə wi Elisabet num bəh tə, ka numki a dzu i kifiaŋŋ kite wə.

²⁵ Ayaka Elisabet ka dzaka a, “I liə Bah nī kwasi lə nsheij i mih, ka bwili kingəmn i fwu wunj wə i bəni kintəŋŋ.”

Chinda wi Nyə laka a bə bi bwə lə Jisəs

²⁶ Ayaka tə wi Elisabet buku kifiaŋŋ kisə, Nyə faan chinda wi Gabliya i kwili widəko wə i Galili bə bəŋŋ a Nasali.

²⁷ Wi nī tsə bəh ntum i wainj sumi widəko bə bəŋŋ a Meli wi keij a shu wi wainjpaŋni. Wi nī kə num bə keijəsi a wi bi num kpə Yəsəf wə wi nī kə i chwəŋkijun ki Nkunj Debit wə.

²⁸ Chinda wi Nyə wiwə tsə yeij Meli ka bəni i wi a, “Mih bənik i wə, Bah chusi lə shəm yi yindzəŋni i wə ka num bəh wə.”

²⁹ Meli wəko yaka yi fumsi wi bəh nga, wi ka mənki a kalə ki bəni kə kinaiŋj lə.

³⁰ Ayakalə, chinda wi Nyə dzaka i wi a, “Meli ki lwāki kə, Nyə baa wə.

³¹ Wəkali, wə bi num lə bəh tə, wə bwə wainj nyukuni, ma wə bi du yeli wi a Jisəs.

³² Wi bi num mi wimbun, ma bə bi bəŋŋki wi a Wainj Nyə, Nyə wə wi kə Fwu wi Biəij Bichi wə. Bah Nyə bi təm lə wi i kingbəkə ki Nkunj Debit wə wi kə tikwili i chwəŋkijun kibə wə.

³³ Wi bi sakaki lə chwəŋkijun ki Yakəb jəbi wichi, ayaka njun bi bi kanja kə kingəksi.”

³⁴ Meli ka bikə i chinda wi Nyə wiwə a, “Yələ gia bi num dəij na, mih keij shu wi wainjpaŋni a?”

³⁵ Chinda wi Nyə wiwə chukuli i wi a, “Kinj waka ki Baiŋni bi dzə lə i wə wə, ayaka nga bi Nyə wə wi kə Fwu wi Biəij Bichi wə bi kumi banj wə. Ayakadəij, wainj wə wə bi bwəki bi numki wə wi baiŋki, bə bi bəŋŋki wi a Wainj Nyə.

³⁶ Wəkali, wainj winnah Elisabet kə wi jwinj, a num wə bə nī bəŋŋki a kaiŋni, wi kə i liə bəh tə i kifiaŋŋ kisə wə, wi bi bwə lə wainj nyukuni.

³⁷ Klə a gia yidəko kəkə yə yi kə i gaka Nyə.”

³⁸ Ayaka Meli ka dzaka a, “Yəij, bə mih lə fa wainj wi nəm wi Bah. Ma yi nūm ayaka i mih asi wə dzaka.” Si wi dzaka yaka, chinda wi Nyə ka nyə.

Meli laa njikə i Elisabet

³⁹ A kanj yiwə wə, Meli keijəsi gwu ka kəmsi nyə tsə i kwili widəko wə i tumi ki njkwun wi Judea wə,

⁴⁰ wi tsə buku feij, liə i Sakalia dzu ka bəni i nih junj wi Elisabet.

⁴¹ Si Elisabet nī wəko mbəni wi Meli yaka, wainj ka təkəli i wi shəm. Kinj waka ki Baiŋni jikə i wi wə.

⁴² Wi ka yəŋsi bəh nga, dzaka a, “Kimbəijəsi ki Nyə kə i gwu ya wə tsə bəkanja bəchi, ayaka kimbəijəsi num i wainj wə wə bi bwəki.

⁴³ Yələ gia yimbun lə num dəij lə, a nih Bah wunj laa njikə i mih a?

⁴⁴ Wəkali, jəbi wə mih si wəko mbəni wə, wainj təkəli i mih shəm bə kinsanli.

⁴⁵ Kinsanli kimbun kə i wə kəm wə bum a, gia yə Ba nī dzaka i wə, bi dzə kpeij lə.”

Meli kəksi Nyə

⁴⁶ Meli dzaka a,

“Shəm yij kəksiki Bah,

⁴⁷ mih sanliki lə bəh Nyə wə wi kə Mbwili wunj.

⁴⁸ Wi kwaka mih, mih num kanti wainj wi, wi nəm wi nchiŋ.

Yəij i yisi i liə i tsəki ninshin ngəko wichi bi bəŋŋki mih a,

mi wə Nyə jə kimbəijəsi i wi wə,

⁴⁹ kəm Nyə wi Nga Bichi fə lə,

gia yimbun yiduli i mih.

Yeli wi kanjaki kə kinsini.

⁵⁰ Wi chusiki nsheij i bəni bə bə kəksiki wi, nsheij yələ num i ngəko wichi.

⁵¹ Wi chusi nga bi bəh tseij yi,

wi shakyi bəni bə bə ghanjsiki gwu, kimfasi kibə shakyi.

⁵² Wi shisi bəŋkun bəmbun bəmbun i bingbəkə bibə wə,

ka yaksi a num kanti bəni bə kilələ.

⁵³ Wi sanj bəni bə dzəŋ,

bə fwuli bəh biəij bindzəŋni,

ayaka ka kəŋŋ bəni bə kidəŋŋ bəh kanj yiyə.

⁵⁴⁻⁵⁵ Wi gamti mi wi wi nəm wə Islae,

ka kwaka i chusi nsheij i Ablaham bəh chwəŋkijun ki,

i tsə buku asi wi nī kaka i bəti tii bəbuku.”

⁵⁶ Si Meli dzaka yaka wi nə bəh Elisabet i kifiaŋŋ kitali wə ka fiəni kwe i wa wibə.

Elisabet bwə Jən Njilibəkə

⁵⁷ Ayaka jəbi dzə kpeij wə Elisabet nī kə i bwə, wi bwə wainj nyukuni.

⁵⁸ Chwəŋkijun ki bəh bəni bə bə nī nəki kəmsiki i di biwə wə nī wəko a Bah chusi nsheij yi i wi, bə ka lanj bəh wi.

⁵⁹ Si kanj nī dzə buku nyan, bə dzə i suunj wainj, ka nənki i du yeli wi i yeli wi ba wi wə a Sakalia,

⁶⁰ ayakalə nih wi nəij chiksi, dzaka a bə bəŋŋ wi a Jən.

⁶¹ Ayaka bə dzaka i wi a, “Mi widəko mən i chwəŋkijun kimbəij wə bəh yeli wəla.”

⁶² Ayaka bə ka fəkeliki kinchəsi ki gia bəh kanj i kiə i tii wainj, a wi nənki a bə du yeli wi wainj a ndə a.

⁶³ Wi tə ka fəkeliki tsə a bə dzə bəh naka ki nyakani, bə dzə bəh ki wi ka nyaka yeij a “Yeli wi kə Jən.” Bə yeij yaka dzaka wəm bə.

⁶⁴ Akisəka, dzaka ki Sakalia ka yasi, ləm wi yanj, wi ka chu yisi ndzaka. Wi yisi i tumki bikum bi Nyə.

⁶⁵ Ayaka bəni bə bə nī nōki i kwili wiwə wə num bəh nkanyī. Gia yiwə yichi wənj tsə i tumi ki nkəwəj wi Judea wə kichi.

⁶⁶ Bəni bəchi bə bə nī wəkə gia yiwə yichi num bəh nkanyī ka bikəki a wələ wainj bi num winainj na, kəm yi nī chusiki a kimboinjī ki Nyə kələ i wi wə.

Sakalia laka ntum wi Nyə

⁶⁷ Ayaka Kin'waka ki Baijnī dza jikə i Sakalia wə tii jən, wi yisi i dzakaki aka mi wi ntum wi Nyə, dzakayi a,

⁶⁸ “Bukumbeinj kəksi Bah wə wi kə Nyə wi bəni bə Islāe.

Wi nī dzə i yeli bəni bu.

⁶⁹ Wi jiə mi wi, wi ləkəli wə wi nī bwili buku, num wi buku i chwənkijun ki mi wi, wi nəm Nkunj Debit.

⁷⁰ Yələ gia kə asi wi nī kaka i dzaka ki bəni bu bə ntum bə bə baijki,

bə wi nī jiə a kəinj i kikkpu wə,

⁷¹ a wi bi bwili buku i kanj yi bəni bə bə baijnki buku,

bəh bəni bə bə kənjki kə buku.

⁷² Wi nī kaka a wi bi kwasi lə nsheinj i bətii tii bəbuku,

ka baanj a kwakaki nkainj biə wi Nyə nī dzi.

⁷³ Wi nī tafi kichumi i tii bətii bəbukumbeinj wə Ablaham, ka kainj a,

⁷⁴ wi bi bwili lə buku i kanj yi bəni bə bə baijnki buku,

ka buku bi nəmki i wi, chu lwa kə,

⁷⁵ nō nōni ki baijnī bəh ki chənj i wi nshinj, i kanj yichi wə, i nōni kibukumbeinj wə.

⁷⁶ Ayaka wə wainj wunj, bə bi bənjki wə a mi ntum wi Nyə,

Nyə wə wi kə Fwu wi Bisinj Bichi wə,

kəm wə bi tsəki i Bah nshinj i

kəinjī dzəh yi.

⁷⁷ Wə bi fuku i bəni bu dzəh yə bə kə i kwatiki mbəinj yeinj,

num ndalinya wə Nyə bi dalinyaki chu bibə,

⁷⁸ kəm bə nsheinj yimbun yə Nyə wibukumbeinj kanjki i bəni wə.

Wi bi chijnsiki Mbwili wi, ma wi bi shiki dzaki i beinj

aka wənj wə wi kaka.

⁷⁹ Wi bi nya baijnī i bəni bə bə kə i jisi wə, bəh bə bə kə a dzaka ki kpi wə,

wi jiə bukumbeinj i dzəh yi kimboinjī wə.”

⁸⁰ Ayaka wainj Sakalia wiwə ka kəki i nyam yi gwu wə, kə tə i kin'waka wə. Wi dza tsə ka nōki i chwa, i tsə buku jobi wə wi nī buku i chusi gwu yi i bəni bə Islāe.

2

Meli bwə Jisəs

(Matio 1:18-25)

¹ A nī kə i jobi wiwə, ndzaka buku a bə fə bəni bəchi i kitumi ki mbi wi Lum wə. Ndzaka wələ nī tsəsi Kaysa Augustus wə wi nī kə nkunj wimbun feinj.

² Mfa wələ nī kə wi ninshinj i jobi wə Kp-wilinus nī kə mi wi sakani wi saka i Sillia i kimbu ki mbi wi Lum wə.

³ Ayakadəinj, bəni bəchi ka fiəniki i jum wə i di bibə wə, i nyaka kiyəli kibə, ka bə fa bə.

⁴ Ayaka Yəsəf tə nyə i kwili wi Nasali wə i Galili, bə yaka tsə i Betelchēm i kimbu ki tumi ki Judea wə i kwili wə bə nī bwə Nkunj Debit. Wi nī tsə feinj kəm wi nī kə mi i chwənkijun ki Nkunj Debit wə.

⁵ Yəsəf nī nyə tsə i nyaka yeli bəh Meli wə wi nī laaki wi a a bi numki kpə wi, ayaka wi num bəh tə.

⁶ Si bə nī tsə buku feinj, jobi wi wi bwəni dzə kpəinj.

⁷ Ayaka wi bwə wainj wi, wi ninshinj a num wainj nyukuni, kii wi i mbunj wə, jiə i gbəkə wi nyam mə, kəm di nī kəkə i bə i jun yi bəni bə dzəni wə.

Chinda wi Ba fuku mbwə wi Jisəs i bətkni shwənj

⁸ A nī kə i jobi wiwə wə, bətkni shwənj bədkə num kəmsi i kwili wiwə wə, təkni bəh shwənj yibə nchəkə.

⁹ Chinda wi Bah chinj tumbuku alə i bə nshinj, baijnī bi Nyə bainj i bə wə, ndzanj kwa bə nalə.

¹⁰ Ayakalə, chinda wiwə dzaka i bə a, “Kiə mbeinj ki lwā kə. Mbeinj wəkə, mih dzə num bəh ntum wi ndzənjni i mbeinj, ayaka wi nī nya lə ndzənjni bimbun i bəni bəchi.

¹¹ I chəkə bidainj wə bə bwə Kimbwili wimbəinj i kwili wi Nkunj Debit wə, wi num Klistus Bah.

¹² Kələ nī numki kinchəsi i chusi wainj wiwə i mbeinj. Mbeinj nī tsə yeinj lə wi num bə kii wi i mbunj wə ka jiə i gbəkə wi nyam wə.”

¹³ Ayakadəinj, bə dza təkəli yeinj chinda wiwə bəh mbanj wi bədkə bəduli, bə yaksi Nyə, dzakayi a,

¹⁴ “Ma kinjəkni nūm i Nyə wə wi kə beinj ayaka ma kimboinjni nūm i fa kuku, i bəni kintəənj bə Nyə kə bəh kinsanjli kəm bə.”

¹⁵ Jobi wə bəchinda bə Nyə bəwə nī bee bə ka fiəni yaka beinj, ayaka bətkni shwənj bəwə ka dzaka a bə bə a, “Bukumbeinj tsə i liə i Betelchēm, i tsə yeinj gia yə yi num, yə Nyə fə a bukumbeinj kiə.”

¹⁶ A jobi wiwə kisəkə, bə ka kəmsi nyə tsə yeinj Yəsəf bəh Meli tasi bəh wainj wi nō i gbəkə wi nyam mə.

¹⁷ Si bə yeinj wi, bə ka yisi i fukuki gia yichi yə chinda wi Nyə si fuku i bə kəm wainj wələ.

¹⁸ Dzaka ka wəm bəni bəchi bə bə nī wəkə gia yə bətkni shwənj bəwə nī fukuki i bə.

¹⁹ Ayakalə, Meli wəkə yi yakadəinj ka jiə yi i kinjkwaka wə, ka kwakaki jobi wichi.

²⁰ Bəṭəkni shwán bəwə fiəni yaksi Nyɔ tumyi bikum bi kəm bə nɛ tsə yein gia yichi a liŋ asi chinda wi Nyɔ nɛ fuku i bə.

Bə tsə nya wain Jisəs i jun yi fəni yi gia mə

²¹ Si wain wiwə nɛ buku kan nyan, bə ka suun wi ka du yeli wi a Jisəs, ayaka yeli wələ num a wə chinda wi Nyɔ nɛ fuku ka nih wi dzə num bəh tə.

²² Jəbi wi fəni gia dzə kpein i wəkə shi bibə asi bənchi bə Muses nɛ nənki. Bə ka dzə wain wiwə yaka tsə bəh wi i Jelusalem i nya i Bah.

²³ Yələ gia kə asi bə nɛ nyaka i Kinwakti ki Bənchi ki Bah wə a,

“Mi ka bwə wain wi ninshin a num wain nyukuni,

yi num a wi nyá wi, ma wi numki wi Bah.”

²⁴ Bə nɛ tsə i fə gia yələ bəh mbumi bifa yudəkə bəh bwa bə mindunjo mifa, asi Kinwakti ki Bənchi bə Bah fukuki.

²⁵ A nɛ kə jəbi wiwə wə, tikwili widəkə num i Jelusalem bə bəonj a Semeon. Wi nɛ kə mi wi chəŋ wi nɛ asi Nyɔ nənki, ayaka wi nɛ wəkəliki mi wə bi dzə i bəonji shóm yi bəni bə Islae. Num Kin'waka ki Baijnɛ jikə i gwu yi wə,

²⁶ ayaka ki nɛ fə wi kiə a kpi bi dzə kə ngainj maka ngainj yein Kimbwili wi Bah wə wi nɛ kaka.

²⁷ Ayaka Kin'waka ki Baijnɛ fə Semeon tsə i jun yi fəni yi gia wə. Si Yəsəf bəh Meli nɛ dzə bəh wain wiwə i jun yi fəni yi gia wə i fə asi bənchi nənki,

²⁸ Semeon ka dzə wain wiwə kumi ka yisi i chənyiki Nyɔ dzakayi a,

²⁹ “Bah, si wə fə kinƙaka ka dzə kpein, dzə la mi wa wi nam i liə i kimboinji wə.

³⁰ Dzəkəh yin yein lə Kimbwili wə,

³¹ wə faan a bəni bəchi bi yein wi.

³² Wi nɛ numki baijnɛ i bəni bə bə kəkə bə Islae,

ayakadəin, ka bə tə bi kiə wə,

fə ka bə dzasi yeli wi bəni ba bə Islae i bein.”

³³ Ayaka tii wain bəh nih wain nɛ wəkə gia yə Semeon dzakaki i wain wələ bein, dzaka wəm bə.

³⁴ Wi ka jə Kimboinji i bə wə, dzaka i Meli nih wi a, “Wəkəli Nyɔ kə wi sainbwili lə wain wələ, ndzə wi nɛ fə lə ka bəni bə Islae bəduli gbəyi, ayakalə bədəkə dzayi bein. Wi kə kinchəsi ki gia ka bəni bi dzakaki gia kəm wi.

³⁵ Ayakadəin, ka yələ bi chusiki gia yə bəni nyumiki i shóm yibə wə. Gia yiwə yichi bi fə shóm ya numki ka bə bwan bəh finƙəfi.”

³⁶ A nɛ kə jəbi wiwə wə, kpaŋa widəkə nɛ kələ bə bəonj wi a, Ana, a num mi wi ntum wi Nyɔ. Wi nɛ kə wain Fanuwel wi num mi i chwanƙijun ki Ashel wə. Kpaŋa wiwə nɛ kə wi jwin lə nalə. Wi nɛ kə num wi fə bəh nyuwu jia nanitan shəŋ, ayaka nyuwu ka kpi.

³⁷ Wi ka baan mfiŋ kpaŋkwu, wi shi a i jun yi fəni yi gia wə, kpaŋa wə dzə yein bə, ka nya kiyoŋni i Nyɔ, dzaka kəm wain wələ i bəni bəchi bə bə nɛ wəkəliki jəbi wə Nyɔ bi tain bəni bə Jelusalem i kan yi ngəkə wə.

³⁸ A jəbi wiwə wə bə nɛ dzə bəh wain i jun yi fəni gia wə, kpaŋa wə dzə yein bə, ka nya kiyoŋni i Nyɔ, dzaka kəm wain wələ i bəni bəchi bə Bah nɛ nənki, bə fiəni chu i kwili wibə wə i Nasali i kimbu ki tumi ki Galili wə.

³⁹ Jəbi wə Yəsəf bəh Meli nɛ kaasi gia yichi yə bənchi bə Bah nɛ nənki, bə fiəni chu i kwili wibə wə i Nasali i kimbu ki tumi ki Galili wə.

⁴⁰ Ayaka Wain wiwə ka kəkə kanja nga, num wi jikə bəh mfi bimbumbum, ayaka kan yi Nyɔ num i wi wə.

Jisəs tsə baan i jun yi fəni yi gia yi Nyɔ wə

⁴¹ Tii Jisəs bəh nih wi nɛ fəki bə yaka tsə i Jelusalem jia yichi i Dzini bi Ntsədanj wə.

⁴² Jəbi wə Jisəs nɛ buku jia jwəfi ntsə yifa, bə ka chu yaka tsə i Dzini biwə wə asi bə nɛ fəki bə yaka.

⁴³ Si bə nɛ dzi kaasi Dzini biwə, bə bə fiəni kwe, wain wə Jisəs ka baan i jum wə i Jelusalem, ayakalə ba wi bəh nih wi kiə kə.

⁴⁴ Bə ni nyani chəkə bichili, kwaka alə wi kə i mban wi bəni kintəŋ bə bəh bə nɛ nyaniki. Bə ka yisi i nənki wi i kintəŋ ki chwanƙijun kibə wə bəh nsəin,

⁴⁵ ka nən mən, ka fiəni chu i Jelusalem i nən wi fein.

⁴⁶ Kan tsə yitali si bə nɛ yisi i nənki, bə yein wi i jun yi fəni yi gia wə, wi num fein bəh bəni bə lanini, wəkəli bənlani, bikə bəmbikə.

⁴⁷ Bəni bəchi bə bə nɛ wəkəliki num bəh nkanji nalə, wi kiə gia nalə chukuli bəmbikə chəŋ.

⁴⁸ Si nih wi bəh ba wi yein wi, dzaka wəm bə nalə. Nih wi ka bəonj wi dzaka a, “Wain, wə njinsiki nə buku lə? Tsəin, buku ba wa si nən wə nalə ka bəh.”

⁴⁹ Wi chukuli a, “Mbein si nənki mih kəm nə? Mbein si kiəki kə a mih kanjaki i numki i jun yi Ba wun wə fa?”

⁵⁰ Ayakalə, bə nəkə wəkə kiə kə gia yə wi dzakaki.

⁵¹ Wi ka nyə bəh bə shi tsə i Nasali. Wi tsə ka wəkəki i bə na bindzəŋ. Si gia yiwə nɛ num yakadəin, nih wi jia yi i kinƙwaka wə ka bə kwakaki yi jəbi wichi.

⁵² Jisəs ka kəkə, kanja mfi bimbumbum bəh nga, Nyɔ kən wi, bəni tə kən wi.

3

Nlani wi Jən Njulibəko

(Matia 3:1-12; Mak 1:1-8; Jən 1:19-28)

¹⁻² A nɛ kə jəbi wə Jən wə wain Sakalia nɛ kə i chwa, ntum wi Nyɔ dzə i wi. I jia yiwə wə Tibeliu nɛ sakaki ka Nkun wimbumbum i Lum i jia jwəfi ntsə yite. I jəbi wiwə wə Bantiu Bayle bəŋ sakaki bimbumbum bi tumi ki Judea, Helod tə saka Galili. Fili bə wainjnih Helod

nĩ sakaki bimbũ ki Itulea bəh ki Telakəniti, Lisanía saka Abilən. A nĩ kɔ tɔ i jɔbi wiwɔ wə Anas bəh Kayfas num kifwu ki bəti mɛ ɡia.

³ Si Jɔn wɔkɔ ntum wi Nyɔ wiwɔ, ka nyɔ tsɛ i bimbũ bi tumi bichi biɛ bi kɔmsiki i Bɔkɔ yi Jɔdɔn wə, ka fukuki i bəni a bɔ kwɔni shɔm yibɔ, ma ngain juli bɔ i bɔkɔ ka Nyɔ bi dalinya chu bibɔ.

⁴ Ƴia yɔlɔ kɔ asi Isaya mi wi ntum wi Nyɔ nĩ nyaka i Kinwakti ki wə a,

“Ja yi mi wiliki i chwa a,

bə kɛinji dzəh yi Bah,

bə lumsi yi a yi nũm chəŋ,

⁵ bə bi mukuyiki lə ŋkwɔn yimbum bəh ngəŋni yichi ma bə bi jiksi kanŋ yichi, ka yi bi num jiali yichi,

bə i nani dzəh yi ŋkwuyini ka yi num chəŋ,

bə i jiksi kanŋ yichi ka dzəh bi num lə lwɛɛɛs,

⁶ ka bəni bachi bi yein si Nyɔ bwili bəni.”

⁷ Si Jɔn nĩ fukuki i bɔ yakadain, mban wi bəni ka dzə a wi juli bɔ i bɔkɔ. Wi dzaka i bɔ a, “Chwɔŋkijun ki fəskəh, a tafi ndə mbein a mbein yɔkɔ ɡein shɔm yi Nyɔ yi bəkɔsini yə wi bi bəkɔsi i mbein, ka mbein dzaki lə a?”

⁸ Mbein fəki ɡia yə yi chusiki a mbein kwuni shɔm yimbein. Kiə mbein ma dzəkaki i gwu yimbein wə a, Ablaham kɔ tii wimbein. Mih fukuki i mbein a, Nyɔ kolə i fiəni kitəh kolə ki fiəni chu bwa bə Ablaham.

⁹ Mbein kləki a, bə kɔ bə jlə lə fəkɔ i chwəŋ bi kein wə. Kein yichi yə yi wumki kə mintam mi ndzəŋni, bə bi ɡba shisi lə yi i kuku, bə kpa i gbuku wə.”

¹⁰ Si mban wi bəni wɔkɔ ɡia yiwɔ yaka, ka bikə i Jɔn a, “Buku kɔ fə na dain i liə a?”

¹¹ Wi chukuli a, “Mi wə wi kanjaki bəmbun bəfa wi nyə wimu i mi wə wi kanjaki kə, ma wə wi kanjaki biein bidzini wi ɡaa bəh mi wə wi kanjaki kə.”

¹² Bəni bə kwani kinwakti bədɔkɔ dzə i wi a wi juli bɔ i bɔkɔ mə, ka bikə i wi a, “Mi wi lanini, buku kɔ i fə na dain?”

¹³ Wi chukuli bə a, “Kiə mbein ki dzɔ kə kpɔ wi kwani kinwakti wi du tsɛ si bənchi nənki.”

¹⁴ Bəni bə jum bədɔkɔ bəŋ dzə bikə i wi a, “Buku kɔ i fə na dain?”

Wi chukuli a, “Mbein təkniiki i ləkaki kpɔ i bəni bəh nɡa, bəh i jləki ɡia i bəni fun kilɔlɔ. Mbein nũmki bəh kinsanli i fiəŋ fiə bə ɡomki mbein yein.”

¹⁵ Si bəni nĩ wəkɔli Kimbwili wə Nyɔ nĩ kaka, bə ka yisi i kwakaki i shɔm yibɔ wə a, jɔbi widəkɔ Jɔn kɔ Kimbwili wiwɔ si Nyɔ faan.

¹⁶ Jɔn chukuli bə a, “Mih kɔ a, juliki mbein i bɔkɔ mə, ayakalə mi wə wi gumiki tsəki mih, keinji wi dzə i jum wə, mih kpəiniki kə i ngwun shi i shwa dzu yi yigvu. Akɔ wi wə wi bi juliki mbein i Kinwaka ki Baiŋni wə bəh i gbuku wə.

¹⁷ Wi kanjaka naka i kanj i gbəkəki ɡəŋ yein, i junni jia i kiba wə, i kəh chi yiwɔ i kpa i gbuku wə wi bi nyumi kə.”

¹⁸ Akɔ lə si Jɔn nĩ fukuki ntum wi ndzəŋni wi Nyɔ i bəni, chu nya bə bəh nłani i dzəh yiduli wə.

¹⁹ Ayakalə, wi dzaka i Helɔd mi wi sakani kɔm nɔni ki, tɔyi chwəŋ ki, kɔm Helɔd nĩ kɔ wi fiəni dzə Helɔdia kpə wainiŋni wi i kpə wi, ka chu dzaka kɔm ɡia yichu yiduli yə Helɔd nĩ kɔ wi fə.

²⁰ Helɔd ka chu bəkəli ɡia yiwɔ, ka dzaka a bə kwə fəh Jɔn i jun yi nsəŋ mə.

Jɔn juli Jisɔs i bɔkɔ mə

(Matio 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹ Jɔbi wə Jɔn nĩ juli kaasi bəni i bɔkɔ, Jisɔs ka bəŋ dzə tə a wi julli ngain i bɔkɔ mə. Si wi juli wi i bɔkɔ mə yaka, wi ka tsaki, bəoli weli,

²² Kinwaka ki Baiŋni shi dzə num i wi wə ka kimbwɔsi kimbumi, ja buku i bein a, “Wɔ kɔ wain wun yi shɔm, mih kɔ bəh kinsanli nalə kɔm wə.”

Chwəŋkijun ki bə Jisɔs

(Matio 1:1-17)

²³ Jɔbi wə Jisɔs nĩ buku ka jia mbania, wi ka yisi nɔm wi. Bəni nĩ kwakaki a wi kɔ wain Yɔsef, Yɔsef wiwɔ num wain Eli.

²⁴ Eli nĩ kɔ wain Matat, Matat num wain Lewi, Lewi num wain Melki, Melki num wain Janay, Janay num wain Yɔsef.

²⁵ Yɔsef wələ nĩ kɔ wain Matatia, Matatia num wain Emɔs, Emɔs num wain Naum, Naum num wain Esli, Esli num wain Nagay.

²⁶ Nagay nĩ kɔ wain Mat, Mat num wain Matatia, Matatia num wain Semein, Semein num wain Yɔsek, Yɔsek num wain Jɔdɔ.

²⁷ Jɔdɔ nĩ kɔ wain Jɔanan, Jɔanan num wain Lesa, Lesa num wain Selubabel, Selubabel num wain Shiltia, Shiltia num wain Neli.

²⁸ Neli nĩ kɔ wain Melki, Melki num wain Adi, Adi num wain Kɔsam, Kɔsam num wain Elmadam, Elmadam num wain Eli.

²⁹ Eli nĩ kɔ wain Yəshwa, Yəshwa num wain Eliesa, Eliesa num wain Yɔlem, Yɔlem num wain Matat, Matat num wain Lewi.

³⁰ Lewi nĩ kɔ wain Semein, Semein num wain Jɔdɔ, Jɔdɔ num wain Yɔsef, Yɔsef num wain Yɔnam, Yɔnam num wain Eliakim.

³¹ Eliakim nĩ kɔ wain Melia, Melia num wain Mena, Mena num wain Matata, Matata num wain Natan, Natan num wain Debit.

³² Debit nĩ kɔ wain Jese, Jese num wain ɔbet, ɔbet num wain Boas, Boas num wain Sala, Sala num wain Nashən.

³³ Nashən nĩ kɔ wain Aminada, Aminada num wain Admin, Admin num wain Alni, Alni num wain Esłon, Esłon num wain Beləs, Beləs num wain Jɔdɔ.

³⁴ Judas nĩ kɔ wain Yakɔb, Yakɔb num wain Ayjik, Ayjik num wain Abalaham, Abalaham num wain Tela, Tela num wain Naɔl.

³⁵ Naɔl nĩ kɔ wain Selug, Selug num wain Leu, Leu num wain Beleg, Beleg num wain Ebɛ, Ebɛ num wain Shela.

³⁶ Shela nĩ kɔ wain Kaynan, Kaynan num wain Alfasad, Alfasad num wain Shem, Shem num wain Nɔa, Nɔa num wain Lamek.

³⁷ Lamek nĩ kɔ wain Metusela, Metusela num wain Enɔk, Enɔk num wain Jaled, Jaled num wain Malalel, Malalel num wain Kaynan.

³⁸ Kaynan wɛlɛ nĩ kɔ wain Enɔsh, Enɔsh num wain Set, Set num wain Adam, ayaka Adam num wain Nyɔ.

4

Satan mɔmsi Jisɔs

(*Matio 4:1-11; Mak 1:12-13*)

¹ Jisɔs nĩ fiɛni i Bɔkɔ yi Jɔdan wɛ, num wi jikɛ bɛh Kin'waka ki Bainjni. Ki dzɔ wi, wi nyɛ tsɛ i nɔki chwa.

² Wi nĩ kɔ feinj i kanj wɛ mbanjnyani nkɔpeli mɔmsi wi, wi dzi kɛ fiɛnj. Asi yamaka nĩ tsɛ i kingɔksi wɛ dzɔnj bɛ wɔɔ wi.

³ Nkɔpeli ka dzaka i wi a, "Wɔ kabɛ num wain Nyɔ, dzaka la a tɛh wɛlɛ fiɛni chũ dzeinj."

⁴ Jisɔs chukuli i wi a, "Yi kɔ num bɛ nyaka a,

'Mi nɔki kɛ a kɔm bɛ dzeinj shɛnj.' "

⁵ Nkɔpeli chu dzɔ Jisɔs feinj yaka tsɛ bɛh wi i di bidɔkɔ wɛ, chusi bɛntɔnj bɛchi i bitumi bichi wɛ i fa kuku i wi. Jisɔs ka yeinj lɛ wɛɛɛɛ.

⁶ Ayaka wi ka dzaka i wi a, "Bɛ nĩ nya lɔ bɛntɔnj bɛ mbi wɛlɛ i mih bɛchi, a na ndɛ wɛ mih kanjki mih nya i wi. Mih ni nya lɛ ki i wɔ ma wɔ sakaki, kanja mbum bɛh nga biwɔ bichi.

⁷ Yi kɔ a wɔ kɔksi mih, ka mih ni nya bieinj bichi i wɔ."

⁸ Jisɔs chukuli i wi a, "Yi kɔ num bɛ nyaka a,

'Wɔ kɔksiki Bah Nyɔ wa, ma wɔ nɔmki a wi shɛnj.' "

⁹ Nkɔpeli ka dzɔ tsɛ bɛh wi i kwili wi Jelusalɛm wɛ, ka tɔm wi i fwu wi junj yi fɛni yi gia wɛ, dzaka i wi a, "Wɔ kabɛ num Wain Nyɔ, jɛnj shɛl la fa,

¹⁰ kɔm yi kɔ bɛ nyaka a,

'Nyɔ ni dzaka i bɛchinda bu a bɔ tɔkni bɛh wɔ.'

¹¹ Ayaka yi chu num bɛ nyaka a,

'Bɔ ni kwa wɔ maka wɔ chɔkɔ gbu wa i tɛh wɔ.' "

¹² Jisɔs chukuli i wi a, "Kinjwakti ki Nyɔ dzakaki tɛ a,

'Ma mɔmsi Bah Nyɔ wa.' "

¹³ Jobi wɛ nkɔpeli nĩ mɔmsi kaasi Jisɔs i dzɛh yichi yɛ wi nĩ nɛnki, wi nyɛ ka wɔkɔlikɔ jobi widɔkɔ.

Jisɔs yisi nɔm wi i Galili

(*Matio 4:12-17; Mak 1:14-15*)

¹⁴ Jisɔs ka nyɛ fiɛni chu i Galili, num wi jikɛ bɛh nga bi Kin'waka ki Bainjni. Ntum kɔm wi wan tsɛ i bimbɔ bi tumi bichi wɛ feinj.

¹⁵ Wi nĩ laniki bɛni i junj yi tsani wɛ, bɛni bɛchi kɔksi wi.

Bɛ mɔnjni Jisɔs i di bibɔ wɛ i Nasali

(*Matio 13:53-58; Mak 6:1-6*)

¹⁶ Jisɔs ka nyɛ dzɛ i Nasali i kwili wɛ wi nĩ kɔ yaka yeinj. Ayaka a bi dzɛ num chɔkɔ bibɔ bimbam, wi nyɛ tsɛ i junj yi tsani wɛ, asi wi si fɛ. Wi dza num i beinj i fa Kinjwakti ki Nyɔ.

¹⁷ Bɔ ka nya wi bɛh kinjwakti ki Isaya mi ntum wi Nyɔ nĩ nyaka. Wi shwa tseinj di biɛ bɛ nĩ nyaka a,

¹⁸ "Kin'waka ki Bah Nyɔ kɔ i gwu yinj wɛ,

kɔm wi kɔ wi babwili mih,

a mih dzɛ lɔka ntum wi ndzɔnjni i bɛni bɛ kifuu.

Wi faanj mih a mih dzɛ,

lɔka i bɛni bɛ bɔ kɔ i junj yi nsɛnj mɛ,

a bɛ bi bwilili lɔ bɔ,

ma mih bi fiɛni dzɛkɛh yi bimfɛkɛ ma yi bi weli gwu.

Wi faanj tɛ mih a mih dzɛ,

bwlili bɛni bu bɛ bɛ chɛbsiki bɔ i nsɛnj mɛ,

¹⁹ i chu laka tɛ a jia dzɛ kɔpeinj

yɛ Bah ni kwasi nsheinj i bwili bɛni bu,

ma bɔ bi kɔksiki wi."

²⁰ Si Jisɔs fa kaasi, fiɛni kii kinjwakti kiwɔ nya i mi wɛ wi nĩ jiaki bi, ka num i kuku. Bɛni bɛchi bɛ bɔ nĩ kɔ feinj i junj yi tsani yiwɔ wɔ lumsɔ dzɛkɛh i gwu yi wɛ.

²¹ Wi yisi i dzakaki i bɔ a, "Gia yɛ mbeinj wɔkɔ i Kinjwakti ki Nyɔ kɛlɛ wɛ yi dzɛ kɔpeinj nkɔnj daij."

²² Bɛni wɔkɔli yi lɛ, yi ndzɔnj i bɔ nalɛ, bɔ num bɛh nkɔnjni ka dzakaki kɔm bɛ ndzaka wi ndzɔnjni wɛ wi bukuki i dzaka ki wɛ. Ayakalɛ, ka yisi i mɔnki, bikɛyi a, "Wɛlɛ kɔ a wain Yɔsɛf wɛ a?"

²³ Jisɔs ka dzaka i bɔ a, "Asi kɔkɛ gia yi mɔnjnini a mbeinj ni ti lɛ ndi kɔm mih a, 'Mi wɛ wi chukuki bɛni, chũku gwu ya.' Mbeinj ni dzaka a, 'Gia yɛ buku ni wɔkɔ a wɔ ni fɛ i Kafanaum, fɛ tɛ yi fa i wa wa.' "

²⁴ Jisɔs chu dzaka i bɔ a, "Mih fukuki nkɔnj i mbeinj a, bɛ mɔnj dɛkɛ i kɔksi mi wi ntum wi Nyɔ i tumi ki wɛ.

²⁵ I yi nkɔnj wɛ, mih fukuki i mbeinj a, a nĩ kɔ i jobi wi mi wi ntum wi Nyɔ wɛ Elaja, dzanj nĩ num baan i beinj i jia wɛ yitali bɛh kifɛnj kɛsɔ, ayaka dzɔnj kwa tumi kichi. I jobi wiwɔ bakanja bɛnkɔwɔ bɛduli num feinj i tumi ki Islɛ wɛ.

²⁶ Nyɔ nɛ ka faan dɛkɛ Elaja i mi widɔkɔ feɪn i bɔ, wi nɛ faan lɔ wi a num i kpɛ nkɔw wi Dzalafat, i tumi ki Sidon wɛ.

²⁷ A nɛ kɔ i jobi wi mi wi ntum wi Nyɔ Elisha, bɛni bɛ Islae bɛduli kanja jweɪn yi kumyini yiduli, mi widɔkɔ i bɔ wɛ nɛ ka bɛɪn. A kɔbi shɛɪn a Naman wi mbɔɪn wɛ mi wi Silia, bɛ nɛ chuku wi, wi bɛɪn.”

²⁸ Si Jisɔs dzaka yakadɛɪn, bɛni bɛchi bɛ bɔ nɛ kɔ i jun yi tsani wɛ, wɔkɔ yaka, bɔ bɔksi tɔɔ na bɛh nɛga.

²⁹ Bɔ dza bɛɪn ka chini wi, buku bɛh wi i kwili kintɛɪn, ka tsɛ buku i dzaka ki kanɪn wɛ i di biɛ bɛ nɛ maa gɔksi kwili wiwɔ bɛ nɛ feɪn, ka bɔ nɛɪn i chini shi wi a wi gbɔ bɛh fwu.

³⁰ Ayakalɛ, wi tsɛ tɔli i bɔ kintɛɪn ka tsɛki mfih.

*Jisɔs bwili kin'waka kichu i gɔw yi mi wɛ
(Mak 1:21-28)*

³¹ Jisɔs ka nyɛ shi tsɛ i Kafanaum, i kwili widɔkɔ wɛ i Galili. A num i chɔkɔ bimbam wɛ, wi tsɛ ka laniki bɛni i jun yi tsani mɛ.

³² Bɛni bɛwɔ bɛchi wɔkɔ, num bɛh nkanyɪ i nlanɪ wiwɔ wɛ, kɔm nlanɪ wiwɔ nɛ kanjaki lɛ nɛga.

³³ Mi widɔkɔ num i jun yi tsani yiwɔ mɛ, kin'waka kichu num i gɔw yi wɛ. Wi ka wiliki ja yaka bɛɪn a,

³⁴ “Yɔbɛɛy Jisɔs wi Nasali, wɔ nɛnki nɛ i buku wɛ a? Wɔ dzɛ lɔ i bɛkɛli buku a? Mih kiɛki lɛ mi wɛ wɔ kɔ wi. Akɔ wɔ wɛ wɔ bɛɪnki, a num wɔ wɛ wɔ nyɛ i Nyɔ wɛ.”

³⁵ Jisɔs kanɪn kin'waka kichu kiwɔ, dzaka a, “Kpɛchumi mɔɪn, buku i mi wɛlɛ mɛ.” Ayaka ki ka gɪn tɔkɔ wi i kuku i bɛni kintɛɪn, ka buku i gɔw yi mɛ, ayakalɛ ki nɛki bɛɪnɪ ka wi.

³⁶ Bɛni bɛchi yeɪn yakadɛɪn, dzaka wɔm bɔ. Bɔ ka mɛnki, bikɛyi a, “Wɛlɛ ndzaka kɔ winɛɪn lɛ mi wɛlɛ kanjaki a? Wi kanjaki nɛga biɛ bi kɔ bimbam i kanɪn biɪn'waka bichu bi buku i gɔw yi bɛni wɛ.”

³⁷ Ntum wiwɔ kɔm Jisɔs wan tsɛ i bidi bichi wɛ i kimbu kɛ wɛ feɪn.

*Jisɔs chuku bɛni bɛduli
(Mati 8:14-17; Mak 1:29-39)*

³⁸ Jisɔs dza buku i jun yi tsani yiwɔ mɛ, ka tsɛ liɛ i Samɔn dzu. A nɛ kɔ nih kpɛ Samɔn gweɪn bɛh gɔw yi yakani yilɛkɛli. Bɔ tsɛ a Jisɔs gɛmti wi.

³⁹ Wi ka tsɛ i di biɛ wi ni nɛki, num i wi bɛɪn, kanɪn jweɪn yilɛkɛli yiwɔ. Yi ka bee wi, wi bonih. Akisɛkɛ, kpanja wiwɔ ka dza bɛɪn, tsɛɪn fiɛn fidzini nya bɔ dzi.

⁴⁰ Si jobi nɛ shiki tsɛki, bɛni bɛchi bɛ bɔ nɛ kanjaki bɛni bɛ bɔ gweɪnki bɛh jweɪn chi chi, ka dzɔki dzɛki bɛh bɔ i Jisɔs. Wi ka kɔmyiki bɔ bɛchi bɔ bonih.

⁴¹ Bachinda bɛ Satan ka bukuyiki tɛ i gɔw yi bɛni bɛduli bɛdɔkɔ wɛ, wili a, “Wɔ kɔ wain Nyɔ.” Ayakalɛ, Jisɔs kanɪn a bɔ ma dzɛkaki,

kɔm bɔ ni kiɛ Jisɔs a akɔ Kimbwili wɛ Nyɔ nɛ kaka.

⁴² Si chɔkɔ ni buku wɔɔ, Jisɔs buku tsɛ i kwili widɔkɔ wɛ wi mbɔɪn. Bɛni ni bɛɪn yisi i nɛnki wi. Jobi wɛ bɔ ni yeɪn wi, wi ni nɛnki lɛ i nyɛ i kwili wiwɔ wɛ. Bɔ ka mɔmsiki dzɛh a wi baɪn bɛh bɔ.

⁴³ Ayakalɛ, wi nɛɪn ka dzaka i bɔ a, “Mih kanjaki i fuku ntum wi ndzɔɪn kɔm nkun bi Nyɔ i kwili widɔkɔ wɛ tɛ, kɔm akɔ gia yɛ Nyɔ faan mih a mih dzɛ fɛ.”

⁴⁴ Wi ka dza tsɛ ka nyaniki fukuki ntum wi ndzɔɪn wiwɔ i jun yi tsani wɛ i tumi kiwɔ wɛ kichi.

5

*Jisɔs bɛɪn bwa bu bɛ mbɔɪn bɛ ninshɪn
(Mati 4:18-22; Mak 1:16-20)*

¹ A nɛ kɔ chɔkɔ bidɔkɔ, Jisɔs num kɔmsi i bɔkɔ yi Genesale wɛ, num bɛni fiɛli bɛɪn wi faanɪ, ka wɔkɛli gia yi Nyɔ.

² Wi dza yeɪn bɛngwuki bɛfa i bɔkɔ kpɛɪn, num bɛni bɛ bɔ nɛ kanjaki bɛngwuki bɛwɔ, buku ka bɛ wɔkɛki gi yibɔ.

³ Ayaka wi tsɛ liɛ i ngwuki widɔkɔ wɛ, a num wi Samɔn, wi dzaka i wi a, wi chɛni liɛ tsɛ bɛh wi i bɔkɔ twɛsi. Ayaka wi chini, Jisɔs ka num yeɪn ka laniki bɛni bɛ bɔ nɛ kɔ i kpa.

⁴ Si wi nɛ lani kaasi, ka dzaka i Samɔn a, “Nɛa liɛ tsɛ i limi bɛɪn ma mbɛɪn tɔm gi yimbɛɪn, ma mbɛɪn ni kwa bɔwɔkɔ.”

⁵ Samɔn chukuli a, “Tikwili, buku si nɔ a bɛɪn i tumki gi chɔkɔ wɔɔ, ayakalɛ buku nɛki kwa kɛ fiɛn fidɔkɔ. Si wɔ dzaka yaka, mih ki tumki lɛ.”

⁶ Bɔ tsɛ tum, ka kwa bɔwɔkɔ yiduli, yi shi lɛ shiim, jobi wɛ bɔ nɛ nɛnki i bwili gi yibɔ yi ka nɛnki i tɛɪnyɪ. ⁷ Ayakadɛɪn, bɔ lasi bɛni bɛbɔ bɛ mbɔɪn bɛngwuki bɛdɔkɔ, a bɔ dzɛ gɛmti bɔ. Bɔ ka dza bwili bɔwɔkɔ yiwɔ yi jikɛ i bɛngwuki bɛbɔ wɛ, bɔ ka nɛnki i mini i bɔkɔ.

⁸ Jobi wɛ Samɔn Bitɛ yeɪn gia yiwɔ yaka, ka tsɛ tum binyu i Jisɔs nshɪn dzaka a, “Mih tsaki wɔ Bah, dzɛ nyɛ mfia fa i mih kpɛɪn, kɔm mih kɔ mi wichu.”

⁹ Wi nɛ dzaka yakadɛɪn, kɔm wi bɛh bɛni bu bɛ mbɔɪn nɛ yeɪn bɔwɔkɔ yɛ bɔ nɛ kwa, dzaka wɔm bɔ.

¹⁰ Ayaka ki wɔm tɛ Jem bɛh Jɔn bwa bɛ Sebide bɔ nɛ kɔ i mbɔɪn wi Samɔn wɛ. Jisɔs dzaka i Samɔn a, “Ma lwɛki. I yisi i liɛ i tsɛ, wɔ ni kwɛki num lɔ bɛni.”

¹¹ Si bɔ wɔkɔ yakadɛɪn, ka bwili bɛngwuki bɛbɔ i kpa, bee bɛɪn bichi ka biɛliki wi.

*Jisɔs chuku mi wi jweɪn yi kumyini
(Mati 8:1-4; Mak 1:40-45)*

¹² A dza num i jobi widɔkɔ wɛ, Jisɔs num i kwili widɔkɔ wɛ, mi widɔkɔ num feɪn num jweɪn yi kumyini dzi kaasi wi. Asi mi wiwɔ yeɪn Jisɔs, ka dzɛ gbɔ i wi nshɪn, tsɛ wi, “Bah, wɔ kabɛ kɔnki wɛ fɛ mih bɛɪn.”

¹³ Jisós nani tsein yi ka kóm wi, dzaka a, “Mih kónki la, bônih ma wə bâniki.” Akisəka, jweinj yi kumyini yiwə kaa.

¹⁴ Jisós ka kin i wi a, “Tòkni ma fúku i mi widəko. Ayakalə, tsə chūsí gwu ya i tii mfə gia, ma wə ka nyá kinya kə Muses nĩ dzaka a mi kanjaki i nyá i chusi i bəni a, ngain bənih i jweinj yələ wə ka bain.”

¹⁵ Jisós nĩ kin i mi wiwə yaka, gia yiwə kóm Jisós ka chu wan tsə lə, mban wi bəni bəduli ka jurniki dzəki i wəkəki nlani wi, bə a wi chukuki jweinj yibo.

¹⁶ Ayakalə, Jisós si dza bee bə wi tsə i chwa i tsaki.

*Jisós chuku mi num wi kpi wa wimu
(Matio 9:1-8; Mak 2:1-12)*

¹⁷ A num chəkə bidəko Jisós lani bəni, nga bi Nyə num i gwu yi wə i chuku jweinj yeinj. Bəfalasi bəh bəni bə bə nĩ laniki bəntchi bə Nyə num feinj, num bə nĩ buku i bidi bichi wə i Galili bəh i bimbū bi Judea wə bəh bi Jəlusaleḿ.

¹⁸ Yi dza num a bəni bədəko nĩ kə bə burj mi i kimbuŋ wə ka dzəki, num wi kpi wa wimu. Bə nĩ nənki a bə dzə liə bəh wi i dzu i nəsɪ i Jisós nshin.

¹⁹ Ayakalə, bə nəkɪ kanja kə dzəh, kóm bəni ni faanjiki lə nalə. Bə ka yaka num i fwu wi jun beinj, tə kiyə, shisi shi mi wiwə i bəni kintəŋ i Jisós nshin i wəkə gia yə wi ki dzakaki.

²⁰ Si Jisós nĩ yeinj a bəni bəwə jiə shóm yibo i wi wə, wi ka dzaka i wi a, “Nseinj wun, mih dalinya lə chu bia.”

²¹ Bəni bə bə nĩ laniki nnyaki bəntchi bə Nyə, bəh Bəfalasi bə, ka yisi i wamki dzakaki a, “Wələ fa kə fində wi dzo di bi Nyə a? Akə ndə wə wi kə i dalinya chu, kəbi a Nyə shəŋ a?”

²² Jisós klə gia yə bə chumyiki dzakaki, wi bikə i bə a, “Mbeinj biələ binjkwaka kanjaki i shóm yimbeinj wə lə kóm nə a?”

²³ Yə yi bəniki i dzaka kə yi nain, i dzaka a mih dalinya lə chu bi mi wələ, ma i dzaka a wi dzə beinj wi nyāni a?

²⁴ Ayakalə, mih ki chusiki lə i mbeinj i liə a mi wə yeli wi kə Wainmi kanjaki lə nga i fa kuku, i dalinya chu.” Ayaka wi ka dzaka i mi wə wi nĩ kə wi kpi wa wimu a, “Mih dzakaki i wə, dzə beinj, dzə kimbuŋ ka wə tsəki i wə dzu.”

²⁵ Akisəka, wi dza beinj num i bəni nshin, ka dzo naka kə wi nĩ naki i yeinj wə ka tsəki i wi dzu, tumyi bikum bi Nyə.

²⁶ Bəni yeinj yaka, dzaka wəb bə, bə num bəh nkanji, ka chənyiki Nyə kə dzakaki a, “Buku si yeinj gia yi kanyini dain.”

*Jisós bəŋ Lewi
(Matio 9:9-13; Mak 2:13-17)*

²⁷ Jisós dza buku feinj ka nyə. Si wi shiki tsəki, wi yeinj mi widəko a num mi wi kwani kinjwakti, bə bəŋ wi a Lewi, wi num i di bi, bi nəm wə. Jisós dzaka i wi a, “Bəli mih.”

²⁸ Ayaka Lewi dza beinj, bee bieinj bi bichi ka biəliki Jisós.

²⁹ Lewi ka bi fə dzini bimbū i wi dzu i lanjki Jisós. Mban wi bəni bə kwani kinjwakti ni kwu feinj, bəh chinjni bəni bədəko, num i kibanj kidzini wə ka dziki bəh wi.

³⁰ Bəfalasi bəh mban wi bəni bə bə nĩ laniki bəntchi bə Nyə, ka yisi i shwinjiki kóm bwa bə mban wi Jisós, dzakayi a, “Akə kóm nə mbeinj dziki, mbeinj mu bəh bəni bə bə kwaki kinjwakti bəh bəni bəchu bədəko a?”

³¹ Jisós chukuli i bə a, “Bəni bə bə kə bəh gwu yiləkəli si nən kə mi wi tsə. Asi nən num bə bə gweinjki.

³² Mih ka dzə dəkə i bəŋ bəni bə bə kə chəŋ. Mih dzə i bəŋ num bəni bə bə kə bəchu ka bə kwuni i shóm yibo wə.”

*Bə bikə i Jisós kóm mbam wi dzaka
(Matio 9:14-17; Mak 2:18-22)*

³³ Bə bikə i Jisós a, “Bwa bə mban bə Jən Njubiləko si kəmsi bam lə dzaka tsa, a num ayaka si bwa bə mban bə Falasi nĩ fəki, ayakalə mba baŋ a dziki a dzini mu.”

³⁴ Jisós chukuli i bə a, “Bə kələ i laka bəni i dzini bi minjpaŋa wimfian wə, bə dzə, ma mi wiwə nĩ fiəni fə a bə bamki dzaka, ti bini keinj feinj bəh bə a?”

³⁵ Ayakalə, kanj dzəki lə yə bə bi dzo bwili nyum minjpaŋa wiwə i bə, ma bə bi ka yisi i bamki dzaka i jəbi wiwə wə.”

³⁶ Wi chukuli bəh ndi widəko i bə a, “Mi kəkə wə wi kə i tanja mbun wimfian i kwəyi i wikpu wə. Wi ka fə yakadəŋ, yi ni numki a wi tanja bəkəli kinchumni kimfian kə. Ki kəbi i ni kpeinj bəh kikpu kə linj.

³⁷ Mi mən i dzo mbih mimfian, i jiə i kinjgə kikpu mə, * wi ka fə yakadəŋ, mbih mimfian miwə ni biəŋə, mə ni wə kinjgə kikpu kiwə, ma mbih miwə ni laka kilələ.

³⁸ Yi ndzəŋni kə a, bə kanjaki i jiə mbih mimfian num i kinjgə kimfian wə.

³⁹ Mbeinj kiəki tə a, mi mən i muki mbih mi biəni, a wi chu kənki mimfian, ma wi ni kənki a mi biəni mə.”

6

*Jisós fuku baiŋsi kóm chəkə bimbam
(Matio 12:1-8; Mak 2:23-28)*

¹ A nĩ kə i chəkə bimbam bidəko, Jisós bəh bwa bu bə mban nĩ nyaniki tsəki i khə wi gəŋ widəko wə. Bwa bu bə mban dza yisi i tənyiki kifwu ki gəŋ fiksi i bə kanj dzi.

² Bəfalasi bədəko yeinj yaka, bikə a, “Akə kóm nə mbeinj fəki gia yə bəntchi kənki kə a mi fəki i chəkə bimbam wə a?”

* 5:37 Kinjgə ki mbih kələ kə bə keinj bəh dzu yi nyam.

³ Jisəs bəŋ bikə tə i bə a, “Mbeinj ka num fa dəkə i Kiŋwakti ki Nyə wə si dzəŋ nɪ wəkəi Nkunj Debit bəh mbanj wi, wi fə a?”

⁴ Wi nɪ liə i junj yi Nyə wə dzo bled wə bə nɪ baa jiə a akə wi Nyə, dzi ka nya tə mbanj wi, a nɪ kə nchi i mi i dzɪ bled wiwə a kəbi a bətti mfə gia.”

⁵ Jisəs ka dzaka kaasi i bə a, “Mi wə yeli wi kə Wainjmi, akə tikwili wi chəkə bimbam.”

Jisəs chuku mi i chəkə bimbam wə

⁶ Aka bi chu num chəkə bimbam bidəkə, Jisəs tsə liə i junj yi tsani wə i lani bəni. Mi widəkə num feinj num kimbu ki ki tseinj yiləkəli kpi.

⁷ Bəni bə bə nɪ laniki bəŋchi bə Nyə bəh Bəfalasi yisi i nənki gia yə bə ki jiəkə i Jisəs funj. Bə ka bwanj dzəkəh i wi wə i yeinj a wi nɪ chuku lə mi wiwə i chəkə bimbam wə a.

⁸ Jisəs kiə gia yə bə nɪ finiki bəh yi, wi dzaka i mi wə tseinj yi nɪ kə yi kpi a, “Dzə bəinj, dzə nɪm fa.” Wi ka dzə numbeinj.

⁹ Jisəs bikə i bə a, “Mih bikəkə num i mbeinj a, gia yə bəŋchi bumki a mi kələ i fə i chəkə bimbam wə kə yi nainj? I fə ndzəŋni, ma i fə chu a? I gəmti mi, ma i wəə a?”

¹⁰ Wi tseinj tali bə bəchi i shi cheinj, ka dzaka i mi wiwə a, “Nāni tseinj ya.” Wi nani, yi kaa ka bənih.

¹¹ Ayakalə, yi ka nya lə ngəkə i shóm yi bəni bəwə wə, bə ka yisi i sisiki keinj si bə ki fəki bəh Jisəs.

Jisəs sabibwili bwa bu bə ntum jwəfi ntsə bəfa

(Matio 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² A nɪ kə a kanj yiwə wə, Jisəs nyə yaka i ŋkwurj wə i tsə tsa, wi nɪ baanj feinj a tsaki Nyə chəkə wəə.

¹³ Si chəkə wəə, wi bəŋj bəmbiəli bu, bə dzo. Wi sabi bədəkə jwəfi ntsə bəfa bəŋj bə a bwa bu bə ntum.

¹⁴ Kiyeli ki bəni bəwə nɪ kə: Samən wə wi nɪ nya yeli wi widəkə a Bitə, bəh Andulu wə wainjnih Samən. Bədəkə num Jem, Jən, Filib, Batələmu,

¹⁵ Matio, Təməs bəh Jem wə wainj Alfiyus, Samən wə wi nɪ kə mi i mbanj wi Bədzələt,*

¹⁶ Judas wə wainj Jem bəh Judas Iskaliət wə wi nɪ tsə tanjni Jisəs.

Jisəs lani ka chu chuku bəni

(Matio 4:23-25)

¹⁷ Si wi sabi bə yakadəinj, bəh bə bəchi ka nyə shi dzo. Si bə shi dzo wi num i baa wi di wə, bəh bwa bu bə mbanj bə bəh bə nɪ kə bə si num feinj bəh mbanj wi bəni wimbumb bə bə nɪ kwu feinj bəduli, num bə buku dzo i Judea bəh i Jelusalem wə. Bəni bədəkə nɪ nyəkə dzəkə i bidi biə bi kə kəmsiki i kinchwə kimbumb wə ka Taya bəh Sidən.

¹⁸ Bə nɪ dzə i wəkə nlani wi Jisəs, a wi bəŋ chūku tə jwəinj yibə. Bəni bə biŋ'waka bichu nɪ nyaki ngəkə i bə, nɪ dzəkə tə wi bwili biŋ'waka biwə i bə wə.

¹⁹ Ayaka bəni bəchi ka jwəkə i kəmi i wi wə, kəmi nga biə bi nɪ bukuki i wi wə, nɪ chukuki lə bəni bəchi bə bə nɪ kəmyiki wi.

Kimboinj si bəh nsheinj

(Matio 5:1-12)

²⁰ Jisəs dzo tseinj tali bəni bu bə mbanj dzaka i bə a,

“Kimboinj si kimbumb kə kimbeinj bə kifuu, kəmi ŋkunj bi Nyə kə bimbbeinj.

²¹ Kimboinj si kimbumb kə kimbeinj bə mbeinj kpiki dzəŋ i liə,

kəmi Nyə bi fə lə ma mbeinj bi fwuli.

Kimboinj si kimbumb kə kimbeinj bə mbeinj dəkə i liə,

kəmi mbeinj bi sunjyiki lə.

²² Kimboinj si kimbumb kə kimbeinj, i jəbi wə mbeinj biəli mi wə yeli wi kə Wainjmi, ayaka bəni baiŋj mbeinj, kəŋj bwili mbeinj i mbanj wibə wə, təyi mbeinj chu nya kiyeli kichu i mbeinj.

²³ Jəbi wə yi bi numki yakadəinj, mbeinj bi numki bəh kinsanji i chəkə biə yi bi numki i mbeinj, ma mbeinj bi ka lanji, biŋ, wəkə ndzəŋni, kəmi mmakti wimbbeinj widuli kə i tumi ki beinj wə. Mbeinj kiəkə a, akə asi bətti tii bəbə nɪ chəbsiki bəni bə ntum bə Nyə i kikapu wə.

²⁴ Ayakalə, Ngəkə wimbumb kə i mbeinj, bəni bəmbumb,

kəmi ndzəŋni bibə bi kaaki num a fa kuku.

²⁵ Ngəkə wimbumb kə i mbeinj, bə kitəə kibə kə kifwuli i liə,

kəmi bə bi kpiki lə dzəŋ.

Ngəkə wimbumb kə i mbeinj, bə mbeinj sunjuki i liə,

kəmi mbeinj bi dəkə lə chuŋsi kifwu kimbeinj.

²⁶ Ngəkə wimbumb kə i mbeinj, i jəbi wə bəni bəchi kəksiki mbeinj. Mbeinj kiəkə a, yi kə asi bətti tii bəbə nɪ kəksiki bəni bəntəkə bə bə nɪ nyiki ntəkə a bə kə bəni bə ntum bə Nyə.

Kəŋ bəmbainjmi ba

(Matio 5:38-48)

²⁷ Ayakalə, mih fukuki i mbeinj bələ mbeinj wəkəliki gia yə mih dzakaki a, mbeinj kəŋki bəni bə bə baiŋjki mbeinj, mbeinj fəki num gia yindzəŋni i bə bə baiŋjki mbeinj.

²⁸ Mbeinj tsə a Nyə faan kimboinj si bəni bə bə tsaki a loinj kwaki mbeinj, mbeinj chu tsə i bə bə chəbsiki mbeinj.

²⁹ Mi ka tweinj wə i kimbanj wə, wə fiənə kidəkə kə, wi tweinj kaasi. Ayaka mi ka ba dzo mbunj wa wi nimbeinj, wə bəe wi dzo kaasi wi numə.

* **6:15** Dzelət nɪ kə Baju bə bə nɪ təkiki tumi kibə, i bwili tumi kiwə i ngəkə wə i kanj yi bəni bə Lum wə.

³⁰ Nyá na ndá wə wi nywa fiɛŋ i wə, ayaka mi ka dzə biɛŋ bia, kiə wə ki fiəni bikə ka.

³¹ Mbeɛŋ fəki gia i bəni, asi mbeɛŋ kəŋki a bə fəki tə i mbeɛŋ.

³² Mbeɛŋ ka kəŋki a bəni bə bə kəŋki mbeɛŋ, gia yə bə bi kəksi mbeɛŋ yeɛŋ kə yi naiŋ? Na bəni bæchu si bəŋ fə kə ayaka tə a? Bə kəŋki tə a bə bə kəŋki bə.

³³ Mbeɛŋ ka fəki ndzəŋni a bəni bə bə fəki tə i mbeɛŋ, gia yə bə bi kəksi mbeɛŋ yeɛŋ kə yi naiŋ? Na bəni bæchu si bəŋ fə kə a yakadəɛŋ a?

³⁴ Mbeɛŋ ka fwasiki biɛŋ i bəni bə mbeɛŋ yeɛŋki a bə kələ i chukuli bi, gia yə bə bi kəksi mbeɛŋ yeɛŋ kə yi naiŋ? Bəni bæchu tə si fwasi lə biɛŋ i nseɛŋ yibə kəm bə kiəki a bə bi chukuki lə bichi.

³⁵ Yi kə chəŋ a mbeɛŋ kəŋki bəni bə bə baɛŋki mbeɛŋ, mbeɛŋ fəki num gia yindzəŋni i bə, mbeɛŋ ma fwāsiki biɛŋ i bəni bəh kiŋkwaka i bi fiəni kwati. Ayakadəɛŋ, mbeɛŋ bi ka kwati mmakti wimbəɛŋ wimbun, ma mbeɛŋ ka bi num bwa bə Nyə wə wi kə Fwu wi Biɛŋ Bichi wə. Kəm yi kə tə ayaka si wi fəki gia yindzəŋni i bəni bə bə bukuki bəh dzəkəh, bəh bə bə kə bəh shəm yichu.

³⁶ Mbeɛŋ kwāsiki nsheɛŋ i bəni wə, asi Ba wimbəɛŋ wə wi kə i bəɛli beɛŋ kwasiki tə i bəni.

*Kiə mi ki saka kə widəko
(Matio 7:1-5)*

³⁷ Kiə mbeɛŋ ki saka kə bimfə bi bəni bəɛkə, ka Nyə bi ma saka tə bimbeɛŋ. Kiə mbeɛŋ bi ma bwāŋki gvu i bəni bəɛkə cheɛŋ a bə liə i ŋgəkə wə, ka Nyə tə bi ma bwan gvu i mbeɛŋ chəŋ. Mbeɛŋ dālɛnyaki chu bi bəni bəɛkə, ka Nyə tə bi dālɛnya bimbeɛŋ.

³⁸ Mbeɛŋ nyá kinya i bəni, Nyə bi nya tə i mbeɛŋ. Ka Nyə bi bə nya wi fəkə ndzəŋ nalə wi chəŋ, wi nəŋni ka bi shukuki i kuku.

Fiɛŋ fiə mi wiwə fəkə biɛŋ bi yeɛŋ kə fi Nyə bi fiəni fəkəki yeɛŋ i nya i mi wiwə.

³⁹ Jisəs chu ti bə bəh ndi widəko a, “Kimfəkə kidəko kə i chusi dəɛŋ dzə i kidəko a? Wi ka məm bə bəchi ma ni gbəyi i fəŋ mə a?

⁴⁰ Mbeɛŋ kiəki a waiŋ wi kiŋkwakti kəkə tsə mi wi wi lanini. Ayakalə, jəbi wə wi ka lani kiə kaasi, ma wi numki aka mi wə wi lani wi.

⁴¹ Ako kəm nə wə tseɛŋki shəkə yi kpeɛŋ i dzəkəh wi waiŋnah wə, ayakalə wə yeɛŋ kə kimfuŋ ki kpeɛŋ kə ki kə i ŋ'wa dzəkəh wə a?

⁴² Wə kə i dzaka dəɛŋ i waiŋnah a, “Waiŋnih nūm ma mih bwili shəkə yi kpeɛŋ i dzəkəh wa mə,” ayakalə kimfuŋ ki kpeɛŋ num i ŋ'wa dzəkəh wə a? Wə kə mi wə wi chusiki gwu! Yisi bwili kimfuŋ ki kpeɛŋ kə ki kə i dzəkəh wa wə, na ka wə ni yeɛŋ ndzəŋ shəkə yi kpeɛŋ yə yi kə i dzəkəh wi waiŋnah wə i bwili.”

*Bə si kiə kpeɛŋ i mintam wə
(Matio 7:16-20)*

⁴³ Jisəs chu dzaka a, “Yi kə a, kpeɛŋ wi ndzəŋni kəkə i wum mintam michu. Ayaka kpeɛŋ wichu kəbi tə i wum mintam mi ndzəŋni.

⁴⁴ Bə si kiə kpeɛŋ a num i mintam mə mə wumki yeɛŋ wə. Mi kəkə i kəh fimbi i bifaka wə, ayaka mi kəbi tə i kəh migaali i kpeɛŋ wi chwa wə.

⁴⁵ Mi wə wi kanaki kiba ki biɛŋ bindzəŋni i shəm yi mə, ayaka wi si bwili num a biɛŋ bindzəŋni yeɛŋ. Mi wə wi kanaki kiba ki biɛŋ bichu i shəm yi mə, ayaka wi si bwili num a biɛŋ bichu yeɛŋ. Yi kə yakadəɛŋ kəm gia yə yi kə yi jikə i shəm yi mə, kə yə yi si buku i dzaka ki wə.”

*Chaka kindzəŋni bəh kichu
(Matio 7:24-27)*

⁴⁶ Jisəs ka bikə a, “Ako kəm nə wə mbeɛŋ bəɛŋki mih a, ‘Bah, Bah’, mbeɛŋ fə kə gia yə mih dzakaki i mbeɛŋ a?

⁴⁷ Mi wə wi dzəki i mih wi wəkə nłani wun, wi ka tsə fəki asi wi wəkə, mih ni chusi lə i mbeɛŋ fiɛŋ fiə wi kə fi.

⁴⁸ Wi kə aka mi wə wi nı nəŋki i maa juŋ, wi yisi chum shi, tsə kəm i biana wə, ka chəkə chaka ki juŋ yeɛŋ wə, ka maa. Jəbi wə bəkə nı jikə buku dzə chəkə juŋ yiwə, yi nəki gbə kə, kəm wi nı kə wi maa yi bindzəŋ.

⁴⁹ Ayakalə, mi wə wi dza, i wəkə nłani wun wələ tsə nəki fə kə asi yi kə, yaka wi kə aka mi wə wi nı nəŋki i maa juŋ ka tsə takyi a di maa a kuku chaka kəbi, bəkə buku dzə chəkə chini juŋ yiwə, yi shi gbə akisəka lə gbuuu, ka shakyi yichi.”

7

*Tikwili wi bəni bə jum jia shəm i Jisəs
(Matio 8:5-13)*

¹ Jisəs nı kaasi nłani wələ wichi i bəni bæchi bə feɛŋ, wi ka nyə tsə i kwili wi Kafanaum wə.

² Tikwili wi mban wi bəni bə jum widəko wi Lum num feɛŋ wi kanja mfa wi widəko, wi kəŋ wi nalə. Mfa wiwə gwəɛŋ wi num a dzaka ki kpi wə.

³ Jəbi wə tikwili wiwə nı wəkə kəm Jisəs, wi ka faan kifwu kə bə nı sakaki tumi ki Bəju, a bə tsə tsə Jisəs a wi dzə chūku mfa wi ŋgaiŋ.

⁴ Bə ka tsə yeɛŋ Jisəs, kwun kan i wi dzaka a, “Buku tsaki wə a tsə gāmti mi wibuku wələ, kəm wi lənsiki nəŋki lə ŋgāmti i wə.

⁵ Ako mi wi kəŋ tumi kibukumbəɛŋ nalə, a num wi wə wi nı maa juŋ yibuku yi tsani.”

⁶ Jisəs ka nyə bəh bə ka tsəki, si bə ni shiki kəmsiki tsəki i juŋ yi tikwili wi bəni bə jum wiwə, tikwili wiwə ka faan nsəɛŋ yi yidəko a bə tsə chii Jisəs, bə tsə bəh bə banji, bə fuku i wi a, “Bah, tikwili wi bəni bə jum dzaka a wə ma nyə ŋgəkə i gwu ya wə. Kəm ŋgaiŋ baɛŋki kə ka wə liə i ŋgaiŋ dzu.

⁷ Ako gia ya ngain yain a ngain kpeiniki ka ka ngain dza buku i wo wa. Ayakala, a wo dzaka a dzakani ma mfa wi ngain bonih.

⁸ A ngain ta ko mi i mi widoko chein wa wi kanjaki nga, ngain ta num mi bah bani ba jum i ngain chein, a ngain si dzaka i widoko a, 'Tsâ,' wi tsâ a tsani, i widoko a, 'Dzâ,' wi dza a dzani, ngain dzaka i mfa wi ngain ta a, 'Fâ la,' wi fa a fani."

⁹ Jobi wa Jisôs ni woko gia yiwo yakadain, dzaka wam wi, wi fiani gwu ka dzaka i mban wi bani ba ba ni bielikwi wi a, "Mih fukuki gia yi nkaj i mbein a, mih keinjki ki yain ka mi widoko i Islae, wa wi jia nkajinwi wi shom ka mi wala."

¹⁰ Asi bani ba tikwili wi bani ba jum ni faan ni fiani tsâ dzu, ka yain num mfa wiwo si bonih la.

Jisôs dzasi wain sumi wi nyukuni i kpi wa

¹¹ Asi yamaka ni tsâ, Jisôs bah bwa bu ba mban nya ka tsaki i kwili widoko wa ba bonj a Nayin, mban wi bani kwu i wi chein.

¹² Asi ba ni bukuki tsaki i dzaka ki mbain ka ki liaki tsaki i kwili wiwo wa, ba dzaka a ba tsein ka yain ba gin buku dza bah wain num wi kpi, a num a wi i nih wi kanj. Nih wi ni ko kpa nkwi. Mban wi bani i kwili wiwo wa feinj num ba kwu i nih wain wiwo chein bieli wi.

¹³ Jobi wa Bah ni yain kpana wiwo, nshein kwa wi, wi dzaka i wi a, "Ki dâ ka."

¹⁴ Si wi dzaka yakadain, ka tsâ kom kim-bunj ka ba ni gin wini wiwo yain. Bani ba ba ni gin wi ka num. Wi dzaka a, "Wain sumi, mih dzakaki i wo, dzâ beinj!"

¹⁵ Wi ka dza num bah chwaj, yisi i dza-kaki, Jisôs kanja wi i tsein wa ka nya i nih wi.

¹⁶ Si bani bachi yain yakadain, dzaka wam ba. Ba yisi i chajyiki Nyô dzakayi a, "Mi wi ntum wi Nyô wimbun dza buku i buku kintaj, Nyô dza i gamti bani bu."

¹⁷ Ntum wala kom Jisôs wanj tsâ Judea wichi bah i bitumi bia bi ko komj feinj wa.

Jon Njuliboko faan bwa bu ba mban i Jisôs (Matio 11:2-19)

¹⁸ Jobi wa bwa ba mban ba Jon ni woko ta gia yiwo yichi, tsâ fuku i wi. Wi bonj badoko bafa,

¹⁹ Faan i Bah a ba tsâ bikâ i wi a, "Ako a wi wa wi ni kanjaki i bi dza ma buku wâkoliki num widoko a?"

²⁰ Jobi wa ba ni tsâ yain Jisôs dzaka i wi a, "Jon Njuliboko faan buku i bikâ i wo a, ako a wo wa wo ni kanjaki i bi dza a? Ma buku wâkoliki num widoko a?"

²¹ Ba ni bikâki yakadain, a num a jobi wa Jisôs si chuku bani ba jwain baduli, wi bwili binj waka bichu i gwu yi bani wa, weli dzâkâh yi bimfakâ baduli.

²² Jisôs chukuli i ba a, "Mbeinj fiani tsâ fuku i Jon gia ya mbeinj yain bah ya mbeinj woko. Bimfakâ yain di, bani ba ba gbaki nyaniki nyani chaj, bani ba ba gweinjki bah jwain yi kumyini ba bonih. Bichini woko gia, bani ba ba kpiyi fiani dza bawam, ba chu fuku ta ntum wi ndzajni wi Nyô i bani ba kifuu.

²³ Kimbajinsi kimbun ko i mi wa wi ka majni dakâ mih."

²⁴ Jobi wa bani ba Jon ni faan ni fiani nya, Jisôs ka yisi i dzakaki i mban wi bani kom Jon, bikâ a, "Mbeinj ni buku tsâ chwa i tsâ yain num na a? Gan bia fiakâ tsaki bi najni a?"

²⁵ Mbeinj ni buku tsâ i yain na? Mi wa wi si tum bambun ba bonini i gwu wa a? Mbeinj wâkâli, bani ba ba si kanja gwu bah bambun ba lakali chu woko ndzajni, bamaka si na num i bantaj wa.

²⁶ Mbeinj ba buku tsâ i yain na a? Mi wi ntum wi Nyô ma? Aan, mih fukuki i mbeinj a, ako mi wi tsâ mi wi ntum wi Nyô.

²⁷ Ako wi wa ba ni nyaka kom wi, Nyô ni dzaka a,

'Wâkâli, mih ni chinji la mi wun wi ntum, ma wi tsâ i wo nshin,

wi tsâ keinjsi dzah ya ka wo bi dzaki.'

²⁸ Mih fukuki i mbeinj a, i kintaj ki bani ba a bwa minjpana, mi widoko kakâ yain wa wi ko mi wimbun wa wi tsaki Jon Njuliboko. Ayakala, mi wa wi ko na wi nchin i kintaj ki nkun bi Nyô wa, wi ko wi kâkni tsâ Jon."

²⁹ Bani bachi na bah bani ba ba ni kwaki kinjwakti ni woko si Jisôs dzaka a Jon ni ko mi wi ntum wi Nyô, ba kâksi nkun bi Nyô a bi ko bi chaj, kom ba ta ni bum Jon juli ba i bakâ.

³⁰ Ayakala, Bafalasi bah bani ba ba ni taksiki kiaki banchi ba Nyô najima fiba ntum wi ndzajni wi Nyô wiwo, ka najima a Jon ma juli ba i bakâ.

³¹ Jisôs ka dza dzaka i ba a, "Mih ki fakânikî ngoko wi bani wi la wala bah finâ a? Ba ko ka finâ a?"

³² Mih ki fukuki la si ba ko, ba ko aka bwa, ba numyi i di bi shi wa, ka bonjki badoko bikâ i ba a, 'Buku tanjki sanj mbeinj binj ka kom na? Nya ja yi kpi mbeinj bum ka kom na?"

³³ Jon Njuliboko ni dza, wi dzi ka bieinj bidzini mu ka mbih, mbeinj ka dzakaki a wi kanjaki la chinda wi nkpele i gwu yi ma.

³⁴ Mi wa yeli wi ko Wainji dza, wi dzi, chu mu, mbeinj dzaka a ba yain si wi mayiki nnyaki dzejn, mayiki mbih, wi chu num nsein bah bani ba ba kwaki kinjwakti bah bani bachu badoko.

³⁵ Ayakala, bani ba ba bumki mfi bi Nyô, ko ba ba yain a, bi ko chaj."

Jisôs dalinya chu bi kpana wi tâkolini

* 7:36 I num dzi, Baji si num i noni kibâ wa, num ba yakali kimbu kimu i naka ki dzini wa.

³⁶ Mi wi Falasi widəko nɪ dza laka Jisəs a wi dzə dzi i ngain dzu. Jisəs bum ka tsə num ka dziki bəh wi. *

³⁷ Kpanja wi təkəlini widəko num feinj i kwili wiwə wə. Wi ka wəko a Jisəs dziki i mi wi Falasi dzu, wi ka dzo finsəko † fi fianjsi fidəko fi fitseŋə yindzəŋni, tsə bəh fi feinj.

³⁸ Wi tsə liə num i Jisəs jum, ka yisi i dəki, mindəm shi i gvu yi Jisəs wə. Wi ka ngwun kuku, ka səki gvu yi Jisəs bəh junyifwu, komyi yi ka fianjsi bəh fianjsi biwə.

³⁹ Mi wi Falasi wə wi nɪ bəŋ Jisəs a wi dzə dzi, yeinj yaka, kwaka i sham yi wə a, "Asi kə a mi wə fa numki mi ntum wi Nyə, ma wi kiə gia yə kpanja wə wi komyiki wi lə kə bəh yi, a wi kə kpanja wi təkəlini."

⁴⁰ Jisəs ka dza dzaka i mi wi Falasi wiwə a, "Samən, mih kanjaki lə gia i dzaka i wə." Wi chukuli a, "Mi wi lanini, dzaka."

⁴¹ Jisəs ka yisi a, "Mi widəko nɪ kə num wi fwasi bəni bəfa bəh kpə, fwasi mi widəko bəh bədanali gi yite, fwasi widəko bədanali mbanjsi.

⁴² Wi nɪ gaka bə bəchi i fiəni gəm, wi ka bee kpə wiwə i bə. I liə wə yeinj a i bəni bəfa bəla kintəŋ, mi wə wi kəŋki wi nalə kə winain a?"

⁴³ Samən chukuli a, "Akə i numki mi wə wi nɪ fwa widuli."

Jisəs bum a, "Wə chukuli ndzəŋ."

⁴⁴ Si wi bum yakadəŋ, fiəni gvu tseinj kpanja wə, ka dzaka i Samən a, "Wə yeinj kpanja wə? Si mih si dzə i wə dzu, wə si ka kəŋ i nya na mih bəh mwɪ, i wəko gvu yinj yeinj. Ayakalə, kpanja wə wəko lə gvu yinj num bəh mindəm, sə bəh junyifwu.

⁴⁵ Wə si ka bəni i mih na i komyi mih. Ayakalə, na jəbi wə mih si dzə fa, kə a kpanja wə si wi komyi gvu yinj.

⁴⁶ Wə si ka fianjsi dəkə fwu wun bəh fianjsi. Ayakalə, kpanja wəla fianjsi lə gvu yinj num bəh fianjsi bi tseŋə yindzəŋni.

⁴⁷ Ayakadəŋ, mih fukuki i wə a, kpanja wəla chusi kɪŋkəŋ kɪmbum kəm bə chu bi biduli biə mih dalinya. Ayakalə, mi wə bə dalinya chu bi num bi twesi chusiki kɪŋkəŋ kitwesi."

⁴⁸ Jisəs ka dzaka i kpanja wiwə a, "Mih si dalinya lə chu biə."

⁴⁹ Bəni bə bəh bə nɪ dziki ka yisi i shwinjiki dzakayi a bə bə a, "Wəla kə ndə wə wi kə na i dalinya chu bi bəni a?"

⁵⁰ Jisəs ka fiəni dzaka i kpanja wiwə a, "Nyə mfia bindzəŋ, kəm bə sham yə wə jiə i mih, yi bwili wə."

8

Bəkanja bə bə nɪ biəliki Jisəs gamti wi

¹ I jəbi widəko wə twesi, Jisəs nyə ka nyaniki i kikwili kɪmbum wə bəh bidi wə i

fukuki ntum wi ndzəŋni kəm nkuŋ bi Nyə. Bwa bu bə mban bə jwəfi ntə bəfa biəli wi,

² bəh bəkanja bə dəkə bə wi nɪ chuku jweinj yibə bəh bə wi nɪ bwili biŋ waka bichu i bə wə. Bəkanja bəla nɪ kə Meli wə bə nɪ bəŋki a Magdalen, wə wi nɪ bwili bəchinda bə nkpeli i gvu yi wə nanitanj.

³ Jəana wə nyuwɪ nɪ kə Chusa wi nɪ nəmki i Heləd, bəh Susana bəh bəkanja bə dəkə bəduli. Bə nɪ nyaniki yakadəŋ, bwili biəŋ i biba bibə wə, i gamti Jisəs bəh bwa bu bə mbanj.

*Ndi kəm bə mi wə wi nɪ la i tsə mu ngəko
(Matio 13:1-9; Mak 4:1-9)*

⁴ Bəni nɪ dza nyəki dzəki i di di wə ka dzəki i Jisəs. Jəbi wə mbanj wi bəni nɪ jikə feinj, wi ti ndi i bə a.

⁵ "Mi nɪ laa i tsə mu ngəko. Asi wi nɪ muki ngəko wiwə, bə dəkə gbəyi i dzəh, bəni dənji bəh gvu, minyənɪ mə mə fuliki bəŋ dzə chumyi dzi.

⁶ Ngəko widəko gbəyi i di bi kitəh wə, ka buku yaka ka kpiyi kəm di biwə nɪ kə di bi wəmnɪ.

⁷ Ngəko widəko gbəyi i bifaka wə, ka buku yaka bə kə bəh bifaka biwə, bi ka banj ngəko wiwə a wi ma kəki.

⁸ Widəko gbəyi num i nshwainj yindzəŋni wə, wi buku yaka ka kə, ka wum mintam gbi mə du tsə si bə nɪ mu." Si Jisəs ti ndi wiwə yakadəŋ ka dzaka a, "Mi wə wi kanjaki bintuni i wəko, wi wəko."

*Fwu wi gia yə Jisəs nɪ dzakaki i bəndi wə
(Matio 13:10-17; Mak 4:10-12)*

⁹ Bwa bu bə mbanj nɪ dza fiəni bikə i wi a ndi wəla chusiki a nə a?

¹⁰ Wi chukuli a, "Akə i mbeinj bəla bə Nyə fə a mbeinj kiə gia yə yi nyumiki i nkuŋ bi Nyə wə. Ayakalə, bəni bə dəkə wəkəki fibə num i bəndi wə, ka yi nɪ num asi yi nɪ kə lə a, 'Bə bi tseŋki di, bə yeinj kə, bə bi wəkəki gia, bə wəkə kiə kə.'

*Jisəs fuku baiŋsi ndi wiwə
(Matio 13:18-23; Mak 4:13-20)*

¹¹ Mbeinj wəkə la fwu wi gia wə ndi wəla chusiki. Ngəko wiwə kə gia yi Nyə.

¹² Ngəko wə wi nɪ gbə i dzəh, kə bəni bə bə wəkəki gia yi Nyə Satan dzə dzo bwili gia yiwə i shəm yibə wə, ka bə ma bum i buku i chu wə.

¹³ Ngəko wə wi nɪ gbə i di bi kitəh wə, kə bəni bə bə wəkəki gia yi Nyə, bə dzo yi bəh kinsanji, ayakalə, yi kanja kə gaan i shəm yibə wə, kɪmbum kibə kə a dzu yi dzaka wə. Jəbi wə məmsi dzə, bə gbəyi i mbum wibə wə.

¹⁴ Ngəko wə wi nɪ gbə i bifaka wə kə bəni bə bə wəkəki gia yi Nyə, jəbi wə bə tsəki kifum, bəh mbum, bəh ndzəŋni bi biəŋ bi mbi wəla dzə jikə banj gia yiwə yi laka.

† 7:37 Finsəko fiəle kə num bə nɪ keŋsi bəh təh widəko bə bəŋ i jə yi nkali wə a "alabaster".

¹⁵ Ngoko wə wi nɪ gbo i nshwaiŋ yindzəŋni wə, ako num bəni bə bə nɪ kanjaki shəm yindzəŋni, bə bə wəkəki gia yi Nyɔ, jiə yi i shəm yibo wə, ka kanja shəm, ka fəki asi yi nənki tsə a ninshin ninshin.

Naka ki baiŋsini kə bə kwusi banj bəh kah (Mak 4:21-25)

¹⁶ Mi si baiŋsi kə naka ki baiŋsini i chu dzo kah i kwusi banj yein bein, nabə i ləkə jiə i kigasi. Wi kanjaki i tunj ki i di biə bə si tunj ka ki baiŋki i na ndə wə wi liə i dzu, wi yein baiŋni biwə.

¹⁷ Gia yichi yə yi nyumiki bi bukuki lə i baiŋni wə, bəh biəin bi jum wə jum wə biə bi nyumiki bi bukuki lə i baiŋni wə.

¹⁸ Ayakadain, jobi wə mbein wəkəliki gia yi Nyɔ, mbein ka wəkəliki bindzəŋ, kɪə a mi wə wi kanjaki, bə bi kpeinŋiki lə. Ayakalə, mi wə wi kanjaki kə, na fi twesi fiə wi kwakaki a wi kanjaki lə bə bi dzo bwiliki lə fi i wi.”

Bwa bə nih bə Jisəs bəh nih wi (Matiə 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Nih Jisəs bəh bwa bə nih bə Jisəs ka dza num i bin, yi gaka bə i liə tsə kəm mbanj wi bəni nɪ kwu feiŋ nalə.

²⁰ Mi widəko fuku i wi a, “Nih wa bəh bwa bə nah kə i bin nən i yein wə.”

²¹ Wi dzaka i bə a, “Nih wun bəh bwa bə nih bən kə bəni bə bə wəkəki gia yi Nyɔ, fə asi yi nənki.”

Jisəs kanja nga i fuŋni wə bəh bəko (Matiə 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² A num chəko bidəko, Jisəs dzaka i bwa bu bə mbanj a, “Bukumbein dān bŋku tsə i kiwun ki bəko kə yaka wə.” Bə ka liə i ngwuki wə ka danji.

²³ Si bə nɪ danji, Jisəs dza gbo kinu. Fuŋni kiləkəli dza tumbuku, yisi ka nənŋiki bəko na bəh nga, mwi liə i ngwuki mə bə nən i jiksi ngwuki wiwə, bə nɪ kə a dzaka ki kpi wə.

²⁴ Bə tsə ka yəmsiki Jisəs dzaka a, “Tikwili, Tikwili, bukumbein ki kpiyiki lə.” Jisəs yəmi ka kanji fuŋni kiləkəli kiwə bəh bəko yi fəyini yiwə ka kpichumi lə məɔɔŋ.

²⁵ Wi ka bikə i bə a, “Mbein lansi jiə shəm yimbein i ndə a?” Gwu kpi bə, bə lwa na bəh nga ka mənki a, “Wələ kə winain mi wə wi kanjiyiki na fuŋni kiləkəli bəh bəko, yi wəkə i wi a?”

Jisəs kanja nga i bəchinda bə nkpele wə (Matiə 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Bə danj bəko yiwə buku i waka i kimbu ki Gelasen wə,* kə ki tseinji danjsiki kimbu ki Galili.

²⁷ Si Jisəs nɪ buku i ngwuki wə, a wi tsə buku tsə i kpa, bə mi widəko feiŋ i kwili yiwə wə banji, wi num bəh bəchinda bə nkpele i wi mə bə nənŋiki wi. I jobi wi dənŋ wə wi lə kə mbun

i gwu wə, num bə nɪ nɔ i gwu yi wə nalə wi nyani nnya a bəh chwəŋ kiyə, wi nɔ num i bita biə bə nɪ ləki bəni yein. Wi nɪ chu nəki kə i dzu.

²⁸ Si wi yein Jisəs wə, ka tən wili, tsə gbo i wi nshin, wam bəh nga a, “Jisəs, Wain Nyɔ, Nyɔ wə wi kə Fwu wi Biəin Bichi wə, wə nənki nə i mih wə a? Mih tsaki wə ma nya ngəkə i mih.”

²⁹ Wi nɪ dzaka yakadain kəm Jisəs nɪ kə wi kanji lə kin'waka kichu kiwə a ki bŋku i gwu yi mi wiwə mə. Ki nɪ chufi ləkəki wi i kuku i jobi jobi wə. Ayaka wi nɪ kə bə kəm chini kanji bəh kaka bi bəh bənsən ka bə təkniiki bəh wi. Bə kəm yakadain wi taiŋyi bənsən bəwə, ki chufi wi wi ka yəkəki tsəki i chwa.

³⁰ Jisəs ka bikə i mi wiwə a, “Yeli wa kə nda?” Wi chukuli a, “Yeli wun kə mbanj.” Wi nɪ chukuli yakadain kəm bəchinda bə nkpele nɪ kə bə chini i gwu yi wə.

³¹ Bəchinda bəwə tsa a Jisəs ma chinji bə num i fən kə ki shiki lə ngəɔŋ.

³² A nɪ kə mbanj wi bifi dzi nnya i nganji chein, bəchinda bə nkpele bəwə ka tsa Jisəs a wi bée ma bə tsə liə num i bifi biwə mə. Wi bum.

³³ Bə ka buku i mi wiwə mə, danji tsə liə i bifi biwə mə. Bə gbəyi shi i fən mə, liə shi i bəko yiwə wə, ka lən.

³⁴ Jobi wə bəni bə bə nɪ təkniiki bəh bifi biwə yein gia yə yi num yakadain, dza feiŋ kəmsi yəkə tsə fuku gia yiwə i kwili kintənŋ bəh i di biə feiŋ wə.

³⁵ Bəni wəkə ka, bukuyi tsə i yein tə gia yə yi num. Bə dza i di biə Jisəs nɪ kə, yein mi wə bəchinda bə nkpele bə nɪ buku i wə wə, num wi num kəmsi i Jisəs wə, bə ləh bəmbun i wi wə, num mfi bi fiəni dza. Bə lwa bəh nga.

³⁶ Bəni bə bə nɪ yein gia yə yi nɪ num, ka fuku i bə asi yi nɪ num, mi wə wi nɪ kanjaki bəchinda bə nkpele si wi bəni.

³⁷ Bəni bəchi bə i bimbū bi Gelasen wə kanja nlwa, ka tsa Jisəs a wi nyə feiŋ wi tsəki. Jisəs ka nyə mfi, liə i ngwuki mə a ngain nyəki lə,

³⁸ mi wə bəchinda bə nkpele nɪ buku i gwu yi mə ka tsaki Jisəs a bə wi nyə. Jisəs nənŋma fiəni chinji wi i jum wə, dzaka i wi a,

³⁹ “Tsə mfi a wə dzu ma wə tsə fuku gia yi dzaka ki wəmi nyə Nyɔ si fə i wə.” Ayaka, mi wiwə ka fiəni tsə ka nyaniki nnyaki i kwili yiwə wə kichi, fuku gia yi kaiŋni yə Jisəs si fə i wi.

Jisəs kanja nga i jwein wə bəh i kpi wə (Matiə 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisəs nɪ fiəni danj chu i kiwun ki bəko kəyaka wə. Mbanj wi bəni bə bə nɪ kə bə si wəkəli wi feiŋ, dzo wi.

⁴¹ Nyuku widəko dza feiŋ bə bəɔŋ a Jaylus, num fwu i junj yi tsani wə feiŋ. Si wi dza, ka

* 8:26 Binwakti bikpu bidəko si bəɔŋ a Gadalen, bidəko bəɔŋ a Gelgesen.

tsə tum binyu i Jisəs nshin, kwun kan a wi dzə i ngain dzu,

⁴² kəm wain wi ngain kə a dzaka ki kpi wə. Wi nī kanaki a wain wikpanjani shənj num a kaa a wi, wi num jia jwəfi ntso yifa.

Bə Jisəs nyə ka tsəki num mbanj wi bəni kwu faanji i Jisəs wə.

⁴³ Minjpanja widəko nī kələ i kintəanj ki mbanj wi bəni bə wə, num jəbi wi shi baan a baanji i jia wə jwəfi ntso yifa. Num wi nī bəkəli biəinj bichi biə wi nī kanaki i jweinj yiwo wə, yi gaka bəni bə tsa bəchi i chuku.[†]

⁴⁴ Wi faanji liə tsə kəm jənj wimbunj wi Jisəs i jum wə, akisəke jweinj yiwo kaa.

⁴⁵ Jisəs bikə a, “A kəm ndə mih a?” Bəni bəchi mənji. Bitə bikə a, “Tikwili wun, tə wə yeinj a mbanj wi bəni kwu faanji i wə wə a?”

⁴⁶ Jisəs ka dzakaki a dzakani, “Mi widəko kəm mih, mih wəko si nga buku i mih mə.”

⁴⁷ Si kpanja wiwo yeinj a dzəh mən ka ngain nyumi, wi ka nyumyiki dzə gbə i Jisəs nshin. Ka fukuki bəni bəchi feinj wəko gia yə yi si fə ka wi kəm Jisəs, asi wi kəm wi yakadəinj jweinj yiwo kaa akisəke.

⁴⁸ Jisəs dzaka i wi a, “Wain wun, shəm ya yə wə jia i mih wə, yi fə wə boinj. Ayaka wə tsə bindzənj.”

⁴⁹ Asi Jisəs nī keinjki wi dzaka i kpanja wiwo yakadəinj, mi widəko dzə feinj num wi nyə dzə i Jaylus dzu, tikwili wi jun yi tsani, ka dzaka i wi a, “Wain wa kpi lə. Ma chu nyə ngəke i mi wi lanini.”

⁵⁰ Asi wi nī dzakaki yakadəinj, Jisəs wəko, ka dzaka i Jaylus a, “Yi ma nyə ngəke i wə, jia a shəm ya i mih shənj, ma wain wa nī bənih.”

⁵¹ Bə ka dza dzə i Jaylus dzu, wi nī ka bum a mi widəko liə yeinj dzu. Wi bənj a Bitə, Jəm, Jon, tii wain bəh nih wain bəh bə liə.

⁵² A nī kə bəni bəchi də, fi bəh mindəm, kəm bə kpi yi wain wiwo. Jisəs dzaka i bə a, “Mbeinj ki də kə, wain wələ ka kpi dəkə, wi nōki lə.”

⁵³ Bəni bəchi feinj dza ka sunjuki wi, kəm bə nī kiəki na bindzənj a wain wiwo kə num wi kpi lə.

⁵⁴ Wi tsə i di biə wain wiwo nī nə, kanja wi i tsein wə, bənj wi a, “Wainjpanji, dzə beinj!”

⁵⁵ Wi ka fiəni dza wiwəm, ka dza yaka beinj akisəke. Jisəs dzaka a bə tsein feinj ma wi dzī.

⁵⁶ Nih wi bəh ba wi yeinj gia yə yi num, dzaka wəm bə. Jisəs kɛnj a bə ma fuku i mi widəko gia yə yi num.

9

Jisəs faanj bwa bu bə mbanj bə jwəfi ntso bəfa

(Mati 10:1-15; Mak 6:7-13)

¹ Jisəs ka dza bənj bwa bu bə mbanj jwəfi ntso bəfa, bə junji dzə. Wi nya bə bəh nga

bəh dzəh i bwiliki bəchinda bə njkəli i bəni wə bəh i chūkuki jweinj,

² ka faanj bə a bə tsə fūkuki i bəni kəm njkun bi Nyə, bəh i chūkuki bəni bə jweinj.

³ Wi chu dzaka i bə a, “Si mbeinj tsəki, kiə mi ki dzə kə feinj. Kiə mi ki dzə kə mbanj, nabə kiba, nabə feinj fidzini, nabə kpə. Kiə mi ki dzə kə bambunj bəfa.

⁴ Mbeinj ka nī tsə liə i kwili wə, jun yə bə jia mbeinj yeinj, mbeinj ka nōki a yeinj, i tsə būku i jəbi wə mbeinj bi dza nyə i kwili wiwo wə.

⁵ Kwili wiwo ka nəinj i dzə mbeinj, mbeinj būku feinj, jəbi wə mbeinj nənki i buku feinj mbeinj chūmyi kwənj i gvu yimbəinj wə, i num ka kinchəsi i gia yə bə məm.”

⁶ Bə ka nyə ka tsəki, ka nyaniki i di di wə, fuku ntum wi ndzənjni wə kəm njkun bi Nyə, bə chuku bəni bə jweinj bəchi.

Ntum wə kəm Jisəs fumsi Heləd

(Mati 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Nkun Heləd wə wi nī sakaki kimbu ki tumi ki Galili, wəko gia yichi yə yi nī num, yi fumsi wi kəm bəni bədzəko nī dzakaki a Jisəs wələ kə Jon Njulibəko si wi fiəni dza i kpi wə.

⁸ Bədzəko dzaka a, akə Elaja si wi fiəni dza. Bədzəko dzaka fibə a, akə mi wi ntum wi Nyə wi kikpu widəko wi fiəni dza i kpi wə.

⁹ Heləd ka kainyiki a, “Jon kə num mih nī gba bwili fwu wi. Wələ mi chu kə ndə mih wəko kə kələ kintənji ki gia kəm wi a?” Wi ka nənki a ngain bənj yeinj Jisəs wiwo.

Jisəs sanji bəni bəchuku bəte

(Mati 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

¹⁰ Bwa bə ntum bə Jisəs nī fiəni dza, fuku gia yichi yə bə fə i wi. Wi ka dzə bə a bəh bə baka gwu, ka dzə dzəh yi kwili wi Besayda.

¹¹ Ayakalə, mbanj wi bəni kiə yaka ka biəli wi, wi dzə bə yisi i fukuki kəm njkun bi Nyə chu chuku bəni bə bə gweinjki.

¹² Si jəbi nī shiki tsəki i liə, bwa bə Jisəs bə mbanj bə jwəfi ntso bəfa, ka kəmsi dzə i wi kpənj ka dzaka i wi a, “Dzəka i bəni bələ a bə tsə i kikwili ki kəmsini wə, i nən biəinj bibə bidzini bəh di bibə bi noni, kəm fa kə chwa.”

¹³ Ayakalə, Jisəs chukuli n'yi a, “Mbeinj mwi nyə bə bəh feinj ma bə dzī.” Bə dzaka i wi a, “Feinj fiə buku kanaki kə a chəko yi bləd yite bəh bwəko yifa shənj, yaka kə a wə nənki a buku tsə tən biəinj bidzini tanji i dzə nyə i bəni bələ bəchi a?”

¹⁴ Bə nī dzakaki yaka kəm bəni nī duki lə feinj bənyuku shənj nī kə ka bəchuku bəte. Jisəs ka dzaka i bwa bu bə mbanj a, “Mbeinj dzəka a bəni nūmyi i kuku i di di wə, mbanjshi mbanjshi.”

¹⁵ Bə ka dzaka bə bəchi numyi kuku.

¹⁶ Jisəs dzə chəko yi bləd yite bəh bwəko yifa yə, tsein yaka beinj, nya kiyənji i Nyə, ka

[†] 8:43 Binwakti bikpu bidoko kanaki kə ndzaka wələ a, “Num wi nī bəkəli biəinj bichi biə wi nī kanaki jweinj yiwo.”

gbeyi nya i bwa bu bə mbanj a bə gāa i bəni bəwə.

¹⁷ Bə gaa, bəni bəchi dzi fwuli, bwa bə Jisəs bə mbanj juṇni biṅka biə bi bəsi, bi jikə káh jwəfi ntso yifa.

Bitə fuku baiṇsi a Jisəs kə Kimbwili wə Nyə nī kaka

(Matio 16:13-20; Mak 8:27-30)

¹⁸ A dzə num chəkə bidəkə, Jisəs ka tsaki wi mbəṇ, bwa bu bə mbanj num kəmsi i wi wə. Wi dza bikə i bə a, “Bəni dzakaki a mih kə ndə?”

¹⁹ Bə chukuli a, “Bəni bədəkə dzakaki a wə kə Jən Njulibəkə, bədəkə a Elaja, ayaka bədəkə dzaka a wə kə mi wi ntum wi Nyə wi kikpu widəkə wi fiəni dza i kpi wə.”

²⁰ Jisəs ka bikə i bə a, “Mbeṇ dzakaki yimbeṇ a mih kə ndə?” Bitə chukuli a, “Wə kə Kimbwili wə Nyə nī kaka.”

²¹ Jisəs ka lansi kiṇ i bə a kiə bə bi mām kə i fuku yi i mi.

Jisəs dzaka kə m bəṅgəkə bu bə kpi

(Matio 16:21-23; Mak 8:31-33)

²² Wi ka dzaka i bə a, “Mi wə yeli wi kə Waiṇmi kaṇaki i bi yeṇ bəṅgəkə bəduli, ma bəni bə bə sakaki tumi, bəh bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə laniki bəchi bə Nyə bə bi məṇni wi. Bə wəw wi, i kaṇ yitali wə, Nyə bi fiəni dzasi wi i kpi wə.”

Kintasi ki Jisəs i mi wə wi biəli Jisəs

(Matio 16:24-28; Mak 8:34-38)

²³ Jisəs ka dzaka num i bəni bəchi a, “Mi wə wi naṅki i num mi wuṇ, wi kaṇaki i naṅ gwu yi, i giṇ kintasi ki chəkə bichi i biəliki mih.

²⁴ Mbeṇ kləki a mi wə wi təkni bə nōni ki a wi ma laksi, wi bi laksi ki num laksi. Ayakalə, mi wə wi laksi nōni ki kə m mih, wi bi kwatiki lə ki.

²⁵ Bə ka juṇni na mbi wələ wichi ka nya i mi, a wi dzi, wi num i laksi nōni ki, wi kəbi i bi kwati ki, ma mbee wiwə bi numki nə a?

²⁶ Mbeṇ kləki a mi wə wi gəmniki i biəli mih bəh gia yin, wi klə a mi wə yeli wi kə Waiṇmi bi bəṇ gəmn i lə tə bəh wə maki, i jəbi wə wi bi fiəni dzəki i baiṇni bi wə, biə bi kə bi Ba wi, bə bəchinda bu bə baiṇni.

²⁷ Mih fukuki ṇkaṇ i mbeṇ a, bəni bədəkə kolə fa bə kəbi i bi musi kpi maka bə yeṇ si Nyə sakaki ntəṇ bi.”

Shi bi Jisəs kwuni

(Matio 17:1-8; Mak 9:2-8)

²⁸ A bi dzə num aka kaṇa nyan si Jisəs nī dzaka gia yələ, wi dzə Bitə bəh Jən bəh Jem bəh bə yaka tsə i ṇkwuṇ widəkə wə i tsə tsa.

²⁹ Si wi nī tsaki, shi bi dza kwuni, bəmbuṇ bu tə kwuni ka fukuki alə buuṇ mwayi alə mwanṇmwanṇmwanṇ.

³⁰ Yi dzə num a bəni bədəkə bəfa nī kə feṇ, a num Muses bəh Elaja, bə nī təkali tumbuku alə ka dzakaki bə bəh Jisəs.

³¹ Baiṇni bi Nyə baiṇ i bə wə. Ayaka bəh bə bə dzaka kə m kpi yə Jisəs nī kaṇaki i tsə kpi i Jelusaleṇ, ayaka yi dzə kpeṇ si Nyə nī jiə.

³² Si bə nī dzakaki yaka, Bitə bəh Jən bəh Jem gəko kinu. Si bə dza yaka, ka yeṇ si baiṇni bi Nyə baiṇki i Jisəs wə, bə yeṇ bəni bəfa bələ num bəh wi.

³³ Si bəni bəfa bələ nī fiənik i nyəki, Bitə dza təkəli dzaka i Jisəs a, “Tikwili, yi si ndzəṇki lə a bukumbeṇ numki fa. Bəe ma buku maa bintanṇ bitali, kidəkə numki ṇka, kidəkə num ki Muses, kidəkə num ki Elaja.” Wi nī dzakaki yakadəṇ wi kiə kə na gia yə wi dzakaki.

³⁴ Asi wi nī keṇki wi dzaka yaka, bimba nyə dzə i bə beṇ banj bə. Ndzan kwa bə, si bə nī kə i yeṇ kintəṇ.

³⁵ Ja buku i kintəṇ kiwə wə dzaka a, “Wələ kə Waiṇ wuṇ wə mih kə mih babwili. Mbeṇ wəkwəki num i wi.”

³⁶ Si ja yiwə dzaka kaasi yaka, bə dza yeṇ Jisəs num feṇ a wi mbəṇ. Ayaka bə kpi chumi bəh yi, i jəbi wiwə bə nək i fuku kə i mi widəkə gia yə bə yeṇ i ṇkwuṇ wiwə wə.

Jisəs bwili chinda wi ṇkpeli i waiṇ nyukuni wə

(Matio 17:14-21; Mak 9:14-29)

³⁷ Chəkə buku wəw, bə bəh Jisəs nyə i ṇkwuṇ wiwə wə ka shiki dzəki, si bə nī shiki dzəki banji bə mbanj wi bəni wimbun.

³⁸ A bə tseṇ yeṇ, bə yeṇ mi widəkə i mbanj wiwə kintəṇ wi dza ka yisi i wiliki a, “Mi wi lanini, mih tsaki wə a wə tseṇ i waiṇ wuṇ wələ, akə a wi shəṇ.

³⁹ Wəkwəki, kiṇ waka kidəkə dzaki ki chufi wi, ki lə wi i kuku, wi ka jwəki, jumi, bifuu buku i dzaka ki wə. Ki baan tsə a bəh wi bum kə a wi waka.

⁴⁰ Mih si tsa bwa ba bə mbanj bə a bə bwili kiṇ waka kiwə bə mamsi məṇ.”

⁴¹ Jisəs wəkwə yaka, dzaka a, “O o! Ngəkwə wi kiləb wələ wi ka jiə dəkə shəm i Nyə wə. Mih kə nī num bukumbeṇ i tsə buku dəṇ, mih nī kaṇa shəm bəh mbeṇ i tsə buku dəṇ na?” Wi ka dzaka i tii waiṇ wiwə a, “Dzə bəh waiṇ wa fa.”

⁴² Asi wi dzə wi ka dzəki, chinda wi ṇkpeli wə chu chufi waiṇ wiwə təkə kuku, wi ka jwəki. Jisəs kaṇyi kiṇ waka kichu kiwə ki buku i waiṇ wiwə wə, wi ka bəniṇ. Jisəs ka nya wi i ba wi.

⁴³ Bəni bəchi yeṇ ṇga biə bi kə bi Nyə, dzaka wə m bə.

Jisəs chu dzaka kə m bəṅgəkə bu bəh kpi.

(Matio 17:22-23; Mak 9:30-32)

Si bə nī keṇki num bəh ṇkaṇyi i gia yichi yə Jisəs nī fəki, wi dza dzaka i bwa bu bə mbanj wə a,

⁴⁴ “Mbeṇ lūmsi ndzəṇ bintuni bimbeṇ i gia yə mih naṅki i dzaka. Mi wə yeli wi kə Waiṇmi bə nī nya lə wi i kaṇ yi bəni wə.”

⁴⁵ Si wi dzaka yakadain, bɔ naki wɔkɔ kia kɛ gia yɛ wi dzakaki, kɔm gia yiwɔ nɛ kɔ yi nyumi a bɔ ma kia, ayakalɛ bɔ ka lwaki i bikɛ i wi kɔm ndzaka wiwɔ.

Mi wimbun kɔ ndɔ?

(Mati 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Bɔ ka yisi ngukuli a bɔ bɔ a mi wimbun wɛ wi tsaki bɔ bɛchi i bɔ kintɛn kɔ ndɔ a.

⁴⁷ Jisɔs klɛ gia yɛ bɔ kwakaki i shɔm yibɔ wɛ, ka dzo wain wi nchin tɔm kɔmsi i wi wɛ,

⁴⁸ dzaka i bɔ a, “Mi wɛ wi ka dzo wain winchin wɛlɛ i yeli wun wɛ, wi dzo num mih. Mi wɛ wi dzo mih, wi dzo num mi wɛ wi faan mih. Yi kɔ a, mi wɛ wi jiɛ gwu yi i kuku i mbein kintɛn ako wi wɛ wi kɔ mi wimbun wi tsɛ mbein bɛchi.”

Mi wɛ wi ka nain dɛkɛ wɛ, wi tɔbiki lɛ wɛ

(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Jon chukuli i Jisɔs a, “Tikwili, buku si yein mi widɔkɔ wi bwili bɛchinda bɛ nkpɛli i bɛni wɛ i yeli wa wɛ, buku ka kanji wi, kɔm wi kɔkɛ mi widɔkɔ i mban wibukumbein wɛ.”

⁵⁰ Jisɔs chukuli mfih a, “Kiɛ mbein ki chɛ kɛ wamaka mi, kɔm mi wɛ wi ka nain dɛkɛ mbein, wi tɔbiki lɛ mbein.”

Jisɔs fasi i tsɛ i Jelusalem,

ayaka bɛni bɛ Samalia nain i dzo wi

⁵¹ Si jɔbi nɛ kpeiniki dzaki ka Nyɔ dzo Jisɔs i bein, Jisɔs fasi i tsɛ i Jelusalem, wi ka nyɔ bɛ tsɛ.

⁵² Wi bɛ nɛn i nyɔ ka faan bɛni bɛdɔkɔ i ninshin. Bɔ tsɛ liɛ i kwili widɔkɔ wɛ i Samalia, i keins di fein i wi.

⁵³ Bɛni bɛ fein nain i dzo wi kɔm bɔ nɛ kiaki lɛ a wi tsaki saki num i Jelusalem.

⁵⁴ Jɛm bɛh Jon num bwa bɛ Jisɔs bɛ mban wɛ fein ka wɔkɔ gia yiwɔ, bikɛ i wi a, “Bah, buku bɔnɛ gbuku i bein ma wi shi dzɛ kaasi bɛni bɛlɛ a?”*

⁵⁵ Jisɔs chu fiɛni gwu kanji lɛ bɔ,†

⁵⁶ wi bɛh bwa bu bɛ mban ka nyɔ ka tsaki saki dzɛh i kwili widɔkɔ wɛ chi.

Kiɛ mi i mban wi Jisɔs wɛ ki tsein kɛ i jum

wɛ

(Mati 8:19-22)

⁵⁷ Asi bɔ nɛ nyaniki dzaki i dzɛh, mi widɔkɔ dzɛ dzaka i Jisɔs a, “Mih ni biɛliki lɛ wɛ, i na fain wɛ wɛ tsaki.”

⁵⁸ Jisɔs chukuli i wi a, “Migumasha kanjaki lɛ dzɛnɛ yibɔ, minyɛni mɛ mɛ fuliki bein kana jɔn yibɔ, ayakalɛ mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi kanjaki kɛ na di i jiɛ fwu wi yein.”

⁵⁹ Jisɔs ka chu dzaka i mi widɔkɔ a, “Biɛli mih.” Ayaka mi wiwɔ chukuli a, “Bah, bɛɛ

ma mih tsɛ yisi lɛɛ ba wun, ka mih biɛliki wɛ.”

⁶⁰ Ayakalɛ, Jisɔs chukuli i wi a, “Bɛɛ ma bɛni bɛ bɔ kpiyi, lɛki bɛni bɛbɔ bɛ kpiyini, tsɛ mfia wɛ fɔkuki kɔm nɛkun bi Nyɔ.”

⁶¹ Mi widɔkɔ chu dzaka a, “Bah, mih ni biɛliki lɛ wɛ, ayaka yisi bɛɛ ma mih tsɛ bɛni i chwɛn kanjaki ki jɔn ka mih dzɛ biɛliki wɛ.”

⁶² Jisɔs chukuli i mi wiwɔ a, “Mi wɛ wi kwa dzakɛ i kanj ngun shi kuku fiɛni tsein i jum wɛ, wamaka ka kpein dɛkɛ i num i kintɛn ki nɛkun bi Nyɔ wɛ.”

10

Jisɔs faan bɛni mbanjanitan ntsɔ bɛfa

¹ I jum wɛ fein wɛ, Bah baayi bɛni bɛdɔkɔ mbanjanitan ntsɔ bɛfa * ka faan i wi nshin, bɛfa bɛfa a bɔ tsɛ i kikwili kɛ, i nyani di biɛ wi nɛ kanjaki i tsɛ i bi wɛ bichi.

² Wi bɛ nɛn i faan bɔ, ka dzaka a, “Nkɔh duki lɛ na bah nɛ, ayakalɛ bɛni bɛ kɔhni num a twɛsi. Mbein tsaki a Bah wɛ wi kanjaki khɛ wiwɔ chɛnsi bɛni bɛ kɔhni.

³ Mbein tsaki la. Yein, mbein kiaki a, mih faanji mbein i tsɛ numki ka bwa bɛ shwɛn i jum kintɛn.

⁴ Si mbein tsaki kiɛ mi ki dzɛ kɛ kpɔ, nabɛ kiba bah dzuyigvu yidɔkɔ. Jɔbi wɛ mbein ka buku i dzɛh, mbein ma ni numki i bɛniki i bɛni.

⁵ Mbein ka tsɛ liɛ i jum yɛ mbein liɛ yein wɛ, mbein bɛni bɛni bɛwɔ yein dzu a, ‘Kimboin ni num ya dzu.’

⁶ A kabɛ num mi wɛ wi kanjaki a kimboin ni num yein dzu, ma kimboin ni kiwɔ baan i gwu yi wɛ. Wɛ wi kanjaki kɛ kimboin ni kiwɔ ki fiɛni chu jum wɛ i mbein.

⁷ Jɔbi wɛ mbein ka liɛ i dzu, mbein ka nɔki a yein dzu, mbein ma kwuniki jɔn. Mbein dzɛli, mbein mɔ biɛn bichi biɛ bɛ nya i mbein, kɔm mi wi nɛm kanjaki lɛ i kwati ngɔm wi.

⁸ Jɔbi wɛ mbein ka tsɛ liɛ i kwili wiwɔ, bɛ dzo mbein, mbein dzɛ na finɛ bɛ nya i mbein i dzɛ.

⁹ Jɔbi wɛ mbein ka numki fein mbein ka chɛkuki bɛni bɛ jwein, fiɛni fuku i bɛni bɛchi a nɛkun bi Nyɔ si kɔmsi dzɛ i bɔ wɛ.

¹⁰ Ayakalɛ, na yibwin mbein liɛ i kwili wiwɔ, bɛ nain i dzo mbein, mbein bɛku tsɛ i dzɛh wɛ mbein dzaka a,

¹¹ ‘Kwɛnɔ kikwili kimbein kɛlɛ buku dzo i gvu yibuku wɛ bɛ bi lɛ buku chumni, gia yichi fiɛni dzɛ i kifwu kimbein wɛ. Ayakalɛ, mbein klɛ a nɛkun bi Nyɔ kɔ bi si num a fiɛnɛ.’

* 9:54 Binwakti bikpu bidɔkɔ ni kpeinsi fa wala, “Aka Elaja ni bɔnɛki a?” † 9:55 Binwakti bikpu bidɔkɔ ni kpein fa wala, “Mbein kiaki kɛ shɔm ya yi kanjaki mbein. Mbein kiɛ a mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi ka dzɛ dɛkɛ i wɔyɛ bɛni. Wi dzɛ i bɔinsi lɛ bɔ.” * 10:1 Binwakti bikpu bidɔkɔ dzakaki a mbanjanitan (70).

¹² Mih fukuki i mbeinj a, a bi numki i choko bi nsaka wi goksini wa, gia bi baniki la i kwili wi Sodam wa, tsə kwili wiwo.”

Ngakə wi kikwili, bəh di biə bi ka kwuni shəm yibo

(Matio 11:20-24)

¹³ Wi ni shaan̄ki yakadāinj dzakayi a, “Ngakə wimbun i mbeinj bəni bə Kolasen, ngakə wimbun kə tə wimbəinj bəni bə Besayda. Mbeinj klə a, gia yi dzaka ki wəmn̄i yə mih ni dzə fə i kidi kimbeinj wə, a ni kə a mih fə yi i Taya bəh Sidon, ma bə ni fiəni i chu bibo wə ka ləh bəmbun bə kpi, fuku kibwun i gwu wə jiakobi, i kəmsi chusi a bə kwuni lə shəm yibo.

¹⁴ Mbeinj kləki a, a bi numki i choko bi nsaka wi goksini wa, gia bi baniki la i bəni bə Taya bəh Sidon tsə yimbeinj.

¹⁵ Ayaka mbeinj bəni bə Kafanaum, mbeinj kwakaki a, bə bi yaksiki lə mbeinj i beinj a? Aayi. Bə bi shisi mbeinj shisini i tumi ki bəni bə kpili wə.”

¹⁶ Jisəs ka dzaka i bəni bə wi ni faan̄j a, “Mi wə wi woko i mbeinj, wi woko num i mih. Mi wə wi mən̄ni mbeinj, wi mən̄ni num mih. Ayaka wi wə wi mən̄ni mih, wi mən̄ni num wə wi faan̄j mih.”

Gia yə mi i mban̄ wi Jisəs kə i wəkəki ndzənj̄iyeinj

¹⁷ Bəni bə mban̄nanitan̄ ntsə bəfa ka fiəni dzə woko ndzənj̄ni, ka dzaka i Jisəs a, “Bah, buku si bəən̄ki yeli wa, na bəchinda bə njkpeli, woko i buku.”

¹⁸ Jisəs chukuli i bə a, “Mih ni yeinj Satan gbo i beinj aka dzan̄ yi mwan̄j i beinj lə kuku.

¹⁹ Mbeinj wəkəli, mih nyə lə nga i mbeinj, biə mbeinj kə i nyaniki i jūn̄ beinj bəh i nyeinj beinj. Ayaka num mih chu nyə nga bichi i mbeinj i tumdz̄i Satan wə mbain̄j̄ni wimbəinj, ayaka fiəj fidoko kəbi bi nən̄ni mbeinj. ²⁰ Ayakalə, mbeinj ma wəkəki ndzənj̄ni a bəchinda bə njkpeli wəkəki lə i mbeinj. Mbeinj wəkəki ndzənj̄ni a num a kiyeli kimbeinj kə num Nyə nyaka lə i kin̄wakti wə i beinj.”

Jisəs woko ndzənj̄ni

(Matio 11:25-27; 13:16-17)

²¹ A jobi wiwo wə, Kin̄'waka ki Bain̄ni fə Jisəs woko ndzənj̄ni. Wi ka dzaka a, “Mih nyaki kiyon̄ni i wə Ba wun̄ Nkun̄ wi bəoli bəh nshwain̄j̄ kəm wə nyumi gia yələ i bəmfi, bəh bənj̄kigia, chusi yi num i bəni bə kilolə bəh i bwa bən̄chin̄. Yi num yakadāinj Ba wun̄, kəm aka ayaka si wə ni kən̄ki a yi numki.”

²² Jisəs chu dzaka a, “Ba wun̄ kə wi nya lə biəinj bichi i mih. Mi widoko kəkə wə wi kiəki Wain̄ Nyə, a kəbi a Ba wi. Ayaka mi widoko num kə wə wi kiəki Ba wun̄, a kəbi a Wain̄ bəh bəni bə Wain̄mi kə wi sabibwili i chusi Ba wi i bə.”

²³ Wi dza fiəni gwu dzaka i bwa bu bə mban̄ a bə bə a, “Kimbəinj̄si kimbun kə kimbeinj a dzəkəh yimbəinj yeinj gia yiwo.

²⁴ Mbeinj kləki a bəni bə ntum bə Nyə bəduli bəh bənkun̄ ni dəki i yeinj gia yə mbeinj yeinjki, kəbi i yeinj. Ka nan̄ki tə i woko gia yə mbeinj wəkəki, kəbi i woko.”

Ndi kəm bə mi wi Samalia wi ndzənj̄ni

²⁵ Yi dzə num a, mi widoko wə wi ni lansi kiəki bən̄chi bə Nyə, nyə dzə i məmsi Jisəs, ka bikə i wi a, “Mi wi lan̄ini, gia yə mih kan̄aki i fə ka mih kwati nən̄i kə ki bi tsə kaa kə, kə nə a?”

²⁶ Jisəs bikə i wi a, “Bə nyaka i Kin̄wakti ki Bən̄chi bə Nyə wə a nə? Wə si fa woko a nə?”

²⁷ Wi chukuli a, “Bə nyaka a, ‘Wə kən̄ki Bah Nyə wə bəh shəm ya yichi, wə nyə gwu ya yichi i wi, wə nən̄ki i wi bəh nga bia bichi, wə jlə mfi bia bichi i wi wə, wə kən̄ki mi wə wi kə kəmsi i wə kpən̄j̄ asi wə kən̄ki gwu ya.’”

²⁸ Jisəs ka dzaka a, “Wə chukuli ndzənj̄. Wə fə a yakadāinj ma wə bi kwati nən̄i kə ki bi tsə kaa kə.”

²⁹ Mi wiwo dza ka nan̄ki i chusi a ngain̄j̄ kə mi, ka bikə i Jisəs a, “Mi wə wi kə kəmsi i mi kpən̄j̄ kə nda a?”

³⁰ Jisəs chukuli lə bəh ndi a, “Mi widoko ni buku i Jelusalem kabə shi tsə i Jelikū, i dzə wi liə i kan̄j̄ yi bəji wə. Bə twein̄j̄ wi, wi baan̄j̄ a twesi i kpi, bə baayi bəmbun̄ bu, dzə tasi bəh biəinj bi bichi, ka bee wi feinj̄ ka geinj̄.

³¹ Yi dzə num a, mi widoko ni shiki tsəki i dzəh yiwo wə num tii mfə gia, wi yeinj wi ka kwan̄j̄ tsə i fikpən̄j̄.

³² Mi widoko tə ka nyə ka dzaki, num mi i chwən̄kj̄ij̄un̄ ki Lewi wə, ka dzə buku feinj̄, yeinj wi ka bən̄j̄ kwan̄j̄ tsə tə a fikpən̄j̄.

³³ Ayakalə, mi widoko bə nyani dzə a num mi wi Samalia. Wi dzə buku feinj̄, ka yeinj wi, nshəinj̄ kwa wi.

³⁴ Wi tsə buku i wi wə, jiə mbih bəh miə i biəkə yi wə, kan̄j̄ ban̄ biəkə yiwo bəh mbun̄, ka gin̄j̄ wi i nyam yi yə wi ni nyaniki i yeinj beinj, ka tsə bəh wi i jun̄j̄ yi bəni bə dzəni wə ka bə təkniiki bəh wi.

³⁵ Bə wi nə, choko buku wə, wi bwili bədanali bəfa nya i mi wi jun̄j̄ yiwo, ka dzaka i wi a, ‘Baan̄j̄ wə təkniiki bəh mi wə. Wə ka baan̄j̄ ka bəkəli kpə wi dutsə, mih ni fiəni dzə nya chukuli i wə.’”

³⁶ Si Jisəs ti yakadāinj, ka bikə i mi wə wi ni kəinj̄si kiəki bən̄chi a, “I bəni bətali bələ kintən̄j̄, wə yeinj̄ki n'ya a mi wə wi ni chusi, a wi kə wain̄j̄nih mi wə bəji bə ni twein̄j̄ ako winain̄j̄ na?”

³⁷ Wi chukuli a, “Akə mi wə wi ni kwasi nshəinj̄ i mi wə bəji bə ni twein̄j̄.” Jisəs ka dzaka i wi a, “Tsə, wə faki ayaka tə.”

Jisəs ya liə i jikə Mata bəh Meli

³⁸ Jisəs bəh bwa bu bə mbarj ka nyə ka tsəki, tsə liə i kwili widəko wə, kpaŋa widəko num feinj bə bəŋj a Mata. Wi dzə Jisəs i wi dzu.

³⁹ Wi nī kanjaki lə wainjnih wi widəko bə bəŋj a Meli. Si Jisəs nī tsə liə feinj, Meli ka tsə num kəmsi i wi kpəŋ bə wəkəliki gia yə wi laniki.

⁴⁰ Mata fum fəbli bəh ntati. Wi nyə tsə ka bikə i Jisəs a, “Bah, wə yeinj a wainjnih wuŋ kə fa bəh wə, mih fum a mih mbəŋj, wə kanjə kə jəbi ndzə nə? Dzəka a wi dzə gəm̄ti mih.”

⁴¹ Bah chukuli i wi a, “Mata, Mata, wə fumsiki gwu ya, wə wəko ŋgəkə kəm beinj bi duli, fwu wa bəko kilələ,

⁴² feinj fiə bə nənki kə a fimu. Meli nūm wi sabibwili lə fiəmaka, a num findzəŋni, fiə mi widəko kəbi i bi chu dzəbwili i wi.”

11

*Jisəs lani si bə kə i tsaki
(Matiə 6:5-15)*

¹ A nī kə chəkə bidəko, Jisəs ka tsaki i di bidəko wə, wi tsə kaasi, wainj wi widəko i mbarj wi bwa bu kintəŋj dzə dzaka i wi a, “Bah, lāni buku si buku kə i tsaki, asi Jəŋ nī lani bəni bu bə mbarj si bə kə i tsaki.”

² Jisəs ka dzaka i bə a, “Mbeinj bə tsə mbeinj ka dzəkaki a,

‘Ba wibuku,
fə bəni kəksiki yeli wa,
fə ma ŋkuŋ bia dzə.

³ Nyə buku bəh dzeinj bidainj,

⁴ Ma wə dālinya chu bibuku,
asi buku dalinyaki chu biə bəni bədəko fəki i buku.

Kiə wə ki bēe kə a buku liə i məmsi wə.’ ”

⁵ Si wi dzaka yaka ka fəkəni i bə a, “Mbeinj dzə a, mi widəko i mbeinj si nyə tsə kəmyi juŋ yi nseinj wi nchəkə kintəŋj dzaka i wi a, ‘Nseinj wuŋ, dzə beinj wə fwəsi mih bəh chuku yi nyə yitali.

⁶ Nseinj wuŋ widəko dzə tumbuku alə, mih kanjə kə feinj fiə mih kə i tati wi yeinj.’

⁷ Bə dzə a nseinj wa wə wə si kəmyiki dzaka ki kifəŋj, ka fiəni chukuli dzə mfih i dzu a, ‘Ma nyāki mih bəh ŋgəkə. Buku bwa bəŋj kə buku nə lə ka fa dzaka ki juŋ. Mih kəkə i dza beinj a mih nənki feinj i nya wə.’ ”

⁸ Si Jisəs fəkəni yaka, chu dzaka a, “Mih fukuki i mbeinj a, namana yaka wi ka baan i dza nya wə bəh nyə kəm wə kə nseinj wi, wi nī dza beinj ma wi nya beinj bichi biə wə nənki i jəbi wə wə baan a feinj ka kəmyiki wə bəh kə.

⁹ Ayakadəinj, mih fukuki i mbeinj a, mbeinj bīkəki, ma Nyə nī nya i mbeinj. Mbeinj nənki, ma Nyə nī fə mbeinj yeinj. Mbeinj kəmyiki dzaka ki juŋ, ma Nyə nī weli i mbeinj.

¹⁰ Mbeinj kīkəki a mi wichi wə wi bikəki, wi ni kwati lə, mi wichi wə wi nənki, ni yeinj lə, wə wi kəmyiki bakakijun bə nī weli lə i wi.

¹¹ Akə tii wainj winainj i mbeinj kintəŋj wə wainj wi ka bikə bwəkə, wi nī nya num juŋj i wi a?

¹² Ma wainj ka bikə ŋgəŋj, wi nī nya num nyeinj i wi a?

¹³ Na yaka mbeinj bə mbeinj kə bəni bəchu ka kiəkə i nya beinj bindzəŋni i bwa bəmbeinj, ma Ba wimbəinj wə wi kə i beinj wi ma nī nya tə Kin'waka ki Baiŋni i bəni bə bə bikəki i wi tsə yaka?”

Jisəs bəh Belsebu

(Matiə 12:22-30, 43-45; Mak 3:20-27)

¹⁴ Jisəs nī bwiliki chinda wi ŋkpeli i mi widəko wə wi num kinchini. Si chinda wi ŋkpeli wiwə nī buku i mi wiwə mə, wi ka yisi i dzakaki. Mbarj wi bəni yeinj yaka dzaka wə m bə.

¹⁵ Ayakalə, bəni bədəko ka dzakaki a, “Wi bwiliki bəchinda bə ŋkpeli num bəh ŋga bi Belsebu wə ŋkuŋ wi bəchinda bə ŋkpeli.”

¹⁶ Bəni bədəko ka nənki i məmsi wi, ka dzakaki a, wi fə gia yə yi chusiki ŋga biə bi nyə i beinj.

¹⁷ Jisəs kiə kin'kwaka kibə, wi ka dzaka a, “Na kinainj tumi kə ki gaali gwu ka jwəki a kiki, ki kəkə i bi num, chwəŋkijun kə ki gaali gwu ka jwəki a bə bə ki gaali lə.

¹⁸ Yi kə a liŋ asi Satan bəh mbarj wi ka gaali gwu bə jwə a bə bə, ma ŋkuŋ bi nī num dəinj a? Mih dzaka lə kəm mbeinj dzakaki a, mih bwiliki bəchinda bə ŋkpeli num bəh ŋga bi Belsebu.

¹⁹ A kabə num a mih bwiliki bəchinda bə ŋkpeli num bəh ŋga bi Belsebu, ma bwa bəmbeinj nī bwiliki num bəh ŋga bi ndə? Gia yə bwa bəmbeinj bədəko fəki nī chusiki a, mbeinj gbə lə nsaka.

²⁰ Ayakalə, a kabə num a mih bwiliki bəchinda bə ŋkpeli bəh kan yi Nyə, yi numki a ŋkuŋ bi Nyə dzə lə i mbeinj wə.

²¹ Mbeinj kīə a, jəbi wə mi wi ləkəli ka keinj si gwu yi bəh beinj bi jum ka num bə tseinj na finainj feinj, wi nī chu lwaki kə feinj fidəko.

²² Ayakalə, mi wi ŋga widəko ka tsə dzəh, jwə tsə wi bəh ŋga, ləkə beinj bi bi jum biə wi si jəkə fwu wi yeinj wə, wi ləkə beinj bi bichi wi tsə gaa bəh bəni.

²³ Mbeinj kīə a, mi wə wi kəkə bəh mih, wə maka bwanjki lə gvu i mih cheinj. Mi wə wi gamtiki kə mih i juŋniki, wi shakyiki num shakyini.

²⁴ Jəbi wə kin'waka kichu si buku i mi wə ki tsə i chwa i nənki di biə ki nī nəkə. Jəbi wə ki ka nən mən ki nī dzaka i gwu yi a, ‘Mih kanjaki i fiəni tsə i mih dzu, i di biə mih nī buku.’

²⁵ Jəbi wə ki fiəni dzə yeinj juŋ yiwə keinj yiyə, num bə yaŋa keinj si yi ka yi baiŋki,

²⁶ ki ka fiəni dzə bəh bin'waka bidəko nani-tan bi bəkə tsə wi, bə ka nī liə i nəkə yeinj.

Ayaka nɔni ki wɛmaka mi ni fiɛni bɛkɛ tsɛ si ki nɛ kɔ i ninshɪŋ.”

Kinsarŋli kimbun kɔ ki bɛ ndɔ a?

²⁷ Asi Jisɔs nɛ keɪŋki wi dzaka gia yiwo lɛ, kpanja widɔkɔ tɛkɛli dzaka i mbanj wi bɛni kintɛŋj a, “Kimbɔɪŋsi kimbun kɔ i minjkanja wɛ wi nɛ bwɔ wɔ, na bɛh mbeɪŋj wɛ wɔ nɛ mah.”

²⁸ Ayakalɛ, Jisɔs chukuli a, “Kimbɔɪŋsi kimbun kɔ num i bɛni bɛ bɔ wɔkɔ gia yi Nyɔ fa asi yi nɛŋki.”

Bɛni nɛ nɛŋki i yeɪŋ gia yɔ yi chusiki di biɛ ŋga bi Jisɔs nɛ buku

(Matiɔ 12:38-42; Mak 8:12)

²⁹ Si mbanj wi bɛni ni junŋniki dzɛki kɔmsi tsɛ i wi wɛ, wi ka dza dzaka a, “Chwɔŋkijun ki liɛ kɛlɛ kɔ kichu. Bɔ nɛŋki i yeɪŋ gia yi dzaka ki wɔmni, yɔ yi chusiki ŋga biɛ, ayakalɛ bɔ bi yeɪŋ kɛ gia yi dzaka ki wɔmni yidɔkɔ a kɔbi a yɛ ni ntum wi Nyɔ wɛ Jɔna nɛ chusi.

³⁰ Gia yɛ Jɔna nɛ fa, a nɛ kɔ gia yi dzaka ki wɔmni i bɛni bɛ Ninewi wɛ, yi kɔ a linj asi mi wɛ yeli wi kɔ Wainjmi bi fa gia yi dzaka ki wɔmni i ngɔkɔ wi liɛ wɛlɛ.

³¹ A bi numki chɔkɔ bi nsaka wi kaasini wɛ, Yaa wɛ wi nɛ sakaki tumi ki Sheba bi numki lɛ tɛ bɛh ngɔkɔ wi liɛ wɛlɛ, fa bɔ liɛ i ngɔkɛ wɛ, kɔm wi nɛ dza dzɛ i tumi ki kɪŋgɔksi ki mbi wɛ, i wɔkɔ mfi bi Nkunj Solɔmɔn. Ayakalɛ, mbeɪŋ wɔkɔli, mi widɔkɔ kɔlɛ fa bɛh gia yimbun yi tsɛ yi Solɔmɔn.

³² A bi numki i jɔbi bi nsaka wi gɔksini wɛ, bɛni bɛ Ninewi bi num bɛh ngɔkɔ wi liɛ wɛlɛ fa bɛ jia wi i ngɔkɛ wɛ, kɔm bɔ nɛ wɔkɔ gia yɛ Jɔna nɛ fukuki, kwuni shɔm yibɔ. Mbeɪŋ wɔkɔli mi widɔkɔ kɔlɛ fa bɛh gia yimbun yi tsɛ yi Jɔna, mbeɪŋ kwuni kɛ shɔm yimbɛɪŋ.

Naka ki banjini ki gwu
(Matiɔ 5:15)

³³ Mi si baiŋsi kɛ naka ki baiŋsini i lɛkɛ i kigasi. Wi mɔŋ dɛkɛ tɛ i chu fiɛni dzɔ kah i kwusi banj yeɪŋ beɪŋ. Wi si baiŋsi tɔm num i di biɛ bɛ si tɔm naka ki baiŋsini yeɪŋ, a bɛni ka liɛ dzu bɔ yeɪŋki baiŋni biwɔ.

³⁴ Dzɛkɛh ya kɔ baiŋni i gwu ya wɛ. Dzɛkɛh ya kabɛh baiŋ, yaka gwu ya yichi ni numki yi jikɛ bɛh baiŋni. Ayaka, dzɛkɛh ya ka baiŋki kɛ, gwu ya yichi ni numki yi jikɛ bɛh jisi.

³⁵ Yi kɔ a, mbeɪŋ tɛkniki a baiŋni biɛ i gwu yimbɛɪŋ wɛ ma fiɛni chu jisi.

³⁶ Gwu ya yichi ka num yi jikɛ bɛh baiŋni, kimbu kidɔkɔ num kɛ i jisi wɛ, bɛɪŋ bichi ka baiŋki asi naka ki baiŋsiki si nya baiŋni i gwu ya wɛ.”

Jisɔs tɔyi chwɔŋ ki Bafalasi bɛh bɛni bɛ laniki banchi

(Matiɔ 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Jisɔs nɛ kaasi ndzaka wi, mi wi Falasi widɔkɔ ka bɔŋj wi a wi dzɛ bɔ wi tsɛ dzi. Jisɔs ka tsɛ liɛ, num bɔ wi ka dziki,

³⁸ num ma wi yisi wɔkɔ kanj yi.* Mi wi Falasi wɛ tsɛɪŋ yi gaka wi.

³⁹ Bah kia gia yɛ wi kwakaki, ka dzaka i wi a, “Mbeɪŋ Bafalasi wɔkɔki kibwam bɛh bɛtasa a i jum yiwo wɛ, ayakalɛ gia yichu bɛh dzɛkɛh yi bukuni jikɛ i shɔm yimbɛɪŋ wɛ.

⁴⁰ Biyunj biɛlɛ! Nyɔ wɛ wi nɛ maa biɛ kɔkɛ a wɛ wi ni maa kintɛŋj a?

⁴¹ Mbeɪŋ nyaki bɛɪŋ biɛ bi kɔ i bɛtasa wɛ bɛh kibwam kimbɛɪŋ wɛ i bɛni bɛ kifuu, ka bɛɪŋ bichi ni baiŋki i mbeɪŋ.

⁴² Ngɔkɛ wimbun kɔ wimbɛɪŋ Bafalasi. Mbeɪŋ nyaki lɛ i Nyɔ kimbu kimu i jwɔfi kintɛŋj i nɛŋj biɛ mbeɪŋ kɛkɛki bɛh bɛɪŋ biɛ mbeɪŋ jikɛ i jwa wɛ a yi fuliki, ayakalɛ mbeɪŋ bee lɛ i fɛki gia yi chɔŋ i bɛni bɛh i kanaki kɪŋkɔŋ i Nyɔ. Mbeɪŋ kanaki i fɛki gia yiwo yichi bɛɛ kɛ yidɔkɔ.

⁴³ Ngɔkɛ wimbun kɔ wimbɛɪŋ Bafalasi. Mbeɪŋ si kɔŋ a numki i biŋgbɔkɔ bi ninshɪŋ i junj yi tsani wɛ, chu kanj a bɛ bɔniki mbeɪŋ i di bi shi wɛ bɛh kɪŋkɔksi.

⁴⁴ Ngɔkɛ wimbun kɔ wimbɛɪŋ, kɔm mbeɪŋ kɔ ka jum yɛ yi chusiki kɛ, bɛni nyani yeɪŋ beɪŋ kia kɛ.”

⁴⁵ Si Jisɔs nɛ dzaka yaka, mi widɔkɔ wi keɪŋsiki kiɛki bɛnchi bɛ Nyɔ, dzaka i wi a, “Mi wi lanini, wɔ kiɛki a gia yɛ wɔ dzakaki lɛ a yi kɔmki lɛ buku tɛ a?”

⁴⁶ Jisɔs chukuli a, “Ngɔkɛ wimbun kɔ tɛ wimbɛɪŋ mbeɪŋ bɛni bɛ mbeɪŋ keɪŋsiki kiɛki bɛnchi bɛ Nyɔ. Mbeɪŋ jikɛliki bɛni bɛh ntia wi tsɛ ŋga bibɔ ka mbeɪŋ kɔlɛ i jia na wainjkanj i gamti bɛ.

⁴⁷ Ngɔkɛ wimbun kɔ wimbɛɪŋ. Mbeɪŋ maaki jum yi bɛni bɛ ntum bɛ Nyɔ bɛ bɛti tii bɛmbeɪŋ nɛ wɔɔyi.

⁴⁸ Ayakadɛɪŋ, yɛlɛ chusiki a mbeɪŋ tɛksiki tɛbiki lɛ mfa wi bɛti tii bɛmbeɪŋ. Bɔ nɛ kɔ bɔ wɔɔyi bɛni bɛ ntum bɛ Nyɔ, mbeɪŋ ka baan ka sisiki i maa jum yibɔ.

⁴⁹ Akɔ gia yɛ yi nɛ fa kɛ Nyɔ bɛh mfi bi dzaka a, ‘Mih ni chinjisi lɛ bɛni banj bɛ ntum bɛh bwa banj bɛ ntum i bɛ, bɔ ni wɔɔyi bɛdɔkɔ bwanj gvu i bɛdɔkɔ cheɪŋ.’

⁵⁰ Ayakadɛɪŋ, Nyɔ bi bikɛ i ngɔkɛ wi liɛ wɛlɛ kɔm mwa mi bɛni bu bɛ ntum bɛchi bɛ bɔ nɛ wɔɔyi i yisi si mbi nɛ yisi.

⁵¹ Wi bi bikɛ i yisi i mwa mi Abel i tsɛ buku i mi Sakalia wɛ bɔ nɛ wɔɔ i kintɛŋj ki tɔŋ wi fani gia bah junj yi fani yi gia wɛ. Mih fukuki ŋkɔŋ i mbeɪŋ a Nyɔ bi bikɛ lɛ i ngɔkɛ wi liɛ wɛlɛ, kɔm kpi yi bɛni bɛwɔ bɛchi.

⁵² Ngɔkɛ wimbun kɔ wimbɛɪŋ bɛni bɛ bɛ keɪŋsiki kiɛki bɛnchi bɛ Nyɔ. Mbeɪŋ nyumi kɪŋweli kɛ bɛ weliki bakakijun kɛ mi liɛki

* 11:38 Wi ni kanja i wɔkɔ kanj yi i dzɛ yɛ nɔni kitumi kibo nɛ nɛŋki.

yeiŋ i kiə gia yə yi kə chəŋ. Mbeiŋ nəiŋ i liə, ka chu kəŋki bəni bə bə nəŋki i liə a bə ma liə.”

⁵³ Jisəs ka bi dza feiŋ a ŋgaiŋ nyə wə, Bəfalasi bəh bəni bə bə nī laniki bəŋchi bə Nyə yisi ka ləyiki wi bəh ja, bikə gia i wi yiduli yiduli,

⁵⁴ bə ni fəki yaka bə taan wi, i kwa wi i gia yə wi ki dzaki.

12

Kiə mi si dzaka kə chi wi fə chi

¹ Si Jisəs nī dzakaki, mban wi bəni ka juŋniki dzaki feiŋ, i bəŋchuku, bəŋchuku wə faaŋni. Bədəkə dāiŋyi gvu yi bədəkə. Jisəs dza yisi i dzakaki num i bwa bu bə mban wə a, “Mbeiŋ dzāki jəbi i dzəŋ yi Bəfalasi, yə ako mfə wibə, bə dzakaki chi, fə chi.

² Mbeiŋ klaki a, gia yidəkə kəkə yə bə ban, a yi bi baan maka yi buku i baiŋni wə. Gia yidəkə kəbi yə bə nyumi a yi bi baan maka bə kiə.

³ Mbeiŋ kiə a gia yichi yə mbeiŋ dzakaki nchəkə, bə bi wəkəkə lə nshi. Gia yichi yə mbeiŋ si ban juŋ, ka mbeiŋ chumyiki dzakaki, bə bi lakaki yi num i kifwu ki juŋ wə.

*Mi wə bə kə i lwaki
(Matio 10:28-31)*

⁴ Nsəiŋ yin, mih nəŋki i fuku i mbeiŋ a, mbeiŋ ma lwāki bəni bə bə kə i wə a nyam yi gwu shəŋ, i yamaka cheiŋ bə nēki kaŋa kə gia yidəkə i fə.

⁵ Mbeiŋ wəkə mi wə mbeiŋ kə i lwāki. Mbeiŋ lwāki num Nyə kəm ako wi wə wi kaŋaki ŋga i wə mi, chu num i ləkə wəmaaka i gbuku wimbun wə. Mih chu fuku ŋkəŋ i mbeiŋ a, mbeiŋ lwāki num wi.

⁶ Ntə mbeiŋ kiəki lə a bə si taŋni minsii mite i minini mifa shəŋ a? Ayakalə, fidəkə num kə fimu fiə Nyə kə wi dali fi.

⁷ Mbeiŋ kə Nyə kiə na juŋ yimbeiŋ yifwu yichi, yə yi kə i mbeiŋ fuŋ. Mbeiŋ ma lwāki. Mbeiŋ tsəki lə minsii miduli.

*Mi wə wi bum bəh wə wi nəiŋ Jisəs
(Matio 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ Mih chu fukuki i mbeiŋ a, na ndə wə wi bum mih i bəni nshiŋ, a wi kiəki lə mih, ma mi wə yeli wi kə Waiŋmi bi bum lə tə wəmaaka i bəchinda bə Nyə nshiŋ.

⁹ Ayakalə, mi wə wi nəiŋ mih i bəni nshiŋ, mih bi nəiŋ lə tə wəmaaka i bəchinda bə Nyə nshiŋ.

¹⁰ Yi chu num a, Nyə bi dalinya lə ja yichu yə mi dzakaki kəm mi wə yeli wi kə Waiŋmi, ayakalə Nyə bi lansi dalinya kə ja yichu yə mi dzakaki kəm Kin'waka ki Baiŋni.

¹¹ Jəbi wə bə bi kwa mbeiŋ i tsə bəh mbeiŋ i juŋ yi tsani wə, yuwidəkə, i bəni bə bə sakaki tumi nshiŋ, yuwidəkə i bəni bə bə kaŋaki ŋga bi sakani, a bə tsə saka mbeiŋ, fwu ma bi bəkə mbeiŋ a mbeiŋ ni tsə baŋyiki gvu

yimbeiŋ bəh chukuli winaiŋ a, yuwidəkə i dzaka a na.

¹² A ni num i jəbi wiwə wə Kin'waka ki Baiŋni ni nya lə mbeiŋ bəh gia yə mbeiŋ ni dzaka.”

Ndi kəm bə mi wimbun wi kiyun

¹³ Si Jisəs nī təfiki bwa bu bə mban yakadəiŋ, mi widəkə i mban wi bəni kintəŋ dza dzaka a, “Mi wi lanini, dzāka i waiŋnih wuŋ a, wi gaa nyā mbiŋ bieiŋ.”

¹⁴ Jisəs bikə i wi a, “Nyuku wələ, a jiə ndə mih i numki mi wi nsaka wimbun, chu gaa bieiŋ bimbeiŋ a?”

¹⁵ Si wi bikə yaka ka dzaka i bəni bəchi a, “Mbeiŋ təkni nala, kiə mbeiŋ ma bükuki bəh dzəkəh i bieiŋ wə, kəm kin'waka ki mi kəkə kəm bə bieiŋ biə wi kaŋaki, kəŋ wi kaŋaki bieiŋ nala.”

¹⁶ Si wi nī dzaka yakadəiŋ, ka ti ndi a, “Tii kpo widəkə nī kaŋaki khə wi, dzeiŋ buku yeiŋ nala.

¹⁷ Wi ka yisi i kwakaki a, ŋgaiŋ ki fəki na dāiŋ na? ŋgaiŋ ni jiə dzeiŋ bi ŋgaiŋ naiŋ a?”

¹⁸ Wi ka jiə kimfasi a, ‘Mih kiə gia yə mih ki fəki. Mih ki shayiki lə bəshan'kwa bəŋ ma, mih fiəni kpeiŋsi, ka mih bi jiə dzeiŋ bəh bieiŋ biŋ yeiŋ wə bichi.

¹⁹ Jəbi wə mih ka fə yakadəiŋ, mih ni dzaka i gvu yin a, mih kə mi wi kidəŋ. Mih kwati bieiŋ biə mih bi dziki i buku jiə yiduli wə, chu wəkə kə ŋgəkə. Mih kə liə i dziki a dzini, chu mu a muni wəkə ndzəŋni.’

²⁰ Si wi nī keiŋsi yakadəiŋ, Nyə ka bəŋ wi a, ‘Kiyun kələ! Daiŋ nchəkə mih ni fiəni dzo lə kin'waka ka. Bieŋ biələ bichi wə keiŋsi jiə lə bi ni numki bi ndə a?”

²¹ Si Jisəs dzaka yakadəiŋ ka dzaka a, “Yi kə ayaka i mi wə wi juŋniki mbum bi mbi i gvu yi wə, kaŋa kə mbum bidəkə i kimbu ki Nyə wə.”

*Mbeiŋ jiə shəm i Nyə
(Matio 6:25-34; 6:19-20)*

²² Wi chu dza ka dzakaki num i bwa bu bə mban a, “Kiə mbeiŋ ma fūmsiki gvu kəm nani kimbeiŋ, a mbeiŋ ni dzi nə, na yudəkə kəm gvu yimbeiŋ a mbeiŋ ni ləh nə.

²³ Mbeiŋ kiəki a kin'waka ki mi tsəki lə bieiŋ bi dzini, gvu yi mi tsə bəmbun.

²⁴ Mbeiŋ yeiŋ biŋaŋa, bi namki kə, gbəli kə. Na bi si kəh kə dzeiŋ i juŋni jiə i bəshan'kwa wə nabə gba. Ayakalə, Nyə saŋsi bi bichi. Mbeiŋ kiəki kə a mbeiŋ kəkni ki tsəki lə minyən i a?”

²⁵ Ako ndə i mbeiŋ kintəŋ wə wi fūmsiki gvu, wi num i kpeiŋsi jəbi twesi i nən i ki wə a?”

²⁶ Si mbeiŋ mən i fə na yi twesi yələ, mbeiŋ bə fūmsi gvu i nə a?”

²⁷ Mbeiŋ yeiŋ si bəfluwa kəkə bə num. Bəfluwa si nəm kə nabə i keiŋsi bəmbun bəbə. Ayakalə, mih fukuki i mbeiŋ a, na Ŋkun Sələmən bəh mbum bi bichi biə wi nī

kanjaki, jobi wə wi nɪ lafiki gwu bəh bəmbun wi nɪ ka num buku dəkə ka fluwa widəkə.

²⁸ A kabə num lə si Nyə lafiki mfwaj i chwa, mfwaj biə bi kəkɪ daɪn, kijali bə kpa i gbuku wə, ma wi Nyə nɪ lafi mbeɪn i tsə buku dɛɪn yə? Ɔ ɔ bəni bə mbum wi twesi!

²⁹ Yi kə a mbeɪn ma fɪmsiki gwu yimbeɪn i kwakaki kəm fiɛn fiə mbeɪn kanjaki i dzi bəh i mu,

³⁰ kəm gia yələ si kwaka bəni bə mbi bə bə kiəkɪ kə Nyə. Mbeɪn kiəkɪ a, Ba wimbeɪn kiəkɪ lə a mbeɪn nəŋki lə bieɪn biələ bichi.

³¹ Mbeɪn jiə mfi bimbeɪn num i ŋkun bi Nyə wə, ka wi nɪ nyaki mbeɪn tə bəh bieɪn biələ bichi.

³² Mban wun, si mbeɪn kə twesi lə kia mbeɪn ki lwā kə kəm Ba wimbeɪn kə bə kinsanli i nya ŋkun bi i mbeɪn.

³³ Mbeɪn tənɪni bieɪn biə mbeɪn kanjaki, ma mbeɪn gaa kpə wiwə i bəni bə kifuu, mbeɪn nəŋki biba bi kpə a num biə bi kəkə i shakyi. Mbeɪn jiəkɪ kpə wimbeɪn num i tumi ki Nyə wə, i di biə bəji kəkə i chwə, bəh i di biə nchami kəkə i kwa, bəh i di biə shəkə kəkə i mɛni.

³⁴ Mbeɪn kiəkɪ a, di biə mi jiəkɪ kiba ki ako feɪn wə shəm yi kə.

*Bəni bə Jisəs wəkəliki Jisəs
(Matio 24:45-51)*

³⁵ Mbeɪn kəŋa chinɪni bimbeɪn ma mbeɪn bəɪnsi naka bimbeɪn bi bəɪŋki, ma mbeɪn wəkəliki nəm,

³⁶ aka bwa bə nəm bə bə keɪnsi gwu ka wəkəliki tikwili wi bə, si wi fiəniki dzəkɪ i di bi dzəni bi minɪkpaŋa wimfiən wə. Ka jobi wə wi nɪ fiəni dzə kəmyi dzaka ki juŋ, ma bə nɪ weli akisəkə wi liə.

³⁷ Kinsanli kimbun kə ki bwa bə nəm bə tikwili wi bə nɪ fiəni dzə yeɪn bə keɪn wəkəli wi. Mih fukuki ŋkəŋ i mbeɪn a, wi nɪ tum mbun i gwu yi wə, ma bə num i kuku, wi tsəsi dzeɪn i bə.

³⁸ Kinsanli kimbun bi numki ki bwa bə nəm bə wi bi kwatiki bə wəkəli, kəŋ wi numki i bi fiəni dzə na nchəkə kintəŋ, yudəkə na i jobi wə kwəkə tənɪki.

³⁹ Mbeɪn kiəkɪ a, tikwili kabə kiəkɪ jobi wə ji kanjaki i dzə nchəkə fəkə, wi ma nɪ chu bee a wi dzə bwin juŋ yi.

⁴⁰ Mbeɪn tə kanjaki i nūmki bəh ŋkeɪnsi wi gwu, kəm mi wə yeli wi kə Wainmi bi fiəni dzə lə i jobi wə mbeɪn kiə kə.”

⁴¹ Bitə ka dza bikə i wi a, “Bah, wə ti ndi wələ num i buku, ma i bəni bəchi a?”

⁴² Bah chukuli a, “Wain wi nəm wə wi kə wi ŋkəŋ, chu kanja mfi, kə winain? Ntə ako wə tikwili wi nɪ jiə a wi təkniiki bəh juŋ yi, a jobi wə, jobi ka kpeɪn ma wi nɪ nyaki bieɪn bidzini i bwa bu bə nəm a?”

⁴³ Kinsanli kimbun bi numki i wain wi nəm wə tikwili wi bi dzə yeɪŋki num wi fə nəm wi a liŋ asi wi si nəŋki.

⁴⁴ Mih fukuki ŋkəŋ i mbeɪn a, tikwili wi bi yaksi wi a wi təkniiki bəh bieɪn bi bichi.

⁴⁵ Ayakala, wain wi nəm wiwə ka dza dzaka i gwu yi a, “Tikwili wun nɪ kəmsi fiəni dzə kə, ka yisi i tweɪŋki bwa bə nəm bənyuku bəh bəkəŋa, dzi a dzini chu mu mbih məkə kwa wi,

⁴⁶ yaka yi kə a tikwili wi wain wi nəm wiwə bi təkəli tumbuku i chəkə biə wi si kwakaki kə bəh i jobi wə wi si kwakaki kə bəh i jobi wə wi si kiəkɪ kə. Ayaka wi bi gbayɪ wain wi nəm wiwə, wi chinɪsi wi i tsə numki bəh bəni bə bə kəkə bə ŋkəŋ.

⁴⁷ Wain wi nəm wə wi kiəkɪ gia yə tikwili wi nəŋki a wi fəki, wi nəki keɪnsi kə gwu yi i fəki yi, ma yi numki a bə bi tweɪn lə wi bəh ŋgaŋa yiduli.

⁴⁸ Wain wi nəm wə wi kiəkɪ kə gia yə tikwili wi nəŋki a wi fəki, wi fə gia yə bə kə i tweɪn wi bəh ŋgaŋa yiduli ma yi numki a bə bi tweɪnki a wi twesi. Mi wə bə nya bieɪn biduli i wi, bə bi bikəki biduli i wi.”

*Jisəs dzə bəh kɪŋgali
(Matio 10:34-36)*

⁴⁹ Jisəs chu dzaka i bwa bu bə mban a, “Mih dzə i kpa num gbuku i fa kuku. Bə dzə a wi si beli lə.

⁵⁰ Mih kanjaki i liə i ŋgəkə wimbun widəkə wə, shəm yin nɪ də a jobi wə mih nɪ liə i wi wə.

⁵¹ Mbeɪn kwakaki a, mih dzə num bəh kimbeɪnɪni i fa kuku a? Ngan, mbeɪn kiəkɪ a, mih dzə num bəh kɪŋgaali.

⁵² I yisi i liə i tsə ninshin, juŋ yə yi kə bəh bəni bəte nɪ gaali lə. Bəni bətali nɪ gaali bəh bəfa, bəfa nɪ gaali bəh bətali.

⁵³ Tii wain nɪ gaali lə bəh wain wi, winyukuni, wain wi winyukuni gaali bəh ba wi. Nih wain nɪ gaali bəh wain wi wikpaŋni, wain wi wikpaŋni gaali bəh nih wi. Nih nyuku nɪ gaali bəh kpə wain wi, kpə wain gaali bəh nɪ nyuwi.”

*Bəni kiə jobi
(Matio 16:2-3)*

⁵⁴ Jisəs dzaka i mban wi bəni wə a, “Mbeɪn ka yeɪn jobi wə bimba yakaki dzəkɪ i kimbu kə wəŋ liəkɪ, mbeɪn yisi i dzakaki a, ‘Dzan nəŋki lə i dzə.’ Ayaka yi dzə.

⁵⁵ Mbeɪn ka yeɪn tə fiəkə fəkə i kimbu ki shin wə, mbeɪn ka dzakaki a, ‘Di nɪ shili lə nalə.’ Ayaka bi num.

⁵⁶ Mbeɪn bəni bə mbeɪn dzakaki chi, fə chi, si mbeɪn tseɪŋki bəali bəh kuku mbeɪn ka kiəkɪ si bin nɪ numki, ako tə kəm nə wə mbeɪn kəkə i kiə gia yə Nyə chusiki i liə a?

⁵⁷ Mbeɪn mən tə i bəŋ kwakaki gia yi chən yə yi kə a mbeɪn fəki a?

⁵⁸ Mi ka dzə wə, i tsə bəh wə i juŋ yi nsaka wə, wə məmsi mbeɪn wi keɪnsi a keɪn i dzəkə,

ka wi ma guku tsə nya wə i kanj yi mi wə wi sakaki bənsaka, ma wi nya danji wə i kanj yi bəni bə jum wə, ma bə ni fa wə i junj yi nsənj ma.

⁵⁹ Mih fukuki i wə a, wə ni buku kə feinj maka wə gom kaasi finini fichi fiə bə bikəki.”

13

Mi wichi kwūni shəm yi, kəbi yaka wi ni kpi

¹ A nī kə i jəbi wiwə wə, bəni bədəkə dza ka fukuki i Jisəs kəm bəni bə Galili bədəkə bə bə nī tsaki i fə mfə gia i Nyə, Bayle faan bəni bə tsə gbayi bə, mwa mibə chinqni bəh minyam yə bə nī fə mfə gia yeinj.

² Jisəs wəkali lə, bikə i bə a, “Mbeinj kwakaki a, bəni bə bə nī kpiyi i dzəh yələ wə, a bə nī kə na bəni bəchu tsə bəni bə Galili bəchi ma?”

³ Nganj, mih fukuki i mbeinj a, mbeinj baanj ki kwūni kə shəm yimbeinj, ma mbeinj bəchi bi kpiyi ayaka.

⁴ Mbeinj kwakaki alə bəni bə jwəfi ntsə nyan bə junj yi dəanj yə i Siləam nī muku wəybi bə a? Mbeinj kwakaki a bə bədəkə nī kpiyi yaka kəm bə nī kə na bəni bəchu tsə bəni bə Jelusalem bəchi ma?

⁵ Nganj, mih fukuki i mbeinj a, mbeinj baanj ki kwūni kə shəm yimbeinj, ma mbeinj bəchi bi kpiyi ayaka.”

Ndi kəm kpeinj wə wi wumki kə mintam

⁶ Jisəs ka ti ndi widəkə i bə a, “A nī kə jəbi widəkə wə, mi widəkə yəə kpeinj widəkə * i wi khə. Jəbi nī kpeinj i wi i tsə kəhyi mintam miwə wi tsə nəki yeinj kə na fimu.

⁷ Wi ka dzaka i mi wi wi nəm a, ‘Tsəinj kpeinj wələ, i jia yitali wə mih si shi dzə fa i tseinj mintam i kpeinj wələ wə, mih yeinj kə na fimu. Gbā təkə kuku, wi banjki lə di kilələ.’

⁸ Mi wi nəm wiwə chukuli a, ‘Tikwili, bée dəkə wi yaka, mih ki chəkyiki taliki lə chwəj kiwə mih jiə chi yeinj cheinj.

⁹ Jəbi wə wi ka wum mintam i jia yələ yi dzəki lə, ma yi ndzəŋki, wi ka baanj i wum, ma wə nī gba təkə wi.’”

Jisəs chuku kpanja widəkə i chəkə bimbam wə

¹⁰ A nī kə chəkə bimbam bidəkə, Jisəs ka laniki bəni i junj yi tsani yidəkə wə.

¹¹ Kpanja widəkə num feinj kinj’waka kichu kidəkə num i wi wə, num kə ki si fə mi wi chu mi wi jweinj, ki nī fə wi gweinj i jia jwəfi ntsə nyan, jum yi ngwun, wi kəbi i chu num i beinj chənj.

¹² Jəbi wə Jisəs nī yeinj kpanja wiwə, ka bəanj wi, wi dzə, wi dzaka i wi a, “Nih wun, wə bonih lə i jweinj ya wə dainj.”

¹³ Si wi dzaka yakadəinj, ka nani tseinj yi kəm wi. Akisəka, jum yi fiəni nani gwu ka kaa, wi num beinj chənj, ka chənjyiki Nyə.

¹⁴ Tikwili wi junj yi tsani yiwə yeinj si Jisəs chuku kpanja wiwə, a num i chəkə bimbam wə, gia yiwə nya lə wi bəh ngəkə. Wi ka yəliki i bəni a, “Kanj kə yisə yə bukumbeinj kanjki i nəmki yeinj. Mbeinj dzəkə bə chukuki jweinj yimbeinj i kanj yələ wə, ayakalə a kəbi i chəkə bimbam wə!”

¹⁵ Bah chukuli i wi a, “Mbeinj bəni bə mbeinj dzakaki chi, fə chi. I chəkə bimbam wə, ntə mi wimu wimu i mbeinj kintəanj, si dzə lə na’ wi, yuwidəkə njakas wi i di biə yi nəki, i tsə nya yi bəh mwī a?”

¹⁶ Kpanja wələ kə wainj Ablaham, wə Satan nī kanja i bənsənj wə jia jwəfi ntsə nyan, yaka yi si ndzəŋki kə si mih gamti wi i ngəkə wi wələ, i chəkə bimbam wə a?”

¹⁷ Si Jisəs dzaka yakadəinj, bəni bə bə nī bəinjki wi, gamni i gwu yibə wə, bəni bəduli bədəkə num fibə bəh kinsanli, kəm bə gia yi kanyini yichi yə Jisəs nī fəki.

Ndi kəm ngəkə wi fintam fidəkə

(Matio 13:31-32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jisəs ka təmki a, mih ki fəkəliki a, “Ntənj bi Nyə kə aka finə a? Fieŋ fiə mih ki fəkəliki yeinj kə nə a?”

¹⁹ Bi kə aka ngəkə† wi fintam fidəkə mi nī buku tsə i gbəli i wi khə, ngəkə wiwə kə yaka ka fiəni chu num kpeinj, minyənī mə mə fuliki i beinj dzə maa jūnj yibə i cha yiwə wə.”

Ndi kəm dzəənj

(Matio 13:33)

²⁰ Wi ka chu təmki a, “Akə finain fieŋ mih ki fəkəniiki nkanj bi Nyə bəh fi a?”

²¹ Bi kə aka dzəənj yə minjkanja ni fəkə muku i binjkanja bimbam wə bitali ka fwənjni, ka chwali yi fə muku miwə yaka.”

Dzaka kifiaŋə ki faaŋnini

(Matio 7:13-14, 21-23)

²² Jisəs dza ka tsəki i bikwili wə bəh i bidi wə si wi nī tsəki lani tsə bəni, tsə sə dzəh yi i Jelusalem.

²³ Mi widəkə dza bikə i wi a, “Bah, akə a bəni twəsi bə bi bəinjki a?” Jisəs ka chukuli lə i bə bəchi a,

²⁴ “Mbeinj jwəki na bəh nga i liə num i dzaka kifiaŋə kifaaŋnini. Mbeinj kiəki a, bəni bəduli bi nənki lə i liə i ki wə, dzəh kəbi.

²⁵ Jəbi bi kpeinj lə wə, tii junj wiwə bi dza fah dzaka ki junj. Jəbi wə wi bi fa, mbeinj bi baanj i binj i kəmyiki dzaka ki junj dzakayi a, ‘Tikwili, wəli a dzaka ki junj ka buku liə.’ Wi bi chukuli i mbeinj a, ‘Mih kiəki kə di biə mbeinj buku.’

²⁶ Mbeinj ka bi nəmyiki dzakaki, ‘A kəkə a buku bə bukumbeinj nī shiki dziki chu mu a?”

* 13:6 Kpeinj wiwə num bə bənj i jə yi nkali wə a, “Fig”. † 13:19 Ngəkə wələ kə i jə yi nkali wə a, “mustard”.

Ayaka wɔ nɔ nyaniki laniki nnyaki bɛni i bidi bibuku wɔ.

²⁷ Wi bi fiɛni chukuli shɛɲ a, 'Mih fukuki i mbeɲ a mih kiaki kɛ di biɛ mbeɲ buku. Mbeɲ nyɛ i mih fiɛɲ mbeɲ bɛ mbeɲ nyaniki fɛki chu.'

²⁸ Mbeɲ bi yeɲ lɛ Ablaham bɛh Ayjik bɛh Yakɔb bɛh bɛni bɛ ntum bɛ Nyɔ bɛchi i kintɛɲ ki nkuɲ bi Nyɔ wɔ, num bɛ bɛɲ mbeɲ i biɲ, mbeɲ bi ka daki dzi jɛɲ.

²⁹ Bɛni bi dza i bimbubichi wɔ, i yisi i di biɛ wɔɲ bukuki dzaki, bɛh i di biɛ wi tsaki liaki, bɛh i di bi bɛɲ bɛɲ wɔ bɛh bi shɲ i mbi wɔ, bɛ bi dzɛ shinum i dziki i kintɛɲ ki nkuɲ bi Nyɔ wɔ.

³⁰ Mbeɲ wɔkɔli bɛni bɛduli bɛ bɔ kɔ i ninshɲ i liɛ bi numki num i jum wɔ, bɛduli bɛ bɔ kɔ i jum wɔ i liɛ bi numki num i ninshɲ."

*Nsheɲ kwa Jisɔs kɔm Jelusalem
(Matio 23:37-39)*

³¹ A nɔ kɔ a jɔbi wiwɔ wɔ, Bɛfalasi dzɛ dzaka i Jisɔs a, "Buku nyɛ fa, tsɛ i kimbu kidɔkɔ wɔ kɔm Nkuɲ Hɛlɔd nɛɲki i wɔ wɔ."

³² Jisɔs chukuli i bɔ a, "Mbeɲ tsɛ dzaka i fifinchɔɲ fiwɔ a mih ki bɔwili ki bɛchinda bɛ nkpɛli i bɛni wɔ dain, mih chuku jweɲ, i yisi i dain bɛh kijiɛli, mih bi buku kaasi nɔm wuɲ shitsɛ kijiɛli.

³³ Ayakalɛ, mih ni yisi nyani wuɲ wi Jelusalem dain, bɛh i buku nyani kijiɛli i tsɛ buku shitsɛ kijiɛli. Yi kpeɲniki kɛ a bɛ wɔ mi wi ntum wi Nyɔ i di bidɔkɔ wɔ a kɔbi a i Jelusalem."

³⁴ Si Jisɔs dzaka lɛ, wi ka chu dzaka a, "Yɛbɛy Jelusalem! Yɛbɛy Jelusalem! Wɔ wɔɔyiki bɛni bɛ ntum bɛ Nyɔ, chu tumyi bɛni bɛ Nyɔ faɲki i mbeɲ bɛh kitɛh. Ako kɲkani kimain si mih mɔmsi i juɲni bwa ba asi nih shyɛ si juɲni bwa bu wi kwumi ban bɛh bɔkali bi, wɔ nɛɲma a?

³⁵ Tsɛɲ, bɛ kɔ num bɛ lɔtɔkɔ lɔ juɲ ya yi fiɛni num chii. Ayaka mih fukuki i mbeɲ a, mbeɲ bi chu yeɲ kɛ i mih wɔ, i tsɛ buku jɔbi wɔ mbeɲ bi dzakaki a, 'Nyɔ jiɛ kimboɲsi i mi wɔ wi dzaki i yeli wi Bah wɔ.'

14

Jisɔs chu chuku mi i chɔkɔ bimbam

¹ A nɔ kɔ i chɔkɔ bimbam bidɔkɔ wɔ, Jisɔs tsɛ i dzi i juɲ yi mi wimbam wi Falasi widɔkɔ. Bɛni bɛ bɔ nɔ kɔ feɲ nɔ tseɲki Jisɔs i yeɲ gia yɛ wi ni fɛ.

² A nɔ kɔ mi widɔkɔ num feɲ i Jisɔs nshɲ wi gweɲ bɛh jweɲ yidɔkɔ yi fɛ kan yi bɛh kaka bi mɔyi.

³ Jisɔs bikɛ i Bɛfalasi bɛ bɔ nɔ kɔ feɲ, bɛh bɛni bɛ bɔ nɔ kɔ keɲsiki kiaki bɛnchi bɛ Nyɔ, "Bɛnchi bɛbukumbɛɲ bumki lɛ a bɛ chuku mi i chɔkɔ bimbam wɔ, ma na a?"

⁴ Bɔ nɛki kanja kɛ gia yidɔkɔ i chukuli. Jisɔs kanja mi wiwɔ, chuku wi, ka dzaka a wi tsɛki.

⁵ Jisɔs ka fiɛni bikɛ i bɛni bɛwɔ a, "Mi widɔkɔ kabɛ kanja wainj * nabɛ na', wi gbɔ i fɛɲ mɛ i chɔkɔ bimbam wɔ, wi ma ni bɔwili akisɛkɛ a?"

⁶ Bɔ mɛɲni gia yɛ bɔ ki chukuliki.

Mi shisi gwu yi i kuku

⁷ Jisɔs dza yeɲ si bɛni dzaki sabi di bibɔ num i ninshɲ i numyi yeɲ, wi ka ti bɔ bɛ ndi a,

⁸ "Jɔbi wɔ bɛ laka wɔ i dzini bi ndzɔ wi minjkanja wimfiɲ wɔ, wɔ tsɛ ma num i di bi ninshɲ wɔ, kɔm mi wimbam widɔkɔ kɔlɛ feɲ num bɛ si laka tɛ wi feɲ.

⁹ Tikwili wɔ wi si laka mbeɲ bɛchi, wi ni dza dzɛ dzaka i wɔ a, 'Dzɛ nyɛ di biɛlɛ i mi wimbam wɔlɛ.' Ma wɔ ka ni dza, num bɛh kingɛmni i tsɛ num lɔ num i jum wɔ.

¹⁰ Jɔbi wɔ bɛ laka wɔ i dzini bi dzɔni bi minjkanja wimfiɲ, wɔ tsɛ num num i jum wɔ, ka ti dzini bi minjkanja wimfiɲ ni dzɛ dzaka i wɔ a, 'Nseɲ wuɲ, dzɛ fa, tsɛ num num i ninshɲ.' Ayaka, wɔ ka ni kanja kɲkɔksi i bɛni bɛchi nshɲ.

¹¹ Yi kɔ a liɲ i mi wichi wɔ wi yaksiki gwu yi, bɛ bi shisi lɛ wi. Mi wɔ wi shisiki gwu yi, bɛ bi yaksiki lɛ wi."

Mi tɔkniki bɛh bɛni bɛ ngakɔ

¹² Jisɔs ka dza fiɛni dzaka i ti juɲ wɔ a, "Jɔbi wɔ wɔ nɛɲki i bɔɲ bɛni a bɔ dzɛ dzi, ma ni bɔɲ num nsɛɲ ya na bwa bɛ nah, na chwɔɲ ki juɲ ka, na bɛni bɛ kpɔ, bɛ bɔ nɛki kɔmsiki i wɔ wɔ. Kɔm bɛ bi fiɛni bɔɲ lɛ wɔ tɛ i juɲ yibɔ wɔ, ma yi ka bi numki a, bɔ nɔ chukuli lɔ kan ya.

¹³ Jɔbi wɔ wɔ fɛki dzini, laka num bɛni bɛ kifuu, bɛh binjɛɲni, bɛh bɛ bɔ gbɔki nyaniki, bɛh bimfaka.

¹⁴ Wɔ ka fɛ yakadɛɲ, ma Kimboɲsi ki Nyɔ numki i wɔ wɔ, kɔm bɛni bɛlɛ kanjaki kɛ fiɲ fidɔkɔ, i bi fiɛni chukuli i wɔ. Ma gɔm wa bi numki i Nyɔ, i chɔkɔ biɛ bɛni bɛ bɔ kɔ chɛɲ bi dzayiki i kpi wɔ."

Ndi kɔm dzini bimbam

(Matio 22:1-10)

¹⁵ Si Jisɔs dzaka yakadɛɲ, mi widɔkɔ wɔ, bɛh bɔ nɔ dziki wɔkɔ gia yiwɔ ka dzaka i wi a, "Kimboɲsi kimbam kɔ i mi wɔ wi bi dziki bled i kintɛɲ ki nkuɲ bi Nyɔ wɔ."

¹⁶ Jisɔs ka chukuli i wi a, "A nɔ kɔ jɔbi widɔkɔ wɔ, mi widɔkɔ keɲsi bini bimbam, wi laka bɛni bɛduli.

¹⁷ Si chɔkɔ bi bini biwɔ nɔ dzɛ kpeɲ, wi faɲ wainj wi wi nɔm a wi nyani fuku i bɛni bɛchi bɛ wi nɔ laka bini i bɔ, a ngainj keɲsi lɛ bieiɲ bichi.

¹⁸ Wainj wi nɔm wiwɔ ka tsɛ yeɲ bɔ, bɔ yisi ka tɛmki wimu wimu. Mi wi ninshɲ wɔ wi

* 14:5 Binwakti bikpu bidɔkɔ bɔɲ a, "njakas."

ni yein dzaka i wi a, 'Yein mih si ko mih tan kha wun wimfian, mih kanjaki i tsə tsein wi. Tesi, mih ni numki ka.'

¹⁹ Wi chu yein widəko wə wi bəŋ chukuli tə a, 'Mih si ko mih tan bəna' bəŋ bə nəm jwəfi, mih kanjaki i tsə mamsi yi i lia. Tesi, mih ni numki ka.' ²⁰ Wi chu yein widəko wi bəŋ chukuli tə a, 'Mih dzo a kpə wun wimfian dain, tsi, ako gia yə mih ni dzə ka.'

²¹ Si bə chukuli yakadain, wain wi nəm wiwə ka fiəni tsə fuku gia yichi i tikwili wi. Tikwili wiwə wəko gia yiwə, shəm bəko wi. Wi ka fiəni faan wain wi nəm wiwə, dzaka i wi a, 'Buku wakli, tsə i kwili kintəŋ, nyāni nnyā i dzəh yi tasini bəh i dzəh yinchin yinchin wə, jūŋni bəni bə bə gboki nyaniki bəh bimfəka bəh binjəŋni, ma wə dzə bəh bə.'

²² Wi tsə fiəni dzə dzaka a, 'Tikwili, mih fə lə gia yichi asi wə si dzaka ayakala, juŋ keinji ki jikə ka.'

²³ Tikwili wi dzaka i wi a, 'Tsə i dzəh yimbun bəh yinchin yichi ma wə dzə dzə bəh bəni bəduli ka bə dzə jiksi juŋ yichi.

²⁴ Mih fukuki i mbein a, mi i kintəŋ ki bəni bə mih si yisi laka bə bi mām kə fiəŋ fidzini i bini bin wə.' "

*Dzə i num ka wain mban wi Jisəs
(Matio 10:37-38; 5:13; Mak 9:50)*

²⁵ Jisəs chu nyə ka tsəki, mban wi bəni kwu biəli wi. Wi ka dza fiəni dzaka i bə a,

²⁶ "Mi wə wi nəŋki i biəli mih i num mi wun wi mban wi kəbi i kəŋ mih i tsə ba wi, bəh nih wi, chu kəbi i kəŋ mih i tsə kpə wi bəh bwa bu, bəh bwa bə nih wi, bəh jəmi yi, nabə i kəŋ mih tə tsə si wi kəŋki gwu yi, wi kəkə i num mi wun wi mban.

²⁷ Mi wə wi nəŋki i num i mban wun wə, wi kanjaki i gŋŋ kintasi ki i biəliki mih.

²⁸ Ako ndə i mbein kintəŋ wə wi nəŋki i maa juŋ yi dənə yaka i bein, wi ma nī yisi i shi num i kuku i kwaka fwu wi, a kpə wə wi kanjaki kələ bi kpein ka wi bi maa kaasi yein a?

²⁹ Wi ka baan i fə yakadain, wi ka yisi a chəkəki chaka ki juŋ kiwə, ki ni gaka wi i kaasi. Jobi wə bəni bi tsəki fein ma bə bi sunjuki wi dzaka a,

³⁰ 'Mbwə wələ nī yisi juŋ, yi gaka wi i kaasi.'

³¹ Yi ni numki a lin tə a, ako winain ŋkun wə wi nəŋki i laa tum jum bəh ŋkun widəko, wi kəbi i yisi num kuku i kwaka a ngain bəh bəni bu bə jum bəŋchuku jwəfi kələ i tsə jwə ŋkun widəko wə wi kanjaki bəni bu bə jum bə num i buku bəŋchuku mbanfia a?

³² Wi ka kwaka yein a yi ləkəki lə, wi kanjaki i bāayi bəni bu bədəko i fāan a bə tsə yein ŋkun widəko wə wi kein i dzəh yi dənə, i tsə wi a wi fə dzəh yə kimbəinji ko i nūmki i bə kintəŋ.

³³ Yi ka numki a i dzəh yələ wə, mi wə wi ka baan ki dali kə bein bi bichi, wəma mi kəkə i num i mban wi bwa bəŋ kintəŋ.

³⁴ Ŋkaka kə fiəŋ fi ndzəŋni. Ayakala, yi ka laksi njuwəŋni bi, bə ko i chu fə na dain bəh yi ka yi fiəni njuwəŋki a?

³⁵ Yi numki a, yi laka lə kilələ. Yi kəkə ka bə shuku i khə nabə i di bi chi wə. Yi ko a shuku təkə kilələ. Mi wə wi kanjaki bintuni i wəkə wi wəkə."

15

*Ndi kəm shwan yi lakani
(Matio 18:10-14)*

¹ Bəni bə bə ni kwaki kinwakti, bəh bəni bəchu bədəko ni dzəki i Jisəs i wəkə gia yə wə laniki.

² Bəfalasi bəh bəni bə bə ni laniki bənchi bə Nyə, yisi i shwinjiki dzakayi a, "Mi wələ dzo bəni bəchu kabə dzi bəh bə."

³ Ayakadain, Jisəs ti ndi wələ i bə a.

⁴ "Ako ndə i mbein kintəŋ wə, wi kabə kanjaki shwāŋ yi gbi, yimu laka, wi ni chəŋ num alə a? Wi ma ni yisi beə yə mban bwukə ntsə bwukə i chwa, i tsə nən yimu yiwə, i tsə buku jobi wə wi ni yein i yi wə a?

⁵ Wi ka ni nən yein yi, ma wi lanji, wi gŋŋ yi i kimbəkali wə,

⁶ wi kweki tsəki bəh yi i dzu. Jobi wə wi kwe, wi ni bəŋ juŋni nsəin yi, bəh bəni bə bə nəkə kəmsiki i wi kəŋ wi dzaka i bə a, 'Mbein dzə bukumbein lāŋki, kəm mih yein shwan yin yi si laka.'

⁷ Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, yi ko a lin asi, kinsanji kimbun bi numki i tumi ki bein wə, kəm bə mi wihu wimu wə wi ko wi kwuni shəm yi. Bə bi lanji wəma mi tsə bəni bə mban bwukə ntsə bwukə bə ko chəŋ chu nən kə ŋkwuni.

Ndi kəm bə chwaka kikpə ki lakani

⁸ Ma ako winain minjpaŋa wə wi kabə kaŋa chwaka bi kpə jwəfi, kimu laka, wi ma ni baiŋsi naka ki baiŋsini i yaŋa juŋ i nən ndzəŋ, i tsə buku i jobi wə wi ni yein a?

⁹ Wi ka ni nən yein, wi ni bəŋ juŋni nsəin yi bəh bəni bə bə nəkə kəmsiki i wi kpeŋ, wi dzaka i bə a, 'Mbein dzə bukumbein lāŋki kəm mih si fiəni bəŋ kpə wun si wi si laka, mi ka fiəni yein wi.'

¹⁰ Mih fukuki i mbein a, yi ko a lin tə, asi bəchinda bə Nyə lanji kəm bə mi wihu wimu wə wi ko wi kwuni shəm yi."

Ndi kəm bəh wain wi lakani

¹¹ Jisəs chu dzaka a, "Mi widəko nī kanjaki lə bwa bu bənyuku bəfa.

¹² Wain wi jum wə dzo dzaka i ba wi a, 'Ba, gāa nyā mbin bein i lia.' Ba wi ka gaa bein bi i bə.

¹³ A nəkə num kə i jobi wi dənə wə, wain wi jum wə dzo bein bi, ka juŋni bi bichi ka

tanjani, nyə tsə i tumi ki dzəh yi dəənj wə. I fəinj wə wi bəkəli kaasi kpə wiwə i nənki kichu wə.

¹⁴ Jəbi wə wi nī bəkəli kaasi kpə wi, dzənj yilakəli ka kwa tumi kiwə, wi chu kanja kə fiənj fidzini.

¹⁵ Ayakadəinj, wi ka tsə nənj nəm i mi widəko i tumi kiwə wə, a wi nəmki i wi. Mi wiwə ka faanj wi, wi tsə ka təkniiki bəh bifi bi.

¹⁶ Wi dza ka nənjki i dziki biəinj bi dzini bi bifi, ayakalə mi widəko kəbi i nya wi bəh fəinj fidəko.

¹⁷ Wi ka yisi i təmki gia, fiəni bəənj mfi bi, ka dzaka a, 'Bəni bə nəm bə ba wunj kanjaki biəinj bidzini biduli bi gaka bə, mih num fa kpi dzənj.

¹⁸ Mih ni fiəni tsə lə i ba wunj, mih dzaka i wi a, "Ba, mih fə chu i Nyə nshinj bəh i wə tə.

¹⁹ Mih chu kpeinjiki kə ka bə bəənjki mih a wainj wa. Dzə jlə mih aka mi wa wi nəm."'

²⁰ Ayakadəinj, wi ka dza fiəni tsə i ba wi. Jəbi wə wi nī bukuki kəmsiki tsəki i kwili wə, ba wi lə dzəkəh ka yeinj wi. Nshəinj kwa wi bəh wainj, wi dza beinj, yəkə tsə, manjani wi, bə yarjayi.

²¹ Wainj wiwə ka dzaka i wi a, 'Ba, mih fə chu i Nyə nshinj bəh i wə. Mih chu kpeinjiki kə ka bə chu bəənjki mih a wainj wa.'

²² Ayakala, ba wi ka bəənj bəni bu bə nəm dzaka a, 'Mbeinj tsə wakali, mbeinj nənj dzə bəh mbutj wə wi ndzənjki nalə, mbeinj dzə ləə i wi wə, mbeinj ləkə fənsənj i kpanj wi wə bəh dzuyigvu i gvu yi wə.

²³ Mbeinj tsə kwə dzə wainj na' wimbun, mbeinj kum yi, ka bukumbeinj dziki bə lanj,

²⁴ kəm wainj wunj wələ nī kpi, wi fiəni yəmmi. Wi nī laka, wi fiəni tumbuku.' Ayakadəinj, bə ka yisi i lanjki.

²⁵ Gia yələ nī num lə, wainj wi ninshinj num i chwa. Jəbi wə wi nī kweki dzəki i buku kəmsi dzə i dzu, wi wəkə biəinj bi kwunji jumi bəni binj.

²⁶ Wi bəənj mi wibə wi nəm widəko bikə a, a num nə, bə binjki fa?

²⁷ Wi chukuli i wi a, 'Wainjah si fiəni dzə dainj. Ayakadəinj, ba wimbəinj ka kum dənki ki na' kimbun, kəm wi si yeinj wainjah wi num wiwəm chu ləkə.'

²⁸ Wi wəkə yaka shəm ka bəkə lə wi, wi ka nənj i lla dzu. Ba wi buku tsə ka tsaki wi a wi lla a dzu.

²⁹ Ayakalə, wi chukuli i ba wi a, 'Tsəinj, mih ni nəmki i wə ka mfa i jla yələ wə yichi, mih ka num nənj i fə gia ya yidəko. Wə ka num nya mih na bəh wainj bi i a, mih lanjki buku nsəinj yinj.

³⁰ Wainj wa wələ, wə wi nī tsə bəkəli biəinj bia bəh bəkanja bə təkəlini, jəbi wə wi si dzə, wə ka tsə kwa wainj na' wimbun ka kum kəm wi.'

³¹ Ba wi chukuli i wi a, 'Wainj wunj, buku wə shi kə a fa jəbi wichi, biəinj bichi biə mih kanjaki akə mbia.

³² Ayakalə, yi si ndzənjki lə, a bə lanjki kəm wainjah wələ nī kpi lə, wi fiəni yəmmi, wi nī laka, wi fiəni tumbuku.'

16

Wainj wi nəm wi kimfikili

¹ Jisəs chu dzaka i bwa bu bə mbanj a, "Mi wi kpə widəko nī kanjaki lə wainj wi wi nəm, wi nī jla a wi tsəinjki mbum bi. Wi ka dza wəkə a, wainj wi wi nəm wə bəkəliki lə kpə wi.

² Wi ka bəənj wainj wi nəm wiwə, bikə i wi a, 'Yələ kə yinainj gia mih wəkəki kəm wə lə a? Bəkti binjwakti bichi biə wə nyakaki kpə wunj yeinj, wə dzə fiəni nyə i mih. Kəm wə ni chu nəmki kə i mih.'

³ Wainj wi nəm wiwə tsə num kwaka a, 'Si tikwili wunj kənjki mih i nəm wə, mih ni fə dəinj a? Si mih kə mih kanja kə nga i nəmki bəh dzəkə, mih chu ngəmmi i nywaki.'

⁴ Wi ka fiəni kwaka a, 'Mih kiə lə gia yə mih ni fə, i jəbi wə wi kənj mih i nəm wə, mih kanjaki lə nsəinj yə yi kə i dzo mih i bə dzu.'

⁵ Ayakadəinj, wi ka bəənj bəni bə bə ni kanjaki fwa yi tikwili wi wimu wimu, wi ninshinj dza wi bikə i wi a, 'Wə gəmki tikwili wunj dəinj?'

⁶ Wi chukuli a, 'Akə bibeli bimia bimbun gbi.' Ayaka wi dzaka a, 'Kə kinjwakti ki fwa kələ nūm kuku wakli, kwūni nyāka a mbanjshi.'

⁷ Wi fiəni bikə i widəko a, 'Wə gəmki nj'wa dəinj na? Wi chukuli a, 'Akə biba bigənj gbi.' Ayaka wi dzaka a, 'Kə kinjwakti ki fwa kələ kwūni nyāka a biba mbanjnyani.'

⁸ Tikwili wi wainj wi nəm wələ nī yeinj si wi finiki bəh wi yaka, ka kəksi wi a wi ni fifi lə." Jisəs ka kaasi a, "Bəni bə fa kuku fifiki i gia yə bə fəki tsə si bəni bə bainjani fifiki i gia yibə yi bainjani wə.

⁹ Ayakadəinj, mih fukuki i mbeinj a, mbeinj dzəki mbun bimbəinj bi fa kuku, i kwaki nsəinj yeinj, ka jəbi wə bi bi kaa, Nyə bi ka dzə mbeinj i mih dzu i di biə mbeinj bi numki jəbi wichi.

¹⁰ Mi wə wi kiəki kə i təkni bəh fiənj finchij, wi kəkə i təkni tə bəh fiənj fimbum. Ayaka mi wə wi fəki kimfikili i gia yi nchij wə, wi kələ i fəki tə kimfikili i yimbun wə.

¹¹ Si mbeinj kəkə təkni bəmbun bi fa kuku, a ni nya ndə mbeinj mbun bi njənj a?

¹² Mbeinj kabə kiəki kə i təkni bəh biəinj bi bəni bədəko, ma ndə ni nya mbeinj bəh fiə fi kə fimbeinj a?

¹³ Wainj wi nəm kəkə i nəmki i bətikwili bəfa. Yi kabə num yakadəinj, ma wi ni bainjki widəko wi kənj widəko, yudəko, wi nī

wəkəki i widəko nalə wi seini widəko. Mbein kəkə nəmki i Nyō chu nəm i kpə.”

¹⁴ Si Jisəs dzaka yaka, Bəfalasi wəkə gia yichi, ka yisi i sunjuki wi, kəm bə nī kənji kpə nala.

¹⁵ Jisəs ka dzaka i bə a, “Akə mbein bələ bə mbein chusiki gwu a mbein kə bəni bə ndzəŋni i bəni nshin, ayakalə Nyō kiə gia yichi yə yi kə i shəm yimbein wə. Mbein kiəki a gia yə bəni kəksiki a, akə gia, akə yə Nyō tseini yi nyen i wi.”

Bənchi bə ŋkun bi Nyō

¹⁶ Jisəs chu dzaka a, “A nī kə i kikpu wə, bə nī laniki num bənchi bə Muses bəh gia yə bəni bə ntum bə Nyō nī nyakaki. Ayakalə, i yisi si Jōn nī dzə, bə ka fuku num ntum wi ndzəŋni kəm ŋkun bi Nyō. Mi wichi ka jwəki i liə kintəŋ ki ŋkun bi Nyō wə.”

¹⁷ Yi bəniki alə i bəli bəh nshwain i dza nyə, yi bəniki kə i fidzəkəni fi Kijwakti ki Bənchi i bi laka kilələ.

¹⁸ Yi kə a, mi ka bee kpə wi, dzə widəko, ka nōki bəh wi, yaka wi fə chu. Mi ka dzo minjpaŋa wə wi buku i mi widəko dzu, yəmaka numki a wi dzə kpə mi.”

Lasalus bəh mi wimbun

¹⁹ Jisəs ka dza chu dzaka a, “Mi wimbun widəko nī kolə, wi lafi gwu bəh bəmbun bə kpə wi ləkali bə ndzəŋ nalə, dzi kidəŋ ki chəkə bichi.

²⁰ Mi wi kifuu widəko num feiŋ, yeli wi num Lasalus. Wi num biəkə kwa gwu yi yichi. Bə nī dzəki jiəki wi i shiki i dzaka ki mbain ki mi wimbun wə mə,

²¹ wi wəkoli a yuwidəko jəbi wə wi ni dziki, biein biə bi ni besiki ma ŋgain ni bəŋyiki dziki. Si wi nī nōki feiŋ yakadəin, biə dzə chu meni kaasi lə biəkə yi.

²² Aka numki i jəbi widəko wə, mi wi kifuu wə kpi, bəchinda bə Nyō dzə giŋ wi, ka tsə jiə i di bindzəŋni wə i kəmsi i Ablaham wə. Ayaka mi wi kpə wə ni kpi tə bə ləə wi.

²³ Wi tsə num i tumi ki bəni bə kpili wə, wi ka numki feiŋ i ŋgəkə wimbun wə. Wi dza lə dzəkəh, yein Ablaham nanu bəh Lasalus, i wi kpəŋ.

²⁴ Wi bəŋ tsə a, ‘Ba Ablaham, kwəsi nshəin i mih, wə fəŋ dzə Lasalus, wi ləkə wainjpaŋ wi i mwi mə i dzə dəsi kindəŋ kəŋŋ yein. Mih kə i nshili wimbun wə fa i gbuku wələ mə.’

²⁵ Ablaham chukuli mfih a, ‘Wain wun, kwaka jəbi wə wə nī keiŋki i mbi. Wə nī kanjaki lə biein bindzəŋni bichi i jəbi wiwə, Lasalus nī yeiŋki mfih num ŋgəkə. I liə akə Lasalus wə, wi kə i ndzəŋni mə, wə num i nshili wə.’

²⁶ A kəkə shəŋ a yələ. Klə a fəŋ kimbun kə num bə keiŋsi jiə, kə mi kəkə i dza fa i danjisi dzə i wə wə fəko, yi kəbi tə i mi i dza fəko i danjisi dzə fa i buku wə.’

²⁷ Mi wimbun wə chu tsa a, ‘Mintee Ba, fəŋ Lasalus i kwili wibuku wə.

²⁸ Mih kanjaki bwa bə nih bəŋ bəte, a wi tsə kŋŋ i bə ka bə bi ma dzə tə i di bi ŋgəkə biələ wə.’

²⁹ Ablaham chukuli mfih a, ‘Bwa bə nah kanjaki lə biŋwakti bi Muses, bəh biə bəni bə ntum bə Nyō nī nyaka, bə wəkoli gia yə bi dzakaki.’

³⁰ Mi wi kpə wə nəin dzaka a, ‘Aayi Ba Ablaham, yi kə a mi widəko dza i kpi wə, wi tsə fuku i bə ka bə wəkə, ma bə kwuni shəm yibə.’

³¹ Ablaham chukuli i wi a, ‘Bə ka nəin i wəkə gia yə biŋwakti bi Muses bəh bəni bə ntum bə Nyō dzakaki, bə kəkə i wəkə tə na yə mi wə wi dza i kpi wə dzakaki.’ ”

17

Jisəs lani kəm chu bəh nəm bəh kimbun

¹ Jisəs dzaka i bwa bu bə mban a, “Gia yə yi taŋki bəni bə fə chu bi lansi baŋ kə i dzə. Ayakalə, ŋgəkə kə i mi wə wi bi dzəki bəh gia yiwə, a bəni gbəyiki i chu wə.

² Yi ni ndzəŋki a bə shū shəŋsi nəkə wimbun i məkə ki wəmaka mi, bə chini shī wi i kinchwə kimbun wə, tsə a wi fəki bwa bələ gbəyiki i chu wə.

³ Jəbi wə mbein kə, mbein ka təkni bəh gwu yimbein.

Jəbi wə wainjnah fə gia yichu i wə, dzāka i wi. Wi ka kwuni, wə dālinya wi.

⁴ Na yaka wi kabə fəki gia yichu i wə kinjani nanitan i chəkə wə, jəbi wə wi fəki ka fəniki dzaki kwunji kanj a ŋgain si gbə, wə kanjaki i dālinyaki wi.”

⁵ Bwa bə Bah bə ntum ka dzaka i wi a, “Kpəiŋsi kimbun kibuku ki ləkə ndzəŋ.”

⁶ Bah chukuli a, “Asi kə a mbein kanjaki kimbun ki seiniŋ aka fintam fi ntətə, ma mbein kolə i dzaka i kpəin wimbun wələ a wi mūku i gaŋ wə, i tsə nūm i kinchwə kimbun wə, ma wi ni wəkə i mbein.

⁷ Mbein dzə a, mi wimu i mban wimbun wə, kabə kanj wain wi wi nəm, wi shi nəm i khə, yudəkə wi təkni bəh shwāŋ. Jəbi wə wi kwe dzə, wə kolə i dzaka i wain wi nəm wiwə a, wi dzə dzə biein bi bidzini ma wi num dzə a?

⁸ Yi mən ayaka. Gia yə wi kə dzaka akə a, kəmsi tsə kwūni bəmbun ba, ma wə fə biein biŋ bidzini, ma wə dzə bəh bi, ma wə kēiŋsi gwu ya wə wəkəliki i jəbi wə, ŋgain ni dzi, ŋgain mu kaasi, ka wi juŋni biein wi tsə dzi a?

⁹ Wə kolə i dzaka i wain wi nəm wiwə a, kiyəŋni ka, kəm wə fə gia yichi yə mih si dzaka?

¹⁰ Yi kə a liŋ asi yimbein kə. Jəbi wə mbein fə kaasi nəm wə bə si nya i mbein, mbein

dzaka a, 'Buku kɔ shɛn a bwa bɛ nɔm, buku fɛ nɔm wibuku.' "

Jisɔs chuku bɛni bɛ jweɪn yi kumyini jwɔfi

¹¹ Si Jisɔs nɛ tsaki i Jelusalem, wi ka tsɛ dzɛh i ji bi kimbu ki Samalia bɛh ki Galili wɛ.

¹² Si wi tsɛ liɛ i kwili widɔkɔ wɛ, bɛnyuku bɛdɔkɔ jwɔfi bɛ gweɪn bɛh jweɪn yi kumyini, bɛ yeɪn wi keɪn i dzɛh yi dɛɛn,

¹³ ka bɔɛn bɛh ja yilɛkɛli a, "Jisɔs Tii wi bɛni, kwɔsi nshɛɪn i buku wɛ."

¹⁴ Si Jisɔs nɛ yeɪn bɛ, dzaka i bɛ a, "Mbeɪn tsɛ chɛsi gwu yimbɛɪn i bɛtii mfa gia." Si bɛ nyɛ bɛ tsɛ, jweɪn yibɔ kaa, bɛ bain a keɪn a dzɛh.

¹⁵ Mi wimu i bɛ kintɛɛn yeɪn a ngain si bɛnih, wi ka fiɛni dzɛ i Jisɔs ka yaksi Nyɔ nalɛ.

¹⁶ Si wi dzɛ, ka gbɔ i Jisɔs nshɛɪn nya kiyɔnɛni i wi. Ayaka mi wiwɔ nɛ kɔ mi wi Samalia.

¹⁷ Jisɔs dzaka a, "Bɛni si kɔ jwɔfi bɛ mih si chuku bɛ bɛnih ka bain, bɛdɔkɔ bɛ bwukɛ kɔ faɪn na?"

¹⁸ Yaka kɔ mi widɔkɔ i bɛ ka yeɪn dɛkɛ a wi kolɛ i fiɛni dzɛ nyɛ kiyɔnɛni i Nyɔ, a kɔbi a mi wi dzɛni wɛlɛ a?"

¹⁹ Jisɔs ka dzaka i wi a, "Dzɛ wɔ tsɛki mfia. Shɔm yɛ wɔ jiɛ i mih, yi fɛ wɔ bɛnih."

Ntɔn bi Nyɔ i liɛ, bɛ bi dzɛni

(Matio 24:23-28,37-41)

²⁰ Bɛfalasi bɛdɔkɔ ka bi dzɛ bikɛ i Jisɔs a, nkuɛn bi Nyɔ bi dzɛ yibwin na? Wi chukuli i bɛ a, "Nkuɛn bi Nyɔ bi dzɛ kɛ bɛh kinchɛsi kɛ ki bi chusiki i mbeɪn.

²¹ Mi widɔkɔ kɔkɛ wɛ bi dzakaki i mbeɪn a, 'Mbeɪn tsɛɪn, bɛ Nyɔ lɛ wi sakaki fa,' Na a, 'Bɛ Nyɔ yaka wi sakaki fi.' Mbeɪn wɔkɛli ndzɛn, nkuɛn bi Nyɔ kɔ i kintɛɛn kimbeɪn wɛ." *

²² Wi ka fiɛni dzaka lɛ i bwa bu bɛ mban a, "Jɔbi bi dzɛ lɛ wɛ mbeɪn bi nɛnki i yeɪn mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi a i chɔkɔ bimbu shɛn, mbeɪn kɔbi i chu yeɪn i wi wɛ.

²³ A bi numki i jɔbi wiwɔ bɛni bɛdɔkɔ bi dzakaki lɛ a, 'Mbeɪn tsɛɪn, bɛ wi yaka fi,' Na a, 'Mbeɪn tsɛɪn, bɛ wi lɛ fa.' Bɛ ka dzakaki yakadɛɪn i mbeɪn klɛ mbeɪn bi blɛli kɛ bɛ na i tsɛ tseɪn,

²⁴ Mbeɪn kiɛ asi dzan si mwain i beɪn lɛ mwan bimbu bi mbi binaa bichi bain lɛ mwan bɛni bɛchi yeɪn, akɔ ayaka si bɛni bɛchi bi yeɪn mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi i chɔkɔ biɛ wi bi fiɛni dzaki.

²⁵ Ayakalɛ, si wi bi fiɛni dzaki, wi bi yisi yeɪn lɛ bɛngɛkɛ baduli, i tsɛ kaasi, ma ngɛkɛ wi liɛ wɛlɛ bi mɛnɛni wi.

²⁶ Asi yi nɛ kɔ i jɔbi wi Nɔa wɛ, lɛ yi bi numki i jɔbi wi Wainmi wɛ.

²⁷ Bɛni nɛ dziki lɛ, bɛ mu, bɛni dzɛ bɛkanja, bɛnyuku bɛh bɛkanja nɛ nyaki lɛ bwa bɛbɔ i bɛni i dzaki, i tsɛ buku i chɔkɔ biɛ Nɔa nɛ liɛ

i ngwuki mɛ, ayaka mwi nɛ buku dzɛ laksi bɛ bɛchi.

²⁸ Yi bi numki a liɛn asi yi nɛ kɔ i jɔbi wi Lot wɛ. Bɛni nɛ dziki lɛ, bɛ mu, fɛ shi yibɔ, nɔm kikha, chu mwɛm juɛn.

²⁹ I chɔkɔ biɛ Lot nɛ buku i Sɔdɔm, Nyɔ ka shisi gbuku i beɪn, wi ka shiki dzaki bɛli aka minkaɪn migbuku, wi shi dzɛ kaasi bɛni bɛ Sɔdɔm bɛchi.

³⁰ Yi bi num a liɛn asi yi bi numki i chɔkɔ biɛ mi wɛ yeli wi kɔ Wainmi bi tum buku.

³¹ A bi numki i chɔkɔ biwɔ wɛ, mi wɛ wi kɔ i fwu wi juɛn wɛ bɛh biɛɪn bi i dzu, wi bi chu fiɛni shɛ liɛ kɛ i dzu a wi dzɔ bi. Yi bi numki a liɛn tɛ, i mi wɛ wi kɔ i chwa, wi bi chu kwɛ kɛ a wi tsɛ dzɔ biɛɪn bi.

³² Mbeɪn yɛnti gia yɛ yi nɛ num bɛh kpɛ Lot.

³³ Mi wɛ wi nɛnki i tɔkni bɛh kin'waka ki a ki ma lɛka, wi bi laksi lɛ ki. Mi wɛ wi laksi kin'waka ki, wi keɪnsi jiɛ ki.

³⁴ Mih dzakaki i mbeɪn a, a bi numki nchɔkɔ biwɔ, bɛni bɛfa bi nɔki i nan beɪn, ma bɛ bi dzo wimu, widɔkɔ ban.

³⁵ Bɛkanja bɛfa bi gɔkɔki nyɛɛ i nɛkɛ beɪn, bɛ bi dzo wimu, widɔkɔ baan. [

³⁶ Bɛnyuku bɛfa bi numki i chwa, bɛ bi dzo wimu, widɔkɔ baan.]†

³⁷ Bwa bu bɛ mban a biɛkɛ i wi a, "Bah, gia yiwɔ bi numki, num i faɪn na?" Wi chukuli num bɛh ndi a, "Mbeɪn klɛki a di biɛ kin'kpili ki fiɛn kɔ, akɔ di biɛ bɛngulɛn si juɛni."

18

Ndi kɔm kpɛ nkɔw bɛh mi wi sakani bɛnsaka

¹ Jisɔs ka ti ndi widɔkɔ, i bwa bu bɛ mban a bɛ ki bɔh kɔ i tsɛki jɔbi wichi.

² Wi dzaka a, "Mi wi sakani bɛnsaka widɔkɔ nɛ kɔ i kwili widɔkɔ wɛ, wi lwa kɛ Nyɔ, nabɛ i tseɪn mi a wi kɔ fiɛn fidɔkɔ.

³ Kpɛ nkɔw widɔkɔ num tɛ i kwili wiwɔ wɛ. Wi nɛ shiki tsɛki jɔbi wichi wi kwun kan i mi wɛ wi sakani bɛnsaka dzaka i wi a, 'Gɛmti mih ma wɔ tɛɪn nsaka wun wɛlɛ mih kanjaki bɛh mi wɛlɛ wi bainjɛni mih lɛ.'

⁴ I jɔbi wi dɛɛn wɛ mi wi sakani bɛnsaka wɛ jiɛ kɛ tunni ki i gia yɛ kpɛ nkɔw wɛ dzakaki. Wi baan a shiki tsɛki a fiɛn, i jum wɛ mi wi sakani bɛnsaka wiwɔ, ka bi kwaka i gwu yi a, 'Namana yaka mih lwaki kɛ Nyɔ, mih tseɪn dzɛkɛh yi mi yi kpɛɪnɛni kɛ i mih,

⁵ ayakalɛ si kpɛ nkɔw wɛlɛ nyaki ngɛkɛ i mih lɛ, mih nɛ yeɪn lɛ a, mih ki sakaki nyaki lɛ nsaka wi wɛlɛ, a kɔbi yaka ma wi nɛ shiki dzaki nyaki ngɛkɛ i mih, ma mi nɛ kpi i wi kan'."

⁶ Si Bah ti ndi wiwɔ yakadɛɪn, ka dzaka i bɛ a, "Mbeɪn wɔkɛ gia yɛ mi wɛ wi sakaki kɛ bɛnsaka chɛn si wi nɛ dzaka.

* 17:21 Na a, "Ntɔn bi Nyɔ kɔ i shɔm yi bɛni wɛ."

† 17:36 Binwakti bikpu bɛdɔkɔ kanjaki kɛ kin'ka kolɛ.

⁷ Si wi ni gamti kpə nkwi wiwə yaka, yaka kə Nyɔ tə bi bəŋ gamti kə mbu bəni bə wi ni sabibwili, bəh bə bə daki i wi nchəkə bəh nshi a? Ma wi bi chu guku gwu a?

⁸ Mih fukuki i mbein a Nyɔ bi tain lə nsaka wibə na ma wi mati. Ayaka mi wə yeli wi kə Wainmi bi fiəni dzaki, wi bi yein lə bəni fa kuku num bə jiə shəm yibə i Nyɔ wə a?”

Ndi kəm bə mi wi Falasi bəh mi wi kwani kinwakti

⁹ Jisəs dza fiəni ti ndi widəkə a num i bəni bə bə ni yeinji gwu yibə a bə kə bəni bə chəŋ, nyenŋsi bəni bədəkə.

¹⁰ Wi dzaka a, “Bəni bədəkə bəfa ni yaka tsə liə i juŋ yi fəni yi gia wə i tsa. Mi widəkə ni kə mi wi Falasi, widəkə num mi wi kwani kinwakti.

¹¹ Bə tsə liə, mi wi Falasi wə tsə num mfih wi mbəŋ tsa a, ‘Nyɔ, mih nyaki kiyənŋi i wə kəm mih kəkə ka bəni bədəkə. Mih bukuki kə bəh dzəkəh i biein wə. Fə kə kimfikili, biəli kə bəkanja bə bəni. Mih kəkə na ka mi wi kwani kinwakti wəyaka.

¹² Mih si bam lə dzaka kan yifa i shi wə. I biein biŋ bichi biə mi kanjaki, mih si nya lə fimu i jwəfi kintəŋ i wə.’

¹³ Ayakalə, mi wi kwani kinwakti wə ni num mfih i dzəh yi dəŋ, wi nəki giŋsi kə shi bi i tsein i bəli bein, wi chuŋsi fwu wi, ka kwumi tsein tsa a, ‘O Nyɔ, kwəsi nshəin i mih, kəm mih kə mi wihu.’”

¹⁴ Si Jisəs ti ndi wiwə yaka, ka dzaka a, “Mih nəŋki i fuku i mbein a, mi wi kwani kinwakti wə ni buku ka bə shi tsə i wi dzu wi num chəŋ bəh Nyɔ, a kəbi ka mi wi Falasi wəyaka. Yi kə a lin i mi wichi wə wi yaksiki gwu yi, bə bi shisi lə wi, mi wichi wə wi shisiki gwu yi, bə bi yaksiki lə wi.”

*Jisəs kanji lə bwa bəni bənchin
(Mati 19:13-15; Mak 10:13-16)*

¹⁵ Bəni dza ka dzaki bəh bwa bənchin i Jisəs a wi kəm bə. Si bwa bu bə mban ni yein yaka, ka kanyiki bə.

¹⁶ Ayakalə, Jisəs bəŋ bwa bəwə a bə dzaki, ka dzaka i bwa bu bə mban a, “Mbein bēe ma bwa bənchin bəwə dzaki i mih. Kie mbein ki kanyi kə bə, kəm nkuŋ bi Nyɔ kə num i bəni ka bəla.

¹⁷ Mih fukuki nkəŋ i mbein a, mi wə wi ka dzəkə nkəŋ bi Nyɔ ka wain wi nchin wəla, wi mən i bi liə i bi wə.”

*Jisəs bəh mi wimbun
(Mati 19:16-30; Mak 10:17-31)*

¹⁸ Mi wimbun widəkə bikə i Jisəs a, “Mi wi lanini wə wə wə kə mi wi ndzənŋi, gia yə mih kanjaki i fə ka mih kanja nənŋi kə ki bi tsə kaa kə, kə na nə a?”

¹⁹ Jisəs bikə i wi a, “Wə bəŋ mih a mi wi ndzənŋi kəm nə? Mi widəkə kəkə wə wi ndzənŋi. Akə a Nyɔ shəŋ wə wi ndzənŋi.

²⁰ Ntə wə kiəki lə bənchi bə Nyɔ bə bə dzakaki a,

‘Kie wə ki nō kə bəh kpə mi,

kie wə ki wəŋ kə mi,

kie wə ki chwəŋ kə,

kie wə ki bēŋ kə nsaka wi ntəkə’,

bəh wə a,

‘Wə kōksi ba wa bəh nih wa?’”

²¹ Wi chukuli a, “Bənchi bələ bəchi kə mih ni yisi i jiəki mih keiŋ wain sumi.”

²² Jisəs ni wəkə yakadain, dzaka i wi a, “Ayaka gia yimu keiŋi lə yə yi baan ka wə fə. Tsə tənŋi biein bia bichi, wə gaa kpə wiwə i bəni bə kifuu, ma wə bi ka kwati mbun num i tumi ki Nyɔ wə. Wə ka fə yakadain, wə biəli mih.”

²³ Wi wəkə yakadain, gwu kpi wi, kəm wi ni kanjaki lə mbun nala.

²⁴ Jisəs tsein wi lə, ka dzaka a, “Yi ləkəki lə i mi wimbun i liə i nkun bi Nyɔ wə.

²⁵ Yi ləkəki lə na bəh nga i mi wimbun i liə i nkun bi Nyɔ wə, tsə si yi ləkəki i kikun i liə i dzəŋə yi nsala wə.”*

²⁶ Bəni bə bə ni wəkə yi, ka bikə a, “Yi kabə num yakadain, ma ndə bi lansi bəŋ a?”

²⁷ Jisəs chukuli a, “Gia yə yi kə i gaka bəni i fə yi kəkə i gaka Nyɔ i fə.”

²⁸ Bitə dzaka i wi a, “Tsəin, buku bee biein bibuku, ka biəliki wə.”

²⁹ Jisəs chukuli i bə a, “Mih fukuki nkəŋ i mbein a, mi widəkə kəkə wə wi bee kwili wi, nabə kpə wi nabə bwa bə nih wi, nabə ba wi bəh nih wi nabə bwa bu kəm bə nkun bi Nyɔ,

³⁰ wə wi bi baan i kwati bəni, bəh biein biduli i jəbi wi liə wəla wə tsə bia wi ni bee, i jəbi wi dzəni wə wi bi baan kə i kwati nənŋi kə ki bi tsə kaa kə.”

*Jisəs chu dzaka kəm bə kpi yi
(Mati 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³¹ Jisəs ka dza dzə bwa bu bə mban bə jwəfi ntə bəh bə baka gwu. Wi dzaka i bə a, “Mbein wəkəli, bukumbein si yaka tsə i Jəlusaləm jəbi wə bukumbein ni yaka liə feiŋ, gia yichi yə bəni bə ntum bə Nyɔ ni nyaka kəm mi wə yeli wi kə Wainmi ni dzə kpəin.

³² Yi ni ka num a bə ni nya lə wi i kan yi bəni bə dzəni wə, bə sunu wi, bə təyi wi, bə chuhyi mindzəŋ i shi bi wə.

³³ Bə ni twəin wi bə ngaŋa, bə wə wə wi, a ni num i kanja yitali wə, wi ni dza i kpi wə.”

³⁴ Jisəs dzaka yaka, yi fumsi bə, bə nəki wəkə kie kə a wi dzakaki a nə, kəm gia yidəkə ni fə a bə ma kie.

Jisəs weli dzəkəh yi kimfəka

* 18:25 Kikum kələ kə i ja yikali wə a, “Kamel.”

³⁵ Jōbi wə Jisəs nī komsiki tsəki i kwili wi Jeliku wə, kimfəkə kidəkə num i dzəh kpəŋ nywa biēŋ.

³⁶ Wi wəkə si mban wi bəni nī kəmki tsəki, wi ka bikə a, a numki dzəki nə?

³⁷ Bə chukuli i wi a, akə Jisəs wi Nasali wi tsəki.

³⁸ Wi ka yisi i wiliki a, “Jisəs, waiŋ Nkun Dəbit, kwəsi nshēŋ i mih.”

³⁹ Bəni bə bə nī tsəki i ninshin wam kanyi wi dzaka a wi bāŋ. Ayakalə, wi chu fiəni wam na bəh ŋga a, “Waiŋ Nkun Dəbit, kwəsi nshēŋ i mih.”

⁴⁰ Jisəs ka num, ka dzaka a bə dzə bəh wi. Bə dzə bəh wi, Jisəs bikə i wi a,

⁴¹ “Wə nənki a mih fə nə i wə a?” Wi chukuli a, “Bah, fə ma mih yēŋki.”

⁴² Jisəs ka dzaka i wi a, “Yēŋ, shəm ya yə wə jiə i mih, yi fə lə dzəkəh ya baiŋ.”

⁴³ Akisəkə i jōbi wiwə wə, wi ka fiəni yisi i yēŋki di. Wi dza ka biəli Jisəs, chəŋyi Nyə. Bəni bəchi bə bə nī kə feiŋ yēŋ yaka, ka nya kinəkəksi i Nyə.

19

Jisəs bəh Sakio

¹ Jisəs nī tsə liə i kwili wi Jeliku wə, ka tsəki dənjsiki.

² Mi widəkə num feiŋ yeli wi num Sakio, a num fwu wi bəni bə bə nī kwaki kinwakti, wi num tə tii kpə.

³ Wi bə nən i yēŋ Jisəs si wi tsəki. Ayakalə, yi gaka wi kəm wi nī juliki lə, num mban wi bəni nī kə bə ban wi.

⁴ Wi ka yəkə tsə i ninshin, ka tsə yaka i kpeiŋ widəkə beŋ, i yēŋ Jisəs si wi tsəki, kəm wi nī kanjaki i tsə dzəh feiŋ.

⁵ Jisəs ka tsə buku feiŋ, lə yaka dzəkəh yi i beŋ ka yēŋ ka bəŋ “Sakio, shī dzə wakli, kəm mih kanjaki i nə i wə dzu daiŋ.”

⁶ Wi ka kəmsi shi i kpeiŋ wiwə wə, ka dzo Jisəs bəh kinsanji.

⁷ Bəni bəchi bə bə nī yēŋ si Jisəs nī tsəki bəh wi ka yisi i shwinyiki dzakaki a, “Mi wələ tsəki i tsə nə bəh mi wichu.”

⁸ Bə tsə num, Sakio ka dza num i beŋ ka dzaka i Jisəs a, “Bah, tsēŋ yēŋ, mih ki gaaliki lə biēŋ bin i fintəŋ mih nya i bəni bə kifuu. Aka num a, mih nī fə kimfikili i mi widəkə, mi nī fiəni nya kinjani kinna i wi.”

⁹ Jisəs wəkə yakadəŋ, ka dzaka i wi a, “Daiŋ mbəŋ dzə lə yaa dzu i bəni bələ, kəm tikwili wələ kə tə waiŋ Abraham.

¹⁰ Mi wə yeli wi kə Waiŋmi nī dzə i nən num bəni bə bə laka, bəh i bwili bə.”

Ndi kəm kpə

(Matio 25:14-30)

¹¹ Si bəni nī wəkəliki si Jisəs nī dzakaki gia yələ, wi ka dza kini tsə ninshin ti ndi widəkə i bə, kəm a nī baan a twesi i wi i liə i Jerusalem,

bəni nī kwakaki a, jōbi widəkə Nyə si num i yisi i sakaki ŋkun bi.

¹² Wi dzaka a, “A nī kə jōbi widəkə, waiŋ ŋkun widəkə nī bee tumi kibə ka tsəki i tumi ki dzəh yi dənŋ wə a bə tsə tōm wi i ŋkun, ka wi nī fiəni dzə səkaki ŋkun bi.

¹³ Si wi nī nənki i nya, wi bəŋ bwa bu bə nəm jwəfi, ka gaa kpə i bə kiba kiba, dzaka a, ‘Mbeŋ kə mbeŋ bāŋ fəki shi yēŋ, i tsə buku i jōbi wə mih bi fiəni dzə.’

¹⁴ Wi ka nyə, ayakalə bəni bə tumi kiwə nī baiŋŋki wi nalə. Bə ka baan faan bəni i wi jum a bə tsə dzaka a bə kənki kə a mi wiwə nūmki ŋkun wibə.

¹⁵ Bə tsə tōm a wi tōmni. Wi ka fiəni i jum wə, ka bəŋ bwa bu bə nəm bə wi nī gaa kpə wə i bə a ŋgaiŋ yēŋ mbee wə bə nī baan ka fəki shi.

¹⁶ Wi ninshin nī dzə dzaka a, ‘Tikwili, kiba ka ki kpə kə wə nī nya i mih, mih baan ka kwati mbee yēŋ biba jwəfi.’

¹⁷ Wi wəkə ndzəŋni, ka nya kiyəŋni i wi ka dzaka a, ‘Wə kə waiŋ wi nəm wi ndzəŋni. Si wə nī baan ka kiə i təkniiki bəh fiəŋ finchūŋ nalə, mih nī jiə lə wə a wə səkaki bidi jwəfi.’

¹⁸ Ayaka wi kəmsini dzə dzaka a, ‘Tikwili, kiba ka ki kpə kə wə nī nya i mih, mih nī baan ka kwati mbee yēŋ biba bite.’

¹⁹ Wi dzaka i wi a, ‘Mih jiə wə, a wə səkaki bidi bite.’

²⁰ Waiŋ wi nəm widəkə wə nī dzaka mfiŋ a, ‘Tikwili, kiba ka ki kpə kələ fa, mih nī baan ka kanja i kinchumni kimbun wə ka jiə.

²¹ Mih nī jiə kəm wə kə mi wiləkəli, mih lwa wə. Wə dzəkə lə maka wə jiə, i jōbi widəkə wə wə kəh maka wə gbəli fiəŋ.’

²² Tikwili wə dzaka i wi a, ‘Wə kə waiŋ wichu. Ndzaka wə wi bukuki i dzaka ka wə, akə wə mih nī dzə i saka wə yēŋ. Wə nī kiəkə a mih kə mi wi ləkəli a mih dzəkə lə biēŋ maka mih jiə, a mih kəhki lə biēŋ maka mih gbəli.

²³ Wə nī kiəkə yaka, a fə nə a wə dzə kpə wun i tsə jiə i jun yə bə jiəkə kpə yēŋ wə, ka jōbi wə mih fiəni dza ma mih nī dzə kwati mbee yēŋ?’

²⁴ Wi ka dzaka i bəni bə bə nī num kəmsi i wi wə a, ‘Mbeŋ dzə kiba ki kpə kiwə i wi, mbeŋ nyə i wə wi kanjaki biba bi kpə jwəfi.’

²⁵ Bə ka fiəni dzaka lə a, ‘Tikwili, wi si kanjaki lə biba bi kpə jwəfi.’

²⁶ Wi dzaka a, ‘Mih fukuki i mbeŋ a mi wə wi kanjaki biēŋ biduli bə nī kpeiŋsi lə. Ayaka mi wə wi kanjaki kə, na fi twesi fiə wi kanjaki bə nī dzə bwili lə i wi.

²⁷ I liə, bəni bə bə nī baiŋŋki mih, ka nənki a mih kəkə i numki ŋkun wibə, mbeŋ tsə dzə dzə bəh bə ma mbeŋ wəŋyi i mih nshin.’ ”

Jisəs liə i Jerusalem ka ŋkun

(Matio 21:1-11; Mak 11:1-11; Jən 12:12-19)

²⁸ Asi Jisəs nı dzaka gia yiwə, ka dza bee bə i jum wə ka tsə i ninshin i yaka tsə i Jerusalem.

²⁹ Jobi wə wi nı kamsi tsə i kwili wi Betfajə bəh wi Betani wə wi nı kamsiki i nkun wi Olif wə, wi ka faan bwa bu bə mban bədəko bəfa,

³⁰ ka dzaka a, “Mbein tsə i kwili wi ninshin wəyaka wə, mbein ni yein wain njakas num bə shu, maka mi num yaka yein bein, mbein shwālī dzə bəh yi fa. ³¹ Mi widəko ka bikə a mbein shwaki yi kəm nə, mbein chukuli a Bah kanjaki lə nəm bəh yi.”

³² Bwa bə mban bə tsə yein gia yichi a lin asi wi si dzaka.

³³ Jobi wə bə nı shwaki wain njakas wiwə, mi wə wi nı kanjaki yi, ka bikə i bə a, “Mbein shwaki wain njakas wə kəm nə a?”

³⁴ Bə chukuli a, “Tikwili nanjki yi.”

³⁵ Bə ka dzə dzə bəh yi i Jisəs, jiə bambun bəbə i njakas yiwə wə, ka yaksi Jisəs i yi bein.

³⁶ Si wi nı tsəki, bəni ka təkəki bambun bəbə i dzəh, a wi tsə i yein bein.

³⁷ I jobi wə wi nı dzə buku, i shiki tsəki i nkun wi Olif wə, mban wi bəni bu bə mban yisi ka wiliki yaksi Nyə bəh nga kəm bə gia yi kainyini yichi yə bə nı yein.

³⁸ Bə ka wiliki dzaka a, “Nyə kə wi bəinji Nkun wə wi dzəki i yeli wi Bah wə. Kimbəinji kə i bein, kinəkəni num ki Nyə wə bein.”

³⁹ Bəfalasi bədəko bə bə nı kə i mban kintəən ka dza dzaka i Jisəs a, “Mi wi lanini, dzəka i bəni ba bə mban bələ a bə kpichumi.”

⁴⁰ Jisəs chukuli a, “Mih fukuki i mbein a, bə ka kpichumi, na ma kitəh kələ nı wiliki.”

⁴¹ I jobi wə Jisəs nı kamsi tsə i Jerusalem, wi tsein kwili wiwə lə, ka gbə mindəm,

⁴² ka dzaka, “O Jerusalem, mbein bələ si kiəki na gia yə yi kə i dzə bəh kimbəinji i mbein wə i chəko bidain. Ayakalə, i liə mbein kəkə i kiə dəkə.

⁴³ Mbein kiəki a jobi bi dzə lə wə bəni bəmbəin bə bə bəinji mbein bi dzə maa tali mban wi fiəli ban mbein i fintən.

⁴⁴ Bə bi bəkaliki lə mbein na bəh bwa bəmbəin, shaki jūn yimbəin, na təh widəko bi chu baan kə i widəko bein. Yi bi num yaka kəm mbein nı kiəki kə jobi wə Nyə bi dzə i mbein.”

Jisəs kəən bəni bə shi i jun yi fəni yi gia yi Nyə wə

(Matio 21:12-17; Mak 11:15-19; Jən 2:13-22)

⁴⁵ Jisəs tsə i təkə wi jun yi fəni yi gia wə, ka yisi i kənjki bəni bə bə nı tanjiki biəin fein,

⁴⁶ ka dzakaki i bə a, “Yi kə num bə nyaka a, Nyə dzaka a,

‘Jun yin kə num jun yi tsani.’ Ayakalə, mbein fiəni yi, yi chu ‘Taa wi bəji.’ ”

⁴⁷ Jisəs bə shi wi lani bəni i təkə wi jun yi fəni yi gia wə chəko bichi. Bəti mfə gia

bəmbum bəh bəni bə bə nı laniki bənchi bə Nyə bəh bəni bəmbum bə fein ka wəliki i wə wi.

⁴⁸ Ayakalə, bə naki kanj kə dzəh, kəm bəni bəchi nı kə kamsi a Jisəs wə, kəm bə nı kənjki kə a gia yə wi laniki, a yimu ma tsə bə.

20

Bə bikə i Jisəs di biə wi dzə nga bi (Matio 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ A num chəko bidəko, Jisəs num i jun yi fəni yi gia mə wi lani bəni, chu fuku ntum wi ndzənjni i bə kəm Nyə, bəti mfə gia bəmbum, bəh bəni bə bə laniki bənchi bə Nyə, bəh bəni bə bə sakaki tumi ki Bəju dzə,

² ka bikə i wi a, “Fuku i buku, mi wə wi nya nga biələ i wə a fəki gia yələ a? A nya ndə nga biwə i wə a?”

³ Jisəs chukuli i bə a, “Mih tə ki bikəki lə kimbikə i mbein. Mbein fuku mih i liə.

⁴ A nı nya ndə nga i Jən na ka wi jūliki bəni i bəko a? Bi nı nyə i bein, ma a nı nya mi wiwəm a?”

⁵ Bə ka dzaka a bə bə a, “Bukumbein ka chukuli a, bi nı nyə i bein, ma wi nı bikə i bukmbein a, aka fə nə a bukmbein ma bum i Jən a?

⁶ Bukumbein ka chukuli a, a nı nya mi wiwəm, ma mban wi bəni bələ fa ni tumyi bukmbein bəh kitəh, kəm bə bəchi nı bum nkənj nkənj a, Jən nı kə mi wi ntum wi Nyə.”

⁷ Ayakadəin, bə ka chukuli a, “Buku kiəki kə mi wə wi nı nya nga biwə.”

⁸ Jisəs ka dzaka i bə a, “Yaka mih tə ki fukuki kə i mbein mi wə wi nya nga biwə i mih a mih fəki gia yələ.”

Ndi kəm bəni bə bə nı jia i khə

(Matio 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Jisəs ka yisi i tiki ndi widəko i bəni a, “Mi widəko nı nəm khə wi mintam wə bə kəinjsiki mbih yein. Ka nya khə wiwə i bəni, ka nyə tsə i tumi kidəko wə, i tsə nə dzə fein.

¹⁰ Jobi wə bə nı kanjaki i yisi nkəh dzə kpəin, tii khə wiwə ka faan wain wi wi nəm, a wi tsə dzə mmu mintam i bə. Wi tsə, ayakalə, bəni bə bə nı nya khə i bə, twein wi kənj fiəni wi bəh kanj yiyə.

¹¹ Mi wiwə chu faan wain wi wi nəm widəko, ayakalə bə chu twein wi, ngamsi wi, kənj fiəni wi bəh kanj yiyə.

¹² Mi wiwə ka chu faan kpəinji kinjamsi kitali widəko i bə, bə beinji wi, lə bwili wi i bin.

¹³ Tii khə wiwə kwaka a, ‘Mih ki fəki na dəin a? Mih ki faanji i liə num wain wun wi shəm. Yudəko bə kələ i nı kəksi wi.’

¹⁴ Ayakalə, jobi wə bəni bə nəm bə nı nya khə i bə yein wain wiwə dzə, bə ka yisi i dzakayiki a bə bə a, ‘Wələ kə ndzi kwili wi tii khə wələ. Mbein dzə ma bukmbein wə wi ka biəin biwə nūmki bibukumbein.’

¹⁵ Ayaka bə kwa kuku buku bəh wi yein khə ka wə.”

Si Jisəs dzaka yakadəin, ka bikə a, “Mbein kwakaki a, mi wi khə wə ni dzə fə dəin bəh bəni bəwə a?”

¹⁶ Mih fukuki i mbein a, wi bi dzə kaasi lə bəni bəwə, wi nya khə wiwə num i bəni bədəkə chi chi.” Si bəni bəwə ni wəkə yakadəin, ka nəin, dzaka a, “Nyə bān dzəh yiwə.”

¹⁷ Jisəs tsein bə lə, bikə a, “Yaka kə a gia yə bə nyaka i kinwakti ki Nyə wə, dzakaki a nə, ‘A təh wə bəni bə maani ni nəin, wi fiəni chu num na təh wi bu wi jun wi ndzəni a?’

¹⁸ Na ndə wə wi bi gbəki i təh wiwə wə, wi mi wiwə bi shaki i binja wə, ayaka təh wiwə ka bi gbə i mi bein, ma wi ni gəksi wi i kwəŋə wə.”

*Kimbikə kəm nlə wi kinwakti
(Matio 22:15-22; Mak 12:13-17)*

¹⁹ Si Jisəs ti ndi wiwə yakadəin, bəni bə bə laniki bənchi bə Nyə bəh bəti mfa gia bəmbum ka nəŋki a bə kwə wi fein akisəka. Bə ni nəŋki i kwa wi kəm bə ni kə bə wəkə kiə a wi si ti ndi wiwə num i bə, ayakalə bə ka lwa gaka bəni.

²⁰ Bə yisi i biəliki gvu yi, tanji bəni bədəkə faan bə, a bə tsə kwəyiki fəki a bə kə bəni bə ndzəni. Bə ni fə lə i kwə gia yi kintənji i dzaka ki wə. Ka bə ni kwa nya wi i kan yi bəni bə bə sakaki tumi i kimbu ki Lum wə.

²¹ Bəni bəwə dza ka bikə i Jisəs a, “Mi wi lanini, buku kiəki lə a gia yə wə dzakaki bəh yə wə laniki kə na gia yi chən, wə tsein kə mi i dzəkəh wə. Wə lani gia yi nkon yə Nyə nəŋki a bəni fəki.

²² I liə fūku i buku, jəbi widəkə bənchi bəbukumbein bumki lə a, bə gəmki kinwakti i Kaysa nkuw wi Lum, ma bə ma gəmki a?”

²³ Jisəs kiə gia yə bə wəelik i bəh yi, ka dzaka a,

²⁴ “Mbein dzə bəh kpə wə mbein si lə kinwakti yein mih yein.” Bə dzə bəh wi, wi bikə a, “Fwu wələ wi kə yein kə wi ndə, yeli wələ num wi ndə a?” Ayaka bə chukuli a, “Akə wi Kaysa, yeli num ŋ'wi.”

²⁵ Jisəs ka dzaka a, “Mbein ka nyāki i Kaysa fiən fiə fi kə fi Kaysa, nyā i Nyə fiə fi kə fi Nyə.”

²⁶ Bəni bəwə wəkə gia yiwə yaka yi fumsi bə, bə ban dzaka kibə nəki kwati kə dzəh yə bə si kə i kwa wi fein i bəni kintən. Dzaka bə wəm bə i gia yə wi si dzaka.

*Kimbikə kəm i Ndza i kpi wə
(Matio 22:23-33; Mak 12:18-27)*

²⁷ Bəni bədəkə i mban wi Basadusi wə ni dza dzə i bikə gia i Jisəs. Basadusi bələ ni kə bəni bə bə ni dzaka a bəni bi fiəni dzayiki kə i kpi wə.

²⁸ Bə ni dzə ka bikə i Jisəs a, “Mi wi lanini, Muses ni nyaka i bənchi i buku a,

‘Mi ka kpi bee kpə wi, maka bə wi bəwə wain, wainni wi kanaki lə i nəsī kpə ŋkwu wiwə, ma bə wi bəwə bwa i yeli wi ŋkwu wiwə.’

²⁹ I liə, bwa bə mi widəkə ni kolə nanitan, wi ninshin bi dzə minjpanja, dzə kpi wain kəbi.

³⁰ Wi kəmsini wə nəsī minjpanja wiwə, ka kpi tə maka bə wi bəwə wain.

³¹ Wə wi biəliki wəmaka bən nəsī tə minjpanja wiwə, ka dzə kpi tə wain kəbi. Ayaka yi bi num tali ayaka i bwa bəwə nanitan bəchi, mi i bə kintən nəki bəwə kə wain bəh minjpanja wiwə.

³² I kingəksi wə minjpanja wiwə bən kpi tə.

³³ I liə si bə bəchi nanitan ni kə bə nəsī lə minjpanja wiwə, a bi numki i jəbi wə bəni bi fiəni dzayiki i kpi wə, ma wi bi numki kpə ndə a?”

³⁴ Jisəs chukuli i bə a, “I mbi wi liə bənyuku bəh bəkanja dzəki lə gwu yibə, bəni nya bwa bəbə bə dzə gwu yibə.

³⁵ Ayakalə, bəni bə bə kpeiniki i bi kwati di i mbi wi dzəni wə i chəkə biə bəni bi dzayiki i kpi wə, bə bi chu dzə kə bəkanja bəh bənyuku. Bəni bi chu nya kə bwa bəbə i bənyuku bəh i bəkanja.

³⁶ Bə bi chu kpi kə kəm bə bi numki aka bəchinda bə Nyə. Bə kə bwa bə Nyə kəm bə dzayi lə i kpi wə.

³⁷ Gia yi nkon kə a, na Muses mwi ni fuku bənsi yi a bəni bi dzayiki lə i kpi wə si wi ni nyaka i di bi kinwakti biə bi dzakaki kəm kpein wə wi ni beliki. Wi bəŋki Bah i di bi kinwakti kiwə a, wi kə Nyə wi Ablaham, bəh wi Ajjik bəh wi Yakəb.

³⁸ Wi kabə bəŋki yakadəin, yaka kə bəŋkwu bələ kə bəwəm, Nyə kəkə wi bəni bə kpili, a num kə Nyə wi bəni bəwəm, i wi bəni bəchi kə bəwəm.”

³⁹ Si Jisəs dzaka yakadəin, bəni bə bə ni laniki bənchi bə Nyə kəksi wi, chukuli a, “Mi wi lanini, wə chukuli yi chən.”

⁴⁰ Ayakadəin, mi i bə nəki chu məm kə i bikə kimbikə kidəkə i wi.

*Kimbwili wə Nyə ni kaka kə wain ndə
(Matio 22:41-46; Mak 12:35-37)*

⁴¹ Jisəs ka dza bikə i bə a, “Bəni nyani dəin i dzakaki a, Kimbwili wə Nyə ni kaka, numki wain Nkuw Debit a?”

⁴² Ntə mbein kiəki lə a Debit mwi ni nyaka i kinwakti ki N'yaksi wə a,

‘Bah Nyə ni dzaka i Bah wun a,

“Shinum i tsein yin yiləkəli wə,

⁴³ i tsə būku jəbi wə mih bi nəsī bəni bə bə bəinŋki wə i wə nshin,

ma wə tōmyi gvu ya i bə bein ka kingbəkə ka kigvu.”

⁴⁴ Debit kabə bəŋki wi a Bah wi, wi chu nyani dəin ka wi numki wain wi a?”

*Jisəs kin i bwa bu, kəm bəni bə bə laniki
bənchi bə Nyə*

(Matio 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵ Jisós ka dza dzaka i bwa bu bæ mbanj bæh bəni bæchi bæ bə nī kə feinj wəkəli gia yə wi dzakaki a,

⁴⁶ “Mbeinj tōkniki, kəm bæ bəni bæ bə laniki bəntchi bæ Nyə, bə kəŋki i nyaniki nnyaki bæh bæmbun bədaəŋ. Ayaka chu kəŋ a, bəni bənik i bəh kinkəksi i di bi shi wə. Chu kəŋ i nūmki i di bi kəksini i junj yi tsani wə, bæh i di bi bini wə.

⁴⁷ A chu num a bə bæ bə laksiki bieinj bi bəkaŋa bəŋkwu, fwəkyi dzo bieinj bibo, kwayi fə bəntsa bədaəŋ. Bəni bələ kə ngəkə wibə bi numki na wimbun.”

21

*Kinya ki kpə ŋkwu wi kifuu
(Mak 12:41-44)*

¹ Jisós dza lə dzəkəh, yeinj si bəni bæ kpə jiək i kinya kibə i kintaintain kinya mə i junj yi fəni yi gia mə.

² Wi yeinj si kpə ŋkwu wi kifuu widəkə jiək bədəli bəfa i kintaintain kinya mə.

³ Wi ka dzaka a, “Mih fukuki ŋkəŋ i mbeinj a kpə ŋkwu wələ wə wi kə mi wi kifuu lə wi nya tsə bəni bæchi bæ bə si nyaki.

⁴ Bəni bæchi bæ bə si nyaki, bə si nyaki num biŋka bibo bi kpə biə bi si jikə ka gbəyiki kuku. Ayakalə, kpaŋa wələ si wi kə na kifuu kifuu lə, wi si nya na bieinj bichi biə wi nəki yeinj wə.”

*Jisós fuku a bə bi shayiki lə junj yi fəni yi gia
(Matio 24:1-2; Mak 13:1-2)*

⁵ Bwa bæ Jisós bæ mbanj bədəkə nī dza ka dzakaki kəm bæ junj yi fəni yi gia, si yi ndzəŋki bæh kitəh kindzəŋni kə bə nī maa yeinj, bæh kinya kiwo i Nyə.

⁶ “Jisós dzaka i bə a, mbeinj yeinj bieinj biələ a? Chəkə dzaki lə wə təh wimu bi baan kə i widəkə beinj maka bə baka təkə wi i kuku, na winain təh bi numki i di bi wə.”

*Bəŋgəkə bæh bæmbainjŋni
(Matio 24:3-14; Mak 13:3-13)*

⁷ Bə bikə i wi a, “Mi wi lanini, gia yələ bi numki i jəbi winain wə a? Kinchəsi kə ki bi chusiki a yi si num a gvu wə akə nə?”

⁸ Jisós chukuli a, “Mbeinj tōkniki, ka mi bi ma fwəkyi mbeinj a mbeinj ndzəni dzəh. Mbeinj kləki a bəni bəduli bi dzo lə dzo yeli wun kəŋ i ninshin, ma mi bi dzakaki a, akə ŋgain Kimbwili, a jəbi dzo kpeinj lə. Jəbi wə bə bi dzakaki yaka, klə mbeinj bi wəkəli kə.

⁹ Jəbi wə mbeinj bi wəkəli a bə tumki jūm bæh bəŋgəkə i bidi bidi wə, kĩa mbeinj ki lwə kə, gia yələ kəŋaki lə i bi yisi nūm, ayakalə, yi kəbi a kinkəksi ki mbi dzo lə.”

¹⁰ Jisós chu dzaka i bə a, “Tumi bi tumki lə jum bæh kidəkə, ayaka ntəŋ widəkə tum jum bæh widəkə.

¹¹ Gia yi gumini bi numki lə i di di wə. Nshwain bi nəŋniki na bæh ŋga. Dzəŋ bi numki lə, ma jweinj bi numki i bidi bichi wə.

Bəntchəsi bæ bə gumiki bi chusiki lə i bədli wə nya nlwa i bəni.

¹² Mbeinj kləki a gia yələ bi dzo i num, num bə kwə mbeinj, nŋəsi nnyə mbeinj. Bə bi tsə bæh mbeinj i junj yi nsaka wə, bæh i junj yi tsani wə, i chŋsi mbeinj i junj yi nsəŋ wə. Bə bi fiani dzo mbeinj kəm bæ yeli wun, bæ tsə bæh mbeinj i bəŋkun nshin bæh i bəni bæ bə sakaki bitumi,

¹³ wəmakə bi numki jəbi ka mbeinj fukuki i bə kəm mih.

¹⁴ Jəbi wə bæ bi dzo mbeinj yaka, mbeinj ki twəinj kə gvu a mbeinj ni tsə dzaka a nə a,

¹⁵ kəm a ni nya mih gia i dzaka kimbeinj wə, bæh mfi i mbeinj, ka bəni bæ bə bainjŋki mbeinj ma bi chu num i gukuliki bæh mbeinj na twəsi.

¹⁶ Bəni bæ bə bi taŋniki mbeinj, bi numki bəti bəmbəinj bæh bənih bəmbəinj, bæh bwa bæ nih bəmbəinj, bæh na chwəŋkijun kimbeinj mwi, bæh nseinj yimbeinj. A bi numki bə bədəkə, bə bi wəyiki mbeinj bədəkə.

¹⁷ Bəni bæchi bi bainjŋki lə mbeinj kəm yeli wun.

¹⁸ Ayakalə, na junj yi fwu yimu i mbeinj fun bi laka kə i fwu wimbəinj wə.

¹⁹ Mbeinj kəŋa shəm yimbeinj bindzəŋ, ma mbeinj bi kwati nəni.

*Jisós fuku a bə bi kaasiki lə Jelusalem
(Matio 24:15-21; Mak 13:14-19)*

²⁰ Jəbi wə mbeinj bi yeinjki bəni bæ jum bə fiəli tali kwili wi Jelusalem, mbeinj ka kləki a jəbi dzo kpeinj i kaasi ki.

²¹ Yi bi ka num yaka, bəni bæ bə kə i Judea bi gəinj yaka i ŋkwun wə, bæ bə kə i kwili kiwo kindəŋ bi bŋkuyi. Mi wə wi kə i chwa bi chu tsə lə kə feinj.

²² Kəŋ yiwə kə yə Nyə bi ləkə ŋgəkə i Jelusalem wə kəm bæ nəni kibə, yi fə gia yichi dzo kpeinj asi bæ nī nyaka i kinjwakti ki wə.

²³ Ŋgəkə wimbun bi numki wi bəkaŋa bæ bə bi numki bæh kitə, bæh bæ bə masiki bwa. Nyə bi bəksiki lə shəm bæh bəni bələ, wi faan ŋgəkə wimbun i tumi kələ wə.

²⁴ Bə bi gbayiki lə bəni bədəkə bæh bənywə, bæ kwayi bədəkə tsə fah i nsəŋ wə i tumi bichi wə ka bəni bæ bə tumdzi i jum cheinj. Bəni bæ bə kəkə Bajū bi yaka i Jelusalem, i tsə buku asi jəbi wibə bi kpeŋki.

*Jisós fuku bəntchəsi bæ bə bi numki i jəbi wə
wi bi fəni dzəki*

(Matio 24:29-35; Mak 13:24-31)

²⁵ Gia yi kainji bæh bəntchəsi bi chusiki lə i wəŋ wə bæh i fiəŋŋ wə bæh i bijəŋ wə, bæh i nshwain wə si bitumi bi numki i nshili wə, bæ bi gesiki numki alə si kinchwə kimbun chəkəki yi fə lə wəwə.

²⁶ Bəni bi kpiki bæh ndzəŋ i gia yi gumini yə yi dzəki i mbi wə kəm ŋga bi nshwain bi nəŋniki lə kəkəkə. Kəm bieinj biə bi kə beinj bichi bi nəŋniki lə bæh ŋga nala.

²⁷ Ayakadaɛn, bəni bi ka yein si mi wə yeli wi kə Wainmi shiki dzaki i bikwu wə kanja nga bəh kinəkəni kimbum.

²⁸ Jobi wə gia yələ bi yisi i numki, mbein ka bi nūmki tsəin yaka a bein, kəm jobi wə Nyə kə i bwwi mbein, si num kəmsi dza.”

²⁹ Si Jisəs dzaka yakadaɛn, ka chukuli i ndi wə a, “Mbein lani dzə gia i kpein wi fidəin wə, bəh kein yidəko, si yi fani nyaki ndzeni bibo, mbein ka kiaki, a nyum kwuni lə gwu.

³¹ Yi kə a lin si mbein bi yein jobi wə gia yələ dzə di, mbein ka kiaki a nkun bi Nyə si num kəmsi dzə lə.

³² Mih fukuki nkən i mbein a, ngəko wi liə wələ bi tsə kaa kə maka gia yələ yichi dzə di.

³³ Bədi bəh nshwain bi kaa lə, ayakalə gia yin kəbi i bi lansi nənɛni.

³⁴ Mbein təkni bəh kifwu kimbein, mbein ma nyə gwu yimbein i dzini bi mbi bəh muni wə, i laksi mfi i nani ki fa kuku wə, ka chəko biwə bi ma dzə tumbuku i kwə mbein ka kintan.

³⁵ Gia yiwə, i chəko biwə wə bi dzə i bəni bəchi bə bə kə fa i nshwain wə.

³⁶ Mbein ka nūmki bəh gwu yiləkəli tsa Nyə jobi wichi, ka gia yələ bi dzə i jobi wələ wə, mbein kanja nga i bi ngbaksi tsə fein ka mbein bi num i Wainmi nshin.”

³⁷ Jisəs ka shiki wi lani bəni i jun yi fani yi gia wə i kan yiwə yichi. Asi num i fijobi, wi yaka tsa nɔ i nkun wi Olif wə.

³⁸ Bəni bəchi ka bukuki tsəki kinchanəchanə i jun yi fani yi gia wə i wəko nlani wi.

22

Judas bum i tanɛni Jisəs

(Matio 26:1-5,14-16; Mak 14:1-2,10-11)

¹ Jobi wi Dzini bi Bləd wə bə ka jia dəka dzəon yein, bə nɛ bəonki a, Dzini bi Ntsədan, bi nɛ kəmsiki dzaki.

² Bətii mfə gia bəmbum bəh bəni bə bə nɛ laniki bənchi bə Nyə, ka nənki dzəh i wəo Jisəs fein i nyumi wə, kəm bə nɛ lwaki bəni.

³ Satan ka liə i shom yi Judas wə bə nɛ bəonki a Iskaliot, num mi i mban wi bwa bə Jisəs bə jwəfi ntə bəfa.

⁴ Wi ka tsə i bətii mfə gia bəmbum bəh kifwu ki bəni bənchi bə bə nɛ təkni bəh jun yi fani yi gia. Ayaka bəh bə ka kein si asi wi ki nyaniki ka wi tanɛni Jisəs i bə.

⁵ Bə wəko ndəonni ka kein si i gəm wi bəh kpo.

⁶ Wi bum, ka tsə yisi i nənki dzəh i nya Jisəs fein i kan yibə wə mban wi bəni du kə fein.

Nsisi wi Dzini bi Ntsədan

(Matio 26:17-25; Mak 14:12-21)

⁷ Chəko biə Dzini bi Bləd wə bə kə maka bə jia dzəon yein, bə si kum wain jaka kəm bə Dzini bi Ntsədan biə jobi wə bi nɛ dzə kpein,

⁸ Jisəs ka faan Bitə bəh Jon ka dzaka a, “Mbein tsə kein si bein biə bukumbein ni dɛi Dzini biə yein.”

⁹ Bə bika i wi a, “Wə nənki a buku tsə kein si num fain?”

¹⁰ Wi chukuli a, “Mbein wəko, asi mbein liəki tsəki i kwili wə, mbein ni ban si bəh mi, num wi bəko mwi i kpənə mə, mbein biəli wi i jun yə wi ni tsə liə yein.

¹¹ Jobi wə mbein biəli, mbein dzaka i tii jun wiwə a, Mi wi Lanini bikəki di bi jun yi bəni bə dzəni a ngain bəh bwa bu bə mban ni dzi Dzini bi Ntsədan yein kə fain a?

¹² Wi ka ni chusi lum wimbun i jun yi bein wə num bə kein si jia lə, mbein ka ni tsə num yein i kein si bein bichi.”

¹³ Bə tsə yein a lin si Jisəs nɛ dzakaki i bə. Ayaka bə ka kein si bein bi dzini bi Dzini bi Ntsədan biə fein.

Jisəs bəh bwa bu dzi kinchinɛni

(Matio 26:26-30; Mak 14:22-26)

¹⁴ Jobi nɛ dzə kpein, Jisəs bəh bwa bu bə ntum dzə shinum ka dziki.

¹⁵ Wi dza dzaka i bə a, “Mih si kənki lə nalə a mih dzi Dzini bi Ntsədan biə bukumbein ka mih yein ngəko wə wi dzaki lə.

¹⁶ Mbein kiaki lə a mih bi chu dzi kə Bini biəli i tsə buku jobi wə bi bi dzə kpein, ka Nyə bi sakaki nkun bi.”

¹⁷ Wi dzə bwam nya kiyoɛni i Nyə dzaka a, “Mbein kə mɛ tsəsi dən si mbein bəchi.

¹⁸ Mih fukuki i mbein a i yisi i liə i tsə, mih ni chu mu kə mbih mi kpein wi laani wələ na ka nkun bi Nyə bi dzə.”

¹⁹ Wi dzə bləd, nya kiyoɛni i Nyə, gbeyi nya i bə, dzaka a, “Fa kə gwu yin, mih nyaki i mbein, mbein fəki ayaka i kwəkaki mih.”

²⁰ Yi num ayaka, asi bə dzi kaasi kichinɛni, wi dzə bwam wi mbih ka dzaka a, “Bwam wələ kə mɛnkain mi Nyə mimfian mə Nyə dzi bəh mwa mənɛn mə mə shuku buku kəm mbein.

²¹ Ayakalə, mbein wəko mi wə wi ni tanɛni mih, wi dziki lə fa bəh mih.

²² Mbein kiaki a mi wə yeli wi kə Wainmi bi nyə asi Nyə nɛ sisi jia. Ayakalə, ngəko wimbun kə wi mi wə wi tanɛni wi.”

²³ Bə yisi i bikəki a bə bə mi wə wi kə i fə yələ gia i bə kintəon akə ndə a?

Jisəs lani si bəni bu kanjaki i dzaki gwu yibə

²⁴ Bə dza yisi i ngukuli a bə bə a, akə ndə mi wimbun i bə kintəon a?

²⁵ Jisəs dzaka i bə a, “Bənkun bə fa kuku kanjaki lə nga i bəni bəbə bein, ayaka bəni bə bə sakaki tumi, bə bəon bə a bimba bi bəni.

²⁶ Ayakalə, yi mən dəkə i num yaka bəh mbein. Wəmakə mi i mbein kintəon kanjaki i dzaki gwu yi ka wain wi nchin.

²⁷ Mi wimbun kə winain, mi wə wi yəkali ka dziki a dzini, ma mi wə wi tsəsiki dzein a? Ntə asi num mi wə wi yəkali ka dziki a dzini

a? Ayakalə, mih kə i mbein kintəən ka mi wə wi nəmki i mbein.

²⁸ Akə mbein bə mbein ni numki bəh mih bəh nga i jobi wuŋ wi ngəkə wə wichi.

²⁹ Yi kə a liŋ asi Ba wuŋ nya mih bəh ntəŋ a mih sakaki, mih ni nya lə tə nga biwə a mbein i sakaki.

³⁰ Mih nya lə, ka bukumbein ni dziki bə mu i di bi ntəŋ wuŋ wə, ka mbein bi num i biŋgbəkə wə, i sakaki chwəŋbijun bi Islae biə jwəfi ntso bəfa.”

Jisəs fuku a Bitə ni məŋni lə ngəin

(*Matio 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:35-*

38)

³¹ Jisəs ka dza bəŋ Bitə a, “Samən, Samən wəkəli, Satan dza nga i kpəkə mbein bəchi i bəŋin mbein bədəkə asi mi si kpəkə chi i gəŋ wə.

³² Ayakalə, mih tsa i wə, a shəm ya ma bükü i mih. Jobi wə wə fiəni bəŋ mfi bia, wə nyə nga i bwa bə nah.”

³³ Bitə dzaka a, “Bah, mih kpeinŋniki lə i tsə nsəŋ naba i kpl, bəh wə.”

³⁴ Jisəs chukuli i wi a, “Bitə wəkəli, mih fukuli i wə, ka kwəkə ni numki i təŋ daiŋ, wə ni məŋni lə mih kiŋkani kitəli, a wə kiəkə kə mih.”

Jisəs təft bwa bu bə mban i keinŋi shəm yibə

³⁵ Wi dza bikə i bə a, “Mbein kwaka jobi wə mih ni faan mbein kpə kəbi kiba kəbi bəh dzuyigvu kəbi, mbein ni nyaniki yaka mbein ni num dzah finə a?” Ayaka bə chukuli a, “Aayi, buku ni ka num dza dəkə fiəŋ.”

³⁶ Wi ka dzaka i bə a, “I liə, mi kabə kanja kpə nabə kiba wi dzə. Mi kabə kanjaki kə nywə wi jum, wi tənŋni mbuŋ wi i tənŋ.

³⁷ Mih dzakaki lə kəm gia yə bə ni nyaka i Kiŋwakti ki Nyə wə a,

‘Bə ni fa wi bəh bəni bəchu,’
yi kanjaki lə i kpein kəŋ kəm mih i liə. Mbein kiəkə a gia yə bə ni nyaka kəm mih yichi si dza i kpein”

³⁸ Bə ka chinŋ təkəli dzaka a, “Bah yēin, buku kanjaki lə bənywə bə jum bəfa.” Wi chukuli a, “Mbein bēe yaka.”

Jisəs tsa i ŋkwuŋ wi keinŋi Olif wə

(*Matio 26:36-46; Mak 14:32-42)*

³⁹ Jisəs ka dza buku i kwili wiwə wə bəh bwa bu bə mban, ka yisi i yakaki tsəki i ŋkwuŋ wi keinŋi Olif wə, num asi wi si shi fə.

⁴⁰ Bə yaka tsə buku i di biə bə ni tsəki, wi dzaka i bə a, “Mbein tsəki ka kiməmsi ma dza i mbein, i gaka mbein.”

⁴¹ Si wi dzaka yakadəin, wi dza nyə i bə kpəŋ, ka kini tsə, asi mi kə i tum təh a wi tsə buku, ka tum binyu i kuku ka tsa Nyə a,

⁴² “Ba wuŋ, wə kabə kəŋ, wə dzə bwili bwam wi ngəkə wəla i mih wə. Ayakalə fə asi wə kəŋki a kəbi si mih kəŋki.” [

⁴³ Si wi tsa yakadəin, chinda wi Nyə shi dza i wi wə, nya wi bəh nga.

⁴⁴ Jisəs ni kə sham yi nya ngəkə nalə. Wi chu tsa na bəh nga ka bəŋŋŋki, kiliekə bə təkə i kuku aka mwa.]*

⁴⁵ Wi tsa kaasi, fiəni dza i bwa bu bə mban wə, yēin num nshein fə bə bəh ka nəkə.

⁴⁶ Wi bikə i bə a, “Mbein nəkə lə nənə a? Mbein dza bəin mbein tsəki ka kiməmsi ma dza i mbein, i gaka mbein.”

Bə kwa Jisəs

(*Matio 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:3-11)*

⁴⁷ Asi wi ni keinŋi wi dzaka, mban wi bəni dza buku a num lə Judas, wə wi ni kə mi i mban wi bwa bə Jisəs bə jwəfi ntso bəfa, a num wi i ninshin. Wi tsə kəmsi i Jisəs wə ka məŋni wi.

⁴⁸ Ayakalə, Jisəs bikə i Judas a, “Wə nənŋki i məŋni mi wə yeli wi kə Wainŋi i chusi a bə kwa a?”

⁴⁹ Bwa bu bə mban bə bə ni kə i wi kpəŋ yēin gia yə yi nənŋki i num, bikə a, “Bah, buku gbəyi bəni bələ a?”

⁵⁰ Mi widəkə i bə kintəən ka gba chwinŋ bwili kintuni ki tseŋ yiləkəli yi mfa wi fwu wi bəti mfa gia.

⁵¹ Jisəs kanyə a, “Kiə mi ki chu məm kə,” ka kəm kintuni ki mi wiwə ki ka fiəni num feŋ.

⁵² Bəni bə bə ni dza i kwa Jisəs ni kə bəti mfa gia bəmbum, bəh kifwu ki bəni bənchi, bəh bə bə ni təkŋiki bəh juŋ yi fəni yi gia, bəh bəni bə bə ni sakaki tumi. Wi bikə i bə a, “Mbein dzəki i kwa mih, ka dzəki num bəh bənywə bəh bibəkə ka mbein dzəki i kwa num ji a?

⁵³ Mih ni kə bəh mbein chəkəsi chəkəsi i juŋ yi fəni yi gia mə, mbein kəbi i kəm mih kəm nə a? Ayakalə, i liə kə jobi wimbəin wə mbein kə i fə gia yēin, a num jobi wi nga bi jisi.”

Bitə məŋni Jisəs

(*Matio 26:57-58, 69-75; Mak 14:53-54, 66-72; Jon 18:12-18, 25-27)*

⁵⁴ Bəni bəwə ka kwa Jisəs tsə bəh wi i kwili wi fwu wi bəti mfa gia wə, Bitə biəli i jum wə i dzəh yi dənŋ.

⁵⁵ Bə tsə kpə gbuku i kintəən ki təkə wə shinum ka jəkəkə. Bitə dza shinum bəh bə.

⁵⁶ Si gbuku wiwə ni bəli, wainŋkpaŋni widəkə wə wi ni nəmki i kwili wiwə wə dza yēin Bitə si wi shinum. Wi tseŋ wi i dzəkəh wə bindzəŋ dzaka a, “Mi wəla si kələ tə bəh mi wiwə.”

⁵⁷ Bitə ka nənŋ dzaka a, “Kpaŋa wəla, mih kiəkə kə mi wəla.”

* 22:44 Biŋwakti bikpu bidəkə i jə yə bə ni yisi nyaka Kiŋwakti ki Nyə yēin kanjaki kə bimbə biələ 43-44.

⁵⁸ Asi jöbi tsə tɬesi, mi widəko chu yein wi, ka dzaka a, “Wə ko mi i mban wibə wə tə.” Ayaka Bitə dzaka a, “Nyuku wələ, mih kəko mi wibə.”

⁵⁹ Asi mbianə wimu tsə, mi widəko ka chu bwan alə a, “Nkən nkən mi wələ si kələ bəh mi wiwo, kəm wi ko mi wi Galili.”

⁶⁰ Bitə chukuli a, “Nyuku wələ, mih kiəki kə gia yə wə dzakaki yaka.” Asi wi nī keinji wi dzaka yaka, kwəko ka tən.

⁶¹ Bah fiəni gwu, dzəkəh yibə Bitə banji, Bitə kwaka ja yə Bah si dzaka i wi a, “Ka kwəko ni tən dain a ni numki num wə nain lo mih i kinjani kitali wə.”

⁶² Bitə nyə feinj buku tsə i binj, ka də nalə.

*Bə surju Jisəs ka chu tweinj
(Matio 26:67-68; Mak 14:65)*

⁶³ Bəni bə bə nī chəniki Jisəs ka yisi i fəki nshən i wi, tweinj wi.

⁶⁴ Bə ban shi bi bəh mbun, tweinj wi dzaka i wi a, “Fuku la ntum wi Nyə wa wə i liə. Kānjsi i buku mi wə wi tweinj wə.”

⁶⁵ Bə löyi wi bəh ja yiduli.

*Bə saka Jisəs
(Matio 26:59-66; Mak 14:55-64; Jən 18:19-24)*

⁶⁶ Si chəko ni wə, bəni bə bə sakaki tumi bəh bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə laniki bənchi bə Nyə, bə junji gwu yibə bə bəchi, ka dzə Jisəs dzə bəh wi i di biə bə si saka bənsaka.

⁶⁷ Si bə tsə bəh wi yaka, bə dzaka i wi a, “A kabə num wə Kimbwili wə Nyə nī kaka wə fuku i buku.” Wi chukuli i bə a, “Mih ka fuku i mbeinj, mbeinj ma ni bum mih.

⁶⁸ Ayaka mih ka bikə gia i mbeinj, mbeinj ma ni chukuli.

⁶⁹ Ayakalə, i yisi i liə, mi wə yeli wi kə Wainji mi ni num i kimbu ki tseinj yiləkəli yi Nyə wə wi kanjaki nga.”

⁷⁰ Bə bəchi ka dzaka a “Akə a wə Wainj Nyə a?” Wi chukuli i bə a, “Yi kə asi mbeinj dzaka”

⁷¹ Ayaka bə ka dzaka a, “Bə chu nainji mi a wi dzə dzaka a nə a? Bə wəko lo ndzaka wə wi buku i dzaka ka wə.”

23

*Bayle bəh Heləd bikə bəmbikə i Jisəs
(Matio 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Jən 18:28-38)*

¹ Si mban wi bəni bə bə nī sakaki bənsaka dzaka yaka, ka dza bə bəchi dzə Jisəs ka tsəki bəh wi i Bayle.

² Si bə tsə buku feinj, ka yisi i jiəki gia i wi fun, dzaka a, “Mi wələ nyaniki bəkəli tumi kibuku, nainjma a bəni ma gəmki kpə wi kinjwakti i Kaysa nkun wi Lum, chu dzaka a wi kə Kimbwili wə Nyə nī kaka, yi chu chusi a wi kə nkun widəko.”

³ Bayle bikə i Jisəs a, “Akə a wə Nkun wi Bəju a?” Jisəs chukuli i wi a, “Yi kə asi wə dzaka.”

⁴ Bayle ka dza dzaka i bəti mfa gia bəmbum bəh mban wi bəni bə bə nī kə feinj a, “Mih ka yeinj dəkə gia yə mi wələ gbo yeinj.”

⁵ Bə bəchi ka bwanji alə, “Mi wələ nyaniki wi lani bəni i bi tumi bi Judea wə bichi, nyini a bə ləkəki bəh kifwu. Wi ni yisi i Galili, i liə wi si num lo fa i tumi kələ wə.”

⁶ Si Bayle wəko yi yaka, ka bikə a, “Mi wələ kə mi wi Galili a?”

⁷ Bə bum, wi ka faanj Jisəs i Nkun Heləd, kəm a nī kə wi wə wi ni sakaki kimbu ki tumi kiwə, wi num tə i Jelusalem i jöbi wiwə wə.

⁸ Bə tsə bəh Jisəs, Nkun Heləd yeinj wi, wəko ndzənji i jöbi wə wi nī yeinj Jisəs, kəm wi nī kə wi wəko lo kəm Jisəs, i jöbi wi dənə wə wi nī kə wi wəkəli i yeinj Jisəs, kwaka a jöbi widəko ngain ni yeinj wi fə gia yi chusi nga bi Nyə.

⁹ Wi dzə jöbi ka bikəyiki gia yiduli i Jisəs, ayakalə wi nəki chu chukuli kə gia yidəko.

¹⁰ Wi nī bika yaka, bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə nī laniki bənchi bə Nyə num feinj, bə buku tsə i ninshinj i keinji gia yiləkəli i jiə i Jisəs funj.

¹¹ Nkun Heləd bəh bəni bu bə jum ka dza yisi i surjuki wi, tum mbun wi kwili i gwu yi wə, ka fiəni chinji wi i Bayle.

¹² A nī kə Bayle bəh Nkun Heləd bainjini. I chəko biwə, bə kwa nsəinj.

*Bayle tainj nsaka asi bəni nī kənji
(Matio 27:15-26; Mak 15:6-15; Jən 18:39-19:16)*

¹³ Si bə chinji Jisəs i jum wə, Bayle junji bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə nī sakaki tumi kiwə, ka bəon junji tə bəni bəchi.

¹⁴ Bə junji dza, wi dzaka i bə a, “Mbeinj si dzə bəh mi wələ fa a wi fəki bəni ləkə bəh kifwu, mih tseinj ləkə i gia yə mbeinj bwamki kəm yi i mbeinj nshinj, mbeinj tsəinj, mih ka yeinj dəkə gia yə wi gbo yeinj, i gia yichi yə mbeinj jiəki i gwu yi wə, wi ka fə dəkə gia yidəko,

¹⁵ num Nkun Heləd ka yeinj dəkə tə yi. Akə gia yə yi nī fə wi fiəni chinji mi wələ i bukmbeinj. Mbeinj yeinj tə a, mi wələ ka fə dəkə gia yidəko yə bə kə i wə wi wəoni.

¹⁶ Ayakadainj, mih ki tweinji wi a tweinji, ma mih bēeka wi, ma wi tsəki.”

¹⁷ [A nī kə i jöbi wiwə wə a num Dzini bi Ntsədan, Bayle kanja i bwili mi wimu i jun yi nsən wə i nyā i bəni.]*

¹⁸ Bəni bəchi ka dza yisi i wiliki feinj a, “Kāasi mi wələ, bwili Balabas i jun yi nsən mə ma wə nyā i buku.”

¹⁹ Balabas wələ nī kə i jun yi nsən mə kəm wi nī kə wi yisi ngəko i kwili wə ka chu wə mi.

* 23:17 Binjwakti bikpu bidəko bwili kimbu kalə17.

²⁰ Bayle wəko yaka chu dzaka i bəni bæchi nalə kəm wi ni nəŋki i bee Jisəs.

²¹ Ayakala, bə ka wiliki a, “Bə bəŋŋ wi i kintasi wə, bə bəŋŋ wi i kintasi wə.”

²² Bayle chu dzaka i bəni i kiŋkani kitali wə a, “Bə bəŋŋ wi kəm nə? Gia yichu yə wi fə ako nə? Mih ka yeiŋ ŋgəkə wə wi fə ka bə wəo wi wəoni. Mih ki tweiŋki wi a tweiŋni, ma mih bee wi.”

²³ Bə ka bəŋŋ a wiliki bəh ŋga a “Bə bəŋŋ wi i kintasi wə.” N'wili wibə gaka Bayle.

²⁴ Ayakadəiŋ, Bayle təiŋ nsaka ka bee wi, a bə fə bəh wi asi bə nəŋki. ²⁵ Wi ka bwili yatəko mi wə i juŋ yi nsəŋ wə, num wə bə ni bikəki, wə wi ni yisi ŋgəkə i kwili wə chu wəo mi. Si wi bwili, ka nya Jisəs i bə si bə nəŋki.

Bə bəŋŋ Jisəs i kintasi wə

(Matio 27:32-34; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Bə ka dzo Jisəs i tsə bəŋŋyi. Si bə ni tsəki, bə baŋsi bəh mi widəko wi kwe dzo i chwa yeli wi num Samən, num mi wi Selin. Bə kwa wi ka jiə kintasi ki Jisəs i kimbəkəli ki wə, wi ka giŋ ka biəli Jisəs.

²⁷ Bəh bə ka tsəki, mbaŋ wi bəni wimbun biəli wi. I bə kintəŋŋ bəkaŋa bədəko ni dəki lə, fa gia.

²⁸ Jisəs dza fiəni gwu dzaka i bə a, “Bəkaŋa bə Jelusalem, kiə mbeŋ ki də kə i mih. Mbeŋ dəki num i gwu yimbeŋ, bəh i bwa bəmbeŋ.

²⁹ Mbeŋ kləki a jəbi bi dzəki lə wə bə bi dzakaki a, ‘Kinsanli kimbun kə ki bəkaŋa bə bə kə kaiŋni maka bə num bwə waiŋ, maka bə num masi waiŋ.’

³⁰ A bi numki i jəbi wiwə wə, bəni bi wamki dzakaki i ŋkwuŋ yimbun yimbun a, ‘Mbeŋ gbəyi i buku wə,’ dzaka i ŋkwuŋ yinchiŋ yinchiŋ a, ‘Mbeŋ bəŋ buku.’

³¹ Bə ni wiliki yakadəiŋ kəm bəni ka fə gia yələ a num i kpeŋ wi keiŋ wi dəli, bə bi ka fə na dəiŋ bəh wə wi kə wi wəm lə.”

³² Si bə ni tsəki bəh Jisəs yakadəiŋ, bə ni kaŋaki lə bəni bə nsəŋ bəfa bə bə ni tsəki i wəo tə.

³³ Bə tsə buku i di biə bə bəŋŋki a Ŋkuŋu Kifwu, ka bəŋŋ Jisəs feiŋ i kintasi wə, ka bəŋŋyi tə bəni bə nsəŋ bəfa i kintasi wə, wimu i tseŋ yi Jisəs yiləkəli wə, widəko i kimbu ki tseŋ yi kimiəkə wə.

³⁴ Jisəs dza dzaka a, “Ba, dālinya chu bi bəni bələ, kəm bə kiəkə kə gia yə bə fəki.”† Bəni bəwə dzo bambuŋ bə Jisəs, ka tum kaan yeiŋ i gaa bambuŋ bəwə i bə kintəŋŋ.

³⁵ Gia yələ yichi nī numki bəh Jisəs yakadəiŋ, num bəni num feiŋ tseŋ. Bəni bə bə nī sakaki kwili wiwə ka dza fibə ka sunuki dzaka a, “Wi nī gamtiki bəni, wi gāmti la gwu yi i liə, wi kabə num Kimbwili wə Nyə nī saŋbwili.”

³⁶ Bəni bə jum bə tə ka nyiksiki wi, nya mbih mingbənini i wi,

³⁷ dzaka a, “Wə kabə num ŋkuŋ wi Bəju, wə gāmti la gwu ya.”

³⁸ Bə nī nyaka kiŋwakti bəŋŋ i fwu wi Jisəs beŋ a, “Wələ kə ŋkuŋ wi Bəju.”

³⁹ Mi wi nsəŋ widəko i bə wə bə nī bəŋŋ i kintasi wə dza ka tseyiki Jisəs, dzaka a, “A məŋ a wə wə Kimbwili wə Nyə nī kaka a? Bwili gwu ya, ma wə bwili tə buku.”

⁴⁰ Widəko wə wəko gia yə wi dzaka, kaŋyi wi, bikə i wi a, “Wə lwaki kə Nyə a? Wə kə i ŋgəkə wə tə asi wi kə.

⁴¹ Yi kpeŋŋniki lə i buku wə i kpi i kwati mbee wi gia yichu yə buku wə fə, ayakalə mi wələ kpiki lə maka wi fə gia yichu yidəko.”

⁴² Mi wi nsəŋ wələ ka dzaka a, “Jisəs, wə bi kwāka mih i jəbi wə wə bi sakaki ntəŋ bia.”

⁴³ Jisəs dzaka i wi a, “Mih fukuki ŋkaŋ i wə a dəiŋ lə buku wə ni numki lə i di bindzəŋni bi Nyə wə.”

Jisəs Kpi

(Matio 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

⁴⁴ A nī kə asi wəŋ ni nəŋki i yaka lumsi, biŋ dza ji tumi kichi ji tsə buku i mbianə witali wə nshifəko,

⁴⁵ kəm wəŋ nī chu baiŋki kə. Mbuŋ wə wi nī təiŋni juŋ yi fəni yi gia i fintəŋ taŋa shi buku i biwa bifa wə. ⁴⁶ Jisəs num i kintasi wə, ka dza wam bəh ŋga a, “Ba wuŋ, mi nyaki kiŋ'waka kəŋŋ i wə kaŋ.” Si wi dzaka yakadəiŋ, ka waka kiŋ'waka ki kigəksini.

⁴⁷ Fwu wi bəni bə jum wə wi nī kə feiŋ, si wi yeiŋ gia yə yi num, nya kiŋkəksi i Nyə dzaka a, “Ŋkəŋ, ŋkəŋ, mi wələ nī kaŋaki kə gbə widəko.”

⁴⁸ Bəni bæchi bə bə nī juŋni feiŋ i yeiŋ gia yə yi numki, si bə yeiŋ yakadəiŋ ka dza fiəni kwe i kwili kibə wə num bə kwumi tseŋ.

⁴⁹ Nsəŋ yi Jisəs yichi, nī dzə fibə num i dzəh yi dəŋŋ ka tseŋki gia yə yi num. Bədəko num bəkaŋa bə bə nī buku i Galili biəli dzə wi.

Bə lə Jisəs

(Matio 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Mi widəko nī kə i jəbi wiwə wə bə bəŋŋ a Yəsef, num wi nī buku i Alimatia i kwili wi Bəju kidəko wə. Wi nī kə mi wi ndzəŋni chu num mi wi chəŋ i Nyə nshin, chu wəkəli jəbi wə Nyə bi dzə sakaki ŋkuŋ bi. Wi nī kə tə mi wi mbaŋ wi bəni bə bə sakaki bənsaka. Ayakala, wi nī ka bum mfih gia yə bə nī sisi i fə bəh Jisəs.

⁵² Wi tsa i Bayle, tsa wi i dzə wini wi Jisəs.

⁵³ Bayle bum, wi ka tsə shishi wini wiwə, ka kii i mbuŋ wə, ka tsə ləsi i jum yə bə nī

† 23:34 Biŋwakti bikpu bədəko nī bwili kiŋka ki 34a.

chum i biana wə, maka bæ num jiə mi yein wə.

⁵⁴ A ni kə Chəkə bi Sisini i buku nya i chəkə bimbam wə, a ni baan a twesi ka mbam wiwə yisi.

⁵⁵ Bəkanja bə bə ni buku i Galili biəli Jisəs, bə biəli Yəsəf i jum wə, i tsə yein si wi jiəki wini wi Jisəs.

⁵⁶ Bə ni dza fein, ka kwε i wa wiwə, tsə keinji bifianji bi tseŋə yindzəŋni biə bə si fə i fianji wini yein. A num chəkə bimbam wə, bə shi mbam si bənchi bəbə ni nəŋki.

24

Jisəs dza i kpi wə

(Mati 28:1-10; Mak 16:1-8; Jən 20:1-10)

¹ Asi chəkə bimbam ni tsə, a num kinchəŋchəŋə i chəkə bi ninsin i shi wə. Bəkanja bə buku dza kinchəŋchəŋə, dzo fianji biə bə ni keinji jiə ka tsə bəh bi i jum bein.

² Jobi wə bə ni tsə buku fein, bə ti num bə biŋsi bwili təh wə bə ni ban dzaka ki jum kiwə yein.

³ Asi bə liə tsə i jum yiwo kintəŋ nəki yein kə wini wi Bah Jisəs.

⁴ Bə chin num fein alə nəki kiə kə gia yə bə kə i fə. Yi num a bənyuku bədəkə bəfa ni dza num kəmsi i bə kpəŋ, num bə ləh bəmbun bə fukuli bə ŋwanyi ala.

⁵ Ndzan kwa bəkanja bəwə na bəh ŋga, bə chunsi kifwu kibə i kuku. Bənyuku bə bikə i bə a, “Akə kəm nə mbein nəŋki mi wiwəm i bəŋkwu kintəŋ a?”

⁶ Wi fa kəkə, wi si dza lə i kpi wə. Mbein yinŋti gia yə wi ni dzaka i mbein jobi wə mbein bə ni kə i Galili.

⁷ Wi ni dzaka a, ‘Mi wə yeli wi kə Wainmi bə kanjaki lə i bi nyā wi i kan yi bəni bəchu wə, ma bə banŋ wi i kintasi wə, i buku i kan yitali wə, wi bi fiəni dza i kpi wə.’ ”

⁸ Bə ka yinŋti gia yə Jisəs ni dzaka i bə.

⁹ Bə dza fiəni i jum yiwo bein, ka tsə fuku gia yiwo yichi i bwa bu bə mban bə jwəfi ntso mu bəh bəni bəchi bə bə ni biəliki wi.

¹⁰ Bəkanja bə bə ni fuku gia yiwo yichi asi yi ni num i bwa bə ntum bə Jisəs a ni kə, Meli Magdalen, Joana bəh Meli nih Jəm bəh bəkanja bədəkə.

¹¹ Bə wəkə ndzaka wiwə aka kiyun ki gia, nəki bum kə yi.

¹² Ayakalə, Bitə ka dza kəmsi, yəkə tsə buku fein i jum bein, ka ŋwun tseŋ ləkə i jum yiwo kintəŋ ka yein shəŋ a bəmbun bə bə ni kii i Jisəs wə. Wi bə fiəni tsə i dzu bəh dzaka ki wəmn, kəm gia yə yi num.

*Bəni bədəkə yein Jisəs i dzəh yi Emayus wə
(Mak 16:12-13)*

¹³ A dza num a i chəkə biwə wə, bəni bəfa bədəkə bə bə ni biəliki Jisəs, bə ni buku i Jelusalem nyə ka bə tsə i kwili widəkə bə bəŋ a, Emayus, dzəh yiwo num aka bəmay nanitan i tsə buku fein.*

¹⁴ Bə ni nyə ka tsəki bə dzakayi a bə bə, kəm gia yichi yə yi ni num.

¹⁵ Si bə ni nyaniki tsəki yakadəin dzakayi, kainyi, Jisəs mwi kəmsi dza i bə wə, bəh bə bə nyaniki tsəki.

¹⁶ Gia yidəkə fə a bə ma kiə mi wiwə.

¹⁷ Jisəs ka dza bikə i bə a, “Akə nə mbein nyaniki, dzakayi kəm yi a?” Si wi bikə yaka, bə num bəh nshein i shi bibə wə.

¹⁸ Mi widəkə i bə kintəŋ yeli wi num Kleəfas, bikə i wi a, “Yakə akə a wə mbəŋ shəŋ mi wi dzəni i Jelusalem, wə wə kiəki kə gia yə yi num i kan yalə wə a?”

¹⁹ Wi bikə i bə a, “Yi nain gia a?” Bə chukuli a, “Gia yə yi ni num bəh Jisəs wi Nasali. Mi wələ ni kə mi wi ntum wi Nyə, gia yə wi ni fəki bəh yə wi ni dzakaki a ni kə yi kainyini. Wi ni kə mi wimbun i Nyə nshin bəh i bəni bəchi wə.

²⁰ Bəti mfe gia bəmbun bəh bəni bə bə sakaki kikwili kibuku ni nya wi a bə wə, bə banŋ wi i kintasi wə.

²¹ Buku ni kanjaki lə kinjwaka i wi a, akə wi wə wi bi tein bəni bə Isləe i kan yi ŋgəkə wə. Ayakalə, a tsə a kan yitali si gia yiwo num.

²² Yidəkə chu num a bəkanja bədəkə i mban wibuku wə, bə si dzaka i buku gia yi dzaka ki wəmn, a bə si tsə i jum bein kinchəŋchəŋə,

²³ bə nəki yein kə wini wi Jisəs wiwə. Bə ka fiəni dza fuku i buku a, bə si yein bəchinda bə Nyə aka ndəmsi, bə fuku i bə a Jisəs kə wiwəm.

²⁴ Bəni bədəkə i mban wibuku wə, si tsə i jum bein, ka yein yi asi bəkanja bə si fuku, ayakalə bə nəki yein kə wini wi Jisəs wiwə.”

²⁵ Jisəs dzaka i bə a, “Oo, biyun biələ, shóm yimbein dəki na bəh ŋga i bum gia yə bəni bə ntum bə Nyə ni dzakaki.

²⁶ Mbein kiəki kə a, Kimbwili wə Nyə ni kaka a wi kanjaki i yein bəŋgəkə bələ, ka wi fiə i mbum bi wə a?”

²⁷ Jisəs ka yisi i fukuki bainjiki i bə gia yichi yə bə ni nyaka i biŋwakti bi Nyə wə bichi kəm wi, bəh i yisi i Muses wə, i tsə buku tə i biə bəni bə ntum bə Nyə ni nyaka.

²⁸ Asi bə ni dza kəmsi i kwili wə bə ni tsəki fein, Jisəs ka fə aka wi tsəki danjiki lə.

²⁹ Bə buku tsə, ka tsəki wi nalə a, “Bukumbein tsə nə, kəm jobi kə wi tsə nalə, biŋ chu num bi yisi i jiki.” Ayakadəin, wi bum i tsə na bəh bə.

³⁰ Bə tsə, i jobi wə bə ni num i dzi, wi dzo chəkə yi bled, ka nya kiyəŋni i Nyə, gbeyi gaa i bə.

* 24:13 May wimu ni kə bəntəm nchuku bəh gi nanitan (1, 700).

³¹ Akisakə dzəkəh yibə bainj, bə ka yeinj kiə wi. Ayakala, wi fiani laka i bə nshinj.

³² Bə baanj ka dzakayiki a bə bə a, “Ntə shəm yibuku wə si shiliki alə i jəbi wə wi si dzakaki i buku wə i dzəh, fuku bainji gia i Kinwakti ki Nyə wə i buku wə a?”

³³ Bə dza akisakə a i jəbi wiwə i fijəbi fiani chu i Jəlusalem. Si bə tsə ka yeinj bwa bə mbanj bə Jisəs bə jwəfi ntə mu num bə junjni gwu yibə di bimū bəh bəni bədəkə bə bə nī kə bə biəli bə.

³⁴ Bə dzaka a, “Nkənj, Bah wibukumbeinj si dza i kpi wə. Wi si tumbuku i Samən nshinj.”

³⁵ Bə ka fuku tə i bə gia yə yi si num bəh bə i dzəh, chu fuku bainji asi bə si yeinj kiə wi i jəbi wə wi si gbeki bləd.

Jisəs tumbuku i kintənj ki bwa bu bə mbanj wə

(Matio 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23)

³⁶ Asi bə nī keinjki bə dzaka yakadəinj, Jisəs wi mwi ka chinj tumbuku i bə kintənj ka bəni i bə a, “Ma kimboinjni num bəh mbeinj.”

³⁷ Ndzanj kwa bə, bə bə lwa, ka bə kwaka a yudəkə bə yeinj num nkwsa.

³⁸ Wi bikə i bə a, “Mbeinj lwaki nə? Akə kəm nə wə mbeinj məniki mih a?”

³⁹ Mbeinj tsəinj kanj yinj bəh gvu yinj ka mbeinj kīə a, akə na mih. Mbeinj mōmyi gwu yinj mbeinj ka ni kīə, kəm nkwsa si kanja kə nyam yi gwu bəh bikunjə asi mbeinj yeinjki mih kanja.”

⁴⁰ Asi wi dzaka yakadəinj, ka chusi kanj yi bəh gvu yi i bə.

⁴¹ Bə tsəinj Jisəs, kinsanjli wə bə, bə ka chinj num alə. Yi gaka bə i bum a, akə wi. Wi dza bikə i bə a, “Mbeinj kanjki lə fiənj fidzini fa a?”

⁴² Bə dzo kinjka ki bwəkə yi wanjni, nya i wi.

⁴³ Wi dzo dzi i bə nshinj.

⁴⁴ Wi ka dzaka i bə a, “Gia yələ mbeinj yeinj dainj, akə gia yə mih nī dzakaki i mbeinj kəm yi mih keinj bəmbəinj. Mih nī dzaka a, gia yichi yə bə nī nyaka kəm mih i kinwakti ki Muses wə, bə i binjwakti bi bəni bə ntum bə Nyə wə, bəh i kinwakti Kinyaksi wə, kanjki i dzə kpəinj.”

⁴⁵ Wi ka weli mfi bibə, bə kiə gia yə yi kə i Kinwakti ki Nyə wə.

⁴⁶ Wi ka dzaka i bə a, “Bə ni nyaka a Kimbwili wə Nyə nī kaka kanjki lə i yēinj bəngəkə i kpī, i kanj yitali wə, wi bi fiani dzā i kpi wə.

⁴⁷ Yi kə tə a, bə bi yīsi i kintənj ki Jəlusalem i fūkuki i bitumi bichi kəm yeli wi a bəni bəchi kwūni shəm yibə ka Nyə bi dālinya chu bibə.

⁴⁸ Akə mbeinj bələ mbeinj kanjki i ni fūkuki asi mbeinj nī yeinj yi.

⁴⁹ Mbeinj wəkoli, mih ni chinji lə kinya kə Ba wunj nī kaka i mbeinj. Ayakadəinj, mbeinj bāanj a fa i kwili kintənj mbeinj wəkoliki, i tsə

būku i jəbi wə nga biə bi nyə beinj bi shi dzə i mbeinj wə.”

*Jisəs nyə yaka i beinj
(Mak 16:19)*

⁵⁰ Wi dzo bə buku i kwili kintənj, ka tsə bəh bə i dzəh yi dənj i kəmsi i kwili wi Bətani wə, wi gənsi kanj yi i beinj, jiə kimboinjsi i bə wə.

⁵¹ Asi wi nī keinjki wi jiə kimboinjsi i bə wə yaka, wi dza bee bə ka bə yaka tsə i beinj, ka yaka laka i dzəkəh yibə wə.

⁵² Bə nya kinjəkəsi kimbūm i wi, ka dza fiani tsə i Jəlusalem bəh kinsanjli i shəm yibə wə.

⁵³ Bə tsə ka shiki a junj yi fəni yi gia wə, kəkəsi Nyə jəbi wichi.

Ntum wi ndzəɲni wə wi kə kəm Jisəs si Jøn ni nyaka Gia yə yi kə i Kinwakti ki Jøn kələ mə

Ntum wi ndzəɲni wələ Jøn ni nyaka kə i chusi a Jisəs kə Ja yi Nyə yə yi ni kə i kin'yisi wə, yi kanja kə kingəksi, a num yi yə yi ni fiəni chu mi wiwəm. Kinwakti kələ mwi dzakaki a ntum wi ndzəɲni wələ kə num bə ni nyaka ka bəni bə bə faki ki bi bəm a Jisəs kə Kimbwili wə Nyə ni kaka, a num wi waiɲ Nyə, a bə ka jlə shəm i wi wə, ma bə ni kwati nənɪ kə ki bi tsə ka kə (20:31).

Gia yə Jøn nyaka i kinwakti kələ mə fiəni nyaka chukuli kə kəm kinya kə ki kə nənɪ kə ki bi tsə kaa kə, yi num kəm Klistus. Kinya kələ kə mbum bi Nyə biə bi yisi i liə, bi num i bəni bə bə kə bə bum a Jisəs kə dzəh yi Nyə, wi num ɲkəɲ, wi num nənɪ. Dzəh yidəko yə Jøn ni nyaka kinwakti kələ yəɲɲ lansi kə chi chi kə i chusiki si Jisəs ni dzəki gia yə bəni kiəki i nənɪ kələ mə i lani si gia yi kin'waka kə.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinwakti kələ mə

- 1:1-18 Kin'yisi kəm Ja yə yi ni fiəni chu mi wiwəm
- 1:19-51 Kəm Jøn Julibəko bəh bwa bə mban bə Jisəs bə ninshɪɲ
- 2:1-12:50 Kəm si Jisəs ni nyaniki fəki nəm wi
- 13:1-19:42 Kəm kan yi Jisəs yi kingəksi i Jəlusalem bəh i kəmsiki feɲ
- 20:1-31 Kəm si Bah Jisəs ni dza i kpi mə, chusi gwu i bəni bu
- 21:1-25 Kingəksi: Jisəs chusi gwu i bwa bu bə mban i Galili

Ja fiəni chu mi wiwəm

¹ I kin'yisi wə a ni kə num Ja si num lə. Ja yiwə ni kə bəh Nyə, Ja yiwə num Nyə.

² Wi ni kə wi si num lə i kin'yisi wə bəh Nyə.

³ Nyə ni maa biəɲ bichi tsə i kan yi wə. Fieɲ fidəko kəkə na fimu fiə Nyə ni maa wi kəbi.

⁴ I wi mə kə nənɪ, ayaka nənɪ kələ num bairni i bəni wə.

⁵ Bairni biwə bairni i jisi wə, ayaka jisi biwə kəbi i nyumsi bi.*

⁶ Mi widəko ni kələ wə Nyə ni faan, yeli wi num Jøn.

⁷ Wi ni dzə i dzaka kəm bairni, bəh i been nsaka wi bairni biwə, ka wi fə bəni bəchi bi jlə shəm i bairni biwə wə.

⁸ Jøn mwi ni kəkə bairni biwə. Wi ni dzə a been nsaka i bairni biwə.

⁹ Bairni bi ɲkəɲ biwə biə bi chusiki bairni i bəni bəchi ni dzəki lə i mbi wələ mə.

¹⁰ Wi ni kələ i mbi wələ mə, mbi wələ num Nyə ni maa tsə i kan yi wə, ayakalə bəni bə bə kə bə mbi wələ nəki kə kə wi.

¹¹ Wi ni dzə i mbu, ayaka bə nəki dzə kə wi.

¹² Ayakalə, bəni bəchi bə bə ni dzə wi, jlə shəm i yeli wi wə, wi nya ɲga i bə a bə nūmki bwa bə Nyə.

¹³ Ayaka bwa bə Nyə bələ kəkə bə bə bwa biəli mwa mi chwəɲkijun, nabə i kinəɲ ki mi wə, nabə mbwə wi mi wiwəm. Bə bwa bə biəli a num mbwə wə akə wi Nyə.

¹⁴ Ja yiwə ni fiəni chu mi wiwəm ka nəki i buku kintəɲ, num wi jikə bəh kinəɲ ki Nyə bəh ɲkəɲ. Ayaka buku yəɲɲ kinəknɪ ki. Kinəknɪ kiwə num ki Waiɲ wi shəɲ wə wi nyə i Ba wi wə.

¹⁵ Jøn ni num mbeen nsaka kəm wi, ka wili ki dzaka a, "Wələ kə mi wə mih ni dzakaki kəm wi, dzaka a, 'Mi wə wi dzəki i mih jum kəkni ki tsə mih, kəm wi ni kələ na ka mih numki.'"

¹⁶ Si wi kə wi jikə bəh kinəɲ ki Nyə, wi ka nyaki bukmbeɲ bəchi bəh kinəɲ i kinəɲ beɲ.

¹⁷ Bukumbeɲ kiə a Nyə ni nya bənchi tsə i kan yi Muses wə. Ayakalə, mbum bi Nyə bəh ɲkəɲ dza ka tsəki i kan yi Jisəs Klistus wə.

¹⁸ Mi widəko kəkə wə wi num yəɲɲ Nyə. Akə a Waiɲ wi wimu wə shəɲ wə wi num kəmsi i Ba wi kpəɲ wə wi fə bukmbeɲ kiə wi.

Mi wə Jøn Njulibəko ni kə wi

(Matio 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18)

¹⁹ Yələ kə gia yə Jøn ni dzaka i jobi wə kifwu ki Bəju i Jəlusalem ni faan bətiɲ mfə gia bəh bəni bə Lewi a bə tsə bīkə i Jøn a, akə wi ndə a.

²⁰ Jøn ni ka nəɲma dəkə i chukuli kimbikə kibə. Wi ni dzaka bəh dzaka ki a, "Mih kəkə Kimbwili wə Nyə ni kaka."

²¹ Bə bikə i wi a, "Wə kə la ndə? Akə wə Elaja ma?" Wi chukuli i bə a, "Mih kəkə Elaja." Bə ka chu bikə i wi a, "Akə wə wə Mi wi Ntum wi Nyə wə ma?" † Wi nəɲma.

²² Bə ka chu bikə i wi a, "Wə kə la ndə? Wə dzaka la a nə kəm bə gwu ya? Fūku ka buku kwati gia yə buku kə fiəni tsə chukuli i bəni bə bə si faan buku."

²³ Jøn ka chukuli i bə si Isaya mi wi ntum wi Nyə ni dzakaki a,

"Akə mih ja yə yi wiliki i chwa a, 'Bə lūmsi dzəh yi Bah a yi nūm chəɲ.'"

²⁴ Bəni bələ kə num a ni faan Bəfalasi bə.

²⁵ Bə ka bikə i Jøn a, "Wə kabə num kə Kimbwili wə Nyə ni kaka, wə num kə Elaja,

* 1:5 Na yaka, jisi biwə kəbi i kə wi. † 1:21 Bəju bəduli ni wəkoli mi wi ntum wi Nyə wə Elaja a wi fiəni dzə kəɲsi dzəh yi Kimbwili wə Nyə ni kaka, (Mala. 4:5), bədəko wəkoli mi wi ntum wi Nyə aka Muses (Dit. 18:15).

nabə Mi wi Ntum wi Nyɔ wə, wə ka bə juliki bəni i bəko kəm nə la?"

²⁶ Jɔn ka chukuli i bə a, "Mih kə mfin a juliki bəni i bəko ma, ayakalə mi widəko kələ i mbein kintəɲ wə mbein kiəki kə wi.

²⁷ Wi kə wə wi dzəki i mih jum, na mih kpɛɲni kə i shwali dzu yi yigvu."

²⁸ Gia yələ yichi nɛ dzə di a num i Bətani i kiwun ki Bəko yi Jɔdan wə i di biə Jɔn nɛ juliki bəni i bəko.

Jɔn chusi Wain Jaka ki Nyɔ i bəni

²⁹ Si chəkɔ nɛ buku wə, Jɔn yein si Jisəs dzəki, wi ka dzaka a, "Mbein tsɛin, wələ kə Wain Jaka wi Nyɔ wə wi dzəki bwiliki chu bi mbi wələ!

³⁰ Wələ kə wi wə mih nɛ dzakaki kəm wi a, 'Mi widəko dzəki i mih jum kəkni tsə mih, kəm wi nɛ kələ na ka mih numki.'

³¹ Mih mwi nɛ kiəki kə wi. Ayakalə, mih nɛ dzə ka juliki bəni i bəko ka bəni bə Isləe klə wi."

³² Jɔn nɛ kə wi dzaka a ngain kə mbein nsaka wiwə, ka dzaka a, "Mih nɛ yein Kin'waka ki shi dzə bein ka kimbuni, dzə num i wi wə.

³³ Mih mwi nɛ kiəki kə wi. Ayakalə, mi wə wi nɛ faan mih a mih dzə jɛliki bəni i bəko a nɛ kə wi dzaka i mih a, 'Mi wə wə nɛ yein Kin'waka shi dzə i bein ka num i wi wə, akə wi wə wi nɛ juliki bəni num i Kin'waka ki Baiɲni wə.'

³⁴ Yələ kə gia yə mih nɛ yein, ka numki mbein nsaka wiwə a mi wələ kə Wain Nyɔ."

Bəni bə bə nɛ yisi num bwa bə Jisəs bə mban

³⁵ Chəkɔ buku wə, Jɔn ka chu numki i fein i di biə wi nɛ kə bəh bwa bu bə mban bəfa.

³⁶ Wi dza yein si Jisəs nyaniki tsəki, ka dzaka a, "Mbein tsɛin, wələ kə Wain Jaka wi Nyɔ."

³⁷ Bwa bu bə mban bə bəfa bə wəko si wi dzaka yakadain, dza ka biəliki Jisəs.

³⁸ Jisəs fiəni gwu yein si bə biəliki, ka bikə i bə a, "Mbein nənki nə?" Bə chukuli i wi a, "Labay, wə nəki fain?" (Yeli wələ a Labay kə a, "Mi wi Lanini wi Mbun").

³⁹ Jisəs chukuli i bə a, "Mbein dzə yɛin." Bə tsə ka yein di biə wi nɛ nəki. Bəh bə shi fein fuu dzə jum. Jəbi wə bə nɛ biəliki wi a nɛ kə ka mbiəɲə mina i fiəbi.

⁴⁰ Mi wimu widəko i bəni bəfa bə kintəɲ bə nɛ wəko si Jɔn dzaka ka biəli Jisəs, a nɛ kə num Andulu wə wainɲih Samon Bitə.

⁴¹ Andulu wiwə nyə akisəka tsə nən wainɲih wi Samon, fuku i wi a, "Buku si yein Kimbwili wə Nyɔ nɛ kaka" (a num a Klistus).

⁴² Ayakadain, wi ka dzo dzə bəh Samon i Jisəs. Jisəs tsɛin wi ləə, ka dzaka a, "Wə kə Samon wain Jɔn. Bə nɛ bəɲki wə a Sefas." (Yeli wələ a Sefas kə a Bitə).‡

Jisəs bəɲ Filib bəh Nataniel

⁴³ Chəkɔ buku wə, Jisəs yein a ngain si kələ i tsə i kimbu ki Galili wə. Wi tsə ka yein Filib, dzaka i wi a, "Wə biəli mih."

⁴⁴ Filib wələ nɛ kə mi i kwili wi Besayda wə. Kwili wələ nɛ kə wi Andulu bəh Bitə.

⁴⁵ Filib tsə nən Nataniel dzaka i wi a, "Buku yein lə mi wə Muses nɛ nyaka i Kinwakti ki Bənchi wə kəm wi, bəh wə bəni bə ntum bə Nyɔ nɛ nyaka tə kəm wi. Mi wələ kə num Jisəs wi Nasali wain Yəsɛf."

⁴⁶ Nataniel chukuli i wi a, "Gia yindzəɲni yidəko kələ i buku dzə i Nasali a?" Filib dzaka i wi a, "Dzə yɛin."

⁴⁷ Jisəs dza yein si Nataniel dzəki i wi wə, wi ka dzaka i wi kəm wi, "Mbein tsɛin, mi wələ kə na mi wi Isləe wi nən. Nən kintəka kidəko kəkə i wi wə."

⁴⁸ Nataniel bikə i Jisəs a, "Wə nyani dain ka wə kiə mih?" Jisəs chukuli i wi a, "Na ka Filib tsɛin ki i dzə bəɲ wə, asi kə num mih si yein lə wə i chwəɲ ki kpɛɲ wi fig wə."§

⁴⁹ Nataniel chukuli i wi a, "Labay, wə kə Wain Nyɔ! Wə num Nkun wi Isləe!"

⁵⁰ Jisəs dzaka i wi a, "Wə bum mih i liə kəm mih dzaka i wə a mih si yein wə i chwəɲ ki kpɛɲ wə a? Wə bi yein ki lə gia yimbun yi tsə yələ."

⁵¹ Jisəs chu dzaka i wi a, "Mih fukuki nən i mbein a, mbein bi yein lə si bəli weli gwu, bəchinda bə Nyɔ yaka chu shi, i mi wə yeli wi kə Wain mi wə."

2

Jisəs kwuni mwi i mbih

¹ A dzə num i kan yitali wə, bə ka fəki bini bi ndzə wi min'kanja wimfian, a nɛ kə i kwili wi Kana wə i kimbu ki Galili wə, ayaka nih Jisəs num fein.

² Bə nɛ kə bə laka tə Jisəs bəh bwa bu bə mban i bini biwə wə.

³ Mbih dza kaa, nih Jisəs ka dzaka i wi fein a, "Bə chu kanjaki kə mbih."

⁴ Jisəs chukuli i wi a, "Min'kanja, yələ kanjaki i fə nə bəh mih a? Jəbi wun ka kpən daka."

⁵ Nih wi ka dzaka i bəni bə gaani a, "Gia yichi yə wi nɛ dzaka a mbein fə, mbein fə."

⁶ A nɛ kə bikəɲə bisə num fein num bə kein si bəh təh. Kanja yələ nɛ kə yə Bəju nɛ jəki mwi yein a bə wəkəki gwu yibə yein yi bain i Nyɔ nshin. Kpən wimu nɛ dzəki lə mwi ka balita mban'nanitan ntsə bəte (75) i tsə buku balita gbi jwəfi ntsə bəte (115). ⁷ Jisəs ka dza dzaka i bəni bə gaani bəwə a, "Mbein təkə jiksi mwi i kanja yələ mə." Bə ka jia mwi i kanja yiwə mə yi jikə.

‡ 1:42 Yi num a Tə. § 1:48 Kpɛɲ wi "fig" wələ i tumi ki Isləe wə kə bə dzo mintam miwə.

⁸ Wi ka dzaka i bə a, “I liə mbeinj tōkəli midəkə mbeinj tsə nyā i fwu wi bəni bə gaani.” Bə ka təkəli tsə nya.

⁹ Fwu wi bəni bə gaani wə ka dzo məm mwi miwə, wəkə num mō fiəni lə i mbih. Wi bə mən a mələ mbih nyā fainj na. (Ayakala, bəni bə gaani bə bə nī təkə mwi miwə nī kiəki lə di biə mō buku). Ayaka fwu wi bəni bə gaani ka bəonj nyum minjanja wimfianj wiwə,
¹⁰ bikə i wi a, “Bəni si yisi gaa fibə num mbih mi ndzənjni i bini wə, i jəbi wə bəni mu fwuli, bə ka gaa mə mō ndzənjki kə. Wə ka yinjni jiə mbih mə mō ndzənjki ka dzəkə bəh mō num i liə a?”

¹¹ Kələ nī kə kinchəsi ki ninshinj kə Jisəs nī fə yi chusi kinjəkəni ki. Wi nī fə yi num i kwili wi Kana wə i kimbu ki Galili wə. Si wi fə yakadəinj yi chusi kinjəkəni ki, bwa bu bə mbanj ka jiə shəm yibə i wi wə.

¹² Si yəmaka nī tsə, Jisəs ka nyə shi tsə i Kafanaum bəh nih wi bəh bwa bə nih wi bə nyuku bəh bwa bu bə mbanj, bəh bə nō dzo feinj i kanj yidəkə wə.

Jisəs kənj bwili bəni bə shi i junj yi fəni yi gia yi Nyə mə

(Matō 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Chəkə bi Dzini bi Bəju bə nī bəonjki a Ntsədanj nī kəmsiki dzəkə, Jisəs nya yaka tsə i Jelusalem.

¹⁴ Si wi nī tsə buku i junj yi fəni yi gia wə, yeinj bəni bə taɲni bəna' bəh shwānj bəh bimbūni bəh bəni bə bə nī kwuniki kpə num bə numyi i kuku feinj.

¹⁵ Wi dzo bəkəwu ka keinjsi figbanja yeinj, kənj bwili bə bəchi tasi bəh shwānj bəh bəna' bəwə i junj yi fəni yi gia wə. Wi chu shuku təkə kpə wi bəni bə bə nī kwuniki, chini shi bibanj bibə,

¹⁶ dzaka i bəni bə bə nī taɲniki bimbūni a, “Mbeinj dzə bŭku bəh bieinj biələ fa. Kiə mbeinj ki dzə kə junj yi Bah wunj i fiəni i junj yi shi wə.”

¹⁷ Si wi dzaka yakadəinj, bwa bu bə mbanj ka kwaka gia yə bə nyaka i Kinjwakti ki Nyə wə a, “Kinjənj kimbūm kə mih kanjaki i wə dzu ki kələ i wə mih num wəoni.”

¹⁸ Kifwu ki Bəju ka bikə i wi a, “Gia yə yi chusiki kinjəkəni ka, yə wə kə i fə i chusi i buku a bə nya nga i wə i fə yələ akə na nə?”

¹⁹ Jisəs chukuli i bə a, “Mbeinj shākəyi junj yi fəni yi gia yələ, ma mih nī dzo kanj yitali mih fiəni dzasi yaksi yi i beinj.”

²⁰ Bəju bəwə ka dzaka i wi a, “Yi nī dzo jiə mbanjnyani ntsə bəsə i maa junj yi fəni yi gia yələ, wə bə dzaka mfia a wə kələ i dzo a kanj yitali i fiəni dzasi yaksi yi a?”

²¹ Ayakala, junj yi fəni yi gia yələ Jisəs nī dzakaki, a nī kə num gwu yi.

²² Ayakadəinj, jəbi wə wi nī dza i kpi wə, bwa bu bə mbanj ka kwaka a fa kə gia yə wi

nī dzaka. Bə ka bum gia yə yi kə i Kinjwakti ki Nyə wə, chu bum ndzaka wə Jisəs nī dzakaki.

²³ Jəbi wə Jisəs nī kə i Jelusalem i Dzini bi Ntsədanj biə wə, bəni bəduli nī jiə shəm yibə i yeli wi wə kəm bə binchəsi biə wi nī fəki ki chusi kinjəkəni ki.

²⁴ Ayakala, Jisəs nī ka jiə dəkə mfi bi i bə, kəm wi nī kiəki lə bəni bəchi si bə kə.

²⁵ Wi nī nənki kə i wəkə gia yidəkə yə mi wiwəm widəkə fukuki i wi kəm mi, kəm wi nī kiəki lə fiənj fiə fikə i mi wiwəm shəm.

3

Jisəs dzaka i Nikədəmus kəm mbwə wimfianj

¹ Mi wi mbanj wi Bəfalasi widəkə nī kə bə bəonj a Nikədəmus, wi num mi i mbanj wi kifwu ki tumi ki Bəju wə.

² Mi wələ nī dza dzo i Jisəs nchəkə, ka dzaka i wi a, “Labay, buku kiəki lə a wə kə mi wi lanini wə wi nyə i Nyə, kəm mi widəkə kəkə wə wi kə i fə kinchəsi ki gia yələ wə fəki lə, yi chusi kinjəkəni ki Nyə, Nyə kəbi bəh wi.”

³ Jisəs chukuli i wi a, “Mih fukuki njənj i wə a, a kəbi a bə bwo lə mi, i mbwə wimfianj wə, wəmaka mi kəkə bi yeinj njənj bi Nyə.”

⁴ Nikədəmus bikə i Jisəs a, “Yi kə i num na dəinj, i chu bwo mi num wi ta lə a? Wi kələ i chu fiəni liə i nih wi shəm ka wi chu fiəni bwo wi a?”

⁵ Jisəs chukuli i wi a, “Mih fukuki njənj i wə a, a kəbi a bə bwo lə mi i mwi mə bəh i Kinj'waka wə, wi kəkə i bi liə i njənj bi Nyə wə.

⁶ Mi wiwəm bwəkə mi wiwəm, kinj'waka bwo Kinj'waka.

⁷ Kiə dzaka ma wəmkə wə, a mih dzakaki i wə a bə kanjaki i bwə mbeinj bəchi i mbwə wimfianj wə.

⁸ Fiəkə si tsə asi yi kənjki, wə wəkə si yi tsəki, ayakalə wə kəbi i fuku a yi nyə fainj na, yi tsə sə fainj na. Yi kə a linj i mi wichi wə wi kə num bə bwo wi i Kinj'waka wə.”

⁹ Nikədəmus ka təkəki a, “Yələ kə i nyani dəinj a?”

¹⁰ Jisəs chukuli i wi a, “Wə kə mi wi lanini wi bəni bə Islə, wə kiə kə yələ a?”

¹¹ Mih fukuki njənj i wə a, buku dzakaki gia num yə buku kiəki, beej nsaka wi gia, a num yə buku kə buku yeinj, ayakalə mbeinj bum kə gia yə buku dzakaki.

¹² Mih kabə fuku gia i mbeinj a num yi fa kuku mbeinj bum kə, mbeinj bi nyani na dəinj i bum yə mih dzakaki a num yi tumi ki beinj wə a?

¹³ Mi widəkə mən wə wi num yaka i beinj. Ako shənj a wi wə wi nī nyə dza feinj ka shi dza fa kuku, mi wələ kə mi wə yeli wi kə Wainjmi.

¹⁴ Asi Muses nī shənsi junj yə bə nī keinjsi bəh chwaka i kpeinj beinj i chwa, yi kə a linj asi bə kanjaki i nī shənsi mi wə yeli wi kə Wainjmi,

¹⁵ ka na ndə wə wi kɔ wi jiə shəm i wi wə, wi ni kwati nɔni kə ki bi tsə kaa kə.”

¹⁶ Nyɔ nɪ kɔŋ mbi wələ nalə, ka faan Wain wi wimu shəŋ, a na ndə wə wi jiə shəm i wi bi laka kə, wi bi kwatiki num nɔni kə ki bi tsə kaa kə.

¹⁷ Nyɔ nɪ ka faan dəkə Wain wi i mbi wələ wə a wi dzə saka bəni a bɔ gbɔ nsaka. Wi nɪ faan a wi dzə bwili bɔ num bwilini.

¹⁸ A na ndə wə wi kɔ wi jiə shəm i wi wə, bi gbɔ kə nsaka. Ayakalə, mi wə wi ka jiə dəkə shəm i wi wə, wəmakə gbɔ lə nsaka, kɔm wi ka jiə dəkə shəm i yeli wi Wain Nyɔ wə akɔ a wi shəŋ.

¹⁹ Yələ kɔ dzəh yə bə bi tɛŋki nsaka wiwɔ yeiŋ, kɔm baiŋni kɔ bi dzə i mbi wə, bəni yinŋi kɔŋ fibɔ num lɔ jisi tsə baiŋni. Bɔ kɔŋki yakadaiŋ kɔm kimfə kibɔ kɔ kichu.

²⁰ Na ndə wə kimfə ki kɔ kichu wi si baiŋŋ lə baiŋni, wi kəkə i buku dzə i di biə baiŋni kɔ ka kimfə ki ma ni chusi.

²¹ Ayakalə, na ndə wə wi fəki gia yi chəŋ wi si dzə num i baiŋni wə, ka kimfə ki ni chusiki a, akɔ ki mi wə wi kɔ bəh Nyɔ.

Jɔn dzaka a Jisəs tsəki lə ŋgain

²² Si yəmakə nɪ tsə, Jisəs bəh bwa bu bə mban nyə tsə i kimbu kidəko wə i Judea. Bəh bɔ tsə ka num feiŋ, wi ka juliki bəni i bəko.

²³ Jɔn tɛ nɪ juliki bəni i bəko i kwili wi ɛnɔn wə i kɔmsi i Salim kɔm mwi nɪ kɔ feiŋ nalə. Bəni ka dzəki wi juli bɔ i bəko.

²⁴ Yələ gia nɪ num maka bə fah Jɔn i juŋ yi nsəŋ wə.

²⁵ Bwa bə Jɔn bə mban bədəko bəh mi wi Ju widəko nɪ dza yisi kingukuli kɔm bə gwu yi wəkɔni i baiŋki i Nyɔ nshin.

²⁶ Bwa bə mban bə Jɔn nyə tsə yeiŋ Jɔn, dzaka i wi a, “Labay, mi wə mbeiŋ wi nɪ kɔ i waka wi Jɔdan wəyaka wə wɔ lansi dzaka kɔm wi yaka, bə wi yaka wi juliki bəni i bəko, bəni bəchi tsə num i wi.”

²⁷ Jɔn chukuli i bə a, “Mi kəkə i num fiɛŋ fidəko maka a fə Nyɔ a wi num fi.

²⁸ Mbeiŋ mwi kɔlɛ i been nsaka wuŋ a mih nɪ dzaka a, mih kəkə Kimbwili wə Nyɔ nɪ kaka. Ayakalə, bə nɪ faan mih a mih tsə i wi nshin.

²⁹ Nyum minŋpaŋa wimfiɛŋ kɔ mi wə wi kanŋaki minŋpaŋa wiwɔ. Nseiŋ nɪ nyum minŋpaŋa wiwɔ wə wi num bein kɔmsi i wi wə wəkɔ ja yi, si num bə kinsanŋi na bəh ŋga si wi wəkɔ ja yi. Yi kɔ a lin si mih kɔ i liə num mih jikə bəh kinsanŋi.

³⁰ Wi kanŋaki i kəki tsəki a ninshin, mih dzə i jum wə.

³¹ Mi wə wi nyə bein wi tsəki lə bəni bəchi. Mi wi kuku kɔ mi wi kuku, gia yichi yə wi dzakaki akɔ yi fa kuku. Mi wə wi nyə i tumi ki bein wə tsəki lə bəni bəchi,

³² wi beenki nsaka wi gia a num yə wi kɔ wi yeiŋ ka chu wəkɔ. Ayakalə, mi widəko kəkə wə wi bumki gia yə wi dzakaki.

³³ Mi wə wi bumki gia yə wi dzakaki, akɔ wi wə wi chusi a ŋgain tɔbi gia wiwɔ a Nyɔ dzakaki ŋkɔŋ.

³⁴ Mi wə Nyɔ faan si dzaka shəŋ a ja yi Nyɔ, kɔm Nyɔ nya Kin'waka ki i wi kimfəkəli kɔbi.

³⁵ Tii Wain kɔŋ Wain, ka nya bieŋ bichi i wi kanŋ.

³⁶ Na ndə wə wi kɔ wi jiə shəm i Wain wələ wi kwati lə nɔni kə ki bi tsə kaa kə. Mi wə wi wəkəki kə i wi bi kwati kə nɔni. Wəmakə mi kɔ num shəm yi Nyɔ bəko lə bəh wi.”

4

Jisəs bəh minŋpaŋa wi Samalia widəko banŋi i dzəŋə yi mwi wə

¹ Jisəs ka kiə a, Bəfalasi wəkɔ lə a ŋgain nɔmki lə, mban wi bəni dzə ŋgain juli bɔ i bəko tsə Jɔn.

² Ayakalə, a nɪ mɔŋ dəkə Jisəs si wi nɪ juliki mbeiŋ i bəko, a nɪ juliki num bwa bu bə mban shəŋ.

³ Jɔbi wə wi nɪ kiə yakadaiŋ, ka nyə i kimbu ki tumi ki Judea wə, ka fiəni tsəki i ki Galili wə.

⁴ Wi nɪ kanŋaki i tsə dzəh i kimbu ki Samalia wə.

⁵ Wi tsə buku i kwili wi Samalia widəko wə bə bɔɔŋ a Sika, wi num kɔmsi i khə wə Yakɔb nɪ nya i wain wi Yəsəf.

⁶ Dzəŋə yi mwi yə Yakɔb nɪ chum num feiŋ. Si Jisəs nɪ kɔ wi nyani lə nalə ka bəh, wi ka num kɔmsi i dzəŋə yi mwi yiwɔ wə. Jɔbi num wi si num ka mbieŋə jwɔfi ntsə bəfa nshifəkɔ.

⁷ Minŋpaŋa widəko i feiŋ Samalia dza dzə i təkɔ mwi feiŋ, Jisəs dzaka i wi a, “Nyə mih bəh mwi mih mu.”

⁸ A nɪ kɔ num bwa bə mban bə Jisəs tsə i kwili kintəŋ i tan bieŋ bidzini.

⁹ Minŋpaŋa wiwɔ bikə i Jisəs a, “Wɔ kɔ mi wi Ju, mih num mi wi Samalia, wə nyani dɛiŋ na ka wə nywaki mwi i mih a?” Minŋpaŋa wiwɔ nɪ dzakaki yakadaiŋ, kɔm Bəju nɪ nyensiki lə bəni bə Samalia.

¹⁰ Jisəs chukuli i wi a, “Wɔ kabə kiə kinya kə ki kɔ ki Nyɔ, bəh ŋkaiŋni mi wə wi dzakaki i wɔ a wɔ nyə ŋgain bəh mwi, ma wɔ tsa wi, a wi nyə wɔ bəh mwi mə mɔ nyaki nɔni jɔbi wichi.”

¹¹ Minŋpaŋa wiwɔ fiəni bikə i Jisəs a, “Bah wuŋ, wɔ kanŋaki kə fiɛŋ fidəko ka wɔ təkɔli mwi yeiŋ, dzəŋə yi mwi yiwɔ liə nalə, wɔ ki dzəki fain mwi mə mɔ nyaki nɔni jɔbi wichi a?”

¹² Yi kɔ a wɔ tsəki lə tii wibuku Yakɔb wə wi nɪ chum jiə dzəŋə yələ i buku, na wi mwi nɪ muki lə mwi yeiŋ wə, bwa bu mu, nyəm yi mu tɛ a?”

¹³ Jisôs chukuli i wi a, “Mi wichi wə wi mu mwi mələ, kindəŋ ki mwi bi fiəni wəmkɪ lə wi.

¹⁴ Ayakalə, na ndə wə wi mu mwi mə mih nya i wi, kindəŋ ki mwi bi chu wəmkɪ kə wi. Mwi mə mih nɪ nya i wi mə bi fiəni chu ntəŋ wi mwi mə mə bukuki i wi wə jəbi wichi, mə dzə nya wi bəh nənɪ kə ki bi tsə kaa kə.”

¹⁵ Min̄kpaŋa wiwə ka dzaka i Jisôs a, “Bah wuŋ, nyā mih bəh ŋkaiŋni wi mwi mələ, mə kindəŋ ki mwi bi chu wəmkɪ kə mih ka mih ma chu dzəki fa i dzə təkə mwi.”

¹⁶ Jisôs dzaka i wi a, “Tsə bəŋ nyu wa ma mbein wi dzə.”

¹⁷ Min̄kpaŋa wiwə chukuli i wi a, “Mih kanjaki kə minyuku.” Jisôs ka dzaka i wi a, “Wə dzaka ŋkəŋ si wə dzaka a wə kanjaki kə minyuku.

¹⁸ Wə kə wə si kaja lə bənyuku bəte, wə mbein wi kə i liə a mən nyu wa. Gia yə wə dzakaki akə ŋkəŋ.”

¹⁹ Min̄kpaŋa wiwə dzaka i Jisôs a, “Bah wuŋ, mih yein i liə a wə kə mi wi ntum wi Nyə.

²⁰ Bəti bəbuku nɪ shiki tsaki Nyə i ŋkwuŋ wələ wə, ayaka mbein Bəju dzaka fimbein a di biə bəni kanjaki i tsəki Nyə kə a i Jelusalem.”

²¹ Jisôs chukuli i wi a, “Min̄kpaŋa, bum gia yə mih fukuki i wə. Jəbi bi dzəki lə wə mbein bi tsaki i Ba Nyə a chu num kə i ŋkwuŋ wələ wə naba i Jelusalem.

²² Mbein bəni bə Samalia tsaki fiəŋ fiə mbein kiəki kə, ayaka buku Bəju tsa fiəŋ fiə buku kiəki, kəm mbəin tsaki dzəh i Bəju wə.

²³ Ayakalə, jəbi dzəki lə, ayaka wi dzə lə wə bəni bə bə tsaki Nyə ŋkəŋ ŋkəŋ bi tsaki Nyə Ba i kin̄'waka wə bə i ŋkəŋ wə.* Fa kə ŋkaiŋni wi bəni bə Nyə Ba nən̄ki a bə tsaki i wi.

²⁴ Nyə kə kin̄'waka, bəni bə bə tsaki i wi, kaja i tsaki i kin̄'waka wə bə i ŋkəŋ wə.”

²⁵ Min̄kpaŋa wiwə dzaka i Jisôs a, “Mi kiəki lə a Kimbwili wə Nyə nɪ kaka dzəki lə, wə bə bəŋ a Klistus. I jəbi wə wi bi dzəki, wi bi fuku baiŋsi lə gia yichi i bukumbein.”

²⁶ Jisôs dzaka i wi a, “Mih wələ mih dzakaki i wə akə wi wiwə.”

²⁷ A jəbi wiwə wə, bwa bə Jisôs bə mban ka fiəni dzə. Dzaka wəb bə a wi dzakaki bə min̄kpaŋa. Ayakalə, mi widəko i bə wə nəkɪ bikə kə i wi a wi nən̄ki nə a, naba a Jisôs dzakaki bə min̄kpaŋa wələ kəm nə a.

²⁸ Min̄kpaŋa wiwə ka jiə bee kpəŋə wi wi mwi feiŋ, tsə i kwili kintəŋ fuku i bəni a,

²⁹ “Mbein dzə yein mi widəko wə wi dzə ka fukuki gia yichi yə mih num fə. Yi kolə i numki a mi wələ kə Kimbwili wə Nyə nɪ kaka a?”

³⁰ Bəni buku i kwili wə ka tsəki i Jisôs.

³¹ A nɪ kə bwa bə mban bə Jisôs baan a tsaki Jisôs dzaka i wi a, “Labay, dzɪ.”

³² Ayakalə, Jisôs chukuli i bə a, “Mih kanjaki lə biein bidzini i dzi mbein kiə kə bi.”

³³ Bwa bu bə mban ka kainyiki dzakayi a bə bə a, “Mi widəko baan dzə nya lə biein bidzini i wi a?”

³⁴ Jisôs dzaka i bə a, “Biein biŋ bidzini kə i fəki gia yə wi wə wi faan mih kən̄ki, bəh i kəasi nəm wi wichi.

³⁵ Ntə mbein dzakaki fimbein a baan kifəŋŋ kinaa, ka jəbi wi kəhni kpəin na? Mih dzaka i mbein a, mbein gɪŋsi dzəkəh i bein ma mbein tsəŋ yein asi biein kpəin i kikhə wə ka bə kəhki.

³⁶ Mi wə wi kəhki kanjaki lə ŋgəm wi, wi juŋniki jiəki dzein i nən̄i kə ki bi tsə kaa kə, ayaka ka mi wə wi gbəli bəh mi wə wi kəhki bi chin̄niki lan̄ki lə i mi wimu wə.

³⁷ Gia yələ chusiki a ndi wələ kə ŋkəŋ wə wi dzakaki a, ‘Mi widəko si gbəli lə, ayaka mi widəko kəh.’

³⁸ Mih faan mbein a mbein tsə kəh biein biə mbein nɪ ka nəm dəkə. Bəni bədəko nəm, mbein liə i ndzəŋni bi nəm wiwə wə.”

Bəni bə Samalia bəduli jiə shəm i Jisôs wə

³⁹ Bəni bə Samalia bəduli i kwili wiwə wə nɪ jiə shəm i Jisôs wə kəm bə gia yə min̄kpaŋa wiwə nɪ dzaka i bə, a wi fuku ŋgain gia yichi yə ŋgain nɪ kə num ŋgain fə.

⁴⁰ Ayakadain, jəbi wə bə nɪ dzə yein Jisôs, tsa a bəh bə nɪ. Wi bum, bəh bə nɪ kan̄ yifa.

⁴¹ Bəni bəduli ka chu jiə shəm i Jisôs wə kəm bə ndzaka wi.

⁴² Bəni bəwə dzaka i kpaŋa wiwə a, “Buku ka jiə dəkə shəm i wi a kəm gia yə wə si dzaka shəŋ. Buku mwi si wəko lə bəh bintuni bibuku, ka kiə lə a mi wələ kə Mbawili wi mbi wələ ŋkəŋ.”

Jisôs chuku wain mi wimbum

⁴³ Kan̄ yiwə yifa tsə, Jisôs nyə ka tsəki i Galili.

⁴⁴ Wi mwi nɪ kə num wi dzaka lə a bə si kəksi kə mi wi ntum wi Nyə i tumi ki wə.

⁴⁵ Jəbi wə wi nɪ tsə buku i Galili, bəni bə feiŋ dzə wi bindzəŋ, kəm bə nɪ kə bə yein gia yə wi nɪ fə i bini wə i Jelusalem, kəm bə tə nɪ kolə i bini biwə wə.

⁴⁶ Jisôs ka bi chu fiəni tsə i Kana i kimbu ki Galili wə di biə wi nɪ fiəni mwi i mbi. A nɪ kə tikwili widəko num i kwili wi Kafanaum wə, wain wi winyukuni gwein.

⁴⁷ Jəbi wə tikwili wiwə nɪ wəko a Jisôs buku lə i Judea ka dzə i Galili, wi tsə i wi, kwuŋ kan̄ a wi shɪ dzə chūku wain wi ŋgain, a wi si num lə a dzaka ki kpi wə.

⁴⁸ Jisôs ka dzaka i wi a, “Mbein kabə num maka mbein yein kinchəsi kə ki chusiki

* 4:23 Bəni bədəko yein a kin̄'waka kolə kə Kin̄'waka ki Baiŋni, ayaka bədəko yein a yi kə kin̄'waka ki mi wə.

kinjokni ki Nyɔ, i yein tɛ gia yi dzaka ki wɔmni, mbein bi ma lansi jiɛ shɔm i mih.”

⁴⁹ Mi wimbun wiwɔ dzaka i wi, “Ba wun, dzɛ bɛ kɔmsi nyɔ, ka wain wun ma kpi.”

⁵⁰ Jisɔs chukuli i wi a, “Wɔ tsɛ, wain wa ni baan lɛ wiwɔm.” Mi wiwɔ ni bum gia yɛ Jisɔs dzaka i wi, nyɛ ka tsɛki.

⁵¹ Si wi nɛ shiki, wi bɛh bwa bu bɛ nɔm banɔi, bɛ fuku i wi a wain wi kɔlɛ wiwɔm.

⁵² Wi ka bikɛ i bɔ jɔbi wɛ wi ni yisi i baniki. Bɔ dzaka i wi a, “A nɛ kɔ i ngbu aka mbienjɛ wimu nshifɔkɔ, gwu yi yakani yiwɔ bee wi.”

⁵³ Tii wain wiwɔ ka kwaka asi kɔ na jɔbi wɛ Jisɔs si dzaka i wi a, “Wain wa ni baan lɛ wiwɔm.” Wi bɛh jun yi yichi ka jiɛ shɔm i Jisɔs.

⁵⁴ Gia yɛlɛ kɔ yi kɔmsini yɛ yi chusiki kinjoksi yɛ Jisɔs nɛ fɛ asi wi buku i Judea ka dzɛ i Galili.

5

Jisɔs chuku mi num wi gwein i jia mbanjia ntsɔ nyan

¹ Si yɛmaka nɛ tsɛ, bini bi Bɛju bidɔkɔ num i Jelusalem, Jisɔs yaka tsɛ fein.

² Dzɛnjɛ yi mwi yidɔkɔ num fein i Jelusalem bɛ bɔnjɛ i jɛ yi Hibulu wɛ a Betesda, ayaka yi num kɔmsi tsɛ i Dzaka Ki mbain ki Shwɔnj wɛ. Bɔ nɛ kɔ bɔ maa kidi ki shini fein kite,

³ bɛni bɛ jweinj nɛ shi kwu kɔ a fein bɛduli nalɛ, a nɛ kɔ num bɛmfɔkɛ, bɛh bɛ bɔ nɛ gbɔki nyaniki bɛh bɛ bɔ nɛ kpiyi wa wimu. [Bɔ nɛ shiki nɔyiki fein wɔkɔli i jɔbi wɛ mwi miwɔ ni dza nɛjni.

⁴ Chinda wi Bah widɔkɔ nɛ fɛki wi dza dzɛ i jɔbi jɔbi wɛ, wi liɛ nɛjni mwi miwɔ. Mi wi ninshin wɛ wi yisi liɛ yein kintɛnj i jɔbi wɛ chinda wiwɔ nɛjni mwi miwɔ, ma wi ni bɔnih i jweinj yiwɔ wɛ, kɔnj a numki na yi nain jweinj.]*

⁵ Mi widɔkɔ nɛ kɔlɛ fein num wi gwein i jia mbanjia ntsɔ nyan.

⁶ Jɔbi wɛ Jisɔs nɛ dzɛ fein yein wi, kiɛ a wi nɔ fein na i jɔbi wi dɛnj wɛ, ka bikɛ i wi a, “Wɔ kɔnki lɛ i bɔnih a?”

⁷ Mi wi jweinj wiwɔ chukuli a, “Tikwili, mih kanjaki kɛ mi widɔkɔ wɛ wi kɔ i lɛaksi mih i bɔkɔ yɛlɛ wɛ jɔbi wɛ yi nɛjni. Asi num jɔbi wɛ yi nɛjni, mih ka nanjki i liɛ num mi widɔkɔ si yisi liɛ lɛ i ninshin.”

⁸ Jisɔs dzaka i wi a, “Dzɛ bɛnj, dzɛ kiga ka, wɔ tsɛki.”

⁹ Akisɛkɛ, mi wiwɔ ka bɔnih, dzɛ kiga ki ka tsɛki.

A nɛ kɔ chɔkɔ biwɔ num chɔkɔ bimbam.

¹⁰ Bɛju ka dzaka i mi wɛ bɛ nɛ chuku a, “Dain kɔ chɔkɔ bimbam nchi bum kɛ a wɔ gɛnj kiga ka.”

¹¹ Wi chukuli i bɔ a, “Mi wɛ wi si chuku mih si dzaka a mih dzɛ kiga kɛnj mih tsɛki.”

¹² Bɔ bikɛ i wi a, “Akɔ ndɛ wiwɔ wi si dzaka i wɔ a wɔ dzɛ kiga ka ma wɔ tsɛki a?”

¹³ Mi wɛ bɛ nɛ chuku, nɛ lanskiki kiɛki kɛ mi wɛ wi chuku wi, kɔm Jisɔs nɛ kɔ wi dza liɛ tsɛ i kintɛnj ki mbanj wi bɛni bɛ bɔ nɛ kɔ fein.

¹⁴ Si yɛmaka nɛ tsɛ, Jisɔs yein wi i jun yi fɛni yi gia ma, dzaka i wi a, “Tɛnj si wɔ kɔ wɔ bɔnih lɛ. Kiɛ wɔ ma chu fɛki chu. Wɔ ka baan a fɛki chu, gia yi gumini yidɔkɔ nɛ gbɔ i wɔ fun tsɛ yɛlɛ.”

¹⁵ Mi wiwɔ nyɛ tsɛ fuku i Bɛju a, akɔ Jisɔs wɛ wi si chuku ngainj.

¹⁶ Bɛju ka yisi ka bwanjki gvu i Jisɔs chɛnj, kɔm wi nɛ chuku mi wiwɔ a num chɔkɔ i bimbam wɛ.

¹⁷ Jisɔs dzaka i bɔ a, “Ba wun si nɔm jɔbi wichi, mih tɛ nɔmki ayaka.”

¹⁸ Ndza ka wɛlɛ fɛ Bɛju ka fɛni nɛnjki wi na bɛh nga i wɔɔ, kɔm a nɛ kɔkɛ shɛnj a chɔkɔ bimbam wi nɛ bwinj. Wi nɛ bɔnjki tɛ Nyɔ a Ba wi, chu fɛkɛni a ngainj kɔ a lin bɛh Nyɔ.

Nga biɛ Nyɔ nya i Wainj wi

¹⁹ Jisɔs dza dzaka i bɔ a, “Mih fukuki njɔnj i mbeinj a mih Wainj kɔkɛ fɛ gia yidɔkɔ i nga mbinj wɛ. Mih fɛki shɛnj a gia yɛ mih yein Ba wun fɛ. Gia yɛ Tii Wainj fɛki, akɔ a yɛ Wainj fɛki tɛ,

²⁰ kɔm Tii Wainj wiwɔ kɔnki lɛ Wainj ka chusi i Wainj gia yichi yɛ wi Tii Wainj fɛki. Wi kɛnj i chu chusi gia i wi yi tsɛ yɛlɛ, ka wi fɛki, mbeinj yein dzaka wɔm mbeinj.

²¹ Si Tii Wainj dzasiki bɛni i kpi wɛ nya nɔni i bɔ, kɔ a lin si Wainj nyaki nɔni i na ndɛ wɛ wi kɔnki.

²² I kpeinsɛ yein kɔ a Tii Wainj sakaki kɛ mi widɔkɔ. Wi kɔ num wi nya bɛnsaka bɛchi i Wainj kanj,

²³ ka bɛni bɛchi kɔksiki Wainj a lin si bɔ kɔksiki Ba wi. Mi kabɛ num wɛ wi kɔksiki kɛ Wainj, yaka wi kɔksiki kɛ Ba wi wɛ wi faanj wi.

²⁴ Mih fukuki njɔnj i mbeinj a mi wɛ wi wɔkɔ ja yin, ka bum i mi wɛ wi faanj mih, kɔ wɛ wi kanjaki nɔni kɛ ki bi tsɛ kaa kɛ. Wɛmaka bi chu kanj kɛ nsaka. Wɛmaka mi kɔ wi buku lɛ i kanj yi kpi wɛ, ka liɛ i nɔni wɛ.

²⁵ Mih fukuki njɔnj i mbeinj a jɔbi dzɛki lɛ, num wi dza lɛ, a bɛni bɛ bɔ kɔ bɔ kpiyi lɛ bi wɔkɔ ja yi Wainj Nyɔ, ayaka bɛ bɔ bi wɔkɔki, bɔ bi kwati lɛ nɔni.

²⁶ Yi kɔ yakadainj kɔm si nɔni nyɛki dzɛki i Ba, yi kɔ a lin si wi nya nga biwɔ i Wainj wi a nɔni nyɛki dzɛki tɛ i wi.

²⁷ Wi kɔ wi nya tɛ nga i Wainj a wi tɛnyiki bɛnsaka, kɔm akɔ wi mi wɛ yeli wi kɔ Wainjmi.

²⁸ Kiɛ dzaka ma wɔmki mbeinj kɔm yi. Jɔbi dzɛki lɛ wɛ bɛni bɛchi bɛ bɔ kɔ i jɔm kintɛnj bi wɔkɔki ja yin,

* 5:4 Kɛ fa wɛ bɔ fɛli ka num i binjwakti bikpu bidɔkɔ wɛ kɛ.

²⁹ bɔ bukuɣi i júm wə, ma bə bɔ nɪ fəki gia yindzɔɣni bi bukuɣi liə i nɔni kə ki bi tsə kaa kə, ma bə bɔ nɪ fəki gia yichu bi bukuɣi lə ma bə saka bɔ, bɔ gbɔ nsaka.

³⁰ Mih kəkə i fə gia yidəkɔ i nɔa mbeɪn wə. Mih sakaki bənsaka biəli asi mih wəkəkɪ, dzəh yə mih tənki yeɪn num yi chən, kəm mih nənki kə i fəki num gia yə a kənki mih. Mih fəki num gia yə, mi wə wi faan mih kənki.

Gia yə yi chusiki mi wə Jisəs kə

³¹ Mih ka fiəni beən nsaka wun, ma gia yə mih dzakaki ma yi ma numki chən.

³² Ayakalə, mi widəkɔ kolə wə wi beənki nsaka wun, ayaka mih kiəkɪ lə a gia yə wi dzakaki kəm mih kə nɔkən.

³³ Mbeɪn nɪ faan bəni i Jɔn, wi tsə beən nsaka kəm nɔkən.

³⁴ Yi kəkə a mih nənki a mi wiwəm dzəkaki mi wə mih kə wi. Ayakalə, mih dzakaki lə ka mbeɪn kolə bi bəɪn.

³⁵ Jɔn nɪ kə aka naka ki bəɪnsiki num bə bəɪnsi ki belɪ ki nya bəɪni, mbeɪn nɪ kənki a numki i bəɪni biwɔ kintən, a jəbi wi juli wə, lan.

³⁶ Fiən fidəkɔ kolə fiə fi chusiki mi wə mih kə wi fi tsə Jɔn. Yi num a, nəm wə Ba wun kə wi nya a mih nəm kaa si, a num gia yələ mih fəki lə, yi chusiki a faan Ba wun mih.

³⁷ Ba wun wə wi faan mih ako wi mwi tə wi kə mbeən nsaka wun. Mbeɪn ka num wəkɔ dəkə lə ja yi, ayaka mbeɪn ka num yeɪn dəkə si wi kə.

³⁸ Mbeɪn kanaki kə tə ja yi i shóm yimbeɪn wə, kəm mbeɪn ka jiə dəkə shəm i mi wə wi faan.

³⁹ Mbeɪn nənki i Kinwakti ki Nyɔ mə kəm mbeɪn kwakaki a, ako yeɪn di biə mbeɪn bi kwatiki fiən fiə fi kə i fəki a mbeɪn kwati nɔni kə ki bi tsə kaa kə. Gia yə yi kə i Kinwakti kolə mə yi dzakaki num kəm bə mih.

⁴⁰ Ayakalə, mbeɪn ka chu nənki i dzə i mih i kwati nɔni.

⁴¹ Mih nənki kə kinəkəsi kə ki nyəkɪ dzəkɪ i mi wiwəm wə.

⁴² Ayakalə, mih kiəkɪ lə mbeɪn. Mih kiə a mbeɪn kanaki kə na kinəkən ki Nyɔ i shóm yimbeɪn wə.

⁴³ Mih dzə i yeli wi Ba wun wə, mbeɪn nəki dzə kə mih. Asi kə mi widəkɔ si wi dzə i yeli wi wə, ma kə wəmakə mbeɪn si dzə.

⁴⁴ Mbeɪn kə i nyani dən i bum i mih, mbeɪn num bəni bə bə nənki kinəkəsi kə ki nyəkɪ dzəkɪ a i mbeɪn wə, nən kə kinəkəsi kə ki nyəkɪ dzəkɪ num i Nyɔ a num a ki shən.

⁴⁵ Mbeɪn ma kwakaki a, ako mih wə mih bi tɔyiki chwən kimbeɪn i Ba wun wə. Ako Muses wə mbeɪn jiə mfi bimbeɪn i wi, a num wi wə wi tɔyiki chwə kimbeɪn i Ba wun.

⁴⁶ A nɪ kə a mbeɪn bum i Muses wə nɔkən, ma mbeɪn bum mih kəm wi nɪ nyaka kəm mih.

⁴⁷ Ayakalə, na si mbeɪn nɪ ka bum dəkə gia yə wi nɪ nyaka, mbeɪn kə i nyani dən i bum gia yə mih dzakaki a?"

6

Jisəs saɣsi bəni bəɪnchuku bəte

(Matɪɔ 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Si yəmakə nɪ tsə Jisəs nyə tsə dən kinchwə kimbun ki Galili, tsə i waka widəkɔ wə. Bəkɔ yələ kə yə bə bənki tə a yi Tibelias.

² Mban wi bəni kwu i wi chən kəm bə nɪ kə bə yeɪn bənchəsi bə bə chusiki kinəkəni ki, si wi nɪ fəki i bəni bə bə nɪ gweɪnki bəh jweɪn wi chukuki bə.

³ Jisəs bəh bwa bu bə mban nyə yaka tsə shinum i nkwun beɪn.

⁴ A nɪ kə jəbi wiwə wə, Dzini bi Bəju bi Ntsədan nɪ kə bi si kəmsi dzə.

⁵ Jəbi wə Jisəs nɪ lə dzəkəh, ka yeɪn si mban wi bəni dzəkɪ i wi wə, wi ka bikə i Filib a, "Bukumbeɪn ki nyaniki dən ka bə tan biən bidzini biə bəni bələ kə i dzi a?"

⁶ Wi nɪ bikəkɪ yakadən məmsi Filib məmsini, kəm wi mwi nɪ kiəkɪ lə gia yə wi kə i fə.

⁷ Filib chukuli i wi a, "Bədanali gi yifa kəkə i kpeɪn na ka bə tan biən bidzini biə mi wimu i bə wə kə i kwati twesi twesi."*

⁸ Wain wi mban widəkɔ yeli wi nɪ kə Andulu a num wainnih Samon Bitə ka dzaka i wi a,

⁹ "Wain wi nyukuni widəkɔ kolə fa wi kanja chəkɔ yi bləd yite bəh bəwəkɔ yifa, ayakalə yələ kə i fə na nə bəh nkaɪni bəni bəduli bələ a?"

¹⁰ Jisəs dzaka a, "Mbeɪn dzəkə bəni nūmyi kuku." A nɪ kə mfwan num feɪn nalə, bə ka dzaka a bə numyi, bənyuku shən nɪ kə bənchuku bəte.

¹¹ Jisəs ka dzə chəkɔ yi bləd yə, nya kiyən i Nyɔ, ka gaa i bəni bə bə nɪ numyi feɪn. Wi fə a liɪn bəh bəwəkɔ yiwə. Ayaka mi wichi kwati asi wi nɪ kənki.

¹² Bə dzi fwuli, wi dzaka i bwa bu bə mban a, "Mbeɪn jūɲni biɲka biə ka fiən fidəkɔ ma laka kilə."*

¹³ Ayakadən, bə ka juɲni biɲka bi bləd biə bi nɪ besɪ i chəkɔ yi bləd yə wə yite, bi jikə kəh jwəfi ntso yifa.

¹⁴ Jəbi wə bəni bəwə nɪ yeɪn gia yələ yi chusiki kinəkəni ki yə wi fə, ka dzaka a, "Mi wələ lansi kə nɔkən Mi wi Ntum wi Nyɔ wə wi nɪ kanaki i bi dzə i mbi wələ wə."

¹⁵ Jəbi wə Jisəs nɪ kiə a bəni bədəkɔ nənki i dzə kwa ngain bəh nɔa, i təm ka nkwun wibə,

* 6:7 Danali nɪ kə kpə wə bə nɪ gəmki wain wi nəm yeɪn i chəkɔ wə.

wi baka gwu fiæni yaka tsæ i ŋkwuŋ bein̄ ka numki feiŋ wi mbəŋ.

*Jisəs nyani i mwi bein̄
(Matio 14:22-33; Mak 6:45-52)*

¹⁶ Aka dzæ num i fiʒəbi, bwa bu bæ mban̄ shi tsæ i kinchwə kimbūm wə,

¹⁷ liæ i ŋgwuki mæ yisi i dan̄ki tsæki i Kafanaum. I ʒəbi wiwə wə n̄i kə bin̄ ji lə, Jisəs keiŋ maka wi dzæ buku i bə wə.

¹⁸ Bəkə dza ka fəyiki, kəm fun̄ni kiləkəli n̄i tsəki lə.

¹⁹ ʒəbi wə bə n̄i na ŋgwuki tsə buku ka bəmay bətali yudəkə ka bənaa, bə dza təkəli yeiŋ Jisəs si wi nyani ki dzəkə i mwi bein̄ wi kəmsi dzæ i ŋgwuki wiwə wə. Ndzan̄ kwa bə.

²⁰ Ayakalə, wi dzaka i bə a, “Kiæ mbein̄ ki lwə kə. Akə mih.”

²¹ Si bə wəkə yakadəin̄, ka kəŋki i dzə wi i ŋgwuki wiwə mæ. Akisəkə, ŋgwuki wiwə tsə buku i bəkə kəŋ i di biæ bə n̄i tsəkə.

²² Chəkə buku wə, bəni bə bə n̄i baan̄ i kiwun̄ ki bəkə kəyaka wə ka yeiŋ a, asi baan̄ a ŋgwuki wimu feiŋ, bə kiæ a Jisəs si ka liæ dəkə ŋgwuki wə bwa bu bæ mban̄ si liæ yeiŋ, a bwa bu bæ mban̄ si dza nyə a bə bə.

²³ Ayakalə, bəŋgwuki badəkə n̄i dza i kimbu ki Tibelias dan̄ dzæ, i kəmsi i di biæ Bah n̄i dzə bləd ka nya kiyoŋni yeiŋ i Nyə, bəni dzi.

²⁴ Si bəni bəwə n̄i yeiŋ a Jisəs nabə bwa bu bæ mban̄ n̄i kəkə feiŋ, bə ka liæyi i bəŋgwuki mæ bə dan̄ tsə i Kafanaum i nəŋ Jisəs.

Jisəs kə biein̄ bidzini biæ bi nyaki nəni

²⁵ ʒəbi wə bə n̄i tsə yeiŋ wi i kiwun̄ kidəkə kəyaka wə, bə bikə i wi a, “Labay, wə si dzæ fa yibwin̄?”

²⁶ Jisəs chukuli i bə a, “Mih fukuki ŋkəŋ i mbein̄ a, mbein̄ nəŋki kə mih kəm mbein̄ yeiŋki mih fə kinchəsi kə ki chusiki kin̄kəkni kin̄. Mbein̄ nəŋki mih kəm mbein̄ n̄i dzi chəkə yi bləd yə ka fwuli.

²⁷ Kiæ mbein̄ ma n̄mki a i kwāti biein̄ bidzini biæ bi kə i bəkə. Mbein̄ n̄mki i kwāti num biein̄ bidzini biæ bi bi baan̄ki a feiŋ i tsə buku i n̄ni kə ki bi tsə kaa kə. Biælə kə biæ mi wə yeli wi kə Waiŋmi wi n̄i nya i mbein̄. A num wi wə Nyə Ba kə wi jiæ kan̄ yi i wi wə i chusi a ŋgain̄ bum wi.”

²⁸ Bə ka bikə i wi a, “Na gia yə buku kan̄aki i fəki, ka yi numki a buku fəki num n̄m wi Nyə, akə yi naiŋ?”

²⁹ Jisəs chukuli i bə a, “N̄m wi Nyə kə wələ, a mbein̄ jlə shəm yimbein̄ i mi wə wi faan̄.”

³⁰ Ayakadəin̄, bə ka bikə i wi a, “Gia yə yi kə yi chusi kin̄kəkni ka, yə wə kə i fə a buku yeiŋ, ka buku jiæ shəm yibuku i wə kə yi naiŋ? Gia yə wə kə i fə kə na n̄ə a?”

³¹ Bəti bəbuku n̄i dzi ki mana i chwa, yi num asi bə nyaka a, “Wi n̄i nya bə bəh biein̄ bidzini biæ bi n̄i nyə i bein̄ bə dzi.”

³² Si bə dzaka yakadəin̄, Jisəs ka chukuli i bə a, “Mih fukuki ŋkəŋ i mbein̄, a kəkə dəkə

Muses wə wi n̄i nya biein̄ bidzini biæ bi nyəkə dzəkə i bein̄ i mbein̄. Akə num Ba wun̄ wə wi nyəkə biein̄ bidzini bi ŋkəŋ biæ bi nyəkə dzəkə i bein̄.

³³ Mbein̄ Kləki a biein̄ bidzini bi Nyə kə biæ bi nyə bein̄ shi dzæ ka nyaki n̄ni i bəni i mbi wələ wə.”

³⁴ Bə dzaka i wi a, “Bah, ma wə nyəkə buku bəh biein̄ bidzini biwə ʒəbi wichi.”

³⁵ Jisəs ka dzaka i bə a, “Akə mih biein̄ bidzini biwə bi nyaki n̄ni. Na ndə wə wi dzæ i mih, dzəŋ bi chu wə kə wi. Ayaka na ndə wə wi jiæ shəm yi i mih, kindəŋ bi chu wəm kə wi.

³⁶ Ayakalə, mih fuku lə i mbein̄ a mbein̄ yeiŋ mih, ayaka mbein̄ keiŋ ki jiæ kə shəm i mih.

³⁷ Bəni bəchi bə Ba wun̄ kə wi nya i mih, bə n̄i dzəkə i mih. Ayaka mi wə wi dzæ i mih, mih bi kəŋ kə wi.

³⁸ Mih nyə bein̄ dzæ fa kuku. Mih ka dzæ dəkə i fə num gia yə mih kəŋki. Mih dzæ i fə num gia yə mi wə wi faan̄ mih kəŋki.

³⁹ Gia yə mi wə wi faan̄ mih kəŋki kə yələ a, kiæ mih bi ma lāksi na mi wimu i bəni bə wi nya i mih, ayakalə a mih bi bwili bə num bwilini i kpi wə i chəkə bi gəksini wə.

⁴⁰ Mbein̄ kiæ a gia yə Ba wun̄ kəŋki kə yələ a, yi num a na ndə wə wi kə wi yeiŋ waiŋ wi, ka jiæ shəm i wi, wəmakə bi kwatiki lə n̄ni kə ki bi tsə kaa kə, ayaka mih bi dzasi wi i kpi wə i chəkə bi gəksini wə.”

⁴¹ Bəju ka yisi i shwinyiki wi kəm wi n̄i kə wi dzaka a, ŋgain̄ kə biein̄ bidzini biæ bi nyə bein̄ ka shi dzæ i fa kuku.

⁴² Bə n̄i shwinyiki bikəyi a, “Ntə wələ kə a Jisəs wə waiŋ Yəsəf wə a? Ntə ba wi bəh nih wi kə a bə bukmbein̄ kiæ bə a? Yi ka nyani dəin̄ i liæ ka wi dzakaki a ŋgain̄ nyə num bein̄?”

⁴³ Jisəs chukuli i bə a, “Mbein̄ ki shun̄yi kə a mbein̄ mbein̄.

⁴⁴ Mi widəkə kəkə i dzə i mih wə mən̄ni si Ba wun̄ wə wi faan̄ mih guku dzæ bəh wi i mih wə. Ayaka ka mih bi dzasi wi i kpi wə i chəkə bi gəksini wə.

⁴⁵ Bəni bə n̄m bə Nyə n̄i nyaka a, ‘Nyə n̄i laniki lə bə bəchi.’ Ayakadəin̄ mi wichi wə wi wəkə nlani wi Ba wun̄ wi kiæ, yi n̄i numki a wi n̄i dzə lə i mih wə.

⁴⁶ Mih dzakaki kə lə a mi widəkə kolə num wi num yeiŋ Ba wun̄. Akə a wi shəŋ wə wi nyə dzæ i Nyə wə, wi kə num wi yeiŋ Ba wi.

⁴⁷ Mih fukuki ŋkəŋ i mbein̄ a, mi wə wi kə num wi bum, wi bi kwati lə n̄ni kə ki bi tsə kaa kə.

⁴⁸ Mih kə biein̄ bidzini biæ bi nyaki n̄ni i bəni.

⁴⁹ Bəti bəbumein̄ n̄i dzi mana i chwa, ayakalə ka dzæ kpi a kpini.

⁵⁰ Biein bidzini biälä kə biä bi nyə bein ayaka ka dzə, a mi wə wi ka dzi bi wi bi chu kpi kə.

⁵¹ Akə mih biein bidzini biwə biä bi nyə bein, biä bi nyaki nōni i bəni. Mi ka dzi i biein bidzini biälä, wi bi baan lə wiwə m jobi wichi kingəksi kəbi. Ayaka biein bidzini biwə biä mih bi nyaki ka bəni bə mbi wələ bi kwati nōni akə num gwu yin.

⁵² Bəju ka dza yisi i gukuliki a bə bə bikə a, “Mi wələ kə nyani dəin ka wi nya gwu yi a bukumbein dziki a?”

⁵³ Jisəs ka dzaka i bə a, “Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, a kəbi a mbein dzi lə gwu yi mi wə yeli wi kə Wainmi, ka chu mu tə mwa mu, ma mbein ma ni kanjaki nōni i mbein mə.

⁵⁴ Mi wə wi dziki gwu yin chu mu mwa mənŋ wi kanjaki lə nōni kə ki bi tsə kaa kə. Ayaka mih bi bwiliki lə wi i kpi wə i chəkə bi gəksini,

⁵⁵ kəm gwu yin kə na biein bidzini, mwa mənŋ num na biein bi muni.

⁵⁶ Mi wə wi dziki gwu yin chu mu mwa mənŋ wi nōki i mih wə mih tə nō i wi wə.

⁵⁷ Ba wun wə wi faan mih wi kanjaki lə nōni, mih tə kanjaki lə nōni kəm Ba wun. Ayakadəin, mi wə wi dziki gwu yin bi kanjaki lə tə nōni kəm mih.

⁵⁸ Biälä kə biein bidzini biä bi nyə bein dza. Bi kəbi ka biä bətiü bəmbəin nī dzi ka dzə kpi a kpini. Mi wə wi dziki biein bidzini biälä wi bi baan a wiwə m jobi wichi kingəksi kəbi.”

⁵⁹ Gia yələ kə yə Jisəs nī dzakaki i jobi wə wi nī laniki bəni i jun yi tsani mə i Kafanaum.

Bəni bə Jisəs bə mban bəduli gbəyi i jum wə

⁶⁰ Bəni bə Jisəs bə mban bəduli nī wəkə nlani wələ ka dzaka a, “Wələ kə ndzaka wi ləkə! Akə ndə i bum ŋkaini wi ndzaka wələ lə a?”

⁶¹ Ayakalə, Jisəs klə a bəni bu bə mban shwinŋyiki a bə bə kəm ndzaka wiwə, ka bikə i bə a, “Gia yələ mih dzaka, yi nənŋi lə shəm yimbəin a?”

⁶² A kabə num yaka mbein bi fə nə i jobi wə mbein bi yein mi wə yeli wi kə Wainmi wi fiəni yaka tsə i di biä wi nī yisi kə a?

⁶³ Kin'waka ki Nyə kə fiə fi nyaki nōni. Nyam yi gwu kanjaki kə na gia yidəkə i fə. Ndzaka wə mih dzakaki i mbein lə kə Kin'waka, a num fiə fi nyaki nōni.

⁶⁴ Ayakalə, mbein bədəkə ka bum dəkə ndzaka wiwə.” Jisəs nī dzaka yələ kəm wi nī kiəkə lə i kin'yisi wə bəni bə bə ka jiə dəkə shəm i wi wə, wi kiə tə mi wə wi nī tanŋi wi.

⁶⁵ Wi chu dzaka i bə a, “Akə gia yə mih si kə mih dzaka lə i mbein a, mi widəkə kəkə i dzə i mih maka Ba wun nya dzəh i wi.”

⁶⁶ Asi yəmaka nī tsə, bəni bu bə mban bəduli ka gbəyi i jum wə na chu nyaniki bəh wi.

⁶⁷ Jisəs dza bikə i bwa bu bə mban, bə jwəfi ntsə bəfa a, “Mbein tə kənki lə i dza nyə a?”

⁶⁸ Samən Bitə chukuli i wi a, “Bah, buku kə i tsə i ndə. A kanjə wə ndzaka wə wi nyaki nōni kə ki bi tsə kaa kə,

⁶⁹ num buku bum, chu kiə a wə kə wə wi Bainki num wi wə wi nyə i Nyə wə.”

⁷⁰ Jisəs dzaka i bə a, “Ntə a sabi mih mbein bələ jwəfi ntsə bəfa a? Ayakalə, mi widəkə i mbein kintənŋ kə ŋkpeli.”

⁷¹ Jisəs nī dzakaki yakadəin a num kəm Judas wain Samən Iskaliət. Wi nī kə i mban wi bwa bə Jisəs bə jwəfi ntsə bəfa, a num wi wə wi kanjaki i ni tanŋi Jisəs.

7

Jisəs yaka tsə i Jerusalem i Dzini bi Bintaŋ wə

¹ Si yəmaka nī tsə, Jisəs ka baan a nyaniki a i kimbu ki Galili wə. Wi nī ka chu tsə i ki Judea wə, kəm Bəju nī nənki i wə wə wi.

² Dzini bi Bəju biä bə nī bəŋŋi a Dzini bi Bintaŋ bi ni kiniki dzəkə lə.

³ Bwa bə nih bə Jisəs ka dzaka i wi a, “Bəe di biälə ma wə tsə i Judea ka bəni bə bə mban nī yein nōm wə wə nōmki.

⁴ Mi kabə nōm nōm nənŋ a bəni klə wi, wi kəkə i nōmki wi nyumi nyumi. Si wə fəki gia yələ lə, tsə chūsi gwu ya i mbi.”

⁵ Bwa bə nih wi bə nī dzakaki yakadəin kəm bə nī ka lansi jiə dəkə shəm yibə i wi.

⁶ Jisəs chukuli i bə a, “Jobi wun ka kpəin dəkə. I mbein jobi wichi si num wi kpəinŋini.

⁷ Bəni bə mbi wələ kəkə i bainŋŋi mbein. Ayakalə, bə bainŋŋi mih kəm mih dzakaki i bə a kimfə kibə kə kichu.

⁸ Mbein yəkaki tsəki fimbein i Dzini biwə wə. Mih yakaki kə mfŋ fein. Jobi wun ka dzə kpəin dəkə.”

⁹ Si wi dzaka yakadəin, ka baan mfih i Galili.

¹⁰ Ayakalə, jobi wə bwa bə nih wi nī yaka tsə i Dzini biwə wə, wi baan bəŋ yaka tsə fein. Jobi wə wi nī yakaki wi nī ka yaka n'yaka wə bəni kə yeinŋi wi, wi nī yaka mfih num i nyumi wə.

¹¹ A nī kə Bəju si nənŋ lə wi i Dzini biwə wə, bə ka bikəkə a, “Bə winain na?”

¹² Bəni ka chumyiki dzakaki kəm wi nalə, bədəkə dzaka a, “Wi kə mi wi ndzənŋi.” Bədəkə dzaka a, “Wi fwəkyiki bəni.”

¹³ Ayakalə, mi widəkə fein naki dzaka bwili kə kəm wi, kəm bə nī lwaki kifwu ki Bəju.

Jisəs lani bəni i di bi bini wə

¹⁴ Si kan yi dzini yiwə nī tsə buku i fintənŋ, Jisəs tsə liə i jun yi fanŋi gia mə ka laniki bəni.

¹⁵ Kifwu ki Bəju wəkə yaka num bəh ŋkanji, ka bikəyiki a, “Mi wələ nyani dəin na ka wi kiəkə gia yələ mənŋi si wi lani Kin'wakti ki Nyə.”

¹⁶ Jisəs ka dza chukuli bə a, “Nlani wələ miḥ laniki lə kəkə wuŋ. Akə wi mi wə wi faan miḥ.

¹⁷ Mi kabə nənki num i fəki gia yə Nyə kənki, wi ni ka kiə a nlani wələ nyəki dzəki num i Nyə wə, ma miḥ laniki num i ŋga biŋ wə.

¹⁸ Mi wə wi dzakaki i ŋga bi wə wi si nən yeli wimbun i wi wə. Ayakalə, mi wə wi si nən yeli wimbun num i yeli wi mi wə wi faan wi, wəmakə kə mi wi ŋkən ayaka ntəkə bidəkə kəbi i wi wə.

¹⁹ Ntə Muses ni nya bənchi i mbein na? Ayakalə, na mi widəkə i mbein kintəŋ jiəkə kə bənchi bəwə! Mbein nənki i wəw miḥ kəm nə?”

²⁰ Bəni bəwə chukuli i wi a, “Wə kanjaki lə chinda wi ŋkpeli i wə wə. Mi wə wi nənki i wəw wə kə ndə a?”

²¹ Jisəs chukuli i bə a, “Mih ni fənəm wimu, mbein num bəh ŋkanji kəm yi.

²² Muses ni kə wi nya nchi a mbein suunji bwa. Na yaka wi ni ka buku dəkə num i Muses. Wi ni buku num i bəti bəmbein. Mbein ka suunji bwa na i chəkə bimbam wə.

²³ Bə ka suunji mi i chəkə bimbam ka bə ma bwiŋ nchi wi Muses, mbein kabə bəksi təkə kəm miḥ a miḥ chuku mi, wi bənih kaasi a num i chəkə bimbam kəm nə?”

²⁴ Mbein ma chinji sakaki tənji nsaka maka mbein tseŋ ndzən. Mbein sakaki num i dzəh yi chən wə.”

Bəni məniki a Jisəs kə Kimbwili wə Nyə ni kaka

²⁵ Bəni bə Jelusalem bədəkə ka dza bikə a, “Wələ kəkə a mi wə bə si nənki i wəw wi a?

²⁶ Mbein yēin bə wi lə fa, wi dzakaki i bəni kintəŋ, na mi dzaka kə gia yidəkə i wi. Yi kələ i numki a kifwu ki tumi si lansi kiə a mi wələ kə Kimbwili wə Nyə ni kaka a?

²⁷ Ayakalə, bukumbein kiəkə lə di biə mi wələ buku. Ayaka jəbi wə Kimbwili wə Nyə ni kaka bi dzəkə mi widəkə bi kiə kə di biə wi buku.”

²⁸ Ayakadəin, si Jisəs ni laniki bəni i juŋ yi fəni gia mə wi dza ka wam bəh ŋga a “Mbein kiəkə lə miḥ kiə təkə di biə miḥ buku. Ayakalə, miḥ ka dzə dəkə i ŋga biŋ wə, wi wə wi faan miḥ kə mi wi ŋkən, ayaka mbein kiə kə wi.

²⁹ Mih kiəkə lə wi kəm miḥ nyə i wi wə a num wi wə wi ni faan miḥ,”

³⁰ Si wi dzaka yakadəin, bəni bədəkə ka nənki i kwa wi. Ayakalə, mi widəkə nəki kəm kə wi bəh kan, kəm jəbi wi ni kənki ki kpēin kə.

³¹ Ayakalə, bəni bəduli jiə shəm i wi dzakay i, “Jəbi wə Kimbwili wə Nyə ni kaka bi dzə, ma wi bi chu fə kinchasi ka ki chusiki kinjəkni ki Nyə tsə yə mi wələ fəki lə a?”

Bə faan bəni bə jum a bə tsə kwā Jisəs

³² Jəbi wə Bəfalasi ni wəkə si mban wi bəni chumyiki dzakayiki kəm Jisəs, bə bəh bəti mfə gia bəmbun ka faan bəni bə jum a bə tsə kwā wi.

³³ Si bə tsə, Jisəs dzaka i bə a, “Mih ni num lə bəh mbein a i jəbi wə twes, ma miḥ ka fiəni tsə i mi wə wi ni faan miḥ.

³⁴ Mbein ni baan nən lə miḥ mbein kəbi i chu yein i miḥ wə. Di biə miḥ tsəkə mbein kəkə i dzə feiŋ.”

³⁵ Kifwu ki Bəju ka dzakaki a bə bə a, “Mi wələ nənki i tsə faŋ wə bukumbein ni nən wi bə kəbi i ni chu yein i wi wə a? Wi nənki i tsə i kitumi kə bəni bəbuku wan tsə i nəki feiŋ, i tsə laniki bəni bə tumi bəwə a?

³⁶ Gia yə wi dzakaki a, ‘Mbein ni baan nən lə miḥ mbein kəbi i chu yein i miḥ wə, ayaka di biə miḥ tsəkə mbein kəkə i dzə feiŋ,’ yəmakə kə a nə?”

Jisəs kaka bəni bəh mwi mə mə nyaki nən

³⁷ A ni kə asi num chəkə bi gəksini bi Dzini, a num chəkə bi dzini bimbun biwə, Jisəs dza num bein wam bə ja yiləkəli a, “Na ndə wə kindən wəmki wi, wi dzə i miḥ wi mū.

³⁸ Mi wə wi kə wi jiə shəm i miḥ yi bi num num asi Kinwakti ki Nyə dzakaki a, ‘Mwi mə mə nyaki nən mə ni bukuki i wi shəm shi lə kəkəkə.’ ”

³⁹ Yələ kə Jisəs ni dzakaki kəm Kin'waka kə bəni bə bə ni kə bə jiə shəm i wi bi kwatiki. A ni kə i jəbi wələ wə bə keiŋ maka bə nya Kin'waka kiwə i bə, kəm Jisəs ni keiŋki maka bə yaksi wi ka wi liə i kinjəkni ki wə.

Bəni gali gwu kəm Jisəs

⁴⁰ Jəbi wə bəni ni wəkə gia yələ Jisəs ni dzaka, bədəkə ka dzakaki a, “Mi wələ kə na Mi wi Ntum wi Nyə wə.”

⁴¹ Bədəkə dzaka a, “Wələ kə Kimbwili wə Nyə ni kaka.” Ayakalə, bədəkə bikə fiəb a, “Yaka kə Kimbwili wə Nyə ni kaka kanjaki i bi buku num i Galili a?

⁴² Ntə Kinwakti ki Nyə dzakaki a Kimbwili wələ bi bukuki num i chwənkiŋj ki Nkən Debit wə, i kwili wi Betelehem wə, a num kwili wi Debit a?”

⁴³ Si bəni bəwə dzaka yakadəin, kingaali ka num i kintəŋ kibə wə kəm Jisəs.

⁴⁴ Bə bə bədəkə ka nənki i kwa wi, ayakalə mi widəkə nəki kəm kə wi bəh kan.

Kifwu ki Bəju mənji Jisəs

⁴⁵ Bəni bə jum bə ka fiəni dzə i bəti mfə gia bəmbun bəh Bəfalasi, bə bikə i bəni bə jum bəwə a, “Mbein ka dzə bəh wi fa kəm nə?”

⁴⁶ Bəni bə jum bəwə chukuli i bə a, “Mi widəkə ni ka num dzaka dəkə ka mi wələ”

⁴⁷ Bəfalasi bikə i bə a, “Yaka ka wi bən tsə fwəkyi təkə mbein?”

⁴⁸ Mbein yein lə si kifwu ki tumi nabə Bəfalasi si bə jiə shəm i wi wə a?

⁴⁹ Ako a mbanj wələ wi kiaki kə nchi wi Nyɔ. Ləiŋ kə i bə funj.”

⁵⁰ Nikədamus wə wi nɪ kə mi widəko i mbanj wi Bəfalasi wə, num wi nɪ yisi tsə yeiŋ Jisəs i jəbi widəko wə nɪ kələ feiŋ. Wi bikə i bə a,

⁵¹ “Nchi wibukumbəiŋ bum a bə kələ i təiŋ nsaka wi mi maka bə yisi wəkoli wəko gia yə wi fə a?”

⁵² Bə ka bikə i wi a, “Wə bəŋ buku tə i Galili a? Nəŋ i Kiŋwakti ki Nyɔ mə bindzəŋ ma wə ni yeiŋ a mi wi ntum wi Nyɔ widəko bi lansi buku kə i Galili.”

⁵³ * [Bə ka nyə, mi tsə i wi dzu, mi tsə i wi dzu.

8

Bə dzə bəh miŋkpaŋa widəko i Jisəs si bə kwa wi bəh mi widəko

¹ Jisəs dza mfih ka tsə i Nkwun y i Keiŋ y i Olif wə.

² Chəko buku wə, wi chu fəni tsə i juŋ y i fəni y i gia mə. Bəni bəchi ka juŋniki kəmsi dzaki i wi wə, wi shinum i kuku ka yisi i laniki bə.

³ Bəni bə bə nɪ laniki bəchi bəh Bəfalasi nyə dzə bəh miŋkpaŋa widəko si bə kwa wi, wi nɔ bə mi nyuku widəko. Si bə nɪ dzə bəh wi, ka təm wi i bə nshin,

⁴ dzaka i Jisəs a, “Mi wi Lanini, miŋkpaŋa wələ kə num bə si kwa wi, wi nɔ bəh minyuku widəko.

⁵ I bəchi wə kə num Muses nɪ dzaka a wələ miŋkpaŋa kə wə bə kaŋaki i tūmyi a tumyini bəh kitəh a wi kpɪ. Wə dzaka n'ya a nə a?”

⁶ Bə nɪ fəki yakadəiŋ taan lə Jisəs taanŋi ka wi fəni bəh ndzaka ma bə ka ni kwəti gia yə bə ki jɪaki i wi funj. Ayakalə, Jisəs ngwun shi kuku ka nyakaki gia i kuku bəh waiŋkpaŋ.

⁷ Bə baan a numki feiŋ i bikəyiki gia i wi. Wi giŋsi yaka gwu y i beŋ ka dzaka i bə a, “Mi kabə num i mbeŋ kintəŋ wi kaŋa kə chu, wi nɪm mi wi ninshin i yisi tūm wi bəh təh.”

⁸ Si Jisəs dzaka yakadəiŋ, ka chu fəni ngwun shi i nyakaki gia i kuku bəh waiŋkpaŋ.

⁹ Si bə wəko gia yə Jisəs dzaka, bə yisi i gaaliki a fimu fimu yisi num bəh bəkukuli. Bə gaali, a dzə num baan a miŋkpaŋa wiwə feiŋ i Jisəs nshin.

¹⁰ Jisəs fəni giŋsi gwu i beŋ, ka bikə i miŋkpaŋa wiwə a, “Miŋkpaŋa, bə bə naiŋ? Mi widəko ka baan dəkə wə wi dzaka a wə kaŋaki i kpɪ a?”

¹¹ Wi chukuli a, “Mi widəko mən dəkə, Bah.” Jisəs ka dzaka a, “Mih kəkə i chu dzaka tə a wə kaŋaki lə i kpɪ. Wə tsə, ayakalə kɪə wə ma chu fəki chu.”]

Jisəs kə baiŋni i mbi wə

¹² Jisəs chu dzaka i bəni a, “Mih kə baiŋni bi mbi wələ. Na ndə wə wi biəli mih wi ni nyaniki kə i jisi wə. Wi ni kaŋaki lə baiŋni biə bi nyaki nəni i bəni.”

¹³ Bəfalasi ka dzaka i wi a, “Wə beənki kiaki nsaka wa. Gia yə wə dzakaki y i kəkə chəŋ.”

¹⁴ Jisəs chukuli i bə a, “Mih kabə beənki na nsaka wun, gia yə mih dzakaki kə chəŋ, kəm mih kiaki lə di biə mih nyə, kɪə tə di biə mih tsəki. Ayakalə, mbeŋ kiaki kə di biə mih nyə nabə di biə mih tsəki.

¹⁵ Mbeŋ sakaki bəni ka bəni bəwəm. Mih saka kə mfih mi.

¹⁶ Ayakalə, mih si kə i saka na mi, yaka mih sakaki i dzəh y i chəŋ wə, kəm mih sakaki kə mih mbeŋ. Mih sakaki bəh Ba wun wə wi faan mih.

¹⁷ I kiŋwakti kimbeŋ ki bəchi wə kə bə nyaka a, bəni bəfa ka beən nsaka i gia wə, yaka y i kə ŋkəŋ.

¹⁸ Mih beənki nsaka wun, ayaka Ba wun wə wi faan mih beən tə nsaka wun.”

¹⁹ Bə ka bikə i wi a, “Bə Ba wa naiŋ?” Jisəs chukuli a, “Mbeŋ kiaki kə mih nabə Ba wun. Mbeŋ kabə kɪə mih, ma mbeŋ ni kiaki tə Ba wun.”

²⁰ Jisəs nɪ dzakaki gia yiwə yichi si wi laniki bəni i juŋ y i fəni y i gia mə, num wi num kəmsi i di biə bə nɪ nyaki kpə i juŋ y i fəni y i gia mə. Ayakalə, mi na kwa wi, kəm jəbi wi nɪ kə maka wi kpəiŋ.

Jisəs chusi a wi nyə beŋ

²¹ Jisəs chu dzaka i bə a, “Mih ni nyə lə, ayaka mbeŋ num i ni baan nəŋki mih, mbeŋ ka bi kpɪyi i chu bimbeŋ wə. Di biə mih tsəki mbeŋ kəkə i dzə feiŋ.”

²² Bəju ka bikə a, “Wi ni wə lə gwu y i ma, si wi dzakaki a ngaiŋ tsəki i di biə bukumbəiŋ kəkə i dzə feiŋ na?”

²³ Jisəs dzaka i bə a, “Mbeŋ kə bəni bə fa kuku, mih nyə mfih i beŋ. Mbeŋ kə bəni bə mbi wələ. Mih kəkə mi i mbi wələ.

²⁴ Mih kə mih yisi dzaka lə a mbeŋ bi kpɪyiki lə i kintəŋ kichu bimbeŋ wə. Mbeŋ kɪə a mbeŋ bi kpɪyi i kintəŋ kichu bimbeŋ wə i jəbi wə mbeŋ ka bum dəkə a, ako mih wiwə.”

²⁵ Bə bikə i wi a, “Akə wə ndə?” Jisəs chukuli a, “Mih kə mi wə mih si dzakaki i mbeŋ i kin'yisi wə.

²⁶ Mih kaŋaki lə gia yiduli yə mih kə i dzaka kəm mbeŋ bəh gia yiduli yə mih kə i sakaki mbeŋ yeiŋ wə. Ayakalə, mi wə wi faan mih ako mi wi ŋkəŋ. Gia yə mih fukuki i mbi wələ wə kə yə mih wəko i wi.”

²⁷ Si wi dzaka yakadəiŋ, bə nɪ ka wəko kɪə dəkə a wi dzakaki kəm Ba wi.

²⁸ Ayakadəiŋ, Jisəs ka dzaka i bə a, “Jəbi wə mbeŋ bi giŋsiki mi wə yeli wi kə Waiŋmi i

* 7:53 Biŋwakti bikpə bidəko biduli kaŋaki kə kimbu kələ 7:53-8:11.

bein, ma mbein ka bi kia a, ako mih wiwo, ayaka a mih faki ka gia yidoko i nga bin wə, a mih dzakaki la num asi Ba wun lani mih.

²⁹ Mi wə wi faan mih wi ko buku wi. Wi ka bee dakə mih a mih numki mih mbein, kom mih si fa gia i jobi wichi a num ya yi ndzonki i wi."

³⁰ Si Jisəs ni dzakaki gia yiwo yakadain, bəni baduli jia shom i wi.

Nkəŋ bwiliki la bəni i mfa wə

³¹ Jisəs ka dzaka i Bəju bə bə ni jia shom i wi a, "Mbein ka baan a ja yin wə, mbein numki na bəni mbein bə mban nkəŋ,

³² mbein ka ni kia nkəŋ, ma nkəŋ biwo ni bwili mbein i mfa wə."

³³ Bə chukuli i wi a, "Buku ko chwəŋkijun ki Ablaham, buku ka num, num dakə mfa i mi widoko. Yi nyani dain ka wə dzakaki a buku bi buku la i mfa wə a?"

³⁴ Jisəs chukuli i bə a, "Mih fukuki nkəŋ i mbein a mi wichi wə wi faki chu ko mfa i chu wə.

³⁵ Mfa kəkə i bi baan mi i chwəŋkijun ka wi ko yein wə kpamu. Asi baan a wain yein dzu mi wi chwəŋkijun kiwo wə kpamu.

³⁶ Ayakadain, Wain ka bwili mbein i mfa wə, ma yi numki a mbein buku la i mfa wə nkəŋ.

³⁷ Mih kiaki la a mbein ko kimbwo ki Ablaham, ayakala mbein bə nən i wə mih kom ja yin kanaki ka di i mbein wə.

³⁸ Mih dzakaki num gia ya mih yein i Ba wun, mbein fa fimbein num gia ya mbein woko i ba wimbein."

³⁹ Bə chukuli i wi a, "Ba wibuku ko Ablaham." Jisəs dzaka i bə a, "Asi ko a mbein numki bwa bə Ablaham, ma mbein faki la gia ya wi ni faki.

⁴⁰ Mih ko mi wə mih ko mih fuku gia yi nkəŋ i mbein ya mih woko i Nyo. Ayakala, i liə mbein bə nən i wə mih, yələ num ka gia ya Ablaham ni faki.

⁴¹ Mbein faki num gia ya tii wimbein faki." Bə dzaka i wi a, "Bə ni ka bwə dakə buku i kuku. Buku kanaki a Ba wimu, a num Nyo."

⁴² Jisəs dzaka i bə a, "Asi ko a Nyo numki tii wimbein, ma mbein kanaki la mih, kom mih nyə i Nyo kpən ka mih numki fa. Mih ni ka dzə dakə i nga bin wə. A faan wi mih.

⁴³ Ako kom nə mbein woko ka gia ya mih dzakaki a? Ako kom mbein nənki i woko ja yin.

⁴⁴ Mbein ko bwa bə tii wimbein nkəŋ, yi num a gia ya mbein kanaki i faki ko ya tii wimbein kanaki. I yisi i kin'yisi wə wi ni ko ŋ'wəyi bəni. Wi kanaki ka gia yidoko i fə bəh nkəŋ, kom wi kanaki ka nkəŋ i wi wə na twesi. Jobi wə wi nyiki ntəkə, wi dzakaki asi nən ki ko, kom wi ko mi wi ntəkə a num wi tii ntəkə.

⁴⁵ Ayakala, mih dzakaki yin a num nkəŋ, ako gia ya mbein bumki ka mih.

⁴⁶ Ako ndə i mbein kintəŋ wə wi ko i chusi chu biə mih fa a? Si mih dzakaki nkəŋ i mbein, Aka fa nə a mbein ma bum mih a?"

⁴⁷ Mi wə wi ko mi wi Nyo si shi woko a gia yi Nyo. Gia ya mbein kanaki ka i woko la gia yi Nyo ako kom mbein kəkə bəni bə Nyo."

Jisəs ni kələ na ka Ablaham numki

⁴⁸ Bəju ka dzaka i Jisəs a, "Buku si ka dzaka nkəŋ i wə a, a wə ko mi wi Samalia chinda wi nkəŋ peli num i gwu ya wə a?"

⁴⁹ Jisəs chukuli i bə a, "Chinda wi Satan kəkə i mih wə. Mih kəksiki la mfin Ba wun, ayakala mbein kəksi ka mih.

⁵⁰ Yi kəkə a mih nənki yeli wimbun i mih wə. Mi widoko kolə wimu wə wi nənki wi, a num wi wə wi tainyiki bənsaka.

⁵¹ Mih fukuki nkəŋ i mbein a na ndə kabə woko ja yin, wi bi yein kə kpi."

⁵² Bəju dzaka i wi a, "Buku kia la i liə a chinda wi nkəŋ peli kolə i gwu ya wə. Ablaham ni kpi, bəni bə ntum bə Nyo kpiyi ta, wə kabə dzaka a mi wə wi woko gia ya, wi bi lansi musi kə kpi.

⁵³ Wə tsaki la tii wibuku Ablaham wə wi ni kpi, tsə tə bəni bə ntum bə Nyo bə bə ni kpiyi tə a? Wə kwakaki a wə ko na nə?"

⁵⁴ Jisəs chukuli a, "Mih kabə kəksi num gwu yin, ma kinəkəsi kiwo numki kilə. Wə wi kəksiki mih ko Ba wun, a num wi wə mbein dzakaki a, ako Nyo wimbein.

⁵⁵ Ayakala, mbein kia ka wi. A kiaki a mih wi. Mih ka dzaka a mih kiaki ka wi, ma yi numki a mih ko mi wi ntəkə aka mbein. Ayakala, mih kiaki la wi, mih woko gia yi.

⁵⁶ Ba wimbein Ablaham ni ko bəh kinsanli a ngain bi yein la choko bin. Ayaka wi dzə yein bi, ka numki bəh kinsanli."

⁵⁷ Bəju ka dza bə dzaka i wi a, "Wə ko maka wə buku jia mbanjshi, num wə ni yein la Ablaham a?"

⁵⁸ Jisəs chukuli bə a, "Mih fukuki nkəŋ i mbein a, na ka Ablaham numki, Mih num."*

⁵⁹ Bə woko yakadain, ka dzə kitəh a bə tumyi Jisəs yein. Jisəs nyumi gwu yi ka buku i jun yi fəni yi gia yiwo mə.

9

Jisəs weli dzəkəh yi mi num bə ni bwə wi kimfəka

¹ Si Jisəs dza ka nyaniki nnyaki, wi yein minyuku widoko num bə ni bwə wi kifəka.

² Bwa bu bə mban bikə i wi a, "Labay, a ni fə ndə chu ka bə bwə mi wələ kifəka a? A ni fə mi wiwo ma ba wi bəh nih wi a?"

³ Jisəs chukuli i bə a, "Yi kəkə a, mi wələ nabə ba wi bəh nih wi ni fə chu. Bə ni bwə

* 8:58 Yeli wələ a, "Mih num" ako yeli wə Nyo ni dzaka i Muses a, ako wi ngain (Kimbung 3:14).

wi yakadaɪn ka bə bi yeɪn nəm wi Nyɔ i gwu yi wə.

⁴ Bukumbeɪn kaŋaki i nɔmkɪ nəm wi mi wə wi faan mih a keɪn nshi. Nchakɔ dzakɪ lə, a num jobi wə mi widakɔ kəkə i nəm fiɛn fidakɔ.

⁵ I tsə buku na winain jobi wə mih kɔ i fa mbi wələ wə, mih kɔ bainɪni bi mbi wələ."

⁶ Si Jisəs dzaka ndzaka wələ yaka, ka chuh midzin i kuku, nayi nshwain bəh mɔ ka fiansi dzəkəh yi mi wiwɔ yeɪn,

⁷ ka dzaka i wi a, "Tsə wɔkɔ i di bi Limi bi Silam wə." (Yeli wələ Silam kɔ a, "Bə faan"). Wi ka tsə wɔkɔ, bə fiəni dzə yeɪn.

⁸ Bəni bə bɔ nɔki kɔmsi i wi kpəɪn bəh bəni bə bɔ nɔ shiki yeɪnki wi, ka mi wi nywani ka kainyiki a, "Ntə wələ kɔ a mi wə wi ni shiki numki i kuku wi nywa bieɪn a?"

⁹ Bədakɔ ka dzakaki a, "Akɔ wi." Bədakɔ a, "Aayi wi bwəsiki wi bwəsini." Mi wiwɔ ka dzaka i bə a, "Akɔ mih mi wiwɔ."

¹⁰ Ayakadaɪn, bə ka bikə i wi a, "Dzəkəh ya nyani dain ka yi bəni a?"

¹¹ Wi chukuli a, "Mi wə bə bɔɔŋki a Jisəs si nayi nshwain ka fiansi i dzəkəh yin wə, ka dzaka a mih tsə i Silam mih wɔkɔ. Mih ka tsə wɔkɔ, dzəkəh yin ka bain."

¹² Bə bikə i wi a, "Bə wi nain?" Wi chukuli a, "Mih kiəkɪ kə."

Kɪŋgali dzə i kintəɪn ki Bəfalasi wə kəm ŋga bi Jisəs

¹³ Bə ka dza dzɔ mi wə wi ni shi kɔ kifəkə yaka ka tsə bəh wi i Bəfalasi.

¹⁴ Chakɔ biə Jisəs ni na nshwain chu weli dzəkəh yi mi wiwɔ yeɪn, a nɔ kɔ num i chəkɔ bi mbam wə.

¹⁵ Bəfalasi bəwɔ chu bikə i wi si wi nyani ka dzəkəh yi bain. Wi chukuli i bə a, "Wi si fiansi dzəkəh yin bəh nshwain, mih ka tsə wɔkɔ yi, ka mih yeɪnki di."

¹⁶ Bəfalasi bəwɔ ka dzaka a, "Mi wələ ka nyə dəkə i Nyɔ wə, kəm wi nɔmkɪ i chəkɔ bi mbam wə." Bədakɔ dzaka fibə a, "Mi wə wi fəki chu wi kɔ nyani dain na ka wi fəki biələ binchəsi biə bi chusiki kɪŋkəkni ki Nyɔ a?" Ayaka kɪŋgaali ka dza i bə kintəɪn.

¹⁷ Bə chu fiəni bikə i mi wiwɔ a, "Wɔ dzaka mfia a nə kəm mi wələ si wi si weli dzəkəh ya?" Wi chukuli i bə a, "Mi wələ kɔ mi wi ntum wi Nyɔ."

¹⁸ Bajɔ nɔ ka bum dəkə a mi wələ nɔ kɔ num wi fəkə, ka bə weli dzəkəh yi. Bə nyani lə ka bi tsə bɔɔŋ ba wi bəh nih wi, bə dzə.

¹⁹ Bə bikə i bə a, "Wələ kɔ a wain wimbeyn wə mbeɪn dzakaki a bə nɔ bɔw wi, num wi fəkə lə a? Wi nyani dain na ka wi yeɪnki di i liə a?"

²⁰ Nih wi bəh ba wi chukuli a, "Buku kiəkɪ lə a wələ kɔ na wain wibuku num bə nɔ bɔw wi kimfəkə.

²¹ Ayakalə, buku kiəkɪ kə a yi jikə na dain na ka wi yeɪnki di i liə. Ayaka buku kiə kə tə

mi wə wi weli dzəkəh yi. Mbeɪn bɪkə num i wi. Wi si num lə i mi. Wi num i fuku bəh dzaka ki."

²² Nih wi bəh ba wi nɔ dzakaki yakadaɪn kəm bə nɔ lwaki lə Bajɔ, yi num, num Bajɔ nɔ jiə a, mi ka mɔm i dzaka bəh dzaka ki a Jisəs kɔ Kimbwili wə Nyɔ nɔ kaka, bə kɔŋŋ bwili wəmakə mi i jun yi tsani mə.

²³ Akɔ gia yə nih wi bəh ba wi nɔ dzaka a wi si num lə i mi, a bə bɪkə num i wi.

²⁴ I ŋkaiŋni kifa wə, bə chu bɔɔŋ mi wə wi nɔ kɔ wi fəkə, ka dzaka i wi a, "Dzaka gia yi ŋkəɪn ma kɪŋkəksi tsə i Nyɔ. Buku kiəkɪ yibuku a mi wələ kɔ mi wə wi fəki chu."

²⁵ Wi chukuli a, "Yaka wi fəki lə chu, mih kiəkɪ kə. Gia yimu yə mih kiəkɪ kə a, mih ni kɔ kimfəkə, i liə mih yeɪnki lə di."

²⁶ Bə chu bikə i wi a, "Wi si fə dain bəh wə? Wi si fə dain ka wi weli dzəkəh ya?"

²⁷ Wi chukuli i bə a, "Mih si fuku lə i mbeɪn, mbeɪn na kəɪn dəkə i wəkəli. Mbeɪn bə chu nən i wəkə fə nə a? Mbeɪn tə nənki i num bəni bu bə mban a?"

²⁸ Ayaka bə tɔyi num tɔyini dzaka a, "Akɔ wə mi wi wi mban. Buku num fibuku bəni bə mban wi Muses.

²⁹ Buku kiəkɪ a Muses kɔ num Nyɔ nɔ dzakaki lə bəh wi. Ayakalə, i wələ mi buku kiəkɪ kə di biə wi buku."

³⁰ Mi wiwɔ chukuli a, "Yəbɛy, akɔ gia yi kainɪni! Mbeɪn dzakaki a mbeɪn kiəkɪ kə di biə wi buku a? Ayakalə, wi weli dzəkəh yin."

³¹ Buku kiəkɪ lə a Nyɔ si wəkə kə ntsa wi mi wə wi fəki chu. Ayakalə, na winain mi wi yaksiki Nyɔ, fə gia yə wi kəŋki, Nyɔ wəkəkɪ lə ntsa wi.

³² I yisi na si mbi nɔ yisi, bə ka num wəkə dəkə a, mi num weli dzəkəh yi mi num bə nɔ bɔw wi, wi num kimfəkə.

³³ Asi kəkə a mi wələ numki a wi nyə i Nyɔ wə, ma wi si ka fə yələ gia lə."

³⁴ Bə dzaka i wi a, "Wɔ kɔ num bə nɔ bɔw wə na i chu kintəɪn mwi, wə bə nən i lani buku a?" Si bə dzaka yakadaɪn, ka kəŋŋ wi i bə kintəɪn.

Mi wə wi kɔ kimfəkə i bieɪn bi Nyɔ wə

³⁵ Jisəs ka bi wəkə a bə kəŋŋ bwili mi wə i bə kintəɪn, wi ka nən yeɪn wi, bikə i wi a, "Wɔ jiə alə shɔm ya i mi wə yeli wi kɔ Wainmi a?"

³⁶ Wi bikə a, "Mi wiwɔ kə ndə, bə wunɔ? Fəku mih, ka mih jiə shɔm yin i wi."

³⁷ Jisəs dzaka i wi a, "Wɔ yeɪn lə wi. Akɔ wi wə mbeɪn wi dzakaki i liə."

³⁸ Mi wiwɔ ka dzaka a, "Bah mih jiə." Si wi dzaka yakadaɪn, ka tum binyu i wi nshin nya kɪŋkəksi i wi.

³⁹ Jisəs dzaka a, "Mih dzə i fa mbi wələ wə ka bə saka bəni, ka bə bə yeɪnki kə di ni yeɪnki, ka bə bə yeɪnki di ni fiəni bimfəkə."

⁴⁰ Si Jisəs dzaka yakadəin, Bəfalasi bədəkə bə bə nī kə kəmsi i wi kpəŋ wəkə yakadəin ka bikə i wi a, “Buku tə kə bimbəkə a?”

⁴¹ Jisəs dzaka i bə a, “Asi kə a mbein numki bimbəkə, ma kan yimbəin kə yiyəə i kimbu kichu wə. Ayakalə, i liə si mbein dzakaki a mbein yeinji lə di, chu bimbəin ni baan a numki i kifwu kimbein wə.”

10

Jisəs kə ntəkni wi shwán wi ndzəŋni

¹ “Mih fukuki nkəŋ i mbein a, mi wə wi liəki i mbain wi shwán wə, maka wi liə num i dzaka ki mbain wə, wi yaka lə yakani ka wi liə i mbain wə, wə maka mi kə ji, wi num mi wə wi ləkəki biəin bəh nga.

² Ayakalə, mi wə wi si nchəni shwán si shi liə mfihi num i dzaka ki mbain wə.

³ Wə maka mi kə mi wə, mi wə wi si chəniki dzaka kimbain si weli dzaka kimbain i wi, wi liə ka bəŋki shwán yə yi kə n'yi i yeli wə, yi wəkə ja yi, wi ka dzo buku bəh yi.

⁴ Jobi wə wi bwili n'yi yichi i bin, wi ni tsəki i yi nshin wi bəŋ yi yi biəli wi, kə mi yi kiəkə lə ja yi.

⁵ A kabə num mi wi dzəni yi kəkə i biəli wi. Yi ni yəkə gein lə geinji, kə mi yi kiəkə kə ja yi mi wi dzəni.”

⁶ Jisəs nī tī ndi wələ i bə yakadəin, bə nəki wəkə kiə kə gia yə wi dzaka i bə i ndi wiwə wə.

⁷ Ayakadəin, Jisəs chu dzaka i bə a, “Mih fukuki nkəŋ i mbein a, akə mih dzaka ki mbain di biə shwán tsəki.

⁸ Bəni bəchi bə bə nī yisi dzə i mih, a nī kə num bəji bəh bəni bə bə nī ləkəki biəin i bəni bəh nga. Ayakadəin, shwán yiwə nəki wəkəli kə gia yə bə nī dzakaki.

⁹ Akə mih dzaka ki mbain. Mi ka tsə i mih wə ka wi liə wi bi bəin. Wi bi numki aka shwan yə yi bukuki tsə dzi fiəni dzə liə i mbain mə.

¹⁰ Ji si dzə a i chwə, bəh i wəw, bəh i bəkəli biəin. Mih dzə mfiŋ a bəni kwati nəni, a num nəni kə ki kə na kichili.

¹¹ Akə mih ntəkni wi shwán wi ndzəŋni. Ntəkni wi shwán wə wi ndzəŋki si nya lə nəni ki i kpi kə shwán yi.

¹² Mi wə bə dzə num dzəni i nnəm wə, wi num kə ntəkni wi shwán wiwə, shwán yiwə chu kəbi n'yi, wi si yein jobi wə kuula dzəkə, wi yatakə shwán yiwə wi yəkə gein, kuula wiwə baan kwayi shwán san gaali yidəkə.

¹³ Wi si yəkə kəmi bə dzə wi dzəni aka mi wi nəm, wi kanja kə jobi kəmi shwán yiwə.

¹⁴ Mih kə ntəkni wi shwán wi ndzəŋni. Mih kiəkə lə shwán yə yi kə yin, shwán yin kiə tə mih,

¹⁵ a lin asi Ba wun kiəkə mih, mih kiə tə Ba wun, mih nya nəni kəŋŋ i kpi kəmi shwán yin.

¹⁶ Mih kanjaki lə tə shwán yidəkə yə yi kəkə i mban wələ wə. Mih kanja i tsə dzəh bəh yi tə a yi wəkəki ja yin, ka mban wi shwán yiwə fiəni chu wimu, ma ntəkni wi shwán yiwə numki a wimu.

¹⁷ Mih kə num mih nī nya nəni kəŋŋ i kpi ka mih bi fiəni dzə nəni kəŋŋ. Akə gia yə Ba wun kəŋki mih.

¹⁸ Mi widəkə dzəkə kə nəni kəŋŋ i mih. A nyaki mih nəni kəŋŋ i nkəŋ wun wə. Mih kanjaki lə nga i nya nəni kəŋŋ i kpi, mih kanja nga i fiəni dzə nəni kəŋŋ. Gia yələ kə gia num a dzaka Ba wun a mih fə.”

¹⁹ Jisəs dzaka gia yiwə yakadəin, kingaali chu num i kintəŋŋ ki Bəju wə.

²⁰ Bə bəduli ka dzakayiki a, “Wi kanjaki lə chinda wi nkəpeli, wi dzakə lə. Mbein wəkəliki nə i wi a?”

²¹ Ayakalə, bədəkə dzakayiki a, “Fa kəkə bəndzaka bə mi wə wi kanjaki chinda wi nkəpeli. Chinda wi nkəpeli kələ i weli dzəkəh yi kifəkə a?”

Jisəs chusi a ngaiŋ kə waiŋ Nyə

²² A dzə num i jobi widəkə wə bə nī fəki Dzini bidəkə i fiəni kwaka si bə nī weli jun yi fəni yi gia i Jəlusalēm,*

²³ Jisəs tsə bə ghani nnya i kintəŋŋ ki jun yi fəni yi gia wə, i gbəŋ wi Səlmən wə. A num i jobi wi fiəkə wə. ²⁴ Bəju dza dzə junji fiəli wi, bikə i wi a, “Wə ni bee buku a buku baan nūmki kə kə fwu wibuku i tsə bəku dəin a? A kabə num a wə kə Kimbwili wə Nyə nī kaka, wə fūku i buku chəŋ.”

²⁵ Jisəs chukuli i bə a, “Mih kə num mih dzaka lə i mbein, mbein na bum yin. Bənəm bə mih fəki i yeli wi Ba wun wə akə bə bə bə chusiki mi wə mih kə wi.

²⁶ Ayakalə, mbein ka bum dəkə, kəmi mbein kəkə i mban wi shwán yin wə.

²⁷ Shwán yin si wəkə lə ja yin. Mih kiə yi, ayaka yi biəli mih,

²⁸ mih nya yi bəh nəni kə ki bi tsə kaa kə. Ayaka yi bi lansi laka kə. Mi widəkə kəbi wə wi bi lansi ləki yi i mih kanj.

²⁹ Ba wun wə wi nya shwán yiwə i mih tsəki lə mi wichi, mi widəkə kəkə i ləki yi i wi kanj.

³⁰ Buku Ba wun kə fiəŋ fimu.”

³¹ Bəju chu dzə kitəh i tumyi wi yein.

³² Jisəs bikə i bə a, “Mbein yein lə bənəm bə ndzəŋni bəduli bə Ba wun dzaka a mih fəki. Akə winain wə mbein nənki i tumyi mih bəh kitəh kəmi wə a?”

³³ Bə chukuli i wi a, “Buku tumyiki kə wə kəmi bə nəm wi ndzəŋni wə wə fəki. Buku

* **10:22** Dzini biələ nī kə i kwaka si bə nī wəkə jun yi fəni gia si midəkə wə wi nī kəkə mi wi ju nī dzə bifii dzə kum yein.

tumyiki wə kəm wə bəkəlik i yeli wi Nyɔ. Wə kə a lij mi wiwəm, dzaka a wə kə Nyɔ.”

³⁴ Jisəs chukuli i bə a, “Ntə bə nyaka i Kijwakti kimbeinj ki bənci wə a, Nyɔ dzakaki yeinj a, ‘Mih dzakaki a mbeinj kə bənyo’ a?”

³⁵ Nyɔ bənci bəni bə a bənyo, a num bə bə ja yiwo nɪ tsəki i bə, ayaka buku kiəki a gia yə yi kə i Kijwakti ki Nyɔ mə kəkə bi kwuni.

³⁶ Si yi kə yakadəinj, akə kəm nə wə mbeinj dzakaki i mi wə Ba wi kə wi sainbwili wi ka faanj i fa mbi wələ wə, a wi bəkəlik i yeli wi Nyɔ, kəm wi dzaka a ngain kə wainj Nyɔ a?

³⁷ Mih kabə num mih fə kə bəncəm bə Ba wun, mbeinj ma bum mih.

³⁸ Ayakalə, mih kabə fəki num bə, kənj yi numki a mbeinj ka bum dəkə i mih, mbeinj bum num i bə, ka mbeinj ni kiə na bindzənj a Ba wun kə i mih wə, mih num i Ba wun wə.”

³⁹ Bəju ka nənjki i chu kwa wi, wi təsi buku i kanj yibə wə.

⁴⁰ Jisəs chu tsə ndənj Bəkə yi Jədan tsə i kiwun kə Jən nɪ yisi i juliki bəni i bəkə, ka numki feinj.

⁴¹ Bəni bəduli ka nyəki dzəki yeinjki wi. Bə dza dzaka a, “Jən nɪ ka keinjsi fə na gia yidəko yə yi chusiki kinəkəni ki Nyɔ. Ayakalə, gia yichi yə wi nɪ dzakaki kəm mi wələ nɪ kə na njənj.”

⁴² Ayakadəinj, bəni bəduli jiə shəm i Jisəs wə feinj.

11

Kpi yi Lasalus nsein Jisəs

¹ Mi widəko nɪ kələ yeli wi num Lasalus, wi dza yisi jweinj. Wi num mi i kwili wi Betani wə, wi nɪ naki feinj bəh jəmi yi Meli bəh Mata.

² Meli wələ wə wainjnih wi Lasalus nɪ gweinjki lə, akə wə wi nɪ fianjsi gvu yi Bah bəh fianjsi bi tsənj yindzənjni, ka sə bəh junj yi yifwu.

³ Si wi nɪ gweinjki yakadəinj, jəmi yi ka faanj ntum i Jisəs a, “Bah, wə wi kə shəm ya gweinjki lə.”

⁴ Si Jisəs wəkə ntum wiwə, ka dzaka a, “Jweinj yələ kəkə yi kpi. Yi kə i chusi num kinəkəni ki Nyɔ, ka Wainj Nyɔ ni kwati yeli wimbun i yi wə.”

⁵ Jisəs nɪ kənjki lə Mata bəh wainjnih wi Meli bəh Lasalus nalə.

⁶ Ayakalə, jəbi wə wi nɪ wəkə a Lasalus gweinjki lə, wi chu nə baan i di biə wi nɪ kə i kanj yifa wə.

⁷ Si yəmaka nɪ tsə, wi ka dzaka i bwa bu bə mbanj a, “Bukumbeinj fiəni chū i Judea.”

⁸ Bə ka bikə i wi a, “Labay, ntə akə a ngbu ngbu si Bəju ni nənjki i tumyi wə bəh kitəh a wə kpi, wə bə chu nənj i fiəni tsə i feinj na?”

⁹ Jisəs chukuli i bə a, “Ntə chəkə kanjki mbianjə jwəfi ntsə bəfa? Mi kabə nyaniki

nshifəkə, wi kəkə i damti i biəinj beinj, kəm bəinjni bi mbi wələ bəinjki lə i wi.

¹⁰ Ayakalə, na ndə wə wi nyaniki nchəkə, wi kələ i damti, kəm wi kanjki kə bəinjni i wi.”

¹¹ Si wi dzaka yakadəinj, ka dzaka i bə a, “Nsein wibukumbeinj Lasalus gbə kinu. Ayakalə, mih ki tsəki lə feinj i yəmsi wi i kinu kiwə wə.”

¹² Bwa bu bə mbanj ka dzaka i wi a, “Bah, yi kabə num a wi gbə kinu, ma wi ni bənih.”

¹³ Jisəs nɪ dzakaki num kəm kpi yi Lasalus, ayakalə, bwa bu bə mbanj wəkə yaka ka kwakaki a wi dzakaki kəm kinu njənj.

¹⁴ Jisəs ka fuku bəinj si yi i bə a, “Lasalus kə num wi kpi lə.

¹⁵ Ayakalə, mih kə bəh kinsanjli kəm bə mbeinj, a mih ni kəkə feinj, ka mbeinj ni jlə shəm i mih. Ayakadəinj, bə tsə bəku feinj.”

¹⁶ Təməs wə bə nɪ bənci yeli wi widəko a Bimanjsi, ka dzaka i bwa bə mbanj bədəkə bə a, “Bukumbeinj tsə tə ka bukbembeinj ni kpi bəh wi.”

Jisəs bwili Lasalus i kpi wə

¹⁷ Jisəs tsə buku feinj, ka wəkə a Lasalus kə num wi nə lə i jum kintənj kanj yina.

¹⁸ Betani wələ nɪ kə ka bəmay bəfa i kəmsi tsə i Jelusalem.

¹⁹ Bəju bəduli nɪ dzə i Mata bəh Meli i kwasi nshəinj bəh bə kəm kpi yi wainjnih wibə.

²⁰ Jəbi wə Mata nɪ wəkə a Jisəs si dzə wə, wi ka buku tsə a bə wi banjsi, ayakalə Meli baan dzu.

²¹ Mata tsə dzaka i Jisəs a, “Bah, a ni kə a wə numki fa, ma wainjnih wun nɪ ka kpi dəkə.

²² Ayakalə, mih kiəki lə a i liə, na finə wə bikə i Nyɔ wi nɪ nya i wə.”

²³ Jisəs dzaka i wi a, “Wainjnih wa ni fiəni dza lə i kpi wə.”

²⁴ Mata ka dzaka i wi a, “Mih kiəki lə a wi bi fiəni dza lə i chəkə bi gəksini biə bəni bi dzaki i kpi wə.”

²⁵ Jisəs dzaka i wi a, “Akə mih wə mih bwilik i bəni i kpi wə, a num mih wə mih nyaki noni. Mi wə wi jlə shəm yi i mih bi baan lə wiwəm, kənj yi numki a wi kpi,

²⁶ ayaka na ndə wə wi keinjki wiwəm ka jiə shəm yi i mih, bi kpi kə. Wə bum alə yakadəinj a?”

²⁷ Wi bum a, “Aanj Bah, mih bum a wə kə Kimbwili wə Nyɔ nɪ kaka. Wə kə Wainj Nyɔ wə wi nɪ kanjki i bi dzə fa mbi wələ wə.”

²⁸ Si Mata dzaka yakadəinj, ka tsə bənj Meli wainjnih wi, dzaka i wi a kuku kuku a, “Mi wi lanini si num lə fa, ayaka wi bənci wə.”

²⁹ Si Meli wəkə yakadəinj, ka saka dza beinj i tsə yeinj wi.

³⁰ A nɪ kə maka Jisəs dzə liə i kwili wiwə wə. Wi nɪ keinjki a di biə Mata nɪ tsə yeinj wi.

³¹ Bəju bə bə nɪ kə bəh Meli i dzu kwasi nshəinj bəh wi, ka yeinj si wi saka dza beinj

buku biɲ, bə ka biəliki wi kwaka a wi tsəki i jum beɲ i tsə dəki feɲ.

³² Si Jəbi wə Meli nɪ tsə buku i di biə Jisəs ni kə, yeɲ wi, ka gbə i gvu yi wə dzaka a, “Bah, a ni kə a wə numki fa, ma waiɲnih wuɲ ni ka kpi dəkə.”

³³ Si Jisəs yeɲ si wi dəki, bəh Bəju bə bə nɪ biəli wi bəɲ də tə, gia yiwo nya ngəkə i shəm yi wə nalə, gvu kpi wi nalə.

³⁴ Wi ka bikə a, “Mbeɲ ləə faiɲ wi a?” Bə dzaka i wi a, “Bah, dzə yeɲ.”

³⁵ Jisəs də.

³⁶ Bəju yeɲ yakadəɲ ka dzaka a, “Mbeɲ yeɲ si wi ni kəɲki wi.”

³⁷ Ayakalə, bə badəkə dzaka lə a, “Ntə wələ kə wi wə wi nɪ weli dzəkəh yi kimfəkə a? Kəm nə wə wi ni ka yeliɲ fwu wi mi wələ i kpi wə a?”

³⁸ Shəm chu nəɲni Jisəs na bəh nga. Wi dza tsə buku i jum beɲ. Jum yələ nɪ kə num taa wə bə nɪ baɲ dzaka kiwə bəh təh wimbun.

³⁹ Jisəs dzaka a, “Mbeɲ gɲɲi təh wə.” Mata jemi yi mi wi kpili dzaka i Jisəs a, “Bah, i liə nɪ numki num wi si fwuli lə. I liə si num lə kaɲ yina si wi ni kpi.”

⁴⁰ Jisəs bikə i wi a, “Mih si dzaka alə i wə, a wə ka jiə shəm ya i mih, ma wə ni yeɲ mbum biə bi kə bi Nyə a?”

⁴¹ Ayakadəɲ, bə ka gɲɲi təh wiwə. Jisəs gɲɲi dzəkəh yi i beɲ ka dzaka a, “Ba wuɲ, mih nyaki kiyəɲni i wə si wə wəkə ntsa wuɲ.

⁴² Mih kiəki lə na bindzəɲ a wə si wəkə lə ntsa wuɲ i jəbi wichi wə. Ayakalə, mih dzəkəki yələ kəm bəni bələ bə kə fa, ka bə bəm a, a faaɲ wə mih.”

⁴³ Si wi dzaka yakadəɲ, ka wam bəh ja yiləkəli a, “Lasalus, bükul!”

⁴⁴ Ayaka mi wi kpili wiwə dza buku dzə, kaɲ yi bəh gvu yi num bə lim bəh kinchumni ki mbuɲ, lim tə shi bi bəh kinchumni ki mbuɲ. Jisəs ka dzaka i bə a, “Mbeɲ shwə wi, mbeɲ bēe wi tsəki.”

*Kifwu ki tumi jiə kimfasi i wə Jisəs
(Mati 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)*

⁴⁵ Jəbi wə Bəju bəduli bə bə nɪ dzə i Meli yeɲ gia yə Jisəs fə, ka jiə shəm i wi wə.

⁴⁶ Ayakalə, bədəkə tsə fiəb ka yeɲ num Bəfalasi, fuku i bə gia yə Jisəs fə.

⁴⁷ Bəti mfe gia bəmbum bəh Bəfalasi ka juɲni kifwu ki tumi dzaka i bə a, “Bukumbeɲ ki fəki dəɲ na? Mi wələ fəki bɪnchasi biduli biə bi chusiki kɲkəkni ki Nyə.

⁴⁸ Bukumbeɲ ka bee a wi tsəki a bəh yi i ninshɲ, ma bəni bəchi nɪ jiə shəm i wi, ayaka ma bəni bə Lum bə bə sakaki bukiwəbeɲ ni dza dzə bəkəli

di bibukumbeɲ bi baiɲni bəh tumi kibukumbeɲ.”*

⁴⁹ Ayakalə, mi widəkə i bə kintəɲ yeɲ wi num Kayfas, wə wi nɪ kə fwu wi bəti mfe gia i jiə yiwo wə ka dza dzaka mfiɲ i bə a, “Mbeɲ kiəki kə na gia yidəkə lə kpəaa.

⁵⁰ Mbeɲ kiəki kə a yi ndzəɲki lə i mbeɲ a mi wimu kpɪ i bəni bəchi, tsə a kitumi kichi laka num lakani a?”

⁵¹ Kayfas nɪ dzəkəki gia yələ num kə i mfi bi wə. Si wi nɪ kə fwu wi bəti mfe gia i jiə yiwo wə, dzaka yakadəɲ laka num ntum wi Nyə, a Jisəs nɪ kaɲaki lə i kpi i kitumi ki Bəju wə.

⁵² A num kə a kitumi kiwə shəɲ, kpi yi nɪ kaɲaki i juɲni bwa bəchi bə, bə kə bə Nyə i kitumi kidəkə wə, ka bə numki i fiɲ fimu wə.

⁵³ I yisi chəkə biwə wə, kifwu kitumi ka yisi i fasiki si bə bi wəkəki Jisəs.

⁵⁴ Ayakadəɲ, Jisəs naki chu nyani kə i kintəɲ ki Bəju wə. Wi dza nyə mfiɲ feɲ bəh bwa bu bə mbaɲ ka tsə naki i kwili widəkə wə wi kə kəmsi i tumi ki mishambu kə bə nɪ bəɲki a ɛfelem.

⁵⁵ Dzini bi Bəju bi Ntsədəɲ nɪ kə num bi si kəmsi dzə lə, bəni ka nyəki dzəki i bimbū wə dzə i Jelusaləm i dzə wəkə kishi kibə ka bini biwə nɪ dzə kpeɲ.

⁵⁶ Bə tsə yisi i nəɲki Jisəs bikə a bə bə i jəbi wə bə nɪ numyi i beɲ i juɲ yi fəni yi gia mə dzaka a, “Mbeɲ kwakaki a nə? A wi nɪ dzə kə i dzini biələ wə a?”

⁵⁷ A nɪ kə bəti mfe gia bəmbum bəh Bəfalasi tsəsi ja a na ndə kabə kiəki di biə Jisəs kə, wi fə ma bə klə, ka bə nɪ kwə wi.

12

*Meli fiansi Jisəs i Betani
(Mati 26:6-13; Mak 14:3-9)*

¹ A nɪ baɲ a kaɲ yisə ka Dzini bi Ntsədəɲ yisi, Jisəs nyə tsə i kwili wi Betani wə i di biə Lasalus wə Jisəs nɪ dzasi i kpi wə nɪ kə.

² Si wi tsə feɲ, bə fə bieɲ bidzini i tati wi yeɲ. Mata num mi wə wi nɪ gaaki, Lasalus num mi widəkə i mbaɲ wi bəni bə bə nɪ shinum ka dziki bəh Jisəs.

³ Meli dza dzə finsəkə fi fiansi fidəkə bi tsəɲə yindzəɲni, shuku i gvu yi Jisəs wə, ka sə bəh juɲ yi yifwu. Fiansi biələ nɪ ləkəki lə i kpə wə nalə, num bə nɪ keɲsi bəh fiɲ fidəkə a fi fi bə bəɲ a nad. Si wi shuku yakadəɲ, kintəɲ ki juɲ kiwə kichi dza ka fwuliki a tsəɲə yindzəɲni.

⁴ Judas Iskariot wə wi nɪ kə mi i mbaɲ wi bwa bə Jisəs, (wə wi nɪ nyani lə dzə taɲni Jisəs) dza dzaka lə a,

* **11:48** Bə nɪ lwaki yakadəɲ kəm a nɪ kə Bəju bum a Jisəs kə Kimbwili, bə nɪ ka dza yisi i bəngəkə bə bəni bə Lum bə bə sakaki bə ka wi bwili bə i kaɲ yi bəni bə Lum wə. * **12:5** Bəɲchuku bələ gi yitali kə i jaa yi Glik wə a “denarii 300”

⁵ “A fə nə a bə ma taŋni fianši biələ i bəŋchuku gi yitali, * i nya kpə wiwə i bəni bə kifuu a?”

⁶ Judas ni dzaka yakadaŋ yi kəbi a wi kwakaki kəmbəni bəkifuu. Wi nɪ kə ji a num wi mi wibə wi kiba, wi nɪ shiki ləkəki lə kan yeiŋ wi gamti gwu yi yeiŋ wə.

⁷ Jisəs dzaka a, “Bée wi mən. Wi jiə fianši biələ lə i bi keiŋsi chəkə biŋ bi ləni yeiŋ.

⁸ Bəni bəkifuu ni shiki numki lə bəh mbein jobi wichi ayakalə, mih ni numki kə bəh mbein jobi wichi.”

⁹ Jobi wə mban wi Bəju nɪ wəkə a Jisəs kə feiŋ, bə ka dzə feiŋ. Bə nɪ dzəki kə a kəmb Jisəs shaŋ. Bə nɪ dzəki tə i yeiŋ Lasalus wə Jisəs nɪ dzasi i kpi wə.

¹⁰ Ayakadaŋ, bəti mɛə gia bəmbum ka fasiki a bə nɪ wəkə lə Lasalus tə,

¹¹ kəmb a nɪ kəmb wi, Bəju bəduli nɪ beeki bə ka jiə shəm yibə num i Jisəs.

Jisəs liə i Jerusalem ka Nkun

(Matio 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Chəkə buku wəkə, mban wi bəni wə wi nɪ dzə i dzini biələ wə ka wəkə a Jisəs si num i dzəh wi dzə i Jerusalem.

¹³ Bə ka dzə biali yi sɔm buku tsə i dzə wi i dzəh. Bə ka tsəki wili dzakayi a, “Lilili, kinəkəsi kə i Nyə wə ɔɔ! Nyə kə wi jiə kimbəiŋsi i mi wə wi dzəki i yeli wi Bah wə ɔɔ! Akə wi Nkun wi Isləe ɔɔ!”†

¹⁴ Jisəs nəŋ waiŋ njakas, yaka yeiŋ bein. Ayaka yi ka num asi bə nyaka a,

¹⁵ “Bəni bə Sayəŋ, kiə mbein ma lwāki.

Mbein tsəin, Nkun wimbein si wi dzəki, num wi yaka i waiŋ njakas bein.”

¹⁶ Bwa bə Jisəs bə mban nɪ ka kiə dəkə gia yə gia yiwə nɪ chusiki i kin'yisi wə. Jobi wə wi nɪ liə i mbum bi wə, bə ka kwaka a bə nɪ nyaka gia yələ num kəmb wi, ayakə yi num bəh wi asi bə nɪ nyaka.

¹⁷ Mban wə wi nɪ kə bəh Jisəs i chəkə biə wi nɪ bəŋ Lasalus i jum mə, bwili wi i kpi wə bə nɪ tsəki fuku tsə gia yə bə nɪ yeiŋ.

¹⁸ Fwu wi gia wə mban wələ nɪ buku tsə i dzə wi i dzəh a nɪ kə kəmb bə nɪ kə num bə wəkə a wi nɪ kə wi fə gia yə yi chusiki mbum bi Nyə.

¹⁹ Ayakadaŋ, Bəfalasi ka dzakayiki a bə bə a, “Si mbein yeiŋ a? Gia yidəkə chu kəkə yə bukumbein kə i fə. Mbi wichi kə num wi kwu lə i wi cheiŋ.”

Bəglik bədəkə ka nəŋki i yeiŋ Jisəs

²⁰ Bəni bədəkə nɪ kə i mban wi bəni bə bə nɪ yaka tsə i Jerusalem i tsa Nyə i jobi wi dzini biələ wə, a num Bəglik.

²¹ Bəglik bələ tsə yeiŋ Filib wə wi ni buku dzə i kwili wi Besayda wə i kimbu ki Galili

wə, dzaka i wi a, “Kukuli, buku nəŋki i yeiŋ Jisəs.”

²² Filib ka tsə fuku yi i Andulu, bə wi ka tsə fuku i Jisəs.

²³ Jisəs chukuli i bə a, “Jobi dzə kpein wə bə ni yakasi mi wə yeli wi kə Waiŋmi i liə i mbum bi wə.

²⁴ Mih fukuki ŋkəŋ i mbein a, ŋgəkə wi fiəŋ ka baan i gbə i nshwain wə i kpi, ŋgəkə wiwə ni baan a wi. Ayakalə, wi ka kpi, ma wi ni wum mintam miduli.

²⁵ Na ndə wə wi kəŋki nɔni ki nalə ni laksi lə nɔni kiwə, ayakə na ndə wə wi baiŋŋki nɔni ki fa mbi wələ wə wi jiəki num jiəni i bi kwati nɔni kə ki bi tsə kaa kə.

²⁶ Mi kabə nɔmki i mih, wi kanjaki i bləliki mih, na faiŋ wə mih kə, mi wuŋ wi nɔm kanjaki i nɔmki tə feiŋ. Mi wə wi nɔmki i mih, Ba wuŋ ni kəkəsi wi.”

Jisəs dzaka kəmb kpi yi

²⁷ Jisəs dzə dzaka a, “I liə shəm yin fumsiki lə mih. Mih kə i dzakaki a nə? A Ba wuŋ, bwili mih i kintəŋ ki jobi wi ŋgəkə wələ wə a? Aayi, akə kəmb jobi wələ mih nɪ dzə.

²⁸ Ba wuŋ, fə yeli wa kanjaki mbum.” Si wi dzaka yakadaŋ, ja shi dzə i bein a, “Mih fə lə wi wimbun, mih keiŋ i ni chu fə.”

²⁹ Mban wə wi nɪ kə feiŋ wəkə ja yiwə, ka dzaka fibə a, “A wamyiki dzan.” Bədəkə dzaka a, “A dzakaki chinda wi Nyə i wi.”

³⁰ Jisəs chukuli a, “Ja yələ dzə kəmb bə mbein. Yi ka dzə dəkə kəmb mih.

³¹ I liə si num lə jobi wə bə ki sakaki mbi wələ. I liə si num jobi i shisi kəŋŋ bwili ŋkun wə wi sakaki mbi wələ.

³² Ayakalə, yin num a jobi wə bə bi giŋsi mih i bein fa kuku, mih ni guku bəni bəchi ma bə dzə i mih wə.”

³³ Jisəs nɪ dzakaki yakadaŋ, wi chusi num ŋkaiŋni yi kpi yə wi bi kpiki.

³⁴ Mban wi bəni bəwə chukuli i wi a, “Buku wəkəki i Kinwakti ki Bəŋchi wə a, Kimbwili wə Nyə nɪ kaka bi fiəli lə. Wə nyani dəin i dzakaki a, bə kanjaki i bi giŋsi mi wə yeli wi kə Waiŋmi i bein a? Wəmakə mi wə yeli wi kə Waiŋmi kə winaiŋ a?”

³⁵ Jisəs dzaka i bə a, “Baiŋni nɪ numki bəh mbein a jobi wi juli wələ wə. Mbein nyāniki si baiŋni biwə keiŋki bəh mbein, ka jisi bi ma gaka mbein. Mi wə wi si nyani i jisi wə si kiə kə di biə wi tsəki.

³⁶ Si baiŋni biwə kə bəh mbein, mbein jiə shəm i baiŋni biwə wə, ka mbein bi num bwa bə baiŋni.”

Ja yi Jisəs ni saka lə mi wə wi nəiŋ i dzə ja yiwə

Si Jisəs dzaka gia yələ lə, ka nyə tsə nyumi gwu yi i bə.

† 12:13 Lilili wələ kə i ja yi Glik wə a Hosanna.

³⁷ Namana yaka, si wi nĩ kō wi fā lō bĩnchasi biduli biā bi chusiki kinjākni ki i bō nshĩj, ayaka bō nēki jiā kē shōm i wi.

³⁸ Yĩ nĩ num yakadainj ka yi kpeinj asi Isaya mi ntum wi Nyō nĩ dzaka a,

“Bah, akō ndē wē wi kō num wi bum gia yē buku dzakaki a?”

Ayaka a num i bō ndē Bah chusi nja bi bitseinj a?”

³⁹ Ayakadainj, bō nĩ kōkē i jiā shōm i wi, kōm Isaya nĩ kō wi chu dzaka i di bidākō wē a,

⁴⁰ “Wi banj dzākah yibō,

fā shōm yibō dā,

ka bō mā yeĩnki di bēh dzākah yibō,

kōbi i kiā bēh shōm yibō,

ka bō fiāni dzē i mih a mih chuku bō.”

⁴¹ Isaya nĩ dzakaki gia yālō kōm wi nĩ kō wi yeinj lō mbum bi Jisōs, ka dzakaki kōm wi.

⁴² Na ayaka si bōni nĩ ka jiā dākō shōm i Jisōs, a nĩ kō bōni bēduli na bē bō nĩ kō kifwū i tumi wē nĩ jiā shōm i wi, ayakalā bō nēinj i dzaka bēh dzaka kibō, kōm bō nĩ lwaki Bafalasi ka bō mā ni kōnj bō i junj yi tsani wē.

⁴³ Bō nĩ lwaki yaka kōm bō nĩ kōnjki i kwatiki kinjākni ki bōni tsē kē ki dzaki i Nyō.

⁴⁴ Jisōs dza wam bēh nja dzaka a, “Mi wē wi jiā shōm i mih, wi ka jiā dākō a mih shōj. Wi jiā num i mi wē wi faanj mih.

⁴⁵ Mi ka yeinj mih, yaka wi yeinj num mi wē wi faanj mih.

⁴⁶ Mih dzē fā i mbi wālō wē ka baijnĩ, ka na ndē wē wi jiā shōm yi i mih ni baanj kē i jisi wē.

⁴⁷ Mi ka wōkō ja yinj, nēki jiā kē, mih ni saka kē wi, kōm mih ka dzē dākō i saka bōni bō mbi wālō a bō gbo nsaka. Mih nĩ dzē i bwili bō num bwilini.

⁴⁸ Mi wē wi mējnĩ mih ka nēinj i dzē ja yinj, wi kanjaki lē gia yē yi bi sakaki wi. Ja yē mih kō mih dzaka i wi akō yi yē yi bi sakaki wi, wi gbo nsaka i chōkō bi gōksini wē.

⁴⁹ Yĩ kō yakadainj kōm mih dzakaki kē i nja binj wē. Ba wunj wē wi faanj mih akō wi wē wi dzaka a mih dzākaki, a nya wi gia yē mih kanjaki i dzākaki, fuku si mih kō i dzākaki.

⁵⁰ Mih kiāki lē a gia yē wi dzaka a mih dzakaki akō yē yi nyaki nōni kē ki bi tsē kaa kē. Ayakadainj, gia yē mih dzakaki akō yē Ba wunj kō wi dzaka a mih dzākaki.”

13

Jisōs wōkō gvu yi bwa bu bō mbanj

¹ A dzē num i buku dza i chōkō bi Dzini bi Ntsēdanj wē, Jisōs kiā a jōbi wi kpeinj i bēe mbi wālō, i fiāni tsē i Ba wi kpōj. Si wi nĩ kōnjki bōni bē bō nĩ kō mbu i mbi wālō wē, wi kōnj bō tsē bwili fwu.

² A dzē num si bō nĩ dziki i fiājōbi, num njkēpi jiā lō kinjwaka i shōm yi Judas wē wainj Samōn Iskaliot, a wi tanjĩ Jisōs.

³ Si Jisōs nĩ kō wi si kiā lō a Ba wi nya bieinj bichi i wi kanj, bēh a wi nĩ nyō i Nyō wi fiāni tsē i Nyō,

⁴ wi ka dza i bieinj bidzini bēinj, baa bāmbunj bu bē nimbeinj, dzō batali ka kanja i bwēli ki wē,

⁵ ka dza shuku mwi i naka ki mwi mā, yisi ka wōkōki gvu yi bwa bu bē mbanj, sō bēh batali wē wi si kanja i bwēli ki wē.

⁶ Wi wōkō ka dzē buku i Samōn Bitā wē, wi bikē i wi a, “Bah, wō nējki i wōkō gvu yinj a?”

⁷ Jisōs chukuli i wi a, “Gia yē mih fēki wō kōkē i kiā i liā. Wō bi kiāki yi num i jum wē”

⁸ Bitā dzaka i Jisōs a, “Wō bi lansi wōkō kē gvu yinj.” Jisōs chukuli i wi a, “Mih ka baanj i wōkō wō, wō mā ni kanjaki gia yidākō bēh mih.”

⁹ Samōn Bitā ka dzaka i Jisōs a, “Bah, a kabē num yaka, mā wōkō shōj a gvu yinj, wōkō tasi bēh tsēinj yinj bēh fwu wunj yeinj.”

¹⁰ Jisōs dzaka i wi a, “Mi wē wi kō wi wōkō lō gwu yi wi baijnki lē gwu yichi wi kanjaki kē i chu wōkō gwu, a kōbi a gvu yi. Mbeinj kō mbeinj si baijn lō, ayakalā a kōbi mbeinj bēchi bē mbeinj baijnki.”

¹¹ Jisōs nĩ dzakaki yakadainj kōm wi nĩ kō wi si kiā lō mi wē wi ni tanjĩ wi. Akō gia yē wi nĩ dzaka a, “A kōkē mbeinj bēchi bē mbeinj baijnki.”

¹² Jōbi wē Jisōs nĩ wōkō kaasi gvu yibō, wi lōh bāmbunj bu, fiāni chu i di bi wē, ka bikē i bō a, “Mbeinj kiā gia yē mih fē i mbeinj lē a?”

¹³ Mbeinj bōnjki mih a Mi wi Lanini chu bōnj a Bah, mbeinj bōnjki num njkōj, kōm akō fiēj fiā mih kō.

¹⁴ Mih ka Bah wimbēinj chu num Mi wimbēinj wi Lanini, mih wōkō gvu yimbēinj, mbeinj tē kanjaki i wōkōki gvu yi mi bēh mi.

¹⁵ Mih fē lē i chusi i mbeinj a mbeinj fēki tē asi mih fē i mbeinj.

¹⁶ Mih fukuki njkōj i mbeinj a, wainj wi nōm si mbōm tsē kē tikwili wi, mi wē bē faanj wi si kōkni tsē kē wē wi faanj wi.

¹⁷ Mbeinj kabē kiā kē gia yālō kabē fē yi, kin-sanjli kimbum ni numki kimbeinj.

¹⁸ Mih dzakaki kē num i mbeinj bēchi. Mih kiāki lē bōni bē mih kō mih babwili. Ayakalā, yi kō a gia yē yi kō i Kinjwakti ki Nyō wē kanjaki i dzē kpeinj si bē nĩ nyaka a, ‘Mi wē wi dzi bieinj binj bidzini, wi chumki gvu yinj.’

¹⁹ Mih fukuki gia yālō i mbeinj i liā, ka yi bi dzē num, ka yi bi ka num mbeinj bi bum a akō na mih wiwō.

²⁰ Mih fukuki njkōj i mbeinj a mi wē wi dzē na ndē wē mih faanj, wi dzē num mih. Ayaka mi wē wi dzē mih wi dzē num mi wē wi faanj mih.”

Jisōs chusi mi wē wi ni tanjĩ wi

²¹ Si Jisōs dzaka gia yālō lē, shōm yi dza ka nyaki wi bēh njgākē. Wi dza dzaka baijnĩ

a, “Mih fukuki ñkəŋ i mbein a mi widəko i mbein kintəŋ ni tənŋi lə mih.”

²² Bwa bu bə mban dza ka tseŋki taliki gwu a wi dzakaki num mi winain a.

²³ Mi widəko i mban wi bwa bə Jisəs mə, wə Jisəs nī kəŋki ni yəkəli kəmsi i Jisəs wə dzi.*

²⁴ Samən Bitə lasi wi dzaka i wi a wi bikə a akə ndə a.

²⁵ Wi yəkəli tsə i Jisəs wə bikə i wi a, “Bah, akə ndə?”

²⁶ Jisəs chukuli i wi a, “Akə mi wə mih ni gbɛɛ bləd mih n'yəko i mwi mijwa mə mih nya i wi.” Ayakadəin, wi ka n'yəko bləd i mwi mijwa mə gbɛɛ nya i Judas wain Samən Iskaliat.

²⁷ Asi Judas dzo bləd wiwə yakadəin, Satan ka liə i wi mə. Jisəs dzaka i wi a, “Kəmsi fə gia yə wə nənki i fə.”

²⁸ Mi widəko i mban wibə wə nī ka kiə dəkə gia yə wi dzaka i wi yakadəin.

²⁹ Bədəko nī kwakaki a, asi Judas kə mi wə wi jəki kiba, ayaka a Jisəs dzakaki i wi a wi tsə tən biəin biə bə kəŋki i dzi Dzin biələ yəin, yudəko a wi tsə nyə fiən i bəni bə kifuu.

³⁰ Si Judas dzo bləd wiwə yakadəin dzi, ka buku akisəka nya. Ayaka a nī kə num nchəko.

Jisəs tafi kpi yi i bwa bu bə mban

³¹ Si Judas buku tsə yakadəin, Jisəs baan dzaka a, “Akə i liə bə kə i yisi i yəin ki kɛŋkəkni ki mi wə yeli wi kə Wainŋi, na i yəin tə mbum biə bi kə bi Nyə i gwu yi wə.

³² Bə ka yəin mbum bi Nyə i gwu yi wə, ma Nyə ni chusi tə mbum bi Wain wi i wi Nyə wə. Ayaka wi ni chusi lə akisəka.

³³ Bwa bəŋ, mih ni num lə bəh mbein a i jəbi wi juli wə. Ayaka mbein num i ni baan nənki mih chu kəbi i yəin i mih wə. Asi mih nī dzaka i Bəju, yi kə a liŋ si mih dzakaki i mbein i liə a, ‘Di biə mih tsəki mbein kəkə i dzo feiŋ’

³⁴ Mih nyaki nchi wələ i mbein, num nchi wimfiən, a mbein baan mbein kəŋniki. Mbein kəŋniki a liŋ asi mih kəŋ mbein.

³⁵ Mbein baan ka kəŋniki yakadəin, yələ ni fə bəni bəchi kiə a mbein kə bwa bəŋ bə mban.”

Jisəs dzaka a Bitə ni nain lə ŋgain

(Matə 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Samən Bitə ka bikə i Jisəs a, “Bah, wə tsəki i fain a?” Jisəs chukuli a, “Di biə mih tsəki wə mən i biəli mih i liə. Wə bi baan biəliki lə.”

³⁷ Bitə fiən bikə i wi a, “Bah, akə kəm nə mih mən dəkə i biəli i liə a? Mih ni nya lə nən i kəŋŋ i kpi kəm wə.”

³⁸ Jisəs bikə i wi a, “Wə kələ i nya nən i ka i kpi kəm mih a? Mih fukuki ñkəŋ i wə a,

ka kwəkə ni tənki num wə nəin mih kɛŋkani kitəli.”

14

Jisəs kə Dzə yə yi tsəki i Nyə wə

¹ Jisəs chu dzaka i bwa bu bə mban a, “Kiə mbein ki bəe kə a shəm yimbein fūmsiki mbein. Mbein jlə shəm i Nyə wə, bəh i mih tə.

² I Ba wun dzu, bəlum bəduli kələ. Asi mən a yi numki yaka, ma mih ka fuku dəkə a mih tsəki i keiŋsi di i mbein.

³ Jəbi wə mih ka tsə keiŋsi di i mbein, mih ni fiən dzo dzo mbein bukumbein numki, ka di biə mih kə, mbein ni nūmki tə feiŋ.

⁴ Mbein kiəki lə dzəh yə yi tsəki i di biə mih tsəki.”

⁵ Təməs ka dzaka i wi a, “Bah, buku kiəki kə di biə wə tsəki. Buku kə i nyani na dəin i kiə dzəh yiwə a?”

⁶ Jisəs chukuli a, “Akə mih dzəh, a num mih ñkəŋ, a num mih nən. Mi kəkə i tsə i Ba wun maka wi tsə dzəh i mih wə.

⁷ Asi kə a mbein kiəki mih ma mbein kiəki lə tə Ba wun. Ayaka i yisi i liə yi kə a mbein si kiə lə wi, mbein chu yəin tə wi.”

⁸ Filib dzaka i wi a, “Bah chūsi Ba wa i buku, ma buku yəin wi ka buku fwuli.”

⁹ Jisəs chukuli wi a, “Filib, buku mbein nə nalə wə kiə kə mih filib? Mi wə wi yəin mih, wi yəin lə Ba wun. Wə nyani dəin na i chu dzaka a mih chūsi Ba wun i mbein a?

¹⁰ Yaka wə ka bum dəkə a mih kə i Ba wun mə, Ba wun num i mih mə a? Ndzaka wə mih dzakaki i mbein kəkə a mih dzakaki i ŋga biŋ wə. Ba wun wə wi kə i mih wə akə wi wə wi fəki bənəm bu.

¹¹ Mbein bəm mih a mih kə i Ba wun mə, Ba wun num i mih mə. Mbein kabə num maka mbein bum mih kəm gia yə mih dzakaki, mbein bəm kəm bə bənəm bə mih fəki.

¹² Mih fukuki ñkəŋ i mbein a mi wə wi kə wi jlə shəm i mih, wi ni fəki tə bənəm bə mih fəki. Ayaka wi ni numki i fə bənəm tsə na bə mih fəki, kəm mih si tsə lə i Ba wun wə.

¹³ Na finə fiə mbein bikə i yeli wun wə, mih ni fə, ka Tii Wain ni numki i kanja yeli wimbum kəm Wain.

¹⁴ Mbein ka bikə na finə i yeli wun wə, ma mih ni fə.

Jisəs kaka bəni bu bə Kin'waka ki Baiŋni

¹⁵ Mbein kabə kəŋ mih, mbein ni jləki bənchi bəŋ,

¹⁶ mih ni tsa Ba wun wi ni nya mbein bəh Mi wi Gamtini widəko wə wi bi numki mbein bə jəbi wichi.

¹⁷ Mi wələ kə Kin'waka ki ñkəŋ. Wi kəkə mi wə bəni bə bə kə bə mbi wələ kə i dzo wi kəm bə yəin ki kə i wi wə nabə i kiə wi. I yimbein

* 13:23 I num dziki, Bəju si num, num bə yəkəli kimbu kimu ka bə dziki.

wə, mbeinj kiəki lə wi, kəm wi nōki mbeinj bə, ayaka wi ni numki i mbeinj mə.

¹⁸ Mih ni beeka kə mbeinj a mbeinj baanj ka bwa bəŋkwu. Mih ni fiəni dzə baanj lə bəh mbeinj.

¹⁹ Baanj a twesi lə bəni bə bə kə bə mbi ma ni chu yeinj i mih wə. Ayakalə, mbeinj ni yeinj lə i mih wə. Si mih kə wiwəm, mbeinj tə ni numki bəwəm.

²⁰ A bi numki chəkə biwə, mbeinj bi kiə a mih kə i Ba wunj mə, mbeinj num i mih mə, ayaka mih num i mbeinj mə.

²¹ Mi wə wi kiəki bəŋchi bəŋ wi jiə, akə mi wə wi kəŋki mih. Mi wə wi kəŋki mih Ba wunj kəŋki lə wi. Mih tə ni kəŋki wi, mih ni chusi gwu yinj i wi."

²² Judas widəkə (a kəbi wə bə nī bəŋki a Iskalit) bikə i wi a, "Bah, yi ni nyani na dəinj a wə ni numki i chusi gwu ya num i buku, a kəbi i bəni bə bə kə bə mbi wələ a?"

²³ Jisəs chukuli i wi a, "Mi kabə kəŋki mih, wi ni jəkə ndzaka wunj, Ba wunj ni kəŋki wi, buku Ba wunj ni dzə i wi wə buku ni nōki bəh wi.

²⁴ Mi wə wi kəŋki kə mih, wəmakə mi si jiə kə ndzaka wunj. Ndzaka wə mbeinj wəkəki a kəkə wunj. Akə wi Ba wunj wə wi faanj mih.

²⁵ Gia yələ kə yə mih dzakaki i mbeinj mih keinj bəh mbeinj.

²⁶ Ayakalə, Mi wi Gamtini wə wi kə Kin'waka ki Baijnī wə Ba wunj bi faanj i yeli wunj wə bi lani lə mbeinj bəh gia yichi, wi chu fə mbeinj i kwaka gia yichi yə mih nī kə mih dzaka lə i mbeinj.

²⁷ Mih jiə kimbəinjni a ki nūm bəh mbeinj. Mih nyaki kimbəinjni kə akə kəŋj i mbeinj. Mih nyaki kə kimbəinjni kələ i mbeinj si bəni bə bə kə bə mbi si nya. Mbeinj ki bee kə shəm yimbəinj a yi fumsiki mbeinj nabə i kanja ndzanj.

²⁸ Mbeinj wəkə lə si mih dzakaki a mih si nyə lə, mih num i bi fiəni dzə num bəh mbeinj. Asi kə a mbeinj kəŋki mih, ma mbeinj ləŋki ləŋni, kəm mih tsəki num i Ba wunj wə, si Ba wunj kə wi kəkni tsə mih.

²⁹ I lə mih fuku gia yələ i mbeinj ka yi bi num, ayaka ka yi bi dzə kpeinj, mbeinj ka bi bum mih.

³⁰ Mih ni chu baanj kə a dzakaki bəh mbeinj nalə, kəm ŋkunj wə wi sakaki mbi wələ si dzə lə. Yi kəkə a wi kəŋki lə ŋga i mih beinj.

³¹ Ayakalə, mih fəki num asi Ba wunj kə wi dzaka a mih fəki ka bəni bə bə kə bə mbi wələ ni kiə a mih kəŋki lə Ba wunj. Mbeinj dzə beinj bə nyə."

15

Jisəs kə kpeinj bəni bu num cha yiwə

¹ "Akə mih kpeinj wi laani wi mintam mi ŋkəŋ, Ba wunj num mi wə wi keinjiki kpeinj wi laani wiwə.

² Cha yichi i mih wə yə yi wumki kə mintam, wi si gba bwili lə yi, yə yi wumki mintam wi si keinj si kanj lə yi ka yi baiŋki yi wum mintam miduli.

³ Ndzaka wə mih kə mih dzaka i mbeinj lə wi fə lə mbeinj kabə baiŋki.

⁴ Mbeinj bəni baanj i mih wə, mih tə ni numki i mbeinj wə. Cha kəkə i wumki mintam a yiyi a kəbi a yi bəni baanj i kpeinj wiwə wə. Yi kə tə a lij asi mbeinj kəkə bi fə gia yidəkə maka mbeinj bəni i mih wə.

⁵ Akə mih kpeinj wi laani wi mintam wiwə, mbeinj num cha yiwə. Mi wə wi bəni baanj i mih wə, mih tə num i wi wə, wəmakə mi kə aka cha yə yi wumki mintam miduli, kəm mih kabə kəbi, mi kəkə i fə gia yidəkə.

⁶ Mi wə wi ka baanj dəkə i numki a bəh mih, wi kə aka cha yə bə ni gba təkə yi a yi wəm. Ŋkaiŋni yi cha yələ kə yə bə si junjni lə i gbuku wə a yi fiki.

⁷ Mbeinj ka bəni baanj a numki i mih mə, ja yinj num i mbeinj mə, mbeinj kələ i bikə na fiə fə mbeinj nəŋki, ma bə ni fə yi i mbeinj.

⁸ Mbeinj kabə num cha yə yi wumki mintam miduli, yi nyaki yeli wimbun i Ba wunj, yi ni ka chusiki a mbeinj kə bəni mbəŋ bə mbəŋ.

⁹ Asi Ba wunj kəŋki mih akə ayaka si mih kəŋki mbeinj. Mbeinj bəni baanj a i numki i kəŋkəŋ kəŋj kintəŋj.

¹⁰ Mbeinj ka jəkə bəŋchi mbəŋ, mbeinj ni baanj a numki a kəŋkəŋ kəŋj kintəŋj, asi mih jiə bəŋchi bə Ba wunj, ka chu baanj a numki i kəŋkəŋ ki mə.

¹¹ Mih dzakaki gia yələ i mbeinj lə ka kinsanli kəŋj ni nūmki i mbeinj mə, mbeinj ka ni kanjaki kinsanli num ki jikə.

¹² Nchi wunj kə wələ wə wi kə a mbeinj kəŋniki asi mih kəŋki mbeinj.

¹³ Kəŋkəŋ kidəkə chu kəkə kə ki tsəki kə a mi nyə nōni ki i kpī kəm bə nsəinj yi.

¹⁴ Mbeinj kabə fəki gia yə mih dzakaki a mbeinj fəki, yaka kə a mbeinj kə nsəinj yinj.

¹⁵ Mih ni chu bəŋki kə mbeinj a bwa bə nəm, kəm bwa bə nəm si kiə kə gia yichi yə tikwili wiwə fəki. Mih si bəŋj lə mbeinj a nsəinj yinj kəm gia yichi yə mih wəkə i Ba wunj kə num mih fə lə mbeinj kiə yi.

¹⁶ A nī ka sainjwili dəkə mbeinj mih. A nī sainjwili mih mbeinj, bwili jiə a mbeinj tsə nūmki ka chá yə yi wumki mintam, mintam mə mə bi tsə kaa kə. Mbeinj kabə fəki lə, ma na fiə fə mbeinj bikə i Ba wunj, i yeli wunj wə wi ni nya i mbeinj.

¹⁷ Nchi wə mih nyaki i mbeinj kə a wələ, a mbeinj kəŋniki.

Jisəs fuku a mbi wələ ni baiŋki lə bəni bu

¹⁸ Bəni bə bə kə bə mbi wələ kabə baiŋki mbeinj, mbeinj kiəki a bə nī yisi baiŋj mih na ka bə baiŋki mbeinj.

¹⁹ Mbeinj kabə num bəni bə bə kə bə mbi wələ, ma bəni bə mbi wələ ni kənjki mbeinj ka bəni bəbə. Ayakalə, mbeinj kəkə bəni bə mbi wələ, mih baa mbeinj i kintənj ki bəni bə mbi wələ wə. Akə gia yə bəni bə mbi bələ bainjki mbeinj.

²⁰ Mbeinj kwāka ndzaka wə mih si dzaka i mbeinj, a wain wi nəm si mbəm tsə kə tikwili wi. Bə ka bwanjki gvu i mih cheinj, ma bə ni bwanjki tə i mbeinj cheinj. Bə ka wəkəki ndzaka wun, ma bə ni wəkəki tə wimbəinj.

²¹ Yələ yichi kə gia yə bə bi fəki i mbeinj kəm mih, kəm bə kiəkə kə mi wə wi faanj mih.

²² A ni kə a mih nī kə dzə dzaka i bə, ma yi numki a bə kanjki kə ngbə widəko. Ayakalə, i liə bə kanjki kə gia yidəko yə bə kə dzaka kəm chu bibo.

²³ Mi wə wi bainjki mih wi bainjki lə tə Ba wun.

²⁴ A nī kəkə a mih nī fə njakni bənəm bədəko i bə kintənj bə mi widəko keinjki ki fə kə, ma bə ka kanjka dəkə ngəkə widəko. Ayakalə, bə kə bə yeinj, bə keinj bainj mih bəh Ba wun.

²⁵ Yələ kə i fə a ja yiwo dzə kpeinj asi bə nī nyaka i Kinjwakti ki Bənchi bəbə wə a, 'Bə bainj mih kilələ.'

²⁶ Ayakalə, Mi wi Gamtini wə mih ni chinjsi bi dzə lə, num wi buku dzə i Ba wun wə. Mi wi Gamtini wələ akə num Kinj'waka ki njənj kə ki nyə dzə i Ba wun wə. I jəbi wə wi ni dzə wi ni num mbēnj nsaka wun.

²⁷ Mbeinj tə bi nūmki bəmbeej nsaka bənj, kəm mbeinj kə num bukumbeinj nī kələ i kin'yisi wə bəh i dzə buku bidaij."

16

¹ "Mih dzakaki gia yələ yichi i mbeinj ka mbeinj bi ma gbə i kimbum kimbəinj wə.

² Bə bi kənjki lə mbeinj i jūnj yi tsani mə. Yi njənj kə a, jəbi dzəki lə wə na ndə wə wi bi wəkəki mi i mbeinj wə, wi ni kwakaki a ngainj fəki num nəm wi ndzənjni i Nyə.

³ Bə bi fə yakadəinj, kəm bə ka kiə dəkə Ba wun nabə mih.

⁴ Mih dzakaki gia yələ yichi i mbeinj lə, ka jəbi wiwə bi dzə kpeinj mbeinj bi kwaka a mih nī kə num mih dzaka lə yi i mbeinj.

Nəm wə kinj'waka ki bainjki bi dzə i fəki

Mih nī ka fuku dəkə gia yələ i mbeinj i kin'yisi wə kəm mih nī shi kə a bəh mbeinj.

⁵ I liə si num a mih fiəniki tsəki i wi wə wi nī faanj mih. Ayakalə, mi widəko i mbeinj kintənj na bikə i mih a mih tsəki fair na.

⁶ Mbeinj kə a nsheinj nsheinj kəm mih dzaka gia yələ i mbeinj.

⁷ Na si yi kə yakadəinj lə, mih fukuki njənj i mbeinj a, akə num gia yindzənjni i mbeinj a mih nyə. Mih ka baanj maka mih nyə, ma Mi wi Gamtini wə bi ma dzə. Ayakalə, mih ka nyə, mih bi ka chinjsi wi i mbeinj.

⁸ Jəbi wə wi bi dzəki, wi bi təyi gia yi bəni bə bə kə bə mbi wələ, fə bə yeinj chu bibə, fə bə yeinj gia yə yi kə nōni ki chənj, fə tə a bə yeinj yə yi kə i nsaka wi Nyə wə.

⁹ Wi bi fə a bə yeinj chu bibə si bə nī ka jia dəkə sham i mih,

¹⁰ fə a bə yeinj gia yə yi kə i nōni ki chənj wə si mih tsəki i Ba wun, mbeinj kəbi i ni chu yeinj i mih wə.

¹¹ Wi bi fə lə ka bə yeinj gia yə yi kə i nsaka wi Nyə wə kəm njənj wi mbi wələ kə num nsaka kwa wi.

¹² Mih keinjki mih kanj na gia yiduli i dzaka i mbeinj ayakalə, yi kəbi i liə ndzənj i bintuni bimbeinj wə i liə.

¹³ Jəbi wə, Kinj'waka ki njənj bi dzəki, wi bi gamti mbeinj a mbeinj kiə njənj bichi. Wi bi dzakaki kə num i ngə bi wə. Gia yichi yə wi kə wi wəkə akə yə wi bi dzakaki, wi fuku i mbeinj gia yichi yə yi kə i bi dzə.

¹⁴ Wi bi chusi lə mbum bin, si wi bi dzə gia yə akə yinj wi fuku i mbeinj.

¹⁵ Bieinj bichi biə Ba wun kanjki akə bin. Akə gia yə mih dzakaki a wi bi dzəki gia yə yi kə yinj wi fuku i mbeinj.

Nsheinj yi bwa bə Jisəs bi fiəniki chu kinsanjli

¹⁶ A baanj a twesi mbeinj ma chu yeinj i mih wə, ayaka bə nī moti a twesi ma mbeinj ni fiəni chu yeinj mih."

¹⁷ Si Jisəs dzaka yakadəinj, bwa bu bə mbanj bədəko dzaka i bədəko a, "Wi dzakaki a nə i bukumbeinj lə, a baanj a twesi bukumbeinj ma chu yeinj ngainj, ayaka a bə nī moti a twesi bukumbeinj ni fiəni chu yeinj ngainj, bə a ngainj tsəki i Ba wi ngainj na?

¹⁸ Gia yə wi dzakaki lə, a baanj a twesi yəmaka kə a nə a? Bukumbeinj ka kiə dəkə gia yə wi dzakaki yakadəinj."

¹⁹ Jisəs dza yeinj a bə njəki i bikə i ngainj gia yə wi dzakaki, wi ka bikə i bə a, "Mbeinj shwinjiiki a mbeinj mbeinj kəm a gia yə mih si dzaka a, 'A baanj a twesi mbeinj ma ni chu yeinj mih, ayaka a bə nī moti a twesi ma mbeinj ni fiəni chu yeinj i mih' a?

²⁰ Mih fukuki njənj i mbeinj a, mbeinj bi dəkə lə mindəm wili, bəni bə bə kə bə mbi wələ bi lanjki fibə. Mbeinj bi numki a i nsheinj wə, ayakalə nsheinj yiwo bi dza fiəni i kinsanjli wə.

²¹ Jəbi wə minjpanja si nəm, wi ka wəkəki ləli, kəm jəbi wi bwəni kpeinj lə. Jəbi wə wi bwə wainj wi, wi na chu kwakaki ləli biwə, kəm wi wəkəki num ndzənjni a mi wiwəm dzə i mbi wə.

²² Akə asi yi kə i mbeinj i liə. Mbeinj kə a nsheinj nsheinj, ayakalə jəbi wə mih bi fiəni dzə yeinj mbeinj, ka mbeinj bi numki bəh kinsanjli i shəm yimbəinj wə, kəmaka kinsanjli bi numki kə mi widəko kəkə bi dzə i mbeinj.

²³ A bi numki i jöbi wiwə wə, mbeinj bi ma chu bikə gia yidəko i mih. Mih fukuki nkənj i mbeinj a, mbeinj ka bikə na finə i Ba wuñ i yeli wuñ wə, wi ni nya fi i mbeinj.

²⁴ Na i dzə buku i liə, mbeinj ka bikə dəkə fiəñ fidəko i Ba wuñ, i yeli wuñ wə. Mbeinj bikə, ma mbeinj ni kwati, ka kinsanjli kimbeinj ni jikə.

²⁵ Mih dzakaki ndzaka wələ num a nkwinj nkwinj, ayakalə jöbi dzəki lə wə mih bi chu dzakaki kə i mbeinj nkwinj nkwinj. Mih bi dzaka baiñsi lə i mbeinj kəm Ba wuñ.

²⁶ A bi numki i jöbi wiwə wə, mbeinj bi bikəki lə fiəñ i Ba wuñ, i yeli wuñ wə. Mih dzakaki kə a mih bi nywaki lə fiəñ i Ba wuñ kəm mbeinj.

²⁷ Ba wuñ mwi kəñki lə mbeinj, kəm mbeinj kəñ mih ka chu bum a mih nyə i wi Ba wuñ.

²⁸ Mih ni nyə i Ba wuñ wə ka mih dzə i mbi wələ wə, i liə mih beeki mbi wələ i fiəni tsə i Ba wuñ wə.”

²⁹ Si Jisəs dzaka yakadəinj bwa bu bə mbanj təbi ka dzaka a, “Aanj! I liə wə dzaka bwili chu kəbi nkwinj nkwinj!

³⁰ I liə buku yeinj lə a wə kiəki lə gia yichi chu wəkəli kə a mi widəko bikə num bikəni i wə. Gia yələ fə buku ka bum a wə nyə i Nyə wə.”

³¹ Jisəs chukuli i bə a, “Yaka mbeinj bum i liə a?

³² Jöbi dzəki lə, num wi si dzə lə, wə mbeinj bi gaaliki fimu fimu na ndə tsə i wi dzu, mbeinj ni geinj bee mih, mih mbənj. Ayakalə, mih kəkə mih mbənj, kəm Ba wuñ kolə buku wi.

³³ Mih fukuki gia yələ i mbeinj lə si mbeinj kə i mih mə, mbeinj ni kəñ lə kimbəinjni. I mbi wələ wə mbeinj kəñki lə bəñgəkə, ayakalə mbeinj nūmki bəh shəm yi kəñani. Kəm mih gaka lə mbi wələ.”

17

Jisəs tsa i gwu yi bəh i bəni bu

¹ Jöbi wə Jisəs ni dzaka kaasi ndzaka wələ, ka dza giñsi dzəkəh yi tseinj i beinj tsa a, “Ba wuñ, jöbi kpeinj lə. Chūsi kinkəkəni ki Wainj wa ka Wainj tə ni chūsi kinkəkəni ka.

² Wi kolə i chusi kəm wə nya nğa i wi i bəni bəchi beinj a wi nyə nəni kə ki bi tsə kaa kə, i bə bəchi bə wə kə wə nya i wi.

³ Nəni kələ ki bi tsə kaa kə akə num kələ a bə kləki wə Nyə a num a wə Nyə wi nkənj, bəh mih Jisəs Klistus wə wə ni faanj.

⁴ Mih chusi lə mbum bia i fa kuku asi mih kaasi nəm wə wə ni nya a mih nəm.

⁵ I liə Ba wuñ, fiəni nyə mih kinkəkəni i wə nshinj kə mih ni kəñki buku wə i ninshinj ka mbi yisi.

⁶ Mih chusi lə wə i bəni bə wə ni sabi i fa mbi wələ wə ka nya i mih. Bəni bələ ni kə

mba, ayaka wə ka nya bə i mih. Bə ka wəkə ja ya.

⁷ I liə bə kiə lə a bieinj bichi biə mih kəñki kə num bi nyə i wə.

⁸ Mih dzakaki lə kəm mih kə mih nya lə gia yə wə ni nya i mih i bə, bə dzə yi, ka kiə nkənj a mih nyə dzə i wə wə, ka bum tə a, a ni faanj wə mih.

⁹ Mih tsaki lə a num i bələ. Mih tsaki kə num i bə bə kə num bə mbi wələ. Mih tsaki num i bələ wə nya i mih, kəm akə bəni ba.

¹⁰ Bieinj bichi biə mih kəñki akə mbia, bieinj bichi biə wə kəñki akə mbiñ. Akə i bəni bələ mbum biñ chusiki.

¹¹ I liə mih chu mənj i fa mbi wələ wə. Ayakalə, bə kəñki lə i fa mbi wələ wə, ayaka mih si fiəni dzə i wə. Ba wuñ wi baiñni, jiə bə i yeli wə wə wə nya i mih, ka bə numki i mi wimu wə asi buku wə kə i mi wimu wə.

¹² Jöbi wə mih ni kə bəh bə, mih ni jiə bə i yeli wə wə wə nya i mih. Mih təkni bəh bə mi i bə wə na laka, a kəbi a wə wi ni kə num wə wi ni kəñki i laka. Ayaka yələ num ka gia yə bə ni nyaka i Kijwakti ki Nyə wə, a yi dzə kpeinj.

¹³ I liə mih si fiəni dzə i wə wə, mih dzaka gia yələ mih kəñ i mbi wələ wə ka bə ni kəñ kinsanjli kə ki kə kəñj num ki jikə i bə wə.

¹⁴ Mih kə mih nya ja ya i bə kəñ, bəni bə bə kə bə mbi wələ ka bə baiñj bə, kəm bə chu mənj bəni bə mbi wələ, a liñ asi mih kəkə mi i mbi wələ wə.

¹⁵ Mih tsaki kə lə a wə bwili bə i mbi wələ wə. Mih tsaki num a wə təkni bəh bə, kiə bə ki liə kə i kəñ yi mi wimu wə.

¹⁶ Bə kəkə bəni bə mbi wələ, a liñ asi mih kəkə mi i mbi wələ wə.

¹⁷ Kəñsi bə wə jiə chi chi ma bə baiñki i nkənj kintənj. Ja ya kə nkənj.

¹⁸ Asi wə ni faanj mih i mbi wələ wə, akə a liñ asi mih faanj bə tə i mbi wə.

¹⁹ Mih ka kəñsi jiə gwu yinj chi chi kəm bəh bə, ka bə tə kəñsi jiə gwu yibə chi chi i nkənj wə.

²⁰ Mih tsaki kə a bəni bələ shənj. Mih tsaki tə i bəni bəchi bə bə bi wəkəki ndzaka wibə jiə shəm i mih wə.

²¹ Mih tsaki a bə bəchi bi dzə num i mi wimu wə, na asi wə Ba wuñ kə wə num i mih wə mih num tə i wə wə. Mih tsa a bə tə bi nūmki i buku wə wə, ka bəni bə mbi wələ bi bəm a, a ni faanj wə mih.

²² Mbum biə wə ni duksi mih yeinj mih nya lə i bə, ka bə bi nūmki i mi wimu wə, asi buku wə kə i mi wimu wə,

²³ mih kə i bə mə, wə num i mih mə. A bə nūmki nalə i mi wimu wə, ayakadəinj ka bəni bə bə kə bə mbi wələ klə a, a ni faanj wə mih, wə kəñ bə asi wə kəñki mih.

²⁴ Ba wuñ, mih nəñki a bə wə nya i mih a bə bi dzə nūm tə bəh mih i di biə mih kə, ka

bə bi yēiŋ kiŋkəkni kə wə nī nya i miħ kəm bə kiŋkəŋ ka i miħ wə na ka mbi wələ yisi.

²⁵ Wə Ba wuŋ wi chəŋ, bəni bə mbi wələ kiəkī kə wə ayakala, miħ kiəkī lə wə, bəni bəŋ bələ kiə a nī faaŋ wə miħ.

²⁶ Miħ fə lə bə kiə wə, miħ keiŋ i ni fəki bə kiə wə, ka kiŋkəŋ ka kə wə kəŋ miħ yeiŋ numki i bə mə, miħ tə num i bə mə.”

18

Bə faaŋ bəni bə jum bə tsə kwa Jiśəs

(Matio 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹ Jobi wə Jiśəs nī tsa kaasi, wi bəh bwa bu bə mbaŋ ka nyə feiŋ, tsə ndaŋ kaŋŋ yə bə nī bəŋŋi a Kidlən ka tsə i waka widəko wəyaka wə, khə wi keiŋ yi mitam num feiŋ, bə bwa bu bə mbaŋ ka liə feiŋ.

² A nī kə Judas wə wi nī taŋni Jiśəs klə tə di biwə, kəm Jiśəs bəh bwa bu bə mbaŋ nī kəmsiki tsəki lə feiŋ.

³ Ayakadəiŋ, Judas ka tsə feiŋ bəh mbaŋ wi bəni bə jum bəh bəni bədəko bə bə nī tseŋki juŋ yi fəni yi gia. Bəni bələ num a faaŋ bəti mfa gia bəmbum bə Bəfalasi bə. Bə nī tsəki kaŋŋ gbuku wi baiŋsini bəh naka bi baiŋsini bəh beŋ bi jum.

⁴ Si Jiśəs nī kiə gia yə yi kaŋaki i nūm bəh wi, wi ka buku dza i ninshiŋ, bikə i bə a, “Mbeŋ nəŋki num ndə?”

⁵ Bə ka chukuli i wi a, “Jiśəs wi Nasali.” Jiśəs ka dzaka i bə a, “Akə miħ wiwə.” A nī kə Judas wə wi nī taŋni wi, wi num i beŋ bəh bəni bəwə feiŋ.

⁶ Jobi wə Jiśəs fuku i bə a, akə ŋgain wiwə, bə ka chu lə bəh jum bəh jum, gbəyi i kuku.

⁷ Wi ka chu bikə i bə a, “Mbeŋ nəŋki num ndə a?” Bə chukuli a, “Jiśəs wi Nasali.”

⁸ Jiśəs dzaka i bə a, “Miħ si fuku lə i mbeŋ a, akə miħ wiwə. Yaka mbeŋ fa nəŋki num miħ, mbeŋ bēe bəni bələ nyə.”

⁹ Wi nī dzaka yaka i fə a yi dza kpeŋ i ja yə wi nī kə wi dzaka lə i Nyə a, ŋgain ka laksi dəkə mi wimu i bə wi nī nya i ŋgain.

¹⁰ Samən Bitə nī kaŋaki lə nywə wi jum. Wi ka baa nywə i kimbaka wə ka gba chwiŋ təiŋ kintuni ki tseŋ yiləkəli yi mfa wi fwu wi bəti mfa gia. Yeli wi mfa wiwə num a Malkus.

¹¹ Jiśəs ka dzaka i Bitə a, “Fəni ləkə nywə wa i kimbaka wə. Yaka miħ nī mu kə bwam wi ŋgəkə wə Ba wuŋ kə wi nya i miħ ma?”

Bə dza Jiśəs tsə bəh wi i Anas

¹² Fwu wi bəni bə jum bəh mbaŋ wi bəni bə jum bəh bəni bə bə nī tseŋki juŋ yi fəni yi gia yi Bəju ka kwa Jiśəs ka kaŋa wi bəh bəkwi.

¹³ Bə yisi dza wi tsə bəh wi i Anas, kəm Anas nī kə tii kpə Kayfas wə wi nī kə fwu wi bəti mfa gia i jia yiwə wə.

¹⁴ Kayfas wələ kə wə wi nī yisi nya kintəfi i Bəju a yi ndzəŋki a mi wimu kpi i bəni bəchi fuŋ.

Bitə nəiŋ a ŋgain kiəkī kə Jiśəs

(Matio 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Si bə nī tsəki bəh Jiśəs yakadəiŋ, Samən Bitə bəh waiŋ wi mbaŋ wi Jiśəs widəko ka biəli Jiśəs. Si waiŋ mbaŋ wi Jiśəs wələ nī kə fwu wi bəti mfa gia kiə wi, wi ka biəli Jiśəs tsə liə i təkə wi fwu wi bəti mfa gia wə.

¹⁶ Bitə num baŋ i biŋ i dzaka ki mbaŋ kpəŋ. Waiŋ mbaŋ wi Jiśəs wə fwu wi bəti mfa gia nī kiəkī wi, fəni buku tsə dzaka i waiŋkpəŋni wə wi nī tseŋki dzaka ki mbaŋ, dza liə dza bəh Bitə.

¹⁷ Waiŋkpəŋni wiwə bikə i Bitə a, “Ntə wə kə tə mi wi mbaŋ wi mi wələ a?” Bitə chukuli a, “A məŋ miħ.”

¹⁸ A nī kə biŋ də, bwa bə nəm bəh bəni bə bə nī tseŋki juŋ yi fəni yi gia kpa gbuku ka numyi beŋ ka bə jəkəki. Bitə ka tsə num tə beŋ bə jəkə.

Fwu wi bəti mfa gia ka bikəyiki gia i Jiśəs

(Matio 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Fwu wi bəti mfa gia ka bikə kimbikə i Jiśəs kəm bə bwa bu bə mbaŋ bəh kəm nlani wi.

²⁰ Jiśəs chukuli i wi a, “Miħ si fuku baiŋsi lə yi i mbi wichi. Miħ si lani lə bəni i juŋ yi tsani wə bəh i juŋ yi fəni yi gia wə i di biə Bəju bəchi si juŋni. Miħ ka num dzaka dəkə gia yidəko i nyumi wə.

²¹ Wə bikəki gia yələ num i miħ kəm nə? Bīkə num i bəni bə bə si wəkə si miħ dzakaki. Bə kiəkī lə gia yə miħ si dzaka.”

²² Si Jiśəs dzaka yakadəiŋ, mi widəko i mbaŋ wi bəni bə bə nī tseŋki juŋ yi fəni yi gia num wi num beŋ i kəmsi i wi kpəŋ ka wə kan i kimbaŋ ki wə, bikə i wi a, “Akə dzəh yə wə chukuliki fwu wi bəti mfa gia lə a?”

²³ Jiśəs bikə i wi a, “A kabə num a miħ si dzaka i fikpəŋ, wə chūsi kiŋgəbə kəŋŋ. A kabə num a miħ si dzaka num ŋkəŋ, wə ka tweŋ lə miħ kəm nə?”

²⁴ Anas ka dza chiŋsi Jiśəs i Kayfas fwu wi bəti mfa gia. Jiśəs nī keiŋki a bəkwi wə.

Bitə ka chu nəiŋ a ŋgain kiəkī kə Jiśəs

(Matio 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Si Samən Bitə nī keiŋki num wi num i beŋ jəkə gbuku, bəni bikə i wi a, “Ntə wə kə mi widəko i mbaŋ wi bəni bu wə a?” Bitə nəiŋ ka dzaka a, “A məŋ dəkə miħ.”

²⁶ Waiŋ wi nəm wi fwu wi bəti mfa gia widəko chu bikə i Bitə a, “Miħ si ka yeŋ mbeŋ wi i khə wi mbaŋ wə a?” Waiŋ wi nəm wələ nī kə mi i chwəŋki juŋ ki mi wə Bitə si təiŋ kintuni ki.

²⁷ Bitə ka chu nəiŋ. A i jobi wiwə wə kwəkə ka təŋ.

Bə tsə bəh Jisəs i Bayle

(Matio 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Bəni ka dzə Jisəs i jun yi Kayfas wə ka tsəki bəh wi i ntəŋ wi mi wi Lum wə wi sakaki feiŋ. A nŋ kə a keiŋ kinchəŋəchəŋə. Jobi wə bə nŋ tsə bə nŋ ka liə fibə i ntəŋ wi mi wiwə wə, kəm a nŋ kə a bə liə, ma bə nŋ jisi shi bibə, na dzi dəkə Dzini bi Ntsədan.

²⁹ Ayakadəiŋ, Bayle ka buku dzə yeiŋ bə bikə i bə a, “Akə yi naiŋ gia mbeiŋ yeiŋ mi wələ gbə yeiŋ a?”

³⁰ Bə chukuli i wi a, “Asi kə a mi wələ ma numki mi wichu, ma buku ka dzə dəkə bəh wi i nya a bə wə.”

³¹ Bayle ka chukuli i bə a, “Mbeiŋ dzə wi, ma mbeiŋ saka kiə wi a mbeiŋ mbeiŋ asi bənchi bəmbeiŋ nəŋki.” Bəju ka dzaka i wi a, “Buku kanjaki kə nga i wə mi.”

³² Ndzaka wələ dzə kpeiŋ i ja yə Jisəs nŋ kə wi dzaka lə chusi ŋkaiŋni yi kpi yə wi kanjaki i bi kpŋ.

³³ Bayle fiəni liə tsə i ntəŋ wi wə, ka dzaka a bə dzə bəh Jisəs, wi ka bikə i wi a, “Akə wə Ŋkun wi Bəju a?”

³⁴ Jisəs bikə i wi a, “Wə dzaka yələ num i kinjwaka ka wə, ma a dzaka bəni bədəkə i wə kəm mih a?”

³⁵ Bayle bikə i wi a, “Mih kə mi wi Ju a? Akə bəni ba bə kwili bəh bəti mfa gia bəmbum bə dzə wə ka dzə nya i mih. Wə fə num nə?”

³⁶ Jisəs chukuli i wi a, “Ŋkun biŋ kəkə ka bi fa mbi wələ wə. Asi kə a ŋkun biŋ numki ka bi fa mbi wələ, ma bəni bəŋ bə nəm si jwə a bə ki nyā kə mih i kanj yi Bəju wə. Ayakalə, ŋkun biŋ kəkə dəkə biə bi nyə i mbi wələ wə.”

³⁷ Bayle ka bikə i wi a, “Yaka wə kə ŋkun a?” Jisəs chukuli i wi a, “Yi kə asi wə dzaka a mih kə ŋkun. Bə nŋ bwə mih kəm yələ, ayaka mih nŋ dzə i mbi wələ wə kəm bə yələ a mih dzakaki kəm bəh ŋkəŋ. Na ndə wə wi biəliki ŋkəŋ wi wəkəki lə ja yin.”

³⁸ Bayle bikə i wi a, “Ŋkəŋ kə nə a?” Si wi dzaka yakadəiŋ ka fiəni buku tsə yeiŋ Bəju i biŋ dzaka i bə a, “Mih ka yeiŋ dəkə ŋgbə widəkə i wi wə.”

³⁹ Ayakalə, mbeiŋ si kanj lə nəni kimbeiŋ kidəkə a i jobi wi Dzini bi Ntsədan wə mih bwili mi wi jun yi nsəŋ wimu. Mbeiŋ nəŋki a mih bwili num ŋkun wi Bəju wələ a?”

⁴⁰ Bəju bəwə wili bəh ŋga a, “Aayi, buku nəŋki kə num mi wələ, bwili num Balabas!” Balabas wə mi nŋ kə mi i mbanj wi bəni bə bə nŋ jwəki Gəmna wi Lum.

19

Bə saka taiŋ a bə wədzə Jisəs

¹ Bayle ka dzə Jisəs nya bə sheli wi bəh ŋgaŋa.

² Bəni bə jum fə kifo ki ŋkun kii bə bwanjyi yeiŋ ka bwanj i wi fun, dzə mbunj wi bəŋkun wi bəkəli, ka tum i wi wə.

³ Bə ka dzə i wi dzaka a, “Mbɛɛ, jum yi bəkəli. Ŋkun wi Bəju.” Si bə nŋ dzakaki yakadəiŋ tweiŋ wi bəh kanj.

⁴ Bayle ka chu buku tsə i biŋ dzaka i bəni a, “Mbeiŋ yeiŋ, mih ki bwiliki lə mi wələ i biŋ mih nya i mbeiŋ, ka mbeiŋ kiə a mih ka yeiŋ dəkə gia yə wi gbə yeiŋ.”

⁵ Jisəs ka bukuki dzəki bəh kifo ki bəmbwanjyi kə i wi fun bəh mbunj wi bəŋkun i wi wə. Bayle ka dzaka i bə a, “Mbeiŋ yeiŋ bə mi wiwə lə!”

⁶ Bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə nŋ chəniki jun yi fəni yi gia, yeiŋ wi yakadəiŋ, ka yisi i wiliki a, “Bəŋŋ wi i kintasi wə, bəŋŋ wi i kintasi wə!” Bayle dzaka i bə a, “Mbeiŋ dzə lə wi bəh kanj yimbeiŋ ma mbeiŋ bəŋŋ i kintasi wə, kəm mih ka yeiŋ dəkə gia yə wi gbə yeiŋ.”

⁷ Bəju bəwə fiəni chukuli i wi a, “Buku kanjaki lə nchi wibuku, nchi wiwə chusiki a wi kanjaki lə i kpŋ, kəm wi fə gwu yi a ŋgaiŋ kə Waiŋ Nyə.”

⁸ Jobi wə Bayle wəkə ndzaka wiwə yaka chu num lwa nalə.

⁹ Bə Jisəs fiəni liə tsə i saŋ wi wi shini wə, wi bikə i Jisəs a, “Wə nyə faiŋ?” Ayakalə, Jisəs nəki chukuli kə gia yidəkə i wi.

¹⁰ Bayle bikə i Jisəs a, “Wə dzakaki kə i mih a? Wə kiəki kə a mih kanjaki lə nga i bwili wə, mih chu kanjə nga i dzaka a bə bəŋŋ wə i kintasi wə a?”

¹¹ Jisəs chukuli i wi a, “Wə si kəkə i kanjə ŋga i mih beŋ a kəbi a bə nŋ nya ŋga biwə i wə i beŋ. Ayakadəiŋ, kəm yələ, mi wə wi nya mih i wə kanj, kanjaki lə chu bi kpali tsə mbia.”

¹² Si Bayle wəkə ndzaka wələ, ka yisi i nəŋki dzəh i yatakə wi. Ayakalə, Bəju wam bəh ŋga a, “Wə ka məm i bee mi wələ, yi numki a wə kəkə nseiŋ wi Kaysa ŋkun wimbum wi Lum. Na ndə wə wi fə gwu yi a ŋgaiŋ kə ŋkun wi kə baiŋŋni wi Kaysa.”

¹³ Jobi wə Bayle chu wəkə ndzaka wiwə, ka buku bəh Jisəs i biŋ, shinum i kinjgbəkə ki nsaka wə ka bə nŋ bəŋŋki a Di biə bə maa bəh Kitəh, num i jə yi Hibulu wə a Gabata.

¹⁴ A nŋ kə Chəkə bi Nsisi bi Dzini bi Ntsədan, jobi nŋ kə aka mbianjə jwəfi ntso bəfa nshifəkə. Bayle dzaka i Bəju a, “Mbeiŋ yeiŋ bə ŋkun wimbəiŋ lə!”

¹⁵ Bəju bəwə wamyi a, “Nyə bəh wi, nyə bəh wi, bəŋŋ wi i kintasi wə!” Bayle bikə i bə a, “Mih bəŋŋ ŋkun wimbəiŋ i kintasi wə a?” Bəti mfa gia bəmbum chukuli i wi a, “Buku kanjaki kə ŋkun widəkə a kəbi a Kaysa.”

¹⁶ Bayle ka nya Jisəs i bə a bə tsə bəŋŋ i kintasi wə.

Bə bəŋŋ Jisəs i kintasi wə

(Matio 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk

23:26-43)

¹⁷ Bə ka dzo Jisəs, buku bəh wi. Wi gin kintasi ki ka tsəki i di biə bə nī bənjki a Nkunj Kifwu, yi num i ja yi Hibulu wə a Gəlgota.

¹⁸ Bə ka tsə banj wi feinj i kintasi wə, banj tasi bəh bəni bədəko bəfa i bintasi wə, widəko i tseinj yiləkəli wə, widəko i tseinj yi kimiəka wə, Jisəs num i fintənj.

¹⁹ Bayle bənj nyaka gia yidəko ka banj i kintasi ki Jisəs wə. Gia yə wi nī nyaka yeinj nī kə a, “Jisəs wi Nasali, Nkunj wi Bəju.”

²⁰ Bəju bəduli fa gia yə wi nyaka yeinj, kəm di biə bə nī banj Jisəs i kintasi wə nī kə kəmsi tsə i kwili wə, wi nī nyaka gia yələ i ja yi Hibulu wə bəh yi Latin wə bəh yi Glik wə.

²¹ Bəti mfa gia bəmbum bə Bəju tsə dzaka i Bayle a, “Kiə wə ki nyāka kə a, ‘Nkunj wi Bəju.’ Nyāka a, ‘Mi wələ dzaka a ngainj kə nkunj wi Bəju.’”

²² Bayle chukuli i bə a, “Gia yə mih kə mih nyaka mih nyaka la.”

²³ Jəbi wə bəni bə jum nī banj Jisəs i kintasi wə, bə ka dzo bəmbuj bu gaa i bidi binaa wə ayaka di bimu num i mi wi jum wimu. Bə dzo tə mbuj wi nimbəinj. Ayakala, mbuj wələ nī kə num bə nī tum wi wiyamni i yisi i makə wə i shi buku i guwə.

²⁴ Ayakadəinj, bə ka dzaka a bə bə a, “Kiə bukumbeinj ki tənə kə mbuj wələ. Bukumbeinj tənə shanj bəh wi, bə yeinj mi wə wi ki kwatiki mbuj wiwə.” Gia yələ nī num i fə a yi dzə kpəinj asi bə nī nyaka i Kinjwakti ki Nyə wə a,

“Bə nī gaa bəmbuj bənj a bə bə,

ka ta shanj bəh mbuj wuj.”*
Ayakadəinj, yələ kə gia yə bəni bə jum bəwə nī fə la.

²⁵ Bəkanə bədəko nī num beinj kəmsi feinj i kintasi ki Jisəs wə. Bəkanə bələ nī kə nih Jisəs bəh wainjnih nih Jisəs bəh Meli wə kpə Kləbas bəh Meli Magdalen.

²⁶ Asi Jisəs dzaka a wi tseinj ka yeinj nih wi bəh wainj wi wi mbanj wə wi nī kənjki num bə num kəmsi i wi kpənj i beinj, wi dzaka i nih wi a, “Minjkanə, tsəinj, fa si num wainj wə.”

²⁷ Si wi dzaka yakadəinj fiəni dzaka tə i wainj wi wi mbanj wə a, “Tsəinj, fa si num nih wə.” I yisi i jəbi wiwə wə wainj wi wi mbanj wiwə ka dzo nih Jisəs bə wi tsə ka nəki i wə dzu.

Jisəs Kpi

(Matio 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Si yəmakə nī tsə, si Jisəs nī kə wi si kiə lə a gia yichi kaa, i fə a yi dzə kpəinj asi bə nī nyaka i Kinjwakti ki Nyə wə, ka dza dzaka a, “Kindənj wəmkī lə mih.”

²⁹ Kileti kidəko nī kə feinj bəh mbih migbanjini yeinj num mə jikə i yeinj mə. Bəni bə jum bəwə ka juli kuncha yeinj ka bwanj i kpəinj wi yisəp wə ka bwanj ləkə tsə i dzaka ki wə.[†]

³⁰ Jəbi wə Jisəs nī dzo mbih miwə ka dzaka a, “Yi kaa lə.” Si wi dzaka yakadəinj, chunjsi fwu wi, kinj'waka ki kaa.

Bə bwanj biəli yi Jisəs

³¹ Si chəkə biwə nī kə a chu num Chəkə bi Keinjini gwu i nya i chəkə bimbam wə, Bəju nī nənki i fə a biwini biwə ma bəanj i bintasi wə i chəkə bimbam wə, (kighə si bimbam biwə nī kə bi mbum). Bə ka tsə yeinj Bayle ka tsa wi dzaka a bə tsə bwinji kaka bi bəni bə bə nī kə i bintasi wə ka bə kəmsi kpīyi ka bə shīsi, dzə bwili bə.

³² Ayakadəinj, bəni bə jum bə ka bwinji kaka bi mi wi ninshinj wə, ka bwinji tə widəko wə bə nī banj bəh wi.

³³ Ayakalə, jəbi wə bə nī dzə buku i Jisəs wə, yeinj num wi si kpi lə, bə nəki chu bwinji kə kaka bi.

³⁴ Mi widəko i mbanj wi bəni bə jum wə bwanj biəli yi Jisəs bəh gənj. Si wi bwanj yaka, akisəka mwa bəh mwi tumbuku feinj.

³⁵ Mi wə wi nī yeinj gia yələ kə num wi mbeinj nsaka wiwə, ayaka ndzaka wiwə num njənj, wi kiə a ngainj dzakaki num njənj ka mbeinj kə i bəm.

³⁶ Gia yələ nī num i fə gia yə bə nī nyaka i Kinjwakti ki Nyə wə dzə kpəinj si bə nyaka a, “A njənjki ki kimu bi bwinj kə.”

³⁷ Ayaka yi chu num bə nī nyaka i di bidəko wə i Kinjwakti ki Nyə wə a, “Bəni bi tseinjki lə mi wiwə wə bə bwanj.”

Bə lə Jisəs

(Matio 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Si yəmakə nī tsə Yəsəf wi Alimatia nyə tsə yeinj Bayle ka tsa a wi bəm a ngainj dzə bwili wini wi Jisəs. Yəsəf wələ nī kə mi wi mbanj wi Jisəs ayakalə wi num a jum wə jum wə kəm wi nī lwaki Bəju. Bayle bum, wi ka tsə i dzo bwili wini wiwə.

³⁹ Nikədamus wə wi nī yisi tsə yeinj Jisəs chəkə bidəko nchəkə, wi nī tsə tə bəh fianji bidəko bi kanə tsejə yindzənjni num bə chinjini keinjsi bəh mēl bəh aləs nji wi ntia wiwə nī kə bəkilə mbanjtia ntə yitali.

⁴⁰ Bə wi ka tsə dzo bwili wini wi Jisəs wiwə ka kili bə bəmbuj num bə fianji bəh fianji biə wi nī dzə bəh bi, asi nləə wi Bəju kə i nənki ki tumi kibə wə.

⁴¹ A nī kə khə wi mbainj num kəmsi tsə i di biə bə nī banj Jisəs i kintasi wə. Ayaka khə wiwə num yaka jum yimfianj yidəko num feinj maka bə num ləə lə mi yeinj.

* 19:24 Nkainjini wi shanj yələ nī kə kitəh num bə chasi. † 19:29 Hisəp wələ kə yeli wi kpəinj widəko. ‡ 19:42 Bə nī jia Jisəs feinj yaka ka chəkə bimbam tsə, bə ka dzo lansi nləə wi i nənki kibə wə.

⁴² Ayakadain, si choko biwo ni ko Choko bi Baju bi Sisini wi choko Bimbam, ayaka jum yiwu num kamsi fein, bo ka jia Jisos yein.[‡]

20

Ba nɛn wini wi Jisos mɛn

(Matio 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

¹ A dza num i choko bi ninshin i shi wa, Meli Magdalen buku dza na kinchonochonjo bin kein bi ji, ka tsa i jum bein, yein num ba dzasi lo teh wa ba ni ban dzaka kijum yein.

² Ayakadain, wi ka yoko tsa yein Samon Bita beh wain wi mban wi Jisos widoko wiwo wa Jisos ni konki nala, ka dzaka i bo a, "Ba bwili Bah i jum ma, buku ka kia dako di bia ba nsi wi yein."

³ Bita beh wain wi mban wi Jisos wa ka buku i tsaki i jum bein.

⁴ Bo ni tsaki yaka yoko num yokoni, ayakala wain wi mban wi Jisos widoko wiwo wa yoko tsa Bita ka yisi tsa buku i jum bein.

⁵ Si wi tsa buku, ngwun shi tsein laka, ka yein shan a bambun ba, ba ni kii i Jisos wa bo no fein. Si wi tsein yakadain naki la ka yein.

⁶ Samon Bita bieli wi dza buku fein, ka la tsa akisaka i jum yiwu kintan. Si wi la, yein shan a bambun ba bo no fein,

⁷ ayakala kinchumni ki mbun ka ba ni kii fwu wi Jisos yein ni ka no chinji beh bidoko ba. Ayakala, num ba lim ka jia a mbi di wa a kiki.

⁸ Wain mban wi Jisos widoko wiwo wa wi ni yisi tsa buku fein ka ban la tsa i jum yiwu ma yein gia yiwu ka bum.

⁹ A ni ko bo kein ki kia ka fwu wi gia ya yi ko i Kinwakti ki Nyoma a Jisos ni kanaki la i dza i kp1 wa.

Jisos chusi gwu yi i Meli Magdalen

¹⁰ Bwa ba mban ba Jisos ba fiani kwe i kikkwili wa.

¹¹ Ayakala, Meli ka num baan bein i bin i jum kpan ka daki. Si wi ni daki yaka ka dza ngwun shi tsein laka i jum yiwu kintan.

¹² Yein bachinda ba Nyoma bafa num bo loh bambun ba fukuli num bo shinum i di bia ba ni nsi wini wi Jisos, widoko ni shinum i di bia fwu wi Jisos ni ko, widoko i di bia gvu yi ni ko.

¹³ Bachinda ba Nyoma bawo bik a wi a, "Minpana, wo daki na a?" Wi chukuli a, "Mih daki kom ba gin buku beh Bah wun mih kia ka di bia ba jia wi."

¹⁴ Si wi dzaka yakadain, wi ba nɛn i fiani gwu yi ka yein Jisos num wi num bein. Ayakala, wi naki kia ka a, ako Jisos.

¹⁵ Jisos bik a wi a, "Minpana, wo daki na a? Wo nanji num nda a?" Meli ka kwakaki a, yuwidoko ako mi wa wi tseinji kha wiwo. Wi ka dzaka i wi a, "Tikwili, aka ba num a wo gin nyoma beh wi, wo fuku i mih di bia wo jia wi yein, ka mih tsa gin nyoma beh wi."

¹⁶ Jisos dza bonji wi a, "Meli." Wi fiani gwu bonji wi i ja yibo yi Hibulu wa a, "Laboni," yi num a, "Mi wi lanini."

¹⁷ Jisos dzaka i wi a, "Ma kana mih, kom mih keinki ki yaka ka i Ba wun wa. Tsa i bwa ba nih ban ma wo fuku i bo a mih si yaka tsa i Ba wun wa wi num ta Ba wimbein, Nyoma wun num ta Nyoma wimbein."

¹⁸ Meli Magdalen ka tsa fuku i bwa ba Jisos ba mban a ngain yein Bah, ka fukuki ta i bo gia ya wi si dzaka i ngain.

Jisos chusi gwu yi i bwa bu ba mban

(Matio 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ A ni ko i fijabi a choko biwo, a num choko bi ninshin i shi yiwu wa, bwa ba mban ba Jisos num dzu num bo ban dzaka bifiana, kom bo ni lwaki Baju. Jisos dza tumbuku i bo kintan, ka boni i bo a, "Ma kimboinji num beh mbein."

²⁰ Si wi boni i bo yakadain, ka chusi kan yi beh bieli yi i bo. Bwa ba Jisos ba mban ka numki beh kinsanli nala si bo yein Bah.

²¹ Jisos chu fiani dzaka i bo a, "Kimboinji num beh mbein. Si Ba wun ni faan mih, yi ko a lin si mih ki faanji mbein i la."

²² Si wi dzaka yakadain, ka waka i bo wa ka dzaka a, "Mbein dzo Kinwaka ki Bainji.

²³ Mbein ka dalinya chu bi mi, ma yi numki a Nyoma dalinya lo wi. Mbein baan ki dalinya ka wi, yaka Nyoma ka dalinya dako wi."

Jisos chusi gwu yi i Tomos

²⁴ A ni ko i jabi wa Jisos ni dza i bwa bu ba mban wa, Tomos wa wi ni ko i mban wi bwa ba Jisos ba jawafi ntso bafa wa ba ni bonji yeli wi widoko a bimanji ni koka dako beh ba.

²⁵ Bwa ba mban ba Jisos badoko ka dzaka i Tomos a, "Buku si yein Bah." Ayakala, Tomos dzaka mfih i bo a, "A kabi a mih yein la dzaka ki bali ki mibanji i kan yi wa, ka jia wainkan wun i dzaka biwo wa, jia ta kan yin i bieli yi wa, mih ma ni lansi bum gia yiwu."

²⁶ Shi dza kpein, bwa ba Jisos ba mban chu num i dzu, Tomos num ta beh bo, dzaka bifiana num ba fah. Ayakala, Jisos dza tumbuku i bo kintan, ka boni i bo a, "Kimboinji num beh mbein."

²⁷ Si wi boni i bo yakadain, ka dzaka i Tomos a, "Jia wainkan wa fa i kan yin wa, wo yein si yi ko, ma wo chu jia ta kan ya i bieli yin wa. Ma wo ma chu numki beh nkanji i bum."

²⁸ Tomos ka chukuli i Jisos a, "Bah wun, beh Nyoma wun."

²⁹ Jisos dzaka i wi a, "Wo bum i la kom wo yein i mih wa a? Ndzoni bimum ko i boni ba bo ka yein dako i mih wa, ayakala bum mih."

Gia ya ba ni nyaka kinwakti kala

³⁰ Jisós nĩ kò wi fə bĩnchəsi bəduli bə bə chusiki n̄ga bi Nyò i bwa bu bə mban̄ nshĩn, maka bə nyaka yi i kĩn̄wakti kələ m̄a.

³¹ Ayakalə, yələ bə nyaka kò i fə a mbeĩn bũm a Jisós kò Kimbwili wə Nyò nĩ kaka, num wain̄ Nyò. A mbeĩn ka bum yakadain̄, mbeĩn ni kwati n̄oni kə ki bi tsə kaa kə k̄om yeli wi.

21

Jisós chusi gwu yi i bwa bu bə mban̄ i kinchwə kimb̄um kp̄əŋ

¹ Si yəmakə nĩ tsə, Jisós chu chusi gwu yi i bwa bu bə mban̄ i kinchwə kimb̄um ki Tibelias kp̄əŋ. Yələ kò dzəh yə yi nĩ num:

² Samon̄ Bitə bəh Təməs wə bə nĩ b̄oŋki a biman̄si, bəh Nataniāl wi Kana i kimbu ki Galili wə, bəh bwa bənyuku bə Sebide, bəh bwa bə mban̄ bə Jisós bədəko bəfa nĩ jun̄ni kò i di bim̄u wə.

³ Samon̄ Bitə ka dzaka i b̄o a, “Mih laki bwəko.” B̄o ka dzaka i wi a, “Bukumbeĩn l̄a.” B̄o buku tsə l̄ia i ngwuki m̄a. Ayakalə, b̄o n̄o a bəh tsəŋə n̄eki kwa kə fiŋ.

⁴ Asi ch̄oko ni w̄əki dzaki, Jisós dzə num i beĩn i kpa wi b̄oko wə, bwa bu bə mban̄ n̄eki k̄ia kə a, akò Jisós.

⁵ Jisós ka bikə i b̄o a, “Bwa mbəŋ, mbeĩn kwa alə bwəko a?” B̄o chukuli a, “Aayi.”

⁶ Wi dzaka i b̄o a, “Mbeĩn tũm gbi i kimbu ki tsəĩn yiləkəli yi ngwuki wə ma mbeĩn kwa fiŋ.” B̄o ka tum, si b̄o tum, wi gbi b̄ə gaka b̄o i guku bwili, k̄om bə bwəko yiduli yə yi nĩ kò yeĩn.

⁷ Wain̄ wi mban̄ wi Jisós wə Jisós nĩ k̄on̄ki ka yeĩn yakadain̄ ka dzaka i Bitə a, “Akə Bah.” Si Samon̄ Bitə w̄əko a, akə Bah, ka l̄əh bəmbun̄ i gwu wə k̄om wi nĩ kò a bəh gwu yiyə. Si wi l̄o yakadain̄ ka jin̄ shi i b̄oko ka b̄ə tsəki i Jisós wə.

⁸ Bwa bə mban̄ bədəko bə ka biəli wi i ngwuki m̄a ka gukuki gbi wiw̄o num wi jikə bəh bwəko. A nĩ d̄əŋəki kə i buku tsə i kpa. A nĩ baan̄ aka b̄antəm mban̄shi.

⁹ Jobi wə b̄o nĩ tsə buku i kpa yeĩn bikaa bigbuku gbuku gh̄əkə yeĩn, bwəko num yeĩn, bləd num t̄ə yeĩn.

¹⁰ Jisós dzaka i b̄o a, “Mbeĩn dz̄ə bəh bwəko yidəko yə mbeĩn kwa.”

¹¹ Ayakadain̄, Samon̄ Bitə tsə yaka l̄ia i ngwuki m̄a, ka guku bwili gbi wiw̄o i kpa num wi jikə bəh bifaan̄ bi bwəko gbi bəh mban̄shi nt̄sə yitali (153). Na si yi nĩ duki yakadain̄ l̄ə, gbi wiw̄o nĩ ka t̄əĩnyi d̄əkə.

¹² Jisós ka dzaka i b̄o a, “Mbeĩn dz̄ə dz̄l.” Na mi wimu i bwa bu bə mban̄ wə nĩ ka m̄om na i bikə i wi a, akə wə nd̄ə a? K̄om b̄o nĩ kò num b̄o k̄ia a, akə Bah.

¹³ Jisós ka tsə dzə bləd wə nya i b̄o, bəh bwəko yə fiŋ.

¹⁴ Yələ nĩ kò k̄in̄kani kitali si Jisós nĩ kò num wi chusi gwu yi i bwa bu bə mban̄ si wi nĩ dza i kpi wə.

Jisós fiəni nya n̄om i Bitə

¹⁵ Jobi wə b̄o nĩ dzi kaasi, Jisós b̄oŋ Bitə bikə i wi a, “Samon̄ wain̄ Jon̄, wə k̄on̄ki l̄ə mih tsə bədəko bələ a?” Wi chukuli a, “Aan̄ Bah, wə k̄iəki l̄ə a mih k̄on̄ki l̄ə wə.” Jisós dzaka i wi a, “Wə s̄an̄ bwa bəŋ bə shw̄an̄.”

¹⁶ Jisós chu b̄oŋ wi i k̄in̄kani kifa wə bikə i wi a, “Samon̄ wain̄ Jon̄, wə k̄on̄ki alə mih a?” Wi chukuli a, “Aan̄ Bah, wə k̄iəki l̄ə a mih k̄on̄ki l̄ə wə.” Wi ka dzaka i wi a, “Wə t̄okn̄iki bəh shw̄an̄ yin̄.”

¹⁷ Jisós chu b̄oŋ wi i k̄in̄kani ki kitali wə bikə i wi a, “Samon̄ wain̄ Jon̄, wə k̄on̄ki alə mih a?” Si Bitə w̄əko Jisós bikə i wi i k̄in̄kani ki kitali wə yakadain̄, a wi k̄on̄ki l̄ə nḡain̄ na, yi nya nḡəkə i wi. Wi dzaka i Jisós a, “Bah, wə k̄iəki l̄ə gia yichi, wə k̄iə a mih k̄on̄ki l̄ə wə.” Jisós ka dzaka i wi a, “Wə s̄an̄ shw̄an̄ yin̄.

¹⁸ Mih fukuki n̄k̄on̄ i wə a, jobi wə wə nĩ k̄eĩn̄ki wain̄ sumi, a nĩ shiki l̄əki wə mbun̄ wə wə tsə na faĩn̄ wə wə k̄on̄ki. Ayakalə, jobi wə wə ni jwin̄ wə ni ḡĩnsiki tsəĩn̄ ya i beĩn mi widəko chi chi l̄əh mbun̄ wə, wi dzə tsə bəh wə i di biə wə k̄on̄ki kə i tsə.”

¹⁹ Jisós nĩ dzakaki yələ i chusi k̄aĩn̄ni yi kpi yə Bitə ni k̄an̄aki i bi dzə kpi, yi dzə bəh yeli wimb̄um i Nyò. Si Jisós dzaka yakadain̄ ka dzaka i wi a, “Wə biəli mih.”

²⁰ Bitə b̄ə n̄əŋ i fiəni gwu yeĩn a wain̄ wi mban̄ wə Jisós nĩ k̄on̄ki wi biəli b̄o. Wain̄ wi mban̄ wəlo kə wə wi nĩ num yəkəli i Jisós wə i jobi wə b̄o nĩ dziki i fijobi wi ḡəksini wə wi bikə i wi a, “Bah, akə nd̄ə wə wi n̄əŋki i ni tan̄ni wə a?”

²¹ Jobi wə Bitə yeĩn wain̄ wi mban̄ wiw̄o biəli b̄o, wi bikə i Jisós a, “Bah, yi mi wəlo kə a n̄ə a?”

²² Jisós chukuli i wi a, “A kabə num a mih n̄əŋki a wi b̄aan̄ wiw̄om i ts̄ə b̄uku jobi wə mih bi fiəni dzaki, yəmakə k̄an̄aki n̄ə i fə bəh wə a? Wə biəli mih.”

²³ Si Jisós dzaka yakadain̄, ndzaka wiw̄o ka nyani i k̄int̄əŋ ki b̄əni bə bum̄ni wə, a wain̄ wi mban̄ wi Jisós wəlo bi kpi kə. Ayakalə, Jisós nĩ ka dzaka d̄əkə l̄ə a wi bi kpi kə. Wi nĩ dzaka sh̄əŋ a, “A kabə num a mih n̄əŋki a wi b̄aan̄ wiw̄om i ts̄ə b̄uku jobi wə mih bi fiəni dzaki, yəmakə k̄an̄aki n̄ə i fə bəh wə.”

K̄om mi wə wi nyaka k̄in̄wakti kələ

²⁴ Wain̄ wi mban̄ wəlo kə wə wi dzakaki k̄om gia yələ, a chu num wi wə wi nyaka gia yələ, ayaka buku k̄ia a gia yə wi dzakaki kò yi n̄k̄on̄.

²⁵ Gia yiduli yidəko kələ t̄ə yə Jisós nĩ fə, a nĩ kò a bə nyakaki gia yiw̄o yichi, ma mih yeĩn̄ki a di k̄əkə i fa mbi wəlo wə wichi bə kò i jiə biŋwakti biw̄o yeĩn̄.

Kinjwakti Ki Nöm ki bwa bə ntum bə Jisəs Gia yə yi kə i Kinjwakti ki nöm kələ mə

Kinjwakti ki nöm ki bwa bə ntum bə Jisəs kələ nı nyaka Luk, i kpeinşi i ntum wi ndzəŋni wə, wə kəm Jisəs, wə wi nı yisi nyaka i Kinjwakti ki Luk wə. Ntum wi ndzəŋni wələ kə a Jisəs nı kpi i kintasi wə ka fiəni dza, ka bə ləə wi, Nyə fiəni dzasi wi i kpi wə.

Fwu wi gia yə kinjwakti kələ dzakaki kəm yi, kə i fuku si Kinj'waka ki Baiŋni nı fə a bwa bə mban bə Jisəs nı fə ntum wi ndzəŋni wələ kəm Jisəs waŋ tsə i Jelusalem bəh i bimbū bi Judea bəh bi Samalia wə bichi, i tsə buku i bimbū bi mbi binaa biə mbi tsə gəksiki (1:8). Kinjwakti kələ kə kichum kəm si mban wi bəni bə Klistus nı yisi i kintəŋ ki Bəju wə, ka jiə shəm i Jisəs wə, yi ka fiəni num gia yi mbi wichi.

Kifwu ki gia i Kinjwakti kələ mə

1:1-26 Nyə keinşi bəni bə fukuni

1:1-14 Jisəs nya kintəfi kigəksini bəh kinjkaka ki

1:15-26 Mi dzo di bi Judas

2:1-8:3 Bə fuku ntum wi Jisəs i Jelusalem

8:4-12:25 Bə fuku ntum wi Jisəs i Judea bəh Samalia

13:1-28:31 Nöm wi Bəəl

13:1-14:28 Nnyani wi Bəəl wi ninshin

15:1-35 Kijuŋni i Jelusalem

15:36-18:22 Nnyani wi Bəəl wi kəmsini

18:23-21:16 Nnyani wi Bəəl wi kinjanŋni kitali

21:17-28:31 Bəəl num mi wi nsəŋ, ka fukuki a gia yi Nyə i Jelusalem bəh i Kaysalia bəh Lum

¹ Tikwili Teofilus, i kinjwakti ki ninshin kə mih nı nyaka i wə, mih nı nyaka yein kəm gia yichi yə Jisəs nı fəki bəh yə wi nı laniki bəni yein, i kin'yisi wə si wi nı yisi nöm wi,

² i tsə buku chəkə biə Nyə nı dzo wi i bein. Ka Nyə dzo wi wi yaka i bein, wi nı tsə dzəh i ŋga bi Kinj'waka ki Baiŋni wə, i təfi bwa bu bə ntum bə wi nı sabibwili.

³ Jobi wə wi nı dza i kpi wə, wi nı chusi gwu yi i bə i kan wə mbanŋnyani i dzəh yiduli yiduli wə, yi chusi a wi kə wiwə. Wi ka chu dzakaki i bə kəm ŋkun bi Nyə.

⁴ Si wi nı kə bəh bə yakadəin, wi dzaka i bə a, “Kiə mbein bi būku kə i Jelusalem. Mbein wəkəliki kinya kə Ba wuŋ nı kaka i mbein num yə mbein nı wəkə mih dzaka kəm yi.

⁵ Mbein kiəki a Jən nı juliki bəni i bəkə mə, ayakalə i kan yidəkə wə twesi Nyə nı juliki mbein num i kan yi Kinj'waka ki Baiŋni wə.”

Jisəs yaka bein

⁶ Jisəs bəh bwa bu bə ntum juŋni dzo num i jobi widəkə wə, bə bikə i wi a, “Bah, jobi kpein lə ka wə fə bəni bəbuku bə Isləe fiəni səkaki ntəŋ wibə a?”

⁷ Wi chukuli i bə a, “Jobi wiwə nabə chəkə biwə bi kpein ki num asi Ba wuŋ keinşi bəh ŋga bi, yi kəkə i mbein i bi kiə jobi wiwə.

⁸ Gia yə mbein kanaki i kiəki kə a Kinj'waka ki Baiŋni bi dzo jiksiki lə mbein, ma mbein bi kwati ŋga, mbein yisi i fukuki kəm mih i Jelusalem bəh bimbū bi Judea bəh bi Samalia wə bichi, i tsə buku i bimbū bi mbi binaa wə.”

⁹ Asi wi dzaka yaka, Nyə dzo wi, wi dza ka yakaki i bein bə bwan dzəkəh ka tsein ki si wi yakaki tsəki i bein, wi yaka tsə bikwu ban wi, wi laka i dzəkəh yibə wə.

¹⁰ Si bə nı bwan dzəkəh yibə bein i tsein ki si wi yakaki tsəki, yi dzo num a, bənyuku bədzəkə bəfa dza tumbuku i bə nshin num kəmsi i bə wə num bə tum bəmbun bə fukuli i gwu wə,

¹¹ bikə i bə a, “Bənyuku bə Galili, mbein num ka tsein ki nə i bein na? Jisəs wələ Nyə dzo i mbein kintəŋ lə, wi yaka i bein, wi bi fiəni dzo a lin asi mbein si yein wi yaka i bein.”

Bə baa Matias a wi dzə di bi Judas

¹² Bwa bə faanŋni bə Jisəs ka dza i ŋkwuŋ wə bə bəŋki a wi Kein yi Olif ka fiəni tsəki i Jelusalem, a nı kə aka kinjka ki may i tsə buku fein.*

¹³ Si bə liə fein, ka yaka tsə i kimbu ki lum wi juŋ yi bein wə bə nı tsəki shiki yein. Bəni bələ nı kə Bitə, Jən, Jəm bəh Andulu, Filib bəh Təməs, Batələmu bəh Matio, Jəm wain Alfiyus, Samən wə wi nı kə mi wi mban wi Bədzəlot† bəh Judas wain Jəm.

¹⁴ Bə bəh bəkanja bədzəkə bəh Meli nih Jisəs bəh bwa bə nih Jisəs nı fəki bə juŋni i fiən fimu wə i tsaki jobi wichi.

¹⁵ A nı kə i kan yə wə, bwa bə mban bə Jisəs juŋni. Bə nı kə fein ka bəni gbi ntso mbanŋfia (120). Bitə dza bein dzaka i bə a,

¹⁶ “Bwa bə nih bəŋ, gia yə Kinjwakti ki Nyə dzakaki nı kanaki lə i dzo kpein. Akə gia yə Kinj'waka ki Baiŋni nı fə Dəbit dzaka, a kein i kikpu wə kəm Judas wə wi nı num i ninshin ka bə dzə kwa Jisəs.

¹⁷ Mbein kiə a Judas wələ nı kə mi widəkə i mban wibuku wə, wi kanja nöm wi i bukumbəin kintəŋ.”

¹⁸ (Ka Bitə dzakaki yaka num Judas dzo lə kpə wə bə nı nya i wi i gia yichu yə wi nı məm

* 1:12 Kinjka ki may nı kə asi mi kə i nyani i chəkə bimbam wə.

† 1:13 Bədzəlot bələ nı kə mban wi bəni Bəju bə bə nı təkiki tumi, i jwə bwili bəni i ŋgəkə wə i kan yi bə Lum wə.

ka tanj di bidäko yeinj. Di biälä kö biä wi nĩ gbo yeinj bäh fwu tö wi tã bilaa buku bichi.

¹⁹ Bani bə Jelusalem bəchi wəko, ka bəonjki di biwə i já yibə wə a Akeldema, yi num a, “Di bi Mwa.”

²⁰ Bitä chu dzaka a, “Dəbit nĩ nyaka i Kin'wakti ki Njəksi wə a, ‘Bə bēe ma kwili wi fiəni chũ chi, ka mi ma chu nə feinj.’

Yi kö wi chu nyaka a, ‘Mi widəko kanjaki i dzə di bi bi nöm.’

²¹⁻²² Si yi kö yaka, mi widəko kanjaki i chĩnjni i buku wə, ma buku bə fūkuki a Bah Jisəs nĩ dza i kpi wə. Mi wiwə kö i num mi wə wi ni nyaniki buku bə jobi wichi asi Jisəs nĩ nyaniki buku bə i yisi i jobi wə Jən nĩ juliki bəni i bəko mə, i tsə buku i jobi wə Nyə nĩ dzə Jisəs i buku kintənj wi yaka i beinj.”

²³ Si wi dzaka yaka, bə baayi jia bəni bəfa. Wimu nĩ kö Yosəf wə bə nĩ bəonjki a Basabas bə chu bəonj tə a Justus, widəko num Matias.

²⁴ Si bə baayi jia yaka, ka tsa a, “Bah, wə kiäki lə shóm yi bəni bəchi. Ayakadəinj, chūsi i buku mi wə wə kö wə sainjwili i kintənj ki bəni bəfa bələ,

²⁵ ayakadəinj, ka wi nūm wainj ntum wi Jisəs, wə wi ni dzə di bi nöm biä Judas nĩ bee ka tsə i di bi wə.”

²⁶ Si bə tsa yakadəinj, ka nyaka kiyəli kibo, ka tum, wi Matias ka buku gbo. Bə ka kpəinj wi i mbanj wi bwa bə ntum bə Jisəs bə jwəfi ntə mu.

2

Kin'waka ki Baijnĩ dzə

¹ Jobi wi Dzini biä bə nĩ bəonjki a Bəntekəs nĩ dzə kpəinj, bəni bəchi bə bə nĩ kö bə jia shóm i Jisəs wə nĩ junjni i di bimə wə.

² Bə ka təkəli wəko fiənj fi jurni shi dzə i beinj aka fiəkə yiləkəli. Fi shi liä jiksi junj yichi yə bə nĩ kö yeinj wə.

³ Bə dzaka a bə tsəinj, bə yeinj fiənj fidəko fi num aka kiləm kigbuku, fi ka wanj tsə i bə wə mi wimu wimu.

⁴ Kin'waka ki Baijnĩ ka jikə i bə bəchi wə, fə bə ka dzakaki já yi tumi chi chi.

⁵ A nĩ kö i jobi wiwə wə, Bəju bə bə nĩ kö bə jia shəm i Nyə wə nalə bə num i Jelusalem, num bə dza i bitumi bichi biä bi kö fa nsh-wainj wə.

⁶ Si bə wəko yakadəinj, ka junjni dzə bə bəduli i bəni bə bə nĩ kö bə jia shəm i Jisəs wə. Bəni bə bə nĩ jia shóm i Jisəs ka dzakayiki, na winainj mi wəko i já yibə wə. Yi fumsi bə.

⁷ Dzaka wəm bə, bə ka kainjyiki, dzakayi a, “Ntə bəni bələ bəchi bə dzakaki lə, akə num bəni bə Galili a?

⁸ Yi nyani dəinj a mi i bukumbəinj wəkəki si bə dzakaki i já yi tumi bibukumbəinj wə a?

⁹ Buku bədəko buku i Batia, bədəko buku i Medes bəh i Elam, bədəko buku i Misəbətəmia bəh i Judea bəh i Kafadəsia, bədəko buku i

Bəntus bəh i Əsia. ¹⁰ Buku bədəko buku i Fligia bədəko i Bamfilia, bədəko i Ijib bəh i bimbu bi Libia wə, bə bə kö kəmsi i kwili wi Selin wə. Buku bədəko buku i Lum, a num Bəju bəh bəni bə bə kwuni kwunini ka numki i mbum wi Bəju wə.

¹¹ Buku bədəko buku i Klət bəh i Aləbia. Buku wəkəki lə, i já yi tumi kibukumbəinj wə si bəni bələ dzakaki gia yi kanyini yə Nyə fə.”

¹² Dzaka wəm bə, bə ka kainjki a bə bə a yələ gia chusiki a nə.

¹³ Bəni bədəko ka nyiksiki lə fibə dzaka a, “Bəni bələ kö mbih kwa bə.”

Bitä dzaka i bəni

¹⁴ Ayakadəinj, Bitä ka dza num i beinj bəh bwa bə ntum bə Jisəs bə jwəfi ntə mu. Bitä ka yisi ka dzaka i mbanj wi bəni wə bəh nga a, “Mbeinj Bəju bəh bəni bəchi bə bə nəkki i Jelusalem, mih nənki a mbeinj klə gia yələ. Mbeinj nyä bintuni bimbeinj i gia yə mih ki dzakaki.

¹⁵ Mbih ka kwa dəkə bəni bələ si mbeinj kwakaki. I liä kəinjki a mbianjə bwukə i kinchənjəchənjə.

¹⁶ Gia yələ yi numki i liä akə yə Juəl mi wi ntum wi Nyə nĩ dzaka lə a,

¹⁷ ‘Nyə dzakaki a, a bi numki i chəkə bi gəksini wə,

ma ngainj bi shuku Kin'waka ki i bəni bəchi wə.

Ayakadəinj, bwa bəmbəinj bənyuku bəh bəkanjə

bi wəkəki lə gia yə ngainj dzakaki, fuku i bəni, sumi yimbəinj bi yeinjki lə fiənj aka dəmsi, ma dəmsi bi kwaki bəni bəkukuli bəmbəinj.

¹⁸ A bi numki i chəkə biwə wə, ma ngainj bi shuku Kin'waka ki i bəni bu bə nöm wə bəchi,

bənyuku bəh bəkanjə, bə bi wəkəki gia yə ngainj dzakaki, bə fuku i bəni.

¹⁹ Ngainj bi fə lə gia yi dzaka ki wəmn i beinj, ma ngainj bi fiəni fə tə kinchəsi kə ki chusiki nga bi i kuku.

Mwa bəh gbuku bəh fimiəkə figumini bi num lə.

²⁰ Wənj bi ji lə, fiənj bi bəkəki aka mwa, ka chəkə bimbum bi Bah bi kainjni bi dzə.

²¹ Ayakadəinj, na ndə wə wi bi bəonjki yeli wi Bah, bi bəinjki lə.”

²² Bitä chu dzaka a, “Bəni bə Isləe, mbeinj wəkəli ndəonj gia yə mih dzakaki. Jisəs wi Nasali nĩ kö mi wə Nyə nĩ lansi chusi i mbeinj a, a faanj ngainj wi asi wi nĩ fə Jisəs a wi fəki binchəsi biä bi chusiki nga bi Nyə bəh gia yi dzaka ki wəmn i bəh yi kanyini yə Nyə nĩ fə i mbeinj kintənj. Mbeinj kiäki lə na gia yiwə bindzənj.

²³ Jisəs wələ kö mi wə bə nĩ nya wi i mbeinj, akə Nyə wə wi nĩ fasi, ka yi numki yaka num

wi si kiä lə. Mbein nī wə wi si mbein nī nya wi i kan yī bəni bəchu wə, bə banj wi i kintasi wə.

²⁴ Ayakala, Nyə fiəni dzasi wi i kpi wə, bwili wi i kan yī kpi wə kəm kpi nī kanjaki kə i kanja baan bəh wi.

²⁵ Debit nī kə wi dzaka kəm Jisəs wələ a, 'Mih yein'ki lə Bah wə wi kə buku wi jəbi wichi i tsein yin yiləkəli wə, ka gia yidəkə ma kəm mih.

²⁶ Ayakadain, shəm yin wəkəki lə ndzəni, mih dzakaki bəh kinsanli.

Na si mih kanjaki i kpi, ayakala mih tsein'ki tsəki a ninshin,

²⁷ kəm wə Nyə kəkə nī bee kin'waka kənjə i tumi ki bəni bəkpili wə.

Ayaka wə kəbi i nī bee a Wain wa wi nəm wi Baijni,

fə i jum kintənj.

²⁸ Wə fə mih kiä dzəh yə mih kə i tsə yein i kwati nən.

Si mih nī numki i wə nshin wə nī jiksi mih bəh kinsanli."

²⁹ Bitā chu dzaka a, "Bwa bə nih bənj, mih kələ i dzaka i mbein mən kə a tii tii wibukumbəin n'kun Debit nī kpi, bə lə wi, jum yī kələ fa i dzə buku bidain.

³⁰ Wi nī kə mi wi ntum wi Nyə ayaka wi chu kiä kin'kaka kə Nyə nī kaka i wi bəh n'kain, a ngain bi təm lə Wain i chwənj ki ki jun wə i kin'gəkə ki bein.

³¹ Wi ka kəmsi yein gia yə Nyə nī kə i fə, wi ka dzaka a Kimbwili wə Nyə nī kaka bi dza lə i kpi wə. Ako gia yə wi nī dzaka a, 'Wi nī ka baan dəkə i tumi ki bəni bəkpili wə, gwu yī nī ka fə dəkə i jum kintənj.'

³² Jisəs wələ nī kə num Nyə nī dzasi wi i kpi wə, buku bəchi bə buku kə bəni bu bə mbanj nī yein yī bəh dzəkəh.

³³ Nyə dzasi lə wi ka təm wi i tsein yī yiləkəli wə, nya kin'waka ki Baijni i wi asi wi nī kaka. Gia yə mbein yein'ki chu wəkə i lə kə Kin'waka kiwə si Jisəs nya i buku.

³⁴ A nī kəkə dəkə Debit wə wi nī yaka i bein. Debit mwi nī kə wi dzaka a,

'Bah Nyə nī kə wi dzaka i Ba wun a, nūm i tsein yin yiləkəli wə,

³⁵ i tsə būku jəbi wə mih bi nəsə bəni bə bə baijni'ki wə i wə nshin, ma wə tōmyi gvu ya i bə bein ka kin'gəkə ka kigvu.

³⁶ Ayakadain, mbein bəni bə Islāe bəchi ma mbein klə bindzənj a Jisəs wələ mbein nī banj i kintasi wə ako wi wə Nyə jīə a wi nūmki Bah chu nūm Kimbwili wə wi nī kaka."

³⁷ Si bəni bəwə nī wəkə yakadain, shəm tain bə. Bə ka bikə i Bitā bəh bwa bə ntum bə Jisəs bədəkə a, "Bwa bə nih bəbuku, buku ki fəki dain i lə a?"

³⁸ Bitā chukuli i bə a, "Mi wimu wimu i mbein kintənj kwəni shəm yī, ma bə juli wi i

bəkə i yeli wi Jisəs Klistus wə, ka Nyə dalinya chu bi wi nya tə kinya kə ki kə Kin'waka ki Baijni.

³⁹ Kin'kaka kələ kə i mbein wə, bəh i bwa bəmbəin wə, chu num i bəni bəchi bə bə kə i dzəh yī dən. Wi kə i bəni bəchi bə Bah Nyə wibuku bənjki bə dzə i wi wə."

⁴⁰ Bitā chu dzaka gia yiduli, tafi bə, tsa a bə gamti gwū yibə i ngəkə wə wi dzəki i ngəkə wichu wələ wə.

⁴¹ Bəni wəkə ndzaka wi Bitā wiwə lə, bəduli bum, bə ka juli bə i bəkə. Chəkə biwə bəni kpein'ki i mbanj wibə wə, ka bəanchuku bətali (3,000).

⁴² Bə ka nya shəm yibə i wəkəliki gia yə bwa bə ntum bə Jisəs nī laniki. Bəh bə ka numki i kijn'ni wə, gbeyi bləd, chu tsa ka kijn'ni.

Nəni i mbanj wi bəni bə bumni kintənj

⁴³ Bwa bə faan'ni bə Jisəs ka fəki gia yī dzaka ki wənni bəh binchəsi biduli biə bi chusiki nga bi Nyə, bəni ka yein'ki yaka yī gaka bə.

⁴⁴ Mbanj wi bəni bə bumni bəchi nī kə a fiən fimu, kanja biein bibə a fiən fimu wə.

⁴⁵ Bə nī fəki bə taan'ni di bibə bəh biein bibə, gaa kpə wiwə a bə bə asi ngəkə wi mi kə.

⁴⁶ Bə ka shiki jun'ni ki jun yī fəni yī gia wə kan yichi, chin'ni dzi i jun jun wə bəh kinsanli i shəm yibə wə buku kə bəh dzəkəh,

⁴⁷ kəkəsi Nyə. Bəni bəchi kan bə. Bah ka bwiliki bəni kan yichi, kpein'ki i mbanj wibə wə.

3

Bitā bəh Jən chuku kin'kani

¹ A nī kə i chəkə bidəkə wə, Bitā bəh Jən nyə ka yakaki tsəki i jun yī fəni yī gia wə jəbi num mbian'ə witali nshifəkə, a num i jəbi wi tsani wə.

² A jəbi wiwə wə bəni nī gin'ni mi widəkə ka dzəkə bəh wi dzə jīə i kuku i dzaka ki mbanj kə wə bə nī bənjki a ki Ndzəni ki lə tsə i jun yī fəni yī gia mə. Mi wiwə num bə nī bwə wi kin'kani. Bəni shi gin'ni wi chəkə bichi dzə jīə fein i nywaki kpə i bəni bə bə tsəki liaki fein.

³ Wi yein Bitā bəh Jən si bə dzəkə i lə fein, ka nywaki kpə i bə.

⁴ Bə lumsi dzəkəh i wi wə. Bitā dzaka i wi a, "Tsəin buku!"

⁵ Wi ka tsein bə, kwaka a bə ki nyaki lə fein i ngain.

⁶ Bitā dzaka i wi a, "Mih lansiki kanjaki kə kpə ayakala, mih ki nyaki lə wə bəh fein fiə mih kanjaki. Mih dzakaki i wə, i yeli wi Jisəs Klistus wi Nasali wə, dzə bein wə nyāniki!"

⁷ Si wi dzaka yakadain, ka kanja wi i wa wi tsein yī yiləkəli wə gin'ni wi i bein. Akisəkə kaka bi mi wiwə bəh mikəkə ka ləkə.

⁸ Wi jin num i bein, ka yisi i nyaniki. Bəh bə ka tsə liə i jun yi fəni yi gia mə, wi bə nyani fein wi jinyi, yaksi Nyɔ.

⁹ Bəni bəchi bə bə nɔ yein si wi nyaniki wi yaksi Nyɔ,

¹⁰ bə kiə a, fa kə mi wə wi nɔ shiki numki wi nywa a nywani i dzaka ki mbain kə bə nɔ bəonki a Ndzoŋni ki liə tsə i jun yi fəni yi gia mə. Dzaka wə m bə, bə ka numki bəh njainyi i gia yei yi num i wi.

Bitə dzaka i bəni i jun yi fəni yi gia mə

¹¹ Mi wiwə shu baan i Bitə chein bəh Jɔn. Bəni yein yaka dzaka wə m bə, bə ka yəkəki tsəki chinɔni i saŋ wi Səlmən wə.

¹² Bitə yein si bəni junni dza, wi dzaka i bə a, “Bəni bə Isləe, akə kə m nə wə dzaka wə mki mbein kə m gia yələ, mbein tseinɔki buku lə kə m nə? Mbein kwakaki yimbein a, a fə nɔa bibuku ka mi wələ nyaniki a? Ma mbein kwakaki yimbein a, a fə nɔni kibuku ki bainɔni nə? Yi mən dəkə yakadain.

¹³ Yi kə a Nyɔ wi Abrahām bəh wi Ayjik bəh wi Yakəb, wə wi kə Nyɔ wi bəti tii bəbukumbein bəchi a num wi wə wi nɔ kə num wi yaksi lə Jisəs mi wi wi nɔm jia i wi kpən. Jisəs wələ kə wə mbein nɔ nain ka dzo nya i bəni bə nsaka, Baylə kabə nən i bee wi, ayakalə mbein nain.

¹⁴ Jisəs nɔ kə mi wi bainɔni, chu num chən, mbein nain wi, dzaka a bə bwili num mi wə wi nɔ woyiki bəni, bə nyə i mbein.

¹⁵ Mbein fə yakadain ka wə mi wə wi nɔ nyaki nɔni i bəni ayakalə, Nyɔ fəni dzasi wi i kpi wə, buku yein wi ka fukuki.

¹⁶ Akə i yeli wi Jisəs wələ wə, wi fə ka kinɔni kələ mbein yeinɔki lə, mbein chu kiə wi, si wi nyaniki. Yi num yaka kə m buku jia shəm i Jisəs, shəm yə buku jia i wi wə, yi fə mi wələ ta na bindzoŋ asi mbein yeinɔki lə.

¹⁷ I liə bwa bə nih bən, mih kiəki lə a gia yə mbein bəh kifwu ki kwili nɔ fə i Jisəs, mbein nɔ fəki yaka kə m mbein nɔ kiəki kə.

¹⁸ Yi nɔ num i dzəh yələ wə lə i fə a yi dzə kpəin asi Nyɔ nɔ kə wi fuku lə i kikpu wə i dzaka ki bəni bu bə ntum wə a, Kimbwili wə wi nɔ kaka bi yein lə nɔgəkə.

¹⁹ Ayakadain, mbein kwɔni shəm yimbein mbein fəni chū i wi wə, ka wi dalinya chu bimbein,

²⁰ ka wi fə shəm yimbein daki, wi bi chinɔni lə Jisəs Kimbwili wə wi nɔ babwili i mbein.

²¹ Jisəs wələ kanaki i baan bein i tsə būku i jəbi wə Nyɔ bi keinsiki biein bichi ma bi fəni chu bimfian asi wi nɔ dzaka i dzaka ki bəni bu bə bainɔni bə ntum a kein i kikpu wə.

²² Muses nɔ kə wi dzaka lə a, ‘Bah Nyɔ bi bwili lə mi wi ntum widəkə i bwa bə nih bəmbein kintəŋ, ma wi chinɔni i mbein, asi wi nɔ bwili mih, ayaka mbein kanaki i wəkəki gia yə wi dza-kaki i mbein.

²³ Mi wə wi bi baanɔki i wəkə gia i mi wi ntum wiwə,

bə bi bwili wə maka wi i mban wi bəni bə Nyɔ kintəŋ,

bə kaasi bəh wi.’

²⁴ Yi kə tə ayaka si bəni bə ntum bə Nyɔ i yisi i Samwel, bəh bə bə nɔ dza i jum wə, bə nɔ dza chinɔni dzaka lə kə m gia yə yi numki i chəkə bidain wə.

²⁵ Gia yichi yə Nyɔ nɔ kaka i dzaka ki bəni bu bə ntum bələ wə, bəh minɔni mə Nyɔ nɔ dzi bəh bəti tii bəmbein bi kə tə i mbein. Yi kə asi Nyɔ nɔ dzaka i Abrahām a, ‘Mih nɔ bəinsɔ lə bəni bəchi i shwain wə tsə dzah i wain i wə dzu.’

²⁶ Nyɔ ka sainbwili mi wi wi nɔm, ka yisi faan wi a num i mbein a wi dzə bəh kimbeinsɔ i mbein wə, ma wi fə ma mbein bəe dzəh yimbein yichu.”

4

Bitə bəh Jɔn kəmyi dzaka

¹ Asi Bitə bəh Jɔn nɔ keinɔki bə dzaka i bəni yakadain, bəti mfa gia bədəkə bəh fwu wi bəni bə jum bə bə nɔ chinɔni jun yi fəni yi gia bəh Bəsadusi bədəkə dzo jən liə fein.

² Bə nɔ bəksi shəm kə m Bitə bəh Jɔn nɔ laniki bəni, fuku a Jisəs nɔ dza i kpi wə, ayaka a bəni bə bə nɔ kpiyi bi dzayiki lə tə i kpi wə.

³ Bə ka kwa bə tsə fa i jun yi nsən mə kə m a nɔ kə i fiɔbi, bə ka bee a chəkə buku wə ka bə wəkə.

⁴ Ayakalə, bəni bəduli bə bə nɔ wəkəliki nlanɔ wi Bitə bəh Jɔn ka bum, mban wiwə kpəinsɔ, bənyuku nɔ kə ka bəchuku bəte (5,000).

⁵ Chəkə ka buku wə, kifwu ki kwili kiwə bəh bəni bə bə nɔ sakaki kwili wiwə, bəh bəni bə bə nɔ laniki bənchi bə Nyɔ, junni di bimɔ i Jelusalem.

⁶ Anas fwu wi bəti mfa gia bəh Kayfas bəh Jɔn bəh Aleksanda bəh bəni bədəkə bə bə nɔ kə tə i chwənkijun ki fwu wi bəti mfa gia wə, num fein.

⁷ Bə ka təm Bitə bəh Jɔn i bə nshin, bikə i bə a, “Mbein nɔ dzo fain nɔa ka mbein chuku mi wələ yein na? Mbein nɔ chuku i yeli wi ndə wə a?”

⁸ Kin’waka ki Bainɔni num ki jikə i Bitə wə, wi ka chukuli bə a, “Bəti di bəh bəni bə bə sakaki di,

⁹ buku dain fa kəmyiki dzaka kə m nɔm wi ndzoŋni wə buku nɔ fə i kinɔni, ka wi nyaniki. Si mbein nənki i kiə si yi nɔ tsə,

¹⁰ mbein bəh bəni bə Isləe bəchi kiə a, mi wələ wi num i mbein nshin wi ləkəli i liə, akə kə m yeli wi Jisəs Klistus wi Nasali. Jisəs wiwə num wə mbein nɔ dzo banɔ i kintasi wə, wi kpi, ayakalə Nyɔ fəni dzasi wi i kpi wə.

¹¹ Wi kə təh wə Kinwakti ki Nyɔ dzakaki kə m a,

"Təh wə mbeinj bəni bə maani nī nəinj wi fiani chu lə wi bu wi jun."

¹² Akə a Jisəs shənj wə wi bwiiliki bəni. Yeli wi mi widəko kəkə fa kuku wə Nyə kə wi jiə a wi kə i bwiiliki bukumbeinj."

¹³ Bəni bə bə nī sakaki, wəkə si Bitə bəh Jən dzakaki chu lwa kə, chu yeinj a bə kə a nchin bəni bə kiə kə kin'wakti, dzaka wəm bə. Bə ka kiə a, akə kəm bə kə bəni bə bə nī nyaniki bəh Jisəs.

¹⁴ Bə nəkə chu kanja kə gia yə bə kə gukuliki kəm Bitə bəh Jən i feinj wə, kəm bə nī yeinki lə mi wə bə nī chuku, wi num bəh bə.

¹⁵ Bəni bə bə nī sakaki dza bwiil bə i bin, ka baanj ka saniki fasi a bə bə dzakayi a,

¹⁶ "Bukumbeinj nī fə dəinj bəh bəni bələ a? Bəni bəchi i Jerusalem bə si kiə lə kəm gia yələ yi chusiki nga bi Nyə dāinj si bə fə, bukumbeinj kəbi i nəinj yi.

¹⁷ Ayakalə, i fə a gia yələ ma chu wānj tsə i bəni, bukumbeinj kin' i bəni bələ a bə ma chu məm i dzaka gia yidəko i mi widəko kəm yeli wi Jisəs wələ."

¹⁸ Bə ka fiəni bəh Bitə bəh Jən bə fiəni liə. Bə ka kin' i bə a bə ma chu məm i dzaka nabə i lani mi widəko kəm yeli wi Jisəs.

¹⁹ Bitə bəh Jən chukuli fibə a, "Mbeinj kwāka tə a, gia yə yi kə chənj i Nyə kə a buku wəkə num i mbeinj, ma i wi Nyə a?

²⁰ Buku mən i bee i dzakaki kəm gia yə buku kə buku yeinj ka chu wəkə."

²¹ Bəni bə bə nī sakaki, chu kin' i bə nalə, bee bə ka tsaki, kəm bə nī dza gia yə bə kə i jiə ngəkə yeinj i bə fun, kəm bəni bəchi nī kəksiki lə Nyə i gia yə yi nī num,

²² i kpeinj i yi wə, mi wə bə nī fə gia yə yi nī chusiki nga bi Nyə, i chuku wi, a nī kə wi tsə jiə mbanjyani.

Bəni bə bumni tsa i kwati nga i Nyə

²³ Asi bə nī yatəko Bitə bəh Jən yakadəinj, bə fiəni tsə i mbanj wibə wə ka fuku gia yə bəti mfa gia bəmbum bəh bəni bə bə nī sakaki kwili dzaka i bə.

²⁴ Si bə wəkə yakadəinj, bə bəchi junni i fiənj fimu wə tsa Nyə a, "Bah Tikwili, a nī maa wə bəli bəh nshwain bəh kinchwə kimbun bəh bieinj bichi biə bi kə i kidi kələ wə.

²⁵ Wə nī fə tii ti wibuku Dəbit wain wa wi nəm dzaka i nga bi Kin'waka ki Baijnī wə a, Akə kəm nə bəni bə bə kəkə Bəju, gia yakaki i bə shóm,

ayaka bəni jiə kimfasi kə ki kəkə i nyani a?

²⁶ Bənjun bə fa kuku fasiki jum, bəni bə bə sakaki kwili junni i jwə Bah bəh mi wi wə wi kə wi fianji təm a wi numki Kimbwili.

²⁷ Akə a gia yə yi nī kə fa kwili wələ wə. Nkun Heləd bəh Bəntiu Bayle nī kə bə chinji bəh bəni bə dzani, bəh bəni bə Islāe dzi minanj i jum wə kəm Jisəs wə Wain wa wi nəm wi baijnī wə wə nī fianji təm ka Kimbwili.

²⁸ Bə nī junni i fə num gia yə wə nī keinj i lə bəh nga bia, a wə kənjki a yi bi num.

²⁹ Ayakadəinj, i liə Bah, yeinj dzəh yə bəni bələ gumsiki buku yeinj. Nyā buku bəni bə bə nəm bəh shóm yiləkəli i fukuki ntum wa lwa kə.

³⁰ Nyā buku bəh nga bia i chukuki bəni chu fə binchəsi biə bi chusiki nga bia bəh yi dzaka kiwəmni i yeli wi Jisəs Wain wa wi nəm wi baijnī wə."

³¹ Jəbi wə bə nī tsa kaasi di biə bə nī junni feinj nənji. Kin'waka ki Baijnī jikə i bə wə bə yisi ka fukuki gia yi Nyə lwa kə.

Mbanj wi bəni bə bumni kanja bieinj bibə a fiənj fimu wə

³² Mbanj wi bəni bə bumni num i shəm yimu, ka numki a mi wimu wə, mi kəbi i bəh fiənj fidəko a, akə mfi h wimbənj. Fiənj fi mi wimu num fi bəni bəchi.

³³ Nyə nya nga bimbun i bwa bə ntum bə Jisəs, bə ka chu fukuki i bəni nalə, a Bah Jisəs nī dza i kpi wə. Bə num ngamti wi Nyə wimbun num i bə wə nalə.

³⁴ Mi widəko nī kəkə i bə kintənj wə wi nī dzaki fiənj fidəko, kəm bəni bə bə nī kanjaki kikhə nabə jun, nī fəki bə tanjī dzə bəh kpo wiwə,

³⁵ nya i bwa bə ntum bə Jisəs kan, bə ka gaa i bəni bəchi asi ngəkə wi mi kə.

³⁶ Mi widəko nī kələ bə bəh a Yəsəf, num bwa bə ntum bə Jisəs nī du yeli wi widəko a Banabas, (wi num a Mi Wi shili Shóm yi bəni). Wi nī kə mi i chwənkijun ki Lewi wə, num bə nī bwə wi i Sayblus.

³⁷ Wi tsə ka tanjī tə khə wi, dzə nya kpo wiwə i bwa bə ntum bə Jisəs kan.

5

Ananias bəh Safilia

¹ Mi widəko bə nī bəh nji a Ananias bəh kpo wi Safilia tanjī tə di bibə.

² Ayakalə, wi gaali kpo wiwə jiə kinjka kiwə kpo wi kiə yeinj, tsə nya kinjka i kan yi bwa bə ntum bə Jisəs.

³ Si wi nya yakadəinj, Bitə bikə i wi a, "Ananias, akə kəm nə wə bee a Satan lə i shəm ya mə, fə a wə nyī ntəkə i Kin'waka ki Baijnī, wə ka gaali kpo wə wə tanjī di yeinj na?

⁴ Ntə wə si tanjī di biələ a num mbia? Wə tanjī di kpo wiwə keinj a nj'wa? Aka fə nə a wə fə njaijnī wi gia ka yələ a? Wə ka nyi dəkə ntəkə num i bəni, wə nyi num i Nyə."

⁵ Akisəkə asi Ananias wəkə ndzaka wiwə yakadəinj, ka gbə kpi. Ayaka bəni bəchi bə bə nī wəkə gia yiwə ndzan kwa bə nalə.

⁶ Bwa bə sumi bənyuku dzə kii wini wi bəh mbun, dzo buku tsə lə.

⁷ I yeinj jum, asi mbianjə mitali tsə, kpo wi ka liə dzə, kiə kə gia yə yi si num bəh nyuwī.

⁸ Bitä bikä i wi a, "Fûku mih, a wälä kö kpö wichi wä mbein nyu wa si tanji di yein?" Ayaka wi chukuli a, "Aan, akö wi wichi yaka."

⁹ Bitä chu bikä i wi a, "Akö köm nä mbein nyu wa si keinsi i mamsi Kin'waka di Bah a? Wôkôli wôkö si gvu yi bəni bə bə tsə ləə nyu wa kömki dzäki i fifiəŋə, bə kanja i bəŋ giŋ buku bəh wə yakadəin tə i tsə ləə."

¹⁰ Si Bitä dzaka yakadəin, akisəkä Safilia gbə ka kpi i wi nshin. Ayakalə, bwa bə sumi bə liə dzə num wi kpi lə, bə ka giŋ wi buku tsə ləə kömsi i nyuwu kpəŋ.

¹¹ Kijunji ki bəni bə bumni kichi bəh bəni bəchi bə bə nī wôkö köm gia yiwö ndzan liəni i bə wə nalə.

*Gia yə yi chusiki ŋga bi Nyö
bəh gia yi dzaka ki wəmmi*

¹² Bwa bə faanji bə Jisəs ka fəki bəŋchəsi bə bə chusiki ŋga bi Nyö bəh gia yi dzaka ki wəmmi yiduli i bəni kintəŋ. Bəni bə bumni bəchi nī shiki junjiki i saŋ wi Sələmən wə i jun yi fəni yi gia mā.

¹³ Na nchin mi nəki mamsi kə i chinji i mbanj wibə wə. Ayakalə, bəni bəduli nī koksiki lə bə nalə.

¹⁴ Bənyuku bəh Bəkanja bəduli bə bə nī jiə shəm i Bah wə, ka kpeinsiki i mbanj wibə wə.

¹⁵ Gia yə bwa bə ntum bə Jisəs nī fəki, yi fə bəni ka giŋki bəni bə jweŋ tsə nəs i dzəh kpəŋ, i binəŋ wə, bəh i biga wə, a jobi wə Bitä nī tsəki, yuwidökə kinjəŋjanj ki nī tsə i bə bein.

¹⁶ Mbanj wi bəni ka nyəki dzäki i kikwili kə ki kö kömsi i Jəlusaleŋ bəh bəni bə jweŋ bəh bə bə nī kanjaki bin'waka bi jisi i bə wə, bə chuku bə bəchi.

Bə ka ghəkəki bwa bə ntum bə Jisəs

¹⁷ Fwu wi bəti mfa gia bəh mbanj wi a num Bəsadusi, dza ka yisi i ghəkəki bwa bə ntum bə Jisəs,

¹⁸ ka faan bəni, bə tsə kwa fah bə i jun yi nsəŋ mā.

¹⁹ Ayakalə, a dzə num nchökə, chinda wi Bah dzə weli dzaka bifəŋə ki jun yi nsəŋ bwili bə. Si wi bwili bə, ka dzaka a,

²⁰ "Mbein tsə i jun yi fəni yi gia mā, mbein fūkuki gia yichi i bəni köm nəni kimfian kələ."

²¹ Si bə wôkö yakadəin, ka tsə. Asi binj nī baiŋki dzäki, bə ka tsə i jun yi fəni yi gia mā, ka yisi i laniki bəni.

Jobi wiwö, fwu wi bəti mfa gia bəh bəni bu bə mbanj, ni bəŋ junji bəni bə Isläe bə bə sakaki kikwili kichi bəh bə shinum, ka faan bəni bə jum a bə tsə dzə bəh bwa bə ntum bə Jisəs i jun yi nsəŋ mā.

²² Bə tsə buku feiŋ nəŋ bə nəki yein kə i bə wə ka fiəni dzə fuku a,

²³ "Buku tsə buku i jun yi nsəŋ mā, yein dzaka bifəŋə num bə lansi fah bi nalə, bəni

bə jum num feiŋ chəni. Asi buku weli jun yiwö ka liə naki yein kə mi widökə feiŋ."

²⁴ Fwu wi bəni bə jum wə bə nī chəniki jun yi fəni yi gia bəh bəti mfa gia bəmbum, wôkö yakadəin, yi fumsi bə, bə ka dzaka a, buku ni tsə faiŋ bəh gia yälə lə.

²⁵ Mi widökə nyə dzə liə fuku i bə a, "Mbein wôkôli, bəni bə mbein si fah i jun yi nsəŋ mā, bə bə yaka lə i jun yi fəni yi gia mā, bə laniki bəni."

²⁶ Si bə wôkö yakadəin, fwu wi bəni bə jum bəh mbanj wi ka buku tsə dza bə, ka dzäki bəh bə. Ayakalə, bə nī dzäki kə bəh bə bəh ŋga, köm bəni bə jum bəwö nī lwaki lə a bəni nī tumyi lə bə bəh kitəh.

²⁷ Bə dzə bəh bwa bə ntum bə Jisəs, liə tōm bə i bəni bə bə sakaki kwili nshin. Ayaka fwu wi bəti mfa gia ka bikəki bəmbikə i bə dzaka a,

²⁸ "Buku nī lansi kinj a mbein ma chu mōm i lāni mi köm yeli wi mi wälə. Ayakalə, mbein yein gia yə mbein mam! Mbein fə nlani wimbein wan Jəlusaleŋ wichi. Mbein nənki i fə yi chusiki ka buku kiäki lə gia köm kpi yi."

²⁹ Bitä bəh mbanj wi bwa bə ntum bə Jisəs chukuli a, "Buku kanjaki i wôkö num i Nyö, a kəbi i mi.

³⁰ Mbein nī banj Jisəs i kintasi wə wi kpi. Ayakalə, Nyö wi bəti tii bəbukumbein fiəni dzasi wi i kpi wə,

³¹ giŋsi wi, tōm i tseŋ yi yiləkəli wə, a wi num Tikwili bəh Kimbwili, ka bəni bə Isläe kələ nī kwūni shōm yibə, ma Nyö ni dalinya chu bibə.

³² Buku yein gia yälə kabə fukuki i bəni, ayaka Kin'waka ki Baiŋni kə Nyö nyaki i bəni bə bə wôköki i wi, ki bəŋ tōbi a gia yälə kö ŋkəŋ."

³³ Si bəni bə bə nī sakaki tumi wôkö ndzaka wiwö yaka, shōm bəkö lə bə bəköni. Bə ka nənki i wöywi bwa bə ntum bə Jisəs.

³⁴ Ayakalə, mi widökə i mbanj wi bəni bə bə nī sakaki kwili dza bein, yeli wi num Gamalia, a num mi wi Falasi a chu num mi wə wi laniki bəchi bə Nyö, bəni bəchi kəksi wi na bindzəŋ. Si wi dza bein yakadəin, ka dzaka a bə bwili dəkə bwa bə ntum bə Jisəs i binj.

³⁵ Wi baan dzaka i bəni bə bə nī sakaki kwili a, "Bəni bə Isläe, mbein dzə jobi i gia yə mbein nənki i fə bəh bəni bələ.

³⁶ Mbein yifiti a, a nī kö i jobi widökə wə, mi widökə nī dza fa, bə bəŋ a Teodas ka chusiki a ŋgaiŋ kö mi wimbum. Bani kwu i wi chein, ka gi yina. Bə nyani dzə wö wi, mbanj wiwö gaali, ayaka gia yə wi nī dzäki bəh yi ka laka kilələ.

³⁷ Asi yamaka nī tsə, widökə chu tumbuku dzə i jobi wə bə nī faaki bəni bə bəŋ wi a Judas, a num mi wi Galili. Wi guku bəni bəduli i wi chein. Bə nyani dzə wö tə wi, ayaka mbanj wi wanji tə.

³⁸ I yälə wə, mih təfiki mbeinj a, mbeinj ma mām i fə gia yidəko bə bəni bələ. Mbeinj bēe dzəh yibə. A kabə num a gia yə bə dzəki bəh yi chu lani bəni bəh yi a, akə gia num a yisi mi, ma yi ni laka kiləb.

³⁹ A kabə num a gia yiwo yisi Nyə, ma yi ni numki a mbeinj kəko i gaka bə. Mbeinj baanj ki təkni kə yi bi baij buku a mbeinj jwəki num bəh Nyə.”

⁴⁰ Si Gamalia dzaka yaka, bəni bə bə ni sakaki kwili wəko ntəfi wi, fiəni bəonj bwa bə ntum bə Jisəs, a bə liə dzə. Si bə liə dzə yaka, bə tweinj bə ka kinj a bə bi ma chu mām i lani mi widəko kəm yeli wi Jisəs ka bee bə nyə.

⁴¹ Si bə buku feinj kabə tsə fibə num bəh kinsanjli, a bə kə num bə kpeinj i bəni bə bə kə i ngəmsi bə kəm yeli wi Jisəs.

⁴² Bə tsə yakadəinj, ka chu laniki bəni chəko bichi i junj yi fəni yi gia mə bəh i kikwili wə, fuku ntum wi ndzənjni, a Jisəs kə Kimbwili wə Nyə ni kaka.

6

Bə baayi bəni bə nəm nanitanj

¹ A dzə num i jəbi widəko wə, si mbanj wi bəni bə bumni nī kəki tsəki a ninshinj, Bəju bə bə ni dzakaki jə yi Glik yisi i shwinjyiki, Bəju bə bə ni dzakaki jə yi kwili, a bə gaaki biəinj i bəkanjə bənjkwu chəko bichi tseinj kə bəbə.

² Ayakadəinj, bwa bə ntum bə Jisəs bə jwəfi ntəso bafa junjni bəh mbanj wi bəni bə bumni bəchi dzaka i bə a, “Yi ndzənjki kə a, buku bēe i fūkuki gia yi Nyə, i tsə num, i gāaki num biəinj.

³ Bwa bə nih bəbuku, yi ndzənjki lə a mbeinj bəyi bəni nanitanj i mbeinj kintəanj ma buku nya nəm wələ i bə kanj. Mbeinj kabə bayi, mbeinj ka tsəinjki num bəni bə bə kanjaki nənī kindzənjni, num bə jikə bəh Kinj'waka ki Baijnī chu kanj mfi.

⁴ Ayakadəinj, ma buku ni nyə gwu yibuku num i ntəsa wə bəh i nəm i gia yi Nyə wə.”

⁵ Bəni bəchi wəko ndzaka wiwə, wi ndzənj i bə nalə. Bə ka babwili Stifen num mi wə kimbum ki jikə nalə, num wi jikə tə bəh Kinj'waka ki Baijnī. Bədəko num Filib bəh Blukolus, Nikanə bəh Timən, Balmenas bəh Nikəlaus wə wi nī kə mi wi Antiək, num wi nī fiəni fiənini i kimbum ki Bəju wə.

⁶ Bə ka dzə bəni bələ ka təm bə i bwa bə ntum bə Jisəs nshinj, bə jia kanj yibə i bə wə ka tsa i bə.

⁷ Gia yi Nyə ka wanjki tsəki. Mbanj wi bəni bə bumni i Jəlusalem kə tsə a i ninshinj. Bətii mfə gia bəduli jia tə shəm i Jisəs wə.

Bə ka jiəki gia i Stifen funj

⁸ Stifen nī kə num wi jikə bəh ngamti wi Nyə bəh nga, i fəki gia yi dzaka ki wənni bəh bənjchəsi bə bə chusiki nga bi Nyə i bəni kintəanj.

⁹ Bəni bədəko dza yisi i ngukuliki bəh Stifen. Bəni bələ nī kə Bəju bə bə ni buku dzə i Selin bəh Aleksandria bəh Silishia bəh Əsia. Bəni bəwə nī kə bəni bə junj yi tsani yə bə nī bəonjki a junj yi Mfə yə bə Buku i Mfa wə.

¹⁰ Si bə nī gukuliki yakadəinj, Kinj'waka ki Baijnī nya Stifen bəh mfi mi widəko chu kəbi i gaka wi.

¹¹ Bə ka dza nyini bəni bədəko i jum wə jum wə, a bə nyiki ntəkə a, bə nī wəko Stifen dzaka gia yichu kəm Muses bəh kəm Nyə.

¹² Si bə fə yaka, ka nənīni shəm yi bəni bəh yi bəni bə bə sakaki kwili, bəh yi bəni bə bə laniki bənjchi bə Nyə. Bə ka liəni i Stifen wə, dzə tsə bəh wi i bəni bə kwili bə bə sakaki bənsaka nshinj.

¹³ Bəni bələ chu dzə bəh bəni bədəko a bə bəenjki bənsaka bəntəkə, bə jia gia i Stifen funj dzaka a, “Mi wələ si lansi baanj kə i dzaka gia yichu kəm junj yi fəni yi gia yələ, bəh i bənjchi bə Muses.

¹⁴ Buku wəko si wi dzakaki a Jisəs wi Nasali wə bi shakji lə junj yi fəni yi gia yələ, wi bi chu kwuni tə nənī kibukumbeinj bi kwili biə Muses nī laniki bukumbeinj yeinj.”

¹⁵ Bəni bəchi bə bə nī kə i junj yi nsaka yiwo wə bwanj dzəkəh i Stifen wə, a bə tseinj, yeinj num shi bi kwuni lə gwu ka bwəsiki bi chinda wi Nyə.

7

Ndzaka wi Stifen i bəni bə bə sakaki kwili wimbun

¹ Fwu wi bətii mfə gia bikə i Stifen a, “Gia yələ bə dzakaki lə akə a njənj a?”

² Stifen chukuli a, “Bəba bəh bwa bə nih, mbeinj wəkolli. Nyə wi kinjəkəni nī tumbuku i tii wibuku Abalaham, wi keinj i Misəbətəmia, ka wi bi nyə tsə i nəki i Alan,

³ ka dzaka i wi a, ‘Bēe chwənj ka ki junj, wə būku i kwili wimbəinj wə, wə tsə i tumi kə mih ni chusi i wə.’

⁴ Ayakadəinj, wi buku nyə feinj i Kaldia, ka tsə i nəki i Alan. Jəbi wə ba wi nī kpi, Nyə fə wi dza dza fa i di biə mbeinj nəki i liə lə.

⁵ Wi nī kə fa Nyə nəkī nya kə wi na bəh fidini fidəko fiə wi kə i təm gvu yeinj. Ayakalə, Nyə kaka a ngəinj bi nya lə mbi wələ i wi a a nūmki nj'wi bəh ngəko wi. I jəbi wə Nyə nī fə kinjəkə ki kələ, a nī kə maka Abalaham kwati wəinj.

⁶ Nyə ka dzaka tə i wi a, ‘Bwa ba bi numki bəni bə dzəni i tumi ki bəni bədəko wə.

Bə bi numki mfa feinj, bə bi chəbsiki bə i jia wə gi yina (400).

⁷ Mih bi lə ngəkə i tumi kiwə wə, bwa ba bi buku dzə feinj, bə dzə tsaki i mih fa.’

⁸ Nyo chu dzi tɛ minƙain bɛh Ablaham, kinchasi ki minƙain miwɔ num a Ablaham ni sɔunƙi lɛ bwa bu. Ablaham ka bi bwo Ayjik, jɔbi kpein kan nyan wi suun wi. Ayjik ka bi bwo Yakɔb suun tɛ wi. Yakɔb tɛ ka bi suun bwa bu jwɔfi ntsɔ bafa bɛ bɔ kɔ bɛtii tii bɛbuku a num i bɔ wɛ chwɛnƙijun kibuku nɛ yisi.

⁹ Bɛtii tii bɛbuku bɛwɔ bi ka dza bɛ ghɛkɛki Yɔsɛf wainnih wibɔ, ka tanɛ wi, wi tsɛ ka numki mfa i tumi ki Ijib wɛ. Ayakalɛ, Nyo bɛ tɔkni bɛh wi fein,

¹⁰ gamti wi i bɛngɛkɛ bu wɛ bɛchi. Nyo chu nya tɛ wi bɛh mfi, fɛ Felɔ nƙun wi Ijib ka kɛnki wi, ka jia wi, i nɔmki mi wɛ wi kɔmsiki i wi wɛ chu nɔm mi wɛ wi tsɛnƙi chwɛn ki ki jun.

¹¹ Dzɔn ka bi dza kwa Ijib wichi bɛh tumi ki Kanan, bɛni yein ngɛkɛ nala. Bɛtii tii bɛbuku nɛki chu kanƙa kɛ biein bidzini.

¹² Yakɔb ka bi wɔkɔ a biein bidzini kɔlɛ i Ijib, ka faan bwa bu bɛ bɔ kɔ bɛtii tii bɛbuku, bɔ ka tsɛ fein i chɔkɔ bibɔ bi ninshin wɛ.

¹³ Bɔ ka fiɛni tsɛ fein i ntsɛ wibɔ wi kɔmsini wɛ, Yɔsɛf ka fɛ bwa bɛ nih wi kiɛ wi. Wi ka chusi tɛ bɔ i Felɔ.

¹⁴ Yɔsɛf ka faan ntum i Yakɔb ba wi, a wi bɛh chwɛn ki ki jun kichi shi dzɛ i Ijib. Chwɛnƙijun ki Yakɔb nɛ kɔ i jɔbi wiwɔ wɛ bɛni mbanɛnitan ntsɔ bɛtɛ (75).

¹⁵ Yakɔb wɔkɔ yaka, ka dza chwɛnƙijun ki kichi, shi bɛh bɔ i Ijib. Wi bɛh bɛtii tii bɛbuku nɛ dzɛ kpiyi i fein wɛ bɔ bɛchi.

¹⁶ Bɔ dzɛ gin biwini biwɔ ka fiɛni dzɛ bɛh bi i Shɛkem, lɛ i jum yɛ Ablaham nɛ tan i bwa bɛ Amɔl.

¹⁷ Si jɔbi nɛ kpeiniki dzɛki wɛ Nyo nɛ kɔ i fɛ gia yɛ wi nɛ kaka i Ablaham, num bɛni bɛbuku du i Ijib nala.

¹⁸ Bɛni bɛ fein bi dzɛ tɔm nƙun widɔkɔ wi nɛki kiɛ kɛ Yɔsɛf.

¹⁹ Nƙun wiwɔ ka wɛɛliki chɛbsiki bɛni bɛbuku i dzɛh yi mfi wɛ kanyi a bɛtii tii bɛbuku lɔɔtɔkɔki bwa bɛnchin i bin a bɔ kpiyiki.

²⁰ A nɛ kɔ i jɔbi wɛlɛ wɛ, bɛ nɛ bwo Muses, a num wain wi ndzon nala i Nyo. Bɛkuku yaka wi i ba wi dzu, i kifianƙi kitali wɛ,

²¹ ka dzɛ tsɛ jia wi i bin. Ayaka wain nƙun Felɔ wi kpanɛni ka bi tsɛ bɔn wi, kuku yaka wi ka wain wi.

²² Bɛ ka lani Muses bɛh mfi bi bɛni bɛ Ijib bichi, wi num mi wɛ wi kiɛki ndzaka bɛh i fɛki gia nala.

²³ I jɔbi wɛ wi nɛ kɔ yaka buku jia mbanɛnyani, yi dzɛ i wi shɔm a ngain tsɛ yein bwa bɛ nih bɛ ngain bɛni bɛ Islɛ.

²⁴ Jɔbi wɛ wi nɛ tsɛki, wi yein mi wi Ijib widɔkɔ tɛweɛn mi wi Islɛ. Wi ka lia i jwɔ biwɔ wɛ i chukuli, ka wɔɔ mi wi Ijib wiwɔ ka lɛ.

²⁵ Wi nɛ kwakaki a bwa bɛ nih wi nɛ kiɛ lɛ, a faan Nyo ngain a ngain dzɛ bwili bɔ i bɛngɛkɛ wɛ. Ayakalɛ, bɛ nɛki kiɛ kɛ.

²⁶ Chɔkɔ buku wɔɔ, Muses ka tsɛki, tsɛ tumbuku i bɛni bɛ Islɛ bɛdɔkɔ wɛ bafa bɔ dza ka jwɔki. Ayaka wi lia yein i gaali jwɔ biwɔ, ka bikɛ i bɔ a, 'Bwa bɛ nih, mɛbein bɛchi kɔ mi bɛh wainnih, akɔ kɔm nɛ mɛbein jwɔki a mɛbein mɛbein a?'

²⁷ Ayakalɛ, mi wɛ wi nɛ la jwɔ i wainnih wi chini Muses chinini, bikɛ i wi a, 'A jia ndɛ wɔ i sakaki buku chu tɛnƙi bɛnsaka bɛbuku a?'

²⁸ Wɔ nɛnki i bɔn wɔɔ mih asi wɔ nɛ wɔɔ mi wi Ijib wɛ i ngbufɔkɔ a?'

²⁹ Asi Muses wɔkɔ yakadain, wi lwa ka gein buku i tumi ki Ijib wɛ, gein tsɛ i nɛki i tumi ki Midian wɛ, ka bwo bwa bɛnyuku bɛfa fein.

³⁰ Asi jia nɛ tsɛ mbanɛnyani, chinda wi Nyo tumbuku i Muses nshin i gbuku wɛ wi nɛ belɛ i kpein wɛ i chwa i kɔmsi tsɛ i nƙun wi Sina wɛ.

³¹ Muses yein yaka yi gaka wi, wi kini tsɛ i tsein ndzon. Si wi kɔmsi tsɛ, wi wɔkɔ Bah Nyo dzaka i wi a,

³² 'Akɔ mih Nyo wi bɛtii tii bɛmbein, Nyo wi Ablaham bɛh wi Ayjik bɛh wi Yakɔb.' Muses wɔkɔ yakadain, ndzan kwa wi, wi ka nyumki bɛh nlwa, na chu mɔm i tsein.

³³ Bah Nyo chu dzaka i wi a, 'Bɛyi dzu ya yigvu, kɔm di biɛ wɔ num yein yaka akɔ di bi bainni.

³⁴ Mih lansi yein si bɛ chɛbsiki bɛni mbɛn i Ijib,

chu wɔkɔ si bɔ kwinƙi, ayaka mih ka shi dzɛ i bwili bɔ i ngɛkɛ wiwɔ mɛ,

wɔkɔli, i lia mih ki faanƙi lɛ wɔ i Ijib.'

³⁵ Muses wɛlɛ kɔ wɛ bɔ nɛ yisi nain, bikɛ i wi a, 'A jia ndɛ wɔ i sakaki buku chu tɛnƙi bɛnsaka bɛbuku a?' Akɔ wi wɛ Nyo nɛ faan a wi tsɛ nɔmki mi wi nsaka wibɔ, i bwili bɔ i bɛngɛkɛ wɛ. Nyo nɛ faan num chinda wi, wi dzɛ i kpein wɛ wi nɛ beliki, a wi dzɛ lɔka ntum wiwɔ wi.

³⁶ Muses ka tsɛ i Ijib, fɛ gia yi dzaka ki wɔmni bɛh bɛnchasi bɛ bɔ chusiki nga bi Nyo, ka bwili bɔ fein. Wi fɛ yidɔkɔ i Bɔkɔ yi Mbum yi Bɔkɔli wɛ, chu fɛ yidɔkɔ i chwa i di biɛ bɔ nɛ nyani i jia wɛ mbanɛnyani.

³⁷ Ayaka Muses nɛ kɔ wi dzaka i bɛni bɛ Islɛ a,

'Nyo bi bwili lɛ mi wi ntum widɔkɔ i bwa bɛ nih bɛmbein kintɛn,

wi chinƙi i mɛbein asi wi nɛ bwili mih.'

³⁸ A chu num wi Muses wɛ chinda wi Nyo nɛ dzaka i wi i nƙun wi Sina wɛ, jɔbi wɛ kijunni ki bɛni bɛ Islɛ nɛ kɔ i chwa bɛh bɛtii tii bɛbuku, Nyo nɛ nya jɛ yɛ yi nyaki nɔni a wi tsɛsi i bukumbein.

³⁹ Ayakalɛ, bɛtii tii bɛbuku ka nɛn i wɔkɔ i Muses, ka nyɔkɔ jum i wi, ka kɛnki a bɔ fiɛni tsɛ i Ijib.

⁴⁰ Bɔ ka dzaka i Elɔn a, 'Mwɛm bɛnyɔ i buku bɛ bɔ nɛ tsɛki i bukumbein nshin, kɔm

buku kiaki kə gia yə yi num bəh Muses wə wi bwili bukumbein i tumi ki Ijib wə.

⁴¹ Bə ka keinjisi fiməso fi bwəsi wain na', kum nyám, fə gia yein i fi, ka lanjki i fi wə num a keinjisi bə bəh kanj yibo.

⁴² Si bə fə yakadaɛn, Nyə ka nyəkə jum i bə, bə ka yisi lə i tsaki num i wəŋ bəh fiəŋŋ bəh bijəŋ. Yi num asi bə nyaka i kinywakti ki bəni bə ntum bə Nyə wə, num Nyə nɛ dzaka a, 'Bəni bə Islae, mbein ni kumki nyám i chwa i jfa mbanjnyani, fə gia yein i mih a?

⁴³ Mbein ni nyaniki ginjki kintanj a num ki nyo wə yeli wi kə a Mələk, chu ginj jəŋ wə mbein ni keinjisi a, akə nyo wə, yeli wi kə Lefan,

a num miməso mə mbein ni keinjisi i tsaki i mə, kəm yələ lə mih ni kəŋŋ bwili lə mbein, ma mbein ni dza tsə danji na i Babilon.'

⁴⁴ Bətii tii bəbuku ni nyaniki i chwa bə kanja kintanj ki chusi a, Nyə kələ bəh bə, num bə nɛ maa kintanj kiwə biəli a linj aka kə Nyə nɛ chusi i Muses. ⁴⁵ Bwa bə bətii tii bəbuku nɛ dzo kintanj kələ i bətii bəbə, ginj dzə bəh ki i fa i jəbi wə bə bə jəshua nɛ ləkəki kidi i bitumi biə bi nɛ kə fa, num a nɛ tsəki Nyə i bə nshin kəŋŋ bwili bitumi biwə. Kintanj kələ kə numki fa i tsə buku jəbi wə Nkun Debit nɛ sakaki kwili wələ.

⁴⁶ Ayaka wi ka yein a kanj yi Nyə kələ i wi wə nalə, wi ka tsa a Nyə bɛm ma ngainj maa junj, i nya i wi Nyə wi Yakəb, a wi nəki yein.

⁴⁷ Ayakalə, a nɛ kə num Soləmən i bi dzə maa junj yi Nyə yiwə.

⁴⁸ Na ayaka Bah Nyə wə wi kə Fwu wi Biəin Bichi wə, si nə kə i junj wə num a maa bəni bəh kanj. Yi kə a linj si mi wi ntum wi Nyə widəko nɛ nyaka a, Nyə nɛ dzaka a,

⁴⁹ 'Bein kə kingbəkə kəŋŋ, ayaka fa kuku num kingbəkə kəŋŋ kigvu. Junj yə mi kə i maa a yi numki yin, yi kə i numki na dəin na?

Ma di kələ biə mih kə i numki feiŋ na?

⁵⁰ A kəkə mih wə mih fə biəin biələ bichi a?" "

⁵¹ Stifen ka dza dzaka i bə a, "Mbein ləkəki bəh kifwu nalə, shəm yimbein bəh bintuni bimbein kə num maka bə suun. Mbein bəh bətii tii bəmbein kə a linj. Jəbi wichi mbein nainj i wokəli i Kinj'waka ki Baijnɛni wə.

⁵² Mi wi ntum wi Nyə widəko nɛ kələ wə bətii tii bəmbein nɛ baan i bwanj gvu i wi chein a? Bə nɛ wəyɛi bəni bə ntum bə Nyə bə bə nɛ dzaka a mi wi nəm wi Nyə wi Chəŋ bi dzə lə. Ayaka wi bi dzə, mbein tanjɛni wi, ka chu wə wə wi.

⁵³ Akə mbein bələ bəchinda bə Nyə nɛ dzə bəh bəchi bə Nyə i mbein, mbein nainjma i biəli bə."

Bə tumyi Stifen bəh kitəh

⁵⁴ Si bəni bə bə nɛ sakaki kwili wəkə gia yə Stifen dzaka, shəm bəkə bə, bə ka dziki jəŋ.

⁵⁵ Ayaka Kinj'waka ki Baijnɛni jikə i Stifen wə, wi bə tseinj mfiŋ num i bein, ka yein baijnɛni bi Nyə, yein tə Jisəs num wi numbein i tseinj yiləkəli yi Nyə wə.

⁵⁶ Stifen dza dzaka i bə a, "Mbein tsəin, mih yein bəoli weli, num mi wə yeli wi kə Wainjɛni num wi numbein i tseinj yiləkəli yi Nyə wə."

⁵⁷ Bə wəkə yəmaka gia, ka banj bintuni bibə bəh kanj, ka wiliki bəh nga, i feiŋ wə bə bəchi sein, ka chinjɛni i Stifen wə,

⁵⁸ guku buku bəh wi i kwili kintəŋŋ, tsə ka yisi i tumyiki wi bəh kitəh. Ayaka bəni bə bə nɛ kə bəmbein nsaka baayi bəmbun bəbə, nya i sumi widəko wə bə nɛ bəŋjki a Səol ka bə tumyiki.

⁵⁹ Si bə nɛ tumyi Stifen bəh kitəh yakadaɛn, wi tsa a, "Bah Jisəs, dzə kinj'waka kəŋŋ."

⁶⁰ Ayaka wi ka tum binyu i kuku, wam bəh nga a, "Bah, ki tsəin kə gia yichu yələ bəni bələ fəki." Si wi dzaka yakadaɛn, ka kpi.

8

¹ Si bə nɛ wəkəki Stifen yakadaɛn Səol nɛ təkiki lə a bə wə wə wi.

Səol nya ngəkə i kijunji ki bəni bə bumni

A chəkə biwə wə, bə yisi i nyaki ngəkə wi ləkəki i kijunji ki bəni bə bumni i Jelusalem. Kijunji kiwə kichi dza buku feiŋ ka wanj tsə buku i bimbu bi Judea wə bichi bəh bi Samalia wə, a nɛ baan a bwa bə ntum bə Jisəs feiŋ.

² Bənyuku bədəkə bə bə nɛ kə num bə jia shəm i Nyə wə nalə, dzə dzə wini wi Stifen ka tsə lə, də wi nalə.

³ Ayakalə, Səol num mfiŋ a kaasiki kijunji ki bəni bə bumni, danj a junj bəh junj kwayi bəni bə bumni, bənyuku bəh bəkanja, chinjɛni i junj yi nsəŋ mə.

Filib fuku gia yi Nyə i Samalia

⁴ Bəni bə bə nɛ gaali tsə i bidi bichi wə, tsə ka fukuki gia yi Nyə.

⁵ Filib shi tsə mfiŋ i kwili wi Samalia wə, ka fukuki ntum wi ndzəŋni, kəm Kimbwili wə Nyə nɛ kaka.

⁶ Bəni bəduli wəkə chu yein bəchasi bə bə chusiki nga bi Nyə, yə wi nɛ fəki, bə ka nya ntuni i wi nalə.

⁷ Binj'waka bi jisi nɛ bukuki lə i bəni wə, bi wili bəh nga, bəni bəduli bə bə nɛ kə bə kpiyi kiwa kimu bəh bəŋkəkni bənih tə.

⁸ Ayakadaɛn, kinsanjli kimbun num i tumi kiwə wə feiŋ.

⁹ Mi widəko nɛ kə i tumi kiwə wə yeli wi num Samən, a nɛ kə mi wi fə mfiŋ, bəni bə Samalia bəchi nɛ yeinji yakadaɛn dzaka wəm bə. Ayaka wi chu dzaka a ngainj kə mi wimbun widəko.

¹⁰ Bəni bəchi i kwili wiwə wə i yisi i bəchinj bəchinj i tsə buku i bəmbun bəmbun wə, nya ntuni i wi ka dzakaki a,

"Mi wələ kə nga bi Nyə biə bə bəənki a, Nga bi Mbum."

¹¹ Bə nı nya ntuni i wi yakadəin, kəm wi nı kə wi si chusi mfim i jəbi wi dəəin wə bəni yein dzaka wəm bə.

¹² Ayakalə, i jəbi wə Filib nı dzə ka fukuki kəm ntum wi ndzənni kəm nkuŋ bi Nyə, bəh kəm yeli wi Jisəs Klistus, bənyuku bəh bəkanja bum gia yə Filib nı fukuki wi ka juli bə i bəko.

¹³ Samən wə mwi bum tə gia yə Filib nı fukuki, wi ka juli wi i bəko. Wi ka baan a bəh Filib ka yeiniki gia yi kanyini yimbun yimbun bəh bəchasi bə bə chusiki nga bi Nyə, yə Filib nı fəki dzaka wəm wi.

¹⁴ Bwa bə faanji bə Jisəs bi ka wəko i Jerusaleŋ a bəni bə Samalia nı dzə lə gia yi Nyə, bə ka faan Bitə bəh Jən i bə.

¹⁵ Bə tsə buku feiŋ, tsə i bəni bə bumni bə a, bə kwati Kin'waka ki Baiŋni,

¹⁶ kəm Kin'waka ki Baiŋni nı ka dzə dəkə na i mi wimu wə i bə wə. Bə nı juli bə i bəko shəŋ a i yeli wi Bah Jisəs wə.

¹⁷ Bitə bəh Jən jiə kan i bə wə tsə i bə, bə ka kwati Kin'waka ki Baiŋni.

¹⁸ Jəbi wə Samən nı yein a bwa bə ntum bə Jisəs jəki kan i bəni wə Kin'waka ki Baiŋni dzə i bə wə, wi ka nyaki kpə i Bitə bəh Jən,

¹⁹ ka dzakaki a, "Mbein nyə mi bəh nga biələ tə, ka na ndə wə mi bəh jiə kan yin i wi wə, ma wi nı kwati Kin'waka ki Baiŋni."

²⁰ Ayaka Bitə chukuli i wi a, "Mbein kpə wə wiwə ləka. Wə kə dəin i kwakaki a wə kələ i tan kinya kə ki kə ki Nyə bəh kpə a?"

²¹ Wə kanaki kə na gia yidəko i nəm wələ kintəŋ, kəm shəm ya baiŋki kə i Nyə nshin.

²² Kwūni shəm ya i gia yichu yələ wə fəki, ma wə tsə yuwidəko Bah Nyə nı dalinya kin'waka kichu kala wə kanaki i shəm ya wə.

²³ Mih yein a, dzəkəh yi bukuni bəh chu jikə i wə shəm."

²⁴ Ayaka Samən tsə Bitə bəh Jən a, "Mintee mbein tsə i mi bəh Bah, a gia yidəko i kintəŋ ki gia yə mbein dzaka lə, a yidəko ma nūm bəh mih."

²⁵ Bitə bəh Jən kaasi i fukuki gia yi Nyə, bəh i dzaka gia yə bə kiəki kəm Jisəs, ka nyə bə fəni tsə i Jerusaleŋ. Si bə nı fəniki tsəki, bə nı tsəki dānsiki lə i bidi biduli bi Samalia wə, fuku tsə ntum wi ndzənni kəm Nyə feiŋ.

Filib juli mi wi Itəfia i bəko

²⁶ Ayaka chinda wi Bah dza dzaka i Filib a, "Dzə shı tsə i kimbu kisheŋ wə, i dzəh yə yi nyəki i Jerusaleŋ yi tsə təli i chwa tsə sə i Gasa."

²⁷ Filib ka dza i shiki. Mi wimbun wi Itəfia widəko num feiŋ dzəh. Mi wiwə num bə nı bwili wi, wi nı kə mi wə wi nı tseinki mbun bi Yaa Kanda wə wi nı sakaki tumi ki Itəfia

kiwə. Mi wiwə nı buku i Jerusaleŋ i di biə wi nı tsə i tsə Nyə,

²⁸ ka fəniki kweki i kodək wi bein a guku num nyām, num wi num i yein wə ka faaki gia i Kinwakti kə mi wi ntum wi Nyə Isaya nı nyaka.

²⁹ Kin'waka ki Baiŋni dzaka i Filib a, "Kini kəmsi tsə i kodək wayaka wə."

³⁰ Filib yəko kəmsi tsə i wi kpəŋ, wəko si mi wiwə faaki Kinwakti ki Isaya. Wi bikə i wi a, "Wə faaki lə wə wəko kiə gia yə ki dzakaki a?"

³¹ Wi chukuli a, "Mih kə i wəko kiə dəin maka mi fuku baiŋsi yi i mih a?" Wi ka dzaka a Filib yaka nūm bəh wi i kodək wiwə wə.

³² Di biə wi nı faaki i Kinwakti kiwə wə nı dzakaki a,

"Wi nı kə aka shwan yə bə tsəki i kum, wi chu num tə aka wain jaka wə bə kə kiluli ki,

yi də kə.

Aka yakadəin tə si wi nı kə a mən.

³³ Bə nı ngəmsi wi, nəin i saka nsaka wi chəŋ. A bi dzə lansi dzakaki ndə kəm bwa bu, num bə təin lə nəni ki i fa kuku a?"

³⁴ Ayaka mi wimbun wiwə dzaka i Filib a, "Mintee, fuku mih, mi wi ntum wi Nyə wələ dzakaki kəm ndə a? Wi dzakaki kəm gwu yi, ma kəm mi widəko a?"

³⁵ Filib ka yisi a bəh di bi Kinwakti kiwə, ka fuku baiŋsi ntum wi ndzənni wiwə kəm Jisəs i wi.

³⁶ Si bə wi nı tsəki səki i dzəh, bə ka tsə buku i di bidəko wə bəko num feiŋ. Mi wimbun wiwə dzaka a, "Yein bəko fa, akə chu nəin na a wə ma jūli mih i bəko a?" [

³⁷ Filib chukuli i wi a, "A kabə num a wə bum i Jisəs Klistus bəh shəm ya yichi mih juli wə i bəko." Wi chukuli a, "Mih bum a Jisəs Klistus kə Wain Nyə."]*

³⁸ Mi wimbun wiwə ka dzaka a bə nūm bəh kodək wiwə. Bə Filib shi tsə liə i bəko, Filib ka juli wi i bəko.

³⁹ Asi bə buku yaka i bəko, Kin'waka ki Bah Nyə chufi nyə bəh Filib feiŋ, mi wimbun wiwə na chu yein i wi wə. Ayakalə, wi nyə ka lan'ki tsəki mfih.

⁴⁰ Filib dza ka təkəli yein wi num lə i Asotus, wi dza ka təkəli tsəki bəh dzəh i kwili wiwə bichi, fuku tsə ntum wi ndzənni wi Nyə, ka tsə buku i tumi ki Kaysalia wə.

9

Səal kwuni ka jia shəm i Jisəs

¹ A nı kə i jəbi wiwə wə, Səal keiŋ shili gumsi bəni bə mban wi Bah a ngəin nı wəoyi lə bə. Wi ka tsə i fwu wi bəti mfə gia,

² bikə binwakti a ngəin tsə bəh bi i jūn yi tsani wə i Damaskus, biə bi chusiki a ngəin ka yein bəni num feiŋ bə bə biəliki Dzəh yi

* **8:37** Binwakti bikpu bidəko kanaki lə di biələ i dzeni wi kinwakti wələ chein.

Bah, na bənyuku bəh bəkanja, ma ngainj ni kwā kəna fiani dzə bəh bə i Jelusalem.

³ Wi nya, Səol nyə ka tsaki i Damaskus, si wi ni kəmsiki tsəki i kwili wiwə wə, bəinji bidəkə nyə a beinj lə, bəin shi dzə i wi wə.

⁴ Wi gbo i kuku, wəkə ja dzaka i wi a, “Səol, Səol, akə kəm nə wə bwanji gvu i mih chəinj lə a?”

⁵ Wi bikə a, “Bah, akə wə ndə?” Ja yiwə chukuli a, “Akə mih Jisəs, a num mih wə wə bwanji gvu i mih chəinj.

⁶ I liə dzə beinj, lə tsə i kwili mə, ma bə ni fuku i wə gia yə wə kanjaki i fə.”

⁷ Bəni bə bə ni nyaniki bəh Səol chinj num feinj ala, si bə ni wəkə ja yiwə, yeinj kə i mi wiwə wə.

⁸ Səol ka dza beinj, dzaka a ngainj yasi dzəkəh yi, na chu yeinj di. Bə ka kəna wi i tseinj wə, ka tati liə bəh wi i Damaskus.

⁹ Wi tsə ka numki i kanj yitali wə yeinj kə di. Wi ka numki yakadəinj, wi dzi kə feinj, nabə i mu tə feinj.

¹⁰ Mi wi bumni widəkə num feinj i Damaskus wiwə, yeli wi num Ananias. Bah Jisəs dza bəonj wi i feinj wə ka ndəmsi a, “Ananias.” Wi bum a, “Bah, bə mih lə fa.”

¹¹ Bah dzaka i wi a, “Dzə beinj, wə tsəki i dzəh yə bə bəonjki a Chənj, wə ka ni buku i kwili wi Judas wə, bīkə mi wi Tasus widəkə wə bə bəonjki a Səol. Wəkəli, wi kə feinj wi tsaki,

¹² wi si yeinj lə mi widəkə i feinj wə aka ndəmsi bə bəonj wi a Ananias, num wi si dzə jiə kanj yi i wi wə, a wi fiani yeinjki di.”

¹³ Ayakalə, Ananias dzaka a, “Bah, mih kə num mih wəkə lə i bəni bəduli kəm mi wələ i gia yichu yə wi fəki i bəni bə bə kə bə Nyə i kintənj ki Jelusalem wə.

¹⁴ Wi dzə lə, num wi dzə nga i bətti mfə gia bəmbum, a ngainj dzə kwəyi bəni bəchi fa bə bə tsaki bə bəonj yeli wa.”

¹⁵ Bah chukuli i wi a, “Tsə a tsəni. Mih babwili lə mi wiwə, ka mi wunj wi nəm, wə wi ni fukuki kəm yeli wunj i bəni bə bə kəkə Bəju, bəh i bənjun bəbə, bəh i bəni bə Isləe.

¹⁶ Mih mwi ni chusi lə i wi si wi kanjaki i yeinj ngəkə kəm yeli wunj.”

¹⁷ Ayakadəinj, Ananias ka tsə liə feinj dzu, jiə kanj yi i Səol wə, bəonj a, “Səol wainjnih wunj, a faanj Bah Jisəs mih. Akə wi Jisəs wə wi ni chusi gwu yi i wə i dzəh i jobi wə wə ni dzəki fa. Wi faanj mih, a mih dzə fə ma wə fiani yeinjki di, ma Kin'waka ki Bəinji dzə jikə i gwu ya wə.”

¹⁸ Asi wi dzaka yakadəinj, feinj fidəkə ka bibami nyə i dzəkəh yi Səol wə, gbo i kuku, wi fiani ka yeinjki di. Wi dza beinj, bə ka juli wi i bəkə.

¹⁹ Wi ka dzi, nga fiani dzə i wi wə.

Səol fuku gia yi Jisəs i Damaskus

Səol nə i Damaskus bəh mbanj wi bəni bə bumni, i kanj yidəkə wə,

²⁰ wi ka yisi akisəkə ka tsəki i jūnj yi tsani wə, fuku a, “Jisəs kə Wainj Nyə.”

²¹ Bəni bəchi bə bə ni wəkəki, bə ka kainjyiki a, “Wələ kəkə a mi wə wi ni kaasiki bəni bə bə ni tsaki bə bəonj yeli wələ i Jelusalem a? Ntə wi dzə fa lə i kwayi bə bə kə fa i chu tsə nya i kanj yi bətti mfə gia bəmbum wə a?”

²² Ayaka Səol baan tsə a mfih i fukuki kəm Jisəs nalə, chusi a Jisəs kə Kimbwili wə Nyə ni kaka. Bəju bə bə ni kə i Damaskus mənji gia yə bə kə i chukuli i wi.

²³ Asi kanj yiduli ni tsə, Bəju bəwə shinum, jiə kimfasi i wəw Səol.

²⁴ Bə ka dzəki shiki, bə wəkəli wi i dzaka ki mbainj ki Damaskus wə, nchəkə bəh nshinj, a wi bə tsə ma bə wəw wi. Ayakalə, Səol kiə kimfasi kibə.

²⁵ Bəni bu bə mbanj ka dzə wi nchəkə, ləkə i kah mə, bwili i wundu wi mbainj wə, shisi shi wi i kuku i binj.

Səol tsə i Jelusalem

²⁶ Səol fiani tsə i Jelusalem, ka nənki i chinjni bəh mbanj wi bəni bə bumni, bə ka lwaki wi lwani, kəm bə ni bumki kə a wi lansi kə mi wi mbanj wibə.

²⁷ Ayakalə, Banabas dzə wi, bə wi tsə i bwa bə ntum bə Jisəs. Wi fuku i bə asi Səol ni yeinj Bah i dzəh Bah dzaka i wi, ka chu fuku i bə asi Səol ni fukuki kəm Jisəs i Damaskus lwa kə.

²⁸ Ayakadəinj, Səol ka numki bəh bə nyani di bichi i Jelusalem, fuku kəm Jisəs, lwa kə.

²⁹ Wi ka dzakaki tə i Bəju bə bə ni dzakaki já yi Glik, gukuli gia bəh bə, bə dza ka nənki i wəw wi.

³⁰ Bəni bə bumni kiə a bə nənki i wəw wi, ka dzə wi shi bəh wi i kwili wi Kaysalia wə, faanj tsə wi i Tasus.

³¹ I jobi wiwə wə, kijunji ki bəni bə bumni i bimbu bitumi bi Judea bəh bi Galili bəh bi Samalia, waka i ngəkə wə. Ayaka Kin'waka ki Bəinji fə bijunji biwə num, chu gamti mbanj wiwə kə tsə a ninshinj. Bə ka nəkə, kəksi a Bah shənj.

Bitə tsə i di bi Lida bəh ki Jobə wə

³² Bitə bə nyani tsə i bəni bə bə kə bə Nyə i bidi bichi wə, wi nyani tsə buku i bə bə kə i Lida.

³³ Si wi ni kə feinj wi yeinj mi widəkə num wi kpi wa wimu, yeli wi num Enias, num wi fə jiə nyan i nanj beinj wi nyani kə.

³⁴ Si Bitə yeinj wi ka bəonj a, “Enias, Jisəs Klustus si chuku wə. Dzə yāka ma wə ki kiga ka.” Akisəkə Enias ka dza yaka beinj.

³⁵ Bəni bə Lida bəh bəni bə baa wi Shalən wə yeinj si mi wiwə bənih, bə jiə shəm yibə i Bah Jisəs.

³⁶ A ni kə kpanja widəkə num i kwili wi Jobə wə, a num mi wi bumni, yeli wi num Tabita

i já yi Alamiak wə, num Dəkas* i já yi Glik wə. Wi nī fəki lə gia yindzəŋni jəbi wichi, wi gamti bəni bə kifuu.

³⁷ I kaŋ yiwə wə wi gbə jweŋi ka kpi. Bə wəko wini wi ka tsə nəsī i lum widəko wə i juŋ yi beŋ wə.

³⁸ Si Jəba nī kə kəmsi i Lida, mbaŋ wi bəni bə bumni wəko a Bitə kə i Lida, bə faaŋ bənyuku bəfa a bə tsə tsə wi, a wi taini a taini wi ma mātī.

³⁹ Bitə ka dza yaka bəh bə ka tsəki, si wi tsə buku feŋ, bə dzo wi ka yaka tsə bəh wi i lum wi juŋ wi beŋ mə. Num bəkaŋja bəŋkwu bəchi feŋ juŋni i wi kpəŋ, də chusi bəmbuŋ bə Dəkas nī tumki i jəbi wə wi nī keŋki wiwə m bəh bə.

⁴⁰ Bitə bwili bəni bəchi i biŋ. Wi ka tum binyu bi i kuku ka tsə, dza fiəni gwu yi dzaka i wini wiwə a, “Tabitə dzə yaka!” Wi ka yasi dzəkəh yi ka yeŋ Bitə ka dza num i beŋ.

⁴¹ Bitə kaŋja tsəŋ yi ka gamti wi, wi dzo num bəh gvu yi. Wi ka fiəni bəŋ bəni bə bə kə bə Nyə bəh bəkaŋja bəŋkwu bə, ka chusi Tabitə i bə wi fiəni num wiwə m.

⁴² Gia yiwə waŋ tsə i Jəba wichi. Bəni bəduli jia šə m yibə i Bah wə.

⁴³ Bitə num i Jəba kaŋ yiduli, wi nə bəh mi widəko bə bəŋ a Samən wə wi nī keŋsiki dzu yi nyam.

10

Fieŋ ka ndəmsi dzə i Kənilios

¹ Mi widəko nī kolə i kwili wi Kaysalia wə bə bəŋ a Kənilios, wi num fwu i mbaŋ wi bəni bə jum bədəko i Lum wə bə nī bəŋki a wi Itali.

² Wi nī kə mi num wi bəh chwəŋ ki kijun kichi jia šə m i Nyə nalə. Wi kəksi Nyə chu tsə wi jəbi wichi, chu nya kinya i bəni bə kifuu nalə.

³ A num chəko bidəko aka mbiaŋə mitali i fiŋbi, fieŋ fidəko ka ndəmsi dzə i wi, wi yeŋ chinda wi Nyə i ndəmsi biwə wə. Ayaka chinda wiwə liə dzə ka bəŋ wi a, “Kənilios.”

⁴ Kənilios lwa, bwaŋ dzəkəh i wi wə hikə a, “Tikwili, akə nə?” Chinda wiwə chukuli a, “Nyə kə wi wəko lə ntsə wə, ka chu yeŋ binya bə wə nyaki i bəni bə kifuu, ka kwaka wə.”

⁵ I liə, fəaŋ bəni i Jəba a bə tsə bəŋ mi widəko wə yeli wi kə Samən, yeli wi widəko num a Bitə.

⁶ Wi nī dzə ka nəki bəh Samən widəko wə wi si keŋsi dzū yi nyām, juŋ yi num kəmsi i kinchwə kimbūm kpəŋ.”

⁷ Si chinda wi Nyə wə dzaka yakadəŋ ka nyə. Kənilios baŋ ka bəŋ bəni bu bə nəm bəfa, chu bəŋ tə mi wi jum widəko wə wi nī kə wi təkni bəh wi, ayaka a nī kə mi num wi jia tə šə m i Nyə nalə.

⁸ Bə dzə, wi fuku gia yichi yə yi si num i bə, ka faaŋ bə i Jəba.

Nyə chusi gia yi kaŋyini i Bitə

⁹ Asi chəko nī buku wə, a num asi wəŋ nī kə a yaka lumsī, a num jəbi wə bə nī kəmsiki dzəki i kwili wi Jəba wiwə wə. Bitə dza yaka tsə i kimbu ki juŋ ki beŋ wə i tsə.

¹⁰ Dzoŋ yisi i wəki wi, wi bə nəŋ fieŋ i dzi, ayaka bə keŋ fə bieŋ bidzini. Fieŋ fidəko ka ndəmsi dzə i wi.

¹¹ Wi yeŋ i fieŋ fiwə mə, si bəali weli, fieŋ fidəko shi dzə i beŋ num aka fwu wimbun, num bə kaŋja i bimbu binaa wə fi shi dzə fa kuku.

¹² I yeŋ kintəŋ num ngəko yi nyām yichi, yə yi nyaniki, bəh yə yi seŋki kuku, bəh minyənī mə mə fuliki beŋ, num i mbun wiwə wə.

¹³ Ja dza dzaka i wi a, “Bitə, dzə beŋ kūm dzī.”

¹⁴ Bitə chukuli a, “Bah, mih kəka i məm, kəm mih keŋki ki dzi kə fieŋ fi kilə naba fiə fi baiŋki kə.”

¹⁵ Ja yiwə chu dzaka kpəŋsi i wi a, “Kiə wə ki nyəŋsi kə fieŋ fiə Nyə kə wi fə fi num fibaiŋni.”

¹⁶ Yi num ayaka i buku kinjani kitāli, bə ka fiəni giŋsi fieŋ fiwə i beŋ.

¹⁷ Bitə ka mənki a gia yə yi dzə i wi lə chusiki a nə. A jəbi wiwə wə bəni bə Kənilios nī faaŋ, num bə dzə ka bikəki kwili wi Samən wə wi keŋsiki dzū. Num bə si num lə a dzaka ki mbaiŋ kiwə wə,

¹⁸ ka bəŋki bikəyi a, “Mi wi dzəni widəko kə alə fa yeli num Samən Bitə a?”

¹⁹ Si Bitə nī keŋki wi kwaka kəm gia yə yi num i wi, Kinjwəki ki Baiŋni dzaka i wi a, “Yeŋ, bəni batāli nənki wə.”

²⁰ Dzə beŋ, ma wə shī mbeŋ bə tsəki gvu wimu. Kiə wə ki gūku kə gwu, a faaŋ mih bə.”

²¹ Ayakadəŋ, Bitə ka nyə shi tsə, dzaka i bəni bəwə a, “Akə mih wə mbeŋ nənki. Mbeŋ dzə a nə?”

²² Bə chukuli a, “Kənilios wə wi kə fwu i mbaŋ wi bəni bə jum bədəko i Lum si faaŋ buku. Wi kə mi wi chəŋ, wi lwa Nyə, ayaka Bəju bəchi kəksi wi. Chinda wi baiŋni widəko nī kə wi dzaka i wi a, a wi chīŋsi ntum i wə a wə dzə i ngaiŋ dzu, ka wi wəko gia yə wə ni dzaka i wi.”

²³ Si bə chukuli yakadəŋ, Bitə ka dzaka a, bə liə ma bəh bə nə.

Bitə tsə bəh ntum wi Nyə i Kənilios dzu

Si chəko buku wə, wi nyə bəh bə ka tsəki. Bəni bə bumni bə Jəba bədəko bialī wi.

²⁴ Bə nyani lə ka nə i dzəh, chəko buku wə ka bə liə i Kaysalia. Kənilios bəh bəni bu bə

* 9:36 Yeli wə a Tabitə kə i já yi Alamiak bəh yeli wə a Dəkas i já yi Glik wə ki kichi kə a kibwəbwa.

chwəŋkijun bəh nsəin yi yi shəm, bəh bəni bə wi nī laka nī wəkoliki bə.

²⁵ Asi Bitā nī ləki tsəki yein dzu bə Kōniliōs bānsi. Kōniliōs gbə i wi nshin kəksi wi.

²⁶ Ayakalə, Bitā dzasi wi i bein ka dzaka a, “Dzā bein, mih kə tə mfin a mi wiwəm ka wə.”

²⁷ Wi nī dzakaki bəh Kōniliōs bə wi liə tsə i dzu, si bə liə tsə, wi yein num bəni num fiəli bānsi i dzu.

²⁸ Wi dzaka i bə a, “Mbein kiəki lə bindzəŋ a, nchi wibuku bümki kə, a mi wi Ju lāa njikə nabə i tāsī nsein bəh mi wə wi kəkə mi wi Ju. Ayakalə, Nyō chusi i mih a mih kanjaki kə i bōŋki mi widəkə a, wi kə mi wi kilələ nabə a wi bāŋki kə.

²⁹ Ayakadəin, jəbi wə mbein si faan ntum a mih dzā, mih si ka nəin dəkə i dzə, mih ka dzə. I liə mih bikəki i mbein a, akə kəm nə mbein si bōŋki mih a?”

³⁰ Kōniliōs ka chukuli a, “Dain si num kanj yina si mih nī kə i mih dzu mih tsa, a nī kə ka jəbi wələ wə i mbienə witali wə nshifəkə. I fein wə mi widəkə num wi tum bəmbun bə mwanjini i gwu wə, dza təkəli tumbuku alə i mih nshin.

³¹ Wi dzaka i mih a, ‘Kōniliōs, Nyō wəkə lə ntsa wə, ka yein kinya kə wə nyaki i bəni bə kifuu wi ka kwaka wə.

³² Ayakadəin, fəan bəni i jəba a bə tsə bōŋ mi widəkə wə yeli wi kə Samən, widəkə num a Bitā. Wi nī dzə ka nəki bəh Samən wə wi si keinsī dzū yi nyām, kwili wi num kəmsi i kinchwə kimbun kpəŋ.’

³³ Akisəkə mih ka faan ntum a wə dzā. Si wə dzə lə, yi ndzəŋ nalə. I liə buku kə i Nyō nshin i wəkə gia yə Bah si faan wə a wə dzə fūku i buku.”

Bitā dzaka i bəni bə bə kəkə Bəju kəm Jisəs

³⁴ Bitā ka yisi i dzakaki a, “Mih yein ŋkəŋ ŋkəŋ a, Nyō chusiki kə chi chi.

³⁵ Mi wichi wə wi lwaki Nyō chu fə gia yə yi kə chəŋ i Nyō nshin, wəmakā mi kə num Nyō dzəkə lə wi, kəŋ wi numki na mi wi tumi kinaiŋ.

³⁶ Mbein kiəki lə ntum wə Nyō nī chinji i bəni bə Islāe, fuku ntum wi ndzəŋni a Jisəs Klistus nī dzə ka kimboinji nūmki. Jisəs Klistus wələ kə Tikwili wi bəni bəchi.

³⁷ Mbein kiəki lə gia yə yi nī num i tumi ki Judea wə kichi, yi nī yisi i Galili asi jəbi wə Jən nī fukuki ntum wi ndzəŋni juli bəni i bəkə nī tsə.

³⁸ Mbein kiəki lə tə si Nyō nī shuku Kin'waka ki Baiŋni i Jisəs wi Nasali wə, chu nya ŋga i wi, ka num bəh wi. Si Nyō nī num bəh wi, wi yisi i nyani i di bichi wə, fə nəm wi ndzəŋni chu chuku bəni bə Satan nī chəbsiki bə.

³⁹ Akə buku bə buku nī yein gia yə wi nī fəki i tumi ki Bəju wə kichi bəh yə wi nī fəki i Jəlusalēm. Bə nī bəŋŋ wi i kintasi wə wi kpi.

⁴⁰ Ayakalə, asi kanj yitali nī kpəin, Nyō dzasi wi i kpi wə, fə bəni yein wi.

⁴¹ A nī kəkə bəni bəchi bə bə nī yein wi, a nī yein a buku bə wi Nyō nī sabi a buku fūkuki kəm Jisəs. Buku nī dzi ka mu bəh Jisəs i jəbi wə wi nī dza i kpi wə.

⁴² Wi dzaka a, buku bi fūkuki ntum wi Nyō i bəni, chu fūku i bə a, ŋgain kə wə Nyō nī babwili a ŋgain bi sakaki bəni bəwəm bəh bəkpili.

⁴³ Jisəs wələ kə wi wə bəni bə ntum bə Nyō bəchi nī dzakaki kəm wi a, na ndə wə wi jlə shəm yi i wi ma Nyō bi dalinya chu bi, tsə dzəh i yeli wi wə.”

Kin'waka ki Baiŋni dzə i bəni bə bə kəkə Bəju

⁴⁴ Asi Bitā nī keinji wi dzaka gia yiwə, Kin'waka ki Baiŋni nyə shi dzə i mi wichi wə wi nī kə fein wi wəkəli ndzaka wiwə.

⁴⁵ Dzaka wəm bəni bə bumni bə Bəju bə bə nī biəli Bitā, si bə nī yein a, Nyō nya tə kinya ki kə ki kə Kin'waka ki Baiŋni i bəni bə bə kəkə Bəju.

⁴⁶ Bəju bəwə wəkə si bə dzakaki i jə yə bə kiəki kə, yaksi Nyō, Bitā ka bikə a,

⁴⁷ “I liə si Kin'waka ki Baiŋni dzə i bəni bələ wə asi ki nī dzə i bukumbein wə, akə ndə wə wi kə i nəin a bə ma juli bə i bəkə a?”

⁴⁸ Si Bitā bikə yakadəin, ka dzaka a bə jūli bə i bəkə i yeli wi Jisəs Klistus wə. I fein wə, bə ka tsa wi a, wi nī bəan bəh bə i kanj yidəkə wə.

11

Bitā fuku gia yə yi num i Kōniliōs dzu

¹ Bwa bə faanji bə Jisəs bəh bəni bə bumni bə Judea bəchi ka wəkə a bəni bə bə kəkə Bəju nī dzə tə gia yi Nyō.

² Jəbi wə Bitā nī fiəni yaka tsə i Jəlusalēm, bəni bə bumni bədəkə ka sakaki wi. Bəni bələ kə bəni bə bə nī bwanji a bə kanjaki i suun mi wə wi kəkə wi Ju, ka wi numki mi wi Nyō.

³ Bə ka sakaki wi bikə a, “Wə si nyani dəin i laa njikə i bəni bə bə keinji maka bə suun bə, chu fiəni dzi mbein bə kəm nə a?”

⁴ Bitā ka keinsī fuku bānsi gia yichi yə yi si num, ka dzaka i bə a,

⁵ “Mih nī kə i kwili wi jəba wə mih tsa, fiəŋ fidəkə ka ndəmsi dzə i mih. Mih tseŋ i fiəŋ fiwə kintəŋ ka yein fiəŋ fidəkə shi dzə i bein num aka fwu wimbun num bə kanj a bimbubinaa wə. Ayaka fi shi dzə ka num i mih nshin.

⁶ Mih tseŋ ndzəŋ i yein kintəŋ, yein ŋgəkə yi nyām yichi a chwəŋkijun chwəŋkijun wə, yidəkə num yi dzu, yidəkə num yi chwa bəh yə yi seinji kuku, bəh minyənī mə mə fuliki i bein.

⁷ Mih dza wəko ja yi dzaka i mih a, 'Bita, dzá bein kúm dzí.'

⁸ Mih ka chukuli a, 'Bah, mih kəkə i məm, kəm mih kein ki dzi kə fi en fi kilolə nabə fiə fi bain ki kə, fi ka num liə dəkə i dzaka kənj wə.'

⁹ Ja yiwə chu dzaka kpein si i mih a, 'Kiə wə ki nyēn si kə fi en fiə Nyo kə wi fə fi fi bain.'

¹⁰ Gia yiwə num yaka i buku kin kani kitali, bə ka fiəni guku yakasi fi en fiwə fichi i bein.

¹¹ A jəbi wiwə wə, bəni bədəkə bətali dza buku i jun yə mih nī nōki yein, num bə nyə i Kaysalia, num bə fāan bə a bə dzə bəon mih.

¹² Kin'waka ki Baijn dzaka i mih a, mih ma nyen si tse bəh bəni bəwə. Ayaka bwa bə nih bəbuku bələ bəso i Jəba, biəli mih, buku bə bəchi chin si tse liə i jun yi mi wiwə wə.

¹³ Si buku tse liə, wi fuku i buku a, ngain si yein chinda wi Nyo i ngain dzu, wi dzaka a ngain fāan mi i Jəba a wi tse bəon mi widəkə wə bə bəon ki a Samon Bita.

¹⁴ Mi wiwə ni dzə lə bəh ntum wə ngain bəh bəni bəchi bə bə ki i ngain dzu ni bəin.

¹⁵ Asi mih nī yisi ndzaka, Kin'waka ki Baijn nyə shi dzə i bəni bəwə bein a lin asi ki nī dzə i bukumbein i kin'yisi wə.

¹⁶ Ayaka si mih yein yakadain, ka kwaka gia yə Bah nī dzaka a, 'Jən nī juliki bəni i bəko, ayakalə, Nyo bi juliki mbein num i Kin'waka ki Baijn wə.'

¹⁷ Si Nyo kə num wi nya bəni bəwə bə kinya a num kə wi nī nya i bukumbein i jəbi wə bukumbein nī jiə shəm i Bah Jisəs Klistus, mih si kə numki ndə i nain gia yə a fəki Nyo a?"

¹⁸ I jəbi wə bəni bəwə nī wəko si Bita dzaka yakadain, bə na chu saka wi. Ayaka bə ka dza yisi ka kəksiki Nyo, dzakayi a, "Aka bə num yakadain, yaka kə a Nyo nya tə dzə i bəni bə bə kəkə Bəju, a bə kwūni shəm yibə i ni kwati nōni kə ki bi tse kaa kə."

Bəni bəduli bə bə nī kəkə Bəju jiə shəm i Bah Jisəs i Antiok

¹⁹ Bəni bə bumni bə bə nī gaali si ngəkə nī yisi i jəbi wə bə nī wə Stifen, bə nī wan tse i di di wə tse buku i Fənishia, bədəkə tse num i Sayblus, bədəkə i Antiok. Si bə tse yaka, ka fukuki ntum wi Nyo num a i Bəju shənj.

²⁰ Ayakalə, bəni bə bumni bədəkə bə nī buku dzə i Sayblus bəh i Selin, tse i Antiok ka fukuki tə ntum wi ndzonj wiwə kəm Bah Jisəs i bəni bə bə kəkə Bəju.

²¹ I nga bi Bah Nyo wə, bə fə bəni bəduli jiə shəm i Bah Jisəs wə, ka kwūni fiəni chu i wi.

²² Ntum kəm gia yələ ka liə i ntuni ki mban wi bəni bə bumni bə i Jelusalem. Bə ka faan Banabas i fein Antiok.

²³ Jəbi wə wi nī tse buku fein, ka yein si Nyo chusi kin kənj, gia yiwə ndzonj i wi, wi ka tefiki bə a bə biəli Bah bəh shəm yibə yichi.

²⁴ Banabas wələ nī kə mi wi ndzonj ni, num wi jikə bəh Kin'waka ki Baijn chu kəna kimbə nālə. Ayakadain, wi fə bəni bəduli fein jiə shəm yibə i Bah.

²⁵ Banabas ka dza tse i Tasus i nən Səol.

²⁶ Wi nən yein wi, ka dzə wi, bə wi fiəni chu i Antiok. Bə wi num fein i jiə yichili wə bəh kijun si ki bəni bə bumni, lani bəni bəduli. A nī kə i fein Antiok bə nī yisi i bəon ki mban wi bəni bə bumni a, bəni bə Klistus.

²⁷ A jəbi wiwə wə, bəni bədəkə bə bə si fuku i bəni gia yə Nyo dzaka i bə, nyə i Jelusalem shi tse i Antiok.

²⁸ Kin'waka ki Baijn fə mi wə yeli wi nī kə Agabus wi ka dza num bein, laka a dzon yiləkəli bi kwa lə kitumi kiwə kichi. Dzon yiwə nī dzə dzo di num i jəbi wə Klawdius nī kə njun wi Lum.

²⁹ Mban wi bəni bə bumni i Antiok wəko yakadain, kein si a mi wichi tsū kpə si wi kanaki, ma bə nī gāmti bwa bə nih bəbə, bə bə kə i Judea bəh wi.

³⁰ Bə ka tsu, ka faan Banabas bəh Səol, a bə tsə nyā i bətiij kijun si ki bəni bə bumni fein wə.

12

Nkun Helod nya ngəkə i bəni bə bumni

¹ A nī kə i jəbi wiwə wə, Nkun Helod nī yisi i nyaki ngəkə i kijun si ki bəni bə bumni bədəkə.

² Wi dzaka bə gba wə Jem wainnih Jən bəh nywə.

³ Wi yein a yi ndzonj lə i Bəju, wi bə tse a bəh yi i ninshin dzaka bə kwa tə Bita. Bə nī kwa wi a num i kan yi Dzin bi Bləd wə bə ka jiə dəkə dzon yein.

⁴ Si bə kwa wi, ka fah i jun yi nsən mə, jiə mban wi bəni bə jum bənaa, a bə chəniki wi bəni bənaa bənaa. Helod nī jiə Bita yaka a Dzin bi Ntsədan kaa, ka wi bwili jlə wi i bəni nshin ma bə saka wi.

⁵ Bita ka numki a i jun yi nsən mə. Ayakalə, kijun si ki bəni bə bumni ka tsaki Nyo kəm wi nālə.

Chinda wi Nyo bwili Bita i jun yi nsən mə

⁶ A bə num nchəkə ka chəkə buku wə a Helod bwili Bita ma bə saka wi, Bita nī nōki i fintən fi bəni bə jum wə bəfa num bə kanja wi bəh bənsən bəfa, ka chəniki. Bəni bə jum bədəkə num i dzaka kifənə wə chəən si jun yi nsən yiwə.

⁷ Yī num a chinda wi Bah nī dza tum-buku alə, baijn bi bain i jun yi nsən yiwə mə. Chinda wiwə kəmyi Bita i kimbəkəli wə, wi yəmi. Chinda wiwə dzaka i wi a, "Dzə yaka bein wakli." Si wi dzaka yakadain, bənsən bə ka shwali i tsein yi Bita wə gbəyi i kuku.

⁸ Wi chu dzaka i wi a, "Ləh mban i gwu ya wə, ma wə ləkə dzū ya yigvu." Bita ka fə

ayaka. Chinda wiwo chu dzaka a, “Kli mbun wa ma wə biəli mih.”

⁹ Bitā kii, ka biəli wi i biŋ. Asi wi tsəki wi na kiə gia yələ chinda wiwo fəki akə ŋkəŋ. Wi nī kwakaki a akə fiŋ ka ndəmsi si fi dza i wi.

¹⁰ Bə wi nyani tsə danši di bi ninshin, i di biə bəni bə jum bə nī chəniki, chu tsə bi komsini, ka dza i dzaka ki mbain ka ki bukuki tsəki i kwili wə, num bə nī keiŋsi bəh chwaka. Ayaka dzaka ki mbain kiwo weli a ki, bə buku. Si bə buku yaka, ka nyaniki shiki tsəki a dzəh dzəh, chinda wi Bah Nyə wiwo ka nyə laka i wi nshin.

¹¹ Bitā baan, mfi bi fiəni dza wi dzaka a, “I liə mih kiə lə a, akə ŋkəŋ a asi faan Bah chinda wi a wi dzə bwili mih i kan yi Helod wə, ka mih bəin i ŋgəkə wə Bəju ni wəkəliki a bə ni nyaki i mih.”

¹² Si wi kiə yakadain, ka dza tsə i Meli dzu nih Jōn Mak, bəni num feiŋ bə juŋni bəduli tsa wə.

¹³ Wi tsə buku feiŋ, komyi dzaka ki mbain, wain kpaŋni widəko yeli wi num Loda, wə wi nī nōmki i yeiŋ dzu dza i weli.

¹⁴ Ayaka wi ka wəkə num ja yi Bitā, kin-saŋli dzo wi, wi na weli dzaka ki mbain kiwo, wi fiəni yəko liə tsə lə i dzu, fuku i bəni a, “Bitā kə dzaka ki mbain wə.”

¹⁵ Bə chukuli i wi a, “Wə dzaki lə.” Ayaka wi baan a bəh ndzaka a akə Bitā. Bə ka dza dzaka a “A kələ numki chinda wi wi Nyə.”

¹⁶ Si bə nī dzakaki yakadain, Bitā baan a komyiki. Bə ka weli, yeiŋ ŋkəŋ a num wi, dzaka wəb bə.

¹⁷ Wi fəkəni bəh kan a bə ban dzaka, ka fuku i bə si Bah si bwili wi i juŋ yi nsəŋ mə, chu dzaka a bə fuku i Jem bəh i bəni bə bumni bəchi. Si wi dzaka yakadain, ka dza tsə i di bidəko wə.

¹⁸ Chəkə wə, mfi bi bəni bə jum ka shakyi shakyiini a, a num nə bəh Bitā.

¹⁹ Helod bwili bəni a bə nyāni nāŋ wi. Bə nāŋ, nāŋ mōŋ. Wi ka bəŋ bəni bə jum bə bə nī chəniki Bitā bikə gia i bə, ka dza dzaka a bə dzə bə tsə ləksi. I jum wə feiŋ, Helod nyə i kimbu ki tumi ki Judea wə, shi tsə ka numki i kwili wi Kaysalia wə.

Kpi yi Nkun Helod

²⁰ A num i jobi wiwo wə Nkun Helod nī bəksiki shəm bəh bəni bə Taya bəh bə Sidon. Bəni bəwə ka juŋni gwu i tsə kwun kan a kimboŋni nūmki, kōm tumi kibə nī kwatiki biəŋ bidzini num i tumi kiwo wə. Ayaka bə tsə, yisi kwa nseiŋ bəh Blastus wə wi nī kō tanto.

²¹ Chəkə ka dza kpeiŋ, Nkun Helod tum bəmbun bə kwili i gwu wə, shinum i kingbəkə wə, ka tsəsi ja i bəni bəwə.

²² Bə nyə ka wiliki, kəksi wi dzakayi a, “Wələ ndzaka kə wi nyə, a kəkə i numki wi mi wiwom.”

²³ Akisəkə, chinda wi Bah ka faan jweiŋ i Nkun Helod wə, kōm wi nī ka danši dəkə kinəkəksi kiwo i Nyə. Ayaka ŋgeni ka dzi wi, wi kpi.

²⁴ Ayakalə, gia yi Nyə ka liəki i shōm yi bəni wə, wan tsə a ninshin ninshin.

²⁵ Banabas bəh Sool ka kaasi gia yə bə nī faan bə i Jerusalem, ka fiəni tsə i Antiok. Si bə nī fiəniki tsəki bə dzo Jōn Mak.

13

Bə faan Banabas bəh Sool

¹ Bəni bədəkə nī kə i kijuŋni ki bəni bə bumni wə i Antiok, a num bə bə nī fukuki gia yə bə nī wəkəki Nyə dzaka, chu lani bəni. Bəni bəwə nī kə Banabas bəh Semeon wə bə nī bəŋki a Wi Jisi, bəh Lushus wi Selin bəh Sool bəh Manēn wə bə nī kuku yaka bəh Helod mi wi nsaka

² Si bə nī bamki dzaka tsa Bah, Kin'waka ki Baiŋni dza dzaka i bə a, “Mbeiŋ bābwili jlə Banabas bəh Sool chi chi, i nōmki nōm wə mih bəŋ bə a bə nōmki.”

³ Bə wəkə yakadain baan a bamki dzaka tsa, si yəmaka tsə bə ka jlə kan i bə funj ka chiŋsi bə, bə ka tsəki.

Banabas bəh Sool tsə i Sayblus

⁴ Banabas bəh Sool ka dza ka tsəki asi Kin'waka ki Baiŋni nī faan bə. Bə nyə shi tsə i tumi ki Selusia wə, liə i ŋgwuki wimbun mə i bəkə, ka danŋi tsəki i tumi ki Sayblus wə.

⁵ Asi bə nī dan buku i kwili wi Salamis wə, bə ka nyaniki fukuki gia yi Nyə i juŋ yi tsani yi Bəju wə. Num Jōn Mak nī nyaniki bəh bə wi gamti bə.

⁶ Bə nī nyani tōli i tumi bi bəkə bichi kintəŋ, danŋi tsə buku na i kwili wi Bafos wə. Si bə tsə bə tumbuku i mi wi Ju widəko wə feiŋ, a num mi wi mfim yeli wi num Bal Jisəs, wi nī shiki nyiki ntəkə a ŋgaiŋ kō mi wə wi fukuki gia yə ŋgaiŋ si wəkə si Nyə dzakaki.

⁷ Wi nī shiki a bə Segus Bəolus wə wi nī sakaki tumi kiwo. Mi wi nsaka wiwo nī kə mi wi kanj mfi nalə. Wi dza bəŋ Banabas bəh Sool kōm wi nī nāŋki i wəkə gia yi Nyə.

⁸ Bə dza, ayakalə Elimas mi wi mfim asi yeli wiwo kə i ja yi Glik wə ka jwəki a bə ma fə a mi wi nsaka wiwo jlə shōm i Jisəs.

⁹ Kin'waka ki Baiŋni jikə i Sool, wə yeli wi widəko nī kə a Bəol, wi bwan dzəkəh i mi wi mfim wiwo wə,

¹⁰ dzaka i wi a, “Wə kə wain Satan, wə kə mi wə wi baiŋni gia yichi ya yi kə yindzəŋni. Mfwəkəyi bəh ntəkə kə bi jikə i wə shōm. Yaka wə mōŋ i baan maka wə kwuni ŋkəŋ wi Bah a bi fiəni ntəkə a?

¹¹ Wəkəli, tseiŋ yi Bah nī gbə lə i gwu ya wə ma wə fəkə, yi bi dzo jobi ka wə fiəni yeiŋ na wəŋ.” Akisəkə i jobi wiwo, fiəŋ fidəkə shi aka bikwu, ban dzəkəh yi Elimas. Wi dza ka mōmyiki di, nāŋ mi wə wi nī chiŋsi wi.

¹² Mi wi nsaka wə yein yakadaɛn, ka jia sham i Jisəs, si wi ni kanaki nkainyi i gia yə bə nɪ laniki kəm Bah Jisəs.

Bəol bəh Banabas tsə i Antiok wi Bisidia

¹³ Bəol bəh mbanj wi liə i ngwuki wimbun wə i Bafəs, danj kinchwə kimbun buku i kwili wi Belga wə i tumi ki Bamfilia wə. Si bə buku feinj, Jon Mak bee bə ka fiəni chu i Jerusalem.

¹⁴ Bə nyə feinj, ka tsəki i kwili wi Antiok wi Bisidia. Ayaka a bi num chəkə bimbam wə, bə tsə liə ka num i junj yi tsani wə. ¹⁵ Bəni dza fa kaasi i Kinjwakti ki Bənchi bə Muses bəh ki bəni bə ntum bə Nyə, bəti kwili bə junj yi tsani yiwo ka faanj ntum i bə Bəol a, “Bwa bə nih bəbuku, mbeinj kabə kanaki gia yidəkə i tafi bəni bəh yi, mbeinj dzaka.”

¹⁶ Bəol ka dza beinj, ka fəkaliki i bəni bəh kanj dzaka a, “Bəni bə Isləe bəh bəni bə bə kəkə Bəju bə bə kəkəsi tə Nyə, mbeinj wəkəli.

¹⁷ Nyə wi bəni bə Isləe nɪ sabibwili bəti tii bəbuku, fə chwonkijun kiba num kimbun i jəbi wə bə nɪ kə bəni bə dzəni i tumi ki Ijib wə. Wi ka bi bwili bə feinj bəh nga bi,

¹⁸ wi kanja shəm bəh bə, bə təkni ki bəh bə i chwa i jia wə mbanjnyani.

¹⁹ Wi ka fə bə tumdzi kitumi nanitanj i nshwainj yi Kanan wə, ka nya nshwainj yiwo a yi numki yibo.

²⁰ Gia yələ yichi nɪ dzo jia ka gi yina bəh mbanjshi (450). Si wi nya nshwainj yiwo i bə, ka jia bəni bə bə nɪ sakaki bə. Bə ka sakaki i tsə buku i jəbi wə mi wi nɪ ntum Samwəl nɪ sakaki.

²¹ I jəbi wiwo wə bə dza ka tsaki a bə kwāti num nkun, Nyə ka nya Səol wainj Kish i bə, i chwonkijun ki Benjamin wə. Ayaka wi saka ntənj wiwo i jia mbanjnyani.

²² Nyə bi shishi Səol, ka təm Debit ka nkun wibə. Nyə nɪ kə wi dzaka kəm Debit wələ a, ‘Mih yeinj a Debit wainj Jese kə shəm yinj. Wi nɪ fəki lə gia yichi yə mih nənki.’

²³ A nɪ kə i chwonkijun ki Nkun Debit kələ wə Nyə nɪ bwili Kimbwili, nya i bəni bə Isləe asi wi nɪ kaka. Kimbwili wələ num Jisəs.

²⁴ Ka Jisəs wələ yisi nəm wi, Jon nɪ kə wi si fuku lə i bəni bə Isləe bəchi a bə kwəni shəm yibo ma ngainj juli bə i bəkə.

²⁵ Jəbi wə Jon nɪ kə a kaasi nəm wi, ka dza bikə i bəni a, ‘Mbeinj kwakaki a mih kə ndə? Mih kəkə mi wə mbeinj wəkəliki. Mi wiwo dzaki lə i jum wə, mih lansi kpeinjniki kə i ngwurj shi i shwa dzu yi yigvu.’”

²⁶ Bəol tsə a ninshinj, ka dzakaki a, “Bwa bə nih bənj bə akə chwonkijun ki Abraham bəh bəni bəchi bə bə kəkə Bəju bə kəkəsi tə Nyə, Nyə nɪ faanj ntum wələ bəni num i bənj yeinj num i bukumbeinj.

²⁷ Ayakalə, bəni bə Jerusalem bəh bəni bə bə nɪ sakaki tumi, nəki dzo kə Jisəs ka Kimbwili. Ayaka bə nəki kiə kə kifwu ki gia kə bəni

bə ntum bə Nyə nɪ nyaka kəm wi. A num yə bə nɪ shiki faaki i chəkə bimbam bichi. Jəbi wə bə nɪ dzaka a bə wəo wi yaka, yi ka fə a yi dzə kpeinj asi bəni bə ntum bə Nyə bə nɪ dzakaki.

²⁸ Na si bə nɪ ka yeinj ngbə widəkə wə bə nɪ wəo wi yeinj, bə tsə a ninshinj ka dzakaki i Baylə a bə wəo wi.

²⁹ Jəbi wə bə nɪ fə gia yichi si Kinjwakti ki Nyə nɪ dzakaki kəm Jisəs, bə shishi wi i kintasi wə ka tsə nəsə wi i jum yi taa mə.

³⁰ Ayakalə, Nyə fiəni dzasi wi i kpi mə.

³¹ Wi chusi gwu yi i kanj yiduli wə i bəni bə bə nɪ nyə i Galili tsə i Jerusalem. Akə bə bə bə fukuki kəm wi i liə i bəni bə Isləe.

³² Ayakadaɛn, buku kə tə fa i liə i fukuki ntum wi ndzənjni wiwo i mbeinj. Ntum wiwo kə, a gia yə Nyə nɪ kaka i bəti tii bə bəni bə Isləe bəh yi,

³³ kə yi wi fə yi dzə kpeinj i liə i jəbi wibukumbeinj wə, bukumbeinj bə bə kə bwa bəbə. Yələ kpeinjni asi Nyə nɪ dzasi Jisəs i kpi wə. Bə nɪ kə bə nyaka lə kəm gia yələ i Kinjwakti ki N'yaksi wə i bimbun bifa wə Nyə dzakaki a,

‘Wə kə Wainj wurj, mih num Ba wa dainj.’

³⁴ Kəm ndzasi wə Nyə nɪ dzasi Jisəs i kpi wə a ma fəo, Nyə nɪ kə wi dzaka i dzəh yələ wə a,

‘Mih bi nya lə mbeinj bəh kimboinjsi kə akə kənj,

kə mih nɪ kaka i Debit, ka dzi nkainj.’

³⁵ Yi kə bə chu nyaka i di bidəkə wə i Kinjwakti ki N'yaksi wə Debit dzakaki a,

‘Wə bi bee kə Wainj wa wi nəm wi Baijnɪ, a wi fəo i jum kintənj.’

³⁶ Yə kəm Debit kə a wi nɪ nəm nənəm wi wə Nyə nɪ nya i wi i jəbi wi wə, ka kpi bə ləə kəmsi wi i ba wi kpanj, wi fəo.

³⁷ Ayakalə, mi wələ wə Nyə nɪ dzasi i kpi wə nɪ ka fəo dəkə i jum mə.

³⁸ Ayakadaɛn, bwa bə nih bənj, mbeinj kiəki bindzənj a, ntum wələ bə fukuki a Nyə dalinyaki lə chu bi bəni, wi dalinyaki kəm Jisəs wələ.

³⁹ Mi wə wi jia shəm yi i Jisəs wə, wi kə wi bənj lə i chu bi bichi wə, a num gia yə bənchi bə Muses kəkə i fə.

⁴⁰ Ayakadaɛn, mbeinj təkni ki a gia yə bə nyaka i kinjwakti ki bəni bə ntum bə Nyə mə ma bi kwa mbeinj. Bə dzakaki i yeinj wə a,

⁴¹ ‘Mbeinj wəkə mbeinj bə mbeinj shwinjyiki Nyə.

Dzaka bi wəm lə mbeinj, ma mbeinj kpiyi.

Mih nɪ fə lə gia i jəbi wimbəinj wə,

num yə na kənj mi widəkə fuku yi i mbeinj mbeinj bi ma bum.’”

⁴² Si Bəol bəh Banabas nɪ bukuki i junj yi tsani wə, bəni bəwə ka tsə a bə bi fiəni dzə i bimbam bi dzəni biəyaka wə i dzə chū fuku gia yələ.

⁴³ Asi bəni nī bukuki i juŋ yi tsani wə, bəni bəduli bə bə nī kə Bəju bəh bəni bə bə nī fəni num fənini i num bəni bə kimbūm ki Bəju wə, ka biəli Bəol bəh Banabas. Bə ka dzakaki lani bəni bəwə a bə bəan a nūmki i ŋgamti wi Nyə wə.

⁴⁴ A dza num i bimbam biə bi biəliki bimbam biwə, bəni juŋni a nī baan alə twesi ka kwili wiwə wichi buku dza i wəko gia yi Nyə.

⁴⁵ Bəju yein si mban wi bəni juŋniki yaka, kindən ka finiki bə, bə ka waliki gia yə Bəol dzakaki, tōyi wi.

⁴⁶ Bəol bəh Banabas ka dzakaki lwa kə, dzaka a, “Yi kə chən a buku kanjaki i yisi fuku gia yi Nyə num i mbein Bəju. Si mbein chasiki yi, dza gwu yimbein a mbein kpeiniki kə i kwati nōni kə ki bi tsə kaa kə, buku nī fəni lə gwu yibuku i tsə fukuki num i bəni bə bə kəkə Bəju.

⁴⁷ Yi kə asi Nyə nī dzaka i buku, a ŋgain nī dzaka a,

‘Mih jiə wə a wə nūmki ka baiŋni i bəni bə bə kəkə Bəju,

wə fə ka bəni bə bimbū bi mbi bichi bi baiŋ.’ ”

⁴⁸ Bəni bə bə kəkə Bəju wəko yakadein, ka wəkəki ndzəŋni, kəksi gia yi Bah. Bəni bəduli bum gia yiwə, a num bə Nyə nī kə wi babwili lə a bə bi kwati lə nōni kə ki bi tsə kaa kə.

⁴⁹ Gia yi Bah ka nyani tumi kiwə kichi.

⁵⁰ Ayakalə, Bəju ka dza nyini bəti kwili bəh bəkanja bəmbum, bəkanja bələ, kə bə bə nī shiki dzəki i juŋ yi tsani wə, bə ka baiŋniki Bəol bəh Banabas, kəŋŋ bə a bə būku feiŋ.

⁵¹ Jəbi wə bə nī nyəki, bə chumni kwəŋŋ i gvu yibə wə ka kinchəsi ki gia yə bə məm, ka tsə i kwili wi Ikōnium wə.

⁵² Mban wi bəni bə bumni, baan fibə ka wəkəki ndzəŋni nale, Kin'waka ki Baiŋni num ki jikə i bə wə.

14

Bəol bəh Banabas fuku ntum wi ndzəŋni kəm jisəs i Ikōnium

¹ Asi Bəol bəh Banabas tsə i Ikōnium, bə fə asi bə nī fə i Antiək, i liə i juŋ yi tsani yi Bəju wə feiŋ, i fuku ntum wi ndzəŋni feiŋ. Bə lansi fuku, Bəju bəh bəni bə bə nī kəkə Bəju bum bəduli.

² Ayakalə, Bəju bə bə nī naiŋ i bum dza nyini bəni bədəkə bə bə nī kəkə Bəju, fəni shəm yibə a bə bəksiki shəm bəh bəni bə bumni.

³ Bəol bəh Banabas nī nə dza feiŋ i jəbi wi dəŋŋ wə, ka fukuki ntum wi ndzəni kəm Bah lwa kə. Bah nya bə bəh ŋga i fəki bənchəsi bə bə chusiki ŋga bi Nyə bəh gia yi dzaka ki wəmmi yi chusi a, gia yə bə fukuki kəm Bah, asi wi chusi shəm yi yindzəŋni i bəni kə ŋkəŋ.

* **14:12** Siyus nī kə nyə wi Bəglik wimbūm, Emis num wə wi tsəki bəntum bu. † **14:14** Bə nī shakyi bəmbūn i chusi a gia yə bə naiŋ i fə ako yichu i bə.

⁴ Bəni bə kwili wiwə nī gaa gwu. Bədəkə tsə i kimbu ki Bəju bə bə nī ka bum, bədəkə tsə i kimbu ki bwa bə ntum bə Jisəs.

⁵ Bəju bə bəh bəni bə bə nī kəkə Bəju bəh kifwu ki tumi juŋni, jiə kimfasi i chəbsiki bwa bə ntum bə Jisəs, i tumyi bə bəh kitəh a bə kpiyi.

⁶ Bə kiə kimfasi kibə, ka gein tsə i tumi ki Likōnia wə, ka nyaniki i di bi Lista bəh bi Delbi wə bəh i bidi biə bi kəmsiki feiŋ.

⁷ i fukuki nnyaki ntum wi ndzəŋni feiŋ.

Bəol bəh Banabas chuku kinjəni i Lista

⁸ Mi widəkə nī kələ i Lista, num wi nī shi kə a kuku wi kəbi i dza nyani, kəm bə nī bəwə wi num kinjəni, num wi nī ka num nyani na chəkə bidəkə.

⁹ A dza num jəbi widəkə wə wi num ka wəkəliki gia yə Bəol nī laniki. Bəol ka bwan dzəkəh i wi wə, yein a mi wiwə kanjaki lə kimbūm a Nyə kələ i chuku ŋgain,

¹⁰ ka dzaka i wi bəh ŋga a, “Dzā nūm bein.” Wi ka jin num i bein, yisi i nyaniki.

¹¹ Si mban wi bəni yein gia yə Bəol fa, yisi i tənki wili, dzaka i jə yi Likōnia wə a, “Bənyo fəni i bəni ka shi dza i bukumbein wə.”

¹² Bə ka bəŋniki Banabas a Siyus, bəŋŋ Bəol a Emis* kəm wi nī shi kə a mi wə wi nī kəmsiki dzakaki.

¹³ A nī kə num juŋ yi fəni yi gia yi nyə yələ bə bəŋniki a Siyus num kəmsi i kwili wiwə wə. Tii mfə gia wə feiŋ ka dza bəna' bənyuku ka dzəki bəh yi i dzaka ki mban wə a bə bəh bəni fə gia yein i Banabas bəh Bəol.

¹⁴ Jəbi wə Bwa bə faanŋni bə Jisəs bələ nī kiə gia yə bəni bəwə nī naiŋki i fə, bə tanji bəmbūn i gwu yibə wə,† yəkə liə i bəni bəwə kintəŋŋ, ka wamki kanjiki a,

¹⁵ “Bəni bələ, mbein fəki num nə lə a? Buku kə a bəni lin ka mbein, buku dza fa i fukuki ntum wi ndzəŋni wə wi nyəki dzəki i Nyə wə, a mbein bəe bənyo bə kilələ bələ, i biəli num Nyə wiwə. Nyə wələ kə wə wi nī maa bəoli bəh nshwain bəh kinchwə kimbūm bəh biein bichi biə bi kə i kidi kələ wə.

¹⁶ A nī kə i kikpu wə, wi nī beeki lə bəni i kitumi kichi wə, bə fə asi bə kanjiki.

¹⁷ Ayakalə, wi ka fəki a gia yə yi ndzəŋni i bəni, i chusi a ŋgain kə lə. Wi ka nyaki bə bəh dzan, bə kwati dzein i jəbi wi ndzəŋni wə, bə dzi wəkə ndzəŋni.”

¹⁸ Na si Banabas bəh Bəol dzakaki gia yiwə i bə yakadein, yi nī ləkə i bə i bee mfə gia i bə.

¹⁹ Bəju bədəkə ka dza dza feiŋ, num bə nyə i Antiək bəh Ikōnium, nyini bəni bəduli bə ka tumyiki Bəol bəh kitəh. Si bə tumyi yakadein, ka guku buku bəh wi i kwili kintəŋŋ kwaka a wi kpi lə.

²⁰ Ayakalə, mban wi bəni bə bumni dza juŋni i wi bein, wi fəni dza i bein, ka fəni dza

i kwili wiwö mä. Si chökö buku wöw, wi bäh Banabas dza feinj ka tsäki i kwili ki Delbi wä.

²¹ Si Bööł bäh Banabas liä i Delbi, ka fukuki ntum wi ndzöjñi kəm Jisös, ka kwati bəni bə bumni feinj bəduli. Bə nyə feinj ka chu fiəniki i jum wə, ka tsäki dānsiki i kwili ki Lista bäh ki Ikönium bäh Antiök wi Bisidia.

²² Bə ka tsäki dānsiki yakadəinj, shili shóm yi bəni bə bumni, təfi bə a, bə bāanj nūmki a bindzəjñ i kimbūm kibə wə, kiä a bəh bə kanjaki lə i yeinj bəngəkə bəduli ka bə bi tseinjki i liä i nkuñ bi Nyö wə.

²³ Bə ka chu bayiki bətiij kijuñni ki bəni bə bumni, ka jiäki i bijuñni bi bəni bə bumni bichi wə. Jobi wə bə ni jiäki bə, bə ka bamki dzaka tsa, nya bə i kanj yi Bah Jisös wə bə ni bum i wi.

Bööł bäh Banabas fiəni tsə i Antiök wi Silia

²⁴ Bööł bäh Banabas ka bi tsə töl i tumi ki Bisidia wə, ka dānj tsə i Bamfilia,

²⁵ i fuku gia yi Nyö i kwili wi Belga wə, ka shi tsə i kwili wi Atalia wə.

²⁶ Si bə shi feinj, liä i ngwuki mä, ka fiəni dzə i Antiök. Antiök fa kə di biä bə ni nya bə i kanj yi Nyö wə, wi nya bə bəh ngamti wi na ka bə nyaniki fəki nöm wələ wə bə kə bə kaasi.

²⁷ Si bə dzə buku feinj i Antiök, juñni kijuñni ki bəni bə bumni, fuku gia yichi i bə si Nyö ni nömki yakaki bəh bə, bəh si wi ni weli shóm yi bəni bə bə kəkə Bəju, bə jiä shóm i Jisös.

²⁸ Bööł bäh Banabas nə bəh mbanj wi bəni bə bumni bəwə i jobi wi dəəj wə.

15

Bəni bə bumni kanj kijuñni i Jerusalem

¹ Bəni bədəkə ni nyə i Judea, shi dzə i Antiök, ka laniki bəni bə bumni a, Nyö kəkə i bwili mi maka bə suuj wi asi bəñchi bə Muses chusiki.

² Bööł bäh Banabas nəinjma nlani wiwö, bə bəh bəni bəwə shi i gūkuni kəm gia yiwö ngūkuni wiwö kəbi wi twesi. Ayakadəinj, yi ka gaka, kijuñni ki bəni bə bumni i Antiök bə babwili Bööł bäh Banabas bəh bəni bə bumni bədəkə, faanj bə i yāka tsə i Jerusalem a bə yāka tsə yeinj bwa bə ntum bə Jisös bəh bətiij kijuñni ki bəni bə bumni feinj, ma bə jiä gia yələ i bə nshinj.

³ Ayakadəinj, kijuñni ki bəni bə bumni i Antiök ka faanj bə, bə ka tsäki töliki i bimbu bi Fənishia bəh bi Samalia wə fuku i bəni bə bumni bə feinj a bəni bə bə kəkə Bəju kwuni bə. Bəni bəchi ka wəkə yakadəinj, gia yiwö ndzəjñ i bə nalə.

⁴ Bə bi ka yaka dzə i Jerusalem, kijuñni ki bəni bə bumni bəh bwa bə ntum bə Jisös bəh bətiij kijuñni ki feinj dzə bə. Bə ka fuku gia yichi i bə si Nyö nöm i kanj yibə wə.

⁵ Ayakalə, bəni bə bumni bədəkə bə bə ni kə tə i mbanj wi Bəfalasi wə, dza yaka i beinj ka dzaka a, “Bə kanjaki i sūuj bəni bə bə kəkə

Bəju, ka dzaka a bə kanjaki i jiäki bəñchi bə Muses.”

⁶ Si bə dzaka yakadəinj, bwa bə ntum bə Jisös bəh bətiij kijuñni chu num i tseinj ləkə i kintəəjñ ki gia yiwö wə.

⁷ Bə sisi yi i tsə buku i jobi wi dəəj wə, Bitä ka dza num beinj dzaka a, “Bwa bə nih bəj, mbeinj kiä a, a ni kə i kikpu wə Nyö ni babwili mih i mbeinj kintəəjñ a, ako i dzaka kənj wə bəni bə bə kəkə Bəju bi wəkəki ntum wi wi ndzəjñi, ma bə bumki yi.

⁸ Nyö wə wi kiäki shóm yi bəni bəchi, wi ni chusi a ngəinj dzə bəni bə bə kəkə Bəju, nya bə bəh Kin'waka ki Baiñni a linj asi wi ni nya i bukumbeinj.

⁹ Wi ni ka chusi dəkə chi chi i bukumbeinj bəh bə. Wi ni kə wi fə shóm yibə ka baiñki kəm bə ni kə wi jiä shəm i Jisös.

¹⁰ Si yi kə yaka, mbeinj nyani dəinj i nəniki shəm yi Nyö, mbeinj dzəkə bəntiä jiä i mbanj wi bəni bə bumni wə, num bəntiä bələ ni gaka lə bukumbeinj bəh bətiij tii bəbukumbeinj a?

¹¹ Yi kəkə chəj. Bukumbeinj kə bə bum a Nyö bwiliki bukumbeinj, num a fə shəm yindzəjñi yə Bah Jisös chusi i bukumbeinj. Yi kə a linj tə si wi bwiliki bəni bə bə kəkə Bəju.”

¹² Si Bitä dzaka kaasi, bəni bəchi kpichumi mən, ka wəkəliki si Banabas bəh Bööł təkəki gia asi bə ni nyaniki tsäki i bəni bə bə kəkə Bəju, num Nyö nya bə bəh nga a bə fəki bəñchasi bə bə chusiki nga bi Nyö bəh gia yi dzaka ki wəmn i yeinj.

¹³ Bə dzaka kaasi, Jəm ka dzaka a, “Bwa bə nih bəj, mbeinj wəkəli wəkə gia yə mih ki dzakaki.

¹⁴ Samən ni fuku lə i bukumbeinj si Nyö ni yisi chusiki tə təkni wi i bəni bə bə kəkə Bəju, ka sabibwili bəni bu bədəkə i bə kintəəjñ a, ako mbu.

¹⁵ Gia yə bəni bə ntum bə Nyö ni nyaka yi nyaniki a fiəj fimu bəh yə Nyö ni fə. Bə ni nyaka a,

¹⁶ “Jobi dzəkə lə wə mih bi fiəni dzə, i kəinj si juñ yi Debit yə yi kə yi gbə lə. Mih ni fiəni mabə lə chaka kiwə, ki fiəni num beinj.

¹⁷ Ayakadəinj, biñka bi bəni bi nəniki lə Bah, bəni bələ bəchi kə bə bə kəkə Bəju bə mih babwili

a, ako bəni mbəj.

¹⁸ Yələ gia kə a dzaka Nyö,

wi ni fə bəni kiä lə yi a kəinj na i kikpu wə.”

¹⁹ Mih ka yeinj yinj a bukumbeinj ma nyaki ngəkə i bəni bə bə kəkə Bəju, bə bə kə num bə jiä shəm i Nyö wə.

²⁰ Bukumbeinj nyāka a num kinwakti i bə, i dzaka a, bə ma dziki biəinj biä bəni fə gia yeinj i bənyö, kəm ako biəinj bi kinyən. A bə bwili kanj yibə i nən i təkəlini wə. Kiä bə ma dziki nyam yə yi kə maka bə kum a mwa buku. Kiä bə ma dziki mwa mi nyam.

²¹ Bə nyaka yaka, kəm bə nı kə num bə nı lani lə bənci bə Muses bələ i jəbi wi dənj wə i di bichi wə bəni wəkə, a num yi yə bə faaki dain i jün yi tsani wə i kanj yi mbam yichi.”

Bə nyaka kinjwakti i bəni bə bumni bə bə kəkə Bəju

²² Ayakadain, bwa bə ntum bə Jisəs bəh bəti kijuyni bəh kijuyni ki bəni bə bumni kichi bum gia yiwə, ka yein a yi ndzonki lə a bə bə bəni bədəkə i bə kintənj i fəanj bə bəh Banabas bəh Bəol i tsə i Antiək. Bə ka babwili Judas wə yeli wi widəkə a Basabas, chu babwili tə Silas. Bəni bəfa bələ nı kə kifwu i kintənj ki bəni bə bumni wə.

²³ Bə nyaka kinjwakti kibə ka faanj ki i bə num a:

“Buku bwa bə nih bəmbəin bə bə kə bwa bə ntum bə Jisəs bəh bəti kijuyni bəni ki i mbein bəni bə bumni bəchi bə bə kəkə Bəju, bəh bə bə kə i kwili wi Antiək wə bəh bə bə kə i kimbu ki Silia wə bəh bə bə kə i kimbu ki Silishia wə.

²⁴ Buku wəkə a bəni bədəkə buku i buku kintənj dzo ka nyaki ngəkə, shakyi mfi bimbəin bəh nlani widəkə na mənji si buku faanj bə.

²⁵ Buku ka shinum bəchi bum a bə bə bəni bədəkə bə fəanj i mbein, a bə bəh Banabas bəh Bəol dzo, bə num nseinj yibuku yi sham.

²⁶ Bəni bələ kə num bə musi lə kpi kəm nəm wi Bah wibukumbəin Jisəs Klistus.

²⁷ Buku ka faanj Judas bəh Silas a bə dzo bənj fuku tə bəh dzaka kibə gia yə yi kə i kinjwakti kələ wə.

²⁸ Buku bəh Kin'waka ki Baijnı num ka yein a yi ndzonki kə i jikəli mbein bəh ntəi widəkə wə wi tsəki bənci bələkəli bələ bə kə a:

²⁹ Kiə mbein ma dziki biəin bidzini biə bə kə num bə fə bimfə gia yein i bənyə. Kiə mbein ma dziki mwa mi nyam. Kiə mbein ma dziki nyam yə yi kə maka bə kum yi a mwa buku. Kiə mbein ma ləkəki kanj i nəni ki təkəlini wə. Mbein ka yəkə geinj gia yələ, mbein fəki num gia yi chənj. Bə bəsi.”

³⁰ Bə nyaka yaka ka faanj bəni bə feinj a bə shı tsə i Antiək. Bə tsə jünı bəni bə bumni feinj bəchi, ka nya kinjwakti kiwə i bə.

³¹ Bə fa kinjwakti kiwə, ntum wiwə dəsi shəm yibə, bə jikə bəh kinsanjı nalə.

³² Judas bəh Silas bə bə nı kə bəni bə bə fukuki gia yə bə wəkəki si Nyə dzakaki, nya bəfəi bəduli i bəni bə bumni, fə bə ka kanjaki ngə i shəm yibə wə.

³³ Bə nı nə dzo feinj i jəbi widəkə wə. Bəni bə bumni bə fiəni chinjı bə, bə ka tsəki bəh kimbəinjı i bəni bə bə nı faanj bə.

³⁴*

³⁵ Bəol bəh Banabas baanj feinj i Antiək, bə bəh bəni bədəkə ka laniki fuku gia yi Bah.

Bəol bəh Banabas gali

³⁶ Asi kanj nı tsə twesi, Bəol dzaka i Banabas a, “Bukumbeinj fiəni tsə i jum wə bə nyani nnya i bitumi biə buku wə nı fukuki gia yi Bah i bi wə, ma bə yeinj a bəni bə bumni bə feinj fəki dain a.”

³⁷ Banabas ka nənki i dzo jən Mak a bəh bə nyaniki.

³⁸ Bəol nəki kənj kə a bə dzo wi, kəm wi nı nyə bee bə i Bamfilia na kənj i kaasi nyani wə bəh bə nı kanjaki.

³⁹ Bəol bəh Banabas baanj a gukuliki gia yiwə nalə, ka gaali. Banabas dzo Mak, bə wi liə i ngwuki wimbum mə, ka tsə i Sayblus.

⁴⁰ Bəol bə mfi num Silas. Ka bə nyə, num bəni bə bumni nya bə i kanj yi ngamti wi Bah wə.

⁴¹ Bə tsə dzəh i bimbı bi Silia wə bəh bi Silishia wə, ka nyaniki shili shəm yi bijunı bi bəni bə bumni.

16

Timəti liə i mbanj wi Bəol bəh Silas wə

¹ Bəol nyani tsə buku i kwili wi Delbi wə, ka dza tsə i ki Lista wə. Mi wi mbanj wi Jisəs widəkə num feinj i Lista yeli wi num Timəti, nih wi num mi wi Ju, a num tə mi wi bumni, ayakalə ba wi nı kə mi wi Glik.

² Timəti wələ nı kə mi i bəni bə bumni bə Lista bəh bə Ikonium, bə bəchi kəkəsi wi.

³ Bəol ka nənki i dzo wi a bə wi nyəniki, ka suunj wi.* Wi nı suunj wi yakadain, kəm Bəju bəchi bə bə nı nəki i kimbu kiwə wə nı kiəkə li a tii Timəti nı kə mi wi Glik.

⁴ Bə ka nyaniki tsəki i bitumi wə, si bə nı tsəki dzaka i bəni bə bumni kəm bənci bə bwa bə ntum bə Jisəs, bəh kifwu ki kijuyni ki Jəlusalem nı shinum bum a bə jlə.

⁵ Ayakadain, kijuyni ki bəni bə bumni bəwə ka ləkəki tsəki a ninshinj ninshinj i mbum wibə wə. Bəni kpeinjı i bə wə chəkə bichi.

Fieinj ka ndəmsi dzo i Bəol i Təwas

⁶ Bəol bəh mbanj wi nyə a bə tsə fuku gia yi Nyə i tumi ki Esia wə, Kin'waka ki Baijnı nəinj. Bə ka nyani tsə num i kimbu ki Fligia bəh ki Galeshia wə.

⁷ Bə ka tsə buku kəmsi i tumi ki Misia wə ka nənki i liə tsə i kimbu ki Bitinia wə, Kin'waka ki Jisəs chu nəinj.

⁸ Ayakadain, bə ka tsə i tumi ki Misia wə, danjı tsə i kwili wi Təwas wə.

⁹ A dzo num nchəkə, fieinj ka ndəmsi dza dzo i Bəol wə. Wi yeinj i fieinj fiwə mə a mi widəkə i Masedonia tsəki wi a, “Mntee, dānj dzə i fa Masedonia wə gāmti buku.”

* 15:34 Binjwakti bikpu bidəkə kanjaki lə kinjka ki di kələ 34, yi num a, “Ayakalə, Silas baanj mfi i Antiək.”

* 16:3 Bə nı

suunj Timəti ka wi fukuki gia yi Nyə i Bəju bə chu nyənji kə wi kəm ba wi nı kəkə mi wi Ju.

¹⁰ Si fiñj fiwō dzə i Bəol yakadəin, buku bō[†] ka yein a Nyō chusi i buku a buku tsā fūku ntum wi ndzəin ni tumi ki Masedonia wə. Akisəka, buku ka keinjsi i tsə fein.

Lidia jiə shəm i jisəs i Filibi

¹¹ Buku nyə i Təwas, dan bəko chənj i ngwuki wimbun mə, tumbuku i Samotes. Chəko buku wəo buku tsə i ninshin ka buku i Niabəlis.

¹² Buku nyə fein nyani tsə i Filibi, num i kwili wi kimbu ki ninshin ki Masedonia.[‡] Kwili wiwō nī kə wi gəmma nī Lum. Ayaka buku nə fein i kan yidəko wə.

¹³ A dzə num i chəko bimbam wə, buku dza i kwili wiwō wə, ka tsə i bəko yidəko kpənj i di biə buku nī kwakaki a Bəju kələ i kanjaki di bi tsani fein. Si buku tsə yakadəin, bəkanja bədəko num bə junni dzə fein, buku ka shinum ka dzakaki i bə.

¹⁴ Kpənj widəko nī kə yein wə wi wəkəli buku yeli wi num Lidia, wi nī shi kə a kəksiki Nyō. Wi nī buku i kwili wi Tayatila wə, wi nī shi kə a tanjiki bəmbun bə num ka bə bəkəki bəkəni, bə ləkə i kpə wə. Bah weli shəm yi, wi bum gia yə Bəol nī dzakaki.

¹⁵ Bə bi dzə juli wi i bəko bəh bəni bu bə dzu, wi ka tsa buku dzaka a, “Mntee, mbein ka yein a mih jiə shəm yin yichi i Bah wə, mbein dzə nō i mih dzu.” Wi baanj a tsaki a tsani, buku bum ka tsə.

Bə fah Bəol bəh Silas i jun yi nsənj mə i Filibi

¹⁶ A dza num chəko bidəko buku bə tsə i di bi tsani wə, banjsi bəh wain kpənjni widəko num mfa. Wi nī kanjaki kinj waka kidəko i wi mə, a num kə ki si fə a mi numki mi wi n'yein. Bəni bə bə nī kanjaki wain kpənjni wiwō nī kəki lə kpə i gwu yi wə na bindzənj kəm wi nī shiki fukuki a gia yə yi kə i num.

¹⁷ Wain kpənjni wiwō ka yein buku Bəol, ka biəli buku, wili dzaka a, “Bəni bələ kə bəni bə nəm bə Nyō wə wi kə Fwu wi biəin Bichi wə, bə chusiki dzəh yə yi kə i mbein i nyaniki yein ka mbein bi bəin yein.”

¹⁸ Wi fə yakadəin lə i buku i kanja yiduli wə, Bəol bəksi tō, wi fiəni gwu yi kanji kinj waka kiwə dzaka a, “Mih fukuki i wə i yeli wi jisəs Klistus wə, būku i wain wələ wə.” Ayaka ki ka buku i gwu yi mə akisəka.

¹⁹ Bəni bə bə nī kanjaki mfa wiwō yein a dzəh yibō yi kpə kaa, bə ka kwa Bəol bəh Silas guku tsə bəh bə i di bi shi wə i bəti di nshin.

²⁰ Si bə nī tsə bəh bə, jiə i bəgəmma bə Lum nshin bə bə nī sakaki bənsaka ka dzaka a, “Bəni bələ kə Bəju, bə nya ngəkə i kwili wibuku wə.

²¹ Bə laniki bəni bəh nəni kə bənchi bəbukumbein bumki kə. Buku kə bəni bə Lum, buku kəbi i biəliki nəni kiwə.”

²² Mbanj wi bəni bə bə nī kə fein bə ka təbi bə, kwu i Bəol bəh Silas wə. Bəgəmma bə bə nī sakaki bənsaka ka shakyi bəmbun i Bəol bəh Silas wə, dzaka a bə twein bə.

²³ Bə twein bə nalə, dzə bə tsə fah i jun yi nsənj wə, dzaka i mi wə wi təkni bəh jun yi nsənj a wi kəinsiki tsəinji bə bindzənj.

²⁴ Si wi wəkə yaka, ka dzə bə tsə fah na i kimbu kintənj ki jun yi nsənj wə, fah kaka bibō i kikəm mə.

²⁵ A num ka nchəko kintənj, Bəol bəh Silas tsa wə yənj kəksi Nyō, bəni bə nsənj wəkəli,

²⁶ akisəka nshwain dza ka nənjni bəh ngə, jun yi nsənj nənjni tsə buku i chaka wə. Akisəka, dzaka bifinə bichi weli gwu, bənsənj shwəli i bəni bə nsənj wə bəchi.

²⁷ Mi wə wi nī təkni bəh jun yi nsənj yiwō dza yaka, ka yein dzaka bifinə num bi weli, wi ka kwakaki a bəni bə nsənj kə num bə gein lə. Wi ka babwili nywō i kimbaka wə ka nənji i wə gwu yi yein.

²⁸ Bəol wam bəh ngə dzaka a, “Ma wə gwu ya. Buku bəchi kə fa.”

²⁹ Mi wə wi nī təkni bəh jun yi nsənj yiwō bənj a bə dzə ngəin bəh naka ki bəinsini, wi yəkə liə i dzu, tsə tum binyu i Bəol bəh Silas nshin nyumi bəh lwa.

³⁰ Wi dza dzə bə, buku bəh bə i bin, bika i bə a, “Bəba, mih kə i fə dəin ka mih bəin a?”

³¹ Bə chukuli i wi a, “Jiə shəm ya i Bah jisəs, ma wə bəh bəni ba i wə dzu bi bəin.”

³² Ayaka bə ka fuku ntum wə kəm Bah i wi bəh i bəni bəchi i wi dzu.

³³ Wi dzə bə fein nchəko ka wəkə biəkə yibō. Akisəka, bə ka juli wi bəh bəni bəchi bə i wi dzu i bəko.

³⁴ Wi ka dzə bə, bəh bə yaka tsə i wi dzu, wi nya bə bəh biəin bidzini bə dzi. Bə bəh bəni bəchi bə i wi dzu ka lanji a bə jiə shəm yibō i Nyō wə.

³⁵ Chəko buku wə, bəgəmma bə Lum bə bə nī sakaki bənsaka faanj bəni bə jum, a bə tsə dzaka i mi wə wi təkni bəh jun yi nsənj a, wi bwili bəni bə mə bə tsəki.

³⁶ Mi wə wi nī təkni bəh jun yi nsənj yiwō ka tsə yein Bəol dzaka i wi a, “Bəgəmma faanj ntum a mih dzə bwili mbein, a mbein tsəki i kimbəinji nī wə.”

³⁷ Ayakələ, Bəol dzaka i bəni bə jum bəwə a, “Bə nī twein buku i bəni kintənj maka bə yisi saka nsaka wibuku dəkə, na yaka buku num tə bəni bə Lum, chu fah buku i jun yi nsənj mə, ka dzakaki i liə a, bə bwili buku i jum wə jum wə dəin na? Yi kəkə num yaka. Ako a Gəmma wiwō i bwili buku.”

³⁸ Bəni bə jum bəwə fiəni tsə fuku i bəgəmma gia yə Bəol dzaka. Si bə wəkə a Bəol bəh Silas kə tə bəni bə Lum, ka lwaki.

[†] 16:10 Luk wə wi nī nyaka kinjwakti kalə nī liə i mbanj wi bə Bəol wə fa i Təwas, bəh bə ka nyaniki. [‡] 16:12 Masedonia nī kə num bə gaa i bimbū binaa wə, kalə nī kə kimbu ki ninshin.

³⁹ Bə dzə ka kwun kan i bə, bwili bə i jun yi nsən mə, chinjsi bə, tsa a bə bükü i kwili wiwə mə.

⁴⁰ Bəol bəh Silas buku i jun yi nsən mə, tsə i jun yi Lidia wə ka kwati bəni bə bumni fein, bə təfi bə ka nyə fein.

17

Bəol bəh Silas tsə Tesalonika

¹ Bəol bəh Silas ka tsəki, tsə danjsi i kikwili ki Amfibolis bəh Abolonia wə, danjsi tsə buku i Tesalonika. Jun yi tsani yi Bəju num fein.

² Bəol ka tsə liə i jun yi tsani yiwə mə asi wi si fə jobi wichi, ka yisi i dzakaki i bəni fein kəm gia yi Nyə i shi yitali wə i kan yi mbam wə, wi chusi gia yichi i Kinwakti ki Nyə wə.

³ Ayaka wi ka chusiki fein, təyi a Kimbwili wə Nyə nī kaka nī kanjaki i yēin ngəka, i fləni dza i kpi wə. Jisə wələ ngain fukuki kəm wi kə Kimbwili wiwə.

⁴ Ayaka bəni bədəko wəka yaka, bum ka chinjini Bəol bəh Silas. Ayaka Bəglik bədəko bə bə nī koksiki Nyə bəh bəkanja bəmbum bədəko bum tə bəduli.

⁵ Ayakala, kindən ka finiki Bəju bədəko kəm Bəol bəh Silas, bə junjini bəni bədəko bə bə nī nyaniki nnyaki kilə bəh bə chinjini i mban wə, yisi bəndzaka i kwili kintəən. Bə ka nyə tsə bwin jun yi Jason a bə nənki Bəol bəh Silas i bwili nya i bəni i bin.

⁶ Ayaka bə ka nən mən, ka guku Jason bəh bəni bə bumni bədəko tsə bəh bə i bəti kwili nshin, ka wiliki dzakay a, “Bəni bəla kə bə bə nyaniki beensiki mbi jəli, bə dzə buku lə fa,

⁷ Ayaka Jason dzo bə jə i wi dzu. Bə bəchi bwinjini bənchi bə nkur wi Lum, ka dzaka a nkur widəko kələ yeli wi num a Jisəs.”

⁸ Ayaka bəti kwili bəh bəni wəka yaka, bə dza ka wesiki.

⁹ Bə ka kanyj Jason bəh bəni bə bumni, bə gəm kpə, a yi bi ka chu num, bə bi ma chu fləni nya kpə wiwə i bə. Bə ka bee a bə nyə.

Bəol bəh Silas tsə i Belia

¹⁰ Si fuu nī jum dzə, bəni bə bumni dzo Bəol bəh Silas chinjsi bə ka tsəki i kwili wi Belia wə. Si bə liə fein, tsə i jun yi tsani yi Bəju mə.

¹¹ Bəju bə fein nī kə bəni bə kə gia tsə bə Tesalonika, kəm bə nī dzo nlani wiwə bəh kinjan, bə nən i Kinwakti ki Nyə wə kan yichi i yēin a gia yə Bəol laniki bə yēin akə a nkanj a.

¹² Bə bəduli ka bum gia yi Nyə. Bəkanja bəmbum bəduli bə bə nī kə Bəglik, bəh bənyuku bəduli bə bə nī kə tə Bəglik bum tə.

¹³ Ayakala, Bəju bə Tesalonika bi wəka a Bəol tsə lə ka fukuki gia yi Nyə i Belia, bə ka bən tsə tə fein, nyini mban wi bəni bə yisi bəngəka.

¹⁴ Bəni bə bumni ka dzaka a Bəol nyə akisəka wi tsə i kinchwə kimbəm kpən. Ayakala, Silas bəh Timəti baan a Belia.

¹⁵ Bəni bə bə nī tsə i chinjsi Bəol, tsə buku i Aten ka bee wi fein. Jobi wə bə nī fləniki dzəki Bəol faan bə bə ntum, a bə tsə ləka i Silas bəh Timəti a bə məmsi wəkli i dzə bükü i ngain wə.

Bəol ka numki i Aten

¹⁶ Bəol ka wəkəliki Silas bəh Timəti i Aten. Jobi wə wi nī nyaniki fein, wi yēin num kwili wiwə jikə bəh mīməsə, yi nənji shəm yi nalə.

¹⁷ Ayakadəin, wi ka tsə i jun yi tsani yi Bəju wə dzaka bəh bə, tasi bəh bəni bə bə nī kəkə Bəju bə tsa tə Nyə fein. Wi chu dzaka tə chəkə bichi i di bi shi wə bəh bəni bə bə nī shiki dzəki fein.

¹⁸ Bəni bə lanini bədəko bə bə nī bəənki bə a Əbikəlia bəh bə bə nī bəənki bə a Sitəyik nī nyə dzə tə ka gukuliki bə bəh Bəol. Si Bəol nī fukuki kəm Jisəs bəh ndza wi kpi, bədəko ka bikəki a, “Kiyun kələ kəmki dzaka a nə a?” Bədəko dzaka fibə a, “Yi kə ka wi fukuki kəm bənyə bə bəni bədəko.”

¹⁹ Ayakadəin, bə ka dzə Bəol bəh bə tsə i kinjunjini kə bə nī bəənki i jə yibə wə a Aleəbagus* bə dzaka i wi a, “Buku nənki i chu wəkə kəm nlani wimfian wələ wə dzəki bəh wi lə.

²⁰ Wə dzakaki gia yidəko maka buku num wəkə yi. Ayakadəin, buku nənki i kə fwu wi gia yiwə.”

²¹ (Bəni bə Aten bəh bəni bədzəni bə fein nī shi kə fibə a wəkəliki gia yimfian chu dzaka kəm yi).

²² Bəol ka dza num bəin i kintəən ki Aleəbagus nshin, dzaka a, “Bəni bə Aten, mih yēin a i dzəh yichi wə a mbein koksiki bənyə nalə.

²³ Mih dzakaki lə, kəm mih ni nyaniki nnyaki i kwili wimbəin kintəən, mih tsein bidi biə mbein tsaki bənyə yēin, mih yēin bitən bi fəni gia bidəko num bə nyaka i yēin wə a, ‘I nyə wə bə kiəki kə.’ Nyə wiwə wə mbein tsaki i wi, wə bə kiəki kə, akə wi wə mih ki fukuki i mbein i liə.

²⁴ Nyə wələ kə wə wi nī maa mbi wələ bəh biein bichi biə bi kə yēin wə. Akə wi Nkur wi bəli bəh nshwain, wi nə kə i jun yi fəni yi gia wə yə a maa bəni.

²⁵ Wi dzaki kə fien fidəko flə wi tseinji a mi nəm i wi, kəm akə wi wə wi nyaki bəni bəchi kin waka ka bə numki bəwəm bəh biein bichi biə bə nənki.

²⁶ Wi nī kə wi fə chwənkijun ki bəni bəchi buku i mi wimu ka bə bi nə i nshwain yələ yichi wə. Ka wi fə yakadəin num wi nī kēnsi lə jobi wə bə bi numki fein bəh kingəksi ki di biə bə bi nəki yēin wə.

* 17:19 Kinjunjini kələ kə di biə bə nī shiki sisiki migiani midəko i tumi ki Aten wə, chu saka bənsaka fein.

²⁷ Wi nĩ fə yakadəiŋ, ka bəni bi nəŋki nnyaki wi, a jobi widəko bə bi yeiŋ lə i wi wə. Ayakalə, Nyə kəkə i dzəh yi dəŋ i mi widəko wə i bukumbeŋ kintəŋ.

²⁸ Gia yələ kə a liŋ asi mi widəko nĩ dzaka lə a,

‘Akə wi, wi fəki ka bukumbeŋ nəki, nyani, chu num asi bukumbeŋ kə.’
Mi wimbeŋ wi kichum widəko nĩ dzaka tə a,
‘Buku təkəsi kə bwa bu.’

²⁹ Asi bukumbeŋ kə bwa bə Nyə, yakadəiŋ bukumbeŋ ma kwakaki a Nyə bwəsiki fiəŋ fiə a keiŋsi mi bəh mfi bi, biəŋə bəh chwaka ki kpə, nabə a bə keiŋsi bəh təh.

³⁰ A nĩ kə i jobi wiwə bəni keiŋ i jisi wə, fə biəŋ bichu biələ, Nyə beeka. Ayakalə, i liə wi dzaka i mi wichi a bə kwəni shəm yibə.

³¹ Bə kwəni kəm wi jiə chəkə biə wi bi saka mbi wichi yeiŋ biələ i dzəh yi chəŋ wə. Wi babwili lə mi wə wi ni sakaki. Yələ kə num wi chusi lə i mi wichi a, akə ŋkəŋ asi wi nĩ dzasi mi wiwə i kpi wə.

³² Si Bəol dzaka yakadəiŋ, bə wəkə kəm ndza wi kpi, bəni bədəkə dza ka suŋuki wi. Bədəkə dzaka fibə a, “Buku nəŋki lə i chu wəkə kəm gia yələ wə dzakaki lə.”

³³ Ayakadəiŋ, Bəol ka buku bee bə.

³⁴ Ayakalə, bəni bədəkə bum gia yə wi nĩ dzakaki, ka chiŋni wi. Mi widəko i bə wə nĩ kə Dionisius wə wi nĩ kə mi wi kijunŋi wi Aleəbagus, widəko nĩ kə minŋkaŋa yeli wi num Damalis bəh bəni bədəkə tə.

18

Bəol tsə i Kolen

¹ I yəmaka jum, Bəol nyə i Aten tsə i kwili wi Kolen.

² Si wi tsə feiŋ, bə mi wi Ju widəko baŋsi yeli wi num Akpwila, num bə nĩ bwə wi i Bontus. Akpwila nĩ kukti dzə i Itali bəh kpə wi Blisilia, kəm Klawdius ŋkuŋ wi Lum nĩ kə wi tsəsi ja a, Bəju bəchi buku i Lum. Bəol ka laa njikə i bə,

³ ka tsə yeiŋ bə keiŋsi dzū yə bə baŋki bitaŋ yeiŋ, a num tə a nom wə wi Bəol nĩ nomki. Kəm yaka, wi ka nəki feiŋ, bəh bə nom.

⁴ Aka numki i kaŋ yi mbam wə yichi, wi ka tsəki i juŋ yi tsani wə, dzaka i Bəju bəh i Bəglik məmsi i fə a bə bəm gia yə wi laniki.

⁵ I jobi wə Silas bəh Timəti nĩ buku i Masedonia dzə, Bəol ka dzə jobi wi wichi ka fukuki num gia yi Nyə, chusi i Bəju a, Kimbwili wə Nyə nĩ kaka kə Jisəs.

⁶ Ayakalə, Bəju bəwə ka nyə ka waliki gia yə wi nĩ dzakaki, təyi wi. Wi ka nəŋni bəmbuŋ i gwi yi wə dzaka i bə a, “Kpi yimbeŋ kə i mbeŋ kaŋ. Kaŋ yin kəkə yeiŋ. Ayaka i yisi i liə, mih tsəki num i bəni bə kəkə Bəju.”

⁷ Wi ka bee bə, buku tsə ka nəki num bəh mi widəko a num kə mi wi ju, mi wiwə nĩ kə

mi wi kəkəsi Nyə, yeli wi num Titius Justus, kwili wi num kəmsi i juŋ yi tsani wə.

⁸ Klisbus wə wi kə fwu i juŋ yi tsani wə bəh bəni bəchi bə i wi dzu jiə shəm yibə i Bah. Bəni bə Kolen bəduli ka wəkəsi si Bəol fukuki kəm Jisəs, bum, bə ka juliki bə i bəkə.

⁹ A dzə num chəkə bidəkə nchəkə, Bah dzaka i Bəol i fiəŋ wə aka ndəmsi a, “Ma lwəki, wə fūku tsə a bəh gia yin. Kia wə ki bēe kə yi,

¹⁰ kəm mih kələ bəh wə, ayaka mi widəko kəkə i fə na gia yidəkə bəh wə feiŋ. Bəni bəŋ kələ i kikwili kələ wə bəduli.”

¹¹ Ayakadəiŋ, Bəol ka fə gia yichili feiŋ bəh kinŋa, lani bəni bəh gia yi Nyə.

¹² I jobi wə Bəol nĩ kə feiŋ, Galio dzə num mi wi nsaka i kimbu ki Akeya wə, Bəju ka juŋni gwi yibə kwa wi tsə bəh wi i juŋ yi nsaka wə,

¹³ dzaka i Galio a, “Mi wələ məmsiki i fiəniki fwu ki bəni a bə kəkəsi ki Nyə i dzəh yidəkə wə chi chi a num kə si bəchi nəŋki.”

¹⁴ Asi Bəol nĩ dza a ŋgaiŋ dzaka, Galio dza bəh ndzaka, dzaka i Bəju bəwə a, “Bəju mbeŋ wəkəli, asi kə a gia yələ numki gia yichu yidəkə mi wələ fə, nabə a wi gbə i nchi widəkə wə, ma mih kaŋa shəm i wəkəli gia yə mbeŋ dzakaki.

¹⁵ Ayakalə, si ako gia yi gukulini kəm jə bəh kiyeli bəh bəchi bəmbəŋ, mbeŋ kēiŋsi yi a mbeŋ mbeŋ. Kəm mih ni saka kə yəmaka gia.”

¹⁶ Si wi dzaka yaka, ka kəŋŋ bə, bə buku i juŋ yi nsaka ma.

¹⁷ Bə bəchi ka dza liəni i Səstənes tikwili wi juŋ yi tsani wə, ka tweiŋ wi i juŋ yi nsaka nshin. Galio nəki kaŋa kə jobi i yəmaka gia wə.

Bəol fiəni chu i Antiək

¹⁸ I yəmaka jum, Bəol chu nə i Kolen bəh bəni bə bumni i kaŋ yiduli wə, ka bi dza bee bə, bə bəh Blisilia bəh Akpwila ka liə i ŋgwuki wimbūm mə i tsəki i Silia. Si bə dza i Səŋklia di biə bə nĩ liə i ŋgwuki wimbūm mə, Bəol kə fwu wi kəm kinŋaka kə wi nĩ fə i Nyə.

¹⁹ Bə tsə buku i Efesus, Bəol bee Blisilia bəh Akpwila feiŋ, tsə mfiŋ num i juŋ yi tsani yi Bəju wə, dzaka bə Bəju bə feiŋ.

²⁰ Bə tsə a wi chū nə bəh bə i kaŋ yiduli wə, wi nəiŋma.

²¹ Ayakalə, i jobi wə wi nĩ nyəki, wi dzaka i bə a, “Mih ni fiəni dzə lə i jobi wə Nyə ka bum.” Si wi dzaka yakadəiŋ, ka liə i ŋgwuki wə nyə i Efesus.

²² Ŋgwuki wiwə tsə buku i Kaysalia, Bəol buku feiŋ, yaka tsə bəni i kijunŋi ki bəni bə bumni i Jəlusaləm, ka nyə shi tsə i Antiək.

²³ Wi nĩ tsəsi jobi widəkə feiŋ, ka fiəni nyə ka nyaniki i di di wə i bimbu bi Galəshia wə bəh bi Fligia wə, shili shəm yi bəni bə bumni feiŋ.

Abələs fuku gia yi Nyə i Efesus

²⁴ Mi wi Ju widəko nĩ nyə dza i Efesus yeli wi num Aboləs, num bə nĩ bwə wi i Aleksandia. A nĩ kə mi wi kiə ndzaka, chu kiə Kinjwakti ki Nyə nala.

²⁵ Bə nĩ kə bə lani lə wi bəh dzəh yə Bah chusiki, wi ka fiki bəh nłani kəm Jisəs, lani bəni chəŋ. Ayakalə, wi nĩ kiəki shəŋ a gia yə Jən nĩ fukuki juli bəni i bəko.

²⁶ Si wi dza i Efesus, ka yisi i laniki bəni i juŋ yi tsani wə chu lwa kə. Blisilia bəh Akpwiłə ka wəko si wi laniki yaka, dzo wi, tsə ka chu tafi baiŋsi wi nalə si Dzəh yi Nyə chusiki.

²⁷ Aboləs dza ka kwakaki a ŋgain si kələ i ndaŋ tsə i kimbu ki Akeya wə. Bəni bə bumni bə bə nĩ kə i Efesus ka gamti wi, nyaka kinjwakti i mbaŋ wi bəni bə bumni bə bə nĩ kə i Akeya, tibi a, bə dzə wi. I jəbi wə wi nĩ tsə feiŋ, wi lansi gamti bəni bə bumni nalə, bəni bələ nĩ kə bə Nyə nĩ chusi shəm yi yindzəŋni i bə, ayaka fə bə jiə shəm i Jisəs wə.

²⁸ Wi gukuli bəh Bəju i shi bein, ŋgukuli wiwə num kə wi twəsi, wi gaka bə, chusi i Kinjwakti ki Nyə wə a Jisəs kə Kimbwili wə Nyə nĩ kaka.

19

Bəol tsə i Efesus

¹ A nĩ kə i jəbi wə Aboləs nĩ kə i Kələn, Bəol dza dzo dzəh yi jum wə i kimbu kə wi nĩ nyani yein, dzo i Efesus. Si wi dza feiŋ wi yein mbaŋ wi bəni bə bumni bə dəkə,

² bikə i bə a, “Kinj'waka ki Baiŋni nĩ dza alə i mbein wə, i jəbi wə mbein nĩ jiə shəm i Jisəs wə a?” Bə chukuli a, “Buku ka num wəko dəkə a gia yidəko kələ ka Kinj'waka ki Baiŋni.”

³ Bəol bikə i bə a, “A kabə num yaka, bə nĩ juli mbein i bəko kəm nə la?” Bə chukuli a, “Bə nĩ juli buku i bəko biəli si Jən nĩ fukuki.”

⁴ Bəol ka dzaka i bə a, “Jən nĩ juliki bəni i bəko i chusi a bə nĩ kwuni shəm yibə, wi nĩ dzakaki a bə büm num i mi wə wi dzəki i ŋgain jum, ayaka mi wə wi nĩ dzakaki kə Jisəs.”

⁵ Bəni bəwə wəko si Bəol dzaka yakadəin, bə ka juli bə i bəko num i yeli wi Bah Jisəs wə.

⁶ Bəol jiə kaŋ i bə wə, Kinj'waka ki Baiŋni ka dza i bə wə. Bə dza ka dzakaki jə yidəko bə kiə kə yi, ka chu fukuki tə i bəni gia yə bə wəko si Nyə dzakaki.

⁷ Bəni bəwə nĩ kə ka jwəfi ntə bəfa.

⁸ Bəol ka numki a i Efesus, ka tsəki i juŋ yi tsani wə i kifləŋ kitəli wə, dzaka i bəni chu lwa kə. Bəh bə gukuli bəŋgukuli, wi məmsi i fə a bə büm gia yə wi dzakaki kəm ŋkuŋ bi Nyə.

⁹ Bəni bə dəkə ləkə kifwu, nəin i bum, ka dzakaki a yichu i bəni nshin kəm dzəh yi Bah. Bəol ka bee bə, dzo mbaŋ wi bəni bə bumni bəh bə tsə num i juŋ yi lanini

yi Taylanus wə, ka dzakaki i bə feiŋ chəkə bichi.

¹⁰ Bəol fə yaka lə i jia wə yifa. Ayakadəin, Bəju bəh Bəglik bəchi bə i tumi ki Esia wə feiŋ wəko gia yi Bah.

Bwa bə Sikəfa ka fukuliki Bəol

¹¹ Bəol nĩ kə, Nyə nĩ fəki, wi ka fəki gia yi kaŋyini num yi dzaka ki wəmnı.

¹² Bə nĩ dzəki na finaiŋ fiŋ fi, ka kinchumni kimbuŋ nabə mbuŋ wi nəm, tsə kəm mi wi jwein yein, wi bənih a bəninıh kəŋ a numki na mi wə yi kaŋjaki kinj'waka kichu i gwu wə, ki buku.

¹³ Bəju bə dəkə bə bə nĩ nyaniki bwiliki binj'waka bichu i bəni wə, bə dza ka məmsiki i bəŋŋki yeli wi Bah Jisəs, ka bə bwili binj'waka bichu biwə. Mi ka dzaki dzakaki i binj'waka bichu a, “Mih bwiliki wə i yeli wi Jisəs wə Bəol fukuki.”

¹⁴ Bəni bə bə nĩ məmsiki gia yiwə nĩ kə nanitan, a nĩ kə bwa bə Sikəfa wə fwu wi bəti mfa gia wi Bəju.

¹⁵ Ayaka kinj'waka kichu ka bi bikə i bə a, “Mih kiəki lə Jisəs, kiə tə Bəol, mbein kə fimbein num bə ndə a?”

¹⁶ Mi wə kinj'waka kichu kiwə nĩ kə i gwu yi wə dza chufi kwa lə bəni bəwə bəchi, kwəksi bə i kuku, bə kwini buku i juŋ yi mi wiwə mə, a bəh chwəŋ kiya bəh biəkə i gwu wə.

¹⁷ Bəju bəh Bəglik bəchi bə bə nĩ nəki i Efesus wəko kəm gia yiwə, ka lwaki. Ayaka bəni yisi i kəksiki yeli wi Bah Jisəs, tsə a ninshin.

¹⁸ Bəni bəduli bə bə nĩ kə num bəni bə bumni ka dzəki fukuki chu təyi gia yichi yichu yə bə nĩ fəki i nyumi wə.

¹⁹ Bədəkə bəduli bə bə nĩ fəki mfim, juŋni binjwakti bi bə bi mfim, dza feiŋ ka kpa i bəni nshin. Ayaka bə fa kpə wi binjwakti biwə wichi, wi buku bəŋchuku mbaŋshi (50,000).*

²⁰ Ayakadəin, gia yələ yichi fə gia yi Bah liə i shəm yi bəni wə nalə, ka waŋŋki tsəki a ninshin ninshin.

Bəni yisi ndani i Efesus

²¹ Si yəmakə nĩ tsə, Bəol yein a ŋgain nĩ tsələ i Jelusalem, a i jəbi wə ŋgain nĩ nyəki, ŋgain nĩ tsə dzəh i bimbu bi Masedonia bəh bi Akeya. Wi ka chu dzaka a, “Mih ka ni tsə buku i Jelusalem, ma mih ni kaŋjaki i tsə buku tə i Lum.”

²² Wi ka yisi faaŋ bəni bəfa i ninshin, a num Timəti bəh Elastus bə bə nĩ gamtiki wi, bə tsə i ninshin i Masedonia. Wi baan chu nə dzo i Esia twəsi.

²³ A num jəbi wiwə, ndani nĩ dza yisi i Efesus kəm dzəh yi Bah a kəbi kə wi twəsi.

²⁴ Tii wi biəŋni biein widəko nĩ kə feiŋ, yeli num Demitiyus, wi nĩ shi kə a biəŋki biein biə

* 19:19 Kikpə kələ nĩ kə dzəkə wimu num ŋgəm wi mi wi nəm i chəkə wə.

bi bwəsiki jun̄ yi fəni yi gia yi nyo wə bə n̄i bəŋki a Atemis.[†] Nöm wələ n̄i dzaki lə bəh kpo i bəni bə bə biəŋki biəiŋ biwə a kəbi kə wi twesi.

²⁵ Demitriyus ka jun̄ni bəni bə bə n̄i biəŋki biəiŋ biwə bichi, bəh bəni bə bə n̄i nömki ŋkaiŋni wi nöm wiwə, bə jun̄ni dza. Wi ka dzaka i bə a, “Bwa bə nih bəŋ, mbein̄ kiaki ala, a nöm wələ kə wə bukumbein̄ kafiki kpo yein̄.

²⁶ Mbein̄ yein̄ki lə chu wəkə gia yə fimbwə fiələ bə bəŋki a Bəol si wi fəki. Wi nyaniki dzakaki a bənyə bə, bə kein̄si a num bəh kar̄ kəkə bənyə. Wi fə lə yaka, ka fiəni mfi bi bəni bəduli i fa Efesus, wi si bəŋ fiəni tə bəni bə Esia bachi, bə ka bum i wi.

²⁷ Mih yein̄ a nöm wibukumbein̄ wələ ni kwati lə yeli wichu. A kəbi shəŋ ayaka, jun̄ yi fəni yi gia yi nyo wimbūm wi kpaŋni wə Atemis wələ yi ni fiəni i fiəŋ fi kilə. Yi ka num yakadəin̄, ma yi ni numki a bə ŋgəmsi lə nyo wimbūm wələ wə wi kə bə kəksi i Esia wichi, mbi wələ wichi kəksi tə wi.”

²⁸ Si bəni bəwə wəkə yaka, shōm bəko bə. Bə ka yisi i wiliki, dzakayi a, “Atemis wi Efesus kə nyo wimbūm.”

²⁹ Kwili wiwə wichi nəŋni. Mbar̄ wi bəni bə bə n̄i jun̄ni ka liəni i Gayus bəh Alistakus wə, a num bəni bə Masedonia bə bə n̄i nyaniki bə bəh Bəol, guku tsə bəh bə i jun̄ yi jun̄ni a chu num yi nəni.

³⁰ Bəol ka nəŋki i liə tsə i ninshin̄ wi mbar̄ wiwə, bəni bə bumni nəŋ.

³¹ Bəni bəmbūm bədəkə, a kar̄a bə tumi kiwə bə num nseŋ yi feiŋ, chu faan̄ ntum i wi, tsa a, wi ma mōm i tōm gvu wi feiŋ.

³² Mbar̄ wi bəni bə bə jun̄ni dza nəŋni ka wiliki na dəiŋ. Ayaka bədəkə ni wiliki tsəki lə, bədəkə wili tsə lə. Bəni bəduli nəki kiə kə gia yə bə si jun̄ni feiŋ kəni yi.

³³ Bəju ka dzo Aleksanda tsəsi i ninshin̄ i mbar̄ wi bəni wə, bəni bədəkə yein̄ ka kwakaki a wi kiəki lə gia yidəkə yein̄. Wi ka chiki bəni bəh kar̄ ka wi bənyiki gvu yi.

³⁴ Jəbi wə bəni bəwə n̄i kiə a Aleksanda kə mi wi Ju, bə chu wili kaasi tsə sə a ninshin̄ a i mi wimu wə, dzakayi a, “Atemis wi Efesus kə nyo wimbūm.” Ayaka bə wili yakadəin̄, i tsə buku i mbieŋə wifa wə.

³⁵ Mi wi nyakani wi Kwili wimbūm wiwə ka dza chi bə, bə kpichumi. Wi bikə i bə a, “Bəni bə Efesus, mi kələ wə wi mən̄ni a, akə bukumbein̄ bəni bə Efesus bə bə kar̄aki jun̄ yi fəni yi gia yi nyo wi Atemis, bəh təh wi nyo wə wi n̄i gbə i bein̄ a?

³⁶ Si mi mən̄ wə wi kə i gukuliki gia yələ, mbein̄ kar̄aki i kpichumi mən̄, mbein̄ ma fəki ka bəni bə yun̄sini.

³⁷ Mbein̄ dza bəh bəni bələ fa maka bə chwə fiəŋ i jun̄ yi bənyə wə, nabə i dzaka ja yichu

yidəkə kəni bənyə wi kpaŋni wibukumbein̄ wələ.

³⁸ A kabə num a, Demitriyus bəh bəni bu kar̄aki lə nsaka bəh mi widəkə, chəkə biə bə si saka bənsaka yein̄ kələ, biə bə kə tsə yein̄ bəni bə bə sakaki bənsaka bəh bə saka.

³⁹ Gia yidəkə kabə kein̄ki yə mbein̄ nəŋki yi tsə yələ, bə ni tseŋ ləkə i yein̄ kintəŋ i kijun̄ni ki bəti kwili wə.

⁴⁰ Mih dzakaki lə, kəni mih yein̄ a gia yi daiŋ kələ i ləkə bukumbein̄ i gia wə, a bukumbein̄ kə, num bə yisi ndani. Yi ka num yakadəin̄, bukumbein̄ ma ni chu kar̄a na gia yi chəŋ yə bə kə i chukuli.”

⁴¹ Si wi dzaka yakadəin̄, ka dzaka i kijun̄ni kiwə gāali.

20

Bəol tsə i Masedonia bəh Glee

¹ Asi ndani biə i Efesus n̄i kaa, Bəol bəŋ mbar̄ wi bəni bə bumni, təfi bə ka bəni bə ka nyə i tsəki i Masedonia.

² Wi tsə nyani jikə bimbū biwə feiŋ wə, shili shōm yi bəni bə bumni nalə, ka dan̄si tsə i Glee,

³ nə feiŋ kifəŋŋ kitali. Wi dza a ŋgaiŋ nəŋki i tsə liə i ŋgwuki wimbūm wə i tsə i Silia, ka wəkə a Bəju gbəki wi i dzəh. Wi ka yein̄ a yi ndzəŋki lə a ŋgaiŋ fiəni tsə dzəh i Masedonia.

⁴ Wi ni nyaniki bə bəh Səbata wə waiŋ Bilus wi Belia, bəh Alistakus bəh Sekundus bə Tesalənika, bəh Gayus wi Delbi, bəh Timoti, bəh Tichikus bəh Təfimus bə bə n̄i kə bəni bə Esia.

⁵ Bəni bələ ka tsə i ninshin̄ ka wəkəli buku bəh Bəol i Təwas.

⁶ Ayaka Dzin̄i bi Bləd wə bə ka jiə dəkə dzəŋ yein̄ tsə, buku liə ŋgwuki wimbūm i Filibi, dzo kar̄ yite i kwati bə ka chiriŋ bəh bə i Təwas, buku bə nə feiŋ kar̄ nanitan̄.

Bəol chu jikə kijun̄ni ki Təwas

⁷ A dzə num i chəkə bi ninshin̄ wə i shi wə, buku bəh kijun̄ni, jun̄ni i fiəbi i gbə bləd. Si Bəol n̄i kə i buku nyə kichwəŋəchwəŋ, wi ka yisi i dzakaki i bə, ka dzaka i tsə buku nchəkə kintəŋ.

⁸ Buku bə n̄i kə num i kimbu ki jun̄ yi bein̄ wə, bimbaŋsi baiŋ feiŋ numə biduli.

⁹ Waiŋ sumi widəkə yeli wi num Yutikus num i wundu wə. Wi ka dza yisi i nək̄i, si Bəol n̄i dzakaki tsəki a dzakan̄i. I jəbi wiwə wə wi gək̄o kinu, ka dza feiŋ gbə shi i kuku, feiŋ n̄i kə jun̄ yi tumnini yitali i yisi i kuku. Ayaka bə tsə dzo wi num wi kpi lə.

¹⁰ Bəol shi tsə ŋgwun̄ i wi bein̄, mən̄ni wi dzaka i bəni a, “Wi kein̄ki lə, mbein̄ ki nyūfiki kə gvu yimbein̄.”

¹¹ Bəol fiəni yaka i kimbu ki bein̄ kiwə mə, gbə bləd dzi, ka chu yisi i dzakaki bəndzaka chəkə wə wi ka nya.

[†] 19:24 Atemis n̄i kə nyo wi dzəŋ i Bəglik.

¹² Bani ka dzɔ sumi wiwɔ kwe bəh wi i dzu wi num wiwɔm, shɔm yibɔ dɛ nalɛ.

Bɔɔl nya ntɛfi i bati kijuɲni bɛ Efesus

¹³ Buku liɛ i ngwuki wimbum mɛ i bɔkɔ, ka tsɛ i Asɔs, si Bɔɔl nɛ sisi jiɛ a, akɔ feiɲ di biɛ buku nɛ dzɔ wi. Wi nɛ dzaka yakadɛiɲ, kɔm wi nɛ nɛŋki i nyani bəh gvu.

¹⁴ Wi ka kwati buku i Asɔs, buku ka dzɔ wi i ngwuki wɛ, buku bɔ tsɛ buku i Mitilin.

¹⁵ Buku ka nyɛ feiɲ i ngwuki wɛ, chɔkɔ buku wɔɔ, buku dzɛ i kɔmsi i Kiɔs, tsɛ, chɔkɔ chu buku wɔɔ, buku dzɛ buku i Samɔs, chu tsɛ, chɔkɔ chu buku wɔɔ, buku ka liɛ i Miletus.

¹⁶ Buku nɛ nyaniki yakadɛiɲ, kwan tsɛ i Efesus kɔm Bɔɔl nɛ kɛŋki kɛ i wɔɔ jɔbi i Esia. Wi nɛ fɔblikɛ tsɛki yaka kɔm a yuwidɔkɔ ngaiɲ kɔlɛ ni tsɛ buku i Jelusalem i chɔkɔ bi Dzini bi Bentekɔs wɛ.

¹⁷ Si buku liɛ i Miletus, Bɔɔl faaɲ ntum i bati kijuɲni ki bɛni bɛ bumni i Efesus a bɔ dzɛ yeiɲ ngaiɲ.

¹⁸ Bɔ dzɛ, wi dzaka i bɔ a, “Mbeiɲ kiɛki lɛ si nɔni kɛŋɲ nɛ kɔ bəh mbeiɲ i yisi i chɔkɔ bi ninshiɲ biɛ mih nɛ tɔm gvu yin i nshwaiɲ yi Esia wɛ.

¹⁹ Mih nɛ kɔ num mih shisi gvu yin, ka nɔmki i Nyɔ bɛ mindɛm i dzɛkɛh yin cheiɲ. Mih chu yeiɲ bɛngɛkɛ i dzɛh yiduli wɛ si Bɛju nɛ bwanji gvu i mih cheiɲ.

²⁰ Mbeiɲ chu kiɛki lɛ tsɛ si mih nɛ laniki mbeiɲ i bɛni kintɛɲ, chu nyani nlani i juɲ juɲ wɛ. Mih nɛ nyumiki kɛ gia yidɔkɔ yɛ yi kɔ i gamti mbeiɲ.

²¹ Mih nɛ fukuki shɛɲ num a gia yimu i Bɛju bəh bɛni bɛ bɔ kɔkɛ Bɛju, fuku a bɔ kwɛni shɔm yibɔ, yi fiɛni dzɛ i Nyɔ, bəh i jiɛ shɔm i Bah wibukumbeiɲ wɛ Jisɔs Klistus.

²² I liɛ, mbeiɲ wɔkɔli, mih tsɛki i Jelusalem num asi Kin'waka ki Baiɲni dzaka i mih, mih kiɛki kɛ a, akɔ tsɛ num nɛ bəh mih feiɲ.

²³ Gia yɛ mih kiɛki kɛ a di bichi biɛ mih tsɛki i feiɲ, Kin'waka ki Baiɲni fukuki lɛ i mih, a nsɛɲ bəh ngɛkɛ wɔkɔliki mih i ninshiɲ.

²⁴ Ayakalɛ, mih yeiɲki kɛ nɔni kɛŋɲ, a akɔ fiɛɲ fidɔkɔ, a kɔbi a mih kɔasi lɛ nɔm wɛ Bah Jisɔs kɔ wi nya i mih, yi num a, mih fukuki ntum wi ndzɔɲni kɔm si Nyɔ chusi shɔm yi yindzɔɲni i bɛni.

²⁵ I liɛ, mbeiɲ wɔkɔli, mih kiɛki kɛ a mi widɔkɔ i mbeiɲ kintɛɲ kɔlɛ wɛ buku bɔ nɛ kɔ mih fuku kɔm ŋkuɲ bi Nyɔ, bi chu yeiɲ lɛ shi mbɛɲ a.

²⁶ Mih lansiiki dzakaki i mbeiɲ daiɲ a mi widɔkɔ kabɛ num i mbeiɲ kintɛɲ wi num i laka i liɛ, mih kanjaki kɛ kanj yeiɲ,

²⁷ kɔm mih nɛ ka nyumi i fuku gia yichi i mbeiɲ yɛ Nyɔ kɛŋki.

²⁸ Jɔbi wɛ mbeiɲ baɲɲ, mbeiɲ ka tɔkniki bəh gvu yimbeiɲ, bəh mbaɲ wi bɛni bɛ bumni bɛ bɔ kɔ ka shwɔɲ, bɛ Kin'waka ki Baiɲni kɔ ki fɛ mbeiɲ num kifwu i bɛ beɲ.

Mbeiɲ nɔmki bɛntɔkni shwɔɲ i kijuɲni ki bɛni bɛ Nyɔ bɛ wi nɛ taɲ bəh mwa mi Wain wi.

²⁹ Mih kiɛki lɛ a mih nɛ ka fiɛni gbaksi gvu, bɛkwula nɛ dzɛ liɛ i mbaɲ wimbɛiɲ wɛ, ma bɔ ma ni bee mi widɔkɔ i kwa.

³⁰ Bani bɛdɔkɔ ni buku lɛ na i mbeiɲ kintɛɲ, i fwɔkyiki mbaɲ wi bɛni bɛ bumni, guku bɔ, bɔ tsɛ i mbaɲ wibɔ wɛ.

³¹ Ayakadɛiɲ, mbeiɲ tɔkniki, mbeiɲ kwaka a mih lani mbeiɲ bɛchi i jiɛ yitali wɛ, nchɔkɔ bəh nshi bəh mindɛm i dzɛkɛh yin cheiɲ.

³² Mih nyaki mbeiɲ i liɛ i kanj yi Nyɔ wɛ, bəh gia yi yɛ yi kɔ kɔm ngamti wi Nyɔ i bɛni. Gia yɛlɛ kɔlɛ i fɛ mbeiɲ kɔki, ka mbeiɲ bi kwati di i di biɛ Nyɔ jiɛ i bɛni bɛ wi fɛ a bɔ kɔ mbu.

³³ Mih nɛ kanjaki kɛ kindzɛɲ i kpɔ wi mi wɛ nabɛ bɛmbun bu.

³⁴ Mbeiɲ kiɛ bindzɔɲ a, akɔ kanj yin yɛlɛ yi nɛ nɔmki bieɲ bichi biɛ buku mbaɲ wuɲ nɛ nɛŋki.

³⁵ I bieɲ bichi biɛlɛ, mih nɛ chusiki i mbeiɲ a, mi kanjaki i nɔmki bindzɔɲ, ka wi ni gamtiki bɛni bɛ ngɛkɛ, kwaka si Bah Jisɔs nɛ dzaka a, ‘Ndzɔɲni bimbum kɔ bi mi wɛ wi nyaki, tsɛ bi mi wɛ wi dzɔki.’ ”

³⁶ Si Bɔɔl dzaka kaasi yakadɛiɲ, bəh bɔ ka tum binyu i kuku bɛchi, tsɛ.

³⁷ Ayaka bɔ dza gbɔ bəh mindɛm ka dɛki, maɲni Bɔɔl kɔmyi wi, a bɛ bɛsi.

³⁸ Gia yɛ yi nɛ fɛ bɔ ka dɛki bəh ngɛ akɔ gia yɛ Bɔɔl nɛ dzaka a bɔ bi chu yeiɲ kɛ shi bi. Bɔ ka tsɛ chinjsi wi, wi liɛ i ngwuki wimbum mɛ.

21

Bɔɔl tsɛ i Jelusalem

¹ Asi buku bəh Bɔɔl bɛni, buku ka nyɛ feiɲ danj i ngwuki wimbum mɛ chɛɲ, tsɛ buku i Kɔs. Chɔkɔ buku wɔɔ, buku tsɛ i Lɔdɛs, nyɛ feiɲ, tsɛ i Batala.

² Si buku tsɛ buku feiɲ, yeiɲ ngwuki wimbum widɔkɔ wi tsɛ i Fɔnishia, buku liɛ yeiɲ ka tsɛki.

³ Buku yeiɲ Sayblus, ka bee i tseiɲ yi kimiɛkɛ wɛ ka danjsi tsɛ buku i Taya i tumi ki Silia wɛ i di biɛ ngwuki nɛ kanjaki i bɔwili bieɲ feiɲ.

⁴ Buku nɛɲ bɛni bɛ bumni feiɲ, buku bɔ nɔ kanj nanitanj. Kin'waka ki Baiɲni fɛ, ka bɔ tɛfi Bɔɔl a wi ma mɔm i tsɛ i Jelusalem.

⁵ Buku bɔ nɔ, chɔkɔ dzɛ kpeiɲ ka buku nyɛ, buku ka kwa dzɛh. Bɔ bɛchi buku, bɛkanja bɛbɔ bəh bwa bɛbɔ, i chinjsi buku, buku bɔ buku i kwili wiwɔ kintɛɲ tsɛ buku i kinchwɔ kimbun kpɛɲ, buku bɔ tum binyu i kuku, tsɛ ka bɛni.

⁶ Buku liɛ i ngwuki mɛ, bɔ ka fiɛni tsɛ i juɲ yibɔ wɛ.

⁷ Buku ka nyä i Taya, kwa dzäh, tsä buku i Tolemay. Buku bwa bə nih bə bumni bəni, ka nō kpaŋ wimu.

⁸ Chəko buku wə, buku nyä tsä buku i Kaysalia, ka tsä i Filib dzu wə wi nī nyaniki fukuki gia yi Nyō, buku bə nō. Filib wələ nī kō mi wimu i mban wi bəni bə wə nanitan bə bə nī sabi.

⁹ Wi kaŋa bwa bəkaŋa bənaa, bə keiŋ ki kiä bə bənyuku, bə nī fukuki i bəni gia yə bə wəkōki Nyō dzakaki.

¹⁰ Buku num feiŋ i kaŋ yiduli wə, mi widəko wə wi nī fukuki gia yə wi wəkōki si Nyō dzakaki bi nyə i Judea shi dzə feiŋ, yeli wi num Agabus.

¹¹ Agabus dzə yeiŋ buku, dzə chiŋni wi Bəol, ka fiəni kaŋa gvu bəh kaŋ yi yeiŋ, ka dzaka a, “Kin’waka ki Baiŋni dzakaki a, ako asi Bəju bə Jelusalem bi kaŋa mi wə wi kaŋaki chiŋni wələ, i nya wi i kaŋ yi bəni bə bə kəkə Bəju.”

¹² Buku wəkō yakadəiŋ, buku bəh bəni bəchi bə bə nī kō feiŋ ka tsaki Bəol a wi ma tsä i Jelusalem.

¹³ Wi chukuli a, “Mbeŋ fəki num nə lə a? Mbeŋ kiaki kə a mbeŋ dəki lə mbeŋ nəŋni num shəm yin a? Mih kō mih keiŋsi gwu a kəbi a i liə i nsəŋ wə i Jelusalem shəŋ. Mih kō num mih chu keiŋsi tə gwu na i kpi feiŋ kəm yeli wi Bah Jisəs.”

¹⁴ Si dzäh nī ka num feiŋ i fə a wi kwūni kinkwaka ki, buku ka bee, ka dzaka shəŋ a, “Ma yi nūm asi Bah nəŋki.”

¹⁵ Kaŋ yidəko tsə, buku juŋni bieiŋ bibuku, ka yakaki tsaki i Jelusalem.

¹⁶ Bəni bə bumni bədəko bə i Kaysalia yaka buku bə, dzə tsə bəh buku i juŋ yi Manasi wə, i di biə buku nī kaŋaki i nōki. Ayaka Manasi wələ nī kō mi wi Sayblus, a num mi widəko i kintəŋ ki bəni bə bə nī yisi jiə shəm i Jisəs wə.

Bəol laa njikə i Jem bəh bəti kijuŋni ki bəni bə bumni

¹⁷ Asi buku nī tsə buku i Jelusalem, bəni bə bumni bə feiŋ dzə buku bindzəŋ. ¹⁸ Chəko buku wə, buku bəh Bəol laa njikə i Jem, bəti bə kijuŋni bəchi nī kō tə feiŋ.

¹⁹ Bəol ka bəni bə, ka dzaka gia yichi i bə yə Nyō nī fə i bəni bə bə kəkə Bəju tsə dzäh i nōm wə wi nī nōmki.

²⁰ Bə wəkō yaka, ka yisi i tumki bikum bi Nyō. Ayakalə, bə dzaka i Bəol a, “Waiŋnih wiwuku, tsəiŋ si Bəju kō bə jiə shəm i Jisəs wə bəŋchuku bəŋchuku. Ayakalə, bə num yakadəiŋ bə keiŋ bə num i bəŋchi bə Muses wə na bəh ŋga,

²¹ Bəko bə fuku lə i bə kəm wə, a wə nyaniki laniki Bəju bə bə nōki i tumi kidəko wə, a bə bee bəŋchi bə Muses, dzaka a, kiä bə ma sūŋŋi bwa bəbə, bəh a kiä bə ma bīliliki nōni ki tumi kiwə.

²² Si yi kō yaka bə kaŋaki lə i ni kiä a wə dzə, bukumbəiŋ ki fəki dəiŋ i liə?

²³ Buku nī fuku lə i wə gia yə wə nī fə. Buku kaŋaki lə bəni fa bənaa num bə fə kinjkaka i Nyō.

²⁴ Dzə bə, mbeŋ bə tsə wəkō shi bimbeŋ, wə gəm bieiŋ bichi biə bə kaŋaki i gəm ka bə tsə kəə kifwu kibə. Wə ka fə yakadəiŋ, bəni bəchi ka ni kiä a wə jiəki lə tə bəŋchi bə Muses, ayaka gia yichi yə bə dzakaki kəm wə yi ma nī numki ŋkəŋ.

²⁵ I bəni bə bumni bə bə kəkə Bəju, buku kō num buku nī jiə kimfasi ka nyaka kinwakti chiŋsi i bə a, kiä bə ma dzīki bieiŋ bidzini biə bə fə bimfə gia yeiŋ i bənyə wə. Kiä bə ma dzīki mwa mi nyam. Kiä bə ma dzīki nyam yə yi kō maka bə kum yi mwa buku. A bə bwili kaŋ yibə i nōni ki təkəlini wə.”

²⁶ Ayakadəiŋ, Bəol ka dzə bəni bəwə, chəko buku wə bəh bə tsə wəkō shi bibə. Bəol ka tsə i juŋ yi fəni yi gia mə, fuku chəko biə kaŋ yi wəkōni shi nī tsə, bə ni ka nya binya i bə i mi wimu wimu.

Bə kwa Bəol i juŋ yi fəni yi gia mə

²⁷ Asi kaŋa yiwə nanitan nī kō a kaa, Bəju bədəko bə bə nī buku dzə i Esia yeiŋ Bəol i juŋ yi fəni yi gia mə, ka nyini mban wi bəni, kwa wi,

²⁸ bə ka wiliki dzakayi a, “Bəni bə Isləe, mbeŋ gamti buku. Ako mi wələ wi nyaniki laniki gia yichu, i bəni i di bichi kəm tumi kibuku bəh bəŋchi bə Muses bəh kəm juŋ yi fəni gia yələ. Wi fiəni bakəli kaasi i dzəki bəni bə bə kəkə Bəju, dzə bəh bə i juŋ yi fəni yi gia mə fa, ka bakəli di bi baiŋni biələ.”

²⁹ Bə nī dzakaki yaka, kəm bə nī yeiŋ Bəol wi nyani nnya i kwili wə bəh Təfimus mi wi Efesus. Bə ka kwaka a Bəol liə bəh wi i juŋ yi fəni gia mə.

³⁰ Ayaka wili wiwə fə kwili wichi nəŋni, bəni ka yəkōki dzəki feiŋ. Bə bwam kaŋa Bəol, guku buku bəh wi i juŋ yi fəni gia mə, akisə, bə ka baŋ dzaka bifəŋə.

³¹ Bə ka nəŋki i wə Bəol, ntum wiwə liə i ntuni ki tikwili wi fwu wi bəni bə jum bə Lum a, Jelusalem wichi si shakyi.

³² Wi ka nyə akisə, dzə bəni bəŋchi bəh kifwu ki mban wi bəni bə jum bədəko bəh bə yəkō shi tsə feiŋ. Si bəni nī yeiŋ bəni bə jum bəh tikwili wi fwu wi bəni bə jum num feiŋ, bə ka bee i tweiŋki Bəol.

³³ Tikwili wi bəni bə jum wiwə ka dzə kwa Bəol, dzaka a bə kaŋa wi bəh bənsəŋ bəfa. Wi bikə i bə a, “Wələ kō ndə? Wi fə nə?”

³⁴ I feiŋ wə, bəni dza ka wiliki tsəki lə, bədəko wili tsə lə. Wi nəki kiä kə gia yə yi num. Wi ka dza dzaka i bəni bu a bə dzə Bəol bə yāka bəh wi i di bi bəni bə jum wə.

³⁵ Bəni bə jum bəwə dzə wi, jəbi wə bə nī yakaki tsəki i dzäh yə yi kō i bəntəm bəntəm

wə, bə dza giŋ lə Bəol giŋni kɔm mbanj wi bəni nɔ jumki i ləkə wi.

³⁶ Bə nɔ biəliki yaka, wili dzakayi a, “Bə laksi wi.”

Bəol kəmyi dzaka

³⁷ Asi bə nɔ liə bəh Bəol i di bi bəni bə jum wə, wi tsa tikwili wi fwu wi bəni bə jum a, “Mih kələ i dzaka gia yidəkə i wə a?” Wi wəkə yaka, ka bikə i Bəol a, “Wə kiəkə lə jə yi Glik a?”

³⁸ A mən wə mi wi Ijib wə wi nɔ yisi ndani bəh kifwu ki tumi i jəbi widəkə wə, wi guku mbanj wi bəni bəhchuku bənəa (4,000), bə bə nɔ wəoyiki bəni bə bə tsa ka numki i chwa a?”

³⁹ Bəol chukuli a, “Mih kə mi wi Ju, bə nɔ bwo mih i Tasus i tumi ki Silishia wə, Tasus num kə kwili wi nchinj. Mih tsaki wə, nyā mih bəh dzəh mih dzaka i bəni bələ.”

⁴⁰ Tikwili wi fwu wi bəni bə jum bəwə ka nya dzəh a wi dzaka. Bəol ka num i di biə bi nɔ kə i bəntəm bəntəm wə, ka chi bəni bəh kanj. Bə ka kpichumi mən, wi dzaka i bə i jə yi Hibulu wə a.

22

¹ “Bəba bəh bwa bə nih bən, mbeinj wəkə ndzaka wunj i mbeinj nshinj.”

² Bə ka wəkə si wi dzakaki num i jə yibə yi Hibulu wə, bə ka kpichumi lə mənən. Bəol ka dzaka a,

³ “Mih kə mi wi Ju, bə nɔ bwo mih i Tasus i tumi ki Silishia wə, ayakalə bə kuku yaka mih i fa Jelusalem, mih lani kinywakti i kanj yi Gamalia wə. Wi nɔ kəinji lani mih bəh bənchi bə bəti bəbuku, mih ka numki bəh nga i gia yi Nyə wə nalə, asi mbeinj bəchi bələ mbeinj kə fa dainj lə.

⁴ Mih nɔ dzəkə nyaki lə ngəkə bwanj gvu i bəni bə bə biəliki Dzəh yi Bah, fə bə wəoyi bə, kwa bənyuku bəh bəkanja chinji i junj yi nsən mə.

⁵ Fa kə gia yə kifwu ki bəti mfə gia bəh bəni bə bə sakaki kwili kiəkə lə yi lə gbuun. A nɔ nyaki bə binywakti a mih tsə kwəyiki bwa bə nih bəbuku bə bə kə i Damaskus. Mih bə tsə i kwəyi bəni bə bə biəliki Dzəh yi Bah, kəna dzə bəh bə i Jelusalem bə nya ngəkə i bə.

Bəol fuku si wi nɔ nyani ka wi jə shəm i Jisəs

⁶ A jəbi wə mih nɔ kəmsiki tsəki i Damaskus a num ka nshichun, bəinji bimbun bidəkə dza mwainj shi i mih beinj.

⁷ Mih gbə i kuku, ka wəkə ja yi dzaka dzə i mih a, ‘Səol, Səol, wə bwanjki gvu i mih cheinj lə kə mən?’

⁸ Mih bikə a, ‘Bah, akə wə ndə?’ Ja yiwo chukuli a, ‘Akə mih Jisəs wi Nasali, num mih wə wə bwanjki gvu i wi cheinj.’

⁹ Bəni bə bə nɔ kə buku bə nɔ yeinj bəinji biwo, ayakalə nəkə wəkə kə ja yi mi wə wi nɔ dzakaki buku wi.

¹⁰ Mih ka chu bikə a, ‘Bah, mih kə i fə dəinj a?’ Wi chukuli i mih a, ‘Dzə beinj, liə tsə i Damaskus, ma bə fuku i wə feinj, nəm wich i wə Nyə kə wi kəinji jia i wə a wə nəmki.’

¹¹ Mih ka dza feinj, num bəinji biə fə mih fəkə, bəni bə buku bə nɔ nyaniki ka tati liə tsə bə mih i Damaskus.

¹² Mi widəkə num feinj i Damaskus, yeli wi num Ananias, wi kəksi Nyə nalə, jia bənchi bəbuku Bəju bəchi bə bə nɔ kə feinj kəksi wi.

¹³ Wi dzə yeinj mih, num beinj i kəmsi i mih kpən ka dzaka i mih a, ‘Səol wainjnih wun, fiəni yeinj di.’ Akisəkə yakadəinj, mih fiəni ka yeinjki di, ka yeinj tə wi Ananias.

¹⁴ Wi dzaka i mih a, ‘Nyə wi bəti bəbuku kə wi babwili lə wə a wə klə gia yə wi kənki, bəh i yeinj Mi wi Nəm wi Chən, i wəkə ndzaka wə wi bukuki dzaka ki wə.

¹⁵ Wə bi numki mi wə wi fukuki kə m wi, fuku i bəni bəchi gia yə wə yeinj bəh yə wə wəkə.

¹⁶ Si yi kə yaka i liə, wə chu wəkəliki nə? Dzə beinj bə juli wə i bəkə, i wəkə chu bia, asi wə tsaki i Bah.’

Bəol fuku si Jisəs ni faanj wi i bəni bə bə kəkə Bəju

¹⁷ Mih nɔ fiəni tsə i Jelusalem, mih bə tsa i junj yi fəni yi gia wə, fiənj ka ndəmsi dzə i mih wə.

¹⁸ Mih yeinj Bah i fiənj fiwə wə, wi dzaka i mih a, ‘Kəmsi nyə fa i Jelusalem wakli kə m bəni bə fa ni bum kə gia yə wə fukuki kə m mih.’

¹⁹ Mih chukuli i wi a, ‘Bah, bə kiəkə lə na bindzən a mih nɔ liəkə i junj yi tsani mə, kwayi bəni bə bə jia shəm i wə wə tweinj bə.

²⁰ Jəbi wə bə nɔ wəkə Stifen wə wi nɔ fukuki i bəni kə m wə, akə mih wə mih nɔ kə na feinj mih təbi. Ayaka akə mih wə bəni bə bə nɔ wə Stifen nɔ baayi nya bəmbun bəbə mih kanja.’

²¹ Bah chu dzaka i mih a, ‘Nyə fa, kə m mih ni faanj lə wə i dzəh yi dən j i bəni bə bə kəkə Bəju.’ ”

²² Si Bəol nɔ dzakaki bəni wəkəli, jəbi wə ndzaka nɔ bukuki i dzaka ki wə, bə yisi ka wiliki na bəh nga, dzakayi a, “Bə kāsai bəh nkainji mi wə lə i fa nshwainj wə. Akə kə mi wə wi kə i nūmki wiwəm.”

²³ Bə nɔ wiliki yaka, seks bəmbun bəbə i beinj, ka wanjki kwənə i beinj.

²⁴ Tikwili wi fwu wi bəni bə jum ka dza dzaka a bəni bə jum dzə Bəol ma bə tsə bəh wi i di bibə wə, jəbi wə bə ka tsə bə tweinj wi, bə bıkə gia i wi, a wi fuku gia yə yi fə ka Bəju wiliki lə.

²⁵ Bə ka tsə bəh wi ka kanja a bə tweinji, Bəol bikə i fwu wi mbanj wi bəni bə jum widəkə wə wi nɔ kə feinj a, “Nchi bumki lə a bə tweinji mi wi Lum maka bə saka nsaka wi a?”

²⁶ Fwu wi mbanj wi bəni bə jum wiwə wəkə yakadəinj, ka tsə yeinj tikwili wi bə, dzaka i wi

a, “Wə nəŋki məm num nə lə? Klə a mi wəla kə mi wi Lum.”

²⁷ Tikwili wiwə wəko yakadaŋ, ka tsə yeiŋ Bəol bikə i wi a, “Lansi fūku i mih, a wə kə mi wi Lum a?” Ayaka wi bum.

²⁸ Tikwili wiwə dzaka i wi a, “Mih nī taŋ bəh kpə widuli, ka mih numki mi wi Lum.” Bəol chukuli i wi a, “Mih kə mfiŋ mi wi Lum i bwə wə.”

²⁹ Bəni bə bə nī kə i bikəyiki bəmbikə bəwə i wi ka fiəni chu i jum wə akisəka. Tikwili wiwə ka lwaki tə, kəm wi nī kə wi dzaka bə kanja Bəol a num mi wi Lum.

Bəol kəmyi dzaka i bəni bə bə sakaki tumi ki Bəju nshin

³⁰ Tikwili wiwə ka nəŋki i keiŋsi kiə gia yə Bəju nī jiəki i Bəol wə. Ayaka chəko buku wə, wi dzaka a bə shwā Bəol, wi bəŋŋ bəti mfiə gia bəmbum bəh bəni bəchi bə bə sakaki tumi, bə dzə, wi jiə Bəol i bə nshin.

23

¹ Bəol ləmsi dzəkəh i bəni bə bə sakaki tumi kiwə, ka dzaka a, “Bwa bə nih bəŋ, i nəni kəŋŋ wə i dzə buku daiŋ, mih si fə num a gia yə mih kiəki a yi kə chəŋ i Nyə nshin, gia yidəko kəbi yə yi sakaki mih i shəm yin wə.”

² Ananias wə wi nī kə fwu wi bəti mfiə gia, dzaka i bəni bə bə nī numbein i kəmsi i Bəol kpəŋ, a bə chəko wi i dzaka wə.

³ Bəol chukuli i wi a, “Nyə nī chəko lə wə tə. Wə bwəsiki kimbu ki jun kə bə chikə bəh fiəŋ wi fuku a biŋ. Wə lansi num a wə sakaki mih biəli nchi, chuku bwŋŋ nchi wiwə chu dzaka a bə twəŋŋ mih a?”

⁴ Bəni bə bə nī num bein i kəmsi i Bəol wə bikə i wi a, “Wə toyi fwu wi bəti mfiə gia wi Nyə a?”

⁵ Wi chukuli a, “Bwa bə nih bəŋ, mih si kiəki kə a, akə fwu wi bəti mfiə gia. Bə nyaka a, ‘Kiə mi ki dzāka kə gia yichu kəm mi wə wi sakaki bəni.’”

⁶ Jobi wə Bəol nī yeiŋ a bəni bədəko nī kə feiŋ a num Bəsadusi, bədəko num Bəfalasi, wi ka dzaka bə ja yiləkəli i kintəŋŋ ki bəni bə bə sakaki tumi a, “Bwa bə nih bəŋ, mih kə mi wi Falasi, mih num waiŋ wi Bəfalasi. Mih kə fa i nsaka wə kəm mih tseŋŋi tsəki a ninshin, kiə a bəŋkwu bi dza lə i kpi wə.”

⁷ Si wi dzaka yakadaŋ, Bəsadusi bəh Bəfalasi ka yisi i yəliki, kijunŋi kiwə gaali.

⁸ Bə nī yəliki yakadaŋ, kəm Bəsadusi nī shiki dzakaki a bəŋkwu bi dza kə i kpi wə, chu dzaka a fiəŋ fidəko kəkə ka bəchinda bə Nyə nabə biŋ'waka. Ayakale, Bəfalasi nī bumki lə a biəŋ biəle bichi kəle.

⁹ N'yəli wiwə ləkə tsə a ninshin, bəni bədəko bə bə nī laniki bəchi num i mbaŋ wi Bəfalasi wə, numbein feiŋ dzaka bəh ŋga, dzakayi a, “Buku ka yeiŋ gia yə mi wəla

gbə yeiŋ. A kəle numki kinj'waka kidəko, yuwidəko chinda wi Nyə wi dzakaki i wi.”

¹⁰ N'yəli wiwə ka nəŋki a fiəni chu jwə, tikwili wi fwu wi bəni bə jum ka lwaki a yudəko bə kəle i shakyi Bəol feiŋ i biŋka wə. Wi ka dzaka a bəni bə jum shī tsə ləko Bəol feiŋ i kanj yibə wə, fiəni yāka dzə bəh wi i kwili wi bəni bə jum wə.

¹¹ A num nchəko, Bah numbein i kəmsi i Bəol wə, dzaka i wi a, “Kəŋa shəm. Si wə kə wə fuku lə i bəni kəm mih i Jelusaləm, akə tə a liŋ si wə ni fuku tə i Lum kəm mih.”

Bəni bədəko dza keiŋsi i wə Bəol

¹² Chəko buku wə, Bəju bədəko jiə kimfasi, dzi ŋkaiŋ a bə nī dzi kə fiəŋ nabə i mu a kəbi a bə nī wə lə Bəol.

¹³ Bəni bə bə nī jiə kimfasi kiwə dzi ŋkaiŋ biwə nī tsəki lə bəni mbaŋnyani.

¹⁴ Bə ka tsə i bəti mfiə gia bəmbum, bəh bəni bə bə sakaki kwili, dzaka i bə a, “Buku kə buku lansi dzi ŋkaiŋ, a buku ki ləkəsiki kə fiəŋ i dzaka wə a kəbi a buku nī wə lə Bəol.

¹⁵ I liə wə, mbein bəh bəni bəchi bə bə sakaki tumi chīŋsi ntum i tikwili wi fwu wi bəni bə jum, mbein kwāyi dzaka i wi a wi fiəni chīŋsi shī dzə Bəol, wi dzə i mbein nshin, a mbein nəŋki i tseŋ baiŋsi i nsaka wi nalə. Ayakadaŋ, buku ni gbə wi i dzəh, jobi wə bə nī shiki dzaki bəh wi, buku ka nī wə wi a keiŋ i dzəh.”

¹⁶ Si bə nī jiə kimfasi kiwə yakadaŋ, waiŋ jəmi wi Bəol wi nyukuni wəko, wi ka tsə i di bi bəni bə jum wə, fuku i Bəol.

¹⁷ Wi ka bəŋŋ fwu wi mbaŋ wi bəni bə jum widəko dzaka i wi a, “Dzə sumi wəla ma wə tsə bəh wi i tikwili wi fwu wi bəni bə jum, wi kanjaki lə gia i fuku i wi.”

¹⁸ Wi ka dzə wi, ka tsə bəh wi i tikwili wi fwu wi jum wə, dzaka i wi a, “Bəol mi wi nsəŋ bəŋŋ mih, dzaka a mih dzə sumi wəla ma mih dzə bəh wi i wə, a wi kanjaki lə gia i fuku i wə.”

¹⁹ Tikwili wiwə ka kanja wi i tseŋ wə, bəh wi baka gwu, wi bikə i wi a, “Akə nə wə nəŋki i fuku i mih a?”

²⁰ Sumi wiwə chukuli a, “Bəju bədəko jiə kimfasi a bə nī dzaka lə i wə a wə nyā shī dzə Bəol wi dzə i bəni bə bə sakaki kwili kijəli, a bə nəŋki tseŋ ləkə baiŋsi i nsaka wi wə bindzəŋ, bə dzakaki yaka kwayi fə fəni i wə wə wi.

²¹ Klə wə ki būm kə, kəm bəni kəle feiŋ bə tsə bəni mbaŋnyani num bə gbə wi i dzəh, bə dzi ŋkaiŋ a bə nī dzi kə fiəŋ nabə i mu fiəŋ a kəbi a bə wə lə Bəol. Bə kə i liə num bə keiŋsi lə gwu, ka wəkəliki num gia yə wə nī dzaka.”

²² Tikwili wi fwu wi bəni bə jum wiwə ka dzaka a sumi yiwə tsəki, ka kinj i wi a si wi tsəki kiə wi ki fə kə a mi widəko klə a wi fuku gia yiwə i ŋgaiŋ.

Bə faan Bəol i Kaysalia i Felek wə mi wi nsaka

²³ Tikwili wi fwu wi bəni bə jum wə ka bəon kifwu kimbanj ki bəni bə jum bəfa dzaka i bə a, “Mbeinj kēinjsi jla bəni bə jum gi yifa (200) bəh bəni bə bikum mbanjanitanj (70) bəh bəni bəonj gi yifa (200), i mbianjə wə bwukə nchəko, bə ni nyə tsə i Kaysalia.

²⁴ Mbeinj kēinjsi tə kikum i Bəol, mbeinj dzə tsə bəh wi i Felek mi wi nsaka fiəj fidəko ma kəm wi i dzəh.”

²⁵ Si wi dzaka yaka, ka nyaka kinjwakti ki dzaka a.

²⁶ “Akə mih Klawdius Lisias. Mih nyakaki kinjwakti kələ i wə mi wimbūm Felek wə mi wi sakani. Mih bənik i dzəki i wə.

²⁷ Bəju si kwa mi wələ ka nəŋki i wə. Mih ka wəko a, akə mi wi Lum, buku bəni mbənj bə jum ka liə feinj loko wi i kan yibə wə.

²⁸ Mih bə nəŋ i wəko gia yə bə jləki i wi funj, mih ka shi bəh wi i bəni bəbə bə bə sakaki tumi.

²⁹ Jəbi wə bə ni tseinj ləkə i yeinj, mih ka yeinj a gia yə bə bwanjki i wi cheinj akə a kingukuli kəm bənchi bəbə maka wi fa gia yidəko yə bə si kə i wə wi yeinj, nabə i jla wi i junj yi nsənj mə.

³⁰ Jəbi wə mi si fuku i mih a Bəju bədəko jla kimfasi i wə mi wələ, mih ka chinjsi wi i wə akisəko. Mih dzaka tə a bəni bə bə jləki gia i wi funj dzə yeinj num wə, bə dzaka gia yə bə kanjaki bəh wi.”

³¹ Bəni bə jum ka fa asi tikwili wibə dzaka, dzə Bəol nchəko, bəh bə tsə buku i Antibati.

³² Chəko buku wə, bəni bə jum bə bə ni nyaniki bəh gvu bee Bəol i kanj yi bəni bə bə ni nyaniki i bikum beinj a bə tsəki bəh wi a ninshinj ka fiəni i jum wə i di bibə wə.

³³ Bə tsə liə i Kaysalia, ka nya kinjwakti kiwə i mi wi sakani wə chu nya i Bəol i wi.

³⁴ Wi fa kinjwakti kiwə, ka bikə i Bəol di biə wi buku yeinj. Wi ka wəko a Bəol kə mi wi Silishia,

³⁵ ka dzaka i wi a, “Mih ni wəkəli lə nsaka wa i jəbi wə bəni bə bə kanjaki nsaka bəh wə ni dzə buku fa.” Wi ka dzaka a bə dzə Bəol ma bə tsə jla wi i ntənj wi Heləd wə, ma bə tsəinjki wi.

24

Bə jla nsaka wi Bəol i Felek nshinj

¹ Si kanj dzə buku yite, Ananias fwu wi bəti mfa gia wə, bəh bəni bədəko bə bə ni sakaki tumi, bəh Tetulus wə wi ni kə wi kēinjsi lani nchi, shi tsə i Kaysalia. Bə ka tsə yeinj Felek mi wi nsaka, jla nsaka wibə kəm Bəol i wi nshinj.

² Bə ka bəonj Bəol, Tetulus ka yisi i jləki gia i wi wə, dzaka i Felek a, “Mi wimbūm, kimbəinjni kələ i tumi kələ wə i dzə buku i liə, a num kəm nsaka wa wi ndzəonj, bəŋkwuni bəh ndzəonj kə fa bəduli i tumi kələ wə num kanj ya.

³ Bəni bəchi wəkəki lə ndzəonj bimbūm chu dzə nsaka wa i di bichi jəbi wichi.

⁴ Mih nəŋki kə i dzə jəbi wa wichi, mih tsaki wə, a wə wəkəli a twesi, wə wəko gia yə buku ki dzakaki.

⁵ Buku kə buku yeinj a mi wələ kə mi wi gia. Wi nyaniki nəŋniki ndani i kintəonj ki Bəju wə i kifwu ki nshwainj wə kichi. Ayaka a chu num wi tikwili wi mbanj wə bə bəonjki a wi Nasali.

⁶⁻⁷ Wi ni nəŋki i bəkəli tə junj yi fəni yi gia, buku kwa wi.*

⁸ Wə ka bikəyi gia i mi wələ, wə ni wəkə i wi gia yichi yə buku dzaka kəm wi.”

⁹ Si Tetulus dzaka yakadəinj, Bəju təbi, kəksi a gia yələ yichi kə ŋkanj.

Bəol kəmyi dzaka i Felek nshinj

¹⁰ Mi wi nsaka wiwə fəkəni i Bəol a wi dzaka. Wi ka dzaka a, “Mih kləki a wə kə wə saka lə bənsaka i tumi kələ wə i jla yiduli wə. Mih kə bəh kinsanjli i num i wə nshinj i kəmyi dzaka kəŋŋ.

¹¹ Wə ka dza ka bikəyiki, wə ni wəkə a kanj ka tsə dəkə jwəfi ntəo yifa si mih ni yaka i Jelusalem i tsə tsə Nyə.

¹² Bəju ni ka yeinj, mih gukuli bəŋgukuli buku mi, bə ni ka yeinj mih, mih nyini bəni i junj yi fəni gia wə nabə i junj yi tsani wə, nabə i di bədəko wə i kwili wə.

¹³ Bə kanjaki kə na gia yə yi chusiki a mih ni fa gia yələ yə bə jləki i mih wə.

¹⁴ Mih bum yələ i wə nshinj, a mih tsaki Nyə wi bəti bəbuku biali Dzəh yə bə bəonjki a yi kə yichu. Ayaka mih bumki num gia yichi yə yi kə i Kinjwakti ki Bənchi bə Muses wə bəh yə yi kə i Binjwakti bi bəni bə ntum bə Nyə wə.

¹⁵ Mih tseinjki tsəki a ninshinj i Nyə, a linj asi bəni bələ tə tseinjki, a bəni bə ndzəonj bəh bəchu bəchi bi dza lə i kpi wə.

¹⁶ Ayakadəinj, mih məmsiki nalə i jəbi wichi wə i nəki nənki ki chənj i Nyə nshinj bəh bəni, ka gia ma numki yə yi sakaki mih i shəm yinj mə.

¹⁷ Akə jla yiduli si mih ni buku i Jelusalem, mih ka fiəni tsə feinj i nya kpə i bəni mbənj bə kwili, bəh i fa gia.

¹⁸ Akə gia yələ bə ni yeinj mih i junj yi fəni yi gia mə si mih fəki, num mih wəkə shi mbinj. Bəni ni mən feinj nabə dzaka ki kəmni.

¹⁹ A ni kə shənj a Bəju bədəko bə Esiə si bə ni kə feinj, ayaka bə si kanjaki i numki fa i dzaka

* **24:6-7** Binjwakti bikpu bədəko kanjaki lə 6b-8a num bə nyaka a, “Buku ni nəŋki i saka wi biali bənchi bəbuku, Lisias wə tikwili wi kifwu ki bəni bə jum liə feinj, loko wi i buku kanj, dzaka a buku dzə yeinj num wə, a bə saka nsaka wiwə i wə nshinj.”

i wə gia yə bə kanjaki kəm mih, jəbi wə gia yidəko kə.

²⁰ A kəbi yakadəin, ma bəni bələ ni fuku gia yə bə ni yein a mih gbo jəbi wə mih ni numbein i bəni bə bə sakaki tumi nshin,

²¹ a kəbi a gia yə mih ni də bwili bəh ja yiləkəli i bə a, mih kə i bə nshin jəbi wələ lə i nsaka wə kəm mih ni bum a bənkwa bi dza lə i kpi wə.”

²² Si Bəol dzaka yakadəin, Felek wəkəli lə, a nī kə mi wi təkəsi kə kəm Dzəh yi Bah, wi ka jiə nsaka dzaka a, “Jəbi wə Lisias wə tikwili wi fwu wi bəni bə jum, ni shi dzə, ka mih ni tain nsaka wimbəin.”

²³ Wi ka dzaka a fwu wi mbanj wi bəni bə jum dzə Bəol wi tsə jiə i dzu, wi chəniki wi. Ayakalə, a bə nyā wi bəh dzəh, ka nsəin yi dzəki gəmtiki wi.

Felek jiə nsaka wi Bəol i jta yifa wə

²⁴ Kanj yidəko tsə, Felek bəh Dusila kpə wi wə wi nī kə mi wi ju bə dzə. Felek tsə bəonj Bəol a wi dzə, wi ka wəkəliki gia yə Bəol dzakaki kəm njia wi shəm i Klistus Jisəs wə.

²⁵ Si wi dzaka kəm si mi kə numki mi wi chən bəh si mi kə i təkniiki bəh gwu yi bəh si Nyə bi saka bəni, Felek wəkə yaka lə ka lwa. Ayaka wi ka dzaka i Bəol a, “Wə kələ tsəki i liə, jəbi wə mih ni kanja jəbi mih ni fiəni bəonj wə.”

²⁶ Wi ni dzaka yakadəin, kanja kinjwaka a jəbi widəko Bəol ni tanyin lə ngain. Ayaka wi shi a bəonjki Bəol a feinj feinj a bə wi təkəki biein bi təkəni.

²⁷ Ayaka, yaka, jia yifa tsə. Bə bi ka jiə Bəlsius Festus i kimgbəko ki Felek wə, Felek ka nənki a ngain fə Bəju kanjki ngain, wi ka bee Bəol i junj yi nsəin mə.

25

Bəol dzə nsaka wi tsə bə wi i Nkunj wi Lum nshin

¹ A dzə num i kanj yitali wə si Festus yisi i sakaki kimbu ki tumi ki Judea, wi nyə i Kaysalia ka yaka tsə i Jelusalem.

² Bətii mfə gia bəmbum bəh kifwu ki Bəju i tumi kiwə wə ka dzə yein wi, jiə nsaka wə bə kanjaki bəh Bəol i wi nshin, ka tsə wi a,

³ wi chūsi shəm yindzənni i bə i fə a bə chūnsi Bəol a wi dzə i Jelusalem. Bə nī fəki yaka, num bə keins i lə a bə nī gbo wi i dzə i wə.

⁴ Festus chukuli i bə a, “Bəol kə i junj yi nsəin mə i Kaysalia, mih mwī ni fiəni tsə lə feinj i kanj yələ wə.

⁵ Bəni bə bə kanjaki nga i saka bənsaka, bədəko bīəli mih i tsə i Kaysalia, i dzāka gia yə wi gbo yein i jəbi wə gia yidəko kə.”

⁶ Festus nī nō bəh bə i tsə buku ka kanj nyan yuwidəko jwəfi, ka wi fiəni shi tsə i Kaysalia.

Si chəko buku wə, wi tsə i junj yi nsaka mə, dzaka a bə dzə bəh Bəol.

⁷ Si Bəol dzə, Bəju bə bə nī buku dzə i Jelusalem shi tsə feinj, ka numbein fiəli tali wi, ka yisi i jiəki gia yiduli i wi funj, yi nshin kəbi. Ayakalə, gia yidəko nī kəkə yə bə nī kə i fuku yi chusi a wi fə gia yidəko i yə wə bə nī dzakaki.

⁸ Bəol banji gwu yi bəh ndzaka, ka dzaka a, “Mih ka gbo dəkə nchi wi Bəju, nabə wi junj yi fəni yi gia, nabə bəh wi Nkunj wi Lum.”

⁹ Ayakalə, Festus bə nən a ngain fə Bəju kanjki ngain, ka bikə i Bəol a, “Wə kanjki lə i yaka tsə i Jelusalem a mih mwī ni saka nsaka wa feinj i gia yələ wə a?”

¹⁰ Bəol chukuli a, “Mih si num lə fa i di bi nsaka nshin, a num bi Nkunj wi Lum. A num i fa wə bə kə i saka nsaka wun. Wə mwī kīə na bindzənj a mih ka gbo dəkə gia yidəko i Bəju.

¹¹ A kabə num a mih bwinj nchi widəko, nabə i gbo gia yə yi kə i fə a bə wə mih, mih ma ni nəin i kpi. Ayakalə, a kabə num a gia yə bə jiəki i mih funj a, akə ntəkə, ayaka mi widəko mon wə wi kə i nya mih i kanj yi Bəju bələ wə. Mih tsaki a nsaka wun tsə i Nkunj wi Lum nshin.”

¹² Festus wəkə yakadəin, bəh bəni bu bə bə nī sakaki bənsaka chumyi dzaka. Wi ka dzaka i Bəol a, “Si wə kə wə tsa lə a nsaka wa tsə i Nkunj wi Lum nshin, yaka wi ki tsəki lə feinj.”

Festus fuku i Nkunj Aglifa kəm bə nsaka wi Bəol

¹³ Kanj yidəko tsə, Nkunj Aglifa bəh Benis* laa njika i Festus i Kaysalia i bəni i wi.

¹⁴ Si bə nī nō feinj i kanj yiduli wə, Festus dza fuku i Nkunj kəm nsaka wi Bəol, ka dzaka a, “Mi widəko kə fa si Felek nī bee i junj yi nsəin mə,

¹⁵ si mih ni tsə i Jelusalem, bətii mfə gia bəmbum bəh bəni bə bə sakaki tumi ki Bəju jiə nsaka wiwə i mih nshin a mih dzaka a wi gbo nsaka.

¹⁶ Mih dzaka i bə a, nənki ki bəni bə Lum ka bum dəkə i tain a mi gbo nsaka, maka bə nya dzəh i mi wiwə i liə numbein i kintəonj kintainjntain ki nsaka mə i bəni nshin bə bəh bə kanjaki nsaka, i banji gwu yi kəm gia yə bə jiəki i wi funj.

¹⁷ Jəbi wə bə nī dzə fa, mih nī ka mōti. Si chəko buku wə, mih tsə num i junj yi nsaka wə ka dzaka a bə dzə bəh mi wiwə.

¹⁸ Bəni bə bə nī kanjaki nsaka ka num bein, bə naki chusi kə ngbo wə mih nī kwakaki asi bə dzakaki i mih.

¹⁹ Bə ka dzakaki lə, a num gia yi ngukulini bəh mi wiwə kəm dzəh yə bə tsaki Nyə yein, bəh kəm bəh mi widəko bə bəonjki a Jisəs num

* 25:13 Benis nī kə jemi yi Nkunj Aglifa.

wi nĩ kpi lə, ayaka Bəol bwanj alə a wi keinjki wiwom.

²⁰ Si mih si kiəki kə si mih kə i liə i kintəənj ki gia yiwə wə, mih ka bikə i Bəol yuwidəko wi kənjki i yaka i Jelusalem a bə saka nsaka wi feinj kəm gia yələ.

²¹ Wi chukuli a ngəinj ni baanj a junj yi nsənj mə, a a bi tainjki a Nkunj wi Lum nsaka wi ngəinj. Mih ka dzaka a bə jlə wi i dzu, i wəkoliki i tsə būku i jəbi wə mih ni chinjsi wi i Nkunj wi Lum.”

²² Aglifə wəkəli lə, dzaka i Festus a, “Mih mwi kənjki lə i wəkə gia yələ i dzaka ki mi wiwə wə.” Festus chukuli a, “Wə bi buku wəkəki lə kijjəli.”

²³ Si chəkə buku wə, Aglifə bəh Benis ka nyaniki dzəki bəh kinjəkəni kimbūm. Bə bəti kifwu ki bəni bəchi bəh bəni bəmbūm bə kwili, nyani dzəli i sanj mə. Festus ka dzaka a bə dzə bəh Bəol.

²⁴ Si bə dzə bəh wi, Festus dzaka a, “Nkunj Aglifə bəh bəni bəchi bə bə ko fa, mbəinj yeinj mi wələ. Akə mi wə Bəju bəchi dzəki yeinjki mih fa bəh i Jelusalem kəm wi, wamyi, dzaka a wi kəkə mi wə wi kənjki i chu numki wiwom.

²⁵ Ayakalə, mih ka yeinj dəkə a wi fə gia yidəko yə bə ko i wə wi yeinj. Si wi nĩ tsa a nsaka wi tsə i Nkunj wi Lum nshinj, mih ka yeinj a mih ni chinjsi lə wi i wi.

²⁶ Ayakalə, mih təkəsi kiəki kə gia yə mih kənjki i nyaka i Nkunj tikwili wunj kəm wi. Ayakadəinj, mih ka təm wi i liə i mbəinj bəchi nshinj i na bə wə Nkunj Aglifə, a mbəinj tsəinj ləkə i nsaka wi wələ, yudəkə mih ni kwati gia yə mih kə i nyaka.

²⁷ Mih yeinj na yi kəkə chənj i mih i chinjsi mi wi nsənj i Nkunj mih kəbi i chusi gia yə bə ko i dzakaki a wi gbə yeinj wə.”

26

Bəol banyj gwu yi i Nkunj Aglifə nshinj

¹ Nkunj Aglifə ka dzaka i Bəol a, “Akə di biə i liə i dzəka bəh dzaka ka.” Bəol ka giŋsi kanj i beinj, yisi i komyiki dzaka dzaka a,

² “Mbē, mih yeinj a, akə fwu wi ndzəŋni a mih num i wə nshinj i dzaka bəh dzaka kənj dainj gia yichi yə Bəju jiəki i mih funj.

³ Mih dzakaki lə, kəm wə təkəsi kiəki lə nənə kə tumi ki Bəju bəh bəngukuli bə bə si kanjə. Ayakadəinj, mih tsaki wə i kənjə shəm twəsi i wəkəli gia yə mih nənki i dzaka.

⁴ Bəju bəchi kiəki lə nənə kənj i yisi na mih keinj sumi. Bə kiə si mih nĩ nəkə i tumi kibuku wə bəh i Jelusalem.

⁵ Bə kiəki lə na bindzənj a, i yisi i jəbi wi dəənj wə a mih kə mi wi mbanj wi Bəfalasi num mbanj wə wi ləkəki i gia yi Nyə wə, tsə bəmbanj bəchi. Yələ kə gia num bə kabə kənj, ma bə nĩ fuku bəh dzaka kibə, bə num i bum a, akə njəkənj.

⁶ Mih num fa i liə i nsaka wələ wə kəm mih tseinjki tsəki a ninshinj, kiə kinjaka kə Nyə nĩ kaka i bəti bəbuku.

⁷ Kinjaka kələ kə kə chwəŋkijun kibuku jwəfi ntə bəfa wəkəliki, si bə tsaki Nyə kəkəsi wi nchəkə bəh nshinj. Mbē, akə kəm kinjaka kələ Bəju kənjki nsaka yeinj buku bə.

⁸ Mih bikəki i mbəinj i liə, akə kəm nə mbəinj ləkəki i bum a Nyə kələ i dzasi mi i kpi wə a?

⁹ Mih mwi nĩ kwakaki a mih kələ i fə gia yichi, i yeinj a mih chiksi yeli wi Jisəs wi Nasali.

¹⁰ Ayaka yələ kə gia num mih nĩ fə lə yi i Jelusalem. Mih nĩ dzəki ngə i bəti mfe gia bəmbūm, kwəyi bəni bəduli bə bə nĩ kə bə Nyə, fah i junj yi nsənj mə. A nĩ kəkə a yələ shənj. Jəbi wə bə nĩ kə a bə nənki i wəyji bə mih tə nĩ təkəki lə.

¹¹ Mih nya ngəkə i bə a feinj feinj i junj yi tsani wə yichi, kənjy a bə dzakaki jə yichu kəm mi wə Jisəs. Shəm bəkə mih bəh bə nalə, mih nĩ bwanjki lə gvu i bə cheinj, i tsə buku i kikwili ki bəni bədəkə wə.

Bəol chu fuku si wi nĩ kwuni ka num mi wi Klistus

¹² Mih ka nyə ka tsəki i Damaskus, num bəti mfe gia bəmbūm nya mih bəh ngə, ka chu nyaka kinjwakti nya i mih.

¹³ Mbē, mih kabə tsə a num nshichunj asi wənj yaka lumsi, mih yeinj baiŋni bidəkə bi dza baiŋ lə mwainj i beinj bi baiŋ tsə wənj, bi baiŋ shi i mih wə bəh i bəni bə buku bə nĩ nyaniki.

¹⁴ Buku bəchi dza gbəyi i kuku, mih ka wəkə jə yi dzaka dzə i mih i jə yi Hibulu wə a, ‘Səol, Səol, wə bwanjki gvu i mih cheinj kəm nə lə? Wə fəki lə, wə chəkə num gwu ya, asi na’ yi nəm si chəkə gwu yi i mbənj wi ba wi wə.’

¹⁵ Mih ka bikə a, ‘Bah Akə wə ndə?’ Ayaka wi chukuli a, ‘Akə mih Jisəs, a num mih wə wə bwanjki gvu i wi cheinj.

¹⁶ Dzə nūmbəinj. Gia yə yi fə mih, a mih tumbuku i wə akə i babwili wə ka mi wunj wi nəm, ka wə bi fūkuki gia yə wə yeinj ndainj bəh yə mih keinjki i ni chusi i wə.

¹⁷ Mih ni gamti lə wə i kanj yi Bəju wə bəh bəni bə bə kəkə Bəju, a num bə bə mih ni faanj wə i bə,

¹⁸ wə tsə wəli dzəkəh yibə, wə bwili bə i jisi wə, wə jlə bə i baiŋni wə, bə ka ni buku i kanj yi Satan wə, i num bəh Nyə, bə nĩ jiə shəm i mih wə, ka Nyə nĩ dalinya chu bibə. Bə nĩ ka kwati kimbu i di bi bəni bə wi nĩ fə a, akə na mbu.’

¹⁹ Mbē, si yi nĩ num yakadəinj, mih ka fə asi wi nĩ dzaka i mih i beinj.

²⁰ Mih ka yisi, yisi i fūkuki i Damaskus, ka mih tsə i Jelusalem. Ayaka mih nyani i bitumi bichi i Judea bəh i bitumi bichi biə bi kəkə bi Bəju, i fūkuki i bə a bə kwəni shəm

yibo, bə chü i Nyö, bə fäki num gia yə yi chusiki a bə kwuni.

²¹ Akə gia yə yi fə ka Bəju kwa mih i jun yə fəni yi gia wə, kabə nən i wə.

²² Ayakalə, i dzə buku bidain mih kə kəm bə ngamti wə Nyö gamtiki mih yein. Na ka mih num fa i liə i fukuki i bəni bəmbum bəh i bəncin. Gia yə mih fukuki kə a yə Muses bəh bəni bə ntum bə Nyö nī lakaki a yi bi dzə num lə.

²³ Bə nī dzakaki a Kimbwili wə Nyö nī kaka kanjaki lə i bi dzə yein ngəkə, a nūm mi wi ninšin i bi dzə i kpi wə, wi bi chusiki lə bəin i Bəju bəh i bəni bə bə kəkə Bəju.

²⁴ Si Bəol nī keinjki wi banji gwu yi, Festus dza kin lə kinji ka dzaka a, “Bəol wə si yunsi yunsi. Nlani wa wimbun wələ fə wə bə yunsi.”

²⁵ Bəol chukuli i Festus a, “Mih yunsi kə yunsi mi wimbun. Gia yə mih dzakaki akə njan, mih dzakaki mfi mbin num fein.

²⁶ Mih dzakaki i Nkun lə lwa kə, kəm wi kiaki lə gia yələ, yi nī ka num dəkə i nyumi wə, yidəkə chu num kə yə wə məniki.

²⁷ Mbəe, wə bum alə a gia yə Binjwakti bi bəni bə ntum bə Nyö dzakaki a? Mih kiaki lə a wə bum.”

²⁸ Ayaka Nkun Aglifə bikə i Bəol a, “Wə kwakaki a wə ki faniki lə mih i num mi wi Klistus i jobi wi juli wələ wə a?”

²⁹ Bəol chukuli a, “Kən a numki i jobi wi juli wə nabə wi dən wə, ntsa wun i Nyö kə a, a ma numki a wə shən. Mi wichi wə wi kə fa dain wi wəkəliki si mih dzakaki wi fəni numki aka mih tə, ayaka wi ma baan i bənsən bələ wə.”

³⁰ Nkun ka dza bein, mi wi sakani bəh Bənis bəh bəni bə bə nī kə bəh bə ka biəliki.

³¹ Bə buku, ka dzakaki a bə bə a, “Mi wələ ka fə dəkə gia yə bə kə i wə wi, nabə i jə wi i jun yi nsən mə.”

³² Nkun Aglifə ka dzaka i Festus a, “Asi kəkə a mi wələ numki num wi tsa lə a nsaka wi tsa i Nkun wi Lum, ma bə bee wi.”

27

Bə chinji Bəol i Lum

¹ Jobi wə bə nī keinjki a buku bəh Bəol i liə i ngwuki wimbun wə i tsə i tumi ki Itali wə, bə ka nya Bəol bəh bəni bə nsən bədəkə i kan yə Julius wə wi nī kə fwu i mban wi bəni bə jum bədəkə a num wi Nkun wi Lum.

² Buku bə liə i ngwuki wimbun wə wi buku i Adamitium, wi num i ni numyiki tsəki i kpa i kimbu ki di ki bəko yi Əsia wə. Alistakus mi wi Tesalənika, i tumi ki Masədonia num tə buku bə. Buku bə ka tsəki.

³ Chəkə buku wə, buku dzə buku i Sidən, Julius chusi kinjan i Bəol, ka bee wi a wi tsə yein nsəin yi i kwili kintən wə bə gamti wi bə bəin biə wi nənki.

⁴ Jobi wə buku nī fəni liə i ngwuki mə fein, kabə tsəki, fiəkə dzə i buku nshin chini, buku ka kwanjki tsəki i fikpən fikpən i tumi ki Sayblus kə ki kə i bəko kintən ki kanjki fiəkə.

⁵ Buku tsə dən kinchwə kimbum kə ki kə i fintən kitumi ki Silishia bəh ki Bamfilia, ka dzə i kwili wi Mila i tumi ki Lisia wə.

⁶ Fwu wi mban wi bəni bə jum wə ka yein ngwuki i bəko num wi buku dzə i Aleksandia danji tsə sə i Itali, wi bwili buku, ləkə buku yein wə.

⁷ Buku bi dza fein, nyani alə tesi tesi i kan yiduli wə, buku fum i bəngəkə bələ wə i tsə buku i kwili wi Sinidun wə. Si fiəkə nī bumki kə a buku tsə i ninshin chan, ayaka buku ka kwuni ka kwanj tsə dzəh i Klet tumi ki bəko kintən wə, di biwə ka kanjki buku bəh fiəkə, buku ka tsə danji Salməni di biə bi liəki tsəki i bəko kintən.

⁸ Buku ka kwanjki tsəki a bəko kpən bəko kpən, fum num funni ka buku buku i di biə bə nī bənjki a Kpa wi Bəko wi Kimbənji, kə ki nī kə kəmsi i kwili wi Lasia wə.

⁹ Si buku nī kə num buku bəkəli lə jobi wi dən i dzəh, a nī kə yaka num Chəkə Bimbam bi Ndalinga Chu tsə lə, a num i jobi wi funni kiləkəli wə, Bəol ka nya kintəfi i bəni bə i ngwuki mə a,

¹⁰ “Bəba, mih yein a i yisi fa i tsə ninshin nyani wibukumbein nī bəkə lə, kinlaka kimbum nī numki lə, nlaka wiwə nī numki kə a bəin shən bəh ngwuki, bəni tə nī kpiyi lə.”

¹¹ Ayakalə, fwu wi bəni bə jum wə nəki wəkə kə ndzaka wi Bəol, ka wəkə n'yi num i fwu wi bəni bə ngwuki bəh tii ngwuki wiwə.

¹² Yein si chweinj wi bəko yiwə nī ndzənki kə ka bə num fein i jobi wi funni kiləkəli wə, mi wi duli ka təbi a yi ndzənki lə a bə məmsiki tsəki a ninshin, yuwidəkə bə nī tsə buku i chweinj wi bəko yi Fəniks wə, a num tumi i Klet ki kanj fiəkə, i tsəsi jobi wiwə fein. Chweinj wi bəko wiwə nī kə ki tsein danji i kimbu ki nimbein bəh kisheinj i di biə wən tsəki liəki.

Fubi kiləkəli gin ngwuki wimbun

¹³ Fiəkə yidəkə dza ka yakaki dzəki i kimbu kisheinj wə a tesi tesi, bəni bə ngwuki bəwə ka kwakaki a bə kwati fiən fiə bə si nənki. Bə ka babwili ntukpa wi ngwuki, ka tsəki a i chweinj wə chweinj wə i bəko yi Klet wə.

¹⁴ Bə bənji fubi kiləkəli kiwə a, “Fubi ki kimbu kitseinj yi kimiəkə i di biə wən bukuki”, fubi kiwə dza tumbuku dzə i tumi kə wə, ka shi i bəko. ¹⁵ Si ki shi dzə, chəkə i ngwuki wə, dzəh nəki num kə fein ka ngwuki wiwə tsəki i funni kiwə wə, bə ka bee ngwuki wiwə i funni kiləkəli kiwə wə ki gin ka tsəki bəh wi.

¹⁶ Buku ka tsəki a tsəni, tsə danji tsə i kimbu kisheinj wə i tumi kinchin kidəkə wə i kintən ki bəko yə bə bənjki a Kawda. Tumi

kiwò bá kəŋ buku bəh fiəkə, buku ka fumki i yaksi ngwuki i chweinj wi bəko wimbum wə.

¹⁷ Buku yaksi, ka shu kanja ngwuki wimbum wiwò bəh bəkwu a wi ma shaki, jəbi wə buku nɪ tsəki buku bá lwa a ngwuki wiwò nɪ tsə chəkò lə gwu yi i dumi kinshambu wə i bəko kintəŋj i kəmsi tsə i tumi ki Libia wə. Bə ka shisi mbun wi fiəkə, ka bee ngwuki wiwò bá tsə a wi wi.

¹⁸ Si funni kiləkəli kiwò nɪ ləkəki tsəki a ninshinj, chəkò ka buku wə, bə ka yisi i bwiliki biəinj i ngwuki wimbum wiwò mə, ləyiki i bəko.

¹⁹ Chəkò chu buku wə, bəni bə ngwuki bəwə ka bwili biəinj bi ngwuki mə ləyiki i bəko bəh kan yibə.

²⁰ Kan yiduli tsə maka buku yeinj wəŋ nabə bijəŋ, funni kiləkəli kiwò keinj jumi a jumini a num kə ki twesi, buku ka kiəkə i yibuku kaa lə.

²¹ Si bəni nɪ kə num bə nɪ i kan yiduli wə dzi kə fiəŋ, Bəol dzə num i ninshinj ka dzaka a, “Bəba, a nɪ kə a mbeinj bum i wəko yinj a bə baan a Klet, ma bukumbəinj ka kwati dəkə ngəkə wələ bə kinlaka kələ lə.

²² Ayakalə, mih tsaki a mbeinj kəŋa shəm, kəm mi i mbeinj kintəŋj nɪ laka kə, a nɪ laka shəŋ a ngwuki wimbum wələ.

²³ Mih dzakaki lə kəm Nyə wə wi kanjaki mih, a num wə mih tsaki i wi, wi si faan chinda wi i mih daiŋ nchəkò wi dzə num i mih kpəŋ,

²⁴ ka dzaka i mih a, ‘Bəol, ma lwāki. Wə kanjaki i bi num i Nkuŋ wi Lum nshinj. Tsəinj, si Nyə chusi kinjəŋ i wə ka fə a mi widəkə i mban wi bəni bə mbeinj bə kə i ngwuki wimbum wələ wə nɪ laka kə.’

²⁵ Ayakadəinj, bəba, mbeinj kəŋa shəm. Mih jiə shəm i Nyə wə, a gia yə wi dzaka i mih nɪ num ayaka si wi dzaka.

²⁶ Ayakalə, ngwuki wimbum wələ kanjaki lə i nɪ tsə chəkò gwu yi i tumi kidəkə wə i bəko kintəŋj.”

²⁷ A dzə num i kan jwəfi ntsə bənaa funni kiləkəli kə keinj fiəli a fiəlini bəh buku i kinchwə kimbum ki Adia wə.* A dzə num ka nchəkò kintəŋj, bəni bə bə nɪ nɪ ngwuki wiwò wə dza ka kwakaki a yudəkə bə si kəmsi tsə i chweinj wə.

²⁸ Bə ka fəkəni bəko si yi liəki bəh kwu num bə shirpi fiəŋ fi jili yeinj wə, bə yeinj yi num a bəntəm mbanfia. Ayaka bə tsə kpəinj si i ninshinj, chu fəkəni, ka yeinj yi num a bəntəm jwəfi ntsə bəte.

²⁹ Bə ka lwaki a yudəkə ngwuki kələ i chəkò i biana wə, ka shisi bəntukpa bənaa i bəko i ngwuki jum, ka tsaki alə chəkò wə.

³⁰ Bəni bə bə nɪ nɪ ngwuki mə dza ka nənki i yəko buku i ngwuki wimbum wiwò mə, bə ka nənki i shisi ngwuki winchinj i bəko,

ka bə kwayi fə a bə nənki i shisi bəntukpa i shi bi ngwuki wə i bəko.

³¹ Bəol ka dzaka i fwu wi bəni bə jum wə bəh i bəni bu a, “Bəni bələ ka mam i buku i ngwuki wimbum wələ wə, na ma mi widəkə i mbeinj wə ma nɪ bəinj.”

³² Bəni bə jum ka təinjyi bəkwu bə bə nɪ kanja ngwuki winchinj wiwò yeinj i wimbum wə, ka bee a wi lənki tsaki.

³³ Asi chəkò nɪ wəki dzəki, Bəol ka tsa bəni bəchi a bə dzɪ fiəŋ, ka dzaka a, “Daiŋ si num kan jwəfi ntsə bənaa mbeinj num a bəh nɪlwa maka mbeinj ləkə fiəŋ i dzaka mə.

³⁴ Ayakadəinj, mih tsaki mbeinj a mbeinj dzɪ fiəŋ, ka bi nya mbeinj bəh nga. Ayaka na jun yi fwu i mi fun nɪ laka kə.”

³⁵ Si wi dzaka yakadəinj, ka dzə bləd, nya kiyəŋni i Nyə, gbə ka dziki i bəni bəchi nshinj.

³⁶ Bə bəchi ka kanja shəm ka dzi.

³⁷ Buku bəchi bə buku nɪ kə i ngwuki wimbum wiwò mə nɪ kə bəni gi yifa bəh mbanjanitan ntsə bəso (276).

³⁸ Jəbi wə bəni bəchi nɪ dzi fwuli, bə ka bwili gəŋ yə yi nɪ kə i ngwuki mə, ləyiki i bəko i fə a wi yanji.

Ngwuki shaki

³⁹ Jəbi wə chəkò nɪ wə dzə, bə yeinj tsə kpa, bəni bə bə nɪ nɪ ngwuki mə nəki kiə kə di biwə. Ayakalə, bə yeinj nchisi wi bəko num wi tsə buku i mishambu wə, bə ka yeinj a bə kələ i məmsi a ngwuki liə tsə num fiəŋ i bəko kpəŋ.

⁴⁰ Bə ka təinjyi bəshəinj bə mini shi tsə i bəko, ka chu fiəni shwa bəkwu bə bə nɪ kanjaye bəmbəŋ bə bə lumsiki ngwuki yeinj, ka yaksi mbun wi fiəkə i ninshinj fiəkə liə yeinj ka chiniki ngwuki wiwò wi bá tsə i nchisi wə i bəko kpəŋ.

⁴¹ Ayakalə, wi tsə chəkò gwu yi i dumi ki mishambu wə i bəko. Kimbu ki ngwuki ki ninshinj liə baan fiəŋ chu nənki kə. Bəwaa bə ləkəli shakiy təkə kimbu ki jum wə kə.

⁴² Bəni bə jum dza kabə nən a bə wəyji bəni bə nsəŋ bəchi ka bədəkə ma nɪ chəli buku i gəŋj.

⁴³ Ayakalə, fwu wi bəni bə jum wə ka nənki i ləkə Bəol, ka kanjaye a bə ma fə yakadəinj, ka dzaka n'yi a bəni bə bə kiəkə nchali yisi gbəyi chali buku i kpa,

⁴⁴ ma kinjə ki bəni bədəkə baan biəli num i biban bi keinj bəŋ bəh i bishakli binjka bi ngwuki wə. Yələ kə dzəh ya buku nɪ məmsi i buku yaka kpa wə alə nyiki.

28

Bə Bəol dzə buku i Malta

¹ Si buku nɪ tsə buku i kpa wə alə nyiki yakadəinj, ka wəko a, bə bəŋki di biwə a Malta, a num tumi i bəko kintəŋj.

* 27:27 Binwakti bidokə bəŋki kinchwə kimbum kələ a Meditelinian.

² Bəni bə tumi kiwə chusi kinjəŋ kiləkəli i buku, dza buku, kpa gbuku buku ka jəkəki, kəm dzaŋ nī kə yi yisi lə i dzəki fiəkə num.

³ Bəol nyani juŋni nŋaŋa, ka tsə i kpa, ayaka fəkə num i nŋaŋa yiwə mə, gbuku shili fə fəkə kiwə buku ka nəm tseŋ yi ka shəiŋ baan yeiŋ wə.

⁴ Bəni bə tumi kiwə ka yeiŋ si ki shəiŋ baan i tseŋ yi wə, ka dzakaki a bə bə a, “Mi wələ nī wə mi. Wi si bəiŋ i bəkə, ayakalə ləiŋ kwa wi, wi ni baan kə wiwəm.”

⁵ Ayakalə, Bəol mikə fəkə kiwə ki gbə i gbuku mə, gia yidəkə nəki num kə bəh wi.

⁶ Bəni bəwə ka wəkəliki, kwaka a gwu yi Bəol nī yisi lə i məki, yudəkə a wi ki gbəki kpiki lə. Si bə nī wəkəli wəkə mən mən, bə ka yeiŋ a gia yidəkə ka num dəkə bəh wi, bə kwuni kinjwaka kibə dza ka dzakaki a, “Mi wələ kə nyə widəkə.”

⁷ Mi wə wi nī sakaki di biwə feiŋ nī kanjaki lə kikhə, ki kəmsi tsə i di biə buku nī kə. Yeli wi mi wiwə num a Bublīus. Wi dza buku feiŋ, buku bə nə i kanj yitali wə wi təkni yaka bəh buku na bindzəŋ.

⁸ Yi num a tii Bublīus nī kə i nanbēiŋ gwu num bəh wi tasi bəh chwə yi bəkəli. Bəol ka liə tsə i lum wə wi nī nəki yeiŋ, jiə kanj i wi wə, tsa ka chuku wi.

⁹ Si yi nī num yakadəiŋ, bəni bə tumi kiwə kichi bə bə nī kanjaki jwəiŋ ka dzəki Bəol chuku tə bə.

¹⁰ Bə ka nyaki buku bəh biēiŋ biduli. Jəbi wə buku nī nyəki feiŋ, bə chu dza a bəh biēiŋ bichi biə buku nī kanjki jiə i nŋwuki mə.

Bə Bəol nyə i Malta ka tsə i Lum

¹¹ Buku liə i nŋwuki wimbum mə ka tsəki num buku nə lə i Malta i tumi ki bəkə kintəŋ kiflənŋ kitali. Nŋwuki wiwə nī kə wi Aleksandria wə bə nī bəŋŋki a Bənyə bə bə kə Bimanŋsi,* ayaka wi nī kə i tumi kiwə wə wəkəli a jəbi wi fiəkə yiləkəli nī tsə dənŋi.

¹² Buku tsə buku i bəkə kpəŋ i kwili wi Silakus wə, nə feiŋ i kanj yitali wə,

¹³ ka nyə feiŋ, tsə buku i kwili wi Legium wə ka nə tə feiŋ. Si chəkə buku wə, fiəkə yisi i yakaki dzəki i kimbu ki shēiŋ wə, buku ka tsəki, i kanj yifa wə, buku dza buku i kpa wi Butiəli wə.

¹⁴ Si buku dza buku feiŋ, yeiŋ bəni bə bumni feiŋ, bə tsa a buku dzə ma buku bə nə kanj nanitan. Buku bə ka nə, buku ka nyə dza i Lum.

¹⁵ Si buku nī tsəki, bəni bə bumni bə Lum ka wəkə a buku si dza wə, bə buku ka nyaniki dzəki a buku bə banŋsi. Ayaka bə dza buku na i shi yi Abiyus wə, bəh i Jun yi Bəni bə Nyanini wə Yitali. Asi Bəol yeiŋ bə, shəm yi də, wi nya kiyoŋni i Nyə.

¹⁶ Buku dza buku i Lum, bə bee Bəol wi ka numki mfih yi mbəŋ, mi wi jum widəkə chəəŋni kə wi.

Bəol num mi wi nsəŋ i Lum wi fuku gia yi Nyə feiŋ

¹⁷ Kanj nī tsə yitali, Bəol bəŋŋ kifwu ki Bəju bə feiŋ. Asi bə dza, wi dzaka i bə a, “Bwa bə nih bəŋ, mih kə i bənsəŋ wə lə num bə nī kwa mih i Jelusalem, nya i kanj yi bəni bə Lum wə na maka mih gbə na i gia yidəkə wə i bəni bəbukumbeŋ nabə i nənī ki bəti i bəbukumbeŋ.

¹⁸ Jəbi wə bəni bə Lum nī tseŋ ləkə i nsaka wuŋ wə, nəki yeiŋ kə gia yə bə kə i wə mi yeiŋ. Bə ka nənŋi i bee mih,

¹⁹ ayakalə, Bəju nəki bum kə. Mih nī kanjaki a tsə a nsaka wuŋ tsə i ninshin i Nkun wi Lum. Mih nī dzakaki yakadəiŋ, a kəbi a mih kanjaki lə gia yidəkə i jiə i bəni mbəŋ fun.

²⁰ Akə gia yə yi fə mih ka mih bəŋŋ mbeŋ a bukumbeŋ dzəkə. Mih kə i bənsəŋ bələ wə lə num kəm bə mi wə bukumbeŋ bəni bə Isləe nī wəkəliki.”

²¹ Bəni bəwə ka chukuli i wi a, “Buku ka yeiŋ dəkə kinjwakti kidəkə ki dza dza i Judea kəm wə, mi widəkə i bwa bə nih bə buku bə bə nyə dza feiŋ ka səmi dəkə wə i buku nabə i dzaka gia yichu kəm wə.

²² Ayakalə, buku si kanjki lə i wəkə i wə kəm kinjwaka ka. Yə buku kiəkə kə shəŋ a mban wə wə kə yeiŋ bəni bəchi dzakaki lə kəm wi.”

²³ Bə ka jiə chəkə biə bə bi dzəki ma Bəol dzaka i bə. A dza num i chəkə biwə, bəni bəduli juŋni i di biə wi nī nəki, wi yisi i fukuki baiŋsiki gia yichi i bə, i yisi kinchanəchəŋ a tsə buku i fiyobi, fuku kəm nŋun bi Nyə. Wi bə chu dzaka i bə chusi gia yə yi kə i Kinjwakti ki Bənchi bə Muses bə i Binjwakti bi bəni bə ntum bə Nyə mə kəm Jiəs, mamsi i fə a bə bəm gia yə nŋain dzakaki a yi kə nŋəŋ.

²⁴ Ayaka bəni bədəkə bum gia yə wi nī dzakaki, bədəkə nəki bum kə.

²⁵ Bə nī dza ka shakyiki di feiŋ a bə bə yisi i bukuyiki a num si Bəol lə ja a, “Gia yə Kinjwaka ki Baiŋni nī dzakaki i bəti i bəbukumbeŋ tsə dzəh i mi wi ntum wi Nyə wə Isaya a nī kə na nŋəŋ.

²⁶ Wi nī dzaka a, “Tsə dzəkə i bəni bəwə a, mbeŋ bi wəkəki lə na gia bindzəŋ ayakalə wəkə kia kə, tseŋ na biēiŋ bindzəŋ ayakalə yeiŋ kə.

²⁷ Yi num yakadəiŋ kəm shəm yi bəni bəwə kə

yi də lə.
Bə ban bintuni bibə,
ayaka ban dzəkəh yibə.
Bə fə yakadəiŋ a dzəkəh yibə ma ni yeŋŋi di,
bintuni bibə wəkə kə gia,
shəm yibə shili,

* 28:11 Bənyə bələ kə bə bə bəŋŋki a Kasto bəh Bulək.

ka bɔ bi flɛni dzɛ i mih, ka mih chũku bɔ.' ”

²⁸ Bɔɔl ka kaasi a, “Mbein kiaki a ntum wi Nyɔ wi mbɔin wɛlɛ kɔ num wi faan i bɛni bɛ bɔ kɔkɛ Bɛju, bɔ num i ni wɔkɔ.”

²⁹ † [Si wi dzaka yakadɛin, Bɛju bɛwɔ dza ka bukuyiki, gukuli i gia yiwɔ bein a bɔ bɔ, kiṇgukuli kiwɔ nɛ kɔkɛ ki twesi.]

³⁰ Bɔɔl ka nɔki i jun yɛ wi nɛ gɔm i jɛa yifa wɛ, dzɔ bɛni bɛchi bɛ bɔ nɛ dzaki i wi.

³¹ Wi ka fukuki kɔm ŋkun bi Nyɔ, chu lani bɛni kɔm Bah Jisɔs Klistus, dzaka chu lwa kɛ, mi chu nya kɛ wi bɛh ŋgɛkɛ.

† **28:29** Biṇwakti bikpu bidɔkɔ kanjaki kɛ kimbu kɛla.

Kinwakti kə Bəol nī nyaka i kijunni ki Lum Gia yə yi kə i Kinwakti ki Lum kələ mə

Kinwakti kələ nī nyaka Bəol i bəni bə bumni bə Lum, fuku i bə gia yə wi kiaki kəm bumni biə bi kə bi bəni bə Klistus bəh gia yə bumni biwə nəŋki a bəni fəki. Kinwakti kələ kanjaki gia yichi yə yi kə kəm bənlani bə Bəol, tsə i biŋwakti bi bidəko bəchi.

Wi kə wi dzaka a bəni bəchi, kəŋ a numki Bəju nabə bəni bə bə kəkə Bəju kanjaki i kēiŋsi gwū yibə bəh Nyə, kəm bə bəchi kanjaki lə chu. Wi kə wi dzaka a, i mi i kēiŋsi gwu yi bəh Nyə kə i jəbi wə wi jia šəm i Jisəs Klistus.

Bəol nī nyaka tə i sisi nyani wə wi nī kanjaki i nyani tsə yeiŋ kijunni ki bəni bə bumni bə Lum. Wi nī sisi a jəbi wə ngaiŋ tsə buku feiŋ, ma ngaiŋ ni baan bəh bə twəsi i fə nəm i bə kintəŋ, ka bə bi gamti ngaiŋ ma ngaiŋ bi tsə i ninšin, i tsə buku i Sbeən.

Kifwu ki gia kə ki i Kinwakti kələ mə

1:1-17 Kin'yisi bəh kifwu ki gia

1:18-3:20 Kəm mbəiŋ wə bəni bəchi fa kuku nəŋki i bi bəiŋ yeiŋ

3:21-4:25 Dzəh yə Nyə nəŋki a bəni tsə yeiŋ ka bə bi bəiŋ

5:1-8:39 Nəni kifiaŋ kə bəni bə Klistus kanjaki

9:1-11:36 Bəni bə Isləe i kimfasi ki Nyə wə

12:1-15:13 Nəni ki bəni bə Klistus

15:14-16:27 Kimbəni kigəksini i bəni

¹ Akə mih Bəol waiŋ wi nəm wi Klistus Jisəs. Nyə nī bəŋ mih a mih nūmki waiŋ ntum wi Jisəs, ka jia a mih fūkuki ntum wi ndzəŋni wi ngaiŋ.

² Ntum wi ndzəŋni wələ kə wə Nyə nī kaka i bəni tsə dzəh i bəni bu bə ntum wə, yi num asi bə nyaka i Kinwakti ki ki baiŋni wə.

³ Wi kə kəm Waiŋ wi wə wi nī dzo gwu yi mi wiwəm, ayaka bə bwə wi i chwəŋkijun ki Nkun Debit wə.

⁴ Bah wibuku Jisəs Klistus kə num Nyə nī chusi wi tsə dzəh i Kin'waka ki Baiŋni wə a, ako Waiŋ wi ngaiŋ wi kanja nga si wi nī dzasi wi i kpi wə.*

⁵ A fə Jisəs Klistus ka Nyə baa mih, fə a mih nūmki waiŋ wi wi ntum, ka mih fə bəni bə tumi bichi bə bə kəkə Bəju jlə šəm i wi, wəkəki num i wi kəksi yeli wi.

⁶ Mbəiŋ tə kə mban wi bəni bə Nyə bəŋ a bə nūmki bəni bə Jisəs Klistus.

⁷ Mih nyakaki kinwakti kələ i mbəiŋ bəchi bə mbəiŋ kə šəm yi Nyə i Lum, ayaka wi bəŋ a bə nūmki bəni bə bə kə mbu.

Ma Nyə Ba wibukumbeiŋ bəh Bah Jisəs Klistus chūsi šəm yindzəŋni i mbəiŋ chu nyə mbəiŋ bəh kimbəiŋni.

Bəol ka nəŋki i laa njikə i bəni bə Lum

⁸ Mih nəŋki i yisi nya kiyəŋni i Nyə wun kəm mbəiŋ bəchi tsə dzəh i Jisəs Klistus wə, kəm mbi wichi dzakaki lə kəm šəm yə mbəiŋ jia i wi wə.

⁹ Nyə wə mih nəmki i wi bəh šəm yin yichi i ntum wi wi ndzəŋni wələ wə kəm Waiŋ wi kə mbəiŋ nsaka wun a mih si kwaka lə mbəiŋ jəbi wichi i ntsa wun wə.

¹⁰ I ntsa wun wə mih si tsa a dzəh num i mih ka mih dzə i mbəiŋ i liə jəbi wə Nyə bum,

¹¹ kəm mih nəŋki lə nalə i yeiŋ mbəiŋ ka mih nī nya mbəiŋ bəh kinya ki Kin'waka, ki nī fə mbəiŋ lakəki.

¹² Yi num a, bukumbeiŋ šhliki šəm yibukumbeiŋ, šəm yə mbəiŋ jia i Nyə wə šhliki yin, yin šhli tə yimbein.

¹³ Bwa bə mih bəŋ, mih nəŋki a mbəiŋ kiə a mih kaka kinjani kiduli a mih dzə buku i mbəiŋ wə, jəbi wə mih kaka gia yidəko tasi mih. Ayaka mih nəŋki a mih dzə ka mih nī kwati ŋkəh i mbəiŋ wə, a liŋ si mih kə num mih kwati lə i bəni bədəko bə bə kəkə Bəju.

¹⁴ Nəm wələ kəm bəni bəchi kə i makə kəŋŋ wə, kəŋ a numki bəni bə bə kə i kwili kintəŋ, nabə bə bə kə i chwa, nabə bəni bə bə kanjaki mfi, nabə bə bə kəŋki i kiyun wə.

¹⁵ Akə gia yə šəm shliki mih nalə i fuku ntum wi ndzəŋni i mbəiŋ tə bə bə kə i Lum.

Nga bi ntum wi ndzəŋni wi Nyə

¹⁶ Mbəiŋ kləki a mih ngəmniki kə gia yidəko kəm ntum wi ndzəŋni mih Nyə. Kəm ako i feiŋ wə nga bi Nyə biə bi bwiliki mi wichi wə wi kə wi jia šəm i wi kə. Ayaka gia yələ yisiki tsəki num i Bəju ka yi tsə tə i bəni bə bə kəkə Bəju.

¹⁷ Yi num a ntum wi ndzəŋni wələ chusiki dzəh yə Nyə dzəki a mi kə chəŋ i wi nshin. Ayaka yələ yisi tsə kaasi bəh šəm yə wəmakə kə wi jia i wi. Akə gia yə bə kə bə nyaka a,

"Mi wi chəŋ bi nəki kəm šəm yə wi jia i Nyə."

Šəm bəkəki Nyə si bəni fəki gia yi gumini

¹⁸ Mih dzakaki lə i dzaka a šəm yi Nyə yə wi bəksiki i bein i bəni bə bə nəŋma wi, fə gia yi gumini nəni kichu kibə ban ŋkəŋ kəm gia yi Nyə.

¹⁹ Yi bəkəki yaka kəm gia yə bəni kə i kiə kəm Nyə chusiki alə, kəm wi Nyə kə wi chusi lə i bə.

²⁰ Ayaka na i kin'yisi wə si Nyə nī maa mbi, nga bi biə bi tsə kaa kə, bəh si wi Nyə kə, kə

* 1:4 Nabə a, "Jisəs Klistus kə num Nyə nī chusi nga bi tsə dzəh i Kin'waka ki Baiŋni wə a wi kə Waiŋ wi ngaiŋ si wi nī dzasi i kpi wə."

num bəni yein lə, ka chu kiə i biəin biə wi kə wi maa, na si bəni yein ki kə wi. Ayakadain, dzəh chu kəbi yə mi wiwəm kə i dza ləbli dzaka a bə kiəki kə Nyə.

²¹ Na yaka si bə kiəki Nyə yakadain, bə kəksi kə wi ka Nyə, nabə i nya kiyən i wi. Bin kwaka bibə fiən chu a bi kilə. Kifwu kibə kiyə jikə bəh jisi.

²² Bə dzaka a bə kanjaki lə mfi, num bə fiən chu lə biyun.

²³ Bə kə bə bee i tsaki Nyə wi kin kəksi wə wi bi kpi kə, tsə ka tsaki num i miməso mə bə kein si bəh kan mə bwəsi bəni bə bə kə i kpi, bəh minyən bəh nyām yə yi nyaniki, bəh yə yi sein ki i kuku.

²⁴ Si yi kə yaka Nyə ka bee bə a bə fəki num gia yə shəm yibə kanjaki a num gia yi kinyən, bə fəki yaka bəh gwu yibə i mi mi, ka ngəmsiki gwu yibə.

²⁵ Bə kwuni nkən kəm Nyə bi fiən chu num ntəka, tsə chu nəm num i biəin biə Nyə maa, tsə lə i tsaki chu nəm i wi Kimaa wiwə. Ayaka ako wi wə bukumbəin kə i kəksiki jəbi wichi na i bi tsə buku i kin kəksi wə. Yi nūm ayaka.

²⁶ Si bə fəki yakadain, Nyə ka bee bə, gwu bə shili bə i fəki gia yi ngəmnini. Ayaka bəkanja nə bəh bəkanja bədkə, num Nyə nī ka maa bəkanja a bə fəki yakadain.

²⁷ Ayaka yi kə a lin si bənyuku bee dzəh yə Nyə nī fə i nəki bəh bəkanja, gwu fwu lə bə i nəki num bəh bənyuku. Ayaka bənyuku fə gia yi ngəmnini bəh bənyuku bədkə. Si bə fəki yakadain jia num ngəka i kifwu kibə wə a num ngəm wi kimfə kibə kichu.

²⁸ Si bəni bəwə nī ka yein a yi ndzənki lə i kiə Nyə, Nyə ka bee bə a bə kanja mfi a num bi kiyun, fə num gia yə bə si kanjaki kə i fəki.

²⁹ Shəm yibə bə num, num yi jikə bəh gia yichu chi chi. Bə məmyi gia yi gumini, dzəkəh buku bə, bə kanja shəm yichu, kindən fiini bə bəh bəni, wəyi bəni, jwə, fwəkyi, tsein bəni bəh dzəkəh yi chu, nyani bəh kinyən,

³⁰ bəkəli yeli ki bəni, bainj Nyə, kanja bətwi bəchi i ləm kibə wə, gukuli, ləkə bəh kifwu, ghanji gwu, məm dzəh yichi i fəki chu, ləkə bəh kifwu i bəti bəbə bəh i bənih bəbə.

³¹ Bə kə biyun, num kə i ja yibə bəin. Bə chəbsi bəni bədkə, bə kwasi kə nshein i bəni wə.

³² Bə fəki yakadain bə kiə na a Nyə kein si a mi wə wi fəki gia yələ wi kanjaki i kpi. Ayakalə, bə fə a fəni tsə a nishin, chu kəksi bəni bə bə fəki nkainji wi gia yələ.

2

Nyə bi sakaki mi wi biəli kimfə ki mi wiwə

¹ Ayakadain, wə wə wə sakaki kimfə ki mi widəko, kən wə numki na ndə, wə kləki a wə tə dzaki kə kin gbə. Wə kləki a, asi wə sakaki

kimfə ki mi widəko kə asi wə ləkəsiki gwu ya i ngəka wə, kəm wə wə wə sakaki wə fəki tə a gia yə wi fəki.

² Bukumbəin kiəki lə a, Nyə ka jia ngəka i bəni bə bə fəki gia yələ, wi jia ki biəli num nkən.

³ Ayakadain, wə wə wə sakaki kimfə ki bəni bə bə fəki nkainji wi gia yələ, ayakalə wə mwi fə yi tə, wə kwakaki a wə kolə i bi gein buku i nsaka wi Nyə wə a?

⁴ Ma wə yein ki kə a Nyə kanjaki lə shəm yindzən i bəni nalə, kanja shəm nalə, num tə bəh kimbəin i nalə a? Wə yein ki yakadain wə kwaka ako gia yi kilə, klə a shəm yindzən i yi Nyə i wə, chusiki a wə kwūni shəm ya.

⁵ Ayakalə, si wə nainma i kwuni shəm ya, wə fə yi ləkə tsə a ləkəni, yəmakə kə a wə kpənsiki num ngəka i gwu ya wə, wə wi bi numki i chəko biə Nyə bi chusiki shəm yi yi bəkəli i jəbi wə wi sakaki bəni bəchi i dzəh yi chən wə.

⁶ Nyə bi gəmki kə a Nyə kanjaki lə shəm ya.

⁷ Bəni bə bə kanjaki shəm i nəm wi ndzən i wə, nənki num mbum bəh kin kəksi bəh nənki kə ki bi tsə kaa kə, wi bi nyə lə nənki kə ki bi tsə kaa kə i bə.

⁸ Ayakalə, i bəni bə bə tsein ki a gwu yibə shən, bə nain i wəko nkən, ka fəki num a gia yichu, yi kə a Nyə nī chusi lə shəm yi bəksini bəh ngəka i bə wə.

⁹ Ngəka wimbūm bəh ləli bi numki i mi wichi wə wi fəki chu, i yisi i Bəju i tsə buku i bəni bə bə kəkə Bəju.

¹⁰ Ayakalə, kin kəkəni bəh kin kəksi bəh kimbəin i bi numki i bəni bə bə fəki gia yindzən i yisi i Bəju i tsə buku i bəni bə bə kəkə Bəju.

¹¹ Yi bi numki yakadain, kəm Nyə si chusi kə chi chi.

¹² Bəni bəchi bə bə fəki chu bə kanja kə na bənchi bə Muses, bə bi ləki num i ngəka wə liəni kən bə ma kanjaki bənchi. Ayaka bəni bəchi bə bə fəki chu bə num i bənchi chein, bə bi sakaki bə biəli bənchi bəwə.

¹³ Yi kə yakadain kəm Nyə bi dzə kə mi a wi kə chən i wi nshin kəm wi wəkəki gia yə bənchi dzakaki. Wi bi dzə mi a wi kə chən i jəbi wə wəmakə fəki gia yə bənchi nənki.

¹⁴ Bəni bə bə kəkə Bəju kabə num bənchi kəbi, dza ka fəki gia i kin kwaka kibə wə, a num gia yə bənchi nənki, yaka bə mwi si num lə bənchi, namana yaka bə kanja kə bənchi bə Nyə nī nya i Bəju.

¹⁵ Yəmakə chusiki a gia yə bənchi nənki kə num Nyə nyaka yi i shəm yibə wə. Shəm yibə təbi tə yi. Jəbi wə bə fəki gia yichu, shəm yibə ka sakaki bə. Jəbi wə bə fəki gia yindzən i yi ka təbiki bə.

¹⁶ Gia yələ bi dzəki di i jəbi wə Nyə bi sakaki gia yichi yə bəni fəki i nyumi wə tsə dzəh i

Klistus jisəs wə, si ntum wi ndzəŋni wələ mih fukuki lə chusiki.

Bəju ghanşiki gwu bəh bənchi

¹⁷ Wə wə wə bəŋŋi gwu ya a mi wi Ju, wə jiə fwu wa i bənchi bə Muses wə, chu ghanşiki gwu a wə kə mi wi Nyə,

¹⁸ bə lani lə wə bəh bənchi, wə kiə gia yə Nyə nənki, kiə tə gia yə yi təkiki ndzəŋki nalə.

¹⁹ Wə kiəki lə na bindzəŋ a wə kə wə wə wə chusiki dzəh i bimfəkə, num tə bəŋŋi i bəni bə bə kə i jisi mə,

²⁰ wə chu num wə wə təkiki biyun, a num wə wə wə laniki bəni bə bə kiəki kə gia ka bwa bənchiŋ. Wə fəki lə kəm bənchi nya lə wə bəh mfi bichi bəh ŋkəŋ.

²¹ Wə wə wə laniki bəni yakadəŋ, wə laniki alə tə n'ya gwu a? Wə wə wə fukuki a kiə mi ki chwə kə, wə tə fəki dəŋ a?

²² Wə wə wə wəyiki a kiə nyum mi nabə kpə mi ki nə kə bəh mi widəkə, na wə fəki kə yakadəŋ? Wə wə wə kainyiki gia kəm miməsə, na wə tə chwəki kə biəŋ i jūŋ yi fəni yi gia yi miməsə wə a?

²³ Wə wə wə ghanşiki gwu bəh bənchi bə Nyə, yaka wə ŋgəmsiki kə Nyə si wə bwinŋi bənchi bəwə a?

²⁴ Akə gia yə bə nyaka a, “Bəni bə bə kəkə Bəju si bəkəli lə yeli wi Nyə a num kimfə kimbeŋ ki Bəju.”

²⁵ I suuŋ mi kanjaki lə mbee,* jəbi wə mi wiwə fəki gia yə bənchi dzakaki. Ayakalə, jəbi wə wə bwinŋi bənchi, nsuuŋ wə bə suuŋ wə yeŋ kə aka wə keŋŋi kinchək.

²⁶ Mi kabə keŋŋi kinchək, wi fə gia yi chəŋ yə bənchi nənki, bə ma ni dzo wi ka wə bə kə num bə suuŋ lə wi na si wi keŋŋi kinchək a?

²⁷ Ayakadəŋ bəni bə bə kəkə kinchək i nyam yi gwu wə ayakalə bə jiə bənchi, bə bi fə bə jiə mbeŋ Bəju i ŋgəkə wə mbeŋ bə mbeŋ kanjaki bənchi bə bə nī nyaka, ayaka mbeŋ suuŋ bəni, mbeŋ keŋ bwinŋ bənchi bəwə.

²⁸ Mbeŋ kiəki a, mi wi Ju mwi kəkə wə bə yeŋŋi i nyam yi gwu wə. Ayaka nsuuŋ wi kəŋ kəkə gia yə bə yeŋŋi i biŋ i nyam yi gwu wə.

²⁹ Mi wə wi kə mi wi Ju wi ŋkəŋ kə num i shəm mə. Ayaka nsuuŋ wi ŋkəŋ kə wə wi kə i shəm mə, a num mfa wi Kin'waka ki Nyə, a kəbi nsuuŋ wə wi biəliki num bənchi bə bə nyaka num nyakani. Wəmakə mi kə a si kəkəsi num Nyə wi. A si kəkəsi kə bəni.

3

Nyə si num a ja yi beŋ

¹ Si yi kə yakadəŋ, Bəju tsəki bəni bədəkə i finə wə a? Ma mbee kələ i nsuuŋ wə a?

² Aan, Bəju tsaki lə bəni bədəkə i dzəh yiduli wə. Yimbum yeŋ kə a Nyə nī kə wi nya ja yi, a num i bə kan.

³ Bə kə i dzaka a si bəni bədəkə nī numki kə i ja yiwə wə, yaka yəmakə ni fə ma Nyə ma numki i ja yi beŋ na?

⁴ Yi mən Num yakadəŋ! Na si bəni bəchi kə bəntəkə Nyə bi baan a wi ŋkəŋ, yi num asi bə nyaka a,

“Nyə, wə ka dzāka ndzaka wa, yaka ndzaka wiwə kə chəŋ.

Ayaka wə si shi saka dzi lə bənsaka ba.”

⁵ Ayakalə, a kabə num a kimfə kibukumbeŋ kə ki kəkə chəŋ gamtiki i fəki a kimfə ki Nyə kə ki kə chəŋ numki i yəŋə wə, yaka bukumbeŋ kə i dzaka a nə? A Nyə fəki i fikpəŋ i ləkəki ŋgəkə i bukumbeŋ wə a? Mih bikəki yələ lə asi mi wiwə si bikə.

⁶ Yi mən i numki yakadəŋ! Asi kə a yi numki yaka, ma Nyə sakaki dəŋ mbi a?

⁷ Ayakalə, mih kabə nyiki ntəkə bi fə ŋkəŋ bi Nyə yəŋə tsə a ninshin ninshin dza bəh kinŋəkəsi i yeli wi wə, bə bə chu sakaki mih ka mi wihu kəm nə?

⁸ Yi kabə num yakadəŋ, bukumbeŋ ma dzakaki a, “Yi ndzəŋki lə a buku fəki chu ka gia yindzəŋni ni dzəki a?” Bəndzaka bələ kə bə bəni bədəkə bəkəliki yeli wibuku bəh bə, dzaka a a dzakaki buku, bəmakə bəni bi kwati lə ŋgəkə wə bə kə i bi kwati.

Mi wi chəŋ mən nalə kpaa

⁹ Bukumbeŋ ki dzakaki a nə i liə a? A bukumbeŋ Bəju tsəki lə bəni bədəkə a? Yi mən dəkə yaka lə! Bukumbeŋ kə bə yeŋ lə a Bəju bəh bəni bə bə kəkə Bəju kə num i kan yi nga bichu wə.

¹⁰ Yələ kə si bə nyaka a,

“Mi wi chəŋ mən, na wimu mən.

¹¹ Mi mən wə wi kanjaki mfi,

mi num kə wə wi nənki Nyə.

¹² Bəni bəchi kə bə bə n'yəkə nya jum i Nyə.

Bə bəchi chu biəŋ bi kilələ.

Mi mən wə wi fəki gia yə yi kə chəŋ, na wimu mən.

¹³ Bə yamsi bindəŋ bibə jiə bi biyəə aka jūm. Bə kə bəni bə ja.

Ndzaka wə wi bukuki i dzaka kibə wə kələ i wə mi aka kiləfi ki juŋŋ.

¹⁴ Bələŋ bəh bəndzaka bələli jikə i dzaka kibə wə.

¹⁵ Gvu yibə si yaŋsi alə i tsə wəwə mi.

¹⁶ Bə si shi bəkəli lə biəŋ

tsə bəh bəŋgəkə i di bichi biə bə tsəki.

¹⁷ Bə chu kiəki kə dzəh yə yi dzəki bəh nənki ki bəŋŋini.

¹⁸ Bə kanjaki kə na nlwa wi Nyə i shəm yibə mə.”

¹⁹ Bukumbeŋ kiə i liə a gia yə bənchi dzaka, bə dzakaki i bəni bə bə nəkə i bənchi chəŋ, ka mi ma ni kanja na gia yə wi kə i ləbli dzaka asi mi wichi i fa mbi wələ wə bi num i Nyə nshin nomyi dzaka.

* 2:25 Nsuuŋ nī chusiki a bə kə chwəŋkijun ki bəni bə Nyə nī dzi minŋain bəh bə.

²⁰ Mbein̄ kl̄a a, na mi wiw̄om wimu bi numki k̄a w̄a Nȳo bi dz̄aki a wi k̄o ch̄an̄ i wi nshin̄ k̄om wi f̄eki gia ȳa b̄anchi n̄an̄ki, k̄om b̄anchi f̄eki b̄ani ka kīaki gia yichu ȳa b̄o f̄eki.

Dz̄ah ȳa Nȳo dz̄aki a mi k̄o ch̄an̄ yein̄

²¹ Ayakala, i līa Nȳo chusi l̄o dz̄ah ȳa wi dz̄aki mi yein̄ a wi k̄o ch̄an̄ i wi nshin̄. Ayaka dz̄ah yiwo kana k̄a gia yid̄ako i f̄a b̄ah b̄anchi. Dz̄ah yal̄a k̄o num Kin̄wakti ki Muses ki b̄anchi b̄ah bi b̄ani b̄e ntum b̄a Nȳo n̄i t̄abiki l̄a.

²² Dz̄ah ȳa Nȳo dz̄aki a mi k̄o ch̄an̄ yein̄, k̄o ȳa yi bīaliki sh̄om ȳa mi k̄o wi jīa i Jis̄os Kl̄istus w̄a. Nȳo f̄aki yal̄a i mi wichi w̄a wi jīa sh̄om i Kl̄istus w̄a, k̄om i Nȳo mi wid̄ako k̄ak̄a chi chi, ²³ si mi wichi k̄o wi f̄a l̄o chu ka numki na i dz̄ah yi d̄an̄ i mbum bi Nȳo w̄a.

²⁴ Ayakala, Nȳo chusi l̄o sh̄om yi yind̄an̄ni i b̄ani i nya b̄o b̄ah kinya kil̄olo yi num a b̄o kan̄aki k̄a kingb̄o kid̄ako. Yal̄a n̄i ts̄e dz̄ah i Kl̄istus Jis̄os w̄a wi n̄i t̄an̄ b̄ani i kan̄ yi b̄anḡak̄a w̄a.

²⁵ Nȳo n̄i k̄o wi nya wi ka mf̄a gia i f̄a kimain̄ b̄ah mwa mu. Ayaka kimain̄ k̄al̄a k̄o i b̄ani b̄achi b̄a b̄o jīa sh̄om i wi w̄a. Wi n̄i f̄a kimain̄ k̄al̄a i chusi a nḡain̄ Nȳo k̄o mi wi ch̄an̄, k̄om wi Nȳo n̄i kan̄aki sh̄om kan̄ani b̄ah chu bib̄o bīa b̄o n̄i f̄eki i kikpu w̄a.

²⁶ Wi n̄i f̄a yi i chusi a wi Nȳo mwi k̄o mi w̄a wi f̄eki gia yi ch̄an̄ i j̄obi wi līa w̄a, yi chu num a nḡain̄ dz̄aki mi w̄a wi jīa sh̄om i Jis̄os a w̄amaka kan̄aki k̄a kingb̄o.

²⁷ Si yi k̄o yaka, gia yid̄ako k̄al̄a ȳa bukumbein̄ k̄o i ghan̄siki gwu yein̄ na? Gia yid̄ako m̄an̄! Yi m̄an̄ d̄ak̄a k̄om n̄a a? Ma yi k̄al̄a i numki k̄om n̄om wid̄ako w̄a bukumbein̄ n̄omki a? Yi m̄an̄ yaka! Yi k̄o num i numki i nchi w̄a bukumbein̄ jīa sh̄om i Jis̄os.

²⁸ L̄a yi k̄o yaka. Bukumbein̄ k̄o b̄a t̄an̄ a, Nȳo dz̄aki mi a wi k̄o kingb̄o kid̄ako k̄abi ako k̄om nj̄ia wi sh̄om w̄a wi jīa i Jis̄os w̄a, yi num k̄a k̄om wi f̄eki gia ȳa b̄anchi n̄an̄ki.

²⁹ Ma Nȳo k̄o a Nȳo wi B̄aju sh̄an̄ a? Nt̄a wi k̄o t̄a Nȳo wi b̄ani b̄a b̄o k̄ak̄a B̄aju a? Aan̄, wi k̄o t̄a Nȳo wi b̄ani b̄a b̄o k̄ak̄a B̄aju,

³⁰ si Nȳo k̄o sh̄an̄ a wimu, a num wi w̄a wi bi dz̄o b̄ani b̄a b̄e suun̄ b̄o a b̄o k̄ak̄a b̄ah ngb̄o wid̄ako, a num sh̄an̄ k̄om sh̄om ȳa b̄o jīa i Kl̄istus w̄a, yi num a lin̄ si wi bi dz̄o b̄ani b̄a b̄o keinj̄i kinch̄ok, a b̄o k̄o ngb̄o wid̄ako k̄abi num t̄a k̄om sh̄om ȳa b̄o jīa i Kl̄istus w̄a.

³¹ Yaka yi k̄o a bukumbein̄ l̄ot̄ako b̄anchi k̄om sh̄om ȳa bukumbein̄ jīa i Kl̄istus w̄a a? Yi m̄an̄ yakad̄an̄! Yi k̄o a bukumbein̄ kan̄aki i n̄umki numni i b̄anchi w̄a.

4

Ablaham k̄o kinch̄asi ki mi w̄a Nȳo dz̄aki a wi kan̄aki k̄a kingb̄o kid̄ako

¹ Bukumbein̄ k̄o i dz̄aka a Ablaham ba wi bat̄ii t̄ii b̄abukumbein̄ n̄i yein̄ fin̄a i gia yal̄a w̄a a?

² A n̄i k̄o a Nȳo dz̄o a Ablaham k̄ak̄a b̄ah ngb̄o wid̄ako num k̄om n̄om wi nd̄an̄ni w̄a wi n̄i f̄a, ma wi kan̄aki l̄a gia ȳa wi k̄o i ghan̄siki gwu k̄om yi. Ayakala, wi kan̄aki k̄a na gia ȳa wi k̄o i ghan̄siki gwu yein̄ i Nȳo nshin̄,

³ k̄om Kin̄wakti ki Nȳo dz̄akaki a, “Ablaham n̄i jīa sh̄om i Nȳo, Nȳo ka dz̄o wi a wi k̄o mi wi ch̄an̄.”

⁴ Mi w̄a wi namki b̄a ḡom wi, na yibwin̄ wi ka n̄om b̄a ḡom wi, b̄a ma ni dz̄o a nḡom wiwo k̄o kinya b̄a nya i wi. B̄a ni dz̄o a, ako nḡom w̄a wi si k̄o i kwati.

⁵ Ayakala, mi kab̄a num maka wi n̄om fīen̄ fid̄ako, num wi jīa sh̄om i Nȳo w̄a wi dz̄aki b̄ani b̄achu a b̄o k̄ak̄a b̄ah kingb̄o kid̄ako i wi nshin̄, Nȳo dz̄aki w̄amaka a wi k̄o ch̄an̄ i wi nshin̄ k̄om sh̄om ȳa wi jīa i wi.

⁶ D̄eb̄it t̄a n̄i dz̄aka a nd̄an̄ni bimb̄um k̄o i b̄ani b̄a Nȳo dz̄aki a b̄o k̄o ch̄an̄ i wi nshin̄ a num k̄a k̄om b̄an̄om b̄a b̄o n̄om.

⁷ Wi n̄i dz̄aka a,

“Nd̄an̄ni bimb̄um k̄o i b̄ani b̄a Nȳo k̄o wi dalinya l̄o b̄angb̄o b̄ab̄o,

ka ban̄ chu bib̄o.

⁸ Ayaka nd̄an̄ni bimb̄um k̄o i mi w̄a Nȳo chu ngwuŋki k̄a wain̄kan̄ k̄om chu bi.”

⁹ Si yi k̄o yakad̄an̄, nd̄an̄ni bimb̄um bīal̄a k̄o a b̄ani b̄a b̄o k̄o num b̄a suun̄ b̄o ma? Ma, bi k̄o t̄a i b̄ani b̄a b̄o keinj̄i kinch̄ok a? Buku si k̄o buku dz̄aka l̄o a, “Sh̄om ȳa Ablaham n̄i jīa i Nȳo w̄a n̄i f̄a Nȳo dz̄o wi a wi k̄o mi wi ch̄an̄.”

¹⁰ Nȳo n̄i dz̄o Ablaham a wi k̄o mi wi ch̄an̄, num i winain̄ j̄obi w̄a a? A n̄i k̄o num b̄a suun̄ l̄o wi, ma wi keinj̄i kinch̄ok a? A n̄i k̄o wi keinj̄i kinch̄ok maka b̄a suun̄ wi.

¹¹ B̄a n̄i suun̄ wi jīa k̄a kinch̄asi i chusi a wi k̄o mi wi ch̄an̄ k̄om sh̄om ȳa wi n̄i jīa i Nȳo i j̄obi w̄a wi n̄i keinj̄i kinch̄ok. Ayakad̄an̄, Ablaham ka num t̄ii wi b̄ani b̄ichi b̄a b̄o jīa sh̄om i Nȳo maka b̄a suun̄ b̄o, ka Nȳo dz̄o t̄a b̄o a b̄o k̄o b̄ani b̄a ch̄an̄ i wi nshin̄.

¹² Ayaka wi num t̄a t̄ii wi b̄ani b̄a b̄o k̄o num b̄a suun̄ b̄o, a num k̄a k̄om b̄a suun̄ b̄o. Ako k̄om b̄o dz̄o a gvu yi, i sh̄om ȳa wi n̄i jīa i Nȳo ka b̄a suun̄ wi.

Ablaham n̄i kwati fīen̄ fīa Nȳo kaka num k̄om sh̄om ȳa wi n̄i jīa i Nȳo

¹³ Kin̄kaka k̄a Nȳo n̄i kaka i Ablaham a wi b̄ah bwa bu bi dzi l̄a mbi wal̄a, yi num k̄a k̄om Ablaham n̄i jīaki b̄anchi. Ako k̄om sh̄om ȳa wi n̄i jīa i Nȳo w̄a, Nȳo ka dz̄o wi a wi k̄o ch̄an̄ i wi nshin̄.

¹⁴ A kab̄a num a b̄ani b̄a b̄o kwati fīen̄ fīa Nȳo kaka k̄om i n̄aki si nchi n̄an̄ki, yaka sh̄om ȳa b̄a jīa i Nȳo kan̄aki k̄a mbee wid̄ako, kin̄kaka k̄a Nȳo kaka numki t̄a a kil̄olo.

¹⁵ Gia yə yi kə, kə a bənchi si fə shəm yi Nyə ka bəkəki tsə a nishin, kəm di biə nchi kəkə, gia yidəko ma ni numki a mi bwin nchi.

¹⁶ Yi kə num a, kinjaka kiwə biəliki num shəm yə wi nī jiə i Nyə ka yi numki shəm yi yindzəni i wi, yə wi nī kaka a yi kanjaki i bi num i chwənkijun ki kichi wə, a kəbi a bəni bə bə num i bənchi wə. Akə tə i bəni bə bə jiə shəm i Nyə wə a lin asi Abalaham nī jiə, kəm Abalaham kə tii wibukumbein bəchi bə bə kə bəni bə Nyə.

¹⁷ Yələ kə asi bə nyaka a Nyə dzakaki i Abalaham a, “Mih kə mih fə a wə numki tii wi bitumi biduli.”

Wi num tikwili wibuku i Nyə nshin. A num Nyə wə Abalaham nī jiə shəm i wi. Ayaka yi num a, a fəki wi ka bəni bə bə kpiyi fiəni chu bəwom. Ayaka yi chu num a, a fəki wi ka biəin biə bi kəkə, bi nūmki.

¹⁸ Abalaham nī tseinji tsəki a ninshin kiə a ngəin kolə bi kwati fiə fiə Nyə nī kaka i ngəin, na si wi nī kə wi chu tseinji kə fiə fidəko i ninshin. Ayakalə, wi jiə a shəm i Nyə na ka wi nyani lə i dzə numki, “Tii wi bitumi biduli,” asi Nyə nī kaka i wi a, “Bwa ba bi lanjki a lanjki.”

¹⁹ A nī kə Abalaham si num tsə lə jiə gbi, ayakalə wi nī ka dəsi dəkə shəm yə wi nī jiə i Nyə, na yaka si wi nī kə wi yein lə i gwu yi wə a ngəin si num lə aka kinjipili ki mi, ka yein tə a kpə wi Sela kə nkəinji wi kəbi i bwə.

²⁰ Wi nī ka kanja dəkə kiməjni i kanjaki shəm yifa kəm kinjaka kə Nyə nī kaka i wi. Shəm yə wi nī jiə i Nyə nī ləkəki tsəki a ninshin, wi ka tumyiki a bikum bi Nyə.

²¹ Wi nī kə wi bum na bəh shəm yi yichi a Nyə kanjaki lə nga i fə gia yə wi nī kaka.

²² Akə gia yə shəm yə wi nī jiə i Nyə nī fə a Nyə dzə wi a wi kə mi wi chənj i wi nshin.

²³ Ayakalə, ndzaka wə wi kə a, “Nyə nī dzə wi yakadəin,” Yi kəkə a bə nī nyaka a i Abalaham wə shənj.

²⁴ Yi kə tə i bukmbein wə. Nyə wə bukmbein jiə shəm i wi, nī dzə lə bukmbein tə yakadəin. Akə wi wə wi nī bwili jisəs Bah wibukumbein i kpi wə.

²⁵ Jisəs kə wə bə nī nya wi kpi kəm chu bibukumbein. Ayaka Nyə fiəni dzasi wi i kpi wə ka ngəin dzə a bukmbein kəkə bəh kingbə kidəko.

5

Kinsanjli kə bukmbein kanjaki kəm Nyə dzəki bukmbein a bukmbein kəkə bəh kingbə kidəko

¹ I liə si Nyə kə wi dzə lə bukmbein a bukmbein kəkə bəh kingbə kəm shəm yə bukmbein jiə i wi wə, bukmbein bə num i kimbəinji wə bəh wi kəm gia yə Bah wibukumbein yə Jisəs Klistus fə.

² A fə wi ka bukmbein kanja dzəh i liə i shəm yindzəni yi Nyə yə bukmbein kə yein wə i liə kəm shəm yə bukmbein jiə i wi. Bukmbein bəlan si bukmbein tseinji tsəki a ninshin, kiə a bukmbein bi kwatiki lə i mbum bi Nyə wə.

³ Yi na baanj dəkə yakadəin, bukmbein lanjki tə i bəngəkə bə bukmbein yeinji, kəm bukmbein kiəki lə a bəngəkə fəki mi kiə i kanja shəm.

⁴ Ayaka shəm yi kanjani fəki a Nyə kəkəsi mi a wi kpəin. Nyə ka kəkəsi mi a wi kpəin, wi ka tseinji tsəki a ninshin i fiənj wə, kiə a ngəin bi kwati lə.

⁵ Fiənj fiə bukmbein tseinji tsəki i ninshin i fi wə bi lansi tsə kə i kuku, kəm Nyə kə wi jiksi shəm yibukumbein bəh kinjənj ki, tsə dzəh i Kinj'waka ki Baijnə kə wi nya i bukmbein.

⁶ Yi num a jəbi wə bukmbein nī kəkə i gamti gwu yibukumbein, Klistus dzə i jəbi wi ndzəni wə, ka kpi kəm bukmbein bəni bə bə kiəki kə Nyə.

⁷ Akə nkənj a yi ləkəki lə i mi i kpi kəm mi wə wi kanjaki kə kingbə, ayaka mi widəko kolə i məmsi i kpi kəm mi wi ndzəni widəko.

⁸ Ayakalə, Nyə nī chusi kinjənj ki i bukmbein i dzəh yələ wə a, jəbi wə bukmbein nī keinjki bəni bəchu, Klistus kpi kəm bukmbein.

⁹ I liə si bukmbein kə num mwa mu fə Nyə dzə bukmbein a bukmbein kəkə bəh kingbə kidəko, yaka wi bi tsə lə i bukmbein nshin i bwili bukmbein i kanj yi shəm yi Nyə yi bəksini yə wə bəh bəni.

¹⁰ Yəmakə num a, na jəbi wə bukmbein nī keinjki bəni bə bə baijnki Nyə, kpi yi Wain wi chinji bukmbein bəh Nyə, wi nī tsə lə i ninshin i liə i bwili bukmbein bəh nəni ki, si wi kə wi chinji bukmbein bəh Nyə.

¹¹ A kəkə a gia yələ shənj yə bukmbein lanjki kəm yi. Bukmbein lanjki tə bəh Nyə kəm Bah wibukumbein Jisəs Klistus wə wi kə num wi chinji bukmbein bəh Nyə.

Gia yə Adam nī dzə bəh yi, bəh yə Klistus nī dzə bəh yi

¹² Si chu nī tsə dzəh i mi wimu wə, ka bi dzə i mbi wə, ayaka kpi tə tsə dzəh i chu chein ka bi dzə, ayaka kpi ka wan tsə i mi wichi wə, kəm mi wichi fə chu.

¹³ Chu nī kə bi si num lə i fa mbi wə, na ka Nyə nyaki bənchi. Ayakalə, bənchi kabə num kə bə kəkə i ngwunjki wainjkanj i chu biə bəni fəki.

¹⁴ I yisi i jəbi wi Adam wə i dzə buku i jəbi wi Muses wə a nī kə kpi kanja nga i mi wichi bein nabə bə bə nī fəki chu ayaka bə fə kə asi Adam wə wi nī bwin nchi. Adam nī kə i dzə yidəko wə aka Klistus wə wi nī kə i bi dzə.

¹⁵ Ayakalə, kinya ki Nyə kə wi nya i bəni kilolə kəkə ka chu biə Adam nī fə. A kabə

num a bəni bəduli nī kpiyi kəm chu bi mi wimu, yaka kə ŋkəŋ a shəm yindzəŋni yi Nyɔ bəh kinya ki nī dzə kəm shəm yindzəŋni yi mi wimu wə wi kə Jisəs Klistus, ma yi nī numki i dzə i bəni bəduli wə tsə lə tsəni.

¹⁶ Gia ya kinya ki Nyɔ kələ Nyɔ nī nya kilələ dzə bəh yi kəkə liŋ bəh ya chu bi mi wimu nī dzə bəh yi. Chu bi mi wimu dzə bəh nsaka i bəni bəchi wə ka jiə bə i ŋgəkə wə. Ayakalə, kinya ki Nyɔ kələ nī dzə i jum wə, i chu bi bəni bəduli biə bə nī fə, ayaka Nyɔ dzə bə a bə kəkə bəh kingbə kidəkə.

¹⁷ Yi kabə num a, chu bi mi wimu nī fə kpi kaŋa ŋga i mi wichi bein kəm mi wimu, yaka kə a bəni bə bə dzə kingkəŋ ki Nyɔ kimbun kələ, bəh kinya kə ki kə ndzə wə Nyɔ dzə bəni kilələ a bə kə chəŋ, bə nī kwati nənī ki du kəm mi wimu wə Jisəs Klistus.

¹⁸ Ayakadəin, si chu bi mi wimu nī dzə bəh ŋgəkə i bəni bəchi wə, kə a liŋ si kimfə ki chəŋ ki mi wimu fə Nyɔ dzə bəni a bə kəkə bəh kingbə, bə bəchi num i bi kwati nənī.

¹⁹ Yi num a asi mi wimu nī ləkə bəh fwu i Nyɔ yamaka fə bəni bəduli num bəh chu, yi kə asi mi wimu nī wəkə i Nyɔ ŋ'wəkə wiwə fə Nyɔ dzə bəni bəduli a bə kə chəŋ i wi nshin.

²⁰ Nyɔ nī nya bənchi i fə a chu duki. Ayakalə, si chu duki akə a liŋ si kingkəŋ ki Nyɔ kə ki kə kinduksi i bəni wə duki tsəki a ninshin tə.

²¹ Yi kə lə, ka chu kaŋaki ŋga i bəni wə, bə kpiyi, kə asi kingkəŋ ki Nyɔ kə kaŋaki ŋga i bəni wə tsə dzəh i ndzə wə Nyɔ dzəki bəni a bə kə chəŋ i wi nshin, i bi nya bə bəh nənī kə ki bi tsə kaa kə kəm Jisəs Klistus wə Bah wibukumbein.

6

Mi wə wi kə wi chiniŋ lə bəh Klistus, wi kpi buku i kaŋ yichu wə

¹ Si yi kə yakadəin, bukumbein ki dzakaki a nə? Yaka kə bukumbein ki baŋki tsəki a fəki chu ka nsheŋ yi Nyɔ yə yi kə kinduksi i bəni wə duki tsəki tə a ninshin a?

² Yi mən nūm yaka! Yi kə i chu num dəin a bukumbein bə bə kpi buku i kaŋ yichu wə chu kə i nəki i chu mə a?

³ Ma mbein kiəki kə a bukumbein bəchi bə bə juli i bəkə chiniŋ bəh Klistus Jisəs, bə juli tə bukumbein yaka chiniŋ bəh kpi yi a?

⁴ Bə nī juli bukumbein i bəkə yakadəin yi bə num a bə nī chiniŋ bukumbein bə i kpi yi wə ka lə, kə yi numki si Klistus nī fiəni dza i kpi wə i ŋga bimbun bi Ba wi wə, yaka kə a bukumbein kaŋaki i nəki num i nənī kimfiəŋ wə.

⁵ Yi kə lə kəm, a kabə num a bukumbein nī chiniŋ lə bəh Klistus i kpi yə akə n'yi, yaka bukumbein chu kəkə i məniki a bukumbein bi chiniŋ lə bukumbein bə tə i ndza wi kpi yə akə n'yi.

⁶ Bukumbein kiəki lə a gwu yibukumbein yə akə nənī kikpu kə num bə nī baŋŋ lə i kintasi wə bəh Klistus, ka bə chiksi gwu yiwə yə yi kə yichu, ka bukumbein ma bi chu numki mfa i kaŋ yichu wə,

⁷ kəm jəbi wə mi kpi, yaka wi buku lə i kaŋ yichu wə.

⁸ Si bukumbein kə bukumbein kpi lə bəh Klistus, yaka bukumbein bum a bukumbein bi nəki lə tə bukumbein bə,

⁹ kəm bukumbein kiəki lə a na si Nyɔ nī dzasi Klistus i kpi wə, wi bi chu kpi kə. Kpi kəbi i chu kaŋa ŋga i wi bein.

¹⁰ Kpi yə wi nī kpi wi nī kpi i chu wə kpamu yi kaa yakadəin. Ayaka nənī kə wi kaŋaki i liə kə num ki Nyɔ.

¹¹ Si yi kə yakadəin, mbein tə yein i gwu yimbein wə a mbein kpi lə i chu mə, ka nəki i liə biəli si Nyɔ nənki, si mbein chiniŋ lə bəh Klistus Jisəs.

¹² Ayakadəin, kiə mbein ki bēe kə a chu kaŋaki ŋga i ntsaŋa bimbein bi gwu wə i fəki mbein wəkə num i gia yə mwa mimbein nənki a mbein fəki.

¹³ Kiə mbein ki bēe kə a chu dzəki bimbun bimbein bi gwu ka biəin bi binəm i fəki gia yichu yein. Mbein nyə gwu yimbein num i Nyɔ ka bəni bə bə bwili bə i kpi wə ka nya bə bəh nənī. Mbein nyə tə bimbun bimbein bi gwu i Nyɔ ka biəin bi binəm i fəki gia yi chəŋ yein.

¹⁴ Chu chu kaŋaki kə i kənaki ŋga i mbein bein, kəm mbein kəkə i bənchi chəin. Mbein nəki i shəm yi Nyɔ yindzəŋni chəin.

Mi wə wi chiniŋ bəh Klistus kə mfa i nənī ki chəŋ wə

¹⁵ Si yi kə yaka, bukumbein ki dzakaki a nə? Yaka kə a bukumbein fəki chu kəm bukumbein nəki i shəm yi Nyɔ yindzəŋni chəin, kəbi i bənchi chəin ma? Yi mən yaka!

¹⁶ Mbein kiəki kə a mi ka dzə gwu yi nya i mi widəkə i wəkəki i wi ka mfa, yaka wi kə mfa i mi wə wi wəkəki i wi a? Mi ka nya gwu yi i chu, yaka wi kə mfa i chu wə. Yi nī dzə num bəh kpi. Mi ka nya gwu yi i wəkəki num i Nyɔ wə, yaka wi kə mfa wi Nyɔ. Yamaka nī fə wi kwati nənī ki chəŋ.

¹⁷ Ayakalə, kiyəŋni kə ki Nyɔ asi mbein nī keŋki mbein num mfa yichu, i liə mbein bum bəh shəm yimbein yichi gia yi lanini yə bə nī nya i mbein chusiki.

¹⁸ Mbein kə num bə bwili lə mbein i kaŋ yichu wə, mbein fiəni chu mfa i nənī ki chəŋ wə.

¹⁹ Mih dzakaki yələ ka mi wiwəm, kəm mbein ka bəni bəwəm mbein kəkə i kiə gia i tsə buku si yi kə. Mbein kiəki a, a nī kə i kikpu wə mbein nī nyaki lə bimbun bimbein bi gwu i biəin bi kinyeŋ wə bəh chu biduli, ka mfa. Mbein nyəki bimbun bimbein bi gwu num i gia yi chəŋ wə i numki bəni bə baiŋni.

²⁰ Jɔbi wə mbeɪn nɪ kə mfá i chu wə, nɔni ki chəŋ nɪ kanjaki kə gia yidəko i fə bəh mbeɪn.

²¹ Si mbeɪn nɪ kə yakadəɪn, mbee wə mbeɪn nɪ kwati i gia yələ wə yə mbeɪn kə i liə ngəmni num ngəmni i yi wə kə nə a? Gia yiwə yichi gəksiki num bəh kpi shəŋ.

²² Ayakalə, i liə si bə kə bə bwili lə mbeɪn i kan yichu wə ayaka mbeɪn fiəni chu num mfá yi Nyɔ, yi kə a mbee yiwə kə a mbeɪn si num dza bəni bə bəɪni, ayaka kingəksi kiwə num nɔni kə ki bi tsə kaa kə.

²³ Mbeɪn kiaki a ngəm wi gia yichu kə kpi, ayakalə nɔni kə ki bi tsə kaa kə kə kinya kə Nyɔ nyaki a kilələ i bəni bə bə kə bə chini bəh Klistus Jisəs Bah wibukumbeɪn.

7

Nchi si kanja nga i mi beɪn a i jɔbi wə mi wiwə keɪŋki wiwəm

¹ Bwa bə nih bəŋ, mih nəŋki i dzaka yələ i mbeɪn ka bəni bə bə kiaki nchi. Mbeɪn kiaki kə a nchi si kanja nga i mi beɪn a jɔbi wə mi keɪŋki wiwəm a?

² Bukumbeɪn dzə kifəkəli i ndzə wi minjpaŋa bəh minyuku. Nchi si kanja baan bəh minjpaŋa i nyuwi wə i jɔbi wə nyuwi keɪŋki wiwəm. Ayakalə, i jɔbi wə nyuwi ka dza kpi, wi ka nɪ buku i nchi wə wi kanjaki wi bəh nyuwi.

³ Ayakadəɪn, wi ka dza nyə tsə i minyuku widəko nyuwi keɪŋ wiwəm, bə bəɔŋ wi a minjpaŋa wi təkəlini. Ayakalə, nyuwi ka kpi, yaka wi buku lə i nchi wiwə wə. Wi ka tsə dzə minyuku widəko, wi ma chu numki minjpaŋa wi təkəlini.

⁴ Yi kə a liŋ bwa bə nih bəŋ si mbeɪn kpi lə i bəni wə tsə dzəh i gwu yi Klistus yə bə nɪ baŋŋ i kintasi wə. Mbeɪn kpi yakadəɪn ka mbeɪn numki bəni bə mi widəko. Ayaka mi wələ kə wə bə nɪ dzasi i kpi wə, ka bukombeɪn nɔki bə fə num gia yə yi ndzəŋki i Nyɔ.

⁵ Jɔbi wə bukombeɪn nɪ keɪŋki bə biəli asi nyam yi gwu yibukumbeɪn nəŋki, bəni nɪ shiki dzasiki lə gwu yibukumbeɪn yə yi fwuki i fəki chu, yi ka fəki bimbu bibukumbeɪn bi gwu ka nɔmki gia yə yi kə i dza num bəh kpi i bukombeɪn wə.

⁶ Ayakalə, i liə bukombeɪn buku lə i bəni chəɪn ka kpi gaali bəh bəni bəwə bə bə nɪ kanja bukombeɪn. Bukumbeɪn buku ka nɔmki i nɔni kimfiəŋ kə ki kə ki Kiŋ'waka ki Baiŋni, a chu kəbi i dzəh yikpu yi bəni bə bə nɪ nyaka.

Nchi fəki bukombeɪn kiə gia yichu

⁷ Bukumbeɪn ki dzəkaki a nə kəm nchi a? Yaka kə a nchi kə gia yichu a? Yi mən yakadəɪn! Asi mən kəm bə bəni ma mih kiaki kə gia yichu. Asi mən a nchi dzəkaki a mi ma bukuki bəh dzəkəh i fiŋ fi mi wə,

ma mih kiaki kə a mbuku wi dzəkəh kə gia yichu.

⁸ Ayakadəɪn, chu ka dzə dzəh i nchi wələ chəɪn nəŋni dzəkəh yi bukuni i mih wə i dzəh dzəh wə, nchi nɪ kəkə ma chu kanjaki kə nga.

⁹ Mih nɪ yisiki naki maka nchi dzə. Ayakalə, jɔbi wə nchi nɪ dzə, chu yəmi, mih ka kpi.

¹⁰ Bəni bə mwi bə nɪ kə i dzə num bəh nɔni i mih, bə dzə lə num bəh kpi i mih wə.

¹¹ Yi num a chu nɪ kwati dzəh i bəni bəwə wə, fwəkyi mih, nyumi i bə chəɪn wə mih.

¹² Ayakadəɪn, bəni kə gia yi baiŋni, gia yə bəni dzəkaki kə gia yi baiŋni, a num yi chəŋ chu ndzəŋ.

¹³ Yi ka num a gia yə yi ndzəŋki nɪ dzə lə bəh kpi i mih wə a? A kəkə yakadəɪn! A nɪ kə chu, bi nɪ nyumi i gia yindzəŋni chəɪn i dzə bəh kpi i mih, ka bukombeɪn ni yeɪŋ a chu kə chu, ayaka yi chusi num i gia yə bəni dzəkaki a chu bəkəki nalə.

Jwə biə bi kə i mi wə

¹⁴ Bukumbeɪn kiaki a bəni kə gia yə yi nyə i Nyɔ wə. Ayakalə, mih kə mfiŋ mi wiwəm mih kanja nyam yi gwu, num bə taŋni mih ka mfa i chu wə.

¹⁵ Mih kiaki kə gia yə mih fəki, kəm gia yə mih nəŋki i fə a kəkə yə mih fəki. Mih dza yinŋi fə lə gia a num na yə mih baiŋŋki.

¹⁶ Si mih fəki lə gia a num yə mih kəŋki kə, yaka mih bum ŋkəŋ a nchi kə gia yindzəŋni.

¹⁷ Si yi kə yakadəɪn, a fəki kə mih gia yiwə. A fəki num chu biə bi kə i mih mə.

¹⁸ Mih kiaki lə nalə a gia yindzəŋni kəkə i mih mə. Yaka kə a gia yindzəŋni kəkə i mwa mənŋ mə. Mih si dza nəŋ lə i fə gia yi chəŋ, mih kəbi i fə.

¹⁹ Gia yindzəŋni yə mih nəŋki i fə a kəkə yə mih fəki. Gia yichu yə mih kəŋki kə i fəki, akə yə mih yinŋi fəki.

²⁰ Si mih dzaki fəki num gia yə mih kəŋki kə i fəki, yaka kə a chu mən i mih wə, mih fəki gia yiwə. A fə num chu biə bi kə i mih mə.

²¹ Si yi kə yakadəɪn, mih ka yeɪŋ lə a, akə nchi i jɔbi wə mih nəŋki i fə gia yindzəŋni, aka yaŋsiki lə gia yichu i mih i fəki.

²² I shəm yin mə mih saŋliki lə bəh bəni bə Nyɔ nalə.

²³ Ayakalə, mih yeɪŋki lə nchi widəko wi num i mih mə. Nchi wiwə tumki lə jum bəh nchi wichu wə wi kə i kiŋkwaka kiŋ mə.

²⁴ Kiŋkpili ki mi ka mih! Akə ndə i bwili mih i nyam yi gwu yələ yi dzəki bəh kpi a?

²⁵ Kiyəŋni ki Nyɔ wə wi kə i gamti mih tsə dzəh i Jisəs Klistus wə Bah wibukumbeɪn!

Si yi kə yakadəɪn mih kabə num i liə mfa wi bəni bə Nyɔ i kiŋkwaka kiŋ wə, ayakalə num mfa wi bəni bə chu i nyam yi gwu wə.

8

I Nəki si Kiŋ'waka ki Baiŋni nəŋki

¹ Yi kɔ a, i liə mi wə wi chinɔni bəh Klistus Jisəs bi chu liə kə i ngəkə ma.

² Wi bi chu liə kə kɔm nchi wi Kin'waka ki Nyɔ wə wi nyaki nani i bəni bə bɔ chinɔni lə bəh Klistus Jisəs, num wi bwili lə bukumbein i kan yi nchi wə wi kə wichu bəh wi kpi.

³ Nyɔ kɔ wi fə lə gia yə nchi ni kanaki kə ngə i fə. Nchi ni kanaki kə ngə, a num mfə wi nyam yi mi yi gwu yi bəyini. Gia yə Nyɔ ni fə kɔ a wi ni faan Wain wi, wi dzə ka mi wiwəm wə wi fəki chu i bwin chu. Akə yaka si Nyɔ ni bwin ngə bichu i mi wiwəm wə.

⁴ Wi ni fə yakadain ka gia yi chən yə nchi nənki a bukumbein kələ i fəki asi yi kə. Bukumbein bələ kə bə Kin'waka ki Nyɔ nənki, kəbi i chu fəki si nyam yi gwu nənki.

⁵ Bəni bə bɔ nənki biəli asi nyam yi gwu nənki, bɔ si jiə mfi bibə a num i gia yə nyam yi gwu nənki, ayaka bə bɔ nənki biəli asi Kin'waka ki Nyɔ nənki, bɔ si jiə mfi bibə num i gia yə Kin'waka ki Nyɔ nənki.

⁶ Mi ka jiə mfi bi num i nyam yi yi gwu wə, yaka wi ni kpi lə. Ayakalə, mi ka jiə mfi bi num i Kin'waka ki Nyɔ wə, yaka wi ni kwati lə nənki bəh kimbeinɔni.

⁷ Si yi kə yakadain mi wə wi jiə mfi bi num i gia yə nyam yi gwu nənki akə wə wi si bainɔ Nyɔ. Wəmakə mi si wəkə kə i nchi wi Nyɔ. Ayaka kə nkən a wi kəkə i wəkəki.

⁸ Mi wə wi nənki asi nyam yi gwu nənki wi kəkə i fəki gia yə Nyɔ kə i wəkəki ndzənɔni bəh wi.

⁹ Ayakalə, mbein kəkə fimbein bəni bə bɔ nənki biəli asi nyam yi gwu nənki. Mbein biəliki asi Kin'waka nənki, jəbi wə yi kə a Kin'waka ki Nyɔ nənki lə i mbein wə. Mi kabə num wi kanja kə Kin'waka ki Klistus, yaka wi kəkə mi wi Klistus.

¹⁰ Klistus kabə num i mbein wə, na yaka si gwu yimbein bi kpiki kɔm chu, Bin'waka bimbein kə biwəm kɔm Nyɔ fə mbein num chən i wi nshin.

¹¹ A kabə num a Kin'waka ki wi wə wi ni bwili Jisəs i kpi wə nənki lə i mbein wə, ma wi wə wi ni bwili Klistus Jisəs i kpi wə ni nya tə nənki i nyam yimbein yi gwu yə yi bi kpiki. Wi ni nya tə dzəh i Kin'waka ki wə, kə ki nənki i mbein wə.

¹² Ayakadain, bwa bə nih bən, bukumbein kanaki lə gia i fə, gia yələ kəkə i nənki biəli si nyam yibukumbein yi gwu nənki.

¹³ Mbein ka nənki biəli si nyam yimbein yi gwu nənki, yaka mbein ni kpi lə. Ayakalə, mbein ka bee Kin'waka ki Nyɔ fə mbein bəkəli kimfə kichu kə nyam yi gwu nənki, yaka mbein ni kwati lə nənki.

¹⁴ Bəni bəchi bə bɔ nənki biəli si Kin'waka ki Nyɔ chusiki bɔ kə bwa bə Nyɔ.

¹⁵ Nyɔ ni kə nya dəkə mbein num bəh kin'waka ki mfa kə ki kə fə mbein fiəni nənki

bəh nlwa. Wi ni nya Kin'waka i mbein kə ki fəki mbein num bwa bu. Ayaka ki ka fəki mbein bəən wi a, “Abba,* Ba wibuku.”

¹⁶ Kin'waka kələ mwi bəh kin'waka kibukumbein beenki lə nsaka a bukumbein kə bwa bə Nyɔ.

¹⁷ A kabə num a bukumbein si num lə bwa bə Nyɔ, bukumbein bi numki i dzi biein, biein biə bi kə bi Nyɔ. Bukumbein bəh Klistus bi chinɔni dzi bi jəbi wə bukumbein ka yeinɔ ngəkə si Klistus ni yeinɔ, bukumbein tə bi kwati i kinəkəni ki wə.

Kinsanli kə ki kə ki bwa bə Nyɔ

¹⁸ Mih kiəki lə na bindzən a ngəkə wə bukumbein yeinɔ i liə wi ka buku na wə bə kə i fəkəni bəh ndzənɔni biə bi bi numki bibukumbein.

¹⁹ Biein bichi biə Nyɔ ni maa bi lansi wəkəliki jəbi wə Nyɔ bi chusiki bwa bə bɔ kə mbu.

²⁰ Yi kə a biein bichi biə Nyɔ ni maa bi fiəni chu biein bi kilələ. Bi ka num dəkə biein bi kilələ yaka a, a kənki bi. A ni kən Nyɔ i fə a bi numki yakadain. Ayakalə, bi tsein tsə a ninshin kiə a,

²¹ chəkə bidəkə bi num Nyɔ bi bwili bi, bi bəin i nsən wə wi kə a biein biwə bichi kanaki lə i bi fə. Jəbi wə Nyɔ bi bwiliki bi yakadain, bi ka bi kanja ndzənɔni biə akə bi bwa bə Nyɔ.

²² Bukumbein kiəki lə a biein bichi biə Nyɔ ni maa bi kwinɔki bəh ləli i dzə buku bidain aka minɔpaɔa wə wi nəmɔhki.

²³ A kəkə shən a biein biə Nyɔ ni maa bi baan a numki i ngəkə wə. Bukumbein bə bə kanaki kinya ki ninshin, a num Kin'waka ki Nyɔ kə wi nya i bukumbein, bukumbein kwinɔki tə a shəm shəm wəkəli na bəh ngə a Nyɔ fə bukumbein nūmki bwa bu, a num ntəin wə Nyɔ bi tənɔki bukumbein bəchi i kan yi ngəkə wə.

²⁴ Akə gia yə bukumbein tseinɔki tsəki a ninshin kiə a bukumbein bi kwatiki lə a num yə Nyɔ bwili bukumbein kɔm bə yi. Ayakalə, gia yə mi kə i tseinɔki tsəki i ninshin i yi wə a ngain bi kwati lə num yi si num lə i wi nshin, a kəkə i chu numki yi yə wi yeinɔki wi wəkəli wəkəlini. Akə ndə wə wi kə i chu tseinɔki tsəki i ninshin i fiən fidəkə i bi kwati num fi si num lə i wi nshin a?

²⁵ Ayakalə, bukumbein kabə tsein tsə a ninshin i fiən wə kiə a bukumbein bi kwatiki lə, bukumbein kein ki yein kə i fi wə, bukumbein kanaki i kanja shəm i nūmki alə mənɔn wəkəli.

²⁶ Kin'waka ki Bainɔni tə gamtiki lə bukumbein i mbəyih wibukumbein wə, asi bukumbein kiəki kə i tsaki bəh si bukumbein kanaki i tsaki si bukumbein kə i tsaki. Kin'waka kiwə mwi si tsa lə Nyɔ i bukumbein

* 8:15 Abba kə i jə yi Alamiak wə a Ba wibuku.

bəni bə bə kə Nyo də i wi i dzəh yə wə mi kəkə i chu dzaka.

²⁷ Nyo wə wi si tseɪn shəm yi bəni wi si kiə lə kin'kwaka ki Kin'waka ki Baiɲni, kəm Kin'waka kiwə si tsa lə Nyo i bəni bə bə kə Nyo i dzəh yə Nyo kənki.

²⁸ Bukumbeɪn kiəki lə a Nyo nəmki i gia yichi wə wi fə yi tsə i dzəh yindzəɲni wə i bəni bə bə kənki wi, bə wi bəɲ biəli gia yə wi nənki i bə.

²⁹ Bəni bə Nyo nɪ kə wi si kiə bə a keɪn i kikpu wə, yi kə num wi nɪ keɪnsi jiə lə bə chi chi a bə bi kwūni nūm ka Waiɲ wi, ka Waiɲ wi wələ kolə i numki Waiɲ wi ninshɪn i bwa bə nih bəduli kintəɲ.

³⁰ Bəni bə wi nɪ kə wi sisi jiə lə chi chi, wi ka bi bəɲ bə. Ayaka bəni bə wi nɪ bəɲ num wi dzo lə bə a bə kə ngbə widəko kəbi. Ayaka bə wi nɪ bəɲ wi dzo a bə kə ngbə widəko kəbi, num wi nɪ fə a bə liə i mbum bi wə.

Mi wə wi kə i chu fə bukumbeɪn bəh gia yidəko kə na ndə a?

³¹ Si gia yələ yichi kə lə, bukumbeɪn chu kə i dzaka a nə? Si Nyo si num lə i kimbu kibukumbeɪn wə, mi wə wi kə i chu fə bukumbeɪn bəh gia akə na ndə a?

³² Wi Nyo kabə kanaki kə kin'gəkə i Waiɲ wi, i nya a wi kpi i bukumbeɪn bəchi beɪn, ayakalə wi ma nɪ nyə bieɪn bichi i kpeɪnsi yeɪn i bukumbeɪn a?

³³ Akə ndə wə wi kə i chu nənki nsaka bəh bəni bə Nyo kə wi sabibwili lə a? Nyo num wə wi dzəki bəni a bə kanaki kə ngbə widəko.

³⁴ Mi kolə wə wi kə i chu jiə bukumbeɪn i ngəkə wə a? Klistus Jisə nɪ kpi, wi fiəni dza i kpi wə, wi num i liə i tseɪn yi Nyo yiləkəli wə, wi lansi tsa Nyo i bukumbeɪn.

³⁵ Mi wə wi bi chu lansi gaaliki bukumbeɪn bəh Klistus a wi ma chu kənki bukumbeɪn kə na ndə a? Akə bəngəkə, ma nshili, ma i bwan'ki gvu a bəni gbəyiki i jum wə, ma dzəɲ, ma chwəɲ kiyə, ma gia yi gumini, ma kpi, kolə i gaali a?

³⁶ Yi kə num bə nyaka a bəni bədəko nɪ dzakaki i Nyo a,

“Buku tseɪnki tsəki kpi chəkə bichi kəm wə. Bəni dzəki buku aka shwān yə bə tsəki i kum.”

³⁷ Na i bieɪn biəli bichi wə bukumbeɪn tumki dziki lə bi bəh nga bi Klistus wə wi nɪ kən bukumbeɪn.

³⁸ Mih kiəki lə na bindzəɲ a kpi nabə nənɪ, nabə n'kaiɲni bəchinda bənaiɲ, nabə biɲ'waka biə bi sakaki, nabə bieɪn biə bi kə i liə, nabə biə bi kə i bi dza, nabə bieɪn biə bi kanaki nga,

³⁹ nabə biə bi kə i beɪn, nabə biə bi kə i nicheɪn, nabə binaiɲ bieɪn i mban wi bieɪn biə Nyo nɪ maa bichi, fidəko kəkə yeɪn fi kə i gaali bukumbeɪn i kin'kən ki Nyo kə wi

kanaki i bukumbeɪn kəm Klistus Jisə Bah wibukumbeɪn.

9

Nyo nɪ sain'bwili bəni bə Islae a bə numki bəni bu

¹ Gia yələ mih dzakaki kə n'kən ka mi wi Klistus. Mih nyiki kə ntəkə, Kin'waka ki Baiɲni fəki shəm yin tɔbi a mih nyiki kə ntəkə.

² Yi kə a mih kə bəh nsheɪn yimbum chu num bəh ləli biə bi kaaki kə i shəm yin mə,

³ kəm bwa bə nih bəɲ bə kwili bə buku bə kə mwə mimu. Mih nənki lə na bəh nga a ləɪn dzə i mih wə i gāali mih buku Klistus kəm bə.

⁴ Bəni bələ kə bəni bə Islae bə Nyo nɪ dzo bə fə a bə numki bwa bu, chusi kin'kəkni ki i bə, dzi min'kain bəh bə, nya bənchi bu i bə kan, chusi bə si bə kə i kəksiki Nyo, fə biɲkaka bəh bə.

⁵ Bə kə bəni bə bətii tii bəbə nɪ yisi chwəɲkijun kələ a num bəni bə Nyo bə bə nɪ kiəki bə, Mbwili wə Nyo nɪ kaka jəbi wə wi nɪ dza kə mi wiwəɲ, bə bwə wi num i chwəɲkijun ki bəni bələ wə. Bukumbeɪn nyāki kin'kəkni jəbi wichi ki kaa kə i Mbəɪnsi wə wi kə Nyo, wi kan'ə nga i bieɪn bichi wə. Yi nūm ayaka.

⁶ Yi mən a, gia yə Nyo nɪ kaka a yi laka kilələ, kəm a kəkə bəni bə Islae bəchi bə bə kə bwa bə Islae bə n'kən.

⁷ Ayaka a kəkə tə bwa bəchi bə bə buku i Ablaham wə bə kə bwa bu. Ayakalə, yi kə asi Nyo nɪ dzaka i Ablaham a,

“Akə Ayjik wə, wi bi bwəki bwa bə bə bi duki yeli wə.”

⁸ Yələ gia chusiki a, a kəkə bwa bəchi bə bə buku i Ablaham wə bə kə bwa bə Nyo. Akə bwa bə Nyo nɪ kaka Ablaham yeɪn, bə dzəki a bə kə bwa bə Ablaham.

⁹ Jobi wə Nyo nɪ fə kin'kaka kələ dzaka a, “A bi fiəni numki i jəbi wələ wə i jia yi dzəni wə,

mih bi fiəni dza, ma Sela bi kwati waiɲ nyukuni.”

¹⁰ A mən dəkə a yələ shəɲ. Gia ka yələ nɪ num tə bəh Lebika wə tii bwa bu nɪ kə Ayjik wə tii bətii bəbukumbeɪn.

¹¹⁻¹² Na ka bə tseɪnki i bwə biman'nsi biəli, na ka bə numki i fə gia yindzəɲni yidəko nabə yichu, a nɪ kə num Nyo dzaka i nih wibə a, “Kukuli bi nəmki lə i waiɲ wi nchin.”

Nyo nɪ dzaka yakadəɪn chusi a wi baaki mi biəli mba wi. Wi si baa kə biəli nəm widəko wə mi fə. Wi baaki biəli num gia yə wi Nyo nənki.

¹³ Yi kə asi bə nyaka a, “Yakəb kə mih kən wi, mih baiɲn Esau.”

Nyo si fə a gia yə wi kənki

¹⁴ Si yi kə lə, bə kə i dzaka a nə? Yaka kə a Nyo fəki kə gia yi chən ma? Yi mən yakadəɪn!

¹⁵ Nyɔ nɛ dzaka i Muses a,
 “Mih bi cham lə bəh nsheɪn i mi wə mih
 kənki,
 mih kwasɪ nsheɪn i wə mih kənki.”

¹⁶ Ayakadɛɪn, Nyɔ baaki kə mi biɛli si mi
 wiwəm nəŋki, nabə i bənəm bə wi nəmki. Wi
 baaki kəm nsheɪn yə wi kanjaki i bəni wə.

¹⁷ Yələ gia kə asi bə nɛ nyaka tə i Kɪŋwakti ki
 Nyɔ wə a Nyɔ nɛ dzakaki i fələ ŋkun wi Ijib a,
 “Mih yaksi wə ka ŋkun, fwu wiwə num a,
 mih ni chusiki ŋga biŋ i wə wə,
 ka bəni bi tsə bəh yeli wun i mbi wələ wichi
 wə.”

¹⁸ Yələ gia ka chusi a Nyɔ kwasiki nsheɪn i mi
 wə wi nəŋki i kwasɪ nsheɪn i wi, nya fwu wi
 ləkali i mi wə wi nəŋki a wi ləkali bəh fwu.

¹⁹ Mi widəkə kolə i dza bikə i mih a, “A kabə
 num yakadɛɪn, Nyɔ kabə kpiki bəh bəni kəm
 nə a? Mi wə wi kə i nəɪn gia yə Nyɔ nəŋki a yi
 num, akə ndə a?”

²⁰ Mi ma bɪkə yakadɛɪn. Akə na winainj mi
 wiwəm wə wi kə i sini bəh Nyɔ a? Mi kolə i
 mwəm fiɛŋ bəh fiɛŋ ma fi ni chu bikə i wi a,
 “Wə mwəm mih lə kəm nə a?”

²¹ Mi wə wi mwəmki mishwali kanjaki lə
 ŋga i fiɛŋ wiwə beɪn i chum kanj yi fiɛŋ i
 mwəm bieɪn yeɪn chi chi, fidəkə num fiə fi
 kanjaki nəm wimbun, fidəkə num fiə fi chinj
 kə. ²² Yikə a liŋ si Nyɔ fəki. Wi nɛ nəŋki i chusi
 shəm yi yi bəksini i bəni, chu fə a bəni kɪə ŋga
 bi. Ayakalə, wi nɛ lansi kanj shəm bəh bəni
 bə bə nɛ fəki shəm bəkə wi, bəh bə bə nɛ kə i
 kaasi bə num kaasini.

²³ Wi nɛ fə yakadɛɪn i chusi mbun bi bim-
 bun biə bi kə i bəni bə wi kwasiki nsheɪn i
 bə. Bəni bələ kə bə wi nɛ kɛɪnsi jiə na ka yi dza
 num a bə bi kwati lə mbun biwə.

²⁴ Akə na bukumbɛɪn bəni bəwə bə wi
 bəɔŋ. A kəbi a Bəju shəŋ. Bəni bə bə kəkə Bəju
 kolə tə yeɪn.

²⁵ Akə na yi yə Nyɔ dzaka i Kɪŋwakti ki mi
 wi wi ntum wə ʒsia a,
 “Bəni bə bə kəkə bəni bəŋ,
 Mih ni bəɔŋki bə a ‘Bəni bəŋ.’
 Ayaka bə mih ni kənki kə bə,
 mih ni bəɔŋki bə a ‘Shəm yin.’ ”

²⁶ “Ayaka a feɪn i di biə Nyɔ si dzaka i bəni
 bəwə a,

‘Mbɛɪn kəkə bəni mbəŋ’,
 Yi kə a bə ni bəɔŋki bə a,
 ‘Bwa bə Nyɔ wə wi kanjaki nənɪ.’ ”

²⁷ Isaya mi wi ntum wi Nyɔ nɛ də tə kəm
 bəni bə Isləe ka dzaka a,

“Na ayaka si bəni bə Isləe duki lə,
 num aka mishambu mi kinchwə kim-
 bun,

a bi bəɪŋki a bədəkə i bə wə twesi.

²⁸ Yi num a Nyɔ bi dza akisəkə wi lə ŋgəkə
 i nshwainj yələ yichi wə wi kaasi bieɪn bichi.”

²⁹ Wi Isaya nɛ kə wi dzaka lə a,
 “A nɛ mən a, Bah Nyɔ wə wi kanjaki ŋga bichi
 besi bwa i chwəŋkijun kibukumbɛɪn wə,

ma bukumbɛɪn fiəni chu lə aka kwili wim-
 bun Sədəm
 bəh wi Gəməla.”

*Bəni bə Isləe nəɪn dzəh yə bəni kanjaki i
 biɛliki*

i num chəŋ i Nyɔ nshin

³⁰ Si yi kə lə, bukumbɛɪn ki dzakaki a nə?
 Bukumbɛɪn ki dzakaki a bəni bə bə kəkə Bəju
 bə bə nɛ ka məmɪ dəkə i num chəŋ i Nyɔ
 nshin, bə num lə i liə chəŋ i Nyɔ nshin kəm
 shəm yə bə jiə i wi.

³¹ Ayakalə, bəni bə Isləe bə bə nɛ məmɪ i
 numki chəŋ i Nyɔ nshin biɛli num dzəh yə
 bənchi nəŋki, bə nɛ ka biɛli i dza num chəŋ
 i wi nshin.

³² A nɛ kə kəm nə? Akə kəm bə nɛ ka məmɪ
 i biɛli dzəh yə bə kə i jiə shəm i Nyɔ. Bə nɛ
 kwakaki a gia yə yi kə fə a mi num chəŋ i Nyɔ
 nshin kə num bənəm bə wəmakə fəki. Bə fə
 yakadɛɪn ka ndamti i təh wə bəni ndamtiki i
 yeɪn beɪn.

³³ Təh wələ kə wə bə nyaka kəm wi a,
 “Mbɛɪn tsɛɪn, mih jiə təh i kwili wi Sayəŋ wə,
 a num təh wə bəni bi ndamtiki yeɪn wə.
 A num biana wə bəni bi gbəyiki yeɪn wə.

Ayakalə, mi wə wi jiə shəm i wi wə, bi chu
 numki kə i ŋgəmni wə.”

10

¹ Bwa bə nih bəŋ, gia yə mih nəŋki bəh
 shəm yin yichi, bəh ntsa wun i Nyɔ, kə a bəni
 mbəŋ bə Isləe bələ bi kwati mbəɪn.

² Gia yə mih kiaki, a num yə mih kə i dzaka
 kə a, bə kanjaki lə kɪŋkən na bəh ŋga i Nyɔ.
 Ayakalə, bə kiaki kə dzəh yi chəŋ yə bə kə i
 biɛliki wi yeɪn.

³ Si bə kiaki kə dzəh yə Nyɔ dzəkə a mi si
 num chəŋ i wi nshin yeɪn, bə kabə nən lə i jiə
 num dzəh yibə, ayaka na chu nya gwu yibə i
 biɛliki dzəh yə Nyɔ dzəkə a mi kə chəŋ yeɪn i
 wi nshin.

⁴ Si Klistus nɛ dzə, dzəh yi bənchi yə bəni
 nɛ biɛliki i numki chəŋ i Nyɔ nshin ka kaa,
 ka i numki chəŋ i Nyɔ nshin i liə ni numki i
 jiə shəm i Klistus wə.

Mbɛɪn dza lə i mi wichi

⁵ Muses nɛ nyaka kəm dzəh i numki chəŋ i
 Nyɔ nshin yə yi biɛliki num bənchi a, “Mi wə
 wi fəki si bənchi dzakaki ni nəkə lə kəm wi
 jiəkə bənchi bəwə bəchi.”

⁶ Ayakalə, kəm dzəh yə yi kə a mi kə chəŋ i
 Nyɔ nshin biɛliki num shəm yə wi jiə i wi wə,
 yi num bə nyaka a,

“Kɪə wə ma bikəki i shəm ya wə a, ‘A ni yaka
 ndə i beɪn na?’ ”

(Yi num a, a ni yaka ndə i tsə dzəh bəh Klistus
 a).

⁷ Nabə a, “A ni shi ndə i kii a?”

(Yi num a, i tsə dzasi Klistus i kpi wə).

⁸ Ayakalə, yi dzakaki a nə? Yi dzakaki a,

“Gia yi Nyɔ kə kəmɪ i wə wə.

Yi kɔ i dzaka ka wə, bəh i shəm ya wə.”

Ayaka a num yi, buku fukuki kɔm njia wi shəm i Jisəs wə.

⁹ Wɔ ka dzaka bəh dzaka ka a Jisəs kɔ Bah, ayaka, ka bum i shəm ya wə a Nyɔ nɔ dzasi wi i kpi wə, ma wɔ bi bɔɪŋ.

¹⁰ Yi kɔ a, mi bumki num bəh shəm yi na ka Nyɔ dzɔ wi a wi kanaki kə kingbɔ kidɔkɔ. Ayaka mi dzakaki bəh dzaka ki ka bi bɔɪŋ.

¹¹ Kinwakti ki Nyɔ dzakaki a,

“Mi wə wi kɔ wi bum i wi bi num kə i kingəmni wə.”

¹² Mbɛɪŋ kiaki a chi chi kəkə i kintəŋ ki mi wi Ju bəh mi wə wi kəkə mi wi Ju. Bah wə wi kɔ Bah wi mi wichi akɔ a wimu. Ayaka wi si shi weli kan yi nya mbum i mi wichi wə wi daki i wi.

¹³ Yi kɔ num bə nyaka i Kinwakti ki Nyɔ wə a, “Mi wichi wə wi bi bɔɪŋki yeli wi Bah, wi bi bɔɪŋki lə.”

¹⁴ Ayakalə, bəni kɔ i nyani dɛɪŋ na ka bɔ daki bɔɪŋ wi maka bɔ jia shəm i wi a? Ayaka bɔ kɔ nyani dɛɪŋ i jia shəm i wi maka bɔ num wəkɔ kɔm wi a? Bɔ kɔ nyani na dɛɪŋ i wəkɔ maka mi num fuku kɔm wi i bɔ a.

¹⁵ Ayaka bəni kɔ i nyani dɛɪŋ i tsə fukuki maka bɔ faaŋ bɔ a? Yi kɔ num bə nɔ nyaka a, “Gvú yi bəni bə bɔ si dzə bəh ntum wi ndzɔŋni,

si ndzɔŋ nalə.”

¹⁶ Ayakalə, bəni bə Islae bəchi kɛɪŋki maka bɔ bum ntum wi ndzɔŋni wələ. Yi kɔ a linj asi kinwakti ki mi wi ntum wi Nyɔ wə Isaya dzakaki a,

“Bah, a bum ndə gia yə buku fukuki a?”

¹⁷ Yi bə num a, njia wi shəm i Klistus dzaki num i gia yə mi wəkɔ. Ayaka gia yə mi wəkɔ dzaki num i mfuku wə kɔm Klistus.

¹⁸ Mih ka bikə a, yaka bɔ nɔ ka wəkɔ a? Nkɔŋ bɔ nɔ wəkɔ. Kinwakti ki Nyɔ dzakaki a,

“Já yibo tsə i nshwain yichi, ayaka ndzaka wibo tsə i bingəksi bi mbi wə bichi.”

¹⁹ Mih chu bikəki a, yaka kɔ a jɔbi wə bəni bə Islae nɔ wəkɔ, na wəkɔ ndzɔŋ a? Muses nɔ kɔ wi yisi dzaka a Nyɔ dzakaki a,

“Mih ni fə lə kindɔŋ chiniki mbɛɪŋ bəh kitumi

ki bəni bə kilələ,

fə shəm bəkəki mbɛɪŋ bəh kitumi kə bɔ kɔ bəni bə kiyun.”

²⁰ Isaya chu dzaka lwa kə a Nyɔ dzakaki a,

“Bəni bə bɔ nɔ nənki kə mih kɔ bə bɔ yɛɪŋ mih. Ayaka mih chusi gwu yin i bəni bə bɔ nɔ bikəki kə mih.”

²¹ Ayakalə, yə kɔm bəni bə Islae Nyɔ nɔ dzaka a,

“I kan yichi wə kɔ mih jia kan yin wəkəli a bəni dzə mih dzɔ bɔ,

ayaka bɔ ləkə tsə a bəh kifwu i ninshin, tsə i yibo dzəh wə.”

11

Nyɔ ka mənɔni dəkə bəni bə Islae mənɔni

¹ Mih chu bikəki a yaka Nyɔ mənɔni lə bəni bu a? Yi mənɔni yaka! Mih mwɔ kɔ wain wi Islae. Mih num wain i jun yi Ablaham wə, num mih buku i chwəŋkijun ki Benjamin wə.

² Nyɔ ka mənɔni dəkə lə bəni bu bə wi nɔ sabibwili i kin'yisi wə. Ntə mbɛɪŋ kiaki lə gia yə Kinwakti ki Nyɔ dzakaki kɔm Elaja, si wi nɔ daki i Nyɔ kɔm gia yə bəni bə Islae nɔ fəki a?

³ Wi nɔ daki dzakay i Nyɔ a, “Bah, bə wəyɔ bəni ba bə ntum, ka mukuyi shi kintəŋ ki fəni ki gia. A baan shəŋ a mih, ayaka bə nən tə i kaasi bəh mih.”

⁴ Wi nɔ daki yakadɛɪŋ Nyɔ chukuli wi a nə? Wi chukuli wi a,

“Mih jia bəni num mbəŋ bəanchuku nanitan (7,000),

bɔ ka num tum dəkə binyu i Baal nshin a num fiməso i tsa fi.”

⁵ Yi kɔ a linj asi yi kɔ i jɔbi wələ wə. Bəni bə dəkə kɛɪŋki lə fɛɪŋ i Islae twəsi a num bəni bə Nyɔ. Ayaka bələ kɔ num wi nɔ sainbwili kɔm shəm yi yindzɔŋni.

⁶ Yi kabə num a wi nɔ sainbwili kɔm shəm yi yindzɔŋni, ma yi ma chu numki kɔm nɔm widəkə wə bɔ nɔ fə. A nɔ kɔ a numki kɔm nɔm widəkə si bɔ nɔ fə, ma yi ma chu numki a, akɔ shəm yindzɔŋni.

⁷ Gia yə mih dzakaki kɔ a nə? Yi kɔ a bəni bə Islae bəduli nɔ ka nyani dzə num dəkə chəŋ i Nyɔ nshin asi bɔ nɔ nənki. A nɔ kɔ shəŋ a bəni bə Nyɔ nɔ sabibwili, bɔ nɔ nyani dzə kwati dzəh i numki chəŋ i wi nshin. Ayakalə, Nyɔ fə shəm yi kinjka ki bəni bəwə ləkə tsə, ka baan ayaka.

⁸ Yələ kɔ asi bə nyaka a, “Nyɔ nɔ fə bɔ ka funfunji, dzəkəh yibo kəbi i chu yɛɪŋ di, ayaka bintuni bibɔ kəbi i wəkəki gia. Bɔ num baan yaka i dzə buku bidain.”

⁹ Ayaka Debit dzaka tə a,

“Nyɔ fə ma biɛɪŋ bidzini biə bɔ dziki wəkɔ ndzɔŋni,

bi lɪm bɔ aka gbi,

bi chu kwə bɔ aka kintan.

Bi fiani nɔm ka fiɛŋ fiə fi kɔ i guku lə bɔ i kuku,

ma yi ni num ɛŋɔm wi kimfə kibɔ.

¹⁰ Nyɔ fə dzəkəh yibo ji ka bɔ ma yɛɪŋki di.

Wi fə tə jum yibo ngwun baan ayaka.”

¹¹ Mih bikəki a, yaka bəni bə Islae nɔ ndamti yaka gbɔ baan kuku baan a? Yi mənɔn nɔm yaka. Chu biə bɔ nɔ fə nɔ dzə lə bəh mbɛɪŋ i bəni bə bɔ kəkə bə Islae, ka bəni bə Islae bi chiniki kindɔŋ.

¹² Yi kabə num a chu biə bɔ nɔ fə nɔ fiani chu lə ka mbum i mbi wələ, ɛŋbɔ wə bɔ nɔ gbɔ nɔ dzə lə bəh mbum i bəni bə bɔ kəkə bə Islae,

yaka mbum biə bi bi numki jobi wə bəni bə Islae bəchi bi bumki i Klistus bi numki dəiŋ a?

Kiə bəni bə bə kəkə bə Islae ma chəčkəki kijum i bəni bə Islae

¹³ I liə mih nənki i dzaka i mbein bəni bə bə kəkə bə Islae. Si mih kə wain ntum wi Jisəs i bəni bə bə kəkə bə Islae, mih bə dzə nəm wun wələ a, akə fiən fimbum.

¹⁴ Mih fəki lə, ka mih fə Bəju bəbuku fiiki kindən, ka yi kəm bə, ka bə bədəkə bi bəiŋ.

¹⁵ Yi kabə num a jobi wə Nyə nī mənŋi bəni bə Islae, yələ nī fə bəni bədəkə i fa mbi wələ wə fiəni num i fiən fimu wə bəh Nyə, yaka jobi wə wi bi fiəni dzə bə, ma yi bi numki dəiŋ a? Yi bi numki aka jobi wə mi kpi ka fiəni dza i kpi wə.

¹⁶ Mi ka gbɛɛ nyəə bi ninshin nya i Nyə, yaka nyəə biwə bichi kə bi Nyə. Ngaan yi kpein kabə num yi Nyə, yaka cha yi kpein yiwə kə tə yi Nyə.

¹⁷ Ayakalə, yi kabə num a chá yi kein yidəkə kə num bə nī fakayi ka lotəkə ka dzə num mbein bə mbein kə kein yi Olif yi kəəbi, ka dzə basi i kpein wi Olif wə bə nī yəə num yəəni, i di biə chá yidəkə yə nī buku, ka mbein nī kwati tə mwi mə mə bukuki i kpein yiwə wə,

¹⁸ yaka mbein kanjaki kə i chəčkəki kijum bə chá yidəkə yə. Mbein kabə chəčkəki kijum i bə, mbein ka kləki a mbein kə a chá. A fəki kə mbein ka gaan yiwə numki. A fəki num gaan ka mbein numki.

¹⁹ Mi widəkə i mbein wə kələ i dza dzakaki a, “Bə nī gbayi chá yiwə i basi num mih fiən.”

²⁰ Yəmakə kə nən. Bə nī fakayi bwili bə ka lotəkə kəm bə nī dzaki kimbun. Mbein num ndzən bəh nŋa kəm shəm yə mbein jiə i Klistus wə. Ayakadəiŋ, kiə mbein ma ghanjsiki gwu i yi wə. Mbein kanjaki i numki lə bəh nlwa.

²¹ Mbein kləki a, a nī mən a Nyə besi bee chá yi kpein yə bə gbeli num gbəlini, ma wi mən bi bəiŋ besi bee mbein.

²² Mbein tsəiŋ, a Nyə kanjaki lə shəm yindzənŋi nalə chu kanja tə shəm yi bəksini. Wi si lə lə bəh bəni bə bə gbə, ayakalə chusi shəm yindzənŋi i mbein jobi wə mbein baan a biəliki dzəh yi. A kəbi yakadəiŋ, ma wi nī fakayi lotəkə mbein.

²³ Ayaka i bəni bə Islae, bə ka kwuni kanja kimbun, ma Nyə nī fiəni dzə basi bə i kpein yiwə wə, kəm akə gia, Nyə kanja nŋa i fiəni fə yi.

²⁴ Mbein kləki a, mbein kabə num chá yə bə nī fakayi i kpein wi Olif wə wi si kə i kəəbi wə, dzə basi i wə bə yəə num yəəni, a num gia yə yi kanjaki kə i nūmki yakadəiŋ, yaka bə kəkə i fiəni dzə chá yi kpein yə bə nī fakayi i fiəni dzə basi i kpein yiwə wə i tsə yaka a?

Nyə bi kwasiki lə nsheinj i bəni bə Islae bəchi

²⁵ Bwa bə nih bən, mih nənki a mbein klə nən bialə bi kə i nyumi wə, ka mbein ma nī dza i ghanjsiki gwu a mbein fifiki nalə. Yi kə a nləkə fwu dzə i bəni bə Islae bədəkə. Bə bi ləkəki bəh fwu wiwə yaka i tsə buku i jobi wə bəni bəchi bə bə kəkə bə Islae bə bə kanjaki i liə i mban wi bəni bə Klistus wə, bi liə.

²⁶ Jobi wə yi bi numki yaka, bəni bə Islae bəchi bi ka bəiŋ. A num yi yə bə nī nyaka, Nyə dzakaki a,

“Mi wə wi bi bwiliki bəni i nŋəkə wə bi bukuki i Sayən.

Wi bi bwili nən kichu kiwə i chwənkiŋun ki Yakəb wə.

²⁷ Ayaka bialə num minkanj biə mih dzi bəh bə

jobi wə mih dzə bwili chu bibə.”

²⁸ I kimbu ki ntum wi ndzənŋi wi Nyə wə, bəni bə Islae kə bəmbainŋi bə Nyə kəm mbein. Ayaka i kimbu ki baayini wə Nyə nī baayi lə bə, a bə bəni bə Islae kə shəm yi, kəm nkanj mə wi nī dzi bəh batii tii bəbə.

²⁹ Yi num lə kəm Nyə ka nya kinya i mi wi chu mən i fiəni dzə, wi ka bəiŋ mi, wi chu mən i fiəni bee wi.

³⁰ Si mbein bə mbein kəkə bəni bə Islae nī yisiki wəkəki kə i Nyə, ayakalə mbein kə i liə wi kwasiki nsheinj i mbein kəm bəni bə Islae wəkəki kə i wi,

³¹ yi kə a lin si bə tə wəkəki kə i Nyə i liə ka nsheinj yə wi nī chusi i mbein nī fə wi tə kwasiki nsheinj i bə.

³² Gia yə yi kə, kə a, Nyə kə wi jiə bəni bəchi i jun yi nsən yi fwu wi ləkəli wə, ka yi numki a nŋaiŋ kələ i kwasiki nsheinj i bə wə bəchi.

Ma kinjəksi nūm i Nyə

³³ Ǿ əə, mbein tsəiŋ, kinjəksi kə ki kə ki Nyə kə na kimbun, ayaka mfi bi num tə na bimbun, gia yə wi kiəki wi kiəki tə na bindzən! Mi kəkə i kiə dzəh yə wi tənŋi gia yi yəiŋ. Yi kə a mi widəkə kəkə i kiə dzəh yə wi fəki gia yi yəiŋ.

³⁴ Yələ kə asi bə nyaka i Kinjwakti ki Nyə wə a,

“Akə ndə wə wi kə i kiə kinjkwaka ki Bah a?

Ayaka a num ndə wə wi kə i tafi wi a?

³⁵ Akə ndə wə wi num nya Nyə bəh fiən

ka Nyə bi fiəni gəm wi a?”

³⁶ Biəiŋ bichi nyə i wi wə. Biəiŋ bichi tsə nūm i kanj yi wə, biəiŋ bichi num kəm wi. Kinjəksi nūm i wi jobi wichi na kinjəksi kəbi. Yi nūm ayaka.

12

Mbein nyə gwū yimbeinj i Nyə

¹ Bwa bə nih bən, si Nyə kə wi kwasi lə nsheinj i bukumbeinj wə, mih kwunŋi kanj i mbein a mbein nyə gwū yimbeinj i Nyə ka biəiŋ bi kiyənŋi bi num biwəm bi baiŋ num

Nyo bum bi. Yələ kə dzəh yi chəŋ i mbeinj i kəksiki Nyo yeinj wə.

² Kiə mbeinj ma bələliki gia yə bəni bə fa kuku fəki. Mbeinj bēe Nyo nyāki mbeinj bəh biŋkwaka bimfiŋŋ ka bi kwūŋŋi mbeinj. Mbeinj ka fəki yakadəinj, mbeinj ka ni kiə i tseinj baiŋsi gia yə Nyo nəŋki, a num yindzəŋni, num Nyo bum, yi ndzəŋ i wi tsə bwili fwu.

³ Mih ka mi wə Nyo kə wi chusi shəm yi yindzəŋni i wi ka duksi wi, mih nəŋki i dzaka i mbeinj bəchi a, kiə mi ma kwākaki a wi kə fiŋ fidəko tsə fiŋ fiə wi kə. Mi kwākaki kəm gwu yi i dzəh yi chəŋ wə. Mi kwākaki wi bələli kimfəka ki kimbūm kə Nyo kə wi nya i wi.

⁴ Bukumbeinj kləki a gwu yi mi kə a yimu, ayaka yi kaŋa bimbū chi chi, bimbū biwə kaŋa nəm chi chi.

⁵ Yi kə a liŋ si bukombeinj kə. Na ayaka si bukombeinj kə bəduli lə, yi kə a bukombeinj bəchi kə i gwu yimu i Klistus wə. Ayaka mi widəko kəbi wə wi kə a wi mbəŋ shəŋ.

⁶ Bukumbeinj kaŋaki binya chi chi biəli ŋgamti wə Nyo nya i bukombeinj. Bukumbeinj nəmki bəh bi. Kinya ki mi kabə num i fukuki ntum wi Nyo, wi ka fūkuki bələli kimfəka ki kimbūm kə Nyo kə wi nya i wi.

⁷ Kinya ki mi kabə num i nəmki i bəni, wi ka nəmki i bə. I wə wi laniki bəni, wi ka lāniki.

⁸ Kinya ki mi kabə num i shiliki shəm yi bəni, wi ka shiliki yi. I wə kinya ki kə i nyaki biŋŋ i bəni, wi wəli kaŋ yi. I wə kinya ki kə i təkniiki i bəni wə, wi ka təkniiki i bə bəh shəm yi yichi. I wə kinya ki kə i kwasiki nsheinj i bəni, wi ka kwāsiki wəko ndzəŋni.

Kiŋkəŋ ki ŋkəŋ

⁹ Kiŋkəŋ kimbeinj kaŋaki i numki ki ŋkəŋ. Mbeinj baiŋŋki gia yichu, nūm num i gia yindzəŋni wə.

¹⁰ Mbeinj kəŋki gwū yimbeinj bəh shəm yichi ka bwa bə niŋ. Mbeinj kəksiki bəni bədəko tsə si mbeinj kəksiki gwu yimbeinj.*

¹¹ Kiə mbeinj ma fəki kiŋkpəŋ i na fiŋə wə. Mbeinj nəmki nəm wi Nyo jəbi wichi bəh shəm yi shilini.

¹² Mbeinj lāŋki i gia yə mbeinj tseinj tsəki i ninshij kiə a mbeinj bi kwatiki lə. Mbeinj kaŋaki shəm i bəŋgəka wə. Mbeinj nūmki i ntsə wə jəbi wichi.

¹³ Mbeinj gāmtiki bəni bə akə bə Nyo bə kaŋaki kə. Mbeinj dzəki bəni bədžəni i jūŋ yimbeinj wə təkni ndzəŋ bəh bə.

¹⁴ Mbeinj tsāki a Nyo jiə num kimbəŋsi i bəni bə bə bwaŋki gvu i mbeinj cheinj. Mbeinj tsāki num kimbəŋsi i bə. Kiə mbeinj ma tsāki a loinj dzəki i bə wə.

¹⁵ Mbeinj lāŋki mbeinj bəni bə bə lāŋki, mbeinj dəki mbeinj bəni bə bə dəki.

¹⁶ Mbeinj nōki i fiŋ fimu wə. Kiə mbeinj ma ghānsiki gwu. Mbeinj kwāsiki nsəŋ bəh bəni bə kiləb. Kiə mbeinj ma dzəki a mbeinj kiəki lə gia tsə si mbeinj kiəki.

¹⁷ Kiə mbeinj ma chūkuliiki chu bəh chu. Mbeinj kaŋaki kiŋkwaka i fəki num gia yə bəni bəchi yeinj a, akə yindzəŋni.

¹⁸ Dzəh kabə num, si mbeinj yeinjki, mbeinj mōmsiki i nōki i kimbeinjni wə bəh bəni bəchi.

¹⁹ Nsəŋ yinj yi shəm, kiə mbeinj bi ma lānsi mōm i chūkuli gia yichu. Mbeinj bēe ma Nyo bi chusi shəm yi yi bəksini i bə. Akə yi yə bə nyaka a,

“Kinchukuli kaŋaki mih i chukuli.

Akə mih wə mih bi gəmki bə.

Yələ dzaka Bah.”

²⁰ Yə yi kə, kə a, mbeinj fəki asi bə nyaka i Kiŋwakti ki Nyo wə a, “Dzəŋ kabə wə mi wə wi baiŋŋki wə, wə nyā fiŋ wi dzī. Kindəŋ kabə wə mi wə, wə nyā wi fiŋ wi mū. Wə kabə fəki yakadəinj, ma yi numki a wə jiə kiŋgəmn i wi fwu.”

²¹ Kiə mbeinj ki bēe kə a chu gaka mbeinj. Mbeinj gāka chu gakani bəh gia yindzəŋni.

13

Bukumbeinj wəko i bəni bə bə kaŋaki ŋga bi sakani

¹ Mi wichi kaŋaki i wəko i bəni bə bə kaŋaki ŋga bi sakani, kəm ŋga bidəko kəka biə bi ka nyə i Nyo. I bə bə sakaki a jiə Nyo bə.

² Yi kə yi num a, mi wə wi chusiki gwu i ləkali bəh fwu i bəni bə bə kaŋaki ŋga bi sakani, yaka wəmakə chusiki num i bəni bə a jiə Nyo bə. Ayaka i bəni bə bə chusiki fwu wi ləkali bəŋki num ŋgəka i gwu yibə wə.

³ Mbeinj kləki a bəni bə bə kaŋaki nōni kindzəŋni, si lwa kə bəni bə bə kaŋaki ŋga bi sakani. Asi lwa num bə bə kaŋaki nōni kichu. Wə kabə nəŋki i numki wə lwa kə mi wə wi kaŋaki ŋga bi sakani, wə ka fəki a gia yə yi ndzəŋki, ka wi kəksiki wə.

⁴ Mi wə wi sakaki bəni wi nəmki num i Nyo, a bəni nūmki bindzəŋ. Ayakalə, wə kabə fəki gia yichu, yaka wə kaŋaki i lwāki wi, kəm ŋga biə bə nya i wi i jləki bəni i ŋgəka wə kəka bi kiləb. Akə mi wi nəm wi Nyo wi chusiki shəm yi Nyo yi bəkəli i bəni bə bə fəki gia yichu.

⁵ Ayakadəinj, mbeinj kaŋaki i wəko i bəni bə bə sakaki tumi, a kəbi shəŋ kəm mbeinj lwāki shəm yi Nyo yi bəkəli. Mbeinj wəko i tə i bə ka gia yidəko ma numki yə yi sakaki mbeinj i shəm.

⁶ Akə gia yə yi fəki mbeinj na ka mbeinj ləkali tə kiŋwakti, kəm bəni bə bə kaŋaki ŋga bi sakani nəmki num i Nyo, bə nya jəbi wibə wichi i nəm wiwə wə.

* 12:10 Nabə a, “Mbeinj numki bəni bə ninshij i nya kiŋkəksi i bəni.”

⁷ Mbeinj nyáki bieinj bichi biə mbeinj kanjaki i nyáki i mi wichi. A kabə num kinwakti kiləoni, mbeinj ləo. A kabə num bieinj biə mbeinj kanjaki i gom, mbeinj gōm. A kabə num mi wə mbeinj kanjaki lwaki wi, mbeinj ka lwáki. A kabə num wə mbeinj kanjaki i nyaki kinjəkəksi i wi, mbeinj ka nyáki.

Mbeinj kəŋniki gwu yimbeinj

⁸ Kiə mi ki káŋja kə fwa bəh mi widəko, a kəbi a fwa yə akə kinjəkəŋ. Mbeinj kiəki a, mi kabə kəŋ mi widəko, yaka wi jiə lə bəŋchi bəchi.

⁹ Bəŋchi bə Nyə bə bə dzakaki a, “Kiə wə ki bíali kə kpə mi, kiə wə ki wəo kə mi, kiə wə ki chwə kə, kiə wə ki búku kə bəh dzəkəh,” na winainj nchi kə num bə chinjini i nchi wə wi dzakaki a,

“Kəŋ mi wə wi kə kəmsi i wə kpəŋ asi wə kəŋki gwu ya.”

¹⁰ Mi kabə kəŋ mi widəko, wi kəkə i chu fə wi bəh gia yichu. Ayakadainj, mi kabə kəŋ mi widəko, yaka wi jiəki lə bəŋchi bəwə bəchi.

¹¹ Mbeinj fəki gia yalə lə, Kiə si jəbi si num lə i liə. Jəbi wiwə kə wi kpəŋ lə i mbeinj i yōmi. Mbeinj yōmi kəŋ jəbi wə Nyə ni bəŋjisi bukumbeinj si num kəmsi dza, wi tsə si wi nī kə i jəbi wə bukumbeinj nī jiə shəm i Jisəs Klistus wə.

¹² Binj bi jili si kaa tsə, binj si bainj dza lə. Bukumbeinj bēe nōni bi nchəko, bə dzə yaka num nōni ki bainjini ka bieinj bi jum.

¹³ Bukumbeinj nāki nōni kə ki kanjaki kinjəkəksi ka bəni bə bə nyaniki nshi. Kiə mbeinj ma dziki, mū fə ka bíə. Kiə mbeinj ma mūki mbih mə kwa mbeinj. Kiə mbeinj ma nāki nōni kinyeŋ bəh ki təkolini. Kiə mbeinj ma yōliki chu kanjakinjəhəkə.

¹⁴ Mbeinj dzə yāka num nōni ki Bah Jisəs Klistus i mbeinj wə. Kiə mbeinj ki lansi nyá kə di i nyam yimbeinj yi gwu ka mbeinj ma fəki bieinj bichu biə yi nənki.

14

Kiə mi ki saka kə widəko

¹ Mbeinj dzəki bəni bə kimbəŋ kibə ləkəki kə i mbeinj kintəəŋ. Kiə mbeinj bəh bənakə bəni ma gūkuniki bəŋgukuli i gia yə bə kwakaki a yi kə chəŋ i fəki.

² Mi widəko kə num wi bum a ŋgain kələ i dziki bieinj bichi. Ayakalə, widəko wə kimbəŋ mi bəhki wi dzi mfih a jwa yi ndzeinjini.

³ Kiə mi wə wi dziki bieinj bichi sabi kə ki nyēnsi kə mi wə wi sabiki. I mi wə wi sabiki ki saka kə mi wə wi dziki bieinj bichi sabiki kə tainj nsaka wi tainjini, kəŋ bə bəchi kə num Nyə dza bə.

⁴ Akə wə ndə i sakaki mi wi nəm wi mi widəko? A kanjaki tikwili wi wainj wi nəm wiwə i tseinj yeinj a wainj wi wi nəm numki

lə bindzəŋ ma wi gbəki gbəni a. Ayaka wi ni num lə i beinj, kəŋ Bah kələ i dzasi wi i beinj wi num ndzəŋ.

⁵ Mi widəko kələ tə wi dza a kanj yidəko kələ yimbəŋ tsə yidəko. Ayaka widəko dza a kanj yichi kə a linj. Gia yə yi kə, kə a, mi nūmki i gia yi wə yə wi kiəki i kinjkwaka ki wə a, akə yindzəŋni.

⁶ Mi wə wi dzəki a kanj yidəko kələ yimbəŋ, wi fəki yaka i nya kinjəkəksi i Bah. Ayaka mi wə wi dziki bieinj bichi, wi dziki tə i nya kinjəkəksi i Bah, si wi fəki yakadainj wi nyaki kiyəŋni i Nyə. Mi wə wi nyēŋjisi i dzi bieinj bichi, wi nyēŋjisi tə i nya kinjəkəksi i Bah, si wi tə fəki yakadainj wi nyaki kiyəŋni i Nyə.

⁷ Bukumbeinj kiəki a, mi kabə num wiwəŋ yaka a kanjaki kə wi gwu yi. Wi ka kpi, a kanjaki kə wi gwu yi.

⁸ Bukumbeinj ka baəŋ bəwəŋ, yaka bukumbeinj kə a bəh Bah, bukumbeinj ka kpi, yaka bukumbeinj kə a bəh Bah. Ayakadainj, kəŋ bukumbeinj numki bəwəŋ, ma bə kpiyi lə a kanjaki a Bah bukumbeinj.

⁹ Akə i fwu wi gia wələ wə Klistus nī kpi ka fiəni buku i kpi mə ka numki wiwəŋ. Wi nī fə yaka ka wi numki Bah wi bəni bəchi bə bə kēŋki bəwəŋ bəh bə bə kə bə kpiyi lə.

¹⁰ Ayakadainj, akə kəŋ nə wə wə sakaki wainjnih wa wə tainj nsaka wi tainjini a? Ayaka a num tə kəŋ nə wə wə nyēŋjisi wainjnih wa a? Mbeinj kiə a bukumbeinj bəchi bi numki lə i Nyə nshinj ka wi saka bukumbeinj.

¹¹ Akə gia yə bə nyaka a, “Mih Bah dzakaki a, si mih kə, mi wichi bi tumki lə binyu i mih nshinj, mi wichi bi dzakaki lə bəh dzaka ki a, mih kə Nyə.”

¹² Yaka yi num a, mi wimu wimu i bukumbeinj kintəəŋ kanjaki i bi num i Nyə nshinj i fuku si kimfə ki nī kə.

Kiə mi ki fə kə gia yə wainjnih wi kə i gbə num gbəni

¹³ Ayakadainj, kiə bukumbeinj ma chu sākaki mi bəh mi i bukumbeinj tainj nsaka. Gia yə bukumbeinj kanjaki i fəki kə a, jəbi wə mi fəki gia yidəko wi təkuniki ka yi ma numki gia yə wainjnih wi kə i bənli yeinj wə nabə i gbə lə gbəni.

¹⁴ Mih kiəki lə na bindzəŋ, num mih bum ka mi wi Bah Jisəs a fiəŋ fidzini fidəko kəkə a fifi fiə fi kə a yi bainjki kə. Ayakalə, mi wə wi yeinj a bieinj bidzini bidəko kələ biə bi bainjki kə, yi ni numki ayaka i wi.

¹⁵ Wə kabə dzi fiəŋ fi bəkəli wainjnah, yaka wə chusiki kə kinjəkəŋ i wi. Kiə wə ma bēe a fiəŋ fiə wə dziki fə wainjnah wə Klistus nī kpi kəŋ wi gbə.

¹⁶ Ayakadainj, kiə wə ki fə kə a gia ya yindzəŋni yə wə fəki a yi dzā fiəni nūmki num yə bə nī dzakaki a yi kə yichu.

¹⁷ Mbein̄ kl̄aki a, ŋkun̄ bi Nȳo k̄ak̄a k̄om biein̄ bidzini b̄ah biein̄ bi muni. Ak̄o k̄om i k̄anjaki n̄oni ki ch̄an̄ b̄ah n̄oni ki b̄oin̄nini b̄ah i k̄anja kinsan̄li k̄e ki nȳeki dz̄aki i Kin̄'waka ki Baiŋni w̄a.

¹⁸ Mi kab̄a n̄omki i Klistus w̄a i yel̄a dz̄ah w̄a, ma Nȳo ni w̄ak̄aki ndz̄on̄ni b̄ah wi, b̄ani k̄oksiki t̄a wi.

¹⁹ Bukumbein̄ bīelik̄i num gia ȳa yi dz̄aki b̄ah kimbein̄ni b̄ah ȳa yi gamtiki i maaki num maani mi b̄ah mi i bukumbein̄ kint̄an̄.

²⁰ Kīa mbein̄ ki b̄ak̄ali k̄e n̄om wi Nȳo k̄om biein̄ bidzini. Yi k̄o ŋk̄on̄ a biein̄ bidzini bichi baiŋki l̄a, ayakal̄a w̄o kab̄a d̄zi fīn̄ fi num i f̄a a mi wid̄ak̄o gb̄o num gb̄oni, ȳamaka k̄o gia yichu w̄o f̄aki.

²¹ Ak̄o gia yindz̄on̄ni i n̄ein̄ i d̄zi nyam, nab̄a i mu mb̄ih, nab̄a i f̄a na fīn̄ fī k̄o i f̄a a wain̄nah gb̄o num gb̄oni.

²² Sh̄om ȳa w̄o jīa i Nȳo ka bum i fīn̄ fid̄ak̄o w̄a, w̄o b̄ee aka a kl̄aki a mbein̄ Nȳo b̄efa. Ndz̄on̄ni bimb̄um k̄o i mi w̄o wi kan̄aki k̄e gia yid̄ak̄o ȳa wi k̄o i sakaki gwu yi yein̄, k̄om wi f̄aki gia ȳa wi t̄obi a yi k̄o ch̄an̄.

²³ Ayakal̄a, mi w̄a wi dz̄iki fīn̄ wi num b̄ah ŋkan̄yi i sh̄om yi w̄o asi num l̄o ŋḡak̄a, k̄om wi f̄aki gia a num k̄e ȳa sh̄om ȳa wi jīa i Nȳo bumki. Mbein̄ kl̄a a, gia yichi ȳa mi f̄aki maka sh̄om ȳa wi jīa i Nȳo bum yi, yaka asi num l̄o chu.

15

Mi f̄aki gia ȳa yi ndz̄on̄ki t̄a i wain̄nih

¹ Bukumbein̄ b̄a b̄a l̄ak̄aki i kimb̄um w̄a, kan̄aki i kan̄aki sh̄om i ŋgb̄o w̄a b̄ani b̄a b̄oyini gb̄oyiki. Bukumbein̄ ma f̄aki a gia ȳa gwu k̄o i ndz̄on̄ki num a bukumbein̄.

² Na nd̄a i bukumbein̄ kint̄an̄ kan̄aki i m̄amsi i f̄aki gia ȳa yi ndz̄on̄ki i wain̄nih wi i gamtiki wi ka kimb̄um ki k̄ok̄i.

³ Mbein̄ kl̄a t̄a a Jis̄os Klistus n̄i f̄aki k̄e a gia ȳa gwu n̄i ndz̄on̄ki num a wi. Wi n̄i f̄aki yi num asi b̄a nyaka a mi dzakaki i Nȳo a, “B̄ant̄oyi b̄a b̄ani t̄oyiki w̄o yein̄ b̄o fīani chu num i mīh w̄a.”

⁴ Bukumbein̄ kīaki l̄a a gia yichi ȳa b̄a n̄i nyaka i Kin̄wakti ki Nȳo w̄a i kikpu w̄a, a n̄i k̄o i lani bukumbein̄, ka yi n̄i f̄a bukumbein̄ num ndz̄on̄, sh̄om yibukumbein̄ sh̄iliki, bukumbein̄ ka t̄sein̄ki ts̄aki a ninsh̄in̄ i fīn̄ fīa b̄a bi kwatiki.

⁵ Mih tsaki a Nȳo w̄a wi f̄aki b̄ani num b̄ah ŋga wi chu f̄a t̄a sh̄om yi b̄ani sh̄ili, wi f̄a mbein̄ n̄oki i fīn̄ fimu w̄a b̄ah b̄ani bichi bīali asi Klistus Jis̄os chusiki,

⁶ ka i kijun̄ni w̄a mbein̄ ni tumyiki bikum bi Nȳo w̄a wi k̄o Ba wi Bah wibukumbein̄ Jis̄os Klistus i ja yimu w̄a.

Mbein̄ dz̄a mi wichi a lin̄ asi Klistus k̄o wi dz̄o mbein̄

⁷ Mbein̄ dz̄aki mi wichi a lin̄ asi Klistus k̄o wi dz̄o mbein̄, ka kin̄k̄oksi ts̄aki i Nȳo w̄a.

⁸ Mih fukuki i mbein̄ a, Klistus n̄i k̄o wi jīa gwu yi ka wain̄ wi n̄om i B̄aju i chusi i b̄o a Nȳo si dzaka ŋk̄on̄. Wi n̄i f̄a yakad̄ain̄ i t̄obi bin̄kaka bīa Nȳo n̄i nya i b̄atii t̄ii b̄ab̄o.

⁹ Ayaka wi n̄i chu f̄a yakad̄ain̄ ka b̄ani b̄a b̄o k̄ak̄a B̄aju bi tumyi t̄a bikum bi Nȳo k̄om ns̄hein̄ ȳa wi n̄i kan̄a i b̄o. Yel̄a k̄o asi b̄a n̄i nyaka a,

“Si yi k̄o yakad̄ain̄, mih bi k̄oksi l̄a w̄o i kint̄an̄ ki b̄ani b̄a b̄o k̄ak̄a B̄aju.

Ayaka mih bi ȳan̄ki k̄oksi yeli w̄a.”

¹⁰ Ayaka yi chu num b̄a nyaka a,

“Mbein̄ b̄a mbein̄ k̄ak̄a B̄aju, mbein̄ s̄an̄liki b̄ah b̄ani b̄a Nȳo.”

¹¹ Ayaka yi chu num b̄a nyaka t̄a a,

“B̄ani b̄a b̄o k̄ak̄a B̄aju, mbein̄ k̄oksiki Bah.

Bitumi bichi, mbein̄ k̄oksiki Bah.”

¹² Isaya n̄i k̄o wi chu dzaka t̄a a,

“N̄tan̄ wid̄ak̄o bi tumbuku dz̄a l̄a i chw̄an̄kijun̄ ki J̄ese w̄a.

A num mi w̄a wi bi sakaki b̄ani b̄a tumi.

Ak̄o i wi w̄a bitumi bi jīaki mfi bib̄a.”

¹³ Mih tsaki a Nȳo w̄a bukumbein̄ t̄sein̄ki ts̄aki a ninsh̄in̄ i wi j̄iksi sh̄om yimbein̄ b̄ah kinsan̄li kichi b̄ah kimbein̄ni si mbein̄ jīa sh̄om i wi, ka i ŋga bi Kin̄'waka ki Baiŋni w̄a, mbein̄ bi t̄sein̄ki ts̄aki sh̄an̄ a ninsh̄in̄ j̄obi wichi i gia ȳa mbein̄ kīaki a mbein̄ bi kwatiki l̄a.

Fwu wi gia ȳa B̄ool n̄i nyaka i dz̄ah ȳa wi n̄i nyaka yein̄

¹⁴ Bwa b̄a nih b̄an̄, mih mwi kīaki l̄a bindz̄on̄ a mbein̄ kan̄aki l̄a n̄oni kindz̄on̄ni nal̄a, num mbein̄ jik̄a b̄ah mfi, kīa t̄a i t̄afi gw̄u yimbein̄.

¹⁵ Ayakal̄a, i gia yid̄ak̄o w̄a, mih nyaka lansi t̄oyi chw̄an̄ kimbein̄ num t̄oyini. Ayaka mih f̄a l̄a i yin̄ti mbein̄, k̄om ŋgamti w̄a Nȳo k̄o wi nya i mih,

¹⁶ a mih numki mi wi n̄om wi Klistus Jis̄os i b̄ani b̄a tumi. Mih f̄aki n̄om w̄al̄a aka t̄ii mf̄a gia, n̄om i ntum wi ndz̄on̄ni wi Nȳo, ka b̄ani b̄a b̄o k̄o k̄a B̄aju n̄umki ka biein̄ bi b̄an̄mf̄a gia bīa Nȳo k̄o num wi bum bi, Kin̄'waka ki Baiŋni keiŋsi b̄o jīa chi chi b̄o b̄a baiŋ.

¹⁷ Ayakad̄ain̄, mih k̄al̄a i ghan̄siki gwu i n̄om wun̄ w̄a mih n̄omki i Nȳo k̄om mih chin̄ni b̄ah Klistus Jis̄os.

¹⁸ Mih k̄ak̄a i m̄om i dzaka k̄om gia yid̄ak̄o chi chi, a k̄abi a ȳa Klistus k̄o wi f̄a l̄a ts̄a dz̄ah i mih w̄a, a b̄ani b̄a b̄o k̄ak̄a B̄aju jīa sh̄om i Nȳo. B̄o n̄i jīa sh̄om bīali gia ȳa mih n̄i dzakaki b̄ah ȳa mih n̄i f̄aki.

¹⁹ Yi n̄i num yakad̄ain̄ bīali ŋga bi b̄an̄ch̄asi b̄a b̄o chusiki ŋga bi Nȳo b̄ah gia yi dzaka ki w̄omni ȳa mih n̄i f̄aki, ts̄a dz̄ah i ŋga bi Kin̄'waka ki Nȳo w̄a. Ayakad̄ain̄, i yisi i Jelusalem̄ i tali ts̄a buku i kimbu ki Illilikum

wə, akə num mih fuku lə ntum wi ndzəŋni kəm Klistus feiŋ.

²⁰ Mih nī fəki yakadəiŋ, kiŋkwaka kiŋ kim-bum num a mih fūkuki ntum wi ndzəŋni wələ num i di biə bə ka num wəkə dəkə kəm Klistus, ka mih ma tsə i maaki i chaka ki mi widəko wə.

²¹ Mih nī fəki yələ biəli asi bə nī nyaka a, “Bəni bə bə ka num fuku dəkə i bə kəm wi, bə bi yeiŋ lə ŋkəŋ bi, ayaka i bəni bə bə ka num wəkə dəkə kəm wi, bi kiə wi.”

Si Bəəl nī fasiki i tsə i Lum

²² Akə a nyani wələ wi nī tasiki mih kiŋkani kiduli i dzə buku i mbeiŋ wə ka bukumbeiŋ yeiŋni.

²³ Ayakalə, i liə di bi nəm chu kəkə i bimbubələ wə. Ayakadəiŋ si mih nī shi kə bəh kiŋkwaka i jiə yiduli wə i dzə ka bukumbeiŋ yeiŋni,

²⁴ mih kwakaki i fə yaka i liə, kiə na bindzəŋ a bukumbeiŋ ni yeiŋni lə jəbi wə mih tsəki səki i Sbeən. Mih kwakaki tə a mbeiŋ ni gamti lə mih i nnyani wuŋ wələ, i tsə buku feiŋ jəbi wə bukumbeiŋ ni mōti twəsi, mih wəkə ndzəŋni i mbeiŋ kintəŋ.

²⁵ Ayakalə, i liə mih tsəki i Jerusalem i nəm i bəni bə bə kə bə Nyə feiŋ.

²⁶ Mih tsəki feiŋ kəm bəni bə bumni bə Masedonia bəh bə Akəya nī kəŋ i fə kintsu i gamti bəni bə kifuu bə bə kə bə Nyə i Jerusalem.

²⁷ A nī kəŋ bə i fə yakadəiŋ, a num na ŋkəŋ a bə nī kanjaki lə i fə gia i bə yaka, kəm bə bə bə kəkə Bəju kwati lə bimbəiŋsi biə bi gamtiki biŋwaka biə bə a num bi Bəju, yaka bə kolə tə i gamti Bəju bəh bieiŋ bi mbi wələ biə Nyə kə wi duksi bə yeiŋ.

²⁸ Ayakadəiŋ, jəbi wə mih ni kaasi nəm wələ, mih yeiŋ a kintsu kə bə nī tsu a ki liə alə i kanj yi Bəju wə a, mih ka ni dza feiŋ, mih tsə dzəh i mbeiŋ wə, ma bukumbeiŋ yeiŋni, ka mih tsə i Sbeən.

²⁹ Ayaka mih kiəki lə a jəbi wə mih bi dzə i mbeiŋ mih bi dzə bəh kimbəiŋsi ki Klistus i mbeiŋ num ki jikə.

³⁰ Bwa bə nih bəŋ, mih kwuŋki kanj kwuŋni i mbeiŋ i yeli wi Bah wibukumbeiŋ Jisəs Klistus bəh i kiŋkəŋ ki Kiŋwaka ki Baiŋni, a mbeiŋ chīŋni bəh mih a bukumbeiŋ chīŋni i tsəki nalə i Nyə kəm mih,

³¹ ka mih ni buku i kanj yi bəni bə bə kə maka bə bum i Judea. Bukumbeiŋ tsəki tə a bəni bə bə kə bə Nyə ni būm nəm wə mih tsəki i fə i Jerusalem.

³² Nyə ka bum, mih ni dzəki i mbeiŋ wəkə ndzəŋni, shəm yin də i mbeiŋ kintəŋ.

³³ Nyə wə wi kə Nyə wi kimbəiŋni nūmki bəh mbeiŋ bəchi. Yi nūm ayaka.

16

Bəbəni

¹ Mih nəŋki i fuku i mbeiŋ jəmi yibukumbeiŋ yidəko wə yeli wi kə Fwəbə a mbeiŋ kiə wi. Wi gamtiki nəm wi Nyə i kijuŋni ki bəni bə bumni ki Səŋklia wə.

² Jəbi wə wi dzə, mbeiŋ dzə wi i yeli wi Bah wə i dzəh yi bəni bə bə kə bə Nyə. Fieŋ fidəko kabə num fiə wi nəŋki mbeiŋ gāmti wi yeiŋ, mbeiŋ klə a wi kə wi lansi gamti bəni bəduli, gamti tasi tə bəh mih.

³ Mbeiŋ bəni Blisilia bəh Akpwila i mih. Akə bəni num bə chīŋni buku bə i nəm wi Klistus Jisəs wə.

⁴ Bə kə num kpi ləkəli bə kəm mih. Akə bəni, a kəbi a mih shəŋ mih nyaki kiyoŋni i bə. Bijurŋni bi bəni bə bumni bəh bəni bə bə kəkə Bəju bəchi nyaki tə kiyoŋni i bə.

⁵ Mbeiŋ bəni tə i kijuŋni ki bəni bə bumni bə bə juŋniki i bə dzu i mih. Mbeiŋ bəni i Abenetus nseiŋ wuŋ wi shəm. Wi nī kə mi wi ninshiŋ i kwuni num mi wi Klistus i tumi ki Esia wə.

⁶ Mbeiŋ bəni tə i Meli wə wi kə wi nəm na bəh ŋga i mbeiŋ kintəŋ.

⁷ Mbeiŋ bəni i Andulnikus bəh Junias bə kə bəni mbəŋ bə kwili, buku bə nī kə i juŋ yi nsəŋ mə. A num bəni bə kiə bə i mbəŋ wi bwa bə ntum bə Jisəs wə. A nī yisi jiə bə shəm i Klistus i mih.

⁸ Mbeiŋ bəni tə i Ambliyatus wə wi kə nseiŋ wuŋ wi shəm wə buku wi kə bə chīŋni i Bah wə.

⁹ Mbeiŋ bəni i Ubanus wə buku bə chīŋni i nəm i Klistus, bəni tə i Stakis wə wi kə nseiŋ wuŋ wi shəm.

¹⁰ Mbeiŋ bəni i Ebeles. Akə mi num wi chusi a ŋgaiŋ num ndzəŋ bəh Klistus. Mbeiŋ bəni tə i bəni i juŋ yi Alistəbulus wə.

¹¹ Mbeiŋ bəni i Helədiən wə wi kə mi wuŋ wi kwili, bəni tə i bəni bə bə kə bə chīŋni i Bah bə num i juŋ yi Nasisis wə.

¹² Mbeiŋ bəni tə i Tilfena bəh Tilfəsa. Akə bəkarja bə bə nəmki nəm wi Bah. Mbeiŋ bəni tə i Besis wə wi kə shəm yin. Akə tə mīŋkpanja wi nəm, nəm wi Bah na bəh ŋga.

¹³ Mbeiŋ bəni i Lufus wə Bah saibwili wi i num mi wi, bəni tə i nih wi wə wi nī fəki bəh mih aka waiŋ wi.

¹⁴ Mbeiŋ bəni i Asinklitis bəh i Fligən bəh Emis bəh Batlobas bəh Emas, bəh bwa bə nih bəbukumbeiŋ bə bə kə bə mbeiŋ.

¹⁵ Mbeiŋ bəni i Filəlogus bəh Julia, bəni i Nelius bəh jəmi yi. Mbeiŋ bəni tə i Olimbas bəh bəni bə bə kə bə Nyə bə num bəh bə.

¹⁶ Mbeiŋ bəni i gwu yimbeiŋ, mbeiŋ māŋni yāŋyi gwu yimbeiŋ ka bəni bə Nyə. Bijurŋni bi bəni bə bumni bə Klistus bichi bəni ki i mbeiŋ.

Ntəfi wi kaasini

¹⁷ Bwa bə nih bəŋ, mih tsaki mbeinj a mbeinj tōkniki kōm bəni bə bə dzəki bəh kinŋaali fumsi mbeinj bəh nlani wə wi nəinjki wə bə ni yisi lani mbeinj yeinj. Mbeinj yōkō gēinj bəmakā bəni.

¹⁸ Mbeinj Kləki a bəmakā bəni nōmki kə num i Bah wibukumbeinj Klistus. Bə nōmki num i kitə kibə wə. Bə dzəki ndzaka wi njwəni num wi fwəkyini fwəkyi bəni bə bə kiəki kə na gia yidəkə.

¹⁹ I liə si bəni bəchi kə num bə wəkə lə kōm mbeinj a mbeinj kə bəni bə bə wəkəki gia fə yi, mih bə wəkə ndzəŋni kōm mbeinj. Ayakalə, mih nəŋki a mbeinj fifiki, mbeinj bīəli num gia yə yi ndzəŋki, kāŋa kə kanj i gia yichu wə.

²⁰ A baan a twesi Nyə wə wi kə Nyə wi kimbōinjni ni təkə Satan i kuku ma mbeinj təmyi gvu i wi beinj. Mih tsaki a Bah wibukumbeinj Jisəs Klistus chūsi shōm yi yindzəŋni i mbeinj.

²¹ Timəti wə buku wi nōmki bəniki dzəki i mbeinj. Ayaka Lushus bəh Jəsən bəh Səsibata bə bə kə bəni mbəŋ bə kwili bəniki tə i mbeinj.

²² Mih Tetius wə Bəəl dzakaki mih nyaka kinŋwakti kələ, bəni tə i mbeinj i yeli wi Bah wə.

²³ Gayus wə mih Bəəl nəki i wi dzu a num wə kijunŋi ki bəni bə bumni bəchi fa junŋniki i wi dzu bəniki i mbeinj. Ayaka Elastus wə wi kə mi wi kiba i kwili wələ wə, bəh waiŋnih wibukumbeinj wə yeli wi kə Kwatus bəniki tə i mbeinj.

²⁴ [Ma Bah wibukumbeinj Jisəs Klistus chūsi shōm yi yindzəŋni i mbeinj. Yi nūm ayaka.]*

Kinŋəkəsi nūm i Nyə

²⁵ Kinŋəkəsi nūm i Nyə. Akə wi wə wi kə i fə a mbeinj nūm bəh ŋga, i biəliki ntum wi ndzəŋni wələ mih fukuki. Ntum wi ndzəŋni wələ num wə mih fukuki kōm Jisəs Klistus. Yi nī yisi kə gia yi nyumini num bə nyumi a keinj na i kikpu wə, ayakalə i liə kə num bə chusi lə yi i bukumbeinj.

²⁶ Gia yi nyumini yi wə kə num bə chusi lə. Gia yə bəni bə ntum bə Nyə nī nyaka yi fə yi gia bain i bitumi bichi wə. Nyə wə wi kə Nyə wi jəbi wichi kə wi wə wi nī dzaka a bə fuku i bitumi bichi kə bə jlə shōm i wi, wəkə i wi.

²⁷ Kinŋəkəsi nūm jəbi wichi i Nyə wələ wə wi kə Nyə wi mfi bimbūm, ki tsə dzəh i Jisəs Klistus wə. Yi nūm ayaka.

* **16:24** Binŋwakti bikpu biduli biə bə ni yisi nyaka gia yi Nyə yeinj kanaki kə kinŋa kələ.

Kinjwakti ki ninshinj kə Bəol nī nyaka i kijunni ki Kolen Gia yə yi kə i Kinjwakti ki Kolen ki ninshinj kələ mə

Kijunni ki bəni bə bumni i Kolen kə num a nī yisi Bəol. Wi nī nyaka kinjwakti ki ninshinj kələ i təfi bə kəm shəm yə bə jiə i Klistus wə bəh gia yidəko kəm Klistus. Kolen wələ nī kə di shi shili feinj nalə, bəni bə feinj ghanjsi gwu kəm nōni kibə ki kwili, kinyenj ki təkəlini num tə feinj na bəh nga, bə tsa tə i bənyə bəduli. Bəol lansi dzaka i kinjwakti kələ mə kəm gia yə yi ndzənki kə, yə yi nī numki i kintənj ki bəni bə bumni wə. Kimbu 13 kə kə ki chusiki a kinjən kə bəni ki Nyə, ki tsə bənyə bəchi. Kəmaka kimbu chusiki a, ako kə bəni kiəki ndzənki i kinjwakti kələ mə.

Kifwu ki gia kə ki kə i kinjwakti kələ mə

1:1-9 Kin'yisi

1:10-4:21 Kinjali i kintənj ki kijunni ki bəni bə bumni

5:1-7:40 Kəm nōni kinyenj ki təkəlini bəh kəm nōni ki minjpaŋə bəh nyuwi

8:1-11:1 Kəm bə bəni bə Klistus bəh kəm bə bə kəkə bəni bə Klistus

11:2-14:40 Si kijunni ki bəni bə bumni kə fəki gia bəh dzəh yə bə kə i tsaki yeiŋ

15:1-58 Bəni bə bumni bi dza lə i kpi wə asi jisəs nī dza

16:1-4 Kinya kə bə nī nyaki i gamti bəni bə Klistus bə Judea yeiŋ

16:5-24 Kimfasi kə Bəol nī fasi bəh kingəksi ki gia

¹ Ako mih Bəol wə Nyə nī bəonj asi wi kənki a mih numki waiŋ ntum wi Klistus Jisəs. Mih kə buku Səstenes wə waiŋnih wibukumbeinj.

² Kinjwakti kələ tsəki i kijunni ki bəni bə Nyə i Kolen bə wi baa chinj nī jiə chi chi bəh Klistus Jisəs. Nyə nī bəonj mbeinj a mbeinj nūmki bəni a num mbu, asi bəni bəchi bə bə bəonjki yeli wi Bah Jisəs Klistus i kidi kichi wə kə. Wi kə Bah wibə a liŋ asi wi kə wibukumbeinj.

³ Nyə Ba wibukumbeinj bəh Bah Jisəs Klistus chūsi shəm yibə yindzənji i mbeinj, bə chu nyə mbeinj bəh shəm yi dəli.

Bəol nya kiyoŋni si Nyə duksi bəni bə Kolen

⁴ Mih si nya kiyoŋni i Nyə jəbi wichi kəm mbeinj, kəm ngamti wə Nyə nya i mbeinj, si mbeinj chinj nī bəh Klistus Jisəs.

⁵ Si yi kə yakadəinj i Klistus, Nyə ka shuku mbum bi i mbeinj wə i dzəh yichi wə, kighə i kiəki gia yichi, bəh i kiəki i dzakaki gia yichi na bindzən.

⁶ Mbum biələ i mbeinj təkiki a mbeinj bum ntum wə mbeinj nī wəkəki kəm Klistus.

⁷ Ayakadəinj, mbeinj kə i liə mbeinj chu dzəh kə kinya ki Nyə kidəko, si mbeinj wəkəliki jəbi wə Bah wibukumbeinj Jisəs Klistus bi fiəni dzəki ma mbeinj bi yeiŋ i wi wə.

⁸ Wi Bah wibukumbeinj Jisəs Klistus nī fə lə a mbeinj nūm ndzən nalə i tsə buku i kingəksi wə, ka mbeinj bi numki kanja kə kingəko kidəko i chəkə bi biə wə.

⁹ Nyə kə Nyə wi ja yimu. Ako wi wə wi nī bəonj mbeinj, mbeinj bəh Waiŋ wi jisəs Klistus wə wi kə Bah wibukumbeinj chinj nī num i fiəŋ fimu wə.

Ntəfi kəm kingaali

¹⁰ Bwa bə nih bəŋ, mih tsaki mbeinj i yeli wi Bah wibukumbeinj Jisəs Klistus, a mbeinj bəchi chinj nī nūm dzaka kimu. Kiə kingaali ma nūmki i mbeinj kintənj. Mbeinj nūmki i mi wimu wə, kənja kinjwaka kimu, nām i fiəŋ fimu wə.

¹¹ Mih dzakaki lə bwa bə nih bəŋ, kəm bəni i Kləy dzu fuku i mih a mbeinj si kanja lə n'yəli i mbeinj kintənj.

¹² Gia yə mih dzakaki kə a, mi i mbeinj si dzaka a ngaiŋ biəliki Bəol, widəko dzaka a ngaiŋ biəliki Abəlos, widəko a ngaiŋ biəliki Sefas,* widəko a ngaiŋ biəliki mfih num a Klistus.

¹³ Yaka bə gaa lə Klistus wiwə i bimbu bimbu wə a? Ako Bəol bə nī bəonj i kintasi wə kəm mbeinj ma? Ma bə nī juli mbeinj i bəko wə i yeli wi Bəol wə a?

¹⁴ Mih nyaki kiyoŋni i Nyə a mih nī ka juli dəkə mi widəko i mbeinj kintənj i bəko, a kəbi a Klisbus bəh Gayus,

¹⁵ ka mi i mbeinj ma dzakaki a bə nī juli ngaiŋ i bəko i yeli wuŋ wə.

¹⁶ Ɔ ɔ! Mih nī juli tə Stefanas bəh bəni bu bə dzu i bəko. I bəmaka yim, mih chu kiəki kə a mi widəko chu kələ wə mih nī juli i bəko.

¹⁷ Mbeinj kiəki a Klistus nī ka faan dəkə mih a mih dzə jūliki bəni i bəko. Wi nī faan mih a mih dzə fūkuki num ntum wi wi ndzənji. Ayaka mih fukuki kə num bəh ja yi mfi yi mi wiwəm, yi num lə ka nga bi kpi biə Klistus nī kpi i kintasi wə ma nī fiəni gia yi kilə.

Klistus kə nga bəh mfi bi Nyə

¹⁸ Yi kə a, ntum wi ndzənji kəm kpi yi Klistus i kintasi wə kə kiyoŋni i bəni bə bə lakaki tsəki kilə. Ayakalə, ntum wələ kə nga bi Nyə i bukumbeinj bə wi bwiliki.

¹⁹ Yi kə num bə nyaka a,

“Mih ni chiksi lə mfi bi bəni bə bə chusiki mfi,

mih ni shakyi binjwaka ki bəni bə bə fifiki.”

²⁰ Si yi kə yakadəinj, bəni bə bə kə i chu chusi mfi i liə kə la fainj? Bəni bə bə laniki bənchi bə Nyə kə la fainj? Ayaka bəni bə bə gukuliki

* 1:12 Yeli wələ a Sefas kə tə a Bitā.

bəŋgukuli i jōbi wələ wə kə la faɪn? Ntə Nyɔ kə wi chusi lə a mfi bi fa kuku kə kiyun a?

²¹ Ako gia yə Nyɔ wə wi kiaki gia yichi bindzən nɪ fə a bəni bə mbi wələ ma kia wi bəh mfi bibə. Yi nɪ ndzən i Nyɔ a ŋgain kələ i bwili num bəni bə bə kə bə bum ntum wə buku fukuki, bəni yeɪn a, akə gia yi yuɲsini.

²² Bəju nənki i yeɪn bənchəsi bə bə chusiki ŋga bi Nyɔ kə bə bum, Bəglik nən num mfi bi gia kə bə bum.

²³ Ayakalə, buku fukuki yibuku kəm si bə nɪ bənŋ Klistus i kintasi wə. Yi lə Bəju num ləni. Ayaka bəni bə bə kəkə Bəju yeɪn a, akə gia yi yuɲsini.

²⁴ Ayakalə, i bəni bə Nyɔ kə wi bənŋ, kən a numki Bəju, nabə Bəglik kə ntum wələ kəm Klistus kə num ŋga bi Nyɔ bəh mfi biə akə bi Nyɔ.

²⁵ Yi num yakadəɪn, kəm gia yə yi chusiki a, akə kiyun ki Nyɔ kə num mfi bi tsə na bi mi wiwəm wichi. Ayaka gia yə yi chusiki a, akə mbwə wi Nyɔ kə num ŋga bi tsə na bi mi wiwəm wichi.

²⁶ Bwa bə nih bənŋ, mbeɪn chu kwāka ŋkaiɲni bəni bə mbeɪn nɪ yisi kə i jōbi wə Nyɔ nɪ bənŋ mbeɪn. Mbeɪn bəduli nɪ kəkə bəni bə mfi si bəni bə fa kuku nənki. Mbeɪn bəduli nɪ kəkə bəni bə ŋga. Ayaka mbeɪn bəduli nɪ ka buku dəkə i chwəɲbijun ki bəni bəmbum wə.

²⁷ Ayakalə, Nyɔ ka sabibwili bəni bə kiyun fa kuku i gəmsi bəmfi yeɪn, sabibwili bə bəyini i fa kuku i gəmsi bələkəli yeɪn.

²⁸ Nyɔ nɪ kə wi sabibwili biɛɪn biə bəni seɪnsiki i fa kuku, bəh biə bəni nyensiki, sabibwili na biɛɪn biə bi kəkə biɛɪn, i fə a biɛɪn biə bəni yeɪnki a bi kə biɛɪn bi fiəni chu biɛɪn bi kilələ.

²⁹ Wi nɪ fə yakadəɪn, ka mi wiwəm ma num i wi nshɪn i chəkəki kijum.

³⁰ Ako wi Nyɔ wə wi nɪ chinɲi mbeɪn bəh Klistus Jisəs. Wi fə Klistus num dzəh yi mfi yə yi kə yi Nyɔ i bukumbeɪn, fə tə wi jiə bukumbeɪn chən i wi nshɪn, keɪnsi jiə bukumbeɪn i bəni bu, tənŋ bukumbeɪn i kən yi ŋgəkə wə.

³¹ Yi kə num asi bə nyaka a, “Jōbi wə mi chəkəki kijum, wi chəkəki num i gia yə a fə Bah yi.”

2

Ntum kəm Klistus si bə nɪ bənŋ i kintasi wə

¹ Bwa bə nih bənŋ, mbeɪn yɪnti jōbi wə mih nɪ dzə i mbeɪn i fuku ntum wi Nyɔ i mbeɪn, wə wi nɪ yisi kə i nyumi wə. Mih nɪ fukuki kə bəh jə yi nɲwəɲni yudəkə i mfi mbin wə,

² kəm jōbi wə mih nɪ kə bəh mbeɪn mih nɪ fasi lə a mih nɪ jlə kə mfi i gia yidəkə wə a kəbi a fukuki kəm Jisəs Klistus bəh si bə nɪ bənŋ wi i kintasi wə.

³ Si mih nɪ kə bəh mbeɪn, mih nɪ bəyiki lə, lwa, nyumyi nalə.

⁴ Jōbi wə mih nɪ dzakaki fuku ntum wi ndzənŋi i mbeɪn, mih nɪ fukuki kə num bəh jə yi mfi yi nɲwəni. Mih nɪ dzakaki num a chusi ŋga bi Nyɔ bi ŋkən biwə.

⁵ Mih nɪ fə yakadəɪn, ka mbeɪn ma jlə shəm i mfi bi mi wiwəm wə, a mbeɪn jlə num i ŋga bi Nyɔ wə.

Mfi bi Nyɔ

⁶ Bəni bə bə kə bə num ndzən bəh Nyɔ, buku si nya lə mfi i bə. Ayaka mfi biələ num kə bi fa kuku kən a numki na bi ndə wə wi sakaki i fa kuku i liə. ŋga bibə ni kaa lə bi laka a kilələ.

⁷ Mfi biə akə bi Nyɔ biə buku fukuki lə kə num gia yə yi nɪ yisi kə i nyumi wə na ka mbi yisi, i bi dzə fə ka bukumbeɪn numki i mbum bi kintənŋ.

⁸ Mfi biələ mi widəkə kəkə i mban wi bəni bə bə sakaki i jōbi wi liə wə wi kiaki fwu wiwə, kəm a nɪ kə a bə kiaki, ma bə nɪ ka bənŋ dəkə Bah wi kinŋkən i kintasi wə.

⁹ Ayakalə, i bukumbeɪn yi kə asi bə nɪ nyaka a,

“Gia yə dzəkəh keɪn ki yeɪn kə, bəh yə ntuni keɪn ki wəkə kə, bəh yə mi keɪn ki kwaka kə, akə yi ya Nyɔ nɪ sisi jiə i bəni bə bə kənki wi.”

¹⁰ Nyɔ kə wi fə Kin'waka ki chusi gia yələ i bukumbeɪn. Kin'waka ki Nyɔ kiwə si tseɪn lə gia yichi, tseɪn tasi na bəh yi nyumini wi Nyɔ,

¹¹ kəm mi widəkə mən wə wi kiaki gia yə mi widəkə kwakaki i wi shəm a kəbi a kin'waka ki wamaka mi, kə ki kə i wi mə. Yi kə a lin si mi kiaki kə gia yə Nyɔ kwakaki a kəbi a Kin'waka ki Nyɔ.

¹² Kin'waka kə Nyɔ nɪ nya i bukumbeɪn kəkə ki mbi wələ. Kin'waka kələ nyə i Nyɔ wə i fə a bukumbeɪn kiaki kinya kichi kə Nyɔ kə wi duksi bukumbeɪn yeɪn a kilələ.

¹³ Buku fukuki gia yələ num kə bəh jə yə bə lani i mfi bi mi wiwəm wə. Buku fukuki num bəh jə yə a lani Kin'waka ki Nyɔ buku yeɪn, ka bə fukuki bəɪnsiki ŋkən bi Kin'waka i bəni bə bə kənŋ Kin'waka ki Nyɔ.

¹⁴ Mi wə wi kənŋaki kə Kin'waka ki Nyɔ i gwu yi wə, kəkə i dzə gia yə yi dzəki i Kin'waka ki Nyɔ wə. Wi si dza mfi yeɪn a, akə kiyun ki gia. Ayaka wi kəbi i kiə si yi kə, kəm akə gia yə akə a fə a Kin'waka ki Nyɔ ka mi nɪ kiaki.

¹⁵ Ayakalə, mi wə Kin'waka ki Nyɔ kə i wi wə kələ i tseɪn gia yichi bindzən i kiə fwu wiwə, mi widəkə kəbi wə wi kə i tseɪn gia yi wəwamaki mi.

¹⁶ Yi kə asi bə nyaka a, “Mi kəkə wə wi kə i kiə kinŋkwaka ki Bah ka wi kə i təfi wi.”

Ayakalə, bukumbeɪn kənŋaki binŋkwaka a num biə Klistus kənŋaki.

3

Bəni bə Klistus nūmki dzaka kimu

¹ Bwa bə nih bənj, i jəbi wə bukumbeinj nī kə, mih nī kanjaki kə i dzakaki i mbeinj ka bəni bə bə si wəko num i Kin'waka ki Bainni wə. Mih kabə dzakaki i mbeinj ka i bəni bə bə keinjki bə biəliki num gia yə nyam yi gwu kənjki, bəh i bə bə kə aka bwa bəncinij i gia yi Klistus wə.

² Mih nī nyaki num mbeinj i mbeinj. Mih nī nyaki kə bieinj bidzini bi ləkəli, kəm mbeinj nī keinjki maka mbeinj kpeinj. Ayaka na i dzə buku bidainj mbeinj keinjki maka mbeinj kpeinj.

³ Mbeinj keinjki mbeinj biəli num gia yə nyam yi gwu kənjki. I liə si kinghəkə bəh bən'yəli keinjki i mbeinj kintəənj, yaka yəmaka chusiki a mbeinj biəliki num nyam yi gwu yəla a? Ntə yələ chusiki a mbeinj keinjki mbeinj kanja kimfə ki bəni bə fa kuku a?

⁴ Mi ka dza dzaka a ngainj biəliki mfih num Bəol, widəko a ngainj biəliki num Abələs. Yələ chusiki a kimfə kimbeinj kə aka ki bəni bə fa kuku a?

⁵ Abələs kə ndə? Bəol num ndə a? Buku wi bəchi kə shənj a bwa bə nəm bə Bah, bə bə nī fə na ka mbeinj jia shəm i wi, na ndə nəm nnəm wi asi Bah nī nya i wi.

⁶ N'wunj nəm nī kə i gbəliki ngəko, wi Abələs num i shukyiki mwi, ayakalə a fəki Nyə na ka wi kəki.

⁷ Ayakadəinj, mi wə wi gbəliki ngəko bəh wə wi shukyiki mwi kəkə fiənj fidəko. Akə shənj a Nyə wi fəki a wi kəki wi kə fiənj fidəko.

⁸ Mi wə wi gbəliki bəh wə wi shukyiki mwi kə a linj, Nyə bi maktiki mi wichi biəli asi nəm wi kə.

⁹ Bukumbeinj chinjni ka nəmki nəm wi Nyə. Mbeinj num khə wi Nyə chu num junj yi.

¹⁰ Mih nī chəkə chaka ki junj kiwə ka mi wi maani wə wi keinjiki kiəki nəm wi, biəli ngamti wi Nyə wə wi nī nya i mih. Si mih nī chəkə chaka kiwə yakadəinj, mi widəko chi chi ka dza maaki junj yiwə. Jəbi wə mi maaki i chaka kələ wə, wi ka kiəki si wi māaki.

¹¹ Mbeinj kiəki a mi widəko kəkə i chəkə chaka kidəko chi chi a kəbi a kə bə nī kə bə chəkə jia lə, a num Jisos Klistus.

¹² Bəni bə maa i yeinj beinj bəh bieinj bidəko chi chi. Mi widəko dza dzo num chwaka ki bəkəli, widəko dzo num kifukuli, widəko dzo num tə kə ki ləkəli i kpə wə na ka wi maaki yeinj. Ayaka widəko dzo num keinj, widəko dzo num mfwanj, widəko dzo num njəkə na ka wi maaki yeinj.

¹³ Kanj bə maaki na dəinj, jəbi dzəki lə wə bə bi yeinjki si nəm wi mi kə, jəbi wə wi bi bukuki i yənjə wə i Chəkə biə Klistus bi dzəki bəh gbuku. Gbuku wiwə num i bi məm wəko nəm wi na ndə si wi kə.

¹⁴ Yi ka num a, fiənj fiə mi maa i chaka kiwə beinj ka baanj i fii, ma mi wiwə ni kwati mmakti wi.

¹⁵ Fi fiənj ka fii, yaka mi wiwə laksi makti wi, wi mwi bi bəinj lə, ayakalə wi bi numki aka mi wə wi tsə təli i gbuku wə.

Bəni bə Klistus kə junj yi Nyə

¹⁶ Mbeinj kiəki kə a mbeinj kə junj yi fəni yi gia yi Nyə ayakə Kin'waka ki Nyə nō i mbeinj wə a?

¹⁷ Mi ka bəkəli junj yi fəni yi gia yi Nyə, ma Nyə tə ni kaasi bəh wəmaka mi, kəm junj yi fəni yi gia yi Nyə kə junj yi bainni, ayakə mbeinj num junj yiwə.

¹⁸ Kiə mi ki fwəkyi kə gwu yi. Mi widəko i mbeinj wə kabə kwakaki a ngainj kanjaki lə mfi i jəbi wi liə wələ wə, wi fiəni chu kiyunj ka wi kwati mfi bi mfi.

¹⁹ Mih dzakaki lə kəm gia yə bəni bə fa kuku kiəki a yi kə gia yi mfi, Nyə yeinj a, akə gia yi kiyunj. A num yi yə bə nī nyaka a, “Nyə si dzə a mfi bi bəni bə bə fifiki kwayi bə yeinj.”

²⁰ Ayaka yi chu num bə nyaka a,

“Bah kiəki lə a, gia yə bəni bə mfi si kwaka asi num a yi kiləb.”

²¹ Yi kabə num a, kiə mi ki ghanjsi kə gwu a mi widəko kə wi ngainj, kəm bieinj bichi kə bimbeinj.

²² Bəol nabə Abələs nabə Sefas nabə mbi wələ nabə nōni nabə kpi nabə bieinj bi liə nabə biə bi keinjki i dza, bichi kə bimbeinj,
²³ ayakə mbeinj kə bə Klistus, Klistus num wi Nyə.

4

Bəni bə Klistus ki ghənsi kə gwu bəh mi widəko

¹ Yi si ndzənjki a mbeinj dzəki buku a buku kə bwa bə nəm bə Klistus, bə Nyə kə wi nya nəm wi, wi ntum wi ndzənjni wə wi nī kə i nyumi wə i bə kanj.

² Yi kə a, mi wə bə kə bə nya nəm i wi kanj kanjaki i fəki asi tikwili wi nənki.

³ I yinj wə, mbeinj, nabə junj yi nsaka kabə saka mih, mih ma yeinjki a, akə gia yidəko. Mih kəkə na i fiəni saka gwu yinj.

⁴ Gia yidəko kəkə yə yi sakaki shəm yinj. Ayakalə, yəmaka chusiki kə a mih bainjki lə. Mi wə wi bi sakaki mih kə Bah.

⁵ Ayakadəinj, kiə mbeinj ma tšinyiki nsaka maka jəbi kpeinj. Mbeinj wəkəli Bah dza. Akə wi wə wi bi weliki bieinj bichi biə bi kə i liə num bə nyumi i jisi wə i bainjki wə, ma gia yichi yə bəni kanjaki i shəm yibə wə bi yənjə. Ayakadəinj, Nyə bi ka kəkəsi mi wichi wə bə kanjaki i kəkəsi.

⁶ Bwa bə nih bənj, gia yə mih dzakaki kəm buku Abələs kə i gamti mbeinj, ka mbeinj lāni dzə i buku i fəki gia biəli a yə bə nyaka.

Ayakadain, ka mbein ma bi fiani ghanjsiki gwu bah mi widoko dzo widoko kuku.

⁷ A fa nda a wo numki chi chi i mi widoko wa a? Wo kanjaki fina maka ba nya fi i wo nyani a? Si yi ko yakadain, wo nyani dain na ka wo ghanjsiki gwu ka ba si ka nya daka i wo nyani a?

⁸ Nta mbein si dzo a mbein si kana lo biein bichi mbein num bani bambum, saka ka banjau buku kabi a? Ba dzɔ a mbein si num lo banjau ka buku bonj kwati i sakaki bukumbein bachi.

⁹ Mih yeinji a Nyɔ ko wi jia lo buku ba buku ko bwa ba ntum ba jisɔs jia ka binjaksi. Buku ko ka bani ba ba tsaki i wooyi i yanja wa. Buku si num lo binjanjan bi mbi wala bia bani bah bachinda ba Nyɔ tseinji.

¹⁰ Buku si num lo biyung kom Klistus, ayakala mbein num bani ba Klistus ba ba fifiki. Buku ko bani ba kinjan, mbein num bani ba nga. Bani kaksi mbein, dzo buku i kuku.

¹¹ I yisi dza i dza buku i jobi wi lia wala wa, buku ko bah dzon, kindon wam buku. Buku laaki binshakali bimbun, bani chabsi buku, buku kana ka di bi nani.

¹² A jwaki buku i nom bah kan yibuku ka buku dzi. Jobi wa bani toyiki buku, buku ka tsaki num kimbainji i ba. Jobi wa ba bwanjaki gvu i buku chein, buku kana, a sham.

¹³ Jobi wa ba toyiki buku bah ja yichu, buku chukuli num bah ja yi banini. Ayaka i dza buku lia, buku fiani chu ka biein bia ba lotoko i fan wa. Buku si num lo aka biein bi foeli i mbi wala wa.

¹⁴ Mih nyakaki ka gia yala i mbein la a mih nanji a mbein ngamniki. Mih tafiki mbein tafini kom mbein ko bwa mban ba sham.

¹⁵ Kon mbein kanjaki na bani baduli ba ba laniki mbein kom Klistus, yamaka man daka a mbein kanjaki la batii baduli. Ako mih tii wimbein, kom a ni fa mih ka mbein chinji bah Klistus Jisɔs jobi wa mih ni fuku ntum wi ndzonni wala i mbein.

¹⁶ Ayakadain, mih tsaki a mbein tomki gvu yimbein asi mih tomki yin.

¹⁷ Ako kom yi gia mih faan Timati i mbein a num wain wun i Bah wa. Wi num sham yin, num wi num ta i gia yala wa bah sham yi yimu. Wi bi dza wi chu yinti mbein asi nani kanji ko ka mi wi Klistus Jisɔs. Gia ya wi ni fuku i mbein ko a ya mih nyaniki laniki bijunji bi bani ba bumni bichi yein i di bichi wa.

¹⁸ Bani badoko i mbein kintan yein lo i ghanjsiki gwu kom ba kwakaki a mih bi chu dza ko i mbein wa.

¹⁹ Ayakala, Bah ka bum, yaka yi baan a twesi ka mih chu fiani dza. Jobi wa mih ni dza, mih ni ka yein a bani badoko ba ba ghanjsiki gwu, kom a dzaka, ma ba kanjaki binain njainni nga a,

²⁰ kom njun bi Nyɔ koka gia yi dzaka ki komni. Ako nga bia bi nya i Nyɔ.

²¹ Mbein nanji a mih ba dza, mih dza dain a? Mbein nanji a mih ba dza mih dza bah fig-banja ma bah sham yi kinjan bah kimbainji a?

5

Ba bwili mi wi kinyen ki tokolini i bani ba Klistus kintan

¹ Ba fuku mih njon a nani kinyen ki tokolini kala i mbein kintan. Ayaka nani kinyen ki tokolini kala ko na kichu njainni ka mi wachu wa wi kiaki ka Nyɔ si nom ka. Yi ko a, mi widoko i mbein kintan dzaki la kpɔ ba wi.

² Mbein yein njainni kinyen kala, mbein naki da ka num dani, mbein ba ghanji lo gwu a? Mbein kanjaki i bwili mi wa wi nom yamaka gia i mbein kintan.

³ Namana yaka si mih koka i mbein nshin, ayaka mih kala bah mbein i kin'waka wa. Mih tin lo nsaka aka mih kala bah mbein, kom mi wa wi nom yamaka gia.

⁴ I yeli wi Bah wibukumbein Jisɔs, jobi wa mbein junji, mih numki la bah mbein i kin'waka wa, nga bi Bah num ta fein.

⁵ Mbein dzɔ wamaka mi mbein nya i kan yi Satan wa, ka wi bakali nyam yi yi gwu, ka kin'waka ki bi bonji i choko bia Bah bi fiani dzaki.

⁶ Mbein ghanjsiki gwu la yi ndzon ka. Mbein kiaki ka a ba si dzo dzon twesi ba chwali i muku ma, yi fa muku miwo michi yaka a?

⁷ Mbein bwili dzon ya yi ko nani kipu i mbein kintan, ma mbein ni numki bani bamfian ka muku ma ba ka jia daka dzon yein wa, ayaka ako la si mbein ko. Mbein kia a Klistus ko wain Jaka wa Nyɔ ni fa mfa gia yein kom babukumbein aka wa ba si kum i jobi wi Dzini bi Ntsadan wa.

⁸ Ayakadain, bukumbein num ka bani ba ba dziki Dzini bi Ntsadan bah bled wa wi ko maka ba jia dzon yein, a num sham yi bainji bah njon. Bukumbein ma numki ka bani ba ba dziki Dzini biala num bah bled wikpu wa ba jia dzon yein a num nani kichu bah kimfa kichu.

⁹ I kinwakti ka ma mih ni nyaka i mbein, mih ni nyaka yein a, kia mbein ma chiniki bah bani ba ba nani kinyen ki tokolini.

¹⁰ Mih ni dzakaki ka la kom bah bani i fa mbi wala wa ba ba nani kinyen, naba ba ba bukuki bah dzakah i biein wa, naba ba ba bwinji kidi dzo biein bi bani, naba ba ba tsaki i banyo ba kilolo wa. A kabɔ num yamaka, mbein kanjaki i bee mbi wala beeni.

¹¹ Mih ni dzakaki num a, kia mbein ma chiniki bah mi wa wi banji gwu yi a ngain ko wainji wibukumbein i Klistus wa, a chu num mi wi tokolini, naba wa wi bukuki bah dzakah i biein wa, naba wa wi tsaki i banyo ba kilolo wa, naba wa wi toyiki bani, naba wa wi

muki mbih mō kwa wi, nabə wə wi bwin̄ki kidi dzo biein bi bəni. Kiə mi ki mām kə na i dzɪ bəh wənakə mi.

¹² A kəkə di bibuku i sakaki bəni bə bə kəkə i kijun̄ni ki bəni bə bumni kintəən. Bəni bə bukumbein kə i sakaki kə bə bə kə i kijun̄ni kintəən.

¹³ Akə i saka Nyō bəni bə bə kəkə i kijun̄ni wə. Kin̄wakti ki Nyō dzakaki a, “Mbein̄ bwili mi wə wi kan̄aki nōni kichu i mbein̄ kintəən.”

6

Kiə mi wi bumni ki tsə kə i sōmi widəko i bəni bə bə kəkə bəni bə bumni

¹ Yi kəkə chən̄ a mi i mbein̄ kintəən kabə kan̄aki nsaka bəh wain̄nih wi, i wi i tsə sōmi i bəni bə bə kə bə Nyō nshin̄, wi tsə sə lə num i bəni bə bə fəki kə gia chən̄ nshin̄.

² Mbein̄ kiəki kə a bəni bə bə kə bə Nyō bi sakaki lə bəni i mbi wə lə wə a? Ntə akə mbein̄ i bi saka bə, yaka mbein̄ kəkə i saka gia i mbein̄ kintəən a?

³ Mbein̄ kiəki kə a bukumbein̄ bi sakaki lə bəchinda bə Nyō a? Si yi kə yakadain̄, yaka kə a mbein̄ kan̄aki i kiə i saka ndzən̄ gia yə yi kə i nōni ki liə wə.

⁴ Gia ka yəmakə ka numki, mbein̄ nyani dain̄ na ka mbein̄ dzəki tsaki bəh yi i bəni bə bə kan̄aki kə na di lə twesə i kijun̄ni ki bəni bə bumni kintəən nshin̄ a?

⁵ Mbein̄ gəmniki. Yaka kə a mi kəkə i mbein̄ kintəən wə wi kan̄aki mfi i tain̄ nsaka wi mi bəh mi a?

⁶ Mbein̄ dzaki mi dzo lə wain̄nih wi tsə sōmi, sōmi num i bəni bə bə kəkə bə bumni.

⁷ I mbein̄ i numki chu kan̄a bənsaka i mbein̄ kintəən chusiki a mbein̄ gbə lə. Mbein̄ kəkə i bee a, a fəki bəni bə dəkə gia yichu i mbein̄ na? Ayaka mbein̄ kəkə i bee a bəni bə dəkə dziki mbein̄ na?

⁸ Ayakalə, a yin̄ni dzaki mbein̄ mwi fə gia yichu chu dzi, kighə a mbein̄ fəki yi num i bwa bə nih bəmbəin̄ bə bumni.

⁹ Mbein̄ kiəki kə a bəni bə bə fəki gia yichu bi kwati kə di i kintəən ki n̄kun̄ bi Nyō wə a? Kiə mbein̄ ma fwōkyiki gwu yimbein̄. Bəni bə bə fəki kinyen̄ ki təkəlini, nabə i tsaki i bənyo bə kilolə, nabə bə bə biəlik i bəkan̄a bə bəni bə dəkə, nabə bənyuku bə bə fiəniki dzəki bə dəkə,

¹⁰ nabə bə bə chwəki, nabə bəni bə bə bukuki bəh dzəkəh i biein̄ wə, nabə bə bə muki mbih mō kwa bə, nabə bə bə tōyiki bəni, nabə bə bə bwin̄ki kidi dzo biein̄ bi bəni, bi kwati kə di i kintəən ki n̄kun̄ bi Nyō wə.

¹¹ Gia yələ kə num mbein̄ bə dəkə n̄ fəki lə i kipu wə. Ayakalə, Nyō ka bi dzə wəkə mbein̄, sabibwili jiə mbein̄ chi chi, mbein̄ bə num chən̄ i wi nshin̄. Wi n̄ fə gia yələ i yeli wi

Bah Jisəs Klistus wə bəh wi Kin̄'waka ki Nyō wibukumbein̄.

Gia yə mi kə i fəki bəh gwu yi

¹² Mi kələ i dzakaki a ngain̄ kan̄aki lə nga i fə gia yichi yə ngain̄ kan̄ki. Ayakalə, mih kə dzaka a, a kəkə gia yichi yə yi kə i gamti mi. Ayaka mi num i dzakaki alə ngain̄ kan̄aki lə nga i fə gia yichi yə ngain̄ kan̄ki. Ayakalə, mih dzaka alə a, mih kəkə i bee a gia yidəkə dzo fiən̄ mih i numki mfa i yi wə.

¹³ Mi widəkə tə kələ i dzaka a, “Biein̄ bidzini kə kəm tō, tō num kəm biein̄ bidzini.” Ayakalə, mbein̄ kiəki a Nyō ni bəkəli lə bi bichi. Gwu yi mi kəkə i fəki kinyen̄ ki təkəlini bəh yi. Gwu yi mi kə i nōmki bəh yi i Bah, ayaka a kan̄a wi Bah gwu yi wə.

¹⁴ Si Nyō n̄ dzasi Bah wibukumbein̄ i kpi wə, yi kə a lin̄ si wi bi dzasiki bukumbein̄ bəh nga bi biwə i kpi wə.

¹⁵ Mbein̄ kiəki kə a gwu yimbein̄ kə bimbū bi gwu bi Klistus a? Mi kə i chu nyani dain̄ i dzo bimbū bi gwu bi Klistus i tsə chin̄ni bəh min̄kpan̄a wi təkəlini a? Yi kəkə i numki yakadain̄.

¹⁶ Mbein̄ kiəki kə a mi ka chin̄ni gwu yi bəh min̄kpan̄a wi təkəlini yaka bə wi si num lə gwu yimu a? Akə yaka si bə n̄ nyaka a, “Min̄kpan̄a bəh min̄yuku ka chin̄ni, yaka bə dzə chu lə i mi wimu.”

¹⁷ Ayakalə, mi wə wi chin̄ni bəh Bah kə num bə wi num lə i fiən̄ fimu i kin̄'waka wə.

¹⁸ Mbein̄ yōkə gēin̄ nōni ki təkəlini. Gia yichu yidəkə yə mi fəki wi fəki kə num i gwu yi wə. Ayakalə, mi wə wi fəki kinyen̄ ki təkəlini wi fəki num bəh gwu yi.

¹⁹ Mbein̄ kiəki kə a gwu yimbein̄ kə jun̄ yə Kin̄'waka ki Baijn̄i kə Nyō nya a mbein̄ nōki yēin̄ na? A kan̄aki kə mbein̄ gwu yimbein̄.

²⁰ Bə n̄ tan̄ mbein̄ tan̄ni gōm ntsu. Ayakadain̄, mbein̄ fəki gia bəh gwu yimbein̄ num yə yi ni dzəki bəh kin̄kōni i Nyō.

7

Gia kəm min̄kpan̄a bəh min̄yuku

¹ Mih ki nyaki lə kin̄chukuli i liə kəm gia yə mbein̄ n̄ nyaka i mih. Yi kə n̄kən̄ a yi ndzən̄ki lə a mi ma kəm min̄kpan̄a.*

² Ayakalə, si kimōmsi kəm ntəkəli kə i bin̄, yi ndzən̄ki a min̄yuku kan̄aki n̄'wi min̄kpan̄a, min̄kpan̄a kən̄a n̄'wi min̄yuku.

³ Min̄yuku kan̄aki i fəki nōm wi wi min̄yuku i kpə wi i nan̄ bein̄, min̄kpan̄a tə kan̄a i fəki nōm wi wi min̄kpan̄a i nyuwi i nan̄ bein̄.

⁴ A chu kan̄aki kə min̄kpan̄a nga i gwu yi bein̄, a kan̄aki num nyuwi. Yi kə a lin̄ si a chu kan̄aki kə min̄yuku nga i gwu yi bein̄, a kan̄aki num kpə wi.

* 7:1 Bəni bə dəkə i kolen n̄ yēin̄ki a yi ndzən̄ki kə a mi dzo min̄kpan̄a.

⁵ Kiā mi ki n'yôkō kə jum i widəko a kōbi a mbein bəchi keinji yakadain ka bum, ayaka mbein kə i fə yakadain a jōbi wi juli wə, ka mbein nyā gwu yimbain i jōbi wiwə wə i ntsa wə. Mbein ka fə yakadain, mbein fiāni dzə i kijunji kimbain wə asi mbein nī yisi kə, ka Satan ma ni dzə mōmsi mbein kōm mbein kəkə kiā i tōkni bəh gwu yimbain.

⁶ Mih dzakaki yələ kə kintəfi, a kōbi nchi mih nyaki i mbein.

⁷ Asi kə a bə numki ka mih, ma mih kənjki a mi wichi nūmki minjpaŋa kōbi. Ayakalə, bə kə fə dain mi wichi kanja ŋki kinya kə Nyō kə wi nya i wi. Mi widəko kanjki kələ kinya widəko kanja kəyaka.

⁸ I liə, i bəni bə bə keinjki maka bə dzə bəkanja bəh bəkanja bə bə keinjki maka bə dzə bəŋkwu, mih dzakaki a, yi ndzəŋki lə a bə baan a bə mbəŋ, asi mih kə.

⁹ Ayakalə, bə kabə num kōbi i təkni gwu yibə, mi nəŋ dzə minjpaŋa nabə minyuku bə wi chinji num, kōm yi ndzəŋki lə i chinji num yakadain, kōbi i kpiki bəh gwu yi shilini.

¹⁰ I bəni bə bə si num lə i jūŋ wə ka minjpaŋa bəh bənyuku, mih dzakaki a minjpaŋa ki gāali kə bəh nyuwi. Wələ kə nchi num wi ka buku dəkə i mih. Wi buku num i Bah.

¹¹ Ayakalə, wi ka gaali, wi kanjki i bāan a nūmki wi mbəŋ. A kabə num kə yakadain, wi fiāni tsə i nyuwi dzu bə wi bakti gia yiwə bə nūm. Akə tə a yi yə mih dzakaki i bənyuku a minyuku kanjki kə i kəŋŋ kpə wi.

¹² I bəni bədzə mih dzakaki i bə a, mi kabə num mi wi bumni wi kanja minjpaŋa, minjpaŋa wiwə num kə mi wi bumni, minjpaŋa wiwə kəŋ a bə wi nūmki, kiā minyuku wiwə ki kəŋŋ kə wi. Yələ gia kə a dzaka mih. Aka dzaka dəkə Bah.

¹³ Minjpaŋa kabə kanja nyuwi minyuku wiwə num kə mi wi bumni, wi kəŋ a bə wi numki, kiā minjpaŋa wiwə ma būku tə wi.

¹⁴ Mih dzakaki yakadain, kōm minyuku wə wi kəkə mi wi bumni kabə kanja kpə wi num mi wi bumni, Nyō dzəki wi ka mi wi kōm kpə wi. Minjpaŋa tə kabə num kə mi wi bumni kabə kanja nyuwi num mi wi bumni, Nyō dzəki wi ka mi wi kōm nyuwi. A kōbi yakadain, ma bwa bəbə ma ni bəinjki. Ayakalə, si yi kə, bə bəinjki lə.

¹⁵ Mi wə wi kəkə mi wi bumni dza ka nəŋki i gaali, bə bēe wi. Yi ka num yakadain kiā minyuku nabə minjpaŋa wə wi kə mi wi bumni ma kwākaki a ŋgain si kanjki lə i nūmki bəh wi. Nyō nī bəŋŋ bukmbein a bukmbein nāki num i kimbəinji wə.

¹⁶ Wə minjpaŋa, wə kiəkə nə a wə kələ i bi bwili nyu wa? Ayaka wə minyuku wə kiəkə nə tə a wə kələ i bi bwili kpə wa?

Mi bāan asi Nyō nī bəŋŋ wi wi num

¹⁷ Gia yə yi kə, yi kə a mi nāki nōni num kə Bah kə wi nya i wi. Wi nūm asi Nyō nī bəŋŋ wi wi num. Yələ kə gia yə mih təfiki bijunji bi bəni bə bumni na faŋ i di bichi wə.

¹⁸ Mi kabə num num bə nī bəŋŋ wi wi num bə suuŋ wi. Wi ma nəŋki i nūmki ka wə bə nī bəŋŋ wi maka bə suuŋ wi, mi kabə num num bə nī bəŋŋ wi maka bə suuŋ wi, wi ma nəŋki a bə suuŋ wi i liə.

¹⁹ Mi kabə num num bə suuŋ wi ma bə ka suuŋ dəkə wi, yəmakə kanjki kə gia yidəko i fə. Gia yiləkəli kə a mi jākə bəŋchi bə Nyō.

²⁰ Mi wichi bāan asi Nyō nī bəŋŋ wi wi num.

²¹ A kabə num bə nī bəŋŋ wə wə num mfa, kiā wə ma nyūfiki gwu. Ayakalə, wə kabə kanja dzəh i buku i mfa wə, wə būku mfia.

²² Mbein kłəki a mi wə Bah nī bəŋŋ wi wi num mfa, wi buku lə i mfa wə kōm Bah. Ayaka yi num tə a liŋ si mi wə bə nī bəŋŋ wi wi kōbi mfa, wi kə lə i liə mfa kōm Klistus.

²³ Bə nī tanj mbein tanji gōm ntsu. Kiā mbein ma nūmki mfā i bəni wə.

²⁴ Ayakadain, bwa bə nih bəŋ, mi bāan a nūmki bəh Nyō i dzəh yə wi nī bəŋŋ wi wi num yein.

Ntəfi i bəkpə bəh bəkanja bəŋkwu

²⁵ I liə, kōm bəkanja nabə bənyuku bə bə keinjki bəkpə, Bah kə maka wi fuku mih bəh gia yə mih kə i dzaka. Ayakalə, mih ni nya lə kəŋŋ kinjwaka ka mi wə Bah kə wi kwasi nsheŋ i wi, ayaka mi num i bum gia yə mih dzakaki.

²⁶ Mih kwakaki a kōm bəŋgəkə bə bə kə i liə, yi ndzəŋki lə a mi bāan a nūmki asi wi nī kə.

²⁷ Mi kabə kanjki minjpaŋa, kiā wi ki chu nəŋ kə i kəŋŋ wi. Mi kabə num wi kanja kə minyuku, wi ma chu nəŋki minjpaŋa.

²⁸ Ayakalə, minyuku ka yein a ŋgain ki dzəki lə minjpaŋa a bə wi numki, wi ka fə dəkə chu. Ŋgəin wi wainjpaŋni ka tsə i minyuku, wi ka fə tə chu. Ayakalə, mbein kłə a bəni bə bə kə bə dzə bəkanja nabə bənyuku ni kanjki lə bəŋgəkə i mbi wələ wə, i mih, mih nəŋki i kəŋki mbein i yələ wə.

²⁹ Bwa bə nih bəŋ, gia yi mih dzakaki kə a jōbi juli lə nalə. I yisi i liə i tsə buku, bəni bə bə kanjki bəkanja nūmki ka bə kanjki kə.

³⁰ Bəni bə bə dāki nūmki ka bə dāki kə, bəh bə bə ləŋki nūmki ka fiəŋ fidəko ndzəŋki kə i bə, i bə bə tanjki biein nūmki ka bə kanjki kə fiəŋ fidəko.

³¹ Bəni bə bə fəki gia i fa mbi wələ wə nūmki ka bə kanjki kə fiəŋ fidəko ndzəŋki kə i fə bəh mbi wələ. Mih dzakaki lə, kōm si mbi wələ kə i liə lə, wi tsəki num tsəni.

³² Mih nəŋki a mbein nūmki gia yidəko fūmsi kə mbein. Mi wə wi kanjki kə minjpaŋa wi si jlə lə mfi bi i gia wə kōm Bah,

si wi kə i fəki a gia yə Bah ni wəkəki ndzəŋni bəh wi.

³³ Mi wə wi kanjaki minjpaŋa wi si jiə mfi bi num i bieŋ bi mbi wələ wə num i fəki a gia yə gwu ni ndzəŋki kpə wi.

³⁴ Wi ka numki num mfi bi gaali. Yi kə a liŋ asi yi minjpaŋa nabə wainjpaŋni wə wi kanjaki kə minyuku kə. Wi si jiə mfi bi i gia wə kəm Bah wə wi nya gwu yi bəh šəm yi yichi i wi. Ayaka wə wi kanjaki minyuku si jiə mfi bi num i gia yi mbi wələ si wi kə i fəki gia yə gwu ni ndzəŋki nyu wi yeiŋ.

³⁵ Mih dzakaki lə i gamti mbeŋ. A kəbi a mih nənki i kəŋ dzəh i mi widəko. Mih nənki num a mi kiə gia yə yi kə chəŋ, ka wi kələ i namki i Bah bəh šəm yimu maka mfi bi gaali.

³⁶ Minyuku kabə laaki wainjpaŋni, wi dza ka yeŋki a kimfə ki ngaiŋ i wainjpaŋni wiwə kəkə chəŋ, gwu si shili lə wi nalə, a bə wi numki, wi ka fə si wi nənki, chŋŋni bəh minjpaŋa wiwə. Yaka wi ka fə dəkə chu.

³⁷ Ayakalə, minyuku wə wi jiə lə i wi šəm a ngaiŋ ni chu dzo kə minjpaŋa wə wi laaki, mi chini kə wi i dzo Minjpaŋa wiwə wi kiə tə i lumsi gwu yi num wi jiə lə i wi šəm a ngaiŋ ni dzo kə minjpaŋa wiwə,[†] yaka wi fə chəŋ.

³⁸ Yi kə a, mi wə wi kə wi dzo kpə wi wə wi ni laaki wi, wi fə a chəŋ. Ayakalə, mi wə wi ka dzo dəkə minjpaŋa wi fə chəŋ nalə.[‡]

³⁹ Minjpaŋa si num kpə mi a jəbi wə nyuwi keŋki. Ayakalə, nyuwi ka kpi, wi kələ i dzo minyuku widəko wə wi kanjaki, ayaka wəmakə kanjaki i numki mi wi Bah.

⁴⁰ Ayakalə, si mih yeŋki i yin wə kə a minjpaŋa wiwə ka baan ayaka wi ni sanliki nalə. Mih dzakaki lə, mih kiə a mih kanjaki lə tə Kiŋ'waka ki Nyə.

8

Ntum kəm bieŋ bidzini biə bə kə bə fə gia yeiŋ i bənyo

¹ Mih dzakaki i liə kəm bieŋ bidzini biə bəni kə num bə fə gia yeiŋ i bənyo. Akə ŋkəŋ si bə dzakaki a bukumbeŋ bəchi kanjaki lə mfi. Biəmakə mfi dzəki bəh kinghaŋsi ki gwu. Ayakalə, ŋkəŋ si maa num maani.

² Mi ka dza bə kwaka a ngaiŋ kiəki lə gia, wi kəki a wi keŋki ki kiə kə si wi kanjaki i kiəki.

³ Ayakalə, mi kabə kəŋki Nyə, Nyə ni kiəki wəmakə.

⁴ Ayakadəŋ, yə kəm i dzi bieŋ bidzini biə bə fə gia yeiŋ i bənyo, yi kə a, bukumbeŋ kiəki lə a bənyo bələ kəkə fiŋ fidəko fa mbi

[†] 7:37 Yudəko a, "... I kanjaki wi ka kpə wi wi wə wi laaki," ngaiŋ fəki kə i dzəh yi chəŋ wə, wainj wiwə num wi kpeŋ lə wi yeiŋ a ngaiŋ kələ i numki bəh minyuku, wi fə asi wi yeŋki, wi bəe a wainj wiwə dzəŋ nyuwi, wi ka fə chu. ³⁷ Ayakalə, mi wə wi fəsi i šəm yi wə a wi kəkə i nya wainj wi i minyuku, mi chini kə wi a wi nya, wi kanjə tə ŋga i fə gia yə wi nənki, num wi fəsi i šəm yi wə a wi kəkə i nya wainj wi ngaiŋ i minyuku, yaka wi fə chəŋ. ³⁸ Yi kabə num a, mi wə wi kə wi nya wainj wi i minyuku wi fə chəŋ. Ayaka, mi wə wi ka nya wainj wi i minyuku wi fə chəŋ nalə."

wələ wə. Nyə kə a wimu šəŋ widəko chu kəbi.

⁵ Bəni bədəko dzəki a bənyo bədəko kələ i bieŋ yudəko i fa kuku. Ayaka yi kə ŋkəŋ a bəni dzəki a bənyo kələ bəduli, bəh bətikwili tə bəduli.

⁶ Si bə dzəki yaka, i bukumbeŋ kə a Nyə wimu šəŋ. A num wi wə wi kə Tii wibukumbeŋ wə wi ni maa bieŋ bichi. Bukumbeŋ tə nəki kəm wi. Ayaka Tikwili kə tə šəŋ a wimu a num Jisəs Klistus. Akə wi wə bə ni maa bieŋ bichi tsa i kanj yi wə, bukumbeŋ kwatiki nəni tə tsa i wi wə.

⁷ Yələ gia kəkə bəni bəchi i bukumbeŋ kintəŋ bə kiəki. Bəni bədəko bə bə ni kə bə si fə gia i bənyo bəwə, jəbi wə bə si nən i dzi biəmakə bieŋ bidzini i liə bə ka kwakaki a bə keŋki bə dzi a bieŋ biə bə kə bə fə gia yeiŋ i bənyo bəwə wə. Ayaka kiŋkwaka kiəbi kə bəhli ka sakaki bə a bieŋ bidzini biwə bəkəli bə.

⁸ Ayakalə, Bieŋ bidzini kəkə i fə a bukumbeŋ numki chi chi i Nyə nshin. Ayaka bukumbeŋ ka baan ki dzi kə gia yidəko kəkə i num. Bukumbeŋ ka dzi a dzini, chi chi mən.

⁹ Gia yə yi kə, kə a mbeŋ bə mbeŋ kiəki gia yələ mbeŋ təkniiki a mi ma dza dzəŋ ŋga biə wi kanjaki i fə gia yə wi kəŋki yeiŋ, wi ma dzo ŋga biwə i fə num gia yə wainjnih wi wə wi bəhki ni gbə num gbəni.

¹⁰ Mi wə šəm yi kabə keŋki maka yi ləkə ndzəŋ ka yeiŋ wə ŋkiə gia, dzi i di biə bə fəki gia yeiŋ i bənyo, wi ma ni bəŋ kəŋ tə i dzi bieŋ bidzini biə bə fəki gia yeiŋ i bənyo tə a?

¹¹ Wi ka fə yakadəŋ, yaka wə ŋkiə gia bəkəli wainjnah wələ wi bəhki a num wə Klis-tus ni kpi kəm wi.

¹² Gia yələ wə fə lə yi ni numki num chu, si wə fə i bəkəli šəm yi wainjnah wələ wi bəhki, yaka wə fə chu biwə num i Klistus.

¹³ Ayakadəŋ, yi kabə num a fiŋ fiə mih dziki, kabə fə wainjnih wunj gbə i chu wə, yaka mih bi chu dzi kə nyam ka wi bi ma gbə.

9

Nga biə wainj ntum wi Jisəs kanjaki

¹ Yaka mih kəkə i fəki gia yə mih kəŋki a? Ntə mih kə wainj ntum wi Jisəs a? Ntə mih ni yeiŋ Bah wibukumbeŋ Jisəs a? Ntə mbeŋ bələ kə mbeŋ wunj wi nəm i Bah wə a?

² Bəni bədəko kabə waliki a mih kəkə wainj ntum wi Jisəs, mbeŋ tə kəkə i waliki. Mbeŋ kə nchəsi i chusi ŋkəŋ a mih kə wainj ntum wi Bah Jisəs.

[‡] 7:38 36 Yudəko a, "Mi kabə kanjə wainj wi, wi dza yeiŋ a ngaiŋ fəki kə i dzəh yi chəŋ wə, wainj wiwə num wi kpeŋ lə wi yeiŋ a ngaiŋ kələ i numki bəh minyuku, wi fə asi wi yeŋki, wi bəe a wainj wiwə dzəŋ nyuwi, wi ka fə chu. ³⁷ Ayakalə, mi wə wi fəsi i šəm yi wə a wi kəkə i nya wainj wi i minyuku, mi chini kə wi a wi nya, wi kanjə tə ŋga i fə gia yə wi nənki, num wi fəsi i šəm yi wə a wi kəkə i nya wainj wi ngaiŋ i minyuku, yaka wi fə chəŋ. ³⁸ Yi kabə num a, mi wə wi kə wi nya wainj wi i minyuku wi fə chəŋ. Ayaka, mi wə wi ka nya wainj wi i minyuku wi fə chəŋ nalə."

³ Mih dzakaki yələ ka ki kəŋ i bəni bə bə biiki gvu yin.

⁴ Ntə buku kanjaki lə ŋga i dziki chu mu kəm bəh nām wələ a?

⁵ Yaka buku tə kanjaki kə ŋga i dzə bəkanja bəbuku bə bə kə bəni bə bumni i nyaniki bə bə asi Bitə bəh bwa bə ntum bə Jisəs bədəko bəh bwa bə nih bə Bah Jisəs a?

⁶ Yaka kə a buku Banabas šəŋ buku kanjaki i nōmki bəh kanj yibuku ka buku dziki a?

⁷ Akə winaiŋ mi wi jum, wə wi nōmki a təkni wi bəh gvu yi a? Mi ka nōmki khə wi mintam, wi ma ni dziki mintam mə mə bukuki yeiŋ khə a? Mi kabə təkni bəh nyām, wi ma ni kamki mbeinŋ wiwə i muki a?

⁸ Gia yələ mih dzakaki lə kə num i kinjkwaka ki mi wiwə wə šəŋ a? Ntə akə a yi yə yi kə i bənchi bə Muses wə a?

⁹ Muses nī kə wi nyaka i Kinjwakti ki Bənchi wə a,

“Kiə wə ki bāŋ kə dzaka ki nyam jəbi wə yi lwaki gəŋ.”

Mbein kwakaki a Nyə nī dzaka yakadəin, num kəm nyam a? ¹⁰ Wi nī dzakaki kəm bukumbein, bə nī nyaka yi i bukumbein, kəm mi wə wi nōmki khə naba wə wi kəhki kanjaki i tseiŋki tsəki a ninšin kiə a ŋgaiŋ bi kwati lə biein yeiŋ khə.

¹¹ A kabə num a buku gbeli ŋgəkə wi kin'waka i šōm yimbein wə, ma yi ni duki nalə i buku i kwatiki biein bi mbi wələ i mbein wə a?

¹² Bəni bədəko kabə kanjaki ŋga i dzakaki a mbein nyāki biein i bə, ma buku ma ni kwatiki bi ŋga bi du tsə tsəni a?

Bəol nī ka dzə dəkə ŋga bi ka waiŋ ntum wi Jisəs

i dzəki biein yeiŋ i bəni

Ayakalə, buku ka dzə dəkə ŋga biələ. Buku kanja šōm yibuku i gia yichi wə, kəbi i fə a gia yidəko tasiki ntum wi ndzəŋni wi Klistus i tsəki ninšin.

¹³ Mbein kiəki kə a bəni bə bə nōmki i junj yi fəni yi gia mə biein bibə bidzini si buku a feiŋ na? Mbein kiəki tə a, bəni bə bə nōmki i təŋ wi fəni wi gia wə si bəŋ kwati tə biein bibə i biə bə si dzə bəh bi feiŋ na?

¹⁴ Yi kə a liŋ si Bah dzaka a, bəni bə bə fukuki ntum wi ndzəŋni nōki a yeiŋ wə.

¹⁵ Na si yi kə yakadəin, mih ka dzə dəkə biələ ŋga, ayaka mih nyakaki kə yələ tseiŋ a mbein yisi i fəki gia yidəko i mih. Yi kabə num a mi widəko dzəki a, kinjhaŋsi ki gvu kələ mih ghaŋsiki lə kəm ja yi Nyə yə mih fukuki kilələ, yi num a mih dzəki lə biein i bə, ma yi ndzəŋki a mih kpi num kpini.

¹⁶ Mih kanjaki kə i ghaŋsiki gvu a mih fukuki ntum wi ndzəŋni kəm Jisəs Klistus. A

fə Nyə a mih fūkuki. Mih ka nəin i fukuki, ma Nyə ni lə ŋgəkə i gvu yin wə.

¹⁷ Yi kabə num a mih fəki nām wələ num bəh kinjkwaka kinj, mih ni kwati mmakti wuŋ. Ayakalə, a nī ka sisi dəkə mih. A nī sisi Nyə ka nya i kanj yin wə.

¹⁸ Ayakadəin, mmakti wə mih kwatiki kəm nām wələ kə na nə a? Ntə mbee wuŋ kə a mih fūkuki ntum wi ndzəŋni wiwə a kilələ, num kə a mbein gōmki mih si mih fukuki ntum wiwə.

¹⁹ Mbein kləki a mih kəkə i mi widəko cheiŋ. Ayakalə, mih fə gvu yin a yi nūmki mfa i bəni bəchi ka mih ni kwati bə bəduli, ka bə nūmki bə Klistus.

²⁰ Jəbi wə mih kə buku Bəju, mih ka fəki asi bə si shi fə, ka mih kə i kwati bə ka bə numki bəni bə Klistus. Jəbi wə mih kə buku bə, si bə biələki bənchi bə Muses, mih ka fəki aka bə ka mih kwati bəni i bə kintəŋ. Ayakalə, mih kəbi i bənchi cheiŋ.

²¹ Jəbi wə buku bəni bə bə kəkə i bənchi cheiŋ kə, mih ka fəki tə aka mi wə wi kəkə i bənchi cheiŋ. Mih fəki yakadəin, ka mih ni kwati tə bəmakə bəni, ka bə nūmki bə Klistus. Yi məŋ dəkə lə a mih kəkə i nchi wi Nyə cheiŋ. Mih kə i nchi wi Klistus cheiŋ.

²² Jəbi wə mih kə tə buku bəni bə bə bəhki i kimbūm kibə wə, mih fiəni chu aka bə ka mih ni kwati tə bə. Mih fiəni chu na fiəni i bəni bəchi, ka mih ni fə na fiəni fiəni mih kə i fə ka bədəko i bə kintəŋ bi bəin.

²³ Mih fəki gia yələ yichi lə kəm ntum wi ndzəŋni kəm Klistus, ka mih tə ni kwati ndzəŋni biə ntum wiwə nyaki i bəni.

²⁴ Mbein kiəki kə a i n'yəko wə bəni bəduli si yəko asi num a mi wimu wə wi si kwati mbee wiwə a? Ayakadəin, mbein tə yəko i dzəh yə mbein ni kwati mbee wiwə.

²⁵ Bəni bəchi bə bə si sini, kəŋ a numki nsini wi yəkəni, kəŋ a numki na winaiŋ nsini, bə si lani lə na bindzəŋ. Bə si shi lani yakadəin, tseiŋ i bi kwati mmakti, ayaka mmakti wiwə num i bi tsə kaa. Ayakalə, mmakti wibukumbein kəbi i bi kaa.

²⁶ Mih yəkəki n'yəko wuŋ tsə chaŋ i di bi kwani wə. Mih kəkə ka mi wə wi ləki binjka bi i di biyə wə na dəin.

²⁷ Mih tweiŋki gvu yin, mōmsi a yi biələki num gia yi chaŋ, ka jəbi wə mih fukuki gia yi Nyə i bəni bədəko, ma Nyə ma ni nəin mih a mih kpəiniki kə.

10

Bukumbein təkni a gia yə yi nī num bəh bəni bə Isləe

ma num bəh bukumbein

¹ Bwa bə nih bəŋ, mih nəŋki a mbein yinŋti gia yə yi nī num bəh bəti tii bəbukumbein

* **10:1** + Fa kə jəbi wə Muses nī tsəki i bwili bə i Ijib. Kinchwə kimbūm kələ kə kə bə bəŋki a Bəko yi Bəali (Kimbūn 14:21-22).

jəbi wə bə nī nyaniki i chwa. Bə bəchi nī nyaniki i bikwu chein, tsə dan i kinchwə kimbə wə i kuku wi wənni wə.*

² Asi yi nī num yakadəin yi ka num ka i bikwu biwə kintəən bəh i kinchwə kimbə wə, bə kwati njuli wi bəko i numki bəni bə Muses.

³ Bə bəchi nī dziki biəin bidzini num a nya Nyə,

⁴ mu tə mwi num a nya Nyə, ka wi dzə fə a mə bukuki i biana mə. Biana wiwə nī kə Klīstus wə wi nī nyaniki bəh bə.

⁵ Na si bə nī yein ki gia yələ, bə bəduli nī fəki lə gia yə Nyə nī sanliki kə bəh bə, wi ka wəyiki bəni biwini bi bə nōyi baan i chwa.

⁶ Gia yələ nī num bəh bə ka ki kəin i bukumbein ka bukumbein ma kənjaki kin kwaka i gia yichu wə si bə nī kanjaki.

⁷ Kiə bukumbein ma tsəki i bənyə bə kiləb asi bə bədəko nī tsaki. Bə kə num bə nyaka kə m bə a,

“Bəni bəwə nī shinum dzi, mu, dza bein yisi bini bi kiyun i bin ki.”

⁸ Kiə bukumbein ki lə kə i nāni kinyen ki təkəlini wə asi bə bədəko nī fəki, ayaka Nyə fə bə kpiyi bəncuku mbanfia ntə bətali (23,000) i kpan wimu wə.

⁹ Kiə bukumbein ki məmsi kə Bah, asi bə bədəko nī məmsiki, ayaka Nyə fə jūn nōmyi bəni bəwə bə kpiyi.

¹⁰ Kiə bukumbein ki shūny i kə asi bə bədəko nī shwinyiki, ayaka Chinda wi kpi wəy i bə.

¹¹ Gia yələ yichi nī num bəh bə lə, yi num nkəin i bəni. Ayaka bə nī nyaka yələ ka bukumbein bələ bə kəin ki bəwə m i jəbi wə mbi si kaa tsə, dzəki mfi.

¹² Ayakadəin, mi wə wi kwakaki a ngain num ndzəin, wi tōnki a wi bi ma gbə.

¹³ Kiməmsi kichi kə ki dzəki i mbein wə kə a kə ki si dzə tə i bəni bədəko wə. Nyə kə Nyə wə wi numki a ja yi bein, wi mən i bee a kiməmsi dzə i mbein ki num i tsə nga bimbein. Jəbi wə kiməmsi dzəki i mbein, wi ni chusi dzəh yə mbein kə i tsə yein i tumdzi kiməmsi kiwə.

¹⁴ Ayakadəin, nsein yin yi shəm, mih dzakaki i mbein a mbein yəko gəin gia kə m bənyə bə kiləb bələ.

¹⁵ Mih dzakaki i mbein lə ka i bəni bə bə kanjaki mfi. Mbein kwāka ndzəin a gia yə mih dzakaki i mbein lə kə kə nkəin a?

¹⁶ Ntə bukumbein si dzə bwam wi kiyən nī nya kiyən yein i Nyə, mu chinji, yaka bukumbein chinji i mwa mi Klīstus wə a? Ntə bukumbein si dzə bləd i jəbi wiwə wə gbeyi dzi i kiyən nī wə, yaka bukumbein chinji num i gwu yi Klīstus wə a?

¹⁷ Si bləd wələ kə a wimu, ayaka bukumbein bə bə dziki du, yaka yi chusiki a bukumbein kə i gwu yimu wə, kə m bukumbein dziki shən a bləd wimu.

¹⁸ Mbein dzə kinsini i bəni bə Islāe. Mi wichi wə wi dziki biəin i tən wi fəni wi gia wə kə num wi chinji lə bəh Nyə i mfə gia wiwə wə.

¹⁹ Gia yə mih dzakaki yi kə a nə a? Yaka kə a biəin biə bə fəki bimfə gia yein i bənyə wə kanjaki lə gia yidəko i fə, ma a bənyə bə tə kanjaki lə gia yidəko i fə a?

²⁰ Yi mən yaka. Gia yə mih dzakaki kə a bimfə gia biə bəni bə bə kiəki kə Nyə si fə, bə si fə num i bəchinda bə nkəpeli. Bə si fə kə num i Nyə. Mih dzakaki a mbein ma chinji bəh bəchinda bə nkəpeli.

²¹ Mbein kə kə i muki i bwam wi kinchinji wə wi kə wi Bah, chu mu i bwam wi bəchinda bə nkəpeli. Yi num tə a mbein kə kə i dziki biəin bidzini bi Bah chu dzi bi bəchinda wi nkəpeli.

²² Bukumbein nənki i fəki gia yə shəm kə i bəkəki Bah? Bukumbein ləkəki tsəki lə wi a?

Mi fəki gia num yə yi kə i gamti tə wainji

²³ Bukumbein bədəko si dza dzaka a, bə kanjaki lə nga i fə na gia yichi. Ayakalə, bə kiə kə a, a kə kə gia yichi yə yi kə i gamti mi. Bukumbein bədəko si dza dzaka, a bə kanjaki lə nga i fə na gia yichi. Ayakalə, a mən dəkə tə gia yichi yə yi kə i fə a mi num ndzəin i kimbə ki wə.

²⁴ Kiə mi ma fəki gia kwaka a gwu yi shən. Wi kwakaki tə kə m wainji wi.

²⁵ Mbein dziki nyam yichi yə bə taniki i shi bein bikə kə kimbikə a yi nyə fain na, ka shəm yimbein ma ni səkaki mbein kə m yamaka.

²⁶ Mih dzakaki lə, kə m bə nyaka i Kinwakti ki Nyə wə a,

“A kanjaki Bah mbi wələ bəh biəin bichi biə bi kə yein wə.”

²⁷ Mi kabə num wə wi kəkə mi wi bumni ka bəin mbein a mbein dzə dzī, mbein ka bum i tsə, mbein dzī biəin bichi biə bə nya i mbein bīkə kə kimbikə kidəko, ka shəm yimbein ma ni sakaki mbein kə m yamaka.

²⁸ Ayakalə, mi widəko ka dza fuku i mbein a biəin bidzini biwə kə num bə fə bimfə gia yein i bənyə, kiə mbein ki dzī kə, kə m mi wə wi si fuku i mbein ma ni yein ki a mbein fəki num chu, bəh tə a shəm ma ni sakaki mi.

²⁹ Mih dzakaki shəm yələ a num yi mi wə wi si fuku i mbein. Mih dzakaki kə kə m yimbein. Ayakalə, mi widəko kolə i bikə a ngain kə dən i bee i fəki gia yə ngain kənki kə m yi kə i sakaki shəm yi mi widəko wə a?

³⁰ Mih kabə dzi fiən num mih nya kiyən nī yein i Nyə, mi kə dən i chu sakaki mih kə m fi?

³¹ Ayakadəin, gia yichi yə mi fəki, kəin wi dziki num dzini, nabə i muki num muni, wi fəki i dzəh yə kinəkəsi ni tsəki i Nyə.

³² Kiə mbein ma fəki gia yə yi kə i bəkəliki shəm yi bəni, kəin a numki Bəju, nabə bəni bə

bə kəkə Bəju, nabə kijunni ki bəni bə bumni bə Nyə.

³³ Mih məmsiki mfin tə i fəki gia yichi yə mi wichi kə i wəkəki ndzənni. Mih kwakaki kə a kəm gwu yin shənj. Mih kwakaki kəm bəni bəchi a mih fə ka bə bi bənj.

11

Si mi kə i nūmki i jəbi wə wi tsaki

¹ Mbeinj bələliki nənini kin asi mih bələliki nənini ki Klistus.

² Mih sainki mbeinj kəm mbeinj kwakaki mih i gia yichi wə chu biəli nlani asi mih ni lani mbeinj.

³ Ayakalə, mih nənki a mbeinj klə na bindzənj a fwu wi na winain minyuku kə Klistus, fwu wi minkpanja num nyuwi, fwu wi Klistus num Nyə.

⁴ Na winain minyuku wə wi tsaki, nabə i fukuki ntum wi Nyə num wi ban fwu wi, yaka wi gəmsiki num Klistus wə wi kə fwu wi.

⁵ Ayakalə, na winain minkpanja kabə tsa, nabə i fukuki ntum wi Nyə maka wi ban fwu wi, wi gəmsiki num nyuwi wə wi kə fwu wi. Chi chi mən i wəma minkpanja bəh wə wi kə fwu wi.

⁶ Wi ka yeinj a wi kəkə i ban fwu wi, wi lansi kə wi kəəni. Ayakalə, a kabə num kingəmni i minkpanja i numki bəh fwu num bə kə wi, wi ban fwu wiwə.

⁷ Minyuku kanjaki kə i bānki fwu wi jəbi wə wi tsaki, kəm wi kə kimbwəsi ki Nyə chu num ndzənni bi Nyə. Ayakalə, minkpanja num ndzənni bi nyuwi.

⁸ A ni ka buku dəkə minyuku i minkpanja wə, A ni buku num minkpanja i minyuku wə.

⁹ Nyə ni ka maa dəkə tə minyuku kəm minkpanja. Wi ni maa num minkpanja kəm minyuku.

¹⁰ Akə kəm yəma bəh kəm bəchinda bə Nyə a minkpanja kanjaki i kəna fiən fidəko fi banjki fwu wi, fi chusi ŋga bi.

¹¹ Na si yi kə yakadəinj, i buku mbeinj bə bə kə num bə chinji lə bəh Bah, ayaka minkpanja mən a wi bəh fwu wi shənj, minyuku kəbi tə a wi bəh fwu wi shənj.

¹² Yi kə yakadəinj, kəm si minkpanja ni buku i minyuku wə, i liə a bwəki minkpanja minyuku. Ayaka gia yichi nyəki i Nyə wə.

¹³ Mbeinj tə tsəinj ləka yeinj a yi ndzənji lə i minkpanja i tsaki Nyə maka wi ban fwu wi a?

¹⁴ Na si mbeinj yeinjki biəinj i mbi wə, mbeinj kiəki lə a, i minyuku i yaksi fwu a wi lansi yaka, akə num kingəmni i wi.

¹⁵ Ayakalə, minkpanja kabə kanjaki jun yi fwu yi dəənj akə num kingənsi ki gwu i wi. Nyə ni nya jun yi fwu yi dəənj i minkpanja, a yi banjki fwu wi.

¹⁶ Mi kabə num wə wi nənki i gukuli gia yələ, wi kləki a buku mbeinj nabə bijunni bi

bəni bə Nyə chu kanjaki kə dzəh yidəko i fəki gia yeinj.

Ŋkin kəm kinčinjini

(Matiə 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

¹⁷ Ayakalə, gia yidəko kolə yə mih nənki i təfi mbeinj yeinj, a num yə mbeinj fəki mih kəbi i kəksi mbeinj yeinj. Jəbi wə mbeinj si dzə i kijunni wə aka bukuki a gia yichu yindzənni kəbi.

¹⁸ Gia yə mih nənki i yisi dzaka kə a, mih wəkəki a jəbi wə mbeinj si junni ka kijunni ki bəni bə bumni, kingaa gwu ka numki i mbeinj kintəənj. Ayaka mih yeinj a yi kolə numki ŋkənj.

¹⁹ Yi ndzənji lə a kingaa gwu nūmki i mbeinj kintəənj ka bə bi təkisi kə bəni bə chənj i mbeinj kintəənj.

²⁰ Mih yeinj a jəbi wə mbeinj si dzə i kijunni wə i dzi biəinj bidzini bi Bah, mbeinj si dzi kə num bi.

²¹ Mih dzakaki lə kəm jəbi wə mbeinj si dzi, mi widəko ka tsəki a ninshinj bəh dzini, bədəko baanj bəh dzənj, bədəko mu mbih mə kwa bə.

²² Akə nə lə? Mbeinj kanjaki kə jūnj i dziki, mu yeinj na? Ma yi kə a mbeinj nənki i tsisiki kijunni ki bəni bə bumni bə Nyə, fə a bəni bə kifuu gənniki a? Yi kə a mih ki dzakaki i mbeinj a nə? A mih kolə i kəksiki mbeinj na? Yi mən i num yaka, mih mən i kəksi mbeinj.

²³ Mih ni laniki mbeinj num bəh gia yə Bah ni laniki mih yeinj, a ni kə nchəko i chəko biə bə ni kə i tanji Bah wibukumbeinj Jisəs, wi dzə bled,

²⁴ nya kiyənni yeinj i Nyə, gbeyi ka dzaka, a, “Yələ kə gwu yin mih nyaki kəm mbeinj. Mbeinj fəki yələ i kwakaki mih.”

²⁵ Jəbi wə lə nī dzi kaasi kichinjini, wi dzə bwam fə a bin asi wi si yisi fə, ka dzaka a, “Bwam wələ kə minjain mimfian mə Nyə dzi bəh mwa mənjin. Mbeinj fəki gia yələ jəbi wichi mti i kwakaki mih.”

²⁶ Yi kə a na yibwin mbeinj dziki bled wələ bəh i chu mu bwam wələ mbeinj fuku kəm kpi yi Bah i tsə buku i jəbi wə wi bi fiəni dzəki.

²⁷ Ayakadəinj, na ndə wə wi dzi bled wiwə nabə i mu bwam wi Bah wiwə i dzəh yə yi ndzənji kə, wəma kə fəki num chu kəm wi ka kəksi dəkə gwu yi Bah bəh mwa mu.

²⁸ Jəbi wə mi kabə nən i dzi bled wələ bəh i chu mu bwam wələ, wi kanjaki i yisi tsəinj ndzənj gwu yi nalə, ka wi fə yakadəinj,

²⁹ kəm mi kabə dzi bled wələ, mu bwam wələ mənini kə fiən fia akə gwu yi Bah, yaka wəma dziki chu mu, dzə num nsaka i gwu yi wə.

³⁰ Akə gia yə bəni bəduli i mbeinj kintəənj bəhyiki bədəko gweinj, num bədəko kpiyi.

³¹ Ayakalə, bukumbein ka yisi tsein gwu yibukumbein bindzon na ka bə dziki chu mu, Bah ma ni chu saka bukumbein.

³² Bah kabə saka bukumbein, wi tsisiki bukumbein tisini ka wi bi ma chinini bukumbein bəh bəni bə mbi a bukumbein gbə nsaka.

³³ Bwa bə nih bənj, yi kə a jəbi wə mbein chinini junni dza i dzi bein bidzini bi Bah, mbein wəkəli mi wichi dzə.

³⁴ Dzənj kabə wəwə mi, wəmakə kanjaki i yisi dza i wi dzu na ka wi dzəki, ka wi ma ni dzə fə gia yə wi kə i dzo num nsaka i gwu yi wə. Yə kəb bə gia yidəko, mih bi təkiki mbein i jəbi wə mih bi dzəki.

12

Binya biə Kin'waka ki Baijni nyaki

¹ Bwa bə nih bənj, mih ki dzakaki lə i liə kəm bə binya biə Kin'waka ki Nyə nyaki i bəni. Mih nəjki kə a mbein numki i kiyun wə.

² Mbein kiəki a jəbi wə mbein ni keinjki bəni bə bə kiəki kə Nyə, bə ni fwəkyi mbein mbein ka nəjki nnyaki, mbein kəksi bənyə bə kiləlo bə kəbi na i dzaka.

³ Mih kabə dzaka a mbein kiəki bindzon a mi kabə kanja Kin'waka ki Nyə i wi wə wi kəkə i chu dzaka a, “Loinj kwā Jisəs.” Ayaka mi kəbi i dzaka a, “Jisəs kə Bah” a kəbi i ngamti wi Kin'waka ki Baijni wə.

⁴ I fiəni dza i binya wə, bəni kanjaki lə binya chi chi num bi nya a Kin'waka kimu i bə.

⁵ Bəni nəmki lə bənəm chi chi i kijunni ki bəni bə bumni kintənj, ayakalə Bah wibə num a wimu.

⁶ Ayaka dzəh num chi chi yə bəni nəmki yeinj, yi fə, a Nyə wimu a bəni fəki bənəm bəwə bəchi i dzəh yiwə yichi.

⁷ Nyə nya na ndə bəh kinya ki tsə dzəh i Kin'waka ki Baijni wə i nəmki gamti kijunni kichi yeinj.

⁸ Wi nya kinya ki mi widəko ki tsə dzəh i Kin'waka ki Baijni wə a num i dzəkaki ka mi wə wi fiki, ki mi widəko num i dzəkaki ka mi wə wi kiəki gia. Ayaka bi bichi tsə dzəh a Kin'waka kimu wə.

⁹ Wi nya kinya ki mi widəko a num shəm i jlə ndzon i Nyə, nya ki mi widəko num i chūkuki jwəinj. Ayaka bi bichi tsə dzəh a Kin'waka kimu wə.

¹⁰ Nyə nya kinya ki mi widəko num i fəki gia yi dzaka ki wəmmi, nya ki mi widəko num i lāka bəntum bə Nyə, nya ki mi widəko num mfi i kiəki chi chi i gia yə yi nyəki i Kin'waka ki Nyə wə bəh yə yi nyəki kə feinj, nya ki mi widəko num nga i dzəkaki jə yə bə wəkəki kiəki kə, nya ki mi widəko num i tsəsi gia yə mi wiwə dzakaki i bəni.

¹¹ Bə fəki gia yələ yichi lə num a nyaki a Kin'waka kimu kinya kiwə i bə. Ki gaa i mi wichi asi ki kənjki.

Kijunni ki bəni bə bumni kə aka gwu yi mi

¹² Gwu yi mi kə a yimu, ayakalə, yi kanja bimbū biduli. Ayaka na si bimbū bi gwu biwə kə biduli yaka bi junni ka fə yimu. Ako ayaka tə si Klistus bəh bəni bu kə.

¹³ Bukumbein kə bəni chi chi, bədəko kə Bəju, bədəko num Bəglik, bədəko num mfā, ayakalə bədəko kəbi mfā. Ako i Kin'waka kimu mə bə ni junni bukumbein bəchi i num i gwu yimu wə. Ayaka, a nī jlə Nyə Kin'waka kimu kələ i shəm yibukumbein wə.*

¹⁴ Gwu yi mi mən dəkə a kimbu kimu. Yi kə i bimbū biduli wə.

¹⁵ Kaka ka dza dzaka na a, “Si mih kəkə kan, yaka mih chu kəkə kimbu ki gwu”, yəmakə mən i fə, a ki ma chu numki kimbu ki gwu.

¹⁶ Kintuni ka dza tə ka dzaka a, “Si mih kəkə dzəkəh, yaka mih chu kəkə kimbu ki gwu”, yəmakə mən i fə, a ki ma numki kimbu ki gwu.

¹⁷ Gwu yi mi yichi kabə num a dzəkəh, ma wi ni wəkəki gia bəh nə a? Ayaka yi kabə num a bintuni, ma wi ni wəkəki tsənə yi beinj bəh nə a?

¹⁸ Gia yə yi kə, kə a Nyə nī maa mi keinjsi bimbū bi gwu chi chi asi wi Nyə kənjki.

¹⁹ Gwu yi mi kabə num a kimbu kimu, ma gwu yiwə ni numki dəinj a?

²⁰ Si yi kə, bimbū bi gwu kə biduli. Ayakalə, bi chinini ka fə yaka gwu yimu.

²¹ Dzəkəh kəkə i dzaka i kan a, “Mih nəjki kə wə.” Ayaka fwu kəbi i dzaka tə i gvu a, “Mih nəjki kə mbein.”

²² Gia yə yi yinjni kə, kə a bimbū bi gwu biə bi chusiki a bi bəhyiki lə kə biə gwu yi mi kəkə i numki bi kəbi.

²³ Ayaka bimbū bi gwu biə bukumbein tsisiki ako bi, bukumbein təkniiki ndzonjki bəh bi. Ayaka bimbū biə bukumbein si gəmni i chusiki i bəni ako biə bukumbein shiki banjki.

²⁴ Bimbū biə bəni yeinjki a, a kəkə biə bə si kə i təkniiki bəh bi yaka. Nyə nī keinjsi gwu yi mi i dzəh yə bə si kə i kəkəsi bimbū biə bə tsisiki bi nalə.

²⁵ Wi nī fə yakadəinj ka kingaali ma numki i gwu wə, a kimbu ki gwu təkiki kidəkə, kidəkə təkiki kidəkə.

²⁶ Kimbu ki gwu kidəkə kabə wəkəki ləli, ma bimbū biwə bichi ni wəkəki ləli tə. Bə ka kəkəsi kimbu ki gwu kimu, ma bi bichi ni numki i ndzonni wə bəh wi.

* 12:13 Nabə a... bədəko kəbi mfā. “Ako i Kin'waka kimu kələ mə bə nī juli bukumbein bəchi i bəkə a bukumbein numki gwu yimu a num kin'waka kimu kiwə bə nī nya bukumbein mu.”

²⁷ I fiāni dzə i kimbu ki Klistus wə mbein bæchi kō gwu yi Klistus, ayaka na ndə i mbein kintəŋ kō kimbu ki gwu kiwə.

²⁸ Nyə kō wi jia bəni bə bə nāmki bənəm chi chi i kijunŋi ki bəni bə bumni wə. Bə ninshin kō bwa bə ntum bə jisəs, bə bə bialiki i bə wə kō bəni bə bə tsəsiki bəntum bə Nyə, bə bə bialiki i bə wə num bəni bə bə laniki nnyaki bəni. Ayaka jia bədəkō a num bəni bə bə fəki gia yi dzaka kiwəmmni, bədəkō num bə bə chūkuki jwéin, bədəkō num bə bə gāmtiki bəni. Ayaka jia bədəkō a num bə bə sīsiki a bənəm tsəki, bədəkō num bə bə kiəki i dzəkaki já yə bə kiəki kə yi.

²⁹ A kəkə bəni bæchi bə bə kō bwa bə ntum bə jisəs. A kəbi bæchi bə bə fukuki bəntum bə Nyə. A kəbi bəni bæchi bə bə laniki bəni, ayaka, a kəbi bæchi bə bə fəki gia yi dzaka kiwəmmni.

³⁰ A kəkə bəni bæchi bə bə kanjaki kinya i chūkuki jwéin. A kəbi bæchi bə bə kiəki i dzaka já yə bə wəkəki kiəki kə. Ayaka, a kəkə tə bəni bæchi bə bə kō i tōyi gia yə bəni dzəkaki i já yidəkō wə i bəni.

³¹ Si binya biələ bichi kō lə, mbein nənki nalə i kwātiki binya a num biə bi kəkniki tsəki bichi. Ayakalə, mih ni chusi lə i mbein gia yə yi tsəki gia yələ yichi.

13

Kinŋəŋ tsəki lə gia yichi

¹ Mih kabə kiə i dzəkaki já yi tumi bichi na bəh já yi bæchinda bə Nyə, mih kanjə kə kinŋəŋ i bəni wə, yaka mih kəmki a dzaka aka fiŋgəm fiə bə kəmki, nabə aka chwaka kə mi kəmki.

² Mih kabə kanjə na nga i laka bəntum bə Nyə, kiə na gia yichi na bəh yə yi kō i nyumi wə, jia shəm i Nyə na bindzəŋ yi num na ka mih muku njwún, ayaka mih kanjə kə kinŋəŋ i bəni wə, yaka mih kō naka ki kilələ.

³ Mih ka dzə biein bin bichi ka gaa i bəni, ka nya tə gwu yin a bə kpá* ayakalə, mih kanjə kə kinŋəŋ i bəni wə, yaka mbee widəkō yein mən.

⁴ Mi wə wi kanjaki kinŋəŋ i bəni wə si kanjə lə shəm yi, chu fə bimfə biə bi ndzənki i bəni. Wamaka mi si kanjə kə kinŋəŋ. Wi si ghanŋi kə gwu nabə i kəksi gwu.

⁵ Wi si kənŋəŋ dzaka kə i bəni. Wi si kwaka kə a gwu yi shən. Wi si kəmsi bəksi kə shəm. Wi jia kə mi i shəm.

⁶ Wi si wəkə kə ndzənŋi bəh gia yichu. Wi si sanli num bəh gia yə yi kō nŋən.

⁷ Mi wə wi kanjaki kinŋəŋ si dzə lə biein bichi, Wi si bum lə biein bichi, wi tseŋ tsə a ninshin i biein bichi, kanjə shəm i biein bichi wə.

⁸ Kinŋəŋ si kaa kə. Ayakalə, jəbi num i dzə wə nga biə Nyə nī nya, a bəni ləkaki bəntum bu yein bi kaa, já yə bəni dzəkaki bə wəkə kiə kə yi bi kaa, nga i kiəki gia bindzəŋ bi kaa tə.

⁹ Yi bi kaaki yaka kəm bukumbein kiəki gia i liə a kinŋə kinŋə, laka bəntum bə Nyə a kinŋə kinŋə.

¹⁰ Ayakalə, a bi dzəki jəbi wə gia bi kpein ndzəŋ i tsə bwili fwu, ma biein biə bi kō binŋə binŋə bi kaa.

¹¹ Jəbi wə mih nī kō wain wi bəli, mih nī dzəkaki aka wain, kwaka gia aka wain, yein biein aka wain. Jəbi wə mih nī kō kpein i mi, mih bee nəni ki bwa.

¹² I liə bukumbein yeinŋi biein bi libli bain aka i mijwə wə. Ayakalə, a bi numki i jəbi wiwə wə bukumbein bi yeinŋi. I liə mih kiəki gia kinŋə kinŋə, ayaka a bi numki i jəbi wiwə wə, mih bi ka kiə kaasi gia yichi asi Nyə kiəki mih tsə bwili fwu.

¹³ Biein kolə bitali biə bi bi numki baanŋi fein. I biein biwə kintəŋ kō: njia wi shəm i Nyə, bəh i tseŋki tsəki a ninshin i kinŋəka ki Nyə wə, bəh i kanjaki kinŋəŋ. Ayakalə, kinŋəŋ num fiŋ fiə fi kō i bi kintəŋ fi kpali tsə bi bichi.

14

I chu dzaka kəm binya biə Kinŋ'waka ki Bainŋi nyaki

¹ Mbein jləki kinŋəŋ i ninshin i gia yichi wə, ayakalə kanjə tə i jləki kinŋəŋ nalə i binya biə Kinŋ'waka ki Nyə nyaki i bəni, kighə, kinya ki lakani ki bəntum bə Nyə.

² Mi kabə dzəkaki i já yə bəni wəkəki kiəki kə, wi dzəkaki kə num i bəni, wi dzəkaki num i Nyə, kəm mi mən wə wi wəkəki gia yə wi dzəkaki. Wi dzəkaki num gia yə yi kō i nyumi wə i nga bi Kinŋ'waka ki Nyə wə.

³ Ayakalə, mi wə wi lakaki bəntum bə Nyə si laka num i bəni, fə bəni kō i kimbum wə, shili shóm yibə, fə tə shóm yi bəni də.

⁴ Mi wə wi dzəkaki i já yə bəni kiəki kə, wi si gamti a gwu yi shən. Ayakalə, mi wə wi lakaki bəntum bə Nyə, si gamti num kijunŋi ki bəni bə bumni kichi.

⁵ Mih kanŋi lə a mbein bæchi dzəkaki já yə bəni kiəki kə. Ayakalə, gia yə mih kanŋi nalə kə a mbein ləkaki num bəntum bə Nyə i bəni. Mi wə wi lakaki bəntum bə Nyə tsəki lə mi wə wi dzəkaki i já yə bəni kiəki kə. A kəbi a mi kolə wə wi kō i tsəsí já yiwə si kijunŋi ki bəni bə bumni kō i wəkə ndzən, yi gamti bə.

⁶ Bwa bə nih bən, mih kə dza i liə dzə i mbein, bə dzaka num i já yə bəni kiəki kə yi, yamaka ni gamti mbein bəh na a? Gia yə yi kō i gamti mbein kə a, jəbi wə mih dzə bəh gia yimfian yə Nyə kō wi chusi i mih, nabə yə wi nənŋi a mih fə a mbein kiə, nabə ntum

* 13:3 Binwakti bikpu bidəkō kanjaki i di biali wə a, "Mih nyá tə gwu yin, a mih ghanŋi gwu."

widəko a mih laka i mbein, nabə gia yidəko a mih lani mbein yein.

⁷ Bə dzə fiɛŋ ka sɔŋ nabə chəŋŋ biə bi kəŋaki kə kin'waka. Mi kə i fə na dəin ka wi wəko kə si biɛin biwə dzakaki kəbi a bə tɔŋ lə nabə i kwuŋ bi i dzəh yi chəŋ wə a?

⁸ Mi kabə nən a ŋgain tɔŋ jəŋ wi jum, wi nəki tɔŋ kə i dzəh yi chəŋ wə, ma bəni ni fə na dəin na ka bə kəin si gwu yi jum a?

⁹ Yi kə a lin si mbein kabə dzakaki jə i bəni bə kiə kə, bə ni fə na dəin i kiə gia yə mbein dzakaki a? Ntə ndzaka wimbein ni laka a i fiəkə wə.

¹⁰ Ki mənŋi kə a jə yiduli chi chi kələ fa mbi wələ mə. Ayaka yidəko kəbi yein fwu kəbi.

¹¹ Ayakala, mi ka dza bə dzaka i mih i jə yə mih wəkəki kə, yaka mih kə aka mi wi tumi i wi, ayaka wi num tə aka mi wi tumi i mih.

¹² Ayakadain, ako yaka si yi kə i mbein. Si mbein nənki bəh ŋga i kwati kinya ki Kin'waka ki Nyə i mbein kintəŋ, mbein mōmsi nalə i kwātiki binya biə bi kə i fəki a kijunŋi ki bəni bə bumni kəki num kəni.

¹³ Yaka yi kə a, mi kabə dzakaki i jə yə bəni kiəkə kə, wi tsaki a ŋgain kiəkə i tsəsi gia yə wi dzakaki i bəni.

¹⁴ Mih ka dza bə tsa i jə yə bəni kiəkə kə, yaka mih tsaki i kin'waka kəŋŋ wə ayakala, mih ma ni tsaki bəh mfi mbin.

¹⁵ Si yi kə lə, mih ki fəki dəin? Mih ni tsaki i kin'waka kəŋŋ wə, tsa tə bəh mfi mbin ayakala, mih ni yəŋki lə bəh kin'waka kəŋŋ, yəŋŋ tə bəh mfi mbin.

¹⁶ A kəbi yakadain, wə kabə nyaki kinəkəksi i Nyə i kin'waka ka wə, mi widəko wə wi si kə fəin wi wəkəli ni fə dəin ka wi bum a, "Yi nūm ayaka" i kiyoŋni kə wə nyaki wi wəkə kə gia yə wə dzakaki a?

¹⁷ Wə ka nyaki kiyoŋni yaka, kəŋ wə nya bindzɔŋ na dəin, yi kəkə i gamti mi widəko.

¹⁸ Mih nyaki kiyoŋni i Nyə, a mih dzakaki lə i jə yə bə kiəkə kə tsə mbein bəchi.

¹⁹ Ayakala, na si mih dzakaki lə, jəbi wə mih si num i kintəŋ ki kijunŋi ki bəni bə bumni wə, mih ka kəŋki i dzakaki num a gia yite yi kəŋa mfi, ka mih lani bəni bədkə, kəbi i dzaka gia bəŋchuku jwəfi (10,000) na bə kəbi i kiə yi.

²⁰ Bwa bə nih bəŋ, mbein ma kəŋaki bin'kwaka bi bwa. Mbein nūmki aka bwa bəŋchin i kimbu kichu wə. Ayakala, i bin'kwaka wə mbein nūmki bəkukuli.

²¹ Bə nyaka i Kin'wakti ki Bəŋchi wə a,

"Mih Bah Nyə dzakaki a, mih ni dzakaki i bəni bələ, i dzaka ki bəni bə tumi wə, i jə yə bə kiəkə kə.

Ayakala, yəmakə kəkə i fə, a bəni bələ wəkəki i mih."

²² Yaka yi kə a, i dzakaki jə yə bə kiəkə kə, kə kinchəsi i bəni bə bə kəkə bə bumni. A kəkə kinchəsi i bə bə kə bə bumni. Ayakala, kinya

i lakaki ntum wi Nyə kə kinchəsi i bəni bə bə kə bə bumni, a num kə i bə bə kəkə bə bumni.

²³ Ayakadain, kijunŋi ki bəni bə bumni kichi ka dza ka dzə i kijunŋi wə, mi wichi yisi i dzakaki a jə yə bə kiəkə kə, nchin bəni nabə bəni bə bə kəkə bə bumni, dza liə dzə, ka wəkə si mbein dzakaki, bə ma ni kwakaki a mbein yun'siki yun'sini na?

²⁴ Ayakala, mi wichi kabə lakaki num a ntum wi Nyə, nchin mi wə nabə wə wi ka bum dəkə liə dzə, ka wəkə gia yə mbein bəchi dzakaki, ma gia yiwə ni fə wi klə a ŋgain kə mi wihu, yi ni sakaki wi i shəm,

²⁵ ma gia yə yi nyumiki i shəm yi wə ni yəŋə. Ayakadain, wi ni tum binyu i kuku wi nya kinəkəksi kimbun i Nyə, wi dzaka a, "Nyə lansi kələ i mbein kintəŋ."

Si kijunŋi ki bəni bə bumni kə i tsəki, fə gia chəŋ

²⁶ Bwa bə nih bəŋ, gia yichi yə mih ki dzakaki kə a nə? Yi kə a, jəbi wə mbein dzə i kijunŋi wə, mi wə wi kəŋaki njan i yəŋŋ wi yəŋŋ, wə wi laniki wi lani, wə wi kəŋaki gia yə Nyə chusiki i wi, wi chūsi, wə wi kiəkə i dzaka jə yə bəni kiəkə kə yi wi dzāka, wə wi kiəkə i tsəsiki gia yə jə yiwə dzakaki ka bəni wəkə kə wi tsəsi tə. Mbein fəki gia yichi i dzəh yə yi kə i gamtiki kijunŋi ki bəni bə bumni.

²⁷ Bəni kabə num i dzaka jə yə bəni kiəkə kə, bə dzaka aka bəni bəfa nabə bətali shəŋ. Jəbi wə bə bə dzaka, bə ka dzakaki wimu wimu, widəko wimu nūmki wə wi kə i tsəsiki gia yə bə dzakaki i bəni.

²⁸ Mi kabə num kə wə wi kə i tsəsi gia yə bə dzakaki, bə ka nūmki mən i kijunŋi ki bəni bə bumni kintəŋ, wəmakə mi ka dzakaki a shəm shəm i wi mə bəh Nyə.

²⁹ Bəni bə bə lakaki bantum bə Nyə kabə num fəin, bəfa nabə bətali bə dzāka i bəni. Jəbi wə bə dzakaki bədkə tsəin'baŋsi gia yə bə dzakaki.

³⁰ Nyə ka chusi gia i mi wə wi shi num fəin, wə wi si yisi dzakaki wi kpichumi mən, wi nyā dzəh i widəko wə i dzaka.

³¹ Mbein kiəkə a mbein bəchi kələ i lakaki bantum bə Nyə. Mbein bə laka, mbein ka ləkaki mi wimu wimu ka bəni bəchi lani dzə gia i mbein, mbein chu fə shəm yibə bəchi shili.

³² Bəni bə Nyə kə wi nya kinya kibə i lakaki bantum bu bə kəŋaki lə ŋga i kinya kiwə bəin,

³³ kəm Nyə kəkə Nyə wi bəkəlini, Nyə kə Nyə wi kimbəinŋi.

Asi yi kə i bijunŋi bi bəni bə bumni bə ako bə Nyə bəchi,

³⁴ jəbi wə bəkaŋa kə i kijunŋi ki bəni bə bumni kintəŋ, bə ka nūmki mən. Bə ka nya dəkə bə bəh ŋga i dzakaki. Bə kəŋaki i nūmki a bənyuku chəin, a num yakadain si nchi dzakaki.

³⁵ Gia yidəko kabə num yə bə nəŋki i kiə, bə kaŋaki i biəkə i bənyuku babə jobi wə bə fiəni kwe, kəm ako kingəmn i minḱpaŋa i dzakaki i kijuŋni ki bəni bə bumni kintəŋ.

³⁶ Gia yi Nyɔ nɪ yisi a mbein na? Ma a nɪ kɔ a i mbein yi nɪ dza buku a?

³⁷ Mi wə wi kwakaki a ngain kɔ mi wi lakani ntum wi Nyɔ, nabə a ngain kiəki a Nyɔ nya ngain bəh kinya ki Kiŋ'waka ki Baiŋni, wi kaŋaki i bɔm a gia yələ mih nyakaki i mbein kɔ num a dzaka Bah i mih a mih nyaka.

³⁸ Mi ka nain i bɔm yi, yaka bə ni nain lə wi tə.

³⁹ Bwa bə nih bəŋ, yaka yi kɔ a, mbein kaŋaki kiŋkəŋ nalə i ləkaki ntum wi Nyɔ. Ayakalə, kiə mbein ki nain kə a bəni ma dzakaki jə yə bə kiəki kə.

⁴⁰ Mbein bə fə gia yələ yichi, mbein ka sɪsiki yi bindzəŋ, fə yi i dzəh yindzəŋni wə.

15

Nyɔ nɪ dzasi Jisəs Klistus i kpi wə

¹ Bwa bə nih bəŋ, mih nəŋki i yintɪ mbein i liə kəm ntum wi ndzəŋni wə mih nɪ dza fuku i mbein mbein dza, a num yi yə mbein kə yein bein i liə.

² Ako ntum wiwə wə wi bwiliki mbein i jobi wə mbein ka kaŋa wi bindzəŋ. A kəbi yakadain, a numki a mbein nɪ bum a kilələ.

³ Mbein kiəki a mih nɪ nya fiəŋ i mbein fi num fi ninshin i biəŋ bichi. Ayaka, a num a fiŋə bə nɪ nya i mih. Gia yiwə num a Klistus nɪ kpi kəm chu bibukumbein a liŋ asi bə nɪ nyaka i Kiŋwakti ki Nyɔ wə,

⁴ bəh a bə nɪ ləə wi, a num i kaŋ yitali wə Nyɔ dzasi wi i kpi wə a liŋ asi bə nɪ nyaka i Kiŋwakti ki Nyɔ wə,

⁵ bəh a wi nɪ chusi gwu yi i Bitə, * chu chusi tə i bwa bu bə ntum bə jwəfi ntə bəfə.

⁶ Ayaka wi nɪ chusi tə gwu yi i bəni bə bumni bə du tsə gi yite ŋkpani wimu. Bəni bəduli i mbaŋ wələ wə keiŋki lə bidain bəwəm, bədəko nɪ kpiyi lə.

⁷ Ayaka wi nɪ chusi gwu yi i Jəm, chu chusi i bwa bu bə ntum bəchi.

⁸ I kingəksi wə wi chusi tə gwu yi i mih wələ, mih kə aka wain wə bə nɪ bwə maka jobi kpein.

⁹ Mih dzakaki yakadain kəm mih kɔ mi wi nchin i bwa bə ntum bə Jisəs bəchi kintəŋ. Ayaka mɪ lənsiki kpeiniki kə na ka bə bəŋki mih a wain ntum wi Jisəs, kəm mih nɪ bwanḱi lə gvu i kijuŋni ki bəni bə bumni bə Nyɔ chein.

¹⁰ Ayakalə, ako ngamti wi Nyɔ wi nɪ fə ka mih numki fiəŋ fiə mih kɔ fi i liə lə. Ngamti wələ wi nɪ nya i mih nɪ ka laka kilələ. Mih yinḱni nəm tsə bwa bə ntum bə Jisəs bəchi. Na, ayakalə yi kəkə a, a nɪ nəmki mih bəh nga

biŋ. A nɪ kɔ shəm yi Nyɔ yindzəŋni yələ yi nɪ nəmki i mih wə.

¹¹ Yaka yi kɔ a yudəko a nɪ dza mih ka fuku ntum wələ i mbein, yudəko a nɪ fuku bə, a nɪ kɔ a gia yimu yə buku bə nɪ fukuki, mbein bum yi.

Nyɔ bi dzasiki lə tə bukumbein i kpi wə

¹² Iliə si buku fukuki a Nyɔ nɪ dzasi Klistus i kpi wə, mbein bədəko nyani dain na ka mbein dzakaki a bəni bə bə kɔ bə kpiyi lə bi dzaki kə i kpi wə a?

¹³ Asi kə a, a numki ŋkəŋ a bəni bə bə kɔ bə kpiyi lə bi dza kə i kpi wə, ma yi numki a Nyɔ nɪ ka dzasi Klistus tə i kpi wə.

¹⁴ Yi kabə num a Nyɔ nɪ ka dzasi Klistus i kpi wə, yaka gia yə buku fukuki nɪ numki a kilələ, shəm yə mbein jia i wi kɔ tə a kilələ.

¹⁵ Yi kabə num yakadain, yaka buku kɔ bəmbein nsaka bə ntəkə bə Nyɔ, kəm buku nyaniki fukuki a wi nɪ dzasi Klistus i kpi wə mənḱni si wi nɪ dzasi ŋkəŋ, yi kabə num ŋkəŋ a bəni bə kpiyini bi dzayi kə i kpi wə.

¹⁶ A kabə num a Nyɔ bi dzasi kə bəni bə bə kpiyi, yaka wi nɪ ka dzasi tə Klistus i kpi wə.

¹⁷ A kabə num a Nyɔ nɪ ka dzasi Klistus i kpi wə, yaka shəm yə mbein jia kə a kilələ, ma chu bimbein keiŋki a mbein wə.

¹⁸ Ayakadain, yi nɪ numki tə a bəni bə bə kɔ bə kpiyi lə num bə nɪ chinḱni bəh Klistus laka kilələ.

¹⁹ Bukumbein ka tseinḱi tsəki a i ninshin i Klistus a i nənɪ kələ wə shəŋ, yaka bukumbein kɔ bəni bə nsheŋ kwaki bəni bəh bə tsə bəni bəchi.

²⁰ Ayakalə, gia yi ŋkəŋ yiwə kə a Nyɔ nɪ dzasi Klistus i kpi wə. Ayaka, ako Klistus mɪ wi ninshin i tə dzəh i bəni bə bə kɔ bə kpiyi lə.

²¹ Si mɪ wimu nɪ fə kpi dza i bəni bəchi wə, kə a liŋ si mɪ wimu fə a Nyɔ bi dzasi bəni i kpi wə.

²² Yi kɔ a bəni bəchi nɪ kpi kəm bə nɪ buku i Adam wə, kə a liŋ si Nyɔ bi fəki bəni bəchi bi numki bəwəm kəm bə kɔ bə chinḱni bəh Klistus.

²³ Ayakalə, Nyɔ bi dzasiki mɪ a i jobi wi mɪ wiwə wə. Ayaka Klistus kɔ mɪ wə wi nɪ yisi chusi dzəhh i buku. Ayaka jobi wə wi bi fiəni dza, bəni bə bə kɔ mbu bi ka dza tə.

²⁴ Jobi wə yi bi numki yakadain, a bi ka numki jobi wə mbi bi kaaki. Klistus bi chiksi ntəŋ bəh nga bəh mbum bichi biə bi sakaki i liə, wi ka bi nya danḱi ntəŋ biwə i Nyɔ Ba wi.

²⁵ Wi Klistus kaŋa i bi saka i tsə būku jobi wə Nyɔ bi jləki bəmbainḱni bu bəchi i kuku wi təmyi gvu yi i bə bein.

²⁶ Mbainḱni wi gəksini wə wi bi bəkəli kaasi bi numki kpi.

²⁷ Ako gia yə bə nɪ nyaka i Kiŋwakti ki Nyɔ wə a, "Nyɔ kə wi jia lə biəŋ bichi i wi chein."

* 15:5 Yeli wi Bitə wala kə i jə yi Glik wə a Sefas.

Ayakalə, i dzaka a biein bichi kə i wi chein a kəkə a Nyə wə wi jiə biein bichi i wi chein kə tə i wi chein.

²⁸ Jobi wə biein bichi bi numki i Klistus chein wi saka, wi wain Nyə bi ka jiə gwu yi i kuku i Ba wi chein wə wi nī jiə biein bichi i wi chein, ka Nyə ka bi num i biein bichi bein i di bichi wə.

²⁹ A kabə num a Nyə bi dzasi kə bəni bə bə kə num bə kpiyi lə i kpi wə, bə ka juliki bəni i bəkə i di bi bəni bə bə kə bə kpiyi lə kəm nə? Bə juliki bə i bəkə yaka, a mbee wiwə bi numki nə?

³⁰ Buku tə bə nyani wəywi gwu jobi wichi lə kəm nə?

³¹ Bwa bə nih bəj, mih kə i dzaka ki kpi wə chəkə bichi. Mih dzakaki gia yələ lə mih kəkni kəm gia yə Klistus Jisəs wə Bah wibukumbein kə wi fə i mbein tsə i kan yin wə.

³² Asi kəkə a Nyə bi dzasi lə bəni i kpi wə, na si bə si dzaka gia, mih nī tsə nə i Efesus, ayaka bəni bə bə kə aka nyam yi chwa bə bə jwə bəh mih, a mbee wiwə kə nə? Mih ma ni bee yaka i dzakaki asi bə si dzaka a, “Bukumbein džiłi, bə mū kəm kijiłi kə bukmbein num i bi buku kpiyi” a?

³³ Kiə mi ma fwəkyi mbein. Mbein kiłəki a, “Mi wə nəni ki ndzənki kabə nyani bə mban wichu, mban wiwə ni bəkəli wi.”

³⁴ Mbein bəj mfi bimbein i jum wə, mbein bēe chu. Mih yein ki a mbein bədəkə kiłəki kə Nyə. Ayaka mih dzakaki lə i fə a mbein nğəmni.

Gwu yə bəni bi dzaki bəh yi i kpi wə

³⁵ Mi widəkə kələ i dza i bikəki a Nyə bi dzasiki bəni i kpi wə dain nə? Bə bi kanja num nğaijn winain gwu a?

³⁶ Mi wə wi bikəki yakadain kə kiyun. Wi kiłəki a jobi wə bə gbeli fiən a fi kələ i buku maka fi yisi kpi a?

³⁷ Gwu yi fiən fiə bə si gbeli kəkə yə yi si buku ka yi kəhki. Bə si gbeli ngəkə a wi wi, kəj a numki ngəkə wi gəj, nabə winain,

³⁸ Nyə ka nya ngəkə wiwə bəh gwu yiwə asi wi nənki. Ayaka wi si nya gwu chi chi i ngəkə asi ngəkə wiwə kə.

³⁹ Biein bichi kanaki kə nyam yi gwu lin. Bəni kanaki nyam yibo yi gwu chi, nyām kanja yibo, minyāni kanja yibo, bwəkə kanja tə yibo gwu.

⁴⁰ Biein bi bein kə bəh yibo gwu, bi kuku num bəh yibo dza. Biein bi bein kanja bibə ndzən, bi kuku kanja bibə ndzən.

⁴¹ Wəj kanja mbi ndzən, fiən kanja mbi ndzən, bijən kanja tə bibə ndzən. Jəj widəkə bəh widəkə kanaki kə ndzən lin.

⁴² Akə a lin si gwu yi bəni bi numki jobi wə Nyə bi dzasiki bə i kpi wə. Bə si lə mi gwu yi fə, ayakalə gwu yə Nyə bi dzasiki i kpi wə bi chu fə kə.

⁴³ Bə si lə mi gwu yi num kə yindzən, yi kanja kə nğə. Ayakalə, mi bi dzaki i kpi wə wi kanja gwu yə yi kə yi ndzən yi kanja nğə.

⁴⁴ Bə ləkə mi gwu yi num yi mi wiwəm. Ayakalə, wi bi dzaki i kpi wə num bəh gwu yi kin'waka. Gwu yi mi wiwəm kabə num, yaka gwu yi kin'waka kələ tə.

⁴⁵ Bə kə bə nyaka a, “Adam wi ninšin nī kə mi wiwəm wi waka.” A dzə i Adam wi goksini, wi nī kə mfił kin'waka kə ki nyaki nəni i bəni wə.

⁴⁶ Mi si yisi kanja kə gwu yə yi kə yi kin'waka. Wi si yisi kanja num gwu yi mi wiwəm na ka wi kanaki yi kin'waka.

⁴⁷ Adam wi ninšin kə bə nī maa bəh kwənə bi kuku. Ayakalə, Adam wi goksini nī nyə mfił num i bein.

⁴⁸ Bəni bə bə kə bə fa kuku kə aka mi wi ninšin wə bə nī maa bəh nshwain, bəni bə bein kə aka mi wə wi nī buku dza i bein.

⁴⁹ Si bukmbein kə bə dza kimbwəsi ki mi wə bə nī maa bəh nshwain, kə ayaka si bukmbein bi dzaki kimbwəsi ki mi wə wi nī buku dza i bein.

⁵⁰ Bwa bə nih bəj, mih nənki i fuku i mbein a gwu yələ yə yi kə nyam bəh mwa bi kwati kə di i kintən bi nğun bi Nyə wə. Ayaka yi num tə a fiən fiə fi kə i fə fi kəkə tə i bi kwati di i di biə biein fəki kə fiən.

⁵¹ Mbein wəkəli mih fuku mbein bəh gia yə yi kə i nyumi wə. Bukumbein bəchi bi kpi kə. Ayakalə, gwu yibukumbein yichi bi dza kwuni alə wəwəs.

⁵² Jobi wə bə bi numki i tən jən wi goksini, gwu yibukumbein bi kwuni alə wəwəs asi mi si kpəkə dzəkəh. I jobi wə jən bi dzaka Nyə ka bi dzasi bəni bə bə kə bə kpiyi lə bə buku bəh gwu yə yi bi fə kə, bukmbein bə bə kə bəwəm ka bi kwuni.

⁵³ Gwu yələ yə yi kə i fə kanaki i bi kwuni i fiən num yə yi kəkə i fə. Ayaka gwu yə yi kə i kpi kanaki i kwuni i fiən lə i yə yi kəkə i kpi.

⁵⁴ Jobi wə gwu yə yi kə i kpi i chu fə, yi kwuni lə i yə yi kəkə i kpi bəh chu fə, ma gia yichi ka bi kpein asi bə nī nyaka i Kinwakti ki Nyə wə a,

“Bə tumdzi lə nğə bi kpi bwin nğə bi.

⁵⁵ Ɔ kpi, nğə bia nain?

Ɔ kpi, jən wa wə wə taaki bəni yein kə fain na?”

⁵⁶ Jən wi kpi kə chu, nğə bi chu kə nchi wi Nyə.

⁵⁷ Ayakalə, bukmbein nyāki kiyən i Nyə wə wi chinjəni bukmbein bəh Bah wibukumbein wə Jisəs Klistus bukmbein tumdzi chu bəh kpi.

⁵⁸ Ayakadain, bwa bə nih bəj bə shəm, mbein nūm ndzən. Kiə fiən fidəkə ma nənji mbein lə kpaa. Mbein nəmki nəm wi Bah jobi wichi, kiə a nəm wə mi fəki kəm Bah kəkə bi laka kilələ.

16

Kinya i gamti bəni bə Nyə yein

¹ Mih ki dzakaki lə i liə kəm kinya kə bə nyaki i gamti bəni bə bə kə bə Nyə yein. Mbein fəki a liŋ asi mih nī dzaka a bijurŋi ki bəni bə bumni i Galeshia fəki.

² Na yibwiŋ i chəkə bi ninshin i shi wə, na ndə i mbein kintəŋ bəbwili fiŋ wi kēin si jlə. Jəbi wə mi bwiliki wi ka bwiliki asi Nyə kə wi nya i wi. Ka jəbi wə mih dzə, mbein ma chu ntsūki ki kintsu.

³ Jəbi wə mih dzə buku, mih ni ka nyaka kinwakti chinŋi bəh kinya kimbəin, ma bəni bə mbein baayi ni dzə tsə bəh bi i Jelusalem.

⁴ Yi ka ni ndzəŋki a mih tsə tə, ma buku bə ni chinŋi tsə.

Gia yə Bəol nī kwakaki i bi dzə fə

⁵ Mih ni yisi tsə dzəh i Masedonia jəbi wə mih dzəki i mbein wə, kəm mih nəŋki i tsə dzəh fein.

⁶ Ayaka bukumbein kələ i nə, i nə i tsə buku jəbi wə fiəkə yiləkəli bi tsə kaaki, ka mbein bi gamti mih i nyani wuŋ wə, ka mih tsəki i di biə mih tsəki.

⁷ Mih nəŋki kə a jəbi wə mih ni dzə i mbein i liə, ma bukumbein ni yeinŋi a bein bein. Mih nəŋki a, jəbi wə mih bi dzə ma bukumbein lansi nə dzə, jəbi wə Bah ka bum.

⁸ Ayakalə, mih ni nə dzə lə fa i Efesus i tsə buku i jəbi wi Dzini bi Bentekəs wə.

⁹ Dzaka kifiaŋə kimbūm weli i mih fa i fəki nəm wimbūm wi Nyə, na si bəni bədəkə baiŋŋki nəm wələ lə.

¹⁰ Timəti ka ni dzə, mbein yein a mbein fə wi wəkə ndzəŋni i mbein kintəŋ, kəm wi fəki nəm wi Nyə a liŋ ka mih.

¹¹ Kiə mi ki sēinŋi kə wi. Mbein ni gāmti wi i nyani i mbəinŋi wə i fiəni dzə i mih wə, kəm buku bəh bwa bə nih bəbukumbein wəkəliki wi.

¹² Yə kəm waiŋnih wibukumbein wə Abələs mih ni kə mih tsa wi nalə a wi lāa njikə i mbein bəh bwa bə nih bəbukumbein bədəkə bə, ayakalə wi lansi ki kəŋki kə i dzə i liə. Jəbi wə wi kwati dzəh wi bi ka dzə.

Bəndzaka bəgəksini bəh mbəni

¹³ Jəbi wə mbein kə mbein ka təkni ki. Mbein ləkəki ndzəŋki i kimbūm kimbein wə, mbein nūmki bəni bə bə kəŋaki shəm. Mbein nūmki ndzəŋki.

¹⁴ Jəbi wə mbein fəki gia yimbəin yichi, mbein ka fəki bəh kinŋəŋ.

¹⁵ Mbein kləki a, Stefanas bəh juŋ yi yichi nī kə bəni bə ninshin i kimbu ki Akeya wə bə nī yisi kwuni shəm yibə i numki bəni bə Bah. Bə nya gwu yibə i gamtiki bəni bə bə kə bə Nyə. Bwa bə nih bəŋ, mih kwuŋki kəŋ i mbein

¹⁶ a mbein wəkəki i bəni ka bələ, chu wəkə tə i bəni bə bə nəmki mbəŋŋ i fiŋ fimu wə bəh bə.

¹⁷ Mih wəkəki lə ndzəŋni si wi Stefanas bəh Fətunatus bəh Akaykus si bə dzə tsein mih. Mih yein bə a bə num aka mih yein mbein.

¹⁸ Bə dəsi shəm yin a liŋ asi bə si dəsi yimbəin. Bəni ka bələ kə a mbein kəkəsi bə.

¹⁹ Bijurŋi bi bəni bə bumni fa Esia bəniki dzəkə i mbein. Akpwila bəh Blisilia bəh kijurŋi ki bəni bə bumni bə bə si juŋni i bə dzu bəniki dzəkə i mbein nalə i yeli wi Bah wə.

²⁰ Bwa bə nih bəbukumbein bə mbumni chinŋiki dzəkə kimbəni tə i mbein. Mbein bəni i mi wichi bəh mmanŋi ka bəni bə Nyə.

²¹ Mbəni wələ nyaka mih Bəol bəh kəŋ yin.

²² Ma ləin kwə mi wə wi kəŋki kə Bah. Mintee Bah, fiəni dzə.

²³ Ma Bah Jisəs chūsi shəm yi yindzəŋni i mbein jəbi wichi.

²⁴ Kinŋəŋ kin nūm bəh mbein bəchi asi bukumbein kə bə chinŋi i Klistus Jisəs wə. [Yi nūm ayaka.]*

* 16:24 Binwakti bikpu bidəkə kəŋaki kə gia yələ a, yi nūm ayaka.

Kinjwakti ki kōmsini kə Bōl nī nyaka i kijunni ki Kōlen Gia yə yi kə i Kinjwakti ki Kōlen ki kōmsini kələ mə

Bōl nī nyaka kinjwakti ki kōmsini kələ i kijunni ki bəni bə bumni i Kōlen, a num i jəbi wə bəngəkə nī yisi ka dzəki i wi bəh kijunni kiwə. Bəni bədəko i kijunni kələ wə nī kə bə dza ka gukuliki kəm Bōl. Ayakalə, Bōl nyaka i chusi a ngain kənki lə nalə a bəh bə nūmki i dzaka kimu.

Kinjwakti kələ dzakaki tsaki i ninshin si Bōl nī tsaki kijunni kiwə a bə wēli kan yibə i bəni bə Klistus bə Judea bə bə nī kə i ngəkə wə. I kimbu kigəksini ki kinjwakti kələ mə Bōl nyaka yein kəm gia yə yi chusiki a ngain kə wain faanji wi Jisəs Klistus wi nkən. Wi ni dzakaki lə kəm bəni bədəko twəsi i Kōlen ni dza ka yaksi gwu yibə a, akə bə bwa bə ntum bə Jisəs bə nkən, dzaka a Bōl kəkə na wain faanji wi Klistus wi nkən.

Kifwu ki gia kə ki kə i kinjwakti kələ mə

1:1-11 Kin'yisi

1:12-7:16 Bōl bəh kijunni ki bəni bə bumni i Kōlen

8:1-9:15 Kinya i gamti bəni bə Klistus i Judea

10:1-13:10 Bōl dzaka kəm gia yə yi chusiki a ngain kə wain wi ntum wi Jisəs Klistus wi nkən

13:11-14 Kinjəksi

¹ Akə mih Bōl, mih kə wain ntum wi Klistus Jisəs i kinjən ki Nyə wə. Akə buku wainnih wibukumbein Timoti. Mih nyakaki kinjwakti kələ i kijunni ki bəni bə Nyə i Kōlen, bəh i bəni bə akə bə Nyə bəchi bə kimbu ki Akeya wə kichi.

² Nyə Tii wibukumbein bəh Bah Jisəs Klistus chūsi shəm yindzənji i mbein, chu nya mbein bəh kimboinji.

Nyə wə wi dəsiki shəm

³ Kinjəksi nūmki i Nyə wə wi kə Nyə ayaka num Tii wi Bah wibukumbein Jisəs Klistus. Wi num Tii nshein, chu num Nyə wə wi dəsiki shəm yi bəni i gia yichi wə.

⁴ Akə wi wə wi si dəsi shəm yibukumbein i bəngəkə bəbukumbein wə bəchi ka bukumbein kiəki tə i dəsiki shəm yi bəni bədəko, jəbi wə bə kə i na bəainj bəngəkə wə. Bukumbein kələ i kiə i dəsiki yaka num bəh ndəsi wə Nyə kə wi dəsi lə shəm yibukumbein yein.

⁵ Buku kiəki lə a asi bəngəkə bə Klistus kə i buku wə nalə, akə yaka si Nyə tsəki dzəh i Klistus wə i dəsiki shəm yibuku tə nalə.

⁶ Buku kabə num i bilun wə, akə i dəsi shəm yimbein bəh bwili mbein. Bə kabə dəsi shəm yibuku, yaka kə i fə a shəm yimbein daki. Yələ ni fə mbein kanja shəm i numki i mbəinji wə, i kintənj ki bəngəkə bə mbein yeinji asi buku yeinji.

⁷ Gia yə buku tseinji tsəki a ninshin kiə kəm mbein gia yidəko kəkə i bi lansi nənji buku. Buku kiəki lə asi mbein yeinji bəngəkə aka buku, mbein tə ni kanja lə shəm yi dəli asi buku kanjaki.

⁸ Bwa bə nih bəbuku buku kənki kə a mbein nūmki mbein kiə kə nkaiji wi ngəkə wə buku nī wokə i tumi ki Əsia wə. Nkaiji wi ngəkə wi ləkəki wə wi nī dzə i buku nī tsəki lə nga bibuku nalə i dzəh yə buku ni kiəki a yibuku kaa lə.

⁹ I yi nkən wə, buku nī kiəki a yi num a buku ki kpiyiki lə. Ayakalə, yələ nī num yaka i fə a buku kiəki a buku kəkə i yəkəli a yibuku wə, a buku yəkəli i Nyə wə. Akə wi mi wə wi dzasiki bəni i kpi wə.

¹⁰ Wi wə wi nī bwili buku i nkaiji wəmakə ngəkə wə, kpi nī kə yi si fwuli, wi bi baanji a bwiliki. Buku jiə mfi bibuku i wi a wi ni baan kə i bwiliki buku jəbi wichi,

¹¹ asi mbein kanjaki ni gamtiki buku bəh ntsa wimbein. Ayakadəin, bəni bəduli ka bi nyaki kiyoji i Nyə kəm buku kəm gia yindzənji yə wi bəinji buku yein, kəm ntsa wi bəni bəduli.

Gia yə yi nī fə ka Bōl kwuni kinjwaka ki ki nyani

¹² Gia kələ yə buku ghanjsiki gwu yein, shəm yibuku təbi buku kəm yi. Yi num a, nənji kibuku i fa mbi wə, na i kighə i mbein, kə ki baiji, bəh kinjən si Nyə nənki. Buku fəki kimfə biəli kə mfi bi mbi wələ. Buku fəki biəli num nga biə bi kə bi Nyə.

¹³ Akə gia yə buku kəkə i nyakaki gia yidəko i mbein chi chi a kəbi a yə mbein kə i fa kiə yi. Mih kwakaki a mbein bi fa kiə lə yi yichi,

¹⁴ asi mbein kə mbein kiə lə buku i liə twəsi, ka jəbi wə Bah wibukumbein Jisəs bi dzaki, mbein ka bi ghanjsiki gwu bəh buku asi buku bi ghanjsiki gwu bəh mbein.

¹⁵ Si mih nī kiə yələ yakadəin mənji kə, mih bə nən i yisi dza buku i mbein wə, ka mbein kwati mbee wun wi dzəni wi kōmsini.

¹⁶ Mih nī fasiki a, jəbi wə mih nənki i tsə i Masedonia, mih nī tsə dzəh i mbein wə, bəh a jəbi wə mih fiəniki mih nī tsə dzəh i mbein wə, mbein ni gamti mih i nnyani wun wə i tsə i Judea.

¹⁷ Mbein kwakaki asi mih nī fasiki yaka a mih ni dza tsə lə dzəh i mbein wə, mih na dzə a mih nī fasiki yaka mih fə num nənji a? Ma a jəbi wə mih kakaki gia mih ka kakaki i dzəh yi mi wi fa kuku wə wi kə i bum gia a, "Aan" i fiəni nənji yi a fein wə a, "Aayi" a?

¹⁸ I yi nkōŋ wə, si Nyō kō wi nkōŋ, gia yə buku dzakaki i mbeinj si num kə yə buku kō i bum a, “Aaŋ” i fiəni nəinj a, “Aayi.”

¹⁹ Yi num yaka kōm Jisəs Klistus Wainj Nyō wə buku bə Silas bəh Timōti nī fukuki kōm wi i mbeinj kintəŋj kəkə wə wi ka bum gia a, “Aaŋ” i fiəni nəinj a, “Aayi.” I wi wə si num a, “Aaŋ” jōbi wichi.

²⁰ Mbeinj kiəki a, akō gia yə Klistus fə yi chusi a Nyō bum a “Aaŋ” i biŋkaka bi bichi. Akō kōm yələ buku si tsə dzəh i Klistus wə i dzaka i Nyō a “Yi nūm ayaka.” Akō lə si buku si tumyi bikum bi.

²¹ A num Nyō wə wi tōm buku tōm* tə mbeinj, bukumbeinj ləkə i Klistus wə. Wi kō wi sabibwili bukumbeinj ka jiə chi chi.

²² Wi jiə kinchəsi ki i bukumbeinj wə a num Kiŋ'waka ki si wi jiə i shōm yibukumbeinj mə ka njikəli wi kpaŋ wi i biəinj bichi biə bukumbeinj bi kwatiki.

²³ Mih kələ i bōŋj Nyō i num mbeinj nsaka wuŋ a mih ni ka chu dzə dəkə i Kōlen num kōm mih nī nəŋki i bee mbeinj.

²⁴ Yi kəkə a buku bwaŋki num bwaŋni i mbeinj si kimbum kimbeinj kaŋaki i numki. Buku yinjiki nōmki num nōmni i mbeinj i dzə bəh ndzōŋni i mbeinj. Buku kiə a mbeinj num ndzōŋ i kimbum kimbeinj wə.

2

¹ Ayakadəinj, mih jiə a mih ni chu fiəni laa kə njikə i mbeinj, wə wi kō i ni dzə mbeinj bəh lōli.

² Mih ka dza fə a mbeinj wəkōki lōli, a ni chu numki bəndə bō kō i fə a mih wəkōki ndzōŋni a kōbi a mbeinj mih fə a mbeinj wəkōki lōli a?

³ Akō gia yə yi nī fə ka mih nyaka kiŋwakti kə i dzəh yə mih nyaka yeinj. Yi nī num yakadəinj ka jōbi wə mih dzə i mbeinj, mih ma ni kwati lōli bidəkō num bi dzəki i mbeinj bə mbeinj si kō i fə a mih wəkōki num ndzōŋni, kōm mih kiəki lə na biŋdzōŋ kōm mbeinj bəchi a ndzōŋni biŋj kō ndzōŋni bimbeinj bəchi.

⁴ Mbeinj kləki a kiŋwakti kə kō num mih nī nyaka lōli num i mih wə nalə, shōm ji mih, num mindəm jikə i dzəkəh yinj cheinj. Mih nī ka nyaka yakadəinj i fə lə a mbeinj wəkōki num lōli. A nī kō i fə a mbeinj kiə kiŋkōŋ kiləkəli kə mih kaŋaki i mbeinj.

Bə dalinya mi wə wi gbo

⁵ A kabə num a mi widəkō nī dzə bəh lōli, yaka lōli biwō nī kəkə a mih shəŋ. I dzəh yidəkō wə yi nī kō tə i mbeinj bəchi. (Yələ mōŋj gia yə mih kō i lə tsəsi yeinj beinj nalə).

⁶ Ngəkə wələ mbeinj bəduli nya i mi wiwō yaka wi kpeinj yaka.

⁷ I liə mbeinj kələ i dālinya kiŋgbo ki, i fə ka shōm yi dēki, ka nsheinj yiduli ma wōwə wi wōŋni.

⁸ Ayakadəinj, mih kwuŋki kaŋ i mbeinj a mbeinj fə wi klə a mbeinj kaŋki lə wi.

⁹ Fa kō gia yə yi nī fə mih ka mih nyaka kiŋwakti kə i mbeinj i mōm wəkō mbeinj, a mbeinj wəkōki lə i mih i gia yichi wə a.

¹⁰ Mbeinj ka dalinya ngbō wi mi, mih tə ni dalinya. Mih ka dalinya gia, gia kabə num i dalinya, mih dalinya i Klistus nshinj kōm mbeinj.

¹¹ Bukumbeinj fəki yakadəinj ka Satan ma ni dza liə yeinj wə i kaŋa nga i bukumbeinj beinj. Bukumbeinj mōŋniki kə si wi si weli.

Gia yi Nyō komyiki bəni i dzəh dzəh wə

¹² A nī kō jōbi wə mih nī tsə buku i kwili wi Towas wə i fuku ntuŋ wi ndzōŋni kōm Klistus feinj, Bah weli dzaka ki juŋ i mih i nōm nōm wi feinj.

¹³ Ayakalə, mih na kaŋa shōm yidəli, kōm mih nī ka yeinj dəkə waiŋnih wuŋ Taytus feinj i wəkō kōm mbeinj. Ayakadəinj, mih ka bōni i bō a bə bəsi, ka dzə i Masedonia.

¹⁴ Ayakalə, kiŋŋŋni kō i Nyō wə wi si tsə i bukumbeinj nshinj i Klistus wə jōbi wichi, nya mbeste buku biəli ka bəni bə wi tumdzi i di bi jum wə. Ayaka wi tsə tōli i bukumbeinj wə wəŋ ntuŋ wiwō kōm Klistus i di bichi wə ayak bə kiə wi, tsəŋə yi fwuli ka tsəŋə yi njiaŋ bə kpa.

¹⁵ Buku kō aka tsəŋə yi njiaŋ yi Klistus i Nyō, i kintəŋj ki bəni bə bə bōwili bə bəh bə bō lakyi num lakyi.

¹⁶ I bəni bə bō kō bō laka tsəŋə yələ si dzə num bəh kpi i bō. Ayaka i bəni bə bō kō bō bōŋj tsəŋə yələ dzəki num bəh nōni i bō. Si yi kō yaka, akō ndə wə wi kō wi kpeinj i fəŋkaiŋni wi nōm wələ a?

¹⁷ Buku kəkə ka bəni bəduli bə bō dzə gia yi Nyō yi fiəni chu gia yi shi, i nyaniki taŋniki taŋnini. Buku kō fibuku bəni num bō chiŋni i Klistus wə, fuku gia yi Nyō i wi Nyō nshinj bəh shōm yi baiŋni ka bəni bə wi faaŋ, bō num i wi nshinj.

3

Kimfəka ki miŋkaiŋ mikpu bəh mīmfiŋj

¹ Mih dzakaki yələ lə, yaka yi kō a mbeinj nəŋki a buku chu fiəni chūsī gwu yibuku i mbeinj chūsini a? Ma a buku nəŋki biŋwakti si bəni bədəkō nəŋki ŋkaiŋni biŋwakti biə bi nyə i buku wə nabə i mbeinj wə bi chusi bəni bə buku kō bō a?

² Mbeinj mwi kō biŋwakti bibuku biə bə nyaka i shōm yibuku wə ka mi wichi kələ i kiə bəh i fa.

³ Mbeinj chūsiki a mbeinj kō biŋwakti bi Klistus biə buku nyaka. Biŋwakti biələ kəkə biə bə nyaka num bə gaali ki kiŋwakti. Bə nyaka num bə Kiŋ'waka ki Nyō kə ki kaŋaki nōni. Bə ka nyaka dəkə num i baŋ bitəh wə. Bə nyaka num i baŋ wə num shōm yi bəni.

* 1:21 Yudəkō a, “i fiaŋsi” bukumbeinj.

⁴ Gia yələ kə yə buku dzakaki buku mənə kə i Nyō nshin tsə dzəh i Klistus wə.

⁵ Yi mənə a buku kpein i numki a buku fə gia yidəko yə buku kə i dza i dzakaki a yi bukuki i buku wə. A fə Nyō na ka buku kpein.

⁶ Wi fa buku kpein i nəmki i gia yi minkain mimfian wə. Minkain mələ mənə mə mə biəliki num bənchi bə bə nī nyaka bəh kan. Akə num bi Kin'waka ki Bainni. Bənchi bə nī dzəki num bəh kpi. Ayakalə, Kin'waka nya num nən i bəni.

⁷ Dzəh yikpu yə bə nī fəki gia yein kə num bə nī fa bənchi bəwə bəh kan i kitəh wə. Jobi wə Muses nī dzəki bəh bənchi bələ bəni bə Isləe nī kəkə i chu tsein shi bi, kəm bainni bi Nyō biə bi nī bainki i shi bi wə. A kabə num a dzəh yikpu yə nī dzəki num bəh kpi, dzə kanə bainni bi Nyō, bainni biələ num biə bi nī bainki laka tsə num lakani,

⁸ yaka kə a bainni biwə i dzəh yə bə fəki gia yein, a num yi Kin'waka ki Bainni ma bainni biwə ma ni tsəki bainni bidəko biə tsəni a?

⁹ A kabə num a dzəh yə bə nī fəki gia yein nī dzəki num bəh gia yə yi ləkəki lə bəni i ngəkə wə, yi nī dzəki bəh bainni bi Nyō, yaka kə a dzəh yə bə fəki gia yein yi num dzəh yə Nyō dzəki bəni yein a bə kə chən i wi nshin, bi ma kanə bainni bi tsə biəmaka tsəni!

¹⁰ Nkən biwə kə a, fiən fiə fi nī dzəki fi kanə bainni bi Nyō laks lə bainni bi kəm bainni bimbun dzə tsə biəmaka.

¹¹ A nī kə a fiən fiə fi nī laka dzə bəh bainni bi Nyō, yaka kə a bainni nī fiən fiə fi dzəki i baan kpamu, bi duki tsəki biəmaka tsəni!

¹² Si buku kiə yakadain mənəni kə yi, buku bə fuku chu lwa kə.

¹³ Buku kəkə ka Muses wə wi nī banji shi bi bəh mbun i fə a bəni bə Isləe ma tseinji bainni biwə i shi bi wə si bi nyumiki kaaki tsəki.

¹⁴ Ayakalə, bəni bəwə kə num mfi bibə nī ban. Na i dzə buku bidain, bə si fa gia i Kin'wakti ki Min'kain Mikpu mə, jobi wə bə wəkə fiən fidəko ka numki num fi ban mfi bibə. Akə a i Klistus wə bə kə i dzəbwili fiən fiwə fi banji.

¹⁵ Na i dzə buku bidain, jobi wə bə fəki gia i Kin'wakti ki Muses mə, fiən fiwə ka numki fiən fi ban mfi bibə.

¹⁶ Ayakalə, jobi wə mi ka fiəni num i Bah wə, bə ka dzəbwili fiən fiə fi banji shi bi.

¹⁷ Bah wələ kə Kin'waka, na fain Kin'waka kələ kə, yaka bəni nī buku lə i mfa wə.

¹⁸ Yi kə a bukumbein bəchi bə bə kə fiən fidəko chu ban kə shi bibukumbein kə bainni bi Bah bain i bukumbein wə bi fəki bukumbein kwuni tsə a ninshin ninshin, bwəsi num wi. Nkwuni wələ fəki Bah wə wi kə Kin'waka ki bainni.

4

Kiba ki ntum wi ndzənni i kənə yi nshwain ma

¹ Ayakadain, si buku kwati nəm wələ lə num a kwasi Nyō nshin ka nya i buku, shəm kəkə i dəki buku bəh wi.

² Buku nyəkə jum i gia yə bəni fəki i nyumi wə a num yi kingənni. Buku nainma dzəh yi fwəkyini. Buku jiəki kə ntəkə i gia yi Nyō wə. Buku si dzaka nkən i dain wə, chusi gwu yibuku i mi wichi i Nyō nshin, ka bə kələ i kwaka kiə bəni bə buku kə bə.

³ Yi kabə num na a ntum wi ndzənni wələ buku fukuki kə gia yi nyumini, yaka yi nyumi shən a bəni bə bə lakaki num lakani.

⁴ Ihəmakə bəni bə bə ka bum dəkə gia yələ, kə num Satan wə wi kə nyō wi mbi wələ ban mfi bibə bi bə ji. Wi fə lə ka bə ma yeinji bainni bi ntum wi ndzənni wə wi kə kəm kingəkni ki Klistus wə wi kə kimbwəsi ki Nyō mwi.

⁵ Mbein kiəki a buku fukuki kə kəm bə gwu yibuku. Buku fukuki num kəm Klistus Jisəs a wi kə Bah. Ayaka buku num fibuku a bəni bə bə nəmki i mbein kəm Jisəs.

⁶ Nyō wə wi nī dzaka a,

“Bainni bainki i jisi wə”,

a num a Nyō wiwə wə wi fə a bainni bi bainki i shəm yibuku mə i bainsi buku i fə a buku kiə kingəkni ki Nyō kə ki kə i shi bi Jisəs Klistus wə.

⁷ Kiba ki biein biələ kə i gwu yibuku wə, ayakalə buku num fibuku a kənə yi nshwain. Buku kə yakadain ka yi chusiki a nga biələ bi tsəki nga bichi i buku wə kə bi Nyō a num kə bibuku.

⁸ Bəngəkə jikəli buku bimbubichi, ayakalə bə kəbi i bwinji buku. Buku si dza mfi bibuku laka ayakalə shəm kpi kə buku.

⁹ Bə si bwan gwu i buku chein, ayakalə Nyō dal i kə buku. Bə si kwu twein lə buku ayakalə buku gbəyi i kuku, ayakalə buku kpi kə.

¹⁰ Buku si nyani kpi nkainni wi kpi yi Jisəs jobi wichi, ka bə kələ i bi yeinji tə nən i kpi Jisəs i gwu yibuku wə.

¹¹ Si buku nəki, yi kə a buku shi kə a dzaka ki kpi wə jobi wichi kəm Jisəs, ka nən i kpi Jisəs kələ i chusiki i kiwini kibuku kələ wə.

¹² Ayakadain, buku ka kpiki kpi, ayakalə kpi yibuku yələ dzə num bəh nən i mbein.

¹³ Buku jiə shəm i Nyō wə asi mi widəko nī jiə si yi kə bə nyaka a,

“Mih bum ka mih dzakaki”,

buku tə kə buku bum ka buku dzakaki.

¹⁴ Buku kiəki lə a, wi wə wi nī dzasi Bah wibukumbein Jisəs i kpi wə, bi dzasi lə tə bukumbein bə bə kə bəh Jisəs i kpi wə, dzə buku bəh mbein tə tsə jiə i wi nshin.

¹⁵ Gia yələ yichi numki kəm mbein, ka si kingən ki Nyō nī wanji tsəki i bəni bəduli wə, fə a kiyənki kə bəni nyaki i Nyō nī kpeiniki, kingəkni kiwə tsə i wi.

Biein biā bukumbein yeinji yi tsaki num tsani

¹⁶ Ako gia ya gwu kpiki buku. Na ayaka nyam yibuku yi gwu yala sākaki tsaki a twesi twesi, shōm yibuku kwuni fiāni chu yimfiān chakō bichi.

¹⁷ Bəngəkə bənchin bələ buku yeinji i jōbi wi juli wələ wə, kō a bə keinsiki buku num i kinsanli kindzōnji kimbūm kə buku bi wəkaki jōbi wichi kə mi widakō kəkə i bi sini.

¹⁸ Ayakadain, buku ka jiā dəkə mfi bibuku i biein biā bə yeinji. Buku jiā num i biein biā bə yeinji kə bi, kōm biein biā bukumbein yeinji lə kō biā bi tsaki num tsani, ayakalə i biā bukumbein yeinji kə bi, ako biā bi kanjaki kə kingəksi.

5

Gwu yimfiān ya bə bi kwatiki i bein

¹ Bukumbein kiaki a bə ka shakyi kintan kə ki kō gwu yibukumbein ya bukumbein nōki yein fa kuku, ma bukumbein kanjaki juŋ yi Nyō maka bə maa bəh kan. Yəmakā num juŋ yi bein, yi num i bi numki kingəksi kōbi.

² Si bukumbein kō fa i liā bukumbein kwiŋki lə, kōm bukumbein nənki na bəh nga a bə lāh juŋ yi bein ya i bukumbein wə ka mbuŋ.

³ A bi numki jōbi wə bə bi ləhki yi i bukumbein wə, ma bukumbein bi ma chu numki bəh gwu yi yə.

⁴ Si bukumbein keinji bə nō i kintan kə mə, bəngəkə bə bukumbein yeinji bə fəki bukumbein kwiŋ bəh nga. Yi mōŋ a bukumbein nənki a bə bāayi bəmbuŋ bə bō kō i gwu yibukumbein wə. Bukumbein nənki a bə lāh num bə bein i bukumbein wə ka nōni kə ki bi kanjaki kə kingəksi māə gwu ya yi kō i kpi.

⁵ Nyō kō wə wi keinsi bukumbein i kwati biein biālə, wi nya bukumbein bəh Kin'waka ki Baiŋni ka njikəli wi kpan i biein bichi biā wi jiā i bukumbein.

⁶ Ayakadain, buku ka numki jōbi wichi kiā gia yalə na mənji kə. Buku kiaki lə a si buku nōki i gwu yalə wə i mbi wələ wə, buku kō na i dzəh yi dəŋ i Bah wə.

⁷ Buku fəki gia num kōm shōm ya buku jiā i Nyō wə, a num kə kōm buku yeinji wi.

⁸ Buku kanjaki kə mənji i gia yalə wə, yi ndzōŋki lə a buku bee gwu yalə, i tsə numki buku bəh Bah i kwili wi wə.

⁹ Yi kō a kōŋ buku numki bəh wi i kwili wi wə, nabə a buku keinji fa kuku, yaka kō a gia ya buku tseinji i yi wə, kō i fəki ka wi wəkaki ndzōŋni.

¹⁰ Mbein kiaki a bukumbein bəchi kanjaki i bi nūm i Klistus nshin wi sāka bukumbein, ka mi wimu wimu bi kwati ngōm wi i gia ya wi nī fəki i gwu yalə wə, kōŋ a numki yindzōŋni nabə yichu.

Nōm i fəki ka bəni keinsiki gia chəŋ bəh Nyō

¹¹ Si buku kiaki kōm gia ya yi kō i lwaki Bah, buku mōmsi i fə a bəni nūm i dzəh. Nyō lansi kiaki lə bindzōŋ bəni bə buku kō bō. Mih kwakaki a mbein tə kiaki lə na bindzōŋ i shōm yimbein mə bəni bə buku kō bō.

¹² Si buku dzakaki lə yi mōŋ a buku nənki i chu jum wə i fukuki fiēŋ fiā buku kō fi i mbein. Buku nyaki a dzəh i mbein i ghanjsiki gwu kōm buku. Ayakadain, mbein ka ni kwati gia ya mbein kō i chukuli bəni bə bō kəksiki bəni bə bō yaksiki gwu i gia ya bō yeinji i bəni wə bəh dzəkəh, a kōbi ya yi kō i shōm yibō mə.

¹³ A kabə num a kifwu kibuku nyaniki kə, yaka ki nyaniki kə kōm Nyō. A kabə num a ki nōmki lə, yaka ki nōmki kōm mbein.

¹⁴ Gia ya yi fəki ka buku tsaki i ninshin bəh gia ya buku fəki ako kingəŋ ki Klistus kə wi kanjaki i bukumbein. Buku fəki yaka kōm buku lansi bum a mi wimu nī kpi i bəni bəchi bein, ka yi bi numki a bəni bəchi kō num bō kpi tə.

¹⁵ Wi nī kpi i bəni bəchi bein ka bə bō keinji bəwōm, bō mə nōki i yibō wə. Ayakalə, ka bə bō keinji bō mə nōni bō nī nōki i wə wi nī kpi fiāni dza i kpi wə kōm bō.

¹⁶ Ayakadain, i yisi i liā i tsə, buku chu tseinji kə mi i dzəh yi mi wiwōm wə. Na yaka yi kabə num a buku nī num tseinji Klistus i dzəh yi mi wiwōm wə, i liā buku chu tseinji kə wi i dzəh yiwō wə yaka.

¹⁷ Gia ya yi kō, kō a mi wə wi chiŋni bəh Klistus, wi si num lō mi wimfiān. Gia yikpu yichi tsə lə, yimfiān dzə.

¹⁸ Yalə lə yichi kō mfa wi Nyō wə wi fiāni dzo bukumbein i wi wə asi wi nī keinsi gia bukumbein bō tsə dzəh i Klistus wə. Ayaka wi nya buku bəh nōm i fəki ka bəni keinsiki gia bəh Nyō.

¹⁹ Yi kō a, ako i Klistus wə Nyō nī keinsiki gia bəh bəni i mbi wələ wə ka bō fiāni chu bəh wi. Ayaka wi chu ngwuŋ kə kpan i chu bibō wə. Asi wi nī fə yakadain ka nya ntum wi wi keinsini gia i buku kan, a buku fūkuki i bəni.

²⁰ Bə buku lə fa i di bi Klistus wə, ayaka Nyō tsə i buku wə tsa bəni. Ayaka buku kwuŋki kan i mbein i yeli wi Klistus wə a mbein fiāni keinsiki gia yimbein bəh Nyō.

²¹ Ako kōm bukumbein wi Nyō nī fə Klistus wə wi nī kiaki kə chu, i num chu, ka bukumbein bi dzə num chəŋ i Nyō nshin kōm wi.

6

Bəngəkə bə Bəol wain ntum wi Jisəs Klistus nī yein

¹ Si buku chiŋniki nōmki bəh Nyō, buku bə kwuŋ tə kan i mbein a kiā mbein ki dzō kə shōm yindzōŋni ya Nyō chusiki i mbein a yi fiāni chu gia yi kilōlō.

² Nyō nī kō wi dzaka a,

“Jəbi wə, jəbi wiwə mwi nī dzə kpein, mih nya ntuni i wə.

Chəko bi bwilini nī dzə kpein mih gamti wə.” Mbein wəkəli, i liə kə jəbi wi ndzənni, wələ num chəko bi mbwili.

³ Buku fəki kə gia yə yi kə i kəŋki dzəh yi mi widəko. Buku fəki yakadəin ka bə bi ma yein ngbə widəko i nəm wibuku wə.

⁴ Ayakalə, buku chusi gwu yibuku i dzəh yichi wə a buku kə bəni bə nəm bə Nyə. Buku chusi i dzəh yə buku kəŋaki shəm yein nalə i bəngəkə bəchi bə buku yein ki, bəh i jəbi wə gia lakəki bəh jəbi wə dzəh lansi mən.

⁵ Bəni si twein lə buku, dza jəbi widəko jə buku i jun yi nsən mə, bəni dza dzə nən buku bəh ndani. Buku si chəko gwu i nəm wə, buku dza nchəko nə bəh ntsəŋə, i jəbi widəko wə buku kpi dzəŋ.

⁶ Buku chusiki tə a buku kə bəni bə nəm bə Nyə i dzəh yibuku yi nən yə yi bəin ki bəh si buku kiəki gia kəm Nyə, bəh si buku kəŋaki shəm, bəh si buku kəŋaki shəm yindzənni i bəni wə. Buku nəki biəli asi Kīn'waka ki Bəin ni chusiki, buku kən bəni bəh kīn kən ki n kən.

⁷ Buku si dzaka shən a ndzaka wi n kən, fə gia i n gə bi Nyə wə. Buku si kəŋa nən ki chən ki num ka biəin bi jum i tsein yiləkəli wə bəh i tsein yi kimiəka wə.

⁸ Buku si chusi lə bəni bə buku kə, kən bəni kəksiki buku kən bə ma kəksiki, kən bə dzakaki gia yichu kəm buku nabə yindzənni. Bəni si dzə buku a buku kə bəni bəntəkə, ayakalə buku num bəni bə n kən.

⁹ Bəni si dza num ka bə kiəki kə buku, ayakalə bəni kiəki lə buku na bindzəŋ. Buku si dza yein a buku kə biəin bi kpili, ayakalə mbein yein buku kēin bəwəm. Bəni si dza nya ngəkə i buku, ayakalə bə wə kə buku.

¹⁰ Buku kə aka bəni bə bə kə i nshe in wə, ayakalə buku lan jəbi wichi, num aka bəni bə kifuw, ayakalə buku fə bəni bəduli num bəni bə kpə. Buku si num aka buku kəŋaki kə na fiən fidəko, ayakalə buku kəŋa biəin bichi.

¹¹ Bəni bə Kolen, buku dzaka lə i mbein, na nyumi gia yidəko. Buku weli shəm yibuku yasi yi i mbein.

¹² A ka ban dəkə buku shəm yibuku i mbein. A ban mbein shəm yimbein i buku.

¹³ Mih dzakaki i mbein ka bwa bən a, mbein fə a lin asi buku si fə i mbein, weli tə shəm yimbein i buku, asi buku weli ki i mbein.

Kiə mi wi bumni ki chēnni kə bəh mi wə wi kəkə mi wi bumni

¹⁴ Kiə mbein ki chēnni kə bəh bəni bə bə ka bum dəkə. Yi kə a gia yi chən bəh yichu kə nyani dēin i numki fiən fimu a? Bəin ni bəh jisi kə dēin i kəŋaki kichin ni a?

¹⁵ Yi kə a Klistus bəh Belial* kə dēin i numki dzaka kimu a? Fiən fiə fi kə chin ni mi wi bumni bəh wə wi ka bum dəkə kə na nə?

¹⁶ Jun yi mfə gia yi Nyə yi kə kəŋaki nə i fə bəh miməsə mi mbi wələ a? Mbein kiəki a bukumbein kə jun yi fəni yi gia yi Nyə yi kəŋaki nən. Yələ lə num asi Nyə nī dzaka a,

“Mih ni nəki i bə wə,

nyani i bə kintəŋ.

Mih kə Nyə wibə,

bə num bəni mbəŋ.”

¹⁷ Ayakadəin, Bah dzakaki a,

“Mbein bəku i bə kintəŋ, mbein nūmki chi

chi i bə wə.

Kiə mbein ki kəm kə fiən fi kinyen,

ayaka mih nī ka dzə mbein.

¹⁸ Mih ni numki Ba wimbein,

mbein num bwa mbəŋ bənyuku bəh bəkaŋa.

Yələ gia dzaka Bah wə wi kəŋaki Nga Bichi.”

7

¹ Nsēin yin yi shəm, si Nyə kə wi nya biŋkaka biələ i bukumbein lə, bukumbein wəkə bwili biəin bichi biə bi bəkəliki gwu yibukumbein bəh kīn'waka kibukumbein. Bukumbein bəin ki i tsə bəku asi bukumbein nəki i nlwa wi Nyə wə.

Bəal wəkə ndzənni a bəni bə Kolen kwuni shəm yibə

² Mbein weli shəm yimbein i buku. Buku ka fə dəkə gia yichu yidəko i mi widəko. Buku ka sein si dəkə fiən fi mi widəko, na i dzi fiən fi mi widəko.

³ Mih dzakaki kə lə a mih jəki mbein i ngəkə wə. Mih si dzaka lə i mbein a mbein kə shəm yibuku, kən a numki i kpi nabə i baan wiwəm, bukumbein ni baan a chin ni wə.

⁴ Mih jə shəm yin i mbein nalə. Mih kəŋaki lə kīn ghan si k gwu kimbūm kəm mbein. Shəm yin dəkə lə nalə kəm mbein. I kintəŋ ki bəngəkə bəchi bə buku yein ki mih wəkəki num a ndzənni.

⁵ Na si buku nī liə i kwili wi Masedonia wə, buku nī ka waka. Buku nī kwatiki bəngəkə bimbu bichi. Bəni nī nən ki lə buku bəh dzaka, buku kəŋa nlwa i shəm yibuku wə.

⁶ Ayakalə, Nyə wə wi dəsiki shəm yi bəni bə bə kə i nshe in wə dəsiki shəm yibuku bəh ndzə wə Taytus nī dzə.

⁷ A nī kəkə a ndzə wi shən wə wi nī dəsiki shəm yibuku. A nī kə tə dzəh yə mbein nī dəsiki shəm yi yein. Wi nī fuku i buku a mbein nən ki lə nalə i yein mih, bəh si mbein kə bəh nshe in i mbein wə i gia yə yi nī num, bəh si mbein kəŋaki kīn ghan i mih. Si mih wəkə yakadəin, mih bə wəkə ndzənni nalə.

⁸ A kabə num na a kīn wakti kə mih nī nyaka i mbein nī fə a mbein numki nshe in nshe in, yaka yi nyaki kə mih bəh ngəkə. Ayakalə, yi nī nya mih bəh ngəkə, kəm mih

* 6:15 Yeli wələ a Belial kə yeli wi Satan widəko.

yeŋki a kiŋwakti kiŋ kə nī fə mbeinj bə num nsheinj nsheinj. Ayakala, mbeinj nī kə a nsheinj nsheinj a i jōbi wi juli wə.

⁹ Mih ka wəkōki ndzəŋni i liə, a num kə kōm mbeinj nī kə bəh nsheinj. Akō kōm nsheinj yələ nī fə mbeinj kwuni shōm yimbeinj. Mbeinj nī kanjaki nsheinj a num i dzəh yə Nyō nənki. Ayakadəinj, buku nī ka fə dəkə gia yichu yidəko i mbeinj.

¹⁰ Mi kabə kanjaki nsheinj i dzəh yə Nyō nənki, ma yi nī fə wi kwuni shōm yi. Ayaka yələ nī dzə num bəh mbeinj i wi, yi nī dzə kə bəh gia yə wi nī dēki gwu yeinj. Ayakala, mi kabə kanjaki nsheinj a num i dzəh yi bəni bə mbi wə, ma yi nī dzə num bəh kpi i wi.

¹¹ Mbeinj yeinj gia yə nsheinj yə a num yə Nyō nənki dzə bəh yi i mbeinj. Mbeinj yeinj si mbeinj dzə gia bəh shōm yi shilini. Mbeinj yeinj tə si mbeinj fə gia yichi i chusi a mbeinj kanjaki kə kanj i gia yichu wə. Mbeinj yeinj si gia yiwo lə mbeinj. Mbeinj yeinj nlwa wə mbeinj kanja. Mbeinj yeinj shōm yimbum yə mbeinj kanjaki i yeinj i mih wə. Mbeinj yeinj shōm yə mbeinj kanjaki i fə gia yi chəŋ. Mbeinj yeinj tə ŋkaiŋni wi ŋgəka wə mbeinj nī nyaki i mi wə wi nī ŋgbə. I gia yichi wə mbeinj chusi a mbeinj kanjaki kə kanj i gia yiwo wə nalə.

¹² Ayakadəinj, namana yaka si mih nī nyaka kiŋwakti kə i mbeinj yi mən a mih nī nyaka kōm wə wi nī fə i fikpən, nabə wə bə nī fə fikpən i wi. Mih nī nyaka ka mbeinj kə i chūsi gwu yimbeinj i Nyō nshinj a mbeinj nya gwu yimbeinj i buku.

¹³ Ayakadəinj, yələ fə shōm yibuku bə də.

I kpeŋsi i shōm yi dāli yiwo wə, buku chu wəkō ndzəŋni nalə kōm kinsanli kə Taytus wəkōki kōm mbeinj bəchi fə shōm yi bə də.

¹⁴ Na si mih nī ghaŋsiki gwu kōm mbeinj i Taytus, mbeinj nī ka ŋgəmsi dəkə mih. Kinghaŋsi ki gwu kə buku nī shiki ghaŋsiki kōm mbeinj i Taytus ki chusi a, akō kiŋkən. Yi num a liŋ si gia yichi yə buku nī shiki dzakaki i mbeinj kə tə ŋkən.

¹⁵ Wi Taytus si yinŋi asi mbeinj bəchi nī wəkōki i wi, bəh si mbeinj nī dzə wi bəh nlwa nənŋi, wi nī chu kən lə mbeinj tsə kaasi.

¹⁶ Mih tə wəkōki lə ndzəŋni kōm mih jiə mfi mbinj i mbeinj, tsə kaasi.

8

Ntəfi si bəni bə bumni kə i nyāki kinya i bəni bədəko

¹ Bwa bə nih bəbuku, buku nənki a mbeinj klə gia yə ŋgamti wi Nyō fə i bijunŋi bi bəni bə bumni bə bə kə i kimbu ki Masedonia.

² Bəŋgəka bələkəli mōmsi lə bə na bəh ŋga. Ayakala, kinsanli kimbum kə bə kanjaki fə bə weli kanj yibə yichi i bəni bədəko nalə, na si bə kə i kifuu kiləkəli kintəŋ.

³ Gia yə mih kə i dzaka kə a, a nī kwaka bə a bə nyā kinya asi ŋga bibə kə. Jōbi wə bə nī nənki i nya bə nya bi dutsə si bə nī kə i nya.

⁴ Bə nī tsa i buku bəh shōm yibə yichi a buku nyā bə bəh dzəh i jiə kanj i nōm wələ i tōbi bəni bə akō bə Nyō.

⁵ Bə nī fə gia i dzəh yə buku nī kwakaki kə a bə kolə i fə. Bə nī yisi nya num gwu yibə i Bah, ka nya tə i buku si Nyō nənki.

⁶ Ayakadəinj, buku ka tsa Taytus asi wi nī yisi nōm wələ i mbeinj kintəŋ, a wi tsāki a ninshinj i gāmti mbeinj i kaasi nōm wi ŋgamti wələ.

⁷ Si mbeinj tōksiki kləki i fə gia yichi na bindzən, gia yə yi kə i kimbu ki bumni wə, yə yi kə i kimbu ki dzakani wə, yə yi kə i kimbu ki mfi wə, yə yi kə i kimbu kiŋkən i fə gia, bəh yə i kimbu kiŋkən kimbeinj i buku, buku bə nən a mbeinj lansi klə tə i weli kanj yimbeinj nalə i nōm wi ŋgamti wələ.

⁸ Mih dzakaki kə yələ nya num nchi. Mih mōmki i yeinj tə a kiŋkən kimbeinj kə tə ki ŋkən i sini bəh kiŋkən kə bəni bədəko kanjaki i fəki gia yidəko yeinj.

⁹ Mbeinj si klə lə shōm yindzəŋni yə Bah wibukumbeinj Jisōs Klistus nī kanjaki. Na yaka si wi nī kə mi wimbum yi dza num a wi fiəni chu mi wi kifuu kōm mbeinj, ka kifuu ki fə mbeinj fiəni chu bəni bəmbum.

¹⁰ I gia yələ wə kōm kinya mih nənki i nya wun ntəfi. Yi kə chəŋ a, akō mbeinj bə mbeinj nī yisi i jiə yi tsəni wə i fə gia yidəko, a kəbi shən a fəki gia, mbeinj tə kə bəni bə ninshinj i yisi kanja kiŋkən i fə gia yidəko.

¹¹ Mbeinj tsāki a bəh yi i ninshinj mbeinj kaasi nōm wiwo, ka jōbi wə mbeinj bi ka kaasi biəli fiən fiə mbeinj kanjaki, yi bi ka nyani gvu wimu bəh kiŋkən kə mbeinj kanjaki i fə gia yidəko.

¹² Mbeinj kləki a mi kabə kanja kiŋkən i nya, ma Nyō nī dzə kinya kiwo biəli fiən fiə wəma si kanjaki i nya, wi biəli kə biəinj biə mi kanjaki kə.

¹³ Mih dzakaki kə yələ a jōbi wə mbeinj nyaki i gamti bəni bədəko mbeinj kpi lə kpini. Akō gia i fə bimbu bichi numki a liŋ.

¹⁴ Si mbeinj kanjaki biəinj i liə bi shuku i kuku, ayaka bəni bədəko dzaa, mbeinj kolə i gāmti bə. Ka jōbi wə bə ni kwati tə bi dutsə, mbeinj dzaa, bə ni gamti mbeinj. Ayakadəinj, bimbu biwo bichi nī num liŋ.

¹⁵ Yi kə asi bə nyaka a,

“Mi wə wi nī junŋi bi dutsə,
nī ka kwati dəkə bi dutsasi.
Ayaka mi wə wi junŋi twesi,
nī ka kwati dəkə bi senitsə.”

Bəəl faan Taytus i Kōlen

¹⁶ Mih nyaki kiyoŋni i Nyō wə wi jiə kiŋkən kimbeinj i shōm yi Taytus wə yi num a liŋ ka yə mih kanjaki i mbeinj.

¹⁷ Wi ka bum dākə i dzə i mbeinj kōm alə a buku tsa wi. Wi dzəki i mbeinj i kinjkwaka ki wə, asi wi nī kə wi si kaŋa lə kinjkaŋ nalə i mbeinj.

¹⁸ Buku faaŋki wi bəh waiŋnih wibuku wə bə kiəki wi nalə i kintəŋj ki bijuŋni bi bəni bə bumni bichi kōm ntum wi ndzəŋni wə wi nyaniki fukuki.

¹⁹ A kəbi a yəmakə shəŋ kōm wi. Wi kə tə mi wə bijuŋni bi bəni bə bumni kə bə babwili a wi nyaniki buku bə si buku nyaniki fəki nōm kōm ŋgamtə wələ. Nōm wələ kə i fə a bəni nyaki kinjəkəsi i Bah mwi, bəh i chusi a buku kaŋaki lə shōm i gamti bəni bədəkə.

²⁰ Buku kəŋki kə a gia yidəkə numki yə mi widəkə dzakaki kōm buku kōm kinya kimbum kələ buku nōmki yeinj lə.

²¹ Buku mōmsi na bindzəŋ i fə num gia yə yi kə chəŋ a kəbi a i Bah nshinj shəŋ. Buku mōmsiki i fə yi chəŋ tə i bəni nshinj.

²² Buku faaŋki tə waiŋnih wibuku widəkə bəh bə, num buku mōmsi lə wi kinjani kiduli i dzəŋ yiduli wə, ka yeinj a wi kaŋaki lə shōm i fəki gia. I liə wi kaŋaki lə kinjkaŋ nalə i mbeinj, kōm wi jia shōm i mbeinj wə nalə.

²³ Mi ka Taytus kə mi wə buku wi nyaniki guw wimu wi chu num tə mi wə buku wi nōmki fiŋj fimu, i gamtiki mbeinj. I kimbu ki bwa bə nih bəbuku bədəkə bələ, bə kə bəni bə ntum bə bijuŋni bi bəni bə bumni ayaka bə fə ka kinjəkəni tsaki i Klistus wə.

²⁴ Ayakadəinj, mbeinj chūsi kinjkaŋ kimbeinj i bə, ka bijuŋni bi bəni bə bumni yeinj a ŋghaŋsi wi guw wə buku nī ghaŋsiki kōm mbeinj kə chəŋ.

9

Nyō kəŋki lə mi wə wi nyaki kinya ki bəh kinsanji

¹ Yi si chu kəkə i mih i nyāka i mbeinj kōm nōm wələ i tōbiki bəni bə akə bə Nyō i Judea.

² Mih kiəki lə a mbeinj kaŋaki lə kinjkaŋ i tōbi bə. Ayaka akə gia yiwo yə mih ghaŋsiki guw i bəni bə Masedōnia kōm mbeinj, dzaka a mbeinj i kimbu ki Akēya wə nī kə num mbeinj nī keinjsi lə i tōbi bə a keinj na i jia yi tsəni wə. Kinjkaŋ kə mbeinj kaŋaki i nyaki ki fə tə shōm yi bəni bəduli i bə kintəŋj dza beinj i nya wə.

³ Ayakalə, mih faaŋki bwa bə nih bəbukumbeinj bələ i mbeinj ka kinjghaŋsi ki guw kə buku kaŋaki kōm mbeinj i gia yələ wə ma ni numki gia yi kilələ. Mih faaŋki bə i mbeinj ka mbeinj numki num mbeinj keinjsi guw asi mih nī dzaka a mbeinj num.

⁴ Asi məŋ yaka, yi dzə num a mih bəh bəni bə Masedōnia bədəkə ka nyə i dzə yeinj mbeinj maka mbeinj keinjsi guw, ma kinjəmnī kiwo ni num dəinj i buku wə, i kighə i mbeinj bə buku jiəki fwu i mbeinj a?

⁵ Akə gia yə yi fə a mih kwaka a yi ndzəŋki lə a mih tsa bwa bə nih bəbukumbeinj bələ a

bə dzə i ninshinj i dzə kēinjsi kinya kələ jōbi keinj wə mbeinj nī kaka i nya. Ayakadəinj, kinya kiwo ni numki num mbeinj keinjsi lə a, akə kinya kə mbeinj nyaki bəh kinjkaŋ kimbeinj, a kəbi a bə chiniki mbeinj chinini.

⁶ Mbeinj kwāka gia yələ, mi wə wi gbəli twəsi, wi bi kəh a twəsi, mi wə wi gbəli biduli, bi kəh tə biduli.

⁷ Mi wimu wimu i mbeinj wə kaŋaki i nyā si wi kə wi kwaka i shōm yi wə. Mi ma nyāki wi guku guw nabə nyaki ka bə chiniki wi chijni. Mbeinj kiəki a Nyō kəŋki mi wə wi nyaki bəh kinsanji.

⁸ Nyō kələ i duksi mbeinj bəh bieinj bichi i fə a bi duki, ka mbeinj ni kwatiki bieinj bichi jōbi wichi bi kpeinj i mbeinj bəchi, ka mbeinj fəki bənōm bə ndzəŋni bəchi yeinj.

⁹ Yi kə asi bə nyaka a,

“Wi shuku kinya shukuni i bəni bə kifuu, mfə wi wi chəŋ bi baan jə numki jōbi wichi.”

¹⁰ Nyō wə wi nyaki ŋgəkə i mi wi khə bəh bieinj bidzini bə dzi, wi nī nya tə wi chu kpeinjsi bəŋgəkə bə bieinj bimbeinj, wi nī fə nōni kimbeinj ki chəŋ ni dzə bəh ŋkəh widuli.

¹¹ Nyō ni fə tə ma mbeinj numki bəni bəmbum i dzəŋ yichi wə, i fə a mbeinj wəli kaŋ yimbeinj i bəni ka bəni ni nyaki kiyoŋni i Nyō jōbi wə bə ni kwati kinya kələ i kaŋ yibuku wə.

¹² Nōm wimbeinj wi ndzəŋni wələ mbeinj nōmki, lə dzəkə kə a bəh gia yə bəni bə bə kə bə Nyō nəŋki shəŋ, wi fəki tə bəni ka nyaki kiyoŋni i Nyō i dzəŋ yiduli wə.

¹³ Nōm wələ ni chusi lə bəni bə mbeinj kə bə, ayaka bəni ni kəksiki Nyō tum bikum bi i ŋ'wəkə wə mbeinj wəkəki ntum wi ndzəŋni wələ kōm Klistus wə mbeinj tōbiki wi. Bə num i bi tum tə bikum bi Nyō asi mbeinj wəli kaŋ i bə bəh i bəni bədəkə wə bəchi.

¹⁴ Bə ni tsaki i mbeinj, shōm yibə num i mbeinj wə nalə kōm ŋgamtə wi Nyō wə wi kə i mbeinj wə du ka tsaki tsəni.

¹⁵ Bukumbeinj nyāki kiyoŋni i Nyō i kinya ki kimbum kə wi kə wi nya mi kəbi i fuku.

10

A sainbwili Nyō Bəəl a wi nūm waiŋ wi ntum wi jisəs Klistus

¹ Mih Bəəl mwi, kwuŋki kaŋ i mbeinj i kimbəni wə bəh i dzəŋ yi bōnini i Klistus wə. Akə mih wə bə dzakaki a jōbi wə mih kə i dzəŋ yi dəŋj mih ka dzakaki gia mih bwanj i mbeinj, jōbi wə mih dzə i mbeinj nshinj, mih ka bōniki.

² Mih tsaki mbeinj tsani a jōbi wə mih ni dzə, kiə mbeinj ma ni fə a mih lōki bəh mbeinj, si mih kə i lōki bəh bəni bə bə kwakaki a bə fəki gia biəli num kinjkwaka ki bəni bə mbi wələ.

³ Akə ɲkəŋ a buku nəki i mbi wələ wə, ayakalə buku jwəki kə jum yibuku si bəni bə mbi wələ jwəki.

⁴ Biɛŋ biə buku jwəki jum yibuku yeiŋ a kəkə bi mbi wələ. Biɛŋ biə buku jwəki jum yeiŋ bi kaŋa ŋga bi nyə dza i Nyə wə, i bwɪnyiki di kiləkəli yeiŋ.

⁵ Buku si dzo biɛŋ bi jum biələ bwɪny i bəŋgukuli bə bəni ŋgukuliki yeiŋ, shisi na ki-naiŋ kiŋghaŋsi ki gwu kə ki baŋki bəni i kiə Nyə, tum dzi biŋkwaka bi bəni fə bi wəkə num i Klistus.

⁶ Jobi wə mbeɪŋ chusi a mbeɪŋ si wəkə lə i Klistus bəh shəm yimbeɪŋ yichi, i jobi wiwə wə buku ka ni nya ŋgəkə i mi wichi wə wi keiŋki wi ləkə bəh fwu i Klistus.

⁷ Mbeɪŋ tsəiŋ gia yə yi kə i mbeɪŋ nshɪŋ! Mi ka kiəkə na ŋkəŋ a ŋgaiŋ kə mi wi Klistus, wi kiəkə a si wi kə mi wi Klistus, kə ayaka tə si buku kə.

⁸ Mih ka lansi dza kabə ghaŋsi gwu twəsi kəm ŋga biə buku kaŋaki a num biə Bah nya, mih ma ni numki bəh kiŋgəmni. Ŋga biələ kə i maa mbeɪŋ maani bəh bi a kəbi i shakyi mbeɪŋ shakyi.

⁹ Mih nəŋki kə a, yi chūsiki ka mih gumsiki mbeɪŋ bəh biŋwakti mbiŋ.

¹⁰ Mih dzakaki yələ kəm bəni bədəkə dza-kaki kəm mih a, “Wi si nyaka biŋwakti bi ləkə bi lə, ayakalə jobi wə wi dzo i bəni nshɪŋ wi ka bəni ki, ayaka ndzaka wi si kpeɪŋni kə.”

¹¹ Bəma ka bəni kiəkə a gia yə buku dzakaki i biŋwakti wə jobi wə buku kəkə feiŋ, akə a yi buku ni fə i jobi wə buku dzo.

¹² Buku si sini kə bəh i fəkəni ki gwu yibuku bəh bəni bədəkə bə bə dzakaki bəh dzaka kibə fieŋ fiə bə kə fi. Asi bə si sini gwu yibə a bə bə chu fəkəni gwu yibə a bə bə yi chusiki a bə kiəkə kə gia yidəkə.

¹³ Yi Buku kə buku ghaŋsiki kə gwu i dan jɪ. Buku ghaŋsiki gəksiki i jɪ biə Nyə nya i buku kaŋ i nəm i dzo buku na i mbeɪŋ wə.

¹⁴ Buku si dan kə num jɪ si buku dzəki bukuki i mbeɪŋ wə. Buku nɪ kə bəni bə ninshɪŋ bə bə nɪ nyani bəh ntum wi ndzəŋni kəm Klistus i dzə buku i mbeɪŋ wə.

¹⁵ Buku ghaŋsiki kə gwu tsə jɪ, yi num a buku ghaŋsiki kə i nəm wə a fə bəni bədəkə. Ayakalə, gia yə buku tsəiŋki tsəki i ninshɪŋ kiə si bumni bimbeɪŋ kəki tsəki a ninshɪŋ, kə a liŋ si kimbu kibuku ki nəm i mbeɪŋ kintəŋ ni kəkəki tsəki tə i ninshɪŋ bindzəŋ.

¹⁶ Ayakadəiŋ, buku ka ni dan si tsə di bimbeɪŋ tsəni i fukuki tsəki ntum wi ndzəŋni tsə i bimbu bidəkə wə, yi chu num kə a buku ghaŋsiki gwu i bənm bə bə nəm i di bi mi widəkə wə.

¹⁷ Yi kə num asi bə nyaka a, “Jobi wə mi chəkəki kijum, wi chəkəki num i gia yə a fə Bah yi.”

¹⁸ A kəkə mi wə wi chusiki gwu yi a ŋgaiŋ kə mi wi chəŋ wi kə mi wi chəŋ i Bah nshɪŋ.

Akə num mi wə Bah yeiŋki a wi kə chəŋ i wi nshɪŋ.

11

Bəol bəh bəni bə bə nyiki ntəkə a bə kə bwa bə ntum bə jisəs

¹ Mih tsaki a mbeɪŋ bēe mih ma mih dzaka ndzaka wi kiyun lə twəsi. Mntee mbeɪŋ bēe!

² Mih kaŋaki lə dzəkəh yi bukuni yi Nyə bəh mbeɪŋ. Mbeɪŋ kə i mih ka shu wi waiŋkpaŋni wə wi keiŋki ayaka, wə mih kə mih kaka i nya wi i minyuku wimu wə wi kə Klistus.

³ Ayakalə, mih lwaki a liŋ asi juŋŋ nɪ weli fwəkəyi Iff, bə bi bəŋ shakyi ki lə mfi bimbeɪŋ i bēe dzəh yə yi kə yi ŋkəŋ num tə yi baiŋni yə mbeɪŋ biəliki Klistus yeiŋ.

⁴ Mih dzakaki lə kəm mbeɪŋ dzəki a gia yichi dzəni. Mi ka dza dzo kabə fukuki kəm jisəs widəkə chi a kəbi wə buku ni fukuki i mbeɪŋ, nabə i kiŋ'waka kidəkə chi a kəbi kə mbeɪŋ nɪ dzo i Nyə, nabə ntum wi ndzəŋni widəkə chi a kəbi wə mbeɪŋ nɪ dzo i buku, yaka mbeɪŋ nɪ dzəki a dzəni.

⁵ Mih kwakaki kə a bəni bə mbeɪŋ bəŋki a bə kə bəkotu bə bwa bə ntum bə jisəs a bə tsəki lə mih.

⁶ Yi kabə num na a mih kiə kə ndzaka wə bəh lani num lanini, yəma ka məŋ a mih kiəkə kə gia yidəkə kəm Nyə. Yələ kə gia num buku nɪ chusi lə yi i mbeɪŋ i dzəh yichi wə bəh i gia yichi wə.

⁷ Si mih nɪ fukuki ntum wi ndzəŋni wi Nyə i mbeɪŋ kilələ ŋgəm widəkə kəbi, yaka kə a mih nɪ fə num chu i shisi gwu yin yaka, ka mih dzasi mbeɪŋ i beɪŋ na?

⁸ Mih kolə i dzaka a mih nɪ chwəki num chwəni i kijuŋni ki bəni bə bumni bədəkə wə, si mih nɪ dzəki ŋgamt i bə, nəm num i mbeɪŋ.

⁹ Jobi wə mih nɪ kə bəh bukumbeɪŋ, mih nɪ ka jiə dəkə ntia widəkə i mi widəkə i mbeɪŋ wə, jobi wə mih nɪ dzaki fieŋ. Bwa bə nih bəbuku bə bə nɪ nyə dzo i Masədənia nɪ nyaki lə beɪŋ bichi biə mih nɪ nəŋki. Ayakadəiŋ, i gia yichi wə mih nɪ nəiŋ i jiə ntia i mbeɪŋ wə. Ayaka yi kə asi mih nɪ nəiŋki yaka.

¹⁰ Asi ŋkəŋ wi Klistus kə i mih wə, mi widəkə kəkə i bimbu bimbeɪŋ wə i Akeya wə wi kə i bəŋ dzaka kəŋŋ i gia yə mih ghaŋsiki gwu yeiŋ.

¹¹ Mih nɪ nəiŋki ŋgamt i mbeɪŋ lə kəm nə a? Yaka mih kəŋki kə mbeɪŋ na? Mih kəŋki lə mbeɪŋ nalə Nyə kiə yakadəiŋ.

¹² Gia yə mih fəki mih ni baan a fəki, ka mih təiŋki gwu yi bəni bə bə nəŋki i dzəki a buku bə kə liŋ bəh mih i gia yə bə ghaŋsiki gwu yeiŋ.

¹³ Bəma ka bəni kəkə bwa bə faan ni bə Klistus bəŋkəŋ. Bə kə bəni bə nəm bə fwəyini. Bə dzo Klistus kəŋ i shi cheiŋ a bə kə bwa bu bə ntum.

¹⁴ Ayaka yelə chu mən gia yi kanjini. Na Satan mwi si kən lə naka i shi chein a ngain kə chinda wi mbain.

¹⁵ Ayakadain, a kəkə gia yimfian jəbi wə bəni bu bə nəm kwuni gwu yibə i num ka bəni bə bə laniki bəni si nən ki chən kə. Kingəksi kibə bi numki asi kinfə kibə kə.

Bəol ghanjsi gwu kəm bəngəkə bə wi nī yeinji

¹⁶ Mih chu chukuli a, kiə mi ki dzə kə mih a mih kə kiyun. Ayakalə, mbein ka dzə na mih ka kiyun, mbein dzə mih asi mbein kə i dzə kiyun, ka mih tə ni ghanjsi gwu twesi ka kiyun.

¹⁷ Gia yə mih dzakaki kəm yi mih ghanjsi gwu yein bein lwa kə, mih dzakaki kə bəh nga bi Bah. Mih dzakaki aka kiyun.

¹⁸ Si bəni bəduli ghanjsi gwu i dzəh yi bəni bə mbi wələ, yaka mih tə ni ghanjsi lə yin gwu.

¹⁹ Mih dzakaki yelə kəm mbein dzəki biyun bəh kinsanji dzaka a mbein kanjaki lə mfi!

²⁰ Mbein bee a bəni dzəki mbein mbein fiəni chu mfə yibə, ka bə dziki i mbein wə yaka i mbein bein, ghanjsi gwu, twein kanj i mbein fun.

²¹ Mih kanjaki lə i dzaka a, kingəmni kwaki lə mih a buku nī yin kə fibuku bəni bə kikipən fə kə yaka!

Ayakalə, gia yidəkə kabə num yə mi məmisi i ghanjsi gwu yein, yaka mih tə ni məmisi lə i ghanjsi gwu i yəmaka wə.

²² Bəni bəwə kabə num bəni bə Hibulu, yaka mih tə kə widəkə. Bə kabə num bəni bə Islə, yaka mih tə kə widəkə. Bə kabə num bəni i chwənkijun ki Ablaham wə, yaka mih tə kə widəkə.

²³ Bə kabə num bəni bə nəm bə Klistus, yaka mih tə tsəki lə bə tsəni i yəmaka wə. (Mih lansiki dzakaki yelə ka mi wi dzali). Mih nəm lə tsə bə bəchi, mih tsə i nsən mə tsə bə, bə twein mih tsə bə, kpi tsə mih i nkainji nkainji wə.

²⁴ Bəju twein mih bəh minganja num bəkwu kinjani kite, ntwəin wimu num a baən a figbaŋa fimu i buku minganja mbaŋnyani. ²⁵ Bəlum twein lə mih kinjani kitali bəh bəmbəŋ, bəni bədəkə tumyi mih bəh kitəh nkpaŋni wimu. Ngwuki shaki kinjani kitali bəh mih, mih nə i kinchwə kimbun kintəŋ nchəkə buku shi fein.

²⁶ I bənyani bəduli bə mih nyani mih bəin i nləŋ wi bəkə, mih bəin i kpi i bəji kan, mih bəin i kpi i kintəŋ ki bəni mbein bə kwili, bəh i kintəŋ ki bəni bə dzəni wə, mih bəin i kpi i kintəŋ ki kwili mə, mih bəin i kpi i chwa, mih bəin i kpi i kinchwə kimbun kintəŋ, mih bəin tə i kpi i bwa bə nih bə ntəkə kintəŋ.

²⁷ Mih nəm na bəh nga bəŋŋ ka wəkə i gwu yin wə. Mih nə bəh ntsəŋə i kinjani kiduli wə. Mih yein fiə bə bəŋŋə i dzəŋ bəh kindəŋ ki wəmni. Mih nə kan yiduli dzi kə fiəŋ, nə i fiəkə wə mbun kəbi.

²⁸ I chu kpəinji i yəmaka bein, mih kə i ntia chein chəkə bichi kəm bə binjwaka biə mih kanjaki i bijunji bi bəni bə bumni bəchi.

²⁹ Jəbi wə mi kabə bəhyi, mih tə ka bəhyiki. Mi ka fə mi widəkə fə chu yi ka ləki mih nalə.

³⁰ Yi kabə num a mih kanjaki lə i ghanjsi gwu, mih ni ghanjsi i gia yə yi chusiki mbəhyi wun.

³¹ Nyə kiəkə lə a mih nyiki kə ntəkə. Akə wi Nyə wi Ba wi Bah Jisəs. Kingəksi nūm i wi jəbi wichi kingəksi kəbi.

³² A nī kə i jəbi wə mih nī kə i Damaskus, mi wi nsaka wə wi nī kə i nkun Aletas chein ni dzaka a bəni gbə mih i dzaka ki mbain kikkwili wiwə i kwə mih.

³³ Ayakalə, bəni dzə mih jiə i kah mə, ka bwili shisi mih i dzəŋə yi mbain wə, mih ka təsi buku i wi kanj.

12

Bein ka ndəmsi bəhyə Bah nī chusiki i Bəol

¹ Mih kanjaki lə i ghanjsi gwu i tsəki a ninshin na yaka si mbe widəkə kəkə yein. Mih ki tsəki a ninshin i dzakaki kəm bein ka ndəmsi bəh bein bi nyumini biə Bah nī chusiki i mih.

² Mih kiəkə lə mi wi Klistus widəkə wə Nyə nī chufi dzə wi ka yaka tsə bəh wi i bein i biyəmti bitali wə.* Dain kə jia jwəfi ntəŋ yina si gia yiwə nī num. (Yuwidəkə wi nī yaka fein bəh gwu yi, ma wi nī kəkə i gwu yi wə, mih kiəkə kə. A kiəkə a Nyə shən).

³ Mih nənki i chu kpəinji a, mih kiəkə lə mi wiwə, (yuwidəkə wi nī yaka i gwu yi wə, ma wi nī ka yaka dəkə i gwu yi wə, mih kiəkə kə. A kiəkə a Nyə shən).

⁴ Nyə nī chufi wi yaka tsə bəh wi i di bi kinsanji bi Nyə wə, wi wəkə gia fein a num yə mi kəkə i dzaka. Ayaka gia yiwə num yə bə ka nya dəkə nga i mi wiwə i dzaka.

⁵ Akə mi ka wəmaka mih kə i ghanjsi gwu kəm wi. Mih ni ghanjsi kə gwu kəm gwu yin, a kəbi a mih ni ghanjsi kəm mbəhyi wun.

⁶ Yi kabə num a mih nənki i ghanjsi gwu kəm gwu yin, mih ma ni num ka kiyun, kəm gia yə mih ni dzakaki kə nkən. Ayakalə, mih nən i fə yəmaka, ka mi widəkə ma ni kanjaki kinjwaka kidəkə chi kəm mih tsə yə wi yeinji i mih bəh yə wi si wəkə mih dzaka.

⁷ Ayakalə, i fə a mih ma dza ghanjsi gwu nalə kəm gia yi kanjini yə Nyə nī chusi i mih, wi nī kə wi faən nkainji wi faka widəkə bi dzə bwanji nyam yin yi gwu. Bifaka biələ nī

* 12:2 Bəju kanjaki kimbun a bein kə biyəmti bitali.

kō chinda wi Satan si wi n̄j̄nsiki mih, i fə ka wəh mih ma dza ghānsiki gwu.

⁸ Mih dza tsa Bah k̄n̄kani kitali a wi dzō bwili yi i mih wə.

⁹ Ayakalə, wi chukuli i mih a, “N̄gamti wun̄ wə mih nya i wə wi kpein̄, kōm n̄ga bin̄ si nōm i mi tsə bwili fwu i jōbi wə wi bōhyiki.” Ayakadəin̄, mih ni wōkōki lə kinsan̄ji chu ghan̄si gwu kōm mbōhyi wun̄ tsə tsəni ka n̄ga bi Klistus kōlə i n̄amki i gwu yin̄ wə.

¹⁰ Yi kō a mih san̄liki lə bəh mbōhyi wun̄ bəh bant̄yi bə bə t̄yiki mih yein̄ bəh bəngəkə bə mih yein̄ki bəh gvu yə bəni bwan̄ki i mih chein̄ bəh bəngəkə bə bə biəl̄iki mih kōm Klistus. Mih wōkōki ndzōn̄ni yaka kōm jōbi wə mih bōhki, yaka i jōbi wiwō wə mih ka ləkəki.

Kin̄kōn̄ kə Bōl ni kan̄jaki i kijun̄ni ki bəni bə bumni bə Kōlen

¹¹ Mih kō mih dza fiāni kiyun̄! Ayakalə, a fə mbein̄ mih ka mih numki yaka. Asi kan̄jaki mbein̄ i chusi mi wə mih kō wi. Namana yaka si mih kōkə fiēn̄ fidōkō yi mōn̄ dəkə a bəni bə bə bōn̄ki gwu yibō a bō kō bəkōtu bə bwa bə ntum bə J̄is̄s tsəki lə mih.

¹² Bən̄chəsi bə bə chusiki n̄ga bi Nyō bəh gia yi kanyini bəh gia yi dzaka ki wōmni yi kō mih ni kan̄a shōm bum ka fəki i mbein̄ kint̄aēn̄. Ayaka biəl̄ə kō binchəsi biə bi chusiki a mih kō n̄kōn̄ n̄kōn̄ wain̄ ntum wi Klistus.

¹³ Gia yə mih ni fəki i bijun̄ni bi bəni bə bumni bədōkō chi chi bee mbein̄, akō n̄ə? A kōbi a mih ni ka j̄iə dəkə nt̄iə widōkō i mbein̄ wə i gamtiki mih. Mbein̄ dāl̄inya kingbō kōn̄j!

¹⁴ Akō mih lə, mih k̄ēn̄si lə i dzə i mbein̄ i kin̄kani kitali wə. Mih kōn̄ki kə i dzə num nt̄iə widōkō i mbein̄ kōm mih n̄n̄ki kə biēin̄ bimbein̄. Mih n̄n̄ki num mbein̄. Kōm asi j̄iə kə bwa biēin̄ i b̄t̄ii bəbō bəh i b̄n̄ih bəbō. Asi j̄iə b̄t̄ii bwa bəh b̄n̄ih bwa biēin̄ i bwa bəbō.

¹⁵ Mih ni san̄liki nalə i bəkəli biēin̄ bichi biə mih kan̄jaki i mbein̄ bəh i nya tasi gwu yin̄ kōm mbein̄. Mih kōn̄ki lə mbein̄ na bəh n̄ga, mih kabə n̄kōn̄ mbein̄ nalə mbein̄ ni kōn̄ki mih a twesi a?

¹⁶ Mbein̄ yein̄ n̄kōn̄ a mih ni ka j̄iə dəkə nt̄iə i mbein̄ wə. Ayakalə, bəni dzakaki a mih ni weli fwōkyi mbein̄ bəh ntəkə.

¹⁷ Ma a mi widōkō i bəni bə mih ni faan̄ i mbein̄ ni fwōkyi mbein̄ i yeli wun̄ wə a?

¹⁸ Mih ni tsa Taytus a wi dzə i mbein̄ wə, mih faan̄ tə wain̄nih wibukumbein̄ wə a wi dzə bō wi. Taytus ni dza fwōkyi lə mbein̄ i jōbi wə wi ni dzə a? Ntə buku wi ni fəki kə gia a i kin̄kwaka kimu wə, nyani i gvu wimu wə a?

¹⁹ Yuwidōkō mbein̄ kwakaki a, si buku baan̄ a dzakaki lə buku banyiki gwu yibuku i mbein̄ nshin̄. Buku dzakaki ka bəni bə Klistus i Nyō nshin̄. Ns̄ēin̄ yin̄ yi shōm, gia

yichi yə buku fəki i mbein̄ kō i fə ka mbein̄ kōkəki.

²⁰ Mih lwaki a mih kōlə dza dzə yein̄ mbein̄, mbein̄ kōbi si mih n̄n̄ki a mbein̄ numki, mbein̄ tə yein̄ mih kōbi si mbein̄ n̄n̄ki a mih numki. Mih lwaki a mih kōlə i dza dzə yein̄ n̄yōli num, kin̄ghəkə num, shōm yi bəkəli num, mi kwaka a gwu yi wə, mbəkəli wi yeli num, kinyəni num, kin̄ghan̄si ki gwu kilōlō num, kinshak̄yi num.

²¹ Mih lwaki a jōbi wə mih bi fiāni dzəki, Nyō wun̄ bi fə kin̄gəmni kwa mih i mbein̄ nshin̄, bəh a mih bi numki bəh nshēin̄ kōm bə bəni bə bə ni fəki chu ka kinyen̄ bəh n̄ni kinyen̄ ki tōkōlini bəh ntəkəli, bə num maka bō kwuni i gia yalə wə.

13

Bōl dzaka i bəni bə bō ni fəki chu a bō tōkn̄iki

¹ Fa kō kin̄kani kin̄ kitali si mih dzəki i mbein̄. Kin̄wakti ki Nyō dzaka a,

Bō ka sōmi na winain̄ nsaka wi mi, bə n̄n̄ bəni bafa yuwidōkō bətali bə bō bēēn̄ki nsaka wiwō.

² A n̄i kō jōbi wə mih ni dzə i mbein̄, i ndzə wun̄ wi kōmsini wə, mih ni dzaka i bəni bə bō ni nōki n̄ni kichu a, bō tōkn̄iki. I liə mih chu dzakaki i bō bəh i bəni bəchi, na si mih kōkə i mbein̄ nshin̄, a mbein̄ tōkn̄iki, kōm jōbi wə mih ni fiāni dzə mih ma ni kwasi nshēin̄ i mi widōkō.

³ Si mbein̄ n̄n̄ki a mih fə gia yə yi chusiki a dzakaki Klistus i mbein̄ tsə dzəh i mih wə, ma mih ni fə. A kōkə a wi kp̄siki lə i nya n̄gəkə i mbein̄. Wi kan̄jaki lə n̄ga i mbein̄ kint̄aēn̄.

⁴ Akō n̄kōn̄ a bə ni ban̄j wi i kintasi wə wi bōhyi. Ayakalə, i liə wi kō wiwōm num i n̄ga bi Nyō wə. Buku tə bōhyiki lə asi wi ni bōhyiki. Ayakalə, i n̄ga bi Nyō wə kō a buku bi nōki bəh wi, nōm i mbein̄.

⁵ Mbein̄ ts̄ēin̄ gwu yimbein̄ ma mbein̄ yein̄ a mbein̄ kōlə i kimb̄um wə. Mbein̄ mōmsi num gwu yimbein̄. Mbein̄ yein̄ki kə a J̄is̄s Klistus kōlə i mbein̄ wə a? Wi kōlə i mbein̄ wə, a kōbi a mbein̄ mōmsi lə gwu yimbein̄ i yein̄ a mbein̄ gbō.

⁶ Mih k̄iəl̄ə lə nalə a mbein̄ yein̄ a buku ka gbō dəkə.

⁷ Buku tsaki Nyō a kiə mbein̄ ki dza fə kə gia yidōkō a kōbi gia yi ch̄ən̄. Buku n̄n̄ki kə a bəni yein̄ki a buku tsə mōmsi wiwō. Ayakalə, buku tsaki a mbein̄ fəki num gia yə yi kō yi ch̄ən̄ namana si yi chusiki ka buku gbō lə mōmsi wiwō.

⁸ Buku kōkə i chu fəki gia yə yi waliki n̄kōn̄. Buku kō a i fəki a yə yi tōbiki n̄kōn̄.

⁹ Jōbi wə buku si bōhyi mbein̄ ləkəki, ayaka buku ka wōkōki ndzōn̄ni nalə. Ntsa wibuku kō a mbein̄ kō tsə kaasi.

¹⁰ Akɔ gia yə mih nyakaki gia yələ i mbeɪŋ mih keɪŋ maka mih dzə, ka i jɔbi wə mih ni dzə, mih ma ni dzə ŋga biə Bah nya i mih, i lɔki num lɔni bəh bi i mbeɪŋ. Ŋga biələ wi nya a mih maa mbeɪŋ num maani bəh bi a kɔbi i shakyi mbeɪŋ num shakyini.

Mbəni wi Bɔɔl wigɔksini

¹¹ I kaasi Bwa bə nih bəŋ, mih bɔniki mbeɪŋ a bukumbeɪŋ bəsi. Mbeɪŋ lɔmsi gwú yimbəɪŋ, ma mbeɪŋ wɔkɔ ntsa wuŋ ma mbeɪŋ nɔmki i dzaka kimu wə, i nɔki a nyiki, yakadəɪŋ ka Nyɔ wi kiŋkəŋ bəh kimbəɪŋni num bəh mbeɪŋ.

¹² Mbeɪŋ bɔni i gwu yimbəɪŋ, mbeɪŋ mɔŋni yɔŋyi i mbəni wi bəni bə Nyɔ wə.

¹³ Bəni bə bɔ kɔ bə Nyɔ bəchi bɔniki mbeɪŋ.

¹⁴ Ma shəm yindzəŋni yi Bah Jisəs Klistus, bəh kiŋkəŋ ki Nyɔ, bəh kijunni ki Kiŋ'waka ki Baiŋni nɔm bəh mbeɪŋ bəchi.

Kinwakti kə Bəol nī nyaka i kijunni ki Galeshia Gia yə yi kə i Kinwakti ki Galeshia kələ mə

A nī kə i jəbi wə bə nī yisi i fukuki ntum wi ndzənni kəm Jisəs, bəni bə bə nī kəkə Bəju dzo lə gia yiwə, yə bəni bədəkə nī dza yisi i dzəkə bəh nlanī wə wi kə a bə kanjaki i jləki bənchi bə Muses bəchi, kighə i sūnki bəni bə bə kəkə Bəju ka bə numki bəni bə Klistus bə njən.

Kinwakti kələ Bəol nī nyaka i bəni bə Galeshia, ki nī kə i bəon mfi bibə a bə fləni dzə i gia yindzənni wə. Si wi kə wain ntum wi Jisəs yakadəin, wi ka nyaka tsə a ninshin i chusi ndzən a Nyə dzəkə mi a wi kə chən i wi nshin num kəm shəm yə wi jlə i Klistus wə.

Kifwu ki gia i Kinwakti kələ mə

1:1-10 Kin'yisi

1:11-2:21 Nga bi Bəol ka wain ntum wi Jisəs Klistus

3:1-4:31 Bəol dzaka kəm ntum wi ndzənni bəh bənchi

5:1-6:10 Bəni bə bə kə bə Klistus buku lə i mfa wə ka wəkəki num i Kin'waka ki Baijnī wə

6:11-18 Kingəksi

¹ Kinwakti kələ nyaka mih Bəol, wain ntum wi Jisəs Klistus. Mih kəkə wain ntum num a faan mi wiwəm nabə i nya nga i mih. A nī faan Jisəs Klistus bəh Nyə Ba wi wə wi nī dzasi wi i kpi wə.

² Mih bəh bwa bə nih bəmbein bə bumni bəchi bə bə kə fa bəniki dzəkə i mbein bijunni bi bəni bə bumni i kwili wi Galeshia wə.

³ Nyə Ba wibukumbein bəh Bah Jisəs Klistus chūsi shəm yindzənni i mbein chu nyə mbein bəh kimbəin.

⁴ Jisəs Klistus kə wə wi nī nya gwu yi kəm chu bibukumbein ka ngain bwili bukumbein i kan yi mbi wihu wələ i liə. Yələ kə asi Nyə wə wi kə Nyə chu num Ba wibukumbein nī sisi.

⁵ Ma bukumbein nyāki kinjəkni i wi jəbi wichi kingəksi kəbi. Yi nūm ayaka.

Ntum wi ndzənni kəm Jisəs Klistus kə a wimu

⁶ Dzaka wəmki mih wəmni a, akisəkə mbein dza ka bee lə Nyə wə wi nī bəon mbein kəm shəm yindzənni yə Klistus kanjaki i mbein, ka biəliki num ntum wi ndzənni widəkə chi chi.

⁷ Yi mən a, ntum wi ndzənni widəkə chu kələ chi chi. Yi kə alə a bəni bədəkə nənki i shakyi mfi bimbein, nən i bəkəli təkə ntum wi ndzənni wə kəm Klistus.

⁸ Mih dzakaki a, kən a numki na buku yuwidəkə chinda wi Nyə widəkə i bein ka dzə fukuki ntum widəkə chi chi i mbein a kəbi wə buku nī fuku i mbein, yaka wəmaka mi nī gin lə loin!

⁹ Asi buku nī kə buku fuku lə i mbein, buku chu fukuki i mbein i liə a, mi widəkə ka bi dza ka fukuki ntum widəkə chi chi i mbein a kəbi wə mbein nī dzə, yaka wəmaka mi nī gin lə loin!

¹⁰ Mbein kwakaki a mih nənki a bəni kəkəsi mih ma a Nyə kəkəsi mih a? Ma mbein kwakaki a mih nənki i fəki a bəni wəkəki ndzənni a? Mih kabə nən i fəki a bəni wəkəki ndzənni, ma mih ma numki mi wi nəm wi Klistus.

Ntum wi ndzənni wə Bəol nī fukuki a nī chusi Klistus i wi

¹¹ Bwa bə nih bən, mih nənki a mbein kiə a ntum wi ndzənni wi Nyə wə mih nī fukuki i mbein nī kəkə gia yi mi wiwəm.

¹² Mih nī ka wəkə dəkə i dzaka ki mi widəkə wə, a nī ka lani dəkə mi widəkə mih yein. A nī chusi Jisəs Klistus i mih.

¹³ Mih dzakaki lə kəm mbein wəkə lə asi nən kən nī kə jəbi wə mih nī keinjki mih biəlī kimbūm kibuku ki Bəju. Mih nī bwanjki lə gwu i bəni bə bumni bə Nyə chein nya ngəkə i dzəh yichu wə nən i kaasi bə kaasini.

¹⁴ Mih nī tsəki a ninshin i kimbūm kibuku ki Bəju wə tsə sumi yin i bəni bəbuku kintən, lansi shili nalə i nən ki kwili ki bəti bəbuku wə.

¹⁵ Ayakalə, Nyə nī kə wi babwili lə mih ka jlə mih kein i nih wun shəm. Shəm yi yindzənni yə wi ni chusi i mih bi fə wi bəon mih.

¹⁶ Wi bi chusi Wain wi i mih i kinjəkni ki wə, ka mih nyāniki fukuki kəm wi i bəni bə bə kəkə Bəju. Si wi nī chusi yakadəin, mih nī kəkə i chu bikə lə gia yidəkə i mi wiwəm.

¹⁷ Mih nī ka yaka i Jelusalem i yein bəni bə bə nī kə bə si num bwa bə ntum bə Jisəs i mih nshin. Mih dza tsə mfin num i Alebia, ka nyə fein fləni dzə i jum wə i Damaskus.

¹⁸ Si jla yitali nī tsə, mih yaka tsə i Jelusalem ka buku Bita kləni gwu. Si mih nī yaka tsə, buku wi nə kan jwəfi ntə yite.

¹⁹ Mih nī ka chu yein dəkə mi widəkə i mban wi bwa bə ntum bə Jisəs a kəbi a Jəm wainnih Bah wibukumbein Jisəs.

²⁰ Gia yələ mih nyaka lə kə njən, Nyə kiəkə lə a mih nyiki kə num ntəkə.

²¹ A dzə num i jəbi widəkə wə, mih dza tsə i bimbu bi Silia bəh bi Silishia wə.

²² Jəbi wiwə nī kə bijunni bi bəni bə Klistus i kimbu ki Judea wə nī kiəkə kə mih i shi wə.

²³ Bə nī wəkəki a wəkəni si bəni dza-kaki a, "Mi wə wi ni shiki bwanjki lə gwu i bukumbein chein nyaniki i liə fuku a bəni

jiä shôm i Klistus wə, num gia yə wi ni shiki nənki a ngain kaasi yi kaasini.”

²⁴ Bə wəkə yakadaɲ ka tumyiki bikum bi Nyə i gia yə wi fə i mih.

2

Bwa bə ntum bə Jisəs təbi gia yi Nyə yə Bəol ni fukuki

¹ Jiä jwəfi ntə yina tsə, mih chu yaka tsə i Jelusalem buku Banabas. Jəbi wə mih ni yakaki mih dzo Taytus.

² Mih ni yaka i jəbi wələ wə num a chusi Nyə a mih yāka. Si mih yaka, ka yein bəni bə bə ni kiaki bə ka kifwu, buku bə baka gwu, mih jiä ntum wi ndzəɲni wi Nyə wə mih ni fukuki i bəni bə bə kəkə Bəju i bə nshin. Mih ni fə yakadaɲ ka nəm wə mih kə mih nəm lə bəh wə mih keɲki i nəm ka wi bi ma laka kilələ.

³ Bə wəkə yakadaɲ, na bwanji a bə suun Taytus wə buku wi ni kə, namana yaka si wi ni kə mi wi Glik.

⁴ A nī mən kəm bəni bədəkə bə bə nī nyiki ntəkə a bə kə bəni bə bumni, bə bə nī wēli liə i di biə buku ni kə, ma bə nī ka dzaka i tsə liə i yəmaka wə. Bələ bəni nī dza kə bəni bə wēlini i yein dzəh yə buku si dənji fə gia yein kəm buku chinji bəh Klistus Jisəs. Ayaka bə bə nən i fiəni fiəni buku i nəm wi mfa wə.

⁵ Buku nəkə bum kə na twesi gia yə bə nī dzaki bəh yi. Buku nī fəki yakadaɲ ka buku jiä nkeɲ biə bi kə bi ntum wi ndzəɲni wi Nyə wələ i mbein.

⁶ Bəni bə bə nī kiaki a bə kə kifwu, nī ka kpeɲsi gia yidəkə i yə wə mih ni fukuki. (Kəɲ bə nī kə na fiə, yəmaka kanjaki kə gia yidəkə i fə bəh mih, kəm Nyə chusiki kə chi chi).

⁷ Ayakalə, bə yinji yein lə a bə nya ntum wi ndzəɲni wi Nyə i mih kanj i fūkuki i bəni bə bə kəkə Bəju, a lin si bə nya i Bitā a wi fūkuki i Bəju.

⁸ Yi kə a Nyə wə wi nī nya nja i Bitā a wi nōmki ka wain ntum wi Jisəs i Bəju, kə a wi wə wi nī nya tə i mih a mih nōmki ka wain ntum wi Jisəs i bəni bə bə kəkə Bəju.

⁹ Jəbi wə bə nī yein dzəh yə Nyə duksi mih yein, Jem bəh Bitā bəh Jən bə bə nī kiaki a bə kə bintən bi bəni bə bumni ka nya kanj i buku Banabas i chusi a buku bə nōmki i fiəɲ fimu wə. Buku bə ka bum a buku tsə nōmki i bəni bə bə kəkə Bəju, ayaka bə yinji nəm i Bəju.

¹⁰ Gia yə bə nī dzaka nī kə alə a buku kwākaki Bəju bə bə kə kifuu. Yələ num na gia yə mih nī kanjki i fəki.

Bəol yəli i Bitā i Antiək

¹¹ A dzə num i jəbi wiwə wə, Bitā dza dzə i Antiək, mih yəli i wi, i wi nshin kəm wi nī ndzani nalə.

¹² Yi kə a wi nī yisi dzə ka dziki bəh bəni bə bə kəkə Bəju, chu sabi kə. Jəbi wə bəni bədəkə bə Jem nī faan nī dza, wi yisi i gūkuki gwu i

jum wə, ka dza gaali buku, na chu dzi bəh bə. Wi nī gaali yakadaɲ kəm wi nī lwaki mban wə wi nī shiki bwanji alə a bə kanjaki i sūɲ mi wə wi kəkə wi Ju ka wəmaka numki mi wi Klistus.

¹³ Si wi fə yakadaɲ bəni bə bumni bədəkə bə bə nī kə Bəju ka sini nōni ki kiwə kə wi nī laniki chi fə chi. Na Banabas mwi ka ndzani tə biəli tə nōni kiwə.

¹⁴ Jəbi wə mih ni yein a bə fəki fibə biəli kə dzəh yi nkeɲ asi ntum wi ndzəɲni wə kəm Klistus nənki, mih ka dzaka i Bitā i bə bəchi nshin a, “Wə kə mi wi Ju, num wə si nə ka mi wi tumi, kəbi ka mi wi Ju, wə nən i kanjiki bəni bə bə kə bəni bə tumi a bə nōki ka Bəju daiɲ a?”

¹⁵ Mih nī dzakaki i Bitā yakadaɲ num nkeɲ a buku bə kə bwa bə kwili Bəju. Buku kəbi bəni bə tumi bə bə yeinji a bə kə bəni bəchu.

¹⁶ Ayakalə, buku kiə a Nyə dzaki kə a mi kə ngbə widəkə kəbi i wi nshin kəm wi jiəki bənchi. Wi dzaki kəm wi jiə shəm i Jisəs Klistus wə. Na buku Bəju mwi jiə tə shəm i Klistus Jisəs wə ka buku numki ngbə widəkə kəbi i Nyə nshin, a kəbi kəm buku jiəki bənchi. Yi kə a mi kabə jiəki bənchi, Nyə kəkə i dzaki wi a wi kə ngbə widəkə kəbi.

¹⁷ Buku kabə mōmsiki i numki ngbə widəkə kəbi i Nyə nshin kəm buku kə bəni bə Klistus, ayaka bəni chu yein a buku kə bəni bəchu kəm buku jiəki kə bənchi bə Bəju, yaka kə a Klistus təbiki lə chu a? Yi mōɲ num yakadaɲ lə kpa!

¹⁸ Mih ka dza bə chu fiəni maaki dzəh yi bənchi num yə mih nī shakyi, yəmaka chusiki a mih kə mi wə mih bwinji nchi bwinji.

¹⁹ Gia yə yi kə, kə a i kimbu ki bənchi wə mih kə num mih kpi lə, num a wə bənchi mih, mih kpi ka mih nōki si Nyə nənki.

²⁰ Mih kələ i dzaka a bə nī banj lə mih i kintasi wə mih kpi buku Klistus. Nōni kə mih kanjaki i liə chu kəkə kəɲɲ. A nōki Klistus i mih wə. Nōni kə mih kanjaki i liə i mih wə kə kəm shəm yə mih jiə i wain Nyə wə wi nī chusi kinkeɲ i mih ka nya gwu yi i kpi kəm mih.

²¹ Mih mən i nənji kinduksi ki Nyə. Asi kə a mi kələ i num chən i Nyə nshin kəm wi jiəki bənchi, ma yi numki a kpi yi Klistus nī kə a kilələ.

3

Kəm bənchi bəh njia wi shəm i Klistus

¹ ɔ ɔ bəni bə Galëshia, mbein kə biyɲ! A linj ndə mbein? A kəkə a mbein bə bə fuku baiɲsi i mbein si bə nī banj Jisəs Klistus i kintasi wə mbein yein baiɲsi a?

² Mih ki bikəki lə gia yimu i mbein. Kinj'waka ki Nyə nī dza i mbein wə kəm mbein

nĩ fəki asi bənchi dzakaki, ma kəm mbeinj nĩ bum gia yə mbeinj nĩ wəko a?

³ Mbeinj kə biyun kəm nə lə? Mbeinj yisi gia bəh Kij'waka ki Nyə, mbeinj bə num i liə a mbeinj ki kaasiki num bəh nga bimbəinj na?

⁴ Mbeinj yēinj bəngəkə bəduli a kilələ a? Mih yeinjki kə a, akə kilələ.

⁵ Nyə nyaki Kij'waka ki i mbeinj chu fə gia yi kanjini i mbeinj kintəənj kəm nə a? Wi fəki yakadəinj kəm mbeinj jiəki bənchi ma kəm mbeinj wəko ntum wə kəm Klistus ka bum wi a?

⁶ Yi kə asi bə nyaka kəm Ablaham i Kijwakti ki Nyə wə a,

“Wi nĩ bum gia yə Nyə nĩ dzaka, Nyə ka dzə wi a wi kə mi wi chənj.”

⁷ Mbeinj yēinj alə a, akə bəni bə bə jiə shəm i Nyə wə bə kə bwa bə Ablaham.

⁸ Kijwakti ki Nyə nĩ kə ki dzaka a kēinj i kikpu wə a Nyə bi dzə bəni bə bə kəkə Bəju bə num ngbə kəbi i wi nshinj kəm shəm yə bə kə bə jiə i wi wə. Kijwakti ki Nyə ka fuku ntum wi ndzənjni wələ i Ablaham kanj kēinj, dzaka a,

“Nyə bi bəinj si lə bitumi bichi i nshwainj wə kəm wə.”

⁹ Ayakadəinj, yi kə a bəni bə bə kə num bə jiə shəm i Nyə wə kə Nyə bəinj si tə bə asi wi nĩ bəinj si Ablaham wə wi nĩ kə wi jiə shəm i wi wə.

¹⁰ Bəni bəchi bə bə yeinjki a bə kələ numki chənj i Nyə nshinj kəm bə jiəki bənchi kə bə giŋki ləinj i gwu yibə wə, kəm bə kə num bə nyaka a,

“Mi wichi wə wi nōki kə si bə nyaka i Kijwakti ki Bənchi wə,

wi fə kə asi bənchi bəchi nənjki, wi giŋki ləinj i gwu yi wə.”

¹¹ Yi chusiki lə ndəinj a Nyə dzəkə kə mi a wi kə ngbə kəbi kəm wəmakə jiəki bənchi. Akə gia yə bə kə bə nyaka a,

“Akə mi wə Nyə dzə a wi kə chənj kəm shəm yə wi jiə i wi wə,

wə wi bi kwati nəni.”

¹² Bənchi kanjaki kə gia yidəkə i fə bəh njie wi shəm i Nyə. Yi yijni kə a, “Mi wə wi jiəki bənchi wi nĩ nōki biəli num bə.”

¹³ Klistus nĩ kə wi tēinj bukumbeinj i kanj yi ləinj yə bənchi dzəkə bəh yi. Wi nĩ giŋ bələinj bəbukumbeinj i wi wə, num asi bə kə bə nyaka a,

“Ləinj kə i mi wə bə kə num bə shəŋsi wi i kpeinj wə.”

¹⁴ Wi nĩ fə yakadəinj, ka kimbəinj si kə Nyə nĩ bəinj si Ablaham yeinj, dzə tə i bəni bə bə kəkə Bəju kəm Klistus Jisəs, ka bukumbeinj bə bə jiə shəm i wi wə kwati tə Kij'waka ki Nyə kə wi nĩ kaka.

¹⁵ Bwa bə nih bənj, bukumbeinj sini dzə gia yə bəni si fə chəkə bichi. Bəni ka kēinj si gia dzi minjainj, yaka mi widəkə kəkə i chu nənjni gia yiwə naba i kpeinj si gia yeinj wə.

¹⁶ Kəm bə bənjaka bi Nyə, kə num wi nĩ kaka i Ablaham bəh wainj wə wi bi bukuki i chwəŋkijunj ki wə. Bə ka nyaka dəkə a, “Akə i bwa bə bə bi bukuki i chwəŋkijunj ki wə,” yi chusi a yi mən dəkə i bəni bəduli. Yi chusiki a, ki dzakaki kəm wainj wimu, a num wainj wi wələ Klistus.

¹⁷ Gia yə mih nənjki i dzaka kə a, Nyə nĩ fə kənjaka kələ, jiə tsə gi yina bəh mbəntia (430) ka wi dzə nya bənchi. Si yi kə yakadəinj, bənchi bə bə nĩ dzə i jum wə kəkə chu dzə nənjni minjainj mə Nyə nĩ dzi i kikpu wə, ka gia yə wi ma nĩ kaka laka kilələ.

¹⁸ Yi kabə num a mi kələ i kwati kimbəinj si kələ a num a jəbi wə wi jiəki bənchi, yaka yəmakə chu mən a Nyə nĩ kaka bəni kakani bəh yi. Ayakalə, Nyə nĩ nya ki i Ablaham biəli asi wi nĩ kaka wi yeinj.

¹⁹ Fwu wi gia wi bənchi kə nə? Bə nĩ kpeinj si bənchi i chusiki gia yə bəni nĩ ndzani yeinj, i yisi i jəbi wiwə wə i tsə buku na i jəbi wə wainj wələ wə Nyə nĩ fə kənjaka kələ kəm wi bi dzəkə. Ayaka Nyə ka nya bənchi bələ, bəchinda bu ka nya i kanj yi mi widəkə a wi nyə dānj si bəni.

²⁰ Ntə mbeinj kiəki lə a bəni ka dza i kēinj si ki gia mi widəkə num i bə kintəənj, yaka wi kə i bə bəchi. Ayakalə, Nyə kə a wi mbənj.*

²¹ Si yi kə yakadəinj, yaka nchi chu kələ i nənj gia yə wi nĩ kaka a? Yi kəkə i num yakadəinj! A nĩ kə a nchi widəkə nĩ kələ fēinj wə wi kə i nya nəni, ma mi kələ i num chənj i Nyə nshinj kəm wi jiəki bənchi njənj.

²² Ayakalə, Kijwakti ki Nyə dzakaki a mi wichi kə mfə i chu chənj. Yaka kə a kənjaka kə Nyə nĩ kaka, i mi wə wi jiə shəm i Jisəs Klistus, akə a wəmakə wə wi jiə shəm i wi bi kwatiki a.

Bənchi nĩ kə ka nshi wainj

²³ A nĩ kə i kikpu wə, maka Jisəs dzə ka bəni ni jiəki shəm i wi, bəni nĩ kə i bənchi chənj num bənchi kanj bə ka bəni bə nənənj ka chəniki, i tsə buku i jəbi wə Nyə bi chusiki Jisəs a bə jiəki shəm i wi.

²⁴ Bənchi nĩ kə ka nshi wainj wə wi shiki bəh bəni i lumsiki bəni i tsə buku i jəbi wə Klistus bi dzə yeinj ka bəni jiəki shəm i wi wə ma Nyə ka bi dzə bə a bə kə ngbə kəbi i wi nshinj.

²⁵ Si Klistus kə wi dzə lə bəni jiə shəm i wi wə, bukumbeinj chu kəkə i kanj yi nshi wainj wələ wə.

²⁶ Mbeinj bə mbeinj kə num mbeinj chijni mbeinj bəh Klistus Jisəs, mbeinj bəchi si num lə bwa bə Nyə, kəm shəm yə mbeinj jiə i Klistus wə.

Bənchi kəkə i nənjni kənjaka ki Nyə

* 3:20 Yi kə fa chənj a, Nyə kə a wimu.

²⁷ Mbein klæki a mi wichi wə bə kə bə juli wi i bəkə, chinɲi bəh Klistus si num lə bəh Klistus i fiɲɲ fimu wə.

²⁸ Mi widəkə chu kəkə chi chi a wi kə mi wi Ju nabə a wi kəkə mi wi Ju. Mi widəkə chu kəbi chi chi a wi kə mfa nabə wain wi dzu, mi widəkə chu kəbi chi chi a wi kə minyuku nabə minɲpaɲa. Mbein bæchi si num lə i fiɲɲ fimu wə i Klistus Jisəs wə.

²⁹ Si mbein si num lə bəni bə Klistus yakadəin, yaka mbein si num lə bwa bə Ablaham, mbein bi kwatiki lə biein biə Nyə nɲ kaka Ablaham yein.

4

¹ Gia yə mih dzakaki kə a, mi kabə num i bi dzə dzi biein bi ba wi, ayakalə wi kein wain wi nchin, yaka chi chi kəkə bəh mfa wi ba wi, na yaka si a kanɲaki wi biein biwə bichi.

² Wi ni yisi num lə bəni bədəkə təkniɲ i wi, ayaka biein biwə num i kan yɲ bəni bədəkə wə bə təkni bəh bi, i tsə buku i jəbi wə ba wi nɲ keinɲi jia.

³ Akə yakadəin si yɲ kə i bukumbein. I jəbi wə bukumbein nɲ kə bwa bənchin, bukumbein nɲ kə mfa i biein biə bi sakaki i mbi wələ wə.*

⁴ Ayaka jəbi wə, jəbi nɲ dzə lansi kpein, Nyə faan Wain wi, wi dzə minɲpaɲa bwə wi, wi num tə i bənchi chein.

⁵ Wi nɲ dzə ka ngain tain bəni bə bə nɲ kə i bənchi chein ka Nyə dzə bukumbein ka bwa bu.

⁶ Si Nyə kə wi dzə lə bukumbein ka bwa bu yakadəin, wi ka chinɲi Kin'waka ki Wain wi i shəm yibukumbein mə, ki bəɲɲ wi a, "Abba, Ba wun!"

⁷ Yi kə a Nyə kə wi fə lə mbein na chu numki mfa. Mbein si num lə bwa bu bə dzu. Si mbein kə bwa bu, yaka yɲ kə a mbein nɲ kwati lə biein biə wi jia i bwa bu.

Bəɲɲ lwa a bəni bə Galeshia ni dzani lə dzəh

⁸ A nɲ kə i kikpu wə, jəbi wə mbein nɲ kiəkə kə Nyə, mbein nɲ nəmki mfa i nɲa bi biein biə mbein nɲ dzəki akə bənyə a kəbi bənyə.

⁹ Ayakalə, i liə si mbein si kiə lə Nyə, nabə a i liə si Nyə si kiə lə mbein asi mih ki dzakaki, mbein chu nyani dəin i nənɲi i fiəni chu i jum wə i bənyə bə kilələ bələ wə, bə bə kanɲaki kə nɲa. Mbein nənɲi i chu num mfa i bənyə bəwə kəm nə?

¹⁰ Mbein shiki i chəkə bidəkə wə a bi kə bimbəm bəh kifəɲɲ kidəkə bəh jəbi widəkə i jia wə bəh jia kəm nə a?

¹¹ Mbein fəki lə mih ka lwaki bəh nɲa a nəm wun wə mih nɲ nəm i mbein kintəɲɲ laka kilələ.

¹² Bwa bə nih bən, mih kwunɲi kan i mbein kwunɲi a mbein kwunɲi mbein nɲmki asi

mih kə kəm bənchi, asi mih nɲ kwunɲi ka numki ka mbein i jəbi wə mbein nɲ kə bənchi kəbi. Mbein ka num fə dəkə gia yichu yidəkə i mih.

¹³ Mbein kiəkə a a nɲ kə i ninshin si mih nɲ fukuki ntum wi ndzəɲni wi Nyə i mbein a nɲ kə kəm mih nɲ kə bəh mbein mih gwein wə.

¹⁴ Namana yaka si mih nɲ kə i jwein yələ wə lə, yɲ nɲ kə ka kiməmsi si ki dzə i mbein, mbein nɲ ka yəkə gein dəkə mih, nabə i nyaan mih. Ayaka mbein nɲ dzə mih aka chinda wi Nyə widəkə nabə ka Klistus Jisəs wi mwɲi.

¹⁵ Mbein nɲ wəkəki lə ndzəɲni bəh mih i jəbi wiwə wə, aka num nə i liə a? Mih kələ i dzaka a, asi kə a bə dzaka a mbein bāayi dzəkəh yimbein mbein nyə i mih, ma mbein si baayi jəbi wə dzə si kə.

¹⁶ Mih fiəni chu lə mi wimbəin wi mbainɲni si mih fukuki nɲkəɲ i mbein na?

¹⁷ Bəni bə bə nənɲi i chusiki a bə kanɲaki lə kinɲkəɲ i mbein nalə, ayakalə bə nənɲi mbein i gia wə yɲ num kə yindzəɲni. Bə kənɲi a bukumbein gaali ma mbein jia shəm num i bə wə.

¹⁸ Yi ndzəɲni a mi kanɲaki shəm i mi wə i gia yindzəɲni wə. Gia yələ kə chan i jəbi wichi wə a kəbi a jəbi wə mih kə bəh mbein shən.

¹⁹ Bwa bən bə bə kə shəm yin, yɲ kə ka mih ni chu yisi yisini nnəmɲ i bwə mbein wəkə ləli, i tsə buku jəbi wə nənɲi ki Klistus bi numki i mbein wə!

²⁰ Bə dzə a mih si kə bəh mbein i liə, ka mih kwunɲi dzəh yə mih dzakaki yein i mbein. Gia yələ mbein fə lə mfi laka mih lakani.

Chi chi i bwa bə Ablaham wə

²¹ Mbein bə mbein nənɲi i numki i bənchi chein, mbein fuku mih, ntə mbein wəkəki lə gia yə bənchi dzakaki a?

²² Bə kə bə nyaka a Ablaham nɲ kanɲaki bwa bənyuku bəfa, wi nɲ bwə widəkə bəh minɲpaɲa wə wi nɲ kə mfa, bwə widəkə bəh minɲpaɲa wə wi nɲ kəkə mfa.

²³ Mfa wələ nɲ bwə wain wi a num i dzəh yə bə si bwə bwa bæchi yein. Ayakalə, minɲpaɲa wə wi nɲ kəkə mfa bwə n'wi biəli kinɲaka kə Nyə nɲ kaka.

²⁴ Bukumbein kələ i dzə gia yələ ka kifəkəni ki gia. Bəkanɲa bəfa bələ chusiki minɲkain mifa. Aga wə wi nɲ kə mfa dzə di bi minɲkain mə Nyə nɲ dzi bəh bəni bə Isləe i Nkwun wi Sina wə. Bəni bæchi bə bə kə i minɲkain biwə chein kə mfa.

²⁵ Aga dzə di bi minɲkain mə i Nkwun wi Sina wə wi kə i tumi ki Alebia wə, wi chu dzə tə di bi kwili wi Jelusalem wə i liə, kəm bəni bə bə kə i kwili wiwə wə bæchi kə mfa i bənchi chein.

²⁶ Ayakalə, bəni bə bə kə bə Jelusalem wi bein kəkə mfa. Jelusalem wiwə num nɲ wibukumbein.

* 4:3 Biein biə bi sakaki i mbi wələ wə kələ numki bənchi bəh bin'waka.

²⁷ Ako gia ya bæ nyaka a,
“Wɔ minɔpaŋa wɔ wɔ kɔ kainɔni wɔ bɔwɔ kɔ, wɔ
lɔŋki.

Wɔ wɔ wɔ nɔ ka num nnɔmh lɔ wain, wɔ kɔka
kisunɔni.

Wɔ kɔa a bwa bæ minɔpaŋa wɔ bæ kɔ, bæ kɔŋŋ
wi

bi kanɔki bwa bɔduli tsɛ bæ minɔpaŋa wɔ wi
kɔ a bæh nyuwi.”

²⁸ Ayakadɛin, bwa bæ nih bɛŋ, mbein kɔ
bwa bæ Nyɔ, biɔli asi Nyɔ nɔ kaka a lin asi
Ablaham nɔ bɔwɔ Ayjik biɔli si Nyɔ nɔ kaka.

²⁹ A nɔ kɔ i jɔbi wiwɔ wɔ wain wɔ bæ nɔ bɔwɔ
asi bæ si bɔwɔ bwa bæchi nɔ bwanɔ gvu i wɔ bæ
nɔ bɔwɔ i ŋga bi Kin'waka kɔ Nyɔ nɔ fɛ ka bæ bɔwɔ
wi. Yi kɔ tɛ a lin i gia ya yi kɔ i liɛ.

³⁰ Bæ nyaka i Kin'wakti ki Nyɔ wɔ kɔm bæh
gia yɛlɛ a nɛ a? Bæ kɔ bæ nyaka a,

“Kɔŋŋ bɔwɔli minɔpaŋa wɔ wi kɔ mfa bæh
wain wi bæchi,

kɔm wain mfa kɔkɔ bi gaa biein bæh wain
minɔpaŋa wɔ wi kɔkɔ mfa.”

³¹ Si yi kɔ yakadɛin bwa bæ nih bɛŋ,
gia yichi ya mih dzakaki lɛ yi chusiki a
bukumbein kɔkɔ bwa bæ minɔpaŋa wɔ wi kɔ
mfa. Bukumbein kɔ num bwa bæ minɔpaŋa
wɔ wi kɔkɔ mfa.

5

*Klistus bwili lɔ bukombein i nɔm wi mfa
wɔ*

¹ Klistus bwili lɔ bukombein i nɔm wi mfa
wɔ. Wi bwili yakadɛin, ka bukombein bæchi
ma chu nɔmki i nɔm wi mfa wɔ i bæchi
chein. Ayakadɛin, mbein nɔmki a bindzɔŋ.
Kɔ bæ mbein bi ma chu bɔm i liɛ i kimbuŋ ki
nɔm wi mfa wɔ.

² Mbein wɔkɔli ndzɔŋ gia ya mih Bɔɔl dza-
kaki. Mbein ka bum a bæ sɔun mbein ka
mbein numki chɛŋ i Nyɔ nshin, ma gia ya
Klistus nɔ fɛ i mbein yi nɔ num kilɔlɔ.

³ Mih chu dzakaki mih chɛsi a mi wichi wɔ
wi bum a bæ suun wi, yaka wi kanɔki i jɔki
bæchi bæ Bɔju bæchi si bɔ kɔ.

⁴ Mbein bæchi bæ mbein nɛŋki i num ŋgbɔ
kɔbi i Nyɔ nshin akɔ kɔm mbein jɔki bæchi,
mbein kɔki a mbein gaali lɔ gwu yimbein
bæh Klistus. Mbein bwili lɔ gwu yimbein i
mbwili wɔ Nyɔ bwilili bæni.

⁵ I bukombein gia ya bukombein tseinɔki
tsɛki a ninshin i yi wɔ, kɔ a Nyɔ bi dzɔ
bukumbein ka bæni bæ bɔ kɔ chɛŋ i wi
nshin. Gia yɛlɛ kɔ ya Kin'waka ki Nyɔ
kɔ ki nɔmki i bukombein wɔ tsɛ dzɛh i
shɔm ya bukombein jɔa i Klistus wɔ, ki fɛ a
bukumbein wɔkɔliki.

⁶ Mbein kɔki a mi kabɛ num wɔ wi chinɔni
lɔ bæh Klistus jisɔs, wi num bæ suun wi nabɛ
wɔ wi kɔ maka bæ suun wi, yɛmaka kanɔki kɔ
gia yidɔkɔ i fɛ. Fwu wi gia kɔ shɔm ya wi jɔa i
Klistus wɔ chusi i kinɔŋ wɔ.

⁷ Mbein ni yɔkɔki n'yɔkɔ wi ndzɔŋni, a ka fɛ
nda a mbein bee i biɔliki ŋkɔŋ a?

⁸ Ŋkainɔni ntɛfi wɛlɛ ka buku dɛkɛ i Nyɔ wɔ
wi nɔ bɔŋ mbein i gia yɛlɛ wɔ.

⁹ Ntɛ mbein yinɔtiki lɔ ndi wɔ bæ si ti a,
“Kimfɛin kimu bɛkɔliki lɔ nchwa a?”

¹⁰ Mih jɔki mfi i mbein wɔ kɔm bæ Bah a
mbein kɔkɔ i biɔli gia ya bæni bɛdɔkɔ dzakaki
a kɔbi a ya mih dzakaki. Ayaka mi wɔ wi
bɛkɔli mfi bimbein, a kɔŋ a numki na ndɛ, yi
kɔ a Nyɔ nɔ lɔ lɔ ŋgɛkɔ i wi wɔ.

¹¹ Bwa bæ nih bɛŋ, asi kɔ a mih keinɔki mih
fuku a bæ suunɔki bæni ka bɔ numki chɛŋ i Nyɔ
nshin, bæni bæ chu bwanɔki gvu i mih chein
kɔm nɛ? Asi kɔ a yi numki yakadɛin, ma
gia yɛlɛ mih fukuki kɔm a Klistus nɔ kpi i
kintasi wɔ bæni wɔkɔ yi yi bɛkɔli lɔ shɔm yibɔ
bɛkɔlini yi ma ni chu numki.

¹² I bɛmaka bæni bæ bɔ fumsiki mfi
bimbein a bæ sɔunɔki bæni, mih nɛŋki a bɔ
tsɛ i ninshin i bwili kaasi gwɔ yibɔ.

¹³ Bwa bæ nih bɛŋ, Nyɔ nɔ bɔŋ lɔ mbein a
mbein ma chu nɔmki i mfɛ wɔ. Ayakalɛ, si
mbein chu keinɔki kɔ mfɛ, kɔ bæ mbein ma dzɔ
a mbein kɔlɛ i fɛki gia yichu si nyam yimbein
yi gwu nɛŋki. Mbein nɔmki num nɔmni i
bwa bæ nih bæmbein i kinɔŋ ma.

¹⁴ Mbein fɛki yakadɛin kɔm bæchi bæchi
kɔ num bæ chinɔni i wimu wɛlɛ wɔ a,

“Wɔ kɔŋki mi wɔ wi kɔ kɔmsi i wɔ wɔ asi wɔ
kɔŋki gwu ya.”

¹⁵ Ayakalɛ, mbein ka dza ka wamyiki ka biɛ,
mi nɛŋ i dzi wainɔh wi, mbein ka tɔkniki
kɔm mbein kɔlɛ i dza bɛkɔli gwɔ yimbein
bɛkɔlini.

*Mi wɔ wi nɔki si Kin'waka ki Nyɔ chusiki
chu fɛ kɔ asi nyam yi gwu nɛŋki*

¹⁶ Gia ya mih dzakaki lɔ kɔ a, mbein nɔki
mbein biɔli num asi Kin'waka ki Nyɔ chusiki
mbein, yakadɛin mbein ma chu fiɛni i fɛki
num asi nyam yi gwu yimbein nɛŋki a mbein
fɛki.

¹⁷ Mih dzakaki lɔ kɔm a gia ya nyam yi gwu
nɛŋki, a kɔkɔ ya yi si biɔli ya Kin'waka ki Nyɔ
nɛŋki. Ayaka ya Kin'waka ki Nyɔ nɛŋki a kɔkɔ
ya nyam yi gwu biɔliki. Biein bifa biɔlɛ kɔkɔ i
fiɛn fimu wɔ. Ako gia ya mbein kɔkɔ i fɛki gia
ya mbein nɛŋki.

¹⁸ Mbein ka nɔki biɔli num asi Kin'waka ki
Nyɔ chusiki i mbein, mbein ma ni chu fiɛni i
numki i bæchi chein.

¹⁹ Gia yichu ya nyam yi gwu si nɛŋ kɔ bæni
mɛŋni kɔ. Ako ntɔkɔli bæh i kwakaki gia kɔm
ntɔkɔli bæh nɔki nɔni kinyɛŋ ki tɔkɔlini.

²⁰ Ayaka yi chu num i tsaki i bɛnyɔ bæ
kilɔlɔ bæh i laki nyɛin nabɛ i finɔki nyɛin. Yi
chu num i bainɔŋniki, i yɔliki, i ŋhɛkɔki bæh i
kanɔki shɔm yi bɛkɔli bæh i kwakaki shɔŋ a i
gwu yi wɔ. Yi chu num i gaaliiki bæni bæh i mi
i gaali buku i bæni wɔ i kwati ŋ'wi mbanɔ.

²¹ Ayaka yi num tã i chiniki kindon, mu mbih m̃ kwa b̃h i muki k̃m dzaka b̃h i f̃ki gia yid̃k̃o ka ỹl̃. Mih dzakaki mih ch̃si asi mih ñl̃ yisi dzaka l̃ i mbein a, b̃ni b̃ b̃ f̃ki gia ỹl̃ b̃ kwati k̃ di i kint̃on ki nkun bi Nỹ w̃.

²² Ayakal̃, bĩin bĩ bi bukuki i Kin'waka ki Nỹ w̃ k̃ bĩal̃, kiñon, kinsañli, kimb̃oñi, sh̃m yi kañani, ñni kindoñi, ndzoñi, i numki i nk̃on w̃,

²³ i bĩiñi i ñni w̃, b̃h i t̃kniki b̃h gwu. Nchi wid̃k̃o k̃k̃ w̃ wi waliki gia ỹl̃.

²⁴ B̃ni b̃ b̃ k̃ b̃ Klistus Jis̃s k̃ num b̃ bañyi nyam yib̃ yi gwu b̃h gia yichu ỹ gwu yib̃ yi fwuni ññki i kintasi ki Jis̃s w̃.

²⁵ Si bukumbeiñ ñki i lĩ i ng̃a bi Kin'waka ki Nỹ w̃, bukumbeiñ f̃ki gia bĩlĩ asi Kin'waka kiw̃ chusiki.

²⁶ Kĩ bukumbeiñ ma gh̃nsiki gwu. Kĩ bukumbeiñ ma b̃k̃liki sh̃m yi b̃ni b̃d̃k̃o. Kĩ bukumbeiñ ma chiniki kindoñ b̃h b̃ni b̃d̃k̃o.

6

B̃ni b̃ Nỹ g̃amtiki b̃ni b̃chi

¹ Bwa b̃ nih b̃ñ, mbeiñ ka dza yeiñ mi wid̃k̃o i mbeiñ kint̃on num wi gb̃ i chu w̃, mbeiñ b̃ mbeiñ ñki asi Kin'waka ki Nỹ ññki, mbeiñ m̃msi i t̃fi wi a wi b̃ku i chu biw̃ kint̃oñ. Ayakal̃, j̃bi w̃ mi b̃ t̃fi mi, wi ka t̃fiki b̃h kimb̃oñi t̃kni i yeiñ a wi t̃ ma gb̃ i m̃msi w̃.

² Mbeiñ g̃amtiki bwa b̃ nih b̃mbeiñ i b̃ng̃k̃ b̃b̃ w̃. Mbeiñ ka f̃ki yakad̃iñ yaka mbeiñ j̃ki l̃ nchi wi Klistus.

³ Mi kab̃ dza gwu yi a ng̃aiñ k̃ fĩñ fid̃k̃o, wi k̃bi na fĩñ fiw̃, wi fw̃kyiki gwu yi.

⁴ Mi wichi ts̃iñ kimf̃ ki i gia ỹ wi f̃ki, wi yeiñ a ng̃aiñ f̃ki l̃ ch̃ñ a. Wi kab̃ f̃ki ch̃ñ, wi ka k̃ksiki gwu yi. Ayakal̃, kĩ wi ma f̃k̃ñiki gwu yi b̃h mi wid̃k̃o.

⁵ Mbeiñ kl̃ki a mi wichi kañaki i g̃ñ ntia wi.

⁶ Mi kab̃ lani mi b̃h gia yi Nỹ, mi w̃ b̃ laniki wi g̃a bĩiñ bĩ bi k̃ bindzoñi bichi wi nya mi w̃ wi laniki wi.

⁷ Kĩ mbeiñ ma fw̃kyiki gw̃ yimbeiñ. Nỹ k̃k̃ kiyuñ. Mbeiñ kl̃ki a fĩñ fĩ mi gb̃lĩ ak̃ a fifĩ wi bi k̃hki.

⁸ Mi ka gb̃lĩ ng̃k̃ wi a num gia ỹ nyam yi yi gwu ññki, ma wi bi k̃h sh̃ñ gia ỹ nyam yi yi gwu nyaki a num kpi. Mi ka gb̃lĩ ng̃k̃ num gia ỹ Kin'waka ki Nỹ ññki, ma wi bi k̃h ñni k̃ bi ts̃ k̃a k̃ a num k̃ Kin'waka ki Nỹ nyaki.

⁹ Ayakad̃iñ, kĩ bukumbeiñ ki b̃h k̃ i f̃ki gia yindzoñi, k̃m j̃bi bi dz̃ k̃p̃iñki ma bukumbeiñ bi kwati nk̃ah wiw̃ i j̃bi w̃ bukumbeiñ ka b̃h d̃k̃.

¹⁰ Yaka yi k̃ a, na i winaiñ j̃bi w̃ bukumbeiñ kwati dz̃h, bukumbeiñ ka f̃ki

gia yindzoñi i b̃ni b̃chi, kigh̃ i b̃ b̃ k̃ i chw̃nkijuñ ki b̃ni b̃ bumni w̃.

Ndzaka wi g̃ksini

¹¹ Mbeiñ yeiñ si dz̃k̃ah yi kiñwakti ỹl̃ fa k̃ yimbum yimbum! A nyaka mih b̃h kañ yin!

¹² B̃maka b̃ni b̃ b̃ nyiniki a b̃ s̃uñki mbeiñ, ak̃ b̃ b̃ ññki i chusiki gwu i gia yi nyam yi gwu. B̃ f̃ki yakad̃iñ ka b̃ni bi ma bw̃ñki gwu i b̃ cheiñ k̃m gia ỹ b̃ fukuki a Klistus ñ kpi i kintasi w̃.

¹³ Na b̃ni b̃ b̃ k̃ b̃ suuñ l̃ b̃ j̃ki k̃ b̃ñchi b̃chi. Ayakal̃, b̃ ññki al̃ a j̃bi w̃ b̃ suuñ mbeiñ ka b̃ ch̃k̃ki kijum a mbeiñ f̃a gia ỹ b̃ k̃ñki a yi num i gwu yimbeiñ w̃.

¹⁴ Ayakal̃, i mih, mih k̃k̃ a lansi num i ch̃k̃ki kijum i gia yid̃k̃o w̃ a k̃bi a i gia ỹ a Bah wibukumbeiñ Jis̃s Klistus ñ kpi i kintasi w̃. Ak̃ i kintasi k̃l̃ w̃ bĩiñ bi fa kuku k̃ num bi kpi bi gaali b̃h mih, mih t̃ gaali b̃h bi.

¹⁵ Mi ka num, num b̃ suuñ wi nab̃ a b̃ ka suuñ d̃k̃ wi, ỹmaka kañaki k̃ gia yid̃k̃o i f̃. Fwu wi gia k̃ a, Nỹ k̃iñsi mi a wi numki wimfĩñ.

¹⁶ Kimb̃oñi ki Nỹ b̃h ns̃hẽñ yi dz̃ i b̃ni b̃chi b̃ b̃ bĩlĩ dz̃h ỹl̃, b̃ b̃ si num l̃ b̃ni b̃ Isl̃ae b̃ Nỹ.

¹⁷ Ayaka i yisi i lĩ w̃ i ts̃aki, kĩ mi ma chu nỹki ng̃k̃ i mih, k̃m bali bĩ bi k̃ i mih w̃ chusiki a mih k̃ mi wi Jis̃s.

¹⁸ Bwa b̃ nih b̃ñ, ma Bah wibukumbeiñ Jis̃s Klistus ch̃si mbeiñ b̃chi b̃h sh̃m yi yindzoñi i bĩn'waka bimbeiñ w̃. Yi ñm̃ ayaka.

Kinwakti kə Bəol nī nyaka i kijunni ki Efesus Gia yə yi kə i Kinwakti ki Efesus kələ mə

Kinwakti kələ nī nyaka Bəol, wain ntum wi Jisəs i bəni bə bumni i kwili wi Efesus wə. Fwu wi gia wə wi kə i kinwakti kələ mə kə kimfasi kə Nyə nī fasi a ngain bi junniki lə biein bichi biə bi kə i bein bəh i kuku i jiə i Jisəs chein. Bəol fuku baiŋsi si yi nī nyani ka bəni chinji i fiŋ fimu wə bəh Nyə. Wi chusi si Bah Nyə nī sabi bəni bu, dalinya chu bibə tsə dzəh i Jisəs Klistus wə Wain wi, bəh si wi nī fə kinchəsi ki i bə wə a num Kin'waka ki Baiŋni. Wi tafi bəni bə wi nyaka i bə a bə nōki nōni kə ki chusiki a bə chinji lə bəh Klistus. Bəol chusi tə i dzəh dzəh wə i fəkəni si kijunni ki bəni bə bumni kə i mi wimu wə i Klistus wə.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinwakti kələ mə

1:1-2 Kin'ysi

1:3-3:21 Kimfasi kə Nyə nī kanjaki i Klistus bəh i kijunni ki bəni bə bumni

4:1-6:20 Nōni ki bəni bə Klistus kifianj

6:21-24 Kinğoksi

¹ Akə mih Bəol, wain ntum wi Klistus Jisəs i kinğonj ki Nyə wə.

Mih nyakaki kinwakti kələ i bəni bə akə bə Nyə i Efesus bə bə num ndzəŋ i Klistus Jisəs wə.

² Nyə Tii wibukumbein bəh Bah Jisəs Klistus chəsi mbein bəh shəm yindzəŋni chu nyə mbein bəh kimbəŋni.

Kimboŋsi kə ki gamtiki bin'waka bi bəni bə bə chinji i Klistus wə

³ Ma kinğoksi nūm i Nyə wə wi kə Nyə, chu num tii wi Bah wibukumbein Jisəs Klistus. Wi bəŋsi bukumbein bəh kimboŋsi kichi i tumi ki bein wə kə ki gamtiki bin'waka bibukumbein si bukumbein kə bə chinji i Klistus wə.

⁴ Na ka Nyə numki i maa mbi wələ wi nī kə wi sabibwili lə bukumbein a bukumbein bi chinji bəh Klistus bə baiŋki, bə nūm kinğbə kidəkə kəbi i wi nshin. I kinğonj ki wə,

⁵ wi nī kə num wi keiŋsi lə i bi dzə bukumbein i bwa bu tsə dzəh i Jisəs Klistus wə. Wi nī fə yakadəin, biəli gia yə yi ndzəŋki yə wi nənki a yi nūm.

⁶ Yi nī num yaka ka kinğəkni tsəki i wi i kinya ki kimbūm kə wi nī nya i bukumbein kilələ tsə dzəh i Wain wi wə wi kə shəm yi.

⁷ Wi kə wi nī tain bukumbein i kan yichu wə num bəh mwa mi Wain wi wələ. Yi num a, wi dalinya chu bibukumbein, biəli shəm

yi yindzəŋni yə wi Nyə nī chusi i bukumbein nala.

⁸ Jobi wə wi nī nənki i chusi wi shuku yi num shukuni i bukumbein wə. Wi nī fə yakadəin bəh mfi bichi bəh kinğwaka ki kichi.

⁹ Nyə kə wi fə lə bukumbein kiə gia yə wi nənki yə yi nī kə i nyumi wə. Wi nī fə biəli gia yə yi ndzəŋki i wi asi wi nī kə wi sisi lə a wi bi fə tsə dzəh i Klistus wə.

¹⁰ Wi nī sisi a jobi wə jobi bi dzə kpeinji ki bi junji biein bichi nabə biə bi kə i bein, nabə biə bi kə i kuku, i jiə i Jisəs chein.

¹¹ Nyə nī babwili tə buku i num bəni bu i Jisəs wə. Wi nī sabibwili asi wi nī kə wi sisi a kein i kiku wə biəli kinğwaka ki asi wi si fə biein bi bichi biəli kimfasi ki asi wi kənki.

¹² Yi nī num yakadəin, ka buku bə buku nī kə bəni bə ninshin i jiə mfi i Klistus wə ka bə nōki nōni kə ki fəki ka mbum bi Nyə chusiki, kinğoksi tsəki i wi.

¹³ Mbein tə kə num mbein chinji i Klistus wə jobi wə mbein nī wəkə gia yi nğonj yə akə ntum wi ndzəŋni wə wi nī dzə bəh mbəin i mbein wə. Si mbein nī wəkə yakadəin, ka jiə shəm i Klistus wə, Nyə fə kinchəsi ki i mbein wə a num Kin'waka ki Baiŋni kə wi nī kaka bəni yein.

¹⁴ Kin'waka ki Baiŋni kələ kə njikəli wi kpanj i nğom wi biein biə bukumbein bi kwatiki. Ayaka bukumbein bi kwatiki jobi wə Nyə bi tainji kaasiki bəni bə akə bu i kan yichu wə. Ayakadəin, mbum bi bi ka chusiki, kinğoksi tsə i wi.

Bəol tsa i bəni bə Efesus

¹⁵ Mih kə mih wəkə lə kəm shəm yə mbein jiə i Bah Jisəs wə, bəh kinğonj kə mbein kanjaki i bəni bəchi bə bə kə bə Nyə. Akə gia yə yi fə,

¹⁶ jobi wə mih tsaki mih ka kwakaki mbein. Mih nī ka num bee dəkə i nyaki kiyəŋni i Nyə kəm mbein i ntsa wun wə.

¹⁷ Mih tsaki a Nyə wə wi kə Nyə wi Bah wibukumbein Jisəs Klistus, Nyə wə wi kə Ba wi kinğəkni, nyə mbein bəh Kin'waka ma ki nyə mbein bəh mfi bimbūm, ki wəli dzəkəh yimbəin ka mbein kiə wi bindzəŋ.

¹⁸ Mih chu tsa a wi wəli mfi bimbein ka mbein kiə gia yə mbein tseŋki tsəki i ninshin i yi wə, yə yi nī bəŋ mbein yein kam yi, chu kiə kinğəkni kə ki kə kimbūm ki biein biə bi kə bi bəni bə akə bə Nyə.

¹⁹ Mih chu tsaki a Nyə wəli mfi bimbein ka mbein kiə nga bi biə bi tsəki nga bichi. Akə nga bimbūm biəli wi nəmki bəh bi i bukumbein bə bə kə jiə shəm i wi.

²⁰ Akə nga biwə biə wi nī nəm bəh bi dzasi Klistus i kpi wə, yaksi wi ka təm wi i tseŋ yi yiləkəli wə i tumi ki bein wə.

²¹ Klistus kəkni nala tsə na biein bichi biə bi sakaki bəh bənğun bəh nga bəh kinğəkni kichi. Wi chu kanj yeli wimbūm wi tsə na

kiyeli kichi kə bə bəŋki bəni yeiŋ. Wi kəkə yakadəiŋ a jəbi wələ wə šəŋ. Wi bi numki yakadəiŋ i jəbi wi dzəni wə.

²² Nyə kə wi jiə biəiŋ bichi i wi cheiŋ, ka chu təm wi a wi kə fwu wi biəiŋ bichi i kijuŋni ki bəni bə bumni wə.

²³ Kijuŋni ki bəni bə bumni kələ kə gwu yi Klistus. Klistus ka numki num wi jikə kpeŋ kəm kijuŋni kələ, a num wi wə wi fəki ka biəiŋ bichi bi jikə kpeŋ i dzəh yichi wə.

2

Nyə ni chiŋni bukuŋbeŋ bəh Klistus dzasi i kpi wə

¹ A nī kə i ninšhiŋ, mbeŋ num bəni bə bə nī kə bə kpiyi lə i biŋ'waka wə kəm bə bənchi bə Nyə bə mbeŋ nī bwiŋki bəh chu bimbeŋ,

² biə mbeŋ nī nōki mbeŋ fə. Mbeŋ nī nōki biəli num dzəh yə bəni bə mbi bələ nōki yeiŋ, chu biəli ŋkuŋ wi ŋga bi fləkə yi beŋ. Ako wi kin'waka kiwə kə ki nōmki i liə i bəni bə bə ləkəki bəh kifwu i Nyə.

³ Ako ayaka tə si bukuŋbeŋ bəchi nī nōki. Bukumbeŋ nī nōki fə gia yə nyam yi gwu yi shilini nī kəŋki, biəli num gia yə nyam yi gwu bəh biŋkwaka bibukumbeŋ nəŋki a bukuŋbeŋ fəki. Bukumbeŋ ka bəni bəwəm nī kə bə si num lə bəni bə šəm kə i bəkəki Nyə bəh bə, yi num a liŋ si mi wiwəm wichi kə.

⁴ Ayakalə, Nyə wə wi kə wi jikə bəh nsheŋ i bukuŋbeŋ wə wi nī kəŋ bukuŋbeŋ nalə,

⁵ chiŋni bwili bukuŋbeŋ bəh Klistus i kpi wə na si bukuŋbeŋ nī kə bə kpiyi lə kəm bə bənchi bə Nyə bə mbeŋ nī bwiŋki. Nyə nī bwili mbeŋ kəm šəm yi yindzəŋni.

⁶ Si wi nī chiŋni bukuŋbeŋ bəh Klistus Jiśəs dzasi i kpi wə yakadəiŋ, wi ka yakasi bukuŋbeŋ təm bukuŋbeŋ bəh wi i tumi ki beŋ wə.

⁷ Wi nī fə yakadəiŋ ka a bi numki i jəbi wi dzəni wə, wi bi chusi šəm yi yindzəŋni nalə a num yə mi kəkə i bi fəkəni. Šəm yi yindzəŋni yələ kə num wi chusi lə i kin'kəŋ ki wə tsə dzəh i Klistus Jiśəs wə.

⁸ Mbeŋ kləki a Nyə nī bwili mbeŋ a num kəm šəm yi yindzəŋni yə wi nī chusi i mbeŋ tsə dzəh i šəm yə mbeŋ nī jiə i Klistus wə. A num kə i kimfə kimbeŋ wə. A num kinya ki Nyə.

⁹ A nī kəkə kəm nəm widəkə wə mi nī nəm na ka mi widəkə bi ma numki wə wi kə i dza ghaŋsiki gwu.

¹⁰ Gia yə yi kə, kə a bukuŋbeŋ kə si bukuŋbeŋ kə i liə lə a maa Nyə bəh kan yi. Wi kə wi chiŋni bukuŋbeŋ bəh Klistus Jiśəs ka fə bukuŋbeŋ i nūmki bəni bə mfiaŋ, ka bukuŋbeŋ nōmki bənəm bə ndzəŋni bə wi nī sisi a keŋ i kin'yisi wə a, akə bə bukuŋbeŋ bi nōki bə nōm bə.

Chwəŋbijuŋ bifa si num lə i mi wimu i Klistus wə

¹¹ Mbeŋ bəni bə mbeŋ kəkə i chwəŋkijuŋ ki Bəju wə, mbeŋ kwəka fiəŋ fiə mbeŋ nī yisi kə fi i ninšhiŋ. Bəju bə bə bəŋki gwu yibə a bə kə bəni bə bə kə bə suuŋ bə, bə nī bəŋki mbeŋ a mbeŋ kə bəni bə bə kə kinchək. Ayaka nsuuŋ wələ num fiəŋ bə fəki i mi a bəh kan.

¹² Mbeŋ yinŋi a, a nī kə i jəbi wiwə wə, mbeŋ nī kanaki kə gia yidəkə i fə bəh Klistus. Mbeŋ nī kəkə i kintəŋ ki ŋgəkə wi bəni bə Nyə bə bə kə bə Isləe. Mbeŋ nī kanaki kə gia yidəkə i fə bəh min'kaiŋ mi kin'kaka mə Nyə nī dzi bəh bə. Mbeŋ nī kə fimbeŋ i fa mbi wə kaŋa kə gia yidəkə yə mbeŋ tseŋki tsəki i ninšhiŋ i yi wə, chu kiə kə tə Nyə.

¹³ Ayakalə, i liə si mbeŋ kə num mbeŋ chiŋni lə bəh Klistus Jiśəs, mbeŋ bə mbeŋ nī yisi kə i dzəh yi dəŋ i Nyə, wi dzə mbeŋ kəmsi dzə i wi wə tsə dzəh i mwa mi Klistus wə.

¹⁴ Ako wi Klistus mwi wə wi dzə bəh kimboŋni i bukuŋbeŋ. Wi fə Bəju bəh bəni bə bə kəkə Bəju num i mi wimu wə. Wi mukuyi kimbu ki kin'gaali a num ki mbaiŋŋni kə ki nī yisi kə i bukuŋbeŋ kintəŋ.

¹⁵ Wi nya gwu yi ka kpi i chiksi bənchi bəh gia yə bənchi dzakaki a, bə fəki i numki bəni bə Nyə. Wi fə yakadəiŋ ka ŋgaiŋ chiŋni mi wichi i wi wə ka bə numki mi wimu wimfiaŋ i di bi bəni bəfa wə. Si wi fə yakadəiŋ, wi ka dzə bəh kimboŋni.

¹⁶ Kpi yi i kintasi wə chiŋni chwəŋbijuŋ bifa biələ dzə bəh bi i Nyə i gwu yimu wə, ka wə kimbaŋŋni kibə i kintasi wə ki kaa.

¹⁷ Wi nī dzə ka fuku ntum wi ndzəŋni wə wi dzəki bəh kimboŋni i mbeŋ bə mbeŋ nī kə i dzəh yi dəŋ wə, fuku tə i bə bə nī kə kəmsi i wi wə.

¹⁸ A fə wi na ka bukuŋbeŋ bəchi kaŋa dzəh i dzə i Bah tsə dzəh i Kin'waka kimu wə.

¹⁹ Ayakadəiŋ, mbeŋ chu kəkə bəni bə dzəni nabə bəni bə kumini. Mbeŋ si num lə bwa bə kwili mbeŋ bəh bəni bə bə kə bə Nyə, num tə bəni i Nyə dzu.

²⁰ Juŋ yələ kə num bə maa i chaka wə a num bwa bə ntum bə Jiśəs bəh bəni bə bə fukuki bəntum bə Nyə, Klistus Jiśəs mwi num təh wi bu wi juŋ wiwə.

²¹ Ako i wi wə juŋ yiwə yichi chiŋni bə kə i bi dzə num juŋ yi baiŋni i Bah.

²² Mbeŋ tə kə num bə chiŋni mbeŋ bə maa i Klistus wə, i bi dzə num di biə Nyə nōki i Kin'waka ki mə.

3

Bəəl kə mi wi fukuni i bəni bə bə kəkə Bəju

¹ Si Nyə kə wi fə lə biəŋ biələ i mbeŋ lə, mi bə tsa i mbeŋ. Mih Bəəl kə i nsəŋ mə kəm

ntum wə kəm Klistus Jisəs. Mih nəmki nsəŋ wələ kəm mbein bəni bə bə kəkə Bəju.

² Mih kwakaki a mbein wəkə lə si Nyə nī baa mih ka nya nəm i mih a mih chūsiki shəm yi yindzəŋni i mbein.

³ Gia yələ kə yə yi nī yisi kə i nyumi wə Nyə weli dzəkəh yin mih ka yein. Mih nyaka lə kəm yi i mbein a yi juli.

⁴ A mbein ka fa, mbein ni yein gia yə mih kiəkə kəm gia yi nyumini yə kəm Klistus.

⁵ A nī kə i kikpu wə Nyə nī ka fə dəkə a ngəkə wi bəni i jəbi wiwə wə kiəkə gia yi nyumini yiwə. I liə Kin'waka ki Baiŋni chusi lə yi i bwa bə ntum bə Jisəs bə baiŋni bəh i bəni bə bə fukuki bəntum bə Nyə, bə kiəkə.

⁶ Gia yi nyumni yələ kə a bəni bə bə kəkə Bəju kə num Nyə nya tə bə bəh biəin biə wi jia i bəni bu. Bə si num lə i gwu yimu wə bəh bə, kinəkə kə Nyə nī fə i Bəju kə tə i bə, si bə chiŋni bəh Klistus Jisəs tsə dzəh i ntum wi ndzəŋni wə bə bum.

⁷ Nyə nī fə a mih nūmki mi wi nəm i ntum wi wi ndzəŋni wələ. Nəm wələ nī kə kinya kə wi nī nya i mih kəm bəh shəm yi yindzəŋni. Wi nī dzo ŋga bi ka nəm bəh bi, i mih i nya nəm wələ a mih nūmki.

⁸ Mih lənsiki kpeiniki kə i mi wi nchin i bəni bəchi bə akə bə Nyə. Ayakalə, Nyə nī chusi shəm yi yindzəŋni i mih ka nya nəm wələ a mih tsə fukuki ntum wi ndzəŋni kəm mbum bi Klistus biə bi kanjaki kə kinsini num i bəni bə bə kəkə Bəju.

⁹ Yi nī kə ka bəni bəchi kiə baiŋsi kimfasi ki gia yi nyumini yə Nyə wə wi ma bəh bichi si nyumi i wi mə i jia jia wə.

¹⁰ Kimfasi kələ nī kə a, a bi numki i jəbi wi liə wə, ma Nyə bi tsə təl i kijunŋi ki bəni bə bumni wə, fə ka bəchinda bəh bin'waka biə bi kanjaki ŋga, bi sakaki i di bi bein wə, i yeinŋi mfi bi Nyə biə bi kə i dzəh dzəh wə.

¹¹ Wi nī fə lə biəli asi wi nī kə wi sisi jia lə i kin'yisi wə. Wi fə lə gia yələ tsə dzəh i Klistus Jisəs wə Bah wibukumbein.

¹² Akə kəm wi, bukumbein kwati dzəh i dzə kəmsi i Nyə wə chu kanjaki kə nlwa nabə i numki bəh kiməŋni kəm shəm yə bukumbein jia i wi.

¹³ Si yi kə yakadəin, mih kwunŋi kanjaki kə shəm ma kpī mbein kəm ŋgəkə wə mih yeinŋi i mbein. Mbein bi kwatiki lə ndzəŋni biwə.

Bəol chu tsa i bəni bə Efesus

¹⁴ Akə kəm gia yələ mih tumki binyu bin i Ba wibukumbein nshin,

¹⁵ wə yeli bi chwəŋbijun bichi i bein bəh i kuku buku i wi wə.

¹⁶ Mih tumki binyu tsa, biəli kinəkəni ki kə ki kə kimbum, ma wi nyā mbein bəh ŋga tsə dzəh i Kin'waka ki wə, ma bi fə shóm yimbein ləkəki.

¹⁷ Ayakadəin, ka Klistus ni nək i shóm yimbein wə asi mbein jia shəm i wi wə. Mih tsa tə a kinəkə nūmki i mbein wə, fə gaan yimbein ləni i kuku ka kpein bəh jun yə bə maa i chaka ki ləkəli bein,

¹⁸ ka mbein bəh bəni bəchi bə akə bə Nyə kanjaki mfi, i fə a mbein kiəkə kinəkə ki Klistus. Kinəkə ki kələ kanjaki n'yam nalə, kanjaki dəŋ bəh ndəŋəyaka nalə, nlə wiwə i kuku liə tə nalə.

¹⁹ Mih tsa a mbein kələ i kələ kinəkə ki kə ki gəkəki bəni i kələ, ka mbein kə i nūmki num mbein jikə bəh gia yichi yə Nyə kə yi.

²⁰ Bukumbein nyāki kinəkəni i Nyə. A num wi wə wi kə i fə gia yichi bəh ŋga bi biə bi nūmki i bukumbein mə. Ayaka wi kələ i fə na i tsə tsəni si bukumbein bikəki nabə si bukumbein kə i kwakaki.

²¹ Kinəkəni nūm i wi wə kəm kijunŋi ki bəni bə bumni bəh kəm Klistus Jisəs i jəbi wichi wə kinəkəsi kəbi. Yi nūm ayaka.

4

Bəni bə Klistus nūmki i fiŋ fimu wə

¹ Ayakadəin, mih Bəol wə mih kə mi wi nsəŋ kəm Bah Jisəs, mih tsaki mbein a mbein nək nək kə ki kə ki kpein kə Nyə nī bəŋ mbein a mbein nək i ki wə.

² Mbein shisi gwu yimbein i kuku chu nūm lə nyiki. Mbein kanjaki shəm, dzə mi bəh mi asi wi kə i kinəkə wə.

³ Mbein mōmsiki nalə i nūmki i fiŋ fimu wə fiə Kin'waka ki Baiŋni dzə bəh fi i mbein si mbein nək i kimbein kə ki junŋi bəni.

⁴ Gwu yi bəni bə bumni kə a yimu, Kin'waka ki Baiŋni num a kimu. Yi kə a lin asi gia yə Nyə nī bəŋ bukumbein a bukumbein tseinŋi tsək i ninshin i yi wə kə tə a yimu.

⁵ Bah kə a wimu mbum num a wimu, njuli wə bə juliki bəni i bəkə mə num a wimu.

⁶ Nyə kə a wimu wə wi kə Tii wibukumbein bəchi. Wi kə i biəin bichi bein, wi nəm wi tsə dzəh i bukumbein bəchi wə, wi num tə i bukumbein bəchi kintəŋ.

⁷ Yi kə tə a Klistus kə wi nya kinya i mi wimu wimu i bukumbein kintəŋ biəli kimfəkə kinya ki i wəmakə mi.

⁸ Akə gia yə bə nyaka i Kin'wakti ki Nyə wə a,

“Jəbi wə wi nī yaka tsə i bein, wi nī fə bəni bə wi nī tum dzi, bə biəli wi. Wi nī nya binya i bəni.”

⁹ I dzaka a, “Wi nī dza yaka bein” kə a nə? Yi chusiki a wi nī shi tsə tə i kuku i nshwain chein.*

¹⁰ Ayakadəin, wi wə wi nī shi tsə i nshwan chein kə tə a wi wə wi nī dza yaka i bein tsə təl biəli wichi ka tsə i bein, ka di bichi kələ nūmki bi jikə bəh wi.

* 4:9 Yūdəkə a, wi nī shi dza tə i fa kuku.

¹¹ Akɔ a wi wɛ wi nɪ nya binya i bɛni. Wi nɪ nya i bɛdɔkɔ a bɔ nɔmki bwa bu bɛ nɔtum, nya i bɛdɔkɔ a bɔ fɔkuki gia yɛ bɔ wɔkɔki si Nyɔ dzakaki, i bɛdɔkɔ a bɔ nyɔnɔki fɔkuki nɔtum wi ndzɔŋni wi Nyɔ, i bɛdɔkɔ a bɔ tɔkniki i biɔŋni bi bɛni bɛ bumni chu lani bɛni.

¹² Wi nɪ nya binya biɔlɛ i keiŋsi bɛni bɛ akɔ bɛ Nyɔ bɛh bi a bɔ kpeɪŋ i bɛ bɔ kɔ i nɔmki nɔm wi, i mɔaki gwu yi Klistus yɛ yi kɔ kijunɔni ki bɛni bɛ bumni,

¹³ i tsɛ buku i ɔbi wɛ bukuɔmbeɪŋ bɛchi bi numki i mi wimu wɛ i kimbun kibukuɔmbeɪŋ wɛ bɛh i gia yɛ bukuɔmbeɪŋ kiɛki kɔm Waiŋ Nyɔ. Bukuɔmbeɪŋ kabɛ nɔki yakadɛɪŋ, yi nɪ fɛ bukuɔmbeɪŋ num bɛni bɛ bɔ kɔ bɔ tɔ kpeɪŋ, ka bukuɔmbeɪŋ kɔ i numki aka Klistus mwi.

¹⁴ Ayakadɛɪŋ, bukuɔmbeɪŋ ma ni chu numki ka bwa bɛ nchiŋ, bɛ ɔbi wɛ na winaiŋ nɔni tsɛki wi ka nɔŋsiki bɔ, bɔ tsɛ i ninshiŋ fiɛni dzɛ i jum wɛ ka fiɛŋ fiɛ fiɛkɔ nɔŋsiki nnyaki. Bukuɔmbeɪŋ ma ni chu numki tɛ ka bɛni bɛ bɛni bɛ bɛ wɛliki nyaniki fwɔkyiki bɔ bɛh ntɛkɛ biɛ bɔ kɔ bɔ keiŋsi jiɛ.

¹⁵ Bukuɔmbeɪŋ kaŋaki i fukuki fibukuɔmbeɪŋ num nɔŋ i kiŋkɔŋ wɛ, ayaka kɔ i dzɛh yichi wɛ i numki ka Klistus wɛ wi kɔ fwu wibukuɔmbeɪŋ,

¹⁶ Akɔ wi wɛ wi fɛ ka bimbu bi bi gwu bichi biɛ bi ɔŋni ka chiŋni i wi wɛ ka kɔki, maa gwu yi i kiŋkɔŋ wɛ, asi kimbu nɔmki nɔ'wi nɔm kimbu nɔm nɔ'wi nɔm na bindzɔŋ.

Nɔni kikpu bɛh kifiaŋ

¹⁷ I liɛ wɛ, i yeli wi Bah wɛ mih nɔŋki i dzaka chu kiŋ i mbeɪŋ a kiɛ mbeɪŋ ma nɔki ka bɛni bɛ bɔ kiɛki kɔ Nyɔ. Biŋkwaka bibɔ si num a bi kilɔlɔ.

¹⁸ Mfi bibɔ kɔ bi fɛkɔli. Bɔ kɔ i dzɛh yi dɛɪŋ i nɔni kɔ Nyɔ chusiki, kɔm bɔ kiɛki kɔ Nyɔ, num kɔm bɔ lɛkɔki bɛh kifwu.

¹⁹ Bɔ wɔmki bɛh kifwu nalɛ. Bɔ jiɛ kifwu kibo i gia yi kinyɛŋ ki tɔkɔlini wɛ, ayaka gwu yiɔ shili i fɛki nɔkani nɔni kinyɛŋ bichi.

²⁰ Yɛlɛ kɔkɛ gia yɛ bɛ nɪ lani mbeɪŋ yeɪŋ kɔm Klistus.

²¹ Mih kwakaki a mbeɪŋ wɔkɔ lɔ kɔm wi, a bɛ lani lɔ mbeɪŋ bɛ mbeɪŋ chiŋni bɛh wi bɛh nɔŋ biɛ kɔm Jisɔs.

²² Mbeɪŋ bɔbwili gwu yimbeɪŋ yikpu yɛ mbeɪŋ nɪ nɔki nɔni kikpu yeɪŋ num yi bɛkɔ lɔ kɔm kinyɛŋ kɔ mbeɪŋ nɪ baɔŋ ka fɛki.

²³ Mbeɪŋ kwɔni biŋkwaka bimbeɪŋ bi numki bimfiaŋ.

²⁴ Ma mbeɪŋ loh num gwu yimfiaŋ i mbeɪŋ wɛ, yɛ Nyɔ fɛ yi bwɔsi wi. Yɛlɛ kɔ gwu yi nɔni kɔ ki lansi kɔ kiŋkɔŋ ki chɛŋ bɛh ki baiŋni.

²⁵ Yi kɔ a, mbeɪŋ bɛɛ ntɛkɛ, mi dzakaki num nɔŋ i waiŋnih wi kɔm bukuɔmbeɪŋ bɛchi kɔ bimbu bi gwu i gwu yimu wɛ.

²⁶ Mi ka bɔksi tɔɔ, wi ka tɔkniki i dza fɛ chu. Kiɛ wi ki bɛɛ kɔ a wɔŋ liɛ wi keiŋ bɔksi tɔɔ.

²⁷ Kiɛ wi ki nyɔ kɔ dzɛh i nɔkɔli i liɛ yeɪŋ.

²⁸ Mi wɛ wi chwɔki ki chu chwɔ kɛ. Wi nɔmki num nɔm wi ndzɔŋni bɛh kaŋ yi, i dzɛh yɛ wi kɔ i kwatiki biɛŋ biɛ wi kɔ i gamtiki bɛni bɛ bɔ dzaki tɛ.

²⁹ Kiɛ ndzaka wichu ma bɔkuki i dzaka bimbeɪŋ wɛ. Mi dzakaki num gia yindzɔŋni yɛ yi kɔ maa bɛni maani i biɛŋ biɛ bɔ dzaki, ka ndzaka wiwɔ dzaki num bɛh nɔm i bɛni bɛ bɔ wɔkɔki.

³⁰ Kiɛ mbeɪŋ ma fɛki gia yɛ Kiŋ'waka ki Baiŋni ki Nyɔ kɔ i wɔkɔki chu. Kiŋ'waka kɛlɛ kɔ kinchɔsi ki Nyɔ i mbeɪŋ wɛ kɔ ki chusiki a, a kaŋaki wi mbeɪŋ, a ɔbi bi kpeɪŋ lɛ ka nɔŋaiŋ yeliŋ kaasi mbeɪŋ i kaŋ yi nɔkɔkɛ wɛ.

³¹ Mbeɪŋ lɔŋ lɔtɔkɔ shɔm yi loli bɛh shɔm yi fuksini bɛh shɔm yi bɔksini bɛh n'yɔli bɛh i bɛkɔliki kiyeɪli ki bɛni bɛh shɔm yichu.

³² Mbeɪŋ kaŋaki num nɔni kindzɔŋni bɛh shɔm yindzɔŋni i mi mi. Mi ka fɛ chu i mi, wi dɔlɔnya wi a liŋ asi Nyɔ nɪ tsɛ dzɛh i Klistus wɛ ka dalɔnya chu bimbeɪŋ.

5

Bɛni bɛ Klistus nɔki ka bɛni bɛ baiŋni

¹ Asi mbeɪŋ kɔ bwa bɛ Nyɔ bɛ wi kɔŋki nalɛ, ayaka mbeɪŋ siɔni dzɔ i wi.

² Mbeɪŋ nɔki i kiŋkɔŋ wɛ a liŋ asi Klistus nɪ kɔŋ bukuɔmbeɪŋ ka nya gwu yi i bukuɔmbeɪŋ. Kinya ki kɛlɛ nɪ kɔ mfɛ gia wɛ wi fwuliki ndzɔŋki i Nyɔ.

³ Gia ka ntɔkɔli bɛh nɔni kinyɛŋ kichi bɛh dzɔkɛh yi bukuɔni kɔkɛ yɛ bɔ kɔ i chu nɔm i dzaka kɔm yi i mbeɪŋ kintɔŋ, kɔm yɛlɛ kɔkɛ gia yɛ yi kaŋaki i nɔmki i kintɔŋ ki bɛni bɛ bɔ kɔ bɛ Nyɔ.

⁴ Yi kpeɪŋniki kɛ a ndzaka wi kinyɛŋ bɛh ndzaka wi kiyun, bɛh nshɔŋ yi kilɔlɔ bɔkuki i dzaka kimbeɪŋ wɛ. Mbeɪŋ nyɔki a kiyɔŋni i Nyɔ.

⁵ Mbeɪŋ kiɛki nɔŋ nɔŋ a mi wɛ wi tɔkɔliki, nabɛ wɛ wi fɛki kinyɛŋ, nabɛ wɛ wi bukuɔki bɛh dzɔkɛh, wi kaŋaki kɛ di i kintɔŋ ki nɔŋ bi Klistus bɛh Nyɔ wɛ. Mi wɛ wi bukuɔki bɛh dzɔkɛh si dzɔ biɛŋ aka nyɔ wi.

⁶ Kiɛ mbeɪŋ ki bɔm kɛ a mi fwɔkyiki mbeɪŋ bɛh bɔndzaka bɛ kilɔlɔ kɔm biɛŋ biɔlɛ. Mbeɪŋ kiɛki a biɛŋ biɔlɛ kɔ biɛ bi si fɛ ka shɔm yi Nyɔ bɔkɔki i bɛni bɛ bɔ wɔkɔki kɛ i wi.

⁷ Ayakadɛɪŋ, kiɛ mbeɪŋ ma chiŋniki mbaŋ bɛh bɛmaka bɛni.

⁸ A nɪ kɔ i ninshiŋ mbeɪŋ nɪ kɔ bɛni i jisi wɛ. Ayakalɛ, i liɛ mbeɪŋ chiŋni lɔ bɛh Bah, ka numki bɛni bɛ baiŋni. Mbeɪŋ nɔki ka bɛni bɛ baiŋni.

⁹ Fiɛŋ fiɛ mbaiŋ si dzɛ bɛh fi si num num nɔni kindzɔŋni bɛh ki chɛŋ bɛh kɔ ki chusiki nɔŋ.

¹⁰ Mbein mômisi i klâ gia yə yi ndzəŋki i Bah.

¹¹ Kiə mbein ma jləki kanj i biein bi kilələ bi jisi wə. Mbein kanjaki i bwliliki lə bi i bainjni wə.

¹² Ako na gia yi ngəmnini i dzakaki kəm gia yələ bəmakə bəni fəki i nyumi wə.

¹³ Ayakalə, na finain fiəŋ fiə bainjni bainjki yein wə, fi si yəŋə lə bə ka yeinji,

¹⁴ kəm biein bichi biə bi si yəŋə si num mbainj. Ako gia yə yi fə ka bə dzakaki gia yidəko a,

“Wə wə wə nəki, yəmi!

Dzā i kpi wə, ma mbainj wi Klistus ni bainjki i wə wə.”

¹⁵ Ayakadəin, mbein təkniiki si mbein nyaniki. Kiə mbein ma nəki ka biyuj. Mbein nəki ka bəni bə mfi.

¹⁶ Mbein mômisi i fəki gia yindzəŋni i jəbi wə mbein kwati dzəh. Kəm kanj yi liə yələ kə yichu.

¹⁷ Ayakadəin, kiə mbein ma numki biyuj. Mbein mômisi i kləki gia yə Bah kəŋki a mbein fəki.

¹⁸ Kiə mbein ma mūki mbih mə kwa mbein. Kəm yəmakə kə gia yə yi bəkəliki bəni lə bəkəlini. Mbein nūmki num mbein jikə lə bəh Kin'waka ki Bainjni.

¹⁹ Mbein dzəkaki i gwū yimbein i bəŋjanj wə, bə bə bukuki i Kinjwakti ki Nkəksi wə,* bəh bəŋjanj bə kəksini bədəko, bəh bə Kin'waka ki Bainjni nyaki i mbein. Mbein yəŋəŋi yaka kəksi Bah i shəm yimbein wə.

²⁰ Mbein nyāki kiyəŋni i Nyə Ba jəbi wichi i gia yichi wə tsə dzəh i yeli wi Bah wibukumbein Jisəs Klistus.

Ntəfi i bəkanja bəh bənyuku bəbə

²¹ Mbein nya gwu yimbein i mi bəh i mi biəli kinjəkəni kə mbein kwati i Klistus.

²² Bəkanja bə bəni, mbein nyā gwū yimbein i bənyuku bəmbəin asi mbein nya i Bah,

²³ kəm minyuku kə fwu i kpə wi, asi Klistus kə fwu i kijujni ki bəni bə bumni wə. Kijujni kiwə num gwu yi, wi mwi num Kimbwilli kiwə.

²⁴ Ayakadəin, bəkanja bə bəni kanjaki i nyā gwū yibə i bənyuku bəbə i gia yichi wə a linj asi kijujni ki bəni bə bumni nya gwū yibə i Klistus.

²⁵ Bənyuku, mbein kəŋki bəkanja bəmbəin a linj asi Klistus kəŋki kijujni ki bəni bə bumni ka nya gwu yi, ka kpi kəm ki.

²⁶ Wi nī nya gwu yi i fə kijujni kiwə i bainjki asi wi nī wəko ki bəh mwi bəh ja yi.

²⁷ Wi nī sisi kijujni ki bəni bə bumni kiwə yaka ka wi nī dzə ki i wi wə ka minjpaŋa wə wi tsəki i dzəkəh wə, wi kanja kə ndi widəko, wi tsə i gwu wə, wi kanja kə gia yidəko yə yi

bəkəliki wi, ka wi bainjki kanja kə kingbə i wi wə.

²⁸ Yi kə a linj asi bənyuku kanjaki i kəŋki tə bəkanja bəbə asi bə kəŋki gwū yibə. Mi kabə kəŋki kpə wi, yaka wi kəŋki num gwu yi.

²⁹ Mi widəko kəko wə wi si bainj gwu yi. Wi si saŋsi lə yi saŋsini, təkni bəh yi na bindzəŋ. Yi kə a linj asi Klistus fəki i bukumbein bə bə kə kijujni ki bəni bə bumni,

³⁰ kəm bukumbein kə bimbū bi bi gwu.

³¹ Ako gia yə bə nyaka i Kinjwakti ki Nyə wə a,

“Ako kəm yələ minyuku bi bée lə ba wi bəh nih wi,

wi chīŋni bəh kpə wi,

ma bə bəfa bi nūm i mi wimu wə.”

³² Gia yidəko nyumiki lə i ndzaka wələ kintəŋ yi kpali nalə, ayaka mih yein yin a, ndzaka wələ kə kəm Klistus bəh kijujni ki bəni bə bumni.

³³ Na ka mih lansi dzakaki lə, mi wimu wimu i mbein wə kanjaki i kəŋki kpə wi asi wi kəŋki gwu yi, minjpaŋa tə kanja i yein a wi nyāki lə kinjəkəsi i nyuwī.

6

Ntəfi i bwa bəh bəti bwa

¹ Bwa, mbein wəkəki i bəti bəmbəin bəh i bəni bəmbəin i dzəh yi Bah wə, kəm yələ kə gia yi chəŋ.

² Nchi wi Nyə wə wi dzakaki a,

“Wə kəksi ba wa bəh nih wa”,

kə nchi wi ninshin wə wi kanjaki kinjaka num bə kpəinji.

³ Ayaka kinjaka kiwə num a,

“Mi wə wi jəkə nchi wələ wi bi wəkəki lə ndzəŋni,

ayaka wi bi chu kwati nəni ki dəŋ i fa nshwain wə.”

⁴ Bəti bwa, kiə mbein ma fəki gia yə shóm kə i bəkəki bwa. Mbein kūkuki bə num bəh nlani bəh ntəfi wi Bah.

Ntəfi i mfa bəh i bəni bə bə kanjaki bə

⁵ Mfa, mbein wəkəki i bətikwili bə bə kanjaki mbein i fa nshwain wə, i lwāki bə chu kəksi bə. Mbein wəkəki i bə bəh shóm yimbein yichi asi mbein wəkəki i Klistus.

⁶ Kiə mbein ma nōmki i bə a i jəbi wə dzəkəh yibə kə i mbein wə, ka gwu ndzəŋki bə bəh mbein. Mbein fəki aka mfa yi Klistus, yə bə fəki gia yə Nyə nəŋki bəh shóm yibə yichi.

⁷ Mbein bə nōm, mbein ka nōmki bəh kin-saŋli aka bəni bə bə nōmki num i Bah, kəbi i mi wiwom.

⁸ Mbein kləki a, gia yindzəŋni yichi yə mi fəki, wi fəki i bi kwati tə mmakti wi ndzəŋni i Bah, kəŋ a numki mfa nabə wə wi kəkə mfa.

* 5:19 Kinjwakti ki Nkəksi kalə kə kə Nkunj Debit nī nyaka.

⁹ Mbein bəni bə bə kanjaki mfá, mbein kanjaki bə tə i dzəh yindzəni wə, kiə mbein ma gúmsiki bə. Mbein kləki a mbein bə bəchi kanjaki Tikwili wimu i bein, ayaka i wi chi chi kəkə.

Bein bi jum biə Nyə nya i bukumbein

¹⁰ I kaasi, mih dzakaki i mbein a mbein nūm ndzəŋ i Bah wə, yəkəli num i ŋga bi bimbun wə.

¹¹ Mbein ləh bein bi jum bichi biə Nyə nya i mbein i gwu wə, ka mbein kələ i num i tum jum mbein bəh ŋkəli i dzəh yichi yə wi wəliki nyaniki yein.

¹² Mbein klə a bukumbein jwəki kə num bəh bəni bəwəm. Bukumbein jwəki num bəh bein bichi biə bi kanjaki ŋga bəh mbum, bi saka mbi wi jisi wələ. Bein biə bi kə biŋ'waka bichu bichi biə bi kə i di bi bein wə.

¹³ Ayakadəin, mbein ləh bein bi jum bichi biə Nyə nya i mbein, ka a bi numki i kanj yichu yə wə, mbein bi num ndzəŋ asi mbein bi numki num mbein fə lə gia yichi, i bi dzə num bindzəŋ.

¹⁴ Ayakadəin, mbein nūm ndzəŋ. Mbein dzə ŋkəŋ ki nūm ka chinŋi wə mbein shu i bweli wə, mbein dzə nən i chəŋ i num ka chwaka kə mbein ləh ka baŋ bijum bimbəin yein.

¹⁵ Mbein nūmki num mbein keinŋi gwu i fūkuki ntum wi ndzəŋni wə wi dzəki bəh kimbəinŋi i bəni, yəmake numki aka dzuyigvu yi jum mbein ləkə i gvu wə.

¹⁶ I kpeinŋi i yələ wə, mbein jlə shəŋ a shəm i Klistus wə, yəmake kə aka kəŋŋ wi gəŋ mbein kanj a kanj. A num ki kə mbein kəŋki binsəŋ biə mi wichu tumki gbuku bəli yein.

¹⁷ Mbein dzə tə mbəin wə Nyə bəinŋi mbein yein wi nūm ka kifo kijum kə mbein bwanj, dzə tə nywə wi jum wə Kin'waka ki Baiŋni nyaki a num gia yi Nyə.

¹⁸ I gia yichi wə, mbein tsáki jəbi wichi bəli asi Kin'waka ki Baiŋni chusiki. Jəbi wə mbein bə tsa mbein ka bikəki bein bichi biə mbein nəŋki i Nyə. I yəmake wə mbein təkni i ndzəŋki, chu kanj shəm jəbi wichi i tsaki nywa Nyə i bəni bəchi bə akə mbu.

¹⁹ Mbein tsáki tə i mih a jəbi wə mih yasi dzaka kəŋŋ i dzaka, Nyə ni nyá mih bəh gia yə mih ki dzəkaki, ka mih dzakaki lwá kə kəm gia yi nyumini yi ntum wi wi ndzəŋni wi Nyə.

²⁰ Akə kəm ntum wələ mih kə i nsəŋ wə kəm mih kə dzəkəh wi Klistus. Mbein tsáki a jəbi wə mih nəŋki i dzakaki, mih ni dzəkaki si mih kanjaki i dzəkaki lwa kə.

Ndzaka wi gəksini

²¹ Tichikus waiŋnih wibukumbein wi shəm wə wi nəmki tə i Bah bəh shəm yi yichi, wi ni fuku lə gia yichi i mbein kəm mih, ka mbein tə ni kiə si mih kə, bəh gia yə mih fəki.

²² Akə gia yə mih faan wi i mbein kəm yi, ka wi dzə fə mbein klə si buku kə, wi chu shli shóm yimbəin.

²³ Nyə Tii wibukumbein bəh Bah Jisəs Klistus nyá mbein kimbəinŋi bəh kinjəŋ bəh kimbun.

²⁴ Nyə chūsi shəm yi yindzəŋni i mi wichi wə wi kanjaki kinjəŋ kə ki kaaki kə i Bah wibukumbein Jisəs Klistus.

Kinwakti kə Bəol nī nyaka i kijunni ki Filibi Gia yə yi kə i Kinwakti ki Filibi kələ mə

Kinwakti kələ nī nyaka Bəol i kijunni ki bəni bə bumni i Filibi. Ki num i mban wi binwakti biə wi nī nyaka i jun yi nsəŋ mə i Lum. Gia yə yi nī fə na ka Bəol nyaka kinwakti kələ, a nī kə i chusi a ngain yeŋ kə wə kijunni ki Filibi nī chinji. Fwu wi gia wi Bəol i kinwakti kələ mə kə a, "I yin wə, mih kabə num wiwəm, yaka mih kə a i Klistus, mih ka kpi, a ni numki num mbee i mih." Bəol dzakaki kəm mbum bi Bah wibukumbeŋ Jisəs Klistus, si wi nī shisi gwu yi ka mfa, Nyə ka yaksi wi, wi jiə wi i di bimbum wə bi tsə bi mi wichi. Wi yinji bə a nōni kibə i Klistus kə kinya ki Nyə biəli shəm yi yindzəŋni yə wi kanjaki i bə tsə dzəh i shəm yə bə jiə i Klistus wə, a kəbi a bə jiəki bəŋchi bə kwili bə Bəu. Kinwakti kələ dzaka nalə kəm kisanli bəh i jiəki mfi i gia yi Klistus wə kiməŋni kəbi bəh i numki i kijunni wə bəh i kanjaki shəm i bumni wə bəh i nōni kələ wə.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinwakti kələ mə

1:1-11 Kin'yisi

1:12-26 Gia yə yi nī num bəh Bəol

1:27-2:18 Nōni ki mi wə wi chinji bəh Klistus

2:19-30 Ndzaka kəm Timoti bəh Ebafloditus

3:1-4:9 Ntəfi kəm bəmbainjəŋni bəh bəŋgəkə

4:10-20 Bəni bə Filibi kə nsəŋ yi Bəol

4:21-23 Bimbəni

¹ Kinwakti kələ nyaka mih Bəol buku Timoti, bə bə kə bwa bə nəm bə Klistus Jisəs. Kinwakti kələ dzaki i mbeŋ bəni bəchi bə bə kə bə Klistus Jisəs i Filibi i tasi bəh kifwu ki bəti kijunni ki bəni bə bumni bəh bəni bə bə gamtiŋ i fəki bəŋəm i kijunni kintəŋ.

² Nyə Tii wibukumbeŋ bəh Bah Jisəs Klistus chūsi shəm yindzəŋni i mbeŋ chu nyə mbeŋ bəh kimbeŋni.

Bəol nya kiəŋni i Nyə kəm bəni bə Filibi

³ Jəbi wə mih kwakaki kəm mbeŋ na yib-wiŋ, mih ka nyaki num a kiəŋni i Nyə wuŋ shəŋ.

⁴ Jəbi wə mih tsaki i ntsa wuŋ wichi kəm mbeŋ bəchi, mih ka tsaki jəbi wichi bəh kinsanli,

⁵ kəm i yisi i chəkə bi ninshin i dzə buku bidəŋ, kə num mbeŋ chinji bəh mih i nōmki a ntum wi ndzəŋni wə kəm Jisəs Klistus tsəki a ninshin.

⁶ Mih kiəki lə na bindzəŋ a Nyə wə wi nī yisi nōm wi ndzəŋni wələ i mbeŋ bi dzo tsa

lə bəh wi i ninshin i tsə kaasi i chəkə biə Jisəs Klistus bi fəni dzə yeŋ.

⁷ Yi kə chəŋ a mih kwakaki kəm mbeŋ bəchi yakadəŋ, kəm mbeŋ kə shəm yin, bukumbeŋ num i fien fimu wə a num fiə Nyə kə wi duksi bukumbeŋ yeŋ. Bukumbeŋ num i fi wə i liə, asi bukumbeŋ si num kəŋ a numki jəbi wə mih kə i jun yi nsəŋ mə, kəŋ a numki i jəbi wə mih kə mih nyani kəm nnya dzaka i kəŋ bi ntum wi ndzəŋni wiwə fə a wi ləkəki nalə.

⁸ Mih dzakaki lə Nyə kiə na bindzəŋ a mih kanjaki lə shəm i mbeŋ nalə, kəŋ mbeŋ bəchi bəh kinjəŋ ki Klistus Jisəs.

⁹ Mih tsaki a kinjəŋ kimbeŋ tsəki a ninshin ninshin, ma mbeŋ ni kanj mfi, i nəŋki gia bindzəŋ.

¹⁰ Jəbi wə mbeŋ nəŋki yakadəŋ, mbeŋ ni təkisi sabi yə yi kə chəŋ. Ayakadəŋ, a bi numki chəkə biə Jisəs Klistus bi fəni dzə, mbeŋ bi baiŋki, ŋgəbə kəbi.

¹¹ Mbeŋ bi numki yakadəŋ num mbeŋ fwuli bəh kimfə ki chəŋ kə mbeŋ kanjaki tsə dzəh i Jisəs Klistus wə. Yələ ni fə kinjəkəni bəh kinjəkəsi ni tsəki i Nyə wə.

Bəol nī kə i jun yi nsəŋ mə, ntum wə kəm Jisəs tsə a ninshin

¹² Bwa bə nih bəŋ, mih nəŋki a mbeŋ kiəki a gia yichi yələ yi num bəh mih lə, yi lansi gamti i fə a ntum wi ndzəŋni wələ kəm Jisəs kəki tsəki a ninshin.

¹³ Gia yiwə fə bəni bə jum bə bə chəniki ntəŋ bəh bəni bəchi kiə a mih kə i jun yi nsəŋ mə lə, kəm Klistus.

¹⁴ Nsəŋ wələ mih nōmki lə, fə shəm yi bwa bə nih bəbukumbeŋ bəduli i Bah shili i fukuki gia yi Nyə nalə, chu lwa kə.

¹⁵ Mih kiəki lə a bə bədəkə fukuki lə kəm Klistus nalə chini kindəŋ bəh mih, jwə tə i dzə di binj a bə tsə mih. Ayakalə, bədəkə fuku fibə bəh binjwaka bindzəŋni.

¹⁶ Bə bədəkə bələ fukuki yakadəŋ, kəm bə kəŋki mih, bə kiə a mih kə fa i jun yi nsəŋ wə lə num a jiə Nyə mih ka mih kəmki dzaka i kəŋ bi ntum wi ndzəŋni wiwə.

¹⁷ Bə bədəkə bəyaka fukuki kəm Klistus a dzu yi dzaka wə nəŋ num yeli i gwu yibə wə a bə fəki yakadəŋ kpeŋsi num ŋgəkə i wə mih yeŋki i fa jun yi nsəŋ mə.

¹⁸ Yəmakə kanjaki nə i fə a? Kəŋ bə fukuki yakadəŋ kwayi fə num kwayini ma bə fukuki yi ŋkəŋ, mih sanliki a sanlini kəm i gia yichi wə bə fukuki num a kəm Klistus.

¹⁹ Akə a yakadəŋ si mih ni sanliki kəm mih kiəki lə si mbeŋ tsaki i mih, Kin'waka ki Jisəs Klistus chu gamti mih, yi num a mih ni bəŋ lə.

²⁰ Gia yə mih tseŋki tsəki a ninshin i yi wə mih lansi wəkəli nalə kə a mih bi ma lansi kwati kinjəŋni nalə kpaa. Mih ni kanjə ndzəŋ a shəm yin ka i gia yichi yə mih

fäki bäh gwu yin, ni yaksiki a Klistus i bein i lä jobi wichi asi yi nĩ kə, kəŋ mih numki wiwəm, nabə a mih kpi.

²¹ Mih dzakaki lä kəm, i yin wə, mih kabə num wiwəm, yaka mih kə a i Klistus, mih ka kpi, a ni numki num mbee i mih.

²² Ayakalə, a kabə num a mih ni numki lä wiwəm, mih ni fäki nəm wə wi kə i gamti bəni bindzəŋ. Si gia yiwo kə yakadəŋ, mih kiäki kə a mih ki baaki yinain na.

²³ Mih kə mih fumni i kintəŋŋ ki gia yələ wə. Mih lansiki nəŋki a, asi kə i yin wə ma mih nyə mfin tsə ka bə numki buku Klistus. Yəmakə ndzəŋ nalə tsə i numki wiwəm.

²⁴ Ayakalə, yi kpeinŋiki lä nalə kəm mbein a mih numki wiwəm.

²⁵ Si yi kə yakadəŋ, mih təksiki kiäki lä məŋni kə a mih ni numki lä wiwəm bukumbein bəchi ka mbein ni kəkəki tsəki a ninshin chu num bäh kinsanli asi mbein jia shəm i Klistus wə.

²⁶ Ayakadəŋ, jobi wə mih fiəni dzə num bäh mbein, mbein ni ghanŋiki gwu na bindzəŋ kəm Klistus Jisəs kəm mih.

Mbein nōki nōni kə Jisəs Klistus nəŋki

²⁷ Gia yə mih nəŋki i dzaka kə a, mbein nōki nōni kə ntum wi ndzəŋni kəm Klistus nəŋki. Mbein nōki yakadəŋ, ka mih bi fiəni dzə yein mbein, ma mih bi dzə kə, mih ni wəkəki alə a mbein num ndzəŋ, kaŋa shəm yimu num i mi wimu, jwə i fiəŋ fimu wə, i kimbəm kəm ntum wi ndzəŋni.

²⁸ Kiə mbein ma lwāki bəni bə bə bainŋki mbein i gia yələ wə. Mbein kabə lwāki kə bə, ma yəmakə ni chusiki i bə a Nyə ni bwili lä mbein, ayakalə yinŋi kaasi bə num kaasini.

²⁹ Mbein kləki a Nyə ka duksi dəkə mbein a mbein nūmki bəni bə Klistus shəŋ, alə a mbein būm a wi shəŋ. Wi kə wi duksi tə a mbein wəkəki ngəkə kəm Klistus.

³⁰ Mbein kə mbein chinŋi lö bäh mih, bukumbein bəchi bə jwə a i gia yələ wə mbein nĩ yein mih jwə kəm yi a num a yi, mbein wəkəki si mih keinŋi a yi bein i lä.

2

Mbein sīni dzə i Jisəs Klistus

¹ Ntə mbein kə num mbein chinŋi lö bäh Klistus wi fə mbein bə kaŋa shəm yi shili a? Ntə kinŋəŋ ki fə lö shəm yimbein bə də a? Ntə mbein bäh Kinŋwaka ki Bainŋi si num lö i kinchinŋi wə a? Ntə mbein si kaŋa lö shəm yindzəŋni chu kwasi nsheŋ i mbein kintəŋŋ a?

² Si yi kə yakadəŋ, mbein fə a kinsanli kəŋŋ jikə kaasi. Mfi bimbein nūmki i fiəŋ fimu wə, kinŋəŋ kimbəin nūmki kimu, mbein kəŋaki shəm yimu chu kəŋa kinŋwaka kimu.

³ Mi ma fäki fiəŋ kwaka a gwu yi shəŋ nabə i ghanŋiki gwu kilələ. Mi shīsī gwu yi, i yeinŋi a mi widəkə tsəki lä wi.

⁴ Kiə mi ma fäki gia yə yi kə i dzə bäh mbee a gwu yi shəŋ. Wi fäki num yə yi kə i dzə bäh mbee i bəni bədəkə tə.

⁵ Kinŋwaka kimbein kaŋaki i nūmki a linŋ ka ki Klistus Jisəs,

⁶ wə wi nĩ kə na fiəŋ fiəni fiə Nyə kə, ayakalə, wi nĩ ka dzə dəkə gia yiwo a bə Nyə kə linŋ,

a akə gia yə wi kə i baanŋi baanŋ yein wə,

⁷ wi bee di biwə yaka,

dzə num di bi mfa.

Ayaka bə nĩ bwə wi,

wi num a linŋ ka mi wiwəm.

⁸ Jobi wə wi nĩ kə mi wiwəm,

wi nĩ shisi gwu yi,

ka wəkəki i Nyə,

wi bi dzə būm i kpi,

na kpini i kintasi wə.

⁹ Si wi nĩ fə yakadəŋ,

Nyə yakasi wi,

jia i di biə bi tsəki bi mi wichi,

nya wi bäh yeli wə wi tsəki kiyei kichi,

¹⁰ ka mi wichi wə wi kə i tumi ki bein wə

bäh wə wi kə i kuku bäh wə wi kə i kii,

jobi wə bə wəkə yeli wi Jisəs wələ,

bə tum binyu,

¹¹ mi wichi ni dzakaki bäh dzaka ki a,

Jisəs Klistus kə Bah.

Jobi wə bə fə yakadəŋ,

kinŋəkni ni tsəki i Nyə Ba.

Mbein si bain lö i mbi wə aka bijəŋ

¹² Ayakadəŋ, nsəŋ yin yi shəm, mbein wəkəki tə a Nyə asi mbein nĩ wəkəki i jobi wə mih nĩ kə bäh mbein. Kighə i lä na si mih kəkə bäh mbein, mbein tsəki a ninshin i nōmki kəm mbəin wimbəin. Mbein fäki yakadəŋ, lwa nyumyi.

¹³ Mbein kləki a, a nōmki Nyə i mbein wə, fə a mbein fäki gia yə wi kəŋki. A nyaki wi nga i fäki gia yiwo yein.

¹⁴ Mbein kabə fäki gia yichi yə mbein fäki, kiə mbein ma shūŋyiki, nabə i gūkuliki,

¹⁵ ka mbein bainŋi, chu kaŋa kə kinŋbə kidəkə. Ayakadəŋ, mbein ni numki bwa bə Nyə bə bə ka gbo dəkə i gia yidəkə wə i ngəkə wələ kintəŋŋ wə wi kaŋaki shəm yichu mōmyi gia yichu. I mbi wələ wə mbein si bain lö aka bijəŋ,

¹⁶ asi mbein kaŋa ndzəŋ * ntum wə wi nyaki nōni kə ki bi tsə kaa kə i bəni wə. Mbein kabə fäki yakadəŋ, i bi tsə buku i jobi wə Jisəs Klistus bi fiəni dzəkə, mih bi numki bäh kinŋhanŋi ki gwu a mih ka yəkə dəkə n'yəkə wi kilələ nabə i nōm nōm wi kilələ.

¹⁷ Si mbein jia shəm i Nyə yaka, akə mfə gia si mbein fə i wi. Kəŋ a numki a bə ni kwu kaasi lä mih ka mbih, i kpeinŋi i mfə gia

* 2:16 Nabə a, "Si mbein fukuki."

wimbein wə, mih ni wəkəki a ndzəŋni, laŋ laŋni bəh mbein bəchi.

¹⁸ Ayakadain, mbein tə chinqni bəh mih ka bukumbein wəkəki ndzəŋni, laŋ laŋni.

Bəal dzaka kəm Timəti bəh Ebafləditus

¹⁹ Bah Jisəs ka bum, mih yeinŋi a, baan a twesi mih ni faan Timəti i mbein. Jəbi wə wi ni dzə buku i mbein wə wi ni fiəni dzə, wi ni fuku mih si mbein kə, ka shəm yin dəki.

²⁰ Mih kanjaki kə mi widəko ka wi, wə wi lansiŋi kanjaki shəm tə i mbein asi mih kanjaki.

²¹ Mih dzakaki yələ, kəm na ndə kanjaki ŋki kinŋən a gwu yi wə, tseŋ kə kəm gia yə Jisəs Klistus nəŋki.

²² Ayakalə, Timəti kə mbein si kiə lə a wi chusi mi wə wi kə, si wi kə num wi nəm lə buku wi, i fukuki ntum wi ndzəŋni. Wi nəmki buku wi a liŋ asi wain si nəm bəh ba wi.

²³ Ako gia yə mih yeinŋi a, a baan a twesi mih ni faan wi. Gia yə mih keinŋi mih tseŋ kə i yein a gia ni num dəin i gwu yin wə a.

²⁴ Mih jiəki mfi biŋ i Bah a, a baan twesi mih mwī ni dzə yein tə mbein.

²⁵ Mih yeinŋi a yi ndzəŋki lə a mih ni fiəni chinŋi lə Ebafləditus i mbein. Wi kə wainnih wimbein, buku wi nəmki chu jwə i gia yi Nyə wə. Ako mi wimbein wi ntum wə mbein ni faan a wi dzə tseŋki mih.

²⁶ Wi si nəŋki lə nalə i yein mbein bəchi, shəm shiliki lə wi asi wi si wəkə a mbein wəkə a ngain gweinŋi lə.

²⁷ Ako ŋkən, wi si kə num wi gwein ka baan a twesi i kpi. Ayakalə, Nyə si kwasi nsheŋ i wi, a kəbi a shən wi mbəŋ. Wi si kə wi kwasi nsheŋ i mih tə a wi ma kpi i chu kpeinŋi ŋgəkə i wə mih kə mih si yein lə.

²⁸ Ayakadain, mih lansiŋi nəŋki lə i chinŋi wi, ka mbein chu yein wi, mbein wəkə ndzəŋni, shəm yin tə ma ni chu nyaki ŋgəkə bəh ŋga.

²⁹ Mbein dzə jlə wi ka bəni bə Bah bəh kinsanŋi kichi. Bəni ka wi kə bə mbein kə i kəksiki.

³⁰ Mih dzakaki yələ kəm asi baan a twesi ma wi ni kpi kəm nam wi Klistus, si wi ni nya gwu yi i təkniŋi i mih i di bimbein wə.

3

Gia yimum kə i kiə Klistus

¹ Bwa bə nih bəŋ, i kaasiki, mbein nəmki bəh kinsanŋi a mbein kə bəni bəh Bah. Mih kə num mih nyaka lə gia yichi i mbein, na yaka lə mih ni bəh kə i nyaka chu fiəni chukuli yi. Mih fəki yakadain i kəŋki mbein kəŋni.

² Mbein təkniŋi bəh bəni bə bə fəki gia yichu, num i bwanŋi alə a bə kanjaki i sūnŋi.* bəni. Bəni bəwə kə biə.

³ Ako bukumbein bələ bə kanjaki nsuun wi chən, bukumbein bə bə tsaki Nyə asi Kin'waka ki chusiki, ghanŋi gwu kəm Klistus Jisəs. Bukumbein jiəki kə mfi i gia yi nyam yi gwu wə.

⁴ Ayakalə, mih tə kolə i kanj kinŋən i jiəki mfi i yəmaka gia wə. Mi ka num wə wi kwakaki a wi kanjaki lə kinŋən i jiəki mfi i gia yi nyam yi gwu wə, mih jiəki lə tsə wəmaka mi.

⁵ Mih ni buku kanj nyan bə suun mih, mih num mi wi Islə, i chwəŋkijun ki Benjamin wə, mih num mi wi Hibulu, kimbwə ki Hibulu. I bənchi bə buku wə, mih kə mi wi Falasi.

⁶ I dzəh yi kimbu i kanjani kinŋən nalə i fəki gia i dzəh yi Bəju, mih ni bwanŋi lə gwu i bəni bə bumni chein. I kimbu ki bənchi wə si mi kə i numki chən, mih ni kanjaki kə ŋgbə widəko.

⁷ Ayakalə, gia yə mih ni yisiki yeinŋi a yi kə mbee i mih, ako i liə mih yeinŋi lə ako gia yi kilolə, kəm gia yə Klistus fə i mih.

⁸ A kəkə a yəmaka shən, mih yeinŋi gia yichi yi num gia yi kilolə i mih, kəm gia yimum yə yi tsəki gia yichi ako i kiə Bah wun Klistus Jisəs bindzəŋ. Mih lətəkə gia yichi kəm wi. Mih yeinŋi lə yi ka gia yi kinyən, ka mbee wun numki Klistus,

⁹ buku wi ni num kaasi i mi wimu. Mih ni chu numki kə a Nyə dzə mih a mih kə chən i wi nshin biəli yin dzəh yə yi kə yi bənchi bəbuku. Wi dzə mih kəm mih jiə shəm i Klistus wə. I numki chən i Nyə nshin ako num i dzəh yə mi jiə shəm i Klistus.

¹⁰ Gia yə mih nəŋki i liə kə a mih kiə Klistus bindzəŋ, i kanjaki nga biə wi ni kanjaki si wi ni dza i kpi wə. Mih nəŋki tə i yein bəŋgəkə bə wi ni yein, bəh i num aka wi i kpi yi wə,

¹¹ ka jəbi widəko Nyə bi dzasi tə mih i kpi wə.

Mih bwanŋi nga tseŋ tsə a di biə mih tsəki

¹² Mih dzakaki kə yələ a mih kə num mih kanj lə gia yiwə nabə a mih tsə buku lə. Mih keinŋi mih bwan ŋga i yein a mih ni nani lə tseŋ yin i kanj biəŋ biwə i mih kanj, kəm Klistus Jisəs kə wi dzə lə mih i mi wi.

¹³ Bwa bə nih bəŋ, mih dzəki kə a mih kanj lə biəŋ biwə i mih kanj. Ayakalə, gia yimu yə mih fəki kə a mih daliki lə gia yə yi tsə lə, mih bwan ŋga a mih kanj num a yə yi kə i ninshin.

¹⁴ Mih bwanŋi nga i tseŋki tsəki shən a di biə mih tsəki, i kwati mmakti wun a num mbəŋ wə Nyə bəŋ mih a mih yaka dzə i bein asi mih chinŋi i Klistus Jisəs wə.

¹⁵ Bukumbein bəchi bə bə kə num bə kpein i kimum wə kanjaki lə i kwakaki gia i dzəh yələ wə. Ayakalə, mbein bədəkə ka kwakaki

* 3:2 I see gwu yi mi kə i suun mi, a nī kə nani ki Bəju a bə kanjaki i suun mi ka wi numki mi wi Nyə. Yein Efe 2:11

gia yidəko chi chi, yaka kə a, a ni fuku baiŋsi Nyə yamaka i mbein.

¹⁶ Gia yimbun kə a bukumbəin kəŋa ndzəŋ gia yə bukumbəin kə bə lani lo yi.

¹⁷ Bwa bə nih bəŋ, mbein dzəki kisini i mih, chu tsein tə nən kə bəni bədəko nəki num bə dzo kisini i buku.

¹⁸ Mih dzakaki yələ lə kəm si mih nī dzəki chəksi chəksi mih dzaka i mbein, mih chu dzakaki i liə na bəh mindəm i dzəkəh yin chein a bəni duki lə bə bə nəki nən kə ki chusiki a bə kə bəmbaiŋni bə Klistus i gia yə a wi nī kpi i kintasi wə.

¹⁹ Bənika bəni kə bə bə bi bəkəliki bə bəkəlini. Wibə nyə kə num dzaka kidzini. Bə ghaŋsiki gwu i gia yə bə si kaŋaki i ngəmni i yein wə. Kinƣwaka kibə kə shəŋ i gia yi fa kuku.

²⁰ Bukumbəin kə fibukumbəin bəni bə tumi ki bein. Akə fein wə bukumbəin təkiki wəkəliki num Mbəin si wibukumbəin Bah Jisə Klistus i di biə wi bi dza dzə.

²¹ A bi num jəbi wə wi bi dzə, wi bi kwuni gwu yibukumbəin yələ yi chin kə alə ma yi bi kwuni yi num ka gwu yi yə yi kaŋaki kinƣəkni. Wi bi kwuni num bəh nƣa bi biə wi bi juŋni bein bichi yein, wi num i yein bein.

4

Bəal nya kintəfi i bəni bə bumni bə Filibi

¹ Ayakadəin, bwa bə nih bəŋ, mih kəŋki lə mbein nala chu kaŋa kinƣəŋ i yein mbein. Akə mbein bə mbein fəki mih wəkə ndzəŋni, mbein chu num kifə kəŋki ki nƣun. Nseŋ yin, mbein nūm ndzəŋ i Bah wə.

² Mih tsaki a Ewədia bəh Sintiki fiəni num dzaka kimu ka mi bəh waiŋnih wi i Bah wə.

³ Mih dzaka tə i wə wə wə təkisi kə na mi wuŋ wi mbaŋ i nəm wə gəmti bəkaŋa bələ ma bə fiəni nūm i dzaka kimu wə. Akə bəni bə nəm buku bə bəh nƣa i nəm wi ntum wi ndzəŋni wələ kəm Jisə Klistus i tasi bəh Klemən bəh bəni bəchi bə buku bə nī nəmki. Bəni bələ kə num kiyei kibə si num lə i kinƣwakti ki bəni bə kə kaŋaki nən kə ki bi tse kaa kə.

⁴ Mbein nūmki bəh kinsanli i Bah wə jəbi wichi. Si mih kə mih dzaka, mih fiəni dzaka chukuli a, mbein nūmki bəh kinsanli.

⁵ Mbein chūsiki nən ki bənini i mi wichi, kwaka a jəbi wi Bah wi dzəni si num a kaŋ.

⁶ Kiə mbein ki nyūfi kə gwu kəm gia yidəko. Mbein tsəki num tsani i gia yichi wə jlə i Nyə nshin. Mbein bə tsa mbein ka bīkəki gia yə mbein nəŋki i wi, nyā kiyeŋni i yə wi fəki.

⁷ Mbein ka fəki yakadəin, Nyə ka nī nyā mbein bəh kimbein ki, ki nī təkniiki bəh shəm bəh mfi bimbein asi mbein kə i Klistus Jisə wə. Kimbein kələ Nyə nyaki kə kə ki tsəki mfi bi mi wiwom bichi i kiə.

⁸ Bwa bə nih bəŋ i kaasi, gia yə mbein kaŋaki i kwəkaki kə yə yi kə yi nƣəŋ bəh yə yi kaŋaki kinƣəkisi, bəh yə yi kə chəŋ. Mbein kwəkaki gia yə yi baiŋki bəh yə bəni kə i kəŋki bəh yə shəm kə i kpi ki mi i yein bein. Gia kabə num yə yi təkisi ndzəŋki tsə bwili fwu, na bəh yə bəni kəkisi, mbein ka kwəkaki a yamaka.

⁹ Mbein fəki gia bīəli a nlani wə mih nī lani mbein yein kəŋ a numki yə mbein nī wəkə num wəkəni i mih, nabə yə mbein nī yein num yein. Jəbi wə mbein nī fəki yakadəin, Nyə wi kimbein nī numki bəh mbein.

Bəal num bəh kinsanli si bəni bə Filibi chusiki kinƣəŋ i wi

¹⁰ Bah fə mih bə num bəh kinsanli nala si mbein nī kə num mbein chusi kinƣəŋ kimbein i mih asi mbein nī yisi chusi. Mih kiəki lə na bindzəŋ a mbein nī kaŋaki lə kinƣəŋ i mih, ayakalə dza num dzəh.

¹¹ Mih dzakaki kə lə a mih dzaki lə fiəŋ fidəko. Mih lani kiə lə i num bəh na fiə fiə akə mfiŋ.

¹² Mih kiəki lə jəbi wə mi si dza fiəŋ, mih kiə jəbi wə wi si kaŋa biduli. Mih ka lani kiə si mih kə i numki num mih fwuli bəh na fiə, kəŋ mih numki num mih dzi, nabə maka mih dzi nabə jəbi wə mih kaŋaki bein biduli bəh jəbi wə mih dzaki.

¹³ Mih kiəki i fə gia yələ yichi lə num bəh nƣa bi Klistus biə wi nya i mih.

¹⁴ Ayakalə, na si mih lansiki dzakaki yələ lə, mbein məmsi na bəh nƣa i gamti mih i bəŋgəkə bəŋ wə.

¹⁵ Mbein bəni bə Filibi kiəki lə a, si mih nī buku i tumi kimbein wə i Masedonia, jəbi wə mih nī yisi fuku ntum wi ndzəŋni wələ i mbein, kaŋ yi kijuŋni ki bəni bə bumni bədəko nī ka bəŋsi dəkə buku bə i nnya bəh i ndzə wə. A nī kə a mbein shəŋ.

¹⁶ A nī kə i jəbi wə mih nī kə i Tesalonika,* mbein chin si ngamti i mih, chu chin si.

¹⁷ Mih dzakaki kə yakadəin a mih tseŋki a mbein chin si fiəŋ fidəko i mih. Mih tseŋki num mmakti wə Nyə bi nyaki i mbein i gia yə mbein fəki i mih.

¹⁸ Mbein nī baŋ faŋ Efafləditus bəh binya a wi dzə nya i mih. Mih kə i liə mih chu dza kə fiəŋ fidəko. Mih nī dzo binya biwə bichi, yein bidu tsə si mih nəŋki. Binya biələ kə mfə gia wə mbein fə i Nyə, wi dzə bi, bi fwuli bəh tseŋə yindzəŋni asi wi kəŋki.

¹⁹ Nyə wuŋ kaŋaki lə biha bimbun bichi, wi num i ni nya mbein bəh bein bichi biə mbein dzaki tsə dzəh i Klistus Jisə wə.

²⁰ Kinƣəkni nūm i Nyə wibukumbəin wə wi kə tə Ti wibukumbəin i jəbi wichi wə kinƣəkisi kəbi. Yi nūm ayaka.

Bimbəni

* 4:16 Tesalonika nī kə kwili i tumi ki Masedonia wə.

²¹ Mbein bôni bəni bæchi bə bə baiŋki bə num bə Klistus Jisəs i mih. Bwa bə nih bəbukumbəin bə bə kə i fa bəniki dzəki i mbəin.

²² Bəni bæchi bə bə kə bə Nyə fa bəniki dzəki i mbəin, kighə bəni bæchi bə bə kə i ntəŋ wi Kaysa wə fa.

²³ Ma Bah Jisəs Klistus chūsi mbəin bæchi bəh shəm yi yindzəŋni i biŋ'waka bimbəin wə. Yi nūm ayaka.

Kinwakti ka Bəəl ni nyaka i kijunni ki Kolose Gia yə yi kə i Kinwakti ki Kolose kələ mə

Bəəl ni nyaka kinwakti kələ i kijunni ki bəni bə bumni i kwili wi Kolose wə. Ebaflas nī dza dzə bəh ntum wichu widəko kəm kijunni kiwə. Bəəl ka nyaka kinwakti kələ si kijunni kiwə nī kə i kimbu kə wi nī yein a ngain kələ i təkni ki bəh ki. Wi nī nyaka i lumsi nłani wə wi kə wi nkəŋ a num wə wi kə kəm bəni bə bə kə bə Klistus.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinwakti kələ mə

1:1-8 Kin'yisi

1:9-2:19 Kəm mi wə Klistus kə wi bəh nnum wi

2:20-4:6 Nəni kimfian kə ki kə i Klistus wə

4:7-18 Bəmbəni

¹ Akə mih Bəəl, wain ntum wi Klistus Jisəs i kinəkəŋ ki Nyə wə. Mih kə buku Timəti wainnəh wibukumbein.

² Kinwakti kələ dzəki i mbein bwa bə nih bəbuku bə Kolose, a num bəni bə Nyə bə bə num ndzəŋ i Klistus. Nyə Tii wibukumbein chūsi shəm yindzəŋni i mbein chu nyə mbein bəh kimbəin.

Bəəl ka tsaki, nya kiyəŋni i Nyə kəm bəni bə Kolose

³ Jobi wichi wə buku tsaki i mbein buku ka nyaki kiyəŋni i Nyə shəŋ wə Tii Bah wibukumbein Jisəs Klistus,

⁴ kəm buku kə buku wəko lə kəm shəm yimbein yə mbein jiə i Klistus Jisəs wə, bəh kinəkəŋ kə mbein kanaki i bəni bəchi bə bə kə bə Nyə.

⁵ Buku kiaki lə a mbein fəki yakadəin kəm mbein tseinki tsəki a ninshin num i gia yə Nyə kə wi kein si jiə i mbein i bein. Gia yələ kə yə mbein nī kə mbein wəko lə yi i gia yi Nyə wə yi num nkəŋ, a num ntum wi ndzəŋni.

⁶ Ntum wələ nī dzə i mbein a liŋ asi wi dzəki i bəni i mbi wichi wə, ka kwuni nəni ki bəni ka chu wan tsə a ninshin ninshin. Yi kə a liŋ asi yi nī num bəh mbein i yisi i chəko biə mbein nī wəko ntum wi ndzəŋni chu kiə kəŋ a Nyə chusi shəm yi yindzəŋni i bəni.

⁷ Mbein nī wəko gia yələ i Ebaflas wə wi kə shəm yibuku, buku bə nəmki i fiŋ fimu wə. Wi kə mi wi nəm wi Klistus, num wi dzə di bibuku ka nəmki bəh shəm yi yichi.

⁸ Wi fuku lə i buku kəm kinəkəŋ kə Kin'waka ki Nyə kə ki fə mbein kəŋa i bəni.

⁹ I yisi i chəko biə buku nī wəko kəm mbein yakadəin, buku nəki bee kə i tsaki i mbein. Buku tsaki bikə a Nyə jiksi mbein bəh mfi biə bi nī fə mbein kiə gia yə wi nəŋki. Ayaka,

yələ nī tsə lə mfi bimbumb bichi bəh biein biə Kin'waka ki fə mbein ka kiə.

¹⁰ Ayakadəin, mbein nōki nəni a num kə ki kə ki kpein i Bah, a num kə wi lansiki kəŋki. Mbein ka nōki yakadəin fə bənəm bə ndzəŋni i dzəh dzəh wə, kə tsə a ninshin ninshin i gia yə mbein kiəki kəm Nyə.

¹¹ Buku tsa tə a, Nyə wə nga bimbumb bichi kə mbi nyə mbein bəh nga bichi a mbein ləkəki jobi wichi, kəŋa shəm tsə a ninshin i gia yichi wə, lāŋ lāŋni,

¹² nyə kiyəŋni i Ba wibukumbein. Akə wi wə wi fə ka bukumbein kpein i tseinki i bi kwati fiŋ fiə wi nī kein si jiə i bəni bə akə mbu i nkəŋ bi bi bəin ni wə.

¹³ Wi bwili lə bukumbein i kəŋ yi nga bi jisi wə, ka jiə i kintəŋ ki nkəŋ bi Wain wi wə wi kə shəm yi.

¹⁴ Akə Wain wi wələ wi tsə dzəh i wi wə ka tain bukumbein i kəŋ yi ngəkə wə, a num ndalinya wichu bibukumbein.

Klistus kə fwu wi biein bichi

¹⁵ Wain wi wələ kə na kimbwəsi ki Nyə mwi wə bukumbein yeinki kə. Wi kə kimbwə ki ninshin wi biein bichi biə bə nī maa.

¹⁶ Nyə nī maa biein bichi tsə dzəh i kəŋ yi wə, biein bi bein bəh bi kuku, biə bə yeinki, bəh biə bə yeinki kə, nabə bəchinda bənain bə bə nyaniki i fiəkə wə, nabə bə bə kanaki nga, nabə bəmbum, nabə bə bə sakaki. Biein biələ bichi kə Nyə nī maa bi tsə dzəh i kəŋ yi wə, ayaka bi num i wi.

¹⁷ Wi nī kələ na ka biein bichi numki. Biein bichi num i kəŋ yi wə, a kəŋa wi biein bichi na ka bi chiniki numki si bi kə.

¹⁸ Wi kə fwu wi kijunni ki bəni bə bumni kə akə gwu yi. A num wi wə wi nī yisi kijunni kələ. Ayaka a num wi mi wi ninshin i dza i kpi wə, wi chu kəbi i bi kpi, ka i biein bichi wə wi bi num ninshin i bi wə.

¹⁹ Gia yələ num lə kəm Nyə nī kəŋ a fiŋ fichi fiə ngain kə fi, nūmki i Wain wi.

²⁰ Nyə ka fə tsə dzəh i Wain wi wə a biein bichi kəŋ a numki bi bein bəh bi kuku bi fiəni chiniki bəh wi Nyə. Wi nī fə yələ tsə dzəh i kpi mwa mi Wain wi i dza bəh kimbəin jobi wə wi nī kpi i kintasi wə.

²¹ I mbein, mbein nī kə num mbein gaali bəh Nyə, ka kanaki bin'waka bichu kəm wi, asi mbein nī fəki chu.

²² Ayakalə, i liə Nyə kə wi fiəni chiniki mbein bə i gwu yi Wain wi wə wi nī fiəni num mi wiwəm. Ayaka wi nī fə yələ tsə dzəh i kpi yi wə, ka mbein bi numki i wi Nyə nshin bəin chu kəŋa kə ndi widəko, num kingbə kidəko kəbi.

²³ Mbein ni numki lə a jobi wə mbein kabə tsə a i ninshin bəh shəm yə mbein jiə i wi, ləkəsi nga i num ndzəŋ gia yidəko nəŋni kə mbein i gia yə mbein tseinki tsəki i ninshin i yi wə, yə mbein nī wəko i ntum wi ndzəŋni

wə. Ntum wi ndzəŋni wələ kə wə bə kə bə fuku i mih wichi i fa kuku. Ako ntuw wi ndzəŋni wiwə mih Bəəl kə mi wi nəm yeiŋ.

Nəm wə Nyə nī nya i Bəəl

²⁴ I liə mih laŋki lə i bəŋgəkə bəŋ bə mih wəkəki kəm mbeiŋ. Ayaka mih giŋki bəŋgəkə bələ lə i kaasi bəŋgəkə bə Klistus nī wəkə kəm kijuŋni ki bəni bə bumni bə ako gwu yi.

²⁵ Nyə jiə mih a mih nōmki i kijuŋni ki bəni bə bumni, i fukuki ja yi i mbeiŋ asi yi kə yichi.

²⁶ Ja yələ kə yə bə nī kə bə nyumi i ngəkə wi bəni bəchi i jiə yə wə, i liə Nyə chusi yi i bəni bə ako mbu.

²⁷ Nyə nī sainbwili i fə a bəni bu bələ klə a, bəni bə bə kəkə Bəju bi kwati lə kiŋkəkni kimbūm i gia yələ bə nī kə bə nyumi. Ayaka gia yi nyumini yiwə num a Klistus kə i mbeiŋ wə. Ayakadəiŋ, mbeiŋ kabə tseiŋki tsəki i ninshiŋ i bi kwati mbūm biwə.

²⁸ Ako Klistus wələ buku fukuki kəm wi i bəni bəchi. Buku lani bə i dzəh yi mfi bimbūm bichi, chu kiŋ i bə, ka buku bi chusi bə i Nyə nshiŋ num bə ta kpeiŋ si bəni bə Klistus kaŋaki i numki.

²⁹ Ako gia yə mih bwaŋki nga, nəm bəh nga bichi biə Klistus nōmki bəh bi i mih wə.

2

¹ Mih si nəŋki i fə a mbeiŋ bəni bə Kolose klə si mih jwəki nalə kəm mbeiŋ, bəh bəni bə Lawdesia bəh bəni bə bumni bəchi bə bə ka num yeiŋ dəkə shi biŋ.

² Mih fəki yakadəiŋ a shōm yi mbeiŋ bə shiliŋi, a mbeiŋ juŋniki nūmki i kiŋkəŋ wə, i keiŋsi klə ndzəŋ gia yichi asi mi kaŋaki i kiəki, ka mbeiŋ nī kiəki gia yi nyumini yi Nyə yə ako Klistus.

³ Nyə nyumi biba bi mfi bichi bəh gia yə bəni si kaŋaki i kiəki kəm wi a num i Klistus wə.

⁴ Mih dzakaki yələ ka mi widəkə ma bi nyə dzə bəh ndzaka wi njwəŋni wi ntəkə i fwəkyi mbeiŋ yeiŋ.

⁵ Mbeiŋ kləki a na si mih kəkə i mbeiŋ kintəŋ mih kolə bəh mbeiŋ i kiŋ'waka wə. Mih laŋki lə kəm mih yeiŋki lə si mbeiŋ fəki gia i dzəh yindzəŋni wə, num mbeiŋ jiə shōm i Klistus wə yi ləkə ndzəŋ.

Bəni bə Klistus bəiŋ lə i kaŋ yi bəchi bə kilələ wə

⁶ Si mbeiŋ kə mbeiŋ dzə lə Klistus jisəs a wi kə Bah, mbeiŋ nōki a i wi wə yakadəiŋ.

⁷ Mbeiŋ ləkə gaŋ mbeiŋ kə yəka i wi wə, mbeiŋ nūmki bəh nga i kimbūm kimbəiŋ wə a liŋ si bə nī lani mbeiŋ, nyə kiyəŋni i Nyə tsə na tsəni.

⁸ Mbeiŋ təkniŋki a mi bi ma dzə mfi bi fwəkyini kilələ biələ fa kuku i lim mbeiŋ yeiŋ

a mbeiŋ fiəni numki mfə. Mfi biələ kə biə bi biəliki nōni ki kwili ki mi wiwəŋ bəh bi biŋ'waka biə bi sakaki mbi wələ.* A kəkə biə bi biəliki si Klistus nəŋki.

⁹ Mbeiŋ kləki a si Klistus nī fiəni num mi wiwəŋ, fiəŋ fiə Nyə kə fi fichi kolə i wi wə.

¹⁰ Mbeiŋ kaŋa lə biəiŋ bichi si mbeiŋ kə mbeiŋ chiŋni mbeiŋ bəh Klistus. Ako wi Fwu wi Biəiŋ Bichi biə bi kaŋaki nga bəh biə bi sakaki.

¹¹ Si mbeiŋ bə kə num mbeiŋ chiŋni yakadəiŋ, wi suuŋ mbeiŋ. Nsuuŋ wələ kəkə wə bə si fa bəh kaŋ jəbi wə bə təiŋ bwili dzu i gwu yi wə. Yələ kə yə a fəki Klistus, i təiŋ bwili nyam yi gwu yichu.

¹² Jəbi wə bə nī juli mbeiŋ i bəkə mə, kə a bə nī chiŋni mbeiŋ bəh Klistus ka ləə. Ayaka Nyə fiəni dzasi tə mbeiŋ kəm shōm yə mbeiŋ jiə i wi wə a wi kolə i dzasi tə mbeiŋ i kpi wə bəh nga biə wi nī dzasi Klistus yeiŋ i kpi wə.

¹³ Mbeiŋ nī yisi kə num mbeiŋ kpi lə i kiŋ'waka wə kəm bəchi bə Nyə bə mbeiŋ nī bwiŋki, maka bə suuŋ tə mbeiŋ, i təiŋ bwili gia yə nyam yimbeiŋ yi gwu nəŋki. I liə, Nyə kə wi fə lə mbeiŋ fiəni chu bəwəŋ, chiŋni mbeiŋ bəh Klistus. Wi kə wi dalinya lə chu bibukumbəiŋ bichi.

¹⁴ Wi kə wi chiksi lə gia yə yi nī kwaki bukumbəiŋ i Kiŋwakti ki Bəchi wə, yə bə nī nyaka kəm bukumbəiŋ. Wi dzə biəiŋ biələ bichi ka baŋŋ i kintasi wə.

¹⁵ Klistus ka bwiŋ nga bi biəiŋ bichi biə bi kaŋaki nga bəh biə bi sakaki, ka bwili bi i yəŋə wə ngəmsi bi, tumdzi bi i kintasi wə.

Bəni bə Klistus wəkəki num gia yə a dza-kaki wi

¹⁶ Ayakadəiŋ, kiə mbeiŋ ma chu būm a mi widəkə səkaki mbeiŋ kəm biəiŋ biə mbeiŋ dziki nabə biə mbeiŋ muki nabə a mbeiŋ biŋki kə bini, nabə bini bi fiəŋŋ wimfiəŋ, nabə a mbeiŋ shiki kə bimbam.

¹⁷ Bə fəki gia yələ yi num a biŋəŋŋəŋ bi gia yə yi nī kə i bi dzə, gia yiwə mwi num Klistus.

¹⁸ Kiə mbeiŋ ma būm a bəni bədəkə sakaki mbeiŋ dzaka a mbeiŋ gbə i dzəh yidəkə wə. Bəni bələ kə bə bə dzakaki a mbeiŋ dzəki gwu yimbeiŋ i kuku asi bə dzəki a kəbi i dzəh yi chəŋ wə, bə dzaka a mbeiŋ kəksiki tə bəchiŋda bə Nyə asi bə kəksiki. Bə dzaka a bə kiəki lə gia, kəm bə yeiŋki lə gia i ndəmsi mə. Ayakalə, bə ghaŋsiki gwu num i gia yə yi dzəki i bə fuŋ ayaka fwu wi gia yiwə kəbi.

¹⁹ Bəmakə bəni kə bə gaali lə bəh Fwu wə ako Klistus. Klistus kə wə wi nyaki nga i gwu yi ka yi kəkki si Nyə keiŋsi yi a yi kəkki. Bukumbəiŋ kə bə chiŋni asi gwu yi mi kə yi chiŋni i bənyuŋ wə bəh i gaŋŋ wə ka yi numki chəŋ.

* 2:8 I jə yi Glik wə yə kolə i numki a biəiŋ bichi i mbi wələ bəni biəliki chəkə bichi. Yeiŋ i kimbu 2:20

²⁰ Si mbein kɔ mbein kpi lɔ mbein bəh Klistus i kimbu ki biɲ'waka biə bi sakaki mbi wələ, akɔ kɔm nɔ wə mbein chu nɔki aka mbein kɔ bəni bə mbi wələ a? Mbein chu bum i biəliki bənchi bələ kɔm nɔ a?

²¹ Bə si laan a, "Kia mi ki kɔnɔ ka. Kia mi ki mɔm kə i dzaka wə. Kia mi ki kɔm kə."

²² Gia yələ yichi kɔ yə bəni fəki tsəki a ninshin, kɔm bə biəliki bənchi num a jiə bəni biəlasi mfi bibɔ chusiki.

²³ Bəni dza yein a mfi kələ i bənchi bələ wə, si bə chusiki dzəh yə bə nyiniki bəni i kəksiki yein, bəh i shisiki gwɔ yibɔ i kuku a kəbi na i dzəh yi chən wə nabə i nya bwili gwɔ yibɔ. Ayakalə, biəin biələ kəbi i gamti i bwili mi i gia yichu yə nyam yi yi gwu nənki.

3

Bəni bə Klistus kanaki nɔni kimfian

¹ Si Nyɔ nɔ kɔ wi dzam lɔ mbein bəh Klistus i kpi wə, mbein jiə shɔm num i biəin bi bəin wə i di biə Klistus kɔ, a num i di biə Nyɔ kɔ wi tɔm wi i tsein yi yiləkali wə.

² Mbein jiə mfi bimbein i biəin bi bəin wə. Kia mbein ki jiə kə i bi kuku wə,

³ kɔm mbein kɔ num mbein kpi lɔ, nɔni kimbein kɔ i liə num Nyɔ nyumi ki bəh Klistus i wi wə.

⁴ Jobi wə Klistus wə wi kɔ nɔni kimbein bi tumbuku, ma mbein tɔ bi tumbuku bəh wi i kintəən kimbun bi wə.

⁵ Yi kɔ a, mbein ləksi laksini gia ka yələ i mbein wə num gia yi mbi wələ. Num i fəki nɔni ki təkəlini bəh i kwakaki gia kɔm kinyen ki təkəlini, bəh gwu yi shilini, bəh i kənki i fəki gia yichu, bəh i bukuki bəh dzəkəh i biəin wə. Mi wə wi bukuki bəh dzəkəh i biəin wə, yaka biəin biwɔ si num ka nyɔ i wi.

⁶ Akɔ kɔm nkaiɲi wi biəin ka biələ Nyɔ bi chusiki shɔm yi yi bəksini i bəni bə bə fəki yi.

⁷ A nɔ kɔ si mbein nɔ yisi kɔ mbein nɔ fəki lə nkaiɲi wi biəin biələ i jobi wə mbein nɔ yisiki nyaniki i yamaka dzəh wə.

⁸ Ayakalə, i liə, mbein kanaki i bəe bi bichi. Mbein bəe shɔm yi bəkəli bəh shɔm yi kwinini bəh shɔm yichu. Kia mi bi ma bəkəliki yeli wi mi. Kia ndzaka wichu ma bukuki i dzaka ki mi wə.

⁹ Kia mi ma fwɔkyiki waiɲnih wi. Mbein kiəkə i mbein babwili lɔ gwu yikpu bəh kimfə ki i mbein wə,

¹⁰ ka lɔh num gwu yimfian. Yələ kɔ num Nyɔ keɲsi yi ka fiani kwuni jiə yi ka n'yi Kimaa, ka mbein təkəsi kiəkə wi.

¹¹ I fa kɔ mi widəkɔ chu kəbi chi chi. Mi widəkɔ chu kəbi i fein wə a, akɔ mi wi Ju nabə a, akɔ mi wi Glik. Mi widəkɔ kəbi fein a bə ka suuɲ dəkə wi, widəkɔ kəbi a bə suuɲ wi. Mi widəkɔ chu kəbi fein wə wi kɔ wi chwa. Mi widəkɔ kəbi wə wi kɔ ka nyam yi chwa. Mi widəkɔ kəbi wə wi kɔ mfa, widəkɔ kəbi wə wi

kəkə mfa. Klistus kɔ biəin bichi i bə, wi num i bə wə bəchi.

¹² Si Nyɔ kɔ wi sabibwili lɔ mbein, mbein bəin, wi kən mbein, mbein kwəsiki nshəin, fə kimfə ki ndzənki, shisi gwɔ yimbein, num i kimboɲni wə, kənə shɔm.

¹³ Mbein dzəkə mi bəh mi asi wi kɔ. Mi ka fə na fi nɔ fi lɔ mi, wi dālinya wi. Si Bah kɔ wi dālinya lɔ chu bimbein, mbein tɔ dālिकinyaki chu bi bəni bədəkə.

¹⁴ Jobi wə mbein ka fəki gia yələ yichi, mbein ka jiəkə kinɲən i ninshin. Kinɲən kɔ fiən fiə fi chɲniki biəin bichi na ka bi numki i fiən fimu wə tsə bwili shɔm.

¹⁵ Mbein bəe ma kimboɲni ki Klistus nɔmki i shɔm yimbein wə chūs mbein bəh dzəh. Kimboɲni kələ num kə Nyɔ nɔ bəɔn mbein a mbein kanaki si mbein kɔ gwu yimu wə. Mbein nyaki tɔ kiyənɲi i Nyɔ.

¹⁶ Mbein jiəkə ja yi Klistus ma yi nɔmki i shɔm yimbein mɔ na bindzən, mbein lāni chu tɔfi gwu yimbein bəh mfi bichi. Mbein yəənki nyā kiyənɲi i Nyɔ i shɔm yimbein wə bəh bənjan bə bə bukuki i Kinwakti ki Nkəksi wə bəh bənjan bə nkəksini, bəh bə Kin'waka ki Baiɲni nyaki i bəni.

¹⁷ Jobi wə mbein fəki na yinain gia yə mbein fəki, kən a numki yə mbein dzakaki dzakani, nabə yə mbein fəki num fəni, mbein fəki yi i yeli wi Bah Jisəs wə, nyā kiyənɲi i Nyɔ Ba.

Si bəni bə Klistus kɔ i nɔki i juɲ yibɔ wə

¹⁸ Bəkanə bə bəni, mbein nyā gwɔ yimbein i bənyuku bəmbein. Akɔ gia yi chən i bəni bə Bah Jisəs i fəki.

¹⁹ Bənyuku, mbein kənki bəkanə bəmbein. Kia mbein ma chəfiki i bəni.

²⁰ Bwa, mbein wəkəki i bəti bəmbein i gia yichi wə. Mbein ka fəki yakadəin, ma yi ni ndzənki i Bah.

²¹ Bəti bwa, kɔ mbein ma ləyiki bəh bwa mbein. Mbein ka fəki yaka, ma gwu ni kpiki bə.

²² Mfə mbein wəkəki i bətikwili bəmbein bə fa kuku i gia yichi wə. Kia mbein ma nɔmki i bə a i jobi wə dzəkəh yibɔ kɔ i mbein wə i fəki a gwu ndzənki bə bəh mbein. Mbein nɔmki bəh shɔm yimu, lwā num Bah.

²³ Mi ka nɔmki na fi nɔ fi a num mbein wi ka nɔmki bəh shɔm yi yichi a ngain nɔmki num i Bah a kəbi i mi.

²⁴ Mbein kiəkə a mi bi kwatiki lə fiən fiə bə kɔ bə keɲsi jiə fi a num mbein wi i Bah. A num i Bah Klistus wə si mbein nɔmki.

²⁵ Ayakalə, i bəni bə bə fəki chu, Nyɔ bi gɔmki lə bə i chu biə bə fəki. Nyɔ si chusi kə chi chi i bəni.

4

¹ Mbein bətikwili bə mbein kanaki mfə, mbein fəki gia i bə i dzəh yə yi kɔ chən bəh

yə yi ndzəŋki, klə a mbeinj kanjaki lə tə Tikwili i beinj.

Ntəfi wi gəksini

² Mbeinj bæchi tsāki tsāki a ninshinj bəh kə. Mbeinj bə tsa mbeinj ka jləki mfi i yi wə, nyā kiyəŋni i Nyə.

³ Mbeinj tsāki i buku tə a Nyə wēli dzaka kiflənə i ja yi, a buku fūkuki ja yələ yə yi kə gia yi nyumini kəm Klistus. Akə gia yə mih kə i juŋ yi nsəŋ mə kəm yi.

⁴ Mbeinj tsāki a mih fūkuki baiŋsiki yi bindzəŋ si mih kanjaki i fūkuki.

⁵ Jəbi wə mbeinj fəki gia mbeinj bəh bəni bə bə kəkə bəni bə bumni, mbeinj ka fəki bəh mfi. Na winainj jəbi wə mbeinj kwati dzəh i fə gia mbeinj mōmsi a jəbi wiwə ma tsə kilələ.

⁶ Ndzaka wimbəinj jəbi wichi nūmki wi bəni ni njwəŋ ka ŋkaka, ka mbeinj ni kləki gia yə mbeinj kə i chūkuli mi wichi yeinj i dzəh yi chəŋ wə.

Bəmbəni

⁷ Tichikus ni fuku lə gia yichi kəm mih i mbeinj. Wi kə wainjnih wibukumbəinj, wi num tə shəm yibukumbəinj. Buku bə nōmki i Bah i mi wimu, wi num mi wi nōm wə wi nōmki bəh shəm yi yichi.

⁸ Akə gia yə mih faan wi i mbeinj kəm yi, ka wi dzə fə mbeinj klə si buku kə, wi chu shili shəm yimbəinj.

⁹ Mih faanji bəh Ōnesimus wə wi kə mi widəkə i mbeinj wə, wi num tə wainjnih wibukumbəinj wə wi kə shəm yibukumbəinj num wi num i gia yi Klistus wə nalə. Bə ni fuku lə i mbeinj gia yichi yə yi num fa.

¹⁰ Alistakus wə buku wi kə fa i juŋ yi nsəŋ mə, bəniki dzəki i mbeinj. Maak wainjti Banabas bəniki dzəki tə i mbeinj. Akə wi wə mbeinj kə mbeinj kwati lə ntum kəm wi. Wi ka dzə, mbeinj dzə wi.

¹¹ Jisəs wə bə bəŋki a Justus bəniki dzəki tə i mbeinj. A baan a bəni bətali bələ bə kə Bəju, buku bə nōmki i fiəŋ fimu wə i ŋkuŋ bi Nyə wə. Bə gamti mih nalə, fə shəm yinj də.

¹² Ebaflas wə wi kə tə mi widəkə i mbeinj wə, wi nōmki i Klistus Jisəs bəniki dzəki tə i mbeinj. Wi kwakaki lə mbeinj i ntsa wi wə jəbi wichi, tsa a Nyə fə ma mbeinj nūmki bəh ŋga, i təkiki kləki gia yichi yə Nyə nənki.

¹³ Mih yeinj lə bəh dzəkəh yinj a wi nōmki i mbeinj wə bəh ŋga bəh i bəni bə Lawdesia bəh bə Hilabəlis wə.

¹⁴ Luk wə wi chukuki bəni, wə wi kə nseinj wibuku wi shəm bəh Demas bəniki dzəki tə i mbeinj.

¹⁵ Mbeinj tsəsi kimbəni kəŋŋ i bwa bə nih bəbukumbəinj bə bumni i Lawdesia, bəh i Nimfa bəh i kijunji ki bəni bə bumni kə ki junjiki i wi dzu.

¹⁶ Mbeinj ka fa kinjwakti kələ i mbeinj kintəŋ mbeinj chŋsi ki i kijunji ki bəni bə bumni

i Lawdesia ma bə fə tə, mbeinj yeinj tə a bə chŋsi kinjwakti kə ki kə i bə, mbeinj fə tə.

¹⁷ Mbeinj dzāka i Alkibus a wi yeinj a wi kāsasi nōm wi Bah wə wi nya i wi kanj.

¹⁸ Kimbəni kələ nyaka mih Bəal bəh kanj yinj. Mbeinj yŋtiki a mih kə i juŋ yi nsəŋ mə. Ma Nyə chūsi shəm yi yindzəŋni i mbeinj.

Kinjwakti ki Bəəl ki ninshin kə wi nī nyaka i kijuŋni ki Tesalònika Gia yə yi kə i Kinjwakti ki Tesalònika ki ninshin kələ mə

Tesalònika nī kə kwili widəko i kimbu ki tumi ki Masedonia wə a num di biə Bəəl nī yisi kijuŋni ki bəni bə bumni. Yi nī ka dzo dəkə jəbi wi dəəŋ si kijuŋni kələ nī yisi, Bəju ka yisi i baiŋŋki Bəəl kindəŋ fini bə kəm wi. Bəəl ka nyaka kinjwakti ki ninshin kələ i bəni bə Klistus bə bə kə i Tesalònika i shlikli shóm yibə, fə a bə nūm dzəŋ bəh nga.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinjwakti kələ mə

1:1 Kin'yisi

1:2-3:13 Bəəl wəko ndzəŋni chu kəksi bəni bə bumni

4:1-12 Ntəfi kəm nənī ki bəni bə bə kə bə Klistus

4:13-5:11 Ntəfi kəm si Klistus bi fiəni dzəki

5:12-22 Ntəfi wi gəksini

5:23-28 Kingəksi

¹ Akə mih Bəəl, mih kə buku Silas bəh Timəti. Mih nyakaki kinjwakti kələ i kijuŋni ki bəni bə bumni bə kwili wi Tesalònika bə bə chinŋi num bəh Nyə Ba bəh Bah Jisə Klistus.

Bə chūsī shóm yindzəŋni i mbein chu nyə mbein bəh kimboinŋni.

*Bəəl nya kiyəŋni i Nyə kəm kijuŋni
ki bəni bə bumni bə Tesalònika*

² Buku si nya lə kiyəŋni i Nyə jəbi wichi kəm mbein bəchi, jiə mbein jəbi wichi i ntəsa wibuku wə.

³ Jəbi wə buku kə i Nyə Bah wibukumbein nshin, buku si kwaka lə nənī kimbein kə ki bukuki dzəki i shóm yə mbein jiə i Klistus wə, bəh nəm wimbein wə wi bukuki dzəki i kinjəŋ wə, bəh shóm yə mbein kanjə, yi buku dzo i ntəŋ wə mbein tseŋki tsəki a ninshin i Bah wibukumbein wə Jisə Klistus.

⁴ Bwa bə nih bəbuku bə Nyə kəŋki, buku kiəki lə a Nyə sabibwili mbein.

⁵ Buku kiəki lə yakadəin kəm ntum wi ndzəŋni wə buku nī dzo bəh wi i mbein wi nī ka dzo a ndzaka wə shəŋ. Wi nī dzo num bəh nga biə bi nyəki dzəki i Kinj'waka ki Baiŋni wə tə, buku təkəsi kiə a ntum wiwə kə ŋkəŋ. Mbein kiəki lə ŋkaiŋni bəni bə buku nī kə jəbi wə buku nī nəkī i mbein kintəəŋ kəm mbein.

⁶ Mbein nī dzo gvu yibuku bəh yi Bah kəm mbein nī dzo ntum wiwə bəh kilan gvu kə ki nī bukuki dzəki i Kinj'waka ki Baiŋni na si mbein nī kə i ŋgəkə wimbum wə.

⁷ Ayakadəin, mbein ka fiəni chu bəni bə bəni bə bumni bəchi i kimbu ki Masedonia wə bəh ki i Akəya wə nī dzəki kinchəsi i bə.

⁸ Mih dzakaki kə lə kəm a kəkə a gia yi Bah shəŋ yə yi buku i kimbu kimbein wə, ka wan fiəli kimbu ki Masedonia bəh ki Akəya wə. Ntum wiwə kəm shəm yimbəin yə mbein jiə i Nyə wə wan tsə tə i di bichi wə. Ayakadəin, gia yidəko chu mən yə buku kə i chu dzaka kəm yi.

⁹ Mbein kiə a bəni bəwə mwi fukuki lə kəm si mbein nī dzo buku i mbein kintəəŋ, bəh si mbein nī bee miməso fiəni i Nyə i nəmki i Nyə wi ŋkəŋ wə wi kanjaki nənī.

¹⁰ Bə fukuki lə tə si mbein wəkəliki Wain wi wə wi bi dza dzo i bein. Wain wi wələ kə wə wi nī dzasi i kpi wə, num Jisə wə wi bwiliiki bukumbein i shəm yi Nyə yi bəksini yə, wi bi chusiki i bəni.

2

Bəəl dzaka kəm nəm wi i Tesalònika

¹ Bwa bə nih bəbuku, mbein mwi kiəki lə a nŋikə wə buku nī laa i mbein nī kəkə wi kiləlo.

² Na si mbein kiəki a bəni nī kə num bə nya ŋgəkə i buku chu chəbsi buku i kwili wi Filibi wə, buku nī kanjaki a shəm i nga bi Nyə wibuku wə i fukuki ntum wi ndzəŋni wi Nyə wə i mbein, na si bəni nī chiki buku nalə.

³ Ntum wi ndzəŋni wə buku nī fukuki tsa mbein bəh wi a nī kəkə wə wi nī kə bəh ŋgbə widəko, buku nī fukuki kə bəh kinjwaka kichu kidəko, nabə i məmsiki i fwəkyiki mbein fwəkyini.

⁴ Ayakalə, si Nyə yein a buku kpəinŋi i bəni bə wi kə i nya ntum wi ndzəŋni wələ i kanj yibə wə, ayakadəin buku ka fukuki. Buku fuku kə lə a yi ndzəŋki i bəni. Buku nī fukuki a yi ndzəŋki num i Nyə wə wi tseŋki num shóm yibuku.

⁵ Si mbein kiəki, buku nī ka num dzo dəkə lə bəh ndzaka wi nŋwəni nabə i dzo gia yidəko kəŋ i ninshin i dzi fiəŋ i mbein kanj. Yələ kə gia yə Nyə kə mbein nsaka wibuku.

⁶ Buku nī nənŋi kə i kanjə kinjəksi kidəko i mi nabə kə ki nyə i mbein wə nabə i bəni bədəko wə, namana yaka si a nī kə di bibuku ka bwa bə faaŋni bə Klistus i bikəki a mbein fəki gia i buku.

⁷ Buku nī kə fibuku i kimboinŋni wə i mbein kintəəŋ təkni bəh mbein asi nih wain si təkni bəh bwa bu.

⁸ Ayakadəin, buku ka dzo mbein i gvu yibuku wə na bindzəŋ bəh kinjəŋ, buku nī ka nya dəkə mbein bəh ntum wi ndzəŋni wi Nyə wə shəŋ, ayakalə buku nī nya tə gvu yibuku i mbein kəm mbein nī kə mbein chu shóm yibuku nalə.

⁹ Bwa bə nih bəbuku, mbein kwakaki alə nəm wibuku bəh kiliəki kibuku a? Buku nī nəmki nchəko bəh nshi ka buku ma jiə ntə widəko i mi wə i mbein kintəəŋ, si buku nī fukuki ntum wi ndzəŋni wi Nyə wələ i mbein.

¹⁰ Mbein mwi na bəh Nyə kələ i been nsaka wibuku a nənī kibuku i mbein bəni bə

bumni nĩ kɔ ki baini bəh ki chəŋ kaŋa kə ŋgbə widakə.

¹¹ Mbein kiə tə si buku nĩ fəki bəh mbein, fə bəh mbein asi tii wain si fə bəh bwa bu.

¹² Buku nĩ shiliki shóm yimbein, ləbti mbein lumsi a mbein naki nani num kə Nyɔ nənki. A num Nyɔ wə wi bəon mbein a mbein liə i ŋkuŋ bi wə bəh mbum bi.

¹³ Buku baan kə tə i nya kiyoŋni i Nyɔ kəm yələ a jəbi wə buku nĩ dzə bəh gia yi Nyɔ i mbein, mbein nĩ dzə gia yiwo a akə na gia yi Nyɔ, a num kə gia yi mi. A num yi yə yi nɔmki i mbein wə bəni bə bumni.

¹⁴ Bwa bə nih bəbuku, mbein kiə a, gia yə yi nĩ num bəh bijuŋni bi bəni bə bumni bə Nyɔ bə bə nĩ kə bə bum i Klistus Jisəs i kimbu ki Judea, yi nĩ num tə bəh mbein. Mbein nĩ kə mbein yein tə bəŋgəkə i kan yi bəni bəmbəin bə kwili wə a liŋ asi bə nĩ yein i kan yi Bəju bəbə wə.

¹⁵ Bəju bələ kə bə bə nĩ wə Bah Jisəs. Ayaka a num bə bə bə nĩ wəyiki bəni bə ntum bə Nyɔ. A num bə bə bə nĩ kəŋŋ bwili buku i bə wə. Bə fəki yakadəin Nyɔ wəkə kə ndzoŋni bəh bə. Bə bainiŋyi lə bəni bəchi,

¹⁶ si bə bəŋki dzəh i buku i dzakaki i bəni bə bə kəkə Bəju ka bə bəin. Bə fəki yaka jəbi wichi chu bibə yaka. Shəm yi Nyɔ yi bəksini dzə lə i bə wə i liə.

Bəal ka nənki i yein bəni bə bumni bə Tesalonika

¹⁷ Bwa bə nih bəbuku, si bukumbein ni gaali, buku məmsi na bəh ŋga a buku yein mbein shəŋ bəh dzəkəh, na si a mən dəkə i jəbi wi dən wə, si bukumbein ni gaali. Bukumbein ni gaali shəŋ a i dzəkəh chein. Bukumbein ni ka gaali dəkə i shəm wə.

¹⁸ Buku nənki i fiəni dzə i mbein. Mih Bəal mwi kə num mih məmsi lə na i kinkani kiduli wə, ayakalə Satan ban a buku.

¹⁹ Buku kanaki kinkən lə kəm gia yə buku tseinki tsəki i ninshin kəm yi, nabə ndzoŋni bibukumbein bəh kifə kibukumbein kə buku bi ghanisiki gwu yein i Bah wibukumbein nshin wə Jisəs, jəbi wə wi bi fiəniki dzəki kə nə? A mən mbein na?

²⁰ Akə na mbein mbum bibuku bəh ndzoŋni bibuku.

3

¹ Ayakadəin, jəbi wə buku nĩ yein a yi gaka buku, buku ka kənki i baan i jum wə i Aten a buku mbəŋ,

² buku ka faan Timoti wainnih wibukumbein wə buku bə nɔmki i Nyɔ i fukuki ntum wi ndzoŋni kəm Klistus. Buku nĩ faan wi a wi dzə shili bumni bimbein, chu tafi mbein kəm Klistus,

³ Buku fə lə ka mi i mbein ma ni chu i jum wə kəm bəŋgəkə bələ. Mbein mwi kiəki lə a bəŋgəkə kə fiən fibukumbein.

⁴ Mbein kiəki lə a jəbi wə buku nĩ kə bəh mbein, buku nĩ fuku i mbein jəbi kein a bukumbein kanaki i ni yeinki bəŋgəkə. Ayaka yi num a liŋ asi yi kə asi mbein kiəki.

⁵ Akə gia yə yi nĩ fə mih, mih ka faan Timoti. Yi nĩ kə yi gaka lə mih, yakadəin mih ka faan wi i dzə tsein kəm kimbum kimbein si ki kə ka mih kiəki, kəm mih nĩ lwaki lə a, a kələ i numki mi wə wi si məmsi bəni məmsi lə mbein wi fə nəm wichi wə buku nəm i mbein laka kilələ.

Timoti fuku ntum kəm bə kimbum ki bəni bə Tesalonika

⁶ Ayakalə, i liə si Timoti fiəni dzə i buku wə, ka fuku ntum wi ndzoŋni kəm shəm yə mbein jiə i Klistus wə bəh si mbein chusiki kinkən i bəni wə. Wi kə wi fuku tə si mbein kwakaki buku nalə chu nən i yein buku asi buku tə kənki i yein mbein.

⁷ Kəm bə yələ, bwa bə nih bəbuku, i bəŋgəkə bəh ləli biə buku bəchi yeinki shəm də buku kəm kimbum kimbein bəh kəm shəm yə mbein jiə i Klistus wə.

⁸ I liə buku waka kəm mbein numki lə bindzoŋ mbein bəh Ba.

⁹ Ayakadəin, buku nyaki kiyoŋni i Nyɔ nalə kəm mbein. Buku nyaki kiyoŋni i Nyɔ kəm ndzoŋni biə buku wəkəki i Nyɔ nshin, bi num kəm mbein.

¹⁰ Buku tsaki na bəh ŋga nchəkə bəh nshi nən i chu yeinŋi danji gwu ka buku ni nya mbein bəh fiən fi kəbiki i bumni bimbein wə.

¹¹ Buku tsaki a Nyɔ Ba wibukumbein mwi, bəh Bah wibukumbein wə wi kə Jisəs wəli dzəh ka buku dzə yein mbein.

¹² Buku tsa tə a Bah fə ma kinkən kimbein kəkəki tsəki a ninshin i kənki gwu yimbein bəh bəni bəchi a liŋ asi buku kənki mbein.

¹³ Buku tsaki yakadəin ka wi Bah fə ma shóm yimbein ləkəki, ka mbein bi nɔmki kinkən kidəkə kəbi, bəin i Nyɔ wə wi kə Ba num Bah wibukumbein nshin i jəbi wə Bah wibukumbein Jisəs Klistus bi dzəki bəh bəni bəchi bə akə mbu.

4

Nəni kə Nyɔ kənki

¹ I kinkəksi wə, bwa bə nih bəbuku, buku tsaki mbein kwun kan ka bəni bə bə chini i Bah Jisəs wə, si mbein nĩ lani i buku si mbein kanaki i nāki i dzəh yə Nyɔ kənki, asi mbein nāki i liə, mbein fəki ayaka tsə a bəh ki i ninshin.

² Mbein kiəki lə bətəfi bə buku nĩ nya i mbein i ŋga bi Bah Jisəs wə.

³ Gia yə Nyɔ kənki, kə a mbein lənsiki baini. Mbein ma ndzoniki i bin.

⁴ Mi wimu wimu i mbein kintəən kanjaki i kləki si wi kə i kanjaki gwu yi i dzəh yə yi bainjki yi kanja kinjəkəni.*

⁵ Gwu yi mi ma shiliki ka mi i tumi kə ki kləki kə Nyə.

⁶ Kiə mi i mbein ma məm i fə chu nabə i fə kimfikili i wainjnih wi i gia yələ wə. Buku nī kin lə gia yələ i mbein a Bah bi faan lə ngəkə i bəni bə bə fəki gia yələ yichi.

⁷ Mbein kiəki a Nyə nī ka bəən bukumbein a bukumbein nəki nəni ki kinyən. Wi nī bəən bukumbein a bə nəki nəni kə ki bainjki.

⁸ Ayaka kə a, na ndə wə wi nəin i wəkə ntəfi wələ wi ka nəin dəkə i wəkə num i mi wiwom. Wi nəin i wəkə num i Nyə wə wi nyaki Kin'waka ki ki Bainjni i mbein.

⁹ Yə kəm kinjən kə mbein kanjaki i kanjaki i bwa bə nih bəmbein mbein kanjaki kə i chu tseinjki a buku nyaka kəm yəmaka i mbein. Gia yələ kə num mbein mwi kə num Nyə nī lani lə mbein yein si mbein kanjaki i kənki gwu yimbəin.

¹⁰ I yi nkən wə, mbein si kən lə bwa bə nih bəmbein bəchi i kimbu ki Masedonia wə. Ayakalə, bwa bə nih bəbuku, buku chu tsa a mbein fəki ayaka tsə a ninshin ninshin.

¹¹ Fwu wi gia kə a mbein məmsiki bəh nga i nəki i kimboinjni wə, mbein tseinjki a gia yə yi tseinjki mbein. Mbein nəmki bəh kan yimbəin asi buku nī lani mbein.

¹² Ayakadəin, mbein ni kwati kinjəkəsi i bəni bə bin, mbein ma ni tseinjki mi i fienj fiə mbein nəjki.

Kəm ndəə wi Bah

¹³ Bwa bə nih bəbuku, buku nəjki i fə a mbein klə nkən kəm bə bəni bə bə kə num bə kpiyi lə. Buku nəjki i fə a mbein klə ka mbein ma nūmki bəh nshein nshein ka bəni bə bə tseinjki tsəki kə i ninshin i fienj fidəkə.

¹⁴ Bukumbein bum a Jisəs nī kpi fiəni dza i kpi wə, yi num a linj asi Nyə bi fiəni dza bəh Jisəs bəh bəni bə bə nī kpiyi num bə chinjni bəh wi.

¹⁵ Gia yə buku dzakaki i mbein i liə lə yi biəliki ndzaka wi Bah a, bukumbein bə bə baan i jum wə bə num i bi kəinjki bəwəm i jəbi wə Bah bi fiəni dzəki bukumbein bi tsə kə i ninshin i bəni bə bə kə num bə kpiyi lə.

¹⁶ Mbein bi wəkəki lə ja yi wamyini i bein bəh ja yiləkəli, fwu wi bəchinda bə Nyə wili tə, jəy wi Nyə dzaka. Ayaka ka Ba wi mwī dza bein wi shiki dzəki. Ma bəni bə bə nī kpiyi num bə chinjni bəh Klistus yisi dzayi.

¹⁷ Ayakadəin, bukumbein bə bə bəsi bə kəinj bəwəm i jəbi wiwə wə bukumbein bi banj bəh bə bə i bein i bikwu wə i tsə banj bəh Bah i bəəli wə. Ma bukumbein numki bəh Bah i jəbi wichi wə.

¹⁸ Ayakadəin, mbein bəinjiki tsəki shəm yi mi mi bəh ndzaka wələ.

5

Si mi kə i wəkəliki ndəə wi Bah

¹ Bwa bə nih bəbuku, kəm bə jəbi bəh chəkə bi dzəni bi Bah, ngəkə widəkə chu mən wə mih kə i nyakaki gia yələ i mbein.

² Mbein mwi kləki lə na bindzən a chəkə bi dzəni bi Bah bi numki asi ji si dzə nchəkə.

³ Jəbi wə bəni ni dzakaki a, “Kimboinjni kolə, gia mən yə mi kə i lwaki”, ayaka ngəkə ni dza gbə i bə wə asi ləli bi nnəm h si dza jəbi wə minjkanja kə bəh tə, dzəh ma ni chu num yə bə kə i yəkə gein yein.

⁴ Ayakalə, bwa bə nih bəbuku, mbein kəkə dəkə fimbein i jisi wə, ka jəbi wiwə bi təkəli dzə i mbein asi ji si dzə.

⁵ Mih dzakaki lə kəm mbein bəchi kə bəni bə bainjni, chu num bəni bə nshichun. Bukumbein num kə bəni bə nchəkə nabə i jisi wə.

⁶ Ayakadəin, kiə bukumbein ki nō kə si bəni bədəkə nəki. Bukumbein nūmki bəh ntsənə bəh mfi bibukumbein fein.

⁷ Bəni bə bə si nō bə si nō num nchəkə, ayaka bəni bə mbih si kwa bə mō si kwa num nchəkə.

⁸ Ayakalə, si bukumbein kə fibukumbein num bəni bə nshichun, bukumbein numki bəh ntsənə bəh mfi bibukumbein fein. Bukumbein dzə mbum bəh kinjən aka chwaka ki kijum kə bə ləh ban kijum kibukumbein yein, bəh i dzə tə ntsein wə bukumbein tseinjki tsəki i ninshin i bi kwati mbəin a num wə bukumbein bwanj aka kifo ki gən i bukumbein funj.

⁹ Mbein kiəki a Nyə nī ka sabibwili jə bukumbein a wi bi chusi num shəm yi yi bəkəli yə. Wi nī sabibwili a bukumbein bi kwatiki num mbəin tsə dzəh i Bah wibukumbein Jisəs Klistus.

¹⁰ Jisəs Klistus kə wə wi nī kpi kəm bukumbein, kən bukumbein kəinjki bəwəm yudəkə bə kpiyi bukumbein bi chinjni numki a bəh wi.

¹¹ Ayakadəin, mbein shliki shəm yi mi mi i mbein kintəən maa yaka tə mi mi asi mbein si fə lə.

Ntəfi wi gəksini bəh mbəni

¹² Buku tsaki mbein bwa bə nih bəbuku, a mbein kəksiki bəni bə bə nəmki i mbein kintəən, bə təkni yaka bəh mbein i dzəh yi Ba wə, chu lani mbein.

¹³ Mbein chūsiki kinjəkəsi i bə na bindzən i kinjən kəm bəh nəm wə bə fəki. Mbein numki tə bəh nəni ki bənini i mbein kintəən.

¹⁴ Buku chu tsa tə mbein bwa bə nih bəbuku a mbein təfi bəni bə bə kənki i numki

* 4:4 Yudəkə a, “Mi wimu wimu i mbein kintəən kanjaki i kləki si wi kə i kanjaki kpə wi i dzəh yə yi bainjki yi kanja kinjəkəni.”

a kilɔɔ, ləkəsi shóm yi bəni bə bɔ kaŋaki ndzaŋ, gámti tə bəni bə bɔ kɔ bəh ŋgbəni. Mbeɪŋ nŭmki bəh ŋkaŋa wi shóm i bəni bəchi wə.

¹⁵ Mbeɪŋ tókni i a mi ma chúkuliki chu bəh chu. Mbeɪŋ jwóki jɔbi wichi i fəki num gia yindzəŋni i mbeɪŋ kintəŋ bəh i bəni bəchi wə.

¹⁶ Mbeɪŋ nŭmki bəh kinsanli i jɔbi wichi wə,

¹⁷ mbeɪŋ tsáki jɔbi wichi,

¹⁸ nyá kiyoŋni i Nyɔ i gia yichi yə yi numki. Yələ kɔ gia yə Nyɔ nənki i mbeɪŋ bə mbeɪŋ kɔ i Jisəs Klistus wə.

¹⁹ Kiə mbeɪŋ ma chíki nóm wi Kiŋ'waka ki Baiŋni.

²⁰ Kiə mbeɪŋ ma chásiki bəntum bə Nyɔ bə bəni lakaki.

²¹ Mbeɪŋ tséŋki ləkəki i gia yichi wə, dzô yə yi kɔ yindzəŋni nŭm yeɪŋ beɪŋ,

²² mbeɪŋ bwíli gwu yimbeɪŋ i gia yichi yə yi kɔ yichu.

²³ Mih tsaki a Nyɔ mwi wə wi kɔ Nyɔ wi kimbəɪŋni, wə wi kɔ Nyɔ fə ma mbeɪŋ baiŋki i gia yichi wə tsə bwili fwu. Wi jlə kiŋ'waka kimbeɪŋ bəh shóm yimbeɪŋ bəh gwu yimbeɪŋ yi bi numki kiŋgbə kɔbi i jɔbi wə Bah wibukumbeɪŋ Jisəs Klistus bi dzəki.

²⁴ Wi Nyɔ wə wi ní bəŋ mbeɪŋ wi si num a ndzaka wi beɪŋ, wi ni fə lə yaka.

²⁵ Bwa bə nih bəbuku, mbeɪŋ tsáki i buku.

²⁶ Mbeɪŋ bəni i bwa bə nih bəbukumbeɪŋ bəchi mbeɪŋ yāŋyi mánŋni bə bəh mbəni wi bəni bə Nyɔ.

²⁷ Mih dzakaki a mbeɪŋ kaiŋ i Bah nshin a mbeɪŋ ni fá lə kiŋwakti kələ i bwa bə nih bəbukumbeɪŋ nshin bəchi.

²⁸ Ma kinduksi ki Bah wibukumbeɪŋ Jisəs Klistus nŭmki bəh mbeɪŋ.

Kinjwakti ki Bɔl ki kɔmsini kɔ wi nɪ nyaka i kijunɪ ki Tesalonika Gia yɔ yi kɔ i Kinjwakti ki kɔmsini ki Tesalonika kɔlɔ mɔ

Na si Bɔl nɪ nyaka kinjwakti kininshɪn i bɔni bɔ bumni i Tesalonika a bɔ nɔmki alɔ nyiki kɔm bɔ jɔbi wɔ Jisɔs bi fɛni dzɔki yeɪn, mfi bibɔ nɪ baɔn ka shakɔyiki kɔm gia yiwɔ. Bɔl ka nyaka kinjwakti kɔkɔmsini kɔlɔ i dzaka kɔm si bɔni bɔdɔkɔ kwakaki a chɔkɔ bi Bah bi dzɔni dzɔ lɔ. Wi nɪ nani kinjkwaka kɔlɔ chusi a, ka ndzɔ wi Klistus bi dzɔki di, num gia yichu bɔh yi gumini bi du tsɛ num duni.

Kifwu ki gia kɔ ki kɔ i Kinjwakti kɔlɔ mɔ

1:1-2 Kin'yisi

1:3-12 Bɔl kɔksi ka chu tɔbi kijunɪ ki bɔni bɔ bumni

2:1-17 Ntɛfi kɔm ndzɔ wi Klistus

3:1-15 Ntɛfi kɔm nɔni ki bɔni bɔ bɔ kɔ bɔ Klistus

3:16-18 Kingɔksi

¹ Akɔ mih Bɔl, mih kɔ buku Silas bɔh Timɔti. Mih nyakaki kinjwakti kɔlɔ i kijunɪ ki bɔni bɔ bumni i kwili wi Tesalonika bɔ bɔ chinɪ num bɔh Nyɔ wɔ wi kɔ Tii wibukumbeɪn bɔh Bah Jisɔs Klistus.

² Ma shɔm yindzɔɔni bɔh kimbeɪnɪ ki Nyɔ Tii wibukumbeɪn bɔh Bah Jisɔs Klistus nɔmki bɔh mbeɪn.

Nsaka wɔ wi bi numki i jɔbi wɔ Klistus bi fɛni dzɔki

³ Bwa bɔ nih bɔbuku, buku kanjaki i nyɔki kiyɔɔni i Nyɔ jɔbi wichi kɔm mbeɪn. Yi kɔ chɔn yakadɔɪn, kɔm kimbun kimbeɪn kɔkɔ tsɔki a ninshɪn ninshɪn, kinjɔn kɔ mi kanjaki i mi mi kɔkɔ tsɔki tɔ a ninshɪn ninshɪn.

⁴ Ayakadɔɪn, buku mwi si ghanɔsi lɔ gwu kɔm mbeɪn i bijunɪ bi bɔni bɔ bumni bɔ Nyɔ bɔdɔkɔ kintɔɔn. Buku si ghanɔsi kɔm nnum wimbɔɪn wi ndzɔɔni, bɔh si bɔni bwanjɔ gvu i mbeɪn cheɪn, ayaka mbeɪn num a i kimbun kimbeɪn wɔ, bɔh si mbeɪn kanjaki shɔm i bɔngɔkɔ bɔ mbeɪn yeɪnki.

⁵ Yɔlɔ kɔ gia yɔ yi chusiki a Nyɔ bi sakaki bɔni i dzɔh yi chɔn wɔ, ka mbeɪn bi numki bɔni num mbeɪn kpeɪn i njun bi Nyɔ wɔ num mbeɪn yeɪn bɔngɔkɔ bɔlɔ kɔm bi.

⁶ Si Nyɔ kɔ mi wi chɔn, wi nɪ chukuli lɔ ngɔkɔ wɔ bɔni nyaki i mbeɪn bɔh ngɔkɔ,

⁷ wi nɪ nya lɔ jɔbi wi wakani i mbeɪn bɔ mbeɪn yeɪnki ngɔkɔ bɔh i buku tɔ. Yɔlɔ gia bi numki i jɔbi wɔ Bah Jisɔs bi chusiki gwu yi i beɪn, wi dzɔ i lom wi gbuku wi ghɔkɔni

wɔ. Wi bi dzɔki yakadɔɪn bɔh bɔchinda bu bɔ lɔkɔli.

⁸ Wi bi chukuliki bɔni bɔ bɔ nɔɪnma Nyɔ bɔh ngɔkɔ, bɔh bɔ bɔ ka bum dɔkɔ ntum wi ndzɔɔni kɔm Bah wibukumbeɪn Jisɔs.

⁹ Bɔ bi kaasiki lɔ bɔ, ma bɔ bi kanjɔ ngɔkɔ wɔ wi bi gɔksi kɔ, bɔ bi gaali bɔ i Bah wɔ a bɔ ma dzɔ i wi ninshɪn bɔh i kinjɔkɔni ki kimbun wɔ.

¹⁰ Yɔlɔ bi numki i chɔkɔ biɔ wi bi dzɔki ka bɔni bɔ bɔ kɔ mbu, bi tumyi bikum i wi, ayaka bɔni bɔchi bɔ bɔ jɔa shɔm i wi bi numki bɔh dzaka ki wɔmni bɔh wi. Ayaka mbeɪn tɔ bi numki lɔ bɔh bɔ kɔm mbeɪn nɪ bum gia yɔ buku nɪ fukuki i mbeɪn.

¹¹ Akɔ gia yɔ buku tsaki i mbeɪn jɔbi wichi a Nyɔ wibuku fɛ ma mbeɪn nɔmki mbeɪn kpeɪn i njainɪni bɔni bɔ wi bɔɔn a mbeɪn numki. Buku tsaki tɔ a wi gɔmti mbeɪn bɔh ngɔ bi, a mbeɪn fɛ gia yindzɔɔni yichi yɔ mbeɪn nɔɪnki bɔh nɔm wichi wɔ mbeɪn fɛki kɔm shɔm yɔ mbeɪn jɔa i Klistus wɔ.

¹² Buku tsaki yakadɔɪn tɔ ka yeli wi Bah wibukumbeɪn wɔ Jisɔs, kɔnjaki kinjɔksi i mbeɪn kintɔɔn, mbeɪn tɔ kanjɔ kinjɔksi i wi wɔ. Yɔlɔ kɔ kɔm shɔm yindzɔɔni yɔ Nyɔ wibukumbeɪn bɔh Bah Jisɔs Klistus kanjaki i mbeɪn wɔ.

2

Kɔm mi wɔ wi bwinjɔ bɔnchi bɔ Nyɔ

¹ Bwa bɔ nih bɔbuku, yɔ yi kɔ kɔm bɔ ndzɔ wi Bah wibukumbeɪn wɔ Jisɔs Klistus bɔh si bukumbeɪn bi chinɪ junɪ tsɛ num bɔh wi, buku tsaki mbeɪn a,

² kiɔ mfi ma chinɪ dzɔ shɔkyi mbeɪn nabɔ a mbeɪn i fɔmniki,* a mbeɪn wɔkɔ ndzaka widɔkɔ i Kinjwaka kidɔkɔ, nabɔ a, ndzaka, nabɔ a buku nyaka kinjwakti a ndzɔ wi Bah dzɔ lɔ di.

³ Kiɔ mbeɪn bi ma bɛɛ a mi widɔkɔ bi fwɔkyi mbeɪn kɔn a numki na i yi nain dzɔh wɔ. Mbeɪn klɔki a chɔkɔ bi Bah bi dzɔni biɔ bi dzɔ kɔ di, maka bɔni yisi i lɔkɔki bɔh fwu i Nyɔ. Ayaka maka mi wɔ wi bwinjɔ bɔnchi bɔh Nyɔ dzɔ tumbuku. Akɔ wi wɔ bɔ bi kaasiki wi kaasini.

⁴ A num wi wɔ wi bi kɔksiki gwu yi wali na finɔ fiɔ bɔ dzɔki a, akɔ Nyɔ nabɔ fiɔ bɔ tsaki. Ayakadɔɪn, wi bi tsɛ liɔ shi num i jun yi fɔni yi gia yi Nyɔ wɔ ka bi bɔɔnki gwu yi a ngain kɔ Nyɔ.

⁵ Mbeɪn dali lɔ a jɔbi wɔ bukumbeɪn nɪ kɔ, mih nɪ fukuki lɔ gia yɔlɔ i mbeɪn a?

⁶ Mbeɪn si kiɔ lɔ gia yɔ yi kanjaki wi i liɔ, ka wi dza tumbuku i jɔbi wɔ bɔ jɔa i wi.

⁷ Wi si nɔm i liɔ bɔh ngɔ bi i nyumi wɔ i fɛki a bɔni waliki bɔnchi bɔ Nyɔ, yi num alɔ a mi wɔ wi kanjɔ wi kanjaki i bi kanjɔ i tsɛ buku i jɔbi wɔ bɔ bi dzɔ bwili wi i dzɔh.

* 2:2 Nabɔ a, tɔkɔli i mfi mbeɪn,

⁸ Jobi wə bə bi dzo bwiliki wi, mi wə wi bwiŋki banchi bə Nyɔ bi ka tumbuku, Bah Jisəs bi ka fəka wi bəh fiəkə yi dzaka, chiksi wi bəh baiŋni bi biə wi bi dzaki bəh bi.

⁹ Mi wə wi bwiŋki banchi bi dzaki i nga bi Satan wə, wi kaŋa nga bichi, fə bəchəsi bə bə chusiki nga bi bəh gia yi dzaka ki wənni a num yi ntəkə yichi.

¹⁰ Ayaka wi bi dzaki tə bəh na bə binain chu i fwəkyi bəni bə bə lakaki. Bə lakaki kəm bə naiŋma i kəŋki nkəŋ ka bə bi bəiŋ.

¹¹ Si bə kəŋki kə nkəŋ yakadəiŋ, Nyɔ chinŋi nga bidəkə bi fwəkyi bə, ka bə bum i gia yə yi kə yi ntəkə.

¹² Nyɔ fə yakadəiŋ ka bə bəchi bi gbə nsaka bə bə ka bum dəkə gia yi nkəŋ, bə saŋli a fəki fibə gia yə yi kəkə chəŋ.

Nyɔ nɛ sabibwili mbein i bəiŋsi mbein

¹³ Ayakalə, bwa bə nih bəbuku bə Bah kəŋki na bindzəŋ, buku kaŋaki a nyaki kiyoŋni i Nyɔ jobi wichi kəm mbein, kəm Nyɔ nɛ ka wi sabibwili lə mbein i kin'yisi wə i bi bəiŋsi mbein tsə dzəh i nəm wə Kiŋ'waka ki Baiŋni fə a mbein baiŋki, bəh i kimbum kə mbein bum gia yi nkəŋ.

¹⁴ Wi nɛ bəiŋ mbein yaka tsə dzəh i ntum wi ndzəŋni wə buku nɛ fuku, ka mbein bi dzə kwati i mbum bi Bah wibukumbein wə Jisəs Klistus.

¹⁵ Ayakadəiŋ, bwa bə nih bəbuku, mbein nɛm ndzəŋ, kwati nənɛ kə buku nɛ lani mbein yein, kəŋ a numki yə buku nɛ lani mbein yein i ndzaka wə, nabə yə buku nɛ nyaka num nyakani i mbein.

¹⁶ Ma Bah wibukumbein wə Jisəs Klistus mwi bəh Nyɔ Ti wibukumbein wə wi nɛ kəŋki bukumbein shiliki shəm yibukumbein jobi wichi, chu nya bukkumbein bəh gia yindzəŋni yə bukkumbein tseŋki tsəki a nin-shin kəm shəm yi yindzəŋni.

¹⁷ Ma wi shli shəm yimbein, fə yi ləkəki i nəm wi ndzəŋni wichi wə mbein fəki bəh i gia yichi yə mbein dzakaki.

3

Bəol tsa a bəni bə bumni tsəki i bə

¹ I nkaasi wə, bwa bə nih bəbuku, mbein tsəki i buku. Mbein tsəki a gia yi Bah kəmsiki wəŋki tsəki i ninshin ka bəni kəksiki gia yiwə asi mbein nɛ fəki.

² Mbein tsəki tə a buku ma gbəyi i kaŋ yi bəni bə bə kaŋaki shəm yichu fə gia yichu, kəm a kəkə bəni bəchi bə bə kaŋaki kimbum.

³ Ayakalə, Bah si shi num a ja yi wə. Wi ni nya lə mbein bəh nga, chu kəŋ mbein ka mbein ma ni gbə i kaŋ yi mi wichu wə.

⁴ Bah fə buku jiə mfi bi buku i mbein a mbein si fə lo gia yə buku dzakaki i mbein, mbein num i ni baar a fəki.

⁵ Ayakadəiŋ, buku tsaki a Bah jlə shəm yimbein a yi numki bəh kinəŋ ki Nyɔ, chu

fə a mbein nɛmki bəh nkəŋa wi shəm asi Klistus nɛ kaŋaki.

Mi kaŋaki i nəmki ka wi dziki

⁶ Bwa bə nih bəbuku, buku dzakaki yələ i mbein i yeli wi Bah wibukumbein wə Jisəs Klistus, a mbein ma kəmsiki i bwa bə nih bəbukumbein bə bə shi kə a kilələ ayaka chu biəli kə nənɛ kə buku nɛ lani mbein yein.

⁷ Mih dzakaki yələ, kəm mbein mwi kiəkə lə dzəh yə mbein kaŋaki i biəliki nənɛ kibuku yein. Buku nɛ ka chin num dəkə kilələ i jobi wə bukkumbein nɛ kə.

⁸ Buku nɛ ka dzi dəkə fiŋ fi mi maka buku gəm. Buku nɛ nəmki bəŋ nchəkə bəh nshi ka buku ma ni jiə ntə widəkə i mbein wə.

⁹ Buku nɛ fəki kə yaka, a məŋ dəkə di bi buku, i biəkəki fiŋ fidəkə i mbein. A nɛ kə i chusi mfə wibuku i mbein ka mbein biəliki.

¹⁰ Mbein kiəkə lə chin wə bukkumbein nɛ kə buku nɛ nya nchi wələ i mbein a, "Mi ka naiŋ a ngaiŋ nəmki kə, mbein ma nyə wi bəh fiŋ fidzini."

¹¹ Mih dzakaki yələ lə kəm buku wəkəki a mbein bədəkə shiki a kilələ nəm kə, nyani ləkə n'yə dzaka i gia yi bəni bədəkə wə.

¹² Bəmakə bəni kə buku dzakaki num dza-kani i bə chu tsa i yeli wi Bah Jisəs Klistus wə a bə nɛm kuku bə nəmki i kwati fiŋ fiə bə kə i dziki.

¹³ I mbein, kiə mbein ki bəh kə bwa bə nih bəbuku, i fəki gia yindzəŋni.

¹⁴ Mi ka naiŋ i wəkə gia yə buku dzaka i kinwakti kələ mə, mbein kəiŋsi tseŋ ndzəŋ wi. Kiə mbein ki kəŋaki kə gia yidəkə i fə bəh wəmakə, ka wi numki bəh kinəŋni.

¹⁵ Ayakalə, kiə mbein ki dzə kə wi ka mbaiŋni wimbein. Mbein kaŋaki i təfiki wi təfina kə waiŋnih wimbein.

Kimbəni kigəksini

¹⁶ Bah wə wi kə wi kimbəiŋni nyə mbein bəh kimbəiŋni i jobi wichi wə bəh i dzəh yichi wə. Ma Bah nɛmki bəh mbein bəchi.

¹⁷ Mih Bəol nyakaki kimbəni kələ bəh kaŋ yin. Kələ kə kinchəsi kəŋ i biŋwakti biŋ bichi. A num ayaka si mih si nyaka.

¹⁸ Ma shəm yindzəŋni yi Bah wibukumbein Jisəs Klistus nɛmki bəh mbein bəchi.

Kinjwakti ki ninshinj kə Bəəl nī nyaka i Timōti Gia yə yi kə i Kinjwakti ki Timōti ki ninshinj kələ mə

Kinjwakti kələ kə ki ninshinj kə Bəəl nī nyaka i sumi yidəko yeli wi num Timōti. Timōti nī kə mi wi Klistus, wi nī kə mi wi tumi ki Esia kinchinj.

Gia yə Bəəl nyaka kəm yi i kinjwakti ki ki ninshinj kələ mə kə yitali. Gia yi ninshinj yə wi nī dzaka yeinj təfi a bə təkniiki kəm nłani wə wi kəkə wi chənj i kintəənj ki bəni bə bumni wə. Nłani wələ nī kə a, mbi wələ bukumbeinj yeinjki lə kə mbi wichu, mi kələ i kwati mbəinj a jəbi wə wi kiə biəinj bidəko biə bi kə i nyumi wə bəh jəbi wə mi nəki nkaijnī wi nōni kidəko ka i nainjki biəinj bi dzini bidəko bəh i numki minjkanja kəbi nabə minyuku.

Kinjwakti kiwə dzakaki tə kəm si Timōti kə i fəki nəm wi i kijunji ki bəni bə bumni kintəənj, bəh si bəni kə i tsaki Nyə. Ki chu dzaka nkaijnī wi kinōni kə kifwu ki bijunji bi bəni bə bumni bəh bəni bə bə gamtiki i fəki bənəm i kijunji wə kanjaki i nōki. I kaasi, wi təfi Timōti si wi kə i nūmki ka wainj wi nəm wi Jisəs Klistus wi ndzənjni.

Kifwu ki gia i Kinjwakti kələ mə

1:1-2 Kin'yisi

1:3-3:16 Bəntəfi si bə kə i fəki gia i kijunji wə bəh kəm bətiif kifwu bi kijunji

4:1-6:21 Bəntəfi si Timōti kə i fəki nəm wi

1 Akə mih Bəəl, mih kə wainj ntum wi Klistus Jisəs si Nyə wə wi kə Mb-wili wibukumbeinj bəh Klistus Jisəs wə bukumbeinj jiaki mfi i wi, nī dzaka a mih nūmki.

2 Mih nyakaki kinjwakti kələ i wə Timōti wə wə kə wainj wunj wi nkənj i bumni wə.

Nyə Ba bəh Klistus Jisəs wə Bah wibukumbeinj chūsi shəm yindzənjni i wə, kwəsi nsheinj i wə, nyə wə bəh kimbəojnī.

A Timōti chłki bənlani bə ntəkə

3 Si mih nī tsa wə i jəbi wə mih nī tsəki i Masedonia a wə bəanj nūmki i Efesus, mih chu tsaki a wə bəanj a feinj ka wə chłki bəni bə bə laniki nkaijnī wi nłani widəko chi.

4 Chł tə a kiə bə ma dzəki jəbi wibə i bəkaliki i bichum wə bəh i kiyeli ki bətiif kwili ki chwənjəkjijun ki bəni kə bə si fa tsə a ninshinj kingəksi kəbi. Yələ kə gia yə yi dzəki a bəh bəngukuli, a kəbi yə yi kə i mfasi wi Nyə wə yi biəli bumni.

5 Fwu wi gia wi ntəfi wələ kə i fə a bəni kənjaki kinjənj kə ki nyəki dzəki i shəm yi baijnī wə bəh yə yi nyəki dzəki i shəm yi mi

wə wi fəki gia yə shəm yi kəkə i sakaki wi bəh yə yi nyəki dzəki i shəm yi nkənj yə mi jiə i Nyə wə.

6 Bəni bədəko bee lə dzəh yələ ka nənjki tsəki lə num i bəndzaka bə kilələ wə.

7 Bə nənki i numki bəni bə bə laniki bəni bəh bənchi bə Nyə, ayakalə bə kiə kə na gia yə bə dzakaki kəm yi naba fwu wi gia yə bə numki i yeinj beinj məjnī kə i shəm yibə wə.

8 Bukumbeinj kiəki lə a nchi wi Nyə kə gia yindzənjni i jəbi wə mi ka dzə nchi wiwə i dzəh yi chənj wə si wi kanjaki i dzəki.

9 Bukumbeinj kiəki lə tə a bə nī ka jiə dəkə nchi i bəni bə bə kə chənj. Bə nī jiə num i bəni bə bə bwinjki bənchi, bəh bə bə ləkəki bəh kifwu, bəh bə bə nənki Nyə, bəh bə bə fəki chu, bəh bə bə bainjki kə, bəh bə bə chasiki gia yi Nyə, bəh bə bə wəyiki bətiif bəbə nabə bənih bəbə, bəh bə bə wəyiki bəni bədəko.

10 Yi num tə i bəkanja bəh bənyuku bə bə nyaniki təkliki, bəh i bənyuku bə bə nōki bəh bədəko. Yi num tə i bəni bə bə chwəki bəni nyə bəh bə, bəh bə bə nyiki ntəkə bəh bə bə kainjki i dzaka nkənj, ayakalə nyi num ntəkə. Yi num tə i bə bə fəki na finə fiə fi biəliki kə tə nłani wi chənj.

11 Nłani wələ biəliki ntum wi ndzənjni wim-bum wə akə wi Nyə wə bə kəksiki, ntum wiwə num wə bə nī nya i mih kanj.

Bəəl nya kiyənjni i Bah i nsheinj yə wi nī kwasi i wi

12 Mih nyaki kiyənjni i Klistus Jisəs Bah wibukumbeinj wə wi nya nja i mih i nəmki nəm wi. Wi nī tseinj ka yeinj a mih kpeinj ka sainbwili mih a mih nōmki.

13 Namana yaka si mih nī kə i ninshinj mih dzaka jə yichu kəm wi, bwanj gvu i bəni bu cheinj, təyi bə, ayakalə wi chusi shəm yi yindzənjni i mih, kəm mih nī fəki yi i jisi wə mih kəinj maka mih bum.

14 Bah wibukumbeinj nī chusi shəm yi yindzənjni i mih tsə na tsənī, wi fə mih ka kanjaki kimbəm bəh kinjənj ka mi wə wi kə wi chinjni bəh Klistus Jisəs si kanja.

15 Ndzaka wələ a Klistus Jisəs nī dzə i nsh-wainj wə i bwili bəni bəchu kə na nkənj. Akə ndzaka wə wi kə wi kpeinj, wə mi kə i būm wi wichi kiməjnī kəbi. Mih mwī nī kə na nkunj wichu.

16 Ayakalə, Nyə kwasi nsheinj yi i mih, ka Jisəs Klistus nī chusiki i mih shəm yi yi kanjani yə wi si kanja i bəni tsə kaasi, mih wə mih kə nkunj wichu. Ayaka mih kə yakadəinj ka kinchəsi i bəni bə bə bi bumki i wi, bə bi ka kwati nōni kə ki bi tsə kaa kə.

17 Nyə kə Nkunj wi kpamu, wi kəbi i kpi, bə kəbi i yeinj i wi wə. Akə a wi shənj wə wi kə Nyə. Bukumbeinj nyəki kinjəksi i wi tūmyi bikum bi jəbi wichi kingəksi kəbi. Yi nūm ayaka.

Nəm wə Timōti nī nōmki

¹⁸ Timōti waiŋ wuŋ, mih nyaki ndzaka wələ i wə kaŋ, ayaka yi biəli num gia ya bəni nī dzakaki kəm wə, bə nī dzakaki ka bəni bə bə lakaki bəntum bə Nyō, ka yi bi gamti wə a wə tum jum yindzəŋni.

¹⁹ Nūm a i kimbum ka wə, wə wəkəli gia chəŋ yə shəm ya dzakaki i wə. Bəni bədəkə ko bə bee lə i wəkəliki gia yə shəm yibə dzakaki i bə, ka gbə i kimbum kibə wə ka ŋgwuki jəbi wə wi shaki.

²⁰ I mbaŋ wibə wə kə Imenayus bəh Aleksanda. Mih kə mih nya lə bələ i kaŋ yi Satan wə, ka bə kwati mfi, i bēe yeli wi Nyō wə bə bəkəliki.

2

Ntəfi kəm ntsa

¹ Gia yi ninshin yə mih tsaki kə a, bəni bə Nyō tsāki i bəni bəchi. Bə tsāki dā i Nyō chu tsā tə Nyō i bəni bədəkə, nyā tə kiyoŋni i wi.

² Bə tsāki i bəŋkun bəh i bəni bəchi bə bə ko i biŋgbəkə bimbun wə. Bə tsāki yakadəŋ ka bukumbeŋ nōki nōni kə ki kə ki bəni bəh kimboŋni bəh kə ki kaŋaki kiŋkəkəsi kə bəni bə Nyō kaŋaki i kəkəsi i dzəh yichi wə.

³ I tsaki yakadəŋ kə gia yindzəŋni num yi kpeŋni i Nyō Mbwili wibukumbeŋ nshin, ⁴ wə wi nəkə i a mi wichi bi bəŋ bəh a mi wichi kiə ŋkəŋ.

⁵ Nyō kə a wimu shəŋ, ayaka mi wə wi kə i fintəŋ fintəŋ wi Nyō bəh bəni kə tə a wimu. Ayaka mi wiwə num Klistus jisəs.

⁶ Ako wi wə wi nī nya gwu yi i yeli bəni bəchi i ŋgəkə wə. Yələ kə gia yə Nyō nī chusi, jəbi wə jəbi wiwə nī dzə kpeŋ.

⁷ Ako gia yə Nyō nī babwili mih a mih nūmki mi wi fukuni bəh waiŋ ntum wi jisəs bəh a mih nūmki mi wə wi laniki bəni bə bə kəkə Bəju. A nī kə i lani bə a bə jlə shəm i Klistus, i lani tə bə bəh ŋkəŋ. Gia yələ mih dzakaki lə mih nyiki kə ntəkə. Mih dzakaki num ŋkəŋ.

⁸ Mih bə nəŋ a bənyuku tsāki i bidi bichi wə, dzəsi num kaŋ yə yi baiŋki i beŋ bəksi kə shəm nabə i yəliki.

⁹ Mih bə nəŋ tə a bəkaŋa ləhki bəmbun i dzəh yindzəŋni yə yi chusiki kiŋkəkni, bəh yə bəni nī yeŋki a, ako dzəh yi chəŋ. Kiə bə ma ləkə kifwu nabə i ləkəki biəŋ biə bə keŋsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli nabə bəŋgə, nabə bəmbun bə kpə.

¹⁰ Bə lāfiki gwū yibə num bəh nōni kindzəŋni ka bəkaŋa bə bə yeŋki a bə kəkəsi lə Nyō.

¹¹ Miŋkpaŋa kaŋaki i nyā gwu yi yichi i wəkəliki nlani, num bəh dzaka ki məŋ.

¹² Mih ka nya dəkə dzəh i miŋkpaŋa i lāniki bənyuku nabə i kəŋaki ŋga i bənyuku beŋ. Wi kaŋaki i nūmki bəh dzaka ki məŋ.

¹³ Yi num yaka kəm ako Adam wə Nyō nī yisi maa, na ka wi maa Iff.

¹⁴ Ayaka a nī məŋ dəkə Adam Satan nī fwəkyi. Ako miŋkpaŋa wə bə nī fwəkyi wi bwiŋ nchi wi Nyō.

¹⁵ Na si yi kə yakadəŋ, Nyō bi bwiliki miŋkpaŋa tsə dzəh i mbwə wə, jəbi wə wi ka num baŋ a shəm yə wi jlə i Nyō, kaŋa kiŋkəŋ, nə nōni ki baiŋni bəh kə ki kaŋaki kiŋkəkni.

3

Si nōni ki bəti kijuŋni ki bəni bə bumni kaŋaki i nūmki

¹ Ndzaka widəkə kələ wə wi lansi kə wi ŋkəŋ. Ndzaka wələ kə a: Mi kabə lansi nəŋ kiŋgbəkə i numki fwu wi tii kijuŋni, yaka wi nəŋki num nəm wə wi kaŋaki kiŋkəkni.

² Fwu wi tii kijuŋni ki bəni bə bumni kaŋaki i nūmki mi wə wi kaŋaki kə ŋgbə widəkə wə bə kə i dzakaki gia yichu kəm wi. Wi kaŋaki i nūmki nyum miŋkpaŋa wimu, fə tsəsi kə gia a yaka yaka, kwāka gia bindzəŋ, kəŋa kiŋkəkni, dzə bəni bə nyanini, kiə i lāni bəni.

³ Wi kaŋaki i nūmki mi wə wi mūki kə mbih kə kwa wi. Wi kəŋaki i nūmki i kimboŋni wə bəh bəni ləyi kə ləyini, yəli kə yəlini, jlə kə shəm i kpə wə.

⁴ Wi kaŋaki i nūmki mi wə wi kiəkə i təkniiki bəh juŋ yi na bindzəŋ, fə bwa bu wəkə i wi i gia yichi wə, kəkəsi wi.

⁵ Mi kabə num wi kiə kə i təkniiki i juŋ yi na bindzəŋ, wi ni nyani dəŋ ka wi təkniiki i kijuŋni ki bəni bə Nyō a?

⁶ Wi kaŋaki kə i nūmki mi wə wi kukti fiəni ka bum i Klistus. A kabə num wəmakə mi, ma wi nī dza i jəbi widəkə wi ghaŋsiki gwu, wi nī dza liə i ŋgəkə wə ka wi ŋkpeli wə.

⁷ Wi kaŋaki tə i nūmki mi wə bəni bə biŋ yeŋki tə a, ako mi wi chəŋ, a kəbi yakadəŋ wi nī dza ŋgəmsi gwu yi wi gbə tə i kintəŋ ki ŋkpeli wə.

Si nōni ki bəni bə bə gamtiki i fəki bənəm i kijuŋni
ki bəni bə bumni kintəŋ, kaŋaki i nūmki

⁸ Bəni bə bə gamtiki i fəki bənəm i kijuŋni ki bəni bə bumni kintəŋ kaŋaki tə i nūmki bə bə kaŋaki nōni ki chəŋ. Bə kaŋa kə bəndzaka bəfa, nyā kə gwū yibə i mbih miduli wə, nūm kə bəni bə bə yəkəki nnyaki i mbee wi kilələ chəŋ.

⁹ Bə kaŋaki i kəŋa gia yi nyumini yə Nyō kə wi chusi lə i bukumbeŋ kəm kimbun, nūm yeŋ beŋ gia yidəkə saka kə bə i shəm.

¹⁰ Ka bə jisə bə i nəm wə, kə bə kaŋa i yəsi mōmsi bə. Jəbi wə bə mōmsi, bə chusi a bə kaŋaki kə ŋgbə, bə ka nī jisə bə a bə nūmki ka bəni bə bə gamtiki i fəki bənəm i kijuŋni ki bəni bə bumni kintəŋ.

¹¹ Bəkaŋa bəbə kaŋaki tə i nūmki bəh nōni ki chəŋ, bə dzāka kə bəndzaka bə kinyəni. Bə

kanjaki kə i fəki tsəsiki gia a yaka yaka. Bə kanjaki tə i nūmki i nķəŋ wə i gia yichi wə.

¹² Mi wə wi gamtiki i nōmki nōm i kijuŋni ki bəni bə bumni kintəŋ kanjaki i nūmki nyum minķpaŋa wimu. Wi kanjaki tə i kiə i təkni i bwa bu bəh juŋ yi bindzəŋ.

¹³ Bəni bə bə gamtiki i nōmki i kijuŋni kintəŋ ka nōm ndzəŋ, bə ni kanja yeli wi ndzəŋni i gwu yibə wə, bə ni numki tə nalə kiməŋni kəbi i shəm yə bə jiə i Klistus Jisəs wə.

Gia yə yi kə yimbum yi kimbumbukumbein

¹⁴ Mih yeinķi a baan a twesi mih dza yein wə. Ayakalə, mih nyakaki gia yələ i wə ka,

¹⁵ mih ka dza ka ndōmiki i dza, wə ni kiək si bəni kanjaki i fəki gia i kintəŋ ki juŋ yi Nyə yə yi kə kijuŋni ki bəni bə Nyə wə wi kanjaki nōni. Kijuŋni kələ kə kintəŋ bəh chaka kə ki kanjaki nķəŋ.

¹⁶ Gia yidəko kolə yə yi kə yimbum nalə. Gia yələ kə yə yi nī yisi kə i nyumi wə kəm bumni bibukumbein biə bukumbein dza-kaki, num Nyə fə lə bukumbein kiə. Gia yiwə num a: Wi nī kə wi chusi gwu yi i nyam yi gwu yi mi wiwom wə.

Kin'waka ki Baiŋni chusi mi wə wi kə. Bəchinda bə Nyə nī yein wi. Bə nī kə bə fuku kəm wi i bitumi wə. Bəni jiə shəm i wi wə mbi wichi. Bə nī dzo wi yaka i bein liə i di bi kinķəkəni wə.

4

Kəm bəni bə lanini bəntəkə

¹ Kin'waka ki Baiŋni dzakaki chəŋ a, a bi numki i jəbi widəko wə, bəni bədəko bi bee lə kimbumbukumbein bə bi wəkəki lə gia num i bin'waka biə bi fwəkyiki bəni bəh bənlani bə bəchinda bə nķepeli.

² Bənlani bələ bi dzəki num i kan yi bəni bə bə nyaniki kwayiki fəki fwəkyiki bəni nyi nnya ntəkə, num shəm yibə kpi lə ka bə kpa num bəh kinto.

³ Bə bi nainķi a bəni ma dzəki bəkanja, bəh a kiə mi ma dziki nķainķi biəŋ bidəko. Biəŋ biələ num Nyə nī maa a bəni dziki, bəni bə bə kanjaki kimbumbukumbein chu kiə nķəŋ jəbi wə bə dziki bə ka nyaki kiyəŋni yein i Nyə.

⁴ Biəŋ bichi biə Nyə nī maa kə bindzəŋni, bidəko kəbi biə mi widəko kə wə wi kə i nain jəbi wə wi ka dzo bəh kiyəŋni i Nyə,

⁵ kəm ndzaka wi Nyə bəh ntəsə fə lə bi bə baiŋ.

Waiŋ wi nōm wi Klistus Jisəs wi ndzəŋni

⁶ Wə kabə chusi gia yələ i bwa bə nih bəbukumbein, wə ni numki mi wi nōm wi Klistus Jisəs wi ndzəŋni wə wi ləkə yakaki gwu yi bəh gia yi Nyə yə yi kə kəm bumni bəh nlani wi ndzəŋni wə wə biəli.

⁷ Ma kanjaki na gia yidəko lə i fə bəh bichum bi kilələ bidəko biə bi kə na bi kanja kə gia i fə

bəh Nyə. Lāni gwu ya i nōki nōni num kə Nyə nainķi.

⁸ I nəniki nnəni wi yanşini wi gwu kanjaki alə mbee i mi wə. Ayakalə, i naki nani kə Nyə nainķi kanjaki lə mbee i mi wə i dzəh wə yichi, kəm yələ kanjaki mbee i nōni ki liə wə, chu kanja i nōni ki dzəni wə.

⁹ Wələ ndzaka kə na wi nķəŋ, num ndzaka wi kpeinķi i mi i bum wi mənķi kə.

¹⁰ Akə gia yə buku fasi jəŋ i nām wələ wə kəm buku jiə mfi bibuku bichi i Nyə wə wi kanjaki nōni. Nyə kə Mbwilli wi bəni bəchi, kighə i bəni bə bə kə num bə bum wi.

¹¹ Lāni bəni bəh gia yələ dzāka a bə fəki yi.

¹² Ki bēe kə a mi dzəki wə i kuku kəm wə keinķi waiŋ sumi. Wə nūm kinchəsi i bəni bə bumni i dzah yə wə dzakaki yein, bəh i nōni ka wə, bəh i kinķəŋ kə wə kanjaki, bəh i shəm yə wə jiə i Nyə, bəh i dzəh yə wə jiəkə gwu ya yein i baiŋni wə.

¹³ Nyə gwu ya i fəki Kin'wakti ki Nyə i bəni bə bumni nshin, chu fuku gia yi Nyə, lani tə bə i tsə buku jəbi wə mih bi dzəki yein.

¹⁴ Kiə wə ki tsəsi kə kinya ka. Kinya kələ kə kə bə nī nya i wə jəbi wə mban wi bətti kifwu kijuŋni ki bəni bə bumni nī jiə kan yibə i wə wə, ntum wi bəni bə ntum bə Nyə dza i wə wə.

¹⁵ Jiə fwu wa i gia yələ wə, wə fəki yi yichi ka bəni bəchi yeinķi si wə kōəki tsəki i nishin.

¹⁶ Təkni bəh gwu ya bəh nlani wə. Kāŋa ndzəŋ wi, wə ka fəki yakadəŋ, ma wə ni bwili gwu ya, wə bwili tə bəni bə bə wəkəki gia yə wə dzakaki.

5

Ntəŋ si Timoti kə i fəki bəh bəni bə bumni

¹ Jəbi wə wə nainķi i lumsi kukuli wa i gia yə wi gbo yein ma wāmyiki lə wamyini i wi. Ayakalə, təfi wi təfini ka ba wa. Wə dzəki sūmi yi bənyuku aka bwa bə nah.

² Wə dzəki tə bəkanja bəkukuli aka bənih wa, wə dzəki bəkanja bə bə kə sūmi yi bəkanja aka jəmi ya, wə tsəinķi bə i dzəh yi baiŋni wə i gia yichi wə.

Si kijuŋni kə i təkni i bəkanja bəŋkwu

³ Wə təkni i bəkanja bəŋkwu bə bə lansi ki kanjaki kə mi wə wi kə i təkni bəh bə.

⁴ Ayakalə, kpə ŋkwu kabə kanjaki bwa, nabə bwa bə bwa bu, bə yisi lāni i fəki nām wibə wi bumni, i təkni tə i bənih bəbə si bə nī təkni i bə. Yələ kə gia yə yi kpeinķi i Nyə nshin.

⁵ Minķpaŋa wə wi lansi kə kpə ŋkwu, wi kanja kə mi wə wi təkni i wi, kanjaki i tsəinķi tsəki a i ninshin i Nyə wə, tsə jəbi wichi dā i Nyə nchəko bəh nshi.

⁶ Ayakalə, kpə ŋkwu wə wi nyaniki dzi kidəŋ ki yaka wi kpi lə, kanjaki wi nyaniki nnyaki i bein.

⁷ Wə dzāka gia yələ i bə, ka bəni bi ma dza jiəkə gia i bə funj.

⁸ Mi kabə num wi kəbi i təkni i chwəŋkijun ki, kighə i wi dzu, yaka wi nəŋ lə nōni ki bəni bə bumni. Wəmakə mi kə nōni ki kə num ki bəkə tsə lə ki mi wə wi kəkə wi bumni.

⁹ Kpə ŋkwu wə bə kə i jiə yeli wi i mbanj wi bəkanja bəŋkwu kintəəŋ bə bə kə i gamtiki bə, yaka wi kaŋaki i nūmki num wi buku jiə mbanjbiə, num wi nī dzo a minyuku wimu,

¹⁰ ayaka a num wə bə kiəkə bindzəŋ a wi kaŋaki lə kimfə kindzəŋni. Yi num a: Wi ləkə yakaki bwa bu i dzəh yindzəŋni wə, dzo bəni bətumi i wi dzu, wi wəkə tə gvū yi bəni bə bə kə bə Nyō, gamti bəni bə ŋgəkə, nya gwu yi i fəki nōm wi ndzəŋni i dzəh yichi wə.

¹¹ Ayakalə, kiə wə ki būm kə i chinjini bəkanja bəŋkwu bə bə keŋki sūmi i mbanj wi bə bə nī gāmtiki bə, kə gwu yibə kələ dza yisi i fwuki yi nya ŋgəkə, bə nī dali kiŋkaka kə bə nī fə i Klistus, bə nī nənki i fiəni tsə dzo bənyuku bədəkə.

¹² Bə ka fə yakadəŋ, yaka bə dzo lə ŋgəkə i gwu yibə wə kə bə bwin lə kiŋkaka kibə ki ninshin.

¹³ I chu kpeŋsi i yeŋ wə, wə ka chinjini bə i mbanj wə, bə nī dza numki bəni bə bə chinjiki shiki a kilələ, nyani liə nnya i jun yi bəni wə. A mən a yəmakə bə ka chinjiki shiki a kilələ, bə nī nyaniki bəh kinyəni, jiə dzaka i gia yi bəni wə, dzaka gia yə bə si kaŋaki kə i dzakaki.

¹⁴ Ayakadəŋ, mih təfiki bəkanja bəŋkwu bə bə keŋki bwa bəsumi i bəni tsə fiəni dzo bənyuku, bə bwə bwa, ka bə nī təkni bəh jun yibə, ka mi wə wi bəŋŋki buku bi ma dza tsə dzəh i yəmakə cheŋ i tōyiki kiyeli kibuku.

¹⁵ Mih dzakaki lə kə bə bədəkə dza dali dzəh ka fiəni chu lə i kimbu ki Satan wə.

¹⁶ Minjpaŋa kabə num mi wi bumni wə wi kaŋa bəkanja bəŋkwu i chwəŋkijun kibə wə wi ka gamtiki bə, ka kijunni ki bəni bə bumni ma giŋki ntə. Ayaka ka yi ni gamtiki bəkanja bəŋkwu bə bə lənsiki kaŋaki kə.

Gia yə bəni bə bumni kaŋaki i fəki i bəti kijunni

¹⁷ Bəti kijunni ki bəni bə bumni bə bə nōmki ndzəŋki, bə kaŋaki i nyāki kiŋkəksi bəh mmakti i bə kighə bə bə fukuki tə gia yi Nyō chu lani bəni.

¹⁸ Bə kaŋaki i nyāki yakadəŋ kə Kimwakti ki Nyō dzakaki a, “Kiə wə ki bəŋ kə dzaka ki nyam jəbi wə yi lwaki gəŋ.”

Yi chu num tə a, “Mi wi nōm kaŋaki lə i kwāti ŋgəm wi.”

¹⁹ Kiə mi bi lansi səmi kə fwu wi kijunni widəkə i wə a wə bum, a kəbi a bəni num lə bəfa nabə bətali bə bə beenki nsaka wiwə.

²⁰ A kabə num bə bə baŋ a fəki chu, wə yəli bə i gia yə bə gbə yeŋ i bəni bəchi nshin, ka kiŋka ki bəni bədəkə bə nī lwaki.

²¹ Mih dzakaki yələ i wə i Nyō bəh i Klistus Jisə bəh bəchinda bə Nyō nshin bə wi kə wi

bəbwili a, wə fəki gia yə mih dzakaki, tsə kə jum yi mi widəkə, fə gia yə yi chusiki kə chi chi.

²² Kiə wə ma fəbliki i jləki kaŋ i mi wə a wi num fwu i kijunni ki bəni bə bumni wə. Kiə wə ki jiə kə kaŋ i chu bi mi widəkə wə. Jiə gwu ya i baiŋni wə.

²³ Kiə wə ma chu mūki a mwi shəŋ. Wə mū tə fimbihni twesi kə bəh tə wə bəh si wə kəmsiki gweŋki.

²⁴ Chu bi bəni bədəkə si yəŋə na bəh ŋga chusi a bə kə bə gbə lə nsaka, bi bəni bədəkə bi dzo na jəbi ka bə yeŋ.

²⁵ Yi kə a linj si kimfə kindzəŋni si yəŋə. Kəŋ kimfə kiwə ma kəmsi chusi, ki bi baŋ kə i nyumi wə.

6

Nkaiŋni kimfə ki mfa wə wi kə mi wi bumni si ki kə i nūmki

¹ Bəni bəchi bə bə kə i kimbuŋ kimfa cheŋ kaŋaki i nyāki kiŋkəksi i dzəh yichi wə i bəni bə bə kaŋaki bə. Bə fəki yakadəŋ, ka bəni ma dzakaki jə yichu kə yeli wi Nyō bəh nlani wibukumbeŋ.

² Ma mfa yə yi kaŋaki bətikwili bə bə kə bəni bə bumni ma sēŋsiki bə kə bə bəchi kə bwa bə nih i Klistus wə. Bə kaŋaki i nōmki i bə nalə, kə bəni bə bə kwatiki mbee i nōm wibə wə kə num bəni bə bumni ayaka bə kəŋ bə nalə.

Bəni bə lanini bə ntəkə bəh mbum bi ŋkəŋ
Wə lāni bəni bəh gia yələ, wə təfiki bə a bə fəki yi.

³ Mi kabə laniki nlani widəkə chi chi wi bum kə nlani wi ŋkəŋ wi Bah wibukumbeŋ Jisə Klistus bəh nlani wə wi kpeŋniki bəh nōni kə Nyō nənki,

⁴ yaka wəmakə ghaŋsiki gwu a kilələ kiə kə gia yidəkə. Wəmakə mi gweŋki bəh jweŋ yi kiŋgukəli bəh n'yəli wi gia yə yi dzəki bəh kindəŋ ki chinini bəh ŋ'wali bəh bətəyi bəh i biəliki gvū yi mi kaŋa kiŋkwaka kichu,

⁵ bəh i kəmsi dzaka i kintəəŋ ki bəni bə bə mfi bibə kə num bi tənji num bə laksi ŋkəŋ. Bə fəki yakadəŋ kwaka a gia yi Nyō kə dzəh yə bə kə i kpali yeŋ.

⁶ Ayakalə, mi kabə nōki nōni kə Nyō nənki chu wəkə ndzəŋni bəh biəŋ biə wi kaŋaki, yaka yəmakə kə na mbee wimbūm,

⁷ kə bukumbeŋ nī dza i mbi wə bəh kaŋ yiyə, ayaka bukumbeŋ num i bi nyə bəh kaŋ yiyə.

⁸ Ayakadəŋ, bukumbeŋ kabə kaŋaki biəŋ bidzini bəh bəmbun, ntə yəmakə kpeŋ lə i bukumbeŋ.

⁹ Ayakalə, bəni bə bə nənki mbum si liə lə i kiməmsi wə, dzo kintəŋ liə i gia yi kiyun yiduli wə, yə yi dzəki bəh bəŋgəkə. Ayaka gia yələ num yə yi chinjiki bəni i bəŋgəkə wə a num bə bə kə i kaasi mi kaasini.

¹⁰ Nkaiṇni wi gia yichu yichi yələ bukuki i kiṇkəṇ ki kpə wə. Akə kəm kiṇkəṇ kimbūm kə bəni kaṇjaki i kpə wə, kə bəni bədəkə dzani lə dzəḥ yibə i mbūm wibə wə, bwanṇyi shóm yibə bəḥ gia yi ləli yiduli.

¹¹ I wə Timōti, wə kə mfi mi wi Nyə. Yəḱə gēiṇ mfi gia yələ yichi. Wə tsēiṇ num i kwāti nōni ki chəṇ bəḥ nōni kə Nyə nənki, kimbūm, kiṇkəṇ, ṇkaṇa shóm, bəḥ nōni ki bōnini.

¹² Jwə njwə bi kimbūm kə akə kindzəṇni. Ma wə kaṇa ndzəṇ nōni kə ki bi tsə kaa kə, kə bə nī bəṇ wə i liə yeiṇ ayaka wə num i bəni bəduli nshiṇ bə beṇ nsaka wa, wə dzaka bəḥ dzaka ka, kəm bumni bia.

¹³ Mih dzakaki i wə i Nyə nshiṇ wə wi nyaki nōni i biēiṇ bichi, bəḥ i Klistus Jisəs nshiṇ wə wi nī num i Bontiu Baylə nshiṇ ka dzaka gia yi chəṇ bəḥ dzaka ki kəm gwu yi,

¹⁴ mih dzakaki a wə jīəki bəndzaka bələ, num ndi widəkə kəbi bəḥ gia yichu yidəkə yə mi kə i jiə i wə fuṇ i tsə buku i jəbi wə Bah wibukumbēiṇ Jisəs Klistus bi dzəki.

¹⁵ Wi bi dzəki num i jəbi wi ndzəṇni wə, a num wə Nyə wi kimbəiṇsi bi chusiki a num a wi wə wi sakaki biēiṇ bichi, num ṇkuṇ wi bəṇkuṇ bəḥ Bah wi bəbah bəchi.

¹⁶ Akə a wi shəṇ wə wi kəkə i kpi, wi nəki i baiṇni biə mi kəkə i kini tsə feiṇ. Mi ka num yeiṇ dəkə wi, ayaka mi kəbi i yeiṇ i wi wə. Kiṇkəkni bəḥ ṇga num i wi jəbi wichi. Yi nūm ayaka.

¹⁷ I kimbu ki bəni bəmbūm i fa mbi wələ wə, wə dzāka i bə a kiə bə ma ghāṇsiki gwu. Kiə bə ki jīə kə mfi bibə i mbūm wə, bi num i dza kaa. Bə jīə mfi num i Nyə wə wi shukuki biēiṇ bichi a bukumbēiṇ wəkəki ndzəṇni yeiṇ.

¹⁸ Bə fəki num gia yə yi ndzəṇki, mbūm bibə numki gia yindzəṇni yə bə fəki. Bə wēli kaṇ yibə i nyaki binya tseiṇ kə.

¹⁹ Yələ kə dzəḥ yə bə kə i jiəki biba bi biēiṇ bibə bi kijiali i gwu yibə wə, ka chaka ki juṇ ki ləkəli, bə bi ka kaṇa nōni kə a lansi kə nōni.

²⁰ Timōti, wə təkni bəḥ gia yə bə kə bə nya i wə kaṇ. Wə gēiṇ bəndzaka bə bə kaṇjaki kə gia i fə bəḥ Nyə, bəndzaka bəgukuli bə bəni kwakaki a akə mfi.

²¹ Bəni bədəkə kə num bə dza lə ka biəliki gia yələ ka gbə i dzəḥ yi bumni yibə wə. Ma kiṇkəṇ ki Bah nūmki bəḥ mbeiṇ bəchi.

Kinwakti ki komsini kə Bəol ni nyaka i Timōti Gia yə yi kə i Kinwakti ki Timōti ki komsini kələ mə

Kinwakti kələ kə ki komsini kə Bəol ni nyaka i Timōti. I kinwakti kələ mə a duki tsəki bəntəfi bə Bəol ni nyaki i Timōti ka mi wə bə wi nəmki, wi gamti wi. Wi dzaka tsəsi kəm bəh nkanja wi shəm. Wi təfi Timōti a wi tsəki a ninshin bəh nəm wə wi nəmki i Jisəs Klistus bəh shəm yi yimu, bəh a wi kəna ndzəŋ nlan i wi chəŋ wə wi kə wi ntum wi ndzəŋni bəh wi minjain mikpu na bindzəŋ. Wi təfi tə wi, a wi fəki nəm wi ka mi wi lanini bəh ka mi wə wi nyaniki fukuki gia yi Nyə bindzəŋ kəŋ wi yeinji bəŋgəkə na dəŋ, nabə a, kəŋ bəni waliki wi na dəŋ.

Bəol kin tə i Timōti a wi dzəki jəbi i bi ma jlə kanj yi i “Bəngukuli bə kiyun bə kilələ” (2:23). I gia yələ yichi wə wi ni yintiki Timōti a wi sini dzo nən i ngaiŋ.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinwakti kələ mə

1:1-2 Kin'yisi

1:3-2:13 Bəol nya kiyəŋni i Nyə kəm Timōti chu shili shəm yi

2:14-4:5 Bəol təfi Timōti

4:6-18 Bəol dzaka kəm gwu yi

4:19-22 Kinjəksi

¹ Akə mih Bəol, mih kə wain ntum wi Klistus Jisəs i kinjəŋ ki Nyə wə. Yələ biəli kinjaka kə ki kə kəm nən i kə ki bi tsə kaa kə, ki kə i Klistus Jisəs wə.

² Mih nyakaki kinwakti kələ i wə Timōti wain wun. Wə kə shəm yin.

Nyə Ba bəh Klistus Jisəs wə Bah wibukumbein chəsi shəm yindzəŋni i wə, kwəsi nsheŋ i wə, nyə wə bəh kimbəŋni.

Bəol nya kiyəŋni i Nyə kəm Timōti chu shili shəm yi

³ Jəbi wə mih si kwaka wə jəbi wichi nchəkə bəh nsh i ntsa wun wə mih ka nyaki kiyəŋni i Nyə wə mih nəmki i wi gia yidəkə saka kə shəm yin, a num ayaka si bəba ni nəmki.

⁴ Jəbi wə mih si kwaka tə mindəm mə wə ni shisiki jəbi wə buku wə ni gaaliki, dzəŋ ya ka wəski mih a mih yein wə, ka shəm yin jikə bəh kinsanli.

⁵ Mih si kwaka lə tə kimbəm ka ki njəŋ kə wə kanjaki. Kimbəm kələ ni yisi kanjaki nih nih wa Ləys bəh nih wa Yunis, mih kiəki lə mənəŋni kə a, akə ki wə kanjaki i lə.

⁶ Akə gia yə mih nənki i yintə wə a wə fləni yōmi i kinya ki Nyə kə ki kə i wə mə, wə fiiki

yein bein aka gbuku. Kinya kələ kə kə wə ni kwati i jəbi wə mih ni jə kanj yin i wə wə.

⁷ Wə kiəki a Nyə ni ka nya kin'waka i bukumbein a num kə ki fəki a bukumbein kanjaki nlwa. Wi ni nya num kin'waka ki nga bəh ki njəŋ bəh kə ki fəki bukumbein kiə i təkni ki bəh gwu yibukumbein.

⁸ Ayakadəŋ, ma gəmniki i dzəkaki i bəni bədəkə kəm Bah wibukumbein nabə kəm mih wə mih nəmki nsəŋ kəm bə wi. Ayakalə, wə wəko təŋ'wa ngəkə i ntum wi ndzəŋni wələ bəh nga biə Nyə nya i wə.

⁹ Nyə kə wə wi ni bwili bukumbein, bəŋŋ bukumbein a bukumbein nək i nən i kə bəni bə bə kə mbu. Wi ni ka fə dəka yələ num kəm nəm widəkə bukumbein ni fə. A ni kə kəm kinsiki ki si wi ni fə i bukumbein, bəh shəm yi yindzəŋni yə wi ni kanjaki i bukumbein tsə dzəh i Klistus Jisəs wə, na ka mbi yisi.

¹⁰ I lə shəm yi Nyə yindzəŋni yə kə bə chusi lə i bukumbein si Mbwili wibukumbein wə Klistus Jisəs kə wi dzə lə. Wi kə wi bwij nga bi kpi, wi chusi nən i ndəŋ a mi bi chu kpi kə. Ayaka wi fə yi yəŋə ndəŋ num bəh ntum wi wi ndzəŋni.

¹¹ Akə ntum wi ndzəŋni wələ Nyə babwili mih a mih numki mi wi fukuni bəh wain ntum wi Klistus bəh mi wi lanini.

¹² Akə kəm yələ mih yeinji ngəkə si mih yeinji lə. Ayakalə, mih ngəmniki kə, kəm mih kiəki lə mi wə mih jə shəm i wi. Ayaka mih kiə na mənəŋni kə a wi kolə i təkni ki bəh gia yə mih nya i wi kanj lə,* i tsə buku i chəkə bigəksini.

¹³ Wə biəli a juu wi lanini wə wi kə wi chəŋ wə mih ni lani wə yein. Si wə biəliki yakadəŋ wə jlə shəm a i Klistus, kanj tə kinjəŋ i bəni, yichi num i dzəh yi bəni bə bə kə bə Klistus Jisəs.

¹⁴ Wə təkni bəh nlan i wi njəŋ wə bə ni nya i kanj ya wə. Wə təkni bəh nga bi Kin'waka ki Baiŋni kə ki kə i bukumbein wə.

¹⁵ Wə kiəki lə a bəni bəchi bə bə kə i kimbu ki Esia wə ni lə bee lə mih. I mbanj wibə wə kə Figelus bəh Eməgenes.

¹⁶ Mih tsəki a Bah kwəsi nsheŋ i jun yi Ōnesifəlus wə. Wi ni komsiki fəki lə a fəinfein, bəŋsi shəm yin yi də. Wi ni gəmniki kə kəm nsəŋ wə mih kə yein wə.

¹⁷ Akə jəbi wə wi ni dzə buku i fa Lum, wi lansi nən mih i tsə buku jəbi wə wi ni yein mih.

¹⁸ Mih tsəki a Bah fə ma a bi numki i chəkə bi bi gəksini wə, ma Bah bi kwəsi nsheŋ i wi. Wə təkni kiəki lə nalə nəm wichi wə wi ni nəm i mih i kwili wi Efesus wə.

2

Si Timōti kə i jwəki i gia yi Nyə wə

* 1:12 Yūdəkə a, “...Wi kolə i təkni ki bəh gia yə wi kə wi nya i mih kanj”.

¹ Timoti wainj wun, i kimbu ka wə, nūm ndzəŋ ayaka i shəm yindzəŋni yə Klistus Jisəs chusi i bəni bə bə chini bəh wi.

² Wə dzəŋ gia yə wə si wəkə mih dzaka i bəni bəduli nshin, nyā i kanj yi bəni bə bə kə chəŋ num bə kpeini i lani tə bəni bədəkə yein.

³ Wə dzəŋ tə ŋ'wa ŋgəkə ka mi wi jum wi ndzəŋni wi Klistus Jisəs.

⁴ Jobi wə mi wi jum kə i nəm wi wə, wi kəkə i chu jiaki fwu i gia yi nchini bəni wə, kəm gia yə wi tseinki i yi wə kə i fə gia yə tikwili wi nənki a wi fəki.

⁵ Yi kə a linj ka yi mi wə wi yəkəki n'yəkə kə, wi kəkə i yəkə dzi, jobi wə wi yəkəki biəli kə bənchi bə n'yəkə.

⁶ Mi wi khə wə wi nəmki tə bindzəŋ, akə wi wə wi kanjaki i yisi nəm fiəŋ fi ninshin i biə wi nī gbeli.

⁷ Kwāka kəm gia yə mih dzakaki lə, ma Bah ni fə wə kiə yichi.

⁸ Yinji Jisəs Klistus. Wi nī dza i kpi wə. Wi nī kə mi i chwəŋkijun ki Nkuŋ Debit wə. Akə yi yə mih fukuki i ntum wun wi ndzəŋni kintəŋ.

⁹ Akə kəm ntum wi ndzəŋni wələ mih yeinji ŋgəkə, mih num i bənsəŋ wə ka mi wə wi bwinji bənchi. Ayakala, na si mih kə na i bənsəŋ wə lə, gia yi Nyə kəkə i bənsəŋ wə.

¹⁰ Si yi kə yakadəin, mih bə kanj shəm i gia yichi wə kəm bəni bə Nyə kə wi sabibwili, ka bə tə bi kwati mbəin i Klistus Jisəs bəh mbum biə bi bi kaa kə.

¹¹ Ndzaka wələ kə na wi ŋkəŋ, wi num a: Bukumbein ka chini kpi bukmbein bə, ma bukmbein bi numki i naki tə bukmbein bə.

¹² Bukumbein ka kanj shəm, ma bukmbein bi numki i sakaki ntəŋ tə bukmbein bə.

Bukumbein ka mənji wi, ma wi tə bi mənji bukmbein.

¹³ Bukumbein ka baan i num ndzəŋ, wi nī num ndzəŋ a numni, kəm wi kəkə i nəin gwu yi.

Mi wi nəm wə Nyə bum

¹⁴ Yinji bə bəh gia yələ, ma wə chu dzāka i bə i Nyə nshin a bə gēinji gēinji bəŋgukuli bə kəm ja. Yamaka gamtiki kə mi. Yi bəkəliki lə bəni bə bə wəkəliki yi.

¹⁵ Məmsi na bindzəŋ i chusiki gwu ya i Nyə nshin ka mi wə Nyə yeinji a wi kə chəŋ. Nūm mi wi nəm wə wi kanjaki kə gia yə wi kə i gəmniki yein, bəh wə wi kanjaki ŋkəŋ bi gia yi Nyə i dzəh yi chəŋ wə.

¹⁶ Wə gēinji bəndzaka bə bə kanjaki kə gia yidəkə i fə bəh Nyə, kəm bəndzaka bəwə ni fə bəni naki nani kə Nyə kənki kə tsə bəh ki i ninshin.

¹⁷ Bənlani bəbə bəwə kə aka biəkə yə yi dziki gwu yi mi yi yamtə a tsəni. I mbanj wi

bəni bəwə kintəŋ, bə bə laniki bənlani bəwə kə Imenayus bəh Filitus.

¹⁸ Bə bee lə dzəh yi ŋkəŋ, asi bə bwanji alə ndza wi kpi dzə lə di. Si bə fəki yakadəin, bə bəkəli kimbun ki bəni bədəkə.

¹⁹ Ayakala, chaka kə a chəkə Nyə ki, ki kə kiləkəli, ki num feiŋ. Chaka kalə kə num Nyə nyaka kinchasi ki i yein wə yi num a, “Bah kiəki lə bəni bə bə kə mbu,” bəh a, “Mi wichi wə wi bəŋki yeli wi Bah kanjaki i bēe kimfə kichu.”

²⁰ Jun yimbun si num bətasa bəh káh bəh bibwam biə bi kə i yein dzu, asi num kə a biəin biə bə keinji bəh chwaka ki kpi ki bəkəli nabə ki fukuli. Bidəkə si num tə biə bə keinji bəh kein, bidəkə num bə keinji bəh fiəŋ. Biəin biə lə si num biə bi kanjaki nəm wimbun, bidəkə num biə bi kanjaki nchini nəm.

²¹ Ayakadəin, mi ka bwili kanj i biəin biə bi kanjaki nəm wi kilələ, yaka wi ni numki aka fiəŋ fi dzu fiə bə kə dzə i fəki nəm wimbun yein. Wi ni fiəni num ka mi wə Nyə kə wi fə a, akə mi wi ŋgəin. Wi kə mi wə wəkəliki tikwili wi a wi dzə wi i fəki na winain nəm wi ndzəŋni yein.

²² Ayakadəin, yəkə gēin mfia yəkəni nani kinyeŋ kə sumi si kəŋ. Wə məmsi mfia i naki num nani ki chəŋ bəh i kanjaki bumni bəh kinjəŋ bəh kimbəinji. Wə fə ayakadəin asi bəni bə bə bəŋki tə yeli wi Bah bəh shəm yibə yi bəinji fəki.

²³ Kiə wə ma kənaki gia yidəkə i fə bəh bəŋgukuli bə kiyun bəh bə kilələ, kəm yi si dzə a bəh n'yoli.

²⁴ Ayaka mi wi nəm wə wi kə wi Bah kanjaki kə i yəliki bəh bəni. Wi kanjaki i kənaki num shəm yindzəŋni i mi wichi, a num mi wə wi kəkə i lani bəni, kiə tə i kənaki shəm bəh bəni.

²⁵ Wi si lumsi gia i kimbəinji wə bəh bəni bə bə gukuliki bəh wi. Wi si lumsi yaka bəh kinjwaka a yuwidəkə Nyə kolə i gāmti bə ma bə kwuni shəm yibə i kiə gia yə yi kə yi ŋkəŋ,

²⁶ ka bə bəŋki mfi bibə, i gēin buku i kintəŋ ki ŋkpeli kə wi kə wi kwa bə yein ka bə fəki a gia yə wi kənki.

3

Gia yi gumini bi numki lə i chəkə bi gəksini wə

¹ Kiə a, a bi numki i kanj yi gəksini wə, gia yi gumini yimbun bi numki lə.

² Bəni bi dza bə kənki num a gwu yibə, kən kpi, ghaŋsi gwu, chusi gwu, dzaka ja yichu kəm bəni bədəkə. Bə bi chu wəkə kə i bəti bəh bənih bəbə, chu nya kə kiyəŋni i gia yidəkə wə, chu kanj kə nani ki bəinji.

³ Bə bi kwasiki kə nsheini i bəni, chu dalinya kə tə kingbə ki bəni bədəkə. Bə bi bəkəliki kiyeli ki bəni, chu kiə kə i təkniiki bəh gwu yibə. Bə bi kanjaki nani ki gumini, chu kən kə gia yindzəŋni.

⁴ Bə bi numki dzi minan kəm bəni, nə nəni ki dzali, num bə jikə bəh kinghənsi ki gwu. Bə bi kənki a i dziki kidəən kibə yinini kən kə lo Nyə.

⁵ Bə bi chusiki a bə numki lə i gia yi Nyə wə, ayakalə chu nəin nga bi gia yi Nyə yiwə. Wə gein bəmaka bəni.

⁶ Bəni bədəkə bələ kə bə bə nyaniki liaki i jūn yi bəni wə kanja nga i bəkanja bə bə bəhki num chu jikəli bə, bə njən biəli kinən ki biəin chi chi.

⁷ Bələ bəkanja kə bə bə shi kə a wəkəliki nlani jəbi wichi, ayakalə kəbi i lansi kiə gia ya yi kə yi nən.

⁸ Si Janis bəh Jambles nī waliki Muses, yi kə a liŋ si bəni bələ waliki nən bi Nyə. Akə bəni mfi bibə tənji lə, shəm yibə yə bə dzakaki a bə jiə i Klistus wə kə a ntəkə.

⁹ Ayakalə, bə ni fə kə yakadəin i tsə buku i dzəh yi dən, kəm kiyyən kibə bi yənəkə lə tə i bəni bəchi wə asi bi Janis bəh Jambles nī yənə.

Bəol tafi Timōti a wi nūm a i gia yə bə lani wi yein

¹⁰ Timōti i wə, wə si kiə lə kəm nlani wun bəh nəni kən bəh gia yə mih nənki i nəni kən wə. Kiə təkəm shəm yə mih jiə i Nyə bəh shəm yi kanjani yə mih kanjaki, bəh kinən kə mih kanjaki i bəni, bəh si mih si məmsi i gia yichi wə tsə a ninshin.

¹¹ Wə kiəki lə tə mbwan gvu wə bəni bwanji i mih chein bəh bəngəkə mbən. Wə kiə gia ya yi nī num bəh mih i Antiək bəh Ikənium bəh i Lista. Wə kiə nkanin wi mbwan gvu wə bəni nī bwanji i mih chein. Ayakalə, i bəngəkə bələ wə bəchi kə num Bah nī bwili mih.

¹² Yi kə nən wə mi wichi wə wi nənki i nəkə nən kə Nyə nənki ka mi wə wi kə wi chinini lə bəh Klistus Jisəs kə bə bə bi bwanji gvu i bə chein.

¹³ Bəni bə bə məmyiki gia yichu bəh bəni bə fwəkyini, kə num nən kibə ni fəki tsəki a tsəni si bə fwəkyi bəni bədəkə, fwəkyi tə gwu yibə.

¹⁴ Ayakalə, i kimbu ka wə, nūm mfi a gia yə bə lani wə yein wə bum yi bəh shəm ya yichi. Nūm a yi wə kəm wə kiəki lə bəni bə bə nī lani wə bəh yi.

¹⁵ Wə nī yisi i kiəki gia yələ bə nyaka i Kinwakti ki Nyə wə, wə kein wain wi nchin. Gia yələ kə ya yi kə i tafi wə a wə kwati mbəin yein tsə dzəh i shəm yə wə jiə i Klistus Jisəs wə.

¹⁶ Gia yichi yə bə nyaka i Kinwakti ki Nyə wə kə num mfi biwə buku i Nyə wə. Ayaka yi gamti i laniki bəni yein, chūsi kingbə, lūmsi bəni, lāni bəni bəh nən ki chən,

¹⁷ ka mi wə wi kə mi wi Nyə numki num wi kpeinini, kanja biəin bichi i fəki nəm wi ndzənini wichi yein.

4

Bəol tafi Timōti a wi fəki nəm wi bindzən

¹ Mih dzakaki yələ i wə i Nyə nshin bəh i Klistus Jisəs wə wi bi sakaki bəni bə bə kə bəwəm bəh bə bə kə num bə kpiyi lə. Mih dzakaki lə kəm bə ntumbuku wə wi bi tumbuku bəh kəm nken bi, mih dzakaki a,

² wə fūkuki gia yi Nyə. Fūku tsə a bəh yi i ninshin, kən a numki i jəbi wi ndzənini wə nabə i jəbi wichu wə. Wə chūsi kingbə ki bəni, lūmsi bə, shīli shəm yibə bəh shəm yi kanjani bəh nlani n'wə.

³ Kiə a jəbi dzaki lə wə bəni bi chu num kə i nlani wi chən wə. Bintuni bibə bi fwuki lə i wəkə num gia yidəkə chi chi. Bə bi ka nən bəni bə lanini bəduli bə bə laniki num gia yə bə kənki i wəkəki.

⁴ Bə bi bee lə i wəkəki gia yi nən, yəkə nnyə num i bichum bi ntəkə chein.

⁵ Ayakalə, i wə, lūmsi fwu wa chən jəbi wichi, kənja shəm i bəngəkə ba wə, fə nəm wi mi wə wi nyaniki fūkuki nnyaki gia yi Nyə. Fə nəm wa wichi wə bə nya i wə.

⁶ I mih, mih si num lə i liə aka mbih, ayaka jəbi kpein lə ka bə ni dzo mih bə fə bəh mih ka mbih mə bə si kwun. Jəbi kpein wə mih kə i kwe yein.

⁷ Mih jwə lə njwə wi ndzənini i gia yi Nyə wə, ka kaasi n'yəkə wun, kanja baan a bumni bin wə.

⁸ I yisi i liə kə num bə jiə lə kifə kənki ki nken kə akə ki nən ki chən. Kifə kələ num kə Bah wə wi kə mi wə wi sakaki bənsaka chən bi bwan i fwu wun wə i chəkə bi gəksini wə. Wi bi bwan kə a nən shən. Wi bi bwan tə ki bəni bəchi bə bə wəkəliki bəh kinən a wi fini dzə.

Bəol fuku si gia kə i kimbu ki wə

⁹ Timōti, məmsi na bəh nga i dzə būku i mih wə wakli.

¹⁰ Kiə a Demas kə num wi kən lə mbi wələ i liə, ka lə bee mih ka tsə i Təsalōnika. Klesens num wi tsə i Galeshia, Taytus tsə i Dalmatia.

¹¹ Akə a Luk shən wimbən wə wi kə buku wi. Jəbi wə wə bə dzə, wə dzə Maak mbəin wi dzə. Wi kələ i gamtiki mih i nəm wə nalə.

¹² Tichikus kə num mih faan wi i Efesus.

¹³ Jəbi wə wə bə dzə, wə dzə mbun wun wimbun wə mih nī jiə i Kabus dzu i kwili wi Təwas wə. Ayaka wə dzə tasi tə bəh binwakti mbin, kigha biə bə keinsi bəh dzu yi nyam.

¹⁴ Aleksanda wə wi biənki biəin, wi fə mih bəh ngəkə wə ləkəli wi kəbi wi twəsi. Bah bi gəm lə wi i kimfə ki wə.

¹⁵ Wə tə təkniiki bəh wi. Kəm wi waliki lə na bəh nga, gia yə bukmbein fūkuki.

¹⁶ I nsaka wun wə, a nī kə i chəkə bi ninshin biə mih nī num i kintainntain ki sakani mə mi widəkə nī ka num dəkə i mih chein. Bəni bəchi nī kə bə yəkə gein mih. Kiə Nyə bi ma saka bə i gia yiwə wə.

¹⁷ Ayakalə, Bah nĩ kə wi num i mih cheiŋ, nya mih bəh ŋga i fuku ntum windzəŋni nalə ka bəni bəchi bə bə kəkə Bəju wəkə ntum wiwə. Ayakadəiŋ, wi nĩ bwili mih i dzaka ki bikem wə.

¹⁸ Bah ni bwiliki lə mih na i yinaiŋ gia yichu wə, i tsə buku jəbi wə wi bi bəiŋsiki dzəki mih i ŋkuŋ bi bi beŋ wə i kimbəiŋni wə. Bukumbəiŋ tūmki bikum bi jəbi wichi kiŋgəksi kəbi. Yi nūm ayaka.

Bəmbəni

¹⁹ Bəni Blisilia bəh Akpwila i mih. Bəni tə juŋ yi ŋnesifəlus.

²⁰ Elastus nĩ baan i Kəlen, ayaka Təfimus num mih nĩ bəe wi i Miletus wi gwəiŋ.

²¹ Məmsi na bəh ŋga i dzə na ka jəbi wi fiəkə yiləkəli ni yisiki. Yubulus faan ki kimbəni i wə. Budens bəh Linus bəh Klawdia bəh bwa bə nih bəbukumbəiŋ bəchi i Klistus wə faan ki tə kimbəni.

²² Mih tsəki a Bah nūmki bəh kiŋ'waka ka. Ma kiŋkəŋ ki Bah nūmki bəh mbeŋ bəchi.

Kinwakti kə Bəol nī nyaka i Taytus Gia yə yi kə i Kinwakti ki Taytus kələ mə

Kinwakti kələ nī nyaka Bəol i sumi yi nyukuni yidəko bə bəonj a Taytus. Taytus wələ nī kə mi i tumi kidəko wə a kəbi ki Bəju, wi nī bee nōni kitumi kibə ka fiəni num mi wi bumni wi Klistus. Wi nī nōmki bəh Bəol, wi num mi wə wi gamtiki wi i nōm wi wi gia yi Nyə wə. Bəol nī nyaka kinwakti kələ i sumi yiwə wi num i tumi ki Klet wə. Wi nī kə feinj num Bəol bee wi a wi baanj wi gamtiki feinj, tseinj si nōm wi kijunji ki bəni bə bumni nyaniki.

Bəol ka tafi Taytus kəm bə kimfə ki bəni bə bə kə kifwu i kijunji ki bəni bə bumni wə si bə kanjaki i numki. Wi nī dzakaki lə si wi nī yeinjki bəni bə Klet bəduli kwati nōni kə ki kə kichu. Wi chu tafi Taytus si wi kə i laniki bəni chi chi i kijunji ki bəni bə bumni wə.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinwakti kələ mə

1:1-4 Kin'yisi

1:5-16 Kəm kifwu kijunji ki bəni bə bumni

2:1-15 Kəm kimfə kə bəni kanjaki chi chi i kintəonj kijunji ki bəni bə bumni wə

3:1-11 Bəol fuku i Taytus gia yə wi kə i laniki bəni bə bumni bəchi yeinj

3:12-15 Kinjəksi

¹ Akə mih Bəol, mih kə wainj wi nōm wi Nyə bəh wainj wi ntum wi Jisə Klistus. Nōm wunj kə i fəki kimbūm ki bəni bə Nyə kə wi babwili a ki tsəki a ninshinj, bəh a bə kləki gia yi njəonj yə yi biəliki nōni num ki Nyə,

² a bə tseinjki tsəki a ninshinj i nōni kə ki bi tsə kaa kə. Nōni kələ kə kə Nyə wə wi kəkə nyiki ntəkə nī kaka na ka mbi wələ yisi.

³ Jəbi wə jəbi wi chənj nī kpeinj, wi ka chusi ndzaka wi ndainj tsə dzəh i gia yi yə mih fukuki. A nyə Nyə Kimbwili wibukumbeinj nja biwə i mih a mih fukuki.

⁴ Mih nyakaki kinwakti kələ i wə Taytus. Wə kə wainj wunj wi njəonj i kimbūm kibukumbeinj wə kichi. Ma Nyə Ba bəh Bah Klistus Jisə Kimbwili wibukumbeinj, chūsi shəm yindzəonji i wə, wi nyə wə bəh Kimbəonji.

Nəm wə Taytus nī baanj i Klet i fə

⁵ Fwu wi gia wə mih nī bēe wə i Klet nī kə a wə bāanj lūmsi gia yə yi nī keinjki kintəonji ma yi num chənj, i chu fə bəti bə bijunji bi bəni bə bumni i kikwili kichi wə i dzəh yə mih nī chusi i wə.

⁶ Mi i numki tii wi kijunji, wi kanjaki i nūmki mi wə wi kanjaki kə gia yichu yidəko yə bə kə i dzakaki kəm wi. Wi kanja a minjkanja wimu, bwa bu num bəni bə

bumni, a num kə bə bəni yeinjki a bə mwayiki lə naba i lakəki bəh kifwu.

⁷ Asi fwu wi tii kijunji kə mi wi nōm wi Nyə, wi kanjaki kə i kanjaki gia yichu yidəko yə bə kə i dzakaki kəm wi. Wi kanjaki kə i nūmki mi wə wi bwanjki a n'yi wə nabə i komsiki bəkəsiki shəm nabə wə wi muki mbih mə kwa wi. A kəbi wə wi yoliki i bəni nabə wə wi yəkəki nnyaki i mbee wi bə kilələ cheinj.

⁸ Wi kanjaki i numki wə wi dzəki bəni bə nyanini, wi kənj gia yə yi kə yindzəonji, wi fə gia bəh mfi, kanja nōni ki chənj, kanja nōni ki bəonji, wi kə i təkni bəh gwu yi.

⁹ Wi kanjaki i nūmki wə wi kə nłani wə wi kə wi chənj num bə lani ndzəonj wi yeinj. Ayakadainj, wi nī ka kə i nyaki ntəfi i bəni biəli num nłani wə wi kə wi chənj, chu təyi tə chwənj ki bəni bə bə waliki nłani wiwə.

Bə chlki nłani wi bəni bə ntəkə

¹⁰ Mih dzakaki yələ kəm bəni bəduli kələ feinj bəh kifwu kiləkəli, bə dzaka ja yi kilələ, fwəkyi bəni, kighə mbanj wi bəni bə bə bwanjki a bə kanjaki i sūonjki bəni.

¹¹ Bələ kə bəni bə bə kanjaki i bənj lə dzaka kibə banji, kəm bə nyaniki bəkəliki junj yi bəni bəchi si bə laniki gia yə bə kanjaki kə i laniki. Bə fəki yakadainj num kəm bə yəkəki nnyaki i mbee wi bə kilələ cheinj.

¹² Bəni bələ kə num mi wibə widəko mwi wə bə dzakaki a, akə mi wi ntum wi Nyə wibə, widəko nī dzaka lə kəm bə a, “Bəni bə Klet si num a bəni bəntəkə jəbi wichi. Bə num nyām yi chwa yichu, bəni bə ngbēni məyi dzi a dzəinj məyini.”

¹³ Ndzaka wələ kəm bə kə na njəonj. Ayakadainj, lānsi təyi chwənj kibə nalə i dzaka kibə wə, ka bə kanja kimbūm a num ki chənj,

¹⁴ a kəbi yaka bə ni nya gwu yibə i wəkəki num bichum bi Bəju, nabə gia yə bəni bə bə nəonj gia yi njəonj yə Nyə dzakaki a bəni biəli yi.

¹⁵ Bəni bə bə kanjaki shəm yi bəonji, gia yichi nī bəonji lə i bə. Ayakalə, jəbi wə bə kanjaki shəm yichu, bə kanja kə kimbūm, gia bi lānsi bəonj kə kəm biŋkwaka bibə bəh dzəh yə shəm yibə kə yeinj, kə yi bəkə lə.

¹⁶ Bəma ka bəni dzakaki a bə kləki lə Nyə, ayakalə kimfə kibə chusi a bə mənji lə Nyə. Nōni kibə nyen nalə, bə lakə bəh kifwu. Bə num kə bəni, bə kəbi i fə na gia yindzəonji lə kpaa.

2

Bənlani kəm nōni kindzəonji

¹ Ayakalə, i wə Taytus, wə kanjaki i lāniki bəni num bəh gia yə yi kpeinjki i nłani wi chənj wə.

² Wə təfiki bənyuku bə bə si num lə bəkukuli a bə təkni bəh gwu yibə i gia yichi wə, kanja kinjəkəsi i gwu yibə wə, fə gia ka

bəni bə bə kanjaki mfi, kəŋa kimbūm num ki chəŋ, kəŋa kīŋkəŋ num ki chəŋ, kəŋa shəm i bəŋgəkə bəchi wə.

³ Wə tǎfki tə bəkaŋa bə bə si num lə bəkukuli a bə kanjaki kimfə num kə ki chusiki kīŋkəksi i Nyə. Kīə bə ma bəkaliki kiyei ki bəni. Kīə bə ki nūm kə mfā i mbih wə. Bə lāniki bəni num bəh gia yindzəŋni.

⁴ Ayakadəŋ, ka bə bi tǎfki sumi yi bəkaŋa si bə kə i kəŋki bənyuku bəbə bəh bwa bəbə,

⁵ i chu fāki gia ka bəni bə bə təkniiki bəh gwu yibə, nō nōni ki baiŋni, ghābli i juŋ yibə wə, kəŋa shəm yindzəŋni i bəni wə, wəkə i bənyuku bəbə. Ayakadəŋ, mi ma ni chu num wə wi kə i dzakaki ja yichu kəm gia yi Nyə.

⁶ Yi kə a liŋ si wə kə i dzakaki tə i sumi yi bənyuku a bə kanjaki i kīə si bə kə i təkniiki bəh gwu yibə.

⁷ Wə chūsiki kimfə ki ndzəŋni i gia yichi yə wə fəki, ka bəni yēiŋki biāli yi. Jobi wə wə laniki bəni bəh gia, wə jiə shəm yə yichi i yeiŋ wə, ayaka i laniki bəh kīŋkəŋ,

⁸ ndzaka wa nūmki wi chəŋ wə mi widəkə kəkə i chu dzaka gia yichu yeiŋ kintəŋ. Ayakadəŋ, ka bəni bə bə waliki wə ni gəmniki kəm bə kanjaki kə gia yichu i dzaka kəm bukumbein.

⁹ Wə tǎfi mfā a bə nyā gwū yibə i bəni bə bə kanjaki bə, i fāki gia yichi si bə nənki a bə fāki. Kīə bə ki chūkuli kə gia i dzaka kibə wə.

¹⁰ Kīə bə ki chwə kə biēŋ bibə. Bə kanjaki i chūsiki i dzāh yichi wə a bə kə bəni bə ndzəŋni. Bə ka fāki yakadəŋ i gia yichi wə, ma bəni ni yeiŋ nlani wə kəm Nyə Mbəiŋsi wibukumbein, a, akə gia yə yi kanjaki ndzəŋni.

¹¹ Wə lāniki bə yakadəŋ, kəm kīŋkəŋ ki Nyə dzə lə ka bəni bəchi kələ bi bəiŋ.

¹² Ki laniki bukumbein a bukumbein bēe nōni ka Nyə kəŋki kə, ayaka a, kīə bukumbein ma kəŋaki kīŋkəŋ kimbūm i biēŋ bi mbi wələ wə, bəh a bukumbein nōki bəh mfi bibukumbein feiŋ bichi, nō nōni ki chəŋ bəh nōni kə Nyə nənki i mbi wələ wə.

¹³ Bukumbein nōki yakadəŋ, wəkəli kin-saŋli kə bukumbein tseŋki tsəki i ninshin i kə ki bi tumbukuki, a num kīŋkəkni ki Nyə wimbūm wibukumbein wə wi kə Mbwili wibukumbein Jisəs Klistus.

¹⁴ Wi nī nya gwu yi kəm bukumbein i yeliŋ bukumbein i chu bichi wə, i fə ka bukumbein baiŋki, i num bəni bu bə bə jiə shəm nalə i fāki kimfə kindzəŋni.

¹⁵ Yələ kə gia yə wə kanjaki i lāniki bəni yeiŋ. Wə shīli shəm yibə, wə lūmsi bə i gia yə bə gbə yeiŋ bəh ŋga bichi biə wə kanjaki. Kīə wə ki būm kə a mi sēiŋsiki wə.

3

Si bəni bə bumni kə i fāki bəh bəni bədəkə

¹ Wə yīŋtiki bəni bə bumni a bə wəkəki i bəni bə bə sakaki kwili bəh bə bə kanjaki ŋga i bə bein. Bə fāki gia yə wə dzākaki nūm bəh ŋkeiŋsi wi gwu i fāki gia yichi yə yi kə yi chəŋ.

² Kīə bə ma dzākaki gia yichu kəm mi widəkə. Kīə bə ma yōliki. Bə nūm alə i kimbəiŋni wə, dzə gwu yibə i kuku i bəni bəchi nshin.

³ Wə yīŋti a bukumbein mwi nī fāki lə tə kiyuŋ kiwə, ləkə bəh kifwu, bəni fwəkyi bukumbein bukumbein ndzani dzāh. Bukumbein nī kə mfā i gia wə chi chi yə gwu yibukumbein nī kəŋki, chu dzi kidəŋ kibukumbein. Bukumbein nī nōki nōni kibukumbein kəŋa shəm yichu bəh kindəŋ kifinini, bəni baiŋŋ bukumbein, bukumbein baiŋŋ tə bəni.

⁴ Ayakalə, jobi wə Nyə Mbwili wibukumbein nī chusi ndzəŋni bi bəh kīŋkəŋ ki i bukumbein,

⁵ wi bwili bukumbein. Wi nī ka bwili dəkə bukumbein kəm bə gia yindzəŋni yidəkə yə bukumbein nī fə. Wi nī bwili bukumbein kəm bəh nsheŋ yi yi kwasini tsə dzāh i ŋ'wəkə wə wi nī wəkə bukumbein ayaka bukumbein kəŋa mbwə wimfiŋ, Kīŋ'waka ki Baiŋni kwuni bukumbein ayaka bukumbein num bəni bəmfiŋ kəŋa nōni kimfiŋ.

⁶ Kīŋ'waka ki Baiŋni kələ kə num Nyə nī shuku ki shukuni i bukumbein wə tsə dzāh i Jisəs Klistus Mbwili wibukumbein wə.

⁷ Wi nī fə yakadəŋ ka ŋgaiŋ dzə bukumbein a bukumbein kanjaki kə kīŋgbə kidəkə kəm bə kīŋkəŋ ki i bukumbein. Ayakadəŋ, ka bukumbein bi numki bəndzi kwili bu tseŋ tsə a ninshin i kwati nōni kə ki bi tsə kaa kə.

⁸ Ndzaka wələ mih dzakaki lə kə na ŋkəŋ.

Mih lansiŋki nənki a wə dzākaki gia yələ i bəni dzaka chukuli nalə, ka bəni bə bə bum i Nyə ni yeiŋ a bə nyā gwu yibə i fāki bimfə bindzəŋni. Yələ kə na gia yi ndzəŋ nalə, ayaka yi dzə bəh mbee i bəni bəchi wə.

⁹ Ayakalə, wə gēiŋ bəŋgukuli bə kiyuŋ, bəh kiyeli ki bətikwili bə chwaŋbijuŋ biə bəni si shi fa. Wə geiŋ tə bəŋgukuli bəh n'yəli kəm bə bənchi bə Bəju. Nkaiŋni biēŋ biələ kanjaki kə mbee lə kpaa. Akə gia yi kiləb.

¹⁰ Mi kabə num wə wi dzəki bəh kīŋgaali, wə dzāka i wi. Wə ka dzaka i wi ŋkpaŋni wimu nabə i buku kīŋkani kifa wi kəbi i bee, wə bēe dzāh yi.

¹¹ Wə klə a wəmakə mi kə num wi bee lə dzāh yi chəŋ ka njaniki nnyaki, nōni ki kə kichu, wi jiə lə gwu yi i ŋgəkə wə.

Ndzaka wi gəksini bəh kimbəni

¹² Mih nī faaŋ lə Atmas yuwidəkə Tichikus i wə. Wi ka dza, wə mōmsi nalə i dzə buku i mih wə i fa Nīkəbəlīs. Akə feiŋ di

biə mih keiŋsi a mih ni numki i feiŋ i jəbi wi
fiəkə yiləkəli wə.

¹³ Môm̄si na bəh ŋga i gām̄ti Senas wə wi
tôksiki kiəki bəŋchi, bəh Abələs i nyani wibə
wə. Môm̄si i yēiŋ a bə kwāti biēiŋ bichi biə bə
nəŋki.

¹⁴ Bəni bəbukumbēiŋ môm̄si tə i lāni a bə
kolə i nyā gwu yibə i fāki bənəm bə ndzəŋni,
ka bə kə i gām̄tiki bəh biēiŋ biə bi nəŋki
ŋgam̄ti. Bə ma nūmki a kilolə.

¹⁵ Bəni bəchi bə buku bə kə fa chiŋsiki dzəki
kimbəni i wə. Bāni i bəni bəchi bə bə kəŋki
bukumbēiŋ i bumni wə. Ma kiŋkəŋ ki Nyə
nūmki bəh mbēiŋ bəchi.

Kinjwakti kə Bəol nī nyaka i Filimun Gia yə yi kə i Kinjwakti ki Filimun kələ mə

Filimun nī kə mi wi Klistus, ayaka yuwidəko wi nī kələ mi i kijunji ki bəni bə bumni bə Kələse. Wi nī kanjaki lə mfa wi bə bəonj a Onesimus. Ayaka mfa wiwə nī dza gein tikwili wi tsə liə i Bəol kanj i junj yi nsənj mə. Bəol bi fiəni Onesimus wi num mi wi Klistus.

Kinjwakti kələ nī kə num Bəol nī nyaka i Filimun i tsə wi a wi fiəni dzə Onesimus ma wi nōmki i wi asi wi nī yisi nōmki. Bəol ka faanj Onesimus i wi tsa a wi dālinya gia yə wi nī fə i wi, ma wi dzə wi ka wainjnih wi i Klistus wə.

Kifwu ki gia i Kinjwakti kələ mə

1-3 Kin'yisi

4-7 Bəol kəksi Filimun

8-22 Bəol tsa a Filimun dzə Onesimus

23-25 Kimbəni kigəksini

¹ Akə mih Bəol, mih kə i nsənj mə kəm mih kə mi wi Klistus Jisəs. Mih kə buku wainjnih wibukumbeinj Timəti. Mih nyakaki kinjwakti kələ i wə Filimun nseinj wibuku wi ləkəli wə bukumbeinj nōmki i fiənj fimu wə.

² Mih nyakaki tə i Afia jemi yibukumbeinj, bəh Alkibus wə bukumbeinj bə jwəki i fiənj fimu ka bəni bə jum, bəh i kijunji ki bəni bə bumni kə ki junjiki i wə dzu.

³ Ma Nyə Tii wibukumbeinj bəh Bah Jisəs Klistus chəsi mbeinj shəm yindzənjni, chu nyə mbeinj bəh kimbəinjni.

Bəol nya kiyənjni i Nyə kəm Filimun

⁴ Filimun, i jəbi wə mih tsaki jəbi wichi mih kwaka wə, mih ka nyaki a kiyənjni i Nyə wunj kəm wə,

⁵ kəm mih wəkəki lə kəm shəm yə wə jiə i Bah Jisəs wə, bəh si wə kanjki bəni bə bə kə bə Nyə bəchi.

⁶ Mih tsaki a, si wə kə wə nya lə shəm ya i Jisəs wə, mbeinj bəh bəni bə Nyə num i kijunji wə, yələ nī fə lə wə kiə kaasi gia yindzənjni yichi yə yi kə yibukumbeinj bə bə chinji bəh Klistus.

⁷ Wainjnih wunj, ŋkaijnī kinjənj kə wə chusiki, ki fə mih bə wəko ndzənjni nalə shəm yinj də, kəm wə fəki shəm yi bəni bə Nyə də.

Bəol tsa Filimun kəm Onesimus

⁸ Ayakadəinj, gia yidəko kələ yə mih nənki a wə fə, mih si kələ i dzaka dzakani bəh ŋga biə mih kanjaki ka mi wi Klistus, a wə fə.

⁹ Ayakalə, kəm bəh kinjənj, mih ni kwunji kanj kwunji i wə. Mih Bəol si num lə kukuli, mih chu num i nsənj mə i liə kəm mih kə mi wi Klistus Jisəs.

¹⁰ Mih kwunji kanj i wə kəm wainj wunj Onesimus wə mih nī dzə wi i wainj wunj wi wi kimbun mih num i junj yi nsənj mə fa.

¹¹ I ninshinj wi nī kə mi wi kilələ i wə, ayakalə i liə wi si num lə na mi i buku wə bəchi.

¹² Mih fiəniki chinjsiki dzəki wi i wə i liə. Wi lansi num shəm yinj.

¹³ Mih si kanjki a wi numki fa i mih kpənj ka wi təkniiki bəh mih i di bia wə si mih kə i nsənj mə fa kəm ntum wi ndzənjni wə kəm Jisəs.

¹⁴ Ayakalə, mih yeinjki a mih kəkə i fə gia ka yələ wə kiə kə yeinj, kəm mih nənki kə a nōm wa wi ndzənjni wə wə fəki i mih, ni numki ka mih chiniki wə chinini. Mih nənki a yi nūmki asi shəm ya kanjki.

¹⁵ Yuwidəko Onesimus nī nyə i wə kpənj i jəbi wi juli wə lə, a jəbi wə wi bi fiəni dzə ma mbeinj wi bi baanj kparamu,

¹⁶ ayaka wi chu kəkə mfa, wi tsə lə mfa kəm wi si num lə wainjnih wa wi shəm i Klistus wə, wi num tə i mih nalə na bəh i wə, si wi kə mi wiwə chu num tə mi wi Bah.

¹⁷ Ayakadəinj, wə ka yeinj a buku wə nōmki i fiənj fimu wə, wə dzə wi asi wə kə i dzə mih.

¹⁸ A kabə num a wi gbo i wə i gia yidəko wə, yuwidəko a wi kanjaki lə fwa yidəko mbeinj wi, wə jiə i yeli wunj wə.

¹⁹ Mih nyakaki yələ num bəh kanj yinj a, “Mih Bəol ni gəm lə.” Mih dzakaki lə gia yidəko kəbi yə mih ni dzakaki dzakani a, wə tə kanjaki lə fwa buku wə, kəm nōni kə wə kanjaki i liə akə kəm mih.

²⁰ Ayakadəinj, wainjnih, gāmti shənj a mih i gia yələ wə i yeli wi Bah. Fə yakadəinj kəm kijunji ki buku wə i Klistus wə, ka gwu ni ndzənjki mih.

²¹ Mih nyakaki i wə lə, kiə na bindzənj mənji kə a wə ni bum lə i fə gia yə mih dzakaki, ayaka jəbi wə wə ni nənki i fə, wə ni fə lə tsə na tsəni.

²² I chu kpəinjsi yeinj, kēinjsi di bi nōni i mih, kəm mih tseinjki a ninshinj kiə a Nyə ni wəko lə ntsa wimbeinj wi chinjsi mih i mbeinj.

Kimbəni

²³ Ebafas wə buku wi kə i nsənj mə fa kəm bə ntum wi ndzənjni wi Klistus Jisəs, chinjsiki kimbəni i wə.

²⁴ Maak, Alistakus, Demas bəh Luk bə buku bə nōmki i kijunji wə, chinjsiki tə kimbəni i wə.

²⁵ Ma kinjənj ki Bah Jisəs Klistus nūmki bəh binj'waka bimbeinj.

Kinwakti kə bə ni nyaka i Bəhibulu Gia yə yi kə i Kinwakti ki Hibulu kələ mə

Bukumbein taksiki kiaki kə mi wə wi ni nyaka kinwakti kələ, ayakalə bukmbein kia a bə ni nyaka i bəni bə Klistus bə bə kə Bəhibulu. Hibulu kə yeli wi Ju widəko. Bə ni nyaka i fə a Bəju bə bə ni kə bə jia lə shəm i Klistus wə baan a numki a yi wə, na si bəngəkə nī dzaki i bə i dzəh yiduli wə. A nī kə tə i fə a bə kiə a minkain mimfian mə Jisəs dzə bəh mə kanjaki lə nga tsə mikpu. Bə ni nyaka tə i tēfi a bə kīaki a gia yə Nyə kə wi kaka bəni yein bi tsə kə i kuku. Bə kə bə chusi lə a gia yə Klistus Wain Nyə dzə bəh yi tsəki lə yi bəni bə ntum bə Nyə bə kikpu, kəm yibə nī kə a binənjənə, yi Klistus num gia yə yi kə yi nkən.

Kifwu ki gia kə ki kə i kinwakti kələ mə

- 1:1-3 Klistus taksiki kə kimbwəsi ki Nyə mwi
- 1:4-2:18 Klistus tsəki lə bəchinda bə Nyə
- 3:1-4:13 Klistus tsəki lə Muses bəh Jəshua
- 4:14-7:28 Klistus kə tii mfə gia wə wi tsəki bətii mfə gia bəchi
- 8:1-9:28 Minjain mə Klistus dzə bəh mə tsəki lə mikpu
- 10:1-39 Mfə gia wə Klistus nī fə tsəki lə bimfə gia bichi
- 11:1-12:29 Kəm njia wi shəm i Nyə
- 13:1-25 Kintəfi kigəksini

Nyə kə wi dzaka lə i bukmbein i Wain wi wə

¹ A nī kə i kikpu wə, Nyə nī dzakaki i bətii tii babukumbein tsə dzəh i bəni bu bə ntum wə i jəbi widuli wə bəh i dzəh wə chi chi.

² Ayakalə, i chəkə bi gəksini biələ wə, wi dzakaki lə i bukmbein i wain wi wə. Ako wain wi wə lə wi kə wi sainjwili wi, jia a wi ni numki ndzi kwili i bəin bichi wə. Ayaka a num wi wə Nyə nī maa mbi wə bəh bəin bichi tsə i wi kan.

³ Bəin bi Nyə mwayi i wain wi wə, wi num kimbwəsi ki Nyə mwi. A fəki wi ka bəli bəh nshwain numki. Ayaka wi fəki a bəh ja yi yə yi kanjaki nga. Wi nī mainj chu bibukumbein. Jəbi wə wi nī mainj ka yaka i bəin shinum i tsəin yiləkəli yi Nyə wi Kinjəkni wə.

Wain Nyə kəkniki tsəki lə bəchinda bə Nyə

⁴ Yaka yi kə a, Nyə nī fə wain wi kəkniki nalə tsə bəchinda bə Nyə, a linj asi yeli wə Nyə du wi yein kəkniki nalə tsə kiba.

⁵ Bukumbein kiaki lə a wi kəkniki tsəki lə kəm chinda wi Nyə widəko kəkə wə Nyə nī num dzaka i wi a, “Wə kə Wain wun,

Ndainj mih dzaka lə a mih kə Ba wa.”

Ayaka widəko kəbi wə wi nī num dzaka kəm wi a,

“Mih ni numki Ba wa,

wə num Wain wun.”

⁶ A nī kə jəbi wə Nyə nī kə i faan Wain wi wi ninshin i mbi wə lə wə, wi dzaka a,

“Bəchinda bə Nyə bəchi kəksiki wi.”

⁷ Ayaka gia yə Nyə nī dzaka kəm bəchinda bu kə yələ a,

“Nyə si fə bə kə numki ka fiəkə,

fə tə a bə bə kə bəni bu bə nəm

numki aka ləm wi gbuku.”

⁸ I fiəni dzə i Wain wi, wi ka dzaka a,

“O Nyə, wə ni numki lə i kinjiki ka wə saka jəbi wichi kinjəksi kəbi.

Nəni ki chən bi numki mbənj wi nkun wi ntən bia.

⁹ Wə kənkiki num gia yi chən, bəinj yichu.

Ayakadainj, mih Nyə wə mih kə Nyə wə mih ka yaksi wə tsə bəni ba bə mbənj, si mih fiənji wə bəh kwəko ki kinsanji.”

¹⁰ Ayaka wi chu dzaka tə i Wain wi a,

“Bah, ako wə wə wə nī maa mbi i kin'yisi wə, bəin bichi biə bi kə i bəin bi kə nəm wa wi kan.

¹¹ Bəin biələ bi kaaki lə, wə bi baan.

Bi bi jwinjiki aka mbun.

¹² Wə bi kii bi aka dala.

Wə bi kwuni bi aka mbun jəbi wə wi jwinj.

Ayakalə, wə bi baanjki asi wə kə.

Jia ya bi kaa kə.”

¹³ Ako i wain chinda wi Nyə wə Nyə num dzaka i wi a,

“Shinum i tsəin yin yiləkəli wə,

i tsə bəku jəbi wə mih bi nəsiki

bəni ba bə bə bəinjki wə i wə nshin

ka kinjəko ka ki gvu,

wə təmyi gvu ya i bə bəinj?”

¹⁴ Ntə bəchinda bə Nyə bə lə kə a bin'waka biə bi nəmki i Nyə, wi faan bə, bə nyani gamti bəni bə bə bi kwatiki mbəin a?

2

Kiə bukmbein ki lətkə kə mbəin wə Jisəs ni nyani fukuki kəm wi

¹ Yaka yi kə a bukmbein kanjaki i jlə mfi na bindzon i gia yə bukmbein nī wəkə, ka bukmbein bi ma dza njənki nnyaki njənji.

² Bəntum bə bəchinda bə Nyə nī lakaki i kikpu wə nī kə gia yiləkə nalə a jəbi wə mi ka bwin nchi widəko nabə i nəin i fə asi wi dzakaki, ma wəmakə kanjaki ngəm wi a linj.

³ Asi kə a yi numki yaka, a bi fə nə ka bukmbein lətkə mbəin wimbūm wə lə a wi kə fiən fi kilələ a? Mbəin wə lə nī yisi Bah Jisəs ka fukuki kəm wi, bəni bə bə nī wəkə si wi fukuki ka təbi tə nkən biwə si bə nī fukuki i bukmbein.

⁴ Nyo tē nī kō wi tōbi yi bēh bēnchasi bē bō chusiki nḡa bi bēh yi kainyini bēh yi dzaka ki wōmni yē yi nī numki. Ayaka wi chu gaa binya bi Kin'waka ki Baiṇni asi wi nī kōṇki i tōbi yi yeiṇ.

Jisōs kō mi wō wi tō dzāh yi mbōiṇ i bukumbeṇ

⁵ Nyo nī ka jiā dākō mbi wi dzāni wālā, wō bukumbeṇ dzakaki kōm wi a, a bi sākaki bēchinda bu.

⁶ Bē nyaka i di bidākō wō i Kin'wakti ki Nyo wō kōm giā yālā a,

“Mi wiwōm kō na finā wō wō kwakaki kōm wi a?

Waiṇ mi wiwōm kō na finā wō wō kaṇaki jōbi wi a?

⁷ I jōbi wi juli wō lā wō nī fā a wi numki i di wō

bi num di i bēchinda ba cheiṇ.

Ayaka wō ka bi tōm wi a wi kaṇaki mbum bēh kin'kōksi.

⁸ Wō jiā lā biēiṇ bichi i mi wiwōm cheiṇ, wi bē saka.”

Asi Nyo nī jiā biēiṇ bichi i mi wiwōm cheiṇ, fiṇ fidākō kōbi fiā fi mōṇ i wi kaṇ. Na si yi kō yakadaiṇ, bukumbeṇ keiṇki ki yeiṇ kō a biēiṇ bichi kō i mi wiwōm cheiṇ.

⁹ Bukumbeṇ yeiṇki a Nyo nī fā Jisōs, wi num i bēchinda bu cheiṇ i jōbi wi juli wō. Ayakalā, Nyo bi yaksi wi, wi kaṇa mbum bēh kin'kōksi kōm wi nī yeiṇ ngākō ka wi kpi, kpi yi mi wichi kōm shōm yi Nyo yindzōṇni i bōni wō.

¹⁰ Akō Nyo wō wi nī fā biēiṇ bichi, ayaka biēiṇ bichi num mbi. Si wi nī nēṇki a ngaiṇ ni dzo bōni bāduli bē akō bwa bu a bō bi liā i mbum bi wō, yi ka num chōṇ a wi fā a Jisōs yeiṇ ngākō ka wi nī numki mi wō wi kpeiṇniki tsē bwili fwu i tō dzāh yi mbōiṇ i bō.

¹¹ Wi Jisōs wō wi fāki ka bōni baiṇki i Nyo nshin, yi num a wi bēh bōni bē wi fāki a bō baiṇki, kaṇaki Ti wimu. Akō giā yē yi fā a wi ma gēmnik i bōṇki bō a bwa bā nih bā ngaiṇ.

¹² Wi nī kō wi dzaka i Nyo i jōbi widākō wō a, “Mih bi dzasiki lā yeli wa i bwa bē nih bēṇ kintāṇ.

Mih bi yēṇ kōksi lā wō i kijunṇi kibō kintāṇ.”

¹³ Ayaka wi chu dzaka a,

“Mih nī jīlā lā mfi mbiṇ i Nyo wō.”

Ka chu dzaka a,

“Bē mih lā buku bwa bē Nyo kō wi nya i mih.”

¹⁴ Si bwa bēlā wi dzakaki lā, akō bōni bō kaṇa nyam yi gwu bāh mwa, wi Jisōs ka dzo tē nyam yi gwu yi mi wiwōm, ka wi kōlā i kpi i bwaiṇ ṇkpeli wō wi kaṇaki nḡa bi kpi.

¹⁵ Wi nī fā yakadaiṇ ka bwili bōni bē bō nī nōki i mfā wō i nōni kibō wō kichi kōm bō nī lwaki kpi.

¹⁶ Yi lansi k chusiki lā a wi nī kaṇaki kō jōbi i bēchinda bē Nyo wō. Wi nī kaṇaki num i chwōṇkijun ki Abraham wō.

¹⁷ Akō giā yē yi nī fā a Jisōs fiāni num ka bwa bē nih wi i giā yichi wō, ka wi bi num fwu wi bēti mfi giā wibō wō wi kwasiki nshēiṇ i bō, num wi jiā tē shōm i nōm wi Nyo wō i fā kimaiṇ ka Nyo bi dalinyaki chu bibō.

¹⁸ Si wi nī yeiṇ ngākō, kimōmsi dzo i wi, wi ka kiā si wi kō i gamtiki tē bōni bē kimōmsi dzaki i bō.

3

Jisōs kōkniki tsaki lā Muses

¹ Ayakadaiṇ, bwa bē nih bēṇ bē akō bōni bē baiṇni, bē bē bōṇ tē a bō bi liā lā i tumi ki bēiṇ wō, mbeṇ jīlā mfi bimbeṇ i Jisōs wō. Wi kō waiṇ ntum wi Nyo chu num fwu wi bēti mfi giā i mbum wō bukumbeṇ si fuku i bōni a, akō wibukumbeṇ.

² Wi nī nōmki bēh shōm yi yichi i Nyo wō wi nī jiā wi a wi nōmki i wi asi Muses tē nī nōmki bēh shōm yi yichi i jūṇ yi Nyo mō.

³ Ayakalā, Jisōs kō mi wō bē kaṇaki i kōksiki nalā tsē Muses, yi num a liṇ asi mi si maa jun ma bē ni kōksiki wi tsē jun yiwō.

⁴ Jun yidākō kōkō yē a ka maa dākō mi yi. Ayakalā, mi wō wi maa biēiṇ bichi kō Nyo.

⁵ Muses nī nōmki na bindzōṇ bēh shōm yi yichi i jun yi Nyo wō ka waiṇ wi nōm. Ayaka giā yichi yē wi nī fāki yi nī tōbiki num giā yē Nyo bi dzakaki.

⁶ Ayakalā, Klistus tē bi dzā num i jun yi Nyo yiwō wō bēh shōm yi yichi aka waiṇ wi dzu. Jun yi Nyo yālā kō bukumbeṇ i jōbi wō bukumbeṇ ka num ndzōṇ i giā yē bukumbeṇ kō bē kaṇa shōm yeiṇ ka tseiṇki tsaki a ninshin kiā a bē bi kwatiki lā, bēh kin'ghanji ki gwu.

Kiā mi ki chāsī kō giā yi Nyo

⁷ Ayakadaiṇ, bukumbeṇ wōkō giā yē Kin'waka ki Baiṇni nī dzaka. Ki nī dzaka a,

“Mbeṇ ka wōkō Nyo dzaka i mbeṇ daiṇ,

⁸ kiā mbeṇ ki lākō kō bēh fwu asi bēti tii bāmbeṇ nī siniki bēh Nyo

jōbi wō bō nī mōmsiki Nyo i chwa.

⁹ Akō feiṇ wō bēti bāmbeṇ nī mōmsi mih Nyo,

bō yeiṇ giā yi kaiṇni yē mih nī fā i jiā mbaṇnyani wō.

¹⁰ Ayakadaiṇ, mih nī bōksi shōm bēh wāmaka ngōkō wi bōni, ka dzaka a,

‘Shōm yibō si num kō i mih wō.

Bō kiāki ka dzāh yin.’

¹¹ Ayaka shōm nī kō yi bōkō mih, mih dzi ṇkaiṇ a,

‘Bō bi lansi liā kō i di mbiṇ bi wakani wō.’”

¹² Bwa bē nih bēṇ, mbeṇ tōkniki a mi widākō i mbeṇ kintāṇ ma nūmki wō wi kaṇaki shōm yichu, yē yi nēṇki wi i bum i Nyo, yē yi kō i fā a mbeṇ dza fiāni nyōkō jum i Nyo wō wi kaṇaki nōni.

¹³ Gia yə mbeinj kanjaki i fəki kə a mbeinj shliiki shom yi mi i mi chəkə bichi, si yi kə a chəkə biwə kə, “Dainj.” Mbeinj fəki yaka ka gia yichu yidəko bi ma fwōkyi mi a wi dza yisi i ləkəki bəh fwu.

¹⁴ Mbeinj kləki a bukumbeinj si num i fiinj fimu wə bəh Klistus a i jobi wə bukumbeinj ka kanja a gia yə bukumbeinj ni num i yeinj beinj i kikpu wə i tsə gəksi.

¹⁵ Mbeinj kwākaki gia yə a, “Mbeinj ka wəkə Nyō dzaka i mbeinj dainj, kiə mbeinj ki ləkə kə bəh fwu asi bətii tii bəmbəinj ni siniki bəh Nyō.”

¹⁶ Akə bəndə bə bə nī wəkə si Nyō dzakaki i bə bə sinī bəh wi a? Ntə akə bəni bəchi bə Muses nī dzə bwili i Ijib buku bəh bə a?

¹⁷ Ayaka akə bəndə bə Nyō nī bəksi shom bəh bə i jia wə mbaŋnyani a? Ntə akə a bə bə bə nī fə chu, ka bi kpiyi i chwa a?

¹⁸ Ntə a chu kə bə bə Nyō nī nkainj a bə bi lansi liə kə i di bi bi wakani wə a? Ntə akə a bə bə bə nī ləkəki bəh kifwu i wi a?

¹⁹ Ayakadainj, bukumbeinj yeinj a bəni bələ nī kəkə i bi liə i di biwə wə, kəm bə nī ka jia dəkə shom i Nyō.

4

Kəm nliə i η'waka wi Nyō wə

¹ Yaka yi kə a kinjaka kə Nyō nī kaka a bəni bi liə lə i η'waka wə keinjki a feinj. Ayakadainj, bukumbeinj təkniiki ka jobi wə bə bi tseinjki, bə bi ma yeinj mi widəko i mbeinj wə, maka wi kpeinj i liə feinj.

² Mih dzakaki lə kəm ntum wi ndzəŋni wələ dzə lə i bukumbeinj a liŋ asi wi nī dzə i bə. Ayakalə, ntum wiwə bə nī wəkəki nī ka gamti dəkə bə, kəm wi nī dzə i bə, bə nəki bum kə.

³ I bukumbeinj bə bə kə bə bum, bi liəki lə i η'waka wiwə wə. Ayaka i bəni bədəko bə Nyō nī dzaka a,

“Shom nī kə yi bəkə mih, mih dzi nkainj a, ‘Bə bi lansi liə kə i di mbinj bi wakani wə.’ ” Nyō nī dzakaki yakadainj, a kəbi a di bi wakani nī mən, kəm nom wi nī kə wi kaa lə i chəkə biə wi nī maa mbi.

⁴ Bukumbeinj kləki a bə kə bə nyaka i Kinjwakti ki Nyō wə i di bidəko wə kəm kanj yi nanitanj i dzəh yələ wə a,

“Nyō nī nom bənəm bu bəchi, i buku kanj nanitanj wə wi waka.”

⁵ Ayaka kəm di biwə biə bukumbeinj si dzakaki kəm bi, wi chu dzaka a, “Bə bi lansi liə kə i di mbinj bi wakani wə.”

⁶ Yi keinjki yi num alə a bəni bədəko bi liə lə i η'waka wiwə wə. Ayaka bəni bə bə nī yisi wəkə ntum wi ndzəŋni wələ nī ka liə dəkə kəm bə nī wəkə, ayakalə ka nənjin i fə asi Nyō nī dzaka.

⁷ Ayakadainj, Nyō ka fiəni jia chəkə bidəko biə wi bəŋjki a, “Dainj.” Si wi nī jia yaka ka dzaka

gia yidəko tsə dzəh i Nkunj Dəbit wə num jia tsə lə yiduli si bukumbeinj kə bə si wəkə lə a, “Mbeinj ka wəkə ja yi Nyō dainj, kiə mbeinj ki ləkə kə bəh fwu.”

⁸ Yi kaba num a di biə Jəshua nī dzə bəni tsə liə bəh bə i feinj wə a a nī kə asi num di bi wakani biə, yaka Nyō nī kəkə i chu dzaka kəm chəkə bidəko a, akə chəkə bi wakani.

⁹ Yaka yi kə a chəkə bi wakani keinjki lə i ninshinj i bəni bə Nyō a liŋ aka biə Nyō nī waka yeinj.

¹⁰ Yi num a, mi ka liə i η'waka wələ wə, yaka wəmakə waka lə i nom wi wichi wə a liŋ asi Nyō nī waka i chəkə bi bi nom wə.

¹¹ Ayakadainj, bukumbeinj mōmsiki nalə i bi liə i η'waka wələ wə, ka mi widəko bi ma gbə a lə fwu wi wi ləkəli, ka bəni bə ninshinj bə.

¹² Mbeinj kiəki a ja yi Nyō kanjaki lə nənī, ayaka yi nom. Yi kwa tsə nywə wi jum wə wi kwaki bimbū bichi. Yi si liə tsə buku i di biə nənī bəh kinj'waka ki mi chinjiki, liə tsə buku tə i di biə bənyun bəh bimənjin bi mi si chinji. Yi tayiki lə binjwaka bəh gia yə yi kə i wi shom.

¹³ Fiinj fidəko kəkə fiə Nyō nī maa fi nyumi i dzəkəh yi wə. Biəinj bichi chusiki lə ndainj i dzəkəh yi wə. Ayaka a num i wi, bukumbeinj kanjaki i bi nōmyi dzaka kibukumbeinj i wi nshinj.

Jisəs kə fwu wi bətii mfə gia wimbūm

¹⁴ Ayakadainj, si bukumbeinj kə num bə dzaka lə a bukumbeinj kanjaki lə fwu wi bətii mfə gia wimbūm, a num jisəs wə wainj Nyō, num wi yaka lə tōli bəoli yaka tsə i beinj, bukumbeinj kəŋa ndzəŋ mbum wə bukumbeinj si fuku i bəni. ¹⁵ Fwu wibukumbeinj wi tii mfə gia wələ kəkə numki wi kwasi kə nsheinj i bukumbeinj i di biə bukumbeinj bəhyiki yeinj. Akə mi wə biməmsi tə nī dzə i wi i dzəh yiduli wə asi bi dzəkə i bukumbeinj, ayakalə wi nəki fə kə chu.

¹⁶ Ayakadainj, bukumbeinj kiniki tsəki mənjin kə i kinjiki ki Nyō wə i di biə wi chusiki shom yi yindzəŋni, ka wi kwasiki nsheinj i bukumbeinj, ka jobi wə gia gaka bukumbeinj wi nī chusi shom yindzəŋni i bukumbeinj wi gamti bukumbeinj.

5

¹ Bukumbeinj kləki lə a bə si babwili fwu wi bətii mfə gia i bəni kintəŋj jia a wi nəmki i Nyō kəm bəni, wi ka dzəkə binya bi bəni nya i Nyō, fə tə bimfə gia i chu bi bəni wə.

² Si wi fwu wi bətii mfə gia kə tə wi bəhyi i dzəh yiduli wə tə, wi kiə i num i kimboinjni wə bəh bəni bə bə kiəki kə gia yidəko chu fə bəndzani.

³ Kəm mbəhyi wi wələ, wi kanjaki i fəki bəmfə gia i chu bi wə a liŋ asi wi fəki i bi bəni bədəko wə.

⁴ Mi si yaksi kə gwu yi a ngain kə fwu wi bəti mfə gia. Asi babwili Nyo wəməka a liŋ asi wi nī babwili Eləŋ.

⁵ Yi kə a liŋ asi Klistus nī ka yaksi dəkə gwu yi a ngain numki fwu wi bəti mfə gia. A nī jiə Nyo wi ka dzaka a,

“Wə kə Wain wuŋ,
daiŋ mih dzaka a mih kə Ba wa.”

⁶ Ayaka wi chu dzaka i di bidəkə wə tə a,

“Wə kə tii mfə gia wi kpamu i dzəh yə Melkisedek kə yeiŋ.”

⁷ A nī kə jobi wə Jisəs nī kə i fa kuku, wi nī shiki tsaki lə i Nyo, də ja yaka bein shisi mindəm i wi Nyo wə wi kə i bwili wi i kaŋ yi kpi wə. Si wi nī kə mi wi lwa Nyo chu kəksi wi, Nyo ka wəkə ntsa wi.

⁸ Na si Jisəs nī kə wain Nyo yakadaŋ, bəŋgəkə bə wi nī yeiŋki bə nī fə wi lani i wəkəki a i Nyo shəŋ.

⁹ Yəməka nī fə wi num mi num wi kpəiŋ tsə bwili fwu, ka wi num dzəh yi mbəiŋ i bəni bə bə wəkəki i wi. Ayaka mbəiŋ wələ num wi kpamu.

¹⁰ Nyo nī babwili Jisəs a wi nūmki fwu wi bəti mfə gia asi Melkisedek kə.

Kiə mi wi Klistus ki chu gūku kə gvu i jum wə

¹¹ Gia keiŋki lə yiduli yə buku keiŋki i dzaka kəm gia yələ. Ayakala, yi ləkəki lə i lums i a yi baiŋki i mbein, kəm mbein kpəsiki lə i wəkə gia.

¹² Asi kə i numki i liə mbein laniki bəni lanini. Mbein yinŋi dza bə num lə a bə chu laniki mbein bəh gia kəm gia yi Nyo, a num yə bə si yisi yeiŋ. Mbein keiŋki a ka bwa bəŋchiŋ bə bə mahki mbeinŋ i gia yi Nyo wə, bə dzi kə biein bidzini biləkəli.

¹³ Mi wə wi keiŋki wi mah mbeinŋ wi kəkə i numki num wi takpein i gia yi chəŋ i gia yi Nyo wə. Wi kə aka fiŋ fi bəəli fiə fi keiŋki fi mah num mbeinŋ.

¹⁴ Biein bidzini bi ləkəli si dzi num bəni bə bə takpein. Bələ kə bəni bə bə kə bə lani lə i tseiŋ i kiə chi chi i biein bindzəŋni bəh bichu.

6

¹ Si yi kə yakadaŋ, buku mbein bəe nłani kəm Klistus, wə buku mbein nī yisi kə lani, i tsəki i ninshiŋ i yi bəni bə bə kə bə takpein lə. Bukumbein ma chu yisi i chəkəki chaka ki nłani wə wi kə a bəni kwūni shəm yibə i bimfə bibə biə bi dzəki bəh kpi, bəh nłani wə wi kə a bəni kə i jiə shəm i Nyo.

² Yi kə tə a buku mbein kəkə i fiəni yisi i laniki kəm ŋ'wəkə wi bəni,* bəh i jiəkə kaŋ i bəni wə. Ayaka buku mbein kəkə i fiəni yisi i laniki kəm mbuku wi kpi bəh kəm nsaka wi gəksini wə ntəiŋ wiwə kə wi kpamu.

³ Biein biələ kə buku mbein kələ i bəe bi i tsəki ninshiŋ, jobi wə Nyo ka beeka.

⁴ Bukumbein bəe, kəm bəni ka numki num bə nī fuku baiŋsi lə gia yi Klistus i bə, num bə məm lə kinya kə ki dzəki i bein, bə kaŋa tə Kiŋ'waka ki Baiŋni, bə dza fiəni chu gbə buku i yi wə, dzəh lansi məŋ na ka bə fə bə kwuni shəm yibə i fiəni dza num.

⁵ Bəni bələ məm wəkə lə ndzəŋni bi gia yi Nyo, chu kiə ŋga bi nōni kə ki dzəki i ninshiŋ.

⁶ Bə ka liə i gia yələ wə, fiəni chu gbə buku i yi wə, yaka dzəh məŋ yə bə kə i fə a bə fiəni kwuni shəm yibə i fiəni dza, kəm gia yə bə fə kə a bə fiəni dza wain Nyo ka baŋŋ i kintasi wə bəh kaŋ yibə, ŋgəmsi wi i ndaiŋ wa.

⁷ Khə wə dzaŋ dzəki yeiŋ jobi wichi liə i kuku, ayaka wi nya biein i bəni bə bə nəm khə wiwə kəm bə, a bə bəiŋki yeiŋ, wi si kwati lə kimbəiŋsi ki Nyo.

⁸ Ayakala, a kabə kə num bifaka bəh bəmbwanŋi i khə wiwə wə, yaka wi nī fiəni chu wi kilələ. A kabə num yaka ləiŋ nī kwa wi, bə nī kpa wi kpaŋni.

⁹ Nsəiŋ yin yi shəm, namana yaka si buku dzakaki lə, buku kiəkə lə a mbein num fimbein i gia yə yi ndzəŋki tsə yibə, a num yi, yi dzəki bəh mbəiŋ i mbein.

¹⁰ Nyo kəkə Nyo wi kiŋlə, wə wi kə i bi dali nəm wimbəin wə mbein nəmki bəh kiŋkəŋ kimbein kə mbein nī chusiki i kin'yisi wə i dza buku i liə i bəni bə bə kə mbu kəm wi.

¹¹ Buku nəŋki a mi bəh fwu wi nūmki i gia wə i tsə buku i kiŋgəksi wə, ka mbein bi kwati gia yə mbein jiə mfi bichi yeiŋ tseiŋ tsə a ninshiŋ i yi wə,

¹² mbein ma fəki kikipəŋ. Mbein sɪniki i bəni bə bə nī jiə shəm i Nyo, ka kaŋa shəm kwati fiəŋ fiə Nyo nī kaka.

Nyo si kwuni kə kiŋkaka ki

¹³ Mbein yinŋi jobi wə Nyo nī fə kiŋkaka i Ablaham. Jobi wə wi nī fəki wi kaiŋ num yeli wi mwi kəm mi nī məŋ wə wi nī kəkni ki tsəki wi, wə wi kə i kaiŋ yeli wi.

¹⁴ Jobi wə wi nī kaiŋ wi dzaka a, “I yi ŋkəŋ wə, mih nī bəiŋsi lə wə mih fə bwa ba du bə ləŋki ləŋni.”

¹⁵ Si Ablaham nī wəkə yakadaŋ, kaŋa shəm ka wəkəliki, ka bi nyani dza kwati fiəŋ fiə Nyo nī kaka i wi.

¹⁶ Akə ŋkəŋ a jobi wə mi ka dzi ŋkaiŋ wi kaiŋ yeli wi mi wə wi kəkni ki tsəki wi, yaka ŋkaiŋ biwə kələ i təiŋ nsaka.

¹⁷ Yi kə a liŋ asi Nyo nī nəŋki fə kiŋkaka, wi ka nəŋki i fə a bəni bə bə nəŋki i kwati fiəŋ fiə wi nī kaka, kiə na bindzəŋ a ngaiŋ bi kwuni kə gia yə ŋgaiŋ nəŋki. Ayaka jobi wə wi nī kaka wi ka dzi ŋkaiŋ.

¹⁸ Si Nyo nī kaka ka chu dzi kaiŋ yakadaŋ, gia yələ dza buku yifa yə bə kəkə i kwuni,

* 6:2 N'wəkə wi bəni wələ kə si Bəju nī shiki fəki, ayaka yi num tə i njuliki bəni bə Klistus i bəkə.

kóm yi ní buku num i dzaka ki Nyɔ, wə wi kəkə i bi lansi nyi ntəkə. Ayakadəin, ma bukumbein bə bə kə bə yəkə kumi i wi chein ka kanaki shóm yi lakəli i lakəli dzɔ fiɛn fiə bə jiə, bukumbein tsein tsə i ninshin i fi wə.

¹⁹ Gia yələ bukumbein tseinji tsəki i ninshin i yi wə akə yə yi kanə shóm yibukumbein nkan nkan ləkə aka kintukpa ka shóm yibukumbein ma nənniki. Akə yi yə yi fə ka bukumbein numki i tsə liə tsə i nɔni ki Nyɔ wə i mbun jum num bə shənsi ban di biwə yein.

²⁰ Akə fein Jisəs nɔ liə ka mi wibukumbein wi ninshin i keinsi di i bukumbein. Wi kə fwu wi bəti mfa gia, wə wi bi baan a kpamu aka Melkisedek.

7

Kóm tii mfa gia wə Melkisedek

¹ Melkisedek wələ nɔ kə nkan wi Salem, chu num tii mfa gia wi Nyɔ wə wi kə Fwu wi Biein Bichi wə. Ayaka a bi dzə num i jəbi widəkə wə, Ablaham laa jum* tumdzi bənkun bədəkə. Melkisedek banji bəh wi i jəbi wə wi nɔ kweki, ka lə kimboinsi i wi wə.

² Ablaham gaa biein biə wi nɔ tumdzi i di bi jum wə bimbu jwəfi nya kimbu kimu i biein bichi i kintəən i Melkisedek. Fwu wi gia yə a Melkisedek kə a, “Nkan wi Chən.” Ayaka yeli wi widəkə num a, “Nkan wi kimboinsi” kóm wi kə nkan wi Salem.[†]

³ Wi kanaki kə ba wi bəh nih wi naba chwənkijun. Nɔni ki kanaki kə kin'yisi naba kingəksi. Wi kə tii mfa gia wi kpamu aka Wain Nyɔ.

⁴ Mbein tsəin nkanini wi mi wə Melkisedek nɔ kə wi! Wi nɔ kə mi wi kəkni nalə. Na Ablaham wə wi nɔ kə tikwili i chwənkijun ki bəni bə Islae nɔ dzə biein biə wi nɔ tumdzi i di bi jum wə gaa i bimbu jwəfi, ka nya kimbu kimu i jwəfi kintəən i wi.

⁵ Yə kóm bwa bə Lewi bə bə si nəm nəm wi bəti mfa gia, num di bidəkə dzaka i bənchi bə Muses wə a, a bə dzəkɔ biein i bəni bə Islae kimbu kimu i jwəfi kintəən. Ayaka bəni bələ nɔ kə bwa bə nih bəbə, bə bəchi num bwa bə Ablaham.

⁶ Melkisedek wələ nɔ kəkə mi i chwənkijun ki Lewi wə. Ayakalə, akə wi wə wi nɔ dzəkɔ biein i Ablaham kimbu kimu i jwəfi kintəən, lə kimboinsi i wi wə, ayaka Ablaham num mi wə Nyɔ nɔ fə kingkaka i wi.

⁷ Bə məniki kə a mi wə wi jiəkɔ kimboinsi i mi widəkə wə kəkni tsəki lə wə wi jiəkɔ kimboinsi i wi wə.

⁸ Bəti mfa gia bələ i chwənkijun ki Lewi dzəkɔ biein i bəni kimbu kimu i jwəfi kintəən, ayaka bə bə dzəkɔ kə bəni bə bə kpiyi. Ayakalə, Melkisedek dzə biein kimbu kimu i

jwəfi kintəən, i Ablaham, yi num Kinwakti ki Nyɔ dzaka i bukumbein a, akə mi wi num i bi fiəli.

⁹ Bəkələ i dzaka a Lewi mwi wə chwənkijun ki dzəkɔ biein i bəni kimbu kimu i jwəfi kintəən wi nɔ nya mbi biein i Melkisedek i kan yi Ablaham wə.

¹⁰ Bə kələ dzaka yakadəin kóm jəbi wə Melkisedek nɔ banji bəh Ablaham a nɔ kə Lewi kein i Ablaham shóm, wə wi nɔ kə tii wi bəti tii wibə.

¹¹ Asi kə a, nəm wə chwənkijun ki Lewi fəki kə bəti mfa gia kpeiniki i fəki a bəni numki chən i Nyɔ nshin tsə bwili fwu, ma ngəkə wi tii mfa gia widəkə ni chu numki nə? Bukumbein kiəkɔ a Nyɔ nya bənchi i bəni bə Islae biəli nəm wə bəti mfa gia i chwənkijun ki Lewi fəki. Yi ka numki yakadəin, bə ka yinji dzakaki a wəmakə tii mfa gia kanaki i nɔmki i dzəh yə Melkisedek kə, tsə dzəh yə tii mfa gia wi chwənkijun ki Elən nɔ kə yein a?

¹² Akə nkan a bə ka kwuni chwənkijun ki bəti mfa gia, yaka kə a bə kanaki lə tə i kwuni bənchi.

¹³ Mi wələ bə dzakaki kóm wi, akə wə wi nɔ buku i chwənkijun kidəkə wə chi, maka mi num buku i chwənkijun kiwə wə i nɔmki i tən wi mfa gia wə.

¹⁴ Mi wələ kə Bah wibukumbein. Ayaka yi num nkan a wi nɔ buku i chwənkijun ki Juda wə. Ayaka Muses nɔ ka num dzaka dəkə gia yidəkə kóm chwənkijun kələ i jəbi wə wi nɔ dzakaki kóm bəti mfa gia.

Jisəs kə tii mfa gia i dzəh yi Melkisedek wə

¹⁵ Gia yələ bə dzakaki kóm yi lə, yi lansi chusi gwu yi mwi asi tii mfa gia widəkə buku aka Melkisedek.

¹⁶ Wi dza fiəni chu tii mfa gia a num kə i dzəh yə nchi dzakaki a mi kanaki i nɔmki i chwənkijun ki bəti mfa gia wə. Wi kə tii mfa gia a num i nga bi nɔni kə ki bi tsə kaa kə.

¹⁷ Akə gia yə bə nyaka kóm yi a, “Wə kə tii mfa gia wə wi kə kpamu i dzəh yi Melkisedek wə.”

¹⁸ Yi bə num a, dzəh yikpu yə bə nɔ fəki gia yein kə num bə jikli bee yi, kóm yi kanaki kə nga nabə nəm.

¹⁹ Bənchi bə Muses nɔ ka lansi fə gia yi ndzən tsə bwili fwu. Ayakalə, i liə Nyɔ chusi lə dzəh yə yi ndzənki nalə i bukumbein i jiəkɔ mfi yein a num yə yi tsəki yəmakə. Akə yi yə bukumbein tsəki yein na ka bə kəmsi i Nyɔ wə.

²⁰ I chu kpeinsi yein wə kə a jəbi wə Nyɔ nɔ jiəkɔ tii mfa gia i dzəh yimfiə yələ wə, wi dzi nkan, mənji si wi nɔ dzi nkan jəbi wə wi nɔ jiəkɔ bədəkə bə.

²¹ Ayakalə, jəbi wə wi nɔ jiəkɔ wələ, wi dzi nkan kóm wi, ka dzaka a,

* 7:1 Ablaham nɔ tsa i yeli Lə i kan yi bənkun bə wə † 7:2 Salem kə a, “Kimboinsi” a num yeli wi Jelusalem, num bə tain a wi juli.

7:2 Salem kə a, “Kimboinsi” a num yeli wi Jelusalem, num bə

“Mih Bah dzi nkainj,
mih kabi i bi kwuni ja yinj,
‘Wə kə tii mfə gia wə nī kpmu.’”

²² Minkainj mələ Nyə nī dzi yi chusiki a Jisəs kə mi wə wi fə minkainj mimfianj mələ num mə num ndzənj tsə mikpu.

²³ Bətii mfə gia bə ninshinj nī kə bəduli, kəm kpi nī kəkə i bee a mi baanj a i fəki nəm wi bəmfə gia.

²⁴ Ayakalə, Jisəs kə mfih tii mfə gia wi jəbi wichi kəm nani ki kanjaki kə kingəksi.

²⁵ Ayakadainj, wi kələ bwiliki bəni jəbi wichi bə bə kəmsiki tsəki i Nyə wə tsə dzəh i wi wə. Wi bwiliki yakadainj, kəm wi kələ jəbi wichi tsa Nyə kəm bə.

²⁶ Yi kə chənj a bukumbeinj kanjaki nkainjni wi fwu wi bətii mfə gia wələ. Wi kə mfih mi wə wi bənjki, wi kanjaki kə ngəkə widəkə nabə ndi widəkə i wi wə. Wi kə num wi num mfih chi chi i bəni bəchu wə. Nyə yakasi lə wi, wi tsə teli bəli ka tsə i beinj.

²⁷ Wi kanjaki kə mfih jəbi i fəki bīmḡ gia asi kifwu ki bətii mfə gia si shi fə bīmḡ gia chəkə bichi. Bə si bə fə bə yisi fə i gwu yibə wə, i mainj chu bibə, na ka bə fəki bi bəni. Wi fə nj'wi mfə gia a kpmu si wi nī nya gwu yi i tainj bəni yeinj.

²⁸ I jəbi wi bəncchi bə Muses wə nī kə bə sabi bətii mfə gia a num bəni bə bə bəyiki i nyam yi gwu wə a bə numki kifwu. Ayakalə, i bəncchi bələ jum, Nyə fə kinjaka ki ka dzi nkainj, ka sainjwili num Wainj wi wə wi fə wi kpeinj kpmu kingəksi kabi.

8

Jisəs kə fwu wi bətii mfə gia wi minkainj mimfianj

¹ Fwu wi gia wə bukumbeinj dzakaki kəm wi kə a, bukumbeinj kanjaki lə nkainjni wi fwu wi bətii mfə gia widəkə a num mi wə wi shinum i tseinj yiləkəli yi kinjii ki Nyə wi kinjəkni i beinj.

² Wi kə mi wi nām i di biə Nyə kə, wi nām i nōni ki Nyə kə ki kə na kintanj ki nkənj ki Nyə, maka a keinjsi bəni. A keinjsi Bah Nyə kintanj kiwə.

³ Na winainj fwu wi bətii mfə gia kə num Nyə si ba jia, a wi nyāki binya chu fə tə bīmḡ gia i Nyə. Ayakadainj, yi ndzənj tə a tii mfə gia wələ kanjaki lə tə fiəj fiə wi kə i nya i Nyə.

⁴ Asi kə a wi numki fa kuku, ma wi kəkə na tii mfə gia, kəm bətii mfə gia si num lə fiəj bə bə nyaki binya biali si nchi wi Muses nənki.

⁵ Nəm wə bə nāmki fa kuku kə a kimbwəsi bəh kinjənjənj ki nām wə wi kə i nōni ki Nyə wə i beinj. Ako gia yə yi nī kə jəbi wə Muses nī nənki i maa kintanj ki Nyə i fa kuku, wi Nyə nī tafi wi dzaka a təkni,

“Yēinj a wə fə biəinj bichi bi num a linj,
ka biə mih nī chusi i wə i nkwanj beinj.”

⁶ Ayakalə, Jisəs kə num bə nya nām i wi, wi kəkni tsə wi bətii mfə gia bə ninshinj a linj si minkainj mə wi num i fintənj fintənj i Nyə nshinj bəh mi wiwəm, mə kəkni lə tə tsə mikpu. Mə tsəki kəm mə biəliki binjaka biə bi tsəki bi ninshinj.

⁷ A kabə num a minkainj mi ninshinj mələ nī kanjaki kə ngəkə widəkə, ma ngəkə chu mənj i nənki bidəkə.

⁸ Nyə nī kə wi yeinj a ngəkə kələ bəh bəni, wi ka dzaka a,

“Mih Bah dzakaki a chəkə dzəki lə
biə mih bi dzi Minkainj Mimfianj,
bəh jun yi Isləe bəh yi Juda.

⁹ Ayaka minkainj mələ kəkə ka mə mih nī dzi buku bətii tii bəbə,
chəkə biə mih nī kanjaka bə i tseinj wə,
dzə buku bəh bə i tumi ki Ijib wə.
Bə nī ka num baanj dəkə a minkainj mələ beinj.
Ayakadainj, mih ka nyəkə jum yinj i bə. Yələ dzakaki mih Bah.

¹⁰ Bah Nyə dzakaki a, akə minkainj mələ, mih bi dzi buku bə i kanj yiwə jum, mih bi jia bəncchi bənj i shóm yibə mə, mih chu nyaka yi i binjwaka bibə wə. Mih bi numki Nyə wibə, bə num bəni mbənj.

¹¹ Mi bi chu lani kə mi wi wi kwili widəkə lanini

nabə wainjni wi, dzaka a wi Klə Bah Nyə, kəm mi wichi bi kiə lə mih i yisi i mi wi nchinj i tsə buku i wimbun.

¹² Mih nī kwasi lə nsheinj i bə, mih dalinya gia yibə yichu. Mih bi chu kwaka kə chu bibə.”

¹³ Si Nyə nī dzaka a minkainj mimfianj bi numki lə, yaka wi nī kə wi yeinj lə a minkainj mi ninshinj mə kə fiəj fikpu. Ayaka fiəj ka numki fikpu nabə a fi jwinj, yaka fi baanj a twəsi i laka i bəni nshinj.

9

Dzəh yi kəksini yikpu bəh yifianj

¹ Yi kə a, minkainj mi ninshinj nī kanjaki bəncchi bə chusi dzəh yə bəni kəkiki Nyə yeinj, chu kanj di biə bə nī keinjsi a, akə kintanj ki Nyə i fa kuku.

² Bə nī kə bə maa kintanj bəh mbunj ka tainjni bimbū bifa, kimbu kininshinj i fintənj nī kə di biə bə nī bənjki a Di bi Baijnī. Di biələ kə num fiəj fiə bə nī təkni naka ki bənjini yeinj bəh kibanj kə bə si jia bled wə bə baa jia akə wi Nyə.

³ Ayaka kimbu ki kəmsini num kə bə nī bənjki a Di biə bi Lansiki Baijnī nalə. Di biələ nī kə i mbunj widəkə jum num bə nī tainjni kintanj kiwə yeinj i fintənj.

⁴ Di biələ kə biə tən wi njianj nī kə, num bə keinjsi tən wiwə bəh chwaka ki kpo kibəkəli. Ayaka kintainjntainj ki minkainj mə Nyə nī dzi bəh bəni num tə fiəj, num bə keinjsi ka laa banj gwu yiwə yichi bəh chwaka ki kpo

kibəkoli. I kintainṭainṭain kələ mə kiləti ki mana nī kələ yein, num bə keinṣi tə bəh chwaka ki kpə kibəkoli. Ayaka mbəṅ wi Eləṅ wə bidzəni nī təkī yein num tə i kintainṭainṭain kiwə mə. Ayaka baṅ bitəh biə bə nī nyaka bənchi bəh minṭain yein num tə i kintainṭainṭain kiwə mə.

⁵ I kintainṭainṭain kələ bein nī kə num bə təm biein bidəkə bi num aka bəchinda bə Nyə bə mbain, num bi nī kə bi yasi gwu yibə i bein i kinṭai ki Nyə ki ndalinya chu. Biein biələ kə bukumbein kəbi i dzaka tsəsi kəm bi i liə.

⁶ Si bə nī sisi biein biələ i dzəh yələ wə lə, bəti mṑə gia bə liə i kimbu kininshinṭ kiwə wə chəkə bichi fə nəm wibə fein.

⁷ Ayakalə, mi wə wi nī kə i shiki liəki i kimbu ki kəmsini kiwə wə nī kə a fwu wi bəti mṑə gia shəṅ. Wi nī shiki liəki fein a ṅkpani wimu i jia wə. Ayaka wi nī liəki kə fein mwa mi nyam kəbi mə wi kə i fə mṑə gia yein i gwu yi bəh i chu biə bəni fəki kiə kə.

⁸ Ayakadəin, yələ kə dzəh yə Kin'waka ki Baini chusiki i bəni a, dzəh yə mi nī kə i liə tsə i Di biə bi Lansiki Bainṭi nalə, bi nī ka weli dəkə gwu yi, si kintanṭ ki Nyə ki ninshinṭ kə nī keinṭi ki num fein.

⁹ Biein biələ bichi kə kinchasi i gia yə yi dzəkī di i jəbi wi liə wələ wə. Ayaka yələ chusiki a biein biə bə nī nyaki i Nyə bəh bimṑə gia biə bə nī fəki i Nyə nī kəkə i fə a shəm yi bəni bə bə kəksiki Nyə bainṭi tsə bwili fwu.

¹⁰ Biein biwə kanjaki shəṅ gia i fə a bəh biein bidzini bəh bi muni, bəh dzəh yə bəni wəkəki gwu yibə yein i bainṭi i Nyə nshinṭ. Ayaka biein biələ kə biein biə bi kəmki a nyam yi gwu shəṅ, biə bə nī kanjaki i fəki i tsə buku i jəbi wə ṅkwuni bi dzəki.

¹¹ Ayakalə, si Klistus fwu wi bəti mṑə gia kə num wi dzə lə, a num wi wə wi dzə bəh biein bi bindzəṅni, wi ka liə i kintanṭ mə, a num kimbun kə ki bainṭi tsə bwili fwu. Kələ kəkə kə a maa bəni. Yi num a kəkə kintanṭ ki fa kuku.

¹² Di biə wi nī liə, akə di bi Lansī Bainṭ Nalə. Ayaka wi nī liə fein a ṅkpani wimu yi kaa yakadəin. Wi nī ka liə dəkə fein bəh mwa mi bii nabə mi bwa bə na'. Wi nī liə fein num bəh mwa mu. Asi wi nī fə yakadəin, yələ ka tainṭ bukumbein i chu wə, ntəinṭ wələ kə wi kpamu.

¹³ Jəbi wə mi kə bəh chi i gwu yi wə, bə dzə mwa mi bii bəh mi bwa bəna', bəh kibwu ki dəmi ki na' yə bə kpa yi fii, mikə tsə i wəmakə wə, ka wi fiəni nūmki wi bainṭ.

¹⁴ Yi kabə num yakadəin, yaka mwa mi Klistus kəkə i fə gia yi tsə yəmakə a? Wi nya gwu yi ndi widəkə kəbi i Nyə nshinṭ tsə dzəh i Kin'waka kə ki kə ki kpamu. Wi nī fə yakadəin, ka wəkə shəm yibukumbein i gia

yə yi dzəkə bəh kpi, ka bukumbein nəmki i Nyə wə wi kanjaki nani.

¹⁵ Akə gia yə Klistus kə mi wə wi num i ninshinṭ i minṭainṭ mimṑianṭ mələ wə i fintəṅ i Nyə bəh mi wiwəm. Ayaka wi num ka bəni bə Nyə bəṅ a, akə mbu bi kwati di i kinsanṭi kə ki kə ki kpamu kə Nyə kaka bə yein. Bə bi kwatiki lə kəm wi kə wi kpi lə, ayaka kpi yiwə tainṭ bə i ṅgəkə wə wi nī kə i dzə kəm chu bibə biə bə nī shiki fəki i ninshinṭ i minṭainṭ mikpu wə.

¹⁶ Bukumbeinṭ kəkə a mi ka nya kichumi ki kpi,* mi kəkə i biəli kichumi kiwə maka bə yein a mi wiwə kpi lə.

¹⁷ Yi kə yakadəin, kəm kichumi ki kpi kanjaki kə ṅga maka mi wiwə kpi. Bə kəbi i biəli kichumi ki kpi mi wə wi təfi keinṭ wiwəm.

¹⁸ Akə gia yə na minṭainṭ mi ninshinṭ nī kəkə i num maka bə kum nyam a mwa miwə buku.

¹⁹ A nī kə jəbi wə Muses nī kə wi fa kaasi gia yichi i Kinṭwakti ki Bənchi wə i bəni bəchi, wi ka dzə cha yi kpəin yi yisəb num bə lim biluli bi shwanṭ yein num bə fianṣi bi bəkə. Asi wi dzə yakadəin ka juli i mwa mi bwa bəna' wə, bəh mi bii, bəh i mwi mə, ka mikə i Kinṭwakti ki Bənchi kiwə wə, mikə tə i bəni bəchi wə.

²⁰ Asi wi nī mikəki yakadəin dzaka a, "Mwa mələ kə mi minṭainṭ mə Nyə ntəinṭ bəh mbein, dzaka a mbein nūmki a mə wə."

²¹ Wi mikə tə mwa miwə i kintanṭ ki Nyə kə wə bəh biein bichi i kintanṭ kiwə mə biə bə fəki n'yaksi yein.

²² Yi kə na ṅkəṅ a, biein biduli nī yisi kə nchi chusi a bə kanjaki i fə a bəh mwa ka bi bainṭi. Ayaka bə nī kəkə i dalinya chu bi mi maka bə kum fiṅ a mwa miwə buku.

Mṑə gia wə jisəs nī fə a kpamu wəkəki lə chu bi bəni

²³ Yi nī kpəinṭi lə a bə wəkə biein biələ bi kə a bimbwəsi bi biein bi bein i dzəh yələ wə. Ayakalə, wəkə biə bi lansi kə bi bein num bəh bimṑə gia biə bi tsəki biəmakə.

²⁴ Yi kə a Klistus nī liə i nəni ki Nyə wə, maka a fə kanṭ yi mi wiwəm, kə ki kə a kimbwəsi ki nani ki Nyə ki ṅkəṅ ṅkəṅ. Wi nī liə num i bein mwi. Ayaka a num fein wi kə i liə i Nyə nshinṭ tsa Nyə i bukumbein.

²⁵ Wi nī kəkə fein yakadəin i chu fəki bimṑə gia bəh gwu yi i Nyə i kinṭani wə kinṭani wə, ka si fwu wi bəti mṑə gia nī shiki liəki i Di biə bi Lansiki Bainṭi Nalə i jia jia wə, i fə bimṑə gia bəh mwa mə mə kəkə na mmi.

²⁶ A kabə num a yəmakə nī kə yi ṅkəṅ, ma Klistus nī kanjaki i kpiki fiəni dza, i fiəni kpiki i yisi na si bə nī maa mbi. Ayakalə, si yi kə, wi dzə a kpamu yi kaa yakadəin. Wi dzə i jəbi

* 9:16 Kichumi ki kpi bəh minṭainṭ kə gia yimu i jə yi Glik wə.

wələ wə i jəbi wə mbi si kaa tsə i dzə gwu yi i fə mfə gia yein, kpi i wəkə bwili chu.

²⁷ Yi kə a liŋ si yi kə a mi kaŋaki i kpi a ŋkpani wimu ayaka i yəməka chein wi ni wəkəliki a nsaka,

²⁸ yi num asi Klistus nī nya gwu yi ka kpi i bəni bein kpamu i giŋ chu bi bəni bəduli. Ayaka wi num i bi fiəni dzə i ndzə wi kəmsini wə, wi chu kəbi i bi fə gia bəh chu. Wi bi dzə a i bwili bəni bə bə lənsiki wəkəliki wi.

10

Mfə gia wə jisəs nī fə dzə di bi bīmḡ gia bichi

¹ Bənchi bə Nyə nī nya i Muses kə a kinjəŋŋəŋ ki gia yindzəŋni yə yi nī kaŋaki i bi dzə num. Bə kəbi gia yi ŋkəŋ yə yi nī kaŋaki i bi dzə num. Bə shiki a fəki bīmḡ gia i jia jia wə, na bi kaŋa kə gia yidəko i fə a bəni bə bə kəmsiki dzaki i Nyə wə baŋki tsə bwili fwu.

² Asi kə a bīmḡ gia biələ kələ i fə a bə baŋki yakadəŋ, ma bə ka baan dəkə a fəki bīmḡ gia biduli, kəmə bəni bə bə kəksiki Nyə nī numki num bə wəkə lə chu bibə kpamu, ayaka shəm yibə ma ni chu sakaki bə i chu bibə wə.

³ Ayakalə, bīmḡ gia biələ bə fəki bi yinŋiki fəki bəni yinŋi kwaka num chu bibə i jia jia wə.

⁴ Yi num yakadəŋ, kəmə mwa mi bəna* bəh mi bīi nī kəkə i wəkə bwili chu bi mi.

⁵ Akə gia yə yi nī fə Klistus jəbi wə wi nī dzə i fa kuku, dzaka i Nyə a,

“Wə kaŋaki kə kinjəŋ i bīmḡ gia biə bə fəki bəh nyām,

bəh i biəŋ biə bə nyaki i wə.

Wə keinŋi num gwu yi mi wiwəmə i mih.

⁶ Nyām yə bə nyaki bə kpa fə bīmḡ gia yein i wə,

bəh biəŋ biə bə nyaki a bə fə bīmḡ gia yein i wəkə bwili chu bi bəni, bi ka lənsi fə dəkə a wə saŋliki.

⁷ Mih ka dzaka a,

“Ō Nyə tsəin, mih dzə i fə gia yə wə kəŋki, asi bə nyaka kəmə mih i Kinjwakti ka wə.”

⁸ Wi nī yisi dzaka i Nyə a,

“Wə kaŋaki kə kinjəŋ nabə i wəkəki ndzəŋni bəh bīmḡ gia,

bəh binya biə bə nyaki i wə bəh nyām yə bə nyaki

i wə bəh biəŋ biə bə fəki gia yein i wə,

bəh biəŋ biə bə nyaki a bə fəki bīmḡ gia yein i wəkə bwili chu i bəni wə.”

Ayaka biəŋ biələ bə fəki biəli asi nchi nəŋki.

⁹ Si wi dzaka yakadəŋ, ka dzaka kpəinŋi si i Nyə a,

“Tsəin, mih dzə i fə gia yə wə kəŋki.”

Wi nī dzaka yakadəŋ, ka chiksi bīmḡ gia bikpu biə i jia kimfian.

¹⁰ Si Jisəs Klistus nī fə gia yə Nyə nī kəŋki a wi fə, gwu yi yə wi nī nya a kpamu yi kaa yakadəŋ, wi fə bukumbein ka baŋki.

¹¹ Na winain tii mfə gia si tsə num i di bi bi nəm wə chəksi chəksi fə bīmḡ gia fiəni chukuli kinŋani bəh kinŋani, na bīmḡ gia biwə kəbi i dzə bwili chu bi bəni.

¹² Ayakalə, Klistus nī fə ŋ'wi mfə gia a ŋkpani wimu yi kpəin yaka i wəkə bwili chu bi bəni kpamu. Si wi fə yakadəŋ ka shinum i tsəin yi Nyə yiləkəli wə.

¹³ Wi kə fein i yisi i jəbi wiwə wə, wəkəli i tsə buku jəbi wə Nyə bi nəsiki bəmbainŋni bu i kuku ka kingbəkə ki kigvu, ayaka wi təmyi gvu yi i bə bein.

¹⁴ Mfə gia wi wimu wələ fə, bəni bə wi fəki bə baŋ, bə bə baŋ tə i Nyə nshin jəbi wich i tsə bwili fwu.

¹⁵ Kin'waka ki Baŋni dzakaki tə i bukumbein təbi gia yələ. Ki nī kə ki yisi dzaka a,

¹⁶ “Bah Nyə dzakaki a, akə minŋain mələ mih bi dzi buku bə i kaŋ yiwə jum:

Mih bi jia bənchi bəŋ i shəm yibə mə,

mih chu nyaka yi i binjwaka bibə wə.”

¹⁷ Si wi dzaka yakadəŋ ka chu kpəinŋi a, “Mih bi chu kwaka kə chu bibə nabə bīmḡ bibə bichu”

¹⁸ Yi kabə num a, bə dalinya chu bi bəni, yaka ŋgəkə chu mən wə bə kə i nəŋki biəŋ biə bə fəki bīmḡ gia yein i wəkə bwili chu i bəni wə.

Bukumbein kŋniki kəmsi tsə i Nyə wə

¹⁹ Bwa bə nih bəŋ, yi bə num a mwa mi jisəs weli lə dzəh yə bukumbein kə i liə, chu lwa kə i liə tsə i Di biə bi Lənsiki Baŋki Nalə.

²⁰ Bukumbein kələ i tsə i dzəh yimfian yə yi nyaki nəni yə Jisəs nī weli i bukumbein. Wi nī weli dzəh yələ bəh gwu yi, yi bə num a wi baa bwili num mbur wə bə nī təinŋi bəŋ di biwə yein.

²¹ Bukumbein si kaŋa tii mfə gia wimbun wə wi kaŋaki ŋga i juŋ yi Nyə wə.

²² Si yi kə yakadəŋ, bukumbein kŋniki kəmsiki tsəki i Nyə kpəŋ bəh shəm yimu, ayaka num bukumbein jia shəm yichi i wi wə kiməŋni kidəkə kəbi nalə. Bukumbein kŋniki tsəki kəmə bə məkə lə shəm yibukumbein bəh mwa mi Klistus yi bə baŋ, yi kəbi i chu sakaki bukumbein i gia yidəkə wə. Ayaka bukumbein chu num bə wəkə lə gwu yibukumbein bəh mwi mi baŋni tə.

²³ Bukumbein numki ndzəŋki i gia yə bukumbein tsəinŋi tsəki i ninshin i yi wə, a num yə bukumbein si dzaka i bəni kəmə yi. Kiə bukumbein ma fūmniki, kəmə mi wə wi nī kaka bukumbein si num a i ja yi wə.

²⁴ Bukumbein tsəinŋi tə dzəh i shŋliki shəm yi mi bəh mi i kəŋniki bəh i fəki gia yə yi ndzəŋki.

* 10:4 Bəna' bəla ni shi kə a bəna' bənyuku.

²⁵ Kiä bukumbein ki bée kə i dzəki i kijunni wə asi bəni bədəkə dza ka fəki. Bukumbein shiliki shóm yibukumbein, tsə si bukumbein si yein a chəkə bi Bah wibukumbein bi dzəni si juli dzə.

²⁶ Bukumbein kiäki a bukumbein ka chu dzä bə fə chu, fə yakadain kiä, num bukumbein ni dzo lə dzəh yi nkən yiwo, ma bukumbein kiäki a kimpə gia kidəkə chu mən kə bə kə i chu fə i chu bibukumbein wə.

²⁷ Mi ka fə yakadain, wi wəkəliki a wəkəlini bəh nlwa num nsaka wi Nyə bəh gbuku wichu wə wi bi yanjaki bəni bə bə kə bəmbainjini bə Nyə.

²⁸ Jobi wə mi bwin nchi wi Muses, bəni num bəfə nabə bətali i təbi a bə yein gia yə wi fə, yaka nsaka kwa wəmakə, bə wə wəni kwasi kə nshein.

²⁹ Yi kabə nūm yakadain, ma mbein kwakaki a mi wə wi seinsiki wainj Nyə, dzo mwa mi minjain mə Nyə ni tain i wəkə wi yein a wi bainjki a, ako fien fikiləlo, təyi tə Kin'waka ki Bainjini kə ki dzəki bəh ngamti wi Nyə i bəni, yaka ngəkə wə wəmakə mi bi kwati bi numki dain a?

³⁰ Ngəkə wi bi gumiki lə kəm bukumbein kiäki lə mi wə wi ni dzaka a,

“Ako mih wə mih kə i chukuli kinchukuli, a num mih wə mih bi nyaki ngəm wibo.”

Ayaka wi chu dzaka a,

“Ako mih Bah wə wi bi sakaki bəni bəh.”

³¹ Ako gia yi gumini yimbum i gbo i kanj yi Nyə wə wi kanjaki nəni.

³² Mbein kwāka i kanj yi tsəni wə si bə ni bainji fwu wimbein kəm gia yi Nyə. Mbein ni kanjə shəm bə jwə bəh bəngəkə bə bə ni dzəki i mbein.

³³ Jobi widəkə ni kolə, bəni ni shiki təyiki mbein chu chəbsi mbein i ndain wə. Jobi widəkə, mbein ni chinjini i mbanj wi bəni bə bə ni nyaki tə ngəkə i bə i dzəh yiwo wə.

³⁴ Mbein ni shiki kwasiki nshein bəh bəni bə bə kə i junj yi nsən wə gamti bə. Bə ni shiki ləkəki biəin bimbein, mbein bee a beeni num lə bəh kinsanjli, kəm mbein kiäki lə a mbein kanjaki lə bidəkə bi tsa biəmakə ayaka a num biə bi bi numki jobi wichi.

³⁵ Ayakadain, kiä mbein ki bée kə gia yə mbein si num i yein bein mənjin kə, kəm ako gia yə yi kanjaki ngəm wimbum.

³⁶ Gia yimbum yə mbein nənki i liə kə i kanjaki shəm ka mbein fəki num gia yə Nyə nənki, ma mbein ka bi kwati biəin biə wi kaka bukumbein yein.

³⁷ Bə nyaka a,

“A baanj a twəsi mi wə wi kanjaki i dza, ni dza buku lə.

Wi ni mōti kə.

³⁸ Mi wunj wi chən bi kwatiki lə nəni kəm shəm yə wi jiə i mih.

Ayakalə, wi ka fiəni chu bəh kijum, shəm yinj ma ni ndzənki bəh wi.”

³⁹ Ayakalə, bukumbein kəkə fibukumbein ka bəmakə bə bə fiəni gbəyi i jum wə num i bi laka. Bukumbein kə num fibukumbein bəni bə bə jiə shəm i Nyə num bin'waka bibə num i bi bəin.

11

Kəm njia shəm i Nyə

¹ I jiə shəm i Nyə kə i tseinjki tsəki a ninshin i fienj fiə Nyə kə wi kaka mi yein, wi kiə na bindzən a wi bi kwati lə fi, kiə tə na bindzən a fi kolə feinj maka wi yisi yein.

² Nyə ni sainjki bəni bə ninshin kəm bə ni jiə shəm i wi.

³ Ako tə shəm yə bukumbein jiə i Nyə yi fə bukumbein kiə ndzən a Nyə ni maa mbi wələ a bəh ja, biəin biə bukumbein yeinji ni buku i biə bə kəkə i yein.

Abel

⁴ Ako shəm yə Abel ni jiə i Nyə yi fə ka wi fə mfə gia wi chən wi tsə wi Keen. Ayaka Nyə ka dzo wi a wi kə mi wi wi chən, ka dzo kinya ki i təbi a wi kə mi wi chən. Abel ni kə wi kpi, ayakalə shəm yə wi ni jiə i Nyə yi fə bukumbein bə wəkə wi keinj dzaka i bukumbein i dza buku bidain.

Enək

⁵ Ako tə a shəm yə Enək ni jiə i Nyə ka Nyə bi dzo tsə bəh wi i bein wiwəm maka wi musi kpi. Bə ni dza na chu yein i wi wə, kəm Nyə ni kə wi dzo lə wi i bein. Na ka Nyə dzo Enək i bein Kinjwakti ki Nyə dzaka a wi ni fəki Nyə wəkə ndzənjin.

⁶ Ayakadain, mi kabə num wə wi ka jiə dəkə shəm i Nyə, yaka wi kəkə i fə a Nyə wəkəki ndzənjin bəh wi nalə, kəm mi kabə nən i kəmsiki tsəki i Nyə kpən, yaka wi kanjaki lə i bum a Nyə kolə, bəh a wi maktiki lə mi wichi wə wi lansiki nənki wi.

Nəa

⁷ Ako tə a shəm yə Nəa ni jiə i Nyə jobi wə Nyə ni təfiki wi kəm biəin biə bi ni keinjki i bi dza maka wi num yein, wi wəkə i Nyə ka keinjki ngwuki wimbum i gamti junj yi yein. Si wi ni jiə shəm yakadain yi ka chusi a bəni bədəkə i mbi wələ wə kə bə chu i Nyə nshin. A num a wi wə Nyə ni nya di bi mi wi chən i wi, biə wi si nya mi wə wi jiə shəm i wi.

Ablaham bəh Sela

⁸ Ako tə a shəm yə Ablaham ni jiə i Nyə ka wi wəkə i Nyə i jobi wə Nyə ni bəən wi a wi buku bee tumi kibə wi tsə i kidəkə wə wi num i ni kwati tumi kiwə ka nki. Si Ablaham wəkə yakadain buku, ka bə tsə a tsəni kiə kə di biə wi tsəki.

⁹ Ako shəm yə wi ni jiə i Nyə na ka wi tsə nōki i tumi kə Nyə ni kaka i wi, wi tsə ka numki ka mi wi tumi. Wi ni kə feinj nyani nə nnya i bintanj mə bəh Ayjik bəh Yakəb bə Nyə ni kaka bə bəchi a tumi kiwə bi numki kibə.

¹⁰ Wi nĩ naki i bintan mæ yakadaɛn kɔm wi nĩ tseɛnki tsaki a ninshɛn i lɛ a kwili wæ chaka kiwɔ nĩ chɔkɔ Nyɔ ki asi kwili wiwɔ bi numki, ka maa.

¹¹ Akɔ tæ a shɔm yæ Ablaham nĩ jiæ i Nyɔ ka wi bɔ wain num wi jwin tsɔ lɔ, Sela tæ kɔbi i chu bɔwɔ. Yi nĩ num yaka kɔm Ablaham nĩ kɔ wi bum a kinƙaka ki Nyɔ si tsæ kɔ i kuku.*

¹² Yi ka bæ num a mi wimu wæ Ablaham wæ wi nĩ kɔ wi jwin nalæ, num a dzaka ki kpi wæ, ngɔkɔ wi mi nĩ buku i gwu yi wæ bɔ du aka biɔɔn i beɛn bæh aka mishambu i kpa wi kinchɔwɔ kimbun wæ mɔ kɔbi ka mi fa kaasi.

¹³ Bani bælæ bæchi nyani lɔ na chu kwati fiɛn fiæ Nyɔ nĩ kaka, bɔ nyani lɔ dzæ kpiyi jiæ a shɔm i Nyɔ wæ. Bɔ nĩ yeɛn i fi wæ a keɛn i dzæh yi dæɛn, ka dzɔ fi bæh kinsanli, dzaka bæh dzaka kibɔ a, bɔ ngaiɛn nĩ kɔ bani bæ dzæni, bɔ kumi i nshwain yælæ wæ.

¹⁴ Bani kabæ dzaka yakadaɛn, yi chusi na bindzɔn a bɔ keɛnki bɔ næn tumi kæ akɔ kibɔ.

¹⁵ A nĩ kɔ a bɔ chu kwakaki kɔm tumi kæ bɔ nĩ buku dzæ yeɛn, ma bɔ nĩ næn dzæh i fæni chu fiɛn.

¹⁶ Ayakalæ, si yi kɔ, bɔ nĩ nænki num tumi kæ ki tsaki kɔmaka, a num tumi ki beɛn. Ayakadaɛn, Nyɔ si gæmni kæ i jobi wæ bæ bɔɔnki wi a Nyɔ wiɔbɔ, kɔm wi kɔ wi keɛnki jiæ kwili i bɔ.

¹⁷ Akɔ shɔm yæ Ablaham nĩ jiæ i Nyɔ a jobi wæ Nyɔ mɔmsi wi, wi bum i dzɔ wain wi wæ Ayjik i fa mfæ gia yeɛn i Nyɔ. Ayaka Ablaham kɔ wæ Nyɔ nĩ kaka a ngɔkɔ wi mi bi bukuki i wi wæ. Wi bum ka dzɔ wain wi a num a kaa a wi, a ngaiɛn fæ mfæ gia yeɛn.

¹⁸ Wain wi wælæ kɔ wæ Nyɔ nĩ dzaka i Ablaham a,
“Akɔ i Ayjik wæ, bwa bæ bɔ bi duki yeli wa bi bukuki.”

¹⁹ Ablaham nĩ kiæki lɔ a mi ka kpi na kpini, Nyɔ kɔlæ i fa a wi fiæni wiwɔm. Ayakadaɛn, i dzæh yidɔkɔ wæ bæ kɔlæ i dzɔ a Ayjik nĩ kɔ wi kpi ka Nyɔ fiæni nya wi i Ablaham wiwɔm.

Ayjik

²⁰ Akɔ shɔm yæ Ayjik nĩ jiæ tæ i Nyɔ ka wi bi chubi Yakɔb bæh Esau ka dzaka i bɔ kɔm kimbɔɛnki si Nyɔ kæ ki bi dzaki i bɔ wæ.

Yakɔb

²¹ Akɔ tæ shɔm yæ Yakɔb nĩ jiæ i Nyɔ ka jobi wæ wi nĩ kpiki, wi chubi bwa bæ wainwi Yɔsɛf. Si wi nĩ chubi yakadaɛn num wi ngwun i mbæn wi beɛn nya kinƙaksi i Nyɔ.

Yɔsɛf

²² Akɔ tæ shɔm yæ Yɔsɛf nĩ jiæ i Nyɔ ka jobi wæ wi nĩ kɔ a kpi ka tæfi kpi yi chusi a bani bæ Islæ bi baan bukuki lɔ i tumi ki Ijib wæ.

Ka chu dzaka i bɔ a jobi wæ bɔ bi nænki i buku fiɛn bɔ dzɔ bikɔɔn bi ngaiɛn.

Tii Muses bæh nih Muses

²³ Akɔ shɔm yæ tii Muses bæh nih Muses nĩ jiæ i Nyɔ ka bɔ nyumi Muses i kifiaɛn kitali wæ a bæ ma wɔwɔ jobi wæ bɔ nĩ bɔwɔ wi. Bɔ nĩ nyumi yakadaɛn kɔm bɔ nĩ yeɛn a wi kɔ wain nyukuni wi ndzɔn nalæ. Ayaka bɔ naki lwa kɔ i bwin nchi wæ nƙun nĩ bwili.

Muses

²⁴ Akɔ shɔm yæ Muses nĩ jiæ tæ i Nyɔ yi fæ, jobi wæ wi nĩ kɔwɔ yaka yi fæ a wi nænɛma a bæ ma bɔɔnki ngaiɛn a wain wain nƙun Fɛlɔ.

²⁵ Wi nĩ sain n'yi num i yeɛnki num ngɔkɔ bæh bani bæ bɔ kɔ bæ Nyɔ, kɔbi i wɔkɔki ndzɔɔn i bieɛn bichu wæ bi num a jobi wi juli wæ.

²⁶ Wi nĩ kɔ wi dzɔ a bæ ka ngæmsi ngaiɛn kɔm ngaiɛn kɔ mi wi Mbɔɛnɛsi wæ Nyɔ nĩ kaka, tsæ a ngaiɛn kwatiki kɔ wi Ijib wichi. Wi nĩ dzɔ yakadaɛn kɔm wi nĩ tseɛnki tsaki a ninshɛn i mbee wæ wi kɔ i bi dzæ i wi.

²⁷ Akɔ shɔm yæ wi nĩ jiæ i Nyɔ ka wi dzæ buku i Ijib lwa kæ shɔm yi nƙun yi bɔkɔli a wi kɔlæ i fa gia yidɔkɔ bæh wi. Wi nĩ kɔ wi kanja shɔm dza ka tsaki kɔm wi nĩ tseɛnki num a ninshɛn ka wi yeɛnki lɔ Nyɔ wæ bæ si yeɛn kæ bæh dzækæh.

²⁸ Akɔ tæ shɔm yæ wi nĩ jiæ i Nyɔ yi nĩ fæ ka wi jiæ Dzini bi Ntsaðan, wi fæ bæ dzɔ mwa fianɛsi i dzaka biɔbɔ bifianjæ wæ, ka Chinda wi Kpi wæ wi nĩ wɔɔyiki bwa bænɔyuku bæ ninshɛn i chwɔnɔkijun wæ ma nĩ wɔɔyi bwa bæbɔ bænɔyuku i jobi wæ wi dzæ buku i dzaka bifianjæ bi bani bæ Islæ wæ wi nĩ tsæ danɛsi.

Bani bæ Islæ

²⁹ Akɔ tæ shɔm yæ bani bæ Islæ nĩ jiæ i Nyɔ ka bɔ tsæ dan Bɔkɔ Yimbun yi Bɔkɔli i kuku, aka bɔ tsaki num i nshwain yi wɔmni wæ. Ayaka bani bæ Ijib nĩ dzæ buku tæ i bɔkɔ yiwɔ wæ bæ mɔmsi i dan tæ, yi kɔ nyæ bæh bɔ bæchi.

³⁰ Akɔ tæ shɔm yæ bani bæwɔ nĩ jiæ, yi nĩ fæ bɔ i jobi wæ bɔ nĩ tsæ buku i Jeliku, nyani tali kwili wiwɔ, jobi wæ bɔ nĩ nyani tali yaka i buku kan nanitan bimbun bi kwili biwɔ bichi mukuyi.

Lahab

³¹ Akɔ tæ shɔm yæ Lahab minƙpanja wi tɔkɔlini nĩ jiæ i Nyɔ ka wi bɔɛn wi na kpi i mbæn wi bani bæbɔ bæ tumi bæ bɔ nĩ lækaki bæh kifwu i Nyɔ. Wi nĩ ka kpi dækæ, kɔm bani bæ Islæ nĩ kɔ bɔ faan bani a bɔ dzæ weli tseɛn tumi kiwɔ, minƙpanja wiwɔ ka dzæ bɔ i wi dzu.

*Gidion, Balak, Samsen, Jefta, Debit bæh Samwel
bæh bani bæ ntum bæ Nyɔ bædɔkɔ*

* **11:11** Binwakti bikpu bidɔkɔ kanaki lɔ tæ di bialæ a, “Akɔ tæ a shɔm yæ Sela nĩ jiæ i Nyɔ yi fa ka wi kanja nga i num bæh tɔw num wi jwin wi kɔbi i chu bɔwɔ. Yi nĩ num yakadaɛn kɔm Sela nĩ kɔ wi bum a...”

³² Asi kə a mih faaki bəni bə bə nī jiə shəm i Nyo, ma mih ni fa i tsə buku faif? Jobi mən wə mih kə i yisi i fukuki gia yi bəni ka Gidiən, Balak, Samsen, Jesta nabə Dəbit bəh Samwəl bəh bəni bə ntum bə Nyo bədəko.

³³ Bəni bələ bəchi kə bə bə nī jiə shəm i Nyo. Bədəko tumdzi jum, bədəko saka i dzəh yi chən wə, bədəko kanja gia yə Nyo nī kaka bə bəh yi, bədəko kanja nga i bən dzaka bi jum a yi ma bwinji dzi bə.

³⁴ Bədəko nī kanjaki lə nga i fə a gbuku wə wi nī bəliki wi gumi, nyummi. Ayaka bədəko kanja nga i buku i kanj yi bəni bə bə nī nənki i gbayi bə bəh bənywə bə jum. Ayaka bədəko bə bə nī chusiki a bə kə bə kikipən, bə dza fiəni bənga. Ayaka bədəko fiəni chu bəni bə jum bələkəli, ayaka bədəko kənən bəni bə jum bə tumi kidəko bə fuli fulini.

³⁵ Bədəko nī kə bəkanja bə bə nī jiə tə shəm i Nyo. Ayaka Nyo fə bəni bəbə bədəko bə bə nī kə bə kpiyi lə fiəni bəwəm dzə num bəh bə. Bəni bədəko kə bə nī kwaki bə chəbsi bə, ayaka bə nī kənki kə a bə bee bə, kəm bə nī yein a bə ka kpi, bə nī fiəni dza i kpi wə i kwati nənki kə ki ndzənki tsəki kələ.

³⁶ Bədəko kə num bə nī nyiksi bə, twein bəh njanja gwu yibə kpəkuyi, ka kanjaki bədəko bəh bənsən fa i jun yi nsən mə.

³⁷ Bədəko kə bə nī tumyi bəh kitəh bə kpiyi, chu bəka bədəko bəh bənywə bə bə bakaki kein yein bə buku bimbū bifa bifa, gbayi bədəko bəh bənywə bə jum bə kpiyi. Bədəko nī nyaniki nnyaki ləh num dzū yi shwan bəh yi bii. Bə nī kə bəni bə kifuu, bəni nənjsi bə chu chəbsi bə.

³⁸ Bə nī nyaniki nənki i bichwali wə bəh i nkwən wə bəh i bitaa wə bəh i dzəh wə. A nī kə bəni mbi wələ num maka wi kpein i bə i nənki i yein wə.

³⁹ Bəni bələ bəchi lə kə num bə nī jiə shəm i Nyo, ayaka Nyo sain bə nalə. Ayakalə, mi widəko i bə wə nənki kwati kə fiən fiə Nyo nī kaka.

⁴⁰ Bə nī ka kwati dəkə kəm Nyo nī kanjaki lə kimfasi kindzənji i bukumbein ki tsə kibə, ka yi numki a jobi wə bə bi chinji bukumbein bəh bə, ka bə bi numki tə num bə kpein i Nyo nshin tsə bwili fwu.

12

Nyo lumsiki lə bwa bə bə kə mbu

¹ Si bukumbein si num num mbanj wi bəni bə bə nī jiə shəm i Nyo fiəli tali bukumbein ka kinchəsi, bukumbein bəku i bəntiə bəchi bə bə tasiki bukumbein, bəh chu biə bi si kəmsi lim bukumbein, bə kanja shəm i yəkəki n'yəko wə Nyo kə wi jiə i bukumbein nshin.

² Bukumbein bə yəkə bə bwən dzəkəh a jisəs wə. Akə wi wə wi nī weli dzəh i bukumbein i jiə shəm i Nyo, a num wi wə wi fəki shəm yə bukumbein jiə i Nyo kpeinjiki

tsə bwili fwu. Wi nī kanja shəm bum i kpi i kintasi wə. Wi nī ka tsein dəkə nkainji kpi yi ngəmni yiwə, kəm wi nī tseinji tsəki a ninshin a ndzənji biə bi kə i wi nshin. I lə wi si num num wi shinum i tsein yiləkəli yi ki kinkii ki Nyo wə.

³ Mbein kwəkaki kəm mi wə wi nī dzə nkainji ngəkə wə bəni bəchu nī nyaki i wi, ka yəmaka nī fə shəm yibukumbein ma nī daki, i bi dzə bəh i dzəh.

⁴ Jum yə mbein tumki bəh chu mbein keinji maka mbein tum i tsə buku i yə wini wi mi ki nənki i kuku.

⁵ Mbein dali lə ntəfi wə Nyo nyaki i mbein ka bwa bu a? Wi dzakaki a, “Wain wun, jobi wə Bah lumsiki wə, kiə wə ki dzə ka yi ka gia yikiləlo.

Jobi wə wi yəliki wə i gia wə, kiə shəm ki kpīni kə wə.

⁶ Kiə a Bah si lumsi num mi wə wi kənki, wi twein num na winain wain wə wi dzəki a akə n'wi.”

⁷ Mbein kanjaki shəm i bəngəkə bə mbein yeinji, mbein kiəki a Nyo lumsiki lə mbein ka bwa bu. Wain widəko kələ wə ba wi si lumsi kə wi a?

⁸ Nyo ka bee i lumsiki mbein asi wi si lumsiki bwa bu bəchi, yaka mbein mən dəkə bwa bu, yaka mbein kə bwa bə kuku.

⁹ Bukumbein kanjaki lə tə bəti bəbukumbein fa kuku bə bə nī shiki lumsiki bukumbein ayaka bukumbein kəksi bə. Asi kə a bukumbein kəksiki bə yakadəin, yaka bukumbein mən i nya gwu yibukumbein i Tii wi bin'waka bibukumbein i tsə yakadəin, i bi kwati nənki ki kpamu a?

¹⁰ Bəti bəbukumbein bə lumsiki bukumbein a jobi wi juli wə asi bə yeinji a yi kə chən i bə. Ayakalə, Nyo lumsi bukumbein mbee wiwə num wibukumbein ka bukumbein bəinji asi wi bəinji.

¹¹ Jobi wə bə si twein mi i lumsi wi, wi ka wəkəki ləli i jobi wiwə wə, wi sanli kə. Ayaka jobi wə wəmaka jobi tsə, gia yiwə dzə num bəh kimboinji bəh nənki kə chən i wəmaka mi wə bə lani wi i dzəh yələ wə.

¹² Ayakadəin, mbein fə tsəin yimbein yə yi kə num yi bəh lə fiəni ləkə, ma mbein fə tə binyu bimbəin biə bi nyumiki fiəni ləkə.

¹³ Mbein fə dzəh ma yi num chən i gvu yimbein yə mbein sənki yein ma yi bwijn kaasi, bi ləkəki num ləkəni.

Ntəfi kəm i wəkəki i Nyo bindzən

¹⁴ Mbein məmsiki nalə i nənki i kimboinji wə mbein bəh bəni bəchi, chu məmsi tə i nənki nənki ki bəinji. Mi kabə num wi nə kə nənki ki bəinji, yaka wi bi yein kə Bah.

¹⁵ Mbein təkniiki, a mi widəko bi ma baan i kwati ngamti wi Nyo, chu təkniiki tə ka ngəkə wichu widəko bi ma buku i mbein kintəən

wə wi kə i dzə bəh ɲgəkə wi num i bəkəli bəni
bəduli.

16 Mbein tōkniki tē a mi widōkō i mbein
kintəŋ ki kāŋa kə nōni kinyeŋ ki tōkolini. Kiə
mi tē ki nāin kə gia yi Nyō kə Esau wə wi nī
taŋni di bi ka kukuli i dzini bi kpaŋni wimu
wə.

¹⁷ Ntə mbeɪŋ kiəki lə si yəməka ni tsə wi dza bé chu nəŋ i kwati kimbəɪŋsi kələ i ba wi kaŋ, ba wi məŋni məŋnini a? Namana yaka si wi ni nəiŋki bəh mindəm i dzəkəh yi wə i kwati kimbəɪŋsi kələ, dzəh yi ŋkwuni ni chu mən.

¹⁸ Mbeinj kɛki a di biə mbeinj numki yeinj i lə kəkə ka bi fa kuku biə bəni bə Islae nɪ numki yeinj bə num i kəm bi. Bə nɪ num yaka,* gbuku yaka lə wumwumwum, bin ji, ji lə maa, fiəkə yiləkəli tsə tə lə kukuku.

¹⁹ Bɔ nɪ wəkəki lə tə si sɔŋ shakyiki di,
ayaka ja yidəkɔ dzaka. Gia yə ja yiwɔ nɪ
dzakaki nɪ gumsi bɔ, bɔ ka tsa a ja yiwɔ ma
chu dzaka i bɔ.

²⁰ Bə ni tsaki yakadəin kəm gia yə ja yiwo
ni dzakaki ni tsəki lə ŋga bibə. Ja yiwo ni
dzakaki kin i bə a.

"Kiə fiɛŋ ki kɪni dzê kə i ŋkwuŋ wələ wə.

A kabə num na nyam, bə tûmyi bəh kitəh yi
kpi.”

21 I yi ṅkəŋ wə, biɛŋ biə bə nɪ ɣeɪŋki fɛiŋ nɪ
gumiki na bəh ŋga. Ayaka Muses mwi dzaka
a, “Nlwa wi gumini fə gwu dza bə nyum
mih.”

²² Mbein ko fimbein num mbein num i Nkwun wi Sayon wa, a num kwili wi Nyɔ wa wi kanjaki nani, wi num ta Jusalalem wi bein. A num i fein wa bechinda be Nyo ba mi koka i fa ko num ba chinni ba lan i jun yiwo wa.

²³ Mbein dza lo i jun yi bani ba Nyɔ wə bə bə kə bwa bu bə ninshin, bə nyaka kiyeli kibə i kinwakti wə i bein. Mbein dza lo i Nyɔ nshin wə wi tainyiki bənsaka bə bani bəchi. Mbein dza lo tə i bin'waka bi bani bə bə kə kə chən num Nyɔ bə bə bə bain tsə bwili fwu.

²⁴ Mbeɲɲ dzə lə tə i Jisəs wə wi numki i
ninshɲ mɲkaiɲ mimfiɲ i fiɲtəɲ fiɲtəɲ i
Nyɔ bəh bəni, dzə tə i mwa mi Jisəs nshɲ
mə bə ni mikəki i bukuɲbeɲ wə. Mwa mələ
dzakaki gia yi ndzɲ tsə yi mwa mi Abel.

²⁵ Mbein tókniiki i nainjiki i búm i mi wə wi dzakaki i mbein. Mbein kwakaki a bəni bə Islae nɪ ka buku dəkə i kanj yɪ ngəkə wə wi nɪ dzə i bə kəm bə nɪ nainj i bum yɪ mi wə Nyə nɪ sainbwili wɪ nɪ dzakaki i bə fa nshwaij wə tsə dzəh i wi wə, yaka kə a dzəh kəkə i bukmbein i bi buku i kanj yɪ ngəkə wə jobi wə bukmbein ka nainj i búm mi wə wi dzakaki i bukmbein num i bein na?

²⁶ A nĩ kọ jọbi wiwọ wẹ wi nĩ dzaka kuku nannni. I liẹ wi kaka a.

a ni nəŋni kə a nshwain shən.

Booli tə ni nənni lə.”

²⁷Ndzaka wə a, “Jəbi wə mih ni chū nəŋni”, chusiki a Nyə bi dzə bwili lə biɛŋ bichi biə wi nɪ maa biə bə kə i nəŋni, a bi baan a biɛŋ biə bə kəkə i nəŋni.

²⁸ Yi bá num a bukumbɛɛn nyáki kiyɛnni
i Nyɔ a ŋkun biɛ bukumbɛɛn dzɔki akɔ biɛ
bɛ kɔkɛ i chu nɛnni. Ayakadɛɛn, bukumbɛɛn
yaksiki Nyɔ i dzɔh yɛ wɛ wi bum, nyá
kinkɔksi i wi. lwa wi.

²⁹ Bukumbɛɪŋ nyâki yakadɛɪŋ kɔm,
 “Nyɔ wibukumbɛɪŋ kɔ ka gbuku wɛ wi kɔ i
 fiisiki biɛɪŋ fisini.”

13

Ntəfi wi gəksini

¹ Mbein bâan a kôniki gwu yimbein ka bwa ha nih.

² Kiə mbəiŋ ki bēe kə i dzôki bəni bətumi i jún yimbəiŋ wə. Mbəiŋ kīəki a bəni bədəkə dzô lə yakadəiŋ bə dzə num bəchinda bə Nyə kīə kə.

³ Mbein kwākaki bəni bə bə kə i jun yi nsəj
mə, num aka mbein bə bəchi kə i jun yi nsəj
mə. Mbein kwākaki tə bəni bə bə chəbsiki bə,
a kabə chəbsiki tə num mbein.

⁴ Mi wichi nyāki kinḡaksi i ndzo wi minḡpaṇa bəh minyuku. Mi ki bəkəli kə naŋ ki minḡpaṇa bəh minyuku. Mbəiŋ kiəki a Nyə bi sakaki lə bəni bəchi bə bə noki nəni kinyeŋ bəh bə bə kə bə dzo bəkaṇa bəh bənyuku bə buku biŋ.

⁵ Kia mbein ki jla ka mfi bimbein i kpo wa i nani kimbein wa. Mi wakaki ndzoni i bein bia wi kanaki, kam Nyo ko wi dzaka a, “Mih bi lansi bee ka wa, mih kabi i bi lansi dali wa.”

⁶ Yələ gia ka fə bukumbein bə dzaka na
kimənni kəbi asi mi widəkə nı dzaka a.

“Bah kə ɲgamti wun.

Mih kəbi i lwaki gia yidəkə.

Mi kə i fə nə bəh mih?"

⁷ Mbeinj yɛntiki bəni bə bə ni kə kifwu
kimbeinj bə bə ni fukuki gia yi Nyə i mbeinj.
Mbeinj yɛnti si bə ni nəki nəni kibə i tsə gəksi,
ma mbeinj sɛni dzə dzəh yə bə ni jə shəm yeinj
i Nyə.

⁸ Jisəs Klistus si kwuni kə. Si wi ni kə i
ngbu, wi kə ayaka dain, a nûm ayaka si wi
bi numki jobi wichi.

⁹ Kia mbein ki bee ka a bani dzaki bah
 banjani banlani badoko be mi kiaki ka di be
 banlani bawo buku, dza lanti mbein yein.
 Yi ndzoni a shom yibukumbein lakaki kom
 ngamti wi Nyo i bukumbein, a kabi i numki
 kom banchi be biein bidzini. Banchi bale
 lanskiki gamtiki ka na bani ba ba bialiki ba.

¹⁰ Bukumbein kanaki læ tən wi fəni wi gia,
ayaka bətii mfə gia bè bə nəmki i kintan ki

* **12:18** Di biə bɔ nɪ numki a nɪ kɔ i ŋkwuŋ wi Sina cheiŋ.

Nyɔ kə ki kɔ fa kuku kanaki kə na nɔa i dzi fiɛɲ num fi buku i tɔɲ wələ wə.

¹¹ Mbeɲ kɪkɪ a, bə si dzo nyám yə fwu wi bəti mfə gia si fa gia yeɲ bəh mwa miwə, i Di biə bi Lansiki Baiŋki kəm chu bi bəni, buku bəh yi i kwili kintəɲ bə kpa yi fii.

¹² Jisəs tə nɪ kpi i kwili biɲ ka nɔaɲ wəkɔ bwili chu bi bəni bəh mwa mu.

¹³ Ayakadəɲ, bukumbeɲ tə bɔku i kwili kintəɲ bə biəli wi feɲ i kwati tə bəntɔyi bə wi mwi nɪ kwati feɲ.

¹⁴ Bukumbeɲ kiəkɪ lə a kwili wələ bukumbeɲ kə yeɲ lə kəkə di biə bukumbeɲ bi baanɲi yeɲ jɔbi wichi. Bukumbeɲ tseɲki tsəkɪ i ninshɲ i kwili wə wi keɲki wi dzo.

¹⁵ Ayakadəɲ, bukumbeɲ tsəkɪ dzəh i Jisəs cheɲ i fəki mfə gia wi nɔkɔsi i Nyɔ jɔbi wichi a num yə yi bukuki i dzaka kibukumbeɲ wə fuku kəm mi wə wi kə wi.

¹⁶ Kiə mbeɲ ki dɔli kə i fəki kimfə kindzəɲni bəh i gaaki biɛɲ bimbeɲ biə mbeɲ kanaki bəh bəni bədəkɔ. Mbeɲ kabə fə yakadəɲ, ma yəmakə ni numki mfə gia wə Nyɔ wəkəkɪ ndzəɲni yeɲ.

¹⁷ Mbeɲ wəkəkɪ i bəni bə bɔ kə kifwu kimbeɲ, fə gia yə bə nənki, kəm bə təkni i biɲ waka bimbeɲ ka bəni bə bɔ bi komyiki dzaka kəm nəm wibə i Nyɔ. Mbeɲ fəki yakadəɲ ka bə fəki nəm bəbɔ bəh kinsanli, num kə i nsheɲ nsheɲ wə. Bə kabə fəki bəh nsheɲ, yəmakə ma ni gamti mbeɲ.

¹⁸ Mbeɲ tsəkɪ i buku. Buku kiəkɪ lə na nɔkɔɲ a shəm yibuku sakaki kə buku i gia yidəkɔ wə, kəm buku si kəɲ lə i fəki gia yichi bəh kɲkɔksi.

¹⁹ Mih lansiki tsaki mbeɲ a mbeɲ tsəkɪ nalə, ka mih kə i kəmsi fiəni dzə i mbeɲ wə.

Ntsa bəh kimbəni

²⁰ Nyɔ wə wi kə Nyɔ wi kimbəɲni num wə wi nɪ fiəni dzasi Jisəs wə Bah wibukumbeɲ wə wi kə Ntəkni Shwáɲ wimbun i kpi wə. Wi nɪ bwili tsə dzəh i nɔa bi mwa minɲaɲ mə mɔ kə mi kpamu.

²¹ Mih tsaki a wi nya mbeɲ bəh biɛɲ bindzəɲni bichi, ka mbeɲ fəki gia yichi yə wi nənki. Mih tsa tə a wi nəmki gia yichi i bukumbeɲ tsə dzəh i kan yi Jisəs Klistus wə yə wi yeɲki a yi ndzəɲki lə i wi. Bukumbeɲ túmyiki bikum i Jisəs Klistus wələ jɔbi wichi na kɲkɔksi kɔbi. Yi nɔm ayaka.

²² Bwa bə nih bəɲ, mih tsaki a mbeɲ káɲa shəm yimbeɲ i wəkɔ ja yɲ yi ntəfini yələ mih nyakaki i mbeɲ lə. Gia yə mih nyakaki kə alə kpuuuk.

²³ Mih nənki a mbeɲ kɪə a waiɲnih wibukumbeɲ wə Timəti kə num bə bwili lə wi i juɲ yi nsəɲ mə. Wi ka kəmsi dzə liə, ma buku wi ni nyani gvu wimu i dzə yeɲ mbeɲ.

²⁴ Mbeɲ bəni i bəni bə bɔ kə kifwu kimbeɲ kichi bəh bəni bə akə bə Nyɔ bəchi i mih.

Bwa bə nih bəbukumbeɲ bə Itali chinɲiki tə kimbəni i mbeɲ.

²⁵ Ma kɲkəɲ ki Nyɔ nɔmki bəh mbeɲ bəchi.

Kinwakti ki Jem Gia yə yi kə i Kinwakti ki Jem kələ mə

Kinwakti kələ nī nyaka Jem i bəni bə Nyə bəchi bə bə kə bə wəñ tsə tumi kichi. Kinwakti ki Jem kələ nyaki bəntəfi bəduli si mi wi Klistus kə i nāki i bəni kintəəñ. Gia yə mi wə wi nyaka kinwakti kələ num yəñ beñ bəñ nğa kə a mi wə wi kə wi Klistus fəki gia num yə yi chusiki a wi jiə shəm yi i Nyə.

Kifwu ki gia i Kinwakti kələ mə

1:1 Kin'yisi

1:2-8 I jiə shəm i Nyə bəñ mfii biə bi dzəki i Nyə wə

1:9-11 Kifuu bəñ mbum

1:12-18 Kiməmsi bəñ gia yə yi tanjki bəni

1:19-27 I wəkəki bəñ i fəki

2:1-13 Kiə mi ki chusi kə chi chi

2:14-26 I jiə shəm i Nyə bəñ kimfə ki chəñ

3:1-18 Mi wi Klistus bəñ ləm wi

4:1-5:6 Mi wi Klistus bəñ mbi wələ

5:7-20 Bəntəfi chi chi

1 Kinwakti kələ nyaka mih Jem, wainj wə nəm wi Nyə bəñ Bah Jisəs Klistus. Mih nyaka i chwəñbijun^{*} biə jwəfi ntə bəfa bə kə bəni bə Nyə bə bə wəñ tsə tumi kichi. Mih bənik i mbeñj.

I jiə shəm i Nyə bəñ i fiki

2 Bwa bə nih bəñ, jəbi wə biməmsi dzəki i mbeñj i dzəh dzəh wə, mbeñj dzə ka kidəəñ.

3 Mih dzakaki lə kəm mbeñj kiəki a si mbeñj tsəki təliki i bəməmsi kintəəñ, jiə a shəm i Nyə wə, yi ni fə mbeñj kiə i kanjaki shəm bindzəñ.

4 Mbeñj kəñjaki a shəm yiwə yaka i tsə kəasi, ka mbeñj ni numki bəni bə bə kə num bə ta kpeñj, chu dza kə fiəñ fidəkə.

5 Mi widəkə i mbeñj kintəəñ kabə dza mfi biə bi kə bi Nyə, wi nywə num i Nyə ma Nyə ni nya. Nyə kə wə wi nyaki mi wichi bəñ shəm yi yichi yəli kə mi.

6 Ayakalə, jəbi wə wi nywəki i Nyə wi nywaki bəñ shəm yi yimu, məñni kə. Mbeñj kiəki a mi wə wi məñniki wi kə aka bəwaa bə kinchwə kimbun kə fiəkə nəñniki bə biəli di biə yi fiəkə tsəki.

7 Kiə wəmakə mi ma kwakaki a ngəñj bi nywaki kwatiki lə fiəñ fidəkə i Bah.

8 Wəmakə mi kə wə wi kanjaki shəm yifa wi jibli i gia yichi yə wi fəki.

Bəni bə kifuu bəñ bə mbum

9 Mi wi bumni wi kifuu wəkəki ndzəñni a Nyə kə wi dzasi wi i beñj,

^{*} 1:1 Chwəñbijun bi bəni bə Nyə, bəni bədəkə kwakaki a, ako Bəju bə bə jiə shəm i Jisəs Klistus wə, a num bə bə bə gali ka naki i bitumi bidəkə chi chi wə.

10 ayaka mi wi mbum wəkəki ndzəñni a Nyə shishi wi i kuku, kəm wi bi nyə bee lə mbum bi a liñ aka fluwa wə wi si bwusi i mfwəñ wə i chwa wi dza sekyi.

11 Si wəñ si buku yaka wi ka bəñjki wi shili mfwəñ kpiyi, bəfluwa bə yəñ sekyi, ndzəñni biwə kaa, yi kə a liñ ka mi wə wi nyaniki yəkəki nnyaki biəli mbum bi.

Mməmsi bəñ gia yə yi taanjki bəni

12 Ndzəñni bimbun kə bi mi wə wi kanjaki shəm i jəbi wə mməmsi dzə i wi, kəm jəbi wə wi gaka məmsi wiwə, wi bi kwati kifə a num nani kə ki bi tsə kaa kə, kə Nyə kaka i mi wichi wə wi kəñjki Nyə bəñ ki.

13 Jəbi wə fiəñ taanjki mi a wi fə chu, wi ma dzəkaki a taanjki Nyə ngəñj, kəm fiəñ fidəkə kəkə i taan Nyə a wi fə chu. Ayaka Nyə si taan kə mi mfiñ.

14 Fiəñ fiə fi si taan mi yakadəñ, akə biəñ bichu biə wi kanjaki kinjəñ yəñ, jəbi wə bi ləñti wi bi kwa kanjaki wi,

15 ayaka jəbi wə kinjəñ kiwə fiəkə, ki dzə bəñ chu, jəbi wə chu biwə kə kpeñj, bi dzə bəñ kpi.

16 Bwa bə nih bəñ bə shəm, kiə mbeñj ma fwəkyiki gwu yimbeñj.

17 Gia yichi yə yi ndzəñjki bəñ kinya kə ki ndzəñjki tsə bwili fwu, yi nyəki dzəki num i beñj i Nyə wə Tii Kimaa biəñ bichi biə bi kə i beñj nya bəñni. Nyə si kwuni kə si kinjəñjəñ si kwuni di bi.

18 Akə wi wə wi nī sabibwili bukbunbeñj ka nya bukbunbeñj bəñ ja yə yi kə nğəñj yi nya nani kimfiəñ i bukbunbeñj, ka bukbunbeñj numki fiəñ fi ninshin fiə wi nī sabibwili a, akə mfiñ i maa wi biəñ bichi wə.

I wəkəki gia yi Nyə fə si yi nəñjki

19 Bwa bə nih bəñ bə shəm, mbeñj kīə a mi wichi kanjaki i kəmsiki nyāki ntuni bi i gia wə kəmsi dzaka kə, kəmsi bəkəsi kə shəm,

20 kəm mi wə wi si bəkəsi shəm, si fə kə gia yi chəñ yə Nyə kəñjki.

21 Yi kə a, mbeñj bēə nani kinyəñ bəñ nani kiləkəli, mbeñj shisiki gwu yimbeñj, dzə gia yi Nyə yə bə kə bə gbeli i shəm yimbeñj wə. Gia yələ kələ i gamti bin'waka bimbeñj.

22 Kiə mbeñj ma fwəkyiki gwu yimbeñj i wəkəki a gia yi Nyə shəñ. Mbeñj fəki asi yi dzakaki.

23 Na ndə wə wi kabə wəkəliki gia yi Nyə a wəkəlini fə kə si yi dzakaki, wi kə aka mi wə wi tseñjki shi bi i mijwə wə,

24 si wi tseñj yakadəñ, wi nyəkə jum yi akisəkə wi dali si wi tseñjki.

25 Ayakalə, mi wə wi kēñsiki tseñjki i nchi wə wi kanjaki bəñchi bəchi bwili bəni i mfa wə, wi num yəñj beñj jəbi wichi, dali kə gia

yə wi wəkəki wi dzaka, fə asi yi dzakaki, Nyɔ bi faan lə kimboŋsi i gia yichi yə wi fəki.

²⁶ Na ndə wə wi kabə bəŋki gwu yi a ŋgain kɔ na mi wi bumni, kanja kə ləm wi, yaka wi fwəkyiki gwu yi, gia yə wi bəŋki gwu yi a ŋgain kɔ mi wi bumni kə kilolə.

²⁷ Bumni biə Nyɔ Tii wibukumbeŋ kɔ wi bum a bi kɔ bindzəŋni chu num bi baiŋni i wi nshin, kɔ bi mi wə wi təkni i bwa bəŋkwu bəh bəkanja bəŋkwu i bəŋgəkə bəbə wə. Ayaka chu num tə i wə wi təkni bəh gwu yi a biəŋ bi fa kuku ma jisi wi.

2

Kiə mbeŋ ki chūsiki chi chi

¹ Bwa bə nih bəŋ, si mbeŋ jiə shəm i Bah wibukumbeŋ Jisəs Klistus wə wi kɔ Bah wimbun, kiə mbeŋ ki chūsiki chi chi.

² Mih dzakaki lə, kəm bəni bəfa ka dzə liə i jun yimbeŋ yi ki junjini wə, num widəkɔ ləh bəmbun bə ndzəŋni, ka ləkə finsəŋ fi kpo fi lakəli, widəkɔ wə num mi wi kifuu, num wi ləh bəmbun bə shakayini.

³ Mbeŋ ka nya mfi bimbeŋ num i mi wə wi si lafi ndzəŋ gwu yi, ka dzaka i wi a “Dzə nūm fa.” Mbeŋ dzaka i mi wi kifuu wə a “Nūm i beŋ fi,” yudəkɔ a, “Tsə nūm shi i kuku i nshwain wə.”

⁴ Mbeŋ ka fə yakadəŋ, ntə mbeŋ fiəni chu lə bəni bə bə təŋyiki bənsaka bəh shəm yichu a? Ntə yələ chusiki a mbeŋ si chusi chi chi i mbeŋ kintəŋ a?

⁵ Bwa bə nih bəŋ bə shəm, mbeŋ wəkəli, ntə akɔ bəni bə kifuu fa kuku bə Nyɔ kɔ wi sabibwili a bə kanjaki kimbun kə ki kɔ num ki jikə a? Ntə a chu kɔ a bə bə Nyɔ bi nya bə bəh di i ŋkun bi bi beŋ wə a num biə wi nī kaka i mi wichi wə wi kəŋki wi a?

⁶ Ayakalə, mbeŋ si dza fimbeŋ ŋgəmsi num ŋgəmsini mi wi kifuu. Bəni bə bə yaka num i mbeŋ fun guku tsə bəh mbeŋ i jun yi bənsaka wə kɔ la bə ndə a? Ntə akɔ bəni bə kpo bələ a?

⁷ Ntə kɔ a bə bə dzakaki jə yichu kəm yeli wi kəknini wə bə du i mbeŋ wə a?

⁸ Mbeŋ kəŋsiki jləki nchi wi ŋkun Nyɔ asi wi kɔ i Kɪŋwakti ki mə. Nchi wələ kɔ a, “Wə kəŋki mi wə wi kɔ kəmsi i wə wə asi wə kəŋki gwu ya.”

Mbeŋ ka fəki yakadəŋ, yaka mbeŋ fəki gia yindzəŋni.

⁹ Ayakalə, mbeŋ kabə chusiki chi chi, yaka kɔ chu si mbeŋ fəki, yaka mbeŋ bwin nchi wə wi kwa mbeŋ.

¹⁰ Mbeŋ kiəki a, na ndə wə wi jəki bəŋchi bə Nyɔ bəchi, ka bwin wimu, yaka wi bwin lə bə bəchi.

¹¹ Yi num yakadəŋ, kəm Nyɔ wə wi nī dzaka a, “Kiə nyum mi bəh kpə mi ma nḥ bəh mi widəkɔ”,

a chu num tə wi wə wi nī dzaka a, “Kiə wə ki wḥ kə mi”.

Wə kabə num maka wə nḥ bəh kpə mi nabə nyum mi, ayakalə num wə num wḥ mi, yaka wə bwin lə nchi wi Nyɔ.

¹² Ayakadəŋ, mbeŋ dzəkaki chu fə gia ka bəni bə Nyɔ bi saka bə biəli num nchi wə wi bwiliki bəni i mfa wə.

¹³ Mbeŋ kləki a jəbi wə Nyɔ bi sakaki nsaka, wi bi kwasi kə nshəŋ i mi wə wi nī ka kwasi dəkə nshəŋ i widəkɔ. Ayakalə, mi wə wi kwasiki nshəŋ i widəkɔ bi bəŋ lə i nsaka wə.

Gia yə yi chusiki a mi jiə shəm i Nyɔ, akɔ kimfə ki

¹⁴ Bwa bə nih bəŋ, mi ka dza dzaka a ŋgain jiə shəm i Nyɔ, kimfə kiwə chusi kə yakadəŋ, yamaka ni gamti wi i nə wə a? Shəm yə wi jiə kolə i bwili wi a?

¹⁵ Bə dzə a, wainnah wi nyukuni yudəkɔ jemi ya kakə dzaa bəmbun bəh dzeŋ biə wi kɔ i dzi i chəkə,

¹⁶ wi dzə i wə, wə dzaka i wi a, “Ma Nyɔ bəŋsi wə i kwati bəmbun bəh dzeŋ.” Wə ka dzaka yakadəŋ, maka wə nya wi bəh biəŋ biə wi nəŋki, yamaka ni gamti wi bəh nə a?

¹⁷ Mbeŋ ka yeŋ dəkə a, mi kabə dzaka a ŋgain jiə shəm i Nyɔ, kimfə kiwə chusi kə yakadəŋ, yaka shəm yə wi jiə a yi yi kɔ a kɪŋkpili ki fiəŋ a?

¹⁸ Mi widəkɔ kolə i dza dzaka a, mi widəkɔ kɔ n'yi num a i jiə shəm i Nyɔ, ayaka widəkɔ kanja num kimfə kindzəŋni. Mih ka ni dzaka n'yin a, chūsī mih si mi kɔ i jiə shəm i Nyɔ kimfə kindzəŋni kəbi, ma mih ka ni chūsī i wə njiə wun wi shəm i Nyɔ num i kimfə kindzəŋni wə.

¹⁹ Mi ka bum a Nyɔ kɔ wimu, yaka akɔ ŋkəŋ. Ayakalə, na bəchinda bə ŋkpeli bumki lə yaka tə nyumyi bəh nlwa.

²⁰ Wəmakə mi kə kiyun. Wi nəŋki a mih chūsī a, mi ka jiə shəm i Nyɔ kimfə kindzəŋni kəbi, yaka yamaka kɔ a kilolə a?

²¹ Ntə gia yə yi nī fə a Nyɔ yeŋ Abrahām tii wibukumbeŋ a wi kpeŋ i mi wi, a nī kɔ kəm kimfə ki ki chəŋ a? Wi nī dzə wain wi Ayjik nəsī i tən wi mfə gia wə i fə gia yeŋ i Nyɔ.

²² Mbeŋ yeŋ a shəm yə wi nī jiə i Nyɔ bəh kimfə ki ki chəŋ nī nyaniki gvu wimu a? Kimfə ki ki chəŋ nī chusiki a shəm yə wi nī jiə i Nyɔ nī kɔ yi jikə.

²³ Ayaka yi ka dzə kpeŋ asi bə nī nyaka i Kɪŋwakti ki Nyɔ mə a, “Abrahām nī jiə shəm i Nyɔ, kəm yaka, Nyɔ ka yeŋ a wi kɔ mi wi chəŋ.”

Bə ka bəŋki wi a nseŋ Nyɔ.

²⁴ Mbeŋ chu yeŋ a fiəŋ fiə fi fəki a Nyɔ yeŋ a mi kɔ wi kpeŋ i mi wi kɔ kəm kimfə ki ki chəŋ, a kəbi a shəm yə wi jiə i Nyɔ wə shəŋ a?

²⁵ Yi kɔ a liŋ si yi Lahab mɪŋkpaŋa wi təkolini wə nī kɔ. Gia yə yi nī fə a Nyɔ yeŋ a

wi kpeinj i mi wi a ni kɔ kɔm kimfə ki ki chənj. Wi nɪ dzɔ bəni bə bɔ nɪ kɔ dzəkəh wi Islae i wi dzu, ka bi chusi dzəh yidəkɔ chi chi i bɔ, i nyam tsə yeinj.

²⁶ Yi kɔ a lij asi kinj'waka ka bee nchanja ki gwu ma gwu yiwɔ numki kinjkpili ki fiɛnj, yi num a lij tɔ asi mi wə wi jɛ shɔm i Nyɔ na fəki kimfə ki ki chənj yaka yəmaka kɔ a kinjkpili ki fiɛnj.

3

Mi tɔkniki bəh lɔm wi

¹ Bwa bə nih bənj, kiə mbeinj bəduli ma nənki i nɔmki bəni bə lanini. Ntə mbeinj kiəki lə bindzɔnj a bəni bə bɔ laniki, nsaka wi bɔ bi numki wi gumini a?

² Bukumbeinj bəchi gbɔyiki lə i dzəh yiduli wə. Ayakalə, mi kabə num maka wi gbɔ i ndzaka wi wə, yaka wi kɔ mi wi ndzɔnj tsə bwili fwu, chu kiə tɔ i təkni bəh gwu yi yichi.

³ Bukumbeinj si dzɔ nsənj ləkə i dzaka ki kikum wə i fə a ki wəkəki i bukkumbeinj. Ayaka bukkumbeinj ka lumsiki nyam yiwɔ yi tsə i di biə bukkumbeinj nənki. ⁴ Mbeinj yeinj tɔ si bəngwuki bəmbum kɔ i bəkɔ. Bɔ num bəmbum bəmbum, ayaka fiəkə wi ləkəki shi chini. Ayakalə, fiɛnj fiə mi wi gukuni wi ngwuki fəki a ngwuki wiwɔ tsəki i di biə wi nənki, fi kɔ a finchinj.

⁵ Yi kɔ a lij si lɔm kɔ. Wi kɔ na fiɛnj fi nchinj i mi mə. Ayakalə, wi si shi dzaka a gia yi ghanjsini yi gwu.

Ntə mbeinj kiəki lə si gbuku winchinj kɔ i bumi kwa shisi kɔɔbi kimbun i kuku a?

⁶ Lɔm kɔ tɔ aka gbuku. Lɔm kɔ kimbun i gwu yi mi wə i kintənj ki bimbun biwɔ bichi biə wə biɛinj bichu bichi i fa mbi wələ wə kɔ num bi jurɔni yeinj beinj ka wanji tsəki, bəkəli gwu yi mi wiwɔ yichi. Lɔm wiwɔ si kpa gbuku wi bəkəli nɔni ki mi kichi. Ayaka gbuku wələ kɔ num lɔm si dzɔ wi i gbuku wimbun wə.

⁷ Bəni kələ i lani nkaiɔni wi nyám yichi yi wəkɔ i bɔ. Bɔ kɔ bɔ lani lɔ nyám yi chwa bəh minyənɪ bəh nyám yə yi seinjki bəh tɔɔ bəh yi bəkɔ.

⁸ Ayakalə, mi widəkɔ kəkə wə wi kɔ i lani bəh lɔm. Lɔm si waka kə i dzakaki gia yichu wi si num wi jikə bəh chu a num biə bi kɔ i wɔɔ mi ka kiləfi.

⁹ Ako lɔm wələ wə bukkumbeinj si kɔksi Ba Tii wibukumbeinj yeinj, a chu num a wi wə bukkumbeinj si nya loinj yeinj i bəni, bəni bələ num a maa Nyɔ bɔ bɔ bwəsi wi.

¹⁰ I dzaka kələ wə kimu bukkuki kinjkəksi chu buku loinj. Bwa bə nih bənj, yələ kəkə i numki yakadəinj.

¹¹ Yaka mwɪ mi baiɔni bəh mi jili kələ i bukkuki i dzaka kimu wə a?

¹² Bwa bə nih bənj, kpeinj wi fimbi kələ wum mitam mi kpeinj wi njian a? Ma kpeinj wi bimfənj kələ wum fimbi a? Yi bənj num a dzənjə yi mwɪ mi jili kəkə i bwiliki tə mwɪ mi baiɔni.

Mfi biə bi buku i beinj

¹³ Ako ndə i mbeinj kintənj wə wi dzakaki a ngainj fifiki lə chu num nkɪə gia? Wəmaka mi chusi la gwu yi i nɔni ki kindzɔnjni wə bəh kimfə ki ki chənj kə wi fəki ghanjsi kə gwu, ka mi wə wi fifiki si num.

¹⁴ Ayakalə, mi kabə feyiki bəh kinghəkə bəh dzəkəh yi bukkuni i shɔm yi mə, kiə wi ki ghanjsi kə gwu a ngainj fifiki lə. Wi ka fə yakadəinj, yaka wi nənki lə gia yi nkɔnj.

¹⁵ Biəmaka nkaiɔni mfi kəkə bi beinj. Ako bi fa kuku, a num bi mi wiwɔm, a num bi nkɔpeli.

¹⁶ Mbeinj kiəki a na fainj bəni kanjaki kinghəkə bəh dzəkəh yi bukkuni, gia si nyani kə feinj i dzəh yindzɔnjni wə. Bɔ nɪ fəki nkaiɔni yi gia yichu yichi feinj.

¹⁷ Ayakalə, mi wə wi kanjaki mfi biə bi dzəkɪ i beinj si kanjaki lə i yisi baiɔni kaja kimbəinjni, chu bəni, nya tɔ kituni i mi widəkɔ, num wi jikə bəh nsheinj bəh kimfə kindzɔnjni, chu chusi kə chi chi, chu kaja kə já yifa.

¹⁸ Ayakadəinj, bəni bə bɔ jikə kimbəinjni bɔ si gbɛli ngəkɔ a num kimbəinjni kəh num nɔni ki chənj.

4

Bukumbeinj ma kwɔ nseinj bəh biɛinj bi mbi

¹ Gia yə yi si dza dzə bəh jum bəh njwɔ i mbeinj kintənj kɔ nə? A kəkə kinjkɔnj ki biɛinj biə gwu yimbeinj nənki bi jumki i shɔm yimbeinj wə a?

² Jobi wə mbeinj nənki fiɛnj mbeinj na kwati, ayakadəinj mbeinj ka nənki i wɔɔ mi ka mbeinj kwati. Jobi wə mbeinj bukkuki dzəkəh i biɛinj wə, ayaka mbeinj kɔbi i kwati, mbeinj ka yɔliki mbeinj jwɔ. Gia yə yi fəki ka mbeinj ma kwati kɔ kɔm mbeinj si nywa kə i Nyɔ.

³ Na jobi wə mbeinj si bika mbeinj si kwati kə num si mbeinj bikəki bəh binjkwaka bi kpeinjni kə. Mbeinj nywaki biɛinj num i fə gia yə gwu yimbeinj nənki bəh bi.

⁴ Mbeinj lansi kɔ aka bəkanja bəh bənyuku bə bɔ lɔɔ bee bəkanja bəbɔ bəh bənyuku bəbɔ ka fəki num nɔni ki təkəlini. Mbeinj kiəki kə a mi wə wi kwa nseinj bəh mbi wələ, wi kɔ lɔ mbaiɔnjni wi Nyɔ a? Ayakadəinj, mbeinj kiəki a kənj a numki na ndə wi sainjwili i kwa nseinj bəh mbi wələ, wəmaka chu mbaiɔnjni wi Nyɔ.

⁵ Yi kɔ a mbeinj nyani dəinj i kwakaki a gia yə bə nɪ nyaka i Kinjwakti ki Nyɔ wə kɔ kilɔlɔ a? Bə nɪ kɔ bə nyaka a, “Nyɔ kanjaki kinjkɔnj,

* 4:5 Nabə a “Kinj'waka ki Baiɔni kə Nyɔ nɪ nya i bukkumbeinj, ki kaja kinjkɔnj, ki lansi daki a bukkumbeinj nɔm ndzɔnj bəh Nyɔ.”

də bəh nga i kin'waka kə wi nĩ jiə a ki numki i bukumbein wə.*

⁶ Nyɔ gamtiki lə bukumbein nalə. Akə gia yə bə nyaka i Kin'wakti ki Nyɔ wə a, “Nyɔ shisi bəni bə bə ghan'siki gwu yibə, ayakalə wi duksi bəni bə bə shisiki gwu yibə.”

⁷ Ayakadain, mbein nyá gwu yimbein i Nyɔ, mbein bwán nga bəh wi ni gein i mbein chein.

⁸ Mbein dzê kəmsi i Nyɔ wə, ayaka wi ni dza kəmsi tə i mbein wə. Mbein bəni bəchu, mbein bwili kan i gia yichu wə, mbein wəko shóm yimbein, mbein bə mbein kanjaki bin'kwaka bifa bəh Nyɔ.

⁹ Mbein nóm bəh nshein, mbein daki shisi mindəm lə wəkwəkwə. Mbein bée kisun'uni, mbein daki num dani, mbein bée ndzəŋni biə mbein wəkəki, mbein chūŋsi kifwu kimbein.

¹⁰ Mbein shisi gwú yimbein i Nyɔ nshin, ayaka wi ni dzasi mbein i bein.

Kiə mi ki saka kə kimfə ki wain'nih wi

¹¹ Bwa bə nih bəŋ, kiə mi ma dzakaki ja yichu kəm wain'nih wi. Mi kabə dzakaki ja yichu kəm wain'nih wi nabə i sakaki kimfə ki wain'nih wi, ma yi numki a wi dzakaki ja yichu num kəm nchi wi Nyɔ chu saka nchi wiwə. Mi kabə sakaki nchi wi Nyɔ, ma yi numki a wi kə mi wə wi chu jiəki kə nchi. Mi wiwə fiəni chu lə mi wə wi sakaki nchi sakani.†

¹² Mi wə wi nyaki nchi chu tain'yi bənsaka bə bəni ako shəŋ ni wimu. Akə a wi wə wi kə i bwili nabə i kaasi mi. Wə kə ndə wə wə sakaki mi widəko a?

Kiə mbein ma chəko ki kijum

¹³ Mbein wəko, mbein bə mbein dzaki mbein ka dzakaki a, “Dain nabə kijiəli buku ni buku tsa lə i kwili walə wə nabə kə yaka wə, buku nə fein jia, i fəki shi i kwati mbee.”

¹⁴ Mbein si dzaka yaka kiə gia yə yi kə i buku num kijiəli a? Mbein kiəki alə fiəŋ fiə nəni kimbein kə fi a? Nəni kimbein kə ka bikwu biə bə yein'ki, bi mətə i twəsi fiəni samni.

¹⁵ Gia yə mbein kə i dzakaki kə a, “Bah ka bum a buku numki bəwəm, buku ni fə yələ nabə yə yaka.”

¹⁶ Ayakalə, mbein dzaki mbein ka ghan'si lə gwu, chəko kijum. Mbein kiə a kəmakə kin'ghan'si ki gwu kə chu.

¹⁷ Ayakadain, mi kabə kiəki gia yindzəŋni yə wi kanjaki i fə, wi fə kə, yi numki a wi fə chu.

5

Bəni bə mbum təkni ki

¹ Bəni bə mbum, mbein wəko gia yə mih dzakaki. Mbein daki, wili kəm ngəko wə wi dzaki i mbein wə.

² Mbum himbein kə bi fə lə, shəkə num yi mēni bəmbun bəmbəin.

³ Biein himbein bi kpə kə num bi chami lə. Nchami wiwə ni numki kinchəsi i nəni kimbein wə, wi num i dzi tə nyam yimbein yi gwu aka gbuku. Biələ si num chəko bi gəksini mbein juŋni jiə a mbum.

⁴ Mbein yein, mbein fwəkyi bəni bə bə nəmki i mbein khə. Bə kəh biein bi mbein, mbein nain i gəm bə, bə ka daki. Bə də lə Bah Nyɔ wə wi kanjaki Nga Bichi wəko ndə wibə.

⁵ Mbein naki fa mbi wə dzi kidəŋ kimbein asi gwu yimbein kan'ki. Mbein dzi ka kpali ka numki aka nyám yi bwilini, yi wəkəli jəbi wə bə bi tain'yi yi yein.

⁶ Mbein bwan' gvu i bəni chein bə liə i ngəko wə. Mbein wəy'i bəni bə bə ka fə dəkə gia yidəko, a chu num bəni bə kəbi i bwan' nga bəh mbein.

Bəni bə Nyɔ nómki bəh nkanja wi shəm

⁷ Bwa bə nih bəŋ, yi kə a mbein nómki bəh nkanja wi shəm i tsə búku jəbi wə Bah bi fiənik i dzaki yein. Mbein yein si bəni bə bə nəmki khə si kanja shəm i tsə buku jəbi wə bə si kəh biein bindzəŋni i khə wibə wə. Bə si wəkəli dzan dzə ka bə gbeli biein, bə wəkəli bi kpəŋ i nkəh wə.

⁸ Mbein tə kanjaki shəm ayakadain. Mbein nómki bəh nga kəm jəbi wi Bah si num kəmsi dzə.

⁹ Bwa bə nih bəŋ, kiə mi ma shw'nyiki wain'nih wi. Mi wə wi shw'nyiki wain'nih wi bi kanjaki lə nsaka. Mi wə wi bi tain'ki bənsaka wi si num lə i dzaka kifianə wə.

¹⁰ Bwa bə nih bəŋ, mbein sīni dzə i bəni bə ntum bə Nyɔ bə bə si dzaka i bəni i yeli wi Bah wə. Bə ni yein'ki lə bəngəko, ka kanjaki a shəm wəkəli.

¹¹ Bukumbein yein a bəni bəchi bə bə nĩ kə bə kanja shəm tsə kaasi, kə num Bah nĩ lə kimbəŋsi i bə wə. Mbein kə mbein wəko lə kəm jəb si wi nĩ kanja shəm i tsə kaasi, chu wəko tə si Bah nĩ tsə been'si ngəko wi, wi fiəni chu bindzəŋ. Bah nĩ fə yakadain, kəm wi si cham lə i bəni, kwasi nshein i bə.

¹² Bwa bə nih bəŋ, gia yə yi tsəki gia yichi kə a, mi ka dzaka gia kiə wi ki kain' kə. Kəŋ wi kain'ki num i bəoli, nabə a wi kain' i nshwain, nabə i yeli winain' fiəŋ. Mi ka bum gia a, “Aan”, yi ka numki asi yi kə. Wi ka nain a, “Aayi”, yi ka numki asi yi kə. Mbein fəki yaka, ka Nyɔ bi ma chu jiə mi i ngəko wə.

Ntsa bəh njia shəm gamtiki lə

¹³ Mi widəko i mbein wə kabə yein ngəko, wi ka tsaki. Mi ka wəkəki ndzəŋni, wi ka yəəŋki kəksi Nyɔ.

† 4:11 Nchi wələ kolə i numki wə wi dzakaki a, “Wə kəŋki mi wə wi kə kəmsi i wə wə asi wə kəŋki gwu ya.”

¹⁴ Mi widəkɔ i mbeɪŋ wə kabə gweɪŋki, wi bɔɔŋ bətii kijunɪ ki bəni bə bumni, bə dzə tsá i wi beɪŋ, fɪaŋsi wi bəh miə i yeli wi Bah wə,

¹⁵ ntsa wiwɔ wə bə tsa lə num bə jiə shəm i Bah wə, ni gamti mi wiwɔ wi ni bənih, Nyɔ ni dzasi wi i beɪŋ. A kabə num a mi wiwɔ fə chu, Nyɔ ni dalɪnya wi.

¹⁶ Ayakadəɪŋ, yi kɔ a, mi ka fə gia yichu, wi fɪku i waiŋnih, bə wi tsá i gwú yibə, ka Nyɔ ni chuku mbeɪŋ. Ntsa wi mi wi chəŋ kaŋaki lə ŋga nalə fə gia yiduli.

¹⁷ Mbeɪŋ sɪni dzə gia i Elaja wə. Wi nɪ kɔ mi wiwəm ka bukumbəɪŋ. Wi nɪ tsa jiə ŋga a dzaŋ ma dzə i fa kuku. Dzaŋ baan i beɪŋ yakadəɪŋ i jiə yitali wə bəh kɪŋka.

¹⁸ Wi bi fiəni tsa, Nyɔ faan shi dzaŋ, biəɪŋ fiəni kɔ i nshwaiŋ wə.

¹⁹ Bwa bə nih bəŋ, mi widəkɔ i mbeɪŋ ka bee dzəh yi ŋkəŋ ka nɲəŋki, mi widəkɔ fiəni dzə bəh wi i jum wə,

²⁰ mi wə wi dzə bəh wi i jum wə wi kɪə a mi ka fiəni mi wə wi fəki gia yichu, wi bée dzəh yi yi kilɔlɔ, yaka wi bwili wəmaka i kaŋ yi kpi wə, Nyɔ dalɪnya chu bi biduli.

Kinwakti ki ninshin ki Bita Gia ya yi ko i Kinwakti ki Bita ki ninshin kala ma

Kinwakti ki Bita ki ninshin kala ko num wi ni nyaka i bani ba Klistus ba bo ni wan tse ka naki i kidi wa chi chi (1:1). Gia yilakali ya yi ni fa ka wi nyaka kinwakti kala a ni ko i dasi sham yi bani bale si bani ni bwanji gvu i ba chein, ba yein bangaka kom sham ya bo jia i Klistus wa. I dasi yi yakadain, Bita ka yinti ba kom ntum wi ndzoini kom Jisos Klistus wa kpi yi bah ndza wi kpi bah kinwaka ka a ngain bi fiani dza la, a num gia ya ba tseinji tsaki ninshin ba jla mfi i yein wa.

Kifwu ki gia i Kinwakti kala ma

1:1-2 Kin'yisi

1:3-12 I kwaka si Nyɔ bwiliki bani

1:13-2:10 Ntafi kom i naki nani ki baini

2:11-4:19 Si mi wi Klistus ko i dzaki bangaka ba wi yein

5:1-11 Si mi wi Klistus ko i shisi gvu yi bah i namki ta i bani

5:12-14 Kingoksi

¹ Kinwakti kala nyaka mih Bita wain ntum wi Jisos Klistus. Mih nyaka i bani ba Nyɔ ba wi sabibwili a ako mbu num ba wan tse ba num bani ba dzani i bimbura bi Bontus bah Galeshia bah Kafadasia bah Esia bah ki Bitinia wa.

² Nyɔ Tii wibukumbein ni sabibwili mbein asi wi ni kiaki yi kei i bi dza num. Kin'waka ki ka keinsi jia mbein chi chi ka mbein bi wako i Jisos Klistus, a ba mikar mbein bah mwa mu. Ma Nyɔ chusi mbein sham yi yindzoini nala, wi nyar mbein bah sham yi dani nala.

Bukumbein naki ba tsein a ninshin

³ Kinoksi num i Nyɔ wa wi ko Nyɔ chu num Ba wi Bah wibukumbein Jisos Klistus. Wi bwa buwumbein i mbwa wimfian wa asi Jisos Klistus ni dza i kpi wa num a fa njwasi wi winshein wimbura i buwumbein. Gia yala fa a buwumbein numki i lia ba tsein tse a ninshin,

⁴ tsein i dzi biein num bia wi jia i mbein i tumi ki bein wa. Biein biala ko bi kabi i fao, naba i baka, naba i jwin.

⁵ I tse dzah i sham ya mbein jia i Nyɔ wa, wi chaniki mbein bah nga bi i tse buku i mbain wa wi keinsi jia a wi bi yanjaki i kingoksi wa.

⁶ Si mbein kiaki yakadain, mbein waki ndzoini. Ayakala, mbein kana i ni wako lali i jabi wi twesi wa kom ba bamamsi ba ba dzaki i mbein i dzah dzah wa.

⁷ Ba dzaki i mamsi a sham ya mbein jia i Nyɔ a, ako yi njon. Namana yaka chwaka ki kpo ki bakali si num num ba mam bah

gbuku, ayaka chwaka kiwo num fiem fi num i bi baka. Si yi ko yakadain, yaka ko a ba kala i mam ta sham ya mbein jia i Nyɔ, kom yi ko fiem fi tse chwaka ki kpo ki bakali. Ayakadain, jabi wa Jisos Klistus bi buku dza, ba bi kaksiki mbein, tumyi bikum bimbura, yaksi mbein.

⁸ Mbein kanji Jisos Klistus maka mbein num yein i wi wa, num mbein bum i wi, na yaka si mbein yein ka i wi wa i lia. Mbein ba wako ndzoini nala a num bia mi kaka i dzaka, ⁹ kom mbein kiaki a, si mbein jia sham i wi wa, gia ya yi dzaki i yein chein ko mbain wi bin'waka bimbura.

¹⁰ Bani ba ntum ba Nyɔ ba bo ni dzakaki kom induksi ki Nyɔ ka wi ni ko i duksi mbein yein, ba ni keinsi nan, mamsi i kia kom mbain wala.

¹¹ Kin'waka ki Klistus ni ko i ba wa si ba ni dzakaki a Klistus bi yein la ngaka ayaka i yamaka jum, wi bi ka kwati kinokni. Ayaka ba ka nanji i kia jabi wa gia yiwo bi numki, bah dzah ya yi bi tsaki ka yi numki.

¹² Nyɔ ka fa ba kia a gia yala ba ni dzakaki a ba ni dzakaki ka num i gvu yibo wa, yi ni ko, num i mbein. Ako yi mbein ni wako i dzaka ki bani ba bo ni fukuki ntum wi ndzoini kom Klistus i mbein i nga bi Kin'waka ki Baini ka Nyɔ ni chinsi ki dza i bein. Yala ko gia na bachinda ba Nyɔ da i kia yi.

Bani ba Nyɔ bainji i nani kiba wa

¹³ Si yi ko yakadain, mbein lums mfi bimbura, mbein keinsi gvu yimbura. Mbein tskni bah gvu yimbura, mbein tseinji ndzoini tsaki a ninshin i induksi ki Nyɔ ka ki bi dza i mbein jabi wa Jisos Klistus bi fiani chusiki gvu yi.

¹⁴ Mbein waki i Nyɔ ka bwa bu. Kia mbein ma chu faki gia biala si nyam yimbura yi gvu nanji asi mbein ni faki jabi wa mbein ni keinji i jisi wa.

¹⁵ Asi wi wa wi ni boon mbein wi ko wi baini, mbein ta bainji i kimfa kimbein kichi wa,

¹⁶ asi ba nyaka a,

"Mbein bainji kom mih bainji la."

¹⁷ Si mbein boonji Nyɔ a Ba wimbura, ako wa wi sakaki mi wichi i kimfa ki wa chusi ka chi chi, mbein kana i naki nani kimbein lwa Nyɔ i jabi wichi wa mbein ko i mbi wala wa ka bani badzani.

¹⁸ Nta mbein kiaki la a Nyɔ ni tain la mbein i nani kiyar ka betii bambein ni kuku yaka mbein yein, wi ni ka tain daka num bah fiem ka kpo wi num i baka.

¹⁹ Wi ni tain num bah mwa mi Klistus ma kabi fiem fi kilala, ma mo ko ka mi wain jaka wi mfa gia wa wi kanjaki ka chu bidaka naba gia yi kingbo yidaka.

²⁰ Nyɔ ni sainbwili wi na ka mbi yisi, ka chusi wi i choko bi gaksini biala wa kom mbein.

²¹ A fá Klistus na ka mbeinj bum i Nyɔ wə wi ni dzasi wi i kpi wə nya wi bəh mbum. Si wi nɪ fá yakadəinj, shóm yimbeinj bəh kinƙwaka kimbəinj ka numki num mbeinj jiə i Nyɔ.

²² Si mbeinj kɔ mbeinj wəko lɔ ɲkɔŋ, bi fá biŋ'waka bimbeinj baiŋ ka mbeinj kanjaki kinƙɔŋ i bwa bə nih bəmbəinj a num kinƙɔŋ ki ɲkɔŋ, mbeinj kɔŋniki a yakadəinj bəh shóm yimbeinj yichi.

²³ Mbeinj kləki a bə fiəni bwɔ mbeinj i mbwɔ wimfiəŋ wə. Wi wələ wi bwɔ mbeinj lə a kəkə wə wi kɔ i kpi. Ayaka a num Nyɔ mwi wə wi bi kpi kə. Wi bwɔ mbeinj num a bəh ja yə yi nyaki nani. Ja yələ bi baan a numki feinj.

²⁴ Yi kɔ asi bə nyaka i Kinƙwakti ki Nyɔ wə a, “Mi wiwəm wichi kɔ aka mfwəŋ, ndzɔŋni bi kɔ aka bəfluwa bə chwa.

Mfwəŋ si kpiyi lə, bəfluwa bə chwa tə səkyi, ²⁵ ayakalə ja yi Bah bi num a feinj jəbi wichi.” Ja yələ num ntum wi ndzɔŋni kɔm Klistus wə bə nɪ fukuki i mbeinj.

2

Kɔm Təh wə wi kanjaki nɔni bəh tumi ki baiŋni

¹ Yi kɔ a, mbeinj bée shóm yichu yichi, bəh mfwəkyi wichi bəh i dzakaki bəndzaka bəfa, bəh kinghəkə bəh i dzakaki bəndzaka bəchu bəchi kɔm bəni.

² Mbeinj kəŋjaki kinƙɔŋ nalə i mahki mbeinj wi baiŋni wi kinƙ'waka a wi wi, a liŋ asi bwa bə bəhli si kanjaki kinƙɔŋ i mbeinj wə, ka wi fəki mbeinj kəkəki tsəki a ninshinj i bi dzə kwati mbəinj wimbeinj.

³ Mbeinj fəki yakadəinj si mbeinj mɔm wəko lə ka yeinj a Bah ndzɔŋki lə.

⁴ Mbeinj dzaki i Klistus wə wi kɔ Təh wə wi kanjaki nɔni, a num wə bəni nɪ nəinjma a wi ndzɔŋki kə, ayakalə Nyɔ sainjəwili n'yi a, ako shóm yi ɲgəinj.

⁵ Mbeinj tə kɔ aka kitəh kə ki kanjaki nɔni kə Nyɔ maaki juŋ yi kinƙ'waka yeinj a mbeinj ni nɔmki mban wi bəti mfa gia bu bə baiŋni, i fəki bimfə gia biə wi kɔŋki i kinƙ'waka wə tsə dzəh i Jisəs Klistus wə.

⁶ Yi kɔ i Kinƙwakti ki Nyɔ wə a, “Mbeinj tsəinj, mih jiəkɔ təh i kwili wi Sayɔŋ wə,*

a num təh wi bu wi juŋ.

A num təh wə mih sainjəwili, a num shóm yinj nalə.

Təh wələ kɔ wə, mi ka jiə mfi bi i wi wə wi bi ma də gwu.”

⁷ I mbeinj bə mbeinj bum i wi, təh wiwə kɔ shóm yimbeinj. Ayakalə, i bəni bə bə ka jiə dəkə shóm i wi, wi kɔ i bə asi bə nyaka i Kinƙwakti ki Nyɔ mə a,

“Təh wə bəni bə maani nɪ nəinj, wi dza ka fiəni num, təh wə bə maa bu wi juŋ yeinj.”

⁸ Ayaka yi chu num bə nyaka a,

“Təh wələ nɪ fəki bəni bənlɪki i wi wə.

A num biana wə wi nɪ fəki bəni gbəyi.”

Bə bənlɪki i yeinj wə kɔm bə nəinj i bum gia yi Nyɔ, num asi Nyɔ nɪ sisi jiə a yi kanjaki i bi numki.

⁹ Ayakalə, mbeinj kɔ fimbeinj ɲgəkə wə a sabibwili Nyɔ mbeinj. Mbeinj num mban wi bəti mfa gia bə bə nɔmki i ɲkuŋ. Mbeinj num tumi ki baiŋni, mbeinj num bəni bə Nyɔ fə a bə numki mbu mwi i fukuki gia yindzɔŋni yə wi fəki. Akə wi wə wi bəŋ mbeinj mbeinj buku i jisi mə, ka liə i baiŋni bi bimbum wə.

¹⁰ A nɪ kɔ i kikpu wə mbeinj nɪ kəkə bəni, ayakalə i liə mbeinj si num lə bəni bə Nyɔ. I ninshinj mbeinj nɪ ka dzə dəkə nsheinj yi Nyɔ, ayakalə i liə mbeinj dzə lə nsheinj yi.

Bəni bə Nyɔ chūsiki nɔni kindzɔŋni i bəni bəchi kintəŋ

¹¹ Nsəinj yinj yi shóm, si mbeinj kɔ bəni bə dzəni i mbi wələ wə num mbeinj kwumi num kwumini i mbi wələ, mih bə kwuŋ kanj kwuŋni i mbeinj a mbeinj ma fəki gia yichu yə nyam yimbeinj yi gwu kəŋki, kɔm gia yələ jwəki bəh biŋ'waka bimbeinj.

¹² Mbeinj chūsiki nɔni kindzɔŋni i kintəŋ ki bəni bə bə kiəkɔ kə Nyɔ ka jəbi wə bə jiəkɔ gia i mbeinj fuŋ a mbeinj kɔ bəni bəchu, bə ni yeinjki nɔni kimbeinj kindzɔŋni, ka a bi numki chəkə biə Nyɔ bi dzə, bə bi tumyiki bikum bi.

¹³ Mbeinj nyá gwú yimbeinj kɔm bə Bah i mi wichi wə wi sakaki bəni. Mbeinj nyá gwú yimbeinj kəŋ a numki i ɲkuŋ wi Lum wimbum,

¹⁴ nabə i bəni bə wi jiə a bə sakaki bimbu bi mbi, bə jiə bəni bə bə fəki gia yichu i ɲgəkə wə kəkəsi bə bə fəki gia yindzɔŋni.

¹⁵ Nyɔ nəŋki a mbeinj fəki gia yindzɔŋni, ayaka ban dzaka ki bəni bə kiyyuŋ bə bə dzakaki gia kiə kə gia yə bə dzakaki.

¹⁶ Mbeinj nɔki ka bəni bə gia yidəkə kanjaki kə bə, ayakalə kiə mbeinj ki dzə kə yi i kəŋ i shi cheinj i fəki chu. Mbeinj nɔki num ka mfa yi Nyɔ.

¹⁷ Mbeinj kəksiki bəni bəchi, kəŋ bwa bə nih bəmbəinj bə burnni bəchi, lwá Nyɔ, kəksi ɲkuŋ wimbum wi Lum.

Bəni bə Nyɔ dzə kinchəsi i ɲgəkə wi Klistus wə

¹⁸ Mfá, mbeinj nyáki gwú yimbeinj i bəni bə mbeinj kɔ i bə cheinj, kəksi bə na bindzɔŋ. Mbeinj ma nyáki a bə bə kanjaki nɔni kindzɔŋni bə təkni i mbeinj. Mbeinj nyáki tə i bə bə chəfikɔ.

¹⁹ Mih dzakaki lə kɔm Nyɔ si wəko lə ndzɔŋni i mi wə bə chəbsiki wi wi wəko ləli maka wi gbə i gia yidəkə wə, ayakalə kanj a shóm kɔm wi jiə mfi bi i Nyɔ.

* 2:6 Sayɔŋ kɔ yeli wi Jelusalem widəkə.

²⁰ Bə ka tweinjki mbeinj num mbeinj gbo i gia wə, mbeinj kanja shom, mbee wiwo ko na nə? Ayakala, mbeinj ka yeinjki ngəka num i gia yindzəjni yə mbeinj fə, mbeinj kanja a shom, Nyə ni wəkəki ndzəjni bəh mbeinj.

²¹ Ako di bimbeinj i yeinjki ngəka yakadaɪn, kəm Klistus tə nɪ yeinj ngəka kəm mbeinj, chusi kinchəsi i mbeinj a mbeinj dzɔ gvu yi.

²² Wi nɪ ka num fə dəkə chu nalə, já yifa nɪ ka num buku dəkə i dzaka ki wə.

²³ Jobi wə bə nɪ tɔyiki wi, wi nɪ ka chukuli dəkə bəh ntɔyi. Jobi wə bə nɪ njənsiki wi, wi nɪ ka fasi dəkə i nya ngəka i bə, ayakala wi nya gia yichi i Nyə kanj wə wi kiək i saka ndzənj bənsaka.

²⁴ Wi mwi nɪ ginj chu bibukumbeinj i gwu yi wə i kintasi wə. Wi nɪ fə yakadaɪn, ka bukkumbeinj kpi i gaali bəh chu, i nɔki nɔni ki chənj. Bləkə yə wi nɪ kanjaki yi fə mbeinj bənih.

²⁵ Mbeinj nɪ kə aka shwán njənj nnya, ayakala i liə mbeinj fiəni lə ka dzə i Nchəni, wi chu num Ntəkni wə biɲ'waka bimbeinj.

3

Si bəkanja bəh bənyuku bəbə kə i nɔki

¹ Mbeinj bəkanja bə bəni, mbeinj tə nyáki gwú yimbeinj i bənyuku bəmbeinj. Mbeinj kabə fəki yakadaɪn, ma mi wimu i bə kintəənj wə wi nəinjki i bum gia yi Nyə, ni dza bum maka mi chu dzaka gia i wi, num a fə nɔni ki kpə wi,

² si bənyuku bəmbeinj yeinjki si mbeinj nɔki nɔni ki baiɲni, chusi kinkəksi.

³ Gia yə yi chusiki ndzəjni bimbeinj ma nɔmki bieɲ bi ləni i gwu wə, ka i keinsiki junyifwu a yi ndzənjki, bəh i ləkəki misin, bəh i kanja gwu bəh bəmbun bəh ndzəjni.

⁴ Gia yə yi ni chūsiki ndzəjni bi mi ni numki fiəj fiə mi wiwo kə fi i shom yi mə. Nkaiɲni ndzəjni biələ si jwinj kə, a num bi shom yə yi bənikɪ num lə nyiki. Biələ kə biə Nyə yeinjki ako bi shom yi.

⁵ Ako lə si bəkanja bə baiɲni bə i kikpu wə nɪ jiə mfi biə i Nyə wə nɪ shiki chusiki ndzəjni biə. Bə nɪ nya tə gwú yibə i bənyuku bəbə.

⁶ Minjpaɲa ka Sela nɪ wəkəki lə i Ablaham bənj wi a bah wi ngaiɲ. Mbeinj tə kə i liə bwa bə Sela jobi wə mbeinj fəki gia yi chənj chu lwa kə gia yidəko.

⁷ Bənyuku, mbeinj tə kiə dzəh yə mbeinj kanjaki i nɔki bəh bəkanja bəmbeinj. Mbeinj nyáki kinkəksi i bə si bə kanjaki kə nga ka mbeinj, ayaka si Nyə kə wi duksi mbeinj bə bəchi bəh nɔni kə ki bi tə kaa kə. Mbeinj nɔki yakadaɪn, ka fiəj fidəkə ma kənjki ntəsa wimbeinj.

I yeinjki ngəka kəm gia yindzəjni tsə i yichu wə

⁸ I gəksiki, miɲ təfiki mbeinj bəchi a, mbeinj kənjaki shom yimu, kənja nsheinj yi kwasini,

kənja kinkənj ki bəni bə bumni, kənja shom yi bəniɲi, shisi gwu yimbeinj i kuku.

⁹ Mi ka fə chu i mi kiə wi ki chūkuli kə bəh chu. Mi ka tɔyi mi, kiə wi ki chūkuli kə bəh ntɔyi, wi ləo num kimbəinj si i wi wə. Yələ kə gia yə Nyə bənj mbeinj kəm yi a mbeinj fəki ka wi bi ləo kimbəinj si i mbeinj wə.

¹⁰ Ako yaka si bə nyaka a, “Mi ka kənjki i wəkəki ndzəjni i nɔni ki wə, bəh i yeinj kanj yindzəjni,

wi təkni ki bəh ləm wi kəm chu, ayaka ma já yifa ma bukkuli i dzaka ki wə.

¹¹ Wi kanjaki i nyəko jum yi i gia yichu wə, fə num yindzəjni, yəko i kimbəinjni chəinj biələ ki,

¹² kəm Bah si yeinj lə bəni bə chənj, wi wəkə ntəsa wiə.

Ayakala, wi nya kə shi i bəni bə bə fəki chu.”

¹³ Mbeinj kabə kanja kinkənj kimbəum i fəki gia yindzəjni ka yəməka, na mi wə wi kə i fə mbeinj bəh gia yichu kə na ndə a?

¹⁴ Ayakala, bəni kabə nya ngəka i mbeinj kəm mbeinj fəki gia yi chənj, ma Nyə ni bəinj si mbeinj. Kiə mbeinj ma lwáki bə, nabə a shóm nyúmyiki mbeinj.

¹⁵ Mbeinj kəksiki Klistus i shóm yimbeinj wə ka Bah wimbeinj. Mbeinj keinsiki gwu yimbeinj, jobi wichi i wəkəliki i chukuli mi wə wi ni bikə gia yə mbeinj tseinjki tsəki i ninshin kəm yi. Ayakala, jobi wə mbeinj chukuliki, mbeinj chūkuliki i kimbəinjni wə bəh kinkəksi.

¹⁶ Mbeinj ma fəki gia yə yi kə i sakaki mbeinj i shóm mə, ka jobi wə bə tɔyiki mbeinj, dzaka já yichu kəm nɔni kimbəinj kindzəjni kəm mbeinj kə bəni bə Klistus, bə ni gəmniki.

¹⁷ Mbeinj kiə a yi ndzənjki lə i yeinj ngəka kəm gia yindzəjni yə mbeinj fə yi, a kabə num a Nyə kənjki lə a yi nɔmki yakadaɪn, tsə i yeinjki ngəka kəm gia yichu yə mbeinj fə.

¹⁸ Yi kə asi Klistus nɪ yeinj ngəka ka kpi. Wi nɪ kpi kəm chu bi bəni kpamu yi kaa yakadaɪn. Wi wə wi nɪ kə mi bi chənj nɪ kpi i bəni bə bə kəkə bə chənj i dzə bəh bukkumbeinj i Nyə wə. Bə nɪ wəo wi, wi kpi num i nyam yi gwu wə, ayakala Nyə fə a wi numki wiwəm i kin'waka wə.

¹⁹ Ako i kin'waka kələ wə wi nɪ tsə fuku gia yi Nyə i bin'waka biə bi nɪ kə i junj yi nsənj mə.

²⁰ Bin'waka biələ kə biə bi nɪ nəinj i bum i Nyə i jobi wi Nəa wə. Nyə nɪ kanja shom bəh bi, wəkəli jobi wə Nəa nɪ keinsiki kaasi ngwuki. Ngwuki wəla kə wə bəni nɪ liə yeinj a bəni nyan shənj, a num bə bə bəko nɪ fə bə bənj.

²¹ Bəko yələ kə bə bəko yə bə juliki mbeinj yeinj i liə yi bwili mbeinj. Bə juliki kə mi i bəko yələ mə a bə wəkəki num chii i gwu yi wə. Ako i fə kinkəka i Nyə bəh kinkəwaka kibaiɲni. Njuli wi bəko wəla bwiliki mbeinj bəh nga bi Jisəs Klistus biə wi nɪ buku yeinj i kpi wə.

²² Jisəs Klistus wəla yaka lə i beinj ka shinum i tseinj yiləkəli yi Nyə wə, wi num fiəj bəchinda bə Nyə bəh bin'waka biə bi kanjaki

nga bəh biŋ'waka bichi biə bi sakaki num i wi cheiŋ.

4

Nəni ki bəni bə Nyɔ kɔ kimfian

¹ Si Klistus nɪ yeiŋ ŋgəkə i nyam yi gwu wə, mbeiŋ tə kaŋaki i kəŋaki ŋkaiŋni wi shəm yə wi nɪ kaŋaki i yeiŋ tə ŋgəkə, kɪə a mi wə wi kɔ wi yeiŋ lə ŋgəkə i nyam yi gwu wə kɔ wi gaali lə bəh chu,

² ka wi ma chu nɔki nɔni ki fa mbi wələ wə biəli gia yichu yə nyam yi gwu nəŋki. Wi nɔki biəli num gia yə Nyɔ nəŋki.

³ Mbeiŋ kiəki a jəbi wə mbeiŋ nɪ kəiŋki mbeiŋ fə gia yi bəni bə bə kiəki kə Nyɔ si shi fə yi kpeiŋ. Mbeiŋ nɪ nɔki nɔni ki kinyeŋ ki təkəlini, biəli nyam yimbeiŋ yi gwu yi shilini, mu mbih mə kwa mbeiŋ, fə bini, dzi i kiyuŋ wə, mu fii feiŋ fə ka biə. Ayaka mbeiŋ chu tsa, kəkəsi bənyə bə kilələ a num gia yi gumini.

⁴ I liə dzaka wəmki bəni bə bə kiəki kə Nyɔ si mbeiŋ chu chiŋniki kə i mbaŋ wi bə wi nɔni kə ki kɔ ka ki nyám, bə ka fiəni gwu tɔyi mbeiŋ.

⁵ Ayakalə, bə num i bi num i nɔmyi dzaka i Nyɔ nshin wə wi kɔ wi kəiŋsi gwu i sakaki bəŋkwu bəh bəwəm.

⁶ Akə gia yə yi nɪ fə ka bə fuku tə ntum wi ndzəŋni i bəni bə bə kɔ bə kpiyi. Bə nɪ fuku yakadəiŋ asi yi kɔ num bə saka lə bə i nyam yi gwu wə ka bəni bəwəm, bə nɪ nɔki nɔni i kiŋ'waka wə ayaka ki num asi Nyɔ nɔki.

Mi nɔmki bəh kinya ki i dzəh yindzəŋni wə

⁷ Jobi wə gia yichi bi kaaki si num kəmsi dzə lə. Ayakadəiŋ, mbeiŋ nɔmki bəh mfi bimbeiŋ feiŋ, təkni bəh gwú yimbeiŋ, ka mbeiŋ kɔ i tsəki.

⁸ Gia yə yi tsəki gia yichi kɔ a mi kəŋki waiŋnih wi bəh shəm yi yichi, kəm kiŋkəŋ si baŋ lə chu biduli.

⁹ Waiŋnih mi ka laa njikə i wi, wi dzə wi, wi təkni i wi shwiŋyiki kə.

¹⁰ Si mbeiŋ kɔ num Nyɔ duksi mbeiŋ bəh binya chi chi, mi dzəki kinya ki nɔm i bəni bədzəkə. Mbeiŋ nɔmki bəh kinya kələ Nyɔ nya i mbeiŋ i dzəh dzəh wə ka bəni bə ndzəŋni bə Nyɔ nya nɔm wi i bə kaŋ.

¹¹ Mi kabə dzaka gia yi Nyɔ, wi ka dzəkaki a gia yə yi bukuki i dzaka ki Nyɔ wə mwi. Mi ka nɔmki i bəni bədzəkə, wi ka nɔmki a bəh nga biə Nyɔ nya i wi. Mbeiŋ fəki yakadəiŋ i gia yichi yələ mbeiŋ fəki lə, ka kiŋkəkəsi tsəki i Nyɔ tsa dzəh i jisəs Klistus wə. Mbum bəh nga bichi kɔ a kaŋa wi jəbi wichi na tsə kaa kə. Yi nɔm ayaka.

I yeiŋki ŋgəkə ka bəni bə Klistus

¹² Nsəiŋ yin yi shəm, kɪə mbeiŋ ma nɔmki bəh ŋkaiŋyi i nshili wə mbeiŋ wəkəki i gwu wə, wə wi dzəkə i mbeiŋ i məmsi mbeiŋ. Kɪə

yi ma nɔmki ka akə gia yidəkə yimfian yə yi numki bəh mbeiŋ.

¹³ Mbeiŋ ləŋki num ləŋni lə a mbeiŋ yeiŋki lə ŋgəkə si Klistus nɪ yeiŋ ka jəbi wə wi bi tumbuku bəh mbum bi, mbeiŋ bi chu ləŋki, wəkə ndzəŋni.

¹⁴ Bəni kabə tɔyiki mbeiŋ kəm yeli wi Klis-tus, yaka ndzəŋni bimbum kɔ bimbeiŋ. Yələ chusiki a Kiŋ'waka ki kiŋkəkəsi kə ki kɔ ki Nyɔ kɔ i mbeiŋ wə.

¹⁵ Mi ka yeiŋki ŋgəkə, wi ma yeiŋki kəm wi kɔ wi wə mi, nabə a wi kɔ wi chwə fiəŋ nabə a wi fə gia yichu yidəkə, nabə a wi kɔ wi ləkə dzaka i gia yi bəni bədzəkə wə.

¹⁶ Ayakalə, mi kabə yeiŋki ŋgəkə kəm wi kɔ mi wi Klistus, wi ma ŋgəmniki. Ayaka wi ka kəkəsi Nyɔ a wi kaŋaki lə wəma ka yeli.

¹⁷ Mbeiŋ fəki yakadəiŋ kəm jəbi dzə lə ka Nyɔ saka bəni, ayaka wi nɪ yisi num bəh juŋ yi. Wi ka yisi bəh bukmbeiŋ yakadəiŋ, yi kɔ i num dəiŋ bəh bəni bə bə nəiŋma i bum ntum wi ndzəŋni wi Nyɔ a?

¹⁸ Bə nyaka i Kiŋwakti ki Nyɔ mə a,

“Yi kabə ləkə i bəni bə chəŋ i bəiŋ,

ma yi bi numki dəiŋ bəh bəni bə bə nəiŋ Nyɔ ka fəki a chu a?”

¹⁹ Ayakadəiŋ, bəni bə bə yeiŋki ŋgəkə si Nyɔ nəŋki a bə yeiŋki, bə fəki gia num yi chəŋ, jiə gwu yibo i kaŋ yi Nyɔ Kimaa mbi wə wi kɔ a kiŋkaka ki bein.

5

Kəm shwəŋ yi Nyɔ

¹ Mih kabə nəŋ i tafi bəti kijuŋni ki bəni bə bumni i mbeiŋ kintəŋ. Mih ka mi i mbaŋ wi bəti kijuŋni wə, mih nɪ yeiŋ bəh dzəkəh yin si Klistus nɪ yeiŋki ŋgəkə, ayaka mih num tə mi wə mih bi kwati i kiŋkəkəni kə wi bi dzə bəh ki.

² Mih təfiki a, mbeiŋ təkni ndzəŋki bəh shwəŋ yi Nyɔ yə wi jiə i mbeiŋ kaŋ. Jəbi wə mbeiŋ bə təkni bəh yi, mbeiŋ ma təkni ka bə chiniki mbeiŋ chinini. Mbeiŋ təkni bəh kiŋkəŋ asi Nyɔ nəŋki. Mbeiŋ ma təkni kaŋa kiŋkəŋ i mbee wi ŋgəmnini wə. Mbeiŋ kəŋaki kiŋkəŋ num i nɔm wiwə wə.

³ Kɪə mbeiŋ ma yaka num i shwəŋ yi Nyɔ yə bein wi jiə i mbeiŋ kaŋ. Mbeiŋ chūsiki num nɔni kindzəŋni kə yi nɪ yeiŋki yi sini.

⁴ Mbeiŋ kabə fə yakadəiŋ, jəbi wə Tikwili wi Bəntəkni Shwəŋ bi tumbuku, mbeiŋ ka bi kwati kifo ki kəkəni kə ki bi jwin kə.

⁵ Mih dzəkaki tə i sumi a, mbeiŋ nyəki gwú yimbeiŋ i bəti kijuŋni ki bəni bə bumni bindzəŋ. Ma mbeiŋ bəchi shisiki gwú yimbeiŋ i mi bəh mi nshin. Mbeiŋ kɪəki a, “Nyɔ si n'yəkə lə jum i mi wə wi ghənsiki gwu, ayakalə wi chusiki num shəm yindzəŋni i mi wə wi shisi gwu yi.”

⁶ Mbeinj shísi gwú yimbeinj ayaka num i nga bi Nyɔ cheinj, jobi wə jobi bi kpeinj, wi bi ka kəksi mbeinj.

⁷ Mbeinj jlə gia yichi yə yi fumsiki mbeinj i kanj yi wə, kəm wi kanjaki lə kinjənj i mbeinj wə.

⁸ Mbeinj təkniki bəh gwú yimbeinj, mbeinj tsəinj ndzənj kəm mbainjəni wimbeinj wə njkpeli wɛɛliki nyaniki aka jum yə yi jumki, nənj mi i bwinjyi dzi.

⁹ Mbeinj bwanj nga bəh wi, mbeinj jlə a shəm i Nyɔ yi ləkə, yɪnti a bwa bə nih bəmbəinj yeinjki lə tə njkainjni bəmaka bənjgəkə yakadəinj i mbi wichi wə.

¹⁰ Ngəkə wələ kə a i jobi wi juli wə, ayaka Nyɔ num i bi fiəni mbeinj a mbeinj fiəni num asi mbeinj ni kə, wi bi nya mbeinj bəh nga, fə gaanj yimbeinj liəni ndzənj. Nyɔ kə wə wi nyaki kinduksi kichi i bəni. Wi bəənj mbeinj i liə i kinjəkəsi ki wə kə ki kə jobi wichi, kəm mbeinj kə bəni bə Klistus.

¹¹ Ma nga bichi baanj a numki mbii jobi wichi kinjəkəsi kəbi. Yi nūm ayaka.

Bimbəni

¹² Mih nyaka kinjwakti kijuli kələ i mbeinj num a gamti Silas* mih, wə wi kə wainjnih wibukumbeinj. Si mih yeinj a wi kə mi wə mi kə i jlə mfi i wi wə. Mih nyaka i shili shóm yimbeinj, i chu fə a mbeinj kiə gia yichi yə mih nyaka yi chusi kinjənj kəm njgamti wi Nyɔ. Mbeinj nūm ndzənj i yi beinj nalə.

¹³ Kijunjni ki bwa bə nih bəbukumbeinj ki Babilən kə Nyɔ kə wi sabibwili tə chinjsi dzəki kimbəni i mbeinj. Maak wə wi kə wainj wunj i mbum wə bənik i tə i mbeinj.

¹⁴ Mbeinj bəni i gwu yimbeinj, mbeinj yānyiki i kinjənj wə. Kimbəinjni nūm i mbeinj bəchi bə mbeinj kə mbeinj chinjni i Klistus wə.

* 5:12 Yeli wələ kə tə a "Sifanus."

Kinɔwakti kikɔmsini ki Bita Gia yə yi kə i Kinɔwakti ki Bita ki kɔmsini kələ mə

Kinɔwakti ki Bita ki kɔmsini kələ kə num wi nɪ nyaka i bəni bə bumni bə ninshin, num bə waan fiəli tali mbi wichi. Fwu wi gia wimbun i kinɔwakti kələ mə kə i jwə nəm wə bəni bə lanini bə ntəkə nɪ nyaniki fəki, bəh i jwə tə nɔni kinyerɔ ki təkəlɪni kə nlani wə bəni bələ nɪ dzəkɪ bəh wi, a wi kaa. Bita nyaka kinɔwakti kələ nalə tseɪn num gia yə bəni bə lanini bə ntəkə bələ nɪ dzakaki a Jisəs bi chu fiəni dzəkə. Wi dzaka a gia yə yi fə ka Jisəs mətəsasi i dzəkə akə kəm Nyə nənki a mi widəkə ma laka (3:9).

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinɔwakti kələ mə

1:1-2 Kin'yisi

1:3-21 Nəni ki bəni bə Klistus

2:1-22 Kəm nənki ki bəni bə bə laniki ntəkə, bəh ngəkə wə wi kanjaki i bi dzəkɪ i bə wə

3:1-18 Chəkə biə Klistus kanjaki i bi fiəni dzəkə

¹ Akə mih Samən Bita, wain wi nəm wi Jisəs Klistus chu num wain wi wi ntum. Mih nyakaki kinɔwakti kələ i mbeɪn bə mbeɪn dzəkə kimbun ki kəknini kə ki kə aka kibuku, yələ kə kəm nənki ki chən ki Jisəs Klistus wə wi kə Nyə wibukumbeɪn chu num Kimbwili.

² Nyə chusi mbeɪn bəh shəm yi yindzənɔni nalə wi chu nya mbeɪn bəh kimbəɪnɔni nalə, tsə dzəkɪ i nkɪə wə mbeɪn kiəkɪ Nyə bəh Jisəs Bah wibukumbeɪn yeɪn.

Nəni ki bəni bə Nyə kə wi bəɔn ka sabibwili

³ Nga bi biə bə kə bi Nyə, bi nya lə bukumbeɪn biəɪn bichi biə bukumbeɪn nənki i nənki kələ wə bəh i nəkɪ nənki kə Nyə nənki. Bi fə yakadəɪn tsə dzəkɪ i nkɪə wə bukumbeɪn kiəkɪ Nyə wə wi bəɔn bukumbeɪn i liə i mbun bəh ndzənɔni biə akə mbi.

⁴ Akə i dzəkɪ yələ wi nyani ka wi nya bukumbeɪn biəɪn bi kəkni nalə chu ndzənɔn tsə biəɪn bichi a num biə wi nɪ kaka. Biəɪn biələ kə i fə ka mbeɪn yəkə geɪn biəɪn bichu i mbi wə a num biə nyam yi gwu kənki bi bəkəli bəni. Ayakadəɪn, mbeɪn ka ni numki i dzəkɪ yə Nyə kə yeɪn.

⁵ Si yi kə yakadəɪn, mbeɪn məmɔsi nalə i kpəɪnsi nənki kindzənɔni i shəm yə mbeɪn jiə i Klistus wə. I nənki kindzənɔni wə, mbeɪn kpəɪnsi i nkɪə gia yeɪn.

⁶ I nkɪə gia wə, mbeɪn kpəɪnsi kintəkni ki gwu. I kintəkni ki gwu wə, mbeɪn kpəɪnsi shəm yi kanjani. I shəm yi kanjani wə, mbeɪn kpəɪnsi nənki kə Nyə nənki.

⁷ I nənki kə Nyə nənki, mi kənaki shəm yindzənɔni i wainɔnih wi. I shəm yindzənɔni

yə mi kanjaki i wainɔnih wi, mbeɪn kpəɪnsi kinɔn.

⁸ Mih dzakaki lə kəm, mbeɪn kabə kanjaki nənki kələ tsə a bəh ki i ninshin, ma ki ni fə mbeɪn ma ni chin numki alə, nabə i numki ka bəni bə bə kəkə i fə gia kə bə bə kiəkɪ gia kəm Bah wibukumbeɪn wə Jisəs Klistus.

⁹ Mbeɪn kləki a mi kabə kanjaki nkaiɔni ki nənki kələ yaka wi fəkə lə i gia yi Nyə wə, wi kəbi i yeɪn di i dzəkɪ ye dəɔn. Wi kə wi dali lə a Nyə wəkə bwili lə chu biə wi nɪ fəki i kikpu wə.

¹⁰ Bwa bə nih bən, yi kə a mbeɪn məmɔsiki na bəh nga i fəki gia yə yi chusiki a mbəɔn wə Nyə bəɔn mbeɪn, bəh nsain wə wi sainɔbwili mbeɪn akə gia fiəɔn kəbi i nənɔni. Mbeɪn ka fəki yakadəɪn ma mbeɪn bi ma chu lansi gbə i bumni bimbeɪn wə.

¹¹ Ayakadəɪn, bə bi dzəkɪ weli lə dzəkɪ yimbun i mbeɪn lə gbuuu, ka mbeɪn liə i nkun biə bi bi kaaki kə a num bi Bah wibukumbeɪn Jisəs Klistus wə wi kə Mbwili.

¹² Mih kiəkɪ lə a mbeɪn si kiə lə gia yələ, mbeɪn num ndzənɔn tə i nkən biə mbeɪn nɪ wəkə, ayakalə na si mbeɪn kiəkɪ yi yakadəɪn mih nənki i yintiki mbeɪn kəm yi jəbi wichi.

¹³ Mih kwakaki a, yi kə chən yakadəɪn a mih yəmɔsiki mbeɪn kəm gia yələ, si mih keɪnki wiwəm mih waka ka mbeɪn ni kwakaki,

¹⁴ kəm mih kiəkɪ lə a, yi baan a twəsi ka kin'waka beə nyam yi gwu si Bah wibukumbeɪn Jisəs Klistus fə a mih kiə.

¹⁵ Mih nənki i məmɔsi na bəh nga a jəbi wə mih nyə mbeɪn ni numki mbeɪn kwəka gia yələ jəbi wichi.

Dzəkəh ya yi nɪ yeɪn kinɔkəni ki Klistus

¹⁶ Mbeɪn kləki a, gia yə buku nɪ dzakaki i mbeɪn kəm nga bəh ndzə wə Bah wibukumbeɪn Jisəs Klistus bi fiəni dzəkɪ, a nɪ kəkə bichum biə bəni nɪ dzəkɪ jəbi ka keɪnsi biə buku fukuki i mbeɪn. Buku nɪ yeɪn na kinɔkəni kiwə bəh dzəkəh yibuku.

¹⁷ A nɪ kə jəbi wə Nyə Ba nɪ duksi wi bəh kinɔkəni bəh mbun, ja nɪ buku dzəkɪ i wə wi kə Kinɔkəni Kimbun dzakaka a, "Wələ kə Wain wun, wə wi kə shəm yin. Mih wəkəki lə ndzənɔni nalə kəm wi."

¹⁸ Buku mwi nɪ wəkə ja yələ si yi nɪ shiki dzəkɪ i beɪn jəbi wə buku bəh Jisəs nɪ kə i nkun wi baiɔni wə.

¹⁹ Si buku nɪ wəkə yakadəɪn, buku ka fiəni yintɪ nkən bi gia yə bəni bə ntum bə Nyə nɪ dzakaki a keɪn i kikpu wə. Ayaka yi ndzənki a mbeɪn jlə mfi i gia yiwə wə bindzənɔn, kəm yi kə aka baiɔni biə bi baiɔni i di bi jisi wə i tsə buku i jəbi wə bin bi baiɔni, Jisəs bi baiɔni i shəm yimbəɪn mə ka jən wi kinchənɔchənɔ.

²⁰ Gia yə yi kəkni tsəki gia yichi i fa kə a mbeɪn kanjaki i kiə a, ntum wi Nyə widəkə

* 1:20 nabə a, "Mi kələ i fuku baiɔsi fwu wi gia wiwə bəh kinɔkəni ki."

kókə i Kiriwakti ki Nyó mə,* wə mi wi ntum wi Nyó widəko nĩ fukuki bəh kinƙwaka ki.

²¹ Yí kə a ntum wi Nyó widəko kəkə wə wi nĩ dzəki si mi wiwəm nəŋki a yi numki. Bəni bə ntum bə Nyó nĩ dzakaki gia a fə Kiri'waka ki Baiŋni ka bə dzəkaki i ja yə yi bukuki i Nyó wə.

2

Bəni bə lanini bə ntəkə

¹ A liŋ asi bəni bədəko nĩ dza tumbuku i bəni kintəŋ i kikpu wə nyi ntəkə a bə kə bəni bə ntum bə Nyó, yi num tə a liŋ asi bəni bə lanini bə ntəkə nĩ numki lə i mbein kintəŋ. Bə bi wəliki dzəki bəh nlani widəko wə wi kə i bəkəli bəni, nəiŋma Tikwili wə wi nĩ kpi i yeliŋ bə. Bə nĩ fəki yakadəin akisəkə bəŋn num ngəkə i gwu yibə wə.

² Bəni bəduli nĩ sini nəni kibə kinyen kiwə, yəmakə nĩ fə bəni ka dzakaki ja yichu kəm Dzəh yi ŋkəŋ.

³ Dzəkəh yi bukuni i biəin wə bi fə lə ma bə seinƙi biəin i kaŋ yimbein wə bəh bichum biə bə keinƙsi. Bəni bələ kə num Nyó nĩ keinƙsi jiə lə ngəkə wibə a kein i kikpu wə, ayaka ngəkə wiwə kein a feiŋ wəkəli bə.

⁴ Mbein kiəkə a, Nyó nĩ ka bee dəkə bəchinda bə bə nĩ fə chu. Wi nĩ ləo shi bə, a bə tsə i di bi ngəkə wə, jiə bə i bənsəŋ wə i dzəŋə yə yi jiki lə maaa, i di biə bə bi numki feiŋ i tsə buku i chəkə bi nsaka wə.

⁵ Wi nĩ ka bee dəkə tə mbi wi kikpu i jəbi wə wi nĩ faan mwī i mbi wələ wə i bəni bə bə nĩ nəkə kə nəni kə Nyó nəŋki. Wi nĩ bee shəŋ a Nəa wə wi nĩ fukuki a bəni nəkə nəni ki chəŋ i Nyó nshin, bəh bəni bədəko nanitan.

⁶ Wi nĩ kpa kwili wi Sədom bəh wi Gaməla bəh gbuku bi fii fiəni i bibwun wə, chiksi bi chiksini, fə a yələ numki ka kinchasi ki gia yə yi bi numki bəh bəni bə bə nəkə kə nəni kə Nyó nəŋki.

⁷ Ayakalə, wi bwili Lot wə wi nĩ nəkə nəni ki chəŋ gwu kpi wi kəm nəni kinyen kə bəni bəchu nĩ kaŋaki.

⁸ Gia yə mi wi chəŋ wələ nĩ yeinƙi chu wəkə i jəbi wə wi nĩ nəkə i bə kintəŋ nĩ fə a shəm yi yə yi baiŋki wesiki wi chəkə bichi kəm kimfə kibə kichu.

⁹ Gia yiwə kabə num yakadəin, yaka yi chusiki a Bah kiəkə lə i bwili bəni bə bə nəkə nəni kə wi nəŋki i ngəkə wə, chu kiə tə i jiə bəni bə bə nəkə nəni kichu num kə ki chəŋ i ngəkə wə, i tsə buku i chəkə bi nsaka wə.

¹⁰ Ngəkə wələ kə num wi bəni bədəko bi lansi tsəki tsəni wi mi wichi. Bəmakə bəni kə bə bə kəŋki i biəliki a gia yə gwu yibə si shili bə kəm yi, a num a yə yi si bəkəli mi. Ayaka a chu num a bə bə dzəkə mi wə wi sakaki bəni i kuku.

Bəni bə lanini bə ntəkə bələ wəmki lə bəh fwu, ghaŋsi gwu nalə, chu lwa kə i təyiki biŋ'waka bi bəli biə bi kaŋaki ŋga.

¹¹ Na bəchinda bə Nyó bə bə kaŋaki ŋga chu ləkə tsə bə si lansi məm kə i təyi biŋ'waka biələ i Bah nshin.

¹² Ayakalə, bəni bələ fəki gia num yə mwə mibə kəŋki i fəki asi nyām yi chwa si fə gia kwaka kə, ayaka yi num ka bəni bi kwayi bə bə kum. Bəni bələ kə bə bə suŋuki gia bə kiəkə kə yi. Nyó bi kaasiki bə aka nyam yi chwa,

¹³ Ngəm wibə bi numki ngəkə wə bə bi yeinƙi kəm ngəkə wə bə nĩ dzəkə bəh wi. Bə si kwaka a, i dziki bəh i muki nalə nshifəkə akə kilan gwu kidəkə i bə. Bə kə chi i mbein kintəŋ jisi mbein. Jəbi wə bə dziki bəh mbein, bə ka wəkəki ndzəŋni i fwəkyiki mbein bəh nəni kibə kingəmmni.

¹⁴ Dzəkəh yibə si shi num a yi nəni ki təkəlini, bə fwuli kə i fəki chu. Bə si leŋti bəni bə bə bəkəli i kimbum kibə wə ka bəh bə fəki chu. Dzəkəh yi bukuni liani lə i mwə mi bə mə. Bə num bə dzə lə biŋ!

¹⁵ Bə bee lə dzəh yi chəŋ ka dzə num yi kiləb. Bə dzə gwu yi Balaam wain Bəwu wə wi nĩ bum i fə gia yə yi nĩ kpeinƙi kə kəm wi nĩ kəŋki kpa.

¹⁶ Ayaka njakas kaŋyi wi i gia yichu yələ wə. Njakas kə mənƙi si yi si dzaka, yi dzaka aka mi wiwəm, ka chi nəni kidzali kə mi wi ntum wi Nyó wələ nĩ fəki.

¹⁷ Bəni bə lanini bələ kə aka dzəŋə yi mwī yə mwī chu bukuki kə yein, chu num aka bikwu biə bi gbə i biŋ funŋi kiləkəli tsə giŋ. Nyó nĩ keinƙsi lə di bi jī lə maaa, jiə i bə.

¹⁸ Bə kəmki dzaka nalə ghaŋsi gwu yi kiləb. Bə leŋtiki bəni bə bə kuti buku dzə i bəni kintəŋ bə bə kiəkə kə gia yi chəŋ. Bə leŋtiki bəh bənlani bə bə kə a bə kələ i fiəni fəki gia yə gwu yi shili nəŋki.

¹⁹ Bə si dza kaka bəni a bə bwili lə bə i mfā wə, ayakalə bə mwī bə bə dzakaki yakadəin num mfā i biəin biə bi bəkəliki gwu yi mi. Bə kə mfā kəm mi ka nya gwu yi i fiəŋ wə, yaka wi kə mfa wi fiəŋ fiwə.

²⁰ Mbein kiəkə a, bəni kabə yəkə gein gia yə yi bəkəliki bəni i mbi wələ wə kəm bə si kiə lə Bah wibukumbein wə wi kə Jisəs Klistus wi num Mbwilli, ka chu fiəni tsə liə i gia yiwə wə, ma yi shu kaŋa bə, ma yi gia nĩ fəo fəoni i gwu yibə wə tsə si yi nĩ kə i kin'yisi wə.

²¹ Bəni ka fə yakadəin, yəmakə nĩ ndzəŋki a bə nĩ kaŋaki kə i yisi kiə dzəh yi chəŋ yələ, i chu fiəni bee nchi wi baiŋni wə bə nya i bə.

²² Nkaiŋni bəmakə bəni bələ fəki gia yə yi kə i ndi wə, yi ka numki ŋkəŋ a, "Jəbi wə biə yaiŋ yaiŋni ki yi fiəni chu feiŋ i dzi." Ayaka ndi widəkə chu num a, "Jəbi wə bə si wəkə kifii ki chu fiəni tsə biŋli i ntsaŋa wə."

Chòkò bi Bah bi fiàni dzàni

¹ Nséin yin yi shòm, kinwakti kalà i lià si num lò ki kòmsini mih nyakaki i mbein. I binwakti bià bichi mih nyaka ka yintì i yòmsi mbein i kànjaki binkwaka bi chàn.

² Mih nənki a mbein kwakaki gia yə bəni bə ntum bə Nyò bə baini nì dzaka i ninshin a yi bi numki lə, chu kwaka tə gia yə bwa bəmbein bə faanini bə Jisòs nì dzaka i mbein a Bah wə wi kò Kimbwili dzaka a mbein fəki.

³ Gia yimbum kò a mbein klə a, jəbi wə a bi numki i chòkò bi gòksini wə, bəni bə nyiksini, bi dza dzə nyiksi fə gia yichu yə nyam yibò yi gwu nənki.

⁴ Bò bi nyiksiki dzaka a, “Ntə wi nì kaka a ngain bi fiàni dzaki lə, wi kò fain i lià a? Jia kòbi si bəti bəbukumbein nì kpiyi, gia yichi keinki a gvu wə asi yi nì kò i kikpu wə i yisi si Nyò nì maa mbi.”

⁵ Bò dzakaki yakadain kiə na bindzən na ka bə naini naini a Nyò nì ka dzaka shən a bəh ja yi i kikpu wə ka bəli numki. Ka dzaka nshwain buku i bəkə, ayaka wi nì fə nshwain yiwə bəh mwì.

⁶ Akò a mwi miwə mə mə nì buku ban nshwain, ka kaasi mbi wikpu wə.

⁷ Akò tə a ja yi yiwə yə yi jiə bəli bəh nshwain i lià, wəkəli gbuku. Wi wəkəli chòkò biə wi bi sakaki bəni bə bə nòki kə nòni kə wi nənki.

⁸ Ayakalə, nséin yin yi shòm, kiə mbein ki dāli kə gia yimu a, i Bah chòkò bimú kə a lin aka jia nchuku, jia nchuku num a lin aka chòkò bimú i wi.

⁹ Bah gukuki kə gvu gukuni asi bəni bədəkò kwakaki, i fə asi wi nì kaka. Wi kanjaki num shòm bəh mbein, kòm wi kənki kə a mi widəkò bi laka, wi nənki a bəni bəchi kwūni shòm yibò.

¹⁰ Chòkò biə Bah bi fiàni dzə bi numki aka bi ji. I biəmaka chòkò bəli bi jumiki lə bəh nga tsə laka, gbuku bi fiisiki biəin biə bi kò i bəli wə, nshwain bəh biəin bichi biə bi kò yein bi fi kaasi.

¹¹ Si gbuku bi fiisiki biəin bichi i dzəh yələ wə, mbein kwakaki a mbein kanjaki i nūmki nkaini wi bəni bənin i nòni kimbein wə a? Mbein kanjaki i nūmki bəni bə bə nòki nòni ki baini mbein nya gvu yimbein i Nyò,

¹² i wəkəliki Chòkò bi Nyò biələ, mòmsi i fəki a bi dzə wakli. Akò chòkò biə gbuku bi fiisiki bəli, ayaka juun yi gbuku bi jəkə biəin biə bi kò i bein.

¹³ Ayakalə, bukumbein wəkəliki num bəli wimfiān bəh nshwain yimfiān biə Nyò nì kaka, ayaka nkaini wi kwili wələ kə wə a bi numki a nòni ki chən yein.

¹⁴ Ayakadain, nséin yin yi shòm, si mbein wəkəliki gia yiwə yakadain, mbein mòmiki nalə i nūmki ndi widəkò kəbi nabə kingbò kidəkò i Nyò nshin, bəh i num i kimbein wə bəh wi.

¹⁵ Mbein yintiki a Bah wibukumbein kanjaki shòm yakadain, wi nya num jəbi i bəni a bə bi bəin. Gia yələ kə a yə wainih wibukumbein Bəl wə wi kò shòm yibukumbein nì nyaka i mbein bəh mfi biə Nyò nya i wi.

¹⁶ I binwakti bichi kintən biə wi nyaka, wi dzakaki yein a kòm gia yələ. Wi nyaka gia yidəkò yi ləkə i bəni i kiə, ayakadain bəni bə bə kiəki kə gia bə kiə kə di biə bə kə ka finiki bəh fwu wi gia yiwə, yi num a lin si bə finiki tə bəh di bidəkò i Kinwakti ki Nyò wə. Bə fə yakadain, bən num ngəkə i gvu yibò mə.

¹⁷ Nséin yin yi shòm, asi mbein si kiə lə gia yələ lə, mbein tōkniki a bəni bə bə jəki kə nchi wi Nyò bi ma gūku mbein bəh bimfə bibò bichu ka mbein bi dza i di biə mbein num, fiən nənki kə mbein, a mbein fiàni gbə lə gbəni.

¹⁸ Ayakalə, mbein kəkəki i ngamti wə wi kə wi Bah wibukumbein Jisòs Klistus wə wi kə Mbwili dūksi mbein, mbein chu klə wi tsə a ninshin ninshin. Kinəkəsi nūm i wi i liə bəh i jəbi wichi na kingəkəsi kəbi. Yi nūm ayaka.

Kinwakti ki ninshin ki Jón Gia yə yi kə i Kinwakti ki Jón ki ninshin kələ mə

Kinwakti ki ninshin kələ Jón nĩ nyaka i bijuɲni bi bəni bə bumni, kanaki kifwu ki gia kifa. Kə i shili shóm yi bəni bə wi nĩ nyakaki i bə, a bə nāki i kinchinɲi wə bəh Nyə na bəh Wain wi wə Jisəs Klistus. Yi num tə i tafi bə, a bə tənɲiki bə ma bĩlɛliki bənlani bəntəkə. Mi wə wi nyaka kinwakti kələ kə num wi lansi kin a, mi wə wi naki i bairɲi kintəən, wi chu kanaki kə i fəki kimfə ki jisi. Wi chu nyaka tə a Jisəs Klistus nĩ kə na mi wiwəm, ayaka mi wichi wə wi kə wi jia shəm i wi wə wi ɲkəɲ Nyə, kanaki lə tə i kənki wairɲih wi.

Kifwu ki gia i Kinwakti kələ mə

1:1-4 Kin'yisi

1:5; 2:29 Ntum kəm bairɲi bəh jisi

3:1-24 Bwa bə bə kə bwa bə Nyə bəh bə bə kə bə ɲkpeli

4:1-6 Gia yə yi kə yi ɲkəɲ bəh yə yi kə yi ntəkə

4:7-21 Kəm kinɲən

5:1-21 Shəm yə mi jia i Klistus tumdzi lə gia yichi

Ja yə yi nyaki nani

¹ Gia yələ buku nyakaki lə kə kəm Ja yə yi nyaki nani yi nĩ kə yi si num lə i kin'yisi wə. Ja yələ yi kə num buku nĩ wəkə gia yə yi nĩ dzaka, yəɲ yi bəh dzəkəh yibuku, tseɲ yi si yi nĩ kə, kəm yi bəh kan yibuku.

² Nani kələ kə num ki nĩ yəɲə i buku, buku yəɲ i ki wə buku bə dzaka kəm ki, fuku i mbeɲ kəm nani kələ ki bi kaa kə, ki nĩ kə bəh Ba wi ayaka ki bi dzə yəɲə i buku.

³ Yəmaka yə buku nĩ yəɲ chu wəkə, kə yə buku fukuki tə i mbeɲ ka mbeɲ kanaki kijuɲni kibukumbeɲ. Kijuɲni kibukumbeɲ kə bəh Ba bəh Wain wi Jisəs Klistus.

⁴ Buku ka nyaka yələ kə kinsanli kibukumbeɲ ni numki num ki jikə ndzəɲ.

Bukumbeɲ nāki i bairɲi kintəən

⁵ Fa kə ntum wə buku nĩ wəkə i wi, buku bə fuku i mbeɲ a, Nyə kə bairɲi ayaka jisi num kə i wi mə lə kpaa.

⁶ Ayakadəɲ, bukmbeɲ kabə dzaka a bukmbeɲ kə i kijuɲni wə bəh wi, ayaka nyani num i jisi wə, yaka bukmbeɲ nyiki num ntəkə, chu nə bialɛ kə ɲkəɲ biwə.

⁷ Ayakalə, bukmbeɲ kabə nyaniki i kintəən ki bairɲi wə asi wi kə i bairɲi wə, ma bukmbeɲ ni numki i kijuɲni wə mi bəh mi, ma mwa mi Jisəs Wain wi nĩ wəkə bukmbeɲ a bukmbeɲ bairɲ i kintəən kichu bibukumbeɲ wə bichi.

⁸ Bukumbeɲ ka dzaka a bukmbeɲ kanaki kə chu, yaka bukmbeɲ fwəkyiki gwu yibukumbeɲ, ɲkəɲ kəkə i bukmbeɲ wə.

⁹ Ayakalə, bukmbeɲ kabə fuku chu bibukumbeɲ i wi, si wi kə mi wə wi si shi num i ja yi wə chu fə gia chəɲ, yaka wi ni dalinya lə chu bibukumbeɲ wi wəkə bukmbeɲ, bukmbeɲ bairɲi i kimfə kibukumbeɲ kichi kə ki kəkə chəɲ.

¹⁰ Bukumbeɲ kabə dzakaki a bukmbeɲ ka fə dəkə chu, yaka bukmbeɲ dzəkə wi a wi kə mi wi ntəkə, ja yi kanja kə di i bukmbeɲ wə.

2

Jisəs kə kimain ki ndalinya

¹ Bwa bəɲ, mih nyakaki gia yələ i mbeɲ ka mbeɲ ma ni dza fə chu. Ayakalə, mi ka dza fə chu, bukmbeɲ kanaki lə mi wə wi kwunji kan i Ba i bukmbeɲ, mi wələ kə Jisəs Klistus wə wi kə mi wi chəɲ.

² Akə wi kimain kə ki dalinyaki chu bibukumbeɲ, kimain kələ kəkə a ki kə a kibukumbeɲ shəɲ, ki kə tə ki bəni bəchi i mbi wələ wə.

³ Bukumbeɲ kabə jiaki bəchi bə Nyə, ma yələ ni chusiki mməɲni kəbi a bukmbeɲ kiaki lə wi.

⁴ Mi wə wi dzakaki a ɲgain kiaki lə Nyə, wi jia kə bəchi bu, kə mi wi ntəkə, ɲkəɲ kəkə i wi wə.

⁵ Ayakalə, mi wə wi jiaki ndzaka wi Nyə kə wəmaka mi wə wi kanji wi tsə kaasi ɲkəɲ. Gia yə yi kə i chusi mməɲni kəbi a bukmbeɲ chinɲi bəh Nyə kə yələ yi kə a:

⁶ Mi wə wi dzakaki a ɲgain kə jəbi wichi i Nyə wə, wi kanaki i nāki a liɲ i dzəh yə Klistus nĩ naki yəɲ.

Nchi wimfiar

⁷ Nséɲ yin yi shəm, nchi wə mih nyakaki i mbeɲ a kəkə wimfiar. Akə nchi wikpu wə mbeɲ nĩ kanaki i yisi i kin'yisi wə. Ayaka nchi wikpu wələ kə gia num mbeɲ wəkə lə.

⁸ Ayakalə, nchi wə mih nyakaki i mbeɲ akə nchi wimfiar. ɲkəɲ wi nchi wələ chusiki i Klistus bəh i mbeɲ. Nchi wiwə kə ka wi kə wimfiar kəm jisi si kaa tsə lə ayaka bairɲi bi ɲkəɲ yisi i bairɲi.

⁹ Mi wə wi dzakaki a ɲgain kə i kintəən ki bairɲi wə ayakalə wi chu bairɲi wairɲih wi, ma yi numki a wi keɲki i kintəən ki jisi wə.

¹⁰ Mi wə wi kanji wairɲih wi kə wə wi kə jəbi wichi i kintəən ki bairɲi wə gia yiwə num i wi mə, gia yidəkə kəbi i fə a wi nyaniki wi bənlɛ.

¹¹ Ayakalə, mi wə wi bairɲi wairɲih wi, kə wə wi kə i jisi wə wi nyani i bi wə, ayaka wi kiə kə di biə wi tsəki, kəm jisi biwə fə wi fəka.

¹² Bwa bəŋ, mih nyakaki i mbein kəm bə kə bə dalinya lə chu bimbein kəm Klistus.

¹³ Bəba, mih nyakaki i mbein kəm mbein kiə wi wə wi nī kə i kin'yisi wə. Sumi, mih nyakaki i mbein kəm mbein tsə lə mi wichu wə. Bwa bəŋ, mih nyakaki i mbein kəm mbein kiəki lə Ba Nyə.

¹⁴ Bəba, mih nyakaki i mbein kəm mbein kiə wi wə wi nī kə i kin'yisi wə. Sumi, mih nyakaki i mbein kəm mbein ləkəki lə, gia yi Nyə num i mbein wə jəbi wichi, ayaka num mbein tumdzi lə mi wichu wə.

¹⁵ Mih bə tafi mbein a, kiə mbein ma kəŋki mbi wələ nabə biein bi mbi wələ. Mi kabə kəŋ mbi wələ, wi ma nī kəŋki Ba Nyə wi.

¹⁶ Mbein kləki a biein bichi i fa mbi wələ mə biə nyam yi gwu jiəki kinəŋ yein bəh biə dzəkəh yein ki kəŋ bi, bəh biə bəni ghaŋsi gwu yein wə i nəni kələ wə, kəkə biə bi nyəki dzəki i Ba Nyə wə. Akə bi mbi wələ.

¹⁷ Mbi wələ bi kaa lə, ma biein bi mbi biə bəni jiəki kinəŋ yein wə bi kaa tə. Ayakalə, mi wə wi fəki num gia yə Nyə kəŋki bi baan lə i numki jəbi wichi.

Bəmbainjəni bə Klistus

¹⁸ Bwa bəŋ, jəbi wələ si num wi gəksini. Si mbein nī wəkə a bəmbainjəni bə Klistus bi dzə lə, na i liə bəmbainjəni bə Klistus dzə lə bəduli. Akə gia yə yi fə buku ka kiə a wələ si num lə jəbi wi gəksini.

¹⁹ Bəni bələ nī buku i bukumbein wə, ayakalə bə nī kəkə bəni bəbukumbein. A nī kə a bə numki bəni bəbukumbein, ma bə nī baan i numki bəh bukumbein. Ayakadein, bə ka buku i chusi i ndain wə a mi i bə wə kəkə mi i bəbukumbein wə.

²⁰ Mbein kə fimbein num Wi wə wi Baiŋki fianji* lə mbein, mbein bəchi bə kiə gia yi ŋkəŋ.

²¹ Mih nyakaki kə i mbein kəm a mbein məniki lə ŋkəŋ. Mih nyakaki kəm mbein kiəki lə ŋkəŋ, ayaka mbein kiə tə a ntəkə kəkə i buku i ŋkəŋ wə.

²² Mi wi ntəkə kə winain? Ntə akə mi wə wi nainki a jisəs kəkə Mbili wə Nyə nī kaka? Mi wə wi nainki Tii bəh Wain wi kə mbainjəni wi Klistus.

²³ Mi wə wi nainki Wain kanjaki kə kinchiŋni bəh Tii Wain. Mi wə wi dzaka bəh dzaka ki a ŋgain bum i Wain, akə wə wi kanjaki kinchiŋni bəh Tii Wain tə.

²⁴ Mbein jlə gia yə mbein nī wəkə i kin'yisi wə ma yi numki jəbi wichi i mbein wə. Mbein kabə jiə gia yə mbein nī wəkə i kin'yisi wə yi num jəbi wichi i mbein wə, yaka mbein tə nī numki lə jəbi wichi i Wain wə bəh Tii.

²⁵ Ayaka gia yə Klistus kə wi kaka bukumbein yein kə nəni kə ki bi tsə kaa kə.

²⁶ Mih nyakaki gia yələ i mbein lə num kəm bəni bə bə nənki i fwəkyiki mbein.

²⁷ Ayakalə, mfianji wə mbein nī kwati i Klistus kə jəbi wichi i mbein wə, mbein mən chu i nənki mi widəkə i laniki mbein. Si mfianji wi wələ si lani lə mbein kəm gia yichi, mfianji wiwə kə wi ŋkəŋ, a kəkə wi ntəkə, mbein nūmki jəbi wichi i Klistus wə a liŋ asi mfianji wələ kə wi lani mbein.

²⁸ I liə bwa bəŋ, mbein nūm bəan jəbi wichi i wi wə ka jəbi wə wi dzə buku, bukumbein bi kanjaki shəm i yein wi a kəbi i bi nyumi lə nyumini i kingəmi wə.

²⁹ Mbein kləki a wi kə mi wə wi fəki gia yi chəŋ, mbein kanjaki i kləki tə a mi wichi wə wi fəki gia yi chəŋ kə num mbwə wi.

3

Bukumbein kə bwa bə Nyə

¹ Mbein yein ŋkaiŋni kinəŋ kimbəm kə Ba chusi i bukumbein, wi fə a bə bəŋki bukumbein a bwa bə Nyə, ayaka bukumbein num bwa bə Nyə ŋkəŋ. Gia yə bəni bə akə bə mbi wələ kiəki kə bukumbein kə kəm bə kiəki kə tə wi.

² Nsəin yin yi shəm, i liə bukumbein si num lə bwa bə Nyə, ayakalə bukumbein kiəki kə si bukumbein bi numki. Gia yə bukumbein kiəki kə a, a bi numki jəbi wə wi bi dzə buku, ma bukumbein bi numki aka wi kəm bukumbein bi yein ki lə wi si wi kə.

³ Yaka kə a mi wichi wə wi tsəin ki tsəki a ninshiŋ i wi yakadein wi kanjaki i wəkə gwu yi jəbi wichi i baiŋki asi wi Klistus baiŋki.

⁴ Mi wichi wə wi fəki chu yaka wi bwiŋki num nchi wi Nyə, kəm chu kə nchi wi Nyə si mi bwiŋ.

⁵ Mbein kiəki lə a Klistus nī dzə i dzə bwili chu i bəni wə. Ayaka wi Klistus kanjaki kə chu.

⁶ Mi wə wi kə wi chiniŋni bəh Klistus si baan kə a fəki chu. Mi wə wi baan a fəki chu wi kein ki maka wi num yein yi nabə i kiə wi.

⁷ Bwa bəŋ, kiə mi ki fwəkyi kə mbein. Mi wə wi fəki gia yi chəŋ wi si num lə mi wi chəŋ si Klistus kə mi wi chəŋ.

⁸ Mi wə wi baan a fəki chu wi kə mi wi ŋkpeli, kəm ŋkpeli wələ nī fə lə chu na i kin'yisi wə. Akə fwu wi gia yə Wain Nyə nī dzə yein, i chiksi bənəm bə ŋkpeli wələ.

⁹ Mi wə wi kə mbwə wi Nyə si baan kə a fəki chu, kəm fiŋ fiŋi fiə Nyə kə fi, kə i wi wə jəbi wichi, wi kəkə i chu baan a fəki chu, kəm wi kə mbwə wi Nyə.

¹⁰ Gia yə yi kə i fə a bukumbein yein ki bəni bə bə kə bwa bə Nyə bəh bə bə kə bwa bə ŋkpeli kə yələ: Mi wichi wə wi fəki kə gia yi chəŋ nabə wə wi kəŋki kə wainnih wi, kəkə wain Nyə.

* 2:20 Mfianji wələ kə Kin'waka ki Baiŋni kə bə nya i bə.

Bukumbein kônniki

¹¹ Ntum wə mbein nī wəko i kin'yisi wə ko a wələ a, bukumbein kônniki.

¹² Kiə bukumbein ma numki ka Kεen. Wi nī ko wainj ŋkpeli mi wichu wə, wi ka bi dza wəo wainjni. Wi nī wəo wi kəm na? Wi nī wəo wi kəm kimfə ki nī ko kichu, ki wainjni wi num ki chəŋ.

¹³ Bwa bə nih bəŋ, kiə mbein ma numki bəh dzaka kiwənni a bəni bə bə ko bə mbi wələ bəŋŋki lə mbein.

¹⁴ Bukumbein si kiə lə a bukumbein buku lə i kanj yi kpi wə ka liə i nōni wə, kəm bukumbein kəŋki lə bwa bə nih bəbukumbein. Mi wə wi kəŋki kə wainjni wi, wi kəŋki i kanj yi kpi wə.

¹⁵ Na ndə wə wi bəŋŋki wainjni wi, yaka wəma ka mi wə wi wəki bəni. Ayaka mbein kiəki a mi wə wi wəki bəni kanjaki kə nōni kə ki bi tsə kaa kə i wi wə.

¹⁶ Fieŋ fiə fi chusiki i bukumbein kinjəŋ kə ki ko kinjəŋ ako yələ Klistus nī fə: Wi nī nya nōni ki i kpi kəm bukumbein. Bukumbein tə kanjaki i nyā nōni kibukumbein kəm bwa bə nih bəbukumbein.

¹⁷ Mi kabə kanjaki bieŋ bi fa mbi wələ wə, ka yeiŋ wainjni wi kanj kə, wi nəki weli kə kanj yi i wi, yaka kinjəŋ ki Nyə ko i wəma dəŋ?

¹⁸ Bwa bəŋ, kiə bukumbein ma kônniki a ja wə nabə i ndzaka wə. Bukumbein kônniki i kinjəŋ wə, chūsi i kimfə wə.

¹⁹ Ako gia yə yi bi fəki ka bukumbein kiə a bukumbein kə bəni bə ŋkəŋ, yi chu fə a shəm yibukumbein dəki i Nyə nshin.

²⁰ Na yibwəŋ shəm yibukumbein bə saka bukumbein. Bukumbein kiəki a Nyə kpali ki tsəki lə shəm yibukumbein, wi kiə gia yichi.

²¹ Nsəin yin yi shəm, shəm yibukumbein kabə sakaki kə bukumbein, bukumbein ma nī kanjaki nlwa widəko i Nyə nshin.

²² Bukumbein nywā na finə i wi, wi ni nyā i bukumbein, kəm bukumbein jiəki lə bənchi bu fə gia yindzəŋni i wi.

²³ Ayaka nchi wi ko wələ a, bukumbein jlə shəm i Wain wi Jisəs Klistus, bəh i kəŋniki gwū yibukumbein asi Klistus nī dzaka i bukumbein.

²⁴ Bəni bəchi bə bə jiəki bənchi bə Nyə bə ko i wi mə jəbi wichi, wi num tə i bə mə. Gia yə yi fəki na ka bukumbein kiəki a wi ko i bukumbein mə jəbi wichi, ko Kin'waka ki kə wi nya i bukumbein.

4

Mi wə wi kanjaki Kin'waka ki Nyə bəh wə wi kanjaki kə

¹ Nsəin yin yi shəm, jəbi wə mi dzaka a gia yə ŋgain dzakaki buku i kin'waka ki Nyə wə, kiə mbein ki būm kə a bumni. Mbein mōmsi kin'waka kiwə i yēin a, ako ki Nyə a. Mih

dzakaki yələ kəm bəni bə bə nyiki ntəka a bə ko bəni bə ntum bə Nyə bə buku tsə lə i mbi wələ wə bəduli.

² Gia yə yi ko i fə a mbein kiə Kin'waka kə ki ko ki Nyə i mi wə, ko yələ: Mi wichi wə wi dzakaki bəh dzaka ki a Jisəs Klistus nī dza i fa kuku ka mi wiwəm, kə num wəma ka wə wi kanjaki Kin'waka ki Nyə.

³ Mi wichi wə wi dzakaki kə lə kəm Jisəs, ako wə wi kanjaki kin'waka a kəbi ki Nyə. Kin'waka kələ ko ki mbəŋŋni wi Klistus wə mbein nī ko mbein wəko lə a wi bi dza lə, ayaka i liə wi dza lə i fa mbi wə.

⁴ Bwa bəŋ, mbein ko bəni bə Nyə, mbein gaka lə bəni bəwə. Mbein gaka kəm Kin'waka kə ki ko i mbein wə tsəki lə kə ki ko i fa mbi wələ wə.

⁵ Bəma ka bəni kə bə mbi wələ. Ayakadəŋ, gia yə bə dzakaki ko yi mbi wələ, bəni bə bə ko bə mbi wələ wəko i bə.

⁶ Bukumbein kə fibukumbein bəni bə Nyə. Mi wichi wə wi kiəki Nyə wi wəko ki lə i bukumbein, wə wi kəka mi wi Nyə wi wəko ki kə i bukumbein. Yələ ko gia yə yi fəki ka bukumbein kiəki kin'waka kə ki ko ki ŋkəŋ bəh kə ki ko ki ntəka.

Nyə ko Nyə wi kinjəŋ

⁷ Nsəin yin yi shəm, bukumbein kônniki, kəm kinjəŋ kə gia yi Nyə. Mi wə wi kanjaki kinjəŋ, wi ko mbwə wi Nyə, wi kiə Nyə.

⁸ Mi wə wi kəŋki kə mi widəko wi kiəki kə Nyə. Yi ko yakadəŋ kəm Nyə ko Nyə wi kinjəŋ.

⁹ Yələ lə ko dzəh yə Nyə nī chusi kinjəŋ ki yeiŋ i bukumbein lə: Wi nī faan Wain wi wimu wələ shəŋ i mbi wələ mə ka bukumbein bi kwati nōni tsə dzəh i wi wə.

¹⁰ Kinjəŋ kə ki ko ki ŋkəŋ kə kələ a a nī ka kəŋ dəka bukumbein Nyə, a nī kəŋ wi bukumbein, ka faan Wain wi a wi dzə māin chu bibukumbein.

¹¹ Nsəin yin yi shəm, si Nyə nī kəŋ bukumbein i dzəh yələ wə lə, bukumbein tə kanjaki lə i kônniki.

¹² Mi mən wə wi num yeiŋ i Nyə wə. Bukumbein ka kəŋniki, Nyə ni numki jəbi wichi i bukumbein wə, kəŋ bukumbein tsə kaasi.

¹³ Bukumbein kiə a bukumbein kə i wi wə jəbi wichi wi num i bukumbein wə, kəm wi ko wi nya bukumbein bəh Kin'waka a num ŋki.

¹⁴ Buku nī yeiŋ ka fukuki i bəni a Ba wibukumbein nī faan Wain wi a wi dzə ntūmki Kimbwili ki mbi wələ.

¹⁵ A kabə num a na ndə wə wi dzakaki bəh dzaka ki a Jisəs ko Wain Nyə, yaka Nyə kələ i wəma ka wə wi num tə i Nyə wə.

¹⁶ Si yi ko yakadəŋ, bukumbein kiə, ka chu bum kinjəŋ ki Nyə kə wi kanjaki i bukumbein wə.

Nyɔ kɔ Nyɔ wi kinɔn, mi wə wi nɔki i kinɔn wə jɔbi wichi, wi nɔki i Nyɔ wə, Nyɔ tɛ nɔ i wi wə.

¹⁷ Gia yə yi chusiki a kinɔn kolə i bukumbein mə num ki jikə tsə kaasi kɔ yələ yi kɔ a, bukumbein kanjaki kə i lwaki kəm chəkɔ bi nsaka wi goksini biə. Bukumbein kanjaki kə nlwa kəm bukumbein nɔki i mbi wələ wə ka Klistus.

¹⁸ Nlwa si num kə i kintəən ki kinɔn wə. Kinɔn kə ki kɔ ki liani lə tsə kaasi si bwili lə nlwa, kəm nlwa kanjaki gia i fə num a bəh ngəkə wə bə kɔ i nya i mi. Mi wə wi kanjaki nlwa kɔ wə wi ka liə dəkə i kintəən ki kinɔn wə i tsə kaasi.

¹⁹ Bukumbein kəŋniki kəm a nɔ yisi Nyɔ i kəŋki bukumbein.

²⁰ Mi ka dzaka a ngaiŋ kəŋki lə Nyɔ, ayakalə wi yiŋni baiŋŋ waiŋnih wi, yaka wi kɔ mi wi ntəkə, kəm mi kabə num wə wi kəŋki kə waiŋnih wi wə wi yeiŋki wi, wi kəkə i kəŋ Nyɔ wə wi yeiŋki kə i wi wə.

²¹ Nchi wə bukumbein nɔ kwati i wi kɔ wələ a, mi wə wi kəŋki Nyɔ kanjaki lə i kəŋki waiŋnih wi tə.

5

Mi wə wi tumdzi mbi wələ kɔ wə wi bum i Jisəs

¹ Mi wichi wə wi bum a Jisəs kɔ Kimbwili wə Nyɔ nɔ kaka wi kɔ mbwɔ wi Nyɔ, mi wichi wə wi kəŋki mi, wi kəŋki lə tə kimbwɔ ki wəmakə.

² Gia yə yi fəki ka bukumbein kiəki a bukumbein kəŋki lə bwa bə Nyɔ akɔ jɔbi wə bukumbein kəŋki Nyɔ jiə gia yə nchi wi dzakaki.

³ Mbein kiəki a i kəŋki Nyɔ kɔ i jiəki bəŋchi bu, bəŋchi bu kəkə ntia,

⁴ kəm mi wichi wə wi kɔ mbwɔ wi Nyɔ, wi tumdzi lə mbi wələ. Bukumbein tumdzi mbi wələ num bəh kimbum kibukumbein.

⁵ Mi wə wi tumdzi mbi wələ kɔ winaiŋ? Kɔ wə wi bum a Jisəs kɔ Waiŋ Nyɔ.

Gia yə yi beenki nsaka wi Jisəs

⁶ Jisəs Klistus nɔ dzə i mbi wələ wə, tsə dzəh i mwi wə bəh i mwa wə. Wi nɔ ka tsə dəkə shəŋ a mwi wə. Wi nɔ tsə dzəh i mwi wə bəh i mwa wə. Ayaka Kin'waka ki Baiŋni num mbein nsaka i gia yələ wə kəm Kin'waka dzakaki ŋkəŋ.

⁷ Gia kolə yitali yə yi beenki nsaka wiwɔ.

⁸ Biein biələ kɔ Kin'waka ki Baiŋni, mwi bəh mwa. Biein biələ bitali bichi kɔ i fiŋ fimu wə.*

⁹ Bukumbein si bum lə gia yə a dzaka mi wiwəm i bukumbein. Ayakalə, gia yə a dzakaki Nyɔ yi jilki tsəki lə yə mi wiwəm dzakaki.

Mbein kiəki a yələ kɔ gia yə a dzakaki Nyɔ i bukumbein, wi num mbein nsaka i Waiŋ wi.

¹⁰ Mi wə wi bum i Waiŋ Nyɔ, wi kanjaki lə gia yələ Nyɔ dzaka i wi wə. Mi wə wi ka bum Nyɔ wi fəki Nyɔ num mi wi ntəkə, kəm wi ka bum dəkə i gia yə a dzakaki Nyɔ i bukumbein kəm Waiŋ wi.

¹¹ Ndzaka wələ kɔ a Nyɔ nya lə bukumbein bəh nɔni kə ki bi tsə kaa kə, nɔni kolə nyəki dzəki i Waiŋ wi wə.

¹² Mi wə wi kanjaki Waiŋ Nyɔ i wi wə kanjaki lə nɔni kiwɔ, mi wə wi kanjaki kə Waiŋ Nyɔ i wi wə wi kanjaki kə nɔni kiwɔ.

Bəni bə bɔ si kanja lə nɔni kə ki bi tsə kaa kə

¹³ Mih nyakaki gia yələ i mbein bə mbein bum i Waiŋ Nyɔ, a mbein kolə i kiə a mbein si kanja lə nɔni kə ki bi tsə kaa kə.

¹⁴ Bukumbein chu kanjaki kə nlwa i kəmsi tsə i Nyɔ nshin i nywa fiŋ fidəkɔ i wi, kəm bukumbein ka nywa fiŋ fidəkɔ i wi biəli asi wi nəŋki, wi ni wəkɔ gia yə bukumbein dzakaki.

¹⁵ Bukumbein kabə kiə a wi si wəkɔ lə gia yə bukumbein dzakaki jɔbi wə bukumbein nywaki na fiŋə i wi, bukumbein kiəki tə a bukumbein kwati lə fiŋə fiə bukumbein nywaki i wi.

¹⁶ Mi ka yein waiŋnih wi fə chu biə bi kəkə i fə a wi kpi, wi tsə a Nyɔ nya nɔni i wəmakə. Yələ kɔ num i mi wə mbi chu kəkə i fə a wi kpi num kpini. Chu bidəkɔ kolə biə bi kɔ i fə a mi kpi num kpini. Mih dzakaki kə a mi tsaki i biəmakə wə.

¹⁷ Mfə wichu wichi kɔ chu, ayakalə chu bidəkɔ kolə biə bi kəkə i fə a mi kpi num kpini.

¹⁸ Bukumbein kiəki lə a mi wə wi kɔ mbwɔ wi Nyɔ, wi kəkə i chu baan a fəki chu, kəm wə wi kɔ Mbwɔ wi Nyɔ təkni lə bəh wi, mi wichu wə kəbi i chu kəm i wi wə.

¹⁹ Bukumbein kiəki lə tə a bukumbein kɔ bəni bə Nyɔ, bəni bə bɔ kɔ bə mbi wələ bəchi kɔ num i kan yi mi wichu wə.

²⁰ Bukumbein kiəki lə a Waiŋ Nyɔ dzə lə ka weli mfi bibukumbein i kiəki Nyɔ wi ŋkəŋ. Ayaka bukumbein kɔ i wə wi kɔ ŋkəŋ asi bukumbein kɔ i Waiŋ wi wə Jisəs Klistus. Akɔ wi Nyɔ wi ŋkəŋ bəh nɔni kə ki bi tsə kaa kə.

²¹ Bwa bəŋ, mbein təkni kəm miməsɔ.

* 5:8 Biŋwakti bikpu bidəkɔ kanjaki i bibo bimbu biələ a, "Bəni kolə bətali bə beenki nsaka wiwɔ i bein. Bəni bələ kɔ Nyɔ Ba wi bəh Ja bəh Kin'waka ki Baiŋni. Bəni bətali bələ kɔ i fiŋə fimu wə."

Kinwakti ki kamsini ki Jón Gia yə yi kə i Kinwakti ki Jón ki kamsini kələ mə

Jón nī nyaka kinwakti ki kamsini kələ, wi bəəŋ gwu yi a, “Tikwili wi fwu wi kijunni ki bəni bə bumni.” (1:1) Wi nī nyaka i kpaŋa widəko wə Nyə saɪnbwili wi bəh bwa bu. Kpaŋa wələ kələ i numki kijunni ki bəni bə bumni kidəko, bwa bu bələ num bəni i kijunni kiwə wə. Gia yə wi nī nyaka i kinwakti kələ mə, kə alə kpuuuk. Wi nī nyaka, tsa a bə kəŋniki, chu təfi bə a bə təkniiki kəm bəni bə bə laniki nnyaki ntəkə.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinwakti kələ mə

1-3 Kin'yisi

4-6 Kinəŋ kə fwu i gia yichi wə

7-11 Ntəfi i təkniiki kəm nlani wi ntəkə

12-13 Kinəksi

¹ Akə mih tikwili wi fwu wi kijunni ki bəni bə bumni. Mih nyakaki kinwakti kələ i wə minəpaŋa wə Nyə saɪnbwili bəh i bwa bu. Mih kəŋki lə mbeɪŋ ŋkəŋ ŋkəŋ. A kəkə a mih mbəŋ wə mih kəŋki mbeɪŋ. Bəni bəchi bə bə kiəkə ŋkəŋ, kəŋki lə tə mbeɪŋ.

² Buku kəŋki mbeɪŋ kəm kinəŋ kə ki kə i bukumbeɪŋ wə, ki bi baəŋ a i numki i bukumbeɪŋ wə jəbi wichi.

³ Shəm yindzəŋni bəh nsheɪŋ bəh kimbəɪŋni biə bi nyəki dzəki i Nyə Ba bəh i Jisəs Klistus wə Waiŋ Ba, nī numki i bukumbeɪŋ wə asi bukumbeɪŋ kə i ŋkəŋ wə bəh kinəŋ.

Mbeɪŋ numki i ŋkəŋ wə bəh i kinəŋ wə

⁴ Mih lanəki nalə si mih yeɪŋ bwa ba bədəko biəli ŋkəŋ, yi num asi Ba wibukumbeɪŋ nī dzaka a bukumbeɪŋ fəki.

⁵ I liə lə nih wi bəni, mih lansiki tsaki wə dzaka a bukumbeɪŋ kəŋniki. Wələ kəkə nchi wimfiəŋ widəko mih nyakaki i wə. Akə nchi wə bukumbeɪŋ nī kaŋaki i kin'yisi wə.

⁶ Kinəŋ kə kələ a, bukumbeɪŋ biəliki nchi wi. Ayaka nchi wiwə num a wə mbeɪŋ nī wəkəki a keɪŋ i kin'yisi wə a mbeɪŋ nōki i kinəŋ wə.

⁷ Bəni bə ntəkə bəduli kələ i mbi wə, num bəni bə bə bumki kə a Jisəs Klistus nī dzə i mbi wələ wə ka mi wiwə. Wəma ka mi kə mi wi fwəkyini a num tə mbaiŋni wi Klistus.

⁸ Mbeɪŋ təkniiki bəh gwū yimbəɪŋ ka mbeɪŋ ma lāksi fiəŋ fiə mbeɪŋ kə mbeɪŋ nəm lə fi. Mbeɪŋ mōmsiki i bi kwati ŋgəm wimbəɪŋ wichi.

⁹ Mi wichi wə wi tseɪŋki tsəki i ninshin num kə i nlani wi Klistus wə, wəma ka mi kaŋaki kə Nyə i wi wə. Mi wə wi biəliki nlani

wi Klistus jəbi wichi, wəma ka mi kaŋaki lə Tii bəh Waiŋ i wi wə.

¹⁰ Mi ka dzə i mbeɪŋ maka wi dzə bəh nlani wələ, kiə mbeɪŋ ki dzə kə wi i jūŋ yimbəɪŋ wə nabə i bəni i wi.

¹¹ Mi ka bəni i wəma ka mi, yaka wi chiŋni lə bəh wi i nəm wi wihu wə.

Ndzaka wi gəksini

¹² Mih kaŋaki lə na gia yiduli i nyaka i mbeɪŋ ayakalə, mih kəbi i nyaka lə yi i kinwakti wə. Mih yeɪŋ a mih ni dzə yeɪŋ lə mbeɪŋ ma bukumbeɪŋ dzaka dənəsi shi bəh shi, ka kinsəŋli kibukumbeɪŋ nī numki num ki jika.

¹³ Bwa bə jemi ya bə Nyə kə wi saɪnbwili tə, bə bəni i wə.

Kinwakti kitali ki Jøn Gia yə yi kə i Kinwakti ki Jøn kitali kələ mə

Jøn wə wi nɪ bəŋki gwu yi a fwu wi kijunni ki bəni bə bumni, wi nɪ nyaka kinwakti kitali kələ i mi widəko wi num fwu i kijunni ki bəni bə bumni wə yeli wi nɪ kə num Gayus. Wi nyaka sainj Gayus i ngamti wə wi nyaki i bəni bə bumni. Wi tafi tə Gayus a wi tōkniki bəh mi widəko wə bə bəŋki a Diətefəs kəm wi nɪ nəinj i wəkəli ja yi ngainj.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinwakti kələ mə

1-4 Kin'yisi

5-8 Jøn sainj Gayus

9-10 Jøn təyi kimfə ki Diətefəs

11-12 Jøn sainj kimfə ki Demitiyus

13-15 Kingəksi

¹ Akə mih tikwili wi fwu wi kijunni ki bəni bə bumni. Mih nyakaki kinwakti kələ i wə Gayus nseinj wunj wi shəm. Mih kəŋki lə wə i ŋkəŋ wə.

Jøn sainj Gayus

² Nseinj wunj wi shəm, mih tsaki a gia yichi tsəki bindzəŋ i kimbu ka wə, wə nūmki bəh gwu yiləkəli asi mih kiəki a wə ləkəki lə i mfiəŋə wə.

³ Mih nɪ wəkə ndzəŋni na bəh ŋga jəbi wə bwa bə nih bəbukumbəinj bədəko nɪ dzə buku fa fuku si wə num i gia yi ŋkəŋ wə bəh shəm ya yichi. Ayaka yi num ŋkəŋ a wə biəliki lə ŋkəŋ.

⁴ Gia yidəko kəkə yə yi kə i fə mih i wəkəki ndzəŋni tsə yələ a bwa bəŋ biəliki lə ŋkəŋ.

⁵ Nseinj wunj wi shəm, nəm wə wə nəmki i bwa bə nih bəbukumbəinj wə, kighə na i bəni bə tumi, yaka wə nəmki lə bindzəŋ.

⁶ Bə nɪ kə bə fuku i kijunni ki bəni bə bumni fa kəm kinəŋ ka. Wə mōmsi ayaka i gāmtiki bəmaka bəni i dzəh yə Nyə nəŋki i nyani wibə wə.

⁷ Kiə a bə buku binj num kəm yeli wi Klis-tus, bə tseinj kə ngamti widəko i bəni bə bə kəkə bə Nyə.

⁸ Ayakadəinj, bukumbəinj kanaki i təbiki bəmaka bəni ka bukumbəinj bəh bə numki bəni bə bə nəmki i fiəŋ fimu wə kəm ŋkəŋ.

Kəm Diətefəs bəh Demitiyus

⁹ Mih nɪ nyaka gia yidəko i kijunni ki bəni bə bumni kimbəinj wə, ayakalə Diətefəs wə wi si kəŋ i jiə gwu a ninshinj, nɪ ka wəkəli dəkə i mi wə mih kə wi.

¹⁰ Ayakadəinj, mih ka ni dzə, mih ni jiə gia yə wi fəki i kuku, si wi nyaniki bəh kinyəni, dzaka ja yichu kəm mih. Si wi fəki yakadəinj, wi kəŋki ki fwuli kə bəh yəmaka. Wi nəinj tə i dzəki bwa bə nih bəbukumbəinj, nəinj tə a kiə

bəni bə bə kəŋki i dzəki bə ma dzəki. Bə ka nəŋki i dzə, wi kəŋŋ bəni bə bə nəŋki i dzəki bə i kijunni ki bəni bə bumni kintəŋ.

¹¹ Nseinj wunj wi shəm, kiə wə ki sɪni kə gia yichu. Sɪni num yindzəŋni. Mi wə wi fəki gia yə yi ndzəŋki kə mi wi Nyə, wə wi fəki gia yichu kə wə wi ka kiə dəkə lə Nyə.

¹² Demitiyus kə mfiə mi wə bəni bəchi dza-kaki gia yindzəŋni kəm wi, nəni ki kindzəŋni dzaka tə kəm wi. Buku tə dzaka kəm wi. Ayaka wə kiəki lə a gia yə buku dzakaki kəm wi kə ŋkəŋ.

Kimbəni

¹³ Mih kəŋki mih kanja gia yiduli i nyaka i wə ayakalə, mih kəŋ kə i nyaka num bəh kingaali ki kinwakti.

¹⁴ Mih yeŋki a, i jəbi wi juli wə mih ni dzə yeŋ lə wə, ma buku wə dzaka danjsi shi bəh shi.

¹⁵ Kimbəŋni nūm i wə. Nsəinj yibuku wə bəniki i wə. Bəni nnya nsəinj yibuku wə yichi i mih wimu wimu i bə wə.

Kinwakti ki Jut Gia yə yi kə i Kinwakti ki Jut kələ mə

Jut nī nyaka kinwakti kələ i tafi bəni a bə təkni ki kəm bəni bə bə nī dzakaki a bə kə bəni bə bumni fwəkyi bəni bəh bənlani bəntəkə. Wi nyaka gia yidəko yi num a liŋ aka yə yi kə i kinwakti ki Bitə ki kəmsini mə. Wi nyaka i tafi bəni bə wi nyaka i bə, a bə jwəki i təkiki kimbūm kinwəŋ kə bə nī nya i bəni bə bə kə bə Nyə, a kimbūm kələ kə num fiŋ bə nī nya kpamu fidəko kəbi (1-3).

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinwakti kələ mə

1-2 Kin'yisi

3-16 Kimfa, bəh nlani, bəh bəŋgəkə bə bəni bə nlani bə ntəkə

17-23 Ntəfi a bəni nūm ndzəŋ i bumni wibə wə

24-25 Ntsa wi kinwəksi

¹ Akə mih Jut waiŋ wi nəm wi Jisəs Klis-tus, mih num waiŋnih Jem. Mih nyakaki kinwakti kələ i bəni bə Ba Nyə bəŋŋ, bə nə i kinwəŋ ki wə num i Jisəs Klis-tus kəŋ.

² Ma nsheŋ yi Nyə bəh kimbəŋni bəh kinwəŋ ki nūmki i mbeŋ wə kə tsə a ninshin ninshin.

Bəni bə lanini bə ntəkə

³ Nsəŋ yin yi shəm, mih si kwakaki na bəh ŋga a mih nī nyaka lə i mbeŋ kəm mbəŋ wə bukumbeŋ bəchi kə bə kwati lə, mih ka yeŋ a yi ndzəŋki lə i nyaka i tsa mbeŋ a mbeŋ jwəki i kəŋ mbəŋ wə bə nī nya i bukumbeŋ bə bə kə bəni bə Nyə. Akə gia yə bə nī kə bə nya lə i bukumbeŋ a kpamu yi kaa yaka.

⁴ Mih dzakaki lə kəm bəni bə dəkə kə bə wəli lə lə i mbeŋ kintəŋ, a num bə bə bə nī nyaka lə kəm bə i kikapu wə, a Nyə nī kə wi jiə lə ŋgəkə wibə. Bələ kə bəni num bə nəŋ Nyə, bə dzə kinwəŋ ki Nyə fiəni i gia yə bə nī nyumiki yeŋ cheŋ i fəki kinyeŋ, chu nəŋ Tikwili wibukumbeŋ Bah Jisəs Klis-tus wə akə a wi shəŋ.

⁵ I lə mih nəŋki i fiəni yin ti mbeŋ kəm gia yidəko, namana yaka si mbeŋ kə mbeŋ si kiə lə yi nalə. Bah nī kə wi bwili bəni bu i tumi ki Ijib wə, bə buku i ŋgəkə wə, ayakalə wi bi fiəni kaasi bəni bə bə nī ka jiə dəkə shəm i wi.

⁶ Akə a liŋ si bəchinda bu bə nī ka baan dəkə i di biə wi nī jiə bə, bə bee bidi bibə bi nəni bi chəŋ, bə num wi jiə bə i bənsəŋ bə bə bi baan a kpamu, i di biə bi jiki lə maaa, i di biə bə bi numki fiŋ i tsə buku i Chəkə bi nsaka bimbūm wə.

⁷ Ayaka yi chu num a liŋ asi wi nī kpa kwili wi Sədəm bəh wi Gəmlə bəh gbuku wə wi bi kaa kə, bəh bikwili biə bi nī kə kəmsi i bi wə, biə bi nī nəkə tə nani ki kinyeŋ ki təkəlini, bəkaŋa bəh bənyuku dzə tə gwū yibə fə bəh yi a kəbi i dzah yə Nyə nī maa mi i fəki yaka. Gia yələ kə kinchəsi ki gia yə yi bi numki bəh bəni bə bə nəkə ŋkaiŋni wi nani kələ.

⁸ Na si yi kə yakadəŋ, bəni bələ dzə a nəni kiwə. Bə bəkəli gwū yibə, nəŋ mi wə wi sakaki bə, təyi biŋ'waka bi beŋ. Bə fəki yakadəŋ dzaka a, akə kəm bə yeŋki gia i dəmsi mə.

⁹ Jobi wə Maikel wə wi kə fwu wi bəchinda bə Nyə nī yəli i wini wi Muses beŋ bəh ŋkpeli, wi nī ka məm dəkə na i bwili ja yichu i dzaka i ŋkpeli, wi chukuli shəŋ wi a, "A nī saka Bah wə".*

¹⁰ Bəni bələ təyiki num təyini biəŋ bichi biə bə kiəkə ka si bi kə. Bə fəki biəŋ a num biə mwa mibə kəŋki aka nyām yi chwa. A num biəŋ biələ biə bi bəkəli bə.

¹¹ Ŋgəkə wimbūm kə i bə! Bə biəli gvu yi Kəen. Bə dza ka biəliki kpa ka liə i chu wə aka bi Balaam. Bə ləkəki bəh fwu a liŋ asi Kələ nī ləkəki, bə bi kpəyiki asi Kələ nī kpi.

¹² Bəni bələ kə chi chi i mbeŋ kintəŋ, jobi wə mbeŋ dziki bini bi kinwəŋ bimbəŋ. Bə si fə aka biə i jobi wi dzini wələ wə, mi tseŋ shəŋ a gwu yi gəmnə kə. Bə kə aka bikwu biə bi juŋni bi na nya dzaŋ, fiəkə fiəni shakyi bi. Bə kə tə aka kpeŋ wə wi ka wum dəkə mintam i tsə buku i jobi wə nyum yisi i baiŋki dzəki. Bə kə tə aka keŋ yə bə baayi. Bə kpi ka chu kpi.

¹³ Bə kə aka kinchwə kimbūm kə fuŋni kiləkəli tsəki dzasi i beŋ, bimfə bibə bi ŋgəmnini num aka bifuu biə fiəkə yiləkəli si tsə dzasi i bəkə beŋ. Bə kə aka biəŋ biə bi nəŋki nnyaki i beŋ na dəŋ. Nyə kə wi keŋsi lə di bi ji lə maaa jiə i bə kpamu.

¹⁴ Ənək wə ŋgəkə wi nī kə wi nanitan i yisi i Adam wə, wi nī kə wi dzaka aka mi wi ntum wi Nyə kəm bəni bələ, dzaka a, "Mbeŋ tseŋ, Bah bi dza bəh mbaŋ wi bəchinda bu bə baiŋni bə num bəchuku bəchuku,

¹⁵ i saka mi wichi. Wi bi dzə i chusi kimfə kichu kichi kə bəni bəchi bə bə nī kiəkə kə Nyə nī fəki asi bə nī nəŋ wi, bəh ja yi ləli yichi yə bə nī dzakaki kəm Nyə."

¹⁶ Bəni bələ kə bə bə si shuŋyi jobi wichi, jiə gia i bəni bə dəkə fuŋ, biəli a gia yə gwu yibə yi shilini kəŋki i fəki, ghaŋsi gwu a kilə, fwəkyi bəni bəh bəndzaka bə ŋjwəŋni i kwati biəŋ biə bə nəŋki.

Ntəfi kəm gia yə yi bi numki

¹⁷ Ayakalə, nsəŋ yin yi shəm, mbeŋ yin ti gia yə bwa bə faanŋni bə Bah wibukumbeŋ

* 1:9 Kichum kələ kə a i di biə wə, ki buku i biŋwakti bi Bəju bidəko wə.

Jisəs Klistus nĩ dzakaki i mbein a yi bi numki la.

¹⁸ Bɔ nĩ dzaka i mbein a, “A bi numki i chɔkɔ bi gɔksini wə, bəni bə nyiksini bi numki la bɔ nɔ kə nɔni kə Nyɔ nənki, fə gia yichu yə gwu yibɔ yi shilini kənki.”

¹⁹ Bəni bələ kɔ bə bɔ dzaki bəh kingaali i bəni kintəən, biəli num binkwaka biə bi bukuki i fwu wibɔ wə, kanja kə Kin'waka ki Nyɔ i bɔ wə.

²⁰ Ayakalə, nsəin yin yi shəm, mbein maa yaka gwu yi mbein i nũmki a i kimbun kimbein kə ki kɔ kibaini, tsá jəbi wichi i ŋga bi Kin'waka ki Baini wə.

²¹ Mbein báan a i kinɔən kə ki kɔ ki Nyɔ, wɔkəli Bah wibukumbein Jisəs Klistus wə wi bi kwasiki nshein, fə a mbein liə i nɔni kə ki bi tsə kaa kə.

²² Mbein kwásiki nshein i bəni bə bɔ kein ki i jisi kintəən.

²³ Mbein chufiki bwɩliki bəni bə bɔ kɔ i gbuku mə i bwɩli bɔ. Mbein kwásiki nshein i bəni bədakɔ wə, ayakalə jəbi wə mbein kwasiki nshein mbein ka tɔkniki. Mbein báinɔki na bəh bəmbun bəbɔ bə bɔ kɔ bɔ jisi bəh nɔni kichu.

Ntsa wi kəksini

²⁴ Kinɔksi nũmki i Nyɔ! Akɔ wi wə wi kɔ i tɔkniki i mbein ka mbein ma gbɔ, wi bi dzə bəh mbein i kinɔkni ki nshin mbein num ŋgbɔ widakɔ kəbi num bəh kinsanli.

²⁵ Bukumbein nyá kinɔksi i Nyɔ wə wi kɔ Mbwiili wibukumbein a num a wi shən, tsə dzəh i Jisəs Klistus wə Bah wibukumbein. Mbum bəh kinɔkni bəh ŋga bəh nsaka kənaki wə Nyɔ i yisi si mbi nĩ yisi i dzə buku bidain jəbi wichi kingɔksi kəbi. Yi nũm ayaka.

Kinjwakti ki Gia yə Jisəs nǝ chusiki i Jən

Gia yə yi kə i Kinjwakti kələ mə

Kinjwakti kələ kə kəm gia yə Jisəs Klistus nǝ chusiki i Jən waij wi wi ntum. Jən nǝ nyaka kinjwakti kələ i jəbi wə bə nǝ bwili wi tsə jiə i tumi ki bəko kintəəj ki Batməs. Wi nǝ nyaka i bijuŋni bi bəni bə bumni biə nanitanj. Wi nǝ yisi nnyaka, yisi bəh gia yə Jisəs mwi nǝ chusiki i wi a wi nyaka chiŋsi i bijuŋni biwə biə nanitanj. Gia yə yi biələki wi kə mbanj wi gia yiduli yə wi nǝ yeiŋki i fiəj wə ka ndəmsi, yi num asi Nyə bəiŋsiki bəni bə bə kə mbu, jiə bəchu bə i ngəkə wə.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kinjwakti kələ mə

1:1-8 Kin'yisi

1:9-3:22 Ndəmsi bi ninshinj bəh biŋwakti biə bi tsəki i bijuŋni bi bəni bə bumni biə nanitanj

4:1-8:1 Kinjwakti kə bə nǝ laa banj bəh nyanti i kidi wə nanitanj

8:2-11:19 Kijəj nanitanj

12:1-13:18 Kinjwakti ki nyam yə yi bwəsiki kətə bəh nyām yi gumini yifa

14:1-15:8 Bindəmsi bidəkə chi chi

16:1-21 Biŋkuŋə biə nanitanj kə shəm yi Nyə yi jumini

17:1-20:10 Bə laksi Babilən bəh nyam yi gumini bəh bəni bə bə nyiki ntəkə a bə kə bəni bə ntum bə Nyə bəh ŋkpeli

20:11-15 Nsaka wi gəksini

21:1-22:5 Mbi wi beij wimfiəj bəh kuku wimfiəj bəh Jelusalem wimfiəj

22:6-21 Kinjəsi

Kin'yisi

¹ Kinjwakti kələ kə kəm gia yə Nyə nǝ nya i Jisəs Klistus a wi chusi i bəni bu, a num gia yə yi kanjaki i dzo di i jəbi wi juli wə. Jisəs Klistus ka faəj chinda wi i mi wi wi nəm Jən i fə a bə kiə gia yiwə.

² Wi ka nyaka gia yichi yə wi nǝ yeiŋ, yi num gia yi Nyə yələ bəh gia yə Jisəs Klistus nǝ dzaka i wi.

³ Kimbəiŋsi kimbəm bi numki i mi wə wi bi faaki ntum wi Nyə wələ. Kimbəiŋsi kimbəm bi num tə i bəni bə bə bi wəkəki gia yə bə nyaka i kinjwakti kələ mə jiə, kəm jəbi wi gia yiwə si num kəmsi dzo lə.

Jən bəni i bijuŋni bi bəni bə bumni nanitanj

⁴ Akə mih Jən, mih nyakaki kinjwakti kələ i bijuŋni bi bəni bə bumni bə nanitanj bə kə i kimbu ki mbi wi Əsia wə. Ma shəm yi yindzəŋni bəh kimbəiŋni num i mbeij, ki dzo i Nyə wə wi kə, a num wə wi nǝ kə, a num wə wi kə i bi dzo. Ma kinduksi ki Nyə bəh kimbəiŋni numki bəh mbeij, ki dzo tə i

biŋ'waka biə nanitanj bi kə i kinjki ki nshinj, ⁵ bəh i Jisəs Klistus a num wi wə wi si chusi gia yi ŋkəj kəm Nyə i bəni. A nǝ kə wi mi wi ninshinj i fiəni dza i kpi wə. Ayaka akə wi wə wi sakaki bəŋkuŋ bəchi fa kuku. Akə wi wə wi kanjki bukumbeij, wi bwili bukumbeij i chu bibukumbeij wə bəh mwa mu.

⁶ Wi kə wi fə bukumbeij num bəni bə ŋkuŋ bi Nyə, fə bukumbeij num bəti mfa gia bə Nyə wə wi kə Nyə wi num Ba wi. Mbum bəh ŋga numki i wi jəbi wichi kinjəksi kiwə kəbi. Yi nūm ayaka.

⁷ Mbeij tsəiŋ, Jisəs dzəki lə, wi bi dzəki i bikwu wə. Bəni bəchi num i bi yeiŋ i wi wə na bəh bəni bə bə nǝ bwanj wi bəh gəj. Kitumi ki fa kuku kichi num i bi fikki bəh mindəm kəm wi. Lə yi bi numki yaka. Yi nūm ayaka.

⁸ Bah Nyə dzakaki a ŋgainj kə Alfa bəh Omega. A num wə wi kə a num wə wi nǝ kə, a num wə wi kə bi dzo. A num wi Nga Bichi.

Jən yeiŋ Jisəs

⁹ Akə mih Jən, waiŋnih wimbeij i Jisəs wə, bukumbeij bəchi yeiŋki ŋgəkə kəm wi, num i ŋkuŋ bi kintəəj, kaŋa shəm i gia yichi wə. Mih nǝ kə i Batməs tumi ki bəko kintəəj num bə nǝ bwili mih num bwilini kəm gia yi Nyə yə mih nǝ fukuki chu dzaka kəm Jisəs.

¹⁰ A dzo num i chəkə bi Bah wə mih nǝ kə i Kinj'waka ki Nyə wə, mih ka dza wəkə ja yi dzaka i mih jum bəh ŋga aka jəj.

¹¹ Yi nǝ dzakaki a, "Nyāka gia yələ wə yeiŋki lə i kinjwakti mə wə chiŋsi i bijuŋni bi bəni bə bumni nanitanj bə kə i tumi ki Əfəsus, Similna, Begamum, Tayatila, Saldis, Filadelfia bəh Lawdesia wə."

¹² Mih kabə fiəni gwu i yeiŋ mi wə wi dzakaki i mih. Ayaka jəbi wə mih nǝ tseiŋ tali, ka yeiŋ bieij biə bə təmki naka bi bəiŋsini yeiŋ wə nanitanj num bə kəiŋsi bəh chwaka ki kpi ki bəkəli. ¹³ Mi widəkə num i bieij biə bə təmki naka bi bəiŋsini yeiŋ kintəəj aka mi wə yeli wi kə Waiŋmi, num wi ləh mbuŋ wi dəəj ka wafi danj kiŋ'wafi i ki jum ki wə.

¹⁴ Juŋ yi fwu i fwu wi wə nǝ fukuki lə buuu aka ndəj wi fukuli, chu num aka kitəh ki dzanj.

¹⁵ Gvu yi nǝ təkiki aka chwaka ki bəkəli kə bə kpa ki ŋwanji, ja yi jum aka bəko yi gbəni.

¹⁶ Wi nǝ kanjaki bijəj nanitanj i tseiŋ yi yiləkəli wə, nywə wi jum wə wi kwaki bimbū bichi buku i dzaka ki wə, shi bi baiŋ aka wəj wi nshichuŋ.

¹⁷ Si mih yeiŋ wi, ka gbə i wi nshinj ka numki aka kinjpili ki mi. Wi jiə tseiŋ yi yiləkəli i mih wə dzaka a, "Kiə wə ki lwāki kə. Akə mih Ninshinj a num mih Kingəksi.

¹⁸ Akə mih wə mih kə wiwəm. Mih nǝ kə mih kpi, ayakalə tsəiŋ, mih fiəni chu wiwəm, mih num i ni numki jəbi wichi. A kanjaki mih biŋ'weli bi kpi bəh bi tumi bi bəni bə kpi.

¹⁹ Ayakadain, nyaka gia ye wə yein, ye yi ko i lia bəh ye yi ni dza i jum wa.

²⁰ Gia yi nyumini ye bijon biə nanitan wə si yein i tsein yin yiləkəli wə bəh biəin biə nanitan bə keinsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli kə bə təmki naka bi bəinsini yein chusiki yələ: Bijon biələ nanitan kə bəchinda bə Nyə bə bə ko bijunni bi bəni bə bumni biə nanitan, biəin biə bə təmki naka ki bəinsini yein a num bijunni bi bəni bə bumni nanitan biwə.”

2

*Ntum wi Jisəs wə wi tsəki i kijunni
ki bəni bə bumni i Efesus*

¹ Mi wə mih ni yein, wi dzaka i mih a, “Nyaka kinwakti i chinda wi Nyə wə wi ko wi kijunni ki bəni bə bumni i Efesus a, ‘Wələ ko ndzaka wi wəməka wə, wi kanaki bijon biə nanitan i tsein yi yiləkəli wə, wi nyani i kintəən ki biəin biə nanitan biə bə ni keinsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli kə bə ni təmki naka bi bəinsini yein wə:

² Mih kiəki lə kimfə kimbein bəh si mbein nəmki bəən, kiə tə shəm yimbein yi kanani bəh si mbein kəkə i bum gia ye bəni bəchu dzəki bəh yi. Mbein ko num mbein məm yein lə bəni bə bə bəənki gwu yibə a bə ngainni ko bwa bə ntum bə Jisəs bə kəbi, ka yein a bə ko bəni bə ntəkə.

³ Mih kiəki lə si mbein keinsiki kanaki shəm i gia yichi wə kəm mih bəh kə.

⁴ Ayakala, gia yidəko kələ ye mih kanaki kəm mbein yi ndzon kə i mih. Mbein chu kanaki kə kinəən kə mbein ni kanaki i ninshin.

⁵ Mbein kwāka na di biə mbein ni yisi ko ka mbein gbəyi. Mbein kwūni shəm yimbein, mbein fiəni fəki asi mbein ni fəki i ninshin. Mbein ka baən i kwūni, mih ni dza dzo bwili naka kimbein kə mbein təmki naka ki bəinsini yein i di biə ki si num.

⁶ Ayakala, gia yindzonni ye mbein fəki ko a mbein bəinənki lə nəni ki bəni bə Nikəlaus, a num gia ye mih bəinənki tə.

⁷ Mi wə wi kanaki bintuni, wi wəko gia ye Kin'waka ki Nyə dzakaki i binjunni bi bəni bə bumni. Mi wə wi ni tumdzi mih ni nya dzəh i wi i dzi mintam mi kpein wə wi nyaki nəni kə ki ko i di bi kinsanli ki Nyə wə.”

*Ntum wi Jisəs wə wi tsəki i kijunni
ki bəni bə bumni i Similna wə*

⁸ Mi wiwə chu dzaka i mih a, “Nyaka kinwakti i chinda wi Nyə wə wi ko wi kijunni ki bəni bə bumni i Similna a, ‘Wələ ko ndzaka wi wəməka wə wi ko wi Ninshin a num wi Kingəksi. Ako wi wə wi ni kpi fiəni chu wiwə.”

⁹ Mih kiəki lə bəngəkə bə mbein yein ki bəh kifuu kimbein, ayakala mbein ko bəni bə kinəkəni. Mih kiəki lə ja yichu ye bəni dzakaki kəm mbein. Bə bəənki gwu yibə a bə ngainni ko Bəju, bə kəbi kə Bəju. Bə num i mban wi Satan wə.

¹⁰ Mbein ma lwāki bəngəkə bə mbein ko i ni yein. Mbein wəko, nkpele si num a i jiə mbein bədəko i jun yi nsən mə a bə məmsi mbein. Mbein num i ni yein ngəkə i kan wə jwəfi. Kan mbein numki na i tsə kpi mbein num ndzon, ayakadain mih ni nya mbein bəh kifə ki nkun kə ki ko nəni kə ki bi tsə kaa kə.

¹¹ Mi wə wi kanaki bintuni, wi wəko gia ye Kin'waka ki Nyə dzaka i binjunni bi bəni bə bumni. Mi wə wi ni tumdzi, kpi yi kəmsini bi kəm kə wi.”

*Ntum wi Jisəs wə wi tsəki i kijunni
ki bəni bə bumni i Begamum*

¹² Ayaka wi chu dzaka i mih a, “Nyaka kinwakti i chinda wi Nyə wə wi ko wi kijunni ki bəni bə bumni i Begamum a, ‘Wələ ko ndzaka wi wəməka wə wi kanaki nywə wi jum wə wi kwaki bimbū bichi:

¹³ Mih kiəki lə di biə mbein nəki. Mbein nəki na i di biə wə kinəki i Satan ko. Ayakala, mbein num a i yeli wun wə bəh nga. Mbein ni ka nəinma i jiəki shəm i mih na i chəko bi Antibas wə mi wun wi nkən wə. Wi ni dzakaki kəm mih, bə wə wi i mbein kintəən fein, i di biə Satan nəki.

¹⁴ Ayakala, mih kanaki lə gia yidəko twesi kəm mbein, yi ndzonki kə i mih. Bəni bədəko kələ i mban wimbein wə bə biəli nłani wi Balaam, wə wi ni lani Balak i fə gia ye bwa bə Islae bi ndamtə gbəyi yein. Wi ni fə bə ka dziki biəin bidzini biə bə ni fə gia yein i bənyo, chu fə bə ko nəki nəni ki kinye inum ki təkəlini.

¹⁵ Ayaka yi ko a lin si mbein kanaki bəni bədəko tə i mban wimbein wə bə biəli nłani wi bəni bə Nikəlaus.

¹⁶ Ayakadain, mbein kwūni shəm yimbein. Mbein ka baən i kwūni, mih ni fiəni dza i mbein wə i jəbi wi juli wə, i jwə bəni bəwə bəh nywə wi jum wə wi bukuki i dzaka kəən wə.

¹⁷ Mi wə wi kanaki bintuni, wi wəko gia ye Kin'waka ki Nyə dzakaki i binjunni bi bəni bə bumni. Mi wə wi ni tumdzi, mih ni dzo nya mana i bamana* bə wə, bə ni nyumi, mih chu nya wi bəh təh wi fukuli num bə nyaka yeli wimfiən yein i təh wiwə wə, ni wədəko kiə kə a kəbi a wi wə wi dzo təh wiwə.”

*Ntum wi Jisəs wə wi tsəki i kijunni
ki bəni bə bumni i Tayatila*

¹⁸ Mi wiwə chu dzaka i mih a, “Nyaka kinwakti i chinda wi Nyə wə wi kijunni ki bəni bə bumni i Tayatila a, ‘Wələ ko ndzaka wi Wain Nyə. Ako wi wə dzəkəh yi beliki aka

* 2:17 Mana ko biəin bi dzini biə Nyə ni nyaki i bəni bə Islae i chwa i jiə mbannyani

lɔɔm wi gbuku, gvu yi tɔsi aka chwaka ki bɔkɔli bə kpa:

¹⁹ Mih kiəkɪ lə kimfə kimbeɪn, kiə si mbeɪn kanjaki kinjɔn, kiə tə shɔm yə mbeɪn jiə i mih wə bəh nɔm wə mbeɪn nɔmki bəh si mbeɪn kanjaki shɔm. Mih kiəkɪ lə tə a kimfə kimbeɪn ki liə ki ndzɔŋki tsəki lə kə mbeɪn nɪ kanjaki i ninshɪn.

²⁰ Ayakalə, gia yidəko kələ yə mih kanjaki kɔm mbeɪn yə yi ndzɔŋki kə i mih. Mbeɪn kə mbeɪn bee minjpaŋa wə Jesebel, wi ka fəki gia yə wi fəki. Wi bɔŋki gvu yi a ngain kə mi wi ntum wi Nyɔ, fwəkyi bəni bəŋ bəh nlani wi, fə a bə fəki nani kinjɔn ki tɔkolini, chu dzi biəŋ bindzini biə bə kə bə fə gia yeɪn i bənyɔ.

²¹ Mih kə mih nya wi jɔbi i kwuni shɔm yi, ayakalə wi nainjma i kwuni i nani ki ki tɔkolini kiwə wə.

²² Mbeɪn wəko, mih ni faan lə jweɪn i wi mə yi nɔsi wi i nan beɪn, wi bəh bəni bu bə bə fəki kinjɔn ki tɔkolini nɪ numki i ngəkə wə a kɔbi wi nchin, a kɔbi a bə kwuni lə na chu biəlɪki kimfə ki minjpaŋa wələ.

²³ Mih ni wɔyɪ lə bwa bu bə mbanj. Ayakadəɪn, bijuŋni bi bəni bə bumni bəchi bi kiə a, akɔ mih wə mih kiəkɪ gia yə yi kə i kinjwaka ki bəni wə bəh yə yi kə i shɔm yibo wə. Mih ni gɔm lə mi wichi biələ asi nɔm wi kə.

²⁴ Ayakalə, i mbeɪn bədəko bə i Tayatila bə bə numki kə i nlani wələ wə, num bə kə lani tə gia yə bəni bədəko bɔŋki a gia yi Satan yi nyumini, mih nɪ dzaka a mih ni chu jiə kə ntia widəko i mbeɪn wə.

²⁵ Yi kə a, mbeɪn kanjaki gia yə mbeɪn kanjaki bəh nga, i tsə buku na i jɔbi wə mih bi dzaki.

²⁶ Mi wə wi ni tumdzi, wə wi fəki gia yə mih nənki tsə kaasi, mih ni nya wi bəh nga i numki i bitumi beɪn.

²⁷ A lin si Ba wuŋ kə wi nya nga i mih, mih ni nya nga ma wi ni səkaki bi bəh mbanj wi chwaka wi nkuŋ, bwuyiki bə yeɪn aka kəŋə yi nshwain yə bə bwuyi i binjka binjka wə.

²⁸ Mih ni nya lə wi tə bəh jɔn wi kinchənɔchɔŋə.

²⁹ Mi wə wi kanjaki bintuni, wi wəko gia yə Kin'waka ki Nyɔ dzakaki i bijuŋni bi bəni bə bumni.' "

3

Ntum wi Jisəs wə wi tsaki i kijunni ki bəni bə bumni i Saldis

¹ Mi wə mih nɪ yeɪn ka chu dzaka i mih a, "Nyāka kinjwakti i chinda wi Nyɔ wə wi kə wi kijunni ki bəni bə bumni i Saldis a, 'Wələ kə ndzaka wi wəma wə wi kanjaki bin'waka bi Nyɔ nanitan bəh bijɔn nanitan: Mih kiəkɪ lə kimfə kimbeɪn. Mbeɪn chusiki i bəni a mbeɪn keɪŋki bəwom ayakalə num mbeɪn kpiyi lə.

² Mbeɪn yəmi, mbeɪn kpəɪŋsi nga i gia yə yi baan num yi si num tə a dzaka ki kpi

wə. Mbeɪn kiəkɪ a mih ka yeɪn dəkə si kimfə kimbeɪn ndzɔn tsə bwili i Nyɔ wuŋ nshɪn.

³ Mbeɪn yɪnti gia yə mbeɪn nɪ ləkəli dzə a num yə mbeɪn nɪ wəko. Mbeɪn kanjaki num yəma, ma mbeɪn kwūni shɔm yimbeɪn. Mbeɪn ka bəan ki yəmi kə, ma mih bi dza dzə i mbeɪn aka ji, ayaka mbeɪn kiə kə jɔbi wiwə.

⁴ Ayakalə, mbeɪn kanjaki a bəni twesi i Saldis maka bə jisi bəmbuŋ bəbɔ. Bəma bi nyaniki bəh mih num bə ləh bəmbuŋ bə fukuli, kɔm bə kə bəni num bə kpəɪn.

⁵ Mi wə wi ni tumdzi bi ləh lə tə bəmbuŋ bə fukuli. Wəma mi mih bi chiksi kə yeli wi i kinjwakti ki bəni bə bə kanjaki nani kə bi tsə kaa kə. Mih bi dzakaki bəh dzaka kəŋŋ kɔm wi i Ba wuŋ nshɪn bə i bəchinda bu a mih kiəkɪ lə wi.

⁶ Mi wə wi kanjaki bintuni, wi wəko gia yə Kin'waka ki Nyɔ dzakaki i bijuŋni bi bəni bə bumni.' "

Ntum wi Jisəs wə wi tsaki i kijunni ki bəni bə bumni i Filadelfia

⁷ Mi wiwə ka chu dzaka i mih a, "Nyāka kinjwakti i chinda wi Nyɔ wə wi kə wi kijunni ki bəni bə bumni i Filadelfia a, 'Wələ kə ndzaka wi wəma wə wi bəɪŋki, chu num wi nkuŋ. Akɔ wi wə wi kanjaki kinjweli ki ntɔn wi Debit. Jɔbi wə wi si weli, mi widəko bi ma numki wə wi bi fahki, wi si fah, mi widəko na numki wə wi kə i weli:

⁸ Mih kiəkɪ lə kimfə kimbeɪn. Mbeɪn wəko, mih kə mih weli jiə dzaka kijun i mbeɪn kiyə, mi widəko kəkə wə wi kə i banj. Mih kiəkɪ lə a mbeɪn kanjaki kə nga bindzɔn, ayakalə mbeɪn jiə a ndzaka wuŋ. Mbeɪn na nənɪ mih.

⁹ Mbeɪn wəko, bəni bə bə kə i mbanj wi Satan wə bə bə dzakaki a bə kə Bəju bə nyi num ntəkə bə kɔbi Bəju, kə bəma mih bi fə bə dzə gbəyi i gvu yimbeɪn wə ka bə bi kiə a mih kanjaki lə mbeɪn.

¹⁰ Si mbeɪn kə mbeɪn jiə ndzaka wuŋ, kɔm kanjaki wi shɔm, mih tə bi təkni lə bəh mbeɪn i jɔbi wə mɔmɔsi bi dzaki i mbi wələ wichi i mɔmsi bəni bəchi bə bə kə fa kuku.

¹¹ Mih dzaki lə i jɔbi wijuli wə. Mbeɪn kəŋa ndzɔn biəŋ biə mbeɪn kanjaki, ka mi widəko bi ma ləkə kifə kimbeɪn ki nkuŋ.

¹² Mi wə wi ni tumdzi, mih bi fə wi ka kintɔn ki jun yi fəni yi gia yi Nyɔ wuŋ. Ayaka wi kɔbi i bi chu lansi buku feɪn. Mih bi nyaka lə yeli wi Nyɔ wuŋ i wi wə, bəh yeli wi kwili wi Nyɔ wuŋ wi num a Jerusalem num wi bukuki dzaki i Nyɔ wuŋ wə wi kə i beɪn. Mih tə num i bi nyaka yeli wuŋ wimfianj i wi wə.

¹³ Mi wə wi kanjaki bintuni wi wəko gia yə Kin'waka ki Nyɔ dzakaki i bijuŋni bi bəni bə bumni wə.' "

Ntum wi Jisəs wə wi tsaki i kijunni ki bəni bə bumni i Lawdesia

¹⁴ Wi chu dzaka i mih a, “Nyāka kinwakti i chinda wi Nyō wə wi kə wi kijunni ki bəni bə bumni i Lawdesia a, ‘Wələ kə ndzaka wi wəmakə wə yeli wi chu kə a, Yi nūm ayaka. Akə wəmakə wi si shi num a ja yi wə, a num wi wə wi fukuki nkənj kom Nyō. A num wi kin’yisi ki gia yichi yə Nyō nī maa:

¹⁵ Mih kiaki lə kimfə kimbeinj. Mbeinj shi kə alə! Mbeinj də kə, mbeinj shili kə. Mih kənjki a mbeinj si kanaki i dāki yudəkə i shlikli!

¹⁶ Ayakadəinj, si mbeinj chinj kə fimbeinj i fintənj də kə, shili kə, mih ni chuh bwili lə mbeinj i dzaka kinj wə.

¹⁷ Mbeinj dzakaki a mbeinj kə bəni bə kpə bəh a mbeinj kpali lə chu nənj kə fiənj fidəkə. Mbeinj dzakaki yakadəinj yeinj kə a yimbeinj fəo num fəoni a? Mbeinj kə bəni bə nsheinj kə i kwaki bəni bəh bə, chu num bəni bə kifuu, chu num bimfəkə bəh bəni bə bə nyaniki bəh chwənj biyə!

¹⁸ Mih nənjki i təfi mbeinj a, mbeinj tən chwaka ki kpə ki bəkəli i mih num bə kpa i gbuku wə wi bainj, ka mbeinj numki bəni bə kpə. Mbeinj tən bambunj bə fukuli bə mbeinj ki banji chwənj bimbeinj biyə yeinj, ka bəni ma yeinjki bə mbeinj gəmni. Mbeinj tən təsa yi dzəkə i mih, mbeinj fianji dzəkə yimbeinj yeinj, ka mbeinj yeinjki.

¹⁹ Bəni bə mih kənjki mih si yəli lə bə i kimfə kibə wə, nya ngəkə i bə i təfi bə. Ayakadəinj, mbeinj chūsi kinjənj i kwūni shəm yimbeinj.

²⁰ Mbeinj wəkə, mih kə i dzaka kifianjə wə kəmyi. Mi ka wəkə ja yinj ka wēli dzaka kifianjə, mih ni liə tsə buku wi ni dziki i fiənj fimu wə.

²¹ Mi wə wi ni tumdzi, mih bi nyā lə wi bəh di i shinum buku wi i kinjki kənj wə, asi mih nī tumdzi ka shinum buku Ba wunj i kinjki ki wə.

²² Mi wə wi kanaki bintuni i wəkə, wi wəkə gia yə Kin’waka ki Nyō dzakaki i bijunni bi bəni bə bumni.”

4

Jon yeinj si bə nyaki kinjekəsi i Nyō i beinj

¹ I yəmakə jum, mih chu tseinj ka yeinj dzaka kifianjə kiyə i beinj. Ayaka ja yə mih nī yisi wəkə yi dzaka i mih aka sən, yi chu dzaka i mih a, “Yāka dzə fa, mih chusi i wə gia yə yi kanaki ni dzo di i jəbi wə jəbi ni wələ tsə.”

² Akisəkə, mih dza num i kanj yi Kin’waka ki Nyō wə, mih ka yeinj kinjki kə beinj, num mi widəkə shinum yeinj wə.

³ Mi wiwə nī nj’wanyiki aka nkainni wi kitəh kə ki ləkəki i kpə wə bə bəonj a jasba bəh kə bə bəonjki a kanilian, num kikpa ki dzan daa ka fiəli tali kinjki kiwə ki nj’wanyi tə aka təh wə bə bəonjki a emelat.

⁴ Binjki bidəkə mbanfia ntso bənaa nī kə bi fiəli tali kinjki kiwə, bəcha’ bədəkə mbanfia ntso bənaa numyi yeinj beinj num bə loh

bəmbunj bə fukuli, bwanj bifo bi nkun num bə keinj si bəh chwaka ki kpə ki bəkəli.

⁵ Dzan yi mwayini buku dzə i kinjki kiwə wə, wamyi, jumi, naka bi bainjini nanitanj bəli i kinjki kiwə nshin a num binj’waka bi Nyō nanitanj.

⁶ Fiənj fidəkə nī kə tə i kinjki kiwə nshin ki bwəsi kinchwə kimbūm, kidəkə kə ki bainjki lə ghainj aka mijwə.

Beinj biwəm bidəkə binaa nī kə num bi fiəli tali kinjki kiwə bimbū bichi, num dzəkəh jikə i bi wə nalə i ninshin bəh i jum wə.

⁷ Fiənj fiwəm fi ninshin nī bwəsiki bikəm, fi kəmsini bwəsi na’ yi nyukuni, ki kəmsini i kifa wə kanj shi aka bi mi wiwəm, kigəksini bwəsi mfaa ki fuli.

⁸ Beinj biwəm biwə binaa nī kə bi kanj mbəkəli bisə bisə, num bi jikə bəh dzəkəh i beinj bəh i nicheinj. Beinj biwə nī shiki yənjki nchəkə bəh nshin bəh kə. Bi nī yənjəki a, “Nyō bainjki lə! Nyō bainjki lə! Nyō bainjki lə! Ako wi Bah Nyō wə wi Kanjki Njə Bichi. Ako wi wə wi nī kə wi si num lə, a num wi wə wi kə, ayaka wi num i nī dza.”

⁹ Na yibwinj beinj biwəm biwə si tum lə bikum bi Nyō nya kinjekəsi bəh kiyənjni i wi wə wi kə wi shinum i kinjki wə a num wə wi kə wiwəm jəbi wichi kinjekəsi kəbi,

¹⁰ bəcha’ bəni bə mbanfia ntso bənaa ka gbə tsə i wi nshin, wə wi kə wi shinum i kinjki wə, nya kinjekəsi kimbūm i wə wi kə feinj wi num wiwəm jəbi wichi kinjekəsi kəbi. Jəbi wə bə ni fəki yakadəinj bə ka ni baayi bifo bibə bi nkun, nəs i kinjki kiwə nshin yənj a,

¹¹ “Wə kə Bah, num Nyō wibuku, wə kpeinj, ka bə tumki bikum bia nya kinjekəni i wə,

kəkəsi njə bia, kəm a nī maa wə beinj bichi, a num i kinjənj ka wə wə nī maa bi, na ka bi numki biwəm.”

5

Wainj Jaka kə wi kpeinj i weli nyanti yə nanitanj

¹ Mih chu dza yeinj kinwakti kidəkə i tseinj yi yiləkəli yi mi wə wi nī shinum i kinjki kə wə num bə nyaka i kintənj bəh i jum wə ka kii, laa banj i kidi nanitanj bəh nyanti.

² Ayaka mih dza yeinj tə chinda wi Nyō wi ləkəli widəkə wi wili bəh njə bikəyi a, “Akə ndə wə wi kə wi kpeinj i weli nyanti yiwə bəh i shwa kinwakti kələ a?”

³ Mi nī mən i beinj nabə i fa kuku nabə i fikuku cheinj, wə wi kə i shwa kinwakti kiwə nabə i tseinj ləkə i kinwakti kiwə kintənj.

⁴ Mih də na bəh njə kəm mi nī mən wə wi kə wi kpeinj i weli kinwakti kiwə nabə tseinj ləkə yeinj kintənj.

⁵ Ayaka mi widəkə i mbanj wi bəcha’ bə wə, dzaka i mih a, “Kiə wə ki dəkə. Wəkəli, mi wə bə bəonjki a Bikəm wi chwənkijunj ki juda, bə

chu baonj ta a Fintanji fi bwanj ni i chwankijun
ki Nkun Debit wa tumdzi, a num wi wa wi ko
wi kpein i bwinji nyanti yiwu nanitanj i weli
kinwakti kiwo.*

⁶ Mih dza yein Wainj Jaka, num wi num
i fintan fintan kinjii wa, bah biein biwom
binaa bah bache', wi num a ba kum. Wi
ni kanjaki bitia nanitanj bah dzake nanitanj.
Dzakeh yiwu num bin'waka bi Nyu nanitanj
bia fi faanji ba wan mbi wichi.

⁷ Wainj Jaka wiwo ka tse dzo kinwakti kiwo
i tsein yilakali yi mi wa wi ni ko wi shinum i
kinjii wa.

⁸ Si wi ni dzo kinwakti kiwo yakadain, biein
bia binaa bi ni ko biwom tasi bah bache' bani
ba mbanfia ntso banaa ka buku tse gbayi i
Wainj Jaka wa nshin. Mi wimu wimu i ba wa
kanja chonj wi kwunji bah bileti bi chwaka
ki kpo bibakali num bi jike bah njianj. Ayaka
njanj wala num ntse wi bani ba ba ko ba Nyu.

⁹ Biein bia bah bache' bani ba ka yonj njan
wimfianj widoko wi dzaka a,
"Ako wa wa wa kpeinjiki i dzo kinwakti kiwo,
i weli nyanti yiwu,
kom ba ni ko ba kum wa,
mwa ma yelih bani i chu wa nya ba i Nyu.

Ayaka bani bale buku i chwankijun kichi bah
ja yichi,

bah njainji wi bani bachi, bah bitumi bichi.

¹⁰ Wo nya ba bah banjku,
fa ba num betii mfa gia ba Nyu wibuku.
Ayaka ba num i bi sakaki nshwain yala."

¹¹ Si mih ni tseinji, ka chu woko ja
yi bachinda ba Nyu ba num i banchuku
banchuku wa bah i bamalam bamalam wa.
Ba ni ko num ba num i bein fiali tali i kinjii
wa bah biein bia bi ko biwom tasi bah bache'
ba.

¹² Ba ni yonjki bah nga dzaka a,
"Wainj Jaka wa ba ni kum,
ako wi wa wi kpeinjiki i kanjaki nga,
bah mbum bah mfi bimum
bah yeli wimum bah kinjakni bah
kimboinsi."

¹³ Mih ka dza woko biein bichi bia Nyu ni
maa, bia bi ko bein bah bi bi ko i kuku bah
i fikuku chein bah i kinchwu kimum wa, na
bah biein bichi bia bi ni ko i bi di biala wa, bi
yonj a,

"Kimboinsi bah kinjakni bah mbum bah nga
a kanjaki wi wa wi shinum i kinjii wa,
bah i Wainj Jaka wala jobi wichi kinjoksi
kobi!"

¹⁴ Si bi ni yonjki yakadain, biein binaa bia bi
ni ko biwom bum a, "Yi num ayaka!" Bache'
bawo gbayi i kuku yaksi na bah nga.

6

Wainj Jaka ka weli nyanti nanitanj

* 5:5 Mi wa ba baonjki a Bikem i chwankijun ki Juda, ba chu baonj ta a Fintanji fi bwanj ni i chwankijun ki Nkun Debit, ako Mbwilli
wa Nyu ni kaka.

¹ Mih ka tseinji si Wainj Jaka wa weli
nyanti yi nshin i ya nanitanj kintan, mih
ka woko fiein fidoko fimu i mbanj wi biein
bia binaa biwom dzaka bah ja aka dzan yi
wamni, dzaka a, "Dzai!"

² Mih dzaka a mih tsein, ka yein kikum
kifukuli kidoko i mih nshin, mi wi yokoni
wiwo kanja kisoo i kanj. Ayaka ba ka bwanj
kifo ki njun i wi fwun, wi buku tse aka mi
wa wi ni tumki dziki gonj.

³ Wainj Jaka dza weli nyanti yi komsini ya,
mih ka woko fiein fi komsini fia i biein biwom
bia kintan, fi dzaka a, "Dzai!"

⁴ Ayaka kikum kidoko buku dza, ki boko la
kaan, ba ka nya nywo wi jum wimum i mi
wa wi yokoni yein bein, ka nya ta wi bah nga i
dzo bwili kimboinsi fa kuku ka bani woyiki
bedoko.

⁵ Wainj Jaka dza weli nyanti yi kikamsi
kitali ya, mih ka woko fiein fi kikamsi kitali
i biein biwom binaa bia kintan, fi dzaka a,
"Dzai!" Mih ka dzaka a mih tsein, ka yein
kikum kijisi kidoko i mih nshin, ayaka mi wa
wi ni yokoni yein bein kanja fiein fia ba fakaki
biein yein wa i wi kanj.

⁶ Ayaka mih ka dza woko aka ja yidoko yi
dzaka i kintan ki biein biwom binaa bia a,
"Mi ni dzo la ngom wi choko bichili ka wi
tan njwani wi ganjpaan yein, naba i dzo ngom
wi choko bichili ka wi tan minjwani mi ganj
mitali yein. Ayakala, kie wo ki njainji ka mie
bah mbih!"

⁷ Wainj Jaka dza weli nyanti yina ya, mih ka
woko kikamsi kinaa i biein biwom binaa bia
kintan, fi dzaka a, "Dzai!"

⁸ Mih ka dzaka a mih tsein, ka yein kikum
num ki ju, yeli wi mi wa wi ni yokoni yein
bein num a kpi, Tumi ki Banjku biali wi i
jum wa. Ba ka nya ba bah nga a ba dzo bani
i kimbu kimu i kinaa ka kintan fa kuku ba
kaasi ba bah banywa ba jum bah dzan bah
jwein bah nyam yi chwa yi fa kuku.

⁹ Wainj Jaka dza weli nyanti yi kikamsi kite
ya, mih ka yein bin'waka bi bani i tonj wi fani
gia chein. Bin'waka biala ko bi bani ba ba ni
woyi kom gia yi Nyu bah gia ya ba ni dzakaki
num a yi bein.

¹⁰ Bi wili bah nga a, "O Bah Nyu wa wi ko i
Biein Bichi Bein, wa wa wa bainji num njon.
Wo bi wakoli i tse buku dain ka wa tain nsaka
wibuku i chukuli chu bi bani ba ba ni woyi
buku, ba num i mbi wa a?"

¹¹ Ba ka nya na nda i ba kintan bah mbun
wi fukuli, ka dzaka a ba waka dzo twesi, i tse
buku i jobi wa ba bi woyi kaasi bwa ba nih
baba ba ba ko ta bani ba nam ba Nyu num ba
ni ko i woyi ba asi ba ni woyi ba.

¹² Wainj Jaka dza weli nyanti yi kikamsi
kisoo ya, mih tsein ka yein si nshwain nainjiki

na bəh n̄ga, wəŋ fiəni ka jiki lə tiktiktik ka mbuŋ wi kpi, fiəŋ wi chili fiəni ka bəkəki lə buuu aka mwa.

¹³ Bijəŋ ka bukuki i beŋ gbəyi i kuku aka mintam mi keŋ mə mə keŋki minchiŋ fiəkə yiləkəli tsə səkəsi mə.

¹⁴ Bəəli dza kii gwu ka ndzeni wi kinwakti ka laka. N̄kwuŋ bəh tumi ki bəkə kintəəŋ kichi dza nyə i kidi kə ki nī kə.

¹⁵ Bəŋkun bə fa kuku, bəh bəni bəmbum bəmbum bəchi, bəh kifwu ki bəni bə jum, bəh bəni bə kpə bəmbum bəmbum, bəh bəni bə n̄ga, bəh na bəni bəchi, nabə mfā, nabə bəh bə bə kəkə mfā, ka nyumiki i bita mə bəh i biana cheŋ i n̄kwuŋ wə.

¹⁶ Bə nī nyumiki yakadəŋ, wili bəəŋ n̄kwuŋ bəh kibiana dzaka a, “Mbeŋ gbəyi i buku wə bāŋ buku ka mi wə wi shinum i kin̄kii wə ma yeŋiŋ buku, bəh tə a Waiŋ Jaka wə ma chusi shəm yi yi bəkəli yə i buku.

¹⁷ Chəkə biə bə bi chusiki shəm yi bəksini dzə kpeŋ lə, mi kəkə wə wi kə i num i bə nshin.”

7

Bə fə bəŋchəsi i bəni bə Islae bəŋchuku gbi mban̄nyani ntso bənaa a (144,000).

¹ Si yəmakə nī tsə, mih yeŋ bəchinda bə Nyə bənaa num bə numyi i beŋ i bimbū bi mbi binaa, kəŋ fiəkə yə yi bukuki dzəkə i bimbū biwə wə, a yi ma tsəki i kuku nabə i kinchwə kimbūm wə, nabə i keŋ wə.

² Mih ka chu yeŋ chinda wi Nyə widəkə, wi buku dzə i kimbu kə wəŋ bukuki yeŋ, wi kaŋa fiəŋ fi Nyə wə wi kaŋaki nən̄i, fiə wi chəsiki bəni bu yeŋ. Wi ka bəəŋ bəchinda bə Nyə bə bənaa bəh ja yiləkəli. Bəchinda bələ kə bə bə nī nya n̄ga i bə, a bə bəkəli nshwain bəh kinchwə kimbūm.

³ Wi bəəŋ ka dzaka a, “Kiə mbeŋ ki bəkəli kə nshwain nabə kinchwə kimbūm nabə keŋ, maka buku jiə bəŋchəsi i shi bi bəni bə nəm bə Nyə wi buku wə.”

⁴ Ayaka mih ka wəkə a bəni bə bə nī chəsi nī kə bəŋchuku gbi bəh mban̄nyani ntso bənaa a (144,000), num bə buku i chwəŋbijuŋ bichi wə i Islae.

⁵ Bə nī chəsi bəni i chwəŋkijūŋ ki Juda wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa, i chwəŋkijūŋ ki Leuberŋ wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa, i chwəŋkijūŋ ki Gad wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa,

⁶ i chwəŋkijūŋ ki Ashel wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa, i chwəŋkijūŋ ki Naftali wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa, i chwəŋkijūŋ ki Manase wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa,

⁷ i chwəŋkijūŋ ki Semeon wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa, i chwəŋkijūŋ ki Ləwi wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa, i chwəŋkijūŋ ki Isaka wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa

⁸ i chwəŋkijūŋ ki Sebulun wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa i chwəŋkijūŋ ki Yəsəf wə, bəŋchuku jwəfi ntso bəfa i chwəŋkijūŋ ki Benjamen wə, bə chəsi bəŋchuku jwəfi ntso bəfa.

Mban̄ wi bəni wə wi kə lə maa

⁹ Si yəmakə nī tsə, mih tseŋ ka yeŋ mban̄ wi bəni lə maa a num wə mi kəkə i fa. Num bə buku i bitumi wə bichi, bəh i chwəŋbijuŋ wə bichi, bəh bəni bəchi, bəh ja yichi, num bə numbeŋ i kin̄kii ki n̄kun nshin bəh i Waiŋ Jaka nshin, num bə ləh bəmbuŋ bə fukuli bəh biali yi səm i kaŋ yibə wə.

¹⁰ Bə nī wiliki bə ja yiləkəli dzaka a, “Mbəŋ dzəkə num i Nyə wibuku wə wi kə wi shinum i kin̄kii wə bəh i Waiŋ Jaka wə.”

¹¹ Bəchinda bə Nyə bəchi numyi i beŋ fiəli ban̄si kin̄kii, bəh bəchə’ bə bəh biəŋ biwəm binaa biə, ka gbəyiki tumkwusi shi bibə i kin̄kii nshin, ka nyaki kin̄kəksi kimbūm i Nyə.

¹² Bə nī fəki yakadəŋ, dzakay i a, “Yi nūm ayaka! Kin̄kəksi bəh mbūm bəh mfi bi kə num a kaŋaki Nyə wibuku. Bukumbeŋ nyāki kiyeŋni i wi. A num wi wə wi kaŋaki kin̄kəkni bəh n̄ga bi ləkəli i jəbi wichi wə kin̄gəksi kəbi! Yi nūm ayaka.”

¹³ Ayaka chə’ widəkə i bəchə’ bə kintəəŋ, bikə i mih a, “A fa kə bəndə, num bə ləh bəmbuŋ bə fukuli a? Bə buku faŋ?”

¹⁴ Mih ka chukuli i wi a, “Tikwili, a kiəkə a wə.” Ayaka wi dzaka i mih a, “A fa kə bəni bə bə buku i n̄gəkə wimbūm wə. Bə kə bə wəkə bəmbuŋ bəbə i mwa mi Waiŋ Jaka wə, bə bə fuku.

¹⁵ Ayakadəŋ bə ka numki i kin̄kii ki Nyə nshin, ka nəmki i wi nchəkə bəh nshi i juŋ yi fəni yi gia mə. Wi wə wi kə wi num i kin̄kii wə wi nī numki bəh bə, wi num kin̄jəŋn̄jəŋ kibə.

¹⁶ Dzəŋ bi chu lansi wə kə bə, kindəŋ kəbi bi chu wəmki bə. Wəŋ bi chu tseŋ kə bə, di bishili bi chu tumtiki kə bə.

¹⁷ Yi bi numki yaka, kəm Waiŋ Jaka wə wi kə i kintəəŋ kin̄kii wə bi təkni ki bəh bə aka ntəkni shwāŋ, wi dzə bə tsə chiŋsi i di biə mwi mə mə shiki jəbi wichi bukuki. Nyə bi yaŋa bwili lə midəm michi i dzəkəh yibə wə.”

8

Waiŋ Jaka weli nyanti yi gəksini

¹ Waiŋ Jaka dzə weli nyanti yi nanitan i kin̄wakti kiwə wə, di kpichumi i beŋ lə məəəŋ i tsə buku i kin̄ka ki mbian̄ə wə.

² Ayaka mih ka yeŋ bəchinda bə Nyə nanitan bə bə si numbeŋ i Nyə nshin. Bə nya kijəŋ nanitan i bə. ³ Chinda wi Nyə widəkə dza dzə numbeŋ i di biə təŋ wi fəni wi gia nī kə, wi kaŋa finshwali fiə bə kpaki njian̄ yeŋ, num bə keŋsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli. Bə nya njian̄ widuli i wi i chin̄i i təŋ

wi fani wi gia wə, bəh ntsa wi bəni bəchi bə bə kə Nyo. Ayaka tən wiwə num bə keinsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli, wi num i kinjii nshin.

⁴ Ayaka wi kpa, miəkə mi njien miwə bəh ntsa wi bəni bə bə kə Nyo buku i kanj yi chinda wə, yaka tsə i Nyo nshin.

⁵ Chinda wi Nyo wiwə ka dza dzo finshwali fiə bə kpaki njien yein, dzo gbuku i tən wi fani wi gia wə, jiə jiksi yein, ka lə i nshwain wə. Si wi lə yakadain, dzan yisi i mwayiki yi wamyi jumi, nshwain nənji.

Bəchinda bə Nyo yisi i tənki kijən kinaa

⁶ Bəchinda bə Nyo nanitan bə bə ni kanjaki kijən nanitan ka keinsi gwi i tənki kijən kiwə.

⁷ Chinda wi Nyo wi ninshin ka tən n'wi jən, kitəh kidzan bəh gbuku num bə fwejni bəh mwa shuku i nshwain wə. Ayaka kimbu ki nshwain kimu i bitali biə kintəən fii, kimbu ki keinj kimu i bitali biə kintəən fii, mfwanj biə bi təkəki bichi fii tə.

⁸ Chinda wi Nyo wi kəmsini tən n'wi jən, ayaka bə lə fien fidəkə gbuku beli yein fi num ka nkwu wimbum widəkə. Fien fiwə gbə shi i kinchwə kimbūm wə. Ayaka kimbu ki bəkə yimbūm kimu i kintəən bitali wə fiəni chu mwa.

⁹ Ayaka kimbu kimu i kintəən bitali wə i biəin biwəm wə i kinchwə kimbūm mə kpiyi. Ayaka kimbu kimu i kintəən bitali wə i bəngwuki wimbūm i bəkə shakyi.

¹⁰ Chinda wi Nyo wi tali tən n'wi jən, jən wimbūm widəkə nyə i bein beli aka naka ki baijnsini gbə ban kimbu kimu i kintəən bitali wə i binchwə wə bəh dzənjə yi mwi yə mwi bukuki yein.

¹¹ Yeli wi jən wiwə kə a Nlə. Si wi gbə yaka, kimbu kimu i kintəən bitali wə i binchwə wə fiəni ka ləki. Bəni bəduli kpiyi kəm bə ni mu mwi miwə, kəm jən wiwə ni kə wi fə bəkə yiwə ka ləki.

¹² Chinda wi Nyo wi ki kəmsini kinaa tən n'wi jən, ayaka fien fidəkə chəkə chafi kimbu kimu i kintəən bitali ki wənj wə. Chafi kimbu kimu i kintəən bitali ki fiən wə ayaka chafi tə kimbu kimu i kintəən bitali bijən wə. Ayaka bimbu bibə kimu kimu ka jiki. Baijni na chu baijki i kimbu ki nshin kimu wə bəh ki nchəkə i kintəən bitali wə.

¹³ Mih ka tsəinjki, ka wəkə mfaa də bəh ja yiləkəli si wi ni fuliki i kintəən ki bəduli wə dzakayi a, "Ngəkə əy, ngəkə əy, ngəkə əy, i bəni bə bə kə i fa kuku i jəbi wə bə ni tənki kinjə kijən kə ki bəsi kə bəchinda bətali kə i tən."

3

Bə tən jən wi kinjani kite

¹ Chinda wi Nyo wi kinjani kite tən jən wi, mih yein jən widəkə wə wi ni nyə bein gbə i kuku. Ayaka bə nya kinjweli i jən wiwə kə ki weliki fən kə ki shiki lə njoən.

² Jən wiwə ka weli dzaka ki fən kiwə, fimiəkə buku fein lə maa ka fiki buku, aka biəin wə jəbi wə bə junni ka kpa. Fimiəkə fiə fi ni buku i fən kiwə wə ni fə wənj bəh bəduli nyə ka jiki num jini.

³ Chumi buku i fimiəkə fiwə mə shi dzo i nshwain wə. Ayaka bə nya chumi yiwə bəh nga i taaki ka nyein yi nshwain,

⁴ bə nən jə ki bəkəli kə na finə fi kəkəli, i nshwain wə kən a numki mfwanj nabə kpein, a bə nya a ngəkə i nkainni wi bəni bə bə kanjaki kə ki chəsi ki Nyo i shi bibə chein.

⁵ Bə ni bee a bə chəbsi bə i kifianj kite wə. Ayakalə, a bə ma i wəy i lə bə. Ngəkə wibə ni kə aka ngəkə wi nyein i jəbi wə yi ta mi.

⁶ I kifianj kite kələ wə bəni bi nənki kpi bə yein kə i yi wə. Bə bi dəkə lə i kpi, kpi gein lə bə.

⁷ Chūmi yələ ni kə aka bikum biə bi keinsi gwi i buku tsə i di bi jum wə. Biəin bidəkə ni kə i kifwu kibə wə aka bifo bi bənkun biə bə keinsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli, bishi bibə ni kə aka shi bi bəni.

⁸ Kiluli kibə kifwu ni kə aka ki bəkanja, jən yibə num aka yi bikem.

⁹ Yi ni kanjaki mbami bi num aka chwaka ki bəni bə jum kə bə si baanj kijum yein wə. Jəbi wə yi si fuli bibəkəli bibə ka kəmki aka bəkədk bəduli biə bikum si guku jəbi wə bi yəkəki tsəki i di bi jum wə. ¹⁰ Yi kanja kiwini bəh fiəli aka nyəin. Ayaka nga bibə biə bə nyaki ngəkə yein i bəni wə i kifianj kite wə ni kə i kiwini kibə wə.

¹¹ Bə ni kanjaki nkanj wibə num chinda wə wi tsəinjki fən kə ki shiki lə njoən, yeli wi i jə yi Hibulu wə kə a Abadən, ayaka num i jə yi Glik wə a, Abəlion (yeli wələ kə a mi wə wi bəkəliki num bəkəlini).

¹² Yələ yi tsə lə keinjki ngəkə wi ninshin. Ayakalə, mbein wəkəli, bəngəkə bədəkə keinjki bə biall bəfa bələ jum.

Bə tən jən wi sə

¹³ Chinda wi Nyo wi sə tən n'wi jən, mih wəkə ja yidəkə buku dzo i kitə kinaa kiwə wə bi num i tən wi fani wi gia wə bə keinsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli, wi num i Nyo nshin,

¹⁴ dzakayi i chinda wi Nyo wə, wi kikəmsi ki sə wə wi ni kanjaki jən a, "Shwali bəchinda bənəa bə bə kə bə kanj kəmsi tsə i binchwə kimbūm yi Yufletis wə."

¹⁵ Ayakadain, chinda wi Nyo ka shwa bənəa bə. Bəchinda bəwə num bə ni keinsi jiə bə ka wəkəliki jəbi bəh chəkə bəh fiən bəh jiə yə bə bi shwali bə, bə wə kimbu kimu i kintəən bitali bi bəni wə.

¹⁶ Mih ni wəkə si mbanj wi bəni bə jum bə bikum ni kə. Bə ni kə bəmalam gi yifa (200,000,000).

¹⁷ Bikum biə mih ni yein i fien wə ka ndəmsi, bəni bə bə ni yaka yein bein ni kə i dzəh yələ wə lə: bəni bəwə ni ləh chwaka

bidəko baan bijum bibo yein, ntsənjə wiwo nī bəkəki ka gbuku chu num aka bəəli, chu num tə lə ŋaaa. Kifwu ki bikum biwo nī bwəsiki bi bəbikem, gbuku bəh fimiəkə bəh fiŋ fidəko ka mikainj mi gbuku mə mə beliki, buku i dzaka kibə wə.

¹⁸ Bein bi bənjəkə biələ biə bi nī kə, gbuku bəh fimiəkə bəh fiŋ ka mikainj mi gbuku mə mə beliki, bi nī bukuki i bikum biwo dzəkə wəəyi bəni i kimbu kimu i kintənj bitali wə.

¹⁹ Ŋga bi bikum biwo kə num i dzaka kibə wə bəh i biwini bibə wə. Biwini bibə num aka juŋj, kanja kifwu, a num fiŋ fiə bə beinjsiki bəni yein.

²⁰ Na si yi nī num yakadainj, kinjka ki bəni bəh bein bi bənjəkə biələ nī ka wəəyi bə, bə nī ka kwuni na shəm yibə i gia yə bə nī fəki bəh kanj yibə. Bə nī ka kwuni i bee i tsaki i bəchinda bə ŋkpeli bəh miməsə nabə fiə bə keinjsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli nabə ki fukuli nabə kinainj, nabə kitəh, nabə kpein. Miməsə mələ kəbi na i yein bein nabə i wəkə nabə i nyani.

²¹ Bə nī ka kwuni tə shəm i wəəyiki bəni nabə i fiŋki nabə i nəkī nənī kinyenj ki təkəlini nabə ji.

10

Chinda wi Nyə wə wi nī kanjaki fiŋwakti num bə weli

¹ Mih chu yein chinda wi Nyə widəko wi ləkəli wə wi shi dza i bein, num bikwu lim wi ka mbun, num kikpa kidzan daa i fwu wi bein. Shi bi nī kə aka wənj, gvu yi num asi kələm ki gbuku si yaka.

² Wi nī kanjaki fiŋwakti fidəko i wi kanj bə weli. Wi shi dzə təm gbu wi, wi tseinj yiləkəli i kinchwə kimbūm mə, təm wi tseinj yi kiməkə i nshwainj wə.

³ Si wi təm yakadainj, wam bəh ŋga asi bikem si wam. Asi wi wam yakadainj, dzanj yə yi si wamyi kinjani nanitanj ka dzaka.

⁴ Si dzanj yə yi si wamyi kinjani nanitanj yiwə dzaka yakadainj, mih bə nanj i nyaka gia yiwə ja, yə dzaka i bein a, “Jlə gia yə dzanj yə yi si wamyi kinjani nanitanj dzaka i shəm. Klə wə ki nyāka kə i kinjakti mə.”

⁵ Chinda wə mih nī yein wi num i kinchwə kimbūm bəh i nshwainj wə dzasi tseinj yi yiləkəli i bein,

⁶ kainj i yeli wi mi wə wi kə jəbi wichī kinjksī kəbi, a num wi wə wi nī maa bəəli bəh bein bichi biə bi kə i yein wə, bəh nshwainj bəh bein bichi biə bi kə i yein wə, bəh kinchwə kimbūm bəh bein bichi biə bi kə fein wə. Wi kainj dzaka a, “Nyə nī chu msti kə i fə gia yə wi nənki!

⁷ A bi numki i chəkə bi chinda wi Nyə wi kinjani nanitanj bi tən ŋ'wi jən, Nyə bi fə gia yə wi nī nyumiki yi dzə kpein si wi nī kə wi

dzaka lə i bəni bu bə nəm bə bə kə bəni bu bəntum.”

⁸ Ja yə mih nī wəkəki i bein chu dzaka i mih a, “Tsə dzə kinjakti kə bə weli i chinda wi Nyə wə kanj wə wi num i kinchwə kimbūm bein bəh i nshwainj wə.”

⁹ Ayakadainj, mih ka tsə i chinda wi Nyə wiwo dzaka i wi a wi nya fiŋwakti fiwə i mih. Wi dzaka i mih a, “Kə dzl. Jəbi wə ki nī shi i tə wə mə ki nī ləki. Ayakalə, ki nī njwəŋki i dzaka ka wə aka nyu.”

¹⁰ Mih ka dzə fiŋwakti fiwə i chinda wi Nyə wiwo kanj, ka dzi. Si mih nī dziki ki njwənj i dzaka kənj wə aka nyu, Ayakalə, jəbi wə ki nī shi i tə mə ki lə.

¹¹ Si mih nī dzi, bə ka dzaka i mih a, “Wə kanjaki chu dzaka ntum wi Nyə i bəni. Ntum wələ kə kəm chwəŋkijun ki bəni bəh kitumi bəh bəni bə bə dzakaki ŋkainj ni yā jā bəh bənjkunj.”

11

Bəni bə ntum bə Nyə bəfa

¹ Bə dza nya kimfəkə i mih ki num aka mbənj, dzaka i mih a, “Tsə fəka jun yi fəni gia yi Nyə bəh tən wi fəni gia, wə fa tə bəni bə bə tsaki yein,

² ayakalə klə wə ki fəka kə təkə wi binj. Bēe biəmaka di kəm bi kə num bə nya i bəni bə bə kəkə Bəju. Bə bi yaka i kwili wi bəinji funj, chəbsi kwili wiwo i tsə buku i kifənj wə mbənjnyani ntəsə bəfa.

³ Mih bi nya lə ŋga i bəni bənj bəfa bə bə dzakaki kəm mih, bə bi laka ntum wunj i bəni i kanj wə nchuku gi yifa bəh mbənj bisə (1,260). Bə bi lakaki yaka num bə ləh bambun bə kpi.”

⁴ Bəni bəfa bələ kə kein yi Olif yifa bəh naka bifa biə bə təmki naka ki bəinjsini yein ki si shi num i Bah nshin wə wi kanjaki nshwainj.

⁵ Ayaka mi kabə nanj i bi fə gia yichu bəh bə, gbuku bi buku i dzaka kibə wə wi dzi mbəinjni wi bə. Yələ kə dzəh yə na ndə wə wi nənki i fə gia yichu bəh bə bi kpiki ayaka.

⁶ Bə kanjaki lə ŋga biə bə kə i bənj bəəli ka dzanj ma məm na i təkə i nshwainj wə, i kanj yə wə bə nī lakaki ntum wi Nyə yein. Bə kanj tə ŋga biə bə kə i fiəni mwi michi a mə fiəni chu mwa bəh ŋga biə bə kə i faanj ŋkainj bifum bichi i nshwainj wə na yibwinj bə kənki.

⁷ Jəbi wə bə bi kaasi i dzaka gia yə bə kanjaki i dzaka, kinjku ki nyam yə bi buku i fən kə ki shiki lə ŋəənj, yi bi tum jum bəh bə, yi tumdzi bə, ka yi bi wəəyi bə,

⁸ kiwini kibə bi nəyi baanjki dzəh yi kwili wə. Kikwili kələ kə bə bəəŋki i jā yi ndi wə a Sədəm nabə a Ijib, a num feinj di biə bə nī bənj Bah wi bə i kintasi wə.

⁹ I kanj wə yitali bəh kinjka ŋgəkə wi bəni, na i kinainj kintən wə, na bə bə dzakaki na

yinañ ja, naba kikwili kinain, bə bi tseñki si kiwini kibə nanyi bə bi nain a bə ma laə.

¹⁰ Bəni bə bə kə fa kuku bi lanji a kpiyi bəni bələ lə a. Bə bi ka sanliki, mi chinji kinya i mi, mi chinji i mi. Bə bi fəki yaka kəm bəni bə ntum bə Nyə bəfa bələ dza bəh ngəkə wimbun i bəni wə fa kuku.

¹¹ Yi dza num si kan yitali bəh kinja yələ dza tsə, kin'waka kə ki nyaki nani dza dza i Nyə wə, liə i bə mə, bə fiəni dzayi. Bəni yeñ yaka ndzan kwa bə.

¹² Bəni bələ bəfa ka wəkə ja yi dzaka i beñ na bəh nga dzaka i bə a, "Mbeñ yaka dzə fa!" Ayaka bə ka yakaki bəki i beñ i bikwu wə, bəmbainñni bəbə tseñ.

¹³ A jəbi wiwə wə, nshwain dza nənñi na bəh nga bəh nga, kimbu ki kwili kimu i jwəfi kintəñ muku. Bəni bəchuku nanitan (7,000) kpiyi si nshwain yiwə ni nənñiki. Kinja ki bəni bə bə ni baan, num bəh ndzan na bəh nga, ka tumyiki bikum bi Nyə wə wi kə beñ.

¹⁴ Yələ yi tsə lə, kə ngəkə wi kəmsini. Ayakalə, mbeñ wəkəli, ngəkə wi nkainñi kitəli ni dza lə i jəbi wi juli wə.

Bə tən jən wi nanitan

¹⁵ Chinda wi Nyə wi nanitan tən n'wi jən, mih wəkə ja yi dzaka i beñ bəh nga dzakayi a, "Nkun bi fa kuku fiəni chu bi Bah wibukumbeñ bəh Kimbwili wə wi ni kaka, wi num i bi sakaki jəbi wichi kingəksi kəbi."

¹⁶ Ayaka bəchə' bəni bə mbanñia ntso bənaa bə bə ni shinum i binji bi bə wə i Nyə nshin ka gbəyiki tumkwusi bishi bi bə i kuku, nya kinəksi kimbun i Nyə.

¹⁷ Bə ni fəki yakadain, dzakayi a, "Buku nyaki kiyəñni i wə, Bah Nyə wə wi Kanjaki Nga Bichi, ako wə wə wə kə i liə, a num wə wə wə ni kə wə si num.

Buku nyaki kiyəñni kəm wə kə wə dzo lə nga bia bimbun ka yisi i sakaki.

¹⁸ Bəni bə bə kiəki kə wə* ni bəksi shəm, ayaka jəbi wə wə kə i chusi shəm ya yi bəksini kpeñ lə.

A num jəbi wə wə kə i sakaki bəni bə bə kə kə kpiyi.

A chu num tə jəbi wə wə kə i makti bəni ba bə nəm bə bə kə

bəni ba bə ntum,

i chu makti bəni bə bə kə bəh Nyə, i makti tə bəni bəchi bə bə kəksiki yeli wa, nabə bənchin bənchin nabə bəmbun bəmbun.

A num tə i jəbi wə wə kə i kaasi bəni bə bə bəkəliki di bichi fa kuku."

¹⁹ Bə ka dza weli dzaka ki fiəñə ki jun yi fəni gia yi Nyə i beñ. Kintainñain ki minñain mi Nyə kə ki ni kə i jun yi fəni yi gia yiwə mə kiyəñə. Ayaka dzan dza ka mwayiki, wamyi,

jumi, nshwain nənñi, kitəh kidzan kimbun kimbun shuku.

12

Minjpaña widəko bəh kinjūm ki nyam kidəko ki bwəsi kətə

¹ Mih dza yeñ gia yi dzaka kiwəmn i yidəko i beñ. A ni kə minjpaña widəko wi loh wəñ i gwu wə ka mbun, fiəññ num i gvu yi cheñ, num wi bwan kifo ki nkun bijəñ num yeñ wə jwəfi ntso bəfa.

² Wi ni kə bəh tə wi nəm i bəwə, wi wəkə ləli bi nəm də.

³ Mih dza chu yeñ gia yi dzaka ki wəmn i yidəko i beñ. A ni kə kinjūm ki nyam kibəkəli kidəko, ki bwəsi nyam yi kətə. Ayaka yi kəñə kifwu nanitan bəh bitə jwəfi, bəh bifo bi nkun binchin binchin nanitan i kifwu kiwə wə.

⁴ Wi tum wini wi yəñ dzo kimbu kimu i kintəñ ki bitali bijəñ wə i beñ lə shi i kuku. Ayaka kinjūm ki nyam kiwə dza tsə num i minjpaña wə wi ni kə a bəwə nshin, ka jəbi wə minjpaña wiwə bəwə ngain ni bwinji dzi wain wiwə a dzini.

⁵ Wi bəwə wain nyukuni, a num wə wi bi sakaki bitumi bichi bəh mbeñ wi nkun wi chwaka. Ayakalə, asi wi ni bəwə, bə chufi dzo wain wiwə tsə bəh wi i beñ i Nyə, wi num kəmsi i kinji ki wə.

⁶ Minjpaña wiwə ka geñ tsə num i chwa i di biə Nyə ni kə wi sisi jə lə i wi. I di biə bə bi təkni ki bəh wi i kəñ wə nchuku bəh gi yifa bəh mban bisə (1,260).

⁷ Ayaka jum dza yisi i tumi ki Nyə wə, chinda wi Nyə wə Maikel bəh mban wi bəchinda ka jwəki bə bəh kinjūm ki nyam yə yi bwəsiki kətə. Ayaka nyam yiwə bəh bəchinda bu bəñ jwə chukuli,

⁸ ayakalə bə tumdzi kinjūm ki nyam kiwə bəh mban wi, bə na chu kwati di i tumi ki Nyə wə.

⁹ Bə bwili kinjūm ki nyam kiwə ki bwəsi kətə ka laan ki bəh bəchinda bu, bə shi gbə i kuku. Kinjūm ki nyam kələ kə num junñ yi kikpu yə yi kə nkpeñ, chu num Satan. A num wi wə wi fwəkyiki bəni i mbi wələ wə wichi. Bə ni laan wi tasi bəh bəchinda bu bə shi gbə i kuku.

¹⁰ Mih dza wəkə ja yi dzaka na bəh nga i tumi ki Nyə wə a, "Akə i liə Nyə ki bwiliki bəni bu, i chusiki nga bi bi nəm, i sakaki nkun bi, Kimbwili wi wə wi ni kə ni chusi tə nga bi i nsaka wi wə.

Yi nūm yaka i liə kəm bə kə bə laan shi mi wiwə i kuku wə wi ni shi kə i Nyə wibukumbeñ nshin,

* 11:18 Bəni bələ kə bə bəñ bə chəñ a, "Tumi"

a num wə wi jiaki gia i bwa bə nih babukumbein fun nshin bəh nchəko.

¹¹ Ayakalə, bə tum dzi lə wi kəm mwa mi Wain Jaka bəh gia yi Nyə yə bə beenji nsaka wiwə.

Ayaka bə nī kənki kə nōni kibə na i dzəh yə bə kə i lwaki kpi.

¹² Ayakadain, ma tumi ki Nyə lanji, bəh bəni bəchi bə bə kə yein, lanji tə. Ayakalə, ngəka wimbūm kə i mbein i kuku bəh kinchwə kimbūm, kəm nkpele kə wi shi dzə i mbein wə. Wi jikə bəh shəm yi bəkəli nalə, kəm wi kiaki lə a jobi wi ngain baan a twəsi.”

¹³ Jobi wə kinjūm ki nyam kə ki bwəsiki kətə nī yein a bə laan bwili ngain, wi shi gbə i kuku, wi ka daa n'yoko i minjpana wə chein, wə wi nī bwə wain nyukuni.

¹⁴ Ayakalə, bə nī nya bibəkəli bi mfaa wimbūm bifa i minjpana wiwə a wi fuli bəh bi i yoko gein junj yiwə i tsə numki i chwa i jia yitali wə bəh kinjka bə təkni i wi.

¹⁵ Ayaka junj yiwə ka bwiliki mwi i dzaka ki wə, mə shi aka bəkə, i minjpana wiwə chein a ngain dzə nyə bəh wi.

¹⁶ Ayakalə, nshwain gamti minjpana wiwə, weli dzaka ki ka mə bəkə yə kinjūm ki nyam kiwə nī bwiliki i dzaka ki wə.

¹⁷ Nyam yiwə ka bəkə shəm bəh minjpana wiwə, ka nyə tsə fasi jum i jwə kinjka ki bwa bə kpana wiwə, a num bə bə jiaki bənchi bə Nyə chu been nsaka wi Jisəs.

¹⁸ Ayaka wi* ka tsə ka numki i kinchwə kimbūm kpəŋ.

13

Nyam yi gumini yə nī buku i kinchwə kimbūm wə

¹ Mih ka chu dza yein nyam yi gumini yi buku dzə i bəkə, yi kəŋa kifwu nanitan bəh bitia jwəfi bəh bifo bi nkun i fwu wi bitia biwə wə jwəfi, kiyeli kə ki nī bəkəliki yeli wi Nyə nī kə i bifwu biwə wə.

² Nyam yiwə yə mih nī yein yi nī bwəsiki jum, gvu yi num aka yi nyam yidəko bə bəŋki a bəe, dzaka ki num aka ki kibaba. Kinjūm ki nyam kə ki bwəsiki kətə, ki ka nya nyam yiwə bəh nga bi bəh kinji ki a wi sakaki bəh nga bimbūm.

³ Fwu wi nyam yiwə widəko nī kanjaki lə nkaini wi biakə yidəko num yi nī kolə i wə wi wəni, ayakalə num yi nī bənih lə. Ayaka dzaka wəm bəni bəchi fa kuku, bə ka gbəyiki i nyam yiwə chein.

⁴ Ayaka bəni ka nyaki kinjəkəsi kimbūm i kinjūm ki nyam kə ki nī bwəsiki kətə, kəm ki nī kə ki nya nyam yi gumini yiwə bəh nga bi. Ayaka bə ka nyaki tə kinjəkəsi kimbūm i

kinjūm ki nyam kiwə dzaka a, “Akə ndə ka nyam yi gumini, a num ndə i jwə yi a?”

⁵ Bə nī bee nyam yiwə yi ka kanjaki dzaka, yi num i dzakaki jə yi ghanjini gvu, yi chu bəkəli yeli wi Nyə, num bəh chu bee tə a yi sakaki i kifəŋŋ wə mbanjani ntsə bəfa.

⁶ Yi ka yisi ka dzakaki jə yichu kəm Nyə, bəkəli yeli wi bəh di biə Nyə kə fein bəh bəni bə bə kə i tumi ki Nyə wə.

⁷ Bə nī kə bə bee tə a yi laa jum i bəni bə bə kə bə Nyə, i tumdzi bə, bee tə a yi kanjaki nga i di bichi bəh i bəni bəchi bəh i bəni bə jə yichi, bəh i bitumi bichi.

⁸ Bəni bəchi i fa mbi wə bi nyaki lə kinjəkəsi kimbūm i wi. Bəni bələ kə mī wichi wə bə nī ka nyaka dəkə yeli wibə i kinjwakti wə na ka mbi yisi. Kinjwakti kələ kə kə kiyeli ki bəni bə bə kanjaki nōni kə yein mə, num kinjwakti ki Wain Jaka wə bə nī kum.

⁹ Mi wə wi kanjaki bintuni, wi wəko.

¹⁰ A kabə num a mi kə a bə nī kwa wi kwani, ma bə nī kwa. Mi kabə num a bə nī wə wi bəh nywə wi jum, bee tə a yi wə wi bəh nywə wi jum wiwə. Yələ gia tsəki i bəni bə bə kə bə Nyə a bə kəŋa shəm, bə jləki shəm i wi.

Nyam yi gumini yə nī buku i kuku

¹¹ Mih chu dza yein nyam yi gumini yidəko num yi buku i kuku, yi kəŋa bitia bifa aka wain shwan, wi dzaka aka kinjūm ki nyam yə yi bwəsiki kətə.

¹² Yi nī chusiki nga bi nyam yi gumini yi ninshin yə yichi, i yeli wi nyam yiwə wə. Ayaka yi fa kuku wichi bəh bəni bəchi i mbi wə ka nyaki kinjəkəsi kimbūm i wi bəh nga bi nyam yi ninshin yə biakə yi nī kə i wə wi wəni num biakə yiwə bənih lə.

¹³ Yi nī fəki kinchəsi kə ki chusiki nga bi fa na gbuku nyə shi dzə i bein bəni yein.

¹⁴ Si bə nī bee a yi fa kinchəsi kə ki chusiki nga i yeli wi nyam yi ninshin yə wə yi nī gumiki yaka, yi ka fwəkyiki bəni bə bə kə i mbi wə wə bəh bi. Ayaka yi ka dzaka bə fa kimbwəsi ki nyam yə bə nī beinji bəh nywə wi jum ayaka yi kein yi wəm.

¹⁵ Bə nī bee a yi nya kinj'waka i kimbwəsi ki kinjūm ki nyam yə, ka yi kə i dzakaki, yi fa bə wəyi bəni bəchi bə bə nənji i nyaki kinjəkəsi kimbūm i kimbwəsi kə.

¹⁶ Yi nī dzaka a bə fa kinchəsi i bəni bəchi i tsəin yiləkəli wə nabə shi chein, a bə fa i na ndə wə kəŋ wi numki winchin nabə wimbūm, nabə i bəni bə kpə nabə i bəni bə kifuu, nabə mfə nabə bə bə kəkə mfə,

¹⁷ ka mī ma tan nabə i tanji wi kanjaki kə kinchəsi kiwə. Kinchəsi kələ kə yeli wi kinjūm ki nyam kə, nabə nyaka wi yeli wi kinjūm ki nyam kə.

¹⁸ Yələ kə gia yi nən mfi bimbūm. Mi wə wi kanjaki mfi wi fa nyaka wə wə wi kə yeli wi

* 12:18 Binjwakti bikpu bidəko kanjaki i di biakə wə a, “Ayaka mih ka tsa...”

nyam yələ wi wəko. Nyaka wələ num yeli wi mi wiwəm, nyaka wiwə num a, (666).

14

Wain Jaka bəh bəni 144,000

¹ Mbein wəko, si mih ni chu tsein, mih dza yein Wain Jaka num wi num i nkun wi Sayon wə, bəni bənkuku gbi bəh mbaranyani ntso bənaa (144,000) num bəh wi. Bəni bələ nī kə bə bə nī kanjaki kinchəsi ki yeli wi bəh wi Ba wi i shi chein.

² Mih wəko ja yi dza i bein yi jumi aka mwi mə mə gbəki i fəy wə, yi jumi tə aka dzan yə yi wamyiki. Ja yə mih nī wəko yi nī dzakaki aka kichəy bəni komyiki.

³ Bə nī yəyeki njan wimfiar widəko i kinjaki ki nkun nshin bəh i bein biwəm binaa nshin bəh i bəchə nshin. Mi widəko nī ka kīə dəkə njan wiwə a kəbi a bəni bə bənkuku gbi bəh mbaranyani ntso bənaa a. A num bə bə nī yelih bə i chu wə i fa kuku.

⁴ Bələ kə bəni bə bə nī ka bəkəli dəkə gwu yibə bəh bəkanja, kəm bə nī ka kīə dəkə bəkanja. Ako bə bə bə si biəli Wain Jaka i na fəy wə wi tsəki. Bəni bələ kə bə bə nī yelih i ngəko wi bəni bəwəm bəchi kintəy a bə num ka mintam mi Nyə mi ninshin bəh mi Wain Jaka.

⁵ Gia yi ntəkə yidəko nī ka num buku dəkə i dzaka kibə wə. Bə num ngəbə widəko kəbi.

Ndzaka wi bəchinda bətali bə Nyə

⁶ Ayaka mih chu dza yein chinda wi Nyə widəko wi fuli i kintəy ki bəoli wə. Wi nī kanjaki ntum wi ndəyoni wə wi kə i jəbi wichi i fukuki i bəni bəchi bə bə kə i mbi wələ wə. Wi nī kə i fukuki i bitumi bichi, bəh i bənkun bəchi, bəh bəni bə bə dzakaki na yi nain ja nabə winain njakini wi bəni bəchi.

⁷ Chinda wiwə wam na bəh nga a, “Mbein lwəki Nyə tūmyi bikum bi, kəm jəbi wi, wi nsaka dza kpein lə. Mbein nyā kinjəksi kimbə i wi kəm wi maa bəoli bəh nshwain bəh kinchwə kimbə bəh bidi biə mwi bukuki feij i kuku.”

⁸ Chinda wi Nyə widəko wi kəmsini, ka biəliki wi dzakay i a, “Babilən wimbə kə wi gbə lə, wi gbə lə. Ako wi wə wi fa bitumi bichi mu nəni ki təkəlini ka mbih.”

⁹ Chinda wi Nyə widəko wi kinjəksi kitali ka biəliki tə bə, wili na bəh nga a, “Na ndə wə wi ka məmsi i nya kinjəksi kimbə i nyam yi gumini yə bəh kimbwəsi ki nyam yiwə, kəja tə kinchəsi i shi chein nabə i tsein yi wə,

¹⁰ yaka wi bi mu lə shəm yi Nyə yi bəksini asi mi si mu mbih. Shəm yi bəksini yiwə kə num wi shuku i bwam wi, wi bəksini shəm maka wi kpein. Wəma kə kə bə bi ləkə wi i fiej wə fi fi aka mikainmibuku, wi yein

ngəkə feij. Yələ gia bi numki num i bəchinda bə Nyə bə baiyni nshin bəh Wain Jaka.

¹¹ Fimiəkə bi yakaki jəbi wichi kinjəksi kəbi i di biə bə lə bə i ngəkə wə. Bəni bələ bə nyaki kinjəksi kimbə i nyam yi gumini bəh kimbwəsi ki nyam yiwə bəh bəni bə bə kanjaki kinchəsi ki yeli wi, bə bi kanjaki kə n'waka i ngəkə wibə wə nshin nabə nchəkə.”

¹² Yələ gia tsəki i bəni bə bə kə bə Nyə num bə bə bə jəkə bəchi bə Nyə, bə jə shəm i Jisəs wə, a bə kanjaki i kanjaki shəm.

¹³ Mih dza wəko ja yi dzaka i tumi ki Nyə wə yi dzaka i mih a, “Nyāka yələ: I yisi i liə tsəki səki ndəyoni bimbə kə i bəni bə bə kpiyiki num bə chinji bəh Bah.” Kin'waka ki Nyə bum a, “Ndəyoni bimbə kə i bə nkəy, bə nī waka lə i bilun bibə wə, kəm mfə wibə wi ndəyoni nī biəli lə bə.”

Nkəh wə wi kə nsaka wi Nyə

¹⁴ Mbein wəkəli, mih dza tsein mih yein bikwu bi fuku fukuni, num mi num i bikwu biwə wə wi bwəsi mi wə yeli wi kə Wainmi, num wi bwan kifo ki nkun num bə kəinji bəh chwaka ki kə kə bəkəli, wi kəja finjəki i wi kan fi num aka kintə ki jun ki kwa.

¹⁵ Chinda wi Nyə widəko dza buku dza i jun yi fəni yi gia mə, wam i mi wə wi nī shinum i bikwu wə bəh nga, dzaka a, “Kwā finjəki fia fi kəhni ma wə kəh nkəh bəh fi. Jəbi wi kəhni kpein lə, ayaka mbi wələ kpein lə i nkəh wə.”

¹⁶ Ayakadəin, mi wə wi nī shinum i bikwu wə ka lə finjəki fi i nshwain wə, fə nkəh i nshwain wə.

¹⁷ Chinda wi Nyə widəko chu buku dza i jun yi fəni yi gia wə i bein, wi kəja tə finjəki i wi kan fi num aka kintə ki jun ki kwa.

¹⁸ Chinda wi Nyə widəko ka buku i tən wi fəni wi gia wə, num wə wi kanjaki nga i gbuku bein. Wi wam bəh nga i widəko wə wi nī kanjaki finto fi kwani fia a, “Lə finjəki fiwə ma wə tainyi kaka ki mintam mi mbih i nshwain wə, kəm mintam miwə bəko lə.”*

¹⁹ Ayakadəin, chinda wi Nyə wiwə ka lə finjəki fi i nshwain wə, kəy i mintam mi mbih miwə i nshwain wə, junni, bakti i kishwa kimbə kə bə fəki mbih yein, yələ chusiki gia yə shəm yi Nyə yi bəkəli bi fəki bəh bəni.

²⁰ Bə ka dənyi mintam mi mbih miwə bəh gvu i kwili wə i bin, a buku num mwa, mə jikə i yaka tsə aya i dzaka ki kikum, dza lən tsə buku ka bəmay gi yifa.

15

Bəngəkə nanitan bə bə kə i kinjəksi wə

¹ Mih chu dza yein njakini fiej fi dzaka ki wənni fidəko i bein, a num na fiej fi dzaka ki wənni fi mbum. A nī kə bəchinda bə

* 14:18 Mintam mələ kə i jə yi nkəli wə a, “grapes.”

Nyɔ nanitan bə kanja bəngəkə nanitan bə akə kɪŋgəksi i nya i bəni, kəm bələ kə bə Nyɔ nī chusi kaasi shəm yi yi bəksini yeɪŋ.

² Mih chu dza yeɪŋ fiɛŋ fidəkə fi bʋəsi kinchwə kimbun kidəkə ki num ka bə si fweɲni bəh gbuku, ki bəɪŋ bələ mijwə. Bəni bədəkə num kəmsi i kinchwə kimbun kiwə kpəŋ, a num bə bə tumdzi nyam yi gumini yiwə bəh kimbwəsi ki bəh nyaka wə wi kə yeli wi nyam yiwə. Bə nī num fiɛŋ yakadəɪŋ kanja kichəŋŋ ki Nyɔ i kəŋ yibə wə,

³ yəəŋ njan wi Muses wə mi wi nəm wi Nyɔ bəh njan wi Waiŋ Jaka. Bə nī yəəŋki a, “O Bah Nyɔ wə Wi Kanjaki Nga Bichi, bieɪŋ biə wə fə kə na bimbun bəh bi kanyini. O wə kə Nkun i bitumi bichi,* ayaka dzəh yə wə fəki gia yeɪŋ kə yi chəŋ bəh yi nķəŋ.

⁴ O Bah, mi wə wi kəkə i lwaki wə, tumyi bikum bia kə ndə?

Num a wə shəŋ wi baiŋni.

Bitumi bichi bi dzəki nya kɪŋgəksi kimbun i wə,

kəm bə yeɪŋ gia yə wə fəki num chəŋ.”

⁵ Si yəmaka nī tsə, mih dza tseɪŋ, ka yeɪŋ num bə weli juŋ yi fəni yi gia i beɪŋ yə yi kə kintan ki chusi a Nyɔ kolə bəh bəni.

⁶ Ayaka bəchinda bə Nyɔ bə nanitan bə nī kanjaki bəngəkə nanitan bə ka buku i juŋ yi fəni yi gia yiwə wə. Bə nī kə bə tum bəmbun bə mwanji nalə, wafi bichumni bimbun i bijum bibə wə num bə kəɪŋsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli.

⁷ Ayaka fiɛŋ fimu fidəkə i mban wi bieɪŋ biwəɲ biə binaa ka nya bilet i nanitan i bəchinda bə nanitan num bə kəɪŋsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli. Bilet i biwə nī kə num bi jikə bəh shəm yi bəkəli yi Nyɔ wə wi kə jəbi wichi kɪŋgəksi kəbi.

⁸ Juŋ yi fəni yi gia dza jikə bəh fimieəkə fiə fi nyəki dzəki i baiŋni bi Nyɔ wə, bəh i nga bi wə. Ayaka yi ka numki a mi nī kəkə i chu liə i juŋ yi fəni yi gia yi Nyɔ wə, i tsə buku si bəngəkə nanitan bə bəchinda bə Nyɔ bə nanitan nī kanjaki i nya i bəni nī dzə kaa.

16

Bilet i nanitan bi shəm yi Nyɔ yi bəksini

¹ Mih ka dza wəkə ja yi dzaka bəh nga i juŋ yi fəni yi gia wə yi dzaka i bəchinda bə Nyɔ bə nanitan a, “Mbəɪŋ tsə shuku shəm yi Nyɔ yi bəksini yə i bilet i biə wə nanitan i nshwain wə.”

² Ayaka chinda wi Nyɔ wi ninshin ka tsə shuku ŋki kilet i shəm yi Nyɔ yi bəksini yə i nshwain wə. Ayaka biəkə yi gumini yi ləli dza kwa bəni bə bə nī kanjaki kinchəsi ki nyam yi gumini yələ nya kɪŋgəksi kimbun i kimbwəsi ki nyam yiwə.

³ Chinda wi Nyɔ wi kəmsini shuku ŋki kilet i kinchwə kimbun wə, bəkə yiwə fiəni chu aka mwa mi kɪŋkpili ki mi. Ayaka bieɪŋ bichi biə bi nī nək i bəkə yiwə wə kpɪyi.

⁴ Chinda wi Nyɔ wi kɪŋkəmsi kitali shuku ŋki kilet i binchwə wə bəh i bidi biə mwi bukuki yeɪŋ, ayaka bi ka fiəni chu mwa.

⁵ Ayaka mih wəkə si chinda wi Nyɔ wə wi təkniiki bəh bəkə yiwə dzakaki a, “Nyɔ, wə kə Nyɔ wi chəŋ i dzəh yə wə təɪnyiki bənsaka bələ yeɪŋ.

Wə wə wə kə i liə, num wə nī kolə.

O Nyɔ, wə wə wə kə wi baiŋni.

⁶ Bəni bələ kə bə mwa mi bəh i bidi biə mba bəh bəni ba bə ntum kə i kan yibə wə.

Wə ka nya mwa i bə, bə mu.

Wələ kə na ngəm wibə.”

⁷ Ayaka mih dza wəkə ja yidəkə buku i təŋ wi fəni wi gia wə təbi a,

“Aan, Bah Nyɔ wə Wi Kanjaki Nga Bichi, wə təɪnyiki bənsaka ba biəli dzəh yi nķəŋ bəh yi chəŋ!”

⁸ Chinda wi Nyɔ wi kɪŋkəmsi kinaa shuku ŋki kilet i num i wəŋ wə, ayaka wəŋ wiwə kanja dzəh i ŋghiniyi kpəyi bəni aka gbuku.

⁹ Ayaka nshili wi ləkəli ka bukuki i wəŋ wiwə wə kpəyi bəni. Ayakalə, bə nək i kwuni kə shóm yibə, i tumyiki bikum bi Nyɔ. Bə bəkəli lə yeli wi Nyɔ wə wi kanjaki nga i bəngəkə bələ wə.

¹⁰ Chinda wi Nyɔ wi kɪŋkəmsi kite shuku ŋki kilet i num i kɪŋkii ki nyam yi gumini yə wə, kwili wə nyam yiwə nī sakaki nī dza bə ji num jini. Ayaka bəni num i nshili wə nəmyi kilom kibə.

¹¹ Bə dza ka təyiki lə Nyɔ wə wi kə beɪŋ kəm ləli bəh biəkə yibə. Ayakalə, nək i kwuni kə i kimfə kibə wə.

¹² Chinda wi Nyɔ wi kɪŋkəmsi kisə shuku ŋki kilet i num i kinchwə kimbun ki Yuflets wə, mwi miwə ka wəm, i kəɪŋsi dzəh ka bəŋkun bə bə kə i kimbu kə wəŋ bukuki ni tsə yeɪŋ.

¹³ Mih ka dza yeɪŋ biŋ'waka bi jisi bidəkə bitali bi bʋəsi bikwə. Bi buku i dzaka kɪŋkum ki nyam yə yi bʋəsiki kətə, bəh i dzaka ki nyam yi gumini yə wə, bəh i dzaka ki mi wə wi nyiki ntəkə a ŋgaiŋ kə mi wi ntum wi Nyɔ.

¹⁴ Biŋ'waka biələ kə num bəchinda bə ŋkpeli. Ayaka a num bə bə bə fəki bəŋchəsi bə bə chusiki nga bibə. Bə nyaniki tsaki i bəŋkun bə tumi wə bəchi, fa kuku juŋni bə a bə sisi jum yə yi bi numki i chəkə bimbun bi Nyɔ wə wi Kanjaki Nga Bichi.

¹⁵ Jisəs nī kə wi dzaka a, “Mbəɪŋ wəkəli, mih bi dzəki ka ji. Ndzəŋni bimbun kə mi wə wi tsəŋəki, wə wi kanja bəmbun bu i gwu wə ka wi bi ma tumbuku bəh chwəŋ kiyəə ka bəni ma yeɪŋki gwu yi wi ŋgəmn i.”

* 15:3 Biŋwakti bikpu bidəkə kanjaki a, “Nkun wi jəbi wichi”, bidəkə a, “Nkun wi bəni bə akə bə Nyɔ.”

¹⁶ Biŋ'waka biwə bi ka juŋni bəŋkuŋ bəwə i di biə bə bəŋki i jə yi Hibulu mə a Amagedən.

¹⁷ Chinda wi Nyə wi kiŋkəmsi kinanitan shuku ŋki kiləti i bein i fləka wə. Ayaka ja yiləkəli buku dza i juŋ yi fəni gia wə i kiŋkii ki ŋkuŋ wə dzaka bəh ŋga a, “Yi nūm lə!”

¹⁸ Ayaka dzaŋ dza ka mwayiki, wanyi, jum i nshwain nənŋi bəh ŋga bəh ŋga. Wəməka nənŋi wə nshwain nī nənŋi bəh ŋga bəh ŋga lə, nī ka num num dəkə i yisi na si mi nī yisi i numki i nshwain wə. Wəməka nənŋi nī kə wi gumini.

¹⁹ Kwili wimbūm gaali i fintəŋ i bimbū bitali wə. Ayaka bikwili bimbūm biə bi kə i bitumi wə ka seinŋi. Nyə kwaka kwili wələ Babilən, ka nya bwam wi wi shəm yi bəksini yə a wi kuŋsi.

²⁰ Bitumi bichi biə bi kə i bəko kintəŋ gein, ŋkwuŋ tə bəŋ laka.

²¹ Ayaka kitəh kidzan kimbūm kimbūm ka gbəyiki i bein nji wimu num aka bəkilu mbəŋnyani. Ayaka kitəh kidzan kiwə nī gbəyiki i bəni wə. Bə ka təyiki lə Nyə, kəm wi chinŋi ŋgəkə wi kitəh kidzan i bə wə. Ŋgəkə wiwə nī gumiki nalə.

17

Minŋpaŋa wi təkəlini wi chuchu bəh nyam yi gumini

¹ Chinda wi Nyə widəkə i kintəŋ ki bəchinda bə Nyə bə nanitan bə nī kanjaki bilet i nanitan dza dza dzaka i mih a, “Dzə ma mih chūsi wə ŋgəkə wə bə kə i bi nya i minŋpaŋa wi təkəlini wi chuchu wələ wi kə wi shinum i bəko yiduli wə.

² Minŋpaŋa wələ kə wə bəŋkuŋ bə fa nshwain wə nī ndzəniki bəh wi, nənŋi ki ki təkəlini kwa lə bəni bə fa nshwain wə ka mbih.”

³ Ayaka chinda wi Nyə wiwə dza dza mih, mih num i kan yi Kiŋ'waka ki Nyə wə, ka tsə i chwa. Mih ka yein minŋpaŋa widəkə num wi shinum i nyam yi gumini wə yi bəko lə beli num gwu yi yichi jikə bə kiyeli ki bəkəli yeli wi Nyə. Nyam yiwə nī kanjaki kifwu nanitan bəh bitia jwəfi.

⁴ Minŋpaŋa wiwə nī kə num wi lafi gwu bəh bəmbuŋ bə bəni bəmbūm bə bəkəli, wi mwayi i gwu wə bəh minchin num bə keinŋi bəh chwaka ki kpo kibəkəli bəh ŋkaini wi kitəh ki kpo wi ləkəli bəh ki kpo ki fukuli. Wi nī kanjaki bwam i wi kan num bə keinŋi bəh chwaka ki kpo ki bəkəli num wi jikə bəh biein bigumini bəh kinyeŋ ki təkəlini.

⁵ Bə nī kə bə nyaka yeli i shi bi chein num wi nyumini a, “Babilən wimbūm wə nih minŋpaŋa wi təkəlini bəh wi gia yi gumini i nshwain wə.”

⁶ Mih ka yein minŋpaŋa wiwə num wi mu mwa mi bəni bə bə kə bə Nyə, bəh bə bə nī

wəy i kəm Jisəs, num mwa miwə kwa wi ka mbih.

Si mih yein minŋpaŋa wiwə yakadain, dzaka wəm mih na bəh ŋga.

⁷ Ayaka chinda wi Nyə wiwə bikə i mih a, “Dzaka wəmk i wə kəm na? Mih nī fuku lə i wə gia yi nyumini yə yi kə kəm minŋpaŋa wələ bəh nyam yi gumini yələ yi kanjaki kifwu nanitan bəh bitia jwəfi, yə yi gin wi.

⁸ Nyam yi gumini yə wə yein lə, yi nī kələ yi wəm, ayakalə i liə yi chu mən. Yi kə a buku yaka dza i fəŋ kə ki shiki lə ŋwəŋ, yi tsə sə num i di biə bə nī kaasi bəh yi fein. Dzaka bi wəmk i lə bəni bə bə kə i fa mbi wələ wə, maka bə nyaka kiyeli kiba i kiŋwakti ki bəni bə bə kanjaki nənŋi i yisi si mbi nī yisi. Dzaka bi wəmk i lə bə si bə bi yeinŋi nyam yələ, kəm nyam yiwə nī kələ yi wəm, ayakalə i liə yi chu mən, yi num i bi fəni chu dza.

⁹ Yələ gia kə yə yi nənŋi fwu wə wi kanjaki mfi bimbūm. Kifwu ki nyam kə nanitan kə ŋkwūŋ nanitan yə minŋpaŋa wiwə numki yein wə. Kifwu kiwə num tə bəŋkuŋ nanitan.

¹⁰ Bəŋkuŋ bəte num bə gbəyi lə, wi mu num, widəkə kein ki dza kə. Jobi wə wəməka ni dza, wi ni num a fiŋəbi wə twəsi.

¹¹ Yə yi kə kəm nyam yi gumini yə yi nī kə, ayaka i liə yi chu mən, yi num tə ŋkuŋ, ŋkuŋ wələ num wi kiŋkəmsi ki nyan, ayakalə wi num i mbəŋ wi bəŋkuŋ bə nanitan wə. Jobi wə wəməka ni dza tə wi ka ni tsə i di biə bə nī kaasi bəh wi.

¹² Bitia biələ jwəfi wə yein lə kə num bəŋkuŋ jwəfi bə bə keinŋi maka bə nya bə bəh ŋga bi sakani. Jobi wə bə bi təmki bə, ma bə ka bi kanja ŋga i sakaki bəh nyam yi gumini yə. Ayakalə, bə bi saka a mbianə wimu wə.

¹³ Balə bəchi kanjaki kiŋkwaka kimu. Ayaka bə bi nya ŋga bibə bi sakani bichi i nyam yi gumini yə.

¹⁴ Bə bi chinŋi tumki jum bəh Wain Jaka, ayakalə Wain Jaka bi gaka bə, kəm wi kə Bah wi bəbah bəchi, bəh Ŋkuŋ wi bəŋkuŋ bəchi. Wi bi tumdzi bəh bəni bu bə wi bəŋ kə sabibwili ayaka bə təbi wi jobi wichi.”

¹⁵ Ayaka chinda wi Nyə wə dzaka i mih a, “Bəko yə wə si yein minŋpaŋa wi təkəlini wə shinum yein wə, akə bəni bəh mbəŋ wi bəni bəh kitumi bəh bəni bə bə dzakaki na yinain jə.

¹⁶ Bitia jwəfi biə wə si yein yaka, bə bəh nyam yi gumini yə bi chinŋi baiŋŋi lə minŋpaŋa wi təkəlini wə. Bə bi ləkəki biein bi bichi ma wi baan a bəh chwəŋ kiyə, bə bi ŋənŋi nyam yi yi gwu, bə kpa kaasi wi bəh gbuku.

¹⁷ Yələ gia kə a jia Nyə i shəm yibə wə a bə fə gia yə wi kənŋi, ka fə a bə kənŋi kiŋkwaka kimu i nya ŋga bibə bi sakani i nyam yi gumini yə i tsə buku si gia yi Nyə bi dza kpeinŋi.

¹⁸ Ayaka minƙpaɗa wə wə si yeiɗ yakadaɗiɗ, kə kwili wə wi kanjaki nɗa i baɗkun bəchi bein i nshwaiɗ wə.”

18

Si kwili wi Babilɔn bi gbaki

¹ Si yamaka nɪ tsə, mih yeiɗ chinda wi Nyɔ widəko shi dzə i bein kanja nɗa bimbun, ayaka baiɗni bi baiɗ i kuku wichi.

² Wi ka wam bəh ja yiləkəli a, “Babilɔn wimbun kə wi gbə lo! Wi gbə lo! Wi fiəni chu lo di biə bəchinda bə nkpeli naki feiɗ. Wi kə taa wi biɗ'waka bachu bichi. Wi kə taa wi minyənɪ mə mə nyenki bəh mə bə baiɗki michi.

³ Wi gbə kəm bitumi bichi mu nənɪ ki kinyeɗ ki təkəlini ki kwa bə ka mbih, baɗkun bə fa nshwaiɗ wə kə num bə fə lo nənɪ kinyeɗ ki təkəlini bəh wi. Bani bə shi bachi fa nshwaiɗ wə kə num bə kpali lo i gwu yi wə, kəm kpə wi nənɪ kichu wi bakti jiə.”

⁴ Ayaka mih chu wəkə ja yidəko si yi wiliki i tumi ki bein wə dzaka a, “Bəni bəɗ, mbein bɔku nyə feiɗ, ka mbein ma bi liə i chu bi wə, bəh a, mbein ma bi liə tə i nɗəkə wə wi dzəki i wi.

⁵ Chu bi kə bə tum bi jikə yaka tsə buku i bein, Nyɔ kə wi kwaka wi i gia yi yichu wə.

⁶ Bə fə bəh wi, asi wi fə bəh bəni bədəkə. Bə fiəni gəm wi i kimfə ki wə kɪɗkani kifa. Bə chwəli mbih mə ako nɗəkə i bwam wə kɪɗkani kifa

i bwam wə wi si chwali yeiɗ, bə nyə wi mu.

⁷ Bə fəkə nɗəkə bəh ləli bə nyə i wi a num a liɗ si wi nɪ ghaɗsiki gwu i mbun kintəɗ dzi kidəɗ ki.

Wi si fə wi shinum ka chəkəki kijum dzaka a,

‘Mih kə Yaa i kɪɗkii wə, mih kəkə kpə nkwu, mih bi lansi də kə chuɗsi fwu.’

⁸ Si wi dzakaki yakadaɗiɗ, akə ayaka si nɗəkə bi dzə, i gwu yi wə kpaɗ wimu.

Jweɗi bi gbə i gwu yi wə, wi bi daki wi chuɗsi fwu.

Ayaka dzəɗ bi kwa tə wi. Bə bi kpa wi bəh gbuku, kəm Bah Nyɔ wə wi bi saka wi kə wə wi kanjaki nɗa.

Bəni bə fa nshwaiɗ wə bi daki lə Babilɔn

⁹ Baɗkun bə fa nshwaiɗ wə bə bə nɪ fəki kinyeɗ ki təkəlini bəh wi, num i kidəɗ wə bəh wi, bi daki fi bəh mindəm jəbi wə bə bi yeiɗki si fimiəkə yakaki i gwu yi wə si wi fiiki.

¹⁰ Bə bi numki i dzəh yi dəɗ bəh lwa si bə yeiɗki bə chabsiki wi. Bə bi chamyiki

dzakayi a, ‘Ey mih! Ey mih! Babilɔn, wə kwili! Wə kwili wi nɗa! Nɗəkə dzə i wə wə a mbiaɗ wimu wə lə a?’

¹¹ Bəni bə shi fa nshwaiɗ wə bi daki lə wi chuɗsi kifwu kəm mi chu mɔɗ wə wi kə i taɗki bieɗ bibo.

¹² Mi chu mɔɗ wə wi kə i taɗki bieɗ bibo ka biə bə keiɗsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli nabə bi fukuli, nabə wə bə keiɗsi bəh nkaɗiɗni wi kitəh ki kpə wi ləkəli nabə ki kpə wi fukuli. Mi chu kəbi wə wi kə i taɗki bəmbun bəbɔ bətsini nabə bə bə libliki bəkəki, nabə bə bənini nabə bə bə bəkəki lə gbuu. Ayaka mi chu kəbi wə wi kə i taɗki keiɗ yibɔ yi tsəɗə yindzəɗni, nabə bieɗ bibo bichi biə bə keiɗsi bəh jəɗ yi dzəkə bəh bieɗ bichi biə bə keiɗsi bəh keiɗ yi kpə yiləkəli bəh chwaka ki baɗiɗni nabə kitəh ki mwayini.

¹³ Mi chu mɔɗ wə wi kə i taɗki keiɗ yibɔ ya bə keiɗsi fiənsi bi tsəɗə yindzəɗni yeiɗ bəh bieɗ bi tsəɗə yindzəɗni biə bə jiaki bieɗ bidzini yeiɗ bəh njaɗ bəh nkaɗiɗni bi fiənsi bi tsəɗə yindzəɗni yidəko, bəh nkaɗiɗni njiaɗ widəko, * bəh mbih bəh miə bəh muku mi gəɗ bəh gəɗ yibɔ. Mi chu mɔɗ wə wi kə i bi taɗki bəna' bəbɔ bəh shwāɗ bəh bikum bəh bəkəto bəbɔ bə a gukuki nyām. Ayaka mi chu kəbi wə wi kə i taɗki tə bəni bəwəm bəbɔ bə bə taɗniki a, akə mfə.

¹⁴ Bə bi dzakaki lə i wi a, ‘Bieɗ bichi biə shəm ya nɪ kə yeiɗ bi dza nya, kpə wa bə mbun bia bichi kaa lo, wə kəbi i bi chu lansi yeiɗ bi.’

¹⁵ Bəni bə shi bə bə nɪ taɗniki bieɗ biələ kwati kpə i wi kan, bi numki i dzəh yi dəɗ bəh ndzaɗ si bə yeiɗki wi wi yeiɗ nɗəkə. Bə bi jumki bəh mindəm, chuɗsi kifwu təm gia i gwu yibɔ wə dzakayi a,

¹⁶ ‘Ey mih! Ey mih! Nsheiɗ yimbun i kwili wələ wi nɪ kə wi lafi gwu bəh bəmbun bə tsini bə libliki bəkəki bəh bə bə bəkəki lə gbuu, mwayi i gwu wə bəh bieɗ num bə keiɗsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli bəh nkaɗiɗni wi kitəh ki kpə kiləkəli bəh kpə wi fukuli wi ləkəli.

¹⁷ Bə yaɗa mbun bi a mbiaɗ wimu wə lə a?’

Ayaka bəti kwili baɗgwuki bəchi bəh bəni bə bə nɪ nyaniki i baɗgwuki wə bəh bə bə nɪ namki yeiɗ bəh bəni bəchi bə bə nɪ nyaniki i bəkə fə shi, bi numki tə i dzəh yi dəɗ wə.

¹⁸ Bə bi yeiɗki fimiəkə fi yaka si wi fiiki bə bi nya ja yi mindəm dzaka a, ‘Kwili wə wi si kə i num ka kwili wələ chu kə winaiɗ a?’

¹⁹ Bə bi chum kwəɗo fukuh i kifwu kibɔ wə, si bə daki chuɗsi kifwu, nya ja yi mindəm dzaka a, ‘Ey mih! Ey mih! Nsheiɗ yimbun i kwili wələ, bəni bəchi bə bə kanjaki baɗgwuki

* **18:13** Nkaɗiɗni wi njiaɗ wələ i ja yi nkaɗi wə kə a, “frankincense”, nkaɗiɗni bi fiənsi bi tsəɗə yindzəɗni yələ num a, “myrrh”.

i bəko kwati mbum i mbum bi wə! Yaka bə kaasi wi a mbiəŋə wimu wə a?"

²⁰ Mbein bə mbein kə i tumi ki Nyə wə, mbein lāŋki fimbəin i gia yə yi num i wi. Mbein bəchi bə mbein kə bəni bə Nyə bəh bwa bə ntum bə Jisəs bəh bəni bə ntum bə Nyə bəchi, lāŋki kəm Nyə kə wi təin lə nsaka i gia yə wi fə i mbein!"

²¹ Ayaka chinda wi Nyə wi ləkəli widəko ka dza giŋ kifəŋ kitəh wi num aka nəka wi gəkəni wimbūm, lə shi wi i kinchwə kimbum wə lə gbuuum. Si wi lə shi yakadəin ka dzaka a, "Akə ayaka si bə bi lə shiki wə kwili wi Babilon, wə bi shi bəh ŋga ayakadəin, bə kəbi i bi chu yein wə wə.

²² Bə kəbi i bi chu wəko kichəŋŋ na twəsi nabə jūm nabə kisəŋ nabə kijəŋ i wə wə. Bə kəbi i bi chu yein na mi wi nəm, fiŋ fidəko kəŋ a numki na finəin i wə wə. Bə kəbi i bi chu wəko na ŋkəm wi naka i wə wə.

²³ Naka ki baiŋsini bi chu baiŋ kə i wə wə. Bə bi chu wəko kə ja yi nyum minjpaŋa na twəsi nabə yi minjpaŋa wimfiŋ dzaka i wə wə. Yi bi numki yakadəin kəm bəni bə shi bə i wə wə nī kə bəni bəmbum fa kuku, wə nī fwəkyi kitumi kichi bəh mfim bia.

²⁴ Akə i kwili wə wə mwa mi bəni bə ntum bə Nyə bəh bəni bə akə bə Nyə kə i wi kəŋ. Ayaka a num wi wə bəni bəchi bə bə wəyiki i fa kuku kə i wi kəŋ."

19

Bə nya kinjəksi i Nyə

¹ Si yəmaka nī tsə, mih dza wəko fiŋ fii i tumi ki bein wə aka mbaŋ wi bəni wimbūm, wili a,

"Kinjəksi nūm i Nyə wibuku wə. Akə wi wə wi bwiliki bəni, a kanjaki wi mbum bəh ŋga.

² Wi taiŋyiki bənsaka bu biəli ŋkəŋ bəh dzəh yi chəŋ.

Wi faaŋ lə ŋgəka i minjpaŋa wi təkəlini wə wi nī bəkəli nshwain yichi bəh nəni ki ki təkəlini.

Wi kə wi chukuli i minjpaŋa wiwə gia yi bəni bu bə nəm bə wi nī wəyiki."

³ Ayaka bə chu fiəni wili a,

"Kinjəksi nūm i Nyə wə.

Miəka mə mə yakaki i kwili wə wə bi yakaki jəbi wichi kinjəksi kiwə kəbi."

⁴ Bəchə' bəni bə mbaŋfia ntsə bənaa bəh biəin biwəm biə binaa gbo i kuku nya kinjəksi kimbum i Nyə wə, wi shinum i kinjii ki wə. Ayaka bə bə dzaka a, "Yi nūm ayaka. Kinjəksi nūm i Nyə wə."

⁵ Ja yidəko ka buku dzə i kinjii kiwə wə dzaka a,

"Mbein bəchi bə mbein kə bəni bə nəm bə Nyə,

mbein kəksi Nyə wibukumbəin,

mbein bəchi bə mbein lwaki wi, nabə bəchiŋ bəchiŋ bəh bəmbum bəmbum,

mbein nyāki kinjəksi i wi."

Dzini bi ndzə wi minjpaŋa wi Wain Jaka

⁶ Mih dza wəko fiŋ fi num aka ja yi mbaŋ wi bəni wimbūm, yi fii aka ja yi bəko yə yi shiki i kanj wə, wam aka dzaŋ yə yi wamyiki bəh ŋga a,

"Kinjəksi nūm i Nyə wə,

kəm Bah wibukumbəin wə Nyə

wə wi Kanjaki ŋga Bichi si saka lə.

⁷ Bukumbəin sənliki, bə lāŋ, nyā kinjəksi i wi,

kəm jəbi wi ndzəni wi minjpaŋa wi Wain Jaka dzə lə,

Kpə wi num wi kəŋsi lə gwu yi.

⁸ Bə nya lə wi bəh mbuŋ wi num lə lwəslwəslwəs

baiŋ mwayi, wi ləh."

(Mbuŋ wəko kə kimfə ki chəŋ ki bəni bə bə kə bə Nyə).

⁹ Ayaka chinda wi Nyə wə ka chu dzaka i mih a, "Nyāka shi yələ a, 'Ndzəŋni bimbūm kə i bəni bə bə kə num bə laka bə a bə dza i dzini bi ndzə wi minjpaŋa wimfiŋ wi Wain Jaka wə.'" Ayaka wi chu dzaka i mih a, "Bəndzaka bə lə kə na bəndzaka bə ŋkəŋ bə Nyə."

¹⁰ Mih ka dza gbo i gvu yi wə i nyā kinjəksi kimbum i chinda wi Nyə wiwə. Wi ka dzaka i mih a, "Kiə wə ki fə kə yaka. Mih kə tə a mi wi nəm ka wə bəh bwa bə nah bə bə kə bə kəŋa gia yə bə dzakaki kəm Jisəs. Nyā kinjəksi kimbum num i Nyə wə. Gia yələ bə dzakaki kəm Jisəs * akə na yi mwi yə bəni bə ntum bə Nyə nī dzakaki."

Wain Nyə tumdzi bəmbaiŋŋni bu

¹¹ Mih dza yein si bein wəli, kikum ki fukuli kidəko num fiŋ. Mi wə wi yəkəki i ki bein bə bəŋŋ a Mi wə Wi kə Wi num a Ja yi wə bəh a Mi wi ŋkəŋ, wi si taiŋyi bənsaka bu nabə i tum jum yi chəŋ.

¹² Dzəkəh yi kə aka ləm wi gbuku, bifə bi ŋkun biduli num i fwu wi wə. Wi nī kanjaki yeli num bə nyaka i wi wə mi widəko kiə kə wi a kəbi a wi.

¹³ Wi nī kə num bə tum dala wi dəŋŋ i gwu yi wə num bə juli i mwa mə. Yeli wə bə nī bəŋŋki yi yein kə a Gia yi Nyə.

¹⁴ Ayaka bəni bə jum bə tumi ki bein biəli wi i jum wə bə num i bikum bi fukuli bein num bə ləh bəmbuŋ bə num lə lwəslwəslwəs, baiŋ fuku lə buuu.

¹⁵ Nywə wi kwani wi jum nī bukuki i dzaka ki wə, a num wə wi bi tumdzi bitumi yein wə, saka bə bəh ŋga bimbūm. Wi bi bwili shəm yi bəkəli yi Nyə wə wi Kanjaki ŋga Bichi chusi i bəni. Shəm yi Nyə yələ kə yə yi

* 19:10 Nabə a, "...Gia yələ Jisəs dzakaki..."

fukusiki na bəh nḡa asi bə si dəiṅyi mitam mbih ləṅ buku.

¹⁶ I mbuṅ wi wə bəh i jəṅ yi wə kə num bə nyaka yeli wəla yeiṅ a, “Nkuṅ wi bəṅkuṅ, bəh Bah wi bəbah.”

¹⁷ Ayaka mih chu yeiṅ chinda wi Nyə widəko wi numbeṅ i kintəṅ ki wəṅ wə. Wi nī numki yaka wi wili bəṅ minyāni michi mə mə fuliki beṅ wi dzaka a, “Mbeṅ dza juṅni i bini bimbūm biə Nyə fə.

¹⁸ Mbeṅ ni dzi lə biwini bi bəṅkuṅ, bəh kifwu ki bəni bə jum, bəh bəni bə bə kaṅaki nḡa, bəh bikum bəh bəni bə bə yəkəki bi, bəh bi bəni bəchi bə bə kə mfā, bəh bə bə kəkə mfā, bəh bə bə kə bəṅchiṅ bəṅchiṅ bəh bəmbūm bəmbūm.”

¹⁹ Mih ka yeiṅ nyam yi gumini bəh bəṅkuṅ bə kuku bəh bəni bə bə jum bə juṅni i tum jum bəh mi wə wi num i kikūm wə, bəh mbu bəni bə jum.

²⁰ Ayaka jum yisi, bə ka kwa nyam yi gumini yiwo, bəh mi wə wi nyiki ntəkə a nḡaiṅ kə mi wi ntum wi Nyə. Mi wəla kə wə wi si dza i nyam yiwo nshin, fə gia yi dzaka ki wəmnī. Gia yiwo num yə yi nī fwəkyiki bəni bə kaṅa bəṅchasi bə nyam yi gumini yiwo i gwu yibo wə, nya kiṅkəksi kimbūm i kimbwəsi ki nyam yi gumini yiwo. Wi nī lə bə bəfa bəla bə keiṅki bəwəṁ i limi ki di bimu wə a num gbuku bəh mikaiṅ migbuku mə fiiki feiṅ.

²¹ Ayaka wi wə wi shinum i kikūm kə beṅ ka gbayiki kiṅka ki bəni bə bəh nywə wi jum wə wi nī bukuki i dzaka ki wə, minyāni michi ka dziki gwu yi bəni bəwə a kidəṅ kibo wə.

20

I sakaki i tsə buku jla nchuku

¹ Ayaka mih ka dza yeiṅ chinda wi Nyə widəko si wi shiki dzəki i beṅ kaṅa kiṅ'weli ki fəṅ kə ki shiki lə nḡəṅ, bəh nsəṅ wimbūm i tseiṅ yi wə.

² Ayaka wi kwa kiṅkūm ki nyam yə yi bwəsiki kətə a num juṅṅ yi kikpu yə yi kə ṅkpeli chu num Satan, ka kaṅa yi bəh nsəṅ a wi nūm feiṅ i tsə būku jla nchuku.

³ Si wi kaṅa yakadaiṅ, wi ka lə shi i fəṅ kə ki shiki lə nḡəṅ, ka fah, laa baṅ dzaka kiwo a wi nūmki i yeiṅ kintəṅ, ka wi bi ma chu nyaniki fwəkyi bəni i bitumi wə, i tsə buku na ka jla nchuku yə bi tsə. I yamaka cheiṅ bə bi ka chu shwa wi wi ghani i fijobi wi twəsi wə.

⁴ Mih ka chu yeiṅ biṅkii bi bəṅkuṅ, ayaka bəni bə bə nī shinum i yeiṅ wə akə bə bə nya nḡa bi sakani bənsaka i kaṅ yibo wə. Ayaka mih ka yeiṅ tə biṅ'waka bi bəni bə bə nī wəyi təiṅyi kifwu kibo kəṁ bə nī fukuki kəṁ Jisəs bəh kəṁ gia yi Nyə. Bəni bəla kə bə bə nī ka nya dəkə kiṅkəksi kimbūm i nyam yi gumini yə bəh i kimbwəsi ki ayaka bə nī ka fə dəkə

kinchəsi ki nyam yi gumini yiwo i shi bibo wə nabə i tseiṅ yibo wə. Bəla kə bə bə nī fiəni dza bəwəṁ i sakaki bə bəh Klistus i jla nchuku wə.

⁵ Bəni bəla bə nī fiəni dza bəwəṁ lə akə num ndza wi ninshin. Kiṅkaa ki bəni bə bə nī kpiyi nī ka fiəni dzayi dəkə bəwəṁ, i tsə buku na si jla nchuku nī tsə.

⁶ Bəni bə bə kə bəh ndzəṅni bimbūm bəh baiṅni, kə bə bə bi kaṅaki di i ndza wi kpi wi ninshin wəla wə. Kpi yi kəmsini chu kaṅaki kə nḡa i bə fun. Bə bi numki num bəti mfa gia bə Nyə bəh mbwili wə Nyə nī kaka, bə bəh bə bi numki i sakaki i tsə buku i jla nchuku wə.

Bə bi kaasi lə Satan

⁷ Jobi wə jla yəla nchuku bi tsəki, ma bə bi ka shwa yatəko Satan i juṅ yi nsəṅ wə.

⁸ Wi bi buku dza i nyaniki fwəkyiki bitumi bichi biə bi kə i bimbū bi mbi wə binaa. Bitumi biwə num Gəḡ bəh Magəḡ. Wi bi juṅniki bə, bə sisi i tum jum. Bə bi ləṅki aka mishambu i kinchwə kimbūm wə.

⁹ Bə bi buku wəṅ tsə mbi wəla wichi fiəlibaṅ di bi bəni bə akə bə Nyə bəh kwili wə wi kə i wi shəṁ. Ayakala, gbuku bi nyə dza i beṅ wi kaasi bə bəchi.

¹⁰ Bə bi ka kwa ṅkpeli wə wi nyaniki fwəkyiki bə, bə lə i limi ki di bimu, biə gbuku bəh miṅkaiṅ mi gbuku fiiki yeiṅ, i di biə nyam yi gumini yə bəh mi wə wi nyiki ntəkə a nḡaiṅ kə mi wi ntum wi Nyə kə. Bə bi numki feiṅ yeiṅ nḡakə nchəkə bəh nshi jobi wichi na kiṅkəksi kəbi.

Nsaka wi gəksini

¹¹ Ayaka mih ka dza yeiṅ kiṅkii kimbūm kifukuli, chu yeiṅ mi wə wi nī shinum i ki wə. Ayaka bəli bəh nshwaiṅ dza nyə i wi nshin ka laka, bə nəkī chu yeiṅ kə bə i di bidəko wə.

¹² Mih yeiṅ tə bəni bəchi bə bə nī kə bə kpiyi lə bəmbūm bəh bəṅchiṅ bəṅchiṅ, num bə numbeṅ i kiṅkii nshin. Ayaka bə wəli biṅwakti, weli chuku kidəko num ki kiyeli ki bəni bə bə kaṅaki nəni. Bə ka yisi i təiṅyiki bənsaka wi bəni bə bə nī kə bə kpiyi lə, biəli asi kimfə ki mi nī kə a num asi bə nyaka i biṅwakti biwə wə.

¹³ Bəko yimbūm yə bwili bəni bə bə nī kə bə kpiyi lə yeiṅ bə dza. Ayaka kpi bəh tumi ki bəni bə kpiyini ka bwili tə bəni bə bə nī kə bə kpiyi lə yeiṅ bə dza. Bə ka təiṅyiki bənsaka bəh mi biəli gia yə wi nī kə wi fə lə.

¹⁴ Ayaka bə ka lə kpi bəh tumi ki bəni bəkpili i limi ki di bimu, biə gbuku fiiki yeiṅ. Limi kəla gbuku fiiki yeiṅ akə kpi yi kəmsini.

¹⁵ Yeli wi mi kabə num maka bə nyaka wi i kiṅwakti ki bəni bə bə kaṅaki nəni, yaka bə bi lə lə wi i limi kə gbuku fiiki yeiṅ.

21

Bəli wimfiṅ bəh kuku wimfiṅ

¹ Mih dza ka yein lə bəoli wimfian bəh kuku wimfian, kəm bəoli wiku bəh kuku wiku nī kə num wi dza laka lə, kinchwə kimbūm tə chu kəbi.

² Mih ka yein kwili wi bainni, a num Jerusalem wimfian wi buku dza i bein i Nyə ka shiki dzəki aka minjpaŋa wimfian wə bə lafi i tsə nya i nyuwī.

³ Ayaka mih ka wəkə ja yi dzaka i kinjii kə bein na bəh nga a, “Mbein tsēin, di biə Nyə nī nəkī si num lə bəh bəni. Wi nī nəkī bəh bə. Bə nī numki bəni bu, wi Nyə mwi num bəh bə, wi num Nyə wibə.

⁴ Wi nī yaŋa mindəm michi i dzəkəh yibə wə. Ayaka bəni kəbi i bi chu kpiyiki, gia yidəkə bi num kə a bəni chuŋsiki kifwu nabə də nabə i wəkəkī ləli bidəkə, kəm gia yə yi nī yisi kə yi tsə lə.”

⁵ Ayaka wi wə wi num i kinjii wə ka dzaka a, “Mbein tsēin, mih nī fə gia yichi i liə yi fiəni chu yimfian.” Wi chu dzaka i mih a, “Nyāka gia yələ i kinjwakti wə, kəm bəndzaka bələ kə bəŋkəŋ a num bə bəni kə i jləki mfi yein wə.”

⁶ Wi chu fiəni dzaka i mih a, “Yi num lə. Akə mih Alfa, a num mih Omega. Akə mih kin'yisi, a num mih Kinjəksi. Mi wə kindəŋ wəmkī wi mih nī nya lə wi bəh mwi mi dzəŋə mə mə nyaki nəni wi mu maka wi gəm fiəŋ fidəkə.

⁷ Mi wə wi bi tumdzi, wi bi kwati biəin biələ bichi i mih. Mih bi numki Nyə wi, wi num wain wuŋ.

⁸ Ayakala, bəni bə bə kanjaki kə shəm bəh bə bə kə maka bə bum i Nyə, bəh bə bə fəki gia yichu bəh bə bə wəyiki bəni bəh bə bə fəki kinyen ki təkəlini bəh bə bə kə bəmfim bəh bə bə tsaki bənyə bədəkə bəh bəni bəchi bə bə nyiki ntəkə, di bibə bi numki num i limi ki di bimū biə gbuku bəh minjain nī gbuku fiiki yein. Ayaka yələ kə kpi yi kəmsini.”

Jerusalem wimfian

⁹ Ayaka chinda wi Nyə widəkə i mban wi bəchinda bə Nyə bə nanitan nī kanjaki biləti nanitan num bi jikə bəh bəŋgəkə bəgəksini nanitan bə, dza dza dzaka i mih a, “Dzə mih chūsi Minjpaŋa wimfian wə akə kpə Wain Jaka i wə.”

¹⁰ Wi ka giŋ mih, mih num i Kin'waka ki Nyə wə, buku wi tsə i njkwuŋ wimbūm wi dəŋ widəkə wə. Wi chusi mih bəh kwili wi bainni wə akə Jerusalem, num wi buku i bein i Nyə wə ka shiki dzəki.

¹¹ Wi nī shiki yakadain, bainni bi Nyə bain i wi wə mwayi aka tə widəkə wi mwayiki bə bəŋ a Jasba, bain lə saksak aka mijwə.

¹² Kwili wiwə nī kanjaki lə mbain wimbūm wi ndəŋəyaka, kidzaka num i mbain wiwə wə jwəfi ntəsə bəfa, bəchinda bə Nyə jwəfi ntəsə bəfa num i dzaka biwə wə. Bə nī kə bə nyaka

biyeli bi chwəŋbijun bi Isləe jwəfi ntəsə bəfa i dzaka bi mbain biwə wə.

¹³ Dzaka biələ nī kə i kimbu kə wəŋ bukuki yein bitali, num i kimbu ki dzəgwuŋ wə bitali, num i kimbu kisheŋ wə bitali, num i kimbu kə wəŋ liaki bitali.

¹⁴ Kitə ki chaka ki mbain kiwə nī kə jwəfi ntəsə bəfa num bə nyaka biyeli bi bwa bə faaŋni bə Wain Jaka bə jwəfi ntəsə bəfa i bi wə.

¹⁵ Chinda wi Nyə wə wi nī dzakaki i mih nī kanjaki kimfəkə num mban num bə keiŋsi bə chwaka ki kpə ki bəkəli. Kimfəkə kiwə nī kə i fəkə kwili wiwə bəh dzaka bi mbain bəh bimbu bi mbain.

¹⁶ Kwili wiwə nī kə bimbu binaa bi num a liŋ bichi, dəŋ biwə bəh yamni biwə nī kə a liŋ. Ayaka wi ka fəkə kwili wiwə bəh mban wi wə, wi buku bəmay nchuku bəh giyite (1,500). Asi wi si fəkə yamni biwə bəh dəŋ biwə bəh ndəŋəyaka wiwə wi buku a liŋ.

¹⁷ Wi fəkə tə nchumi* wi kimbu kiwə wi num bəntəm mbanjia ntəsə bəsə (36) i kifəkə wə. Ayaka chinda wi Nyə wə nī fəkəki bəh kimfəkə a num ki mi wiwəm si wi fəkəki yein.

¹⁸ Bə nī maa bimbu biwə bəh kitəh ki kpə kiləkəli kidəkə bə bəŋ a Jasba, kwili wiwə mwi num bə maa bəh chwaka ki kpə ki bəkəli a kiki, ki bain lə saksak aka mijwə.

¹⁹ Bə nī lafi chaka ki mbain kikwili kiwə bəh njaiŋni kitəh ki ntəŋ kiləkəli kidəkə chi chi. Ki ninshin nī kə bə bəŋ a Jasba, ki kəmsini num a Safiya, ki kinjəksi kitəli num a Aget, ki kinjəksi ki naa num a Emelal,

²⁰ ki kinjəksi kitəh kiwə num a Oniks, ki kinjəksi kisəwə num a Kanilian, ki kinjəksi ki nanitan num a Klisəlit, ki kinjəksi ki nyan num a Belil, ki kinjəksi ki bwukə num a Tobas, ki kinjəksi ki jwəfi num a Klisəbles, ki kinjəksi ki jwəfi ntəsə mu num a Jasint, ki kinjəksi ki jwəfi ntəsə bəfa num a Emelal.

²¹ Dzaka bi mbain biələ jwəfi ntəsə bəfa nī kə num bə keiŋsi bəh kpə wi fukuli jwəfi ntəsə bəfa, i dzaka ki mbain kimu wə num bə nī keiŋsi bəh kpə wi fukuli wimu. Dzəh yi kwili yiwə nī kə num bə keiŋsi bəh chwaka ki kpə ki bəkəli a kiki, dzəh yiwə bainjəli aka mijwə.

²² Mih nī ka yein dəkə juŋ yi fəni yi gia i kwili wələ wə, kəm Bah Nyə wə wi Kanjaki Nga Bichi bəh Wain Jaka nī kə num juŋ yi fəni yi gia feiŋ.

²³ Ayaka kwili wiwə nī nənki kə wəŋ nabə fiəŋ i bainki feiŋ, kəm bainni bi Nyə nī kə bainni feiŋ, ayaka Wain Jaka num naka ki bainjini kiwə feiŋ.

²⁴ Bitumi bichi bi nyaniki num i bainni bi kwili wiwə wə, bəŋkuŋ bə fa kuku bi dzəki bəh mbum bibə i kwili wələ wə.

²⁵ Bə bi ban kə dzaka bi mbain bi kwili wələ na i chəkə bimū wə, kəm bin bi lansi ji

* 21:17 Nabə ndəŋəyaka wiwə.

kə fəin.

²⁶ Bə bi dzəki bəh mbum bəh kɪŋkəkni ki biturni bichi i kwili wələ wə.

²⁷ Ayakalə, fiɛŋ fiə fi kə fi bainj kə bi lansi liə kə i kwili wələ wə. Mi wə wi fəki gia yi gəmini nabə wə wi nyiki ntəkə bi liə kə yein. A bi liə a bəni bə bə kə bə nyaka kiyeli kibə i kɪŋwakti ki Wainj Jaka kə ki kə num bə nyaka kiyeli kə ki kanjaki nəni yein.

22

Bəkə yə yi nyaki nəni

¹ Chinda wi Nyə wə chusi mih bəkə yə yi nyaki nəni yi buku dzə i kɪŋkii ki Nyə bəh Wainj Jaka chein, yi shiki yi bainj alə saksak aka mijwə.

² Yi nǝ shiki yakadaɪŋ tsə i kintəəŋ ki dzəh ki kwili kiwə wə. Kpein wə wi nyaki nəni nǝ kəki lə i kikpa ki bəkə kiwə kichi wə. Kpein wələ nǝ wumki mintam ŋkaiŋni jwəfi ntso bəfa i jia wə, wum i na winainj fiəŋŋ wə.* Dzeŋni wi kpein wələ nǝ kə tsa bə chuku mi wichi yein.

³ Fiɛŋ fiə Nyə kə wi faan loin yein bi lansi numki kə i kwili wələ wə. A bi numki num kɪŋkii ki Nyə bəh ki Wainj Jaka fəin. Bəni bu bə nəm bi nyaki kɪŋkəksi kimbun i wi.

⁴ Bə bi yein ki lə shi bi, yeli wi bi numki num bə nyaka i shi bibə chein.

⁵ Binj bi chu ji kə fəin, bə bi chu nəŋ kə baiŋni biə a nyaki naka ki baiŋsini nabə wəŋ, kəm Bah Nyə bi numki baiŋni bibə. Bə bi sakaki aka bəŋkun jobi wichi kɪŋgəksi kəbi.

Jisəs dzəki lə i fiɛŋ wə twesi

⁶ Ayaka chinda wi Nyə wə ka dzaka i mih a, “Bəndzaka bələ kə bə ŋkəŋ a num bə bəni kə i jiəki mfi yein. Bah wə wi kə Nyə wi binj'waka bi bəni bu bə ntum, wi faan chinda wi a wi dzə fuku i bəni bu bə nəm, gia yə yi kanjaki i ni dzə di i jobi wijuli wə.”

⁷ Jisəs dzakaki a, “Mbein wəkəli, mih dzəki lə i jobi wə twesi.” Ndzeŋni bimbun kə bi mi wə wi jiə ntum wi Nyə wələ wi kə bəndzaka bə bə kə i kɪŋwakti kələ mə.

⁸ Mih jən kə num mih nǝ wəkə chu yein gia yələ yichi. Ayaka jobi wə mih nǝ wəkə ka chu yein yi gia yakadaɪŋ, ka gbə i gvu yi chinda wi Nyə wə wi nǝ chusiki gia yiwə i mih, i nya kɪŋkəksi kimbun i wi.

⁹ Ayakalə, wi dzaka i mih a, “Kiə wə ki məm kə. Mih kə tə a mi wi nəm aka wə bəh bwa bə nah bə bə kə bəni bə ntum bə Nyə bəh bəni bə bə jiəki bəndzaka bə bə kə i kɪŋwakti kələ mə. Nyə kɪŋkəksi kimbun num i Nyə.”

¹⁰ Ayaka chinda wi Nyə wə chu dzaka i mih a, “Kiə wə ki nyumi kə ntum wi Nyə wələ wə wi kə bəndzaka bə bə kə i kɪŋwakti kələ mə, kəm jobi wə yi bi numki si num kəmsi dzə lə.

¹¹ Mi wə wi fəki gia yichu fəki gia yichu, mi wə wi fəki kinyen wi baan a fəki kinyen. Mi wə wi fəki gia yindzeŋni fəki gia yindzeŋni, mi wə wi baiŋŋki wi baan a baiŋŋki.”

¹² Jisəs dzaka a, “Mbein wəkəli, mih dzəki lə i jobi wə twesi. Ayaka mih dzəki bəh ŋgəm i gəm mi wichi biəli kimfə ki.

¹³ Akə mih Alfa, a num mih Omega. Akə mih ninshin, a num mih jum wə. Akə mih Kin'yisi, a num mih Kɪŋgəksi.”

¹⁴ Dzeŋni bimbun kə i bəni bə bə wəkə bəmbun bəbə, ka bə liə i dzaka ki mbainj wə i liə tsə i kwili wiwə wə, ka bə bi kwati di i dzi i kpein wə wi nyaki nəni.

¹⁵ Bəni bə bə num baan binj i dzaka ki mbainj wə kə bə bə fəki aka bəfə, bəh bə bə fakaki, bəh bə bə fəki kinyen ki təkəlini, bəh bə bə wəyiki bəni, bəh bə bə tsaki bənyə badəkə, na bəh bəni bə bə kəŋki ntəkə, nyi ntəkə.

¹⁶ “Mih Jisəs fāan chinda wunj i mbein i dzaka gia yə yi tsaki i bijunni bi bəni bə bumni wə. Mih kə Wainj bəh Fintəŋ fiə fi tumbuku i chwəŋkijun ki Ŋkun Debit wə, num mih Jəŋ wi kɪŋchəŋchəŋ.”

¹⁷ Kɪŋ'waka ki Nyə bəh Mɪŋkpaŋa wi Mfiŋ dzaka a, “Dzə!” Na ndə wə wi wəkəki, dzaka tə a “Dzə!” Mi wə kɪndəŋ wəmkɪ wi dzə, mi wə wi nəŋki i dzə, wi dzə, kəm wi ni kwati lə mwi mə mə nyaki nəni maka wi gəm fiɛŋ fidəkə.

Ntəfi wi gəksini

¹⁸ Mih kɪŋki mi wichi wə wi wəkəki ntum wi Nyə wələ wə wi kə bəndzaka bə bə bukuki i kɪŋwakti kələ mə a, mi ka məm i kpein si gia i yein wə, ma Nyə tə bi kpein si i gvu yi wə bəŋgəkə bə bə dzaka i kɪŋwakti kələ mə.

¹⁹ Mi ka məm i dzə bwili gia i bəndzaka bə bə bukuki i kɪŋwakti kələ mə bə akə ntum wi Nyə, ma Nyə tə bi ma bee a wi kwati ŋki kimbu i kpein wə wi nyaki nəni bəh mbi di i kwili wi baiŋni wə a num yə bə nyaka i kɪŋwakti kələ mə.

²⁰ Mi wə wi dzaka kəm gia yələ dzakaki a, “I yi ŋkəŋ wə, mih dzəki lə i jobi wə twesi.” Yi nūm ayaka. Bah Jisəs, dzə!

²¹ Ma Bah Jisəs chūsi mbein bəchi bə bə kə bəni bə Nyə bəh shəm yi yindzeŋni. Yi nūm ayaka.

* 22:2 Nabə a, “...wum mintam jwəfi ntso bəfa chi chi i jia wə.”